

The Ohio State University

3 2435 031113251

Mecmua- Ebuzziya.
DR401M42

001
NO49-59

THE OHIO STATE UNIVERSITY BOOK DEPOSITORY

D	AISLE	SECT	SHLF	SIDE	POS	ITEM	C
8	04	32	06	7	17	010	8

49-59

OHIO STATE
UNIVERSITY
LIBRARIES

10

مكتبة ابن الخطيب

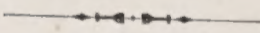
رسالة نيم ماهه

Zamane
Kasht Bey

جلد ۵

جزء من ۴۹ الى ۵۵

قسطنطينيه

مطبعة ابوالضيا

فهرس جلد خامس

صيفه	صيفه
۱۵۵۳	۱۵۳۷
۱۵۸۰	۱۵۶۹
۱۵۸۲	۱۵۴۱
۱۶۲۶	۱۵۷۲
۱۶۲۷	۱۶۳۷
۱۶۴۳	۱۶۷۷
۱۶۴۴	۱۶۹۷
۱۶۸۱	۱۵۴۵
۱۶۸۳	۱۵۴۷
۱۶۳۰	۱۵۴۹
۱۶۳۲	۱۵۵۱
۱۶۳۳	۱۵۵۷
۱۶۶۵	۱۵۵۸
۱۶۲۷	۱۵۵۹
۱۶۵۲	۱۵۷۶
۱۶۵۴	۱۵۸۳
۱۶۵۵	۱۵۸۵
۱۶۵۶	۱۵۸۵
۱۶۵۹	۱۵۸۶
۱۶۶۲	۱۵۸۷
۱۶۶۳	۱۵۸۹
۱۶۷۶	۱۵۹۰
۱۶۸۶	۱۵۹۱
۱۷۰۰	۱۶۰۱
۱۷۳۳	۱۶۱۳
۱۸۰۹	لا يقدر.
۱۸۲۳	

راز راز
 روضو

صحيفه	صحيفه
عائله، رومان . { ۱۷۹۳	ژول ساندو . ۱۷۰۹
{ ۱۹۰۵	برنطق (فرانسوا قوپه نك) ۱۷۳۸
خاطرات ناشيده . ۱۸۱۳	قادين دوستلغى (بول بورژه) ۱۷۴۲
آلكساندر دومافيسك مکتوبى . ۱۸۳۶	فلاندر ادبياتى نمونه لرى . { ۱۷۵۱
برناردن دوسن پيتر . ۱۸۴۷	{ ۱۸۶۵
بالونله صعودم . ۱۸۵۵	مجادلهء ادبيه . ۱۷۶۰
چاك ايله اورس . ۱۸۶۰	آلكساندر دومافيس . ۱۷۶۷
آژانس هاواس . ۱۸۷۶	اسلامده تاريخ علوم رياضيه . { ۱۷۸۶
تاريخ مطبوعات . ۱۸۸۲	{ ۱۸۷۰
ناپوليونك برياور حربنك خاطراتى . ۱۸۸۹	
كائنات ايجنده سياحت مخيله . ۱۸۹۷	

فہمہ فی علم الحساب

ہر شہر عربی ابتدا سیلہ اون بشندہ نشر اولنور ﴿﴾

جلد ۵ - جزو ۴۹ [فی غرہ ذی الحجہ سنہ ۱۳۰۳] نسخہ سی ۳ غروش

الفبا

بوگون طانیدیغمز اوروپا لسانلرینک اکثرینسندہ بزہ اشکال حروفی ارانہیہ مخصوص اولان رسائلک براسم مخصوصی یوقدر .

مثلا تعداد وترقیمی معرف اولان کتابہ (علم حساب) نامنی ویرمشلر . کلماتک افعالی، لسانک قواعدینی، گوسترن کتابلرہ (صرف) و (نحو) تسمیہ ایتمشلر . یا نیچون (الفبا) جزؤلرینہ براسم مخصوص وضع ایتمامشلر؟ بوحالده علم حسابہده (براییکی اوچ) کتابی دیمہلی ایدیلر .

کندینہ مخصوص بر طلاقت بیان ایله تفہیم مرام ایتمکده کی مهارتی مسلم اولان وولتر (دیکسیونر فیلوزوفیقده) یعنی (قاموس فلسفہ ساندہ) دیورکہ : « آنسیقلوپدی (یعنی قاموس علوم) ترتیبیلہ مشغول اولان علمای عصرہ (الفباہ) اسمک ہیچ بر اوروپا لسانندہ بولمندیغنک سببنی سؤال ایدہلم .

(الفباہ) نک معناسی (الف) (بہ) در (الف) (بہ) نک ایسہ ہیچ بر معناسی یوقدر . ویاخود بو ایکی لفظ ایکی صدایہ دلالت ایدیورکہ اوصدالرک یکدیگریلہ ہیچ بر مناسبتی متصور دگلدر . « بت » « الف » دن اصلا مشتق دگلدر . بونک بریسی ایلک و دیگری ایکنجی

حرفدر . بناءً عليه بونلری توحیدك معناسی آگلاشیله ماز . بو حالدہ كافه علوم و فنونہ مدخل اولان برشیئه نصل اولمشده بر اسم مخصوص ویریله مامش!
(آفابه) علم صرفك برنجی قسمیدر .

« لسان عربی تعلم ایدنلر (چونکه بن آندن حرف واحد دخی بیلم)
بر آتہ طقسان اسم ویرمگه مقتدر اولان لسان مذکورده (آفابه) نك
برنام مخصوصی اولوب اولمديغنی بگا اخبار ایتسونلر .

« عربجه بیلمدیگم گبی چینجهیه دخی وقوفم یوقدر . مع مافیہ اوفاق
بر چینجه لغات کتابنده مطالعه ایلدیگمه نظراً چینلیلر حرفلرینك فهرستی
شامل اولان کتابه ایکی درلو اسم ویریورلر . بونلردن برنجیسی (هو - تو)
ایکنجیسی دخی (هایپه یهن) در . السنه غریبه مزده ایسه نه (هوتو)
ونده (هایپه یهن) وارددر .

« غریبدرکه روملر دخی بو خصوصده بزدن ماهر حیقامشلر ، آنلرده
(آفابه) دیمه نك رومجه سنی یعنی (آفاویتا) دییورلر .

« حال بوکه بو (آفاویتا) ییده یونانیلر ازمئه قدیمه نك « ادبیات ملتی »
اولان فنیکه لیلردن اخذ ایتمشلردرکه فنیکه لیلرک اوزمانده ادبیاتده اولان
اقتدارلری مؤخرأ اسکان ایچون مملکتلری جوارینه گلان عبرانیلر طرفندن
دخی تصدیق اولنور ایدی .

« فنیکه لیلر مالک اولدقلری حروفی یونانیلره ویردکلری زمان یونانیلری
(سه قروپ) ك [۱] مصردن گتیرمش اولدیغی حروفدن قورتارمش و بو
صورتله آنلره پك بیوک بر خدمت ایتشلردر .

« فنیکه لیلر تاجر اولدقلری حیثیتله هر شیئی تسهیل ایدرلر ایدی .
یعنی هر شی ایچون وسائل سهولت تحری ایدرلر ایدی . مصریلر ایسه
متعدد معبودلره پرستش ایدر ، و اوصورتی دوام معیشتلرینه مدار اتخاذا ایتمش

[۱] آتیه نك بانپسی واتاکی دولت قدیمه نك ایلك حکمداری [للطابع]

بر نوع رهبان ویا کهنه‌دن عبارت بولندقلری جهته هر شیئی تصعب ایتک
ایشلرینه دها موافق دوشر ایدی .

« جمعیت مدنیه‌بی تأسیس ایدنلر مطلقاً آنک خاجات ضروریه‌سنی
تدارک خدمت ایدن ارباب تجارتدر . حال بوکه تجارتده تعاطیء افکار
ایچون ایکی طرفک دخی یکدیگرینک لساننی آگلامسی اقتضا ایدر .

« مصرلیلر تجارتده پک کچ باشلادیلر . آنلر تلاطم دریادن زیاده‌سیله
قورقارلر ایدی، بحر آنلر عنندده (تیفون) [۲] نامیله بنام ایدی .

« سـورلیلر تاریخک مطلع اولمدیغی زمانلرده دخی بحرأ اجرأی
سیاحت و تجارت ایله مشغول ایدیلر . آنلر طبیعتک تفریق ایلدیگی ملل
واقوامی توحید و بوکره‌نک تأثیر انقلابات ایله نوع بشرک بر بیوک قسمنی
دوچار ایلدیگی فلاکتلری تعمیر و ازاله ایلدیلر . یونانیلر دخی تجارتلرینی
وسهل الاستعمال اولان (آلفابه) لرینی ملل واقوام سائره‌یه اعطا و تعمیم
ایلدیلر . شوقدر وارکه آنلر سورلیلردن (آلفابه) بی آلدقلری زمان بعض
یرلرینی تبدیل و تغییر ایتمش اولدقلری گبی اقوام سائره دخی بو (الفبا) ده
بعض تغییراتده بولندیلر . مؤخرأ غیر متمدن اقوام طرفندن کندیلرینه نیم
معبود نامی و یریلان تجار یونانیه « پوست ذهب » تعبیر اولان فروه تجارتی
ضمندده (قولشیده) [۳] کتدکلری زمان کندیلرینه مخصوص اولان
حروفی احوالیده متمکن اقوامه اعطا واقوام مرقومه دخی سائرلری گبی
بعض تعدیلات ایله بو حرفلری محافظه ایلدیلر .

« بناءً علیه شمدی ترکلرک زیر اداره‌سندده بولنان اقوام مرقومه

ملت حاکمه‌لرینک الفبالرینی اخذ واستعمال ایلدیلر . [۴]

[۲] اساطیر مصریده معبود شرایدی .

[۳] قافقاسیانک جهت جنو بنده اسکی بر مملکت .

[۴] وولترک دیدیگی کی ترکلرک الفباسنی آنلر اخذ واستعمال ایتدملرک ایتدیلر
بلکه ترکلر تحت اداره‌لرنده بولنان اقوامه‌کندی الفبالرینی قبول واستعمال ایتدیرمه‌نک
یولنی بیلدیلر . تأسف اولنورکه حالا دخی بیلپور و اوکرتکده ایستپورز . [لطابع]

« آسیانك بجر سفید جهتندہ متمكن اقوامندن هیچ بری، یعنی نہ سورلی و نەدە مصرلیلر شرقی آسیا اقوامنہ (آلفابہ) لرینی اعطا ایتمیشلردر مثلاً سورلیلر و یاخود اوزماندە فرات وادیسندە متمكن بولنان کلدانیلر کندی حرفلرینی چینلیلرہ و یرمش اولسیدیلر شمعی مطلقاً چیندە حروف مذکورہ ایلہ یازلمش بعض آثار بولنق لازم گایر، و چینلیلر دخی یگرمی ایکی یگرمی اوچ و نہایت یگرمی درت حرفہ مالک بولنورلردی . حال بوکە چینلیلر بالعکس لسانلرینی تشکیل ایدن ہر برکلہ ایچون آیری برر اشارتہ مالکدرلر . » روایتہ نظراً چینلیلرک (آلفابہ) سی سکسان بیك حرف و یا اشارتدن عبارت بولنیور . [۵] (بو) (آلفابہ) نک ایسہ سورلیلرک استعمال ایلدکلری (آلفابہ) ایلہ هیچ بر مناسبتی یوقدر . اوبزم (آلفابہ) مزدن ۹۷،۹۷۶ کرہ دہا واسع و دہا شمولیدر .

« بوفرقت عظیمہ بردہ شونی علاوہ ایتمیزکە چینلیلر یوقاریدن آشاغی یعنی عمودی بر وضعدہ یازدقلری خالدہ سریانیلرلہ و کلدانیلر صاغدن صولہ بر وضع افقیدہ یازارلر ایدی . یونانیلر ایلہ اوروپالیلر ایسہ ینہ بو وضعدہ، فقط صولدن صاغہ طوغری یازیورلر .

« تاتارلرک ، ہندیلرک ، سیاملیلرک و چاپونیالیلرک حرفلرینی تدقیق ایدیگز یونان و فنیکہ حروفی ایلہ هیچ بر مشابہتی بولہ مازسگز . مع مافیہ اقوام مرقومہ نك کافہ سی، حتی (ہوتانتو) و (کافرستان) وحشیلری بیلہ بزم گبی صدالی و صداسز حرفلری تلفظ ایدیورلر . چونکہ آنلرک حلقومنک صورت ترکی عینیلہ بزم حلقومنز گبیدر . نیتہ کیم قبا بر کویلینک بوغازی اوپرا تیاتروسندہکی برنجی مغنیہ نك بوغازینک عینیدر . او قبا کویلیدہ صدایی قالین و قبا چیقاران و بری طرفدہ مغنیہ نك صداسنی آوازہ بلبیل گبی سامعہ نواز

[۵] بوندن برعصر اولدی تحقیقاتک اکثریا اقوال مجردہ و یاروایتدن عبارت قالدیغنہ بودہ بر دلیل آخردر . زیرا بوکون اصح اولدق بیلورزکە چینلیلرک مجموع حروفی ۲۴،۳۲۵ اشارتدن عبارتدر .

قيلان اسباب بيننده كى فرق او قدر جزئيدركه علم تشریح متجربينك هچ
برى آنى تشخيص و تعيين ايده مز . بو خصوص عاداتا غي بر آدمك دماغنك
غایت ذكى بر آدمك بيننه مشابه اولسنه بگزىر .

(مابعدى صكره)

بيوك فرهدريقتك خصوصيت احوالى

كچنلرده پروسيا سراى حكمدارىسى خزينه اوراقى اچننده ظهور
ايدن بر (دفتر خاطرات) بودفعه آلماناياده تمثيل ونشر اولمشدر .
بو خاطرات بيوك فرهدريقته اوقات خاليه سنده كتاب اوقومغه مأمور
اولان هازرى دوقات نام ذات طرفندن ضبط اولمشدر .

مشار اليه فرهدريقت ۱۷۵۵ سنه سنده (وزل) طرفنده بولنان بر
فرقه عسكريه بي تفتيش ايتدكن صكره لهستان قرالينك موسيقته جي باشيسى
نام وقيافت مستعاريله آمستردامه بر تنزه سياحتى اجراسنى تصميم ايدر .
(اوترهت) دن بنديگى صندالده بر دلى قانلى يه تصادف ايتمگله فرهدريقت ،
مرقوم ايله مكالمه يه گيريشه رك كنديسنك ذكاسندن فوق العاده محفوظ اولور .
بودلى قانلى اسويچره اهاليسندن هازرى آلكساندر دوقات اسمنده برى
ايدى كه اوصرده (اوترهت) مكتب عاليسنده تحصيل اوزره بولنيوردي .
اوج سنه صكره ، يعنى ۱۷۵۸ سنه سى مارتنده دوقات قرالك كتابچيسى
صفتيله بره سلاو اردوگاهنده اثبات وجود ايتمشدر .

دوقات فرهدريقتك فوق الغايه امنيت و محبتنى قرانمش و قرالك عادتا
همدم ومصاحبى بولنمش اولديغندن بيوك فرهدريقتك هر سفرنده كنديسيله
برابر بولنهرق بو مأموريتنى صلحك انعقادندن صكره دخى ، يعنى ۱۷۸۰
سنه سينه قدر محافظه ايتمشدر .

مومى اليه ۱۷۵۸ سنه سنندن ۱۷۶۳ سنه سينه قدر گذران ايدن

محاربات اثناسنده تصادف ایتدیگی احوالی روزنامه سنه قید ایتمش و فره .
دریقک وفاتندن صکره باشلیجه لری قرال ایله اولان مکالماتندن و مشار الیهک
مخصوصاتندن عبارت بولنان فقره لری جمع ایله بر خاطرات تالیف ایتلشد .

ایشته بو خاطرات تمام بر عصر مدت خزینه اوراقک بر کوشه سنده
و غبار نسیان آلتنده قالدقن صکره کچن سنه فره دریقک بعض آثارینی
تحریری صره سنده میدانه چیتمش و مشار الیهک خصوصیت احوالی مراق
ایدنلر ایچون پک چوق غرائب حکایاتی ناطق بولنمشدر .

مجموعه مزده دوقاتک خاطراتی عینیه ایراد ایده جک دگلز، یالکز
موجب حظ و استفاده اولان بعض وقایع لطیفه سنی نقل ایده جگز .

§

« بیوک فره دریق ۱۷۵۵ سنه سنده آلایلری تفتیش و معاینه ایچون
وزل شهرینه عزیمتله اوراده کی ایشنی بتیردکن صکره فلنگه کچرک
آمستردام شهرینی گزمک آرزوسنه دوشدیگندن، یاننده یالکز استحکام
میرآلابی دوبالی ایله برده اوشاغی اولدیغی حالدده حدودی کچر .

« بوسیاحت حقنده اوزمان اوراق حوائثک اعلان ایتدکاری
شیلردن بوراده بحث ایده جک دگلم . یالکز قرالک لسانندن ایشدیگم بر
فقره یی نقل ایده جگم که بوسیاحتک اڭ غریب وقایعندندر .

قرال آمستردام شهرینه مواصاتندن صکره شهر مذکورده غایت نفیس
رسملره مالک زنگین بر اختیار بولندیغی استخبار ایتمگله الواح تصاویری
گورمک آرزوسیه اختیارک خانه سنه کیدر . معتاد اولان مراسمدن صکره
اختیاره دیرکه :

— غایت نفیس تصویرلره مالک اولدیغیزی خبر و یردیله اقدم .

— اوت ! آدیغکز خبر طوغریدر .

— بورسملری تماشا ایتمگمه مساعده ایدرمیسکز ؟

- سز کيسگنر افندم ؟ زيرا شخصگنرى هيچ طانييورم .
- بنده گنر لهستان قرالنك موسيقيه جي باشيسى يم افندم .
- اويله ايسه پك اعلا موسيقيه جي باشى افندى . قولگنر ده خد-
متگزه حاضرم . فقط بوصباح غائب ايده جك وقتم يوق . اوگله دن صگره
تشریف ايده بيليرسگنر .

قرال اويله دن صگره تکرار اختيارك خانه سنه کيدر ايسه ده خدمتکار-
لرندن برى افنديسى نامنه اوله رق « موسيقيه جي باشى افندى ! بزم افندى
صنايع نفيسه دن فقط موسيقي ني هيچ سومديگى اچون برموسيقيه جي ايله
ملاقاتن پك زياده صقيه جغنى بيلديگنن ذات والارينه بو حقيقتى افهام
ايتمکلگنرى امر ايلشدر . » ديهرك قپوي قاپيوب اچرى چکلمشدر .

دوقات فرهدريق ايله ايلك ملاقاتنى شويله حكايه ايدىيور :

خصوصات بشريه اوزرنده بيوك برتأثير اجرا ايدن تصادفاتن برى
سايه سنده قرالك اوترهت شهرينه عزيمت اچون راكب اولديغى كوچك
سفينه يه اولجه بنده گيرمش ايدم . قرال سفينه نك اوفاق قاره سنى طومش
ايدى . قاره ده اوطوردىغى صره ده طيشاروده بنم گزندىگى گورمگله ديدى كه :

— اسمگنر نه در افندم ؟ بورايه بيورگنر . بوراسى شمدي بولنديغنر
يردن دها ابي در .

گيروب گيرمامك امرنده بر لحظه تردد دن صگره نهايت اچرى
گيردم . مشار اليه پوليقيقه ، فلسفه ، وادبياتن واوروپا حكومات و حكمدارا .
نندن بحث ايتدى . مشار اليه اوروپا ممالكى حقنده او قدر معلومات مكمله
ابراز ايدىيور ايدى كه براز اول فلنك حقنده معلوماتى اولديغنى سويلش
اولسننن كنديسنه بوسوزينى اخطار ايتمگه و او مملكتى اچنده ياشامش
ارباب تدقيق قدر بيلديگنى سويلمگه مجبور اولدم .

قرال ديدى كه :

— دائماً صويه معروق اولان بو مملكتده نصل يشايه بيلورسكز ؟

بوراده دها چوق زمان بولنه جقميسكز ؛

— خير اقدم ! يالكز اوتره هتده بولنان مكتب عاليه بر از وقت

دوام اتمك آرزوسندهيم . اوتره هتده معلمين مشهوره دن وهسلينگك درسني ديگله دكدن صگره تحصيلي اكمال اتمش بولنه جغم .

— بو آدمك پك چوق دفعه مدخني ايشتم . لکن شوراسني ابي

بيلاميسكز كه بو حريفلك اكريسي تطبيقات گورمامش ار باب نظرياتدن برر احقدر . بلكه بو آنلردن بر از اهون اوله لي، چونكه اسمي (وهسليوس)

اوله جغنه وه سلينغ بولنيور . [۱]

بنده اوتره هته كتمكده اولديغمدن اورايه مواصلته قدر برلكده بولنلم .

ابي قونشورز . «

في الحقيقة مشار اليه مشاهير ابدان وولفه و بعض مسائل فيلسوفيه

دائر پك چوق ملاحظات سرد ايلدي . حتى ديدى كه :

— باقكز ! بنم بو گي شيلره اولدجه وقوفم واردر . بونلري عهد

شبايمده پك چوق مطالعه ايلدم . ابو بنم تحصيل ايچون اولان آرزومي هيچ

تحسين اتمزلرايدى . حال بوكه بن ابو بنمى اغفال ايدرك پك چوق شيلر

تحصيل ايتدم . شمدي ايسه آنلري تحصيلمدن طولايي هيچ پشيمان دگلم .

باخصوص انسان ممنوع اولان احوالده پك مهالك طاورانديغمدن آرزو ايتديگم

شيلري عادتاً بر عشق ايله تحصيل ايدرمد . اك زياده جاهل قالدېغم فن

پوليتيقي فنيذر . چونكه بوفن آلداتمق اساسي اوزرينه مؤسس اولديغمدن

طبيعتم آنكله بر درلو امتزاج ايدمدي .

بو مصاحبت اثناسنده اوتره هته مواصلت ايلدك . قرال بگا ديدى كه :

[۱] فرهدريق بو قوليله او زمانك مكاتب عاليه سي معلمينيك لاتينجه يه اولان

انهاكلرينه اعتراض ايديووردى . چونكه اسملر نده بيله لاتينجه يه تقليد ايچون تحريفات

اجراسي موده اولمش ايدى . [لاطابع]

— اللهه اصهارلق عزیزم ! بردها بوشهردن کچمکلگم میسر اولورسه سزگله تکرار گوریشورم . و اووقته قدرده عافیتکزه دائر استخباراتدن فارغ اولمام . اگر اوتلده برطعام ایتک ذوقکز ایسه سزی اینه جگم اوتله دعوت ایدرم . سزی چوق آلیقویمم ، چونکه کچه یوله حیقه جغم . « بشقه بر پرده ایشم اولدیغندن قرالک دعوتنه اجابت ایدمدم . قرال صباحلین آفرانقه ساعت اوچده [آرنه ایمه] متوجهاً عزیمت ایلدی . مشارالیه کندیسنک پروسیاقرالی اولدیغی مملکت ایچنده شایع اولمش بولندیغی و [آرنه اییم] بلدییه رئیسینک کندیسینی رسماً استقباله حیقه جغنی اوشاغندن استخبار ایتمگله میر آلالی بالی بی کندی عرب به سنده براقه رق کندیسینی آرقه دن گلان اشیا عرب به سینه بیز . شهره تقرب ایتدکلرنده بلدییه رئیسینی وجوه بلده ایله برابر میر آلالی بالینک عرب به سینه یاقلاشهرق بر نطق ایراد ایتدکن صکره نطقنه « یارب سکا شکر اولسون که نهایت پروتستان مذهبنک مدافغنی گورمک شرفنه » نائل اولدق . « سوزیله ختام ویرر .

اشیا عرب به سنده بولنان قرال قهقهه ایله خنده ناک اولمامق ایچون یک چوق جبر نفس ایلشدر . گوروشمش اولدیغ لهستان قرالنک اوزکی و صاحب معلومات موسیقه جی باشیسینک پروسیا قرالنک کندیسینی اولدیغنی ایرتسی گونی خبر آلام . آلتی هفته صکره (پوتسدام) دن نامه بر مکتوب ظهور ایلدی ، قرال بنی نزد حشمتپناهیسنه دعوت ایدیور ایدی .

(مابعدی صکره)

بارود و اسلحه ناریه

چینلیلر ایله هندلیلر و سائر اقوام شرقیه بیننده بارودک یک اسکی وقتلردن برو استعمال اولندیغی اکثر تاریخلرده محکی ایسه ده بونک زمان ایجادیه هانگی قوم آرسنده اختراع اولندیغی صورت قطعیه ده معلوم دگلدر .

(روم آتشی) تعبير اولنسان غایت مؤثر بر ترکیب محرقك عربلردن
بیرانتلره انتقال ایلدیگی و روملرک اشبو ترکیبی ایلک دفعه اوله رق ۳۳۰
سنه میلادیه سنده و بیوک قسطنطینک زمان سلطنتنده استعمال ایتدکاری
روایات تاریخیه دندر .

اسلحه ناریه نك دخی ابتدای استعمالی تاریخی صورت صحیحده مضبوط
دگلدرد . اوروپا تاریخلرینک روایتنه نظراً عربلر میلادک ۶۹۰ سنه سنده
مکه مکرمه پیشکاهنده افواه ناریه استعمال ایتمشلردرد . هجرت پیغمبری
میلادک ۶۲۱ نجی سالنه مصادف اولیشنه نظراً ۶۹۰ سنه میلادیه سی
۶۹ نجی سنه هجریه ایله تقابل ایدیورکه بوتاریخده عبدالملک بن مروانک
امیرالحیثی حجاج ، مکه مکرمهده عبدالله بن زبیر حضرتلرینی محاصره ایتمش
و مکه یه منجیق ایله آتش آتمش ایدی . بوسورت رمی ایله افواه ناریه بیننده کی
فرق محتاج ایضاح دگلدرد . بناءً علیه فرنک تاریخلرینک غاطلی یالکز
(افواه ناریه) تعبیرنده اولدیغی ظاهر اولور .

ینه اوروپالیلرک روایتنه نظراً اصل افواه ناریه ، یعنی طوب و یا تفنک
استعمالی ۱۱۴۶ سنه سنده لزبون اوکنده واقع اولمشدرکه بودد ۵۲۵ سنه
هجریه سنه تصادف ایدیور . بوتاریخده ایسه اندلسده بولنسان دولت
اسلامیه نك شوکت وسطوتی هنوز مائل انحطاط اولمامش و استیلا پولتیقه لری
بر دوام بولمش ایدی .

۱۳۲۶ سنه سنده دخی ینه عربلرک مارنوس قلعه لرینه مدهش
برصدا ایله قزغین کلله لر انداخت ایدن آلات ناریه ایله هجوم ایلدکاری
روایت اولنقده در .

۱۴۵۲ سنه سنده فاتح سلطان محمد طرفندن استانبول محاصره سنه
مباشرت ایلدکده (اوربان) نامنده برحبار مهندس سی معرفتیه ۶۲,۸ سانتیمتره
چاپنده اوله رق ۳۰۰ کیلوغرام و یا خود ۱۲ کنتال ثقلتنده مرمر گده
انداخت ایدر غایت جسم طونج بر طوپ اعمال ایتدیرلمشدر . بوطوپ اوتوز

چفت اوکوز قوشیله رق ایکی آیده ادرنه دن استانبوله گتیرلمش ایدی .
قره دگز بوغازی دخی مؤخرأ عثمانلیلر طرفندن (کمرک) تعبیر اولنان
بیوک چاپده طویلر ایله تجهیز ایدلمشدر .

هوا دن متقوس گلّه انداختی دخی ینه استانبول محاصره سنده
فاتح مشار الیهک جمله بدایعندن اولدیغی متفق علمدر . ۱۴۵۳ و ۱۴۸۰
سنه لرنده ایکی دفعه محاصره اولنان زدوس قلعه سی پیشکاهنده دخی هوان
استعمال ایدلمشدر .

دولت عثمانیه ده اسلحه ناریه خفیفه نك صورت عمومیه ده استعمالی
۱۵۶۰ سنه میلادیه سنده ، یعنی سلیمان قانونینك دور سلطنتده در که هجرتك
۹۳۷ سنه سنه مصادفدر .

واقعا مراد اول محارباتنده دخی اسلحه ناریه جسمیه وخفیفه استعمال
اولندیغی مضبوط ایسه ده عموماً دگل ایدی . او تار یخده اوروپالیلر آفریقانك
شمدیکی [زولو] اهالیسندن ده دون بر مرتبه ده بولنیورلر ایدی .

ابواضیا

آوستریا ایپراطورلرینه مخصوص بر عادت

آوستریا ایپراطورلرینك کلیسا اربابی عننده بر عنوانی واردر که رسالت
عیسویه معناسنه (آپوستولیق) دیه یاد ایدرلر .
حضرت عیسا پاسقالیادن ایکی گون اولکی پنچشنبه گونی - که عندالنصارا
(ژودی سن) یعنی (خمیس مبارک) دیه متعارفدر - حواریلرینك اقدامی
تطهیر ایتمش ایدی .

بو قاعده ایوم کلیسالرجه جاریدر .

آوستریا ایپراطورلری ایسه آپوستولیق عنوانیه قاتولیق عالمده ممتاز
بولندقلری جهتله هر سنه یوم مذکورده تبعه سنك الك مسندن اون ایکی

کیمسەنک آياقلىرىنى يېقامغە مجبوردر . ايمپراطور پچەلىرى دخى يىنە بويلە مسنە اولمق اوزره ۱۲ قادينک اقدامنى تظهير ايدر .

حوار يونک اولى اولوب اولمىقلىرى بزجه مجهول ايسەده خرسىيانلرجه اوزاتلرک مجرد اولمىقلىرى متفق عليهدر . بناءً عليه بوتظهير اقدام ايشنى يالکىز ذات مسيحت اجرا ايدوب کىنديسى مجرد اولمق حيثيتله والدهسى اولان مريم البتول جنابلىرىنىک دخى اون ايکى قادينک آياقلىرىنى يېقمەش اولديغنه دائر نه انجیلده ونهده کلیساجه معتمد عليه اولان آخبارده برگونه صراحت يوقدر .

ديمک ايسترزکه پاپا طرفندن آپوستوليق عنواننه مظهر اولان اوستريا ايمپراطورى ذات مسيحي تقليداً تظهير اقدامده بولنديغى گىي زوجە سسيده کلیساجه مجهول و بلكه بدعت اولمق لازم گلان بوخصوصى مجرد زوجنى تقليداً اجرا ايدويور .

اصول تظهير پک مطنطن برتشرىفات ايله اجرا ايديلير :

يوم مذکورده اوستريا ايمپراطورى اولان ذات هانگى بلدهده ايسه شهرک بلديه رياستى مملکت خلقندن اک اختيار اولمق اوزره ۱۲ ارککله ۱۲ قادين انتخاب ايدر .

بونلرک هربرى اولجه حمامه گوندريلهرك آياقلىرى صورت مخصوصهده تظهير ايتديريلير . چونکه بو اختيارلرک اکثريسى عوام ناسدن واحتمالکه آياقلىرىنى دخى ييلدن ييله بو صورتله تظهير ايتديرين طاقمندرلر . حاصلى بونلرک آياقلىرى ايمپراطور و ايمپراطور پچەنک مشامنه تعفن بخش اوليه جق برحاله گتيرلکدن صگره هربرينه بلديه طرفندن احضار ايديلان برر لباس فاخر اکسا ايديلهرك سرايدن صورت مخصوصهده ارسال اولنان برر گردونه مکلفه ايكيشر ايكيشر ازکاب ايديلهرك سرايه گوندريلير .

ايمپراطورک قرناسى و سراى خلقنک خواص خدامى بونلرى يينک طاشندن استقبال ايدهرک حضوره گوتوررلر .

اوراده ایسه لکن مقامنده احضار ایدلمش اولان بر گومش طاس
ایچنده گومش بر ابریقندن باش مابینجینک دودکدیگی صو ایله ایمپراطور برر
برر بونلرک آیاقلرینی تطهیر ایله مخصوص پیشگیرله قوریلادقدن صگره معتاد
اولان اون ایکیشر آلتونی ویره رکینه گردونه سوار اولدقلری حالده شهر
امانتی دائرهنه گوندررلر .

ایمپراطور یچه طرفندن اجرا اولنان تطهیر دخی بر یکنک عینی در .
حسب الشیخوخه ایمپراطورک حضورینه داخل اولانلرک برقاچ دفعه
بورسمده بولنانلری واردر .

مدحت افندی حضرتلرینه

مفصلاک حاشیهلری صره سنده (سمندره) ایله (ازمیر) کلمه لرینه
دائر ایکی فقره تأویلیه گوردم .

سمندره نك (سنت - آندره) محرفی اولدیغنی مجار تاریخلرینک جمله
تحقیقاتندن اوله رق بیان ایتمشسکز .

ازمیری دخی خرستیان خالقنک کثرتنه بناء « کاور ازمیری » ديه
یاد ایلدکلرینی قید ایلشسکز .

بنده گزه قالیرسه بونلر توجیهات بعیده دندر . (سن) لفظی فرانسز
و ایتالیان لسانلرنده تحریر و تلفظجه جزوی برر فرق ایله (عزیز) معناسنه
موضوع ایسه ده معلوم عالیگذردرکه اسلاو لسانیله (سن) لفظنک هیچ مناسبتی
یوقدر . چونکه اصلا وجه (عزیز) معناسنی افاده ایدن کلمه (ایسوتی)
لفظی در . رومجده (آیوس) اولدیغنی گی .

(آندره) دخی (آندریا) صورتنده تحریر و تلفظ اولنور . بو حالده
سمندره نك اصلی (ایسوتی آندریا) اولمق لازم گایردی . ایسوتی آندریایی

سمندرہ یہ تحویل اتمک ایسہ مشہور اولدینی اوزرہ بیٹک ییللق کانی پی یانی اتمک قدر دشوار اولسہ گر کدر .

حال بوکہ سمندرہ نک اصلی (سکبان درہ سی) اولہرق لسان عوامدہ سکبان (سین) تلفظ اولدینی گی درہ سی لفظندہ کی ادات نسبت دخی ترک اولیان یعنی شیوہ لسانمزلہ مألوف بولنمیان اقوام عندندہ تلفظجہ دوچار ہجنت اولدینی ایچون حذف اولنہرق (سین درہ) صورتنہ تحویل ایدلمشدر . نتہ کیم بلغراد جوارندہ بردہ (طوچی درہ) واردرکہ بودہ قاعدہ (طوچی درہ سی) اولمق لازم کایر . حال بوکہ عوام بونیدہ (طوچی درہ) دیہ یاد اتمکدہ در . اسلاولر ایسہ (سمندرہ) پی (سیمہ درہ وو) (Simé-dré-voo) و طوچی درہ پی (Tobdji-dré-voo) صورتدہ یعنی کندی شیوہ مخصوصیلریلہ تلفظ ایدرلر .

لسانمزدہ بوگی خلاف قاعدہ اسملر پک چوقدر . فقط اکثریسی دیدیکم یولدہ ترخیم اولنمش کلماتندرکہ ادنا ملاحظہ ایلہ اصللرینہ انتقال میسر اولور . مثلاً (دگرمن درہ) دیندیگی گی کہ اصلی (دگرمنلی درہ) اولدینی محتاج بحث وایضاح دگلدر .

ازمیرہ گانجہ، بودہ اورادہ خرسیتیانلرک کثرتی اعتباریلہ تخصیص ایدلمش برصفت دگلدر ظن ایدرم . چونکہ برینی دیگرندن تفریق ایچون ایکی ازمیر بولنق و برینہ مسلمان، دیگرینہ گاور ازمیری دینک لازم کایردی . نتہ کیم وقتیلہ ایمانی خرسیتیانلر اندہ و شہری استیلای عثمانیانده بولندینی ایچون برینہ (گاوورسینوبی) دیگرینہ سادہ جہ سینوب دیندیگی ذات عالیگز افادہ بیورمش ایدیگز .

بزده جغرافیایہ اہمیت ویرلامش و دہا طوغریسی بو علمک ماہیتی ظانمامش اولدیغندن - کاتب چلبینک جہانماسیلہ شچینک جہانماسندن ماعدا - احتجاجہ و یا حل اشکالہ صالح بر کتابمز اولدینی معلومدر . بو گی

اسمىلردە ايسە تارىخلىرىمىزنىڭ مەلۇمات جىغرافىيەلىرىنە مەراجەتتىن باشقا چارەمىز قالمىور . كاتىب چىلىنىڭ لائىنچەدىن تەرجىمە ايلدىكى اوروپا تارىخىدە (ازىمىر) لفظنە دائىر ھېچ بىر اىضاحە تىصادىف ايدەمدىم . يالگىز ازىمىرى فقط (اسمىرنا) دىيە يازوب كىيويۇرمىش . ھال بۇكىمە مەدقۇق مەشار ايلە سائىرىك چوق اسامى بىلداندىھە صورت تەخرىقاتى ارائە ايلە تەصحىحاتدە بولمىشدر . طوسقالقەدەكى برات سىنجاننىڭ (بلغراد) دىن مەخرىف اولدىغى بىيان ايتىمى كىي ، كە بۇگىئا آرنائوود بلغرادى اطلاق ايتىمكىدەيز ، ظن ايتىمكى جەھانناماسىندەدە (گاوورا ازىمىرى) دىيە رەقىد بولمىسون .

فقط شىخىنىڭ جەھانناماسىنە صورت مەخسۇسەدە مەراجەت ايلدىم . آندە ايسە يالگىز (ازىمىر) لفظنى مەقىد بولدىم . شىخى كىچىن عەصرىك اجلەھە علماسىندىن ايدى . يەنى يوز يوز آلتىش سەنەك بر آدمدر . اگىر بۇ تەبىر عثمانلىلارنىڭ مەبادىء ظەھورندىن بىرى زىبازد اولمىق لازم كىلسە ايدى ھېچ اولمازسە لسان عوامدە (گاوورا ازىمىرى) دىيە مەرووفدر دىيە بىلدىرى . بىندە كىزىك تەحقىقەمە نەظراً بولمىق مەشھور سارى زىبىگىك بىر قوشمە سىندەكى « گاوورا ازىمىرىندىم سەنىڭ الگىن » نەقراتىندىن آزمەدر . اھتەمال كە بىندە كىزىك خەتا ايدىيورم . فقط مەقدىمە دىخى سويلدىگىم و جەھلە مەفصل عثمانلىلار اچقون بىر تارىخ جامەع و مەكەمل اولمىق اوزرە تاليف اولدىغى ھىثىتەھە امكان مەساعىد اولدىغى قەدر وقايع و تەحقىقاتىندە صوابە مەقارن اولمىقغىنە چاشمىق ھېمىز اچقون وظائىف ھىمىتندىر عىزىزم .

ابوالضيا

اوروپا شەرقى بىلەن

كەل بىك بىر مەقالە مەھمەسەندە « اوروپادە علمايە تىصادىف اولنور كە قەردە اولان انھارنىڭ عەمقى تەيىن ايدىرلر وادەالرىنى فەئالئىتە مەقتدر اولورلر . فقط بىنە اوروپا اچقندە بولمىان [مەرىچ] نەرىنىڭ ھالىنى تەماملە بىلەيە بىك قەدر

غفلتہ بولنورلر « قولیلہ اوروپالیلرک اکثر خصوصاتہ افراط و تقریط عقبہ لرندن قورتیلہ مدقلرینی ایضاح ایتمشیدی .

فی الحقیقہ تحرری حقیقت آرزوسیلہ بیك درلو مهالکی اختیار ایدن اوروپا علماسنک شرقہ دائر اولان اکثر معلومات و تحقیقاتی ضعف و مبالغہ دن خالی دگلدر .

بودعوامزك الكیگی بربرهانی اولق اوزرد بوکره آلدیغمز ۲۱ آغستوس تاریخی پارسك طباعت غزته سنده مندرج بر فقره یی ابراز ایدرز:

صورت فقره

« [موسیوارنهست - مایه] وسائط نشریه دین اسلامی تعداد ایلدیگی صرہده دیمش که : « استانبولده بر مطبعه واردر که کوچك بر غزته » نشر ایدر . بو غزته نك تمثیلات یومیه سی یوز بیگی متجاوز و نفوذی « فوق العاده در .

« مذکور غزته بز سوریه لی طرفندن اداره اولنور و غزته لری « محتوی اولان پاکتر ممالک اسلامیه نك هر جهتنه ارسال ایدیلیر . « بو غزته لردہ سمرقنددن موغادوره [۱] قدر تصادف اولنور . هر طرفده مخابر لری « واردر ؛ ایرانده ، هندده ، فاسده و خطه عربیه نك هر جهتنده حتی « طومبوقتوده دخی (شیخ البهام) اسمنده بر مخابری موجوددر . « انہی استانبولده بویله بر غزته موجود اولوب اولمدیغی بزجه بختہ بیلہ دکمز . فقط شو مقاله یی اوقویان هر اوروپالی بوگا اعتماد ایتکده معذوردر . چونکه ارنست مایه اوروپاچه اقوالنه اعتماد اولنان علمادن معدوددر . حال بویله ایکن هیچ وجودی اولمیان برشی اوزرینه بسط مقال ایتک بر فاضله گوره معایبدن معدود دگلمیدر ؟

ایشته اصل شایان بحث و مناظره جهتی بوراسیدر . معلومدر که برشی اوزرینه اداره اولنان افکار یا بر فکر خالصته و یا خود بر نیت غرضکارانه یه

[۱] موغادور فاسک ساحلده بر شهری ولیمانی در .

مستند اولور . فکر خالصتله ایراد اولنان اقوال ضعف ویا مبالغه‌یی خاوی اولسه بيله مادامکه نیت فاسد دگلدیر ؛ وقوعه گیلان نقصان و زیاده دخی معفو طوتملق یعنی حسن نیته باغشلامق لازم گلیر .

شمدی بوجئده آرانيله حق جهت موسیوارنستک بومقاله‌یی نه نیتله ایراد ایتمش اولسنی تدقیقدر . یوقاریکی فقره‌نک صورت افاده‌سنده اویله بر فکر فاسدحس اولمندیگی فاضل مشار الیه دخی هیچ بر ملتک اغراضنه تابع اولیان خادم انسانیت طاقتدندر . بوحالده مشار الیهک اغفال اولنمش اولسنه حکم ایتک لازم گلیرکه بوده اخلاق فاضله اربابنک عموماً مبتلا اوله گلدیگی آفاتدندر .

باخصوص شرقه سیاحت ایدن اکثر اوزوپا علماسی السنه شرقیه‌یه واقف اولمدق‌لرندن بزه دائر هر نه تحقیق ایدرلرسه (سیسه رون) نامی ویردکاری قلاغوزلردن ایدرلر . میعشتی شوگا بوگا رهبرلکده آریان طاقک گرك علماء و گرك اخلاقاً نه مزیت‌لری متصوردرکه ویردکاری معلومات طوغری اوله بیلسین . بوبابده کی نقصان همت ینه بزلره عائددر . چونکه مملکتک تذقیق احوالی مراق ایدینان اوزوپا فضلاسنه مدار مراجعت اوله حق هیچ بر اثر میدان قویمدق . اوزوپالیر بزه دائر نه اوگره نیورلرسه مأخذلری یا دشمنلرمنک نشریات اغفالکارانه‌لری ویا خود اوکلیینه دوشن قلاغوزلرک اختراعاتیدر .

ابوالضیا

ژان ژاق روسونک نوئل الوئیرتدن

اون اوچنجی مکتوب

(ژولیدن - سن پرویه)

سعادت و بختیاری ایچنده بولندیغیزی تمهید ایدیشده پک حقلی ایشم، بونی بگا اک جزئی بر تغیر احوالزردن بشقه هیچ برشی دها ای تفهیم

ایده من ایدی . اگر شیدايد محنه دوچار اولمش اولسه یدق ایکی گونلک برغیبوت بزى بو درجه دوچار اکدار ایدرمی ایدی ؟ بز دیورم ؛ زیرا مجزومدرکه محب و فاشعارم دخی عدم صبرمه اشتراك ایدر ؛ بو اشتراك سببى حس ایتمکده اولدیغ صبر سزلغك کندوسنجه معلوم اولسه یاه برابر بو حالى کندیسنك دخی بالذات حس ایتمیدر . محبک بتون بوشیلری بگا تفهیم ایتسنه آرتق احتیاجم یوقدر .

صیفیه آهق دون آقشامدن برودر واصل اولدق و شهرده دیدار گزله مشرف اولدیغ وقت و ساعت هنوز حلول ایلدیگی حالده تبدیل مکان ، غیبوتگری دهها زیاده تحملگداز بر حاله ارجاع ایلشدر . اگر علم هندسه یی بگا منع ایتماش اولسه یدیکز عدم صبرم بعدیت ازمنه وامکنه ایله بر نسبت مرکبه اوزره بولندیغی بسط و تمهید ایدمک تباعدك آلام افتراقی نه درجهده تشید ایتدیگی ملاحظه ایدرسکز .

گرك مکتوبگری و گرك تحصیل علم حقهده ترتیب ایتش اولدیغک پلانی مطالعه و تدقیق ایتک اوزره بورایه کتوردم ؛ و اولکنی دهها شمیدن ایکی دفعه اوقودم : صوکلرندن پک متأثر اولدم . محبم بر عشق حقیقی حس ایتمکده اولدیغگری مشاهده ایدیورم ، زیرا بو عشق افعال و حرکات نامو . سکارانه یی رشف و تذوق قوتندن سزى تجرید ایتدیگی گبی قلبکرك الك محسوس اولدیغی شیلرده بیله فضیلت اغورینه اجرای فداکاری ایتمکده محافظه مهارت ایلشسکزدرد . فی الحقیقه نسوانی اغفال و اضلال خصوصنده طریق معارفی استعمال اغفالاتک الك مردود و مذمومی و بر معشوقه صاحب غرورک مرحمت ورقتی رومانلر و ساطتيله تحریکه چالشق کندینک پک جزئی بر سرمایه صاحبی اولدیغی اشاعه ایتک دیمکدر .

اگر فلسفه یی ، درساریکز ایچنه آمال و افکار گزه مطابق بر صورتده ادخال و منافعکزد موافق قواعد و اصول تأسیسنه ابتدار ایتش اولسه یدیکز بنی اضلال ایدمک یرده بالعکس ایقاظ ایتش اولوردیکز که ایسته اغفالاتکرك

اڭ مەھكىدە ھېچ بونلرى استعمال ايتمامكدر . برھوس عشق گوگامى
 تسخير و بر محبت ابدىيە احتياجى الهام ايدر ايتمز جناب حقندن بر ذات
 ظرافت سماءتله دگل فقط بر روح لطيفه مالك بر ذات ملائك صفاتله
 اتحادىي تضرع و نياز ايلدم ، چونكه خصيصه مذكوره انسانك مالك
 اوله بيله جگى حظوظاتدن اڭ آز نفرت و استكراهه تابع اولانى اولديغى
 و ناموس و استقامت دخى رفاقت ايتديكى بالجمله حسياتى تزئين ايلديكى پك
 اعلا مجزوم ايدى . سزى انتخابدن طولانى ترجيحى مى پك گوزل اجرا
 ايلش اولديغدن حضرت سليمان گى طلب ايتديگمه برابر طلب ايتديگمه
 دخى نائل اولدم . بو آرزومك صورت حصولنى سائر آرزولرم اچون
 بر فال خير عد ايدرك بر گون لايق اولديگن مرتبه سزى مسعود
 ايدە بيله جگمدن قطع اميد ايتتم محبم . بو بابده كى وسائط بطى ، مشكل ،
 و مشكوك اولوب تصادف ايديلان موانعه دهشت انگيزدر . تحت تعهد
 گيرمگه بر درلو جراتياب اوله ميورم ؛ فقط اعتماد ايدىگن كه صبر و تحمل ايله
 محبتك مقتدر اولديغى شيلرك ھېچ بريسى فراموش ايدلميه جكدر . مع مافيه
 ازهر جهت والدهمك حسن نظر و تحسیننى استجلا بده دوام ايدەرك
 اوتوز سنه خدمتدن صگره بالكلية اختيار عزالته قرار و يرمش اولان پدرمك
 عودتنده معاملاتنده درشت و فقط صاحب ناموس و عفت اولوب سزى
 تلطف ايتمكسزىن سوه جك و سويلمكسزىن تقدير و تحسین ايدە جك اولان
 اسكى بر اصلزاده نك عظمت و تكبرينه تحمله حاضر لنگز ،

خانه مزك اتصالنده بولنان قوريلرده لاجل التنزه براز طولاشمق اوزره
 مكتوبى بوراده بر اقدم . اى محب لطيفم سنى ده برلكده اورايه كتورر
 ودها طوغرىسى بغرمده طاشير ايدم . برلكده گزه جگمز يرلرى انتخاب
 ايدر و بزى قبوله شايان محللره نشانه وضع ايدر ايدم . بو عزلتگاه لطا .
 قنچشالرده قنبلر يمزدها اولدن يكدیگره افشای راز ايدر ايدى . برلكده

بولنمقدن طولايي حس ايتديگمز اذواقى بونلرده تزييده خدمت ايدر و ايتكى عاشق صادق قبول ايتدكلرندن ناشى بر قيمت جديده دهـا احراز ايدر ايدى ، سزگله برلكده اولديغ زمان مشاهده ايتديگم محاسنى يالگز اولهـرق حس ايتديگمه متخيرم .

بو محل لطيفك تشكيل ايتديگى طبيعى قوريلر مياننده لطافتجه جمله سنه فائق بر قورى موجوددر كه اك زياده بونك ايجنده محفوظ اوليورم و ايشته بوندن طولايي محبم سزك ايجون بر لطيفه غريبه استحضار ايديورم . فقط مقصدم بو قورينك سائرلى اوزرينه دائما مرجع طولملى كيفيتى اولديغى گي بنده كزده هيج بر وقت اظهار سماحت ايتمه جگم . افكار باطله عادييه رغماً بالاختيار كوكلك اعطا ايلديگى شيلرك . تصديق و اعجزك اعتصاب ايلديگى شيلره درجه رجحاننى محبم ايشته اوراده حس ايتديره جگم . مع مافيه عقل فعالگز بوبابده لزومندن زياده تابع خيالات اولور خوفيله اولجه اوراسنى اخطار ايديمكه مذكور قورى يه يالگز اولهـرق گيدلميوب قابل انفكك اوليان عمى زادهم دخى برلكده بولنه جقدر .

عمى زادهم گانجه اگر موجب حدتگز اولمـزه سـه بـزى گورمك اوزره بازار ايرتسى گونى تشريفكـزه قرار و يرلمشدر ، والدم عربـه سنى عمى زادهمه ارسال و سزده ساعت اونده اورايه عزيمت ايدوب مزبورده سزى بورايه گتوره جـك و يوم مذكورى بزمله امرار ايدـرك ايرتسى گون بعدالطعام برلكده عودت ايديله جقدر .

ايشته مکتوبمك بوراسنده ايكن بونى سزه اعطا خصوصنده شهرده موجود اولان سهولتـك بوراده فقدانى تخطر ايتدم . ابتدا كتابلريگزدن برينه بر كاغذ قاب كچيريلوب مکتوبمى بونك آره سنه ادخال ايدرك باغچوانك مخدومى (گوستن) ايله گوندرمگى ملاحظه ايتدم . مکتوبى اوراده

ارامقاغکز خصوصی بنجه امین اولماقلا برابرمزك تقدیراتنی بویله
تصادفاتہ ترك ایتك دخی بر عفو اولماز عدم احتیاط عد اولنور . بناء علیہ
پازار ایتسی گونکی ملاقاتی اوفاق بر پوصله ایله طرفکزه اشعار ایله اکتفا
ایدرك مکتوبمی یوم مذکورده بالذات اعطا ایتك اوزره حفظ ایدہ جگم .
لکن طرفکزدن قوریلق اسراری اوزرینه بر چوق فرضیات و خیالات
تشکیل اولنمامسنى دخی اخطار ایدرم .

ژولی

تحف بریولده اوصاف ممالک

مونیتورده دات غزتہ سنك باش محرری بولنان موسیواوتینگر اوروپاده
بولنان مشهور شهرلری مخصوصاتندن کنایه اوله رق غزتہ سننده شو صورتله
توصیف ایتمشدر :

آمستردام تجارت ایدیور . آهن فساد ترتیب ایدیور . برلین موده
پاپیور . بروکسل مباحثه ایدیور . درسد هر شیده حیران قالیور . دو بلین
دیلنجیلک ایدیور . ادیمبورغ رؤیا گوریور . فلورانسہ صایقلیور . فرانقفورت
صایدیور . جنوه گولیور . هامبورغ پیور . هانور او یویور . قاسسل
خورلیور . استانبول ییقانیور . (یعنی بوغاز ایچندن طولایی) قوپنهاغ سو .
ساندیور . لایپسیق او قویور . (لکن یالکز ایچنده نشر اولنان تاغبلات غزتہ سننی)
لیزون چالیشیور . مادرید توتون ایچیور . مایانس بر قاردیناله مالک اولدیغی
ایچون سوینیور . مانجستر یوک اگریور . مانهایم کفر ایدیور . مارسیلیا
شرقی سویلیور . مونخ بیرا ایچیور . ناپولی ترلییور . پالمو یلیازه ایله
سرینلییور . پارس عربده ایدیور . پشتہ گودزه لک ایلیور . استوقهولم
اگنیدیور . تورین دوزگون سویوریور . ونديک سویوریور . وارشاوا آه
ایدیور . ویانه هضم ایلیور .

ایکی فقره لطیفه

وولتر غزته سی شمديکی ایتالیا قرالچہ سی مارغریتک ایتالیا داخلندہ
برسیاحتی اثناسندہ کی تحف برسرگذشتی حکایہ ایڈیور :

مشار الیہا شومند و فرایله قونی قصبہ سی استاسیونہ موصلتندہ برقاچ
دقیقہ استراحت ایتک و کنديسني استقباله کلنلری گورمک ایچون واغوندن
طیشاری چیقار . قصبه نك وجوهی کنديسني سالاملادقندن ورئیسلری
دخی بر معتاد بر نطق ایراد ایلد کدنصکره قرالچہ یی اولجه ترتیب ایتمش
اولدقلری بر اوگله طعامنه دعوت ایدرلر مشار الیہا بودعوتہ اجابت ایتیموب
فقط شکر قارشدیرلمش برصو ویرملرینی رجا ایلر . صوی گتیررلر، قرالچہ
ایچوب بارداغی ویرد کدنصکره آغزینی سیلک ایچون مندیانی چیقارمق اوزره
الینی جیننه صوقنجه وجوهدن بری فرط تلاش ایله تقرب ایدرک « امان
افدمز نه یاپیورسکز ! اونک پاره سی اودنمشدر » دیمشدر .

دیگر

بیوک فرهدریق معتادی وجهله خاصه آلاینک یوقله ژورنالرینی
معاینه ایتدیگی صرهده طابور ضابطاننک اوصافی ناطق اولان ژورناللرک برنده
برضابطک اسمی حداسنده « ای ضابط فقط عیاش » شرحی گورمکله ایرتسی
تعلیمگاهه گیدرک ضابط مومی الیهک قوماندا ایتدیگی طابوری جلب ایله
گونئی اجرای تعلیم ایتسینی امرایلر . ضابط دخی اک مشکل الاجرا مانورالری
بر سرعت فوق العاده ایله ایفا ایلر . فرهدریق بونی گوردیگنده ننده کی
عصایی کنديسینه او ژورنالی گوندرمش اولان میر آلایه قارشو اوزاته رق
« کاشکی سنده بویله عیاش و فقط ای ضابط اولسیدک » دیمشدر .

جلال الدين

برنجی فصل

آبسکون آطه سنده شاهانه، فقط اسکی بر چادر

پردہ

۱

مجلس

۱

جلال الدين - نیرہ

یانگدہ جان بولش بر مسرت نبی
گوردیگک نیرہ گہ باقیورسکدہ یاردلی
ارسلان، اوقی جگرینہ صاپلانمش
اولان صیادینی سیر ایدرگی گوزلرکدن
آتش، دوداقلرکدن غضب دو-
کیلیور! فلگہ باش اگمز ایکن
بروقت بنم ایچون پادشاه پدریگک
ایاقلرینہ قپانوبده فارس سلطنتی
خاندانمده ابقا ایتدیرمشیدک! شمعی
گوکلنگدہ اومیگک، اوتوجہگک
ذره قدر اولسون اثری قالمیدی؟

جلال

بر ذره سی بیله زائل اولمدی .
سنی برنجی گوریشمده نه قدر سودم

نیرہ

گونش جمالک آقشام بلوطی گی
اوزرینہ چوکن شو ماتم رنگندن
نه زمان قورتیله جق؛ او جهره
بروقتلر صباح نوهاره بگزردی!
دائما اطرافنه نوردن دوکلمش شفقلر،
تیسمدن یاپلش غنجهلر صاچاردی .
کیم برکره باقارسه گوگلی صفای
روحانی ایله، گوزلری اشک مسرتله
طولاردی .

گونش طوتلدیغنی گوردمدہ یینه
اوقدر نورانی برجمالک بویله قراکلق
بررنک باغلايه بیله جگنی خاطر مه
گتیرمزدم . برکره جک، بردقیقه .
جق اولسون گولزمیسک؟ اوللری

ایسه هر یوز یکه باقدجه براوقدر دها
سویورم .

نیره

اویله ایسه چهره گده بو محزونلق
نهدر؟ دنیاده محبته مغلوب اولیه جق
برالمی اولور! بوجهانک غمنی ینه
جهانه براقسه قده بزیا لکز محبتیزی
دوشونسهک اولمازی؟

ایشته بویله برمصیبت زمانه
دوشدک حیات وجودمزدن
هیچ آیرلیه جق گبی طویور .
فلک بلا گونلرینک ، کدر کیجه -
لرینک دقیقه سنی ییلار ، ساعتی
عصرلر قدر اوزادیور . بزده آنک
رغمه وقتیز نه قدر آغر کچرسه عمرک
اک بیوک لذتی اولان صادقانه محبتدن
اوقدر زیاده استفاده ایتسهک ده
فلکدن لایقیله برانتقام آلسه قنه
اولور؟

یوزیمه اویله محزون محزون باقمه!
بزایسترایسهک فلکدن انتقامیزی آله
بیلیرز! کندی وجدانمز ، کندی
گندیمز بزم ایچون دنیاده هر بختیارلغی
وجوده گتیرمگه کافیدر . آه! بیلم
نصل اولیورده قلبگده برقوجه عالمک

نه قدر کدری وارایسه هپسنه بر بولینیور
بنم گوگلم یالکز سنکله طوملش ،
سندن بشقه هیچ برشی قبول اتمیور!
شیراز عالمی خاطر یگزه گلمیزی؟
بز نه وقت گوریشدک بیایرسکزی یا!
قلیچلر شفق زمانی طوغمش هلال
گبی قانلر ایچنده پارلامغه ، مزر اقلر
قانی ایچمک ایچون وجودینه
یایشه جق مخلوق گوزهدن اثر درلر
گبی تتریه تتریه باشنی طوغرلتمغه ،
اوقلر ایچنده صاقلانه جق گوگل
بولق ایچون میدان آتلمش محبت گبی
قارشوسنه تصادف ایدنلری تاجان
اوندن اورمغه ، فیللر شدتلی برزلزه
یه طوتلمشده عسکری ایله سلا .
حیاله برابر یرندن اوینامش قلعه
برجی گبی طاشلر ، دمیرلر ، اوقلر ،
حر بهلر ، نعره لر ، واویلا لر صاحچهرق
اوزریمزه ییغلیوب گلمگه باشلا .
مشیدی .... عجبا تعجیزی ایدیورم؟

جلال

سویله! سویله! همان سنک قدر
سودیگم حاللری گوزمک اوگنه
گتیریورسک .

آغلادی، یالواردی، آیاقلرینه قپاندی،
 بردرلو تاثیر ایتدیرمدی . آنک گو-
 رلدیلری، فریادلری بتدکدن صکره
 پدر بر خفیف تبسم ایتدی . سزده
 گورمشسگزدریا ! مرحوم جوابسز
 قالور ظن اولنمش برسوزنه مقابله
 ایتدیگی وقت نه قدر خفیف گولردی .
 ینه اوپله گولدی « پادشاه نسلندن
 گلانلرک شانی هر درلو فدا کارلقده
 خلقه نمونه اولمقدر بن اولادی -
 ولوقز اولسون - دولتیه فدا ایتمه
 مجبورم . بن قزمی مخاطریه آتارسم
 هر کس اوغانی ایسترایسته مز سلاح
 اوکنه تسلیم ایدر » دیدی . ینه والدمک
 یوزنده برجا اماره سی گورنجه « قادینلر
 پادشاه ایشنه قاریشمز » دیه برکره
 باغردی . توپلری اوپردی، گوزلری
 آتش گبی قزاردی ، پار لامغه
 باشلادی . گزلیجه یوزینه باقه جق
 اولدم . قارشده برارسلان باشی
 طورییور ظن ایتدم ! ... اللهم
 سورسه گز تعجیزمی ایدیورم ؟

جلال

سویله ! سویله ! آرادینم گبی

نیره

پدرم غوغایه گلیرکن بنی ده یاننه
 المشدی . مرحومه والدم، بیچاره
 قادین ، بیلسه گز نه قدر تلاش
 ایتدی ! « هیچ اون سکز یاشنده قز
 غوغایه می گیدر ؟ ایکی ارگک اولادم
 وار . برابر کوتوریورسگز . بری
 زرهگز ، بری سپرگز اولسون !
 وجودلری او قدن ، قاندن اطرافنه
 دالار صالیویرمشده باشدن آیغه
 قدر گلله غرق اولمش فدانه بگزه .
 سون ، ینه افتخار ایدرم . فقط
 قزمدن نه ایسترسگز آنی بگا براقک !
 آه ارگک چوجق طوغریرز ، یدی
 سکز یاشنه گیر گیرمز یوزلرینی گورمگه
 حسرت اولورز . شمدی قزلرمزی ده
 بتون بتون ضبط ایده جکسگز ؟ دیمک که
 والده لر جوجغنی ، قز اولسون ، ارکک ،
 اولسون قرننده طاشی به جق ، قویننده
 بیوده جک ، خسته لیرسه هر کیچه
 صباحه قدر یتاغنک آباق اوچنده ،
 اولور ایسه هر گون آقشامه قدر مزار .
 ینک باشی اوچنده آغلایه جق ده
 ینه امر ، نهی ، تصرف یالکزدردلرده
 اوله جق « دیه شکایتلر ایتدی .

استیدیگم گبی بر پدر تعریف اید .
 بیورسک . قائم پدرمک اولسون
 مرد اولدیغنی دوشونیورمده گوگلم
 براز تسلی بولیور .

کاشکی بنده سنک قدر بختیار
 اولیدمده پدرم واهمه سنک یولنه
 دولتی فدا ایده جکنه دولتمک یولنه
 بی فدا ایدهیدی !

نیره

نه قدر ادراکسزم ! مراقبگری
 دفعه چالیشیورمده هپ او اندیشهیه
 قوت ویره جک شیلر سویلیورم .

جلال

سویله ! سویله ! لقردیلرگی
 ایشدکجه گوگلمه آغزیگی او پمش قدر
 انشراح گلیور .

نیره

پدرم اوقیافته گیردی .
 نه جگم بتون بتون شاشردی .
 سانکه دوادقاری ، کرپکاری
 بر برینه یالشدی نه بر لقردی سویلیگه ،
 نه بر کره یوزیمزه باقمغه جسارت
 ایده بیلیدی . همان یرندن قالقدی ،
 حرم قپوسنه طوغری یوریمگه
 باشلادی . بن بتون بتون حیرت ایچنده

قالدم . پدرده یرندن طوراندی .
 مابین طرفنه طوغرلدی . بر کره
 یوزیمه باقدی : سانکه آنک گوزلری
 گهر بادن ، بنم وجودم چوبدن
 ایمش گبی اختیارسز آرقه سنه دوشدم .
 محاربهیه نه قدر نفرت ، عذاب
 ایچنده گلدیگمی بن بیایم . سانکه
 بویمه زنجیرلر طاقدیلرده بی ایکی
 یوز ساعتک یره طاشلق اوزرندن ،
 چالیلق آره سنندن سور کلنه رک
 گتیردیلر .

مگر بنم بوتلاشمده چوجوقلرک
 عدمدن وجوده گلیرکن ایتدکلری
 فریادلر قیلندن ایمش ! مگر جناب
 حق بگا اصل حیاتی اوزمان نصیب
 ایتمشده استقبالنه چیقارمشم ! مگر
 پدرم بو بیچاره وجودمی ایکی اسلام
 دولتی آره سننده باریشقلغه ، اقر بالغه
 خدمت ایده بیلیردیه اورالره قدر
 احتیاط ایچون گوتورمش ! مگر
 جلاله اوراده نائل اوله جقمشم !

شمعی بر کره غوغا باشلادی .
 باشلار باشلامز عسکرمن بوزلدی .
 آه ! بوز غوناق بنم گبی آناسنک
 قوینندن یگی ایرلش قزلره نه قدر

گولشه اولييور. او بر طرفه باقارسك؛
 بر عسكر بشقه سنك ياقاسنه صارلمش
 گويا كندى روحى ايمش ده النـدن
 قاپديررمش گي ، بيك حرصله ،
 بيك غضبيله جاننى آلمغه چاليشـور .
 نرهيه باقسهك اوق ، يارهلى ، غارغى ،
 موتا، قليج، قان، فيل، آتش، منجيق،
 ييلديرم ! برادرلر ياره لرندن آدميدر ؟
 دگلميدر ؟ فرق اولتماز . والده
 دنيانك او بر كوشه سنده ! خدمتكارلر
 ميدانده جانيله اوغراشير ! جاريه لر
 دهشتندن بايلش يرلرده يوارلنير !
 روزگار چادر ك بر طرفنى گوتورميش .
 وجود صوغوقدن، ياغموردن خزان
 يپراغى گي تتر !.... يوق ....
 انسان قورقودن. كدردن اولور ديرلرسه
 يلاندر . اگر گرچك اوليدى ، بن
 اوگون بر دقيقه صاعمى قاليردم !

جلال

آه ! بيلزسك كه بر مرد اويله
 بر بلا ، اويله بر دهشت ايچنده
 بولنورده كندىنى ، دوستنى ، بلـكه
 بعض كرّه دشمننى چكيشه چكيشه
 موتك پنجه سندن قورتارمغه چاليشيرسه

دهشت ويررمش اوراسنى بر درلو
 تصوّر ايده مزسكز .

آتيلر كزك هانگيسنه باقسه م
 اولوم جانلانمش ده قوشه قوشه اوزريمه
 طوغرى گلييور صانيردم ! پدرمى
 گوردم : كندىنى بيك قليجك آلتنه ،
 بيك قارغينك اوستنه آتييور !...
 بر قاچ يرندن ياره لشمس آرقه سنده كى
 صارى خلعت قان طمله لرندن قاپلان
 پوستنه بگزه مش ! هوا قارارمش
 قارارمش گوكلر جناب حقك غضبندن
 مخلوق بر جهنم كى قورقج قورقج
 گورلر ، يرلر اولادىنك قانى يوزينه ،
 گوگسـنه دوكلش بر والده گي
 آجى آجى ايكلر . هر دقيقه ده بر
 ييلديرم آتش رنگنده يرادلمش بر
 اژدرها گي بوكيله بوكيله بلوطلرى
 ييرتاراق يا بر آغاجه ، يا بر قارغى يه
 چارپار ، چارپديغنى محو ايدر !
 يوز بيكلرجه آدم زرهلر گينمش ،
 سانكه زره كيمكه گوكللارى ده دمير
 كسيلش . جان آلمقده عزرائيل
 ايله ياريشير ! بو طرفه باقارسك ؛ بر
 دلى قانلى ياره لشمس اجيله گولشه

نه قدر گوگلی آچیلیر ، نصل عمری
آرتار .

نیره

بیلیرم ، سنی او محاربه نك ،
او قیامتك آره سنده گورددم ده آنك
ایچون بیلیرم . حالا گوزمك
او گنده در . اردو یرینه گلان عسکر
چادرک ایپلرینه صارلمش ایدی ،
اوقلر آغاجه هجوم ایتمش آری طوی
گی برینك باشی برینك قنادینه
پاشیرجه سنه بر برینه صیقیشهرق
ویزلهیه ویزلهیه اطرافده طولاشمغه
باشلادی . بن دقیقه دقیقه غزرائلی
بکلر طوررکن قارشودن قاصرغه گی
بردومان پیدا اولدی ، دها دومان
برقاچ یوز آدیم اوزاقده ایکن یولنك
اوغراغنده هر نه وار ایسه روز کارندن
پریشان اولوردی ، برده دومان
یاریلدی نه کورهیم ! مگر اوقاره
بلوطده برمهتاب ، مهتاب دگل .
مهتاب چهره لی ، انسان قیافتلی
بر ملک صاقلی ایش ! بر ملک که
انسان قیافتنه کیرمش ده ینه ملکلاگی
یوزندن آقیور ! گوزلزی بر درلو جا .
لگدن آیرمق ممکن اوله مدی .

طالمشم ، حیران حیران حالگنی ،
طرزیگی ، طوریکی سیر ایدیورم
او قدر طالمشم که چادرک او گنه دو .
کیلان قانلر آیغمه گلمش اتکلرمه
بولاشمش ده خبرم اولمامش ، برده
هان گوزمك او گندن غائب اولدك
کندی حالمی اونوتدم ، سنی آرامغه
باشلادم . اطرافه گوز گزدریر طورر
کن قولاشمغه بر دلفریب صدا گلدی
مگر یانمه گلمش ده تحت روانمی
امر ایدرمشسگزر . یوز یگزه باقدم بتون
بتون غشی اولدم ؛ وجودمك بر
یرینی حرکت ایتدیرمکه اقتدارم
قالمدی . حتی ، بیلیرسگز یا طودا .
قلریمی اوینادوبده تشکر ایچون بر
کله اولسون سویلهیه مامشدم ! آره .
مزده طوی اوچ بش آدیم یر وار
ایدی دگلمی ؟ یوز یگه باقدیغ آنده
جان اویمه بر اوق آتمش اولیدك ،
ممکن دگل ، قلمه محبتدن اول
یتشه مزدی ...

ظالم ! صانکه بنی اسیر ایتدك
اویله می ! هانگی جاریهك سکا بنم
گی قوللق ایدر ؟

اگنیرسك دگلمی؟ بوزاده جانك
صیقلمیور آ ایکی گوزم!

قطب الدين

پادشاهمك خدمتتده ، پدرمك ،
والدهمك ياننده ایکن نه دن جانم
صیقلسون؟

[قطب الدين چیقار]

جلال

بر لطیفه می بیله چکه میورسك؟

نیره

اویله آیر یلقه لطیفه می اولور!

جلال

جهزه سی عادتا اولورنگی باغلا .
دی؟ ینه گوزل! روحدن ،
حیاشدن گوزل! دنیا ده سندن
صیقلمق ، سندن آیرلمغی ایستمك
بنم ایچون ممکنیدر؟ الله عشقنه
اویله خاطره لره، اویله واهمه لره الدا .
نمده بر کره جدتی دوشون! بر کره
گوگلگه صور! بر کره وجدانگه
دقت ایت!

نیره

یوق ..... اللهمك عشقنه یمین
ویریورسك . یلان سو یلرسهم

جلال

(لطیفه یوللو)

آزاد اولدیغکیمی استیورسك؟

نیره

الله اسیرگه سون . بن آ کلا یورم آ
سز بندن صیقلمیورسك؟ احتمالکه
یوز یگزى گولدره بیلیرم دیه عمرمده
بر کره لطیفه ایده جك اولدم؛ مقابانده
بنی آغلادنجیه قدر چالیشه جقسكز .

مجلس

۲

اولکیلر - قطب اندین

قطب الدين

والده جگم نیچون گوزلرگز طولمش؟
اول بنم گوزمده بر طملا یاش گورسه کز
طار یلیردیگز! دنیا نك حالی دگیشد .
یسه ننه لر آغلیه جق ، چوجوقلر
صوصدیرمغه چالیشه جق قدرمی
دگیشدی؟

نیره

گوزلرمی صولانمش؟ بلکه توز
قاچمشدر . هر کوزی صولانان
آغلاماز ... هایدی آرسلانم طیشاری
کیتده اگلن! اوق آت، قلیچ اور!
شعر اوقو! البته برشی بولور

دنیانک اڤیوک پادشاهلغنی غائب
ایتدیگی زمان گوزلرم بو قدر یاشار.
مامشدی .

نیره

آه ! ینه سلطنت ! نظرگزده
سلطنتدن بشقه بر شیک قیمتی یوق !
پادشاهلغکز دگل پادشاهلق امیدکز
مخاطرهیه دوشمش دنیاده سویله جک
هر نه وار ایسه هیچ بری گوزیکزه
گورنمیور .

جلال

چوجوق ! بن کندم ایچونمی
تأسف ایدیورم ؟ بن سلطنت سور-
مک ایچون پدرمدن مملکت بولمغمی
محتاجم ؟ اجدادمه او ملکی قزاندیرن
قلیج عجبا بنم المده هیچ برایش گوره.
مز می ؟ شو دها دشمن یوزی گور-
مه دن بویله وجود عالمی ایچنده بر
عدم کوشه سی بوله جق قدر قورقمقده،
صاقلانمقده مهارت گوسترن بابام قدر
اولسون یر ضبط ایتمه مقدر
دگلمی یم ؟ آنک ضبط ایتدیگی
یرلر بر پادشاهه کفایت ایتزمی ؟
جهان ملکی صحیحاً برطرناغنه دگیان
نیره مک باشنه یمین ایدرم که جلال

قورقارم که جزاسنی محبتده بولورم .
حالکه باقدجه خاطر مه بیك وسوسه
گیور . فقط گوگلم بر درلو بندن
صیقادینگه ، بنی سومدیگه قائل
اولمیور .

اللهم ! جمالکله تجلی ایتمشک،
اوکه اوکه بر قول یر اتمشک ؟ بر
حاله یر اتمشک که یوزنی مجوسیلر
گورسه گونشی بر اقر بوگا طاپنیر .
او قولگی ده بگا نصیب ایتدک !
انسان قدر عاجز بر مخلوق آره سنده
جلال الدین قدر عالی بر وجود
یرادان قدرتکه، او قدر ممتاز یر اتدیغک
بر قولکک گوگانی نیره گی دگرسز
بر بیچاره یه میل ایتدیرن مرحمتکه،
ظوپراقدن ، دیکندن گل یتشدر .
دیگی گی بندن ده قطب الدین گی
بر ملک وجوده کتیرن عظمتکه
صیغورم . بنی جلالک محبتدن
مایوس ... التفاتندن محروم اتمه !

جلال

نیره ! نه قدر حزین، نه قدر
غریب دعا ایدیورسک اشته بنی ده
کندیکه بگزتدک قطب الدین گورسه
عادتا آغلیور ظن ایده جک ! پدرم

طوپلانمىش ، جہالتدن دنى ،
وحشىلىكدن ظالم بر خنزير انسانيتك
آلتى بيك يىلق محصول حياتنى
بتون بتون محو ايدوب ده يرلرندە
آدم كلەسندن ياپىلمىش قەلەردن ، مظلوم
قانيله يازلمىش مرثيه لردن بشقە برشى
براقمامق ايستيور !

اودار الفنونلرک محافطى بز ايدك .
اويلە ايکن يىلارجه مزارده قالمىش
ميت اعضاسى گى پثر مرده ، پریشان
مکروه برحاله دوشمشىز . شوطوپراقلر
ايچندە چورييورز ،

نيره

اللهم سن مرحمت ايت !

جلال

اللهدن كيمك ايچون مرحمت
نياز ايدىيورسك . بزم ايچون دگلمى ؟
دعاك نصل مقبول اولسون ! بوگون
كاشغردن تا مغربك نهايتنه وارنجويه
قدر هر كس كندى دیننده ، كندى
ديليله اللهه عبادت ايدىيور . اوغليله
زنا ايتىش بر فاحشه نك مردار قانندن
خلق اولغنه بر كلب او مكروه وجودىنى
حاشا جناب حقدن زياده عبادته
لايق گورمىش ، يريوزندن الله نامنى

النده بر قاچ قلىچ ، گو كسندە بر قاچ
رزه پارەلمنى اختيار ايدنجە دنيا نك نه
طرفه گيتسه كندينه بر دولت پيدا
ايدر . هيچ اولمازسه شهادت دولتى
حاضر طور ييور . بن بر شيتك غائب
اولديغنه تأسف ايدىيورم كه بردها
اله گيرمىسى ممكن اوله ماز ! اعاده سى
قابل اولميه حق بر دولتن آيرلديغىز
ايچون بويله كدرندن اولمش ده ماتم
رنگنده كفنلره بورنمىش جنازه گى
گزييورم : خاندانك ناموسى بر باد
اولدى . آ كلامىيورميسك ؟ ظلم
آتشى مملكتلرى ، كشيورلرى صارمىش
دومانى افلاكه سر چكيور ، دشمن
قلىچى ار ككلره ، قادينلره ، چوجقلره ،
اختيارلره مساط اولمش شهيد قانى
طوپراغك اك اشاغىكى طبقه سنه
كچيور ! دشمنله آره مزده بو قدر مسافه
وار ؛ روزگارلره قدر انسان لاشه سى
انسان يانغى قوقوسى گتيرييور !
طوپراغى ديكاسهك يتيم ايكلديسى
ايشيدىيور ، صويه باقسهك شهيد قانى
گورينيور . دنيا ده نه قدر كمالات ، نه
قدر بدايع ميدانه گلمىش ايسه بو
گون جمله سى عرب ، عجم ملكلرندە

قالديروب ده يرينه كندى ملعون
آدينى قائم اتمك، خالقك نه قدر
عبادى وار ايسه كندى گبى شيطا.
ندن بيك قات دنى بر مخلوقه طا.
پدirmق ايستيور!

او عبادتخانه لرك ديوار يده بز
ايدك. اويله ايكن چينده كى سىدك
قىرق طاشلرى، چورك طوپراقلىرى
قدر اولسون ايشه يرامپورز، ييغين
ييغين بونسيان گوشه لرنده سورونپورز.

نيره

الله عشقنه صوص! چهره كده
كى، باقشكده كى دهشت عقلمه طو.
قنيور، شمدى چيلديره جغم.

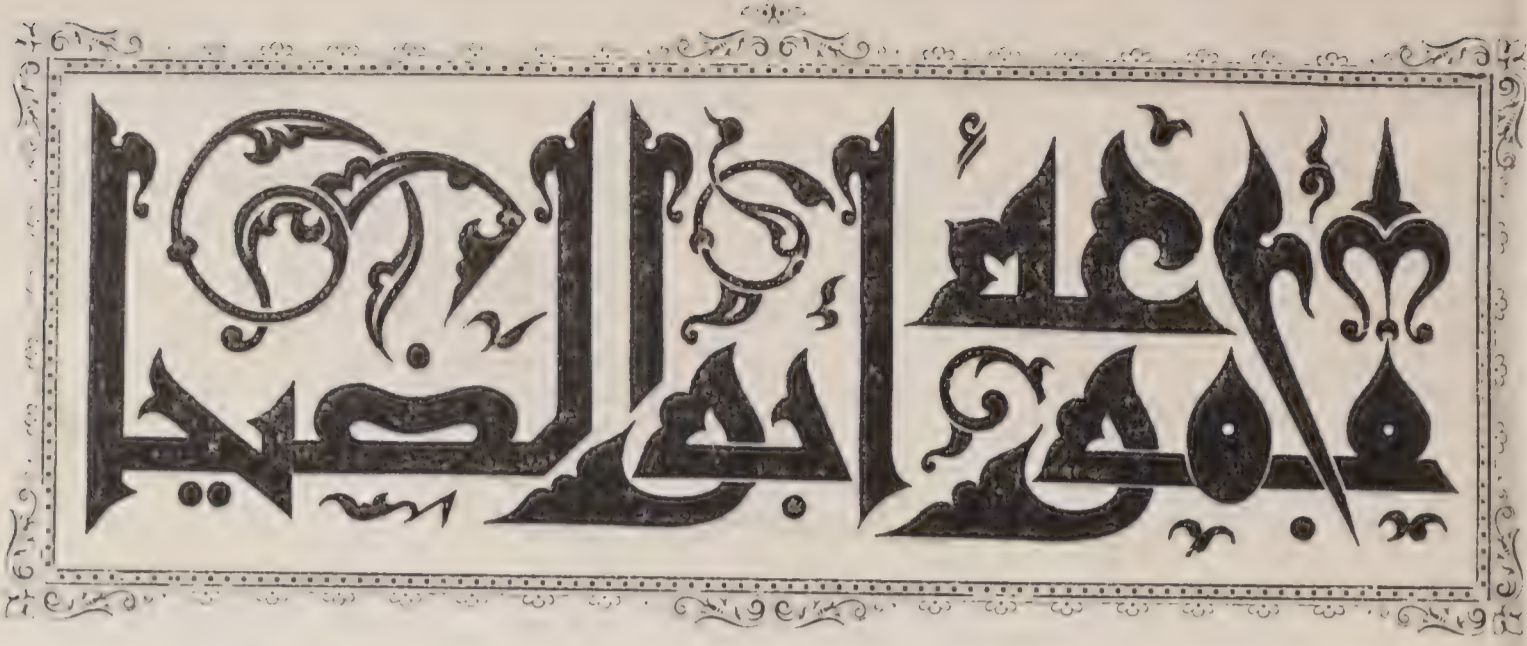
جلال

ديگله! سويلىتگه سن سبب
اولدك. گوگلمده صاقلامغه چالشد.
يغم آتشلر علواندى، بوندن صكره
ضبط ايدهم. اسلام اوزرينه بو
بلايى دعوت ايدن بز ايدك. صكره
دشمن گورنديگى گبى اك اول بز
قاچدق. طوپى بركره غوغا ايتدك،
آندهده غالب ايدك دشمن بز دن يوز
چوپردى، گويا تاتارك اوڭ طرفى
انسان، آرقه طرفى اجل ايمش گبى

بزده او زمان قاچغه باشلادق! يوز
سنه دن برى فللك هر درلو جفاسندن
قلچمرك حمايه سنه صيغنان، بزى
مرد، همتملى، كفايتلى، غيور،
حاصلى كنديلرن دن بيوك سانوبده
تبعيتزه گيرن، آياغمزى باشلرن دن
يوكسك، قيلمزى جانلرن دن عزىز
طوتان نيجه يوز بيگلرجه يوز بيك
بچاره يه « ايشته دشمن گليور، بزده
قاچه جغز، سز آرتق باشكرك چاره.
سنه باقك! » ديمك دن اوتانمدق،
قهيار منتقمك حضورينه، نه قدر
كندينه عبادت ايدر قولى وار ايسه
جمله سنك هلا كنه سبب اولمق گبى
بر وبال ايله كتمك، اخلافه زمانم زده
انسان دنيلگه لايىق كيم وار ايسه
يوزده طقساننك ناحق يره دوكيلان
قانيله لكه لشمش بر نام براقمق نه بيوك
مصيبتدر! ذهنكده بوله ميورميسك؟
بز الله حضورنده نمرودلر، فرعونلر
قدر مسئول اوله جغز، استقبالده
دنياه نه قدر مسلمان، نه قدر انسان
گليرسه يزىدى، شيطانى براقه جقدده
بزه لعنت ايده جك!

(مابعدى صكره)

— (ب) هر شهر عربي ابتدا سياه اون بشنده نشر اولنور (ب) —

جلد ۵ - جزؤ ۵۰ [في ۱۵ ذي الحجه سنه ۱۳۰۳] نسخده سي ۳ غروش

الفبا

— [مابعد جزؤ ۴۹] —

وولترك الفبا حقنده كي مطالعاتي حقيقه شايان تدقيقدر . اسلاوجه دن فرانسزجه يه وارنجه اكثر اوروپا لسانلرنده (حروف) هجايي جامع اولان كتابه (آلفا) (آلفا ویتا) (آبه ته) (ویا خود) (الفباء) گي برر اسم ويرلمشدرکه بواسطه حروف هجادن ايلك وایکنجی حرفلردن ترکیب اولمشدر . وولتر فرسه طقسان اسم ویرن عربجه ده (الفبا) جزؤنك بر اسم مخصوص اولوب اولمديغنی کندیسنه بیلدیرمه لرني لسان عربه واقف اولانلردن سؤال ایتمش ایدی . وولتر جنابلرینك بوسؤالنه زماننده اجابت ایدن بولنوب بولمديغنی و بناء عليه مومی اليهك حل اشكال ایدوب ایتدیگنی بياه من ايسه گده لسان عربده دخی حروف هجايي ناطق اولان كتابك اسمی (الفباء) اولدیغنی ، یعنی بشقه بر اسمی بولمديغنی بیلیرز .

چینایلرک [هایپه - یه ن] تعییرلری دخی عینیه (الف) و (با) دن مرکب (الفباء) لفظی گي (ها) و (په) و (یه) حرفلرینك مجموعندن ترکیب اولمشدر .

السنة قديمة شرقية دن (ارمني) لسانندن بشقه (الفبا) جزؤنك
بر اسم مخصوص اولديغنى بيلورز .

لسان مذكوره عينيله (آفابه) و (آبهته) و (الفباء) ديمك گي
(آيب پنهان) تعبيرى مستعمل اولمقله برابر (علم تحرير) معناسنى افاده
ايدر (كه راغان) و (هكنا) تعبير مخصوصارى دخى واردركه بين الخواص
و باخصوص ارباب قلم عندنده اصل مستعمل اولان تعبيرده بودر .

لسان عربده وولترك تعبيرى وجهله فرسك طقسان و بزجه معروف
اولديغى اوزره دوهنك بيك بشيوز اسمى اولديغى حالده (الفبا) نك مثلا
ارمنجهده اولديغى گي (علم تحرير) يولنده بر اسم مخصوص اولمامسنه سبب
بزه قاليرسه حروف هجا عربلرك كندى مالارى اولمامسندندر .

چونكه حروف هجايى عربلر سريانيلردن اخذ ايتمشلرايدى .
عربدنده بنى حميره انتقال ايلدى . حتى يا گلش اوقوتتامق اوزره (ابجد ،
هووز ، حطى ، كلن ، سعفص ، قرشت) صورتنده مضبوط ايدى . حروف
مذكوره عرببه انتقال ايلدكن صگره سرياننده اولميان آتى صدائى ، يعنى
(ث خ ذ ض ظ غ) حرفلرينى دخى علاوه ايله حروف ابجدده اطلاق
ايتدكارى كلمات معهودديه (ثخذ) و (ضظغ) كلهلرينى كه روادف اطلاق
اولنور ، ضم و ترديف ايلديلر .

ابجد حقنده بعض كتب عربيهده مندرج اولان روايات خرافات
اولين قبيانندندر .

مثلا قاموسه باقه جق اولسهق ابجد حقنده شو حكاية غريبه بي گورورز :

« ..... فى الاصل ابجد وهووز و حطى و كلن و سعفص و قرشت كه

٦ نفر در مدين الكاسنده شاهلرايدى . كلن جمله سنك رئيسى ، يعنى شهنشاهى
ايدى . و بونار شعيب عليه السلام قومندن ايديلر . يوم ظهرده جهلهسى هلاك

اولدیلر حتی مرسوم کلن نام شاهک قزی پدرینه مرثیه [۱] اوله رق اشبو
گفته بی نظم وانشاد ایلشدر :

« کلن هدم رکنی

« هاکه وسط المحاه

« سید القوم اتاه

« الحتف ناراً وسط ظله

« جعلت نار علیهم

« دارهم کالمضمحاه »

یوم ظله ایام مشهوره عربندرکه قرآن کریمده دخی « فاخذهم
عذاب یوم الظله » آیه کریمه سنده تصریح اولمشدر . مفسرینک قولنجه
(یوم الظله) دن مراد اصحاب ایکه بی هلاک ایدن سحاب مطبق درکه تحتنده
باد سموم وار ایدی .

فقط قرآن کریمده هلاکی خبر ویزیلان اصحاب ایکه نک قاموسک
دیدگی گبی آتی نفر ملوک طوائف اولدیغنه واسملری اجد، هوز بولندیغنه
دائر نه ضمنی، نه صریحی هیچ برقید یوقدر .

کلن اسمنده کی شهنشاهک کریمه سنه اسناد اولنان نشیددی البته فیروز
آبادی جنابلری متوفیه نک سنک مزارندن اقتباس ایتامشدر . رواة عربک
استشهاد کلمات معروضنده کی اختراعات منظوم دلریه اثبات مدعا ممکن اولورمی؟
حتی عربک سریانیلردن حروف اجدی آدیغی زمان (تخذ) ایله
(ضطغ) کلهلری یوق ایدی . اگر اولمش اولسه ایدی یورقاریده قاموسک
۶ نفر اولق اوزره قید ایلدیگی شاهلرک ۸ نفر اوله لری اقتضا ایدردی

[۱] مرثیه بی مرثیه کی یای مشدده ایله تلفظ ایدر لر سنده مرثیه معرفه

با خصوص مرثیهٔ مجوٹ عنہانک بشجی و صوک مصرعلرندہ کی (خله)
 و (مضمحہ) کلمہ لری دخی ناطق اولہ جنی اوزرہ بونشیدہ مزبورہ مخیالہ
 لساندن اولق اوزرہ عربلر طرفندن اختراع اولنمش منظوماتدن بولندیغنه
 ذکر اولنان کلمہ لربذاتہا بنیہ در . ابو الضیا

بیروک فرددریقک خصوصیت احوالی

[مابعد جزو ۹]

فرددریق کندیسنک (دون کیشوت) یعنی سرسری قهرمان
 و یا خود یوریش، الان یورر و الی نہایہ یوری یہ جک بر « اختیار قهرمان »
 اولدیغنی سویلیہرک تلذذ ایدر ، و بعضاً مقام اشتکادہ « کو یکجہ سنہ بر عمر
 کچیریورم » دیر ایدی . فی الحقیقہ مشار الیہک قیافتی بوسوزینی بر ذرحہ یہ
 قدر اثبات ایدر ایدی . زیرا کندیسی البسہ سنہ اصلا اہمیت ویرمن
 ایدی . حتی مائی چوخہ دن گیدیگی سترہ سی برگون محار بہ اثناسندہ بیرتمش
 اولدیغندن یرتیلان محانی بیاض ایپاکہ و کندی الیہ دیکمش ایدی .
 شابقہ سنک اطرافی یاغلانمش و البسہ سنک ہر طرفی پیرامش ایدی . فقط
 کندیسی بواسکی البسہ سنی یگی لباسلرینہ ترجیح ایلہ دائما اکتسا ایلر و آره
 صرہ بگا « دوستم ! بن تزیں گی . تکلف گی شیلرہ اسیر اولہ تم . بندہ
 تفاخر یوقدر ؛ بنی نصل گوریور ایسک اویلہ بیلیسک » دیر ایدی .

برگون قرالہ پوتسد آمدن قوللق گوندرمشلر ایدی . قوللقلر براز
 اوزونجہ اولسندن قرال بونلرک ہپسنی اورتہ سندن کسہرک آلتی چفت ایکن
 ۱۲ چفت یاپدی . و بگا « بنم قوللقلم پک اوزون اولماملی در . چونکہ سن
 بیلیرسک کہ بندہ پیس برعادت واردر . قلملمی قوللقلمک اوستندہ سیلرم .
 بوگا ایسہ بوقدر گوزل یایلش قارگی قوللقلمر تحمل ایدہ مز . ای برعادت دگل
 اما نصلسہ بن بویلہ شیلرہ پک دقت ایدہ میوزم والسلام » دیمشیدی .

مشاراليهك سوس دنيلان شيئه قطعا مراقى يوق ايدى . چزمه لرى
 آياغنده راحت طورسونده بچمى نه يولده اولورسه اولسون اصلا اهميت
 ويرمز ايدى . مع مافيه آرالقدده آياقلىرينك اوشوديكندن شكاييت ايلر ايدى كه
 بونك سبب حقيقيسى چزمه لرينك سو كولمش اولسى ايدى .

قرال اكثر يا نفسنه متعلق سوز سويليه رك تحفاق اولق اوزره كندى
 كنديسييه استهزا ايلردى . برگون بينغزده شويله بر محاوره كچدى :

قرال — بنده اصلاح اولنغه محتاج برشى واردر . اوده صورتم دركه
 مهاديا اسپانيا انفيه سييه ملع اولمقده در . بوانفيه چكك مستكره برشى ايمش .
 طوغرى سويليورم ، برازطوموزجه دكيدر؟ (que j'ai l'air un peu cochon)
 سكا سويليورم طوغرىسى بودگلمى ؟

بن — طوغرىسى سويليم افندمز : يوزكز و اوسه تيكز باشكز
 انفيه مستغرقدر .

قرال — آدم . ايسته بن بوگا برازطوموزجه اعتياد ديرم .

مشاراليه نفسى حقنده نه قدر جبار و مرحمتسز ايسه قرناسى حقنده
 اورتبه رحيم و شفيق ايدى . مثلا ماصه نك اوزرندن انفيه قوطيسى آلديرمق
 ايچون اوشاق چاغرر و بويله جزؤى برشى ايچون بيله بنى زحمتدن
 اسرگر ايدى . بشقه براوطه يه گيده جگى زمان شمعدانلرى كنديسى انه آلوب
 گوتورر و حيقه جنى اوطه نك پنجره لرى آچيق ايسه بالذات كنديسى قاپاردى .
 پوتستامده برمايس كچه سنده مصاحبت ايدركن وقتيله برلينده تماشا
 ايلديگى براو پرادن بحث آچمش ايدى . فقط او پرانك اسمنى بردرلودر خاطر
 ايدم ميوردى . و بگا او يونك بعض پارچه لرينى تعريف ايتديگى حالده
 بنده فلان اويون اولملى ديمكه مقتدر اوله ميوردم . نهايت برچوق مدت
 دوشندك دن صكره ايكمزده ياتمق اوزره اوطه لرمزه چكلك . فقط كنديسى
 او پرانك اسمى خاطرينه گلمينجه اويويه ميه جغنى سويليه رك وداع ايتمشيدى .
 برده باقدم كه گيجه ياريسندن صكره اوطه مك قپوسى اوريليور . اويانوب

سؤال ایتدیگمه قرال طرفندن بر پوصله گوندردیگنی خبر و یردیله . قیوی
 آچوب کاغدی آلدیم . شوسوزلری یازمش ایدی : « آرادینغ اسمی بولدم .
 » اوپرا (مونته زوما) در . بن شمعی او یقویه طالیورم . سنده بنی
 » تقلید ایله . پوصله بنی محضا سزی دوشمنکدن قورتارمق و راحتسز برکیجه
 » امرار ایتدیرمامک ایچون گوندردیم . کجهک خیر اولسون عزیزم . «

حال بوکه پوصله واصل اولدینی زمان بن او یقویه طاله لی ایکی ساعتی
 کچمش ایدی . راحتسز اولان بن دگل بلکه کندیسی ایدی .
 برگون وظائف حکمدارینک اغر لغندن بحث ایلدیگی صره ده
 دیدی که : « بیلزسک دوستم . دنیا به بر حکمدار صلبندن کلک مقدر ایش .
 » باری پدرمک او چنجی و یا ایکنجی اولادی اولسه یدم نه اولوردی . وظیفه
 » شناس بر حکمدار ایچون راحت ایتک شویله طورسون خسته اولغه بیله
 » وقت یوقدر . شولغویات ایله کچن دملرمی عجباً امور عباد حقنده مکلف
 » اولدیغ خدماته می محسوب ایده جگم . بن کندی افعالمک مؤرخ صفتیه
 » سویلیورم . اگر کندی تاریخی یازه حق اولسه م ، فیاسوفلق نامنه نه قدر
 » بهوده زمان صرف ایش بر گوزه اولدیغی ، وظیفه اصلیه مک اونده برینی
 » بحق ایفا ایده مدیگمی اصلا کتم ایتز ایدم . کیم بیایر بنم زمانمی ضبط
 » ایده جکله آره سنده بو حقیقتلردن غافل نه قدر مؤرخ بولنه جقدر . ایشته
 » بن تاریخک و با خصوص حکمدارلردن بحث ایدن تاریخلرک حقیقتدن پک
 » بعید بولندقلرینه و زمانمی یازه حق پک چوق صاحب ناموس و حق شناس
 » مؤرخ بولنقله برابر هیچ بریسی بنم نه درجه لره قدر ایفای وظیفه ایتدیگمی
 » تعیین ایده مدکدن بشقه گوردیگم بعض جزوی خدمتاری پک بیوک عد
 » ایده جکلرینه و حاصلی مؤاخذه به شایان احوالی بیلکسزین قطعا اهمیتی
 » اولیان افعالمه اوغراشه جکلرینه و بناء علیه بنی اولدیغمی گبی تصویر
 » ایده میه جکلرینه حکم ایدیورم «

مشار الیه فطرة حلیم اولسندن هر نه قدر شدتلی بر تربیه گورمش

ايسهده ينه رقت و مرحت ايله مزين برچوق حسيات عاليه محافظه ايلشدر.
مثلا راسينك آثاريني اوقوديني و بعض رقت آميز يرئري گلدیگی صروده
گوزلری طولار و تأثراتندن سسی بوغولور؛ و دیر ایدی که: « خیر! دوام
ایده میه جگم. بوراسین یورگیمی پاره لیور » بناءً علیه تحمل سوز اولان
پارچه لره تصادف ایلدیگنده کتابی قاپادقن صکره اوطه ایچنده آشانغی
یوقاری گزینورکن ینه آغلامقده دوام ایدردی.

مشار اليهك پدری، اوغلنك كتاب اوقومسینه مساعده ایتامش اولدیغی
حالدده فرهدریق عمرینی کتیب عقاید مطالعه سنه حصر ایتامش مقدم بر راه بدن
زیاده کتیب متنوعه مطالعه ایلشدر. پدری رقص ایتامسینه دخی مساعده
ایتامش ایکن فرهدریق رقصده دخی کسب رسوخ ایلشدر. فقط ۱۷۵۰
سنه سندن بری رقصدن وازچشمش ایدی. بونگله برابر ینه اصول رقصی
اونوتامش ایدی.

فره دريقتك غایت اعلا فلاواطه چالدیغی معلومدر. مشار اليه
بواگنجه سنه اثنای حربده دخی مداومت ایلر و هرگون بر ساعت فلاواطه
چالار ایدی. کندیسى بونی هضم طعام ایچون بيوك برمدار عد ایلردی.
قرالك علم طبده دخی معلوماتی وار ایدی. برگون پوستتامده
خسته لندیگم صروده قولمدن درحال کندى اليه قان آلهرق اعاده صحته
خدمت ایتشیدی. برگونده اردوده معینه مأمور اولان بر بوریزن شدید
برحمایه طوتلدیغی و اطبا کندیسندن ال چکدیگی خالدده فرهدریق بالذات
ترتیب ایلدیگی بر معالجه ايله بوریزنی ایکی گون ایچنده شفایاب ایتشیدی.
مشار اليه كل يوم پوسته نك گتیردیگی مكاتيبك عمومى بالذات
آچاردی. برچوق مکتوبی گوزدن گچیرمکده کی مهارتنك امثالی گورلماشدر
دینسه شایاندر. چونکه یگرمی اوتوز مکتوبی ^{سطحیجه} سوزدکن صکره
بردها هیچ بریسنه باقمغه محتاج اولماق اوزره اوتوزینه دخی جواب یازه

بیایردی. جوابی یازمیه جق مکتوبلری ایسه حفظ ایتمک معتادی اولدیغندن
ییرتوب آتاردی .

فرده زریق اولوچ قلعه سندن مفارقت ایلدکدن صکره اوستریالیلر
خطوط مخبردی کاملاً ضبط ایلش اولسندن تمام اوچ هفته هیچ بر مکتوب
آلامش ایدی . نهایت یگرمی گوندن صکره برقاچ چانطه بی مستصحب
اولدیغی حالدده بر پوسته جی ظهور ایلدی. قرال مکاتیبک وصولنه اودرجه لرده
مشتاقانه انتظار اوزره ایدی که پوسته جینک گتیردیگی چانطه لرك جمه سنی
اوطه سنه جاب ایدهرک کاتب خصوصیسسی (آیهل) نزدنده بولندیغی حالدده
چانطه لری فرط تهالکه آچهرق ایلرندکی مکتوب پا کتیرینی، او پا کتیرک
گندیسنه عائد اولوب اولدیغنه دقت ایتمکسزین آچوب اوقومغه باشلامشدر .
نهایت موسیو آیهل کندیسنه عائد اولیان محرراتی دخی اوقومقده اولدیغی
اخطار ایلگه عقلی باشنه گله رک بشقهرلرینک مکتوبلرینی ترک ایلشدر .
بووقعه پک تحف اولمش ایدی . قرال مکتوبلره اوقدر اشتیاق
ایله صارلمش ایدی که مکتوبلرک بعضیسسی تامایله بورشمش و برطاقی یرتمش
ایدی . (مابعدی وار)

الی سنه دن بری آمریکا

قطعات قدیمه خالق سـفینه عادیه سرعتیله ترقی ایدیور . آمریکا
اهالیسی ایسه اکسپرس سرعتیله ایلرولور . بوقضیه نك درجه صحتی ارقام
ایله تعیین ایچون موسیو آندره قارنه ژینک اثر تدقیقی اولان (.....) الی
سنه دن بری آمریکا) عنوانلی تالیفه مراجعت ایدلم .
اول امرده تکر نفوسی نظر اعتبارده آلام . بواللی سنه ظرفنده
انکاتره اهالیسی ۱۰ میلیون، فرانسه اهالیسی بشن میلیون، تزاید ایتدیگی
حالدده ممالک مجتمعه ده ۳۰ میلیون نفوس آرتمشدر . اگر بو ترقی نفوس یارم

عصر دها دوام ایدرسه ممالک مجتمعه ده ۱۰۰ میلیون نفوس تعداد اولنه جق
 و برعصر ایچنده بتون اوروپا اقوامی قدر اهالی بی شامل اوله جقدر .
 آمریکا جمهوریتنک اهالی حاضره سنک بشده دردی نسلاً انگلیز
 اولان آمریقاییلردر . دیگر بر قسمی ده آلمانلردن مرکبدرکه بونلرک اوچ
 میلیون ۱۸۴۰ دن ۱۸۶۰ سنه سنه قدر قبول اولمشلاردر . بیوک بریتانیا
 و آلمانلردن ماعدا ممالک سائردهن وقوع بولان مهاجرت بالنسبه قلیلدر .

§

نفوس حقدده و یردیگمز علم اجمالیله اکتفا اولنوبده آمریکا حکومت
 مجتمعه سنک ثروتنه نقل مقال ایدیلیرسه بونده ده گوریله جک ترقی پک عظیمدر :
 ۱۸۵۰ سنه سنده ثروت موجوده ۴۲ میلیار ۱۵۰ میلیون فرانق
 ایدی . حال بوکه اوتار یخده انگلتره نك ثروتی ۱۱۲ میلیار ۵۰۰ میلیون
 فرانق یعنی آمریقاندن ایکی دفعه دها زیاده ایدی . اوتوز سنه دن عبارت
 برزمان مسئله نك برعکس اولسنه کفایت ایلدی ؛ چونکه ۱۸۸۲ سنه سنده
 انگلتره نك ثروتی ۲۱۸ میلیار فرانق اولدینی حالده آمریکا ممالک مجتمعه
 سنک کی ۲۵۰ میلیار فرانقه بالغ اولدی . بویکونه ۲۸ میلیار بر قیمت محافظه
 ایدن آمریکا امتعه تجاریه سی انضمام ایلدیگی حالده ثروت ممالک ۲۷۸
 میلیار فرانق حاصل ایدر .

آمریکا امتعه تجاریه سنک قیمتی اولان ۲۸ میلیار فرانق ایسه عموم
 اوروپا امتعه تجاریه سنک نصفنه قریبدر ؛ زیرا اوروپانک قیمت امتعه سی ۶۵
 میلیار فرانقدن عبارتدر .

آمریقانک تجارت بحریه سی انگلتره دن صکره برنجی مرتبه بی حائزدر .
 ۱۸۸۰ سنه سنده انگلتره نك ۱۸ میلیون و آمریقانک ۹ میلیون طونیلاته
 ایدی که آمریقانک طونیلاته سی فرانسه تجارتنک حاوی اولدینی طونیلاته دن
 ۴ دفعه اعظمدر .

آمریکا سفاینی تجارت بحریه ایچون تحمل ایتدکاری نقلیاتنک

مجموعه غندن یوزده ۲۰ آلیر . حال بوکه فرانسه و آلمانیا بودولاب تجارتدن نهایت یوزده ۱۰ قزانه بیایر .

آمریقانک ادخالات و اخراجاتی فرانسه و آلمانیاک اخراجات و ادخالاتنه معادلدرکه بویکی مملکتک یگون ادخالات و اخراجاتی یدی بچق میلیار فرانقدن عبارتدر .

آمریقانک تجارت داخلیه سنه گنججه بوکا هیچ بر مات قیاس اولنه ماز . ممالک محتمه داخلنه شومندوفرله نقل اولنان امتعه نیک ایکی میلیار یدی یوز الی میلیون فرانق حاصلات و یردیگی موازنه سنویه دن آکلاشلشدرکه بومباغ انگاترد، فرانسه و ایتالیا نیک مجموع حاصلات داخلیه سنندن زیاده سیله عالی بر مقدار ارائه اتمکده در .

یالکز پانسیلوانی شومندوفر ی انگاتره سفن تجاریه سننک عمومندن عظیم بر مقدار نقلیاتده بولنور .

§

ممالک محتمه نیک عساکر بریه سی همان هیچ منزله سننده در ، یعنی ۲۵ بیاک نفر دن عبارتدر . عساکر بحر یه سی ایسه همان یوق دینه جک براده ده در . حال بوکه بوندن یگر می سنه اول جنوبیلرله اولان محاربه ده و برنجی دعوتده ایکی میلیون و پر سلاح عساکر و ۶۲۶ حرب کیمسی جمع ایلشیدی . شمال مظفریتندن بر قاج آی صگره بومدهش اردو اهالی به قارشمش و یالکز بر خاطره سی قالمشدر .

§

الی سنه اول هیچ بر شمندوفر ی بولنیا ن آمریکا ۱۸۸۵ سنه سننده ۲۰۶,۰۰۰ کیلو متره طولنده بر خطه مالک اولشدر . عموم اوروپاده ایسه ۱۸۳,۹۱۰ کیلومتره در . دنیا ده موجود اولان شمندوفر خطوطی ۴۵۰,۲۸۰ کیلومتره اولوب بوده آمریکا تیمور یولارینک ضعفیدر . بوندن ماعدا آمریکا الیتر

هرسنه تیمور یولی انشا ایتکده درلر . یگرمی سنهیه وارماز آمریکا تیمور یولاری قطعات سائره خطوطندن دها مدید برطول حاصل ایدر. بوندن ماعدا هیچ برماکتده آمریقاده سیاحت اولندیگی منتظم وراحت سیاحت اولنه ماز. چونکه آمریقاده یتاق واغونلری ایجاد اولمشدرکه بونلرله اصلا یورلمقسزین بر بحر محیطدن دیگرینه یدی گون یدی کچهده سیاحت ایدیلور .

§

شمندوفر دن ماعدا آمریقاده دنیا نك اڭ بیوک نهرلرندن معدود اولان انهار دخی موجوددر . میسیسیپی نهری حتماً وولغادن بشقه عموم اورویا انهارینه مساوی اولوب طولی ۳,۶۲۰ کیلومتره وقابل سیاحت اولان شعباتی دخی ۳۲,۰۰۰ کیلومتره در (هودسون) نهری بخارلی بیوک کمیلر ایچون یعنی آلبانییه دگین منصبندن آتلانتیقه قدر اولان ۲۴۰ کیلومتره محلی ایچون قابل سیاحت اولوب دیگر اون ایکی قدر انهار دخی طبق بووجهه در . مشهور ایمانلری اصل ساحلدن پك اوزاقده اولوب ۹,۰۰۰ طونیه لاتهلوق برکمی بی دریادن ۲۵۰۰ کیلومتره بعید بر مسافهده، یعنی قرده گورمک پك عجیب اولور . طبیعی اولان بومیاه جاریه کمال صنعتله داخل انتظام اولمش و بر برلرینه جدولرله ربط ایدلمشدر .

۱۸۸۰ ده آمریقاده بر ملیار اوچ یوز یگرمی بش میلیون قیمتده و ۷,۱۸۹ کیلو متره طولنده جداول موجود ایدی. بو ارقام انسانک ذهننه حیرت ویرر .

آمریقا خطوه عظیمه ایله ایلر یلدیگی و خلقی بیان ایتدیگمز درجهده تراید ایتدیگی والحاصل تجارت وصناعت نقطه نظرندن نتایج عظیمهیه واصل اولدیگی و تأدییه دین ایلدیگی اثناده اوروپا ملتلری تهیئات عسکریه ایچنده حراب اولمقده و بر برلری اوزرینه آتلقده دوام ایتکده درلر .

ژان ژاق روسونک نوئل الوئيرندن

اون دردنجي مکتوب

(سن پرودن - ژولئيه)

نه ياپدک ، آه ! نه ايشلداک ژوليم ! بني نائل اجر ومکافات ايتمک
عزمنده گورينور ايدک ، فقط محو وهلاک ايتدک . سرخوش ودها طوغريسي
بهوشم . اوبوسه ميمت حواسي افساد وجميع قوامي تشويش وبرباد ايتدي .
آلامی تهوين ايتمک ايستر ايدک ! ظالم ! تشييد ايتدک . لب شيرينگده
برسم مهلاک ايمش ، اختمارکه ايتدکجه خونمي سوزان و بني محو وپريشان
ايدنيور . ايشته رقت ومرحمتک بني بووجهله اتلاف ايدنيور .

اي شوان وهم وخیال واضعات واحلام سحرانمانک خاطره ابدیه سی!
ممکن دگل ، هيچ بروقت روحمدن ازاله اينيله ميه جکسين ؛ واوراده ژولينک
لطافت وملاحتي محکوک وبوقاب متهيچ بنده حسيات شديده وآه و افغان
حاصل ايتدکجه عمرمک آلام واکداريله سعادت حالي تشکيل ايدده جکسين !
ايواه برحال آسودکي ظاهري ايجره امرار ايامله آرزوي عال العالمگزه
منقاد اوله رق رياستي تنزلاً درعهده بيوردیغنگز برحالدن اصلا اشتکا
ايمنيور ايدم . بر تخيل متهورک مطالبات طاقتفرساني پاي تحقير آلتنه آله رق
انظارمه بر پرده چکمش وگوگلمه برمانعه قويه احداث ايلش ايدم . بونلر
ميانندن هوساتم آنجق نيم بر صورتده فراره قدرتياب اوله بيلگله ممکن
اولديغي مرتبه مسعود و بختيار ايدم . تذکره گزک زرينه شتاب ايتدم .
برلکده (قلارنس) ه عزيمت ايتدک . سزي گوردم ، بر خلمانه گرفتار اولدم .
صورت حزيننگزک عکس لطيفي حرکات قلبيه مه بر شدت جديده القايتدي .
همان بلاختيار يانگزه تقرب ايتدم . و دوچار اولديغ پريشاني فکريمي والده .
گزدن گيزليه بيلک ايچون عمزاده گزک ملاحظاتنه کلي احتياجم وار ایدی .

باغچه ده گزلی و کمال حضور ایله طعام ایدلدی؛ تذکره گزی خفياً بگا اعطا
 ایتدیگیز. فقط اوشاهد مدهش حضورنده اوقومغه جرأت ایده مدم؛ شمس
 زواله باشلادی. اوچیز برلکده بونک بقیه شعاعی آلتنده قوریلغه طوغری
 متوجه اولدق. متخاق اولدیغیم ساده دلی آسودگی، بولندیغیم حالدن دها لطیف
 ایدی. قوریلغه تقرب ایدر اتمز یکدیگر یگزه ایتدیگیز اشارات خفایا آتی،
 تبسمات متقابله گزی ورنک رخسار یگزه رونق جدید کسب ایتسنی برهیجان
 خفی ایله مشاهده ایلدم. قوریلغه دخولزده عمزاده گزه یانمه تقرب ایدرک
 برصورت لطیفه نیازکارانده بندن بر بوسه طلب ایتدیگنی تعجب و حیرتله تالق
 ایتدم. و بوسردن برشی استدرک ایتکسزین همان او محبه دلفریبی در اغوش
 ایتدم؛ هر نه قدر کندیسنگ جاذبه و ملاحظتی مسلم ایسه ده حسیات، تأثرات
 قلبیه یه تابع اولدیغنه هیچ بر وقت بوندن دها ای کسب قناعت ایتما مشمدر.
 لکن بر دقیقه صکره فم غنجه مثالگزه آغزیمی ..... آه دتره یورم ... بر
 رعشه لطیفه وجودمی استیلا ایدیور ..... یعنی ژولینگ دهن ظریفی بنمکی
 اوزرینه وضع اولنه رق تضیق ایتدیگنی و جسم بازوان لطیفگزه محاط
 اولدیغنی حس ایدر اتمز نه حالاره گیردم! خیر! صاعقه آسمانی شو دقیقه ده
 بنی احراق و اشعال ایدن نار محرق قدر نه شدید ونه ده سریع اوله بیلور.
 وجودمک کافه اقسامی بوتماس جانبخشا آلتنده اجتماع ایتدیله. آه جانگامزله
 برابر لب محرقزدن آتش چیتده و گوکلم حمل ثقیل تذوق وتلذذ آلتنده
 از یلکده ایکن بردنبره رنک رونقورینگ اوچوب صولدیغنی و چشم سحرینگ
 قپانوب قالدیغنی و نه ایة الامر عمزاده گزه طیانوب بالآخره یره دوشدیگنی
 گوردم. ایشته بو وجهله خوف و خشیت ذوق ولذتی اطفا و بخنیار لغم
 شمشک گبی بر آنده محو وهبا اولدی. شو مشئوم دقیقه دنبرونه
 اوغراد یغنی آنجق بیلورم. اخذ و اقتباس ایتدیگم تأثیر عظیم آرتق
 محو و زائل اوله ماز. بر لطف! لکن بو بر اذا و جفای دهشت انگیز
 ایتمش ..... خیر! بونلری کندیکز ایچون محافظه ایدیکز! بن آنلره

تحمیل ایدم میه جگم ؛ بونلر پک درشت و پک مؤثر در ؛ انسانک ایلگنه
 قدر تأثیر و احراق ایدیور ؛ بنی دلی ، دیوانه ایده جکلر . بونلردن بری ،
 بردانه جگی بنی بر پریشانیء فکره القا ایتدیکه بر درلو کندیمه گله میورم .
 بن آرتق اولکی آدم اولدیغم گبی سزیده بشقه گوریورم . سزی اولکی گبی
 غضوب و ممانع بولمیورم ؛ لکن بر آن یایدیغکز گبی سینهمه یاصلانمش
 اولدیغکزی حس و جسم لطیفکزی لمس ایدیورم . امان ژولی ! ارتق ضبط
 و ربطی ید اختیارمده اولیان تهیچادن بگا هر نه مقدار اولور ایسه اولسون
 وحدت و شدتکز بگا هر نه روا گورر ایسه گورسون شو بواندیغم حال هولناک
 ایجره دوام آرتق بنم ایچون ممکن دگلدر . و حس ایدیورمگه نهاییه الامر
 یا ایاقلریکز آلتنده ..... و یاخود نازک قوللریکز آردسنده ترك حیات مستعار
 ایتمکلاگم لازمه دندر .

اون بشنجی مکاتبوب

(ژولیدن - سن پروید)

عزیزم ! براز مدت ایچون بر بریمزدن افتراقز اهم و الزام اولوب بگا
 وعد ایتدیگکز اطاعتک تجربه اولیه سی ایشته بوراده رونما اوله جقدر .
 بو خصوصیه افتراقی طلب ایدیشم اعتماد ایدیگزرکه اسباب قویه یه مستند
 و بنمده بو حاله انقیاد ایچون مضطر قالمقغم واجبه دن اولدیغی پک اعلا
 معلومگزدر . سزه گلنجه آرزومدن بشقه اسبابه احتیاجکز یوقدر . خیلی زمان
 وارکه (واله) یه برس یا حت ایتمک مجبوریتنده بولنیور ایدیگزر . بوس یا حتی
 هوالر هنوز کسب برودت ایتهدن شمعدی اجرا ایتکزی آرزو ایدر ایدم .
 صوگ بهار بوراده هر نه قدر دها محافظه لطافت ایتکده ایسه ده شمعدن (دان
 دی ژامان) ک (۱) ذروه سنده بیاضلشمق آثاری بیدار و آلتی هفته صگره اوله
 صرپ بر ممالکته عزیزمت ایچون سزه رخصت و یرمیه جگم آشکاردر . ایدم

همان یارین عزیزمته غیرت و مکتوبگزی سزه ارسال ایتدیگم (اورسل) ه یازوب (سیون) ه وصولگزده بگا ارسال ایده جکسگز .
 خصوصات ذاتیه گزده بگا هیچ بروقت بحث ایتک ایتدیگز ؛ فقط وطنگزده بولندیگزگی اوراده کی وارداتگزده جزئی اولوب بنسز اقامت ایتیه جگگز معلوم اولان بر محله دخی بونی اتلاف و امحا ایتکده سگز . بناء علیه کیسه گزک بر قسمی بنمکینک ایچنده بولندیغنی فرضه حقم درکار اولدیغندن تقدیم ایتدیگم چکمجه داخانده بولنان دیگر بر چکمجه دروننده علی الحساب اوله رق بر مقدار شی ارسال ایلدم . حاملی یاننده آچلامسنی استرحام ایدرم .
 ظهور ایدن مشکلاته عرض سینئه مقاومت ایتدیگم دن سزک ده بگا پیرو اوله جگگزی ظن ایچون حقگزده حسن نظرم افزوندر . امر واذن اولمقسزین یالگز عودتگزی دگل حتی مراسم وداعیه بی اجرا ایچون بزی زیارتگزه بیله راضی دگم . بر خصوص ناگهانی ایچون همان عجله عزیزمتمکز اقتضا ایتدیگنی اخبار ضمننده برطور ساده گی اوزره گزک والدمه و گزک بگا اشعار کیفیت ایدوب ایسترایسه گز عودتگزه قدر تحصیل ایچون بعض نصایح اعطا ایده . بیلورسگز . بونلرک جماعه سی طبیعی اوله رق اجرا ایدیه جک و فقط ایچنده برسر بولندیغنی هیچ بروجهله ایما ایدلیه جکدر . الوداع عزیزم ! فراموش ایتدیگزه ژولینک گوگلیله حضور وراحتی برلکده گوتور بیورسگز .

حکایات تاریخیه

فرانسده حکما سندن مشهور شامفورک آثار ایدیدندن التقاط اولمشدر

غایت ذکی و فقط درجه نهاییه سفیه بولنان و بیوک فرددریقک اعز احباسندن اولان قونت دارژانسون کندیسنی فصل ایدنلر حقنده دیرایدی که بیهوده زحمت چکیورلر . نبی داخل اولدیغ طریق ذوق وسفا هتدن طیشاری

چیقار دمازلر . قوناغمك، ایچنده بندن دها زیاده اوشاق طبیعتلی برفرد
متصور دگلدن . «

بردفعه پك زیاده یاغمورلر یاغوب زراعته ایراث مضرت ایتمگله دو قاستر
باش پاپاسی، (سن ژنه ویو) دیدکاری عزیزدنك هیکانی استصحاب ایددرک
ترتیب ایتدیگی مطنطن بر کلیسا آلابی ایله بارانك انقطاعی ایچون دعایه
چیقار . تمامدر آلابی سوقاغه چیقدیغی آنده یاغمور اولکنندن دها شدید
بر صورتدیاغمه باشلاینجه پاپاس، یاننده بولنانلره دیرکه « بزم عزیزدنك آرزوسی
بشقه ایش . بز آندن قوراقلق ایستوردق اوايسه کندیسنی ییقاتمق ایستور . »

موسیو دو (بولونویلیسه) غایت فکر سز و بوننگله برابر مائل تفاخر
بر آدم اولدیغی جهتله مأموریتیه برابر نشانی حامل بر قوردونه نائل اولمق
ایچون الی بیك فرانق فدا ایش ایدی . برگون رسمی بر محله گتمك ایچون
قوردونی بویننه طاقدیغی صرهد، احباسندن یاننده بولنان بزاتنه « نصل !
بویله بر واسطه احتشامه نائل اولسه گز ممنون اولمازمی ایدگز » دیه سوال
ایدنجه اوزات « آکبا ویردیگگز پارهیه مالک اولسه ایدم دها زیاده ممنون
اولوردم » جوابی ویرر .

بیوک فرددریق دائره الفتنه جمع ایتدیگی حکما وادبا ایله (سنلی
بنلی) تعبیر عامیانه سنه موافق بر صورتده غایت تکلف سز مصاحبت ایلرایدی .
روسباح محاربه سنك ختامندن اول یاننده بولنان (قوونیتوس) نام ذاته
دیرکه : « بو محاربه بی غائب ایده جک اولورسه م آرتق حکومتدن چکیله رک
وندیکه گیدوب واوراده طبابتله اشتغال ایده جکم . » قوونیتوس جواباً دیرکه :
« دائما قتل نفوس ایله می اشتغال ایتمک ایسترسگز ؟ »

تحف برترتیب سهوی

آلمان غزته لرندن رایحسبوته نام غزته بلغارستان حادثه سی اوزرینه نشر ایتدیگی بر مقاله سیاسی سنده مندرج « بالجمه دول معظمه ایله اولان مناسباتمز ناموسگارانه و نزا کتپورانه بر صورتده جریان ایتکددر » عبارده سنده، آلمان لساننده دول معظمه معناسنه اولان مهتن Mächten کلمه سی یرینه سهو مرتب اوله رق قزلر معناسنه اولان (مدهن) Mädchen کلمه سی دیزلمش اولدیغندن عبارده « بالجمه قزلرله اولان مناسباتمز ناموسگارانه و نزا کتپورانه بر صورتده جریان ایتکددر » شکنه گیرمشدر .

جاپونیا مطبوعاتی

کچن تموزده جاپون غزته محرر لرندن موسیو (یانو) نامنده بر ذات پارسه سیاحتله فرانسز مطبوعاتنه منسوب بر چوق ذوات ایله گورشمشدر . مومی الیهک غزته مخبر لرندن بر یله وقوع بولان ملاقاتنده جاپونیا مطبو. عاتنک حال حاضرینه دائر و یردیگی معلومات مملکت مزجه شایان عبرت ودقت اولغله بوراده عینیه نقلی مناسب گورولمشدر . مومی الیهک افاده سی شودر : « ۱۸۷۵ سنه سنده جاپونیا ده یالکز ۵۳ عدد نشریات موقوته وارایدی . ۱۸۷۶ ده بومقدار یتشه و ۱۸۷۷ سنه سنده ۱۵۶ یه و ۱۸۷۸ ده ایکی یوز یگر می بشه بالغ اولدی . بوگون ایسه نشریات مذکورده (یومی ، هفته لک ، و شهری صورتنده چیقان غزته لرندن عبارت اولمق اوزره) ایکی بیگه رسیده اولمشدر .

« مطبوعات مذکورده ننگ الگ مهملری بش عدد اولوب بروجه آتیدر : « سربستی فرقه سنک مرّوج افکاری اولان « هوتجیس بیمون » ونیم رسمی غزته اولوب حکومتک پولیتیکه سنه ، کافه تحولات و اطوارنده اتباع ایدن « نیچی نیچیس بیمون » (بیمون جاپون لساننده غزته معناسنده در)

راديقال فرقه سنك مروّج افكارى اولان « چوياس بيمون » كذا فرقه
مذكوره وسائظندن اولان « ماينياشيس بيمون » و بشنجيسى حكومتك رسمى
غزتهسى اولان (قوامپو) غزته سيدر . بوغزته فرانسهنك رسمى غزتهسى
بولنان « ژورنال اوفيسيئل » گي اداره و تحرير ايدلمكده و قطعهسى مذكور
غزتهيه مائل اوله رق يالگز صحيفه لر ينك مقدارى تبدل اتمكده در .

« نيجي نيجيس غزتهسى ۸ صحيفه نشر ايديله رك ۲۵ سائيمه صاتيپير .
» بيم ادارم آلتنده بولنان هوتچيس بيمون درت صحيفه اوزره مرتب
اولوب فورمهسى دخى فرانسز غزته لر ينك عيني در .

« سائر غزته لر اون بشر سائيمه صاتيپير . گرك اداره و گرك تحرير
خصوصنده فرانسز غزته لر ينك عيني اولوب برفرقلرى وارسه اوده آشاغيدن
يوقارى قرائت ايدلمه لريدر .

« سياسيات ايله برابر آثار ادبيه نشر ايدن غزته يالگز بزم غزته
اولوب تمثيلات يوميهسى ۲۵ بيك نسخه در . »

حکومت الهیه مطبعهسى

آنطوان گرادر نامنده برى آلمانیهاده (امون) شهرنده بودفعه
تأسيس ايتديگى بر مطبعهيه « حكومت الهیه مطبعهسى » اسميه ايتمشدرکه
تمثيلاتنه مثال اولمق اوزره مذکور مطبعهده « جنته سياحت » بيانتارى دخى
طبع ايدلمكده اولديغنك ذكرى كافيدر .

مطبعهنك افكار رهبانيته خدمت ايتك اوزره كشاد ايدلمش اولديغى
مستغنىء اخطاردر .

مدنيت و معارفیه اعصار سائرديه رجحانى ادعا اولنان اون طقوزنجى
عصر نصاراده هنوز بوگى وسائظ اغفاليه رهبانيهنك رواجده بولمى
شايان دقتدر .

آمریقا غزتهلرینک نخبارلری

آمریقا غزتهلرینک استخبار وقایع ده کی سرعت و مهارتلی و بو اغورده اختیار ایتدکاری مصارف بزه گوره حقیقه محیر عقول وصفیه تعریفه شایاندر .

وسط حالده تمثیلات یومیهسی اولان بر غزتهنک موازنه سنویه سنه باقلسه یگرمی بش اوتوز بیك لیرا مخابر تخصیصاتی گوریلور . نیورق هرالد و نیورق تریبون گبی تمثیلات یومیهلی ایکی یوزالی ، اوچ یوز بیك راده سنده اولان غزتهلر سنوی مخابرلرینه یوزر ، یوز الیشیر بیك لیرا صرف ایتمکدهدر .

مثلا نیورق هرالد غزتهسی مشهور استانیلی بی انگلیز سیاحی (له وینغستونی) تحری ایتک اوزره آمریقاندن وسطی آفریقایه اعزام و بو اغورده قرق بشیك لیرا بر مصرف اختیار ایلش ایدی . ینه بو غزته بوندن ایکی سنه مقدم لوازم و مهماتی مکمل برواپور دوناتهرق ارباب فنوندن بعض مدققینی ارکاب ایله قطب شمالیده کشفیات اجراسنه گوندرمشدر .

بو همتلر ، بو فدا کارلقلر ایسه شبهه یوقدرکه جالب منفعت مقصدیه اجرا اولنیور . شوقدر وارکه بو یوزدن عالم انسانیت دخی اومنفعتک مربعی نسبتنده مستفید اولیور .

فرانسه - آلمانیا محاربهسی هنگامنده پروسیا اردوسی نزدنده بولنان نیورق هرالد غزتهسی مخبری آلمانلرک سدان مظفریتنی ، یعنی فرانسز اردوسنک ، ایمپراطورلرینک اسارتنی منج اولان هزیمتی وقعه گرک برلیندن و گرک فرانسه دن استخبار اولمهدن ایکی یچق ساعت اول تفصیلاً آمریقایه اشعار ایتمش و اوگون نیورق هرالد طرفندن بر میلیون بش یوز بیك عدد علاوه نشر ایدلمشدر .

مخبرك بويابدهكى تدبيرى ايسه حقيقه شايان استغراب مهارتوردن
 معدودر: مخبر مومى اليه نزدنده بولنديغى آلمانيا اردوسنك تدابير حربيه سيلاه
 مقابلنده بولنان فرانسزلك همان شاشرمش برحالدهكى حركتارندن حربك
 باى حال فرانسزلك هزيمتيله ختام بوله جغنى حساب ايدرك طوغرى
 تاغرافخانويه كيدر. وتاغراف مأمورينه برتورات نسخهسى اعطا ايله « بونى
 نيورق هرالده غزته سنه كشيده ايدو جكسكز » دير. تاغراف مأمورى مخبرك
 بوفادوسنندن هيچ برشى آگلاماز؛ بلكه حريفك مجنون اولمسنه احتمال
 ويرهك گولر. مخبر ديركه « افندى بن مجنون دگلم نه ديدىگمى ده بيلورم.
 پاره سنى آلاماقدن طولايى شههده بولنيورسه گز ايشته سزه غير محدود
 براعتبارى شامل اولان شو (چك) مجموعه سنى براقه يم. يارين صباحه قدر
 بوكتابدن قاچ كله كشيده اتمش ايسه گز او مقدارك بدانى كندى الكزله
 يازوب پاره سنى باتقدن الكز. بيورك اورمغه باشلايك ! زيرا ضايع ايدو جك
 وقتم يوق سزه امر ايدىيورم . »

تاغراف مأمورى بالضروره ايشه باشلار. مخبرده اوردوگاهه عودتله
 مشهوداتى ضبطه مبادرت ايلر. اقشامك ساعت برنده هپزك معلومى اولديغى
 اوزره سدان مخبار بهسى ختامه ايرر. ناپوليون قليجى تسليم ايله عرض
 اسارت ايلر. مخبرده تاغرافخانويه شتابان اولور و درحال مأمورك ياننه
 كيدو رك « افندى ! عهد عتيقك هانكى سفرينه گلايگز ايسه اوراده
 كسكزده شمدي عهد جديدك ويردجگم سفريني اورمغه باشلايگز . »
 ديهرك صباحدن اقشامه قدر الك مكمل بر ارکان حرب ضابطنك تصوير
 ايدو بيله جگى قدر برمه ارتله ضبط اتمش اولديغى حرکات حربيه يي منسوب
 اولديغى غزته يه اخباره باشلار و كيجه ياريسندن ذرت ساعت صكره يه قدر هيچ
 برغزته و هيچ بر مملكت نيورق هرالده اول سدان وقعه سندن خبردار اوله ماز.
 مخبرك گوندردن توارتى اوديرمسنك احتمال كه ارباب مطالعه جه
 حكمتى آگلاشلامشدر. تاغرافخاندرجه برقاعده واردركه اوده برتل مخبره
 خصوصيه نامنه اشغال اولتمش ايسه او ايش بتنجويه قدر آره يره شخص

اخرك مخابره سنی قائم آمدن، یعنی برینی بتیرمه دن دیگرینک ایشنه باشلاماقدن عبارتدر . بوقاعده هراد مخابرنجه مجهول اولمامسندن غوغانك ختامنه قدر الده برتل بولندیرمغه احتیاج گورمش و بناء علییه توراتی اوردیرمق تدبیرینه مراجعت ایلشدر . واقعا گرك توراتدن و گرك تفصیل وقوعاتدن طولایی اوگون مخابرك اعطا ایلدیگی تلغراف اجرتی قریش بیك فرانقه یعنی ایکی بیك ایکی یوز فرانسیز لیراسنه بالغ اولمش ایسه ده مقابلنده نیورق هراد غزته سی هم اوج یوز یتمش بش بیك فرانق همده دنیاده برنجی غزته اولمق شرفی فزانمشدر .

نفعینک بر فقره اطیفه سی

مراد رابعك ندماسندن شاعر مشهور صبری شا کر ایله نفعی آره سنده فوق الغایه محبت وار ایدی . حتی نفعی معاصر ی اولان شعرانك جمله سنی اك دگر سز لرینه قدر هجو ایتمش ایکن اك گزیده قصیده سنده بیله صبرینك بیتیه استشهاد ایتمش و هیچ برشاعرك ولو برمصراعنه اولسون نظیره سویله - مامش ایکن مشار الیهك قصیده رائیه سنی تنظیر ایلشدر .

اون برنجی عصر هجری رجال ادبندن راسخ بك مرحومك (بلغة الاحباب) اسمنده کی اثرنده گوریلان حکایاتدندرکه :

« برگون صبری، نفعی ایله مصاحبت ایدرکن سوزادبای عصره انتقال ایتمگه صبری، نوعی زاده عطایی ایله ویسی آردسده نه فرق واردر دیه سؤال ایدر . نفعی مرحومده شو جوانی ویرر .

« ویسی مجودانه برادا ایله عبدالله ! دیه اوشاغنی چاغروب سن هر جهته کپایه و فقط سایه عنایاتمه پروایه سك بناء علییه بیشگاه نعمت پناهمه قعود و بنی ادیم غمندن معمول و غبارازقه ایله رنگ ولونی مشابه تکلتهوی خیول اولان ادیکاریمی فرط نرمه اخراجه بذل مجهود ایله - دیر . دیگری ایسه برشیوه خیرانه ایله کوله سنه خطاب ایدرک - اولاد شو چدکاریمی چکر میسك دیه گردن قیرار ! ایشته بینلرنده کی فرق بوندن عبارتدر . »

تحف يولده اعلانلر

اوروپا غزتهلرينىڭ بزه گوره غريب عد اولنه بيلان اعلانلرندن
بعضلرني مقدمه مجموعه مزه نقل ايتش ايدك . بو كره صنايع نقيسه اچون
پارسده ترتيب ايديلان بيانقوبيلتلرني اشترايه خلقى تحريص مقصديله
فرانسز غزتهلري تحف تحف اعلانلر درج ايتكده دركه برقاچنى نمونه اولق
اوزره ترجمه ايلدك :

موسيوونك برى طيشارى چيغه جنى ائاده زوجه سيه شويله بر
مخاورده بولمشلر :

— نزمه گيديورسك ؟

— قلوبه .

— قلوبده نه پياچقسك ؟

— براز كاغد اويناوب اگلنه جگم .

— سن اويني سور بر آدم اولسهك بوراده قالير ايدك . ياتجه يه قدر

يا سنكله گوزل گوزل قونوشور ويا بر بر مزه كتاب اوقويوب اگلنير ايدك .

بوصورتله ايده جگمز تصرفدن متحصل ياردايله صنايع نقيسه بيانغوسى بيلتلرندن

برقاچ دانه آيردق . البته اچلرندە برينه بشيوز بيك فرانق اصابت ايلردى .

§

بشيوز بيك فرانقه بر طعام !

كچن گون عمله صنفندن برى بر لوقانطه ده طعام ايتدكن صكره

پاره ويرمك اوزره اليني جيينه صوقار . فقط بر دنبره پاردي بوله ميوب

جيئندن صنايع نقيسه بيلتلرندن بردانه سى چيقار . لوقانطه جى بياتي گورنجه :

— موسيو پاره گزى بوله مديگر ايسه آگا بدل شوبياتي ويريكز — ديمه سيه

اوصره ده پارده سنى بولوب جيئندن چيقارمش اولان عمله ديمش كه :

— آفرين به ! بش يوز بيك فرانقه بر طعام ايده جك قدر هنوز

زنگين اولدم .

قضاى مېرم ساندى دە اوگندن فرار
 ايتدى ، عادتا بويله دنيا قور يلالى
 اوزرينه انسان آياغى باصمامش بر قيا
 پارچه سنك دليكنه ، دشيكنه
 صاقلاندى ! او قدر ييلش كه جاني
 قورتارمق ايجون مزار خاطرينه
 گلمسه ير آلتنه گيرمگه ، ييلد يرمدين ،
 شهابدن قورقسه گوك يوزينه چيتمغه
 چاليشه جق !

آه هم فرار ايتدى ، هم ده بنى
 برابر سوركله دى . نه ياپيم ؟ پدرمدر ،
 پادشاهمدر . ايكي جهتله اطاعتنه
 مجبورم ! يوقسه غوغايه باشلادىغى
 زمان حكم بنده اوليدى الله بيلور
 شمى حدوددن قاچ ساعت گرى
 دوشدكسه آنك ايكيسى قدر ايلرى
 بولنوردق .

نيره

آه خاطرگده ممالك ضبط
 ايتمكدن بشقه برشى يوق ! كاشكى
 شو چادر ك ياريسى قدر برگاپه ده

نيره

اوف ! ..... بن سنى هيچ بو
 حالده گورمامشدم . لقردى سويلركن
 اغز گدن آتش صاحيورسك ،
 گوكلگده زبانيلىرى اوطور ييور !
 جنگيرك هجومنده سنك نه
 دخلك ، نه صنعك وار ؟

جلال

بنم ذره قدر دخلم ، صنعم
 اولايدى جنگيرى الى باغلى اوگمه
 گتيرسه لرانى براقير ، ينه كندىمى
 تلف ايدر دم . هپسنه پدرم ، سبب
 اولدى . هپسنه او سبب اولدى ده
 ينه پدرم ، ينه پادشاهم ! والدهسى
 يتمش ياشنده برقادين ايكن ايلانده
 محافظلق ايدىيور ، كندى قرق بش
 ياشنده پادشاه ايكن آدى چيتمش بر
 حيدود باشى يى صاحب ظهور ،
 وحشت بيابانلرينك ك قوقمش
 چركاپلرى آره سنده پيدا اوله بر
 يرتجى جانورى گوكدن اينمش بر

بولنسا ق دە سنك فكرك بوقدر
گنیش، بنم گوکلم بوقدر طار اولسه!..

جلال

کاشکی! کاشکی! جناب حقتک

شوقوجه عالمیری ایچنده یالکز سنك
اوطار دیدیگك گوکلمکه مالک اولغه
قائلم. لکن نه یاپه یم؟ گلبه ده

طوغمدم بشیکیمی بیله اجد ادمك
ایاغی آلتده قیرلمش برقاچ سلطنت
تختك پارچه لرندن یامشلم. بزم حقدن
نائل اولدیغمز عنایتك، خلقدن
گوردیکمز اطاعتك بدلی بویله
گونلرده حق ایچون، خلق ایچون
فدای جان ایتمکدی، بزایسه برجانلی
بت، حاشا جناب حقتک قدرتنه غالب
کله بیایرمش گبی الله قورقوسنی برطرفه
براقشمز. جنگیز قورقوسیا کندی میزی
دیری دیری شو مزاره گومیورزده
جهنم قپولرینك یوزیمزه آچلمسنی
بکلیورز.

آغله! آغله جلالک گر چکدن

مرحمته لایقدر. کاشکی الله بنی
دنیا به گوندر جگنه خلق ایتدیگی
آنده جهنمه آتیدی بلکه اورانك

عذابى روحك شمديكى چكديكى
اذادن اهون اولوردى.

مجلس

۳

اولکیلر - قطب الدین - صدکره محمد
خوارزمشاه
قطب اندین

افندمز گزمکدن دونمش بو طرفه
گلیور.

جلال

گلسون. خنئی یورکلی ارکک!
شاهین یورطه سندن چیمه چایلاق!
اوبنی وظیفه مه، دینه، وطنه، ملتیه
خدمتدن منع ایدیور. بن ده غالباً
گندی می آگا اطاعتدن منع ایتمگه
مجبور اوله جغم.

(محمد خوارزمشاه کیور)

محمد خوارزمشاه

ینه نه اولیورسکمز؟ بریکزک
ایکی گوزندن یاغمورلر، بریکزک
چهره سندن ییلدیرملر صاحبیلیور.

جلال

تعجب می ایدیورسکمز؟ سایه کزده

عالمك اڭ بيوك پادشاهى، اسلاميتك،
 انسانيتك اڭ قوى ملتجاسى، هر برى
 وقتيله اسفنديار گې، اردشير گې،
 غزنور گې، سنجر گې بر پادشاهه جهانگير
 ديدرمش يدى سكر ملك صاحبي
 اولان ذات گوڭ يوزىنى لوح محفوظ،
 منجملرى هاتف غيب قياس اتمش،
 قانى عراقك شرابندن، فكري وزارت
 صورتنده سلطنت هواسندن عبارت
 اولان عماد المملڪدن بشقه بر مستشار
 بولمامش، آنلك تسويلا تيله عدم
 عالمك وجودشكلنه ممثل بر پارچهسى
 دىلنگه لايق اولان شو كوشه يه
 چكلمش ! (اويله بر كوشه كه شيطان
 ايتدكلرينه اوتانسه ده كندىنى بشرلك،
 ملكلك نظرندن صاقلاليه جق بر بر
 آراسه ينه بلكه بوراسى خاطرينه
 گامزدى) صكره ده قصورينى
 بندن صورتيور .

محمد

هله منجم لقرديسنه اينانمغى
 گوڭده بر سياره گورنجه حاشا يرك
 تگريسى ظن ايدن جنگيزه براق !
 بن دائما المده يا قليج يا كتاب طوتارق
 بيودم . فوقزده اللهمدن بشقه دنيايه

دو كيلان قانلك، يانان مملكتارك
 بدليدر .

محمد

سن بورايه گلدك گله لى بگيا ايمايه،
 كنايه ايله اعتراض ايدر طوررسك .
 شمدى يه قدر حقسز يره تعريضه
 اوغرامق هر بد بختك شانندن
 اولديغنى دوشنوردده سكوت ايدر دم .
 هر كس نه سويلرسه سويلسون !
 عندمه زمانه خلقك فكري،
 سوزى حقارت نظريه باقمغه بيله
 دگمزم . فقط سن اولدجه انسانك .
 حقمده يا گاش فكر لرده بولنديغكى
 گوڭل ايستيور، سويله بقايم بگيا
 بولديغك قصور ندر ؟

جلال

(سبحان الله) بنى بى ادبلگه
 مجبور ايدم جكسكز . كندى ايله
 ياپديغى طاشه طاينير بر آلاى جانور
 بتون موحدلرى يرك ديبنه كچيرمك،
 توحيدى بتون بتون يريوزندن
 قالديرمق ايستيور . جامعلمزده ات
 چكيورلر . اجدادمرك قبرستاننه
 دو ككلى شراب جرعهلرى
 شهيدلرمرك قانلى كفننه قدر بولاشدى .

حکمی نافذ بر قوت موجود اولد -
 یعنی هم علمله، هم اتجر به ایله بیایرم.
 معتصمک عموریه غزاسیده، ابوتامک
 تبریک نامه سی ده تفصیلاتیه، تمامیه
 خاطر مدددر .

جلال

اوله ایسه ....

محمد

بیتیره یمده آندن صکره سویله!
 بورایه گلیشمه عماد الملکک هذیانلرینی
 رایگه ترجیح معناسیمی ویریورسک؟
 سن اولادمک بیوگیسک، ولی
 عهدمک شخصی بومزیتلره لایق
 گوردمده بر زمان یانمدن آیرمدم .
 عماد الملکی ایسه بر بشقه اوغلمک
 خدمتکارلغندن بیوک بر ایشده قوللا-
 نغه لایق گورمامشدم . یا شمدی یه
 قدر هیچ بر ایشده سنک سوزگله
 حرکت ایتدیگمی بیلوب طوررکن
 آنک راینه تابع اولدیغمه نصل احتمال
 ویره بیلدک؟

قطب الدین

افندم پادشاهم ! اوله ایسه
 نیچون بزى بورالره گتیردیگز ؟
 اولومدن می قورقدیگز ؟

نیره

(قطب الدینه)

صوص ! سنک پادشاه حضورنده
 سوزه قارشتمق نه حدگذر .

محمد

(نیره)

براق سویلسون ! پدرینک
 ذهننده صاقلادیغی قصورلر چوجغک
 وجداننه عکس ایدیورده لسانندن
 دوکیلیور . جلال ! سن بکا نه حق
 ایله قورققلق اسناد ایده بیلیرسک؟

جلال

غوغادن قاچانلره نه درلو وصف
 بولهلم؟

محمد

خراسانی غوریلردن قورتاردیغ
 وقت شاد پاحک خندقنه ابتدا ات
 سورن ، برجنه ابتدا بایراق دیکن
 بن دگلمیدم؟ یاشک قطب الدیندن
 زیاده ایدی البتسه خاطر گدهدر ،
 خراسانک ایکنجی سفرینی اونوتدگمی؟
 غوغایی یالکز بن ایتدم . هیچ بر یگز
 بن ایلری واردقجه آتمک دیزیکتنه صار.
 یلوبده وجودمی مخاطره دن قورتار.
 مغه چاشتمقدن بشقه برشی یامغه وقت

طولوسى انسانك ھلاكنه سبب
اولديكز!!!.....

محمد

شوسويديگى معناسز لقرديلره
باق! سن مگر بنى عادتا ديوانه قياس
ايدرم شسك كه منجملره آلداندايغمه ،
عما دالمكه قاپلدايغمه ، بوزولمش
اردودن قاچدايغمه زاهب اوليورسك!
بيليورسك كه « اوزر يمزه كلان تاتار
الارنده كى قربا جارى آتسهر قلعه لر مزك
خندقلر بنى طولديرر » [۱] بزمله
حرب ايدن طليعه سى طولوي اللى
بيك كشى ايكن غوغاده دوكيلان
قانلردن آتلىمىز ديزلرينه قدر چاموره
باتمشيدى .

جلال

كاشكى آتلىمىزله برابر بتون
بتون يرك ديبنه كچيدك! ...

محمد

الدىن نه كلور! جناب حق بر
چوق كشورلر ك خرابنى ، بر چوق
انسانلر ك ھلاكنى اراده ايتمش ، زلزله
[۱] محمد خوارزمشاهك عينا كندى
سوزى اولديغى روضه الصفاده
مندرجد .

بوله مديكز ، اجداد مزك اك بيوگنى
خرجگذار ايدن قره خطايى برصد .
موده اوستنه ييلديرم دوشمه گلپه گي
يره كچيردم ؛ آواز سندن دنيا
تترددى . او غلبه نك تاثيرى حالا
سنگ بيله چهر كده گورنيور!
فيروز كوه گي ، غزنين گي مكاني
قاف طاغى ، خلقى اژدرها قياس
اولمش يرلر ضبط ايتدم . اوفتحك
شهرتى حالا جنگيرك بيله لسانده
طولاشييور! ملكه عراقده قزانديغ
محاربه نك غنيمتى دگلميدر ؛ هانگى
بر بنى صايه يم! ....

جلال

حيادن ديلكز طولاشمازسه
ھپسنى صايكز . يگر مى ايكي سنه
قليچ قوللانمش ، قرق اللى محاربه
قزانمش ، برقاچ كره مغلوبيتك
حالى تجر به ايتمش بر جهانگير
ايكن ملككزى ، وطنكزى ، نامو -
سكزى ، دينكزى آتش اچنده ، جنوار
آغزنده ، دشمن آياغى آلتنده ،
شيطان النده براقديكزده بر بوزولمش
اردودن فرار ايتديكز ، يارى دنيا

گبی ، طاعون گبی برده جنگیر
یراتمش! اوقضای مبرمک اک اوآکی
صدمه سنه بز تصادف ایتدک ....

جلال

یار بی ! سن تحمل احسان ایت
شمدی جنون گتیره جگم . یا حال
بویله ایدی ده سنزک عباداللهه نه
قصه دیکر واردی که تاتاره حرب
آچدیکر ؟

محمد

عباداللهه بنم دکل بغداددکی
خائنک قصدی وار . بن جنگیرک
اوزرینه سفر آچدم . مغول طرفدن
غار خانه گلان تاجرلرده ، جنگیرک
صکره دن گوندردیگی ایلچیلرده علی-
العموم جاسوس ایدیلر . آنک ایچون
اعدام ایتدیردم . اعدام ایتدیرمه
ایدم جنگیر بشقه برهانه بولورینه
اوزریمزه گلیردی . ناصر کندینی یر
یوزنده اللهک گرچکدن سایه سی ، حتی
مثال شخصی حکمنده گوسترمک .
دنیا ده نه قدر مسلمان وار ایسه
کندینه طاقدیرمق استیور ، انسانیتی
کندی سفاهتته خدمت ایده جک

قولار بولنق ایچون یرادلمش ، اسلا-
میتی کندی عظمتته عالمی سجده
ایتدیرمک ایچون تزیل اولغمش صانیور!
بز کندینه رعایتی عبادت درجه سنه
گوتوره مدک . یالکز بنم شخصمدن
انتقام آلق ایچون محمود یلواجی
واسطه ایتدی . جنگیر گبی بر غضب
الهی بی خالق اوزرینه مسلط ایلدی!
آکلادکمی !

جلال

فسحان الله ! جنگیرنی اوزریمزه
ناصر تحریک ایتدکله اوگندن قاچلق
نه دن لازم گلسون ! دولتیز ناصرک
اعانه سیله می بقا بولیوردی . شمدی
شورادن چیقالم . شبهه یوق که یینه
بیر اغمزک آتته بتون دنیایی ضبطه
کفایت ایده جک قدر عسکر طوپلایه
بیلیرز .

محمد

برار دولق عسکر طوپلایه مایز
یا ! ... ولوسنک ظنک طوغری
اولسون ! طوپلانه جق یادگار لر
دوت یوزبیک کشیسی الی بیک
تاتاره مقابله ایده میان عسکر دگلمی ؟
برکره دوشونسهک آزی عسکر من ،

گورمش گبی حیرتار، دهشتار ایچنده
قالورلر .

ناصر دشمن، اسلام پادشاهلری
حسود، اولاد واقربا حریر، امرا
خان، عسکر غافل، خلق عاجز !
جنگیز گبی یوزبیک کشیک، یگرمی
اوتوز اردویه مالک بر بلایه یالکز
سنگله می مقابله ایدیم ؟

جلال

واهمه ذهنکزه استیلا ایتمش !
نه طرفه باقسه کز گوزیکزه مصیبت،
خیانت گورینیور ! جنگیزه غلبه
ممکن دگل ایسه قارشیسنده قدرکزه،
شانکزه اولمکده می ممکن اوله ماز ؟
شاهانه بر مزار بومذلت طوپراقلرندن
بیک قات عالی دگلمیدر ؟

محمد

نصل شاهانه مزار ! ... حربه
چیقایم ده بنی خانلر تاتاره تسلیم
ایتس-ونلر اویله می ؟ بوباش یگرمی
ایکی سنه در دنیا نیک بیوک تاج
سلطنتی طاشیور . بوندن صگره
جنگیزه بنیک طاشی اوله ماز .
کندی گوزینیک یاشی، جگرینیک

امرا مز مطرود، مرتدییلور، ناصری
یریوزینه اینمش بر معبود حکمنده
طوتمدیغمز ایچون کندی بندد لرمزک
نظرلرنده بیاه جنگیز گبی بر ملعوندن
بتر گورنگه باشلادق ! دها کچن گون
امرا مزک یاریسی اردومزدن فرار
ایتدیلر . دشمن بایراغنه صغندیلر .
رئیسلریده بدرالدین ایدی . بدرالدین که
وجودینی پارچه پارچه ایتسه لر ایچنده
بزم نعمتزدن بشقه برشی بولتماز ! ...
کوپک اتمگنی یدیگی آدمه خیانت
ایتمز بونلر ایتدیلر ! خنزیر آلتنده
اوطوردیغی آغاجه دیش اورمز .
بونلر وطنلرینیک اوزرینه قلیجه
گلدیلر . قالانلرده یاره قوردی
حکمنده در . اوستنده بولندقلری
وجودک براوفاق پارچه سنی ضبط
ایدوبده آنکله کچنمگه چالیشیرلر .
هیچ برینیک ذهنده، قلابنده استقلال
دعواسندن بشقه برشی بوله مازسک .
یمین ایده بیایرم که قارداشلرک بیاه
دها بن صاغ ایکن میراثی آرهلرنده
تقسیم ایتس-لردر . شمعی بورادن
چیقمش اولسه مزاردن گلمه آدم

قانیله بوغلغه لایق اولان ناصری
خاله گوله گوله سرورندن هلاک
ایتمک المدن گلمز .

جلال

دولتمزی وجود گزله ذلیل ایدن
قادر مطلق قهار ومنتقم اسمارینه
یمین ایدرم که باشکزی جنگیره
بینک طاشی ایتمک ناحق یره دوکیلان
بو قدر یوز بیك مؤمن قانک و بالنی
یوکلنمکن ، حالکز ناصره گوانج اولمق ،
محشر طولوسی طولار ، یتیمار آغلا .
تمقدن بیك قات خیر لیدر . محاربه
میداننده بوله جغکز مزارک شاهانه
اولیه جنی خاطر گزه گایور . جنگیزک
النه دوشه بیله جککزی دوشونیور .
سکز . حتی اوله بر مصیبت ظهـور
ایدرسه تا بغدادده کی ناصرک خنده .
لرینی استهزالرینی نظر گزده تجسم
ایتدیر یورسکزده وجود گز شو ایگرنج
توزلر ، طوپر اقلر ایچنده بر مزار بیله
بوله ماز ، اللهمک ید قدرتی بور الوده
یتشیر آدمی ناصر دکل قیامتته قدر
شرقده ، غربده ظهور ایده جک
عرفانک هپسنه رذیل ایدر بور الری
هچمی ذهنکزدن کچمیور ؟

محمد

سن بوبی ادبلگه نه وقت
آشدهک ؟

جلال

سزک ..... پدراگی ترک
ایتدیگکز گوندنبری .....

محمد

نصل ؟

جلال

هیچ عباداللهی دشمن قایچنه ،
عزرائیل پنجه سنه تسایم ایدوبده
دشمن حدودندن برقاچ آیلق یول
ایچری قاچان ..... ؟ هیچ
اوچر ، دردر یاشنده کی اوغللرینی
قیرلرینی تاتار جانورلرینک اک اول
پنجه صاله جنی یرلرده براقوبده
جانی سلامتته چیقارمق ایچون اجلاک
بیله گوزینه کوچ تصادف ایدر .
بر آطه یه صاقلانان ذاته پدرمی
دینور ؟

کسه یه گورینه جک یوزیکز
قالمدی . آلتی بیك سنه در اللهمک
بوکنیش ملکته نه قدر انسان گلدیسه
ذلیل اولمقده جمله سنه تفوق
ایتدیگز !!!

حقيقتلر قدر طوغرىدر . ديكلاه من
ايسه كز بن يالكر كيده جگم بوندن
صكره امر يكره اطاعت ايتيه جگم .
اما پدرمه عاصى اولور مشم آخرتده
اللهمك عدالتى نهني اقتضا ايدرسه
راضى يم . دنياده قيامته قدر ماعون
اولمغى اختيار ايدم .

محمد

(نيرهيد)

قزم ! نچون او قدر حيران
حيران باقيورسك ؟ ايشته سويلديگم
لقرديلرك بر دايلى ده گوزيكك او كنده
طور ييور : سوزلرينه باقجه بنم اچون
جان فدا ايده جك دگلمى ؟ حالا
سلطنت هوسنى فدا ايده ميور ! بن
بر بلا حالنده ، بر مغلوبيت اچنده يم
يا ! صاغ ايكن اولمش حالنه گلمدمى ؟
گيده جك ، ميراثى آرايه جق ،
آلمق اچون اقرباسنك هر برينى
بر صورتله اتلاف ايتمگه چاليشه جق ! ..

جلال

بنمى ! ....

محمد

مقصدى حاصل اولورسه نه اعلا!

بن بواطاعتدن ، بوسفالتدن ، بو
ناموسزلقدن ، بونا مردلكدن بيزارم .
اللهده شاهد مدركه بيزارم . نه دن اطال .
عتكز او زريمه فرض اولسون . پدرمه .
كز سز اولاد يكره وحتى عند كزده
اولاد كزدن عزيز اولمق لازم گلان
عباد اللهمك هانگى حقنه رعايت ايتد .
يكره كه بن ده سزه اقتدا ايديم ده
پدر حقى دوشونديم ؟ شمدي بورادن
قالقارسكز ، طوغرى دشمنك مقابله .
سنه گيدرز ، برنجى عسكر كز اولورم ،
بر دقيقه يانكز دن آيرلم . بر يمز
او يورسه ق بر يمز يتاغك ياننده
اوطور يرز . اما خيانت گوزر مشز .
مغلوب اولور مشز ، بر يمز صارييليرز ،
سز بنم آرقمى صوارسكز ، بن سرك
اياغكزى او پرم . قليجمزه طيانه رق
شهيد اولورز ، نه دنياده اسارت قور .
قوسى قالير ، نه آخرتده سفالت .

محمد

نه شاعرانه بر خيال !

جلال

خيال دگل سزه حقيقت سو-

يليورم . سوزم لوح محفوظده يازيلان

اوله مازسه، يا «قراقرم» ده «تويان»
يا خود بغدادده «شخنه» اوله جق،
ينه جهان يا جنگيزك يا خود ناصرک
حکمی آتنده ازيله جک ! بر طاق
بيقيه جق يرلردها وار . جلالده
انسان قانندن سيلار پيدا ايدوب
اورالري خراب ايدو جک نه ضرري
وارايمش !... خلق عننده مطعون
اوله جق ينه بن دگلمی يم !...

جلال

الله سزى نه قدر چيرکين يورکلى
يرايمش : کيمسه يه ذره قدر امداد
ايتيورسکز، هم امداد ايتک استيا-
نلري مطلق يرگزه گوز دیکمشدر
ظن ايديورسکز ! بارى و جودى
اولسه !... جنگيز اناسندن طوغدى
طوغه لى برکزه گولامش دييورلر .
لقرديلرگزي ايشته بلكه بايياجه يه قدر
گولردى .

محمد

حقك وار ! دنيا ده كسه نك
باشنه گامامش بر مصيبت ايچنديم :
حالمه اوغلم گوليو رده دشتم نيچون
گولسون .

جلال

سز مطلق بنى كدرله، حدتله
هلاک ايتک ايتيورسکز . جلالى
سزك حالگزه گوله جک اونصل سوز؟
گوگلكگزه ذره قدر انصاف قالمدى؟

مجلس

۴

اولا کيلر - قطب الدين

نيره

(قطب الدينه)

ايكى دقيقه ده بر چادره نه گيرد
طوررسك ؟

قطب الدين

شمى قارشودن برى گلدی .
مطلق افدمزك خا کپاينه يوز
سوره جگم دييور . سويابه جگى
حوادث وارايمش ! امير اورخان
گوندر ديدنه آنک ايچون گلدم ...
طارلديگزمى ؛

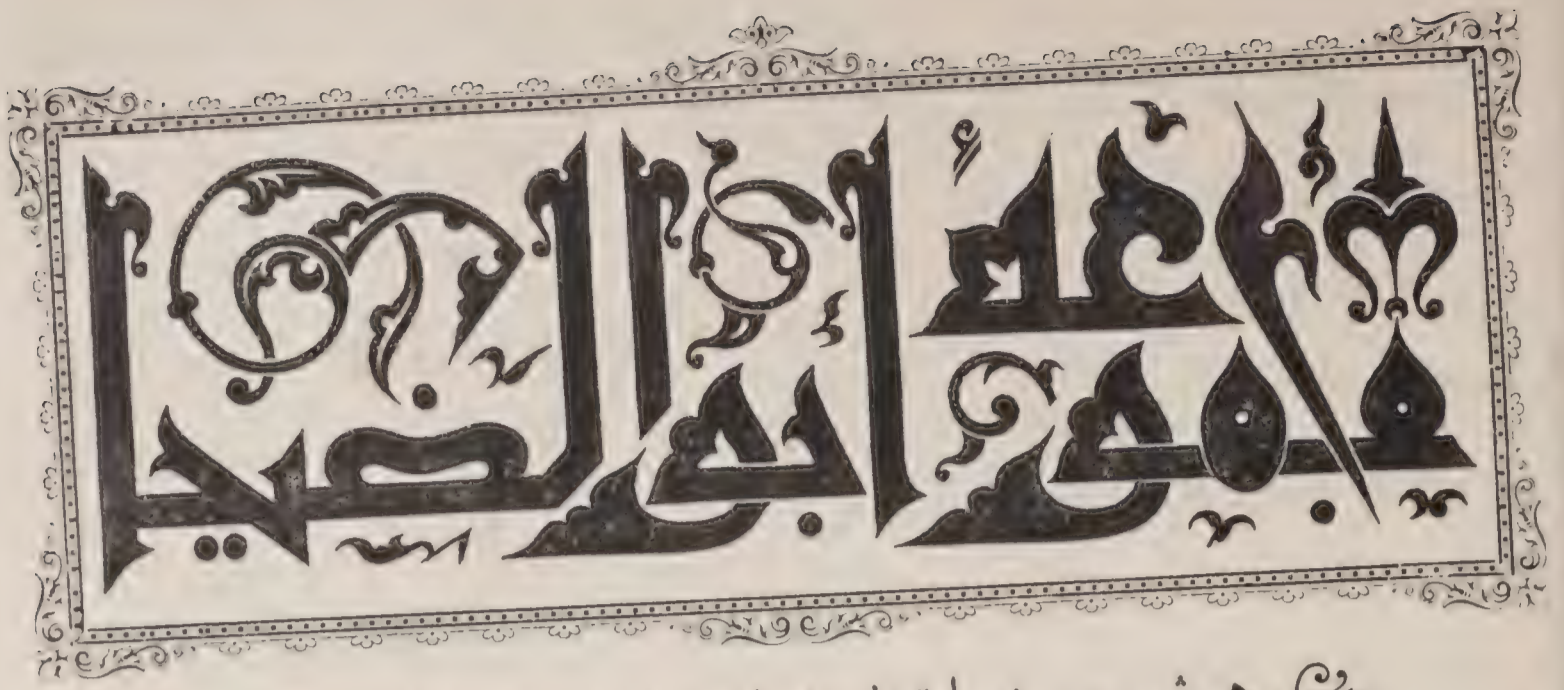
محمد

(قطب الدينه)

گيل ايكى گوزم : بن صاغ ايکن
سکا طارلمق کسه نك حدى دگلد
هايدى سوييله ده گان کيم ايسه
بورايه گتيرسونلر .

(مابعدى صکره)

هر شهر عربی ابتدا سیله اون بشنده نشر اولنور (۴۰۰)

جلد ۵ - جزو ۵۱ [فی غره محرم سنه ۱۳۰۴] نسخدهسی ۳ غروش

آوستریا امپراطور یچیه سی الیزابت حضرت تلیریله
مجارلسانی معلمی

S. M. L'IMPÉRATRICE ELISABETH
ET
SON PROFESSEUR DE HONGROIS [*]

مجارستانک پای تختی اولان پشتهده نشر اولنان مشهور (پشترلوید)
غزته سنک صاحب امتیازی موسیو ماقس فالق که مجارستانک اجلاه اشرافندن
و مشاهیر ادبا سننددر . سنین و فیره دن بری مجارستانده جریان ایدن انقلابات
متعددهده و وطنک استقلال اداره سننده و احوال سیاسییه سننده ذی مدخل
اولان اصحاب قلمله دائما مناسبات و مخبرانده بولنمشدر . مشار الیه سربستی
طرفدارانندن بولندیغی حالده بر وقتلر امپراطور یچیه الیزابته مجارلسانی تعلیم
ایتمک گی بر خدمتله شرفیاب اولسنندن اوزمانک یادداشت قیمتداری اولان
وقایعدن بعضلرینی بوکره (ماجیار سالون) نامنده کی رساله اسبوعیهده نشر
ایلمگله علی طریق الترجمه ارباب مطالعهیه عرضنه مبادرت اولندی :

§

[*] بو عنوان ایله فیغاروده کوریلان بر مقاله لطیفددر .

اوتوز سنه دن بری شایان اهمیت اولان رجال وطنک هان کافه سیله
 قایل و کثیر دائماً مناسبانده بولمقدیم . بنم مطلع اولدیغم حالات اکثریت
 اوزره عامه نیک مجهولی و غایه الغایه غرابتنجشا اولمقله برابر مشهورات و اطلاعاتی
 قله المقدمه بر احترام دائمی حالندهیم . کاغده امنیتم یوقدر . زیرا کاغده
 عینیه زنان بی وفایه بگذر . هر نه زمان که بعدما کاغدن امنیم دیه بر اعتماد
 صافدلانه ایله صفحه بیضاسنه تودیع اسرار ایدرسکیز او آنده بر طائر چابک
 جناح آسادیار اعیاره پرواز ایدوب گیدر . کاغده نصل امنیت ایدیم که او قدر
 احتیاط کارلغمه رغماً ۱۸۶۰ سنه سی مارتنک اوچینده خانه مه داخل اولان
 ویانه پولیسی فرط اعتنا ایله ایکی بیوک اون چوآلی ایچنده حفظ ایلدیگم و
 ۱۸۴۹ سنه سندن اووقته قدر جمع ایتدیگم مکاتیب و محرراتنک کافه سنی غصب
 ایلدی (بوراسی بینزده قالسین) اوتاریخدن بوگونه قدر مکاتیبی گورمک
 شرفی بگما میسر اولمامشدر . اما نه قدر کاغده! او قدر چوق ایدی که اگر
 ویانه پولیس مأمورلرینک کافه سی مجارجه او قومق بیاسه ایدی ینه جمله سنی
 گوزدن کچیرمی سنه لره محتاج ایدی . یالکیز پولیس خانه مه داخل
 اولدیغی صروده تحریر یله مشغول اولدیغم بر اثری تخایص ایده بیلدم . پولیس
 مدیرینه مراجعتله دیدم که : « بو اثری وقت مشروطده مثله ویرمک اوزره
 مقاوله من واردر . اگر وقتنده ویرمن ایسه ام ایچه حرمتلی تضمیناته مجبور
 اوله جغم ؛ بناءً علیه اثرمی غصب ایله بی ایفای تعهددن منع ایدرسه کیز
 اوزمان مثله لازم گلان تضمینی ده ذات عالیکیز ایفایه بورجلی اوله جقسکیز »
 قرالچه منی [۲] هرگون گورمک شرفیله مفتخر اولدیغم زمانه عاند مشهور .
 داتمله مشار الیها ایله اولان مکالماتمنی ضبط ایتدیگمه عمرم اولدجه تأسف
 ایدرم . زیرا فرط عقل و ذکاسندن ورقت و شفقت قلبیه سندن طولانی بحق

[۲] آوستریا ایپراطوری مجارستان قرالی اولدیغی جهتله ایپراطوریچه یه مجارلر
 قرالیه اطلاق ایدرلر . [قیرال] لفظی مجار لسانده دخی اسلاو جده دن بالانتقال
 مستعملدر .

ممتاز اولان بوعلیه الشانک دائره خصوصیتنه دخول ایله تزئید اختصاص
ایتدیکجه اخلاق فاضله عالیهمتاندلرینی تصویر ارزوسی قلمده آن بان تراید
ایتمکده ایدی. حیفاکه بو آرزومی شمعی به قدر صفحه بیانده تصویر ایدمه مدیگم
گی بوندن بویله دخی ایدمه جگمدن طولانی جداً مکدرم.

§

نصل اولدیده قرالچهنک قرناسی عدادینه داخل اولدم؟ ایشته
سزه حلی دشوار برمسئله! زیرا برچوق کیمسه بو خصوصی کندی ذهننده
تحریری ایله فقط هیچ برشیته قرار ویره میهرک بهوده یره اتعاب فکر ایدر
طوررلر ایدی. اول امرده بو خصوصدن کندم بیله بیخبر ایدم. شمعی
واقف ایسه مده سیمی چیقارم. واقعا کندی اسرارمی افشاده حر
ایسه مد، اخراک سرائرینی محافظه به مجبورم.

شوقدر دیه بیایرم که متوفی [ژورژ مایلات] که اوتاریخده مابین
نظارتنده بو انقده ایدی. فرط ذکاسیله برابر محافظه کارلق مساکنده برصورت
متعصبانه ده ثبات ایلمکده ایدی. برگون پک زیاده حدیدانه برطوره
معاونلرندن برینک نزدینه گاهرک:

مایلات — بیلیرمیسکز [پستی ناپلو] غزته سنه یازی یازان او معهود
فالق هرگون ایپراطور پچه نک حضورینه چیققدده در؟
معاون — اوت! بنده کزده اویله ایشتم.

مایلات — بو اویونک کیمک طرفندن اویناندیغنی ده بیلیرمیسکز؟
معاون — ذات مالیرلی بیله واقف اولدقلری حالد بنده کز نصل بیایرم!
هرنه ایسه وقعنه نک صورت جریانی شویله در: ۱۸۶۶ سنه سنده
ایدی. بن ویانه نک اداره صندوقنده کاتب ایدم. ایتدیگم برسیاحتدن
یگی عودت ایش ایدم. پروسیا ایله آوستریا محاربه سیده هنوز ختام بولمش
ایدی. برگون او طهمه برکنج ذات داخل اولدی که اوتاریخده قرالچه
حضرتلرینک دائره لری مدیره سی اولان قونتس [قونیغسه غ] ک قارت دو

ویریتی حامل ایدی . قونتس ایرتسی گونی وقت ظهرده کندیسنه مراجعت
 اتمکلمگی مومی الیه وساطتیه رجا ایلوردی . اصلا طانمیدیغ، هیچ بروقت
 گورمیدیگم ، حاصلی اوزاقدن، یقیندن هیچ برمناسبتده بولمیدیغ مومی الیهانک
 بنماه ملاقاتدن مقصدی نه اوله بیاه جگنه دائر برحکم ویردمیهزک « اولمین
 گورر » مثانی تخطرله فردایه قدر صبر ایتدم . ایرتسی گونی وقت موعودده
 قونتسک حضورینه داخل اولدم . بنی احترامکارانه و فقط باردانه برطورله
 قبول ایلدی . قونتس هم گوزل ایدی، همده جلب حرمت ایدر بروضع
 گبارانه مالک ایدی؛ بکا مختصر بر صورتده دیدی که: « ایمپراطور یچه سزک،
 ذات حشمتلرینه مجار لسان و ادبیاتی اوزرینه درس ویرمه گزی آرزو
 بیور بیورلر؛ قبول ایدر میدسکز؟ » جواباً دیدم که: « شمعی یکی حالده کنیدی
 اعاشه ایچون درس ویرمک کلفتدن آزاده بولنیورسه همده ایمپراطور یچه نیک
 آرزوسی بنده لری ایچون بر اراده واجب الاطاعه حکمنده اولدیغندن قبولدن
 بشقه سوز سویله مک البته خلاف ادبدر . خصوصیه بویله بر مأموریت باعث
 افتخار اولدیغندن ایمپراطور یچه نیک امرینه اطاعت بنم ایچون محض شرفدر »
 بونک اوزرینه قونتس اولکنندن بارد بر طرز افاده ایله « یارین
 ایمپراطور یچه نیک دائره سنه کتایسکز » دیمه سیاه ملاقاتمز بو قدرله ختام بولدی .

*
*
*

ایرتسی گونی بورغ سراینه گتدم . برچوق تفحصاتدن صکره ایمپرا -
 طور یچه نیک دائره سنی بولدم . معیت مادامه لرندن بر قاجینیک یکدیگریله
 قوشمقده بولندقلری براوطیه کیردیگم صره ده تپه دن طرناغه قدر سیاهلره
 مستغرق برگنج افندی قارشیمه چیقهرق، هنوز بن آگا ناممی اخبار ایتهدن
 او، آرقه سی صره گلمکلمگی بیان ایله اوکمه دوشدی . بنی برزرباندن
 ایندیروب او برزرباندن چیقاردی . مختلف صفهلردن، ایزبه کچیدلردن

کچریدی . نہایت سراپک سقفندہ موضوع بولنان چالار ساعتک آلتدہ کی
اوطہ یہ گوتورہ رک :

« بر گونہ تکلفات تشریقاتیہ یہ مجبور اولما مقانگنر ایچون ایمپراطوریچہ
ذات عالیگری دائما بویولدن یانلرینہ ایصال ایتکلگمی بندہ گزہ امر ایلدیلر »
دیدى . بوزاکت عالیجنابانہ دن طولایی مشارالیهائی کورمہ دن معاملہ نواشکارانہ .
لرینک حیرانی و بناء علیہ مجبور شکرانی اولدم . نہایت ایکنجی قاتہ گلدک .
اورادہ بگا رہبرک ایدن شخص سہپوش (چونکہ کیم اولدیغندن الان
خبردار دکلم) بنی برطاقم اویونجقلرلہ طولو براوطہ یہ گوتوردی . اویونجقلری
تماشایہ وقم وار ایدی . زیرا رہبر سیاہپوشم کہ بگا بوقدر طولامباچ یرلردہ
دلالت ایدیوردی ، اورادہ بگا دیدی کہ : « ساعت بزہ (آالفراقہ)
بش دقیقہ وار کہ اوقدر بکلکم مجبور بتیدیز » صگرہ شونیدہ علاوہ
ایتدی : « بوراسی فامیلیا اوطہ سیدر کہ ایمپراطور و ایمپراطوریچہ اولادلریلہ
اوینا یوب اگنیرلر »

ماصہ اوزرنده بولنان اویونجقلردن صاقس و نیادن مصنوع بر عسکر
طاقمی نظر دقتی جلب ایلدی ؛ بو عسکر جکلرک لباسندہ الہ اسکی دورلردن
زمانزہ قدر آوستریا عسا کردند نہ قدر اونیفورمہ تبدل ایتمش ایسہ کافہ سنک
بر نمونہ سی مشہود ایدی . بو اویونجقلرک اہمیت تاریخیدن خالی اولمدیغنی
صگرہ دن اوگرندم . چونکہ ایمپراطور فرانسوا ژوزفہ پدرندن یادگار اولہرق
گنڈیلریدہ اوتاریخندہ سکر یاشندہ بولنان ولی عہد رودولفہ بر اقمش ایدی .
ساعت بعد الزوال بری اوردی . رہبرم صاغ قیوی آچدی . صول
طرفدہ کی قیو ایسہ ذاتاً کشادہ بولنیوردی . ایمپراطوری بر یازی خانہ
اوگندہ گوردم . اورادن غایت واسع بر صالونہ داخل اولدق . ایمپراطوریچہ
ایکی طرفندہ ایکی صندلی بولنان بر ماصہ یانندہ اوطور مقده ایدی . صالونک
دیگر اوجندہ ایسہ مادمو آزل (ایدا فرانجی) نک لطیف و خندان اولان
سیمای ذکاوتناسی مشہود ایدی .

ایمپراطور یچہ کندیلرینہ یقین گامکلیگی اشارت بیوردی . تقریب
ایتدم . گوزل سویلدکلیری محار لسانیہ آرزولرینی قبول ایتدیگمه بعد التشکر
اشارتله بگا رخصت قعود ارزانی بیوردی جوایمه منتظر اولدیلم .

— وظیفه می حسن ایفایه قدرت کترانه مک کفایتسز لگندن قور .
قیورم . مع مافیہ اولانجه اقتدار می بویولده صرف ایدزم . فقط وظیفه
عاجزانه مک نهدن عبارت اوله جعی لطفاً تعیین بیورمه لرینی استرحام ایلم . دیدم .
— بن ذاتاً محار لسانیک قواعدینی بیلیورم . شمعی محار آثار
ادبیہ سیله آشنا اولمق آرزوسندهیم .

— مادام که بویله آرزو بیوریلور . قولگزده بعض آثار ادبیہ انتخاب
وتقدیم ایدرم . ذات حشمتاً بگزده بر دسدن دیگر درسه قدر او منتخباتی
ترجمه بیوررلم . بنده گزده بو ترجمه لرک شیوه افاده سنه اعتنا ایدزم .

بو تکلیفه ایمپراطور یچہ موافقت بیوردی لرنندن در حال در سمره باشلادق .
برنجی در سمر اوله رق اوتار یخده مؤلفیندن (آرت) طرفندن نشر اولمش
اولان قاترینه ایله ایکنجی ژوزفک [۱] مخبر اتنی محارجه یه ترجمه یه مباشرت
ایلدک . بو مخبرات فرانسز لسانی اوزره تالیف اولمش ایدی . بناء علیه
اشتغال سایه سنده و بر زمانده هم محارجه ده و همده فرانسز جهده اولان
ملکه لرینی تشید ایله جکلیری ایچون ایمپراطور یچہ حضرتلری پک زیاده
محظوظ اولیورلر ایدی .

ایمپراطور یچہ حضرتلرنندن چالشقان هیچ بر مکتبلی تصور اولنه ماز .
درس لرینی (قایه) یه (درس دفتر لرینه) یازارلر ایدی . بود دفتر لردن برینی
اوزمان اشتغالک بر یادگار قیمتداری اوله رق حفظ ایتدیگمی مشار الیها
حضرتلرنندن استدعا ایتدیگمه ایوم نه قدر یشیمانم ! اگر او دفتر لردن بریله

[۱] آوستریا ایمپراطور لرنندن بیوک فره در یق ایله معاصر و محارب اولان ذاتر که
هابسبورغ خاندانک اک کزیده سی ایدی . متار الیه ماریاتر دزانک اوغلی در مدت
سلطنتی : من ۱۷۶۵ الی ۱۷۹۰

شرفیاب اولسه ایدم بر ایپراطور پچه نك سعی و اشتغالی نه درجه لرده سو -
دیگنك و اقدام و اشتغالده اطراد و انتظامه نه رتبه اهمیت و یردیگنك بر
نونه قیمتداری اوله رق دائماً آنکله عبرتین اولوردم .

یلکز بردفعه راستنا وقوع بولدی . برگون، ابتدای درسه که بر معتاد
ایپراطور پچه وظیفه دفترلرینی بکا ارايه ایدرلرایدی . اوزری قورشون قلم
چزگیلریله طولی (مرکب قوروتغنه مخصوص قبا کاغدلردن) ایکی ورق ابراز
ایتمه لریله ، بن تعجبمی کتمه قادر اولدیغم صره ده شویله بیوردیلر :

— دون بن تمام اقشامه قدر زوار قبول ایتمگله مشغول ایدم . اقشام
سرایده (قونسر) وارایدی . او قدر یورلمش ایدم که آهنگ بیتر بیتز جامخوابه
گیردم . او یویه جغم صره ده درساریمی یامادیغمی تخطرله در حال یتاق اوزرنده
اوطوره رق ماصه نك اوستنده بولنان جیب دفترمدن بو گوردیگنکز ورقه لری
قویاروب در سعی یازدم .

تقریباً اون بش درسدن صکره تعلیمز مکالمه شکنی آلدی . شاگرد
عالی تبارمك جانی صیقلامسنه اولانجه اقتداری صرف ایدردم . حضورنده
بولندیغم ذات حشمتسماته قارشى نه مرتبه لرده احترام بندگانه ایله مکلف
اولدیغمی برآن خاطر دن چیقارما مغله صره سی گلدکجه لطائف نراهتکارانه دنده
گیری طورمازدم . مثلاً برگون اول فرقه سربستی انجمننده گذاران ایدن
برجناس معنیداری ایرتسی گونی ایپراطور پچه یه حکایه صورتیله ذات حشمتاً -
بلرینی برقچ گره گوزلرندن یاش آقارجه سنه گولدیردیگمی در خاطر ایلم .
گیده گیده ایپراطور پچه ایله ابتدا شیونات یومیه، صکره لری وقایع سیاسیهدن،
نهایت - برچوق تأنیدن صکره - مجارستانك اخوالی اوزرینه سرد افکار
وملاحظاته باشلاردق . صوك مجتهدائر شو قدر ديه بیایرم که بنات حوا ایچنده
قرالپچه من قدر مجارستانی سوهن برقادین متصور دگلدر .

ایپراطور پچه یه مصاحب بولنق و سیله سیله صره سی دوشدکجه وطنه
ایفای خدمتده دخی بولنمده ایدم . فقط وطنداش لرمك حدینی تجاوز

ايدن غيرت وظيفه لرى اكثر يا بگا ايفاي وظيفه خصوصاً صنده صعوبت بخش اولمده ايدى .

۱۸۶۷ سنه سى موسم بهارى ايدى . بوضروده افكار عموميه يى اشغال ايدن شى ايمپراطور ك پشته ده مجار قراللى تاجنى اكتساسى مسئله سى ايدى . پشته موسيقي جيلرندن برمكتوب المشدم كه سراى طاقندن بعضارينك مشهور مجار موسيقي شناسانندن [ليستس] ك رسم تتوج اچون ترتيب ايتديكى مارشك موقع اجرايه قومئسى منع ايدى كه بعض تشبثاتده بولندقرينى بيان ايله بندن ايمپراطور يچه نك نفوذىنى ، بوسايس ممانعتپردازانه نك حكومسز قالمسنة وليستسك رسم تتوج اچون تنظيم وتعليم ايلديكى مارشك حين تتوجده چانمسنة صرف ايتمكلگم تمنى اوليور ايدى . مکتوبى جيبه قويوب (بورغ) سرارينه كتم . برطاق صنایع لفظيه دن استعانه يه باشلادق . سوزى اوزاقدن ، طولاييدن سويليوردم . موسيقي نك نصل اختراع اولنديغندن ، مجارلر ك بوضروده بديعه دن دخى بى بهره اولمداقلىرى ، فلاندىن طوتديره رق يواش يواش رسم تتوج دن ؛ ليستس دن ، مجار موسيقي . جيلرينك آرزولرندن فلاندىن بحث ايدى يوردم ايسه ده آچيقدن آچيغه صده گيرمگه جسارت ايدى ميوردم .

بوضروده ايمپراطور يچه بردن به سوزى كسه رك برتبسم لطيف ايله ديدى كه :

— مکتوبى بگا گوسترگز باقىم !

— هانكى مکتوبى ؟ ...

— بوقدر تفصیلاتده بولنديغكزدن آگلايورم كه ليستس مارشنة

دائرة سزه مطلقا پشته دن برمكتوب گامشدر . سر مکتومك افشا اوليشنه گولهرك مکتوبى مشار اليهايه اوقودم . ايش برهفته ظرفنده بشته احبامزك دلخواهى وجهله فيصله پذير اولدى .

ینه درسلمزده رجوع ایدلم : ایپراطور یچه نك اڭ منتخب شاعری
 بارون ژوزف فوتفوس ایدی . بنم شاگرد حشمتاًبم طرفندن بارون افندیك
 آثار سیاسیة و حکمیة سنك دگل ، یالکز اشعارینك تقدیر اولندیغنی اخطاره
 حاجت یوقدر صانیرم . برگون شاعر مومی الیهك (و غرنلت) یغنی
 وصیت نامندهکی منظومه سنی قرائت ایتدیگمز سردهده ایپراطور یچه دیدی که :
 — حیفا که همشیرم ناپولی قرالچہ سی مجارجه بیلیور . حال بوکه
 اشعاره پک زیاده مراقی اولدیغندن رموز و دقایق شعریه یه استادانه واقفدر .
 — افندمز فرمان بیوررلر سه آلمانجه یه ترجمه ایدرم .

— نظماً ؟

— نظماً بیله ؛ زیرا کنجاگمده قولکزده انشاد شعر ایله اشتغال

ایلمش ایدم .

— پک اعلا ! هایدی ترجمه ایدیورکز .

— درحال ؟

— های های ! درحال . بن سزی ذره قدر بیحضور ایتتم .

نظماً ترجمه یه باشلادق . ایش او قدر قولای دگلدی . ایپراطور یچه نك
 نگاه دقتی قلمك حرکتی تعقیب ایدیوردی . بر آرهلق ایپراطور یچه یه احاله
 نظر ایلدیگمده مشار الیها حضرتلری .

— بکا پک مراق ویزیور . شعرک نصل نظم ایلدیگنی بردفعه
 اولسون گورمگی اوتهدن بری آرزو ایدردم . بیوردیلر .

برچاریک صکره ترجمه یی ایپراطور یچه یه قرآته موفق اولدم . ایرتسی
 گونی شویله تلطیف بیوردیلر .

— سزه ناپولی قرالچہ سی نامنه تشکر ایدرم . منظومه کز پک ذوقنه

گیدوب حفظ ایتک ایچون بندن آلدی .

برگون مشار الیها مقام تأسفده ، یازق که فوتفوس بشقه آثار یاز .

مامشدر . دیدکلرنده

— بشقه آثاری وارد فقط بو جلد ایچننده دگلدن .

— نرهده در ؟

— هیچ بر کتابده یوقدر . زیرا ممنوعدر . طبیعی جائز دگلدن .

— عجبا ممنوعیتنه باعث نهدر ؟

بوسؤالك وارد اوله جنغی ذاتاً بیلدیکمدن فوتفوسك (علمدار) عنوانلی نشیده سنك بر نسخه محرره سنی جیبده گتیرمش ایدم . منظومه بی ایمراتور یچه یه تقدیم ایتدم . قرائت و تحسین ایدرک ضاقلادیلر .

ینه بر اول بهارده مدیره دائره قونتس (قونیغسهغ) بی جاب ایله دیدی که :

— ایمراتور یچه نك دائره لری طاقنی یارین (شون برون) قصرینه نقل ایله جکدر . بن سزی اورایه هرگون کتمک اوزره دعوته مأمور اولمشدز .

فقط کندی طرفدن ایمراتور یچه یه بودعوته اجابت ایچون وقتیکزک مساعد اوله میه جنغی عرض ایتدم . اصابت ایتشم دگلمی ؟

طبیعتم ، بی آره صره آخرک ضدینه کتمکه سوق ایدر ؛ بو حسمه تابع اوله رق جواباً :

— ایمراتور یچه نك امرینه امتثال ایچون دائماً وقتم مساعددر . دیدم براز صگرد مشارالیه حضرتلرینک حضورینه داخل اولدایغده بیورلردیلر که :

— قونتسی گوردیکزمی ؟

— اوت افندمن !

— شون برونه کتمک ایستیه جگگز صحیحمی در ؟

— اورایه کتمک بنده لری ایچون محض سعادتدر .

— مرسی ؟

ایرتسی گوندن اعتبار اکل یوم وقت ظهیری یارم ساعت مرورنده بر مابین عربیه سی گله رک بی اداره صندوقندن شون برون سزاینه گتورر ایدی . بو خدمتمده بی ممنون اتمیه جک بعض اوفاق سبیلر مفقود دگلدی : مثلاً

هوا گوزل اولدینی گونلرده بگا قیالی عربە، یاغمورلی گونلرده ایسه آچیق فایطون گوندریر ایدیلر، که سرایه داخل اولدینمده کیکلر بیه قدر صر صقلام برحاله گلمش بولنوردم .

شون برون سرایتیه اوزون بر (قوریدور) دن (ایکی دائیره) یکندیگرینه وصل ایدر اوزون بر صفة که اصطلاحزده ذوالوجهین تعبیر اولنور) گچهرک طوغری آلت قاتده بولنان بر صالونه گیرردم . بو صالون، صکره دن اوگرندیگمه گوره، ایپراطورینچە مشهور (ماری ترزا) نك ائک سودیگی موقع اقامتی ایتمش . ایپراطورینچە من ، بیوک کوپکلری آیاقلرینک آلتده یاتدقلری خالده، نبی او صالونده بکلر لرایدی . درس لر من ایکی ساعت وچوق دفعه اوچ ساعت بیله سورردی . یان طرفده کی اوطه دن (الیزا) دیه برسس ظهور ایدنجه یه قدر مشار الیها درس دن قالمازدی . فقط سسی ایشتدیگی گی « ایپراطور عودت ایتمش . » دیهرک درس خانه دن چیقاردی . شون برونده کی درس لرك برنجیسنده بن ، ایپراطورک عودت ایتمدیگی سسندن آ گلامقلغم اوزرینه ایپراطورینچە نك قیامنی بکله مکسزین کنیدیگمدن قالمیورمش ایدم . مگر بنم بو حرکتیم ماد موآزل فرانجی نك بگا درس دن صکره آ گلاتدیغنه اعتماد چائز ایسه سرای مراسم تشریقاتیه سنجه عفوی ناقابل براساتت ایتمش ! بوگی بر سیئه بندن فیما بعد صادر اولدی . معلوماتی تزئیده سعی ایتمک بر شاگرد مقدمک مابه التیزی ایسه ایپراطورینچە بو اوصافک مرتبه عال العالمده ایدی . ادبیاته دائر او قدر سؤاللر ایراد ایدر لر ایدی که ، بن اکثریا جواب موافق بوله مدیغمدن طولانی حقیقه صیقیلیر ایدم .

برگون زینتی نام مؤلفک اسامی آثارینی ایپراطورینچە یه املا ایدیوردم . بر دنبه قلمی کاغددن قالدیره رق ؛

— زینتینک (برنظر) اسمنده بر اثری اولدیغنی ایستمشدم .

بواثر نصل شیدر ؟

(برنظر) اوفاق برساله ایدی که ۱۸۶۰ سنه سنده برکفتگوی عظیم
حدوثنه باعث اولمش ایدی . کتابی بزه طبع اولندیغی محلدن، که لوندره
ایدی ؛ ورقه ورقه مظلوماً گوندرمش ایدیلر . اثر مذکور ادبیات نقطه
نظرندن نهرتبه شایان تقدیرایسه صاحب اثرک افکار سیاسی حیثیته کتابی
لاجل المطالعہ آوستریا حکمدارینک حرمنه تقدیم ایتک اومرتبه لرده برامس
خطیر ایدی . بناءً علیه سؤاله طوغریدن طوغری به جواب ویره میهرک
طولاییدن بر جوابله ایشک ایچندن چیقغی قوردم . ایمپراطوریچه :

- بر نظری اوقومشعیسکز ؟ دیه سؤالی تکرار ایدنجه دیدم که :
- بو کتابک تداولی آوستریا ایمپراطورلغنک قلمرو حکومتده ممنوعدر .
- اوراسنی صورمیورم . (برنظر) کز وارمیدر ؟
- نهدیه جگمی بیلدیگمدن سکوت ایتدم .
- آگلایورم که موجوددر یارین بگاگتیرک .
- حشمتلی افندمز ! فقط .....

- سزاحتمالکه بنی کتب ممنوعه اوقوماز قیاس ایدرسکز .
- (بوسوزلری سوبیلگله برابر جینندن چیقاردقلری اناختارله اوگمزدہ کی
پازینخانه نک چکمه سنی آچوب آلدقلری برکتابی بگا ارانه ایله)
- بو کتابی بیایرمیسکز ؟

کتاب بادیء مباحث کثیره اولان [آوستریانک انقراضی] نامنده کی
هجوئیہ مدہشہ ایدی که مؤلفی آچیقمدن آجیغه ایقاع انقلابی التزام
ایدیوردی . عجایب ! بویله بر اثر نصل اولمشده ایمپراطوریچه نک اینه
چکمش ایدی . مشار ایها سوزلرنده دوام ایله :

- [آوستریانک انقراضی] نک مؤلفنی بیایرمیسکز ؟

بن بیلور ایدم . مؤلف ، بدری ایمپراطورک سراینده مهم برخدمتده
بولسان ، برکنج ایدی . بونی بیلک بنم ایچون بریوک هنر دگلدی . زیر
بوسری بیلز آدم یوق ایدی . بن اینه نصل جواب ویره جگمی شاشردیغمدن

اینجی کره اولق اوزره سؤاله سکوت ایله مقابله ایلم . ایمپراطور یچه ایسه دیدی که :

— آکلادم بیایورسکیز ! فقط پدریله آشنالغکز وار ایسه اندیشه ایتمکیز اوغلنک سیئاتندن پدرینه هیچ برصدمه اصابت ایتمز .

بویله برطور عالیجنابانه قارشى هر درلو دیپلوماتانجی برطرف ایدهرک اظهار صداقت وخالصتدن اعلا مقابله اولیه جغنه کسب یقین ایله دیدم که :

— یارین (برنظر) ی تقدیم ایدرم افندمز !

ماقس فالق

هر مملکتک کنديسنه لایق یهودیسی واردر

[بسمارق]

کچنلرده براقشام اوزری سرکه جی استاسیوننک باغچه سنده احبادن برذات ایله قطارک دقیقه حرکتی بکلی وردق . هوا غایت مغنوم و اماره باران رونمون ایدی . بولند یغمز موسم ، واقعا موسم حریف ایسه ده اقایمیزک تشرینلره مخصوص اولان لطافتی اکثر سنه لرده رشک انداز بهاران اوله جق برطراوتده کذاران ایلدیکندن دائما کشایشه مائل اولان مزاجمزه قسوت افزا اولان بوهر والر نقات بخش اولی وردی . رفیقم اولان ذات دیدی که : « هوالرده مارت آینی آندیره یور ؛ هله بوگون قاچ نوبت تبدل ایتمدی . » بیلیم نصل برفکره اتباع ایله بلا اختیار جواباً « هر مملکتک هواسی خلقنه لایقدر . هوالر کشاده کیتمش اولورسه نه استفاده من اوله جق ؟ » دیویرمشم . بوجوابم اوزرینه رفیقم اولان ذات گوله رک دیدی که بوسوزکوز موسیو بسمارقک برقولنی خاطر مه گتیردی : مشار ایله بر بحث آره سنده « هر مملکتک کنديسنه لایق یهودیسی واردر . » دیمشدر .

بسمارقت بوقولنی بادیء امرده عادی برسوزگی تالق ایلام ایسه ده
 براز تأملدن صکره پک زیاده موافق حقیقت اولدیغنی تصدیق ایلام . ملت
 اسرائیلیه نك حال و شانهدقت ای دیلیرسه گوریلورکه بوملت ساکن اولدیغنی مملکت
 خاقنك اطوار و اخلاقنه تطبیق افعالدن بشقه هیچ برشی دوشمز . چونکه
 قوم یهودك وطنی یوقدر . تعبیر آخرله کره ارضك هرهانگی معموره سی
 اولورسه اولسون عمماً قوم یهود کدر . مقصد من نه بوملتك اعتقادینه تعریض
 ونه ده مدینتده کی کالاریله برابر آلمانیا و فرانسه ده (آنتی ستمیق) عنوانیله ظهور
 ایدن مخالفین بنی اسرائیلی تقلیددر . بلکه یهودیلرک ذهاب عوامنی تصویردر .
 اکثر ممالکده دسیسه گی . غیرى اضرار و اغفال گی حالات سیئه
 یهودیلرک اخلاق متعارفه لرندن اولدیغنی محتاج ایضاح دگلدر . بونک حکمتی
 عجباً دوشونلمشیدر ؟ برقاچ بیك سنه دن بری ممالکتلرنده سلطنت سورنلر
 آخر ملتدن اولدیغنی جهتله دائماً اجانبه محکوم اوله کلان (قوفط) لرده ، یعنی
 الیوم (فلاح) اطلاق ایلدیگمز اهالیء قدیمه مصر یه ده مزیات انسانیه دن
 هیچ برخلق کریم موجود اولماسی دخی هپ ملت حاکمهی خشنود اتمک
 ایچون التزام ایتدکلری ریا ، تبصیص ، مداهنه و یا مزاجگیرانه اطوار
 مسکینانه نك نتایجی دگلمیدر ؟ دائماً حاکمك ضرب دست قهارانه سننده
 زار و زار اولان برخلقده عظمت نفس ، محافظه و قار ، حب معالی گی فضائل
 احزارانه نك برقا اولسی قابل اولورمی ؟

نینوآیلردن رومالیلره و رومالیلردن زمانمزدقدر بوملت غالبه دن دیگر
 ملت غالبیه محکوم اولان ، یعنی اوج بیك سنه یه قریب بر زماندن بری سلطنتلرینی
 غائب ایدن یهودیلر دخی عینیله مصریلرگی در . یینلرنده برفرق وارایسه اوده
 مصریلرک عاراسارتی ترک دیاره ترجیح ایله کندیلرینه حاکم اولان ملتیلرک
 جور و آزارینه عرض گردن اطاعت و انلرک خدمات سفلیه لرینه تعیشه
 قناعت اتمه لری و اسرائیلیرک ایسه معموره عالمک هر طرفنه طاغمله لریدر .

گاهلم پرنس بسمارقتك «هرمکتك کندیسنه لایق یهودیسی واردر» قولنه :

بوقوقولك بادىء امرده حكمنىز گورينور اقوالدن اولديغى بالادە بيان
ايمش ايدك . فقط بوسوز دىخى پرنس اسمارقك اكر حالادە اولديغى گى
تدقيق مزاج اقوام خصوصندە كى تتبعات دور ادورنى اثبات ايدن
حقيقتلردندر .

شەدى شوقولى تطبيق ايچون اول امرده فضائل مدينه نك اكر جهاتنى
بحق حائر اولان انگلتره يي پيش نظره آلام : - معلوم اولديغى اوزره دنياده
ادارە نك الك مشكل جهتي معاملات خارجيه قسمى در . برديپلومات برسر عسكر
گى فن حربك اثر حقيقتندە و يابره يت وكلا گى معارف سياسيه نك مسلك
نجاتندە يوريمكه دكل كشف ضمير وكشف استقبال وكتم فكر وكتم حال
ايله نفوذ و منفعتجه دائما بربرينه رقابتدن خالى اوليان دولتلك هر تاملاندن
استفاده ايمك وكندى دولتلك بولنه ييه جگى مشكلاتدن هيج كيمه يي استفاده
ايتد يرمامك گى برطاقم خوارق عادات اظهاريله مكلفدر . يعنى دولت دنيلان
هيولاي سياستك تجسمى قابل اولسه معاملات خارجيه تعين ايتديگى
ما مورلرندە تشخص ايدر .

ايشته انگلتره خاقنك مدينه احرار ايتديگى كلك دلائلندىر كه
امور سياسيه گى الك مهم برخدمتى بيه اگر اقتضا ايدرسه اكر ممالكه
محقر گوريلان مات موسويه افرادندن برينك عهدە اقتدارينه حواله
ايدە بيلكده در . يگرى سندن برى هر درلو تشبثاتندە موفق چيقان
ودرايت وكفايتجه زمانك الك بنام رجال سینه سینه اثبات تقوق ايدن پرنس
اسمارق بيه بيقونسفيلك برلين قونغره سندن ايراز ايلديگى مائر درايت
ومتانتنه حيران اولمشدر . احتمال كه موضوع بحثمز اولان بالادە كى قول ،
مشار اليهك لسانندن بيقونسفيلك فضائل فوق العاده سنى ادراك ايله اظهار
حيرت ايمسى اوزرينه صادر اولمشدر . بيقونسفيلد ايسه موسيو ديز رايلينك
صانندن گلمش براوغلى يعنى يهودى ايدى . معلومدر كه تبديل دين تذهيب

اخلاق ايدرسهده تحويل مليت ايدهمز . چونكه « دين و ملت برادر »
اصل الاصولي يالكز اسلامه مخصوص فضائل سياسيهدندر .

انگلتريه نك اكثر رجال حكومتي بيقونسفيلدك حائز اولديغى مزياتي
جامع اولديغى گي انگلتريهده بولنان يهوديلرك عموميده بيقونسفيلد دگلدر .
فقط انگلتريه تابعيتنده نه قدر يهودى وار ايسه جمله سى وطن مشترك مسائل
حيات و مماننده حصه دار در . انگلتريه منافعى ايجنده آريجه بريهودى منافى
تصوير ايديله مز . خزائن دولك سامانيه رقابت ايده جك بر ثروت عظمى
صاحبى اولان روسجيلد عائله سى ثروتيه دگل انگليز بولمقله مفتخر در .

انگلتريه دن صكره فضائل مدنيه جه اور يا اقوامى ايجنده نمونه امثال
اوله بيله جك بر قوم وار ايسه اوده فرانسزلردر . چونكه دنيانك هر جهتمنده
استقلال اقوامه خدمت ابرازيني شعار ايدينان بوقوم آردسنده - پاپاسلرك
مرض اغراضندن متولد بعض سيئات تعصب استئنا ايديلنجه - مسلمانلق
خرستييانلق ، موسويك گي ناملره تفريق مليت فكرلرى يوقدر . فرانسه
پساپورطنى حائز اولان هر شخص هر هانگى مذهب سالكى اولورسه اولسون
فرانسه لى عد اولنور . وطنك سعادتندهده فلاكتندهده مشتركدر .

استطراد

بوندن اوزبش سنه اوله گيلنجه به قدر غلطه سرايى قارشوسنده فرانسزجه
كتاب ساتيلير بردكان وار ايدى كه صاحبى (موسيو رومپ) اسمنده بر فرانسز
ايدى . براز وقت آشنالقدن صكره موسيو رومپك موسوى اولديغنى اوگرشمش
ايدم . اوصريده ايسه فرانسز - آلمان محاربه سى اعلان اولمشمش و معلوممز
اولديغى اوزره اكثر هنكامه لرده فرانسزلر مغلوب اوله گلمكده بولمشمش ايدى .
ينه اوگونلرده ايدى كه اصمارلمش اولديغم بر كتابى الموق ايجون رومپك دكانه كشمش
ايدم . دكانه گيرديكمده كنديسى يازى خانه سنك اوگنه طيانمشم ايجون ايجون
نكا حالنده بولدم .

ببخزده شویله بر محاوره کچدی :

بن — نه اولدیگز موسیو رومپ بر کدرگزی وار ؟

کتابچی — یلیور میسکز عزیزم و طغزک اوغرا دیغی فلاکتدن بیوک
گذرمی اولور ؟

بن — (تبسم ایدرک) آدم سنده فرانسز دگلسکز یا سزه نه ؟

کتابچی — نصل ! بن فرانسز دکلی یم . بن فرانسز دکلسه م نه یم .

بن — جانم سز موسوی دگلمیسکز ؟

کتابچی — (چهره سی بر تبسم منفعلانه پیدا ایدرک) عفو ایدرسکز

موسیو فرانسده هرشی فرانسزدر . -- دهرک باشنی چویری ویردی .

عهد صباوتمدن بری قولاق طولغوناغیله ذهمنده یر ایتمش اولان برفکره

مغلوبیت نتیجه سی اوله رق بلا تأمل بر غیرتورک حیثیت وطنپر وانه سنی تحقیر

ایتمش اولدیغمدن طولایی حجابدن مومی الیهک بردها یاننه گیده مدیگم گی

حالا خاطریمه گلدیجه کندی کنده لوم ایتمکده یم .

§

بوگونکی گونده فرانسده بولنان یهودیلرک علیهنده تشویقات رهبانییه

مغلوبیتله نشریاتده بولنانلری دوئلوییه دعوت ایدنلر یهودی اولیان قاتولیک

فرانسزدر . اوچنجی ناپولونک سقوطندن صکره اداره حکومتی درعهده

ایدن هیئتک اجلهء اعضاسی متوفی (قردمیو) ایدی که اخلاق فاضله

وفضائل عالییه سی حیثیتله بو عصرده فرانسهنک یتشیدیریگی اعظمک سرافراز.

لرندن معدود و بناء علیه اعظم قوم یهود ایدی .

معارف بشریه نك اقسام مهمه سنده کمال ایله اشتهار ایدن آلمانلر

آره سنده ساکن اولان ملت موسوییه ، واقعا معیشت مدنییه جه رفاهیت

وامنیته نائل و عسکرک گی بر خدمت مفتخره ایله حفظ ومدافعه وطن

وظیفه لرینی متحمل و حتی بعض اکبری حیثیت و شرحه محسود امثال اولمغله

برابر آره صره حقلرنده روا گوریلان تحقیرات دخی آلمانرک تریه مدنیه لر-
ینه نقیصه ویره جک درجه لرده در . نصل اولیورکه اخلاق فاضله لرینه اورویا
اقوامی ایچنده اشتهار آرای کمال اولان برقوم اهل صلیب زمان لرینه مخصوص
بر طرزده یهودیلر حقنده معاملات تعصبکارانه اطهارنده بولنیورلر؟ اشته
مسئله نك اصل شایان تدقیق جهتی بوراسیدر .

معلومدرکه دنیا نك هر کوشه سنده بولنان یهودیلردن اولنان شکایاتك
اول اسبابی آنلرک بر ذکاوت خارق العاده ایله کسب ثروت ایدیشلریدر . محتاج
ایضاح اولدینی اوزره بر مبالغ معینك، مثلاً برسندده بر مثلی تراید ایتسی هیچ بر نقطه
نظردن مقبول و بناءً علیه بودرلو معامله ارباح هیچ بر شریعت وقانونده
تجویز اولنور حاللردن دگلدر . بناءً علیه یهودیلر حقنده آره صره واصل
گوش استغرابمز اولان شکایاتك باشلیجه سبیلری آنلرک غدارانه بر صورتله
خالق صومعه لریدر . لکن بوشکایتلر اکثریا شاعرک :

« بویله در دائم مکافاة عملکم فی المثل »

« صورسه لر مغدورینی غدار کندن گوستر »

قولیله تصویر ایلدیگی افعال جمله سننددر . چونکه آلمانیاده یهودیلردن
اولنان شکایاتك سبب حقیقیسی زینت وحشمت دنیا لان طنطنه سفیهانه در .
فره در یقک نظامات عسکریه سی حکمنجه چاوشدن یوقاری مرتبه بی حائر
اولان ضابطان عموماً زادکان اولادندن انتخاب اولنور ایدی . [۱]

ضابطانك الك آشغی مرتبه سی ایسه معلومدرکه ملازم ثانیدکدر .
الیوم دخی جاری اولدینی اوزره آلمانی اردولرنده بولنان بر ملازم ثانی ،
ملازم اوللگه ارتقا ایچون نظاماً اون سنه بکلمگه مجبوردر . آلمانیاده
ضابطانك بوجهله صنف زادگانه انحصارینك سببی ایسه وقایه حیثیت

[۱] شمیدیکی نظامات تعدیلاً افزوده قدر توسیع اولنمش ایسندده ینه اکثریتی

زادکان تشکیل ایلر .

عسکریه ایچون اقتضا ایدن وسائل احتشامك برکشی زادهده احاد ناس اولادندن زیاده مبذول اولسی، یعنی وقار عسکریسینی محافظه یولنده گوزل کینمك، ایی کچنمك، محافل مسامرات کباره قبول اولنه بیلک ایچون لازم اولان وسائطك موجود بولمسی در . افرادی علی العموم عسکرلکله مکلف اولان برقوم آرهسنده ایسه عوام مدت نظامیهسنی اکمال ایله کار و صنعتلرینه رجعت ایلدکاری حالدده ضابطان دائماً خدمتلرنده قائم و (اگر تعبیرده خطامز یوق ایسه) منحصرأ صنعت عسکریه لر یله اشتغاله مداومدر .

بو ایضاحدن مقصدمز شونی بیان ایتمك ایچوندرکه آلمانیا ده کوچوک ضابطانه ویریلان معاش (سوسلی) تعریفك محتاج اولدیغی اشیا یی تدارکه کافی دگلدرد . بناءً علیه اولاد اکبردن اولان برضابط - اگر پدری متمول و بونگله برابر اولادینك اسراف و سفاهتنه متحمل بولنورسه - محافظه وقار ایده بیلیر . و اگر پدری هم زنگین و همده امسا که مبتلا طاقمدن ایسه اقران و امثالی آرهسنده هم شان عسکریسینی و همده صفت اصالتی محافظه هر محتاجك یگانه مرجعی اولان معامله جیلره مراجعته مجبور اولور . آلمانیا ده ایسه پاره اقراض ایدنلر - بروقتلر بزده کی ارمنی صرافلرگی - اکثریت اوزره موسویلر اولدیغندن و بوزادگان ایسه ایلروده کندیلرینه اصابت ایده جك میراثدن تسویه ایتمك اوزره غیر معین بروعهده ایله، مثلا مبلغ مقترضك ایکی مثله سند اعطا ایلیهرك و فائضی دخی سندنده محرر مقدار اوزرینه یوریدرك عادتاً بطا قجیلق یولنده بر معامله ده بولندقلری جهتله هم کندیلری ایلروده اللرینه کچه جك ثروتی بوضورتله افنا و همده مقرضلرینی بویولده اغنا ایتمکده درلر .

ینه آلمانیا نظامات عسکریهسی حکمنجه برضابط تسویه دینه مقتدر اوله مدیغی حالدده - چونکه حیثیت عسکریهسنی اخلال ایده جك حالاتك اك برنجیسی اولان صفت مدیونیتی طاقمش اوله جغندن - خدمت عسکریه دن استغنایه مجبوردر . ایتمز ایسه مجازاة طرد و بناءً علیه تزییل ایدیلیر .

بوحقیقتلره واقف اولان اذکیای بنی اسرائیل ایسه مدیونلرینی دائماً تضییقندن خالی اولمازلر . مدیونلری اولان کنجیلر ایسه شیوعی حالنده کی افتضا حدن احترازاً ارتاً انتقال ایدن و یا ایلروده ایده جک اولان املاکی کاملاً مقرضلره فارغ اوله رق صفرالید قالمقده درلر . (شو مقاله یی تحریر صره سننده مملکتیزده بولمان آلمانیا اجله ضابطانندن برذاتدن بعض استیضاحاتده بونشمش ایدک ، آلدیغیز جوابده افاداتمیزک مطابق حقیقت اولدیغی و حتی الیوم آلمانیا زادگاننک وقتیلره متصرف اولدقلری چقتلرک ، مالکانلرک یوزده طقسانی بودرلو دیون نتیجه سی اوله رق یهودیلرک تحت تصرفنه انتقال ایلدیگی و بناء علیه بوغیظلر ، حدتله هپ بو حاللردن ایلری گلدیگی بیان اولنمشدر .)

شمدی انصاف اولنسون ! پروسیا نظام عسکرسی ضابطانه وقار عسکرلرینی محافظه ایتدیگی امر ایلرسه بووقاری برطرز سفیهانه ده ، یعنی بابالردن انتقال ایده جک میراثی ده ایدرلرینک حیاتنده بریهودیلره تقسیم ایده جک درجه لره قدر گوتورمگه مساع ویرمزیا . بو حالده برنوع قمار حکمنده اولان شو معاملهدن طولانی یالکز داینک غدارلغنه حکم اولنوبده مدیونک سفاهتی خاطره گتیرلما سی موافق حقانیت اوله ماز . اما یهودیلر غبن فاحشله اقراض نقود ایدیورلر مش . لکن شوراسیده خاطر دن چیقارلما لیدرکه بدرینک ثروتنه حیاتنده گوز دیکن سفهاده جمعیت بشریه ایچنده صیانت اولنه حق مخلوقاتدن دگلدر .

برده شوراسی محققدرکه آلمانیا ده اگرچه بعض فنون و صنایعه ده احراز اولنمان کمال اوروپانک هیچ بر مملکتنه میسر اولمش خصائصدن دگلسه ده بو یوزدن قزاندقلری مبلغ ، ظرافت و نفاستیاه برابر خرج عالم مصنوعاتده کی کماللری مسلم اولان فرانسلرک ثروت اقوامدن حصه لرینه اصابت ایدن نقود ایله مقایسه اولنورسه اونده بری درجه سننده اولمنندن وهله تجارت بحریدلری مثلا انگلیزلره نسبتله بلجیقالیلردن دون بردرکده بولنسنندن

هنوز اکثریت اسرائیلیلرک معاملات صرافیه و تجاریه ده مهارت ذکاوتکا۔
 رانه لرینه مغلوبیتدن قورتلماش و بومغلوبیت ایسه افکار عامه یی یهودیلر علیهنده
 آره صره غلیانه گتیردجک درجه لرده بر فکر انتقام بسلکده بولنمشدر . ایشته
 بوسبیله هر ایکی طرف دخی کندی نقطه نظرلرندن یکدیگرینه قارشى روا
 گوردکلری افعالده صره سنی دوشوردکجه قصور ایتماکده درلرکه آلمانیا
 یهودیلری دخی پرنس بسمارک قولى اوزره آلمانیا یه لایق برحاله بولنمقده در .
 اسپانیا، ایتالیا، آوستریا، روسیه رومانیا ممالکنده بولنان یهودیلره کلنجه :
 اسپانیا قطعه سنده ایوم پورتوغال ممالکی دخی داخل اولدیغی حالده
 موجود اولان بنی اسرائیلک مقدارى الك یگی ایستاتستقلرد نظراً ۵۰۰ ؛
 نفوسدن عبارتدر . واقعا اندلس قطعه سی سایه مدینت اسلامیه ده معموریت
 وعدالت جهتلیله عموم اوروپا بلادینه غبطه رسا اولدیغی عصرلرده اسپانیاده
 برحق میانیوندن زیاده مات موسویه بولنمقده ایدی . و مقتضای شریعت
 محمدیه اوزره بولنر دخی بلاقید و شرط اصول مذهبییه و عادات قومیه لرینک
 اجراسنده آزادیء تام حالنده بولنورلردی . حتی امرای اندلس اکثریت
 اوزره دائره لری امورینی ، تصرف و اداره خصوصنده کی مهارتلیرینه بنه
 موسویله تقویض ایدرلر ایدی . فقط اسپانیاده - ایوم دخی جاری
 بولندیغی اوزره - افکار عامه و تربیه عمومیه یه بدل احکام رهبانیه و تعصبات
 مذهبییه حکم فرما اولسندن مسلمانلر حقنده وقتیه روا گوریلان مظالمندن
 آنلرده حصه دار ایدلکلری جهتله بو ایکی قطعه ده بولنان یهودیلر دخی
 حامیلری اولان اسلام ایله برابر منقرض اولمشدر .

یقین وقتلره قدر رهبان گروهنک تحت تحکمنده بولنان ایتالیا قطعه سنده
 دخی یهودیلر بارینه مامشدر . چونکه قاتولیک مذهبی سالکانی پیشوای
 مذهب لرینک سوء تلقیناتی ثمره سی اوله رق قاتولیک اولیان سائر مذاهب
 نصارا اربابنی بیله کندی نقطه نظرلرندن مرتد عد ایلیه گلدکلری پیش
 نظره آلنیر ایسه مهین ذات مسیح دیه تلقی اولنان بنی اسرائیل حقنده نه درلو

معاملاتده بولمهلری لازم گله جگی ملاحظه اولنه بیلیر . شوقدر وارکه
شمدیکی ایتالیا قرالغنیك اصلی اولان ساردنیا قرالغنی روما و ناپولی
حکومتلرینه نسبتله ده سربست بر اداریه مالک اولدیغی جهتله حکومت
مذکورهنك زیر اداره سنده بولنان ممالکده یگرمی بیك قدر یهودی بارینه
بیلش و الیوم عموم ایتالیا ده . ۴ بیك نفوس موسویه ساکن بولمشدر
معلوم اولدیغی اوزره روسیه مملکندن صکره اوروپاده اك زیاده
یهودی ساکن اولان ممالک آوستریا و مجارستان قطعهلریدرکه مقدار مجموعی
بر میلیون آلتی یوز بیك نفوسدر .

آوستریا امپراطورلغنیك بر چوق زمانلر روما امپراطوری عنوانیه
عموم آلمانیه حکم ایلدیگی تاریخ عالمه واقف اولانلره مجهول دگلدر .
بناء علیه بنی احمر دولتنگ انقراضندن صکره اسپانیاده بولنان اهل اسلام
حقنده قتل عام ایلدیگی صروده مسلمانلرک سایه عدالتنده برقاچ یوز سنه لر
مظهر امنیت ورفاهیت اولان یهودیلر حقنده دخی انواع مظالمه باشلانسی
اوزرینه قوم مذکور دخی استصحاب ایدهبیلدکلری بعض ذیقیمت اشیادن ماعدا
آموال و املاکنی ترک ایله بر طاقی فاس و جزایر و طرابلس و تونس
حکومات اسلامیهنه التجا ایتدیگی گبی بر قسمی دخی ممالک عثمانیه و مصره
هجرت ایتمش و بونلرک اك متولاری ایسه آوستریا اولکاسنه دخالت ایلش
ایدی . آوستریا حکومتی « آپوستولیک » یعنی وکالت مسیحیه عنوانیه دول
نصارا عنندنه سرافراز اولقله برابر بو عنوانک یالکزر ظاهر بینان عوامی
ادارهیه مدار اولان خواص معنویه سیله اکتفا ایدهرک اداره ایشلرنده ایسه
مزاج وقت و عصری گوزتمکده اوزمانک اصول سیاسیهنه سنجه عموم اوروپا
دولتلرینه اثبات تفوق ایده جک بر درایتله ممتاز اولسندن متمولین بنی اسرائیلی
حسن تلقیده قصور ایتامش و حقلرنده معامله عدل وانصافدن ایرلامش ایدی .
باخصوص ویاننده کندیلرینه مخصوص بر سیناغو انشاسنه دخی مساعده
ایدلش ایدی .

اوتار نچده آلمانيا امپراطورلغنى تشكيل ايدن جرمانيا دوقه لقلرى مياننده
 (هانزه آتيق) Hanséatiques دنيلان اوچ حكومت صغير دنك كه (هامبورغ)
 (برم) و (لوبهك) شهرلرى در، آلمانيا نك سائر بلده لرينه نسبتله آزادى تام حالنده
 بولمخه لرندن بوشهرلر افرادى اسرايلى انسانيتيه موافق برصورت مسم ننو ارانه
 ايله قبول ايلديلر. هله بالخاصه فرانسق فورت بلده مشهوره سى كه يقين
 وقتلره قدر آلمانيا نك اك بنام برمركز تجارتي ايدى. اسپانيادن هجرت
 ايدن يهوديلرى قبولده هر شهردن اول مسارعت گوستره رك تجارت خصو-
 صنده كى ذكاوت فطريه لرندن بيغنى پك بيوك استفاده ايلدى. بلا تردد
 دينه بيلير كه موسويلىر فرانسق فورتده نائل اولدقلرى مساعدا ته دنيا نك هيچ
 برمملكتمده مظهر اوله مامشردر. واقعا بوگونكى انگلتره ده دخى بريهودى
 ايله بر پروتستانك حقوق مدنيه و سياسيه چه هيچ برفرقى اوليوب شوراي امتده
 بريهودى مبعوثله بر پروتستان مبعوث يان يانه او طور مقده ايسه ده بوندن درت
 يوز سنه اول بوتساوى تماميله مفقود ايدى. بناء عليه فرانسق فورت بلده سى
 فرانسق فورته دخيل دوشن هر فرد حقنده افراد مملكتمك نائل اولديغى حقوقى
 رايگان قيلمسندن يهوديلر دخى هر درلو نعم سياسيه دن حصه دار ايلديلر. دينلرنجه،
 عادتلرنجه هيچ بر تعرضه اوغرا مديلر. ايسه تدكارى طرز و رسمده سينغا غولر
 ياپديلر. حتى اوستريا اولكه سنده نائل اولدقلرى مساعدا تي بيله فرانسق فورتده
 مظهر اولدقلرى حرريت سايه سنده احراز ايلديلر.

شوتفصيلاتدن مقصد من اسكى آلمانيا هيئت متحد سيله او هيئتك
 رياستنده بولنان اوستريا امپراطورينك يعنى هابسبورغ خاندانك قلمرو
 حكومتنده بولنان يهوديلرك سائر ممالكده اوله گلديكى گي دعوت دشنام
 ايده جك حالاتده بولمخدقلرى ني و تعبير اصحابه حق لرنده معامله درشتانه اجرا
 اولمخامسندن آنلرده هر ضعيفك قهر غالبدن مصون اولمق اچون ريا ومداهنه
 و حيله و دسيسه گي متانت اخلاقك ضد كاملى اولان سيئاتده بولمخه لزوم
 گورمدكلرى ني و بناء عليه هم شهر يلكه لايق اوصافله اتصاف ايتدكلرى ني

تعیین در که پرنس پسمارک دیدیگی گبی آوستریا یهودیلری دخی آوستریا
خالقنه لایق برحالده بولنمشلردر .

گلهلم روسیه ده بولنان یهودیلره :

روسیه دیندیگی زمان اول امرده بودولت جسیه نك اوروپا و آسیا قطعه .
لرنده حائز اوله جنی ممالک و بوممالکک هر برنده ساکن اولان اقوام و طوائف پیش
نظره آلملی در . ثانیاً اساس اداره سی قانون استبداد اوزرینه مؤسس اولان
بودولتک اصل الاصول استبدادی محافظه ایله برابر فقط هر قومک مزاج
ملیسی و استعداد مدنیسی نسبتنده معامله ایلدیگی دخی اونتماملی در .
مثلاً لهستانده مطبوعات بر تضیق مطلق آلتنده زار و نزار اولدینی حالده
بالطریق جهتنده بولنان (فینلادیا) ممالکی فقط خارجه حیقمامق شرطیه لوندره .
ده اولدینی قدر سربستی مطبوعات مالکدر . پته رسبورغده نشر اولنان
غزته لر (سانسور) حق تفتیشدن معافدر . موسقه و ده کی غزته لر قبل -
الطبع مأمورین تفتیشیه ارئه اولنور . تقلیدسه متخذ بر قانون وار شواآده
اجرادن ساقط و لهستانده ممنوع اولان بر حال پته رسبورغده دائمی الجریاندر .
ممالکتله مخصوص مساعدات و ممنوعات اولدینی گبی اقوام مختلفه به مخصوص
معافیات و زجریات وارددر . مثلاً قریم مسلمانلری بعض خصوصلرده سربست
طوتلدقلری حالده قزان مسلمانلری عینیه او خصوصلرده محروم مساعدده در .
حاصلی اقوام و ممالکک هر برینه مخصوص اصول و قوانین جاریدر . یهودیلره
ایسه طبقات ناسکک سفلیسی نظریه باقیلوب حقارنده دائماً اودرکه پستی به
موافق معاملاتده بولنیلور . یهودیلر ایسه حائز اولدقلری موقعی بیلیرلر .
آنلرده صنایع و تجارتکک سفلیلرینی اختیار اتمشلردر . مثلاً روسیه ده
(موثریق) دنیلان کویلیلر دنیاده (مست مدام) وصفنک مثال شخصی
درلر . یهودیلر کوییلرده علی العموم میخانه جیلاکله اشتغال ایدرلر . بر موثریق یومی
بر یچق اوقه (ووطقه) (یولاف راقیسی) ایچمینجه یشایه ماز . بر موثریقده ایسه
یومی بر یچق قیه و ووطقه به صرف ایده جک پاره بولنه ماز . بالطبع ویره سی به

ایچر . (ویرهسی یه شراب ایچن ایکی کرّه سرخوش اولور) مثلنک موقع تطبیق روسیه میخانه لریدر . موثریقک بر موسم حصاددن دیگر موسم حصادده قدر ایچدیگی و وطقه فائض مرکب قاعده سنک بر طرز مخصوصیه کیله لرله بغدادیه تبدل ایدر . موثریق موسم حصادده آنی تأدیه ایله سنه آتیه ایچون ایچمکده دوام ایلر . میخانه جیلمکده بولنان بو یهودیلر موثریق لارک صرافلغنی ده اجر ایدرلر . یگرمی روبله مقابلنده سکسان روبله قیمتنده بر کورکی رهن آلیرلر . صگره یگرمی روبله نیک بر سنه لک فائضنی ده او یگرمی روبله دن توقیف ایله مثلا موثریقک انه ۱۰ روبله ویررلر . او آراق ایسه اولجه ایچدیگی و وطقه دن سر سملشمش اولان موثریق النده کی اون روبله نیک بر روبله سنی دها دستکاهه آتهرق میخانه ده بولنان رفقا سیله اداره اقداح ایدر . احتمال که هم کورکی و همده مبلغ مقترضی میخانه ده براقهرق تهی دست و تهی همیان اولدیغی حالده اوینه عودت ایلر . اعاده هوش ایتدکن صگره ایسه بالطبع بر یأس عمیقده دوشه رک آنک نتیجه سی اولق اوزره ده یهودی حقنده بر غیظ پیدا ایلر .

روسیه ده کی یهودیلرک غدارلقلری حقنده شو یله بر فقره مرویدر :
 « موثریقک بری برگون ایچه جک و وطقه پاره سی بوله ماز . قالقار بر معامله جی یهودی یه مراجعتله وقت حصادده ویرنک اوزره ایکی روبله اقتراض ایتک ایستر . یهودی ایسه ایکی روبله یه ایکی روبله ده فائض ضم ایده رک درت روبله یه برسند آلیر . ایکی روبله یی چیقاروب کویلی یه ویرر . موثریق قپودن چیقه جغی صره ده یهودی حرینی چاغهرق بو باره یی نه یاپه جغی سؤال ایلر . موثریقده و وطقه ایچه جگی جوانی ویرر . آنک اوزرینه یهودی درکه » نه حماقت شمدی بگا درت روبله بورجک وار الکنده ایسه ایکی روبله ک بولنیور . و وطقه ایچه جگنه شو پاره یی بورجنه محسوباً بگا ویرسه کده دیگر ایکی روبله سنی ده وقت حصادده تسویه ایتسه ک دها اعلا اولمازنی ؟ « موثریق یهودینک سوزینی موافق صواب بولمغله درحال ایکی روبله یی داپنه اعطا ایله چیقوب گیدر . »

شوققره يهوديلرك شيطنتندن زياده موثيقلرك بلاهتنه ترجمان اوليور .
وَبِنَاءَ عَلَيْهِ بِمِثْلِهِ انسانيت آره سنده بولنان روسيه كويليلري مياننده متعيش
اولان طائفة بني اسرائيل دخي موسقوفلره لايق بر حالده بولنيور .

رومانيا ممالكي دخي روسيه نك نوع ديگري در . اوقطعه ده مبالات عرض
وناموس همان كلياً منسى اولديغى جهته رومانيا يهوديلري شهوات واذواق
رهبرلگيايه تعيش اتمكده درلر . مادام كه بر مملكتده فحش وسفه رواجده در .
وَمَادَامَ كِه بُو فحش وسفه او خلق ايچون طبيعت ثانيه حكمنى آلمشدر . آنى
تسيهل ايده جك معاملاتده بولنق يهوديلر ايچون عيب دگدر . چونكه هر
درلو نصاب حيثيت وناموسه بدل انواع رذائل وفحشياتى مباح عد ايدن
بر قومك زير تحكمنده بولنان بر طائفة عاجزه آنلرك صفا رهبرلكننده بولنقله
انسانيته مخالف حركت ده بولنمش صاييله ماز . تابع دائماً متبوعك ارائه ايتديگى
طريقه سلك اولمقده مضطردر . بِنَاءَ عَلَيْهِ مملكتين يهوديلري دخي رومانيا
خلقنه لايق يهوديلردر .

ممالك عثمانيه ده بولنان موسوى همشهريلر مزايسه بايزيد ثانى عهدندن
برى دائماً نائل امنيت اوله رق يشامش ومبالات عرض وناموسجه مسلمانلرك
اژندن هيچ بر وقت آيرلماشدر . باخصوص كنديلري قناعت ديندارانه ايله
برابر مساعي مجدانه نك مثال مشخصى درلر .
ابو الضيا توفيق

زان ژاق روسونك نوئل الوئيرندن

اون آلتنجى مکتوب

[سن يرودن - ژولى يه]

مکتوب دهشت اسلوبگزي كراتله اوقودم وهر بر سطرنده لرزه ناك
حيرت اولدم . مع مافيه امرگزه انقيادايده جگم ، بوني سزه وعد ايتمش ايدم .

ایفایه بورجلیم؛ انقیایا ایده جگم . لیکن بویله بر فداکارلغك گوکلله نه قدر
 گران گلدیگنی بیلزسگنز، خیر، ظالم بوندن بویلهده بیلیمه جکسگنز . آه !
 طلب ایتدیگنز تجربیه لزوم یوق ایدی . بو کیفیت روح بی رحمتگنز ایچون
 لزومسز بر فرط اعتساف ایدیسدهده بنجه فائدهسز قالمدی چونکه دوچار
 اولدیغم بد بختانی تزید و توفیر ایتمگنز ممکن اولمیه جغنی سزه افهام ایتشدر .
 چکجه گزی گوندردیگنز گبی اخذ و قبول ایده جکسگنز . ظلم و اعتسافه برده
 خجالت و شناعت علاوهسی آرتق چوق دگلمی؛ اگر قدر و طالعك ادارهسنی
 سزه بر اقدمسه عرض و ناموسم حقننده حاکمیت مطلقه صفتی هیچ بر وقت
 سزه ترك و تبرع ایتماشدر . بو (ایواه ! یگانه بگا قالان) بر امانت
 مقدسه درکه اداره و محافظهسی نهایت عمرمه قدر بندن بشقه کیمسهیه حواله
 ایدلمیه جکدر .

اون یدنجی مکتوب

[ژولیدر - سن پرویه]

مکتوب ضحرت اسلوبگنز رقتی تحریک ایدیور؛ شمدییه قدر خامه
 ران بحث و مقال اولدیگنز شیلردن اڭ زیاده عقل و حکمتدن عاری اولان
 ایشته بو مکتوبدر .

محافظه وصیاتی اغورنده بیك کره جانمی قربان ایتمکگم مقرر اولان
 ناموسگزی لکه دار ایدیورم؛ او یله می؛ هم بنمکنی سگا ترکه مهیا اولدیغمی
 گوردیگك حالدله های نانکور. ناموسنی اخلاص ایدیورم او یله می؛ بو اخلاص
 ایتدیگم ناموس نرهددر؛ سویله ای قلب ذلیل وای روح شریر ! آه !
 اگر ژولینك مجهولی اولان بر ناموسه مالک ايسهك نه قدر شایان تحقیرسین !
 نه ديمك ! قدر و طالعیرینك اشتراکنی آرزو ایدنلر ماللیرینك اشتراکنه

اجتسار ایده مسون و کندی مالم اولدیغنی اقرار و اعتراف ایدن ذات عطایا وهدایامدن ناموسی مختل اولدیغنی ظن و ذهابنه دوشسون! کشی سودیگندن هدایا قبولی نه وقتد نبرودر موجب شین و عار عد اولنیور؟ عطیه قلبیه آخذینی نه وقتد نبرودر ترزیل ایدیور؟ واقعا آخذن ایدیلان مأخوذات تحقیر و احتیاجاتی وارداتی تجاوز ایدنلر ترزیل ایدلکددر. فقط کیملر طرفندن؟ عرض و ناموسی ثروت و سامان ایچنه اقعاد و فضائی آلتون ثقاتی ایله وزن ایدن ارواح دنیه طرفندن. هیچ اهل خیر عرض و ناموسنی او یله قواعد مذلت آمیزه می تأسیس ایدر. حتی عقل و حکمت ائک فقیر اولنلر لهنده مسامحه و مساهله گوسترمزمی؟ واقعا بر صاحب ناموسک آخذ و قبولدن استنکاف ایدجگی بعض عطایای مذلت آمیز وارددر؛ لکن معلومگنر اولسونکه بونلری عرض ایدن اللر آخذ و قبول ایدنلردن دهها آز ملوث اولیوب عاصمانه ایدیلان بر هدیه همان دائمی عقیفانه قبول ایدیه بیلور. ایدی محققدر که سزه اعطا ایتدیگم هدیه دن طولایی قلبم بنی تخطئه ایتیور، بالعکس بونگله تقاخر ایدیور. [۱] کوکلی و خدماتی صاتون آنان بر آمدن دهها شایان تحقیر هیچ برشی مجزوم دگلددر؛ فقط مشتری نسادن ایسه او حالده ایش بشقه رنک کسب ایدر. لکن ایکی قاب متحد بیننده اشتراک اموال عادتا عدالت و بر وظیفه ذمت اولوب سزدن زیاده یسارمدن طولایی اجرای وظیفه جه بو باده دهها پک گیروده بولنیور ایسه مده کندیمه افراز ایتدیگم حصه بی بلا احتیاط قبول ایدرک حصه گزه اصابت ایدوبده اعطا ایتدیگمی دخی سزه مدیونم. آه! اگر انسانه موهبه عشق و محبت گران گلورسه هانگی قلب هیچ بروقت متشکر و منتدار قاله بیلور؟ احتیاجاتکک تسویه سنه تخصیص ایتدیگم مقدارک احتیاجات ذاتیه مک تسویه سنه مخصص اولاندن تنزیل ایدلدیگنی می فرض

[۱] ژولینک بو باده حقی درکاردر. بوسیاحتک اسباب خفیدسی نظر دفته

آنورسه هیچ بر مبلغ بوندن دهها ناموسکارانه استعمال اونمدیغنی نمایان اولور. مبلغ مزبورک بویولده استعمالندن دهها ای منافع استحصال قلندمدیغنه تأسف اولنور.

ایدیورس-گنز؟ بونک عکسنى اثبات ضمننده مسلم بر دلیل درمیان ایدیم :
 شویله که تکرار اعاده ایتدیگم کیسه ایلك دفعه گوندردیگمک ایکی مثانی
 حاوی اولوب بونک ینه تضعیفی ایسه ید اختیارمدهدر . پدرومک ویردیگی
 معاش فی الحقیقه پک جزئی اولوب ایکیسنگک حاصلاتیاه مرفهاً انتعاشم ممکن
 اولان نقش ودانتالارمدن متحصل مبالغ حسابدن خارج طوتیلدیغی حالده
 والدم هر بر احتیاجک تسویهسنه اولدرجه اهتمام ودقت ایدرکه پدرومک
 ویردیگی معاشه طوقمنغه هان هیچ بر احتیاجم قالمز . محققدرکه هر وقت
 اولدرجه متمول دگل ایدم ؛ برسوی ابتلانیگک دغدغه اندیشناکی اوقات
 زائدمی تسویهلرینه حصر ایتمش اولدیغم بر طاقم خدماتی اهل و تسامح
 ایتدرمشدرکه وارداتک بو وجهله استعمالچون برسبب آخردر . باعث
 اولدیغکز فلاکتدن طولانی محبوب و شرمسار اولمکز لازم گلهرك عشق
 و محبت دخی ارتکاب ایتدیردیگی خطایابی توبه واستغفار ایتدیرر . شمعی
 اساس مسئلهیه گلهلم . عرض وناموس عطایا وهدایامک قبولندن سزى منع
 ایتدیگنی ادعا ایدیورسگنز . اگر بویله ایسه هیچ بر دیه جگم اولمیوب حتی
 بویله بر خصیصه دن تجریدکز ممکن اوله میه جغنی بنده تسلیم ایدرم . اگر بونی
 اثباته مقتدر ایسه گز موضحاً و ناقابل اعتراض و برطاقم خیالات واهیه دن
 عاری بر صورتده اثبات ایدیکز ؛ زیرا معلومگزدرکه مغالطه منفورمدر . ایشته
 اولوقت کیسه بی بگا اعاده ایده بیورسگنز ؛ بنده بلا تشکی گپرو آلهرق آرتق
 بوندن هیچ بحث ایتتم .

معترضین و مخالفینی و بر خصوصی محل ناموسی گبی ارأئهیه چالیشانلری
 سومدیگمدن اگر چکجه بی بردها بلا عذر ارسال ایدر و یا خود عذر یگز
 شایان قبول گورلمز ایسه بوندن بویله یکدیگریمزی گورمامک اقتضا ایدر .
 الوداع ؛ ایجه تفکر ایدیکز .

امضا

ژولی

یکی بر تاریخ طباعت

فلنکلیار فن طبعك كندی مملکتلرنده ایجاد ایدلدیگنی و هولانده نك
(هارلم) نامنده کی قصبه سنده [ژان لوران قوسته] اسمنده بر صاحب
صنعت طرفندن اختراع اولندیغنی ادعا ایدرلر .

حتی فلنکلیارک بوادعاسنه کمال بک بیله برتالیفنده اشتراک ایدرک
فن طباعتک صانع حقیقیسی اولان بچاره غوتنبرغنی شرف ایجاددن محروم
ایتمک ایسته مش ایدی .

غوتنبرغک ترجمه حالی تحریر صرهنده بیان ایتمش اولدیغمز اوزره
بو (لورن قوسته) فی الحقیقه دنیایه غوتنبرغدن ۳۰ سنه مقدم گلوب
عقبایه دخی غوتنبرغک وفاتندن ۲۸ سنه اول کتمش و هارلم شهرنده غوتنبرغک
اثنای ولادتنده مطبعه جیلق ایله اشتغال ایتمکده بولنمش ایدی .

شو افاده مزده تناقض اولدیغنه حکم ایتمکده استعجال بیورلسون .
اول امرده لورن قوسته رک باصمه جیلغیله غوتنبرغک باصمه جیلغی آره سنده کی
فرقی اوگر نه لم : معلوم اولدیغنی اوزره بوگون دخی طاش باصمه جیلغیله حروف
باصمه جیلغنه بزم مملکتلرده صورت مطلقه ده (باصمه جیلق) اطلاق اولنیور .
فقط اوروپا لسانلرنده بو ایکسی ایچون آیری آیری کله لر واردرکه اینوز
لساننده مثل ونظیر معناسنه گلان (تیپوس) ایله یازمق معناسنه اولان
غرافوس و کذا طاش معناسنه اولان (لیتوس) ایله یازمق معناسنه اولان
(غرافوس) کله لرینک مجموعندن ترکیب ایدرکه برینه (مثل نویس)
دیگرینه (حجر نویس) اطلاق اولنور . واقعا بونلرک ایکسی ده طباعتدر .
فقط بری طاش اوزرینه تحریر و یا بالواسطه نقل طریقیه دیگر برطاقم اشکال
محرکینی یان یانه گتیره رک ترکیب ایله تشکیل اولنان الواح اوزرینه باصیلیر .
لورن قوسته رک باصمه جیلغی ایسه بزده ایوم جاری اولدیغنی اوزره

یعنی یازان و یا قاصناق ایشلین قادینلرک توابند و یا اقمشه سائره اوزرینه چارشیده باصدیردقلری قالبلر قیلندن ایدی . چارشیده کی قالبجیلر بویالی و ایصلاق برچکه اوزرینه قالبی سوروبده قماشه باصدقلری حالده لوره ن قوستر بوقالبی صرتی اوزرینه برمنگنه نك لوحه سنه وضع ایدهرک اوزرینه نصف کره شکلنده ایچی پاموقله طولدیرلش برمشین وساطتیله مرکب اوردقدن صگره اولوحه نك اوستنده قپاق مقامنده بولنان بردیگر لوحه یی قالبک اوزرنده کی کاغده نقل اشکال ایده جک درجه ده تضییق ایتدگله طبع ایلردی . غوتنبرغک ظهورندن اول یعنی ، قرون وسطی ده بوضورتله باصلش خریطه لره تصادف اولندیغی گی (اسقانیل) دیدیگمز او یون کاغدلری دخی حتی ملون اوله رق لوره ن قوستهرک ولادیندن برعصر مقدم ینه بو طریق ایله باصلقده ایدی . لوره ن قوسترک حر و فله بر انجیل باصمش اولدیغی همشهر یارندن دوقتور واندرلند بودفعه نشر ایتک ایتدیگی برکتابده ادعا و اعلان ایلیه . حکمش . بزکتابی گورمدک (فلامان) لساننده واقف دگلز . مطالعه ایتدیگمز برطباعت غزته سی دوقتور واندرلندک بو ادعا ی غریبنی مع الاستهزا اعلان ایلیور . بزجه استهزایه ده محل یوقدر . چونکه لوره ن قوسترک باصمش اولدیغی انجیل یولنده کی طباعت اصولی ایکی بیگ بشیوز سنه دن بری چینده جاریدر . الیوم دخی اصول طباعتلری بوندن عبارتدر .

غوتنبرغک شرف و شانی ایسه هر حرفی آیری آیری پارچه لره حک و اصاغه ایله (قاراقته رموبیل) دنیلان و لسانمزه حروف متحرکه دیه ترجمه ایدیلان اصولی ایجاد ایتسننده درکه معارف بشریه یی بوگونکی گوردیگمز درجه کماله ایصال ایدن وسائطک اک مهمی و اک مفیدی و اگر تعیرمزه اعتراض اولمازسه (اک) اشرفیدر . اعتراضده محل یوقدر . چونکه طباعتک اشرفیتنه کتب مقدسه الهیه یی و تفاسیر و احادیث گی نیچه آثار جلیله یی بهای رحیص ایله افراد مؤمنینه نشره وساطتی دخی بر دلیل بدیهی صورتنده ارئه اولنه ییلیر .

بناءً عليه لوردن قوسترك مطبوعه جيلغني اوروپاده هيچ كيمسه انكار
ايتيور . فقط ايجادندن كنديسي مستفيد اوله مديني خالده ۴۳۶ سنه دن
بري عالم مدنيتي بحق عالم مدنيت عنوانه كسب لياقت ايتدير مگه سبب
اولمش اولان بر مخترع محترمي مكافاة معنويه دن يعنى شرف ايجاد ايله ذكر
خيردن محروم اتمگه چاشمق ده بيوك بر حقسنز لقدر .

اوروپاده پيرا صرفياتي

اوروپاده اڭ زياده پيرا صرف ايدن مملكت باويه را قرالغيدر . بو
مملكتده بهر نفوسه سنوي ۲۴۶ ليتره پيرا اصابت ايدنيور .
باويه رادن صگره ممالك سائر شو ترتيب اوزره گلير :
ويرتمبرغ ده بهر نفوسه ۱۵۴ ، بلچيقاده ۱۴۵ ، انگلتره ده ۱۱۸ ،
ساقسونياده $\frac{1}{3}$ ، آلزاس لورده ده ۴۸ ، پروسه ياده $\frac{1}{3}$ ، فلنك ده
۳۸ ، اوسترياده $\frac{1}{3}$ ، شمالي آمريقاده ۲۹ ، فرانسه ده $\frac{1}{3}$ ،
نوروچده $\frac{1}{3}$ ، اسوه چده $\frac{1}{3}$ ، روسيه ده آنجق ۲ ليتره .
فقط شهرلر نظر دفته آلنيرسه ينه پيرا صرف ايدن شهر باويه رانك
پاي تختي اولان مونيخ شهري دركه سكسان بيك نفوسي شامل اولديني خالده
هان عموم روسيه قدر پيرا صرف ايتكده در .

بر مونيخلي سنوي حساب متوسط اوزره ۴۴۹ ليتر پيرا اچمكده در .
شراب و سائر اسپرتولي مشروبات بودرلو مقطراتك انواعي اعتباريله
مبذول اولديني مملكتلره گوره در . مثلا فرانسه ده اڭ زياده شراب چيقديني
جهتله خالق ده اكثريت اوزره شراب استعمال ايدر . مجارستان دخي بوقبيلدندر .
آلمانانك بعض ممالكنده باخصوص (رين) شهري جوارلرنده كراز راقيسي
مبذول در . روسيه ده ايسه اكثريت (ووطقه) دنيلان يولاف راقيسنه مبتلادر .

— ہر شہر عربی ابتدا سیلہ اون بشندہ نشر اولنور (۱۳۰۴) —

جلد ۵ - جزو ۵۲ [فی ۱۵ محرم سنہ ۱۳۰۴] نسخہ سی ۳ غروش

ادبیات

مکتوب

(ابو الضیا توقیق بک برادر مہ)

« سامترہ » بی السنہ شرقیہ ایلہ اشتغال ایدن آلمانیا ادباسندن
[ہانری ہارط] نامندہ بر ذات ترجمہ ایتسی اوزرینہ [برلینر تاغبلات]
غزتہ سندنہ بو اثر عاجزانہیہ دائر مندرج اولان فقرہ نیک ترجمہ سنی گوندہ -
مشسک . بالطبع ممنونیتلہ او قودم .

دیمک کہ (گوتہ) و (شیلار) گبی بری ، بر اثر ندہ خلاف طبیعت
اعادہ شباب ایدن بر اختیار تصویر ایتمش ، و دیگر ی تاریخک ائجدی
بر وقعہ سنی بتون بتون تغیر ایلہ ژان دارقک آتس ظلمہ بدل میدان حرب
ایچندہ فدای جان ایتدیگنی گوسترمش ایکی بیوک شاعرہ مالک اولان
آلمانر معارفک ہر جہتندہ اور و پادہ کی اقوامک کافہ سنے تفوق ایتدکاری
حلالہ ادبیاتدہ حقایق فنیہ و یا علوم متعارفہیہ متعلق سوزلر آرامیور ، یالکز

افكار شاعرانه و حسياتك صورت تصويرينه باقيورلر . بو صورت تصوير
ايچونده لسان عثمانيه مخصوص شععهلى بر بلاغت موجود اولديغندن
وَ او بلاغت بشقه لسانه نقل اولنديغى زمان بيله قوتى غائب ايتديگندن
بحث ايديورلر .

جملهسى طبيعت شاعرانه دن وَ هله كيميسى نثرده بيله املا وربطى
يرنده ايكى سطر برمكتوب ايله افاده مرام اقتدارندن محروم بعض نشريات
مبتلا لر ينك يازمقدن بردرلو اوصانه مدقلىرى صحيفه لر طولوسى سوزلر آره سنده
اوروپانك قواعد ادبيه سنندن اولق اوزه دنيا ده هيچ بر شيئه بگذرمن بر طاقم
غرائب تصادف اي دوب ده شعر حقه ده بر مطالعه صححه پيدا ايده بيلكدن
عاجز قالان ادبيات مرافلي لارى ايچون (سلستره) نك بر آلمان ادبي
نظرنده ترجمه يه لايق گورولمى وَ خصوصيله برلينر تاغبلاتك بو اثرده
افكار شاعرانه وَ حسياتك صورت تصويرينه ثنا خوان اولمى شايان نظر
بر نمونه عبرتدر .

آثار عاجزانه مده اولان بعض تصورات شاعرانه نك بزم اصحاب قلم
ايچنده - ادعاسنه دليل ايستيلورسه ترتب ايده جك عجز و مغلوبيتى
دوشمكسزىن - هپ شاتو برياندىن ، آلكساندر دومادن ماخوذ اولديغى ادعا
ايدنلر بولنديغى حالده اوروپا ادبياتنده احاطه كليهسى اولدقجه برلينر تاغبلات
غزته سنه مؤاخذات ادبيه يازمق گي بوظيفه ايله مكلف اوله ميه جنى معلوم
اولان بر قدر تلى ذاتك (ساستره) دهكى تصورات شاعرانه نك دكل حتى
افكار و حسياتك بيله بتون بتون عثمانلى مخصوصاتندن اولديغى ادعا ايتامش
وَ او اثرى عثمانيلرده بر سلامت فكر وَ اخلاق ميله ده بر اساس قوى بولنديغنه
دليل طوتمش اولمى نفسجه نه قدر بيوك بر مدار مفخرت اولديغى ايضاح
اقتضا ايتمز .

شوقدر واركه ملتك سلامت افكار وَ متانت اخلاقنه بو اثر جك ايله
استدلال بر ارضك قوه ناميه سنه بر كوچك يپراغى دليل طوتمق قيانندن

اولور . واقعا برکوک یپراق قوۋ نامیه نك وجودینی اثبات ایدر ؛ فقط درجه فیضنی گوسترده من .

عثمانیلرک سلامت افکار و متانت اخلاقده مرتبه کمالی تعریفه ایسه آتی یوز سنه دن بری بتون جهانہ قارشى سیاست و شہامت عالمزنده اظهار ایتدکاری افعال عظیمه غایت بلیغ برلسان حال عد اولمق لازم گلور .
قدما نك اقتدار علم و عرفانی اوس سلامت و متانتہ قلماً دخی ' برچوق دلیمار گوسترمگه کافی ایدی . فقط حیفکه ادبیات ایرانیه مقلدلیگی سیئہ سیاه الہیاتك خارجنده کی شعرلر یا مداحلق ، یا بازیجه افکار قیلندن اوله رق سویلنمش ؛ نثرلر یالکز صنایع لفظیہ ده مهارت گوسترمک ایچون یازلمش اولمق جهتیه آرده افکار و اخلاق ملیہ بی گوستره جک یولده آثار ادبیہ میدانہ گلہ مامش ایدی .

عصر مزده لسانك ماهیتنده اولان استعداد بلاغت قوتیه شرقك خیالات شاعرانه سی عثمانیلیغه مخصوص بر طرز لطافتله جلوہ ساز اولمغه باشلادی . غریبدرکه مملکتده اک زیادہ ترقیہ قابلیت گوسترن بو طرز ادب اک زیادہ خصومتہ اوغرادى . اغریبدرکه معترضلك دائره فاسده سنده افراط و تفريط نقطه لری بر برینه التصاق ایدرک طرز عتیق طرفدارلریله اوروپا فکرینه یلتنمکه مألوف اولانلر طرز جدید ادبه عداوتده بر برندن گری قالمدیله .

طرز عتیق طرفدارلرندن بری چیقیور استاد بلاغت اولمق ادعاسنه قالدیشیور ، بزم آ گلایه میه جنمز بر مهارت ادیبانه ایله جامعی طویله یه ، طلبه بی آته ، صبیانی فاریه تشبیه ایدیور ! صگره دیگرینك بر اثرنده اولان شہبال کلمه سنی (نهال) اوقیور عبارہ نك سیاق و سباقی دوشمنگه بیله تنزل ایتمکسزین بزات (نهاله) بگزه میور دیور ! عربیده بیاغی زمحشری ایله مساوات دعواسنه قالدیشه جق درجه لرده اقتدار دعواسنده بولنیور ! صگره قاموسده ضرورت مادہ سنده « يقال الجائة اليه الضرورة والضرورة والضرارور »

عیناً مندرج اولدیغی حالده هم تألیف ، هم ده مکاتب عالیہ ده تدریس ایتدیگی برکتابده بشقه برینک یازدیغی (الجای ضرورت) ترکیبی یا گیش اولدیغنی بیان ایدرک قاموس صاحبنی تخطئه ایتمکدن چکنیور .

اوروپا فکرینه یلتمکله مألوف اولاندن بری حقیقیور ترکیجه ده طوغری بریت او قومغه مقتدر اولدیغی حالده یالکز عثمانلیلرک دگل فرا - نسزلرک اعظم ادباسنی ده تجهیل ایدیور . مثلاً قلبه حس اسناد ایتک جهالت اولدیغندن و بناء علیہ اوله بر خطایی حاوی اولان اثرلره شعر دینیله میه جگندن بحثلر ایدرک لسان ابدن مجازی ، کنایه نی بتون بتون قالدیرمق استیور !

برمدتن بری ادبیات صحیحیه متعلق نشریاتده گوریلان نقصان ایسه بویولده کی بیوقوفانه تعریضلرک نتایجندن اولدیغنه شبهه یوقدر . بونلره لایق اولدیغی گبی سکوت ایله جواب ویرلسه حقیقتک مغلوبیتنه ، اصحاب تحصیلتک غفلتنه سببیت ویرلمش اولیور . دلیل ایله مقابله اولنسه اصحاب اعتراض مناظره ایله غلبه یه امکان گورمدکلری گبی هر کسک قوللانمغه تنزل ایدمه جگی برطاقم سلاحلر استعمالنه قالدیشیور ؛ از جمله سوگیورلر ؛

حقیقت نظرنده ایسه بوتعریضلر ، بوتجاوزلر هپ یا اختیارلق سیئه سیله آیاقده طوردمیانلرک و یا خاقتنک مساعد اولدیغی یرلره حقیقغه چالیشوبده مقتدر اوله میانلرک سقوطندن اطرافه طاغیلان طوپراقلر قبیلندندر . آنلرک ده زمان ثورانی چوق سورمز . ان شالله - ملکنده وسائط معارفی آن بان توسیعه عنایت بیورن ولی نعمت افندمزک سایه اکلانتده - لسانمزده ملتک سلامت افکار و متانت اخلاقنه جداً دلالت و بلکه خدمت ایده جک و سائر مالی متمدنه عندنده دخی مظهر تقدیر اوله جق برچوق اثرلر گوررده افتخار ایدرز . باقی بقا

قرداشک

کمال

ردوس - فی ۱۵ محرم سنه ۱۳۰۴

بيوك فرەدرىقك خصوصيت احوالى

[مابعد - جزؤ ۵۰]

مشار اليه محررات سياسيه نك جمله سنى بالذات كنديسى يازار .
 وَهيج بر امر نامه عسكرى كنديسنك امضاسى اولمقسزىن نشر ايدلمز ايدى .
 فرەدرىق سلاح گورولديسى اورته سنده وَبار مشاغل آلتنده اولديغى
 وَحتى ايرتسى گونى بر محاربه يه طوشمق محقق بولنديغى زمانلرده بيله ينه
 آثار معتبره مطالعه سى ويا بالذات مقالات ادبيه تحرير ويا خود املاسى ايله
 تعديل ذهن اتمگه وقت بولوردى .

بو ذاتك كل يوم مطالعه ايلديكى آثارك تنوع و باخصوص كثرتى
 نى دوچار استغراب ايدردى . بر معتاد هر گون وولتر ايله راسيندن ماعدا
 اك زياده اسكى روماليلردن لوقرەس نام شاعرك آثارىنى انه آليرو آثار
 مذكوره حقنده « حالت حزن وفتورم اثناسنده بونلر بنم دعا كتابم در »
 دير ايدى .

مطالعه ايلديكى آثار سائرەدن اك مهملىرىنى خبر ويرهيم :

قورنەى ، دولاتوش ، قرەبيلون ، مولير ، شوليو ، غرەسە ، ژان ژاق
 روسو ، لافونتن ، فونتئل ، بو آلو ، لاروشفوقول ، سورن ، بوسوئە ، ماسقارون ،
 بوردالو ، فلەشى يه ، ماسيلون ، باقون ، لاينچ ، لوكة ، وولف ، بايل ، و قدما دن
 دى ارسطتاليس ، دەموستن ، پلوتارخ ، سەزار (قيصر روم) چيچه رون ،
 تاسيتوس ، ويرثيل وَ هوارس ، بونلردن بشقه رحلهء مطالعه اوزر رنده
 سن - قريزوستوموس وَ سن - آغستينوسك اثرلى بيله بولنور ايدى .

ايشته بو تعداد ايتديگم آثاره باي حال هر گون ال آتەرق مطلقا
 بعض پارچەلر نى يا بگيا اوقومق ويا خود كندى اوقويوب ياننده كيلره ديگلتتمك
 معتادى ايدى .

مشار الیه یالکز لیالی شتایی مطالعه ایله اصرار ایتیوب هر نه زمان اشتغالات سیاسی و حرکات حربیه سی مساعده ایده جک اولسه مطلقا مطالعه یه حصر اوقات ایدردی .

حربك اڭ شدتلی شماتت هیجان افزاسی اثناسنده بیله احباسنی فراموش ایتزدی . حتی وولتره، دالامبهره، مارکی دارترانس، مارشال فون شوتلانده و هپسندن زیاده محبوبه وجدانی اولان همشیره سی قونتس دوباروته محاربه میدانن مکاتب اخلاصپورانه و آثار شعریه ارسال ایدردی .

بعض کره هم کتاب اوقور و همده اوقودینی مجتی ایضاح ایلردی . بعضاده بنی قارشیسنه اوتورتهرق راسینک فاجعه لرینی حفظندن و همده تیاترو آدابنه موافق بر مقام ایله تقریر ایدردی . بو اشتغالی اثناسنده یگانه مدار تلذذی هر فصاك ختامنده بر انقیه چكك ایدی .

برگون اوطه ده آیاق اوستنده، همده تیاترو آقتورلرینك اطوارینی تقلید ایله راسینك فاجعه لرندن برینی تقریر ایتكده ایکن فرانسزجه یه واقف خدمه دن بری - دائما فرانسز لسانی اوزره چاغرلمغه آلمش اولسندن - قرالك باغردرق فرانسزجه سوئلسنه مبنی کندیسنی چاغریور ظنیله برقاچ دفعه ایچری گیرمی اوزرینه فرهدریقك جانی صقیلهرق ینه تیاترویه مخصوص اولان وضعی بوزمقسزین خدمتکاری « دفع اول شورادن » دیه تکدیر ایله ینه فاجعه یی اجراده دوام ایتشیدی .

اوشاق ایرتسی گون بنی گوردیگنده « جانم قراله نه اولدی بیلم ! دیوانه گی اوطه نك ایچنده گزینه رك باغروب طور یوردی » دیدی .

فرهدریق اوقودینی شیلری مطلقا موقع تدقیق ومؤاخذه یه وضع ایدر وقرات ایتدیگی آثار گرك کندیسنك و گرك آخرك اولسون اوبابده حاصل ایلدیكم مطالعه ایله حکمی طلب ایلر ایدی .

بومباحثات اثناسنده بچندن بچته انتقال ایددرك نهایت اڭ مشكل

مسائل فيلسوفيه آتايير وَ واجب الوجود وَ كائنات ، تقدير ، تصادف ، بقاي روح ، مثللو مسئله لرايله برقاق ساعت وقت كچير ايدى .
 مشاراليه آثار نثريه و نظمييه نك برچوق پارچەلرینی شایان استغراب درجه لرده از برلر وَ شتاتانك ليالى طویلە سنده بويولده آثاری حفظ ایتکله متلذذ اولوردى . عربە ايله سياحت ايتدیگی زمان راسین ايله وولترک بعض منظوماتی و یا خود فله شیه ايله بوسـوئەنك برقاق صحیفه سنی از برلر ایدی .
 بردفەه چچەهرونك برنطقنی از برلشیدی . بن المده کتاب اولدیغی حالده دیکلیموردم . نطقك نهایتنه قدر اصلا ایر کلمکسزین کمال سلاستله نطقی تقریر ایلدی .

مشاراليه دائماً افکار عالیه ايله اشغال ذهن ایلدیکندن قوۋە مفکره . سنك بودرجه لرده استغالات علویه سنه مدار موازنت اولمق اوزره غایت متجسس وَ اك عادى امور حقنده دخى استحصال معلوماته منہمك ایدی . بوسبيله امین بر محله اختفا ایدرک ضابطلرینك وَ هوسارلرینك مکالماتی اکثریا دیکلمک مراقی ایدی .

آوستریا داخاننده ایکن برگون هوسارک بری بر چفتجی فزیله قوشمقده ایدی . فرەدریق اوزاقدن بونلری گورمش اولدیغندن درحال هوساری نردینه جاب ايله « طوغری سویله قز ايله نه قونشیوردك ، اوسکا نه آکلا . دیور ایدی ؟ » ديه سؤال ایلدی . هوسار جواباً دیدی که :
 « افندمز ! قز دیور ایدی که : - سزك قرالکز بلکه بزم ایمپرا -
 » طوردن دها معتبر بذات در . فقط آندن دها ای بر قابه مالک دگلدر ،
 » بزم گبی فقرايه ایمپراطورک بر اییلگی طوقندیغی گبی آنکده هیچ طو .
 « قنیه جقدر . »

قرال — دها نه سویلدی .

هوسار — سوزی بوندن عبارتدی .

قرال — سن نه جواب ویردک ؟

هوسار — بن افندمزك احوال قلییه جه دخی ایپراطورندن عالی اولدیغنی تأمینه چالشم .

قرال — قزی بگندگمی ؟

هوسار — .....

قرال — اوده سنی بگندیمی

هوسار — نچون سؤال بیوریورسکیز ؟

قرال — سزی اونندیره جگم .

هوسار — پروسیا قرالنک هوسار نفری آوستریالی بر قزله اگلنه .

بیلیرسه ده اولنگه تترل ایدمز افندمز .

قرال — قاچ سنه در عسکرسک ؟

هوسار — بش .

قرال — سنی چاوش ایتدم .

هوسار — (تمنا ایدرک) اون باشم بندن اسکیدر افندمز .

قرال — خدمت خصوصیه مه آلسهم ایسترمیسک .

هوسار — هوسارلر خدمت خصوصیه گزده دکلیدرلر . افندمز !

قرال — اویله ایسه هایدی کیت سن وظیفه پرور بر عسکرسک !

فره در یق گرك كبر نفس و گرك علو جناب اوزرینه هر نه زمان بر

بحث اوله جق اولسه بو هوساری مثال اوله رق ایراد ایلر ایدی .

هو هگیرخ محاربه سندن صگره اوطه سنده بر لکده اوطور یوردق .

بو آرالق پنجره نك او گنده بر یسنک لقردی ایتدیگی ایشیدیلیور ایدی .

قرال پنجره بی غایت یواش بر صورتده آچهرق بر چاریک قدر ایدیلان مکالمه بی

دیگلدکن صگره پنجره بی گورلتی ایله قیادی . طیشاریده لقردی ایدن

یوز باشی فون مارویچ ایدی که دوستارندن بر یله مکالمه سنده، هو هگیرخ

اردوگاهنک صورت انتخابی بر شدت لسان ایله مؤاخذه ایلیوردی . بن

براز صكره كنديسنى گورهرك جريان ايدن احوالى خبر و يردىگمه فون -
 مارويچ فنا حالده قورقدى، حال بوكه اودرجهلرده خوفه لزوم يوق ايدى .
 قرال اقشام اوزرى يوزباشى بي جلب ايله كنديسنه ارباب استهزا ومؤاخذه
 حقهده برمقاه بيلغه قرائت ايتدكن صكره ايله يواشجه مومى اليهك
 يناقلىنه اورهرق « چوجغم ؛ پردها قانكى لزومندن زياده غليانه گتيرهك
 درجهلرده آخرك افعالى مؤاخذهيه قالمشه » ديهرك متبسمانه برتكديرده بولندى .
 مشاراليه سـودىگى آدملىرى بعض معاملاته شاشرتمقدن حظ ايلر
 ايدى . مثلا برگون والدهسـنك سفرهسـنده ايكن حاضر بولنان نسوانك
 حضورنده دوستلرندن يوردانى اودرجهلرده فصل و ذم ايلدى كه نهايت حاضر
 اولان قادينلرك عمومى يورداندىن يوز چويرديلر .

برقاج گون صكره يورادن سرايه گلدىگنده نسوان سرايك هيج
 بريسى طرفندن مظهر سلام والتفات اوله مينجه پك زياده دوچار حيرت
 اولمشدى . بن كنديسنه برآراق تفريله « بواقشام بوراده قالده يمكده
 بولك . احتمال كه دمندن برى سـكـا موجب انديشه اولان مهممايى حل
 ايدرسك . » ديوب يانندن صاوشدم .

فىالحقيقه مومى اليه اقشام سفرديه اوطوردىغنده فره دريق كنديسنه
 فوق العاده التفات ايدهرك ديدى كه : « عزيزم ! يورادن ! بن ايكى شى
 ايچون پك زياده مراقدهيم شو مشكله مى حل ايله . برآدم علمنده سويلنان
 لقردى برقرال لسانندن صادر اولديغى ايچون مجرد صحىمى اولق لازم گلير؟
 يورادن — قرالدىن قراله فرق وار، مثلا افندمن گى فضائل عاليه بي
 جامع برذات لسانندن صادر اولان برسوزه هر صورته اعتماد اولنور .

بن ايچمدن ديورددم كه : يورادن كندى قوليله كندى علمينه
 فتوى ويريور .

قرال — پك اعلا ! بويله برسوز فرض ايله كه بنندن ، همده غايت

اعزّ احبابم طائمش بر آدم حقنه صادر اولمشدر . آنی دیکلیمانلر ایچنده
او آدمی مدافعه ایتمیانلره عجبا نه نام ویرمهلی ؟

یوردان غایت ذکی و سریع الانتقال ایدی . بناءً علیه قرالك کندی
علینه لطیفه مقصدیله سوز سویلش اولدیغنه و بو لطیفه یی بلا تمیز محض
حقیقت اولمق اوزره تاقی ایدنلرک دخی سفرهده موجود قادینلر بولندیغنه ،
گوندوزدن بری هیچ برینک خلاف عاده کندیسیله مصاحبت ایتمایشلرندن ،
استدلال و باخصوص بنم گوندوزکی سوزمی تخطرله دیدی که :

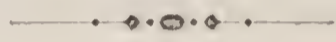
— افندمز ! قرالدن قراله فرق اولدیغی گی دیکلیندن دیکلینهده
فرق واردر . مثلاً افندمز شو سرای ایچنده اک زیاده شرف التفات
هایونلرینه مظهر اوله گلان بو قوللرینک بعض تقصیراتمدن بحث بیورمش
اولسه لرده آنی دیکلینلر عموماً نسواندن عبارت بولسه لر ، چونکه افندمز
ایضاً حجت یوقدرکه قادینلر خاصه تمیز و محاکمه دن محروم بر طائفه
عاجزه اولدیغندن ، صادر اولان سوزلرک هزل وجددن هانگیسنه محمول
اولمق لازم گله جگنی کشف ایدمیهرک تفوهاته متفوهک حال و شانیه
حکم ایدرلر .

آنک اوزرینه قرال قادینلره قارشى برقهقهه صالیویردرک برکجه اول
گندیسی حقنه سویلدیگی لطیفه لری قادینلرک بلا تأمل طوغری اولمق
اوزره قبول ایتدکلرینی حکایه ایلدی .

اسقوچیلی غرانت نام ذات استقامت اطوارندن طولانی قرالك
فوق العاده مظهر توجه والتفاتى اولمش ایدی . برگون فرددریق غرانتک
برجنرال ایله قولشتمده اولدیغنی گورمگله برطرفه گیرلنهرک سوزلرینی دیکلیدی .
جنرال کندیسنک برهفته دن بری قرال طرفندن سفرهیه دعوت اولنماسندن
بجمله بوندن طولانی کجه لری اویقوسی قایدیغنی مقام تأثرده افاده ایلیور
ایدی . غرانت، جواباً جنراله دیرکه : « آدم سنده براق شو قرالریده
مائده لرینی ده . بویله شیلر آنجق بزى بختیاز ایتدیگی مدتجه ایشه یار »

قرال او اقشام غرانتی سفره سنه دعوتله اثنای طعمامده مومی الیه متصل « موسیو غرانت ! میورسکز . جانم بوات فنا اولماش . یاشو بالغه دیه جک وارمی ؟ بواقشام اشها گزمی یوق . یوقسه سزده « آدم سنده براق شوقرالریده مائده لرینی ده دیان آدم لر دغیسکز ؟ » دیمه سیله غرانت صندلیدن فرلیه رق « آمان افندمز . بونده مطلقاً برخائیک الی وار . کیم اولدیغنی بیلسهم اللرمه قولاق لرینی قوپاریردم . » دیر .

غرانت شمتاه جی برآدم اولدیغنی جهته کندیسنه اهانت ایدنی بولمق مأمولیه اوردو گاهده برگورلتی چیقارمامسی ایچون قرال کندیسنه وقوع حاله دائر کوله رک ایضاحات اعطا ایلدی . [مابعدی وار]

ژان ژاق روسونک نوئل الوئیرندن

اون سکزنجی مکتوب

[سن پرودن - ژولی یه]

عطا یاگزى بالاخذ جمال باکمالکزی کورمک شرفیله کسب حبور ایتکسزین عزیمت ایتدم؛ ایشته سزدن خیلی بعید برمسافه ده بولنیورم : ظلم واعتسافاتکزدن ممنون و او امریکزه لازم کلان اطاعتدن تجویز تراخی وقصور ایدلمدیکی اعتقادنده میسکز؟ سیاحتیم حقنده سزه تفصیلات ویره مام؛ نصل اجرا اولندیغنی آنجق بیله بیلیورم . یکرمی ساعتک برمسافه بی اوج کونده قطع ایتدم ؛ بنی سزدن تبعید ایدن هر برخطوه روحی بدندمن تقریق وجدا وبکا وقتسز بر آرزوی موت القا ایدیور ایدی . مشاهداتی سزه یازمق ایسترایدم : بهوده نیت ! زیرا سزدن بشقه هیچ برشی کور . مدیکمدن سزه ژولیدن ماعداسنی تصویر ایده مام . متوالیاً دوچار اولدیغیم

آلام واکدار شدیدہ بنی اول درجہ پریشانیء فکر دائمی یہ القا ایتدی کہ
 کندیمی همان دائماً بولندینم محلدہ حس ایدر ایدم . آنجق یولی سـؤال
 وتعقیب ایدہ بیله جک قدر برعقلہ مالک اولوب الحاصل (ویوہ) دن حرکت
 ایتمکسزین (سیون) ہ کلام دیہ بیلورم . حدت وشدتکزی برطرف وسزہ
 عدم اطاعت فضیحہ سنی ارتکاب ایتہ دن مشاہدہء جمالکزلہ ذوقیاب اولہ نک
 سرینی ایشتہ بو وجہلہ کشف واستخراج ایلدم . اوت ، ظالم ، ہر نقدر
 صورت اجراسی پک اعلا معلومکز ایسہدہ ینہ بنی بالکلیہ کندیکزدن آییرہ -
 مدیکز . منفامہ نفسک انجق جزء اصغرینی سور کلیہ بیلدم ، قسم زیر
 وحی ایسہ متادیاً نزدکزدہ بولنمقدہ درکہ بیسحابا چشمان ولبانکزلہ سمین بدنکزدہ
 والحاصل کافہ محاسنکز اوزرندہ طولاشہرق بخاز رقیق گی ہریرہ دخولہ
 فرصتیاب اولور ؛ و بو وجہلہ ایشتہ سزہ رغماً برسعادت و بختیاری ایچندہ بولنیورم .
 بنی دوچار آلام واکدار ایدن شی بورادہ زیارت ایدیلہ جک بعض
 کیمسہ لرلہ تسویہ ایدیلہ جک بعض خصوصاتک بولنمسیدر . تک و تنہا بولنیشم
 سزگلہ مشغول اولوب بولندینم محلدہ کندیمی ایصال ایدہ بیله جکمدن پکدہ
 شایان ترحم دکلدہر . بکنا یگانہ تحملاکداز اولان شی بالکلیہ بنی کندیمہ کتوران
 عمر فعالدر . سرعت ممکنہ ایلہ استحصال سربستی ایلہ نظرمدہ بومملکتک
 لطافتنی تشکیل ایدن محال وحشیہدہ کیفجہ غائب اولق ایچون ایشلریمی فنا
 و فقط سرعتلہ تسویہ ایدہ جکم . بودنیادہ سزگلہ یشامق ممکن اولماز ایسہ
 ہر کسدن فرار ایلہ یالکز اولہرق یشاملیدر .

اون طقوزنجی مکتوب

[سن پرودن . - ژولی ید]

او امر کزدن بشقہ ہیچ برشی بورادہ پابند عزیزیم دکلدہر ؛ بورادہ
 امرار ایتدیگم بشگون خصوصات ذاتیہمک (قلبک اشتراک ایتدیگی شیلرہ

هر حالده بوتعبیری قوللانمق ممکن ایسه (تسویه سنه بالغه مابالغ کفایت ایتدی . والحاصل بوراده دهها زیاده قالمقلغم ضمننده هیچ برعذر و بهانه گز اولیوب بونی طلب ایدیشکز ایسه محضابنی ادعاج ایتک ایچون اوله جقدر . بوندن اولکی مکتوبم مراقمی تحریکه باش-لایور ، بورایه وص-ولمده یازه رق پوسته یه تسلیم ایتمش ایدم ، محمل اقامتکز کوندردیککز نمونه دن گوزلجه استمنساح ایدلمش و مکتوبم ایسه تعاطیء محرراتده کوس-تردیککز اهتمامه معادل بردقتله گوندرلمش اولدیغندن اکر وصولنده ج-وا بنی یازمش ایسه گز شمعی یه قدر ورودی اقتضا ایدر ایدی . هر حالده جواب منتظر ورود ایتدیگی گبی بوبابده هیچ بر سبب ممکن و منحوس یوقدرکه متبادر خاطریم اولسون . ای ژولیم ! سکز گون ظرفنده نقدر حالات ناکه ظهور دنیانک اک لطیف روابطنی اخلال ایده بیلور ! بنم ایچون مس-عود اوله بیله جک بر فقط بادیء بدبختی اوله بیله جک بیک اسباب موجود اولدیغنی تفکر ایتدکجه لرزه ناک اولیورم . [۱] ژولی صاقین بنی فراموش ایتیه سین ! آه ! ایشته خوف وهر اسمک اک مدهشی بودر ! صدق ووفامی مصائب سائره تحملنه استحضار ایددیلورم . فقط روحک کافه قواسی بر یکی حقدنه یگانه بر اشتباه ایله قوتدن دوشر .

اندیشه وتلاشاریمک عدم صحتی مشاهده ایتدیگم حالده اطفا وتسکینه بر درلو قدرتیاب اوله میورم . سزدن دور بولندیغم زمانلر آلام واکدارمک حسیاتی کسب رقت ایدیور و دوچار یأس وفتور اوله جق قدر آلامه مالک دگل ایشم گبی مالک بولندقلریمی دخی تحریک ضمننده دهها بر طاقم یکی

[۱] لسان خطیئاتنی تصحیح بر طابعک وظیفه سیدر دینله جک . واقعا تصحیحات مذکورهد رعایت ایدن طابعلر ومعناسی تغییر اولنمیدرق بالکلید تب-دیل اولنه بیلان طرز افادلر ومؤلفک خطیئاتی یرینه خطیئات ذاتیه سنی اقامه ایتیه جک قدر قلندن ایدن اولنلر ایچون قول مذکور صحیح ایسه دهه مع مافیه براسو یچردلی برانجمن دانش اعضاسی گبی سویلتمکدن نه قزانیلور . (روسو)

و مجهولترینی ایجاد ایتمکدیم . اول امرده اندیشه‌م ده‌ها آز ایدی .
بر عزیمت نا کهانینک حاصل ایتدیگی پریشانیء فکر ایله هیجان سیاحت
آلامی موقتاً تهوین ایتدی فقط شو بولندیغم تنهاییء آسوده کیده تکرار
گسب شدت ایتمگه باشلادی . ایواه ! بن مجادله ایله مشغول ایدم ، برحدید
میت سینهمی دلش واوجاع و آلامی ایسه یاردهنک حصولندن پک چوق
صکره کندیسنی حس ایتدیرمشدر .

چوق دفعه لر رومان مطالعه ایدر ایکن عدم وجودیت حقنده عشاقک
شکایات بارده لرینه کولر ایدم . آه ! اولوقت سندن مهجوریتک برگون بگا
نقدر تحملکداز گله جگنی بیلز ایدم ! بر روح آسوده عشق و محبت حقنده
اجرای محاکمه دن تقدیر بعید و یگانه وانسان حس ایتدیگی خصوصات
حقنده متجاسر استهزا اولق نه مرتبه طور مجنونانه اولدیغنی بوگون حس
ایدیورم . هر حالده شونیده ذکر ایدیمکه بیلیم هانکی فکر تسلی بخش
والعیف امر مخصوصکزه اجرا اولدیغنی اجلدن بنده افترا فکزک مرارتنی تعدیل
ایتمکده در . سزدن صدور ایدن آلام و اکدار بگا مقتضای قدر بولنانلردن
دها آز شدید گامور . اگر بونلر سزک رضا و ممنونیتکزی موجب اوله جغنی
بیلسه م بونلری همان هیچ حس ایتک آرزو ایتیه جگم ؛ زیرا بونلرک تضمین
اولغماغمه کافل اولدقلرینی بیلدیگم گی سزکده بلا فائده ولزوم اجرای
وحشت ایتیه جگکزی بیله جک قدر روح لطیفکز اولدیغنی پک اعلا مجزومدر .
اگر مقصدکزی بنی تخر به ایسه بوندن بویله سس چیقارم . وفادار و صبور و مطیع
اولورم . والحاصل بنم ایچون محافظه ایتمکده اولدیغکز الطاف و عنایاته لیاقتی
اوکر نکز پک محقدر . یاربی ! اکر فکرکز بوايسه پک آز آلامه دوچار بولندیغمدن
ناشی اشتکا ایتم . آه ! خیر ، کوکلده بویله برترقب صاقلامق ایچون ممکن
ایسه مکافاتلریله دهه متناسب آلام و اکدار اختراع ایدیگز .

نیویورق عالمی

نیویورق اہالیسنک کافہ صنوفنی سائر شہرلر خلقندن تقریق ایدن حالاتک باشلیجه سی اکثریت اہالینک مالک اولدق لری سامان فوق العادہ و آنی ابراز ایچون گوسـتر دکاری طنطنہ سفیہانہ در . محافل کبرادہ حائر اہمیت اولمق دگل، محضا او محافنک عادات و مراسمہ رعایت ایتک ایستین برعائہ برقاچ میلیون دولار صاحبی اولملی در .

ہر شئیہ مقتدر اولان [دولار] بورادہ کمال استقلال اوزرہ اجرای حکومت ایدرک، حتی مقدما بربرینہ ضد ایکی صنفدن عبارت اولان نیویورق کبراسنی بیلہ تأثیر نفوذیلہ یکدیگرینہ تقریب و مزج ایلشدر . برچوق سنہ لردن بری نیویورق کبراسی ایکی صنفہ منقسم بولنیوردی . بو صنفلردن برنجیسی اوروپالیاردن آمریقایہ ایلاک اول ہجرت ایدنلرک سلالہ سنہ ادعای نسبت ایدن طاقدرکہ [old set] یعنی اسکی عائلہلر نامیلہ متعارفدرلر .

ایکنجیسی ایسہ ثروتلری محضا پدر و یا جدلرینک مساعی و اجتہادیلہ حصولہ گلمش اولان، یعنی اسکی برعائلیہ منسوب بولنمیان فرقہ درکہ بولنرودہ [nev set] یعنی یگی عائلہلر نامی ویریلیر .

برنجی صنفہ اکثریت اوزرہ اراضیء جسمیہ و املاک اصحابی و ایکنجی صنفہ دخی ارباب تجارت و ہر نوع معاملہ جیلر داخلدر .

old set صنفہ، یعنی قدمایہ منسوب اولانلرکندیلرینی ارباب اصالتدن عدایدرک دیگر صنفایلہ اختلاط خصوصندہ استکبار ایدرلر ایدی . بو حال یقین زمانہ قدر دوام ایتش ایکن برقاچ سنہ دن بری طرفین بینندہ کی منافرت بر درجہ یہ قدر کسب انوست ایتمگہ قدما صنفنک دعوتنامہ لرنده اکثریا متأخرینہ منسوب برطاقم اسملر دخی گورولمگہ باشلامشدر .

مع مافیہ برنجی صنف ینہ ایکنجی یہ قارشی تمامیہ بر خالصت قلب
 و بر حسن استقبال ابراز ایدہ مامکده و ایکنجی صنفہ داخل اولان
 نوظهوران اغنیایہ ابواب الفتی عادتاً مع الکر اہہ کشاد اتمکده درلر .
 قدمادن اولان ذواتک متأخرین صنفہ منسوب اولانلری خانہ لرنده
 صورت استقبال و قبوللری اوروپانک بعض متکبر زادگانہ مخصوص اولان
 اطوار باردهیہ مائدرکہ بو طورلرینہ قارشی اجرای انتقام قابل اولمدیعی
 جهتله تربیہ لی بر آدمہ قارشی اجرا ایدیلان تحقیر علانی قدر تأثیر ایدر .
 بو طورلره دوچار اولان صنف ایسه معاملاتده اکتساب ایلدیگی
 یسار فوق العادهیہ استناد ایدرک الدن گلدیگی مرتبه لرده اظهار طنطنه
 و حشمتله برنجی صنفک کسر شان و شرفنه غیرت اتمکده درکہ بوجدهال
 مسرفانده ایکی طرف دخی برگون بیجمال قالوبده سلاحلرینی ترک ایدنجیه
 قدر دوام ایدہ جکدر .

عجبا بورقابت مجنونانہ نه مرتبهیہ و اصل ونه قدر مدت بر دوام
 اوله جقدر؟ کچن سنه وفات ایدن (وان در بیات) ک اوغلی ایکی یوز بیگ
 مارق یعنی اون بیگ انگلیز لیراسی مصرفله بر بالو ویرمشدر . برسنه اول
 پدری طرفندن ویریلان بالونک مصرفی ایسه یگرمی بش بیگ انگلیز
 لیراسنه بالغ اولمش ایدی .

کچن کانون ثانی گونلرندن برنده (آستور) فامیلیاسی جدلرینک
 آمریقا طوپراغنه وضع قدم ایتدیگنک مائه کامله سی شرفنه ویردیگی بالویه
 بیگ کشی دعوت ایلمش ایدی . (قوتیلون) دنیلان او یونک ختامنده
 کاغددن معمول بر طاقم زینتلی نشانلر توزیعی هر یرده عادت حکمنده ایکن
 بو بالوده مدعویندن ذکور و اناثه کاغد یرینه آلتوندن معمول یوزوک بویون
 باغی ایگنه سی ، بیله زک و بوقیلدن شیلر توزیع ایدلمش و بالونک مصارفی
 محیر عقول بر رادهیہ واصل اولمشدر .

آمریقایلرک اسرافنه حد ونهایت یوقدر . مثلاً :

چکن موسم صيفده نيويورق جوارنده ترتيب ايديلان برشکار قوشلق طعامنده بولنديريلان گومش اواني طونيلاته ايله وزن ايديله بيلور و تزينات اچون موضوع اولان چيچکلرک مصرفي بيگلرجه دولاره بانغ ایدی . کيک پارهسی زياده ايسه نيويورق جمعيت گبراسنک حکمداری اودر . بو حال ميليونلره مالک برعائله ، دهها ساده و موافق عقل و حکمت عادانه تبعيته قرار و یرنجيه قدر دوام ایده جکدر .

نيويورق جمعيت گبراسنک نظر دفته آله حق برحالیده تمیز فوق العاده يه اولان ميل وانماکی در . مثلا اون اون بش ميليون دولاردن عبارت برثروت صاحبي بيله بوقبيلدن بولسان جمعيتلرده اهميتدن ساقط اوله رق ، هر کس بررتبه يه ، بر عنوانه مالک اولمق آرزوسنده بولنديغندن رتب عسکريه دن کچلمز برحاله گلمشدر . مسلاک سياسي عنوانلرينک اوقدر اعتباری يوقدر بلکه سياسي عنوانلر بتون بتون اعتباردن ساقطدر .

نيويورق محافل گبراسنده انسانی حائز اعتبار و امتياز ایدن برکيفيت ده اوروپالی برزادکان عائله سندن نشأت ايتمش بولمقددر .

بويله برعائله يه منسوبيتله مفتخر اولانلر هر يرده مظهر اعتبار اولمقددر . بو حالدن ايسه بريوک مسخرهلق حصوله کلکده درکه اوده اداره سي جمهوريت اولان بر ممالکته تحریء اصل ونسل ايله مشغول برطاقم (شارلاتان) حريفلرک قلم اوطله لری آچهرق پاره قزانمه لریدر . بوقلمره مثلا موسيو اسمایت ، موسيو ويليامس ، ويا موسيو بروون و يا خود موسيو جيمس مراجعتله کنديلرينک عن اصل قدیم برعائله نجيبه يه منسوب اولدقلرينی اثبات ايتدکن صگره عالمه قارشى اعلان افخار اچون ادعاى نسبت ايتدکلری عائله نك (شعاري ني) مشعر برآرمه اتخاذا و بوآرمه يی عربهلرينه ، منديلارينه و سائر اشيايه نقش ايتدیرمکده درلر .

[نيويورق سون] نامنده کی غزته کچنلرده بر بازار نسخه سنده بو حاله دائر يازديغی بر مقاله ده شويله سويليور ایدی :

« اصل ونسل تحریری خصوصندہ خلقدہ کوریلان میل وانہماک
 وبوبادہ بعض کیمسہ لر طرفدن اتخاذا ایدیلان دسایس بادئ نظرده حکمسنز
 گبی کورینیور ایسہدہ بوحالارک حقیقتنہ واقف اولان برکیمسہ بی خندہ
 استہزایہ دعوت ایتسی ضروری در .

« چکنلردہ نیویورقدہ برچوق آمریقالی فامیلیالارک اصل ونسللرینی
 مبین برکتاب نشر اولنمشدرکہ بوکتابدہ اکثر عائلهلرک عن اصل حکمداران
 سالالہ لرندن نشأت ایتدکاری اثبات اولنمشدر ! طوغریسی یا، بوحال براز دہا
 رواج پیدا ایدرسہ پک آز زمان صگرہ مملکتزده قرال زاده لر دن پرنسس لر دن
 چلمیہ جک . فی الحقیقہ (قبائل عربدہ اولدینی گبی) نجیب بر عائلهلرک
 صابندن کلش بولنق حسی کنجارمزه افعال عالیہ ، وفضائل برگزیدہ یولندہ
 مدار تشویق اولہ جق اولسہ حقیقت بین اولان ذواتک عمومی بوجزوی
 تفاخرہ بلکہ نظر اغماض ایلہ باقا بیلورلر ایدی . لکن ایش بویلہ دگل
 تمامیلہ عکسنہدر . بوگونکی گوندہ نیویورقک Jeunesse doré دنیلان کبرایہ
 منسوب کنجاری جرأت متہتکانہ و اخلاق ذمیہ ایلہ تمیز ایتمشدر . برہفتہ
 کچمزکہ بوناردن بری ویا برقاچی طرفندن قوانین موضوعہ و آداب عمومیہ
 قارشی بعض وقوعات صادر اولسون . حسن معاملہ و معاشرت ناموسکارانہ بی
 تأسیس ایچون برقانون وجود بونجہیہ قدر اصل ونسل تحریاتندن صرف
 نظر ایتلی در »

نیویورق کبراسنک باشلیجہ مشغولیتی اوروپا زادگاننک عاداتنہ تقلید
 اولدیغندن ، خاندلرندہ اونیفورمہ لی خدمتکارلر بولنق ، آثار عتیقہ جمعہ
 هوس ایتک ، موسم شتادہ ماسکلی بالور ویرمک و بوبالورہ اوروپانک قرون
 وسطی کبراسنہ مخصوص زی عجیب ایلہ کیتک ، موسم صیفدہ ایسہ انگلیز
 عاداتنہ تقلیداً تیلکی اولری اجرا ایتک گبی برطاق مسخرہ جہ حالاردن عبارتدر .
 اصل ونسانی ممکن اولدینی قدر دہا زیادہ اسکیاندیرمک هوسی ،
 خصوصیاہ یگی انگترہ قطعہ سندہ یگی برصنعتک ظہورینہ سبب اولمشدر .

بوصنعت ایسه گویا ازمنه قدیمه دن منتقل اولدیغنه لسان حالی دلالت ایتمک اوزره قورد یش آغا جلدن کلیتلی ماصه لر، سفره لر، صندلی و قنابه و سدر گی شیلر اعمالیدر. بواشیانک طرز و رسملری طبیعی بوندن یوزاللی، ایکی یوز سنه اوّل یاپیش اولدیغنه دلالت ایده جک صورتده در. ایشته صکره دن پاره قزانمش برطالم توریدیلر حقیقتده جدلرینی دکل بابالرینی بیله تعینده. عاجز ایکن محضاً جدلرینک ایکی یوزسنه اوّل اوروپادن هجرت ایتمش اولدقلرینی افهام ایچون خانه لرنده هیچ اولمازسه بویولده اشیا ایله تفریش اولمش براوطه بولندیرمقدهدر لر.

آمریقا نسوانی دخی اوروپالی زادگان ایله عقد ازدواج مراقفده اولوب برپاره سز قالمش بعض اوروپا بارون و قونتلی اعاده ثروت و اقبال ایچون بونی برغمت بیله رک آمریقالی نسوان ایله کثرت اوزره ازدواج ایتمکده در لر. فی الحقیقه بعض تحف و قعه لر دخی اکسک دگلدر؛ مثلاً نیو یورقه وصولی برقچ آی اولدیغی حالده قارت ویزیتلری اوزرنده بارونلق و یاقونتلق علامتی اولان برتاج بولندیرن و بعض وسائط ایله سالونلره دخوله موفق اولان بعض اوروپالی (جنتمن) لر زنکین بر آمریقالی قادین ایله مناسبت پیدا ایدرک براز صکره عقد ازدواجه موفق اولدیغی حالده مؤخرأً بارون و یاقونت ظن اولنان ذاتک یا ایتالیالی بر (لاترناجی) و یا فرانسز بر (مودا) ترزیسی و یا خود آلمانیالی برتاجر یازیحیسی اولدیغنک میدانه چیتمسی نادر دگلدر.

آمریقا زنکینلرینک بر علامت فارقه سی دخی درجه افراطده اولان سفاهت لریدرکه بودرجه ده سفاهت اوروپالیلرده نادراً گوریلور. جمعیت کبرایه منسوب اولانلر ایچون راحت و حضور متصور دگلدر. بو گروه افرادی کچه کوندزیمک یر، دانس ایدر و موسیقه دیگلر. مثال اوله رق بویله بر کبارک یالکز برگونلک پروغزامنی گوزدن کچیردم : [ساعت برده اوگله طعامی سی .. اوتلنده . ساعت اوچده بارنوم « سیرقنه » عزیمت . ساعت آلتیده بارگیر اکسیوزیسیونه . ساعت سکزده موسیقه آقادمیسنه مادموازل

پاتی بی دیکلمک ایچون . ساعت طقوزده بیوک او پرایه . ساعت اون برده
 مشهور دلمونیقونک اوتلنده کیجه طعامی وینه او اوتلده حاضر بولمق [ایشته
 بو حال هر گون دوام ایدر . یالکیز پروغرامده بعض تعدیلات گوریلور .
 موسم صیفده دخی حال بومر کزده در . فقط اوزمان قادینلر آره
 صره . بارگیرله گزمگه چیقارلر . اما بوگزمه لری اوروپا قادینلرینک تنزهارلر .
 ینه مشابه اولیوب بارگیرله خندقلری ، چتلی آتلایهرق چیغنجه سنه بارگیر
 قوشدیرلر . وجودلری اوروپا قادینلرینک وجودینه نسبة دها نازک ایکن
 صورت معیشتلری قوت ولطافتلرینی ممکن مرتبه دها چابق محو ایده جک
 بر صورتده بولنیور . آمریقایلردن بریسی بو باده دیورکه : « ایکی اوچ سنه
 اوّل مملکتدن مفارقت ایتدم و شمدی نیورقه عودت ومواصلت ایلدم . ایکی
 اوچ سنه اوّل لطافتلرینه حیران اولدیغ قادینلری شمدی همان یوزلری
 بوزلمش ، یورغونلقدن گوزلرینک فری قاشمش برحاله گوردیم . برشکوفه تازه
 حالنده براقدیغ کنج قزلری شمدی صولمش و یوزلرینک رنگ طراوتی غائب اولمش
 بولدم . کیمی پک چابق وجوددن دوشیور . کیمی دخی برعکس لزومندن
 زیاده سمیزلیه رک لطافتسز برحاله کلیور . مطلقا بونلرک وجه معیشتلرنده
 غیر طبیعی برشی واردرکه بویله آزر زمان ظرفنده صولوب بوزیلیورلر . »

کوپک اتی

آسیا، آفریقا و آمریکا قلمعه لرنده متمکن بولنان برچوق اقوام و با
 خصوص زنجیبار کوپک اتنی لحوم سائره یه ترجیح واکل ایدرلر . آنلرک
 اک بیوک ضیافتلرنده بولندیریلان کباب کوپک اتندندر . لحم کلبی تناوله
 خرص واشتها قناده جزیره سی وحشیلرنده و قامچا دلیرده و بحر محیط کبیر
 جزایری اهالیسنده دخی گورولمشدر .

مشهور قبودان قوق كوپك اتنىڭ صويپە طىخ ايدىلىش برچ-وربا يىهرك مخاطرەلى برخستەلكدن قورتمشدر .

شىخ الاطبا بقراطك روايتنە گورە اسكى يونانلىلر كوپك اتنى اكل يدىرلر ورومالىلر دخى اڭ بنام ضياقتلرنده كوپك اتى كىابلرى بولندىرلرايدى .
مؤرخ پلین دخى كوپك اتنىڭ پك لذىذ اولدىغى والهلرە تەدیم اولنغە شایان بولندىغى سويليور .

رومادە كشىدە اولنان ضياقتلرڭ جملەسەندە كوپك كىابى بولندىرمق عادت حكمنە گىرمش ايدى .

اوچىنجى عصر مىلادى رجانەدن مؤرخ پورفير كوپك اتنىڭ اكلى عادتىك منشائى شويە روايت ايليور :

« برگون معبدە بركوپك قربان ايدىلوب طىخ اولنوركن اتك برپارچەسى یرە دوشمش . كاھنلردن برى همان قالدىروب مذبحە قور . فقط لحمك فرط حرارتىدن طولانى الى يانمش اولدىغىدن برحس طبيعى يە تبيعىتە بلا اختيار پارمقلىرىنى آغزىنە قور . اتك پارمقلىرىنە بولاشمش اولان صونى پك لذىذ بولندىغىدن رسەك ختامىدن صگرە كوپكڭ يارىسىنى كىندىسى يىهرك نصف دىگرىنى دخى زوجەسنە گوتورر .

« هر قربانده بونلر بوصورتلە لحم كلب اكلنە آشمشلىرايدى . بناءً عليه كهنەنك بواعتىادى بالاخرە بين الناس شايع اولنغە هر كس تجربە ايچون بواتدن طاتمق مراقفە دوشمش وبومراق كىدەرك كوپك كىابىنىڭ لحوم سائزە يە ترجىحاً سفرەلردە بولغىنى انتاج اتمشدر . »

« ابتەدالرى اوفاق كوپكارڭ اكلنە رغبت ايدىلىش اولدىغى حالده مؤخرأ بيوك كوپكلرڭ دخى اكلندە باس گورلماشدر . »

چىندە ايسە اليوم بزده طاوق بىلىنىدىكى گى مخصوص قفسلردە كوپك بىلىنەرك سىردىكەن صگرە كىسوب كىباب ايدىرلر .

تونسده و طرابلسك ايجرولرنده ساكن عربلر باخصوص مالكي
مذهبنده بولنانلر كوپك اتنى بلا اكراد، حتى فرط اشتهايله و فقط مذاهب
سائره اربابنه قارشى اخفا ايدرك اكل ادرلر .

پتانه نك منشائى

قاليفورنيا انجمن دانشى اعضاسندن موسيو جون لمون اريزونا قطعه -
سياه مكسيقا آرسنده واقع اولوب شمى يه قدر اصلا زيارت اولغامش بولنان
واديلر قدر برسياحت و يرمى و بوسياحتته دائر اولان تفصيلاتى انجمن
مذكوره عرض ايتلشدر . تفصيلات المذكوره آرسنده مومى اليه المذكور
واديلر ده برچوق يبانى پاتنه ترالارى كشف اتمش اولديغى بيان ايدىيور .
مذكور پتانه لر يبانى حالنده بولندقلرندن نهايت بيوجك برجوز جسامتى
كسب ايدىيور اتمش . بناء عليه آنلر ك وسائط زراعت ايله تجر به لرينه تشبث
اولنه جقدر .

ديكر برروايتته نظراً پتانه نك اصل منشائى پرو قطعه نك جبل
طرفلرى اولوب حتى آميرال دراقون پتانه نى اورادن آلوب اوروپا يه كتيرمشدر .
لكن هومبولد جنوبى آمريقا يه ايتديكى سياحتده پتانه نك اثرينى بياه گور .
مامش اولدينى گي سيرا والترالايغ دخى پتانه نى ۱۵۸۶ سنه سنده ويرگينيا
قطعه سنده بولوب انگتره يه نقل اتمشدر . بنا برين پتانه نك منشائى شمالى
آمريقادا و همده انك اول اسپانيا نك زير حكمنده بولنان ممانكك جهت
شماليه سنده اولان محللرده آرامق اقتضا ايدر .

المانيا مکتبازنده شاگردان مياننده ضعف بصر كثرته ظهور اتمكده

بولندیغندن بوکره هس بيوك دوقه لغنده مذکور دوقه لق داخلنده بولنان
مکاتبه تعمیماً او امر آتیه ارسال قلمشدر :

اولاً هر درسخانه نك الك مظلم محامده بيله عادى بعددن اشتغال اولنه -
بيله جك درجه ده ضیا بولنماید . درسخانه لرده شدتلی وگوز قماشدیریحی هر -
نوع ضیانك بولندیلمسی قطعياً ممنوعدر .

ثانیاً : خواجه لر شوگا بغایت دقت واعتنا ایتلیدرلرکه ضعف بصره
مبتلا اولمیان شاگردان او قودقلى و یا خود برشی یازدقلى اثناده گوزلریله
کاغذ آرسنده اقل اوتوزبش سانتیمتره مسافه بولنسون .

ثالثاً حفظ صحت بصر قواعدینه موافق صورتده طبع اولنمیان هر نوع
کتب و رسائلك مکاتبه دخولی ممنوعدر . [۱]

رابعاً تدریس اولنه جق کتابك املا صورتیله شاگردانه یازدیلمسی
قطعياً منع ایدلماید . تبیض اولنسی اقتضا ایدن شیلرك مقصدارینی الدن
کلدیكى قدر تنقیص ایتلیدر .

مولیهر دیر ایدی که :

حقارت بر حیدرکه بردنبره باعی قابل ایسه ده انسان آنی چهره سنی
اکشیتیمکسزین اصلا چیکنه یه من .

معلومات تشریحیہ

براسکلت ده یعنی قفس بدنده ۲۰۸ پارچه کمیک و ۶۰۰ پارچه
عضله، ۲۵ لیبره (برلیبره تقریباً ۱۴۵ درهم عثمانی در) قان بولندیغنی
قبول ایندیورلر .

قلب، حساب متوسط اوزره دقیقه ده ۷۰ و ساعتده ۴۲۰۰ کره

[۱] درس کتابلری مجموعهمزك کاغدی کی نخودی کاغذله مطبوعدر .

ضرب ابتدگی گبی برگونده ۱۰۰۸۰۰ کره اور پیور . هر ضربدهه تقریباً
 ۱۶ درهم قان آتیور . و ۲۲ ثانیهده بر دوران دم واقع اولیورکه باصه
 طولمبهله بگزهین قلب انسانی اقطار بدنه یومی (۷) طون یعنی ۱۸ قنطار
 قان سوق ایلیور .

بر فقره تاریخیه نك قائنی تحویلدن نه چیقار

لطائف تاریخیه عنوانیه مقدمه مجموعه عاجزانه مده نشر ایلیدیگم بر
 مقالهده « فقره لر واردرکه محتویاتی محاسن و معالی اخلاقی متضمن بولندی
 ایچون هر ملت کندی اعظمندن برینه اسناد ایشدر . ینه فقره لر واردرکه
 سیئات و قبایحی ناطق اولدیغی ایچون بر ملت بر صورتله متنفر اولدیغی دیگر
 بر ملتک رجانه عزو ایده کیشدر . هله قائنک ذکاوت و درایتنه دلالت
 ایدن فقره لری هر ملت کندی افرادینه مال ایدنمکن چکنامشدر . اویله
 فقره لر واردرکه بوگون نه موردینی وندهه قائنی تعیین قابلدن . چونکه هر ملتک
 تاریخ محاضرات و آدابنده عینیه مندرجدر « دیش و بو یولده بر ملتک
 رجالندن صادر اولدیغی حالد دیگر بر ملتک رجانه مال ایدیلان فقره لردن
 بر قاج دانه سنی مثال اوله رق ایراد ایش ایدم .

کچنده نشر اولنان بر مقالهده مشهودمن اولان بر فقره بالاده کی قولمزی
 تأیید ایلیدیگندن بور اده تکرارینی مناسب گوردنک .

آثار عاجزانه می مطالعه ایدن ذواتک خاطر لرندن اولمق گر کدرکه
 ۱۳۰۲ سنه قریه سنده نشر ایلیدیگم ربیع معرفتده (بعض اجوبه مسکته)
 عنوانیه عظمای ملت اسلامیه دن بعض ذواتک صادراتی تحریر صره سنده
 امام ابو یوسفک آتیده کی فقره سنی درج ایش ایدم :

فقره

ابو یوسفدن بریسی بر مسئله سوال ایش ایدی . مشارالیه « بومسئله نی

بيلیورم « جوابی ویرنجہ مسئلہ نك سائلی « یا او یله درده بیت المالدن نه ایچون پاره آلییورسك ؟ » سؤال اعتراضکارانه سی ایراد ایله دیگنده مشار الیه دخی جواباً « آدیغم پاره بیلدیگم شیلرک اجر تیدر ؛ اگر بیلدکرم ایچون پاره آلمقاغم لازم گنسه ایدی بیت المالدہ بر آچہ قالمزدی « دیمشدر .

بو فقره بر عاقل صاحب انصافک ترجمان فضائلی اوله جق اجوبه مسکته دن اولدیغیچون دائماً بودرلو دلائل عرفان و ذکائی افراد ملتیرینه مال ایدنمکدن چکنیمان متصلفان افرنج درحال فقره نك زمینی تحویل ایله برحافظ کتب لسانندن اولمق اوزره ضبط ایلمش لردزکه ترجمان حقیقتک تفرقه قسنده (بشیر فؤاد) امضاسیله نشر اولنان بر مکتوب مطوالده مشهود من اولمشدر :

نویا اون دردنجی ویا اون بشنجی (خاطرده قالمدیغی ایچون معذور بیورلسون) لوئینک کتابجیسی بعض کتیبک مندرجاتی حقیقده اولنان برسؤانه (بیلهم) جوابی ویرمسی اوزرینه یا نیچون پاره آلییورسك ؟ دیننجہ - بن بیلدیگم شیلر مقابلنده پاره آلییورم بیلدکرم ایچونده آلسه ایدم قرالک خزینہ سنده بر پاره قالمزدی - قولیله دفع اعتراض ایلمش ایمش .

احتمال که مرقوم معترضنه بو بولده مقابله ایتمش اولسون . فقط بو جوابک قائل اولی کندیسی دگلدرد . (توارده امکان یوقیدر؟) دینیرسه اوت وارد ؛ فقط اکثر ذواتک توارد نامنی ویردکاری اقوال یک چوق زمان اول سویلنوبده السنه ناسده دوران ایده ایدہ انسانک حافظه سنده برطوتمش سوزلردر که بعض کره کندی سنوحاتی حکمنده لسانندن صادر اولیویرر . وحتی اوسوز صحیحاً کندی سانحاتندیمیدر، یوقسه آخرک سنوحاتندن اولوبده سوق حوادث ایله واصل سمعی می اولمشدر ؛ بحق تمیزندن عاجز قالیر . توارد اشعار دخی بو قیلدندر . واقعا بر لفظک بر زمانده آیری آیری ایکی شخص لسانندن صادر اولیشی کثیر الوقوعدر . فقط بو تصادف ایچون ماددی ومعنوی برچوق وسائل واسبابک وجودی لابددر .

مثلا بز بر وقتلر منفاده آیلرجه براوطه ایچنده یشاردیغمز، یعنی بر محبسه

موقوف بولند یغز صروده بر مدت ساکت قالوبده بر مسئله ویا بحث اوزرینه فتح دهان ایده جک اولسهق مدحت افندیله ایکمزک لسانمزدن آن واحده لفظ واحد صادر اولوردی . حتی بو تصادف کرات ایله وقوعه گلدیکچون گونارجه اشراقیون گبی یکدیگر مزله لقردی ایتمزدک . چونکه فکرلر بر نقطه یه منعطف ، ذهنلر دائما بر مقصده محصور، قابلر بر حس ایله متحسس ، بدنلر بر دائره محدودده ایچنده محتبس . حاصلی بزم ایچون هر آرزو مساوی ، هر موجود مغبوط، هر حرکت محدود ایدی . بو سببله توارد سانحات طبیعی ایدی .

فقط میلادک سکزنجی عصرنده یشایان امام ابو یوسفک لسانندن صادر اولان بر سوزله میلادک اون سکزنجی عصرنده یشایان بر حافظ کتب لسانندن صادر اولان بر سوزک یکطور ویکمال اولسی اگرچه داخل احتمال ایسهده اوزمانه قدر نیجه کتب محاضرات و تراجم احواله انتقال ایتمش اولمقانی مستبعد اولیان بو قولک مزکی افکار و مذهب اخلاق اولدینی حیثیتله هر صنف ایچون شایان رغبت اولان ادبیات ویا تواریخ اتمک بر حافظ کتب ایچون اهمیتی غیر منکر اوله جنی ملاحظه اولنورسه قول مذکور مرقومک سانحاتندن دگیل مضبوطاتندن اولدینی اعتراف بیوریلور ظننده نر .

بو مجتهده شوراسی ملاحظه یه شایاندرکه لساننده یازی یازمق ایستیان ارباب اقتدار انتساب ایلدیگی السنه اجنبیه ناک محصول معارفندن ماتنی مستفید اتمک ایچون اول امرده کندی لساننده کندی اخلاق و عادات و حتی اقوال و محاضرات مایه سنه علی قدر الامکان احاطه حاصل اتمگه اعتنا ایلمی در . چونکه معرفت نقل مقاله دگیل تعلیم کالده در . تعلیم کمال ایسه آتی یوز ییلاق بر ملتک کندی سایه مساعی وادرا کاتیله اجتهاد و اتخاذ ایلدیگی وساطتی بکنیه رک تحقیر و تخریب ایله دگیل منسوب اولدینی ملتک شان عرفانی تقدیر و توقیر ایله برابر « موجودی قید و منقودی صید » اتمگه چاشمقله ، یعنی ترقیات عصریهده بزدن ایلری گیدن اقوامک وساطت

معارفنى احتياجهزه و اخلاق و عاداتمزه موافق براسلوب ايله دائره اجتماعيه موزه ادخاله صرف مساعى ايله اولور .

رأس سنه هديهسى

خرسـتيانلر آره سنده هر سنه ميلاديه نك ابتداسى ايچون بورطى طولق قاعده اولديني گي بزم محرميه قيبليدن دخى صغار و كبارك يكدىگره بعض تفاريق اتحاف ايمه لرى دخى عادات ضره سنه كچمشدر . احبا احبايه ، اقربا اقربايه ، زوج زوج سهـنه ، زوج سهـسى زوجنه ، همشيره برادره ، حاصلى اوزاق يقين هر شخص قدرتى ، حسن طبيعتى نسبتده برر هديه ويرر . حتى اورو پاده بعض صنوف ارباب صنايع بر آره يه گله رك كندى ناملرينه اولق اوزره حكمدارلرينه و يا وكلا دن وطنه اك زياده خدمات مشكورده ده بولنمش ذواته دخى بويه تقدمه لرده بولنورلر . حكمداران دخى وكلا دن و يا ابدان و يا عسـكر يدن اولان بعض آشنالرينه مثلا تصوير ، و يا سيغاره محفظه سى ، قليچ ، حقه قلم ، گي يادگارلر اهدا ايدرلر . بو هديه لرك قيمت ماديه سى مطلوب اولمىوب اهميت صورت انتخابيله صاحب هديه طرفندن خاطره كتيرلش اولماقلا نده در . مثلا بر حكمدار بر صاحب قلمه ولو يوز غروش قيمتده بريازى حقه سى اهدا ايتسه نائل هديه اولان ذات آنت صورت انتخابندن طولايى احتمال كه مجوه ردن مصنوع بر حقه يه صاحب اولمش اولمقدن زياده مفتخر اولور .

بعض بيوك رساملر اكر احبابنه ييل باشى هديه سى اولق اوزره كندى قارت ويزيتلرى اوزرينه (رسمده هانگى طرزه منسوب ايسه) مثلا اوفاجق بر كمى و يا خود بر بار گير قفاسى رسم ايدررك ارسال ايلر . بو گي هديه لر ايسه اور سامك اك بنام لوحه تصويرندن زياده مقبوله كچر . مشهور رفا ئلك برييل باشنده بر مكتوب ظرفى اوزرينه هر گيله رسم ايدررك

احباسندن برینه کوندرمش اولدیغی بر (کروبی) تصویر بوگون فلورانسه موزه سنک ال قیمتدار آثاری صره سنده حائز مقام اعتباردر .

رسام مشهور (آیوازوفسکی) بوندن بش سنه مقدم مملکتیزه ایتدیگی برسیاحت اثناسنده بو عبد عاجزه رأس سنه هدیه سی اولق اوزره یگرمی بش سانتیمتره مربعنده بر مقوا اوزرینه بر عمان [۱] سا کتده خیال میال کوریلور یولده برزهلی سفینه تصویر یادگار ایش ایدی . بوگون تصویر مذکور عنده مملکت جمه سندن قیمتدار در . چونکه آیوازوفسکی طرز رسامانه سی اعتبار یله بو عصرک یتشدردیگی دهات مصورینک ال گزیده سیدر . هرکیم اولورسه اولسون بیك لیرا فداسینه مشار الیهک الواح مصوره سندن بردانه سنی اینه بیلیر . فقط آیوازوفسکی طرفندن بویله بریل باشی هدیه سنه هرکس موفق اوله میه جنی ایچون عند عاجزانه مده بو تصویرک قیمتی یوقدر .

نته کیم سلطان عبدالعزیز خان مرحوم آیوازوفسکی یه بیکلره آلتون احسانیه متعدد لوحه لر اعمال ایتدیرمشلر ایدی . حتی کندیسیدی که : « بن سلطان مشار الیه دن تصویرم مقابله آدیغ احسانی هیچ بر حکم داردن آلمدم . فقط مشار الیهک بنده جهان خزینه لر یله مبادله ایده میه حکم بریاد . کاری واردرکه یگانه مدار منخرتمدر . او ایسه بگا سپارش ایش اولدقلری برصندال نمونه سیدرکه قرمز قلمه درت بش خطک چکیده سیله حاصل اولمشدر . بن رسامم . پک چوق رسم مسوده سیده گوردم . فقط دنیا ده برصندالک او وضعه مخصوص اولان حالی بویله درت جزکیله ارئه به موفق اولمش هیچ بر رسام تصویر ایده مم . »

مسوده تصویرک فوطوغرافله آلدیرمش اولدیغی نسخه سنی (چونکه اصانی آیوازوفسکی متوفی ایکنجی آکساندره اهدا ایش) بزه ارئه ایلدی . واقعا فن تصویر حقنده بیان افکار ایتکده کی عجز قابلیتی اعتراف ایله دیه

[۱] فن طرفدار اولان ادبا ایشتمون .

بيایرم که مسوده مذکوره عادتاً بر قلم اعجاز رقمک اثر بدیعی اولدیغنی هیچ رسمدن آگلامیان بر آدم بیله وهله تسلیم ایلمر .

شوققره استطرده دن مقصد من بودرلو هدایده آرنیلان شی قیمت ماده اولیوب قیمت معنویه اولدیغنی بیاندر .

هر شیده اولدیغنی گبی ییل باشی هدا یاسنه متعلق دخی پک چوق حکایات واردر . بو حکایه لردن الك لطیفی اولق اوزره اصحاب مطالعه یه فقره آتی بی عرض ایدرم :

فرانسه ایمراطوری متوفی اوچنجی ناپولیون برسنه باشنده مشهور امیل دوژیراردنه بر کتاب اهدا ایلمر . امیل دوژیراردن او تاریخده (لالیبرته) نامنده کی مشهور فرانسیز غزته سنک محرری اولدیغنی گبی ایمراطور ناپولیونک دخی ندیم خاصی ایدی . کتابی رأس سنه کیجه سنده مابینجیلردن بری مومی الیهک اوینه بر اقوب گیدر . کتابک اوزرنده (سهزار) یعنی (قیصر) لفظی آلتون حروف ایله منقوش بولنور . او تاریخده ایسه ایمراطور ناپولیون (قیصر رومک ترجمه حالی) عنوانیله بر کتاب تالیف ایلمش ایدی .

امیل دوژیراردن بو اثرک بلکه حین تحریرنده ناپولیونه ولو فکرأ اولسون اعانه ایتمش اولمسندن کندیسنه ییل باشی هدیسه سی اولق اوزره او کتابک گوندلش اولسنه پکده او قدر ممنون اولماز .

بر صاحب قلمه گوره بر اثر مدون ولو دفعاتله منظوری اولمش آثاردن بولسنه ینه بعض مرتبه مراق بخش ایلیه جگندن امیل دوژیراردنده بر مدت صگره کتابی انه آلهرق آچار . برده نه گورسه بکنیرسگنر ؟ هر بر صحیفه سی بشر یوزفراناق پانق قائمه سیله دونادلش ایکی یوز ورقلی یعنی یوز بیک فرانقدن عبارت بر کتاب .

کتابک اوزرنده (قیصر) لفظی بولغنی دخی معنیدار ایدی . زیرا (قیصر) دنیلان (سهزار) اوروپا لسانلرنده ایمراطوره علم اولمشدر .

آرەدن بر مدت كچد كدن صكره اميل دوژير اردن امپراطوره شويله
بر عريضه تقديم ايدر :

« حشمتلى افندم ! ييل باشنده احسان بيوريلان كتابى بوگون ختم
ايلدم . عنایت عليه حشمتپناهيلردن جلد ثانیسنك دخى احساننه منتظرم »
امپراطور ينه او مقدار قائمەدن عبارت بر كتاب دها ارساليله ائك
صوك قائمەنك ياننه ياشدیردیغى بر ورقه يه دخى (جلد ثالثى در دست طبعدر)
عبارەسنى تحرير ايله بو يولده عطاياسنك اشبو ايكنجى دفعه ايله ختام بولمديغى
افهام ايلر .

اوح كونده يكي دنيادن اوروپايه سياحت

آمر يقاليلر هر شيدە ابراز عظمت اتمك آرزوسنده درلر . اكثر
خصوصانده ايسه بو آرزولرينى موقع فعله ايصال ايدرلر . مثلا زرھلى سفينه ي
آنلر ياپديلر . صكره زرھلى سفينه لرى رخنەدار ايدە بيله جك گله ايجاد ايتديلر .
براز صكره زرھلرك شخنى بر قاچ قاتە ابلاغ ايلديلر . آنك اوزرينه ده
طورپنى وجوده گتيرديلر . طورپنى تاثير سز بر اقق اچون زرھلى ويا
زرھسز سفينه تلدن برز آغ كچيرديلر . حاصلى هر مشكل اچون بر چاره
هر چاره يه بر مانعه كشف ايلديلر .

بو دفعه ده (طورنتون) اسمنده بر مهندس نيويورقدن ليودرپوله
۳ چق كونده سياحت ايدە بيمك اچون عادتاً قاره واپورلر بله مسابقت
ايله بيله جك برواپور انشاسنه مباشرت ايلشدر كه شمدي يه قدر دريايه ايند يريلان
سفاینك بو درجه لرده جسيم وسريعى گورلما مشدر .

[سيانتيفيق آمر يقن] نامنده كى مجموعه علومك روايتنه گوره در دست
انشا بولنان بو واپور ۸۰۰ متره طولنده و ۸۰ متره عرضنده اوله جق
و ۲۵۰,۰۰۰ بار كير قوتنى و ۳۸۰۰۰ طون حجم استيغابيسنى حاز اوله جق
وساعنده ۳۵۰۰۰ كيلو كومور حرق ايدەرك ساعتده ۷۵ ميل

مسافه قطع ایلیه جک و بناء علیہ آمریقادن یوم حرکتدن اعتباراً ۳ بچق گونده انگاترہ ناک لیوہر پول اسکله سنہ مواصلت ایلیه جکدر .

ماتقطات

غزته قطاری

آمریقاده یالکز غزته ایصالنه مخصوص اولق اوزره بودفعه مخصوصاً شومندوفر اداره لرندہ بر لوقوموتیف و بر یوک عربہ سیله برده پوستہ جی عربہ - سندن عبارت اولہرق بر (غزته قطاری) تشکیل ایدلمشدرکہ ساعتہ ۲۴۲ کیلومترہ مسافه قطع ایلیہ جکمش . چونکہ آمریقاده بعض بلاد واردرکہ شومندوفرلہ یدی گونده ایصال مکاتب اولنہ بیلکدہدر .

درت یوز میلیون نفوسہ مالک اولان چین قطعہ سنندہ یالکز ۲۰ غزته نشر اولنمقدہدر .

اوروپا لیلرک برتدبیری

رومالیلر تبدل اقلیمک سبب اولدینگی خستہ لیکاری منع ایچون برعادتہ رعایت ایدرلردی کہ غایت بسیط ایدی :

سفر بر اولان عساگردن هر برینه برقاج گون کفایت ایدہ جک مقدار سرکہ توزیع ایدرلردی . افراددن هر بری صوا ایچہ جکی زمان صودروننہ برطاملہ قدر سرکہ آقیدر و بونکله پک چوق امراضدن مصون بولنوردی .

سوفوقل ایله برمتشاعر

یونان قدیم مشاہیر شعرا سندن سوفوقل برمتشاعر ایله گوریشورکن « بن اوچ بتی آنجق اوچ گونده انشا ایدہ بیایرم » دیدیکندہ ، متشاعر دیرکہ — اما یاپدیگزها ! .. بن اوچ گونده اوچ یوز بیت انشاد ایدہ بیایرم .

سوقوفل جواباً دیمش که :

— انشاد ایدوسکز اما اوبیتلر اوچ گون بیاہ یشایہ ماز .

مارکی دار ژانسون دیر ایمش که : « هر کس اولمک کوچ اولدیغنی اعتقاد ایدنیور . بنده عینیه او اعتقاددهیم . مع مافیہ ایش اورایه گلدیگی زمان هر کسک آزچوق سهولتله ایشی بجرمکده اولدیغنی دائما مشاهده ایتمکدهیم .

ایسودچ قرالچہسی مشهور قریستین دائما ارککارله مجالسه ایددرک قادینلردن هیچ خوشالانماز ایمش . بونفرتنک سببنی سؤال ایدن برینسه دیمش که : « ارککاری ارکک اولدقلری ایچون دکل قادین اولدقلری ایچون سویورم . »

اوصاف مبالغه کارانه

برمارسیلیالی ایله برغاسقونیالی آرسنده :

مارسیلیالی — بنم برعموجهم واردر و او قدر ششماندرکه قارینیک بیوکاگنبدن اون یاشندن بری آیاقلرینی گورمگه موفق اوله مامشدر .

غاسقونیالی — آدم سنده اوده برشیمی ! بنم برطایم واردر و او قدر اوزوندرکه یاشندن شابقه سنی چیقارمق ایستسه انی باشنه آنجق برچاریکده گوتوره بیایر .

بونلری دیکله مش اولان نکره گونک بری ده نظیره اوله رق دیرکه :

— اوده برشی دگیل . بنم همشیره زادم اودرجه لرده طویلدرکه

کانون ثانینک برنجی گونی آیاقلرینی اوشوته جک اولسه آنجق یگرمی دردنجی گونی نزلیه اوغرار .

— (بی) هر شهر عربی ابتدا سیله اون بشنده نشر اولنور (بی) —

جلد ۵ - جزو ۵۳ [فی غره صفر سنه ۱۳۰۴] نسخده سی ۳ غروش

مباحث ادبیه اوزرینه برادریم کمال بکدن آلدیغم مکتوب

برادر

ساستره ترجمه سنه دائر یازدیغم مکتوب مجموعه گده نشر اولمش، برچوق حدتلی شدتلی موجب اولمش . سعادتلو حاجی ابراهیم افندی حضرتلریله بشیر فؤاد بک افندی ترجمان حقیقته گوندر دکاری بر مقاله ایله مکتوبک مندرجاتنی جرح ایتمک ایستمشلر . مکتوبک خاتمه سنده کی « از جمله سوگورلر » سوزی اولدجه تاثیر ایتدیگنی گوریورم . سعادتلو حاجی ابراهیم افندی حضرتلری ممکن اولدیغنی قدر شتمدن توقی بیورمشلر . بو موفقیتدن طولایی کندیمی بختیار عد ایدرم . اول امرده مشار ایله حضرتلرینک مقاله لرینی نظر دقته آلام . بشیر فؤاد بک افندی ایله صکره قونوشورز . ماضی ایله بختمزی بتیردم ؛ استقباله ده نوبت گایر [۱] حاجی

[۱] بو مکتوب بشیر فؤاد بکک انتخارندن اول یازلمش واستانبوله ورودی ایسه مرقومک غزتلرله اعلان انتخاریند تصادف ایتمش ایدی . کمال بکک استقبال تعبیر ایلدیکی فؤاد بک بو کونئی کونده موت ایدی اولان ماضی به داخل اولدی . حال بوکه ماضینک مساک مشئومی ایوم تسلط نمای استقباندر . لطابع

ابراهیم افندی حضرتلری بگا بر تعظم اسناد ای دییورده محصول توهمی اولان بوحالره وهم نامی و بناءً علیه مقاله سینه رد او هام عنوانی و یرییور . اصحاب مطالعه تمیز حقیقته ای یکمزدن ده مقتدر در . تعظم و توهم نه طرفده اولدیغنی قولای آگلار .

فخر مسئله سی طوغریدر . اثر عاجزانه مک بر آلمان صاحب قلمی طرفندن ترجمه ، بر دیگری طرفندن ده تقدیر اولمسندن طولایی افتخار ایتدم ، ینده ایدرم . چونکه جهان ترقی به مالک اولان ملتدرن برینک لساننه ترجمه اولنه بیله جک بر اثر میدان قویه بیلشم . حاجی ابراهیم افندی حضرتلری ده ایکی سطارق بر یازیلرینک بر لسانه ترجمه اولندیغنی گورسونلر اوزمان نه قدر افتخار ایدرلرسه ایتسونلر . فقط امین اولسونلرکه وادی قدیم ادب ایچون « شیخ الوادی » اولسدلرده « سوخته دلان لهات » سعی و تبعی قیامته قدر « شربت شهدامیز مرحبا و قهوه تعب فرسای الفت انگیز اهلاً و سهلاً ایله » تلطیف و اکرام و « مطبخ عمارت عامره جود و سخالرنده غلیان ایدن قزغان نوال و عطادن تعیین شوربا و پلاو زرده » ایله اطعام ایلسنه لرینه یازدقلری شیرلی بر اوروپالی به اوقوتغنه موفق اوله مازلر .

اوروپا اصحاب تبعی سائر ماتلرک آثارنده مسائل فیه و یا خود حسیات و تخیلات ادبیه آرییورلر . حاجی افندیکن ظن ایتیم که فنون صحیحهدن برشی تالیفنه اقتدارلری اولسون . بگنهرک ، هر درلو قصوردن سالم عد ایدرک بیت خرابی تعمیره چالشدقلری نایینک : « کمیت باده بی سورقان قشاندرنجیه دهک . او شونخی مجلس وصله دا داندیرنجیه دهک » گبی لطیف سوزلرله مالا مال اولان دیوانی ترجمه ایتدکلری گبی ابراهیم افندی حضرتلرینک « صنایع بیانیه و بدیعیه ایله مصنع برمثل مخیل لطیف » عنوانیله یاد ایدرک تعظم و توهملرینک درجه سنی حقیقه اعلان ایلدکلری (پلاو زرده) مقاله سنی ده لسانه آمازلر . چونکه بویله خاییده عجم مضمونلرینک حسیات و تصورات ادبیه ایله قطعاً مناسبتی یوقدر .

نه حاجت کنديلری اوروپا لسانلرندن برينه واقف دگملىرسه عربى يه منتسبلردر . او « صنايع بيانیه و بديعیه ايله مصنع مثل مخيل لطيف » لرینی عربى يه ترجمه ايتسونلر اگر اوقونور ، هضم اولنور برشى ميدانه چيقارسه بن بلا تردد ملزم اولديغى اعتراف ايدرم .

ايسته بنم اثرمك ترجمه اولمىسندن طولايى افتخارم حسيات مليه يى ، بريوك كشورك قوه ناميه سینه بر كوچك ياپراق ايله مثال گوستره جك قدر تصوير ايده بيلديگمىندر . بو افتخار ايسه حاجى ابراهيم افندى حضرتلرينك توهملرى گي افراد ملتہ توزیع اولمق لازم كلز . بالعكس تصوير ايتديگم حسيات ملتك حالى اولمىسنه نظراً نائل اولديغم مفخرتدن طولايى وطنداشلىرىمك هر فردينه طرف عاجزانهمدن بر حصه شكران تقديمى اقتضا ايدر .

حاجى خواجه افندى حضرتلرى متصف اولدقلىرى ظرافت ادا ايله « شوراسى معلوم ظريفانهلرى بيورلسون كه موسيو هانرى هارطك ساستره تياترونى ترجمه ايتمى اوراق پریشانده و سائر محللرده وقوعبولان غلطائى تصحيح ايدمىز » ديمشلىرى . يك اعلا ! فقط كنديلرينك ده شوراسى معلوم اظرفانهلرى بيورلسون كه اگر غلطاتدن مراد بر بلاغت درسى و يردكلىرى صروده تحريات مخصوصه ايله بوله بيلدكلىرى برقاج لفظ خطاسمندن عبارت ايسه كناهى بيونلرينه فخر اچون يديمه برسند ويرلرده « كفى المرء نبلا ان تعد معايبه » مصراعيله تمثلى ايدرم . خصوصيله حاجى افندى حضرتلرنجه خطا عد اولنان سوزلرك اكثرى ده صوابدر؛ نته كم بو مقاله يه تعلقى اولانلرينى زيرده اثبات ايده جگم . فقط شوراسنى دها اول بيان ايديم: حاجى ابراهيم افندى حضرتلرى گي مرده پرست استادلرمز و آنلرك التزام ايتدكلىرى ادبى عتيقه گي « تركى عجمى » وصف غريبيله ياد اولمغه لايق مستشهداتمزموجود و مرعى اولدقجه هيچ كيمسه اچون يازى يازمقدده غاطدن سلامت قابل اوله ماز . بن (مطبوع الاندام) تعبيرينى قوللانديغم زمان اغتده يا خود ادبى معروفه ده گورمديگم بر تعبيرى يازمامق مراقنده ايدم . او وقتكى تبتعمك ، دقتك درجه .

سنیده بیایرسک . بونگله برابر او غلطی یازمشم . چونکه مستشهداتدن عد اولنان آئارده موجود ایمش . (عثمان زاده تائب) الماس محمد پاشانک ترجمه حالنده « متناسب الاندام » تعیرینی قوللانمش . بن تائب گبی مشاهیر ادبا وخصه و صیله اعظم علمادن معدود برذاتک قوللاندیغنی کلمه لرده عربی بی فارسیدن تفریق ایتدیگنی زردن دوشونیم ؟ اگر اوزمانلر خواجه ابراهیم افندی حضرتلرینک « حدیقه البلاغه » لری موجود اولسه ده اله کچسه ایدی ایچنده « قزغان نوال وعطا » بی گورردم . قزغان ترکجه دگل ایمش اگر اولسه ایدی حدیقه البیان صاحبی گبی بر تلخیص آشنای اجناس اثمار سخن البته ترکجه بر کلمه نك عربی بر کلمه یه اضافت فارسیه ایله اضافتی جائز اوله میه جغنی بیله . جگندن (قزغان نوال) ترکیبنی قوللانمازدی دیردم . (قزغان حدت) فلان گبی بر تعیرده بن استعمال ایدردم . استاد لرمزک ، مقتدر رمزک طوغری سویلدکلرینی بزیا گلش آ گلارسه ق قصور بزده اولور . فقط بزیه یا گلش اوکره دیرلرسه ، یا گلش مثال گوسترلرسه اوزمان مسئولیت بالطبع آنلره عائد قالور . حاجی ابراهیم افندی حضرتلری مقاله لرنده « صاحب مکتوبک استاد بلاغت دیو تعریض ایتک ایستدیگی آدم کیم اولدیغنی بن بیلورم . او آدم جامعی طویلله یه طلبه بی آته صیانی فارویه تشبیه ایتک گبی بر امر قبیحی هیچ بروقتده ارتکاب ایتدیگنی ده یقیناً بیلورم . » بیوریورلرده بوتشیهاتی « صاحب مکتوبک خامه سندن صادر اولمش گوردکلری اجلدن » بزم صنمز ، بزم اختراعمز اولدیغنی آ گلار مشلر سه ده کندی خیالاتمزی دیگره اسنادک نه معناسی اولدیغنی آ گلایه مدقلرینی سویلیورلر .

ذهنلرنده حاصل اولان مشکاک حلی کوچ برشی دگلدر . جامعلرده طلبه علومه بدل چوجقلره درس ویرلمسی حقنده میدانه آتلش بر مطالعه اوزرینه یازدقلری شیاری بر کره گوزدن کچورسونلر . طویلله ، بارگیر ، فاره تشبیهلری هانگیمزک قلندن صادر اولدیغنی پک قولای آ گلارلر . اوحالده ایسه کندی خیالاتمزی غیره اسناد ایتدیگمزده حکم ایدرلر .

بزم قولمز سائره اسناد خیال قبیلندن ایسه او مباحثهده نهدیدکارینی
 لطفاً بردها ایراد بیورسونلرده گوردم قصورمن وار ایسه اعترافده ترد ایتمیز .
 حاجی ابراهیم افندی حضرتلری « اوراق پریشانده کی بعض غلط
 وخطا اوزرینه اولان تعریضک وقوعی درت سنهیه تقرب ایتدیگی حالد
 آنک مدافعه سنه شمعی قیام اولمسنک سببینه ده آگلایه مدق » دیورلر .
 کندی رأیلرنجه « تیمور طاونده هر ایش چاغنده گرك » ایمش .

ظن ایدرم که حاجی افندی حضرتلری مکتوبک خاتمه سنی اونوتمشله
 یاخود اوصرده اکریم بک افندی ، مدحت افندی ، معلم ناجی افندی
 حضرتایله ایتدکاری بحثی تخطر ایدم مامشله . بن اوزمان او یقوده دکلدم ،
 فقط حالت صحوده بولسان بر آدم ایچون شتم ایشتمگه عرض نفس ایتماک
 انتباه لوازمندن اولدیغنی سایه لرنده او گرنمشدم .

برده مرور زمان دعوا سی محاکمات ادیه ده ده جاری ایمش که
 حاجی افندی حضرتلری اعتراضلرینک وقوعندن تقریباً درت سنه مرور
 ایتدیگنی بیان ایدیورلر ! اگر جاری ایسه بنده اثرلرمدن بعضیلرینک
 ظهورندن حاجی افندی حضرتلرینک وقوع تعریضنه قدر درت دگل بلکه
 اون درت سنه گذار ایلدیگنی بیان ایده بیایرم . اوزمانلر کندیلری
 او یقوده میدیلر یوقسه « تیمور طاونده هر ایش چاغنده » گرك مثلرینی ده
 ایشتامشلمی ایدی ؟

یوقسه آثار جلیله لرنده جهلا فلان گبی تعبیرلرله لطفاً تحقیره تنزل
 بیوردقلری ادبیات جدیده طرفدارلری یازی یازمغه باشلایوب ده شیوه
 لسانی خلقه او گرتهدن اول کندیلری ده بک چوق امثال عالیلری گبی
 ترکیه بر مسئله تصویر ایتک اقتدارینه مالکمی دکلدیلم . [۱]

انطق الله ! حاجی ابراهیم افندی حضرتلری (اوراق پریشانده قوشله

[۱] بوسواله هیچ لزوم یوق ایدی چونکه ندمالک ایدیلر ونده بوندن

بویله مالک اولدیله جکلردر .

طاقیلان دالارک طراوتی زائل اولدی تاز لیمه جک بر شئیئه بتکرار دال
 صالیویرمک داعیه سنه دوشمه نٹ سببنی دخی آگلایه مدق دیمشالر
 بو آگلایه مدق تعبیرینک مفید اولدینی صیغه جمعه بنده داخلیم. چونکه
 قوشلره دالار طاقان کندیلری اودالارک طراوتنی زائل ایدن ایسه
 حقیقتدر. بویله ایکن کندی صنعلرینی بگا اسناد ایله تاز لیمه جک بر شئیئه
 دال بوداق صالیویرمک داعیه سنه ینه کندیلری دوشیورلر، صکره ده سببنی
 آگلایه مدق دیورلر.

خواجه افندی حضرتلری بو گاده قناعت ایتمامشلرده « شهبال
 کله سنی نهال اوقیور دیور اما بوسوزی اوراق پریشان یازمش اولدینی
 ترکیبی بردها گوزدن کچور مکسزین سویلیور « بیور مشالر! و من العجایب
 اعمش کمال!.. لطف بیورسونلرده اوراق پریشانی برکره کندیلری گوزدن
 کچورسونلر. بن بیك یمین و اوراق پریشانی اوقویانلردن برقاچ بیك شاهد
 ایله کندیلرینی تأمین ایدرم که او اثر عاجزانه مده (پرتوزکا) کله سیاه باشلایان
 و حاجی افندی حضرتلرینک قولنجبه (نهال) کله سنی حاوی اولق لازم گلان
 عبارته حتی برسطری ده مندرج دگلدر. بگا واصحاب مطالعه یه اینانمز لرسه
 کندی گوزلرینه اعتماد ایده بیورلر.

اوراق پریشان ایچنده اگر او عبارده بی بولور لرسه طرز عتیق جدله
 اتباعاً کتابی باشمزه اورسونلر.

ینه بیك یمین ایله، برقاچ بیك اصحاب مطالعه ایله تأمین ایدرم که بن
 او عبارده بی تصویر افکارده نشر ایتمشدم. عبارده بی حاوی اولان مقاله ده
 برچوق ترتیب سهولری وارد. فقط شهبال کله سی (نهال) دگل هیچ بردیشی
 قیرلماش اوچ نقطه لی برشین ایله شهبال اوله رق یازلمشدر. تصویر افکار
 مجموعه سی پک چوق یرده بولنه بیور. از جمله سنده وار. حاجی افندی پک
 مراق ایدر لرسه گوسترمکده دریغ مروت ایتمسک. اوراده نهال کله سنی
 بولدیقلری حالد بزد حال مدعالرینی تسلیمه حاضرز.

فقط اوراق پریشانده اویله بر عبارت، تصویر افکار مجموعه سنده کی
عبارده اویله برکله بوله مازله ایه انصافلرندن مأمول ایدرزکه کندی خیالی
غیره اسناد ایتک توهمات عظیمتکارانه سی کندیلرینه عائد بر حال اولدیغنی
اعتراف ایدرلر .

یوقاریده کی ایضا حاتدن آ گلاشلیدی که بن عمر مده دالی بود اقلی قوش
تصور ایتدم . عجایب مخلوقات آره سنده ده مثلی بولغیان او حیوان نباتی کندی
شکار معرفت لیدر . اوجه تله هر کسه پیشکش ایدلمکدن ایه قزغان نوال
وعطالرنده طخ اولنان پلاوه قارشیدیرلسه حاضر نعم ادبیات کریماندرینه
برقات دها لذت ویرلش اولور .

حاجی افندی حضرتلری بنم قاموسده ضرورت ماده سنده « الجأته
الیه الضرورة والضرورة والضرور » عبارده سی عیناً مندرج ایکن یولنده اولان
سوزمی وهم عد ایدیورلرده عبارده قاموسده یوقدر ، او عبارده بی مترجم عاصم
افندی مثال اوله رق یازمشدر بیور بیورلر .

عقولرینی رجا ایله کندی بختیار عد ایدرک شونی بیان ایدرم که بزده
شمدی قاموس دنیلنجیه قاموس ترجمه سی مراد اولنیور . قاموس ترجمه سی
آ گلاشلیور . حتی اصل قاموسدن بحث اولنمق ایستلدیگی حالدده تصریح
مرام ایچون اولفظه برده عربی وصفی علاوه ایتک گبی بعض تکلفاته
احتیاج گورینیور . بو حاله نظراً حاجی افندی حضرتلرینک ترتیبینه چالشد .
قلری مغالطه بنم افاده می وهمیات صرهنه ادخال ایدمز .

گتوردیگم دلیلک فیروز آبادیده موجود اولماسی قوتنی قطعاً تنقیص
ایده مز . خواجه افندی حضرتلری نه دیمک ایستلر . قاموس صاحبی تخطئه
ایتمشلرده قاموس مترجمه می خطا اسناد ایلشله . خیر آ گاده جسارت
ایده میورلر « بز ترکیب کلیاً خطادر دیمک بو مقامده اولی اولان الجای
وقت و حال دیمک ایدی » بیور بیورلر . بو اولوتی عجباً عاصم افندی نیچون
دوشونمامشده الجأته الیه الضرورة عبارده سنی تألیف جلیلنده مثال اوله رق

گوسترمش . بنم عبارمدہ کی مقامہ گورہ اولی اولان الجای وقت و حال ایسہ الجای ضرورت ہانکی مقامدہ قوللانیاور ایمش . حاجی افندی حضرتلری اوجہتلرہ ہیچ تعرض ایتیمورلر . حال بوکہ بوتفریق ، و یردکاری درس بلاغتک وظائفندن ایدی .

شومقالہدہ چالیسہ ، اوغراشہ بولدقاری تاویل ایسہ تالیفلرندد یازدقاری سوزہ تمامیلہ مطابق اولمدقندن بشقہ مقدمہسی نتیجہسنہ اویماز بر مغالطہدن عبارتدر . معلومدرکہ « الجا لفظی ضرورت مس ایتدیرمک معناسنہ برتعبیر بسیط اولدیغندن » دنیلجہ بو مقدمہنک نتیجہ ضروریہسی الجای ضرورت ترکیبنک خطا اولدیغنی بیاندن عبارت قالور . مقتضای مقامہ مطابق مسئلہسی صدد بحثک ، مقتضای حالک بتون بتون خارجنددر .

غالبا بن قاموسک عباردسنی گوسترنجہیہ قدر حاجی افندی حضرتلری اویقودہ ایمش لرکہ الجای ضرورت تعبیرینک جائز اولہ جغنی بیلہ مامش لردہ درس بلاغتلرندہ برتعبیر صحیحی سقیم گوسترمگاہ طالبلرہ تعلیم جہل ایلشلر . مکتوبمدہ کی « اختیارلق سیئہ سیئہ آیاقدہ طورہ میانلرک » سوزینی حاجی افندی حضرتلری شخصہ معطوف برتعیض قیاس ایتشلرگی گور . نیور . حال بوکہ بوسوز ادبیات عتیقہ طرفدارلرینک ہیئات مجموعہسنہ برمثال اولہرق ایراد اولنمش ایدی . بوہیأت آرسندہ بزم اولادمز مقامندہ بولنہ جق قدر کنجلردہ واردر . یوقسہ امین اولس ونلرکہ ادبیات عتیقہ طرفدارلری یالکوز کندیلری اولسہ ایدی اومسلکی موضوع بحث ایتک کیسہنک خاطرینہ بیلہ کلز ایدی .

§

ساسترہ ترجمہسنہ دائر [نودیہ وردمیہ] نامندداولان روسیہ غزتہسنکدہ برمقالہسنی گوندرمش ایدک . صرہسی کلش ایکن برازدہ آندن بحث ایدلم : بوغزتہدہ مؤاخذات ادبیہ یازان ساستردیہ دائر اولان مقالہسنہ « کیم مأمول

ایدردی ده عثمانلیلرده ده اوروپا ملتلیری گبی وطن نامنه یازلمش تیاترولر، اثرلر بولنسون « مآئندہ برعباره ایله باشلیور .

واقعا برروسیه محررینه گوره عثمانلیلرده او یله برحس عالینک وجودی آرزو اولنه جق شیلردن اولدیغیچون مؤاخذ افندی اثر عاجزانده می گوردیگی زمان نه قدر استبعادایتسه تعیب اولماز. فقط معترضک بو استبعادی بنم ایچون بریوک مفخرتدر . افتخار حاجی ابراهیم افندی حضرتلرینه نه قدر کریه گورینورسه گورنسون بویله یرلرده انسانک تربیه سنه ، فکر متواضعانه سنه غلبه ایدیور .

معترض وقتیاہ قزاقلرک اللرینه کچن اسیرلری یرقزائمق ایچون چکه لریله دیزلرینی بریره گتوردرک طور طوپ ایتدکن و اوحال ایله صقیجه باغلادقدن صگره کوفه یه قویدقلرینی آندیره جق برمهارتله ساسترهنک مآئی خلاصه ایتدکن صگره او یونک ادبیات و صنعتجه برمزیتی اولدیغنی سویلیور . آئی بلیورکه ساسترهنک موضوعی مؤلفنک خیالی دگلدر . بنم یایدیم شی روم ایلیجه جنتمکان سلطان محمود خان زماننده که شمنی محاصرهنده نقل اولنان برحکا . یه بی بردرجه یه قدر توسیع ایچون گوردیگم مجبوریت اوزرینه قریم محاربه سی صره سنده وقوع بولان ساستره محاربه سنه نقل ایتدکن عبارتدر . و مقصد تالیف ایسه ماتده اولان حسیات وطن پرورانه یی تصویر ایدی . تیاترو یازمقده مهارت گوسترمک دگل ایدی .

معترض دوستمز ساسترینی فکرینه مطابق گورده مدیکچون اثرک علیهنه چیقاییله جک هر نه ایشتمشسه اینانمش ، ساسترهنک یالکز برکره اویناندیغندن بحث ایدیور . قاچ تیاتروده ، قاچ کره معرض تماشادن کچدیگنی ایسه هر کس بیلور . بنمله مقایسه اتمک ایستدیگی (ویقتورین ساردو) نک ساستره قدده اوینانمش هیچ بر اثری اولدیغنه معترض جنابلرینی نه درلو ایسترسه تأمین ایددیلورم .

معترض مقاله سنده « کال ایله ویقتورین ساردونک آره سنده قوجه

بر اوروپا وار « دیور . واقعاً بویله آثار وطن پرورانه دن بحث اولدیغنی صرهدده کندیسچون بنم ایله روسیه ادبسی آره سنده بر مقایسه یایمق قابل اوله ماز . چونکه آثار وطن پرورانه ایله روسیه شاعر لری بیننده غایت عظمتلی ، غایت دهشتلی برسبریا صحراسی موجود اولدیغنی کندیسی بزدن ای بیلور . فقط بویله بر مقایسه ده اوروپا مؤلفلرندن و یقتورین ساردونک انتخابنه آنک ده (وطن) نامنده برتیا روسی اولدیغندن بشقه برسبب بوله مدم . چونکه بنی و یا خود خاقتی بدایع ادبیه یه ارشاد ایچون بر مثال گوستریله جک ایسه اوروپاده و یقتورین ساردودن بیوک برچوق ادیب واردر . بنی تذلیل مقصدی اوزرینه بر مؤلف ایله مقایسه یه لزوم گوردی ایسه و یقتورین ساردودن کوچک مؤلف بیوکلرندن دها زیاده در .

مقصد ظنم گی و یقتورین ساردونک (وطن) نامنده کی اثریله بنم اثرمی قیاس اتمک ایسه اوزمان حقیقه آره ده اوروپا قدر بر مباعده پیدا اولور ؛ بنم اثرک موضوعی بر آدمک مادر وطنی جاننه ، جانانه ترجیح اتمسی ایدی . و یقتورین ساردونک اثرینه انتخاب ایتدیگی موضوع بر آدمک وطن پرورلک نامنه دیانتی قبول اتمسندن عبارتدر .

ادبیات عتیقه ایله آره مزده دنیا قدر بر قبرستان پیدا اولدی . و یقتورین ساردونک اثری یولنده اولان و روسیه مؤاخذینه گوره ادبیات و صنعتیه مطابق بولنان بدیعه و یا بدعتلر ایله ده بینمزده بر قطعه دگل بر قاج دنیا گیرسه ممنون اولورز . باقی اخوت

قر داشتک

کال

..-0-..

آئیده کی افاداتی حاجی ابراهیم افندیکن اعتراضنامه سی نشر اولدیغنی ایرتسی کونی برورقه ایله ترجمان حقیقته کوندرمش ایدم . هرند مقصده مینی ایسه مذکور غزته ده نشر ایدم دیکندن بورایه درجینی مناسب کوردم .

پنچشتمه کونی نشر اولان ترجمان حقیقته (رد اوهام) عنوانیله الحاج ابراهیم افندی حضرتلری طرفندن مرسل مکتوب صورتی اوقودم .

افندی حضرتلری بو مکتوبلریله رد اوهام دکل کندیلرینک مکتب اوهام اولدقلرینی اعلان بیورمشلردر .

اولا کمال بک افندینک (شهبال) یرینه (نهال) لفظی قوللانیش اولیه بر جملہلری یوقدر .

ثانیاً وهم اولسان جملہنک طوغریسی که (نهال) لفظدن عاری ومکرراً (شهبال) کلمهسی محتویدر . اوراق پریشاندہ دکل تصویر افکاردهدر .

معلومدر که کمال بک آناری اوراق پریشاندن عبارت اولدیغی کبی اوراق پریشان دخی صلاح الدین ایوبی ، فاتح قسطنطنینده ، وسلم اولک ترجمہ حاللرینده مقصوددر .

(شهبان) یرینه (نهال) بولندیغی ادعا ویادها طوغریسی وهم اولسان جملہ بوندن تمام یکریمی برسندمقدم یعنی ۱۲۸۳ سنهسی شعبانک ۲۴ نجی بازار ایزتسی کونی نشر اولسان ۴۴۸ نومرونو تصویر افکار غزتهسنک بر بند مخصوصنک - که مهندسیان اوخانس افندینک ۲۲ پوتو اوزرینه حک واصاغده ایلدیکی حروفه دآردر - بر فقره - -یدر که عیناً شویلددر : (پرتوزکا نوع بشرک باشنه قونمش بر نوزانی هماد که سایه سعادتنی تعیم ایدبک واسطه بولمز الا که لزومی قدر شهبال مطبوع الادامی حکمنده اولان صحایف مطبوعهسنک وسعت انتشاریدر شهبال دکل اور برات اقبالدر که هر قنعی ملته مقارن اولسه رفته رفته نظم وجهالتک زنجیر اسارتدن آزادینده حجت اولور . . . . .)

ایشته بوجله مذکور غزتهنک ایکنجی صحیفهسنک برنجی ستوننک اوتوز بشنجی سطرندن قوس ایله بدأ ایدرک قرق برنجی سطرندہ نہایت بولور . وهمیانه حقیقت حکمی ویرن صاحب مکتوبه رجا ایدرز . ازالده اوهام مطلوبلری اولوبده حقیقتی رای امین کورمک ایستلرسه مذکور نسخده مراجعت بیورسونلر .

تصویر افکار ادبیات جدیده طرفدارلری عنندنه ترجمه نوبغ وحریرسی حکمنده اولدیغندن اووقتک ار باب شهبانده وزماننک سن کالی حائز اولانلرینک اکثریننده موجوددر . کیم مراجعت ایلسلر کندیلرینه اراده ایلرلر . یاخود تنزل ایدرلرسه مطبعه عاجزانده دخی تشریف ایله دفع وهم سقم بیوره بیلرلر .

ابولضیا توفیق

کمال بک افندیك

[معارف نظارت جلیله سی جانب عالیسنه]

بر عریضه سی صورتیدر

غیرک آثارینی غصب ایله نشر ایتدیگی استفاده ایچون مشروع برطریق
قیاس ایدن بعض ذوات طبع ایتدیردکاری اوراقه سائر اصحاب قلم گبی
چاکرلرینکده آثار ناچیرانه مدن برطاقم شیردرج ایتدیردکارندن و حال
بوکه هرکسک محصول قلمنه تصرفی برنظام ایله مؤید بولندیغندن طرف
چاگرانه مدن موافقتنامه ابراز اولمخسزین اثرلمک نشرینه رخصت ویرلامسینی
بولندن اقدام نظارت جلیله آصفانه لرینه رسماً عرض ایتمشیدم . بو استدعای
عاجرانم اوزمان نظر دقتنه آلمش وحتی ابوالضیا سعادتلو توفیق بک افندی
نمونه ادبیاتی ایکنجی دفعه طبع ایده جگی زمان دروننده مقالات چاکرانه م
بولندیغی جهتله مساعده اولنماق ایستلمش اولدیغی حالده شمدیلرده یینه
آثار بندگانه مباح حکمنده طوتیه رق اورو پاده ویا منفاده سویلمش بعض
منظومه لر ودها سائر برطاقم اثرلر طبع لرینه موافقت وحتی معلوما تم اولدیغی
حالده انجمن تفتیشک رخصتیه نشر اولنوب طور مقده در. نزد عالی نظارتینا.
هیالنده نظامسزانی محتاج تعریف اولیان بو حالک دوامی ایسه هر صورتله
حق و منفعت بندگانه می اخلاص ایده جگندن مؤلفار حقنده موجود اولان
قانوندن چاکرلرینکده مستفید اولدیغیمک اقتضا ایدنلره افهامی نه درلو اسبابه
متوقف ایسه استحصالی مخصوصاً و تکراراً استرحام اولنور. اولبابده و هر حالده
امر وفرمان حضرت من له الامر کدر .

بنده

محمد کمال

فی ۲۸ صفر سنه ۱۳۰۴ و فی ۱۲ تشرین ثانی سنه ۱۳۰۲

بيوك فرەدرىقك خصوصيت احوالى

[مابعد - جزؤ ۵۲]

برگون غرانت اردوگاھدە اتخاذايدىلان آخورك اوڭىندىن كچركن سايسلر ك قرالك بارگىرلىرىنى يراشدىرمك اچچون كىندى بارگىرلىرىنى آخوردن طيشارى چىقارمقده اولدقلىرىنى گورمگله حدتانهرك الندىكى باستونله سايسلىرى دوگمگه باشلار . فرەدرىق گورلىدىنى ايشتىگله آخورك بولندىنى موقمە شتاب ايدەرك اساس عربدەيە مطاع اولدقده غرانتك صرتنى اوقشايبوب دىركە : « حقاگىز وار دوستم ! سىزك بارگىرلىگىز بورادە قالا جق در بىم كىلر طيشارى چىقارملىدەر . »

فرەدرىق بوسوزى كىنايە مقصدىلە سويلەمامش ايدى . زىرا كىندىسنىك حرمت ورعائىتى احباسنىك حتى خدمتكارلىزىنە قدر شامل ايدى . باخصوص فرەدرىق صغوغە صىجاغە ، قارە ياغمورە باقىهرق لزومى حالندە دائما يولە كىتىدىكى جەتتە بارگىرلىرىنىك دخى بوسورتدە تربىيە گورمىنى اىستردى . برگون قرال ايلە اردوگاھك اطرافنى طولاشىركن كويليلردن برى برصرتك اوڭىندە گونشە قارشى اوطوردىق بتانىوردى . فرەدرىق عادى قىافتە كىزدىكى ، باخصوص بىم قولتىغە كىرمىش بولندىنى جەتتە ياننە تقرب ايتىدىگىمزدە كويلى ايكىمىزك دە اردو افرادىن بولندىغىمىزە حكىم ايلە ىرىندىن قىلادامدى . هوا بر درجەيە قدر صغوق ايدى . بىناى عليه حريف گوملىگىنى چىقارمىش بىتلرىنى ايتىلىوردى . فرەدرىق كىندىسنى دەيدى كە :

— گوملىكسىز اوشومىيورمىسنىك آرقداش ؟

كويلى — باقسە كىزە بىتلر وجودىمى اوقدر حاشلامش كە حالا سىرىنلە مدم بىلە .

قرال — بىتلرىنى اودە ايتىلسەك دەا اى دىگىمى ؟

كويلى — اوھىچ قابل دىگل . اولجە صوردىغىمىز شى اورادە باشمە

گایر . چونکه بزم او گوش گورمدیگی گی یاقه جق او طونده بو اغدیندن
اوراده صوبنه جق اولسه حقیقه طونارم .

بونک اوزرینه فرهدریق چیقاروب کویلی په برآلتون ویردرک - هایدی
گیتده اوده کیلرده ایصنه جق او طون تدارک ایله - دیدی .

بزم حریفه لقردی ایتدیگمزی ونهایت قرالک جیندن پاره چیقاروب
ویردیگی اوزاقدن مشاهده ایدن دیگر بر کویلی دهها بر آغاجک آلتنه
اوطورمش وگوکسی آچوب اوده دیگر حریفی تقاید ایتمکده بولغمش ایدی .
بش اون خطوه صکره آنکده یاننه تقرب ایتدیگمزده قرال او حریفنده -
سن نیاپیورسک؟ - دیه سهؤال ایلمکله حریف : بیت طوپلیورم ! -
جوانی ویردیگنده قرال بونک دسیسه کار بر حریف اولدیغنی حال وقلاندن
استدلال ایلمکله - آدم سنده بوراده زحمت چکه جگنه قالق شو صرته
گیت اوراده بر حریف آوجهله بیت دوکش آنلری طوپله - سوزیله
حریفک سیطنتنه مقابله لطیفهده بولندی .

مشار الیهک بودرلو اطوار لطیفه سینه حقیقه نهایت یوق ایدی .
هر واقعه بی استخبار آرزوسنده اولان بو ذات هر کسه سنلی بنلی گوروشه رک
مخاطبارنک انبساطی موجب اولور ایدی .

فرددریقک ماتنه اولان محبتی درجه نهاییده ایدی . وهله عسکرینک
جزوی براضطرابندن کنیدیسی دخی متأذی اولوردی . روسلرک گوسترین
طرفلرینی استیلا ایله اهالی ممالکت حقنده اجرا ایلدکاری مظالم سباعانه بی
استخبار ایتدیگی زمان تأثر وحدتله یوزی قیب قرمزی کسیددیگی حالده
بکا دیدی که : « هاه الکی شو آلمه قوی . باق وصل آتش گی یانیور !
یورکی قاووران آتش حدته غلبه ایچون وهله اولیده پک زیاده اضطراب
چکریم . بن شخصم ایچون هیچ برشیدن اندیشه ایتیم . لکن بیچاره ماتم
ایچون قورقارم . هرشیدن زیاده آنی دوشنورم . »

زورندورف محاربه سندن اوج گون صکره نفرات عسکر یه دن کیسینک

بوينە ساريالير، كينىك آرقەسىنى اوقشاردى . مشار اليهك اولومدىن قورقديغى دشمنلىرى بىلە ادعا ايدىمىزلىرى . زورندورف محاربهسى وقوع بولديغى صرەدە مشار اليه انه برسناق آلهرق الك شدتلى برآتشك اورتەسنە آتلىشىدر . هوھگىرخ محاربهسىدە ايسە آلتەدەكى بارگىر بر قورشون ايله تالف اولمشدر .

زورندورف محاربهسىنىڭ ايرتسى گونى صباحاين استكشافه چىقىدىغى وقت خىبرلر اطرافتە دو شىمكەدە ايدى .

ميرآلاى (شوهرىن) كندىسەنە تقربە خىبرلر ككثرت نزولدىن طولاي بولنديغى مەلە طورمق تەلەكلى اولديغى جەتتە اورادىن ساوشىسىنى رجا ايتىكە فرەدرىق لطيفەيە آغاز ايله « دوستىم سن خىبرلر ككثرتدىن بخت ايدىيورسك حال بو كە بن ھنوز بردانەسىنى مشاھدە ايدەمدىم » جوابى ويردىك اصلا گرىيە چىكلمدى .

برگوندە گلەلر صدای ھولناكارىلە اوطاغمىز كك اوزرىدىن كچمەكە باشلادىغى صرەدە بكا ديدى كە : « بو اى آدمىز بىزى مشغوليتىز صرەسەندە تەجىز ايدەمىزلىر . انسان گورولتىيە نىلەدە آليشيورمش ! »

مشار اليه اردودە گزديكى صرەدە يانە ھان ھىچ كىسەنى آمازدى . دشمنلىرى كندىسنىڭ بوھالى بىلەكلرى جەتتە فرەدرىق اوردوگاھدىن قاىوب قاچىرمق تدبىرىنى تصور ايتىش و اگر بالتضادف برمكتوب طوتلامش اولتە ايدى بوتدبىرلىرىنى موقع فعلا كتىرمگە رامق قالمش ايدى .

قوماندا ايلدىكى اردولر كك على العموم افراد عسكرىيەسى كندىسەنە درجە نھايەدە محبت ايدىرلى ايدى . زورندورف محاربهسىدىن برقاچ گون اوّل زوسلر كك گوسەترىن قصبەسىنى احراق و برچوق نفوسى پامال خىول ايتىش اولدقلىرىدىن طولاي مشار اليهك فوق الغايە غمناك اولديغى گورن سوارىلرى صدای بلند ايله فرەدرىقە خطاباً « بابامىز اصلا مراق ايتىسون ! بز اوسىفيللر كك ھىسنى قلىچدىن كچىرە جگىز ! قلىچلرمىزى شىمىدىن بو ايتىش اچون بىلەمكەدەمىز »

حال بوکه بوسوزلری سـویلیان عسکر درجه نهـایه ده محرومیت و ضرورت
ایچنده قالمش افراددن عبارت ایدی .

مشار الیه اسفار و محاربات متعدده دنك برچوق مشاقندن طولانی
قرانمش اولدینی روماتیرمه خسته لگندن پک زیاده مضطرب و الاری شیشه رک
برالم طاقتگذار ایله بمحضور اولدینی حالدہ ایرتسی گونی یوله چیمغه مجبور
بولنیوردی . ترله مک ایچون برعلاج ایچهرک صیقچه اورتوندکن صکره او یقویه
طالجه یه قدر بگا کتاب اوقوتدیردی . فقط برچاریک مرور اتمه دن کندیسی
درین بر او یقویه طالدی . علاج اعجاز گارانه بر صورتده تأثیر ایش اولملی
ایدی که مشار الیه صباحلین ایرکندن قالدقـهرق بر معتاد براز (فلاووطه)
چالدقن صکره قیشک اشدتلی صغوغی ایچنده ینه سفرنده دوام ایلدی .
قرالک خسته لندیگنی ویا الان خسته بولندیغنی کیمسه بلیوردی .
اوردوده یاننه چاغر مدیغنی کیمسه لر وار ایسه اطبا ایدی .

۱۷۵۸ سنه سی تشرین ثانیسنک طقوزنجی گون برودت هوا فوق العاده
شدید، یعنی تحت الصفر ۲۹ درکده بولندیغنی حالدہ مشارالیه (شوایدنج)
قصبه سنه مواصلتله درحال یتاغه یاتمش ایدی . اوگله دن صکره کندیسنی
زیارته گتدیگمه نهایت درجه ده برحما آتشنه مبتلا بولدم . اوصردده ایسه
گندیسنه چای ایله تداوی ایتک اوزره بولنیوردی . یگرمی درت ساعتدن
بریده آغزیننه حبه واحده قویـامش ایدی . ایرتسی گونی گوردیگمه
برگون اولکنندن دهایی بر حالدہ بوله مدم . یوزنده کی حمرت حما
هنوز باقی اوله رق لقردی سویلدکجه صتمه سی دخی افزایش بولیور ایدی .
اوارالق بر سفوف ایچمکه براز صکره حالنده کلی برتبدل حصوله گلدیگندن
« برچای ایچهرک براز یتاغه گیرسه کز تمامیه اعاده عافیت ایدرسکز » دیدیگمه
بگا « وجودمی ترا کته آله شیرمغه وقتم یوق . یارین علی السحر بنم
اختیار وجودم ایی کوتو حیوانک اوستنده بولنملی در . زیرا وقت پک
قیمتداردر » جوانی ویردی .

بو جواب اوزرینه قبالی بر عربہ ایله اولسون یوله چیتمه سنی رجا
ایلدیگمه دخی دیدی که : « نه سویلیورسک دوستم ! قبالی عربہ ایله می ؟ بن
بر قوجه قاری می می ! یا اردوم قرالارینی عربہ ایچنه گومولش گورر ایسه
نه دیر . ضابطانه فنا بر مثال گوسترمش اولمازمی می ؟ حتی بنم خسته
اولدیغی بیاه کیسه بیله ملی در . » [مابعدی وار]

ژان ژاق روسونک نوئل انوئیر نندن

یکر منجی مکتوب

[ژولیدن - سن پروید]

هرایکی مکتوبگزی بردن آلم ، وایکنجیسنده اولکیسی حقنده
گوستردیگکز تلاش واضطرابدن استدلال ایلمکه تخیلات و تصورات ایلر .
لدیگی حالدہ عقل و حکمت اولقدر استعجال گوسترمیور ، حتی اکثریا بونی
یالمکز باشنه ترک ایدیور . (سیون) ه مواصلتکنزده عزیمت ایچون مکتوبگزه
منتظر مهیا برتاتار و مکتوبگز بورایه واصل اولور اولماز طرفه تسلیم واعطا
اولنہرق جوابنک ارسالی ایچون دخی استفادہ ایدیله جک فرصتار وجو -
دینی می فرض ایدیورسکز ؟ « اوده کی حساب چارشویه اویماز » گوزل دوستم !
هرایکی مکتوبگز دخی برلکده واصل اولدیلر ، چونکه هفته ده بردفعہ بورادن
مرور ایدن پوسته ایکنجی مکتوبگزی دخی آلہرق اورادن حرکت ایتشد .
مکاتیک امر توزیعنده وقومسیونجیمک مکتوبی بکا خفياً اعطاسی
خصوصنده خیلی وقت مرور ایتدیگی گی پوسته دخی بورادن مواصلتک
ایرتسی گونی حرکت ایتمز . ایشته گوزلجه حساب اولندیغی و پوسته نک یوم
حرکتی دخی ایوجه انتخاب ایلدیگی حالدہ یکدیگر یمزدن جواب آلمق ایچون
تام سکز گون لازم گلورکه بونلری بویله بیان وتفصیلدن مقصدم مشرب

عجولگزی تسکین ایتمکدر . سز برطور متعظمانه ایله قدر و طالعگزدن و بنم
اهال و تسامحمدن بحث ایتدیگن گزصردهده گور بیورسگز که کمال مهارتله مخابراتمزی
تسهیل و هیجان و تلاشگزی تسکین ایدیه بیله جک و وسائط و وسائل حقنده اخذ
معلومات ایله مشغول و متوغم . بناءً علیه هانگی طرفدن اڭ زیاده صرف
مساعی و اهتمام ایدلمکده اولدیغنک تعیین و تقدیرینی سزه حواله ایدرم .

ای محب صادق ! بوندن بویله محن و مشاقدن بحث ایتیمهلم : آه ! سگز
آی غیبوبتدن صگره پدرلرک بهتری اطلاقنه شایان اولان ذات محترمی شمدی
گورمکه حاصل ایلدیگم حظوظاته اطاعت و بلکه اشتراک ایدیگز ! کندیسی
پنجشنبه آقشامی مواصلت ایلدیگندن اودقیقه مسعوده دن بری عقل و فکرم
یالگز اونکله مشغلدرد . [۱] ای سبب حیاتمدن صگره اڭ چوق سودیگم !
مکاتیب و مجادلاتکله نیچون گوگلمی دوچار احزان و اکدار ایدرک برعائله
مجمعه نك حظوظات ابتدائیه سنی اخلاص ایدیورسک ؛ ایسترسک که گوگلم متمادیاً
سنکله مشغول اولسون ، لکن بگا سویله که آتش عشق کندیسنه حقوق قرابتی
فراموش ایتدیرن و برعاشقک شکایات و اینی کندیسنی برپدرک ملاطفاتی
حسن ایتدیرمیه جک برحاله القایدن برطبیعتسز قزی نصل سوه بیله جک سین؟
خیر ، محب و فاشعارم ، بویله برحس لطیفک بگا الهام ایلدیگی حظوظات
مصوه اندی برطاقم حتمسز سرزنشله تسمیم ایتمه . سنکه غایت حساس و رقیق
برقلبه مالک سڭ بوصاف و مقدس دراغوشلرده برپدرک قلبنک فرط مسرو .
ریتدن ناشی قزینک گوکسی اوزرنده احتلاجنندن حاصل اولان لذتی آگلا .
میورمیسک ؛ آه ! ظن ایدرمیسک که گوگل اولوقت قابل انقسام اوله رق
طبیعتدن هیچ برشیئی اخفایه مقتدر اوله بیلسون ؟

« شو آنده درخاطر ایتدیگم برشی واریسه اوده کندی قیزی
اولیشمدرد » فقط سزی فراموش ایتدیگمی دخی تفکر ایتدیگم . انسان برکره

[۱] تعاقب ایدن جمله دن پلان سویلیدی نمایان اولیور .

سودیگنی هیچ بروقت اونوتورمی ؟ انسانک برلحظه دوچار اولدیغی تأثیرات شدید سائرلرینی محو و زائل ایددمز. عزیزیمتکز بنی دوچار ا کدار ایلدیگی گبی عودتکزده القای حظوظات ایددیلمور . لکن .... بنم گبی براز دها صبر ایدیکز ، چونکه لازمدر ، و بوندن زیاده تفصیلات طلب ایتیمکز ؛ شورا . سنیده تفکر و ملاحظه ایدیکز که غیبوت حقننده رفع ندای شکایت ایدن هر وقت بویوزدن ائک زیاده دوچار اضطراب اولان دگلدر .

یکرمی برنجی مکتوب

[سن پرودن - ژولی ید]

ورودینه کمال شدت و انهماکله انتظار ایلدیگم مکتوبکزی آلور ایکن نه قدر متأذی اولدم ! پوسته بی پوسته خانده بکلیور ایدم . چانطه آچیلور آچیلماز اسمعی ویردم ، و برخلجان ایله جوابه منتظر اولدم ؛ بر مکتوبکز واردر دیدیلر، رعشه دار اولدم ؛ بر عدم صبرمات آلود ایله متهیج اولدیغم حالده طلب ایتدم، و نهایت الامر اخذ و قبوله موفق اولدم . ژولی، دست نزاکت پیوستکزک خطوطنی مشاهده ایتدم ! بنمکی ایسه بوامانت قیمتداری اخذ و قبول ایدرکن رعشه دار اولمقده ایدی . بو حروف قدسیت ظروفی بیگ کره تقبیل ایتمک ایستدم . ای عشق و محبت هائبدن متولد اجتناب و احتیاط ! اولقدر شهود حضورنده مکتوبکزی نه آغز مه گوتورمگه ونه ده آچینه منجاسر اولدم . کمال سرعتله انظار ناسدن نهان اولدم . دیزلرم لرزه ناک اولمقده و دوچار اولدیغم بر هیجان متراید بنده آنجق یولمی گوره بیله جک قدر بر فکر براقمده ایدی . مصادف اولدیغم ایلك سواقاق گوشه سنی دوزر دوزمز مکتوبکزی آچدم ؛ و باشند آشاغی به قدر سوزدم ، و او محترم پدری در اغوش ایتدیگک اثناده قلبگده حصولنی اولقدر گوزل تصویر ایتدیگک حظوظاتی او قور او قوماز اشکریز تاثر اولمغه باشلادم . هر کس بگا باقمده ایدی ،

سیر جیلردن تخلص گریبان ایچون طار برسوقاغه التجا ایتدم. وایشته اوراده
 حزن و تاشرکه اشترک ایدرک کمال هیجانله آنجق طانیسه بیلدیگم اول پدر
 مسعودی بنده در اغوش ایتمگه باشلادم؛ بو اثناده برصوت هاتفی بگا کندی
 پدرمی اخطار ایتدیگندن بونک دخی خاطره محترمه سی ایچون دفعه اشکریز
 تاسف اولمغه باشلادم.

ای ناقابل قیاس قز! معلومات متأسفه و بیهوده مدن نه استفاده
 ایتمک ایستردک؟ آه! بر روح بشره دخول ایده بیله جک اولان ایو
 و ناموسلی شیلری و علی الخصوص سزدن غیری هیچ بر یرده مشاهده ایتدیگم
 فضیلت و عشق و محبتله طبیعتک بر صورت عالیهدده یکدیگرینه تألیف و توفیقی
 سزینی سزدن اوگرتمک لازمدر. خیر، هیچ بر محبت سالمه یوقدرکه قلبگذرده
 مقامی بولمسون. و سزیه خاص اولان اول نازکی حسیات ایله تمیز و تمیز
 ایتسون، و حسیات ذاتیه می تنظیم ایچون افعال و حرکاتی آمال و آرزولریکزه
 تطبیق ایتدیگم گبی کافه حسیاتمی دخی سزگیکیلرله توفیق و تألیف ایتمکلم
 لازم گلدیگنی مشاهده ایتمکدریم. لکن حالکیزله عالم بیتنده نه قدر فرق و تفاوت
 وارد! تنزلاً عطف نظردقت ایدیکز. بوراده اشغال ایتمکده اولدیغمز مرتبه
 اجتماعیه ایله مالک اولدیغمز ثروت و ساماندن بحث ایتیمورم: عفت و عصمت
 و عشق و محبت بو بایده هر شیئه قائم اولمیدر؛ لکن سزیه سوب پرستش ایدن
 بر طاق ذوات ایله محاطسکز: بر مادر مشفقله یکانه امید استقبالی بولندیغکز
 بر پدرک اهتماماتی، و سزک ایچون یشامقده اولدیغنی ظن اولنان بر عم زاده نیک
 صدق و وفاسی و زینت و جمالاتی مشابهسنده بولندیغکز بر عائله خلقی و الحاصل
 ایچنده تولدگذر دناشی افتخار ایدن بتون بر شهر افرادی حسیاتگری اشغال
 و تقسیم ایتمکده اولوب محبتله اصابت ایدن حصه ایسه حق قرابتله حق مخاندنتک
 غضب و آسخرندن متباقی بونک بر جزؤ اصغریدر. لکن بن ژولی، ایواه!
 سرسری، عائله وهان وطندن دخی عاری بولندیغم حالده روی ارضده ارتباطم
 یالکز سزدر. و محروم بولندیغم شیلرک یرینه یالکز عشق و محبت قائمدر.

بناءً عليه روح لطيفكز هر نه قدر بنمکندن حساس ايسه ده بنمکينک ده سومک
فنده دها زياده مهارتنه و اگرچه هر شيدده سزه تفوق ايدده مامکده
ايسه مده هيچ اولمزه سه جازئه تقدير محبته اظهار لياقت ايتديگمه متعجب اولمياکمز.
هر حالده شکايات و اهيه ماله سزى ينه بيزار ايتمکله گمندن متحاشى
اولمايکمز. خير، گرك صافيت اصليه لرندن و گرك بونلرى سزک حس ايتمکده
اولديغکزدن طولايى حظوظاتکزه اطاعتده قصور ايتيه جگم. بو محظوظيتک
صورت مؤثرده سنى ذهمنده تشکيل و بونلره اوزاقدن اشتراك ايدده جگم. وسعادت
ذاتيه م ايله کسب بختيارى ايدده مديگمندن سعادت ذاتيه کزله بختيار اولمغه
غيرت ايدده جگم.

بنى سزدن تبعيد ايدن اسباب هر نه اولورسه اولسون بونلره اطاعت
ايتمکله گم درکار اولوب چونکه بونلرى تنسيب ايتديگم حالده بيله سزه القا
ايتمکده اولدقلىرى آماله منقاد اولمقلازم لازم گلدیگی جهتله بونلرى آ گلامق
نيه يارار! محافظه صمت و سکوت بگا سزى ترك ايتمکدن دها گران مى گله جک؟
ای ژولى ! دائما در خاطر ايدیگمز که روحکز بوندن بويله ايکى جسمى
اداره ايدده جک و کندى اختياريله احيا ايتديگى ايسه بونلردن اڭ صادق
بولنه جقدر . ارتباطاتک اڭ قويسى طبيعتک دگل فقط بزم کار يمزددر.

بناءً عليه التزام سکوت ايدىيورم. و منقامک انتهاسى امرينه قدر دوچار
اولديغم کلال و ملالک تعديلی ضمننده هنوز قابل مرور اولدقلىرى جهتله
(واله) جبالنى کشت و گذار ايدده جگم. مشاهده ايدىيورمگه بوملاکت
مجهوله انسانلرک نظر دقتنه لايق اولوب حقنده اظهار حيرت ايدلمک ايچون
يالکمز حقييله گوره بيله جک گوزلر مفقوددر. بوسيا حتمدن سزه لايق بعض
ملاحظات استحصانه غيرت ايدده جگم. بر گوزل قادينى اگلدندرمک ايچون
لطيف و ظريف بر قوم تصوير ايتمک لازم گلور: فقط سنک ايچون ژوليم،
ايش بشقه درلودر. آه ! پک اعلا مجزومدر که قلب پاکگه لازم کلان بر قوم
مسعود و بسيطک تصويريدر.

صوڪ مبارزه

[آلمانجی دن مترجم بر حکایت صحیحہ]

بوندن تقریباً اون سنه مقدم آوستریا ممالکندن لطافت موقعیه سیله
 مشهور اولان بر شهرده (دانیهلی) اسمنده بر (میچ) معلمی اقامت ایتمکده
 ایدی . بوذات لومباردیالی اوله رق وقتیه آوستریا اردوسنده خدمت
 ایتمش ووطننده تبدل حکومت وقوعه گلمش ایسه ده عودتی آرزو ایتدیگندن
 شهر مذکورده اختیار اقامت ایتمش ایدی . لطیفه یه مائل و جربره نقطه
 مالک اولان بوایتالیان شهرده سلاحشورلغه آز چوق متمایل اولان کنجلاک
 وخصوصیه سواری وپیاده ضابطانیله مکاتب عالیه شاگردانک حسن
 توجه و محبتی قزاقمش اولدیغندن جمعه ایرتسی آقشاملری ویردیگی میچ معلمی
 درسارنده حاضر بولمق کنجلاک و ضابطلر آرسنده عادتاً اسباب تفاخردن معدود
 ایدی . بو مثلاًو بر آقشامده معک قارشیسنه کچهرک کندیسیه مبارزه یه
 جسارت ایدناره دیگرلری نظر غبطه یله باقارلر ایدی .

برگونینه بویله برتعلیم جمعیتی عقد اولندیغی سردهده سالونه قونت
 (وارتنشتاین) نامنده بر دلی قانلی کیردی . بودلی قانلی بر مدت سواری
 ضابطلگی ایتمش و خدمتندن استعفا ایله بر چوق سیاحتاردن و متعدد
 سرگذشتاردن صکره بر از استراحت ایچون شهرده بولنان عموجه سنک یانه
 گلمش ایدی . قونت وارتنشتاین راز مبارزه دن صکره میچ اورشمقده پک
 چوق شی اوتتمش اولدیغی گورهرک بالذات دانیهلی ایله مبارزه یه قرار
 ویردی . بو تعلیملر بر مدت دوام ایتمش ایدی . نهایت بر آقشام ، تعلیم
 اثناسنده قضاء دانیه لینک میچی قیرلمقه قونت ، معلمی صاغ گوزینک اوست
 طرفدن مجروح ایتمکه دانیهلی بر قاچ هفته قدر درسی تعطیل ایتمکه مجبور
 اولدی . قونت ایسه ایکی گون صکره مجروح اولان معلمی گورمک ایچون

آقسام اوزرى تعليم سالوننه كيرديكى اثناده سالونك ديگر برقاپوسى آچياهرق
 اچرويه دانيله ليناك يرينه كريمهسى (آنزهلينا) داخل اولدى .
 قيزى برنجى دفعه اوله رق گورن قونت گوزلرى قيرك شـعـشـعـه پاش
 لطافت اولان چهره سنك پارلاقلغندن قاشمش گي ، اولديغى يردده قالدى .
 فى الحقيقه يگرى ياشنده بولنان بو قير طبيعتك يتيشـدـيرـديـكى خارق العاده
 ارباب لطافت وملاحتـدن برشى ايدى . اندامى ، كوچك اللرى و آياقلىرى
 شايان حيرت بر لطافتده اولديغى گي باشى دخى رومما اگيا برسواننك باشلىرىنى
 آنديرر ايدى . مائى گوزلىرىنىك رنگى كپود آسمانى يه مشابه اولمقله برابر
 سماده مرئى اولميان بر شعشعـه نظر ربابى حائز ايدى . صاحـلـرى الك لطيف
 صارى صاحـلـردن اولوب فيل ديشى گي بياض اولان آلننك اوزرىنسه
 دوشن قسىلملى علولره بگزييور ايدى .

آنزهلينا قيرمىزى بر يارم بوتين و سـيـاه ايپكـدن معمول قيصة بر فستان
 كيش ايدى . تعليمه مخصوص برالديون طاقمش اولديغى حالده النده بر مچ
 طوتيور ايدى . لطيف قير باشنه تعليمه مخصوص برده مغفر گيدكـدن صـكـره
 پدرينه تعليمده وكالت ايدـه جـگـنى بيان وقونت وارتنشتاينه تعليم ايتلىرىنى ناز گانه
 و فقط براز بارد بر طور ايله تكليف ايتدى . قونت قيرك تكليفنى كال منتله قبول
 ايتمگله براز صـكـره مچلى قارشولاشمغه باشلادى . براز مبارزه دن صـكـره قونت
 برنجى ضربيه دوچار اولوب بر نوع محجوبيت ايله تبسم ايتديكى حالده قير گوزىنى
 بيله اوينا تمدي . فقط قونت برايكى حملاه دن صـكـره ايكنجى بر ضربيه دخى دوچار
 اولمغله آرتق مبارزه ده بر قيرك مغلوبى اولمغى بر درلو نفسنه يدیره مديگندن حدـ
 تندن نه طرفه چارپديغى حساب ايتميه رك حملاه لرىنى تشديدده باشلادى . قير ايسه
 اعتدال دمنه اصلا خالل گتيرميه رك قونتك حملاه لرىنه مقابل ماهرانه برصو .
 رتده سپر آله رق جمله سنى رد ايلدكـدن صـكـره بوكره كنديسى همده آمازونلره
 مخصوص بر شدت ايله قونتك اوزرىنه هجوم ايدوب قونتى بالتدريج ديواره
 قدر رجعته مجبور ايلدكـدن صـكـره اوچنجى ضربيه دخى اجرا ايلدى . بونك

اوزرینه قیز قونتی سلامیه رق مچنی یره طوغری ایندیردیگی زمان قونت ایکی صورتله مغلوب اولمش ایدی . هیجان و حیرت تأثیراتندن عادتاً محمومانه برحاله دوچار اولدی . بویله برقادینه مدت عمرنده هنوز هیچ بریرده تصادف ایتمش ایدی . اووقته قدر گورمش اولدیغی بتون پارس ، ویانه و پشته گوزلاری بولطیف و فقط شیطانی قیزک یاننده کندیسنه عادتاً بیاغی شیرگی گوریندی . قونت آنرهلینایه خلوصکارانه برقاچ سوز سویلدکن صکره ینه تعایمه دوام ایتدیله . ینه هر دفعه مبارزه ده قیز غالب و قونت مغلوب اوله رق چیقدیله .

ایکنجی درس اثناسنده قونت متانت و نفسنه امنیته او قدر خال گتیرمش ایدی که قیز کندیسنی برنجی جمله ده مغلوب ایتمش و سلاحنی اندن فیلاتمش ایدی .

بونک اوزرینه قیز سرد بر معلمه یه مخصوص برجدیت ایله قونته دیدی که : بویله گیدرسه ک نافلله هیچ ایله وایه میه جگزه موسیو قونت ! سز برحله یی موفقیتله اجرا اید بیلک ایچون دها پک گیر و بولنیورسگزه .

— یاگاشگزه وار مادموازل ! مغلوبیتته سبب تعلیمده اولان جهلم دکل بلکه سزک خارق العاده اولان لطافتگزدرد .

— عفو ایدرسگزه ....

قونت دها زیاده برحرارت ایله :

— مغلوبیتته سبب بنی تسخیر ایدن گوزلرگزدرد .

— موسیو قونت . بوسویلدکارگزه مائل برسوز دها سویلرسه گزه سالوندن چیقار گیدرم .

قونت قیزک النی طوتدقدن صکره یواش برصدا ایله :

— نیچون ؟ محبته حدت اولنورمی ؟ پرستشه حقارت نظریله باقیله

بیلورمی ؟ بنی امنیتگزه غیر لایق برناموسسزمی . عد ایدیورسگزه ؟

آنرهلینا اوزونجه بویلی و غایت لطیف چهره لی بولنان قونته بودفعه برنوع خلیجان ایله باقه رق جواباً دیدی که :

— خیر! لکن بن قورقیورم که ....

— گوزل شیطان! نەدن قورقیورسک؟

— قورقیورم که بئده سزی سوہ بیلورم. لکن اوزمان قلبگزی بگا

تامیله ویرمز و بنملا اکلنک ایسترسه گز وای باشگزہ کلہ جک حاللره! قلبگزک
یالگز بر پارچه سیله اکتفا ایده جک بر قیز دگلم.

قونت بیوک بر بشاشتله دیدی که:

— آنرهلینا! بی دنیا ده انسانلرک اک بختیاری ای دییورسگز. سز

نە زمان ایسترسه گز بن سزگم. اما یالگز سزک.

بو سوزی سوید کدن صگره قولنی قیزک بلنه صاره رق گوکسنه

طوغری چکدی. ایکسینک دوداقلری حرارتلی و اوزون بر بوسه ده

برلشدیلر. آندن صگره قیز کندیسینی قونتک قوللری آره سندن قورتاره رق

بو دفعه لق سالوندن قاچدی گتدی.

ایرتسی گونی قونت بر ملاقات نیازنده بولنوب ایستدیگنه دخی نائل

اولدی. عاشق معشوقه باغچه عمومیده بولشدیلر. آنرهلینا بر قاپوت و برده

نقاب ایله کندیسینی طائلز بر حاله قویمش ایدی. چچک آچمش صارماشقلر

ایله هر طرفی مستور بر قریه یه گیردرک بوراده اطرافدن گلان کل قوقولری

و بابل صدالری یاننده یگی قسملر، یگی بوسه لر تعاطی ایتدیلر.

تعلیم درسلرینه کافی السابق دوام اولندی. سرد معلمه نك شاگردینه

ایتدیگی معلمه نك طرز و صورتی قونتی برقات دها اسیر عشق و محبت

ایتمکده ایدی.

دانیه لی تکرار درس ویرمگه باشلادیغی زمان دخی قونت ینه لطیف

معلمه سندن ایرلمدی. تعلیم زماننده دائما یالگز بولنورلر ایدی. اختیار

دانیه لی بعض کره سالونه گیرر ایدی. لکن بوگیرمسی عدم امنیتدن دگل

سالونده اوتی بر وی دوزلتمک ایچون واقع اولوردی.

مع مافیہ بر آقشام قونت تعلیم سالونه گیردیگی زمان سالونک ایچنده

یوزی صولش سیاه صاحلی و سیاه بیقلی بردلیقانی گوردی . دلیقانی قونتی
 عادتاً عداوتتا بر نظر ایله استقبال ایتدی . آنره لینانک چهره سیده براز صارار-
 مش ایدی . بونگله برابر هر وقت کی گبی اعتدال دمنی محافظه ایدیور ایدی .
 قیز موسیولری بر لرینه تقدیم ایتدی . موسیولار فی ، قونت
 وارتنشتاین ، آندن صگره قونت ایله مبارزه باشلادی .

لازار فی بردنبره تعلیمی کس دیروب دیدی که :

— موسیو قونت ! کرم ایدیگز . سزه یالگز بر چفت سوزم وار .
 بن شو قیزی سویورم . سز گلوبده ساخته کارانه بر صورتده کندیسنه ابراز
 محبت ایتدیگگز گونه قدر کندیسنه نائل اولمق امید قویسنده بولنیور ایدم .
 قونت تهدید آمیز بر نظر ایله لازار فی یه باقرق :

— موسیو لازار فی !

— بن سزی پک اعلا طانورم قونت وارتنشتاین ، بونک ایچون
 یلغزده بر مقاتله وقوعبولمقسزین قابل دگل قیزی سزه ترک ایتیه جگم .
 ایشته ایکی میچ . انتخاب ایدیگز . ایکیزدن بری بوراده بی روح قالمیدر .
 — ایکیز گده وظیفه من مادمو ازلك مرحمت وامرینه تابع اولدیغی
 ایچون بویله نازک بر مسئلهده سلاحه مراجعت ایتک و سلاحک ویره جگی
 قراره تابع اولمق خاطر مه بیه گلمیور .

لازار فی « کندیکزی مدافعه ایدیگز » سوزینی حایقردرق سویلدکن
 صگره میچک برینی قونتک آیقلری اوکنه آتوب ایکنجی میچ ایله قونته هجوم
 ایتمگه حاضرلندی . لکن بو آنده قیز ایکی ارکگک آرسنه گیروب مجارک
 النده کی سلاحی آلدیغی گبی کندیسنی اطاعته مجبور ایتک ایچون قیزک بر
 باقیشی کفایت ایتدی . لازار فی قیزک اوکنه دیز اوستی چوکوب آغلایه رق
 فستانک اتگنی حرارت آلود دوداقلریله اوپدکن صگره چیلغین بر حالده
 طشاری یه چیقدی .

ایرتسی صباح جنازه سنی شهرک خارچنده کی استحکاملر جوارنده

بولدیلر، صاغ الی حالا کندیسنی مشاق و آلام عشقندن قورتارمش اولان طبانجهبی صیم سبقی طوتیور ایدی .

قونت بو خبر دهشت اثری اثره لینایه تبلیغ ایتدیگی زمان قیز، بیچاره قربان عشقک آرقه سندن بر گوز یاشی بیله دوکمدی ، فقط قلبنک اگ گیزلی حسیاتی آگلامق ایستیور ایش گبی قونتک گوزلرینه باقدقدن صگره دیدی که :

— بگا اهانت ایدرسهك وای باشکه كه جگه ! اوزمان او بیچاره نك قانی سنكده وجودیگی احراق و محو ایده جکدر .
و ارتنشتاین هیچ بر جواب ویرمکسزین قیزی قوللری آره سنه آلهرق گوکسنه طوغری چکدی .

بووجهه صوك بهار گلهرك كچه لر اوزامش و كسب برودت ایش اولدیغندن هر کس تیاترویه دوامه باشلامش ایدی ، اثره لینا بر صبح تیاترو اعلاننده او آقشام روسینینک (تل) نام او پرانی موقع تماشایه وضع اولنه جغنی گورمکه غلبه لگك انظار دقتنه معطوف اولماق ایچون برنجی قاتده یان طرفده واقع لوجهلردن برینک بیلتی آلوب کچه صرتنده سیاه برقاپوت و باشنده برونديك نقابی اولدیغنی حالده یالکز اولهرق تیاترویه کتدی . نیتی یالکز او پرانی دیگله مک ایدی . برنجی پرده ایندکدن صگره تیاترونک بعض یرلرینه عطف نظر ایلدیگی ائاده گوزی برنجی درجهده لوجهلردن برینه تصادف اتمکه برییلانه باصمش گبی بردنبره یوزی صاپ صاری گسیلدی .

مذکور لوجهده بری کنج و دیگری احتیارجه ایکی قادین و آنلرک گروسنده دخی قونت و ارتنشتاین اوتوریور ایدی . کنج قادین صاری صاچلی ، مائی گوزلی غایت گوزل برقیز اولوب قونت متمادی کندیسنه عرض خلوص اتمکده و گوزلریله قیزی یومتق ایستیور ایش گبی عاشقانه بر صورتده باقمده ایدی . بو حالی گورن اثره لینا لندن کلسه همان اوراده قونتک

یورگنه برخنجر صاپلار ایدی . لکن ینه عقانی باشنه طوپلایوب اویون
 یلتنجیه قدر صبر ایتدی . حتی خالق تیاترودن طاغیلور ایکن برستونک
 آرقه سنده طوروب قونتک قیز ایله برابر کچدیگنی و عربیه ینک ایچون
 قیزی قالدیردیغنی گوردیگی حالدله بیله ینه ضبط نفسه موفق اوله رق سس
 چیقارمدی .

ایرتسی گون تعایم وقتنده آنرهلینا سوز صره سی گتیره رک ظاهراً
 برطور بی قیدی ایله قونته صوردی که :

— دون کچه سنکله برابر تیاتروده بولنان اوصاری صاچلی گوزل
 قیز کیم ایدی ؟

قونت قپ قرمنزی کسپله رک دیدی که :

— اقر بامدن قونتس ژدبرک ایدی . نه ! آنی گوزلمی بولیور سکنز ؟
 بنم هیچ خوشمه کتیمور .

آنرهلینا مستریج اولدی . ینه برقاچ هفته کچدی . قیش خلول ایدوب
 صغوق و چپلاق اولان یرلر اوزرینه بیاض کفنلرینی سردی . براوگه دن
 صگره ایدی که آنرهلینا چارشیده بعض لوازم اشتراسندن صگره خانه سینه
 عودت ایتدیگی اثناده قولاغنه برچوق چنغراق سسلری وقامچی شاقردیسی
 گلدی . آرقه سینه دونوب باقدقده غایت گوزل یاپیش و آلتون یالیزلر ایله
 تزین قلمش برقیراق گلدیگنی گوردی . فوق العاده گوزل درت سیاه بارگیر
 قیراغی چکمکده و قونت وارتنشتاین آتلی اداره ایتمکده ایدی . یاننده
 ایسه چهره سی علام سرور و سعادت ایله پارلامقده اولدیغنی حالدله قونتس
 ژدبرک اوتوریور ایدی .

آنرهلینا اوکنده طورمش اولدیغنی خانه نک دیوارینه طیاندی . آزقالدی
 بایله رق یره دوشنه جک ایدی . مزین قیراق کچدکن صگره قیز کوچک
 اللرینی حدتله یومدی . و طوغری جوارده بولنان کلیسایه قوشوب دیز اوستی
 چوکهرک و گوزلرندن سیل گبی یاشلر آقیده رق اوزون برمدت عبادت ایتدی .

ينه او اقشام قونت ياننه كلدى وَ كندىسى گورنجه ديدى كه :

— نهك وار ؟ سن آغلامشك ؟

آثره لينا جواباً ديدى كه :

— بمله بوفاجع قومديايى نچون اوينا يورسك ؟ بنى آرتق سومديگكزى

بكا آچيقدن آچيغه سويليگكز .

— بن يالگكز سنى سورم . يالگكز سنى .

— يمىن ايت .

— يمىن ايدرم .

— ياقونتس زه برك ؟

— آنى اولده سكا سويلدم يا اقر بامدن برقىزدر . كندىسنه قارشو

زناكتله طورانمق وظيفهم ايجاباتنددر . بينزده ايسه بشقه هيچ برشى يوقدر .

آثره لينا مكدرانه برصورتده باشنى صاللادى . وديدى كه :

— بيليورم اما برحس خفى بكا دييوركه سن ايگمزيده، يعنى هم بنى

وهم او بچاره ومظلوم اولان قيزجغزى آلداتمق ايستيورسك .

— هپسى قورونتى . قورونتى بشقه برشى دگل آثره لينا . بن يالگكز

سنى ، يالگكز سنى سورم . هم بكا هم كندوگه ازيت ايت ايتمكدن واز كچ .

بچاره ينه ايكي گون قدر مسـتريج اولدى . بيله زيگنك برطاشى

چيتمش اولديغندن يرينه قويديرمق اچون برجواهرجى به گتدى . جواهر .

جينك جامكاننده غايت ذيقيت برگردنلك طور ييور ايدى .

آثره لينا قويمجيدن !

— بوگردنلك كيمكدر ؟ — زيه سؤال ايلدى . قويمجى جواباً .

— قونت وارتنشتاين زوجهسى اچون سپارش اتمش ايدى ، ديدى ،

آثره لينا بوخبرك آلتنده ازىلش ايدى . فقط هيچ بللى اتميهرك .

— اوت ! صحیح، ايشتيديگمه گوره كندىسى اوگوزل قونتس ! زه بركك

نشانيسى اتمش .

— او يله در . سكر گون سكره دگون اوله جق .

آنرلينا سرخوش گي صاللانهرق دكاندن طيشاري چيقدى .
سوقاقده براز كنديني طويلايه بيلدى . برودت هوانك تاثيرى كنديسنه
براز ايو گلدى . بودفعه تسلي يي كليساده آرامدى . يواش يواش خانه سـنه
عودت ايدوب شابقه سـيله قاپوتى آتدقن سكره پنجره نك يانـه اوتوردى
و بوراده خيلى مدت طيشارده كي قارلره باقهرق طالغـين برجالده قالدى .
نـهـايت قالقوب توالتى ياپدقن و صاحـلرـيني دوزلـتـدـكـن سـكره تعليم
صالونـه گـردى .

صالون آيدينلانمش ايدى . ايجنده دانيه لينك اختيار كو پگندن
بشقه ذى روح يوق ايدى . آنرلينا كو پگي آياغيله اوردرق طيشاري قوغدى .
بعده ديواردن مچلري آلوب معابنه ايتدى . كنديسنه بيوك ساعتك
يلقوانلري حركت اتميور ايمش گي گوريندى . نـهـايت اشـتياق ايله منتظر
اولديغى ساعت حلول ايتدى . آنرلينا قولاق ويردى . لـكـن آـلـدـانـمـش
ايدى . بو آنك آدمي دگل ايدى . ايجرويه گيرن اختيار اسلمه يي بر بهانه
ايله طيشاري يوللادى . دانيه لى ايسه ذاتاً بو وقت ايتاليانلرك طويلاندقلىرى
غازينودى اوتورييور ايدى .

بناء عليه قونت و ارتنشـتاين گـلـديـگـي زمان آنرلينا اوك ايجنده يالـكـز
بولنيور ايدى . قونت قاپوتى چيقاروب آينه نك اوگنده صاحـلـرـيني دوزلـتـمـكـده
ايكن قيز نردبانه گيدن قپوي ايجرودن كليدليوب اناختارى دخى يانـه آـلـدى .
قونت متعجبانه « نه ياييورسك ؟ » ديدى .

قيز جواباً ديدى كه :

— سننگله حسابمى تسويه ايدـه جـگـم . بونك ايجون ايسنه شهوده

احتياجم يوقدر .

— نهك وار آنرلينا ، بوگون گوزمه پك غريب گورينيورسك .

قيز قونتى باشدن آياغه قدر سوزدكـن سـكره قوللرينى گوكسى اوستنه

باغلايهـرق صغوق و تهديد آميز بر نظر ايله قونته ياقلاشوب ديدى كه :

— بئامه خانئانه و دنا ئتپورانه اوينامش اولديغى انكار ايدە بيلورميسك؟
— يئنه بو قورونتيلا!

— قونتس زەبركك سكا نشانلى اولديغىدە انكار ايدە بيلورميسك؟
— اراجيف .

— بن آنك ايچون سپارش ايتديگك گردنلگى گوردم .
قونتك يوزى صاپ صارى كسيلش ايدى .
— بكا عفو ايت آنرەلينا ، اھاتمە حكم ايمە ، بيلورسك كه بعض
عائلە ملاحظاتي بنى اجبار ايتمشدر .
قىز قونتك سوزىنى كسەرك :

— الويرر . قلمى تسميم ، حياتى تخریب ايديشكى بن سكا هيچ بر
وقت عفو ايدەم . بلكە جناب حق عفو ايدر . لکن بن ايتم . بن انتقام
آله جغم . انتقام . بن گوگرچين دگلم . بونی بيللى ايدك .
— چيلديردگمى ؟

— خير . بنم عقلم تاميئله باشمەددر . بكا عشق و محبتدن بحث
ايتديگك وَاللهدن بياھ قورقمقسز بنمە يالگزا اگنمگە نيت ايلديگك
زمان سن چيلديرمش بولنيور ايدك . كنديسنه مچى اوزاتەرق :
— آل شونى . كندوگى مدافعه ايت بن يا اولە جگم ، يا خود سنى
اولديره جگم .

— گورييورم كه سن بسبتون چيلديرمشك .
— چيلديرمش اولسەمدە استغراب اولغماز . لازارفى خاطر يگە
گليورمى؟ آنك قانيدە انتقام طلب ايدنيور . بچارە دليقانىلى سنك اوغورگە
قربان اولدى . بن آنى سكا قربان ايتدم . شمەيدە سنى آنك روحنە قربان
ايدە جگم . اوزمان حسابمز تسويه ايدلمش اولور . كندوگى مدافعه ايت .
قىز ديشى قاپلان گى گوزلرى وحشت و غضب تاثيريله عادتاً پارلا .
مقدە اولديغى حالده عاشقى اوزرينە هجوم ايتدى . قونت كنديسنه مالك

دگل ایتمش گبی برطور ایله مدافعه یه طوراندی . چوق سورمدی قونت
صاغ قولندن یاره لشمش ایدی .

قیز سونجندن حایقره رق :

— هاقان . اوت قان چیقیدی . نه قدر خوشمه گیدیور . یوره گم
نه قدر متلذذ اولیور . بوسوزدن صکره قونته ایکنجی ضربه بیده اجرا ایتدی .
قونت دوداقلرینه قدر صولمش و صاپ صاری کسپلمش اولدیغی حالدده سنده .
لیهرک دایواره طیاندی . ویواش برسس ایله دیدی که .

— بن مغلوب اولدم . براق آرتق الویرر .

آنرهلینا باغره رق :

— الویررمی ؟ خیر ! بن سنک حیاتکی محو ایتک ایسترم .

بوسوز اوزرینه مچی بردفعه دها صاپلادی . قونت اوگنه دیزچوکوب

« مرحمت ! » دیدی .

آنرهلینا قهقهه ایله گولمگه باشلادی .

— مرحمت ایت . هیچ مرحمتک یوقمی ؟

قیز شیطانی بر استهزا ایله دیدی که :

— سن بکنا هیچ مرحمت ایتدگمی ؟ خیر . بن سنی اولدیره جگم .

بلکه اولدیردکن صکره قباححتکی عفو ایده جگم .

قونت آیاغه قالمقغه چالشدی . لکن بو اثناده آنرهلینا مچنی الندن

فیرلاتدقن صکره کندی مچنی گوکسنه صاپلادی . قونت یوز اوستی اوله رق

اوگنه یقیلدی . قیز اعتدال دمنه اصلا خال گتیرمیه رک قونتک صوگ

نفسنی تسلیم ایتسنی بکلدی . قونت تسلیم روح ایدنجه قیز دیز اوستی چوکوب

هونگور هونگور آغلامغه باشلادی .

دانیه لی خانه سنه گلد کده قونتی اولمش بولدی . آنرهلینا غائب اولمش ایدی .

.... برقاچ سنه صکره فلورانس شهرنده برخسته خانه ده بر راهبه

گورددم ، مطلقا یا گامامشم . گوردیگم راهبه آنرهلینا ایدی .

مېمورىلار ۋە ھادىسىلار

۱۶ نىجى سەنە

شوال ۱۳۱۳

جىزۇ ، عدد : ۵۴

بىوك فرەدرىقنىڭ خىسسىيەت احوالى

[مشارالېھك كاتىب خىسسىيەت ھازىرى دوقاڭنىڭ خاھىشلىرىدىن]

[مابعد عن جىزۇ ۵۳]

خىستەلگى كىتىدىكى زىيادەلىشىدىگىندىن قوناق مەھلىنى واصل اولدىغى زىمان پىك مۇستەبىر بىر ھالدا بولغىنىمۇ ئىبارەت ، يەنە غەربىيە بىنئامىك غەزەپىدە ئىسراپ و ئىسراپ ئىدى .
تەشرىن ئاينىڭ ۱۲ نىجى ۱۳ نىجى كۈنلىرى يەنە جىوانە رايونىدا اولەرق اردوونىڭ اوڭىنىڭ كىتىشى ۱۴ تەشرىن اولە صىتەسەنە غەلبە ئىتمىش .

دوقا ، قىرالنىڭ خىسسىيەت احوالىدىن بىھىت ئىتدىگى صەھدە مەيلىدە بولغىنىش اولان جىنراللار دىخى شايان اھمىيەت خىلى مەلۇمات وىرمىش :
[زور ئىدىق] مۇھارەبەسى ئىسسىندە پروسىيا اردوونىڭ سول جىناھى دوقا تىزىل

اولىق اوزىرە ئىكەن فرەدرىق ھىجانە گەھرىك ، مەكۇر جىناھە طوغرى شتاب و عەسكەرە ئىشتىرە جىك سورتىدە « يارب بىزە سەن مەھمەت ئىت ! » دىو سەداى بىلىدە ئىلە ندا ئىتمىش ئىدى . قىرالنىڭ بولغىنىش ھىجانە ئورنى ئىشىدىن جىنرال پرىنس مورىس فون -
ئىھالىت ، دىرھال شىبەسەنى بىر ھوا ئىدىك « ئىشاسون قىرالنىز ! مۇھارەبە قىزاندى » دىيە باغرىدىغىدىن ، قىرال بىر چەھرە تەبەسەم رىز ئىلە بىيان مەنۇنىت ئىلدى . فى الحقىقە او ئىندە عەسكەرە بىر شوق تازە گەھرىك مۇھارەبەنىڭ طورى دىگىشى .

§

قات خاھىشلىرىنى فرەدرىقنىڭ مەداھىنە ھىسسىيەتلىرىنىڭ مشارالېھك بەزى قىسقىچەلىرىنى دىخى دىكەر ئىدىيور : مۇھارەبە دىيوركە : مشارالېھك تىز ھەتتە گەھرىك ئىلدى . بىنئە ئىلە

فنا بر حادثه يي كندوسنه اخبار ايچون همان هيچ كسسه ده جرأت بولنه ماز ایدی .
 كندوسی سائر بر چوق اعظم كبی رؤیایه و او قبیلدن شیلره معتقد ایدی .
 برده اطعمه نفیسه یه پك زیاده منهك اولدیغندن كثرت ما كولاتدن طولایي
 اكثریا يتاغه دوشهك راده ده خسته لنوردی .
 قرالك بر مراقیده بعض كیمسه لك بر قصورنی یقالیه رق آنكله اگلنك ایدی .
 مثلا، معیتی ضابطانندن یوز باشی كیشار، ازمنه قدیمه نك احوال عسكریه سی حقنده
 یازدیغی بر اثرده، روما افراد عسكریه سنك تجهیزندن بحث ایتدیگی صروده رومالی
 نفراتك ازمنه جدیده افرادینك طاشی یه میه جقلری مرتبه لرده یوكلنك لری نی بیان
 ایتش و بو مجتده پروسیا نفراتی دخی استنا ایتماش اولدیغندن، مؤلفك بو قولى
 فرده ریقك حدتی موجب اولمش ایدی . بر گون یوز باشی كیشاری نزدینه دعوتله
 برالبسه تجربه سنده بولنمق استیورمش گی طاورانهرق، كیشاره پروسیا غره نا
 دی یه لرینه مخصوص لباسی گیدیردكن و بر غره نادى یه نك حامل اولدیغی اسله
 و سائر ادواتی تحمیل ایتدكن صگره یاننده بولنلردن بریله لقردی یه باشلار .
 یوز باشی نی ایکی ساعتدن زیاده او حالدله آیاق اوزرنده براققدن و آرتق حامل
 اولدیغی بارلباسك آلتنده طاقی طاق اولدیغی آ كلالدقن صگره لباسی چیقارمسنی
 امر ایله برابر كندوسنه مقام استهزاده « نصل ! یوز باشی افندی ! بزم نفرا تمزك
 طاشیدیغی یوك . روما نفراتنك یوكنه معادل دگیلی ایتش ؟ » دیر و یوز باشی یه پروسیا
 غره نادینه لرینك دخی خلیجه اوقالی یوك طاشیدق لری نی استر استمزاعتراف ایتدیرر .
 مشارالیه معیتنده كی جنراللردن عادتاً لایخیطلك طلب ایدر ایدی . بناءً علیه
 بر جنرال، ولو ادنا مرتبه وظیفه سنده بر قصور ایتدیكى حالدله فرده ریقك بسبتون
 گوزندن دوشردی . جنرال (و دل) قرالك او رتبه نظرنده ایدی كه پك چوق
 كره سفره نك حاضر اولدیغی كندوسنه خبر ویرلدیگی حالدله طعامه باشلامق ایچون
 جنرال و دللك ورودینه انتظار ایتمگی تاخیر ایتدیردیگی گورلمشدر . ۱۷۵۹ سنه سی
 موسم صیفنده روسیه لیره قارشو محارب بولنلار اردونك قوماندانی قونت دونایي
 عزل ایله یرینه باش قوماندان عنوانیله جنرال و دلی نصب ایلشدی . و دل، قای

موقعي جوارنده روسيه ليلردن جنرال سولتيقوف ايله ايتديگي محاربه ده مغلوب اولمقله فرهدريقتك الى الابد نظرندن ساقط اولمشدر .

مير آلاي بالي ، سوايدنيچ موقعنك محاصره سنى حسن صورته اداره ايتمش و موقعك ضبطنه موفق اولمش اولديغندن ، قرال بوندن طولايي مير آلاي هر يرده ثنا ايتديگي گبي ، كندوسنى ده غايت شاعرانه و بر طاقم مدايح جيله يي متضمن بر نامه ايله تلطيف ايلمشدر . اوج آي صكره اولمقچ محاصره سنده موفق اولنه مامسى اوزرينه قرال بونى بالينك سوء اداره سنه عطف ايله مير آلاي حقنده فنا صورته بر بغض وحدت ابراز ايلمش و بالي يي نرينه دعوت ايله برابر حضورينه قبول ايچون بر ساعت قدر انتظار سالوننده بكلاتمش و صكره بالذات سالونه گيره رك يوزى حدت و غضبندن قپ قرمزى كسلمش اولديغى حالده بر طاقم زهرناك سوزلرله تويخنده بولنمشدر . بو صورته مير آلاي بالي هم گوزدن دوشمش و هم ده اونودلمش ايدى . آردهن بر خيلي زمان كچدكن صكره بر گون قراله بالينك يك زياده خسته اولديغى خبر و يرديلر . مشاراليه مير آلايك اودن طيشارو چيقمغه قدرتي اولوب اولمديغى صوردى . چيقابيلور جواني و يرديلر . بناه عليه يانه كلمسنى امر ايلدى . بالي قرالك حضورينه گيرنجه كندوسنى حسن استقبال ايدرک ، گويا موجب انفعال هيچ بر حال وقوعه كلامش گبي بر ايكي ساعت قدر غايت صميمي صورته مصاحبته بولندى . مشاراليهك بومعامله سى مير آلايه بر دواي برؤالساعه يرينه قائم اولمشدر . جنرال فينك دخى قرالك فوق الغايه مظهر توجه و التفاتى ايكن ماقش موقعنده بوزيله رق ديگر سكره نفر جنرال ايله گرفتار اسارت اولسى اوزرينه نظرندن ساقط اولمشدر .

بوزمق و بوزلمق نه ديمك اولديغنه هر كسندن زياده واقف اولان بوذاتك ، عظيم بر قوت قارشوسنده دخى ، بر قوه قليب له دن مظفر يت و يا خود صوك درجه يه قدر مقاومت بكلاتمى و عكس حالنده قوماندانلره تحمیل قباحته اظهار حدت و نفرت ايتمى غريب گورينور .

[مابعدى نسخه تاليه ده]

چو جقلره امثال و حکایه اوقوتمق

[حقنده ژان ژاق روصونک مطالعه سی]

نصل اولورده مثلره و حکایه لره کور گبی « چو جقلرک آدابیدر » تعبیر اولنور ؟
دوشونلزمی که مثل، چو جقلری اگلندیررکن اغفال ایدر ! و چو جقلر مثلده کی
یالان ایله باشدن چیقهرق آردلقده طوغری بی قاچیریرلر . و تعلیم و تحصیل آنلرک
خوشنه کیتک مقصدیله یاپیلان شی ، مانع استفاده اولور .

مثلر بیوک آدم لره تعلیم آداب ایچون اوله بیلور . لیکن چو جقلره سویلنه جک
حقیقت چپلاق سویلنماید . نه وقت که حقیقتک اوزری بر پرده ایله اورتیلور ؛
آرتق چو جقلر آنی قالدیرمق زحمتی اختیار ایتمز .

هپ چو جقلره [لافونتن] [*] مثلرینی اوگره دیرلر . ایچلرندہ آنلری
آگلایه جق برچو جق یوقدر . اگر آگلارلر ایسه دها فنا اولور . زیرا آنلرده
مندرج اولان آداب و اخلاق اوقدر قاریشق و چو جقلرک سنلرینه اوقدر مخالفدرکه ،
اخلاق حسنه دن زیاده سیئات طرفنه چکرلر . اما دیه جکسگنر که : ایشته یینه عامه نك
ماورای ادراکنده سوزلره باشلادک . اولسون ! لیکن بقالم بوسوزلر مقارن
حقیقتیدر دگلیدر ؟

دیمشدم که ، چو جق کندینه اوگره دیلان مثلری آگلانمز ؛ زیرا بومثلری
ساده لندیرمک ایچون نه قدر تکلف اولنورسه اولنسون ، آنلردن استنباط
اولنان معانی ادبیه ، آنلرک ایچنه برطاقم افکار ادخالنه مجبور ایدرکه ، چو جق آنلری

[*] ژان دو لافونتن ، بر فرانسز شاعریدرکه ۱۶۲۱ سنه میلادیه سنبدن ۱۶۹۵ سنه .
سنه قدر بر حیات اولمشدر . آثار منظومه سنندن اک مشهوری ، حتی مرغوبی قصص و امثال
اوزرینه نظم ابتدکی رساله درکه آداب و اخلاقه متعلق اولدیغی ایچون فرانسده اطفاله از بر
ایتدیررلر . بر قاچ قصه سیده شناسی ایله اکرم بک طرفندن ترکیبه نظمماً ترجمه اولمشدر .

درك ایدمهز . وَ شیوه اشعار آنلرک اگرچه منظمی تسهیل ایدر ؛ لکن تفهمنی تعصیب ایلر . وَ بو حالدہ وضوح معنی یرینه یالکز لطافت افادہ ایله اکتفا اولنور . شو بر طاقم مثلرکه چو جقلر ایچون نه آگلاشیلور ، نه ده فاندہلری واردر . وَ دیگرلریله قاریشق بولندقلری ایچون بلا ملاحظہ آنلریده چو جقلره اوگره دیرلر ؛ بولردن بحث ایتمهرك فقط مؤلفک ، گویا بالخاصه چو جقلر ایچون یامش اولدیغی بر قاج مثله حصر نظر ایدم :

بن [لافونتن] مثلرندہ آنجق بش آلتیسنی بیلورم که ، آنلرده چو جقه ساددک لمعان ایدر . بو بش آلتیدن ده ، مثلاً برنجیسنی اتخاذا ایدرم که ، آنده مندرج اولان ادب هر یاشه او یار . وَ آنی چو جقلر اوتہ کیلردن ده تیز ، ده ذوق ولذتله اوگره نورلر . وَ بوندن طولاییدرکه مؤلفده آنی کتابنک ابتداسنه قویمشدر . بونده کی مال ، صحیحاً چو جقلرک حوصله ادراکی دائرہ سنده اولدیغی وَ آنلرک خوشنه کیدرک تعلیم تربیه ایتدیکی فرض و تقدیر اولندقدہ ، بومثل حقیقه مؤلفک نخبه آثاریدر . ایدی مساعده ایدک که ، آنی عیناً ذکر ایدرک آز سوز ایله تحقیق ایدیم . [۱]

قارغه ایله تلکی حکایه سی

لافونتن -- « قارغه اوسته قونمش بر آجاجک اوستنه »
 روصو -- اوسته می ؟ بو کله نك معناسی ندر ؛ بر اسم خاصک عقیبندہ نه معنایه دلالت ایدر . بوراده نه مفهوم ، مفهوم گوسترر ؟
 قونمش بر آجاجک اوستنه نه دیمک ؟ قونمش بر آجاجک اوستنه دیمز ، بلکه بر آجاجک اوستنه قونمش دینور . بوجهتله نظمه مخصوص اولان تقدیم و تأخیر - الفاظی سویلملی ، وَ نظم ندر ، نثر نه یه دیرلر آنی آگلاتملی .

[۱] بو حکایه معلومدرکه فرانسزجه منظوم اوله رق ، بر شعرک دکل کله بکلمه ، بلکه بحق شیوه سیله برابر منظوماً هیچ بر لسانه وَ خصوصیه بزم لسانزه نقلی ممتنع و بوراده روصونک ایتدیکی تحقیقات ایسه منظومه نك الفاظ و ترکیباتنه متعلق اولدیغندن بالضروره نثر ایله کله سی کله سنه ترجمه اولندی .

لافونتن — « طوتاردی غاغه سنده بر پینر »

روصو — نصل پینر؟ اسویچره، یاخود بری، یا فلنک پینریمی ایدی.
اگر چوجق هیچ قارغه گورماش ایسه، آگا قارغه دیمکن نه قزانورسکنر؟
اگر گورماش ایسه غاغه لرنده پینر طوتدقلرینی نصل ادراک ایتسون؟ بر رسم
تصویر ایتدیگمزرده دائماً طبیعت موافق یاپملیز.

لافونتن — « تلکی اوسته قوقو ایله جذب اولندرق »

روصو — آاندی براوسته دها! لکن بونک ایچون شو عنوان پک مناسبدر.
زیرا تلکی، صنعتده کی حیله لریله استاد مسلم طانمشدر. تلکی نه اولدیغی سویلملی،
وَ آنک طبیعت صحیح سیاه مثلرده کی وصف اعتباریسی بری برندن تفریق اولملی.
« جذب اولمش »!، بوکله شمایلرده مستعمل دگلدر [۱] اوراسنی آگلا تملی.
و شعر دن بشقه یرده قوللانیدیغنی سویلملی. چوجق صورده جق که نظم ونثر نیچون
بشقه بشقه سویلنیور. سز آگا نه جواب ویره جکسکنر؟ پینرک قوقوسیه جذب
اولمش! بر پینرکه آغاجک اوستنده طوران قارغه ناک آغزنده در؛ آنده نه قدر قوقو
لازمدر که، اورمانده، یاخود یتاغنده بولان تلکی طویه بیلسون! سز شاگردگری
تدقیقات صائبیه قابل بر عقل و ذکا حاصل ایتسی ایچون بویله می ادمان ایتدیررسکنر؟
حال بوکه بر برهان واضح گورمدکجه تسلیم مدعا ایتدیجک و سائر لک نقلیاتنده کی
صدقی کذبندن تفریق ایدجک ایدی.

لافونتن — « آگا قوللانیدی تقریباً شو لسانی »

روصو — بولسانی! وای تلکیلر سویلرمی؟ وای آنلرده قارغهلرک لسانی
اوزردمی سویلر؟ ای متبصر اولان لالا! کندیگی گوزت. ویره جگک جوابی
اولجه ایو طارت؛ زیرا او جواب سنک تصور ایتدیگک مرتبه دن زیاده مهمدر.

لافونتن — « وای! صباحکنر خیر اولسون قارغه افندی! »

روصو — افندی! چوجق بولفظک کلمات تعظیمیه دن اولدیغنی هنوز بیلمدن
استهزا مقامنده استعمالنی گورر. بو ترکیبده [فرانسزجه سنده] قارغه کلهسی حرف جر

[۱] معلومدر که بوکله فرانسزجه یه عائددر.

ایله مرکب اولان حرف تعریف ایله دینیلور . بواداتاڭ سبب استیمالنی چوجغه تفهیم ایتزدن اول چوق ایشکنز اولور ؛ یعنی پک کوچ آڭلاده بیلورسکنز .

لافونتن — « آه سز نه قدر دلبرسکنز ، بکانه قدر گوزل گورینیورسکنز ! »
روصو — حشو زائد بی لزوم . چوجق دیگر تعبیر ایله ینه اوشیئک تکرار اولدیغنی گوروب نامردانه سوز سویلکی اوگره نور . اگر سز دیرسه کنز که ، (بو حشو زائد مؤلفک صنعتیدر ؛ وتلکینک تدبیرنده داخلدر . زیرا سوزلرله مدح و ثنای چوغالدر گبی گوسترمک استر .) بو اعتذار بکانه گوره پک اعلادر ؛ لکن بنم شاگرده گوره دگل .

لافونتن — « یالانسز سویلرم که اگر سزک صدا کنز دخی »

روصو — یالانسز سویلرم ! وای ، بعض یالانده سویلنورمی ؛ اگر سز تلکینک یالانسز سویلرم دیسی بعض کره یالانده سویلنمسنندری اوگره دیر ایسه کنز چوجق نه اولور ؟

لافونتن — « تویکنزه مشابه ایسه »

روصو — تویکنزه مشابه ایسه ! بو کله نه معنی گوسترر ؟ آرتق صدا ایله توی گبی ایکی کیفیت متخالفه نک جهت مشابهتی اوگرتمگه چبالایک ، باقک چوجق آڭلارمی ؟

لافونتن — « سز بو اورمان مسافرلرینک سیمرغی اولملیسکنز » [۱]

[۱] سیمرغ ، قدیم مصر بت پرستلرندن روایت اولندیغنه گوره قره قوش جثه سنده تپه لی ، بونی یالیز رنگنده ، قویروغی بیاض ، وجودینک توپلری آتشی قرمز ایله قاریشق ، گوزلرندن آتش صاچار برقوش در ، عمرناک آخر اولدیغنی حس ایدنجه قوقولی آغاجلری بریره طوپلار و آنلرله کندوسنه بر یووه یاپه رق ایچنه گیردکن صگره ، یووه گونش حرارتیله طوتشور کندیده برابر یانارمش . کندوسی یانارکن کمیکنک ایلگندن برقورد حاصل اولمقله بیویه رک سیمرغ اولورمش و هربری بش آلتی یوز ییل یشارمش . بوقوشاک الینوزلسانندن بوزمه فرانسه جه سی [فه نیقس] در . بزده کی ایران اکازیپندن اولان مشهور سیمرغ ایله [ققنوس] و [عنقا] قوشلری حقتنده ایشیدیلان خرافات ایله بوناک آرمسنده اوقدر مشابهت گوریلور که یامصر لیلر بو خرافه بی عجملردن آلوب بوزمشلر یاخود عجملر مصر لیلردن چالوب حاشیه اندیرمشلر ظن اولنور . هله عربلرک بوڭا [عنقا مغرب] نامنی ویرمه لری پک غریبدر .

روصو — سيمرغ ! سيمرغ نه ديمك ، ايشته در حال اساطير سالفه وَا كاذيب -
 قديمه بت پرستانهيه دوشدك . بو اورمان مسافرلرى ! نه تعبير مجازى ! مداهن
 تلكى زياده مؤثر اولمق ايچون لسانى دها كبارانه آغرلشديريور . بو نكته ي
 چوجق آگلارمى ؟ عجباً عبارده شيوه بلاغت و شرافت ندر ؟ بياغى عباره
 ندر ؟ بيلورمى ، و بيلگه مقتدر اولورمى ؟

لافونتن — بوسوزلردن قارغه سونج ايله كندىكى غائب ايدوب «

روصو — بو ارسال مثلك شيوه سنى حس ايتك ايچون كشى چوق شدتلى
 هواى نفسانىلره ، يعنى سونج ايله كندىنى غائب ايتك گي حالاته اوغرامش
 اولمق لازمدر .

لافونتن — « وَ گوزل سسنى گوسترمك ايچون »

روصو — اونوتيمك كه بو شعرلرى وبتون بو حكايه يي آگلامق ايچون
 قارغه نك گوزل سسى نصل شى اولديغنى چوجغك بيلسى اقتضا ايدر !

لافونتن — « او قوجمان غاغه سنى آچار آغزندن شكارنى دوشورير »

روصو — بو شعر تجبه سزاوار اوله جق درجه ده گوزلدر ؛ آنده كى آهنگ
 وادا تصوير كيفيت ايدر . بن بر قوجه چركين غاغه يي آچلش گوريرم . و پينرك
 داللى آرمسندن آشاغى دوشديگنى ايشيديرم . لکن بو نوع لطافتلر اطفال
 ايچون ضايعدر .

لافونتن — « تلكى آنى قاپار ودير كه : بنم گوزل افندم »

روصو — ايشته بوراده ايولك زوزكلگه دوندى . شهبه يوق كه چوجقلره
 تعليم ائناسنده وقت ضايع ايدلميوب چوق شيلر اوگره ديلور .

لافونتن — « اوگره نك كه هربر مداهن »

روصو — قاعده عموميه ؟ آرتق بز اوراده يوغز .

لافونتن — « آگا قولاق ويره نك كيسه سندن كچينور »

روصو — اون ياشنده بولنان هيچ بر چوجق بو شعرى آگلایه منز .

لافونتن — « بو درس شهبه سز بر پينر دگر »

روصو — بو آڭلاشیلور و مالدیه پک گوزلدر . لکن ینه آز چوجق بولنورکه پینر ایله درسی معاینه ایده بیلسون ، و پینری درسه ترجیح ایتمسون . ایمدی بو تعبیرک مجرّد بر لطیفه دن عبارت اولدیغنی چوجغه آڭلاتملی . چوجقلره گوره نه قدر اینجه !

لافونتن — « قارغه محجوب و متحیر اوله رق »

روصو — دیگر حشو زانڈ . لکن بو آرتق هیچ معذور طوتلر .

لافونتن — « ایش ایشدن کچدکن صکره بردها بویله آلدانیه جغه یمین ایتدی . »

روصو — یمین ایتدی ! هانگی شاشقین لالادرکه یمینک نه دیمک اولدیغنی چوجغه آڭلاتمغه جسارت ایده !

ایشته بر خیلی تفصیلات . لکن بومشده کی معانی بی تشریح و اومعانیدن هر برینی دخی مجتمع اولدیغنی برنجی و ساده درجه سنه تنزیل ایچون بو تفصیلات ینه چوق دگلدر . آنجق چوجغه مرانی افاده ایچون بو تشریح و تفصیل کیمه لازم اوله جق؟ بزدن هیچ بری کندی بر چوجغک یرینه قویه جق قدر فیلسوف دگلدر . شمدی کچلم آداب جهته :

بن شونی صورارمکه ایشلرینی بجرمک ایچون انسانلر یالان سویلرلر ، مداهنه ایدرلری اوگره ده جک آلتی یاشنده کی چوجقلرمیدر ؟ پک اولسه آنلره بعض مستهزیلرک چوجقلری مسخریه آلدقیری و چوجقلر کبرلی اولنجه گیزلیجه آنلره اگنلدرکی تفهیم اولنه بیلور . لکن پینر هپسینی بوزار . پینرک بشقه غاغه دن دوشمسی شوپله طورسون ، حتی کندی اغزلرندن دوشمسی بیله آنلره آڭلادیله ماز . ایشه خلقک ماورای ادراکنده اولان مطالعه لرک ایکنجیسیده بودر . لکن ینه اهمیتی ده آشاغی دگلدر .

چوجقلر مثلاری اوگره نجه آرقه لری صره گزوب ایوجه دقت ایدک ! مثلرک فعلیاتی اجرایه گلدکلرندیه بیاغی بسبتون مؤلفک خلاف مقصودینی یاپارلر . و کندیلرینک وقایه و تداویلری مقصود اولان قصورلردن توقی ایده جکلرینه مثال

مقامنده ایراد اولنان سیئات جهتته میل و محبت ایدر لر . شو کچن فقره ده چوجقلر قارغهی مسخره یه آلور لر ؛ لکن هپسی تلکی یه محبت ایدر لر .

او فقره دن صکره کی حکایه [۱] ده دخی سز چوجغه آغستوس بوجگنی مثال طوتدرمق استرسکز ! حال بوکه تامیله آنک خلافتنه اوله رق آنلر قارنجهی انتخاب ایدر لر . هیچ کیمسه کندی نك اچالیدیغنی استمز . چوجقلر دائماً گوزل وضعده گوریله جك موقعده بولنیغنی ترجیح ایدر لر . زیرا بوانتخاب کشینك متصف اولدیغنی حب نفسدن نشأت ایدر و امر طبیعی در .

لکن صباوت ایچون نه قورقج درس ! عجیب الخلقه اولان مخلوقاتك اگوتوسی او طمعکار و طاش یورکلی چوجقدرکه کنندن استنیلان شیئی بیله رك رد ایدر . قارنجه بوندنده زیاده در . زیرا چوجغه رد ایله برابر برده استنزا اوگره دیر .

هربر مثل که آنده آرسلان بولنه، نته کیم اکثرنده ده واردر ؛ چوجق در حال کندی آرسلان ایدر ، وهرنه تقسیمده کندیسی باش اولورسه آرسلانه تقلید ایله بیوک پارچه یی کندی نفسی ایچون یقالغه همت ایدر . لکن برکوچك سیگك آرسلانه غالب اولسه ایش دگیشور . آرتق چوجق آرسلان دگل سیگکدر . برگون کندینه مخالفت ایدن اولورده آچیقندن آچیفه مقابله ایدر مزسه چوالدوز ایله اولدیرمگی اوگره نور . ضعیف قورد ایله سمیز کوپك فقره سنده [۲] دخی چوجغه تعلیمی آرزو اولنان

[۱] لافونتن رساله سنده بو فقره دخی منظومدر . خلاصه ترجمه سی بویله در : بر آغستوس بوجگی بتون یاز ترکی چاغرمقله وقتنی کچوره رك قیش گلدکده ذخیره سز و آچ قالور . قومشوسی قارنجه یه گیدرک حالنی سویلر ، یازه قدر اودنج براز نواله استر . قارنجه آکا - یازك نه یاپیوردك؟ - دیه صورار . آغستوس بوجگی : یازین ترکی چاغرمقله مشغول ایدم دینجه ، قارنجه ده : - ایله ایسه شمیدی ده اوینا - دیر و ذخیره سنی کتم ایدر .

[۲] بو فقره دخی لافونتن ده منظومدر : قوردك بری ضعیف دوشمش ، برگون بر سمیز کوپکه راست گلوب آنک یال وبالنه تعجیبه سبب سمندن سؤال ایتمش . کوپك جواباً : سز طاغلرده . بایرلرده گروب مخصوص طعامکز اولدیغندن بویله ضعیف اولورسکز . اما بز دائماً اطعمه نفیسه ایچنده مستغرق اولدیغمز جهتله سمیز اولورز . واگر استرسهك سنده وحشتی ترك ایدوب بنله برابر گل ، آز وقتده بندن اعلا اولورسك دیر . قوردك ایسه بوتکلیف جاننه منت اولقله موافقت گوسترر . فقط گوره جگی خدمتی صورار . کوپك دیرکه : گوره جگك ایش برشی دگدر . یالکزر الی دگنکلی دینجیلری قوغلمقدن عبارتدر .

اعتدال و تحمل یرینه چوجق بر بشقه سیئه استحصال ایدر . بر وقت بر قز چوجغنی بو حکایه ایله مضطرب ایتمشلر ایدی . او چوجغناک بر چوق آغلادیغنی اصلا اونوده م . حال بوکه مقصدلری چوجغه اطاعت اوگرتمک ایش . نهایت گوجاه آغلامسناک سببی آگلاشلدی . مگر سه زواللی چوجق کندینی زنجیره باغلو و بوینونک دریلری صیرلمش گوره رک مضطرب اولورمش . و نیچون قورد اولدم دیه آغلارمش .

ایمدی برنجی فقره ناک خلاصه ادبیسی چوجق ایچون ذیلانہ بر مداهنه درسیدر . ایکنجی فقره ناک (۱) کیده انسانیتمزلاک ، اوچنجی فقره ناک (۲) کی حقسنزلق ، دردنجی فقره ناک (۳) کی هجو و ذم ، بشنجی فقره ناک (۴) کی آزادلاک درسیدر . هله شو صکره کی درس بنم شاگردم ایچون نه قدر پهوده ایسه سنرک شاگردلرگز ایچونده او قدر او یغونسز دوشر . سنر آنلره بری برینه مخالف قاعده لر اوگر درسکزده صکره بو امکلر کزدن نه ثمره مأمول ایدرسکز ؟ لیکن

بونک اوزرینه برلکده گیدرلر ایکن قورد بر آراق کوپکناک بوینونک دریسی صیرلمش اولدیغنی گوره رک سببنی صورار . کوپکده جوابنده ، بو برشی دگل ، گوندوزلری بوینه چوردکلری طاسمه ناک یریدر . دیر . قورد بو جوابی آنجه : بن سنک نه گوزل تمکلرینی استرم ؛ نه ده طاسمه ایله بوینی صیردیرم . بنم آزاده سرانه کشت و گذارم هر درلو اطعمه دن الذدر ؛ دیرک اورادن صاویشور .

(۱) آغستوس بوجگی فقره سی .

(۲) ایکی یوکلی قاطر برابر یولده گیدرلر مش . برینک یوکی یولاف ، دیگرینک کی حاصلات رسومیه آچه سی ایش . آچه یوکلی قاطر بویله قیمتلی بر یوک آلتنده اولدیغندن متکبرانه و مفتخرانه گیدوب طوررکن اوکلرینه خرسزلر چیقمش ، و آچه یوکلی قاطره هجوم ایتمشلر . قاطر براز مقاومت صددنده بولنش ایسه ده بر اعلا کوتک ایش . او اثناده قاطر فریاد ایدرک بو نصل انصافسزاقدر ؛ بنله برابر اولان ارقداشمه کیسه تعرض ایتبور . دیدکده ارقداشی آ جواب و یروب : آغر خدمتلرده بولنمق ایو برشی دگلدر . آزاده بویله عقبه لری اولور . اگر سنده بنم گبی بر فقیر دگر مجبی یه خدمت ایده ایدک شمدی راحت اولوردک دیمش .

(۳) بر قوربغی اوکوزی گوروب جسامتنه حسد ایش ؛ بنده آنک گبی بیویه جگم دیو کندینی صیقوب شیشره شیشره عاقبت چاتلامش .

(۴) بالاده ذکر اولنان ضعیف قورد ایله سمیز کوپک فقره سی .

بلکيده اوله بيلورکه بنم شو مثلار حقنده تعريض ايچون سرد ايلديگم مطالعات ادبيه آنلرک تاييد ابقاسي ايچون دخي سبب اتخاذا اولنه بيلور .

جمعيت بشريده آداب، يا سوزده، يا فعلده گر کدر . و بو ايکي نوع آداب يکديگرينه بگزه مز . برنجيسي عقايد مسيحيه کتاپنده درکه او آداب ، اوراده براقيلور . ايکنجيسي لافونتک مثلارنده در ؛ چوجقلر ايچون . و حکايله لرنده در ؟ والده لر ايچون . بر مؤلف بونلرک هپسنه الويرر .

لافونتق افندي ! گل سنکله صلح اولهلم : بن کندمجه سنرک تاليفکنري بالانتخاب اوقويه جغني و آگا محبت ايدو جگمي و مثلار کزدن حصه مند منفعت اوله جغني سنره وعد ايدر ، زيرا مأمول ايدر که آنلرک مالي اوزره بر خطايه دوشمم . لکن رخصتکنره بنم شاگردسي آنلردن هيچ بريني اوقومغه براقيه جغم . تا اوزمانه قدرکه ، ربعني بيله آگلامديغي شيلري آگا اوگرتک نيه يراديغي و آگلامديغي شيلريده تحريف ايتيه جگني و آدانان شخص مغفلدن عبرت آلهرق اصلاح نفس ايدو جگنه . آدانان حيله کاره تقليد داعيه سنده بولنميه جغني سنر بگا اثبات ايدوسکنر .

ژول ساندو

۱۸۸۳—۱۸۱۱

وفاتی متعاقب انجمن ادبی اعضاسنک اڭ مشهورلرندن ايكيسنك، آقاده می یه ساندو نك یرینه انتخاب اولنه جق ذواتدن بحث ایتدکلری صرهدده شویله دیدکلرینی ایشتم: — (ساندو) حقنده نطق ستایشکارانه ایراد ایدجك هرکیم ایسه پك بختیار عد اولنه جقدر ! بوندن مؤثر، بوندن سویملی بر تصویر ادبی دها بولنه ماز .

(و یقتوریهن ساردو)

بوسوزی سویلکده پك حقلی ایدی . (ژول ساندو) بی اڭ گوزل تعریف و تصویر ایدجك برکله یه وارسه اوده شو « سویملی » سوزیدر .

او، جداً سویملی، یعنی کندیسی روحنواز، تجارتی امنیتکسترانه، دوستلغی فداکارانه، فلسفهدسی متبسم و قناعت پرورانه اوله رق، یالکزر بر اوغلنك وفاتی بو فلسفه مرضیه بی آلوده ظلمت.

ژول ساندو

ملال ایتشدر . او، گرچکدن شایان محبت و مظهر محبت اوله رق، بو حال دخی فردای مماننده قطعاً تحقق ایتشدر . فرانسز ادباسی ایچنده هیچ برینك تابوتی صمیمی کدرلر، بو قدر حقیقی برخلجان ایله همراه اوله رق، داخل مقبره عدم

اولماتشدر . مباحث ساروده پك مختلف الافكار گورينان مطبوعات . پك خيرخواه و مروت شعار بر آدم اولان بو بيوك رومانجى يى ، بو اهلويت عظيمه صاحبنى ثنا خصوصنده يك آواز اولمشدر . يك آواز ديورم ، زيرا هنوز هيچ برشى او قومامش اولدقلى جهته هيچ معلوملى اولميان موادى على العميا انكار ايتمگى دها قولاي بولدرق ، دها دون انتساب ايتمش اولدقلى تاريخ ادبياتى آرقداشلرينك تجارب- قلمهلى ايله نوظهور و كندى تعبيرلرنجه طبيعىون ادبانك مساعى عظيمه طاقتفر- سالرى نتايجندن باشلامق ادعاسنده بولان نورسيدكانك مقالهلىرىنى داخل صد ايتيورم .

(ژول ساندو) هروظيفهسى حسن ايضا ايدلمش ، شانلى و صاف و خالص ادبائه نمونه امثال اولمق اوزره عرض ايدلمگه شايان بر عمر ايله پرورده اولدقن صگره ۷۲ ياشنده وفات ايتمشدر . كنديسى ادبياتى هر شيك فوئنده اولهرق سودى ؛ اگر دنيا ده بعض ياره لر ايچون بر مرهم تسليت بولنمش اولسه ايدى ، مطلقا ادبيات ، آنك اعتقادنجه ، هر درد و مشقتى تسكين و تسليه ايدردى . حقيقت حاله اسمى (ژول) اوليوب (ژوليهن) ايدى . ولادتنا مه سنده اسمى (لئونار - سيل و هن - ژوليهن ساندو) اولهرق محرردر . پدرى (اوبوسسون) دائره بلديهسى حقوق - مجتمعه اداره سنك سيار مقابله جيسى . (تميد) پدرى (ژوليهن پارريكو) حقوق - مجتمعه باش مقابله جيسى ايدى . عتيق (ليموژ) ايالتى داخلنده تولد ايتمش اولان بو چوجقده ذوق ادبينك نه صورتله التفاتماي ظهور اولديغى معلومدر . او ، رهگذار حياتنده ذكى بر قادينه تصادف ايتدى كه بو مزيتى ايله برابر جاذب و دلکش بر قادين ايدى ؛ هر ايكي سى ده هم صنعت و ادبيات خصوصنده كى رؤيالرينى ، هم ده عشق خوليالرينى مزج و توحيد ايتديلر . بالاخره (ژورژسان) بر « سياحك مکتوبلى » عنوانلى اثرنده ، چاتيلر آلتده كچن بو رفاقت ادبيه سنه لرينه ، تأسف ايتمك اوزره بر درجهيه قدر دلسوز ، فقط پك فصيح بر صحيفه ادب تخصيص ايتديكى كى (ژول ساندو) دخى (قرؤ آدو برنى) نام اثرنده مشترك ، كوچك بر لامبه اطرافنده كچن بو طاتلى ساعتلردن باكل خلمان و برنام مستعار ايله بحث ايتمشدر .

۱۱ شباط ۱۸۱۱ تاریخنده تولد ایدەرك ۲۳ نیسان ۱۸۸۳ تاریخنده وفات ایلین (ساندو) معلومات ابتدایی (بۆرژ) قصبه‌سینده تحصیل ایتدکن صکره اون یدی یاشنده پارسه گلمش ایدی . حقوق تحصیل ختام بولور بولماز ۱۸۳۱ تاریخنده اون طقوز یاشنده بولندیغی حالده (فیغارو) ده ایلک یازیلری یازمغه باشلاپوردی که او تاریخده بو غزته (فراغولتتا) و (والداولو) نام اثرلرک مؤلفی اولان (هانری دولاتوش) [۱] طرفندن اداره ایدیلیوردی . آتشین برفکره مالک و داعیه تقدّم و اجتهاد ایله پرورده اولوب (نهاولوژیزم) یعنی اصطلاحات جدیده و تعبیرات ناشینده وضعنه پک مبتلی بر ادیب اولان و حتی (Principicule) و (Camaraderie) گبی ایجاد ایتدیگی برچوق کلمات ایله کسب الفت ایدلمش بولنان بو (دولاتوش) ه دأر (ژورژ سان) ک «سرگذشت حیاتم» و بالخاصه «مخابرات» عنوانی اثرلرنده پک روحلی تفصیلات بولنور . (هانری دولاتوش) ساندوی زیر- جناح صیانتنه آلهرق مادام (سان) ک قیمتی ده تقدیر ایتشدیر .

ینه بو ۱۸۳۱ سنهسی ژول ساندو ایله ژورژ سان ، مشترکاً یازیلهرق (روز نه بلانش) توسیم ایدیلن بر رومانی ساحه مطبوعاته وضع ایدیورلردی .

« حیات سزى پک چوق اگلندیردیمی ، موسیو ؟ »

اختیار جواباً دیدی که :

— « بو بردها او قومق آرزوسنه دوشمیه جگم بر کتابدر ؛ آقشامگنر خیرلی

اولسون ! »

ایشته (روز نه بلانش) یاخود (قومدیاجی قیز ایله راهبه) رومانی بو سطرلرله بیتوردی که ژورژ سانک اثری اولان بو کتابی ۱۸۳۱ تاریخنده (ره نو) نام مثل ، رسام لورنچک اثر ترکیبی اولان بر [کتابه] ایله مزین اولهرق تمثیل ایلوردی . بو [کتابه] غوتیق اسلوب مهاریسینده بر معبد دروننده کی غرفه آلتنده بررحله-

[۱] de Latouche دو لاطوش من ۱۷۸۵ الی ۱۸۵۱ فرانسز شاعر و حکایه نویسی .

(للطابع)

سنگین اوزرنده قاعد بیاض دواقلر ایچنده بر راهبه نك بر آقتریس ایله گورشدیكنی
مصوّر ایدی . بر قورشون قلمك درت جزکیسیله بتون بر دوره حیات !

(روز نه بلانش) روماننك ایکی مؤلفندن (چونکه مؤلف ایکی ایدی .) بری
یگر می یاشندن جزئی اکیسك ایدی که بو (ساندو) ایدی؛ دیگری یگر می بش یاشندن
بر آز زیاده ایدی که بوده مادام (ژورژ سان) اولوب (ژ . سان) گبی بر نام مستعار ایله
« حیاتی ؟ بو بر دها او قومق آرزوسنه دوشمیه جگم فنا بر کتابدر . » گبی بر اعتقاد
بد بینانه بی حاوی بر اثرک زیرینه مشترکاً وضع امضا ایدیورلردی .

انسان ایلك سرشك غمی ایچدیگی ؛ ایلك غفلتله اوغرا دیغی زمان بویله آجی
فریادلر قوپاریر ؛ حال بوکه صگره دن سکونت بولنور ، قناعت ایدیور ، حیات شکل
طبیعیسی ایله - یعنی پنجه سندن ایر ، کچ رهایاب اولنه جغی محقق بولنان بر مرض و آفت
گبی - قبول اولنور ؛ هله انسانده بر (ژورژ سان) ك ذکای آسوده سی بولنجه
مضطرب ، متهیج ، بعض کره مایوس ونومید بر قادین اولدقدن صگره شایان حیرت
بر جدّه محترمه اولور ؛ یا خود انسانده بر (ساندو) نك روحی ایله آنك حسن خلقی موجود
اولنجه موجودیت دنیویهدن بر رساله انفعال واضطراب تشکیل ایدیلهدرک بلکه حقیقی
بر حلم و حلاوت ، متبسم بر رفق و ملائمت و اسباب عادلّه و صحیحّه حضورنده تمامیله
فداکارلغی مصوّر بر دستور حکمت تولید ایدیور .

وظیفه سنك شاعری اولان بو آدم پك زیاده عفته عمر گذار اولمش و دایماً ، بیلم که
نصل بر خصلت ممدوحه و شبابت بسیمیه ظاهراً متبسم و ایری بیقلی بر نفر قیافتنده
اولدیغی حالده ، روحاً نه قدر لطیف بر محبت و صفوتی محافظه ایتشدر .

(ژورژ سان) - روللا - ده اولدیغی گبی آنك حیاتی قطعاً تصرف ایتهدرک
آنجق اسمنك ایلك جزئی آدی . بو وقعیه بی بالذات شوپله نقل ایتشدر : « ایلك
بر اثر طرفندن (طاسلق) حالنده ترتیب ایدیلهدرک بالآخره ژول ساندو طرفندن
باشدن آشاغی تصحیح ایدلمش و بول نسخه صحیحیه لاتوش . ژول سان نامی ویرمشدر .
بو اثر بر دیگر ممثلی جلب ایتمش ، بو ممثل ایسه عین نام مستعار تحتنده بر بشقه
روماننك تالیفی موجب اولمشدر . بن (اندیانا) عنوانلی رومانمی (نوهان) ده

يازمش ايدم ، بونی طلب ایدیلان نام مستعار تحتندده ویرمک استیور ایدیسه مده
آنجق ژول ساندو حسب التواضع ، بالکلیه بیگانه بولندیغی بر کتابک صاحبیتی قبول
ایتمک استمدی . »

ژورژ سان بو خصوصک مملک حسابنه اویمدیغنی ده علاوه ایدیوردی .
« ایلک اثر » پک گوزل صاتیلمش اولدیغی جهته او تاجر بویله بر اثر دها سورمک
استیوردی . (هانری دولاتوش) مسئله بی حل ایتدی : (سان) عنوانی مشترک
قاله رق مادام (دودوان) یعنی ژورژ دخی بر بشقه مخلص آله جق ، ساندو ایسه
آرزوسی وجهله کندی نامی اولان (ژول) ی وضع ایدجک و بویله جه (ژول
سان) امضاسی تشکل ایدرک (ژول) ایله (ژورژ) دخی یا بر شخص ، یا خود ایکی
برادر زاده اولق اوزره تلقی ایدیلوب گیده جک ایدی .

هرنه قدر (ژولین ساندو) ژول ساندو امضاسنی وضع ایتمکی پک آرزو ایتدی
ایسه ده (ژورژ سان) ک روایتنه گوره حسب التواضع (اندیانا) مؤلفنک آثار قلمیه سندن
استغنایه ده راضی اولمدی .

(مارکی دو ویلهر) روماننک مؤلفی « سرگذشت حیاتم » عنوانلی اثرنده
دیور که : « بو تاریخده ژول ساندو پک زیاده کنج اولق حیثیتیه بو قدر متواضع
گورینمک آگا یاقیشیوردی . او زماندنبرو کندی حسابنه اوله رق پک بیوک بر اهلیت
و کمال اثبات ایتمش و بناءً علیه نام حقیقیسی آلتنده بیوک بر شهرت قزانمشدر . »
بش کوچک جلددن عبارت اولان شو (روزنه بلانش) رومانی عجیب کتاب !
بو کتاب بر فحیعه نك ولوله شدیده سی ایچنده بر راهبه ایله بر قومدیاجی قزک اضطرابات
عاشقانه لرینی ، عشقک بر سفیله بی شعوره اعاده هوش ایتمسنی و عقل و حاکمه نك آنی
ینه بی شعورلغه چیقارمسنی یا خود ایندیرمسنی مصورددر ؛ آجی ، غمکین ، (بایرون)
طرزنده بر کتاب ! حیاتک بتون ورطه لری ، بتون اندیشه لری پیش نظرده طوتیلان
بر زمانده ، یعنی یگر می یاشنده بر چوق امثالی مشهود اولان نومیدانه اثرلردن بر
نمونه که ، بو حالی ایله برابر بر کیفیت عجیبه اولق اوزره اولکی تعبیری وجهله (ره آلیم)
یا خود بوگونکی عنواننه گوره (ناتورالیزم) طرزنده بی باکانه بر اثر ! (هانری موند)

طرزنده شتوم غليظه، (مانفرد) شيوه سنده انكاريات ايله مشحون اوله رق هم تخيل، همده تدقيق ومؤاخذه ايديلان بر اثر! مبدائی (پيغو - لوبرون) كڭ صافيانه چيلغينلغنى خاطره گتوره رك، نهايتي ده (ليلا) دن نشان ویرن بر اثر! الحاصل اويله بر اثر كه دروننده كنج (ساندو) نكڭ بر آز عسكروارى اولان خوش مشربى ايله تهورات وانفعالات قلبيه ايچنده قالان بارون (دودوان) كڭ پك چوق آثار حدتي مندر جدر. رومانك طبعه اولاسى نشر ايديلنجه ايكي مؤلف (تاوان آرسى) ايچنده ايلك موفقيتك هر شيدن لذيد ولطيف اولان مسرتندن مشتركاً حصه دار ابتهاج اوليورلردى. (روز نه بلانش) رومانك طبعه ثانيه سى ساحه آراى انتشار اولديغى زمان (ژورژ سان) ايله (ساندو) چوقدن افتراق ايتمش بولنيورلر، يالگنر بر كتابك مؤلفى، يالگنر بر خيالك زهره يگروزمى اولان (ژول سان) ايسه آرتق موجود بولنيوردى. (ژول)، دروننده مراث حيات، بر نقاب ذى ابتسام ايله اورتولو اولان بروحدتكهده گذارش عمرينى قوواليوب (سان) ايسه اولجده اشراب ايتديگمنر وجهله دليقانينك. اسمنك ياريسنى واحتمال كه قلبنك ده ياريسنى قاپوب گوتوره رك و چانطه سنى صرتنه اوروب انه برده باستون آله رق اول ايتاليا سياحتنه ابتدار ايدوردى كه صگره دن (موسه) بونى (قروكى) (يعنى قره لامة) قيبلىدن اولان خفيف وساده تصويرلرى ايله ابدى الاشهار ايتمشدر.

او تاريخده هانرى دولاتوش (ژورژ سان) ه ديوردى كه: «بو سياحتدن مقصد، جوانمرد بر پهوانك متبادر خاطرى اوله جق بر فكر نجيبى تقويه ايتمكدر. تشبثات بشرية ايچنده فكرك زنجير محدوديتنى چاك ايتمكدن گوزل بر شى يوقدر. بو سياحتدن مقصد آلپ طاغرينك خزائن محفوظه سنى كشف ايتك اوليوب، بوندىن ده مفيد ولطيف اولمق اوزره آزادگى فكر ادبه قاوشمقدر.»

ايشته هانرى دولاتوش (ژورژ سان) كڭ بوسياحتنى عادتاً تقدیس ايدوردى: «اي عزيز دوستم، سياحتكده دوام ايت؛ آياقلىركى فرانسه غبارينك كڭ صوك دانه سندن بيله قورتاره جق درجده تحريك ايله آنلرى (آروز) چيچكلىرينك شبنمده، ياخود (آرنو) نهرينك بلورمنورى ايچنده تطهير ايت!»

(ژورژ) آياقلىرىنىڭ غبارىنى او درجه ساللادى كە ، حتى بو صارصندى ايله يالگىز (ساندو) يى يقادن آتمش اولمىوب ، آردى صره جلبايتدىگى (مۇسە) يىدە ترك ايتدى .

(ژول ساندو) ازدواج ايتمش ، حتى اختيارلامش اولدىغى حالده دخى بو اضطرابى قطعياً بالكلية اونوتمدى .

(ژورژ سان) ى برچوق سنه لردنبرو بردها گورمامش ايدى ؛ اول سنه لركە حين جرياننده مناسبات قديمه زنجيرى شكست وتارومار ايديلهرك هر كس طالعك پنجه سوقنده باشلى باشنه يگى بر حيات اعمارى ايله اوغراشور . ايشته بو صره لردە بر آقشام (رهوفو ده دۇمۇند) اداره خانه سنده متفكر وعسكر طورلى ، برهنه سر ، كوچك بر آدم ، شيشمان بر قادينە چارپه رق كمال نزاكتله سالملادى :

— عفو ايدرسىگىز ، مادام !

— عفو ايدرسىگىز ، موسيو !

(ساندو) يرينه گلوب اوتورنجه صوردى :

— بو قادين كيمدر عجباً ؟

— نصل ؟ بونى سىزى صور يورسىگىز ؟ (ژورژ سان) ى بيله مديگىز مى ؟

رومانجى باشنى غير اختياري اوله رق شو قپو جهتنه چويردى كە ، شمىدى اورادن ماضى عمرى هنوز دى حيات اوله رق چيقمش ايدى ! ايشته عمر بشرك استهزاسى ، ايشته ابدى ظن اولنان ابتلا لرك عادىلگى ! (روز - نه - بلانش) روماننك مؤلفلىرى قارشو قارشويه گلدكلىرى حالده بر برلىرىنى طانى يه مامشلىرى ايدى !

لكن اون طقوزنجى عصر ك الغاز ادبيه واحوال روحيه سندن معدود بولشمش وبولنده جق اولان بو حكاية صحىحه يه دائر ده اوزون اوزادى يه معلومات وايضاحات ويرمك بزه عايد بولمىدىغى گبى ، هيچ خوشمزمده گيتمز . استقبال بر زمان مادمازل (دوله پيناس) ك ، (مورا) نك ، (گيه ر) ك ، (دالامبر) ك ، حتى (روسو) ايله مادام (دوده تو) نك اسرارىنى آنلرك اوراق محرمانه سنده نه صورتله آرامش ايسه ، موضوع بختمز اولان حكاية نك حقيقتى (ژورژ سان) ك ، (مۇسە) نك ،

(ساندوق) ناك مکتوبلرنده تحقیق و تخریر ایده جکدر. بزه گلنجه: دیرزکه، (ژورژسان) دخی گورشمک شرفی ایله مباھی اولدیغمز شایان حیرت بر قادین، شایان حرمت و محض شفقت بر بیوک والده، سادەلك و فداکارلقدن وجود بولمش بر وجود محترم، اوغلنه عادتا پرستش ایتمکده اولدوق اقتدار و اهلیتی پک بیوک و دائماً امور خیریه ایله مشغول و هرکسه - بیوک بر روح و بر روح حکمت - افاضه ایتمکده اولان لطیف بر ادیبدن بشقه بر شی گورمز و گورمکده استه میز .

(ساندوق) ده (مادمازل دولاسه غلیهر) و (مهزون دو په ناروان) رومانلرینک روحفریب مؤلفندن نصل بشقه بر شی گورمز ایسهک او یله جه (موسه) پی دخی (گیچهلر) عنوانلی اثرک شاعر دلخراشی اولمقدن بشقه بر صورتله تلقی ایتمیز .

برنجی درجهده صاحب اهلیت و غایت نافذالمعنی بر مؤاخذ، یعنی موسیو «گوستاو-فره دریق» بزم احترامکارانه بر سکوت ایله اورتوب کچدیگمز بو ماضی یه دار [انده پاندانس بلثر] غزته سنه [ساندوق] ناک فردای ممانده حقگویانه بر لسان ایله شو سطرلری یازمشدر :

« ژورژسانک [سنت - بوق] ایله اولان مخابره سی زیان و تلف ایلمش
 « اولیوب موسیو [دو اسپوییلر دو لووانثروی] ک زیر ید تصرفنده در . بو مخابره
 « پک زیاده موجب استفاده اوله رق، بزى [لیلا] مؤلفنک شو ایلك و فورطنه لی
 « سنه لرینک مال صحیحندن خبردار ایده جک بر طرزده در . ژورژسانک بو
 « مکتوبلرنده ژول ساندوقنک عرض دیدار ایدوب ایتمدیگنی یلیورز ؛ بوراسی
 « مبهم و مشکوکدر .

« متحد و یک طراز اولان بو ایکی سنه دن ، یعنی ۱۸۳۰ - ۱۸۳۲ سنه لرندن
 « منتقل شی ایکی مؤلف اسمیدر : ژورژسان ، ژول ساندوق .

« روایتیه نظراً ساندوق کندوسنه بر شهرت قازاندرمغه باشلامش اولان افتراقک
 « وقوعنی متعاقب حیات خصوصیه سنی گزلیه رک، آنجق آثار قلمیه سنی نشر ایتمشدر .
 « ژول ساندوقنک ۱۸۳۵ تاریخنده بالزاقک اودای خصوصیه سندن اولدیغنی و بوتاریخده

« شو بيوك رومانچينك آنى تئوفيل غوتيه نك نردينه صالديرديغى وينه بو تاريخده
 « اڭ صوك ذكر ايتديگمز اديب اعظمك (مادمازل دوفموپهن) عنوانلى اثرى
 « ميدان انتشاره وضع ايتديكى شويله بويله بيلنيوردى . بالزاق (تئوفيل غوتيه) ي
 « (قرونيق دوفپارى) عنوانلى غزتهيه داخل ايتك آرزوسنده بولنيوردى .

« ۱۸۳۵ سنهسى گونلرندن برنده (دوفوايهنه) چيقماز صوقاغندهكى كوچك
 « اوطهسنه ژول ساندونك نصل گيرمش بولنديغى غوتيه بالذات حكايه ايتمشدر .
 « بو زيارتى تعقيب ايتمش اولان بالزاقك خانهسندهكى قوشلق طعامي تئوفيل غوتيه نك
 « مخصوصات استادانهسندن اولان التزام حقيقت و احوال واقعي عيني عينه تصويرده
 « مغلوبى اولديغى انديشه دقت ايله برابر مجتال روح ادبى و تاريخ علم خصوصيدين
 « بر فصل دلپذير تشكيل ايتمشدر . »

(اوژهن لاتاي) اسمنده پك ايركن وفات ايتمش بر اديب طرفندن (آرتيست)
 عنوانلى غزته نك ۲۱ شباط ۱۸۵۸ تاريخلى نسخهنه گوندريلان ديگر برمواخذده
 ساندو حقنده پك گوزل بر حكم بوليورم ؛ ساندويه بر حيات ايكن تخصيص
 ايديلان مقالات مواءخده كارانه نك كرچكدن اڭ گوزللى سردسنده بولنهرق ، بر
 مواءخده فناشانك آثار باقيهسندن اولان شو صحائف منسيه بر كرّه دهها احيا
 ايدلگه از هرجهت لايقدر :

موسيو (لاتاي) دهها دون بر طاقم نو ظهور طبيعيلر طرفندن اعتبارسىز بر
 خيالى اولمقله مواءخده ايدلمش اولان ساندونك ، دم ظفر وشاننده ، (استاندال) ك
 عظمت حاكمانهسنى اعلانده برمنادى عنود كسيديگنى سرد و خشين حقيقته بر محب
 وفاكار اولديغى اثبات ايتمشدر .

(اوژهن لاتاي) ديوركه :

« ادبانك اكثري جمعيت بشريهيه اولان تاثير و حكمى قدر صنعت و ادبياتهده
 حاكم اولهرق ، ژول ساندونك (بو عالمده يالگى حقيقت متمرذر ؛ ايش بونى ادراك
 ايله عقد محبتك يولنى ييلكده در) سوزلرى ايله دستور شكلنه افراغ ايتمش

بولندیغی قانون عمومی انکار ایتشدی . هرکس نه دیرسه دیسون وهر نه که یاپلورسه یاپلسون بز حیات عادیه دن تخلیص گریبان ایدهمیز . اراده جزیه من نه قدر تکمیل ایدرسه ایتسون ، قوه تأثیریه مزك شدتی نه درجه اولورسه اولسون ، عضویت مزك بزه تقدیر ایتدیگی نصیبدن رهایب خلاص اوله مایز ؛ هرکسه شامل اولان دأره نك خارجنه چیه مایز . بو دأره نصف قطرینك هر فرد بشره گوره تحویل ایتدیگی ده محقق ایسه ده ، هر حاله محدود ومعین برحد بولندیغی ذهنه ایوجه یرلشدرملیدر . «

شو قدرکه ژول ساندو بو حقیقتی کندی مزاج وروحنه گوره ترجمه ایدیوردی . صنعت ادبیه جه افلاطون مذهبنده ایدی . آنك سودیگی شی حقیقتك عظمتی ، ابتلاناك حماستی ، عشقك علوتی در . لکن دائمی . هر گونلك بر علویت وحماست که اگر جائز اولورسه ایکی کله ایله افاده ایدیه بیلور : عظمت ایچنده بر سادهلک . (ماریانا) مؤلفنك مؤاخذی علاوة دیورکه : « ساندو نك هدف - اوله رهایب وصول اولدیغی انکار ایدلملیدرکه ، بو هدف ده ایجاددر ؛ صگره آنك شهریرگاه ادبه وضع ایتدیگی فکرلر ، افکار حقیقیه و سرمدیه عدادنده اوله رق ، هرکسك یتیشه بیله جگی حدلر داخلنده ملاحظه اولمشدر . بونلر بزه بر کره دها اثبات ایتمشدرکه عظمت ادبیه ، نه التزام افراطده ، نه ده طرفگیری غرابتده اوله رق ، بلکه فکرک علویت حقیقیه سی هر نرده حیات مشترکه و عمومیه مجبوریتلرینه واقفانه ودور اندیشانه بر مطاوعت رضا کارانه وار ایسه اوراده . «

(مادلن) روماننده حیات بشرک « محبت و غیرت و خیال و امید » دن عبارت بولنان ارکان اربعه سی عادتاً بر شاعر نثر پرداز طرفندن بیان ، دها مناسبی سنجیده مقام الحان ایدلمش گیدر . (ماریانه) روماننده وظیفه ، هر درلو خیالات غفلتدن بری اولان حقیر وظیفه ، ابتلایه ، « بؤسسونه » نك الی الابد اونودلمز بر لسان هوسپرورانه ایله دیدیگی گبی « صهیل ابتلایه » قارشو طوتلشدر . بو (ماریانا) حقیقه بر وقت معینده روح انسانی ایچون بر سند قویمدر . عجبا کیم واردرکه بو کتابك ستمزده حیات اولان قهرمانلری ایله برابر افقده کی بر طوپراق بوجاغنه ،

آرتق بردها گورهمیه جگی او سمت دلارایه باقوبده : « سعادت و بختیاری اوراده ایدی !.. » دیمش اولسون . بوسوز او کتابدن برگذار قالمش و پک چوق گوگلاره روان بخش تسلیت اولمشر .

ایشته بویله جه (ژول ساندو) کتابلرنده تصویر صحرائی بی تدقیق وجدانی یه مزج ایدر . اکدار و آلام بشریه بی اودرلو الواح مزینه ایله قوشادیر که بونلر احکام-مبحث الروح ایله تباین ایتدیگی گبی ، او احکامی آهنگ مخصوصلری ، یا خود که استهزالی ایله تکمیل ایدرلر . اوده مادام (سان) گبی (رؤسو) نك مسلك ادیسنده بر مصور الواح طبیعتدر . آنك طبقه الوانی اوزرنده (شارمت) لرك بنفشه مایسی اوله رق ، بوگا نغمات اسحار وروایح بهار گبی برشیلرده علاوه ایدر .

(آندره توریه) ساندونك شو پارلاق اهلیتی فصل صیفك (لیموزدن) و (پوواتو) شهرلرنده گوستردیگی روحفزاگونلره قیاس ایتدی . حقیقت ، شو استاد اعجاز نكارك (مادام دوسومرویل) دن (قولونهل اورار) ه قدر كافه آثارنده پرتو ادب ، آهنگ طرب ، جاذبه حکمت وارب واردر . بونلردن بشقه برشی بولنماقله برابر ، هرشیئه بونلر ایچنده تصادف اولنور . « مادلن » ، « مادمازل - دولاسه غلیهر » ، « ساق نه پارشمن » ، « مدزون دو په ناروان » ، « ژان دو توممدره » نامنده کی اثرلری هر سطرنده متانت قلمیه مردانه سی صحت حقیقی ایله رونمون اولان برطاقم اثرلر اوله رق ، هیچ بریرنده خلاف طبیعت بروضع واقدام گورلمز .

زندگی حسن و آنلرینی محافظه ایدن بو اثرلر تیاترو جلوه گاهنه کچدرك برقات دها کسب لطافت ایتمشردر . کتاب صحیفه سندن تیاترو صحنه سنه کچدرك ، بو صحنه یه مخصوص حیات ایله پرورشیاپ اوله بیلان هر شخص خیالینك طمیرلرنده دماء سودانك گرچکدن موجودیتنه اعتماد اولنه بیلور .

« امیل اوژیه » نك ترجمه حالی حاکی اولان رساله ده ژول ساندو ایله آنك (واریه ته) تیاتروسی ایچون (شاس - او - رومان) ی مشترکاً یازمغه نصل قرار ویرمش اولدقلرینی حکایه ایتدم . ساندو (ره و فو دویاری) ده مؤاخذ اوله رق

او تاریخده (سیگو) عنوانلی معروف تیاتروی، شرفیاب ظفر اولان استادی بوراده
آلشلامش ایدی . [۱]

ساندو رومانده اولدیغی گبی تیاترودهده عالمی مسحور ایتدی . (مادمازل دوللا -
سه غلیهر) روماننده موسیو (رهنیه) نك ، (مارسل) روماننده موسیو (آدریهن
دوقورسل) ك ، (موسیو پوواریه نك دامادی) ، (محك) و (ژان دوتومه ره)
نامنده کی اثرلرنده استاد شهیر (اوژیه) نك تعلق ومداخله صحیحه سی نهدن عبارت
بولندیغی جست وجو ایتك استهم .

بز بو آثار نفیسه بی آلشلایه رق سرار ایجادینی تحقیق ایتکسزین ذوقیاب
ادب اوله لم . ذاتاً آنلرده برسر ابدی واردرکه بوده روحزنی تمامیله تسخیر ایدرک

یازلمشدر ؛ بو (قو آیلاق) اڭ زیاده حرارت
وجدان ، فکر نوجوانی ومناسبات ومعاملاتده
نزاكت رعایتکاری ایله متصف اولان رفقای
قدیمه دندر :

[صورت مکتوب]

موسیو !

« شو کوچك رومانك مألئ صحنه تماشا یه وضع
« ایدلكه له یق كورلدیكندن طولای پك محظوظم .
« پیه سكر مظهر موفقیت اولسنی صورت صمیمیه ده
« تمنی ایدرک ایلك دفعه وضع موقع تماشا ایدیله جکی
« آقشام ایچون ده لطفاً بر کوچك لوجه بیلتی
« كوندركزی رجا ایدرم . باقی . . . »

امضا

ژول ساندو

« بر قومدیانك مألئ حاضر لاش اولسنه
مقابل ایلك تماشا کیجه سی ایچون بر کوچك
لوجه بیلتی تمنی ایدن بو رومانجی كرچكدن
خوش دكلیدر ؟ »

ایشته موسیو (دوللا پوممه ره) بوتفصیلاتی
متعاقب : « آرتق بو طرزده اخلاق ممدوحه
كهنه لشمشدر . » حكمتنی ده علاوه مقال
ایدیور .

[۱] موسیو (دوللا پوممه ره) پارس
عنوانلی غزته نك ۳۰ نیسان ۱۸۸۳ تاریخلی
نسخه سنه ژول ساندونك تیاترو مؤاخذلكی
حقنده پك زیاده موجب استفاده بر تفرقه درج
ایتشدر . ۲۸ مارت تاریخلی نسخه ده ایسه
او مكمل مؤاخذه یه عادتاً هامش قیلقلی برشی
علاوه ایدیور . وبونده (ماریانا) مؤلفنی
عالمه دها ابو طایتدیره جق بر نقطه مصادف -
نكاه عبرتم اولیور . ۷ مایس ۱۸۵۰ تاریخلیه
(فولی - دراماتیق) تیاتروسنده صحنه تماشا یه
(موریس ایله مادلن) عنوانلی اوچ پرده لك
بر (قومه دی - وودویل) وضع ایدیلوردی كه
بوده ساندونك (مادلن) عنوانلی رومانندن
مقتبس ایدی . (پوممه ره) دیور كه :

« اثر سكسان دفعه موقع تماشا یه وضع
ایدلمش اوله رق ، او زمان ایچون بوده بر موفقیت
عد ایدیلوردی . حال بو كه ژول ساندونك
مكافات اولق اوزره نه استدیگنی بیلیور میسكز ؛
نسخه اصلیه سی محظوظمز اولان مکتوب آتی .
موثوق بهی او قویگز ؛ بو مکتوب رفقای مسلكمز
اولان مؤلفیندن موسیو (قو آیلاق) ه خطاباً

برچوق سنه لردن صگره ینه گنج ، صاف ، طراوتلی قالمیرنده گوستریلین صنعت نفیسه در . تاریخ سنو حلیینه کلنجه : بوبابده هیج بروقت ، هیج برشی اوگره نه میه جگر . آرتق (ژول ساندو) آنلرده کی مزیت وهنری کندندن صگره یشایان برذاته اسناد ایتک قابلیتندن محروم اوله رق ، شاید بر قوه خارقه ایله قدرتیاب تکلم اولمق فرض اولنسه بیله بو اسناد نفسندن بشقه سنه منحصر اوله مازدی .

سویملی ، لطیف اولان ساندو صحنه تماشایه او یله بر طبیعت ممدوحه کتوریور . دی که انسان ایچون عادتاً بر حس معنوی صاییلور . ارباب تماشا آنک مغلوب لطافت حاکمانه سی اولمقدن زیاده مسخوری ایدی ؛ او ، قلمداشنگ اسلوب مردانه . سنه عادتاً بر لطافت و طراوت زنانه علاوه ایدیوردی . ساندو ، تک باشنه اوله رق (مه زون - دو - په ناروان) عنوانیله یالکز بر پیهس وجوده گتوردی . بوگا نشاتگاه اولان رومان ، معجز ، حیرت آور ایدی ؛ اثر ایسه جزئی موفقیت قزانندی . (بو حقیقت اولجه سرد ایتدیگم مادهیه بر آز مغایر دوشیور .)

مع ذلك ساندو احراز موفقیت خصوصنده تیاتروده دخی کتابلرنده گوستردیگندن فضله غیرت جعلیه ابراز ایتدی : او ، بو موفقیتی آرامقسزین بولدی . خیال ایله پرورده بر وجود اولان ساندو خاصه زنده دار حقایق اولان تیاتروگی خصوصی و عملی بر صنعته پک مستعد گورینموردی . فقط پک زیاده ورد زبان ایدیلان او حقایقی ، دها طوغریسی او حقیقتی آرادی ، تعقیب ایتدی ، سودی . سومکدن دها بیوک بر ایش گوردی : سودیردی .

فی الواقع حیاتک تنباده هولناکنی تصویر ایدرکن بیله بونلری بزه اونوتدیرمق استیورمش گبی گورینور . آنک نظرنده گوز یاشلری گوزل بر تبسم ایچنده پک چابک نابود اوله رق ، استهزا دخی بر گوز یاشی ایچنده تقرر ایدر . آنده او یله بر فکر بدیع واردرکه تأثیر ایدر ؛ چونکه - شو ترکیب اختراعی بیله کندیسنگ اولمق اوزره - بر قلب بدایع پناهه مالکدر .

رومانلری ، حتی شخصی نصل موجب حظ اولیوردیسه ، تیاتروسیده او یله جه ذوق سلیمی اوقشار . اومغروور وتازه قزلری ، خاطرهلره وفاکار ، دناتلره

غیر مستعد و دشمن اوله رق محبتی پاره یه ، ناموسی شرف و اعتباره ترجیح ایدن
 اوفدا کار همشیره لری ، بوقهرمانلر ، بوفضیلتپرورلر آنلری روحندن برلمعه ابدیه
 کیزلرلر . کندیسی دیر ایدی که :

« طبیعتک بر امتیاز مخصوصی واردر که بگا تجارت انسانیه ده دایماً مرتبه اولایی
 احراز ایدیور گی گورونمشدر : بوده خوشه کیتک خصیصه سیدر . (مونتی) نک
 حسن و ملاححت حقنده سویلدیگی بنده بوبابده مع الممنونیه شایان اتیان گوریرم .
 ملاححت گی اوده بزم حاکمه مزی جلب و تسخیر ایدیور ؛ ذکاده کی قوتدن دها طاتلی
 ودها امین بر قدرت و قابلیت ایله روحلرک اعماق پنهانه قدر نفوذ ایدرک مقابله
 هیچ بر مقاومتکاره تصادف ایتیمور . مهد حیاته دوشرکن بو خصیصه ایله متصف
 اولانلر جداً بختیاردرلر ! »

ایشته ژول ساندوق بو خصیصه موهوبه بی دایماً حاز اوله رق خاتمه عمرینه قدر
 محافظه ایتدی . سویلی و سولمش بر آدم اولدیغی جهتله - آنی تصویر ایدن
 بو کله لری تکرار ایتمگله متلذذ اولیورم - هر حال و قالنده بر جاذبه خصوصیه
 تجلی ایدیوردی .

بویله جه ساندوقده هم بر شیوه زنان ، همده بر ادای لطافت پرورانه واردی .
 ذاتاً تیاترو ، حدذاتنده بر قادیندر . ای فاجعه نویسان ادب ! سز بگا خیالکزدن
 ایجاد و ابداع ایتدیگنر قادینلری خبر ویرکنر . بنده سزه ماهیتکزی ارابه ایدیم .
 حقیقت ! بگا او یله گلیورکه ژول ساندوقنک نوم اخیر وابدیسی فوقنده بر
 طاقم خیالات متبسمه کر چکدن جانلی خیالتلر گی تمایلنمای تقرّب اولورلر . بونلر
 بالفرض مادمازل (دولاسه غلیهر) ، او کبرلی اره نه دو په ناروان ! و بونلرک آره
 یرنده ینه بونلر قدر وقور مغرور اولان (آنتوانت پوواریه) اسمنده کی کوچک
 کویلی قیزی که ، مراتب نجابتی قلبنده کی چارپندیلرک عددی ایله صایار طوریر .
 هم یالکزده دگلدلرلر ! بو نریمانلرک قرداشلری ده واردر . بونلر ایچنده ده اک
 زیاده نظر دقتی جلب ایدنک فرانسه بی لسانی ، تاریخی ، قهرمانلغی ، خاطراتی
 الحاصل هیئت مجموععی ایله جداً سومش اوله رق صحنه اوزرنده ده ا وظیفه ا کی

بيوك بركلەدن صىگرە وطن كىمە نەيسەسنى ايشىتىدىرمك استىمش اولان حكاىە نويسك
صوك زاده قلى اولسى محتملدر .

(ژول ساندو) نك اميل اوژيه ايله بركلەده امضالامش اولدىغى صوك پىەس
اولان [ژان دو تومەرە] نك نەياتىندە ، (قومەدى - فرانسەز) ك صحنەسنە باشلىرىندە
قوماندان اولەرق اختيار قونت دو (تومەرە) بولمىق اوزرە [برەتانيا] قطعات -
سىيارەسنىك توز طوپراق ايجىندەكى صحرا اونيفورمەلرى ايله چىقىدىغى گورنچە ،
قلمزده پيدا اولان ولەوحىرت حالا خاطر گذارمدر . بو كىتابدە برسوز واردى كە
انسانە رعشە ، همده حال انەزامدە بىلە واقع اولان وجە واعتقاد رعشەلرندە
برىنى گتورىوردى ؛ ايكى مؤلفك روحى ايسە او درجە علوى ايدى كە ماتم آلود
اولان اميدلرەن شو پارچە پارچە پاكىتلرى اوتانمقسىزىن تماشى ايدە بىلوردى . اختيار
(دو تومەرە) نفلرلىنى يوقلە ايدىوردى ؛ بو فىكر ختام بولنچە (تومەرە) احفادندە
نو ظهور بر نفلر ، برەتانيا كى آشيانە مادردەن قاچەرق پارس معىشتى ايله آلدانوب
گىتمش بولغان بو مسرف چوجق ، باشى آچىق گلەرك طابورده برىر ، تەلەككەن
بر حصە طلب ايدىوردى . پدرى آگا :

— سىز كىمسىكز ؟ دىوردى . او ايسە :

— فنا يشايەرق ايو اولمغە يمىن ايتمش بولغان بر آدم ! جوانى وىرىوردى .

قوماندان بو غير مأمول نفلرە بر تفك وىرىور و دلىقسانلى صرە داخلىنە گىرنچە
پدرى يوقلەيه دوام ايدەرك : « ژان دو تومەرە » دىوردى . بونك اوزرىنە مردانە
بر سس : « حاضر ! » جوانى وىرىوردى .

حاضر ! ايشتە بو سوز (ژول ساندو) نك نشانە ابدى ماھىتى اولان
فداكارلقلر ساعى طىنسىاز دەشت اولدىغى صرەدە سويلنىوردى . فى الواقع
(ساندو) دوستلرىنىك احيان خطر و ضرورتندە ، اختيارلرك مجادلاتندە ، كنجلكرك
مبادى غيرتلىرىندە ، الحاصل هرگوزل ايشدە حاضر ايدى . برىنە بر خدمت ايتك ،
ياخود بر فلاكتى تعمير و تسلىه ايلك اقتضا ايدنچە مطلقا ، دائما حاضر ايدى ؛

بنا برين مؤلفات بديعه و نفيسه کتابخانه سنده آثارندن بری آراشدیریلوب استقبالده اسمی یاد اولنجه احفاد ادب، دها طوغریسی احفاد انسانیت (ژان دو تومهره) نك صوڪ سوزی اولان : « حاضر ! » کلهسی ایله جواب ویره جکدر .

فقط (ژول ساندو) خیالنده وجود ویردیگی قهرمانندن دها بختیار اولمق اوزره نجیپانه بر طرزده عمر گذار اولدقن صگره دفعه ثانیه اولهرق اولدی، سویلدی. تجیل اولندی، آغلانندی . حتی کندی حقنده برقرار حقگوایانه اولمق اوزره شونی ده دیه بیلورزکه :

وقور فکرلر، علوی روحلره دائر رومانلرینی یازدقن صگره عقیف قادینلرک، مستقیم قلبلرک، قهرمان وجودلرک تیاتروسنده معاونت واشترک ایتدی؛ بویلهجه ایکی دفعه آغشلانندی، ایکی دفعه مشهور اولدی .

(ژول ساندو) ۱۱ شباط ۱۸۵۸ تاریخیه آقاده می یه اعضا انتخاب اولمش ایدی . ایشته بوگون شعر ایله رومانی مناقشات واقعه دن مظفر آره ایاب اولیوردی . (ویقتور دولاپراد) آفرهد دوموسسیده، (ژول ساندو) دخی (بریفو) یه خلف اولیوردی . اوزمان نشر اولنان (آرتیست) غزته سی دیوردی که : « لاپراد ایله ساندونک انتخابی امیدلرمزه اصابتجش اولهرق ، هله شکر ، آقاده . می یی ادبیات ایله باریشدیریور . شعر حقنده بر مفتونیت صمیمیه ، شکل واسلوب اعتباریله بر قدرت نادره ، صنعت ادبه تعلق ایدن حقایق علوییه طوغری اعتلا پرورانه بر حس موسیو دولاپرادى چوقدنبرو محروم قالدیغی شرف وشانه مستحق ایدیوردی . بر حکایه جیدن ، فقط اڭ گوزل برمسلك التزام ایتمش بر حکایه جیدن بشقه برشی اولیان ساندو دخی آقاده می سندلیسنه دگرسز دگل ایدی . اخلاق حاضره نك بر راصد دقایق بینی ، نوظهور حسیات طرفکیرلرینك ترجمان نوزمینى ، همان دائماً شاعر اولمقله برابر آرزو ایتدیکی زمان بدایع فطرتك بر مصور متینی اولان بو مؤلف بوندن صگره انجمن ادبک اڭ روحلی واڭ سویلی چهره لرندن برینی تشکیل ایده جکدر . بو انتخاب، آتی ایچونده بر گوزل مثال اولمغله استقبال ادبی ده تأمین ایدیور . »

حقیقت حال شوندن عبارتدرکه ژول ساندو آقاده می گبی بر هیئته شرف بخش اولان وجودلردن ایدی . (لوساژ) ، (راهب پردو) ، (استاندال) ، (شارل دوبرنار) ، (بالزاق) ، (دوفا) و (صؤلیه) گبی دهاته ادبک مهد ظهوری اولان بر مملکتده انجمن ادبک بر رومانجی یه ایلك دفعه اوله رق قپولرینی آچدیغی آگا ایوجه حس ایتدیریلدی . فقط نصل رومانجی ! او یله بر رومانجی که حیاتی رومان طرزنده تصویر ایدهرک بزه آنک بار محنتی تخفیف ایتشدر .

ارواح بشرک تسلیتکاری اولان بو وجود ایسه او اخر عمرنده کندینه اصابت ایتش اولان بر فلاکتدن قطعاً تسلیت ورها بولمادی .

بو خصوصده (گوستاو فرهدریق) دیورکه :

« ژول ساندونک صوگ سنه لری پک دوشکون ، پک قراگلق اولدی . پارلاق بر بحریه ضابطی اولان یکانه اولادینی غائب ایتدی . آرتق نه تیاترو ، نه ده رومان ترتیب وتالیفنه التفات ایدوب ، حیاتدن ، نامندن و شهرتندن بیزار اولمش گبی گورینیوردی .

« بن آنک یازه بیله جگی صوگ بر رومان ، هم خیالی ، هم حقیقی بر رومان ، اضطراب ایچنده بر رؤیت ، موت ایچنده بر شرکتدن عبارت بر رومان بیلورم . بوده بر علت صدریه دن متأثرانه (مانتون) ده وفات ایدن اوغلنک رومانیدر ؛ حال بوکه اوغلی ایله هم آن وهمدرد اوله رق نجیب ، لطیف ، تازه بر قز دخی مجاور بر خانه ده تکمیل نفس واپسین ایدیوردی . بو خسته لر هیچ بر وقت بر برلری ایله سویلشمامش ایدیلر اما ، دائماً گوزلری ، فکرلری ایله بر برلرینی تعقیب ایدیورلردی . هرگون تازه قزه گتوریلان بر آز چچک و میوه یی بو قز جغز کدورت مشترکه لرندن ایکیسی ده عین صدمه ایله عین شباب ایچنده فنا پذیر اولدیغنی گورن ایکی وجود نزارک مجلوییت طبیعیه سنندن بشقه بر بهانه ایله طانیماقده اولدیغنی دلیقانی یه گوندریوردی . بو قز جغزک اتمام عمر ایتدیگندن بر قاچ ساعت صکره دلیقانی دخی تسلیم روح ایتدی .

« بو قدر صاف ، بو قدر حزين بر خاطر ميه ايليشديگمدين طولايي بو تازه قزك والدهسي بنى عفو ايتسون . فقط بن ظن ايدر م كه (ژول ساندوق) نك آرتق رومان يازمايشنك سببي ، يازه جق اولسه بوندين بشقه سنى يازمه ميه جنى قضيه سي ايدى . حال بوكه بر خيالدين بشقه بر شئ اولميان بو روماني ، اوزاقدن اولان شو جكر سوز مربوطي ، بوساكن ونهاني پرستشي جمل محرره حاله قلب ايتديگي تقديره كلياً اخلال ايده جگندن قورقديغى ده شهبه سزدر . بوراده صنعت ادبيه سنى ميدانه قويه يلمك ايچون قلبى تخریب وافنا ايتمك لازم گلوردى . »

پدر ومادرينك پرستش ايتديگي بويوروي (اميل اوژيه) ژول ساندوقنك سرمزارنده (اميل پردهق) وَ (روصل) كُ فصیح سوزلرندن صكره ايراد ايتديگي نطق ايله نوعما حيات ثانيه مظهر ايتشدر .

نطقمى ؟ خير . بو بر وظيفه ايدى كه موسيو (اوژيه) حسن ايضا ايدوردى . ژول ساندوق اوغلى طرفندن كندوسنه يازلمش اولان بر مکتوبى آگا اکتريا اوقوردى .

بو مکتوب گرك حس و خجان ، گرك اسلوب بيان اعتباريله پك على اوله رق ، حافظه توقيرده طو تلغه شايان ايدى ؛ بونك ايچون ساندوقنك محب محترمی ، پدرك سرمزارنده اوغلك خيال معززنى اختار ايتكى سوگيلى اديبك تذكار محاسنى صره سنده لطيف واحسن بولدى .

(اميل اوژيه) مچانندن برينه ديوردى كه :

— اويله ظن ايدر م كه ساندوق شوراجقده اولادندن بحث ايدلديگنه كسب

وقوف ايتسه ايدى مطلق پك بنختيار اولوردى !

حال بوكه (سيگو) مؤلفنك يالگز بر اندیشه سي واردى كه بوده گر چكدن

انساني گريه پاش ماتم ايده جك بر طرزده يازلمش اوله رق ، چوجقلمزه فداكارلق

ووظيفه پرورلك كې خصائل مردانه يي تعليم وافهامه مخصوص عوامپسندانه رسائل

دروننه درج ايدلگه ازهرجهت سزاوار بولنان بومكتوبى آغلامقسزین اوقويه ميه جنى

قضيه سي ايدى .

(امیل اوژیه) دیورکه :

« دوستم حقننده اوپله بر اثر مجلوییت ورعایت گوسترمک استرم که اگر شو مزار پیشگاهنده نه سویلدیگمزی ایشیدیورسه کندیدی ده متأثر اولسون . بن آنی اڭ عزیز و فقط اڭ آز معروف اولان بر محصول ذی بهاسی ، یعنی او درجه سوهرک نهایت ، وفاتی کندینک ده موجب مماتی اولمش بولنان اولادی ایله یاد ایدهرک روحنی شاد ایتمک استرم . اوت ، بو صدمه مدهشه آگا حین اصابتنده بیچاره بی بردها طوغریلق استعدادندن بالکلیه تجرید ایتدی . برگون بگا دیمشدی که : - کندیدی کندییه دقت واعتنا ایتکلگمی نیچون استیورسکیز ؟ بنم جگر پازهم ژول وفات ایتمشدر . - بو پرستش ایسه هر پدرک محبتی گبی عما ایچنده بر محبت دگل ایدی . دنیاده هیچ بر اوغل بو محبته آنک قدر شایان اولمامشدر .

پدرینک [جگر پازهم ژول] تسمیه ایتدیگی دلیقانی ، فرانسه بحر یهسنک اڭ جسور ومتین ضابطانندن معدود ایدی ... بو قهرمان دلیقانی ۱۸۷۰ محاربه سندن حصه دار اوله مامق گبی بر اذایه اوغرادی . مع مافییه برگون فرصت ظهور ایدر گبی گورندی ایسه ده بوده در عقب زائل اولدی . بو فرصت ژاپونیا صولرنده ، (یوقو هاما) لیمانده ایدی . ساندو (مدهووس) عنوانی بر آلمان فرقتینک جوارنده لنگر انداز اولان (وهنوس) فرقتینی مرتب اتندن ایکن شایعه حرب ، بو اوزاق ساحل لردده عکس انداز دهشت اولدی . فرانسه قوماندانی همان پروسیا سفینه سینه آچیقده منتظر اوله جق اخباریه دمیرینی آلدی . پروسیالی ، لیمانک محیط مجردی داخلنده قالمغی ترجیح ایلدیگی جهتله وقوع بوله میه جق اولان بو مصادمه یه انتظاراً (ساندو) پدر و مادرینه بر مکتوب یازیوردی که ایشته بونی شوراجقده سزدهده او قومقلغمه مساعده ایتکلگزی رجا ایدرم . زیرا بو مکتوب حافظه آرای توقیر اولمغه لایقدر :

[يوقوھاما - ۱۳ - ۱۴ تشرين اول ۱۸۷۰ - گيجھ]

« برقاچ ساعته قدر دشمن ايله مجادليه طوتشهرق، هان هان معادل قوتلر ايله
 « حرب ايدە جگزر . - بن تماميله آسوده بولنهرق كندی كندیمن امينم ! قلمجده
 « سزك عزيز خاطرە گز جانشين اولهرق، بونك بنی قضادن محافظه ايدە جگنده شېھم
 « يوقدر . مع مافيه، ای بنم بچاره وعزيز سودكارم، شايد وفات ايدە جك اولور سھم
 « طبيعي اولان آه وشيون ومال و محنگز آرسنده اوغلكزك وظيفه لرك برنجيسنى
 « ايفاء، يعنى مملكتك شان وشرفنى مدافعه يولنده جاتى فدا ايتمش اولديغنى تخطر
 « وتدكار ايدىگز .

« ۲۶ آغستوس تاريخلى مکتوبگزی آلم . سوگيلى فرانسە مزى سزده پك
 « چوق سويورسگز . طبيعي اوغلكزى الكزدن آديغى جهتلە آگا طاريلزسگز .
 « حياتك اڭ جدى، اڭ آغير، اڭ سلطنتلى دى اولان شو زمانده روحم
 « كاملاً سزگله همددر .

« احتمال كه حين جرياننده تفكر ياب اوله بيله جگم صوك كيجه اولان شو ليله -
 « تاريخده سزك اولقدر عشق ايله احاطه ايتمش بولنديغكز صباوت وشبابمى پيش
 « نظرمدن بر كرّ جك دها كچوردم . بتون اوزمانلر پك لطيف وشيرين ايدى؛
 « قدر بگا حياتى پك دلپنير گوستردى ؛ بونك عكسنى تفكر ايتسه ايدم نانكورلك
 « ايتمش صاييلوردم . فقط بتون بو خاطرات بنى خجانانلاندريور، بن ايسه خجانانلنمق
 « استم .

« طائفه لرمنه امنيتم واردر : مغلوب اولمايز، اوله مايز . بگا گنججه : بنده
 « سنجاغمزك مائل انهزام اولديغنى اصلا گورميه جگم .

« ای بنم پدر ومادر عزيزم ، ايسته زانوى شفقت ومرحمتكز حضورنده ناصيه
 « بر زمين ابھالم . عزيز مملكتتمزك انتقامنى آلق، قوتى بزه احسان بيورمى اچون
 « جناب قادر حكيمه شوراجقده ، شو وضعده ، قلمك اڭ درين حسى ايله عرض
 « تضرع ايديورم .

« بن بلكه حياتى دها ايو صورتده امرار ايدە بيلوردم ؛ فقط وجدانك اعماق

« خفاسنه اينهرك اورادهكى زاويهلرك كافهسى آراتدير نجه دائما عفيف ومستقيم اولمش
 « اولديغنى حس ايدورم ؛ اوراده فنا فكر لر و فنا حر كترلر دن هيچ برشى گورميدرك
 « استعجالنماي ظنين اولمقده بولنان شو ساعتده باشمى ديك ويوكسك طوته بيايورم .
 « الوداع ! سزى دائما روحك قوت كاملهسى ايله سومكدهيم ؛ هميشه جناب
 « حق بزه نصرت ومظفريت احسان بيورسون ! »

اوغلگز

« ژ . ساندو »

بومكتوبك مسقط رأسى سوديرمگه مخصوص كتابلرده برنجى موقعى احرازه
 شايان بولنديغنى سويلمكده حقلى دكلى ايشم ؟
 ايشته پدر ، ايشته اوغل ! بن بو خجاز آور مکتوبى او قودقجه [ژان دو تومدره]
 نك عاقبت حرب آزمايانهسى گي اصيلانه بر صحيفه او قودينغى ظن ايدورم . پدرى
 احوال قهرمانانه بي تصوير ايدر بر ساندو اوله رق ، اوغلى ايسه او احوالى بالذات اجرا
 ايليان ديگر بر ساندودر .

ساندونك مستحق بولنديغى فضائل مستحسنه يه صوڪ بر مزيت دها علاوه ايدم .
 بو اديب غيور زنگين دگل ايدى ؛ كندوسى [مازارن] كتبخانه سنده حافظ كتب
 تعيين ايدلمش ايدى ؛ اليوم بو موقعى (فردينان فابر) نامنده ديگر شايان دقت
 بر رومانجى حازدر . بر وظيفه مشكله ايله غيور اولوب كتابجى (هه چل)
 ايچون (لاروش اؤمونهت) گي بر اثرى اكمل ايتك اوزره اوزون اوزون ايلر
 فدا ايدن (ساندو) بر چوق كرر لر فقرانك امدادينه يتشمشدر . كتابجى (وهرده)
 سفالت ايچنه دوشديگى زمان بو مثل سفالتزدهنك حوايج ضروريه سنى تسويه ايتك
 اوزره ژول ساندونك رومانلرندن برينى آگا مال صريحى اولمق شرطيله نه يولده
 بخش ايتمش بولنديغنى بالذات حكايه ايتمشدر . ساندو ماضي سنك جمالرى ايچنده
 آنجق رقت ومرحمتنى واعتيادات قدا كاريسى محافظه ايتمش ايدى .

(دوكتور هر بو) ، (مهزون دو په ناروان) گي اثرلرندن ، يعنى محصول خيالى
 اولان بو بدايع نفيسه دن صگره اسكيدن دو كديگى گوز ياشلرينك منبع تلخكامندن

مقتبس بر کتاب تألیفنه آره صره آرزولنمش بولنمسی محتمل ایسده آنجق او، بو گوز یاشلرینی یاری یاریه اونوتمش ایدی. کندوسی (ماریانا) ده اولدیغی گبی ماضی یه عطف نگاه تحسر ایدرک: «سعادت و بختیاری اوراده ایدی!» دیماشدی. خیر؛ او، سوکیلی بر کتاب، حقیر بر ماصه، بر زوجه ایله بر چوجق آره سنده قولتغنی یواشجه آتشک یقینه سورمش و پنجه اجل یانی باشندن پرستیده سی، اولادینی قاپوب گوتوردیگی گونه قدر بختیار اوله رق: «عزت و سعادت بوراده در!» دیماشدی. سعادت! ذاتاً اسکی حقیقتلرک صیادی اولان بو ادیب، آنی اشواق خیال ایچنده آرایوردی. بر یرده دیماشدی که: «اگر بو حکایه نك سزی خجنانلاندرمسی آرزو ایدر سه کز آنی یازمایگز: تخیل ایدیگز!» فقط او خیالندن ده ها رونقلی بر شیئه مظهر اولدی؛ سودی و سویلدی. رفقای مسلکی آنک لطافت و آنتی بالذات تقدیر ایدرک آلتش لایوردی. ذاتاً او زمانک ادیب لری بوگونکی ادبیات رقیلرینه هیچ بگز میده رک، ایدی و دادلری دائماً آچیق بولینیور، بر برلرینی هر زمان سو یورلردی.

ساندونک حیاتنده او یله بر وقعه ظهور ایتمشدر که بالزاقه متره سنی دفن اتمک اوزره بش پاردیه بیله مالک بولنمیان (لوسیدن دو روبامپره) یه پاره گتیرمک ایچون بر خدمتچی قزه وجودینی صاتمق گبی شایان دقت، موجب دهشت بر فدا کارلق اختیار ایتدیرمک فکرینی القا ایتمشدر.

بالزاق مردانه بر سفالت و خصوصیت کامله ایچنده بولنمق اوزره ساندوق ایله بر لیکده عمر گذار اولیوردی؛ او یله حزین بر سفالت که (مورژه) نك تصویر ایتدیگی مستهزیانه حیات ایله هیچ مناسبت و ارتباطی یوقدی؛ (مورژه) نك عالم استهزاسنده پرورش یاب اولانار هیچ آقشام طعامی ایتماش بولندقلری حالدده دیشلرینی آیقلامق ایچون خلال یرینه کله لر ایجاد ایدیورلردی. بالزاق فقیر اولدیغی حالدده زینت و سفاهت اشتیاقلری واردی؛ فقر و سفالتک اڭ درین بو جاغنده بولندیغی حالدده یا بر پنجره نك انکندن، یا خود نیم کشاده بر قیونک آره لغندن گوره رک اذواق و اشواقنی تفرس ایتدیگی «سن - ژرمن» قصبه سنه بهمه حال سورینمسی لازم گلیوردی.

(ساندو) يه دیدی که :

« عزیزم ، بگا یگر می فرانق لازمدر ؛ یعنی بر لوئی ! بونی بگا بول ! بن بر سوواریه کیده جگم . اورایه یلککمک جیبی بوش اوله رق کیده م . جیبیرکی آرا ؛ اسکی دفترلی یوقلا ؛ بر ممثلی صیقیشدیر ؛ الحاصل نه یاپارسهک یاپ ؛ بگا شو بر لوئی بی مطلقا بول ! »

موسم قیش ایدی . فقیر ساندونک زینتسز ، صیجاق وپک زیاده سودیکی بر مانتوسی واردی ؛ هانیا انسانک صغوق هوالرده سواری بیجمی صاریلوب ایصندیغی مانتولردن بری . مانتوسی ایله برلکده آشاغی اینهرك بالزاقه ایستدیکی آلتونی کتوردی .

بو وقعهدن بر مدت صکره یینه بالزاق دوشس دو (لانه) اسمنده بر قادینک خانه سنده چای ایچمه که گیدرکن مجبئه غایت طبیعی بر طور ایله :

— مانتوکی عاریه بگا ویر ! دیدی . (ساندو) دیدی که :

— خیر ، مانتومی عاریه بیله ویرمیه جگم ! ..

— دیمک آگا پک مبتلاساک ؛ .. غالبا بریرینی زده لیه جگمدن قورقیورساک ؛

دیمک که سنده ده البسه خودکاملغی وار . دیمک بر مانتو بو قدر قیمتی برشیدر ؛ عجبا کالی نهدر که .. هایدی ، وارسون بویله اولسون مانتوسز گیدرم ... چاکتمک دوکهلرینی ایلککلمرم .. تیرتیر تیردرم .. نزه اولورم ...

کندیسنه متأثر وعتابدن عاری بر نظرله باقان (ساندو) نک طاتلی ورقتملی تبسمی حضورنده بو خاطرشکنانه معامله لره بردنبره ختام ویرهرك قیب قرمزى کسیدلی ؛ ناکهان کوچک و محجوب ساندوی متین وقوی قوللری آره سنده صیقوب لدنیات مصلحتک فرقنه واره رق :

— آه ! زواللی چوجغم ، بن پک قبا بر آدمم ؛ سندن تمنی عفو ایدرم .

دیدی . (۱)

[۱] چونکه براز اول استدیگی بر آلتونه مانتونک ترهینیه نائل اولمش اولدیغنی آگلامش ایدی .

آرتق قلب چارپنديليرينه ختام ويرمش اولان بو لطيف آدمك عفيفانه ،
حقيرانه وقهرمانانه حياتنده بو درلو وقايع مؤثره نك امثال عديده سنه تصادف
اولنه بيلور . آنك حياتي پك گوزل بر كتاب تشكيل ايتمش دركه كوكل بوني داما
تكرار تكرار او قوميه خواهشكر بولنور .

او ، بيوك اولمغي تخيل ايتدكن صكره مكمل بر آدم اولدى كه بونك قيمت
عظيمسى دركاردر ؛ ايو بر آدم اولمغي آرزو ايله اكتفا ايتدى ؛ فى الواقع اولدى .
بونك هيچ بر قيمتي اولمسه بيله نفس الامرده اويله بررؤيادر كه ايچمزدن هر آرزوايدن
حقيقته تحويل ايليه بيلور .

محررى :

ژول قلارسى

مترجمى :

حيدر ظفر

بختيارلق و بدبختلق بزم المزده در

بزم ، صرف سعادت ، صرف نكبت نه اولديغنى بيليز . بو حيات فانيه ده هر شى مشوشدر . آنده هيچ بر حيس صافدن كسب لذت ايديله مز . آنده ايكي دقيقه بر حالده بولنيله مز . بزم نفس ناطقه مزك تاثيراتى ، جسم مزك تحولاتى گي بر جريان دائميده در . حسن و قبح همزجه مشتركدر . لکن اولچولر يمز بشقه بشقه در . ائك بختيار اودر كه ائك آز زحمت چكر ؛ ائك ذليل اودر كه حظوظاتدن ائك آز متلذذدر . محن و آلام دائماً حظوظاتدن زياده در . ايسته هر كسده مشترك اولان فرق بودر . انسانك بو عالمده مظهر سعادت كلييه اولمى وجودى اولميان بر حالدر . او سعادت انسانك چكديگى اقل آلام ايله موازنه اولنملى در .

هر الملك حسى آندن قورتلوق آرزوسيله برابر اولديغى گي ، هر ذوقك فكري دخى آندن متمتع اولوق هوسيله برلكده در . هر آرزو محروميت فرض ايدر ؛ و هر محروميت زحمتليدر . شو حالده بزم نكبت و مذلتمز آرزو مزله قوامزك آره سنده كي نسبتسزلكدن عبارتدر ، بر مخلوق حساس كه ، آنك قواسى آرزولرينه معادلدر ؛ سعادت كامله يه مظهردر .

بناءً عليه عقل و حكمت انسانيه ، يا خود طريق سعادت صحيحه نهدن عبارتدر ؟ بوشى مطلقاً بزم آرزولر مزك تنقيصنده دگلددر . زيرا اگر آرزولر مز ، قدرتمزك مادوننده ايسه قوامزك بر طاقي معطل قاهره جمله وجود مزله متلذذ و محظوظ اولمامش اولورز . و بوشى اقتدار مزى توسيع ايتمكده دگلددر . زيرا اگر آرزولر مز آن واحده جهات متنوعه يه شامل اوله جق اولسه دهها زياده ذليل اولورز . آنجق عقل و حكمت و طريق سعادت آرزولر ك اقتدار اوزره فضله اولنلر ينى تنقيص ايدرك خواهش ايله اقتدارى بر وزن كامله طوتمقده در . ايسته يالگيز بو تقديره

گوره كافة اقتدار عمل ايله مشغول اولوب ، روح حضور اوزره قالور . و انسان بر حال نظام اوزره بولنور .

ایشته هر شیء اعلا یابان قدرت فاطره ، انسانیده اول امرده بو وجه اوزره تأسیس ایتشدیر . طبیعت جمله دن اول انسانه کندینی محافظیه کافی اوله جق قدر آرزولر و آنلری حصوله گتوردجک قدر دخی اقتدار ویرر . قوای سائر دبی ایلروده احتیاجه گوره توسیع ایتک اوزره روحک تأثیری آلتنده احتیاط گبی مودوع قیلر . ایشته بو اوائل حالده درکه آرزو وهوا ايله اقتدار توازن ایتمگله انسان بدبخت و ذلیل دگلدیر . نه زمانکه بوقوده طوران اقتدار ایشلگه باشلار قوه خیالیه که اک قوتلیدر ؛ همان اویانوب او اقتدارک او گنه دوشر . ایشو قوه خیالیه درکه گریک ایلکده ، گریک فناقلده امکان اولچوسنی بزه گکیشلدیویرر . و بو جهته امید استحصال ايله بر طاقم آرزولری تحریک ایدوب بسلر . لکن وهله نظرده المزک آلتنده گبی گورینان شی تعقیب اولندجقه دها زیاده فرار ایدر . نه وقتکه آگا یتشدم ظن اولنور ؛ همان شکلی دگشدیروب ینه اوزاقدن او گمزده ظاهر اولور . بو آنه دگین نه قدر مسافه قوشدیغمز آرتق نظرده اولمدیغندن ، آنی هیچه صایارز . او گمزده قالان مسافه ایسه متصل بیوکلشور ؛ بویله لکله منزل مقصوده وارمدن تاب وتوان کسلور . و حظوظ اتدن نه قدر مستفید اولور سهق سعادت او مقدار بزدن تباعد ایدر . بالعکس ، انسان حال طبیعیه سینه نه قدر قریبیتده بولنور سه او قدرده قواسی ايله آرزولری بیننده کی اختلاف آزالور . و بناء علیه او کیمسه بختیار اولمقدن ده او مقدار آز تباعد ایدر . انسان ماسوادن نه درجه مجرد بولنور سه ذل و مسکنتی او درجه قلیل اولور . زیرا اصل ذل و مسکنت اشیادن محرومیتده دگلدیر ؛ بلکه او اشیانک کندنجه لزومنی کندینه حس ایتدیر مکده در .

عالم اشباحک حدود و سنوری واردر . عالم خیالک حد و نهایی یوقدر . مادام که برنجی بی توسیع ایتک المزدن گلمز ؛ باری اوتکنی کوچده لم ؛ زیرا شو المر ، شو مختلرکه بزى ذل و مسکنتده براغورلر ؛ بتون بو ایکی عالمک اختلاف اوزره اولشندن تولد ایدر . بر کره قوتی ، صحتی عزت نفسی آرمدن قالدیریویرک ،

بو عمر ك ايوالكلرى بتون تصوّر ده قالور. وجود زحمتلرینی وجدانك تأثرو تأسفنی ده یوق فرض ایدك. بتون بو فنالقلر خیالدن عبارت قالور. اما دینه جك كه بوقاعده عمومیدر؛ بنده تسلیم ایدرم. لکن آنی فعلاً اجرا خصوصی عمومی دگلدز. و بوراده بزم بمختمزده عملیاتده در.

« انسان عاجز در » دینلر كده بوسه سوزله نه دیمك استنور؟ بو عجز كلمه سی مسند الیه اولان شخصده بر علاقه و مناسبت بیان ایدر. هر كیمك كه قوتی احتیاجاتی تجاوز ایدر؛ بر بوجك و بر كوچك قورد جغز اولسه بیله قویدر. و هر كیمده كه احتیاجات قوتدن زیاده در. بر فیل بر آرسلان، بر جهانگیر، بر قهرمان ایسه بیله ینه عاجز در. اول عاصی فرشته كه (شیطان) كندی، خلقت و طبیعتی ادراك ایتمدی؛ مقتضای خلقتی اوزره حضور ایله عمر اولان آدم فانیدن چوق زیاده عاجز ایدی. انسان پك قوتلیدر؛ هر نه وقت بولندیغی حاله قناعت ایده بیلور ایسه. و غایت عاجز در؛ هر نه زمان انسانلغك اوست طرفنه قالمق استرسه. ایمدی ظن ایتمك كه قوای طبیعیه كزی توسیعه قوتلر كزی ده تزید ایدرسكز. بلكه بالعكس اگر كبر و ضرور كز قوا كزی تجاوز ایدرسه قوتلر كزی تنقیص ایدرسكز. اورمك كندی آغنك مركزنده بولندیغی گبی، بزده بولندیغمز دأره نك قطر وحدتی اولچوب تام وسطنده طور ملی یز. بو حالده بز كندی كندیمز دأره كفایت ایدرز. و عجز وضعمز دن اصلا شكایت ایتمز؛ چونكه عجز مزی قطعاً طویما یز.

كافه حیواناتك قواسی آنجق كندیلرینی محافظیه لازم اولان درجه ده در. یالگز انسانك کی لزومندن فضله لیدر. غریب دكلیدر كه بو فضله قوت، آنك ذل و مسكنتنه آلت اولور! هر مملكتده بز آدمك محصول كد یمینی حاجت تعیشندن زیاده در. اگر انسان شو زیاده بی هیچه صایه جق قدر عاقل اوله بیلسه اصل محتاج اولدیغی شیء دأره بولور؛ چونكه اصلا فضله یه مالك اولمز. حكیم قودین دیر ایدی كه: « بیوك لازم لر كثرت مالدن تولد ایدر و اكثریا اولمیان شیئی ایدنمك اك اعلا چاره سی كندنده کیلری دفع ایتمكدر. » بز سعادت مزی آرترمق ایچون زیاده چالشدیغمز دن الیمزده کی سعادتی نكته تحویل ایدرز. هر كیمكه مجرد یشامق

استر پك بختيارانه يشار . بناءً عليه ايو آدم اولديغى حالده ممر اولور . زيرا
كوتولاك ايتمكده آنك ايچون نه فائده اولور .

اگر بزده موت اولمسه يدي پك ذليل و بدبخت اولوردق . شبهه يوق كه اولمك
پك كوچدر . لكن الى الابد يشاميه جزم و بو عالمده چكديگم مختلر ، عالم عقباده كي
حيات مخلد ايله نهايت بوله جق اميدده پك طاتليدر . اگر بو عالمده بزده حيات
جاوداني تكليف اولنسه ، بويله بر هديه مضره يي هانگي انسان قبول ايدر ؟ [۱]
بويله اولمق لازم گلسه طالع ناسازك آلام و شداينده و انسانلرك غدر و اعتسافنه
قارشو بزم ايچون ارتق نه چاره ، نه اميد ، نه تسلي قالور ؟ جاهل اولان ايلروسنى
گورمديگي جهتله حياتك قدريني گرگي گي بيله ميوب ، آنى اضاعه دن پك قورقمز .
لكن اويانق اولان كيمسه آندن دها قيمتلى ايولكلارندن خبردار اولمغله آنلرى اوتكنه
ترجيح ايدر . هپ معلومات ناقصه و حكمت باطله در كه بزم نظر دقتمزى موته قدر
تمديد ايدوب ايلروسنه گوتورمداكلارندن ، موتى بزده الك بيوك برفنالق گي ايتشلردر .
انسان عاقل ايچون موتك لزومى ، حياتك المرينه تحمل ايچون برسيدر . اگر
برگون گلوبده زائل اوله جغندن امنيت اولمسه ، حياتك محافظه سى پك چوغه اوتورر .
بزم غير مادى اولان مختلرمزك جمله سى افكار مزده در . فقط بر جنائت
مستثنا ، اوده يد اختيار مزده در . آلام جسمانيه يا كندى كندولرينه بتر ، يا بزى
بيتورر . زمان ، يا خود موت بزم علاجه زدر . لكن چكه بيله جكمز دن زياده
چكرز و علتدن خلاص اولمق ايچون او مرتبه كنديمزى ازعاج ايدر زكه البته
آگا تحملده او قدر مضطرب اولمايز . قاعده طبيعيه اوزره يشار ، صابر اولور ،
طبيبلره يوز چويريرز . واقعا بويله لكاه موتدن خلاص اوله مايز . لكن اولوميده
بركوره طادارز ، حال بو كه طبيبلر بزم خاطر مشوشمزه اولومى هرگون گتوررلر .
و آنلرك يالانجى صنعتى سنك حياتكى تمديد ايتمك دن بشقه سندن تلذ حياتى سلب
ايدرلر . بن دائما صورارم كه بو طب دينلان صنعت انسانلره صحیحاً نه ايولك ايتدى ؟

[۱] آگلاشيليور كه بنم بوراده ديدگم دوشنور انسانلردر . يوقسه هر انسان ديمك

[روصو]

دگلدرد .

واقعا اوله جكلردن بر قاچنى صاغالدر ؛ لکن صاغ قاله جقلردن ميلیونلرجه اولديرر .
ای عاقل اولان کیمسه ! سن بو پيانقويه قونمه که احتمالك اکثرى سنك علمه گده در .
چك ، اول ، ياخود صاغال ! لکن بارى صوڪ نفسکه قدر یشا .

انسانلر بیننده معتبر اولان اصول واورنكلرك جمله سى صرف اضداددر .
بزم عمر من قیمتدن دوشدیگی نسبتله آنك اوزرینه دها زیاده مضطرب اولورز .
اختیارلر عمر ایچون گنجلردن زیاده تأسف ایدرلر . آندن تلذ ایچون استحضار
ایتدکلری تدارکاتی غائب ایتک استمز لر . واقعا آلتمش یاشنه واروبده هنوز یشامغه
باشلامدن اولمك پك آجیدر . ظن اولنورکه انسان محافظه نفسی پك سور ، لکن
بو سوکینك چوغی ، بز آنی حس ایتدیگمز گبی انسانلرك یامسی اولیغی گورلمیور .
انسان ، اسبابی کندی النده اولدقجه بالطبع محافظه نفس قیدنده اولور . نه وقت که
بو اسباب الندن گیدر ؛ راحتته وارر ، و بیهوده کندینى ازعاج ایتمکسزین موته ایرر .
ابتدا قانون رضا و تسلیمیت بزه ملاحظه انجامدن گلور . یابان آدملرینك و حیوانلرك
اولومدن خلاص ایچون چبالادقلری نادر اولور . و بیاغی جزع و فزع ایتمکسزین
موته تحمل ایدرلر . ایشته بو قانون بوزیلهرق یرینه دیگری قونیر که عقلدن حاصل
اولور . لکن آندن پك آز کیمسلر استفاده ایدرلر . و بورضای جعلی ، رضای طبیعی
قدر تام و مکمل دگلدر .

مترجمی :

ژان ژاق روسو

توفیق ضیا

بر نطق

فرانسسه شعراسندن کچنلرده وفات ایدن (پؤل ودرلن) ک سسر مزارنده مشهور (فرانسو آقوپه) طرفندن ایراد ایدیلان نطقدر که رقت افزای وجدان اولان سنوحات قلبیه ناک الگوزلارندن عد ایدلمگه لایقدر :

افندیلر !

بر شاعر حقیقینک مزارینی کمال توقیر ایله سسالملیهرق بر طفل پاکیزه ناک پیش تابوتنده اکیللم .

(پؤل ودرلن) ایله بن طانیشدیلیمز زمان یاشمزی یگرمی بی هنوز تجاوز ایتمشیدی؛ اوزمانلر ایلك اسرار قلبیه مزی تعاطی ایدیور، بر بریمزه ایلك شعرلرمزی اوقیوردق . بن شو آنده عین صحیفه اوزرینه قرداشجه سنه تمایل ایتمش بولنان ناصیهلرمزی گوزمک اوگنه گتوردک او زمانکی حیرتلمزی قوه خاطره سایه سنده ایلك رونق وشدتلی ایله حس ایدیور؛ واسکی خولیلرمزی تخطر ایتمگه چالیشیورم . هرایکیمزده ایکی چوجق ایدک: استقباله طوغری کمال امن واعتماد ایله قوشیوردق . (ودرلن) بزی بیلکلرمزدن خشین بر صورتده یقالایهرق شو طریق عوارضدار اوزرنده خطوهلرمزه دلالت ایدن صغوق و فقط شایان استناد وامنیت برهمراه اولان تجربه راست گلمدی . دایما بر چوجق گبی یشادی گیتدی .

بوندن طولایی کندوسنه آجیلیمیدر؟ انسان بر ارکاک، بر عاقل اولهرق دوشمک اندیشه سیله آرتق هوا وهوسنک گذارشگاه مختاری اوزرنده قوشمامق، دیکنلره چارپوب طیرمالانق قورقوسیه آرتق هوس طبیعی گانی قویارماق، پرمقارگیز آرمسنده غبار حالنه انقلاب ایده جگنی دوشونهرک بردها امل کلبگنه

طوقونماق نه قدر مرارتلیدر ! انصافسنزجهسنه دوشهرک آغلایه آغلایه هان
 طاورانان، فقط کچریدیگی ورطهینی، چکدیگی زحمتی درعقب اونودهرق هنوزگریه لره
 نناک گوزلرینی حریرص اذواق، جلوه گاه اشواق اولان گوزلرینی طبیعت اوزرینه...
 حیات اوزرینه یگی باشدن آچان چوجق نه قدر بختیارددر ! بوگون کندوسی ایله
 وداعلاشدیغمز بیچاره دوستمزگی روح طفلانهسنی، جیادت حسیاتی، احتیاج
 فطری نوازشکاریسنی محافظه ایدن ... معصیتلری بیله شائبه فسق وردا شدن عاری
 اولان صمیمی ندامتلیر، توبه لر ایدن ... کمال صفوت ایله سوهرک صانع حکیمک عفو
 ولطف وکرمندن امیدوار اولان ... ایام عمرینک ظلمتک ساعتلرنده ذات پاک -
 آلهیسنه کمال عجز وابتهاال ایله رفع تضرع ایدن ... هر نه که دوشنیور، هر نه که حس
 ایدیورسه کافهسنی لطافتلره مزین مبتدی لکلر، محبت فزا هنر سنر لکلر ایله باکال -
 صفوت، اینار صحیفه بیان ایدن شاعر دخی او چوجق قدر مسعوددر !

بوشاعر گرچکدن بختیارددر: (پؤل وهرلن) ک گرک وجود درماندهسی،
 گرک قلب محنت زدهسی ایله نه قدر زحمت واضطراب چکدیگنی تخطر ایتمکله برابر،
 شو سوزی تکراره جسارت ایدرم : هیات که طبق برچوجق گبی اوده هر درلو
 اسباب مدافعدن محروم ایدی؛ بونک ایچون حیات دخی آنی اکثریا مرحمتسنزجهسنه
 جریحه دارتأثر ایدردی؛ فقط غم واضطراب فدیة ذکاوت، مقابله لیاقت واهلیتدر...
 (وهرلن) یاد اولندقجه بو کله لر ورد زبان ایدلمامک ممکن اوله ماز؛ زیرا آنک اسمی
 دایما حافظه لرده، هر صورتله یگی اوله رق فرانسز ادبیاتنده بدعت درجه سنده کسب
 اهمیت ایدن بر شعر ترک ذریعه تخطری اوله جقدر .

اوت، (وهرلن) بسبتون کندینه مخصوص بر شعر ... الوان و آانات ایله
 مشحون، هم نزا کتپروورانه، هم ساده دلانه الهاماتی مصور، اک رقیق ونازک اهتزازات -
 عصبیهینی، اک دلنشین ونهفته اصوات قلبیدی محرک بر شعر .. مع مافیله پک طبیعی
 بر شوق ایله منبع روحدن سنوح ایددرک حتی بعض کره عادتاً عوامپسندانه اولان
 بر شعر ... بی قیدانه، شکسته بسته وزنلری پک طاتلی صورتده محافظه تناسب
 و آهنگ ایددرک قطعهلری چوجق دوره لری گبی دونه رک اوینایان، نشئه ساز ترنم

اولان، هله اڭ لطيف نشايد بديعه صرہ سنده قالان هيئت مجموعہ لری محضا موسیقی گبی تلطیف گوش و جان ایدن بر شعر ایجاد ایلدی . ایشته او بزہ بو شعر غیر- قابل تقلید ایله بتون تهورلرینی، بتون قباحترینی، بتون عذابلرینی، بتون محبتلرینی، بتون خولیا لرینی تقریر ایلدی؛ اودرجه مختل، فقط اودرجه نزیه و نجیب اولان روحنی فاش ایتدی .

بودرلو نشیده لر الی الابد پایدار شرف اولمق اوزره ملهم اولور؛ بنده شوراسنی تصدیق ایدرم که، اگر (پؤل وەرلن) اڭ، ذاتاً کافه سی صفت ادبیه لرینه وسع و طاقتلری مرتبه سنده بدل غیرت ایتمش اولان، رفقای شبابتی چکه جکلری زحمته مقابل آنک گبی زوال ناپذیر برقاچ صحیفه براقهرق، قبرلری اوزرنده شاخ زمر دین- سرمدیتک زهره دار شان اولسنی گوره جکلرندن امین اولسه لردی، مسعود بر مسلك تعیشک عز و حضورینی، اسباب نخوتی پامال رد و تحقیر ایدرک بیچاره (له لیان) اڭ [۱] اکمکنر گونلرینی، مسکنسنر کجه لرینی قبول ایدرلردی .

(پؤل وەرلن) اڭ اثری یشایه بقدر . شایان مرحمت، اسیر موت اولان نعشنه گلنجه : بونی دوشوندکجه دمین کلیساده استماع ایتدیگمز دلسوز دعالره اشتراک ایتمکن بشقه برشی یاپه مایزکه، او دعالر دخی یالکنر میتلر ایچون استراحت، استراحت ابدیه نیاز ایتمکده در .

الوداع، ای شانلی، ای بیچاره شاعر که طبق بر مشجره سرار پناه گبی تغنی ایتدیگک زمانلردن زیاده آغلادک، ایگله دک؛ بنم دائماً سومش اولدیغم، بنی ده هیچ بر زمان اونوتماش اولان طالسنر دوستم، الوداع ! حالت نزعگده بنم رفاقتی استیوردک [۲] ؛ بن ایسه احتمال که دعوتک بالاضطرار اجابت ایده جگم ساعتک فی الحقیقه قریب اولدیغنی دوشونهرک شو تابوت لال ومبهوت حضورینه پک کچ اوله رق گلیورم . لکن سنک روحک ایله کندی روحم فر و تاب و صلح و نجاته ایله

[۱] متوفانک نام مستعاریدر .

[۲] فی الحقیقه . (وەرلن) حالت نزعنده بالدفعات (قوبه) نڭ نامنی تکرار ایتشدر .

پیراسته بر مسکن ابدیدن دائماً امیدوار اولمش .. نه دیورم ؟ .. دروننده جمله منک
 عفو ایدیلهرک مظهر صفوت و معصومیت اوله جنمز او مسکن ابدی مقدسه هر زمان
 اینامش، وجدان خالص ایله ایمان و اعتماد ایتمشدر؛ ایشته بن ده موعده تلاقی اولمق
 اوزره او عالم صاف و منووری تعیین وارانیه ایدیورم؛ بن اوراده سگیا: «ایشته گلدیم!»
 دیه جواب ویره جگم .

مترجمی :

حیدر ظفر

قادين دوستلغى

...

ويقتور يامز (۱) لاقه ايصال ايدن شهراہ بويى نجه چابك و چالاک بر حالده او چيوردى .
 شـبـاطـكـ او اـخـرـيـنـه طـوغـرى طـوـغـان گـونـشـلـر هـوايـه خـفـيـف بـر لـرـزـش نـوبـهـارى
 گـتـور يـر لـر . هـان هـان گـذـشـتـه صـايـيـلان قـيـشـك بـقـيـه آتـار بـرودـتى سـمـانـك كـبودى .
 زـر يـنى اـيـچـنـده حـالا مـوجـهـسـاز اولـور . فـصل مـتـقـر بـك حـرارت خـفـيـفـه سـى دـه شـمـال
 روزگار ينىك شدتى كسر . سـكـز گـون قـدر اـمـتـداد ايدن سـرـيـع الفـرار بـر حـس كـه ،
 ايشته شمدي (ژورژ آندره) ايله بن ، روچپورور ساعتلك مشتاقى ، (ناپيكور)
 مسـلـگـنـك حـيرانى صـفـتـيـله لذتـياب امرارى اوليوردي . بو ايسه شرائط مطلوبه .
 مصاحبتك نادر بر تصادفى عد ايدلگه دكرلى دگلميدر ؟ : كشف سرازگى بر
 خصوصيت آلتدن عزت نفسه طوقنه جق بر عقده چيتمامق ايچون آرتق بر برلرينك
 احوال و اخلاقي حقنده حكملر ويرميان بر ياشنده ايكي دوست ؛ - اوسر ارده مندج
 اولان مضامين حسيه بر طبع نشئيريز ايله رونق ياب بيان اولمق ايچون لطيف بر صحت ،
 پرتاب و طراوت برگون ؛ - يووارلنه ، يووارلنه گيدن شوكر دونه خصوصيت لحاظه نظره
 تصادف ايدن هر درلو بدايع و حظوظات ايله هم رفتار اولمق و هواي جيدك صدمه .
 خفيفه سى او گوزل يرلرده خرامان قادينلرك تن سيمينه نصل بر تاب و حلاوت
 گتور يورسه فكر لرده اويله بر انتباه و جيات بخش اتمك ايچون شوخانه آچيلش و منتظماً
 پاى انداز سرعت بر حيوانك - عادتاً - شهر جوآلنه آصيلش بر عربه . ديگر
 عربلر هنوز بك چوق غلبه لك پيدا اتمكسز ين گيدوب گليورلردى . بن
 (استاندال) ك غايت رقيق بر لسان ايله « سكون سعادت » تسميه ايتديكى استغراق
 ايچنده يووارلنوب گيديور ، رفيقمك يوكسك صدا ايله اولان تفكراتى ديگليوردم .

[۱] قارشولقلى اوتوريلور واسع انكلز فايطونى .

قصقانچاقدن بحث ايتىش ايدك ؛ شمدى ده آرقداشم عربەنك صاللانديسنه طالهرق خيال اولمش بر قادينى تخطر ايدىوردى كه ، سرد ايتديكى جمله لر چوغالدقچه بنم گوزلرمده ، او قادينك هيئت غريبه سنى ، اولاشفاف بر صولى بويا بخارى ايچنده مستغرق ظريف خانلر پيشگاهنده ، صكرده قير رنگلى داللىر خيابانلر بويىنجه اوزانوب گيدن چيپلاق مشجرلر قارشوسنده منجلى گوريوردى .

ارقداشم ديوردى كه :

« ... كمال ابتلايله سومديگمى تايمين ايتىش اولديغم بر قادين وار ايسه اوده محقق شو محبه مجهولم ايدى ؛ بن آنى سنك هر درلو تجسس لر كز دن گيزلدم ، هم اودرجه ده گيزلدم كه حتى اسمنى تلفظ ايتدكجه سزى گرفتار وله وحيرت ايدىوردم . مساعده ايتده سنك يوز كرّه تصادف ايتىش اولديغك بو چهره اوزرينه كاذب بر اسم نقابى وضع ايديم . فرض ايدلم كه اسمى ساده جه « ترهز » اولسون . كندوسى بيوجك ، اينجه اوزون ، بغدادى رنگلى اولوب بتون وجودندن يلتىمز توكنمز بر نازندهلك حلاوتى صاچيلىوردى . اينجىلگى بر آز فضله اولان يناغنىك خط انحناسندن نرمين و نازنين طوپوغنىك تناسب ظريفانه سنه قدر بتون اعضاى وجودى لطيف ، يومشاق ، عادتاً طفلانه ايدى . مع مافيه تاثر آور وجدان بر نزاكت ايله يارادلمش بولان بوگوزلك سياه گوزلرندن ، كل آغزندن برر فواره . هوس وحسرت خروشان اوليوردى . ايرى گوز بىكلرى درين بر حيايه اشارت اولان بر سياله ايچنده يوزيور ، خون خلقتنك فيض دمادمى اونظر ربا ديشلره آيينه انكشاف اولان متحرك دوداقلرني تلوين ايدىوردى . او ، انسانه مزاج واحده منقلب اولمش ايكى مزاجى احساس ايدىوردى . قوه خياليه سوداوى ، مفتون تفكر ، احتياطرور اولان بو محبه نك خفاى خلقتنده مسعود ، آتئين ، بوالهوس بر شريكه . قباحه تصور ايدىوردى ؛ فقط بو ايكنجى قادين ولوله ساز ، اما در حال مغلوب و منهزم بر شطارتك شعله يكدمينى ايچنده مترددانه پارلايان ايلك قادينك روحى ايچنده غنوده اوليوردى .

« بن بوزمانده معاملات مشتبهانه نك تلخ آميز ، اضمحلال آور اولان تحسساندن

شمديکندن زياده متنفر ايدم؛ فضله جه کنجلگمک عقيم بر سنهسي ايچنده اوزون اوزادي يه سوروکلشم اولان اويله بر مناسبتک بتون مرارتي هنوز طاتمشم ايدم؛ بو صروده تصادف بني (ترهز) ه تقريب ايدنجه بو خصوصيتي وسوسه سز بر بکارلغي، سکونت بولميان بر خولياي شهوتي هر درلو وقايع زندوستانه ايچنده امرار ايتمگه باشلايه ليدنبرو طاتمشم اولديغم خطوظاتک بيلم که نه صورتله فوقنده بر سرمايه حظ ايتمگه چاليشدم. کندی کنديمه حکم ايدوردم که انسانک حظوظات نفسانيهسي بر درجهيه قدر سکونت و آرام کسب ايدنجه قادينک نوازش ماديسي بزي اڭ آز مستفيد ايدن بر شيدر؛ برده ابتلانک خجانلري، لرزه لري صفوت خيالي اخلال ايتديگي گبي، معيشت ماديه ومعنويه نك حسن انتظامني ده برباد ايدر. انسانده روح و وجدان بولنديغي زمان بر قادينک ايلک عاشقي اولمق کندی کندينه پک دلسوز عذابلر تهيه ايتمکدر. ايکنجي عاشقي اولمق ايسه تحليل مادهيه توجه اولنهرق بتون احوال گذشته قوه خاطره نك صحت تغير ناپذيري ايله گوز اوگنه گتوريلنجه، کندی کنديني پک آجي، پک رحمن بر انديشه استکراهه دوشيرمکدر. بو اضطرابات ايسه محبت ايدلديگي زمان بيله زائل اولماز؛ چونکه چيلغينلق زمانلرينک فديه خلاصی در. - اما محبت ايدلديگي زمان - بن ايسه ترهزي سومديگمي قويا تمهيد ايتشم ايدم - ايشک اعلاسي سومگه قطعاً تمايل ايتمهرک بزدن دها خشين اولان بر بشقه سنک پنجه تسخيره کچيره جگي مخلوق لطيفه حرمت ايتديگمزدن طولاي بلاهت گوستردیگمزي غایت يواش صدا ايله قلمزده اسماع ايدن وصايای خودکامانه ونفسپرورانه ي مغلوب واسکات ايتمک دکليدر؛ نخوتسز، داعيه سز، امين بر دوست اولمق ظريف ونوجوان بر قادينک کتان منديلي گبي بتون وجودندن انتشار ايدن عطر لطيف ورقيقی استشمام ايتمک بر طرز وجدان فريبي دکليدر؟ - اول عطرکه قادينک کوچوچک سالوننک اڭ منتخب گوشه سنده مشام آور اولور؛ اڭ سوديگي کتابلرينک ايچنده، قيش گونلري پچه سندن خفيف خفيف يوکسلديگي گوريان بخار جيد ورقيق ايچنده بولنور. قادينجغز هيچ بر خوف وتلاشه دوچار اولمقسزین کنديسي ايله برلکده آنک حياتندن عبارت بولنان

احتیساسات نادره عالمه گیرمک .. آندن شکوفه دانک کنارنده تتره یان شبنم دانلرینی پارمق اوجیه اولسون تهزیز ایتمکسزین ساق نوبارنده براقیلان قویارلاماش بر چیچک گی کامیاب حظ اولمق .. سزى دها زیاده علونیدیرمک ایچون یالان سویلگه احتیاجی بولندیغی جهته دوداقلرینی تامیله حقیقتگو گورمک - طوغریسی یا، مردانه بر دوستلق قدر صمیمی ، بلکه آندن دها لطیف ، دها موجب سعادت - و تعبیر غریب گورلمز ایسه - بر همشیره ، اما منتخب بر همشیره محبت و مودتندن عبارت بولغان شوپله بر خولیای محبت ایله تنزیه دل و جان ایتمیان دلیقانیله پک آجیردم !..

« اوزمان تره زك گوزل اللری قناوچه سنی نصل نقطه بنقطه ایشلیور ایدیسه بنده بو خولیای یوما فیوما حقیقته تحویل ایدیوردم . زوجی ... - فقط ساگا آنک موقع حیاتیسنی سویلیه جک اولورسه م اسمنی ده آگلارسک - برنجیدن صکره ایکنجیسنی سیاه جانفسدن یاپدیغمز ماسکیه صقال خدمتی گوره جک اولان سیاه دانتلادر . هر نصل اولورسه اولسون حقیقت شوندن عبارتدرکه (تره ز) ك زوجی آگا نصل آرزو ایدرسه اوپله یشامسی ایچون مختاریت کامله ویریوردی . عجبا زوجهنی سویورمی ، یوقسه سومیورمی ایدی ؟ عجبایلك سائقه فطریه ایله اولاقصقانج ، صکره تمادی تفحصات ایله اعتماد پرورمی اولمش ایدی ؟ یوقسه محبهمه یبانجی آدملر قارشوسنده بیله کندوسندن شبهه لنمیه جک درجده حرمتیمی واردی ؟ بنم مربوطیم بر صفوت ملکانه گی عفت و نزاقت عمیقهنی هیچ بر فنا سوز اخلال ایدهمیه جک درجده معصوم اولمقله برابر ، بن گویا بر قباحت ایش گی ستر و اخفاسی اندیشه سنه دوشهرک کنیدی کاملاً آنک لئانڈ لطیفه سنه حصر ایش بولندیغمن ، نفسمه قارشو بو سوأللرک هپسی صکره دن ایراد ایدلمشدر . اوحال ایسه اول باؤل وسعت معلوماتی اولمامقله برابر ، پک رعشه دار بر حالده حاز اولدیغی فکرینک ثمره تربیه سی اولمشدر . مناسترلرمنک گنج فرانسز قزلرنده براقدقلری بوجهالتکده بزم گی زوجلر ، عاشقلر ، یاخود استقبال دوستلری ایچون خوش جهتنی گورمیورمیسک ؟ زیرا بو جهل بزه تازه بر ذکاوت براقیورکه خوشمزه گیدن

کله لری اورایه حک ایتمک ید اختیار مزده در . بن آگا سودیگم کتابلری عاریه
 ویردم ، آنک کندی خانه سنده او قودیغنی بیلدیگم ساعتلرده و آنک اوتورمش
 اولدیغنی اوطهده ، شکل خارجیسی یواش یواش تمامیه اذواق و آمله تطابق ایدن
 اوطهده عین کتابلری تکرار تکرار او قومنی دهها زیاده سودم . آنکله و آنک
 ایچون مغازه مغازه طولاشدم . بو کوچک سالون او یله بر موقع یگانه اولدی که
 اوراده آنک ذوق نسوانیسی بنم آهنگ آشنایی فطرتی نزیهانه تصحیح ایدرک اشیا .
 موجودیه بنم ایچون هیچ بر وقت اونودلماز بر شعر حقیقی طبیعتی بخش ایتدی .
 درونندن روایحی پک سرد بر دمتگی او معند خجان طرد و اخراج ایدلمش اولان
 بو نسیم روح پرور ایچنده لذت مصاحبه ایله نه ساعتلر امرار ایتدم ! آگا حیاتمک
 هر حالنی حکایه ایدیوردم . اوده بگا کندی وقایع عمرندن پک چوق شیلر
 سویلیوردی . اوتوز یاشنده کی قادینک اطواری ، افکاری ، تبسملری آرسندن
 وقتیه چوجق ایکن ، یاخود بنم بلکده عشق ایله سودبیله جگم بر گنجملکده کی
 فکرلری ، طورلری ، تبسملری پیدرپی تعقیب ایتمک بنجه مقاومت شکن بر حظ .
 مشتهیانه اولیوردی . زیرا ، ایشته بر کره دهها سویلیورم که ، بوگون موجود
 اولان قادینی سومیوردم و سودمزدم ...

» بنم بو غربت سودالری ایچنده کندی کندی غائب ایتمک لگمه مساعدده ایت .
 شمادی منظور دیده استغراقن اولان شولاقی ، شو غیر متحرک چام آغاجلرینی ،
 صدالرک اوزرلرنده ایزلر پیدا ایتدیگی ، قوشلرک اوچوشدقلری شو متموج
 صولری ، هپ بو بدایعی عالمک معتادی اولیان ساعتلرده بوراده مجبه مه تصادف ایله
 آنک رفاقتنده اوله رق قاچ کر دلر سیر و تماشا ایتدم ! اوراده کی آغاجلر اوزرینه
 مدهش میودلردن وجود بولمشجه سنه قونمش اولان قارغهلرک باغریشدقلرینی قاچ
 دفعه لر ایشیتدک ؟ علی الخصوص یازین وقوعه گلن افتراقنردن برگون اول ،
 نیلیفام بر صباح وقتی شولاقک کنارنده ، ایپک گبی یپراقلری یماجک اتگنه
 قدر اوزانوب گیدن طار خیابان اوزرنده تفرج ایدیوردق . آنک ذکی بر چوجق
 صداسی ایله : - بن سزک نصیحتلرکزدن محروم قالجه نه اوله جغم ؟ .. فقط هرگون

بگنا بر قاچ سطر يازارسىگىز .. - ديدىگىنى حالا ايشيدىورم . سياه گوزلرى شابقه سنك آنلر اوزرينه عكس ايتدردىگى ظلال ايچنده نيم مستهزى ، نيم لطيف وشفيق اوله رق تبسم ايدوردى . وجودينه تاميله اويغون اولان البسه سى اندام- دلارامنى صيقوردى . قرمزى آغزى اويله بر لطافتله بوكيلىوردى كه ، عادتا انسانه اولغون بر ميوه گى ايصيرمق اشتهاسنى گتيريوردى . بيلم كه بو گوزلرى نصل بر شعله تنوير ايتدى ؛ بيلم كه بشقه نظر لر استيان ، بشقه سوزلر دعوت ايدن بو دوداقلرى نصل بر موجه دم قزارتدى . بن اوقات مختلفه ده آندن بورعشه نك كچدىگىنى حس ايتمش ايدم ، فقط مناسبات عاديه عالمه قارشو او قدر جسارت و اينانماز بر مهارت ايله الله ايتدىگىمىز نشيده امنيت و حرمتىزى هبا ايتمگله عجب اونه قزانوردى ، بن دخى نه غائب ايتماش اولوردم ؛ نهايت شوراجقدن پك اوزاق اولميان بر نقطه ده كندوسنه الوداع ديدم . آندن اول عادى ، مع مافيه عفيف المنظر بر كرا عربه سنك قپوسنى آچدقدن صكره الديوئلى النك اوجنى اوپهرك - بو حر كتمله كندوسنك مجرد بر محبه ، آه ! نه اكسك ، نه ده فضله اولمق شرطيله بر محبه اولديغىنى حس ايتديرمك املنه دوشدم - قپوي تكرر قاپادم ...

« رومانلرده اولديغى گى اوج آى قدر بر مدتى آتلايهرق كچلم ... او ، اول (سن - موريس) ه ، اورادنده شاطويه گيدوردى . بن ايسه غايت عاميانه برايش اولمق اوزره طشرده - او تاريخدن صكره بگنا شو ويقتوريا ايله قوپه مى تدارك ايدم جك قدر بر ميراث براقمش اولان - عمجهم نزدنده اختيار تعطيل وانزوا ايدم جكدم . (ترهز) ايله بن قرارمىز وجهله مکتوبلر مىزى يازوردق ؛ صكره لرى آنك مکتوبلرى اسكى جذبه سنى ، اسكى سربستى سنى ، اسكى قرداشجه سوزلر ينى غائب ايتمگه باشلادى . بو حالك بنجه پك ملالت آور اولمديغنه اينانورميسك ؛ او بنم حاجات اساسيه حسمدن هيچ بر ينى محروم براقموردى . بن آنك دوستلغى انسان بر يوزكى نصل طاشور ايسه او وجهله طاشميش ايدم . بو يوزك استر پارمقده اولسون ، استر مجوهر قوطيسنده بولنسون ؛ انسان بوندن طولايى يوزكندن محروم عد ايديلورمى ؛ يا خود بختيارى و آسودگى عمرينه خلل گلورمى ؛ بن كندى

کندیمه دیوردم که : بزم دوستلغمز کورکارگی قیشلاق ، یاخود صباحلین (بولونیا)
اورماننده بارگیرله ایدیلن تفرجلرگی بهارلق بر موده در . هم برده ، بر موسملک
اولان بو خصوصیت - چونکه مجموعی کانون اولدن مایسه قدر امتداد ایتمش ایدی -
بیتمش اولسه بیله یالکیز خاطره سی هیچ بر ساعتنه تأسف ایدلماگه دگر گیدر .
بر قادینک یا کندوسنه خصومت باغلایه جق ، یاخود کندی نظر گزده کندیکزی
شایان تحقیر گوستره جک بر برگذار بر اقمقسنزین سزدن آریلسی پک نادر در !

« ایشته پارسه عودتمک تمام فرداسی گونی ، همده کهنه بهار سمالرینک اک
روحنوازینی گوسترن صیجاق ، مع مافیله قاپانیق هوالی بر گونده (تره ز) ک مقیم
بولندیغی اوتلک قیوسنی ، غایت فیلسوفانه اولدیغنی سنکده تسلیم ایده جگک شو
ملاحظه لره مستغرق اولدق چالدم . ارباب زیارتی خبر ویرن چاک صداسی اسکی
طنینی ایله عکس انداز اولدی . اسکی خدمتی پاردسومی اولکی طرزده واولکی
رعایت واحترام ایله چیقاردی ؛ معهود کوچک سالونه گیدیگم زمان ایسه (تره ز)
النی چکن سنه کی صورت قبولنه مطابق اولان طور لطیف ولاقیدی ایله اوزاندی .
کندوسنی دها گوزل و لوناً بر آز دها رونقلی بولدم . علی الخصوص گوزلری دها
زنده بر سیاله ایچنده موجه ساز اولیور و دوداقلرینک تابش ارغوانیسی دها صیجاق
بر قان ایله بر قات دها قزارمش گورینوردی . لکن ملاحظت طبیعیه سنه بر زینت
چرچوه سی اولان اثوابنک قماشلری اسکی الوان خفیفه سی قویلاشدیر مامش ایدی ؛
فقط سویلش ، بکنلش اولان لوحه لرینه عین محمله ایدی ؛ وقتیه یاپدیغم گی بو
سفرده اوزرنده کی آلتون کاغد بیجانگی پارل پارل پارلایان کتابی الهه آنجه ، بنم
ترجیح ایتدیگم مؤلفلردن برینک اثری اولدیغنی طانیدم .

« ایلك مکالمه جمله لرینی متعاقب دیدی که : - آه ! بن پک بختیارم .. سزده
حالا بنم محبمیسگنر ؟... - بن جوابلرمک خلاصه سی اولمق اوزره الی اوپدم . -
زیرا سزده شمدی بر بشقه سی تقدیم ایده جگم که بنم نصل ایسه گنر آنکده اویله جه
محبی اولمگنر ایجاب ایدر . - سوزلرینی ده اودرجه رقیق بر تبسم ایله علاوه ایتدی که ،
آرتق هر شیی آ کلامق اوزره دها زیاده کشف راز ایتدیرمگه لزوم قالمدی .

«بو بسىط سوزك بىم قىلمە مەھكەمانە كىتوردىكى غايت جانخراش بر تقاصى سىكا نصل ايضاح ايدىم؟ ايشته تىكرار ايدىورم: بن (ترەز) ى سوميوردم، همده ناموسمەلە تامين ايدرم كه شىايد بنى شمىدى يە قدر حقمده بسىلدىكى مەبتدن تامىلە بشقە بر عشق ايله سومكده بولدىغى ناگهان اعتراف ايتىش اولسە ايدى، صوك درجەده مضطرب و متاؤدى اولوردم. حال بويلە ايكن عجباً نىچوندىر كه بونا گهانى و گويا بوقادين بىم مترەسم ايتىش گى. آجى اولان قصقانجلىق يوركى تضيق ايدىوردى؟ عجباً نىچوندىر كه بر قىو چىغراغنىك يىگىدن عكس انداز اولدىغى ايشىدوبده قىونىك آرەلغنده بر دلىقانىلى خىالنىك تجسم ايتىدىكى گورنجه وجدانمده چىلدىر مشجەسنە بر تەؤز حس ايتىم. اوت، بن بودقىقەده قصقانجلىغىك، همده عشقندن وارستە بر قصقانجلىغىك - سىكا اصل حس و تاثير ايتىدىرمك ايتىدىگم نطقە بودر - مجموع اضطراب و عذابنە كرفتار اولدم. منسوب بولدىغى نسلنىك تامىلە ضدى اولان بر نسلنىك نمونەسى صفتىلە نظرە اولاده تشخىص ايتىدىگم ذات محترم، بىم وصاىاى صمىمىه و خالصدمە توفىق ايتىش اولدىغى بوقادين و آنىك طىبعى بر جوهردانى گى ترتيب و تنظيم ايتىدىگم بوخصوصىتخانەنى قايتىش، استىصواب ايتىش ايدى. بن نارىن و عصبىم، اودموى و عضلى ايدى. بن قومرال صاچلىم، آنىك غايت سىياه رنىك صاچلىرى و صقالى واردى. بن فرانسز مودەسنە توفىقاً كىنورم، آنىك كىدكلىرى ايسە طوغرىجە لوندردن كلىوردى. بن (ترەز) كى قوۋە خىالىسنى دودست نواز شىمە آلتىش ايدىم، او حواسنى قبضە تىخىرە كچىرىوردى. او، شو آتشىن گوزلركى، شو قرمىزى آغزىكى استىدىكى، چىلدىردىغى بر ارىك ايدى. بىكا هوسات نفسانىە اعتبارىلە استاد و غالب اولان بر آدمىك و ثوق نفسانى و خود پسندى وجدانىسى ايله عادتا مەبانه بر صورتدە نىكران اوليوردى. (ترەز) ايسە كمال نزاكتلە و هان هان فىكر اذادن وارستە اولەرق - مع مافىه اكر بويلە بر زماندە برقادىنىك اويلە بر سائقە تعذىب ايله تبسىم ايتامسى مەمكن اولەبىلور ايسە... - باقىوردى. آنىك ايكى يوزلى طىبعى بىم دىدە اندىشناكم حضورندە، بلوطلردن مەرىا اولان شو افق برّاق گى شىفافىت كسب ايتىدى...

« دوستم سکوت ایتدیکی جهتله بن سوزینی کسدرک :

- ای سن نه یاپدک؟ دیدم . دیدی که :

— اورایه بردها عودت ایتدم اما، عجباً بودرلوسی عاقلانه می اولدی؟ برنجیدن صکره بر ایکنجی عاشق دها ایدینسنه احتمال که مانع اولوردم . بوگون دردنجی عاشقیله یشامقدهدر . آرده، سرده بن بیاه عاشقی اولدیغنی ظن ایدیورم . آرزو ایتسه ایدم ، احتمال که بن ده بشنجی اولوردم ! فقط پک گوزل اولمقله برابر امید ایدرم که خیر ، — بودرلوسی پک حزین ویأس افزا اولور ...

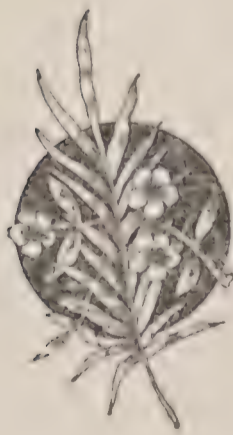
مهر منیر آغوش آسمانده لرزشدار اولمغه دوام ایتدیکی ، عربهلرک گورلدیسی اوزاقده کی برعمان ولولهسی ایله بزه قدر کلکده خالی قالمدیغنی وساعتلر هیچ شهبه یوق که دوستم ایله محبه غریبهسنی مودت وخالصت قلبیه نامنه اللرنده قالان جزئی شیئی ده قاپوب گوتورهجک اولان حادثیه تقریب ایدهرک کذران اولمقدن اوصانمد . یعنی سره لرده بز دخی مصاحبه مزه دوام ایتدک .

مترجمی :

حیدر ظفر

محرری :

پول بورژه

فلاندر ادبیاتی نمونه لرندن *

۱

انتظار

ساکن بر رعشۀ حرارتله مملو اولان آسوده و شیرین اوطهده ایکی اختیار،
زوج و زوجه اوجاغک بر کوشه سنده علوریز و کشاده بولنان اوجاغه قارشو
اوتورمشلر ایدی . آرقلری قولتقلره گوملمش ، گوزلری هضم زمانه مخصوص
اولان طاتلی رخاوت ایچنده قیامش ، اللری لاقیدانه بر صورتده دیزلری اوزرینه
یایلمش اولدیغی حالده ایکیسی ده مسعودانه اویویورلردی . یقینلرنده بر لامبه، بوکیلی
قرمزی کاغددن متشکل اولان سپر ضیاسی آلتنده یانمقده و اوطهده کی اشیایه، قالچهلره،
دیوارده کی اسکی لوحه لره یکطراز و بایغین ضیاسنی ریزان ایتمکده ایدی .
بو اوطه نك ایچی فی الحقیقه بر پناگاه رفاه و حضور حالنده ایدی .
کاملأ میشه آغاچندن معمول اوله رق اویمهلر ، باقر لوحه لری و دمیر چکمه لر
ایله آراسته اولان اشیا هپ اسکی طرزده ایدی . خاوی دوکلمش اولان قویو
رنکلی قالچهلر ایکی اوج سلسله نك آثار سنطواتی محافظه ایتمکده و دیوارلره
آویخته بولنان لوحه لرك اسکی بر ذوقك محصل اولدییغی آگلشلقده
ایدی . بو لوحه لرده، گول کنارلرنده، بلوطلی و مظلم سمالر آلتنده قیون و یا اینکلر ك
صولاندقلری یا خود کلبکلر گبی پرواز ایدن هوام و حشرات آلتنده چچک
یغینلری، یاپراق دمتلری، میوه گومهلری و بونلری محیط اولمق اوزره قویو رنکلی

(* بلیقانك شرقی و غربی اعتباریله ایکی ایالته منقسم اولان قسمنده ساکن خلقك متکلم
اولدیغی برلساندرکه هولاندا لسانندن بوزمه در .

برکوشه گوزنمکده ایدی . ماصه اوزرنده طونج تقلیدی بر بیوک سپتدن صولغون ، لککلی و صنایعی گلمر فیضان ایتمکده و آتش بتون بو سالدیده شیلر اوزرینه اویناق شعله لرینی دوکدرک اوطهنک زوایاسنه و حتی اختیار ایکی نائمه بر حرارت شدیدهنک محصولی اولان اشعه قصیره سنی سوق ایلمکده ایدی .

بوسکون ایچنده ساعت ، یورغون ، روحسز ، وضوحسز و درین برسسه طقوزی چالیدی . اختیار قادین اویانوب باشنی قالدیره رق ، الی ایله آلنی اوغوشدیره رق ساعته باقدقن صکره پارمغی ایله زوجنک دیزلرینی دورتدی :

— زول ، زول ! دیدی .

اختیار زوج گوزلرینی آچدی :

— زول ، ساعت طقوز اولدی ؛ خبرک وارمی ؟

— طقوزمی ؟ امینیسک ؟

— شمیدی طقوزی چالیدی . حال بوکه (زهرقم) ده حالا گلمدی .

شاشیه جق شی ! خیلی وقتدنبرو بویله کجیکدیگی یوقدی ... باشنه بر قضا گلمش اولسون دیه قورقیورم .

— گیدرکن سکا بر شی دیمدی ایدی ؟ ایو دوشون .... برشی دیمدی ها ؟

عجبا (رۆز) ده برشی سویلامشی ؟

— ظن ایتیم ، سویلش اولسه ایدی (رۆز) بگا آگلاتوردی اما ینه

چاغره یمده برکره دها صورهم .

مادام قالدیدی . قیونک سوگه سی بویجه آویخته اولان فرسوده قوردنی

چکدی .

— مع مافیه مراق ایدیورم .. حقیقه غریب شی ...

قیو خفیجه اورلدی :

— هایدی لوئیز ، هایدی .. مراقک صره سی دگل .. بویله مراق ایله وقت

کچیره جک اولورسه ق نتیجه سی پک مشکل اولور ... امین اولکه هیچ برشی یوقدر ...

قیو ایکنجی دفعه اولق اوزره بردها اورلدی . ایکیسی بردن :

— گریگز ! دیدیلر .

خدمتچی (رۆز) گیدی . (رۆز) گنیش گوگسلی ، آیاقلری درت کوشه ،
قیرجل صورتلی بر قادین ایدی . صورتی که :

— ای نه وار ؟

— روز ، موسیو (ژهرۆم) گیدرکن سکا هیچ بر شی دیمدی ؟

— خیر ، مادام ! هیچ بر شی دیمدی ...

بعده متحکمانه بر ادا آلهرق دیدی که :

— سنز دایما آنی بویله مراقی ایده جکسگز ؟ بو ، معقول دگل . موسیو

(ژهرۆم) گلمامشمی ؟ پک اعلا ، بو ساده بر ایشدر . البته گلور .. سنز آرتق

آنی دوشونمگی بر طرف ایدوبده قهوه گزی ایچسه گزدها اعلا اولور . طوریکز ،

بن شمدی قهوه گزی گتورهیم ، سزده آرتق آنی دوشونمیکز .

(رۆز) چیقدی .

— لوئیز ، طوغریسی بو قزک حقی وار . بز آرتق آنکله بو قدر مشغول

اولماملی یز .

— هایدی سنده .. صوص ! سنده بنم قدر مراق ایدرسک .. بوده

چکیلز . هر قباحتی بنم اوستمه آتارسک .

— جانم لوئیز ، طاریله ؛ جانم ، طاریله .

(رۆز) سیاه چنقودن بر تپسی اوزرنده ایکی کوچک فنجان قهوه گتوره رک

تکرار اوطهیه گیدی .

— بو مسئلهده بنم فکرم ندر بیلورمیسگز ، مادام ؟ هاه ایشته سویلیهیم :

موسیو (ژهرۆم) بر دلیقانلیدر . بر دلیقانلی آره صره اگلنمک استر ...

اوده بو آقشام طیشاروده قالب کیمچی دوستلریله برابر کچیره جکدر . گوریورسگز که

بونده او قدر مراق ایدیله جاک بر جهت یوق .

اختیارلر هیچ بر جواب ویرمدیلر . فنجانلرینی آلوب غیر اختیاری بر وضع

ایله قاشیقلری ایله قهوه لرینی قارشدیرمغه باشلادیلر .

(ژول) آتسه باقيوردی . آه ! بوغار غریبک شدت حمراسی ایچنده
 ییلان دیلی گی منحنی ، آهلیر گی کیزلی ، فرسوده پارچهلر گی پیچا پیچ ، متوحش ،
 غضوب ، شاطر ، مانی ، صاری شعله لر اوچمقده ، تخر ایتمکده ، یایلوب تکرار دسته
 دسته طوپلانمقده وگه و بیگه شراره لر صاچهرق بر شعشعه سیاله ایله تره
 ایلمکده ایدی . بونلره آرده پیدا اولوب زائل اولان مبهم شکلر ، منظره لر ،
 آکلاشلماز اصوات والهومات ، الحاصل کیزلی بر رؤیا ایله طاغلق بر آتیشک خیاله
 گتوردیگی باجمله شیر دخی انضمام ایتمکده ایدی .

لکن (لویز) دقت ایتدیگی گی (ژول) ده هیچ بر شی گورمیوردی . ایکی
 اختیار اندیشه لر ایچنده مستغرق ولرزان اوله رق بو ضجرت سائقه سیله هیچ بر شی
 سویله مامکده وحتی قهوه لرینه بیله طوقنه مامقده ایدیلر . (روز) چیقدی گتدی .
 اوطه ده ایکی اختیار دن بشقه کندی کنددن لذتیاب اولور گی گورینان حرارتک
 رعشه ساکنانه سندن غیری بر شی قالمدی .

بر مدت صکره ایکی اختیار دوداقلرینک هنوز تماش ایتامش اولدیغی قهوه
 فجانلرینی ماصه اوزرینه قویدیلر . پرچین اولان ناصیه لرنده علام اضطراب ،
 قوری وصولغون اللرنده عصبی تقلصات واردی .

— شمیدییه قدر دها کلامش اولسی شاشیله جق شی ، دکلی لویز ؟

— اوه ! سنک مراق ایتدیگک یوق که ...

— بنمی ، بنمی لویز ، مراق ایتورم ؟ دینسه دینسه مراق ایتور دیه آنجق

سکا دینه بیلور .

...

قادین بو تعرضه قارشو مدافعه یه لزوم گورمدی ... گوزلرینی ساعتیه دیکدی .

— لکن ساعتک اونه گلدیگندن خبرک وارمی ؟ بو وقتیه قدر نره لرده

قاله بیلور ؟ صاقین باشنه بر قضا کلمسون ؟

پدر اوموزلرینی قالدیردی .

— یگرمی ایکی یاشنده بر دلیقانی ... شبهه سزکه کندینی تپه لتمامشدر .

— آه او یله اما بر قضاده چابوجاق انسانه عارض اولیویرر . باخصوص آنک یاشنده انسان هیچ برشیدن قورقماز ... پک بصیرتسزدر ... انسان قوت گوسترمک ، جسارت صاتمق استر ... هر حالده شاشیله جق شی والسلام .

طیشاریده ، سو قاقده سکوت گیتدکجه تقرر ایدیوردی . قپالی پنجره لر ، ایندیرلمش پرده لر آره سندن کچ قالمش بر عربه نك گورلتیسی ، مسکنلرینه عودت ایتمکده بولنان آدم لرك متلاشیانه خطوه لری گوج بلا فرق وحس ایدیلیوردی . بو بر منجمد گیجه ایدی . گورلدیلر سردلشمش قالدیریملر اوزرنده قوری بر صدا ایله چیتردایه رق یواش یواش معین وحیرت آور بر وضوح ایله متباعد و نابود اولیوردی . هیچ شبهه یوق که شهرک اوزرنده ، چاتیلرک فوقنده صاف بر سما نك ، نجوم زاهره ایله پیراسته بر سما نك صفوت و آسودگی وله فرماسی واردی !

بر آره لق پنجره لر آلتندن نغمه خوان و نعره ساز اوله رق بر جمعیت مستان کچدی . دو گوشمه لر ، اوریشمه لر و قالدیرم اوزرینه بر جسم ثقیلک سقو طی ایشیدلدی . اختیار لر طوغریلدیلر ، گویا آنسزین (ژهر قوم) کده بدمست و پریشان بر حالده بونلرله برابر بولنمسنندن خوف و اندیشه ایتمشجه سنه فرط دهشتله دیکله دیلر . هر ایکسی ده قلبنده بو قورقوی طویه رق ، هر ایکسی ده بر آنده تکلم ایتک استدیلر . فقط نظر لری بر برینه تصادف ایدرک ساکن و آسوده قالدیلر . یورکلرینی بر کدورت بارده قاپلامقله گوزلرینی کمال حزن و سکونتله تکرار آتسه دیکدیلر . اوه ! هیچ اولمازسه علولرک کمورلر اوزرنده گوریلان شو چیلغین ، یومشاق ، ساکن چارپندیسی بر اگلنجه ایدی !

او جمعیت شماتتیز اوزاقلاشدی . یینه سکوت بر ماء را کدگی تحویل ناپذیر اوله رق جایگیر استیلا اولدی . ساعت دخی اون بچنی چالیدی ... قهوه فنجانلرینی آرامق اوزره (رۆز) ایچرویه گوردی .

— اوه ! اعلا .. ایچمدیگنرها .. نه غریب شیء ! ایشته باشمزه یگی بر درد ! دیمک زورله خسته اولمق استیورسکز ؟ ای دها بویله چوق زمان بکلیه حکمیسکز ؟

- طوغرىسى بو هيچ عقله صيغار شىء دگل . بنى بيلورسگزيا ، ايشته ياتمغه گيديورم .
 بوسزك اوضاعكز مناسب بر شىء دگلدر !
- بوني سويليدرك آرقهسى صره قيويني چاترداتوب پرحدت وتهور اوله رق چيقدى .
 — ساعت اون بچق ، لوئيز . . . آنك هيچ بويله بر شىء ياپديغى يوقدى . .
 بارى بزه بر آز خبر ویرسه ایدی ! .
- اوه ! گللكده اولاد صاحبي اولك ! ايشته آنلردن آنه جق شىء هپ
 غم وكدردر ! آه ! انسان والده اولنجه هر درد ومخت خاطره كتيريله بيلور . .
 فقط بن بوگا (زهر قوم) يوزندن اوغرايه جغى هيچ اوممازدم . . خير ، آندن بويله
 بر شىء هيچ مأمول ايتمزدم . . .
- فقط لوئيز ، عجبا گر چكدن ، باشنه نه گلدی ؟ . . .
- ياربم ! نه گلدیگنى بن بيله بيلورمى يم ؟ غالبا سن چيلديردك .
 — عجبا پوليس مركزينه كيتسه مى ؟
 (لوئيز) زوجنك سوزيني تكرار ايتدی :
 — پوليس مركزينه مى ؟
- چهرهسى اوزرندن بر سحاب خشيت كچدرك گوزلرينك ايچنده خوف ودهشته
 مبدل اولدی .
- پوليس مركزينه ، اوه ! خير ! پاك عيب اولور . استم ، خير ! اصلا ،
 اصلا !
- عيب ، عيب ! بونده عيب اوله جق بر شىء يوق . بويله شيلر هرگون واقعدر .
 (ژول) آياغه قالمش ، اوموزلرى حال زبونیدهكى يتمشلك بر اختيارك
 نحافت كاملاسى ايله قنبوراشمش اولديغى حالده اوفاق ، متاينانه آديملره اوطهنك
 ايچنده بر آشاغى بر يوقارى كزنيوردی .
- بويله ايشلر هر زمان واقعدر ، لوئيز . . . انسان معلومات آلمش اولور . .
 فرض ايت كه آگا بر قضا كلشدر . . پوليس بوني شمدييه قدر ايشتمش بولنه رق
 بزى ده خبردار ایده بيلور .

— اوہ ، ژول ! قضا کلمہ سنی آغز گہ آلمہ ! رجا ایدرم ، بومدھش کلمہ پی
دوداقلر گہ یاقلاشدیرمہ . (ژەرۆم) ذکیدر .. خیر ، خیر .. بوممکن دگلدر ..
— فقط او حالده نہ یاپہلم ؟ سویلہ ، خبر ویر .. نہ یاپہلم ؟

(لوئیز) بوغازی درونی اینلر ایلہ مشحون اولہرق ساکت قالدی .

اوطہ نك بر حرارت معتدله ایچنדה کی سکوتی ، شو سکونت جعلیہ سی بیچارہ .
لرک اضطرابات قلبیہ سی اوزرینہ یکیدن یایلدی . صوبہ آتشین علولر ایچنדה
اویوشیوردی . یکقرار و آسودہ اولان لامبہ دن خیالر صاچیلیوردی . اشیانك
کافہ سندنہ بر وضعیت معتادہ ، بر ہیئت مألوفہ واردی . حتی ہیچ بر شیدہ جزئی
تغیر و تحوّل اثری گورلمیہرک ، یالکز بیچارہ پدر و مادرک قلمبندہ بر آز اضطراب
وخشیت واردی . سوقاقدہ مستقل و قطعی بر صلح و سکونت امتزاج واستقرار
ایدیوردی . خانہ لر صمت بی حرکتلری ایچنדה ، بتون شهر دخی اجرام منیرہ
آلتندہ اویویوردی : بو بیوک ، بو ہیتمون شهر نام ایدی .

بردنبرہ (رۆز) تکرار گورندی .

— نصل ، سنمیسک ؟ بز سنی اویومش ظن ایدیوردق ! ..

قز جغز بر آز شاشقین گورندی .

— خیر ، موسیو . سزده گیدوب اویومش اولسه کز پک ایو ایدہ جگگیزی
سویلمک گلیوردم : هایدی ، هایدی . بشقہ شیئہ باقمیک ! سزک یاشگزده بو قدر
یورغونلق ایو دگلدر ... همان کیدوب اویویگز یالکز بن اویانیق طوریرم ..
موسیو (ژەرۆم) عودت ایتدیکی زمان ایسه ایو بر نصیحتنامہ دیگله یه جگگندن
امین اولیگز . چونکہ بو قدر کچیکمه سنہ مساعده اولنمامشدر .

— خیر ، رۆز .. خیر ، خیر ! آنی تکدیر ایتمیگز . زیرا باشنہ گلان

شیئی الله بیلور !

— اوہ ! مادام ، سز پک چوق شفقتلیسگز . امین اولیگز کہ باشنہ ہیچ بر

شی کلامشدر . ساده جه اگلنمش ، چاپقینلق ایتمشدر .. ایش بوندن عبارت ایکن
بویله جه اصرار ایدوب اویومیہ جقمیسگز ؟

— خیر ، خیر !

— سز معندسگزر . پک اعلا ، اویله ایسه ایشته بنده قالورم .

قز جغز یگیدن بر حدت و تهور ایچنه دوشدی .

(لوئیز) دیدی که :

— بیلورمیسک ، ساعت اون بر اولدی .. مدهش شی !

شمدی متهور اولدقلرینی حس ایدیورلردی . بلاى انتظار آنلرک اعصابنی

حدتلندیر یوردی . بیچاره لر شدتلی بر درد وملاک مغلوبی اولیورلردی ؛ (ژول)

ضعیف وناتوان بر ادا ایله طولاشمقده ایکن (لوئیز) گورلمامکده اولدیغی ذهابیله

یناغی اوزرندن ایکی کوچک ، ایکی گیزلی گریه نی سیلدی . دیگرى بونک فرقه واردی .

— لوئیز ، سن آغلا یورسک . نیچون آغلا یورسک ؟

— خیر ، خیر ! آغلامیورم . بر شی یوق . حرارتک چوقلغندن .. باق ،

شمدی بر شی یوق .

اوت ! اوت ! بو بر شی دگل ایدی ؟ فقط طیشاروده سمانک ابعاد منور سینه

طوغری نامتاهى بر هیئتده طاغزق اولان نافذ وعمیق بر سکونت ایله برابر بیاض ،

منجمد ، آسوده بر قیش کیجه سی ! اوت ! بو بر شی دگل ایدی ! دیگر خانه لرده

اویقو گوز قپاقلرینی مسدود طوتهرق بیچاره المزده گوگلاری حالا مضطرب اولمقدن

منع ایدیوردی ... اوت ! بو گر چکدن بر شی دگل ایدی !

اود ! قورمق ، هرشیدن اندیشه ایتک ، هیچ بر شی بیلامک و هیچ بر شی بیله مامکدن

عبارت اولان بو آجی ، بو تحملسوز مشقت واضطراب !

ساعت اون بر بیچغه گنجه اختیار موسیو تمامیه یورلمش ، بجاقلری کمال تعبدن

قیرلمقده ، یناقلی تر ایچنده اوله رق اوتوردی ، قولتق صندالیه سینه معطل بر حالده

دوشدی . صولویهرق :

— آرتق تحمل قالمدی . دیدی .

(لوئیز) هیچ بر جواب ویرمیدرک هر ایکسی ده علولرک عذاب نهانیسی قارشو سنده ،

اوجاغک کنارنده ساکت ، طوگق اوله رق بر برلرینه متوجه قالدیلر .

بردنبره (ژول) صیچرادی .

— هله دیکله !

سوقاقده بر انسان خطوه سی عادتا ریاضی بر دقت وسلاست ایله قالدیرملر

اوزرنندن عکس انداز اولدی .

— دیکله !

فقط زوجہ سی هیچ بر جواب ویرمدیگی جهتله اختیار آنک او یومش اولدیغنی گوردی ؛ زواللی مادر ، بی تاب و توان اوله رق و جودینی اویقونک قوجاغنه آتیویرمشدی . اختیار نشوؤ امید ایله لرزه دار اوله رق تک باشنه دیکلیدی . فقط خطوه اوزاقلاشیور ؛ آندن عکس انداز اولان گورلتی دخی بعدیت ایچنیده نهان اولوب گیدیوردی .

— خیر ، خیر ! گلان ینه (ژهر قوم) دگیل . (لوئیز) ی او یان دیرمدیغندن

طولانی پک ایو ایتدم . هیچ اولمازسه او بویله آجی بر غفلته گوگس ویرمدی !..

بویله جه دقیقه لر آغیر و بطی اوله رق سیرکاشدی لر ، قلا ی طامله لری گبی زمان طامله لری ده دوشه دوشه بیتدی لر ؛ بیچاره ، زبون دل اختیار ایسه ملالت روحانیه سنه پامال اوله رق دیکلیور ؛ بکلیوردی ...

نهایت بو سکون محیط ایچنیده صدای نصف الیل عکس انداز اولدی .

آندره رویحتر

حیدر ظفر

مجادلہ ادبیہ

فیلیپ ژیل نامندہ بر فرانسز محرری مشاہیردن آلفونس دودہنک «نوما-رومستان» و «امورتہل» نامندہ کی اثرلریلہ امیل زولانک «خیال» و «ارض» عنوانی تالیفلرینہ و ویقتور هوغوونک *Toute la lyre* و *Choses vues* اسمندہ کی کتابلرینہ و سوللی پرفودومک «سعادت» و پول بژرژہنک قوریہولی و «مانسوئر» و پیئر لوتینک «مادام قریزانتہم» و موپاسانک «صویوزندہ» و غونقورلرک «ژورنال» ناملریلہ نشر ایدیلان محصولات فکریہلرینہ دایر اولان ملاحظات ادبیہ سنی بوندن بش آلتی سنہ اولدن بدأ ایلہ نشرہ دوام ایتمش ایدی . موسیو فیلیپ ژیل، بو اثرینی *Bataille littéraire* | مجادلہ ادبیہ اسمیہ توسیم ایلمش و بو آنہ قدر درت مهم جلد وجودہ گتورمش اولدیغندن، ارباب قلمدن [آلسید بونو] نام ذات دخی کچندہ بوکلیات ادبیہ حقندہ بر ملاحظہ مخصوصہ یازہرق آنسفلویدی مجموعہ سیلہ نشر ایتمشدر .

سنین اخیرہ ظرفندہ فرانسہدہ منتشر اولان آثار ادبیہی مؤاخذہ ارباب اقتدار و کمال طرفلرندن سرد ایدیلان مطالعات حقیقہ شایان دقت و قرائت افکار و افادات ایلہ توشیح و براترک موضوع و اہمیتی تعیین صرہ سندنہ ایراد ایدیلان ملاحظات ایسہ تشخیز ذہن ایدہ جک تشریحات و تحلیلالات ایلہ توضیح ایدلدیگندن بزرگہ عادتاً تقلید ایچون ازبرلنہ جک درسارک اڈ مہملرندن عد اولنہ بیلور . چونکہ بزده کی طرز مؤاخذہ، مؤاخذلرمزی افراط و تفریط عقبہلرینہ

دوشورمکن خالی اولدیغی و باخصوص هر بحثك عاقبت منجر اوله گدیگی مشامات و شخصیات ایله هتك پرده ادبه قدر جرأتیاب اولمق و سیله غالبیت صایلدیغی جهتله مؤاخذه دینلان « معرفت تحلیل » بو محشر جدال ایچنده غائب اولمقده و هله ائک غریبی آچیلان مباحث ادبیهده التزام ایدیلان ادبسنزلیکلر، اکثریا بر مقام رسمیدن متصدیلرینك یوزینه چارپلمینجه دائرة تربیت و ادبه رجعت ممکن اوله مامقدهدر .

ایشته بو الفت سیئنهك تاثیر سقیمی بزده گورندیگندن زیاده - دوامی حالنده - استخلاف ایده جگمز ارباب قلمده گورینه جگدر . بو حقیقت میدانده بولندقچه بزم ایچون مؤاخذات غریبهدن استفاده ایتمکلیگمز و حتی آنلرده نه قدر طرز مؤاخذه موجود ایسه تقلید مقصدیله جمله سنی لسانمزه نقل ایلمکلیگمز ضروری گورینور .

ایدهمدیگمز و یا او یولده یازممدیگمز تقدیرده ادبیات عثمانیهجه بر معرفت عظمادان محرومیتمز مقرردر .

بو قدر اهمیتلی بر خدمتی ایفا ایچون لازم اولان قدرتك نفسمزده وجودینه قائل اولانلردن دگلز . فقط آنیده ادعان چکینمزکه بر بحثه و یا فنه سلوک ایله آنده احراز اقتدار و کمال داخل امکان اولوب اولدیغی تجربه دخی بر نوع خاصه ترقی پروریدر . بو مطالعیه بناء ایلك تجربه قلم اولمق اوزره [آلسید بونو] نك « مجادله ادبيه » حقنده کی ملاحظاتنك ترجمه سنی رفقای تحریردن احمد راسم بگك قلم عرفانه تودیع ایلك .

واقعا کرام ادبامزدن بعضریله پیروان مسلکلی بر از وقتدن برو میدان استفاده - عامیه عرض ایلدکلی اثرلرده مزیات ادبیه بی شرح ایده ایده حصر و تحدید وادیسنی پک زیاده التزام ایلدکلرندن ، مباحث عالیهدن معدود اولان بویله بر لازمه ادبه اجنبی بر قلمدن استعانه و یا استفادهیه مفتقر اولدیغمز تصدیقه تنزل ایتیه جکلرندن امینز .

فقط حقیقت هر زردن تجلی ایدرسه آنی استقبال و تلقی به اولان مجبوریتمز هر مسئلهده دستور عزمز اولدیغی ایچون بو مجتهدده فکر مخصوص اربابنك دخل و تعریضندن باکمز یوقدر . بناء علیه غریبونك طرز مؤاخذه سنی ارانه ایچون صفحه بیانی بوراده رفیقمزه ترك ایلیورز :

موسيو آلسيد بونو « مجادلہ ادبیه » حقنده يازديغى مطالعة ادبیه مدخل اولق اوزره ديورکه :

« محررلى بالاده ذکر ايديلان اثرلر ايچون موسيو فيليپ ژيلك نشر ايتديكى بو دردنجى جلد غايتله مهم فصول مؤاخذاتى محتويدر . بو اثر ، زمانمزه عادتا بر استيلاى متجددانه گي هرگون بر نوعى منظور اولان محصولات ادبیه يتشديرمك اشتياقندن متولد برحس ترقى طرازك ، اگرچه بر تاريخ قديمى گي گورينور ايسهده ، ينه زمانمزه عادات حاضره و حسيات مخصوصه سندن اوله رق ، بر اثر هر نه قدر شايان تتبع اولورسه اولسون ، خلقك رغبات متواليه سيله كندينه بر خير الخلف تدارك ايدرك اورتهدن چكلمسى گي حالات دائمى الوقوع اولديغندن ، موسيو فيليپ ژيلك وجوده گتوردىكى صحائف مجمله حقيقيهده انسان ، مناقشات ماضيه نك لوحه - صحيفه سنه بتكرار تصادف اتمك و خاطرات ذاتيه سنى بردها احيا ايلكله متلذذ و محظوظ اوليور .

« موسيو فيليپ ژيل طرز جريان مؤاخذه سنده بر طريق ساده يه سالك اولمقده - دركه ، اوده كندوسنجه ممكن اولديغى قدر آز معارض اولمقدر . بومناسبتله موسيو [برونه تيئر] ايله [آناتول فرانسى] ييننده آچيلان مباحثه شديده دن بحث ايدلم : مباحثه مذكوره نك اساسى ، مؤاخذه نك Objectif يعنى موضوع لهه عائد و يا Personnelle يعنى شخصى مى و يا خود Subjectif يعنى فاعله مى اسنادى و يا Impersonnelle يعنى غير شخصى مى اولسى مناسبدر ؛ بورالرينك تبينندن عبارتدر . » بونى براز دهها ايضاح ايدلم : اگر سز موضوع لهه عائد مؤاخذهده بولنه جق اولورسه گز ايو و صحیح ظن ايتديگنر و اظهار حقيقته اك زياده مدار بر حجت سالمه بيلديگنر قاعديه گوره نظر تدقيق و تميز گزه حواله ايديلان اثرى ترتيب و محاکمه ايدر و ووردیگنر حکمی او قاعديه توفيق واسناد ايدرسنر ! اگر اعتدال طبعنر سزى فاعله اسناد طرزيله مؤاخذيه سوق ايدجك اولورسنه او زمان بر ديگر ك اثرنده يالگنر افكار خصوصيه گزى گورمگه ، يعنى كندوگزى بالذات او اثر ايچنده بولنديرمغه مجبور اولورسنر .

ايشته سزه ايكي طرز مؤاخذه كه موسيو فيليپ ژيل بونلر ك هر ايكسـنـده اتباع ايتيدرك بشقه بر صورتده مؤاخذاتنده دوام ايتمكده در . بو ذات، مؤاخذاتي ايچون بر زمين بيطرفي بولمقله مسلك متخذ اربابندن اولان مؤاخذيندن آيرلمشدر . فقط بونلردن آيرلمقلني افكار خصوصيـدنـده تـجـرـديـني اقتضا ايتمز يا . آنكده كندينه مخصوص طرز مؤاخذه وملاحظهسي وار . موسيو ژيل، تقدير اثرده يك زياده اظهار امسالك ايدرك ومشهور Critérium يعني قياس واستدلال طريقيه كشف حقيقته پكده اعتماد ايتيدرك ، هرهانگي اثر اولورسه اولسون، آنك موضوعني شرح وايضاح وويريله جك حكمي دخي وجدان ارباب مطالعهيه حواله ايلور . برقاچ سطرله اثردن انتقال ايدن حسياتي تصوير ايتدكدن صگره ينه اثردن ايكي اوج صحيفه ذكر ايدور . بعضلر بوگنا قولاي بر اصول ديه جكلردر . فقط ظن ايدليگي قدر قولاي اولسه گر كدر . بو اصولي كمال موفقيتله استعمال ايتك ايچون هرگون ساحه انتشاره چيقان محصولات قلميه، سنه نهايتنده مؤاخذك ييشخته تحريري اوزرنده تراكم ايدن يوزلرجه مؤلفات ايچندن سزاوار دقت اولمغه احراز لياقت ايدنلري انتخاب ايتك مزيت وحيثيتني حاز اولمليدر . بوندن صگره ده كتابده اك زياده جالب اهميت اولان وتفصيلي بر تحليل ادبييه اثبات لياقت ايدن صحيفهني تفريق ايچون وقوف ونفوذ وتميز حقايقه مظهر بر عطف نظر اقتضا ايدر . بو صورت تدقيق ظاهرأ هيچ گورينور اما باطنأ يك شمولي وعرفان ومعرفته دال بر مؤاخذه مكمله در .

موسيو فيليپ ژيل مسلكنده حاز مهارت اوله رق، خيلي زماندر ارباب تاليف ايله ارباب مطالعهيه مستفيد ايدن بو خدمتني خقيه ايفا ايتمكده در . بو سنه نشر ايتديگي كتابده « كوچك طبيعيون » ناميله متعارف اولان موسيو « رده مهزه رثا » « ژوقاز » « هنريك » واك زياده موضوع بحث اولان متجدديندن « پؤل ودرلن » (۱) « مالارمه » « رده غيل » « كي رويارتز » « ژان رامو » ايچون دخي معتاددن فضله مطالعات سرد ايلش وبو فكرنده اصابت ايتمشدر .

(۱) ۱۷۳۸نجي صحيفهده مندرج نطقك باغي اولان ذات .

عالم ادبياتده ظهوري منظور اولان تشبثات مترددانه وحتي اصول وقاعده خارجته گورينان اطوار تحريريه اعجوبه نما داخل دائره بحث و مناظره ايدلمز ايسه حرکات ادبيه حاضره حقنده بر فکر سالم و يريله مز. بونکله برابر آنک اڭ زياده شايان ترجيح گورديگي اثر لر احتمال که اوته کی شعبه منحصر آثار در. فقط فيليب ژيل خصيصه. حقپرستانه سی الجا آتندن اوله رق بونلردن دخی بر قاچ صحيفه ذکر ايلمش ايسه ، اڭ ايو گورينان ، اڭ زياده بگنيلان و هيچ دگلسه شرائط مناسبدي حاز اولديغنه حکم ايديله بيلان صحيفه لرینی ذکر ايلمشدر .

بوزات « مجادله ادبيه » سنه يازديغی مقدمه ده ديورکه :

« هر درلو محصول مساعی ایچون گوستردیگم حرمت و تعظیم بنی هر شیئی
 « قولایجه بگنمک گبی برضعف تدقیقه اتهامه سببیت ویره بیلور . برازدها ایلرویه
 « گیديله جک اولورسه تقدیس آثاره خادم اولمق اوزره گوستریله بیلورم که
 « بوده تنزلک درکه سفلا سیدر . سرد واتیانی محتمل اولان بو تخطئه و تعذیر
 « جواباً دیرم که : فی الحقیقه مجادله ادبیده اکثریا مؤخذات شدیدہ و متعرضانه دن
 « زیاده بیانات توجه کارانه موجوددر . بوتوجهات ظاهره نڭ سبب صدورینه گنججه ،
 « اوده حقلرنده کسر غیرت و شوقی موجب فائده سز عنف و شدت گوسترمک
 « ایجاب ایدن آثاری بر طرفه براقهرق ، مجرد بگا ايو گورينان آثاری موضوع
 « بحث ایدیشمدن عبارتدر .

« جاندرمه مسلگندن هیچ بر وقت حظ ایتدم . خطا آلود بعض آثار حقنده
 « بعض حکام ادبک گوستردکاری اعتسافات قلمی بی ده آگلايه مدم . سکوت دخی
 « بر رأیدر . مع مافیہ بو مجموعہ یی منتخبات آثار رساله لريله مقایسه ایتمک استیه رک
 « شوراسنی ده علاوه مقال ایدرم که : بن ممکن اولدیغی قدر بر گلدسته ادبی وجوده
 « گتورمک آرزوسنه تابع اولدم . بونک ایچون اول امرده اڭ گوزل ، اڭ نادر
 « اڭ تازه ، اڭ زياده لطیفبو اولانلرینی آلدیم . بگا پک کورپه ، یاخود صولق
 « گورینانلری بر طرفه براقدم »

ترجمی :

احمد راسم

موسيو آلسيد بونونك ملاحظاتي له صاحب اثرك مطالعاتي بريره جمع ايده جك اولورسهق ادبيات حاضره منك شمديكي مزيت وقيمتي تقدير ايجون پك گوزل ميزانه مالك اولمش اولورز .

بز شمديكي حاده آثار معرفته دائر هر درلو محاسني غربدن اقتباس واستنساخه مجبور اولديغمز جهتله قواعد عنديه اتخاذ ووضعدن لطفاً صرف نظر ايتسهك عاقلانه وحتي ادعاسندن خالي اولمديغمز ترقيپرورلگه لايق صورتده حرکت ايتمش اولورز . فقط بوسوزمزدن طرز جديد مؤاخذه نك يالگز بو جهتته حصر افكار ايتملي يز اينده بولمديغمز ذهبايدلمسون . بزدهده شديدالقلم مؤاخذلك وجودينه لزوم قطعي واردر .

استاد ، معنای تامی گوزه دلك شرطيله استر درشت لسان اولسون استر شیرين زبان . خواجه ادراك و عرفان اولديغی حيثيته دائماً حرمته شایاندر . هر ايکيسيده اوگرهدير . هر ايکيسيده تصحيح وجدانه ، تهذيب سرشت و عرفانه واسطه مستقله در .

يرينه گوره تهکمه ده جائزدر استهزاده ، يرينه گوره تعريض ده لازمدر تقدیرده . فقط اڭ زياده دقت اولنه جق وَاڭ زياده احتراز ايديله جك حال تهکمی زوزکلك ، استهزاي مسخرهلق ، تعريض تحقير ، تقديری اغفال واديلرينه دوشورمکدر . بورادهده تکرار ايدرزکه : بزده هنوز غربك طرز مؤاخذه سی يولنده مؤاخذه لر گورلماشدر .

اويولده اڭ زياده ايراد فکر وملاحظه يه مقتدر اولان اصحاب معارفز بيله بر اثری مؤاخذه ايدرکن اتردن زياده مؤثرک نقايصيله اوغراشمغی اجل مهارت عد ايدرک بجئي وادی شخصياته دوشورمکدن کنديلرينی آلاماشلردر .

طبيعت بشرده برخاصه گورلمش ؛ اڭ جدی بر بحث ، بر مقاله هزل آمیز قدر لذتله اوقونه ميور . اوقونه مدینغی گبی ، جدی بر بحث ايله مشغول اولان فکرلرده حقيقتدن زياده حقيقت شکنه گیرمش برلطيفه استهزا آمیزدن لذتياب اوليور . اڭ

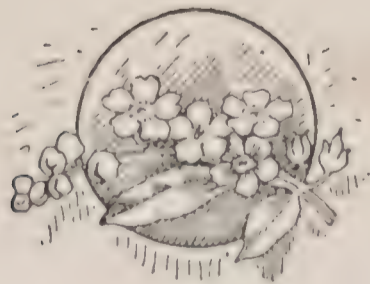
زياده جدی اولان ويا جدی گورنمکی التزام ايدينان ژان ژاق روضو بيله اکثر ملاحظات و مؤاخذاتنده استهزالينه برچوق حقيقتلری فدا ايلمشدر .

ديمک که جبلت بشرده ذاتاً مستکن اولان بوخاصه، گيت گيده الفت سيئه سابقه سيئه مرتبه ردائی بولديغندن، هر نه بحث و مسئلهيه تعلیق فکرو نظر اولنورسه اولنسون، تحليل اثر صرهنده تجهيل مؤثرله اوغراشمق التزام اولنمشدر .

مؤاخذه اصولنک ظهورنده ادبای غریبهده بزده اولديغی گبی بو مرضه گرفتار اولمش ایدی . فقط برهانیون فرقه سنک حدوشندن صکره بولازمه ادب دخی لایق اولديغی درجدهه تعالی ايلمشدر . شمدي بر اثر حقهده مؤاخذه یازه جق اولان بر آدم ، طبک تشریح قاعده سنی حکمتک تحلیل طریقیله مزج ایدرک مؤاخذانک حقیقه اتصالنده دگلسه ، باطلی حقیقت دأرسندن اخراجه موفق اوله بیلپور . بر خسته شفاجو مبتلا اولديغی علای تشخيص ایدن طبیب حاذقه عداوت ایتدیگی گبی بر اثرده کی خطیئات وزلی تحلیل و اظهار ايله اثری تصفیه ایدن بر مؤاخذه دخی هیچ بر مؤثرک حدت ایتامسی لازم گلور .

طبیبک وظیفه سی خسته نی شفایاب ایتک ایچون علای کشف ایلکدر . مؤاخذک همته ده اثرک خطاسنی اظهاره مصروف اولمیدر ؛ اصلاح ایسه وظیفه سنندن خارجدر .

ابوالضیا توفیق

آلكساندر دومافيس

برنجى قسم

ترجمهء حالى

كچن تشرىن ئاينىڭ يىگرمىسىندە (مارلى - لوروا) دە وفات ايدىن آلكساندر دوما زادهكه، صنعت تجدد پرورانىه مالك بر درام مؤلفى و ذكى بر اخلاق مرييسى ايدى ۱۸۲۴ سنهسى تموزىنىڭ يىگرمى يىدىسىندە پارسىدە تولد ايتىشىدى . نامى نفوس دفترىنە (مادموازل ماري قاترىن لى) ك « طفل غير مشروعى آلكساندر » ديه قيد ايدىلىشىدر . بروكسلدە طوغمىش اولان والدىسى او وقت او توز ياشىندە ايدى . گوزل، يك چاليشقان فقط تربيهسى هېچ مئابەسىندە اولان بو قادين (پلاس دەزىتالپىن) دە

۱ نومرونی مغازده دیکشجیلاک ایدیوردی . پدینه گنجیه ، اوده او زمان غیر معروف ، یوزی قانلی ، صاچلری قیوریق و نفسندن مطمئن ایری بر گنج ایدی . حیاتی پک سور و پارلاق آثارینی ابرازده تاخر ایتیمان ذکاوتی هر بر حرکتده گورینوردی . اسمی A. D. Davy de la Pailletterie (آلكساندر دوما داوی دولاپایتیری) اوله رق . دوق دورلئانك معیتنده یوز فرانق معاشه مبیض گبی استخدام ایدیور ایدی . پک گنج ایکن غائب ایتدیگی پدیری ایری یاری و قوتلی بر جنرال ایدی که ، بوگون نامنه برهیکل ریزی تصور اولمقده در . آلكساندر دومادها صکره (خاطره) لرنده یازارکه « دنیایه دوق دوموپنانشیه گلدیگی وقت بگاده (پلاس ده زیتالیهن) ده بر دوق دوشارتر گلیوردی » طوضریسی سویلنور ایسه ۱۸۳۱ سنه سی مارتنك یگرمی یدیسنه قدر کندی دوق دوشارتریله پک مشغل گورنموردی .

ایشته کوچك آلكساندری صورت رسمیهده اوله رق بو تاریخده کندی اوغلی گبی طانیدی . بوندن اعتباراً (بر آلكساندر دوماپر) و برده (آلكساندر دومافیس) ظهوره گلدی که ، بو بابا اوغل عنوانی کندیلرینه مؤخرأ اعطا اولندی . بونلرک ایکیسنك ده عالم ادبیاتده نه گوزل بر یول قطع ایتدکاری معلومدر .

آلكساندر دومافیس ۱۸۹۴ سنه سنده فیغارویه یازدیغی شو بر قاچ سطر ایله نه صورتله تحصیل ایتدیگنی نقل ایتشدیر : « تخمیناً یدی یاشمده ایکن موسیو (ووتیه) Vauthier نك اداره سنده بولنان (مونتاین - سنت - ژدنهویه) مکتبده لیلی اوله رق داخل اولدم . اورادن طقوز یاشمده ایکن چیقدم . پدیرمك (ریشار دارلیغتون) اسمنده کی اثرینی برابر یازدیغی موسیو (پروسپه غوبو) نك اداره سنده بولنان (سن ویقتور) مکتبده نقل ایتدم . ایکی یوز اللی شاگردی حاوی اولان بو مکتب - که طابه سنك غرائب احوالی (قله مانسوایشی) نام اثرمده تفصیل ایتدم - بوگون (قازینو دو پاری) ایله (پول نور) ك کائن اولدیغی محله واقع ایدی . اون بشنه طوغری بوراسنی ده ترك ایله (هنون) pension-Henon مکتبده گیردم . بو پانسیوندن بوگون اثر قالمامشدر . او وقت قورسل سوقاغنده ایدی . نهایت

بوربون (شمديكى قوندورسه) Condorcet مکتبندە اکمال تحصیل ایتدم . حکومتە عائد بيوک مکتبلردن هيچ برنده بولمدم . رؤس شهادتنامه سنى بيله احراز ایتدم . « آلكساندر دومافيس ايچون ايوب بر تحصیل گورمشدر؛ دينله مز . صورت تولدی ومظلم اولان حال صباوتی مکتب آرقداشلىرى طرفندن حقتندە آجی کنایه لری دعوت ایدردی که، بوندن پک محزون ومأیوس اولور وعادتاً غلیانه گلوردی . هر نه قدر بيوک باباسی گبی اوزون بویلی و او قدر قوتلی دگل ایدیسده، ينه ایری وقوتلی ووجود تعلیملرنده مهارتلی ایدی . تعطیل وماذونیت گونلرینی اکثریا ایش محلسده دیکیشجی قز لريله برلکده امرار حیات ایدن والده سنک نزدندە کچوریردی .

۱۸۴۱ سنه سنده اتمام تحصیل ایتدیگی وقت Trois Mousquetaires (اوچ سلا - حشور) [۱] نام اثر مشهورک مؤلفی اولان پدرینک نزدندە اختیار اقامت ایتدی . باباسی آقتریس لر ، آچیق قادینلر عالمندە چیلغنجه سنه سفاهت ایدیور ومع مافیه اوغلی ایله پک خوش کچینوب آگا پدر دگل، برا گنجه ارقداشی معامله سی ایدیوردی . آلتی آی ظرفندە دومافيس مسکن پدری ترک ایله یالکزجه یشامغه باشلادی ، لکن چوق دفعه لر عودت ایتدی .

(قونت دو مونته قریستو) رومانینک مؤلفی دیرکه : « وقت وقت بوزشیورز . بو صرهدە مسرف بر چوجق گبی خانۀ پدری ترک ایدیور . بن ایسه بر طانا صاتون آلیورم وایوجه سمیزلتمگه چالشورم ؛ چونکه بر آی کچمدن گلوب کندی پانی ییه جکندن امینم . فی الحقیقه بعض بدگویان دیورلرکه : باباسی ایچون دگل طانا ایچون عودت ایدیور؛ فقط بن بویله اولدیغنی بیلورم » درت بش سنه قدر بودلیقانی ،

[۱] طروآ موسکته ری (اوچ سلا - حشور) له دگل (اوچ تفنکجی) ایله ترجمه اقتضا ایدر . چونکه فرانسجه ده موسکه لفظی Mousquet سهپا اوزرندە آتیور، ناملو . سنک آغزی کنیش برنوع تفنکک اسمی در . فرانسه تاریخی تتبع ایدیور ایسه ظاهر اولورکه فرانسه سرای حکمداریسنده مستخدم برصنف عسکر بوتفنکارله مسلح اولدیغی ایچون موسکته تر Mousquetaire یعنی تفنکجی نامیله اشتهار ایلشدر . بناءً علیه بونی لسانمزه (تفنکجی) لفظیه ترجمه ، ترجمه صحیحه در . (سلا حشور) تعبیری ایسه لسانمزده آت اوزرندە قلیچ قوللانمده مهارتی حائز اولانلره اطلاق اولنور . موسکترلره دکل . للطابع

سنك هر درلو انجذاباته قاپيلدى . فقط بر فكر عاقلانه ومدبرانه مالک اولديغندن
 وهرشئي ايوجه محاکمه ايله سنجيده ميزان تدقيق ايتک اعتيادنده بولنديغندن ،
 دروننده يشاديني فوق العاده خصوصى بر عالم حقنده حقيقي بر طاقم مطالعات
 و تدقيقات اجرا ايتدى که ، بولردن بالآخره استفاده ايتمگنده موفق اولدى .

برگون اللى بيك فرانق قدر بوج ايتمش اولديغنى گورنجه دهشت ايجنده
 قاله رق ، در عقب پدريني بولدى . باباسى ايشى آگلاينجه گوله رك : « يالگىز بو
 قدرمى ؟ پک گوزل . اويله ايسه سنده بنم گى ياپ . چاليش ده بوجلرگى تاديه
 ايت . » ديدى دومافيس ديرکه : « بو اوفاق وقعه بنم نهيه استعدادم اولديغنى بگا
 اوگرتدى . بشقه بر شى ياپه مديغم ايجون ادبيات ايله اشتغال ايتدم »

۱۸۴۵ ده (قرالچهنك مجوهرى) Le Bijou de la reine ناميله بر فصلدن
 عبارت اوفاق بر اثريازدى . بو اثر (قاستلان) تياتروسنده اويناندى . تياترويه
 متعلق كلياتنك برنجى جلدنده مندرجدر . نظم ايله ده اوغراشوردى که منظومه لرى
 اولدجه عادى ايدى . منظوماتنك بعضلرى (قرونيق) و (قزلرك غزتهسى) نام
 اوراقده نشر اولدى . دهها صگره ، يعنى ۱۸۴۷ سنهسى شباطنده بوللرى بر آرايه
 طوپلايه رق كتاب شككنده و پک آز مقدار طبع ايتديردى « خطيات شباب »
 (Péchés de jeunesse) عنوانى ويرديگى بوساله نك بوگون الده ايدلمسى قابل
 دگلدر . والحاصل (پردس) غزته سنده Lettres d'un provincial (بر طشره لينك
 مكاتبى) نى نشر ايتدى .

۱۸۴۶ ده باباسى لوى فيليپك زمان حكومتنده دوق دومونپانسى يه ايله اسپانيا
 قرالنك قزينك ازدواجنده بولمغه مأمور اوله رق ، ومعيته مخصوص بر واپور
 تعيين ايدلدى که ، بومناسبتله جزايرى ده گورمگه موفق اولدى . دوما پر ، در حال
 دوستلرى بولنان (ما که) ايله رسام (بولانتره) يه التحاق ايتدى . اوغلنه
 تصادف ايتديگى وقت کندوسنى ده گوتوره جگنى سويلدى . دليقانى طشره لى
 قرداشارينمى گيده جکلرني صورتى . واسپانيا يه گيديله جگنى آگلاينجه موافقت
 ايتدى . مادريدده (ژيرو) ايله (ده بارقول) دخى بوللره التحاق ايلدى .

آلكساندر دوما فيس بو سياحتى مناسبته يازار كه : « بن پدرمك دوستلرى اولان بو ذاتلرك ياننده بوزولمش، تنبل، غمسنز بر چوجق ايدم . كنجلكم، قوتم، شنگم دائمدر ظن ايدر دم . هرگون گولردم؛ هر كچه اويوردم . يالگنر شعر يامق ايچون اوفاق بر سبب بولورسه اوزمان مستثنا . » ديگر طرفدن (دهبار قول) سياحت خاطرهلرنده دير كه : « دوما، خصوصيله اوغلنك لقرديلرني ديگلمگي سويور . اوغلنك ذكاسى تخيل اولنه ميه جق بر درجه ددر . بوندن ناشى باباسى، همده حقييله افتخار ايديور . آنك پك گوزل و دليل ذكاوت اولان هجولرينه قارشو اك صاف بر قلب ايله گوليور . » بو هجولرى آراسنده، باخصوص بر دانه سى پك طوقوناقلى در . بر كوپرى يي كچركن دوما فيس (مانسانارمز) ك مصال قبيلىدن اولان قوراقلغنى مادريده فرق ايتمش ايدى . بر اقشام بوغا دو گوشنده بولنوركن بر صوجيدن بر بارداق صو استر و ياريسنى ايچدكن صكره بارداغى حريفه اوزاتهرق « قالاتى ده بنم طرفدن (مانسانارمز) ه وير » دير . رفيقلىيله برابر جزايرى گوردكن صكره پارسه دونر . اووقت يگرى ايكى ياشنده ايدى . فاندسز و بوش بر حياتدن بيقهرق كندوسنه بر مشغله تداركنه قرار ويرر و كال تهالكله چالشمغه قوييلور .

بعض جهتلى پدرينگكيلرينه بگزميان ايلك رومانى ۱۸۴۶-۱۸۴۷ سنه سنده *Aventures des quatre femmes et d'un perroquet* (درت قادين ايله بر پاياغانك وقايى) ناميله نشر اولدى . ۱۸۵۵ سنه سنه قدر بونلردن بر اون بش دانه دها يازدى كه ، اسملرني ايلروده سويليه جگنر .

۱۸۴۴ ده مداومى اولديغى عالم مخصوصده (ماري دوپلسس) اسمنده بر كنج قادين طانيمشدى كه ، بو قادين كندى طوغديغى سنده طوغمش و جزايردن حين . عودتنده ورم اولهرق وفات ايتمشدى . بو خاطره مؤلمه گنج مؤلفه (مانون لسقو) دن برى سودايه متعلق نشر اولمش سرگذشتلرك اك مؤثرلردن برينى الهام ايتدى . (سن جرمن) ده (شووال بلان) اوتلنده اوچ درت هفته ظرفنده يازديغى « لادام اوقامليا » رومانى ۱۸۴۸ سنه سنده نشر اولهرق انتشارى بر وقعه ادبيه اولدى . اووقت پك ماهر بر درام مؤلفى عد اولنان Antony Béraud (آنتونى برو)

بوروماندن بش فصلی حاوی برتیاترو وجوده کتورمک فکرینه دوشدی . یازدیغی کتابی آلكساندر دومافیسه گوتوردی . رومان مؤلفی بونی اسکی طرزده و عادی صورتده محرر بولدیغندن، اسمنی وضع ایتمک استمیهرك رساله‌نی (بهرق) یه اعاده ایتدی . و یالکیز باشنه سکز گون ظرفنده انه کچن کاغد اوزرینه تیاترو صورتده لادام اوقاملیایی یازدی . اثرک وضع موقع تماشا اولندیغندن اعتباراً (بهرق) سنه - لرجه مؤلفنک نائل اولدیغی حق تحریرک نصفنی آلمشدر . نهایت آلكساندر دومافیس بونک ورته‌سندن حق تحریره اشتراک صلاحیتنی اشترا ایتدی . (بهرق) بوروماندن بر تیاترو پیه‌سی چیقارمق فکرینه دوشدیغنی سویلدیگی وقت آلكساندر دوماپر « آنک مندرجاتی میانده تیاترویه عاقد هیچ برشی یوقدر » دیه حایقیرمشدی . بناء علیه اوغلی اثرینی باباسنه گوسترمکه جسارت ایدهمامشدی .

پدری بوگا تصادفاً مطلع اولمشدر . آلكساندر دومافیسک تعریفنه گوره باقکیز نصل : « بویله گوزل بر اثر وجوده کتورمکدن مفتخر و فقط فکر پدره مخالفت ایتدیگمدن طولایی بر آز محترز و محجوب اولدیغم حالده مسوده‌نی پدرمک مییضنه گوتورمکی و آنک بواشی نهایت درجه‌ده مکتوم طوتمسنی طلب ایتمکی قرارلشدیردم . لکن مییضک اوطه‌سنه گیر گیر من پدرمه انده بر مسوده اولدیغی حالده ظهور ایتدی . آرتق امرینه عدم اطاعتی اعترافدن بشقه نم ایچون یاپه‌جق برشی یوق ایدی . بابام بتون کبر ووقارینی طاقت‌هرق ، نم یازدیغمی همان اوراده باشدن آشاغی قدر او قومقلغمه اجبار ایتدی . بو بگا اڭ بیوک مجازات ایدی . سزه سویلیممی بیلم ؟ ایکنجی فصلده گوزلری یاشاردی . اوچنجی فصلده بر چوجق گی آغلا یوردی . لکن بر یره کیتمک ایچون اولجه سوز ویرمش اولدیغندن ، بوراده براقغه مجبور اولدم . پدرم صوڭ ایکی فصلی ده دیگلمک ایچون بنی اوراده بکلیه - جگنی وعدا ایتمشدی . عودتمده بویمه صاریله‌رق نتیجه‌یه اطلاع ایچون صبره مجالی قالمدیغندن اثری بالذات اوقودیغنی سویلیدی . وگوز یاشلری آرمسنده تبسم ایدرک ، بگا بیوک بر موفقیت قازانه جنمی تأمین ایتدی . فی الحقیقه ایلاک دفعه اوله‌رق موضع تماشایه قوندیغی وقت فوق‌العاده بر حسن قبوله مظهر اولدی .

لادام او قاملينانك اوينانمسنه بر چوق موانع ظهور ايتمشدر . سنهده اللى بيك
فرائق صرف ايدن بر اسكى چاشيرجينك وضع صحنه تماشيا ايدلمسى استنليوردى .
بو اخلاقه نهايت درجهده مضر ايدى . اثر ۱۸۵۲ سنهسنه قدر تياترو مديرينك
چانطهسنده قالدى . موسيو دو مورنى de Morny موقع اقتداره چيقنجه بو ممانعتى
دفع ايتدى . ۱۸۵۲ سنهسى شباطنك ايكيسنده (وودويل) تياتروسنده اوينانيلان
بو پيهس تصوير اولنه ميه جق درجهده موفقيت قازاندى . فى الحقيقه عصر حاضرده
تياترويه متعلق آثار ايجنده بر تكمل گوسترمكده در . بو گوندن اعتباراً دوما فيسك
نامى مشهور اولدى .

بر سنه اول گنج محرر ك باشندن اولدجه گورلديلي بر سرگذشت محبت كچمشدى .
بر روقس ديپلوماتنك زوجه سنه ، يعنى (لاقونتس ليدى دونسلر وده) Lydie de Nesselrode
فوق العاده صورتده مبتلا اولمشدى . قونتس روسيهيه عودت ايجون امر آلدى . دوما
آنى تعقيب ايتدى . لکن صادر اولان بر امر اوزرينه ياننده ايكي مأمور اولديغى حالده
حدوده قدر تبعيد ايدلى . ايشتيه بو حادثه نك تاثيرى تحننده اوله رق پارسه عودتنده
(ديان دولى) Diane de Lys — ۱۸۵۱ — نام رومانى يازدى بر قاچ زمان صكره
(مادام ناريشكين) Narichkine اسمنده بر قادينك زيارتى قبول ايتدى كه ، پارسدن
كچر كن كندوسنه اسكى محبهسى قونتس دونسلر وده يادكارلرني گتوريوردى . عشق
وسودا اوزرينه چوق زمان محبت ايتديلر . ايكيسى ده بر برينه خوش گورندى .
بر قاچ سنه صكره او گوزل اجنبى قادين ، يعنى مادام ناريشكين آلكساندر دوما فيسك
زوجهسى اولدى .

۱۸۵۰ دن ۱۸۵۹ سنهسنه قدر بو محرر مشهور فوق العاده اثرلر حصوله
گتوردى . حكايله يازيور ؛ تياترويه پارلاق پارلاق پيهسلر ويريوردى . بونلردن
بوراده بحث ايتيه جگز . (ديان دولى) پرنس ناپوليونك وساطتيله وضع موقع
تماشا ايديله بيلدى . (Le Demi Monde موند ديمى) (La question d'argent
پاره مسئلهسى) (طفل غير مشروعى Le Fils naturel) و (Le père prodigue
مسرف پدر) اك مشهور اثرلرندندر . بوسرهده چوق چاليشيوردي . صباحك

ساعت آلتیسندن، اقسام ساعت درده قدر مشغول ایدی . بر طاقم اشخاص طرفندن ده تعذیب اولنماق ایچون بولونیا سوقاغنده اوفاق بر خانه استیجار ایتشدی که، اوچ لیلایق چیچکنی و بر آصمه فدانی حاوی اوفاجق بر باغچه سی ده واردی . موسم یاز ایدی . آچیق هواده ییک ییک استدیله . دومافیس دیرکه : بردنبره پدرمک سفره دن قالدیغنی گوردیم؛ باغچه یه طوغری اوزانان ییک اوطه سنی گوستردک بگا: «الکساندر! اوک قپوسنی آچ که باغچه یه هوا گلسون» دیدی . دومافیس ۱۸۵۹ ده مادام ناریشکینی تزوج ایتدیگی وقت ذهناً قورقوله جق درجه ده اشتغالاتده بولنوردی . زوجه سنک اصل اسمی (نه جا) و یاخود (نادرین قنوررینغ) ایدی . گیت گیده وخیم بر سگر خسته لگنه دوچار اولدیغندن (۱۸۶۰) ده ایتالیا یه گیتدی . قزی (قولت Colette) (هیهر) ده تولد ایتدی . صگره ناپولی یه عزیزیت ایتدی که، اوراده غاریبالدی ایله برابر بر چوق و قوعاتده حاضر بولنمش اولان پدری ساکن اولیوردی . آنی متعاقب دومافیس حقیقی بر جنت نوبته دوچار اولدی . دیرلرکه کندوسنی اوطه سنک اورتیه سنده دیز چوکمش و قالمقندن کاملاً امتناع ایتکده بولنمش اولدیغنی حالده گورمشله . کندوسندن آگلاشیله بیلان یالکز شو اولدی که . پدرینی یاننده کی اوطه ده خورلدارکن ایشتمش و بو خورولدی اعصابنه دهشتلی صورتده تاثیر ایتمش . او وقت پدرینی اولدیرمک ایشتمش و بو حسنه یالکز دیز چوکمکله مقاومت ایده یلمش ! همان برسنه قدر عقلی باشنه گلمدی . نهایت خواس و حسیاتنک موازنه سی تدریجاً یرینی بولدی واک صگره کاملاً افاقتیاب اولدی . اوزماندنبرو بردها بو حال نکس ایتماشدر . اوزون بر مدت استراحتدن صگره الکساندر دومافیس (قادینلر دوستی L'ami des femmes) نام اثرینی اویناتدی (۱۸۶۴) . دروننده تصویر ایتدیگی اشخاصک اک باشلوجه سنه کندی افکارینی اعطا ایتدیگی بوتیاترو، خیلی شدتلی مؤاخذاتی موجب اولدیغندن ، بعدما تیاترویه متعلق هیچ بر اثر یازمغه یمین ایتدی . (فقط بو یمینی طوتمدی) بو اثناده امیل دوژیراردن کندوسنه « بر قادینک ملالی » Le supplice d'une femme نام اثرینک مسوده سنی گوسترمشدی . دوما بونی بسبتون دگشدره رک یگیدن یازدی . ژیراردن اثرینک طانمایه جق درجه ده دکشمش

اولسندن متحصل بر حدت فوق العاده ايله آگذا امضاسنى وضع ايتك استمدى .
 دوماده امضا قويمدى . بينلرندهكى بتون مناسباتى قطع ايتديلر . تاكه اثر مؤلفنك
 اسمنى حاوى اولديغى حالده (۱۸۶۵) ده (قومدى فرانسز) ده اوينا داييله رق
 پك پارلاق بر موفقيت قازاندى . دوما بوندن تنبه ايتمهرك (ژيمناس) تياتروسنده
 اوينادلق اوزره (دورانتن) ك يازمش اولديغى اثر ك تصحيحنه (مونتيني) نك
 اصرارى اوزرينه موافقت ايتدى . (مادموازل دو برويل Mademoiselle du Breuil)
 نامنده اولان بو اثر ك اسمى (هلوئيز پارانكه Héloïse Paranquet) يه تبدل ايتديكى
 واساسى دخى دگشديكى حالده ۱۸۶۶ ده اوينادلمش و پك زياده آلقشلامش
 ايسه ده دورانتن دومانك بوقباحتنى بردرلو عفو ايدم مامشدر . آلكساندر دومافيس
 بونى متعاقب رومانلرينك ا ك شايان دقت اولاننى يازدى . محتوياتى مياننده مؤلفنك
 گنجلكنه دائر معلوماتى و فلسفه و هيئت اجتماعيه نقطه نظرندن دقيق ملاحظاتى
 حاوى اولق حسبيله اهميتى متزايد اولان بو اثر ، ۱۸۶۶ تاريخنده انتشار ايدن
 (قلمانسو دعواسى) L'Affaire Clémenceau در . ايرتسى سنه مادام اوبره نك
 افكارى (Les Idées de Madame Aubray) نامندهكى تياتروسنى اويناندى .
 ۱۸۶۸ ده پك زياده شايان دقت و حازر اهميت مقدمه لر ايله تياترو كلياتى نشره
 باشلادى و ۱۸۶۹ ده موسيو فرانسوا ايله مشتركاً يازديغى (فيلمول دو پومپيناك
 Filleul de Pompignac) اسمندهكى قومديايى وضع موقع تماشا ايتدى .
 ۱۸۶۸ سنه سنده دوما والده سنى غائب ايتمشدر . آنى مسعود ايتك ايچون نه لازم
 ايسه هپسنى اجرادن چك نمامش و صوك گونلرني بختيارانه امرار ايتسنه چالشمش
 ايدى . دائماً فرط محبتله سويديكى پدرى حقنده دخى بو صورتله حر كته بولنمشدر .
 ۱۸۷۰ محاربه سنده دوما (ديهپ) شهرى قربنده « پويى Puy » اسمندهكى
 مالكانه سنه چكلمشدى . اشته اوراده سنه مذكوره كانون اولنك بشنده ا ك مشفق ،
 ا ك سويلى اهتمامات آره سنده آلكساندر دوما پر ، دائماً متبسم و فقط سكونته فوق الحد
 محتاج اولديغى حالده انتقال عالم فنا ايدى . بو طفل كير دهايى بر كله توصيف
 و تعريف ايدم بيلور . وفاتندن بر قاچ گون اول كندىنى زيارت ايدن بر ذاته

دیدي که : « بنم دائماً مسرف اولديغى ادها ايتديلر . نه فکر عجيب ! يگر مى ياشمده ايکن يگر مى فرانق ايله امرار حياته باشلادم . شمدي باقکنز (جيبندن ليکي آلتون چيقارهرق) اشته ايکي ليرام وار ! »

آلكساندر دومافيس که محاربه نك موجب اولديغى خساراتى و پريشانلقلى « پونى » ده كال هيچان ايله تعقيب ايدوردى « محاربه حاضرده بولنان باشلوجه اشخاص حقنده بيانات غريبه و قطعيه » يى حاوى اولهرق « يونيوسك دوستى آ . د . يه يگى مکتوبى » نى يازدى . Nouvelle lettre de Junius à son ami A. D. (لوندره ۱۸۷۰) و بوگا کندى اسمنى وضع ايتمهرك نشر ايتدى . (قومون) دن صگره Une lettre sur les choses du jour (احوال حاضره حقنده بر مکتوب) نى طبع ايتديردى که بونده مساعده و مرحمت خصائلنى اونوده رق قومونه اشترک ايتمش اولان اشخاصى بر شدت و تهور ايله محاکمه ايتمشدر . بورس الهى متعاقب احوال حاضره حقنده يگى بر مکتوب ده نشر ايتدى که ، (۱۸۷۲) همان هيچ برکسه نك نظر دقتنى جلب ايدمدي . بوندن اعتباراً دومانك آثارنده فلسفه و تصوفه و مسائل اجتماعيه بر ميل وانماك گورندى . ۱۸۷۴ سنه سنده تياتروده تکرار (پرنس ژورژ) و (قلودك قارىسى La Femme de Claude) (۱۸۷۳) و موسيو آلفونس (۱۸۷۳) و اجنبى قادين L'Etrangère (۱۸۷۶) نام اثرلرني اويناتدى .

آرديرده (ارکک و قادين) نام اثر معروفنى نشر ايتمشدى . (۱۸۷۲) ده بو اثرنده زوجنى اغفال ايدن قادين حقنده وحشيانه بر شدت گوسترر و کتابنى : « آنى اولدير ! » کلمه مشهوره سيله اتمام ايدر .

۱۸۷۴ سنه سى کانون ثاينسك يگر ميسنده آلكساندر دومافيس فرانسه انجمن دانشنه (پيهرلبرون Pierre Lebrun) ك يرينه اعضا انتخاب اولندى .

ويقتور هوغو که ، بر چوق زماندنبرو آقاده مى يه کتتامکده ايدى ؛ مخصوص آنى انتخاب ايچون اوراده بولندى . اعضالغه قبولى مناسبتيله ۱۸۷۵ سنه سى شباطنك اون برنده ايراد ايتديكى نطقده سفيله قادينلرک اعلاى نامنه خدمت ايتديگندن طولابى حقنده ايديلان عتابه قارشو مدافعه افکار ايلدى .

۱۸۷۷ دە فضائل اخلاق حقنדה يازديغى راپورك مثله بريرده تصادف ايديله من.
 ۱۸۷۶ دە موسيو قوبرون ايله مشتركاً تحرير ايتديكى (دانيشفلر Les Danicheff)
 و (گوستاو فول) ايله برلكده يازديغى (La comtesse Romani قونتس رومانى)
 نامنده كى تياترولرني اويناتدى .

۱۸۸۰ سنه سنه كلنجيه قدر بودرلو آثاره فاصله ويرهرك يكي برشى نشر ايتدى.
 يدى سنه قدر بشقه بر صورتده اشتغال ايتدى . مؤخرأ بربرنى متعاقب (طلاق
 مسئلهسى) La Question du divorce (۱۸۸۰) و (اولديرن قادينلرله چالان قادينلر)
 Les Femmes qui tuent et les Femmes qui volent (۱۸۸۰) ؛ موسيو ناكه يه
 مکتوب ۱۸۸۲ (آلكساندر دوما بومكتوبنده نه اچون حكومت حاضره طرفدارى
 اولديغنى ايضاح ايتمشدر) . لاره شرش دولاپاترنيته La recherche de la paternité
 (۱۸۸۳) نام اثرلرى يازدى . تياتروده ايسه پرنسس دوبغداد (۱۸۸۱) ، دنيس
 (۱۸۸۵) و پيه سلرينك اڭ صوڭى اولان (فرانسيلون) ي (۱۸۸۷) ده موقع
 تماشايه قويدى .

بوندن اعتبارأ گر ك كندوسى و گر ك سائرلرى اچون مقدملر يازمق و مسائل
 حاضره اوزرينه غزته لرده مكاتب نشر ايتكله وقت كچوردى . مع مافيه تياترويه
 متعلق اثر يازمقنده بسبتون واز كچمامشدى . بوش وقتلرنده (له نوودل قوش -
 Les nouvelles couches) و مؤخرأ اسمنى (تروبلانت La Troublante) ه تحويل
 ايتديكى (لاروت دتهب La route de Thèbes) ناميله ايكي اثر ده ا تحرير ايتدى كه ،
 بونلرى لايئقطع گوزدن كچورهرك تصحيح و تعديل ايدر و هر دفعه سننده برچوق
 علاوانده بولنور ايدى . خاتمه سى حياتنك نهايته قدر ذهنى پك زياده اشغال ايدن
 بو صوڭ اثرك موضوعى اختيار اولمش بر صاحب دهانك كندوسنى بر گنج قادين
 طرفندن سودرمك احتماله دائر اولديغى سويلنمكده در .

۱۸۹۲ سنه سى مایسنده آلكساندر دوما فيس رسم قوللكسيوتنى (۵۲۷,۰۰۰)
 فرانغه و تشرين اولده و يليه جاده كيرنده كى خانه سنى (موسيو فرونيان دريفوس) ه
 ساتدى . او وقت ، دوما فيسك قادينلر ك بر محب خالصى گي كچوردى گي بر زمان

سکونتدن صگره گنجلکده کی حسیات سوداویسنک یگیدن اویاندیغی حقنده بر شایعه دورانه باشلادی . حقیقتی نه اولورسه اولسون، دوما بوتاریخدن صگره (آمر) سوقاغنده کی آپارتمانیه قناعت ایتدی . ویازلرینی (پوی) ده کی صیفیه سنده ودها اکثریتله (مارلی - لو - رو آ) ده کی شامفلور قصرنده امرار ایدردی . بر قاتدن متشکل اولان بو صگره کی کوشک ، غایت لطیف چمنزار ایله چیچکللی بر باغچه اورته سننده بولمقده درکه ، اورادن اطرافه عطف نظر اولنور ایسه اوزاقدن اوزاغه پارس گوریلور . بو صیفیه ده هر نه قدر پک گوزل ایدیسه ده ینه جوارنده بولنان موسیو (ویقتوریهن ساردو) نك كاشانه سنه نسبتله ساده و آرایشدن بریدر . ذاتاً دوما دخی ساردویه اکلنهرک دیردی که : « بن بوراده سنزك قپوجی گز گبییم » .

آلکساندر دومایه بو صیفیه نی موسیو « لوومن » اهدا ایتمش ایدی . بو ذات « اوپرا قومیک » تیاتروسی دیرکتوری ایکن آلکساندر دوما فیسک پدینه اولان فرط محبتی حسبیلله اوغلنه باوصیتنامه شامفلور صیفیه سنی و آنی اداره ایچون ده اون بیک فراتق ایراد بر اقمشدی .

۱۸۹۵ سنه سی نیساننك ایکیسنده آلکساندر دوما، زوجه سنی غائب ایتدی که، او ائنده آلتمش طقوز یاشنده وخیلی زماندنبرو گتورم ایدی . آندن (قولت) و (ژانتین) اسمنده ایکی قزی اولمشدی . دیرلرکه اون ایکی یاشنه قدر (قولت) ك صاحب لرینك کسلسنی آرزو ایدر و آنی ارکک چوجق طرزنده الباس ایلردی . بوندن ده مقصدی قزینك عقیف اولسی ایدی . روحانیاته معتقد اولمقله برابر ، هیچ بر دین و مذهبه سالک اولمدیغندن ، قزلرینی ده تأثیرات دینه دن آزاده بر حالده بیوتدی . « بن آنلری سربست بر اقدم : سن رشده وصوللرنده کندولری انتخاب ایتسونلر » دیر ایدی . مادمازل قولت دوما ۱۸۸۰ ده موسیو موریس لیچان نامنده بر بانگرک اوغلی ایله ازدواج ایدرک ، آندن ایکی چوجنی اولدقدن صگره ۱۸۹۲ ده افتراق ایتدی . ایکنجی قزی مادمازل ژانتین ۱۸۹۰ حزیراننده ترینیته کلیساسنده تعیمد ایلدی . تعیمد والده سی پرنسس ماتیلد ایدی . بر آی صگره موسیو « اوتریو » اسمنده گنج بر ضابط ایله تأهل ایتدی .

۱۸۹۵ سنهسى حزيرانىڭ يگرى آلتىسنده آلكساندر دومافىس دىخى آز بر مدت بكار قالدقن صكره « قومدى فرانسز » دن موسيو (رەنيە) نىڭ كرىمەسى وموسيو اسقاليەنىڭ مطلقەسى اولان (مادام ھانرېت رەنيە دولابرىيەر) ايله تزوج ايتدى . بو ائنادە دوما حالا گوجلى قوتلى ويگىدن تازە لشمش گى گورينوردى . لىكن براز صكره ضعيفلادى وشعلە حياتنىڭ انظفا ايتىك اوزرە اولديغنى حس ايتدى . يازىڭ بر قىسمى (دوپونى) دەكى مالكانەسندە اصرار ايتدى (قومدى فرانسز) ە وعد ايتىش اولديغى (تروبلانت) ى ايچون دائىما بر نتيجه آرامقلە اشتغال ايدردى . بروقت اولدىكە ، بو نتيجه يى بولديغنى وياخود ھان بولمىش گى اولديغنى ظن ايتدى .

آغستوسدە موسيو (ژول قلاتى) يە يازيوردى كە : « مکتوبىڭى اترك اىڭ باشلو قىسمى اولان دردنجى فصلىڭ صوك مجلسنى تصحيح ايتىكلە مشغول ايكىن آلم . بو خصوص دە ياغائب ايدە جگىز ، ياخودقازانە جغىز . خاتمە اترك موافق اولمامقلە برابر ، بورادە موفق اولورسەق موفقىتمىز پىك بيوك اولە جقدر . بقالم ، كيم ياشار ايسە او گورر . »

ايلول نھايتىندە (قومدى فرانسز) ڭ مديرينە خستە اولديغنى وطيب جلب ايتىردىگىنى اخبار ايدىوردى . دىوردى كە « اشته ھى بويلە عقلسىزقلە باشلانير » ونھايتىنە علاوه ايدىوردى كە : « فرض ايدىڭىز كە بن شمدى اولشم » نھايت تشرىن اول ايتداسىندە « حقيقتىڭ سزە دھا آز تاثيرلى اولمى ايچون (تتاى) ڭ احراز ايتدىگى موفقيت عظيمەدن استفادە ايدىورم . آرتق بىڭا اعتماد ايتىڭىز .. بن بيتدم .. » دىە يازيور و صوگنەدە شو فقرە يى علاوه ايدىوردى : « مادام دودەتونىڭ حىن ارتحالندە سويلدىگى گى ، بعض وقتلر اوليور كە ، كندى كندىمە متأسف اوليورم . سزى بتون قىلملە در آغوش ايدرم . بنى عفو ايدىڭىز . سزى تامين ايدرمكە بوندە بنم صنع وتقصيرم يوقدر . »

برقاچ گون صكرە آلكساندر دوما تىكرار مارلى يە عودت ايدىوردى . ھرنە قدر پىك زيادە مضطرب ايدىسەدە ينىە اميل اوژيەنىڭ (اودەئون) ميدانندە ركز ايدىلان ھىكلنىڭ رسم كىشاندە حاضر بولمىغى آرزو ايتدى . ھوا صفوق وياغمورلى ايدى .

شامفلور صيفيه سنه دونديگي وقت باشي تحمل اولنه ميه جق درجدهه آغريوردى .
 نهايت يتاغه ياتمغه مجبور اولدى و كندندن كچدى . بر ايكي ساعت صكره براز كنديني
 طوپلايه بيلديگندن اطرافنى احاطه ايدوب صورت متماديهه كندوسنه اهتمام ودقت
 ايدن زوجهسى و قز لريله قونوشدى . و قورتلديغنى ظن ايتدكلرى بر زمانده بردنبره
 و زحمتسزجه تسليم روح ايتدى . وصيتنامه سنده ثروتى قاريسيله قز لرى بئنده تقسيم
 ايتمش و جنازه سنك گورلديسز ، عسكرسز ، رهبانسز و نطقسز اوله رق قالديرلسنى
 توصيه ايلشدى . جسدى پارسده (آلفونس - دو - نوويل) سوقاغنده استيجار
 ايتمش اولديغى دائريه نقل و اورادن پارسده وفات ايدن مشاهير ادبا و صنعتكارانك
 مدفون بولنديغى (مونمارتر) مزارستانه ايصال ايدلى .

درام مؤلفلىرى جمعيتك رئيسى ايدى ، ۱۸۹۴ سنهسى كانون اولك نهايتندن
 اعتباراً (لثيون دونور) نشانك غراندوفيسيهسى اولمش ايدى .

آلكساندر دوما چوق ذكى ايدى . بعضاً اويله موافق ، اويله پارلاق لقرديلر
 بولوب سويلردى كه ، ايشيدنلىرى متخير براقوردى . فقط بوسوزلىرى كندوسنه برخيلى
 دشمنده قازانديردى . كندوسى پك طاتلى قونوشوردى . صحبتى خوش و دائماً ايهاملى
 ايدى . متكبر و متعظم و براز مستهزى گي گورينان اطواري كندوسنى طانميانلىرى
 مجلسندن اوزاق بولنديردى . بر محرر ديركه : « خصوصيت عالنده سودكلرينى
 و باخصوص گنجلىرى بر شدت دوستانه و خيرخواهانه ايله تصحيح حاله دعوت و برچوق
 الفاظ مناسبه ايله ده آنلىرى اينجتماعكه غيرت ايلردى . » كندوسنى قاتى يوركلى اولمقده
 اتهام ايتديلر . خالبوكه دوستلىرى بونك عكسنى ادعا ايدرلر . باشلوجه مسلك
 حركتلرندن برى شو ايدى : « دائماً اسمگزى بيلديرميهرك تصدق ايدكز . بونك
 ايكي جهتن فائدهسى واردر ، هم كفران نعمتى ، هم ده سوء استعمالى ازاله ايدر »

موسيو موريس لوفهور M. Lefèvre بو مناسبته فقره آتیهي حكايه ايدر :
 « پارسك الك مهم مثلارندن برى برگون آلكساندر دومانك كندى نرينه
 ورودينى گورر .

— *** اثرينى طبع ايدن سزسگنز دكلى ؟

— اوت استاد محترم ؛ لکن بو هيچ صائليور .

— بيليورم . او زواللى چوجق سفالت ايچنده بولنيور . حال بوكه چوق صنعتى وار . بگا حالى تاتير ايديور . عزت نفسنه طوقونميهرق كندوسنى بومشكلاتدن قورتارمق استرم . بونى سويليهرك دوما كيسه سندن برچوق بانقه بيلتلىرى چيقاردى . (بونلر ك مقدارى حقيقه اينانليه جق درجده اولديغى سندن بوراده ذكر ايدلمدى) بانقو طلىرى طابعه ويرهرك :

— بونلرى آلگنر . كندوسنه ويروب ديه جكسگنر كه كتابلىرى شايان حيرت صورتله صائلمش و بو مبلغ ده حق تحرير اوله زق كندوسنه اصابت ايتمشدر .
دها صگره علاوه ايتدى :

— باخصوص بو بابده هيچ كسه يه بر لقردى سويليگنر . صگره بتون كتابلىرىنى صائاميان مؤلفر يارين قومى آشنديررلر «

آلكساندر دوما قزلىرىنى پك سوردى . آنلر ايچون پك مشفق بر پدر ايدى . بونى رأى العين مشاهده ايدن بر ذات ديركه : « بو پدرك محبت صميمه سنك مؤثر بر دليمانى گوردم . او گون قزى ژانين راحتسز ايدى و اوزون صنداليه سینه اوزانمشدى : — نهك وار ؟ — بر شيم يوق ... براز آياغم بوكولدى ! .. بونك اوزرينه او مرحمتلى اختيار ديز چوكر ، قزىنك آياغنى اللرى ايچنه آلور و برساعت قدر يواش يواش اوغوشديرر ؛ صيقار و اوصرده دخى داما : — براز ايولشديگمى ؟ .. آياغكى آجيتدمى ؟ .. گي اك مشفق بر پدرك سويليه بيله جگى سوزلىرى سويلمكدن قالماز »

دومانك اونده صالى گونى اقشام يمكلرى مشهور ايدى . موسيو دلوال ديركه : « او گون ميسونيه Meissonier نك گونى ايدى و آنك آرزو ايتدكلرندن بشقه كيمسه بولمزدى . اوراده شارل ناردهى Ch. Narrey هانرى لاووا H. Lavoix ميرول Mirault آميرال دوپرره Duperré گي ذوات منتخبه بولنور و بعضاً بيوك قزى

قواتی Collette ی تزوج ایدن موسیو (لیپمان) ک عائله سنه و موسیو دو (قایلانود) یه تصادف اولنوردی . بعد الطعام بیلاردو سالوننه کچیلوردی . اوراده مهسونیه ایله دوما بیلاردو اوینارلردی . ایکیسنکده قارامبول یایمقده ادعالری بولندیغندن ، بتون کیجه پی اوینامقله کچوررلردی . ماصه اطرافنده بوایکی مختلف الشکل وجوددن برینک آیاقلرینک اوجنه باصوب قالمسی دیکرینک قازنی اوزرینه یاتوب اگیلسی شایان تماشا ایدی . وهر دفعه تبسمی موجب اولوردی . مع مافیسه بونلری بویله تکلیفسز گورمکده بر لذت واردی . «

پرنسس ماتیلدک اک بیوک محی و موسیو قاسانیاق Cassagnac ک اک صمیمی دوستی اولان آلکساندر دوما وسعت افکاره مالک ایدی . موسیو نا که Naquet یه خطاباً یازدیغی مکتوبندن ده مستبان اوله جغی اوزره مؤسسبات جدیدیه کسب ارتباط ایده مامشدی .

صورت حیاته کلنجه : موسیو هالپرین - قامینسکی Halpérine-Kaminsky بونی بزه بروجه آتی تعریف ایدر : « آلکساندر دوما ساعت بشده قالدهرق بر از طیشاروده گزینور . وعودتنده پوسته سنی ارسال ایدر . نه صغوق ونه ده فنا هوادن احتراز ایدر . بتون سنه یتاق اوطه سنه متصل دائره نك پنجره و قپولری آچیق اولدیغی حالده او یور . یمکلری او قدر محدوددرکه ، بویله چالیشقان بر آدم ایچون نصل کفایت ایتدیگنه تعجب اولنور . مسکرات اصلا ایچمز ؛ شرابده هان قوللانماز . سیغاره ایچمز . اقشام ساعت اونده او یور . »

شمدی یه قدر یازدقلمز آلکساندر دوما حقنده بر فکر کافی ویره مز . موجب شکراندرکه کندینی مصوّر اوله رق بالذات کندی طرفندن یازلمش بر طاقم مقاله لر واردر . اشته بونلردن بر قاجی بروجه زیر درج اولنور :

« بنم نه فوق الطبیعیاته ، نه ده بونک مخالفی اولان ریاضیاته استعدادم واردر .. متعصب و معتقد دخی دگلم . سومگه و احترامه پک بیوک احتیاجم واردر . فقط آخرک بنی سومسنه محتاج دگلم . بن عائلهم افرادندن بنی سوملرینی طلب ایتم . یالکز

كندولرینه بنم محبته قارشو نصل طاورانق لازم گلدیگنی سویلدیگم وقت تماماً ایناملرینی، یعنی کندولرندن استحصالی پك مشكل اولان اعتماد واطاعت طلب ایدرم. بنی آلامق استمدكلرندن امین اولدیغم وقت بندن معتمد، بندن مطیع کیسه اوله من. لکن بنی احمق یرینه قویوب اغفاله قالقش دقلرینی گوررسه من، اشته اووقت بندن سرکش، بندن حيله کار بولنه من. بوگا مقابل بنم فناغمندن آچیقندن آچيقه، حتی مطبوعات و ساطتيله بيله بحث اولنسه اصلا اهمیت ویرم. هر کیم اولورسه اولسون بگا تعرض ایتدیگندن طولایی گوجنك بنم ایچون غیر قابلدر. بنم بو طبیعتی کبر لیدگمه عطف ایدر لسه آدانور لر. بن طوغری بی پك سورم. بر آدم حقنده دوشونمدیگم شای سوئلیم، بنم فناغمندن بحث ایدنلری عفو ایدرم. چونکه بونی دوشونمشلر و بنم آگا لایق اولدیغمی آگلامشدر.

« قادینلرک جمعیتی پرستش ایدرم. چونکه بونلر و ساطتيله درکه، ارککلری ده ایو طانیق ممکن اولور. برده فوق الحد معصومدر لر. نه یابدق لرینی اصلا ییلزلر. برذکی آدم بونلرک فنا والده اولمندن بشقه هر قصورینی عفو ایتلیدر. بونلری یوکسکده گوردیگم وقت دائماً سقوطدن منعه و آشاغیده بولندقلری وقت ترفع ایلملرینه المدن گلدیگی قدر غیرت ایدردم. « لادام او قاملیا ایله « قادینلر دوستی » اشته بو ایکی فکر دن تولد ایتشدر .

« بر گوزل و ناموسلی قادینلر بدیع منظره اوله بیلور می ؟ لکن ناموسلی اولمق مزیتنی احراز ایچون بر قادینک گوزل اولسنی ده لازمه دن گوریرم .

« شخصی هیچ بر احتیاجم یوقدر ؛ لکن خوشمه گیدن صنعتلی برشی اشترا ایتك استدیگم وقت در عقب آنی تکرار فروخت ایدر سه من نه قرانه بيله حکمی حساب ایدرم. بوده احتمال که قازانق ایچون دگل، طوغری فیأت تقدیر ایده ییلش اولوب اولدیغمی او گرنك ایچوندر .

« قبل الوقوع احتیاسات حقنده کی ادعام بیو کدر. پاره یه. ویردیگی اقتدار و سبب اوله بيله جگی حسنات ایچون پرستش ایدرم. بونلرک هیچ بر یسی پاره قوللانمغی ییلزلر .

سخنی و مرجمتلی آدملری پک سورم . بخش ایتمکن بیوک بر لذت اوله جغنی ظن ایتم . بناءً علیه بر خودکاملق اثری اوله رق کندیمک بتون روچیلدر قدر زنگین اولقلغنی استردم . او وقت ینه بویله یشایه جق و بو مملکتده بر چوق شیلرک شکانی تبدیل ایده جکدم .

« پر آدم که بیوک ثروتی اولدیغنی حالده سوء استعمال ایدر . بکا انسانلرک اک احمفی دگل ، اک شایان حقارتی گورینور . احتمال که خرسزی بوندن دها زیاده سورم . چونکه هیچ اولمزسه چالیدیغنه بر سبب گوستره بیلور . لکن زنگین خسیسک هیچ بر سببی یوقدر .

« بو آنه قدر اولومدن هیچ خوفم یوقدر . کائاتده اویله بر آهنگ لطیف گوریو-رم که ، اصلا تعدیل قبول ایتمز . بن قانع که بو آهنگ ختام بولمیه جقدر . »
آلکساندر دوما کندیسیله استشاره ایدوب اثرلرینی گوندرن و کندندن بحث ایدنلره یازدیغنی متعدد مکتوبلرک برنده دیر که :

« بن اثرلرمدنه نه ارانه ایتدمسه بومناظر ایچنده بالذات بولنوب یشادم . دیه بیلورمکه الم قلم طوتدیغنی زماندنبرو بنم حیات شخصیهمک بر خاطر دسی ، بر هیجانی فکر مک ، مطالعاتمک ، وجدانمک محصولی اولقسزین برکله یازمدم . بو خاطر دبی ، بو هیجانی ، بو اعتمادی مسائل بشریتنه نه صورتله ربط ایده بیله جگمی تحرری ایتدم . اشته ائرده بو ارتباطدن حصوله گلدی . »

شمدی آلکساندر دومانک اثرلرینی نصل دوشونوب ، نصل میدان چیقاردیغنی یازمق لازمدر .

۱۸۹۳ سنه سی ایلولنک اوتوزی تاریخلو تان غزته سنده آلفردیننه A. Binet ایله ژاق پاسی J. Passy بوبابده اوزون بر مقاله نشر ایتمشلردی . فقط مقاله بوراده تحلیل ایدیله میه جک درجه ده بیوک اولدیغندن ، آلکساندر دومافیس پک ایو طانیان بر آدم طرفندن - که باباسی آلکساندر دومادر - یازلمش سطور آتییه بی درج ایله اکتفا ایده جگز :

« آلكساندر آرار آرار اثرينه بر قهرمان بولور. وياخود بو قهرمان كنديسنه
 « تصادف ايدر. و آنى اخذ ايدن اثر ك ا ك مهم شخصى بودر. بو قهرمان [لادام
 « او قامليله] « مارغريت غوتيه » ، [ديان دولى] ده « اينجولى خانم » [ديمى
 « موند] ده « سوزان دانتر » [پاره مسئلهسى] نده « ژان ژيرو » [طفل غير
 « مشروع] ده « ژان وينيو » در .
 « بواشخاص خيالى دگلدر ماده موجوددر . هله بونلردن صوك دردى اثر ك
 « ايلك وضع موقع تماشا ايدلديكى زمان حاضر اولوب بر آينه او كندن كچو پيرر جه سنه
 « سلاملاشمشردر ديه بيلورم . اخلاقى ويا غير اخلاقى ، ظريف ويا كولنج اولان
 « بو قهرمانك اطرافنه ايكنجى بر طاقم اشخاص علاوه ايدر كه ، بونلرده برنجى گي
 « روحلى و جانلى در . بونلر يشادليغمز جمعيت ايچنده ذكاوت پر كاريله چزلمش بر
 « دائره در . بو دائره ايچنده نه وار ايسه آغ ايله طوتلمش بالق گي در . بعضلرى
 « آغك دليكلرندن قايارلرسده بونلر كده اهميتى يوقدر .
 « بر كرّه بونقطه يي بولنجه آلكساندر كندوسنه ا ك زياده مؤثر ويا مهم گورينان
 « فصلى يازمغه باشلار . مابعدى صكره گله جكدر . مابعدى ده گلور .
 « لكن اشته چالشمه يي بوراده گورملى .
 « دائمى ، تو كمنز بيتمز بر چالشمه كه ، گونلر ينى ، فكرينى ، صحتنى ، يعنى يالنگز حيات
 « معنويه سنى دگل ، حيات ماديه سنى دخى اشغال ايدر . نته كيم كلك اوله جنى وقت
 « بوجك ، بومتبدل شكل اشناسنده كى مزاحمى آنجق بر قاچ تقلصات عصبيه ايله ارابه
 « ايدر . اون دفعه نفس آلور و بيتورديگنى ظن ايدر . اون دفعه ده گورور كه اثر
 « هنوز ناتمامدر . تكرار چالشمغه باشلار . فصللرى يوقارودن آشاغى به قدر يكي دن يازار ؛
 « و موقعلر ينى دگشديرر . ابتدا وجودى الزم صاندينى اشخاصى قالديرر . ويا خوديگى
 « بر طاقم اشخاص علاوه ايدر كه ، بونلرى اولجه لزومسز بولمش ويا هيچدوشونماشدر .
 « اگر تياترو مديرى آلكساندر ك الندن اثرى قايغه موفق اولمز سه بر اثره
 « مدت حياتنجه چالشمق استر . بوده پك بسيطدر . ابتدا هپسنى بولمىنجه دائمبولنه جق
 « بر شى قالور . »

بو مناسبتله اخطار ایدملکه آلكساندر دوما فیس بر اثر ك موضوعی بولدیغی وقت یازمغه باشلامدن ترتیبات داخلیه سنی اكال ایله اوزون اوزادی یه اوغراشوردی .
 بر کره بونی اكال ایدنجه آرتق اثری پك قیصه بر زمانده یازاردی . (لاویز -
 یت ده نوس La visite des nocces نی بر هفته ده (موسیو آلفونس) ی اون یدی
 گونده (پرنسس ژورژ) ی اوچ هفته ده (اجنبی قادین) ی بر آی ده یازدی .
 بعضاده بالعکس چوق وقت غائب ایدردی . مثلاً (دیمی موند Demi-monde)
 ایچون گونده یدی سکز ساعت چالشمق اوزره اون بر آی اوغراشدی .
 شمدی یه قدر آلكساندر دومانك یالکیز ترجمه حالندن بحث ایتدک . بر آزده
 درام مؤلفندن ، صنعتندن و آثارندن بحث ایتک مقتضیدر .

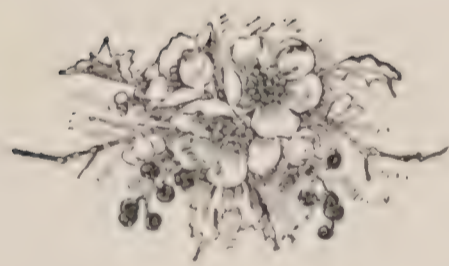
مترجمی :

عالیشان زاده

اسماعیل

محرری :

هانری قاسته

اسلامده تاريخ علوم رياضيه

قبل الميلااد اوچنجي عصرده تاسيس اولنان و مؤاخراً بين العرب « رواق الحکمه » ناميله شهرت بولان اسكندريه دارالفنوني آنجق بعد الميلااد يدنجي عصره قدر دوام ايلدى . مع مافيه ميلادك برنجي عصرندن اعتباراً رياضيون ويا هيئوندن كاشف نامنه هان هيچ بر فرد كلامش و يالگيز ايكنجى عصرى اوانلنده « مجسطى » صاحبي مشهور (بطليموس) كؤ ظهوريله « رواق الحکمه » صوك دفعه اوله رق شعشعه پاش اولمش ايدى .

واقعا (بطليموس) دن صگره اسكندريه دارالفنوني بر چوق منجمين ، مهندسين يتشديرمش ايسه ده بونلر كؤ كافه سى سلفلرى طرفندن وجوده گتورلمش اولان كشفياته برشى علاوه سنه مقتدر اولمقسزين يالگيز آنلر كؤ اثرلرني شرح و تفسير ايله وقت كچورمشلردر .

هله بشنجي عصر ميلاديدن اعتباراً « رواق الحکمه » ده كتب موجوده ني آگلايوبده تعليم و تفسير ايده جك شارحين ده آزالغه و حكماي يونانيه جداً فقدانه باشلامش ايدى .

گرچه عصر مذكوره مشاهير حكمدان [پروبوس Probus] (آتته) يه گيدرك اوراده يگيدن بر مکتب تاسيسيله « رواق الحکمه ده » انطفايه يوز طوتمش اولان لمعه معارفى اشعاليه غيرت ايلش ايسه ده ، بورادن يتيشان حكما اساساً مسلك افلاطونه سالك بولنملريله و قتلرني بي لزوم مناقشات فلسفيه و مباحثات مذهبيه حصر ايلدكلرندن ، بوندن ده بر فائده حاصل اوله مدى .

ديگر طرفدن روماليلر گي متمدن بر قوم موجود ايديسه ده بونلر ما حصل

اقتدارلرينى عسكرك ايله خطابه حصر ايدكلرى جهته علوم و فنون يونانيه نك
احياسنه دگل ، بعض حكماى رومانيه استئنا ايدلكى حالد ، تحصيلنه بيله اهميت
ويرمامشردرى .

نهايت بوشرف و مزيت ، باديه نشين سفالت ايكن ، محضا اسلاميتك سايه عاطفته
صغندقلرى ايچون آز زمانده داخل كلنش نسر اى مدنيت اولان اولاد عربيه
ميسر اولدى .

اوت ! [آتته] و [اسكندريه] دارالفنونلرنده اون اوچ عصرلق بر مدت
ظرفنده ذكاي بشرك وجوده گتوردى بونجه آثار عمرانى عربلر احيا وينه آنلر
اعلا ايتديلر ! !

هجرتك قرن اولنده خلفاى راشدين حضراتك اهتماماتى و مؤخرأ [ملوك
امويه] نك اقداماتى سايه سنده ممالك اسلاميه شمالاً [فراتق] الكاسيه قافقاس
طاغلرينه و [سبريا] چوللرينه و غرباً بجر محيط اطلسيه و جنوباً بجر عمان
وسودانه و شرقاً چين حدودينه قدر وسعت بوله رق ، سلطنت اسلاميه كاله ايرمش
و قرن ثانيده [خلافت عباسيه] نك ظهورنده ايسه ، آرتق ملت اسلاميه ايچون
استيلا دورى كچمش ايدى . بناء عليه خلافتك آل عباسده قطعياً تقرر ينى متعاقب
خلفاى اسلاميه نك نظرلرى بالطبع معارف و صنايعك تعمم و انتشارى و سائطك
استحصالنه و بوضورتله اسباب عمران مملكيتك استكمالنه منعطف اولدى .

جمهور مورخينجه تحت اعتراف ددر كه بويولده ، خلفاى عباسيه نك كافه سنه
[ابو جعفر المنصور] هادى اولمشدر !

خليفة مشاراليهاك ترغيب و تشويق سايه سنده دركه ، لمعه معارف مقر خلافت اتخا
اولنان بغدادده بردنبره پارلامش و آز زمانده توسيع دائره ايله اشعه حيرتفزاى بتون
افاق اسلاميه بى تنويره باشلامشدر .

اوت ! علوم حكيميه و بالخاصه علوم رياضيه و هيئيه نك لسان عربيه نقليله
بين الاسلام تعليم و تعلمنه هجرتك ايكنجى و تاريخ ميلادك سكرنجى عصرى او اخرنده
بغدادده جالس سرير خلافت اولان [ابو جعفر المنصور] زمانده ابتدار اولدى .

شويله كه : [ابن الآدمي] نك « نظم العقاد » ديه معروف اولان زيچ كپيرنده
 محرر اولديغي اوزره ، هجرتك ۱۵۶ [تاريخ ميلادك ۷۷۳] نجى سنه سننده
 [ابو جعفر المنصور] ه هنددن بر كمسه گلهرك « سند هند » ناميله مشهور اولان
 و اجرامك تعاديلي ايله برابر ، مقدار حرڪاتى و خسوف و كسوفى و مطالع بروجنى
 حاوى بولنان زيچ كتابنى تقديم ايتمش و بونك اوزرينه خليفه مشاراليه لسان عربيه
 ترجمه سييله فيما بعد بين الموقتين و المنجمين حرڪات اجرام خصوصنده دستور العمل
 طو تلىق اوزره بر كتاب ترتيبى امر ايتمگله ، بو ايشه [محمد بن ابراهيم الفزارى]
 مامور اولمشدى . موسى اليه [فزارى] زيچ مذكورى ترجمه صورتيله ايلك دفعه
 اولق اوزره بر زيچ كتابى وجوده گتور مشدر كه ، بين المنجمين « السند الهند الكبير »
 ديه معروف اولان و مؤخرأ (ابو عبدالله محمد بن موسى الخوارزمى) طرفندن
 اختصار و تعديل اولنان زيچ مشهور ، ايشته بو زيچدر .

مشاراليه [منصور] محب علم و عرفان بر ذات اولديغندن ، بو صورتله اول -
 امرده هند علماسنك آوازه شهرتى ايشتمسسه مبنى كتب هنديه نك عربيه نقليله
 بين الاسلام نشرينه ابتدار ايتمش ايسه ده ، مؤخرأ قديم يونانليلر ده معارفك دها زياده
 ترقى ايلش اولديغنه مطلع اولمقله ، هندليرك آثار علميه سنى اقتباسدن صرف نظر
 ايدرك يونانليرك آثارينى نقل و ترجمه ايتديرمك املنه دو شمشدر :

وقتيله بعض يونان نسطوريلرى متعصب ايمپراطورلرك ظلم و غدرندن وطنلرنده
 بارينه ميهرق آسيا طرفلرينه هجرت ايتمگه مجبور اولمشلر و قديمده [ادس Edesse]
 و بين العرب [رها] دینلان [اورفه] شهرنده [بر مکتب طبي] تاسيس ايتمشلرايدى كه ،
 بونلرك بو مکتبلرى روم ايمپراطورلرندن مشهور [Zénon - Isaurien] زه نون -
 ايسورين [طرفندن هدم و تخريب اولنهرق كنديلرى ده طاغيدلديغندن ، بر طاغى
 [خوزستانه] قدر گيدهرك « جندى شاپور » شهرنده ديگر بر مکتب طبي كشاد
 ايتمشلر و بر طاغى ايسه اوتده ، بروده مغدور و متفرق بر حالده قالمشلرايدى .

بونلر بولندقلرى محللرده مسلكلرينى لاجل التعميم دائماً معارف يونانيه يي ،
 حصه مند اولدقلرى درجده ، خلقه تلقين و تعليم دن خالى قالمدقلرندن ، ممالك اسلاميه نك

اوته سنده بروسنده يواش يواش منجم و طبیب نامنده، هیئت، حساب و نجومه واقف
و لسان یونانی بی بحق عارف کیمسدر یتشدر مشر ایدی .

ایشته ابو جعفر المنصور بغداد و حوالیسنده حال پریشانی ایچنده یشایان
بونسطوریلر ایله آنلرک شاگرد عرفانلری بولان و اسملری آشاغیده ذکر ایدیله جک
اولان ذوات کرامی تحت حمایه سنه آلهرق، بونلری معارف یونانیه بی لسان عربیه
نقل و بین الاسلام نشر ایتمگه آلت اتخاذا ایلدی .

اؤل امرده - مورخ مشهور [ابن خلدون] ک بیاننه نظر آ بعض کتب نفیسه نك
ارسالی ایچون ملک رومه بو یولده خبر گوندرمش و ملک مشار الیهده کتاب
[اقلیدس] ایله دیگر بعض کتب تعالیم و طبیعیاتی مشار الیهه ارسال ایلشدر .

یونانیلردن جلب و یا دیگر بر صورتله الیه ایدیلان کتب متنوعه میاننده
عربجه یه ترجمه سنه باشلانان کتابلرک بری و حتی ابن خلدونک قولنجه برنجیسی
« کتاب اقلیدس » اولمشدر که ، کتاب مذکورک مترجمی [حجاج بن یوسف
بن مطر الکوفی] در .

شوراسی ده جای انکار دگلدر که ، علوم و فنونک بین الاسلام شیوعنه ، فرس
مدنیت سالفه سی ایله هنوز قطعاً درجه و اهمیتی تقدیر اوله میان هند معارف
قدیمه سنک بقیه آثارینک ده آز ، چوق بر تأثیری واردر . حتی ملت اسلامیه ده
اؤل لسان عرب اوزره تحریر ایدیلان [زیج] هند لساندن ترجمه اولندیغی گی ،
بوندن اؤل ابو جعفر المنصور اوازه شهرتی ایشتدیگی [ابو سهل نوبخت]
نامنده کی بر ایران منجمی و مؤخرآ بونک اوغلی اسهل بن نوبخت ای بغداده جلب
ایله حقیقده پک زیاده نوازش و التفاتده بولنمش و سرای خلیفه منجملگی ایله
اوراده آلیقویمشدر .

[ابو جعفر المنصور] ک خلفلری اولان [مهدی] ، [موسی الهادی] ،
و بالخاصه [هارون الرشید] ده مشار الیهک اثرینه اقتفا ایدرک . هر طرفدن علوم -
حکمییه و ریاضیه ده متبحر و لسان یونانی ده ماهر ذواتی جلب و جمع ایله کتب نفیسه -
یونانیه بی عربی یه نقل و ترجمه یه صرف مقدرت و بغدادده بر طاقم « مدارس »

و « دارالكتب » تاسيسييله نشر علومه حصر همت ايتديلر . مشار اليه ابوجعفر - المنصورك وفاتندن صكره گذران ايدن اون بش ، يگر مى سنه ظرفنده بغدادده معارف و صنايع اودرجه سرعتله ترقى ايتمش ايدى كه ، بو ترقياته دائر بر فكر اجمالى حاصل ، ايتك ايچون هارون الرشيدك بيوك [شارلمان Charlemagne] ارسال ايلديكى هدايى نفيسه مياننده يالكز ، مثلى او وقته قدر گورلماش واوروپاليرك بر چوق زمان نظر حيرتى جلب ايتمش اولان مشهور چالار « صو ساعتك » بولنديغنى در خاطر ايتك كفايت ايدر .

بو ميانده محضا خلفاي مشار اليهمك ترغيبات و تشويقاتي سايه سنده حقيقه بر چوق ارباب هنر و معرفت ظهور ايتمش ايسه ده ، مع التأسف تاريخ مدنيت بو ذواتدن آنجق بر قاچنك نامنى صحيفه تذكاريته قيد ايدم بيلمشدر .

ايشته بو جمله دن برى و بلكه برنجيسى اولجه كتاب [اقليدس] ي « كتاب الاصول » ناميله عربى يه نقل ايدن [حجاج بن يوسف بن مطر الكوفى] دركه ، مشار اليه بحق ترجمه يه قادر اولديغى درجه ده علوم رياضيه و هيئه ده ماهر اولديغندن [هارون الرشيد] ك زمان خلافتنده مقام و زراتى اداره ايدن [يحيى بن خالد البرمكى] نك تشويقيه راصد مشهور [بطليموس] ك « مجسطى » سن ده ايلك دفعه اوله رق عربى يه نقل و ترجمه ايتمشدر .

ينه بو ميانده دركه « ماشا الله اليهودى » نامنده علم هيئته زمانك حقيقه وحيدى بر ذات ظهور ايله آلات رصد يه دن « اسطرلاب » ، « ذات الحلق » ه دائر بر رساله يازمش و « كتاب المواليه الكبير » نامنده كى اثرنده ايسه ، اجرام سماويه حقنده پك حكيمانه بيان مطالعه ده بولنمشدر .

هله [جندى شاپور] شهرنده نشأت ايدن راصد شهير [احمد بن محمد الهاوندى] مدنيت اسلاميه نك مباديسنده ظهور ايدن مشاهيرك الك بيوكلرندن عد ايدلسه بجادر . مشار اليه شهر مذكوره بر چوق سنه لر رصدات اجرا ايدمرك ، تاريخ هجرتك ۱۸۷ و تاريخ ميلادك ۸۰۳ سنه سنده نتايج رصداتى حاوى « المشتمل » نامنده بر زيچ ترتيب و تاليف ايتمشدر كه ، راصد مشهور [ابن يونس] ك ده

مصدقی اولدیغی اوزره، ملت اسلامیهده اڭ اؤل اجرا اولنان رصدات، بورصدات اولدیغی گبی، رصدات اسلامیه بئاء اڭ اؤل ترتیب ایدیلان زیخده بوزیح اولمشدر. خلاصه، طقوزنجی عصر میلادی اوائلنده محضا خلفای مشار الیهمک تشویقی اثری اولهرق، بغدادده حکمای یونانیه نڭ واز جمله [آرسطو Aristote]، [جالینوس Galien]، [اقلیدس Euclide]، [آپولونیوس Apollonius] گبی اعاضمک آثاری تدوین ایدیلمور وحتی بونلرک مسالک حکمیلهری حقنده مباحثات ومواخذات مکمله اجرا اولنور ایدی.

ازدیاد حشمت ودارات ایله خلفای عباسیه نڭ اڭ بختیاری [هارون الرشید] ایسه، ترقی معارفه خدمتله اڭ نامداریده اوغلی [مأمون] در. اوت! مأمونک عهد خلافتی، تاریخ مدنیت اسلامیه نڭ اڭ پارلاق بر فصلنی تشکیل ایدر.

چونکه خلیفه مشارالیه بر طرفدن کتب قدیمه یونانیه بی الده ایتمک ایچون مصارف کلیه اختیاریله صورت مخصوصده دیار رومه آدملرگوندریر، دیگر طرفدن عصرینک علما و حکماسنی باشنه جلب وجمع ایله گیجه. گوندوز علوم و فنونک ترقیسنه چالشور ایدی.

حتی روایتیه نظر آ ا لئون انامنده کی فیلسوفک عزیمتنی منع ایلدیگندن طولانی قیصر ایکنجی میشل [Michel II Le bègue] ه آچمش اولدیغی محاربده غالبیتی قزائمش و شرط مصالحه اولق اوزره حکمای یونانیه نڭ انفس آثاری اولان کتب ورسائلدن برر نسخه سنک اعطاسنی قیصره تکلیف ایتمشدرکه شو وقعه مشارالیه نڭ نه درجه علوم و فنون طرفداری اولدیغنی اثبات ایتمگه ونامنی تاریخ علومده الی الابد کال تعظیم ایله یاد ایتمیرمگه مع زیاده کافیدر. [مابعدی نسخه تالیهده]

صالح ذکی

عائله

پارس الواح معيشتى

مترجمى :
حيدر ظفر

مؤلفى :
اوگوست ژهرمن

برنجى گون

برنجى لوحه

صدانك بتون قوتى ايله « قپويى ! » ديه بر فریاد عكس انداز اولدى، اوتلك عربه قپوسى دخى تکرلکلىرى اوزرنده بطائله دوندى . صگره بر عربه نك تکرلکلىرى قوم اوزرنده چیتردایه رق بر بارگیر دخى دشینه رك طوردى، نيسان اواخرینه تصادف ایدن ساکن بر گچده مادام [دورفوى] ايله قزى [هوگت] قوپه لرندن ایندیله .

سرعتله اوتلك برنجى قاتنه چیقدیله . صفه نك قپوسى ذاتاً آچیلش اوله رق شن وتازه چهره لی، گوزلری خانملرینه انتظار ایدرکن تاب آور مقاومت اوله مدیغی، اویقو ايله ثقلتمون بر خدمتجی آنلری بالو اثوابلرندن تخلیصه شتابان اوله رق ، متلاشیانه بر طور ايله قبول ایتدی .

فقط هوگت او طه خدمتجیسنه کندوسنى راحت بر اقمسى اشارتی ویره رك

والدهسنى بيوك قيونك تاميله قارشوسنه تصادف ايدن سالونه چكدي ؛ [روز]
بوزاده امرار دم بيدارى ايتمش اولديغندن لامپدلىرى مشتعل براقش ايدى .

قزىنى تعقييدن طولايى صولوق صولوغه نفس المقدمه بولنان مادام دورفورى

صوردى :

— بويله نه ايچون قوشيورسك ؟

— صوسزلقدن اوليورم ، والده جگم ... چابوجاق او طورمقده استيورم .

هوگت ، سالونك اورتهسنه گنجه بالو البسهسنى چيقاردق بر قولتق اوزرينه
دوشيوردى . اوزرنده شكلا غايت ظريف بياض بر لباس بولنوب خفيفجه ددقولته
(نيم برهنه) دخى اولديغى ايچون يومشاق ، لطيف بر گردنك ملتقاي نرمينى
ميدانه چيقار يوردى . بوقز غايت گنج ، هنوز اون طقوز ياشنده اولهرق ،
نافذال نظر آتشرين گوزلرى ، ققمهلى هر لحظه اهتزاز ايدن برونى ، قصورسز
درجه بياض صدف رنگنده سيورى ديشلر اوزرينه همان داما نيم كشاده بولنان
قرمزى ، رقيق ومستهزى آغزى ، الحاصل الوان بديعه حسنى جمع ايدن
بر چهرهسى واردى .

اوموزينه قدر چيقان اوزون بياض الديوئلرى ، اوافق اوافق عصبي پرمق
صدمهلى ايله عادتاً قوپاردق چيقاردى ؛ مهوّر ، صبرسز اولان آياغى ايله
پار كيه اورهرق :

— هايدى ، روز ، بگما ايچهك بر شى ويرگز .

ديدى . بالو اثوابنى قوجاقلامش اولان او طه خدمتجيسى صوردى :

— مادمازل نه ايچمك آرزوسنده در ؟

— صو ، يالگز صو .

مادام دورفوى ده ديدى كه :

— صگره راحتسز اولورسك ، ياوروم .

— خير ، والده جگم ، پك چوق طوندرمه وميوه طاتليسى ييدم .. صاف

صويه احتياج و اردر ؛ بو ، معدني تصفيه ايدر . سنده نى تقليد ايتليسك ؛
راحت ايدرسك .

مادام دورفويك او قوجه چهرهسى خفيف بر تبسم حيرت آميز ايله پارلدادى ،
بو تبسم ده قزىنك كندى حقنده گوستردىكى حسّ تصاحبدين نشأت ايدوردى ،
قادىنجى قز طرفندن بويله بر تصاحبه آليشقين دگل ايدى . ديمك كه صاف صو
كندوسنك كر چكدن موجب استراحتى اوله جقدى ، بو حالده مطلقا ايچه جكدى .
— روز ، بگاده بر بارداق صو گتوره جكسكز .

بو سوزى بطى و كوشك بر صدا ايله سويلدى كه ، وجودنده كى تعب ظاهرى
ايله بو آهنگ توافق ايدوردى . بر قولتق صنداليه سنه ياصلامش اولديغى
حالده ايكى النى قارنىك اوزرينه گتورمش ، وجود بيتابنك دوشكونلگندن
طولايى بروتنى معنيدانه غيچقلايان ايكى صاچ اورگوسنى قولاغنىك اوزرينه
قالديرمغى خاطرينه بيله گتورمىوردى . بالونك هواى كشيغى ايچنده ذاتاً صورت-
طبيعيده قرمزى اولان يناقلىرى بر درجه دها قيزارمشدى ؛ بر آسودگى علويانه
ايله مفطور ، شقاقلىرىنك كوشهسى غايت جلى قاز پنجهلىرى ايله نشانه دار اولان
گوزلىرى ايسه آچيلقده زحمت چكديگندن ، يورغون قياقلىرىنى قيرپوب طور يوردى .
بالو اثوابى صورت مفرطده صيقيلش اولقله برابر ، گوگسى بر منظره غالبانه كسب
ايتيوردى . اللجى سنه حيايه نك تقرىبى بوقاينده زوال جسمائينك ملال ناقابل
تاخيرينى اعلان ايدوردى .

ديوارده كى چالار ساعتده بر طاقم صدار طنينساز اولدى .

مادام (دورفوى) ديدى كه :

— ساعت قاچدر .

— اوچدر ، والده جگم .

— نه قدر كچ !

(هوگت) مبالاتسز بر طور ايله خفيفجه اوموزلىرىنى قالديردى . هر ايكىسى ده

بر چوق كرر لر بالودن دها كچ اوله رق عودت ايتمامش لرمى ايدى ؟ بواقشام ايسه
پك مستقيم الاطوار ايديلر .

موقت بر يورغونلق حس ايتمش ايدى ايسه ده بو يورغونلغك پك چابك
كچمش اولديغنى آگلا تمق ايچون سريع بر طور ايله آياغه قالدهرق (روز) ك
اوزرينه بر قاچ بارداق ايله بر صراحي صو قويمش اولديغنى ماصهيه طوغرى
گيتدى . خشين بر طور ايله صراحي بي بوشالده رق ايكي بارداغى طولديردى .
بطا تكارانه بر خطوه ايله آنى تعقيب ايتمش اولان والدهسى ايچمك اوزره
ايكن خارجدن « قيوبي ! » ديه يكي باشدن بر نعره عكس انداز اولدى . « هوكت »
حيرت ايله :

— تحف، بابام گليور ! ديدى .

مادام (دورفوى) ك ساكن گوزلرنده بر لمعه حيرت حاصل اولدى . عجب
زوجنك عزيمت ايتمش اولديغى سوواره بو ساعتده ختام بولمشمى ايدى ؟
(هوكت) ديدى كه :

— بالله ! ساده جه اوصاحبنك النى صيتمشدر ... ادامه موالات ايچون بوندن
فضله سنه لزوم يوقدر .

بو سوزلرله برابر بارداغى صورت متبسمانده دوداقلرينه ياقلاشدير يوركن
آغير و متين بر خطوه ، كندى كندندن امين اولان بر ارلك خطوه سى صفه دن
طوغرى ايشيدلدى ؟ بعده قيونك سوگسى داخلىنده موسيو (دورفوى) ، گوزلرى
ايش آدملرينك بر آز عاميانه اولان جراتكارلغى ايله شن وزنده بولنمق اوزره
عرض ديدار ايتدى . گنیش بر بيون باغى ، گوملگنك گوگسى قيرمه لى بولنمق
اوزره رسمى البسه ايچنده اولوب ، سنا خيلى قدملى بولنمق له برابر ، اللى بش سنه لك
وجودى هنوز عافيت وشطارت صححه ايچنده ايدى .

(هوكت) بارداغى پدرينك بولنديغى طرفه طوغرى اوزاده رق :

— قاچان ذاتك صحتته ! » ديدى .

پدری بر لحظه قدر توقف ایله سیغاره سنی بر نفس چکدی و قولنی گویا
بر قادینه تقدیم ایدیور مشجه سنه قوسواری چویره رک جعلی بر ادای تعظیمکاری ایله :
— نهدن طولایی قاجاق ؟ « دیه صورتی .

(هوگت) آگا قورنازجه گوز قیرپه رق باقدی . او ، بو آقشام والدهسی
ایله کندینی عییلانه جق بر صورتده ترک ایتماشمی ایدی ؟

*
* *

ایکی قادین تسکین عطش ایتدکن صکره بر لحظه قدر اوتورمغه طاورانورکن
(دورفوی) خفیف بر لطیفه مستهزیانه ایله بیان اعترار ایتدی . او ، آنلری
عزیمتدن خبردار ایتماشمی ایدی ؟ آنلری اولا (پاستوره) لرک (سوواره) سنه
گوتوره رک بعده کندوسی دیگر بر سوواره یه گیتمک اوزره آریله جغنی سویلاماشمی
ایدی ؟

(هوگت) باباسنک حقلی اولدیغنی تسلیم ایتدی . والدهسی ده آگا اشتراک
ایلدی . بویله جه غالب گلان (دورفوی) سیغاره سنی یگی باشدن بر کره دها
چکدی . حال بویله ایکن نهدن شکایت ایدیورلردی یا ؟

فقط هوگه تک غایت متحرک و متبدل اولان سیاسی چوقدن دگشمشدی . او ،
کندوسی ترک ایتمش اولمقدن طولایی پدرینی مؤاخذهده محافظه شدت ایده جک
بر طبیعتده دگل ایدی . وارسون باباسی استدیگنی یاپسون ! عائله ایچنده هرکس
کندی ذوق و هوا سنه گوره حرکت ایدیوردی ؛ باباسنک بو خصوصده نمونه
امثال اولمغه حقی واردی .

شو قدر که قز جغز نطق معلمسی اولان مادمازل (فرانسیسکین) ی خاطر لدیغنی
جهتله چهره سندن بر آتش اندیشه منعطف اولیوردی ؛ بومادمازل (غراند قومهدی)
دن بر هنرور ، بو تیاترونک محافظلرندن بری ، مشهور بر قومدیاجی اوله رق حقی
بو آقشام دورفویک بولندیغنی سوواره ده « کوچک قرمزی طاوشانلر ! » عنوانیه
بر حسابال متفکرانه تغنی ایده جکدی . مادمازل (فرانسیسکین) پاستوره لر
نزدندهده شعرلر اوقومش و موسیو دورفوی اورادن چیقار ایکن آنی ده برابرنده

گوتورمش . بناءً عليه نغمه سنی دیکله مش ایدی . عجب شوئیگی حسبحال نصل گیتمش ایدی ؟

قزی دها بو سوآله تصدی ایتدن اول (دورفوی) قوللرینی صاللابوب سالونک اورتەسەندە گزینەرك، شاپقەسنى چیقارەرق غایت شدتلی بر وجد و حیرت ابراز ایتدی . مادمازل (فرانسیسکین) گرچکدن شایان حیرت اولمش ایدی :

— کوچك قرمزی طاوشانلرینی اوپله بر لطافت، اوپله بر خصوصیت، اوپله بر فن آهنکپردازی ایلە ترنم ایتدی که .... چوق نفیس ؛ چوق مکمل !

طبانی اوزرنده بر کره دونهرك، بوپله برهنورک هیچ ایشیدلمامش اولدیغنی تأکید ایتدی . آنی قزینە طور وقیافت و نطق و قرائت معلەسی نصب ایتدیگندن طولایی نه قدر بختیار ایدی ! آنک اول امرده قزینک اطوار و اوضاعی اوزرینە خیلی تأثیر ایلدیغنی گبی، لسانهده او مرتبه حسن تأثیر طوقونمش ایدی :

— اسکیدن سن کیفکک استدیگی بر وضعده بولنهرق بر طاقم کلمات غریبه استعمال ایدیوردک ! .. بعض بعض آنلردن ینه بر قاچ دانه قاچیرپورسک ... فقط بو برادرلریگک یوزندن ...

مادام (دورفوی) زوجنک سوزینی کسدی :

زوجی گولمگه باشلایهرق صاف برچوجق طوری ایلە جواب ویردی :

— محتملر .

بعده بر طبانی اوزرنده یگیدن دونهرك او طهسنه گیرمگه طاورانورکن خاطرینە برشی گلدی . عجبا (پاستوره) لرك خانهسندە سوواره نصل ختام بولمش ایدی ؟ (هوگت) یوزینی اکشیتدی . سووارهنک صوگی هیچده غریب و ناجبا اولمامش ایدی . مادام (پاستوره) آنی پارلاتمغه الندن گلدیگی قدر چالیشیور ایدی ایسهده آنجق موسیولر والس اوینامقدن شدیداً امتناع ایدیورلردی .

(ویست) و (پوکر) اوینامقده وحشیانه بر عناد گوستردک قوتیلیونک لطائف شوق افزاسندن بالکلیه قاچیورلردی . آنلری دانس ایتدیرمک ایچون ژاندارمهلر گتورمگه حاجت مس ایدیوردی . یالکیز قونسر قسمی مادمازل

(فرانسیسکین) ایله (پدرو دو لباررا) اسمنده کی اسپانیول (تنور) اینک استماعی سایه سنده جداً فائده لی اولمشدی . بو تنور (توستی) نك مشهور : « نینون ، نینون ، حیاتیکی نه یاپیورسك ؟ » شرقیسنی بر سودای عمیق ایله تغنی ایتمش ایدی .
اوہ ! نه خارق العاده مغنی !

(دورفوی) نشانه تصدیق و تسلیمیت اولمق اوزره باشنی اگدی . اوت ، بو تنور اعجازکارانه طاورائمش ایدی . حال و قالنده بر حرارت ، تمایل و مفتونیت واردی . طونج رنگنده کی چهره سی ، قیویر جیق صاچلری ، کشیف قاشلری آلتنده کی قاره گوزلری ، اوجلرینی اینجه لیمک ایچون صورت متمادیده اوقشادیغی قوجه بیغی ایله غریب ، پک غریب ایدی ! (هوگت) ده :

— گرچک دگلی . « دیهرك گوزلری پارلادی ، صداسنه غریب بر قیریقلق گلدی . باباسی قزینك حالنده گوریلان افراط تهیجه قولاق آصمقسزین مبالا تسزجه میرلاندی :

— او قدر سو معیشت ایله اوقاتگذار اولسی بیوک بر زیاندر !

بو جمله مادام (دورفوی) ی برقاچ دقیقه دنبرو آغوش استغراقنده اویوشمش اولدیغی یاری اویقو حالندن قورتاردی . عجبا موسیو (دولاباررا) نه یولده دمگذار حیات اولیوردی ؟

(دورفوی) انکاری متضمن بر طور گوستردی . خیر ، خیر ؛ (هوگت) دن طولایی هیچ برشی سویلك استمیوردی . فقط (هوگت) تبسم ایتمگه باشلادی :

— سویلیه بیلورسك ؟ .. موسیو (دولاباررا) حقنده سرد اولنان حکایه لر نیم ذاتاً معلومدر . کباردن ایکی قادینك آنك بورجلرینی تسویه ایتمش اولدقلری ادعا ایدیلیور .

(دورفوی) پک چوق حیرت حس ایتمکسزین قزینك یوزینه باقدی .

— بونی سگا کیم نقل ایتدی ؟

— سوواره ائناسنده کنج بر قز ... فقط بن بونلره هیچ اینامام ... آذک
 گبی بر تنور بودرلو واسطه لره مراجعت احتیاجنده قالمیه جق قدر پاره قزانور .
 پدری اوموزلرینی قالدیره رق شو سوزلری فیرلاتدی :
 — پارسده هیچ بروقت کافی درجدهده پاره قزانلمش صایلماز .
 مادام دورفویده دیدی که :

— اوه ! هنرورلر حقنده نهلر حکایه ایدیلور ، نهلر !

— فقط بزمنه دائر سویلنلر طوغریدر .

هوگت شدتله آیاغه قالدی ، وَ نطقنی غیر مأمول بر صورتده آتش -
 آلود تهور ایدرک موسیو (دولاباررا) گبی بر سووارهده بیك فرانق قزانان -
 مادام پاستوره نك بر گجه ایچون تخصیص ایتدیگی فیئات بو ایدی - بر مغنینك
 زنجیر مشقتدن تخلیص گریبان ایتک ایچون بر طاقم هوا پرست قادینلره مراجعت
 مجبوریتنده قالمسی ممکن اولدیغنی تأکید ایتدی . بودرلو نمونه لر بلکده اسکی زمانده
 گورلمش ایدی : فقط بوگون ، او هوا پرست و کبار قادینلر دیکیشجیلرینك
 معاشلرینی بیله هر زمان ویرمگه قدرت بوله میورلردی ؛ بویله مرغوب و منتخب
 تنورلرک صرفیاتی نه صورتله تسویه ایدیبیلورلردی ؟

ضدینه جواب آلمغی اصلا قبول ایتیمان ، امل وارده سنه تابع کوچک بر قز
 گبی کمال طلاق ايله سویلنیور و قان یناقلرینه صچرایهرق ، آنلری خفیف بر گل
 رنگی ايله تلوین ایدیوردی ؛ گوزلرینك پرتوی رونق و شدت کسب ایدیوردی .
 بیاض قوندرلر ایچنده صیقیشمش اولان او مینی مینی عصی آیاقلری متحکمانه
 بر ادا ايله زمینی تکمه لیوردی .

دورفوی بوتحوول مهورانهیه قولاق آسمدی ؛ او ، یورلمش ، آرتق گلدیگی
 زمانکی پارلاق و نشئه لی طوری قالماشدی . سیغاره سی سونمش ، شایقه سی ده
 پیدرپی قولاغی اوزرینه اینمکده بولنمش ایدی . ایچندن گلان بر اسنمکی بر طرف
 ایدرک تعریف اولنماز بر ادای بیطرفانه ايله :

— اوه ! وارسون لاباررا جاننك استدیگی گبی حرکت ایتسون ... بنده

جانمك استديگى قدر كولر ، استهزا ايدرم . . . بزم ايچون ايشك اهميتلىسى
راحت او يومقدر .

ديدكن صگره :

— گيجهك خيرلى اولسون ، قزم !

ديهرك هوگهتى دراغوش ايتدى . زوجهسنك النى ده تشرىفاتپرستانه بر صورتده
صيقدى :

— كيجه كز خيرلى اولسون ، زوجهم خانم افندى حضرتلى !

بو سوزلىرى متعاقب بو قپودن غائب اولدى ؛ حال بو كه زوجهسى ايله كريمهسى
وَ آرقلرى صره روز كلك اوزره صفديه وَ اورادن ده برنجى قاته چيقيورلردى كه
اوطهلىرى ده يكدىگرينه متصللاً بو قاتده بولنيوردى .

ايكنجى لوحه

. ياريم ساعت صگره (روز) حالا يانمقده بولنان لامبهلى سوندرمك اوزره
صالونه گيرديكى ائناده غايت متعجب ، عادتا متخاشى اوله رق بردنبره توقف ايتدى .
پاردسونك يقاسى بچمسنر باغلانمش بر بيون آتقيسنى جزئى ميدانه چيقارمق
اوزره يوقارو قالديريلش اولان بر آدم يواش يواش آديملره گليوردى . بو آدم
النى صاللايهرق : « پست . . پست . . روز ، بزم » ديدى .

خدمتجى قارىسنك يوزنده درحال بر تبسم پيدا اولدى . قز بو نوظهور
آدمى طانيمش بولنمق حسبيله آنك بولنديغى جهته طوغرى يورى يهرك نوعما
تكليفسنر جهسنه :

— هيچ برشيدن قورقمايگز ، موسيو موريس . پدركز ايله والدهكز ياتديلر .
دمين كمشلردى . شمدي مطلقاً او يومشلردر .

ديدى . (دورفوى) كك بيوك مخدومى اولان (موريس) پاردسونى
آرقديه آتهرق ، بيون آتقيسنى ده جيبنه قويدى واسمه ايله قاريشيق برصدا ايله
ديدى كه :

— كاشكى بنده دونوب كلسه ايدم .

بو چوجق قيصيق سسلى ، گكيش اوموزلى ، گميكلى چهره لى ، قوى الصحه ، قوجه بر هوا پرست ايدى . گوزى آتشرين و نافذال نظر اوله رق ، يناقلىرى ايسه گيجه لرى طول مدت اويانيق بولسانلرك نظرلىرى گبى جزئى چيقور ، آغزى خجانلرينه دائما غلبه ايدهميانلرك آغزى گبى لرزه دار اضطراب ايدى .

اوزرنده هوگه تك گتورتديكى صراحي بولنان مدور ماصيه طوغرى يوريهرك معدسه سنه بربرينى متعاقب ايكي بارداق صو بوشالتدى .

بر لامپه يى سونديرمكده ايكن آنى نظر تدقيقدن كچورمكده بولنان (روز)

صوردى :

— عجا موسيو قارده ينه مى طالعسنز چيقدى ؟

جواب اولق اوزره (موريس) پانتالونك جيبلىرىنى آراشديردى . برقاچ « سـؤ » چيقاره رق آوجنك چيقورى ايچنده بربرينه چارپوب چينلاتدى . بعده بردنبره شاشقينجه سنه بر طور طاقندى . يلگنك بر جيننده قارخانه پاره لرندن يگرى فراتلق بر سكه بولمش ايدى كه : قيب قرمزى ، عادتا يكي اولان بو سكه هيچ خاطر و خياله گلميوردى .

— باق ، بنده بو پاره وارمشده اوينامدم . هيچ شهبه يوق كه بونى ده قونسه ايدم اوته كى زيانلرمى تضمين ايدر دم !

خدمتجى قاريسنه طوغرى دونهرك :

— روز ، حيوانلق استمزها ! بابامه هيچ برشى سويليه جكسك .

خدمتجى قاريسى ، شركاى ملغنت آرمسنده مفهوم ومعروف اولان بر تبسم طاسلاغى ايله :

— اوه ! موسيو بنم سكو تپرور لگمى بيلور .

(موريس) هيچ بر جواب ويرمكسزىن پارده سوسنى دوزلدرك آغير آغير (دور فوى) ك براز اول چيتمش اولديغى قپونك ياننه واردى . بر اقوريدورا بويجه گيتدى كه ، ذاتا اوطهسى بونك نهايتنده ايدى . فقط اول باؤل پدرينك قپوسى

پيشگاهندن كچمكه مجبور بولنديغى جهتهله بوتينلرني چيقارمىش ايدى . بويله جه
 كمال محجوبيتله، بيلمز توكنمز احتياطلر ايله آغير آغير قوريدورك نهائتنه قدر گيتدى .
 بوراده جيبندن بر آناختار دستهسى چيقاردى و بونلرى بربرى ايله بالتصادم چينلاتمامغه
 غايت دقت ايدەرك و نفسنى صيقى صيقى به ضبط ايلەرك قيوپي آچدى ؛ بو قيونك
 كمال اهتمام ايله ياغلانمش بولنان رزهسى هيچ سس چيقارمىدى . بونك اوزرينه آغزندن
 راحتلشديگنه دلالت ايدن بر « اوف ! » چيقدى . ايشتە نهايت اوطهسنى بولمش ايدى !
 صوينديغى صرەده، كنديسى بانقلرلى صويان برقار خانەده بولنمقده ايكن،
 پدرينك والدهسنك ، (هوگت) ك و (ژورژ) ايله (لوسيهن) نامندهكى ايكي
 قرداشنك آنى بانقه مأمورلرندن مركب بر ضيافتده ظن ايتلرى اعتقادينه قارشو
 شيطنتكارانه بر تبسم خفيف گوستردى . انسانك كندى عائلهسنى آلامسى نه قدر
 قولاي برشى ايدى، هله عالم حياثده اهميت عظيمه يي حاز اولان يگانه كيفيت، طور
 و وضع ظاهرى ايدى !

فقط ثروت يگانهسى اولان سكهسنى بر كرّه دها گورهرك آرتق تبسمى ده
 كسيلىدى .

مع مافيه قرال رنكلى چيلغين صاحلرى اوموزلرى اوزرنده يووارلانمق
 اوزره اويومش اولان (هوگت) زمان زمان آغزنى آچهرق دوداقلرينه « لباررا !
 لباررا ! » ديه بر اسم گليوردى .

طيشاروده، اوتلك باغچهسنده قوشلر اويانمغه باشلايهرق اوتوشيورلردى .
 طلوع ايتمكده بولنان خورشيد عالم آرا ايسه قوشلره تبسم ايتمگه باشلايوردى .

اوچنجى لوحه

ساعت صباحلين يدي بچنى چالمش ايدى . انگليزلرك خشين وبارد طورينه
 مالك اولان (ويليام) نامندهكى اوشاق دور فويك بيوك سالونندهكى مفروشاتك
 على الاصول توزلرني آليوردى . بر دنبره بو مشغوليت مهمهسى بر نعره شائقانه
 ايله فاصله دار اولدى :

— آه ! قوجه ويليام، سنك بوراده بولنشك نه اصابت !.. بن سكا تصادف ايدهميه جگم ديه قورقوب طور يوردم .

دور فويك اڭ صوك مخدومي اولان ژورژ نامنده اون آلتى ياشنده قوجه مان برچوجق قوللرى ايله يومروق اوريور مشجه سنه برطاقم حركتلر و قليج صاللايور - مشجه سنه دائرلر رسم ايدرك انگليزك ياننه گلدى . ويليام دليقانلنيك تام كوكسى اورته سنه ياپيشدير مق استديگى بر يومروق دن طار طارينه قاچه بيلدى .

— نصل ، موسيو ژورژ ، بوساعتده قالقدگرمى ؟

— باه ! سن بنم كمال سهولته ايركندن قالقدىغى بيلورسك .

بو سوزى سويليهرك بر قولتق صنداليهسى اوزرينه بر مشين چانطه ايله مکتبلى قاپوطني آتدى . صكره شابه سنى چيقاردرق كسيلش صاحچلى ، اكسز آلتى ، قوجه يناقلىرى ، سكونت عاديهسى ايله والده سنك گوزلرني اخطار ايتمگله برابر آره صره بر لمعه شيطنتكارى ايله پارلدايان ايرى گوزلرى و بونلرك مجمعى اولان او گوزل يووازلاق باشى ميدانه چيقدى . بيونى دموييلرك بيونى گي غايت قيصه اوله رق . جاكنتك آلتده مكمل بر مهاجم كوكسى قباردرق اوموزلرك مدوريت - متينهسى ايله بنينهك صلابت صحجه سنى اكمال ايلوردى .

چانطهسى ايچنندن بر قلم ، بر حقه ايله بر آز بياض كاغد آلدقن صكره اوشاغه طوغرى دوندى :

— بگا ياردم ايتليسك .

ويليامك ايرى كميچى يقالغى يره طوغرى اگيلدى .

— نه گي ، موسيو ژورژ ؟

چوجق قوللرني هوايه قالديردى . نه يه اولديغنى ويليام بيليورمى ايدى ؟ او نه زمان كه كندوسنه بو سؤالى ايراد ايدرسه عين جوابى آليوردى . جانم ، ژورژ آندن كونشك يرينى دگيشدير مستى استميوردى . بلكه بر گون بونى ده استيه - جگى طوتار . بو گون يالگنر عقل قبول ايدجك اولان شيلره اهميت ويريوردى . پك اعلى ، ايسته آنك استديگى بسيط بر شى ايدى . دون ، هر كس گي

اوده گیتمش ، بر اوفاق اکلنجه ایله سفاهت ایتمش ایدی . اوت ! یاوروجغز ، بر یومروق مجادلهسی سیر ایتک اوزره (نووو - سیرک) اه گیتمش ایدی ؛ فقط بوده مدت حیات ایچنده نادراً گوریلان مجادلهلردن ایدی ها ! . . . مجادلهچیلر الله ایچون حقیقی بر صورتده طاورانیورلردی . برینک برونی قریلش ، دیگرینک قبورغه کیمیکلری چوکمش ایدی . کرچکدن پک خوش ! نهایت دیدی که :

— ایشته بوندن طولای آنی یاپمغه وقت بوله مدم .

ویلیام مخاطبنه گیتدکجه دهها بارد بر طور ایله نگه انداز اولدی :

— فقط ؛ نهی یاپمدکیز ؟

ژورژ صیچرایهرق اوشاغی یقاسندن یقالادی .

— بو صباح سن بدلامیسک ، اللهی سورسهک ، بدلامیسک ، نهسک ؟

دیمک خیرلدامهیی اونوتدک ؟

— عفو ایدرسکیز ، او یودم .

— او یله ایسه ترجمه سینه وقت بوله مامش اولدیغم انگلیزجه وظیفه دن بحث

ایدلدیگنی آگلامیورمیسک ؟ شمیدی ده هر زمانکی گبی مترجملکده بنم یرمه سنک کچمکلگک الزمدر .

اوشاغک ایری کمجی یقالغی یگی باشدن اگیلدی . اوه ! مکمللاً ، شمیدی

مکمللاً آگلامش ایدی . بو قدر سوز صرف ایتدکده گوستردیگی غیرت ایله آتش ایچنده قالمش بولنان ژورژ آلنی سیله رک :

— زیانی یوق ! دیدی .

مع ذلك اوشاغی یومشالتمق ایچون بر قاچ خوشه گیدر کله صرفنک ایو

اوله جغه حکم ایتدی : شو سوگیلی (ویلیام) ک بختی آچیقدی . انگلترده

یشامش ، تمامیه کسب رویت و تربیه ایلشدی . عجبا اوراده ایکن کیمک خدمتده

بولنمشدی ؟

(ویلیام) عظمتفروشاغه باشلادی .

— شهر امینک ، موسیو .

(ژورژ) متعجب اولدی .

— بو ذات (بوقس) اویوتنی ایو بیلور میدی ؟

— هر حالده موسیودن آز .

— ذاتاً عکسنى سویلسه ایدک متعجب اولوردم .

(ژورژ) لوندره شهر امینک بوقس اویوتنی کندینک آز ییلسندن طولایی

قلبا محظوظ اوله رق سالون دروننده بر قاچ آدیم آتدی . فقط بردنبره آلی

قراردی ، برونک اوستنده ، ایکی گوزی آرسنده اوفاق بر بروشق ترسم

ایتدی ... بر آز امور جدیه پی ده دوشونک ایجاب ایدیوردی : انگلیزجه وظیفه سی

نرده ایدی ؟

اول امرده چانطه سنی بر اعتماد وجدانی ایله آرمیه رق درونندن مکتبه متعلق

برقاچ کتاب و دفتر ایله برابر خیلی مقدارده (سپورت) غزته سی چیقاردی . پک

زیاده تعجب ایتدی . انگلیزجه وظیفه سی بوراده بولمئوردی .

بونک اوزرینه باشنی اللری آرسنه آلی . عجباً شو ادبیات پارچه سنی نه یامش

ایدی ؟ پک زیاده بوزیلوب شاشیره رق سونگر کاغدی دفتری ایچنده کی اوراق

پریشانی برر برر بوشالتدی . اسکی بر یونانجه تمرین ، برده فرانزجه قویپه سنی ،

صکره اوزرلرینه (اوتوی) و (لونغشان) ده کی باشلیجه یاریشیر یازلمش اولان

دیگر کاغدلر ایله اسقریم ا اربانی و مواد ثقیله ایله زور آورک ایدن حریفلری

مصوردها برچوق اوراق پرمردی علی التوالی چیقاردی .

فقط انگلیزجه ترجمه نرده ایدی ؟ غائب اولمش ، اوچشمی ؟

(ویلیام) ک معاوتتی ایله برابر بتون اوراقک بر کره دها تدقیقنه باشلادی ؛

بر برینه یایشیق ایکی پارچه بولمادیغندن امین اولمق ایچون هر برینی بربری اوزرندن

آقیده رق پارمنی ایله آیری آیری معاینه ایدیوردی . بوتدقیقی متعاقب آیغه قالقدی :

— ایشته ، باباجغم ، یوق والسلام .

اللرینی جینه قویهرق سالونی فیلسوفانه بر ادا ایله مساحیه طاورانمقده ایکن

وهلة بر نعره مظفریت قوپاردی :

— طور، طور !

جییلرینک برنده برشی، یووارلاق حالنده بوکلمش بر کاغد، گرچکدن پاچاوره
 حالنه گلمش بر کاغد حس ایتشدی، بونک بوکوندیلرینی آغیر آغیر آچدی .
 باشدن ایکی سطری او قور او قوماز کال مسرتدن صیچرادى. تمام انگلیزجه
 وظیفه سی ایدی ؟

(ویلیام) دیدی که :

— وظیفه گز پک دوشکون بر حالده در .

— بن آلداندم ... کال اعتنا ایله صیقممقده بولندیغم شینک دونکی هجوم پرو-
 غرامی اولدیغنی ظن ایتدم ... حال بوکه او بالعکس بزم انگلیزجه وظیفه ایش ! ..
 صگره (ژورژ) کاغده توجیه خطاب ایدرک :

— گل، باقهلم ! دیدی . آوجی ایچنده بولنان کاغد یووارلغنی بر بالون گبی
 صیچرادهرق سوزینه دوام ایتدی :

— وظیفه من (میلتون) دندر .. غالباً بو آدم بر انگلیز شاعریدر .. ماداملر،
 موسیولر ! بو بیتلر (پارادی پردو) دن مقتبسدر ،
 (ویلیام) ه طوغری دوندی :

— سویله قوزوم ، بونک بزه نه فائده سی اولور ؟ بیلورسک آ، (پارادی پردو)
 غائب اولمش جنت دیمکدر ؛ اگر بوفی الواقع غائب اولمش ایسه آنی نه سن ،
 بولرسک نه ده بن .

شو لطیفه سنندن نشئه یاب اوله رق الارینی اویلقلرینه اوردی . شابقه سنی مأذوناً
 گیدن بر کوچک ضابط گبی جرأتکارانه بر طور ایله باشنه قویوب یره آیاغی ایله
 بر قاچ تکمه اوردی ؛ بعده قوللری گوگی اوزرنده چاپراز ، باشی آرقه یه مائل
 اولق اوزره (ویلیام) ک قارشوسنده طوس طوغری طوره رق :

— ایش بوندن عبارت دگل ، باباجغم ، آز چالشفق ایجاب ایدر .
 اوشاق ذاتاً مدور ماصه نک یانسه اوتورمش ایدی . واوگنه بر قاچ طبقه
 بیاض کاغد قویوب قلمنی ده حقه ایچنده ترطیب ایلیه رک منتظر بولنیوردی :

— موسیونك امرینه انتظاردهیم .

(ژورژ) كُ كندوسنه اوزاتدیغی ترجمه متننی آلهرق درعقب ترجمهیه ابتدار ایلدی . شعردن قطعاً مفتور و متأذی اولیهرق آغیر آغیر ، رحاوتپورانه برطور ایله یازیوردی .

گنج افندیسنك كندوسنه اوزاتدیغی بر سیغاره دن عبارت بولنان مقدمه . مزاجگیرانه قارشو متأنیانه بررد ایله جواب ویردی . او صباحلری قطعاً سیغاره ایچمیوردی .

بونك اوزرینه شمادی بر قولتق صندالیهسنه اوزانمش بولنان ژورژ مصاحبه ایدوب ایده میه جگنی صورتی . اوشاق جواباً دیدی که :

— رساملر مودلرینك سوز سویلسنه مساعده ایدرلر ؛ مترجملرده اویله در . بونك اوزرینه ژورژ سیغاره ایچمگله برابر بر چوق حکایه لر نقل ایتدی : اگر آنك احوال خصوصیه سی عریض و عمیق ، کنه حقیقیسی ایله ، حتی آنك بیله خارجنده اوله رق دوشونیه لك اولورسه انگلیزجه ترجمه دن وازکچیویرمسنده هیچ باس گورلمز . [قوندورسه] مکتبنده بولنه لیدنبرو اسقریم ، یوزمه ، کوردك چکمه ، یایا قوشمه یاریشلرینك کافه سنده دائماً برنجی مکافاتلری قزانیور ، هر نه که آرزو ایدرسه آنی یامسنه مساعده اولنیوردی . او ، کرچکدن برخو واردی ایدی . [ژانون] ، [لویی لوگران] ، [دردنجی هانری] مکتبی ایله مکاتب سائرده کی بتون آرقداشلرینی یره یوواریلامشدی . او [لاندی] نك براستقبال تنوری ایدی !

[مابعدی نسخه تالیه ده]

مجموعه آجودانیا

۱۶ نجی سنه

ذی القعدہ ۱۳۱۳

جزؤ ، عدد : ۵۵

ژان ژاق روصونک تریه اطفال حقنده کی تالیفنه یازدیغی مقدمه در :

اشبو مجموعه مطالعات و اعتبارات ، که ترتیب و نظامدن عاری و همان ناقصدر ؛ بر مادر نیک کردار و اندیشکارک خاطر ایچون باشلانمش ایدی . اول امرده بنم تصورم بر قاچ صحیفه بر خاطره ترتیندن عبارت ایکن ، استر استمز بحث بنی سور- کلیوب ، طویمقسزین بو خاطره برنوع تالیف اولیویردی ، که حاوی اولدیغی شیئه نظرله پک بیوک ، لکن بحث ایتدیگی مادديه گوره پک کوچکدر . آنی طبع و نشر ایچون تردد و بر کتاب تالیفی ایچون اوافق تفک برقاچ رساله یازمق کافی اولدیغی حین تصنیفده حس ایلدم . دها ایو اولسی ایچون بهوده بر چوق اوغراشدقدن صکره ، آنی اولدیغی گبی شویله جه عرض ایتکه کندیمی مجبور گوردم . چونکه اصل مهم اولان شی افکار عامه بی بو جهته دوندرمک و بنم افکارم ایو دگلسه ، دیگر لرنده دها ایو افکار تولید ایتک اولدیغندن ، وقتی بسبتون ضایع ایتدم ظن ایدرم .

بر آدم ، که انزوا ایتدیگی محلدن اوراقنی معرض عمومه آتار ؛ و آنلری ترویج و مدافعه ایدجهک طرفداری و حتی آنلرک حقنده نه مطالعه اولنیور ، نه سو- یلنیور ؛ آگا دخی معلوماتی یوقدر ؛ بو کیمسه خطا ایتمش ایسه خطالری بلا تفحص قبول اولنور .

بر ایو تریه نیک اهمیتی اوزرینه اوزون سوز سویلیه جگم . و حالا معتاد اولان

تربيه نك فبالغنى اثبات ايچون دخى اير كليه جگم . سائر بيك مؤلف آنى بندن اول
ياپمشلر . باخصوص هر كسك بيلديكى شيلرله كتاب طولديرمغى هيچ سومم . يالكر
شوراسنى آگلاتمق استرم ، كه برچوق وقتلردن برو عمليات جاريه عليهنه طوپدن فرياد
اولنمقده اولديغى حالده آنك يرينه برايوسنى تكليف ايتمك كيمسه نك خاطرينه گليور ؛
بزم عصر مزك ادبيات و علومى يامقندن زياده ييقمغه مائلدر . استادانه بر ادا ايله
اعتراض اولنور ؛ مسئله يي درميان ايتمك ايچون بشقه بر ادا لازم گلور كه عظمت-
فلسفه آندن محظوظ اولمز . بو قدر شيلر يازيلور ؛ وبونلردن اصل مقصد عمومك
فائده سيدر ؛ دينور . كافه فوادللك برنجيسى ، كه انسانى تربيه ايتمك صنعتيدر ؛ ينه
اونوديلور ! بيم موضوع بحتم (لوق) ك [*] كتابندن صكره اك جديد و طرى
ايدى . قورقارم كه ، آنلكى ، بيمكدن صكره ده اك جديد وتازه قالميه ، صباوتى
اصلا ييلمز ؛ يا گلش افكار اوزره گيدرلر ؛ گتدكجده يولدن چيقارلر .

اك عقلولر ، انسانلره بيلسى لازم اولاجق . شينه مصر اولورلر ؛ چوجقلىك
حالرينه گوره اوكرنه بيله جكلرى شينه دقت ايتمز . انسانى چوجقده آرارلر ؛
انسان اولمزدن اول نه ايدى اوراسنى دوشنمز . ايشته بيم جهد ايتديكم بوججك
تدقيقيدر . تاكه بيم قواعدم خيالدين عبارت و اساسسز اولسدر بيله مطالعه لرمدن
استفاده ايديله بيلسون . ممكندر كه ، بيم بيلسى لازم اولان شئي بك ايو گوره-
مامشدر . لكن واجب العمل اولان بحثى ايو گوردم ظن ايدرم . شاگردلر كزى
ايوجه نظر مطالعه دن گچورمكدن باشلايك ؛ زيرا حقيقه سز آنلرى هيچ بيليورسكز .
بنابرين اكر بو كتابى شو نظرله او قورسه كز سزك ايچون فائده دن خاليدر ظن ايتم .
التزام قاعده دينلان شى كه ، بوراده آجق حركت طبيعيدر ؛ بونى او قويا نلرك
چوغنى شاشرده جقدر . و شبهه سزدر كه بگاده اويوزدن اعتراض اولنه جقدر .
احتمالدر ؛ بونده حق سزده اولنيمه جقدر . بو كتاب او قنوركن تربيه اوزرينه بر بحث
ظن اولنمقندن زياده ، بر وهام كيمسه نك تخيلاتى گي اوقنه جقدر . لكن نه ياپيلور ؟

[*] لوق Locke انگليز حكما سندن بر فاضل مشهوردر . تربيه بشر حقنده بر كتاب
تأليف ايتمدر كه روصونك مطالعاتى اكثرثيا اومنبعدندر . ۱۶۳۲ - ۱۷۰۴

بن بشقه سنک افکاری اوزرینه یازمیورم ؛ کندی افکارم اوزرینه یازیورم .
 بنم گورشم بشقه آدم لر گبی دگل . و چوق وقتدن برو بوندن طولایی بنی
 تعیب ایدر لر . لکن بن کندیمه بشقه گوزلر و یرمک و بنده بشقه افکار گوسترمک
 بنم المذن گلورمی ؟ یوق ! بنم المذن گلان حسمده بول طاورانماق و کندومی
 هر کسدن اعقل ظن ایتمکدر . آگلایشمی تغیر ایتمکده المذن کلز ؛ لکن کندیمه
 امنیت ایتمک المذن گلور . ایشته بنم یاپه بیله جگم شی بودر ؛ و بونیده یاپدم .

بعض کره صورت تحقق گوسترسه مده اوقیانلره استر استمز قبول ایتمک
 ایچون دگلدر . بلکه بنم نصل دوشندیگمی آگا سویلکدر . شو شیئی ، که آنده
 بنجه هیچ اشتباه یوقدر ؛ نیچون صورت شک اوزره بیان ایدهیم ؛ ذهندن کچی بن
 طوس طوغری سویلرم . بن حس وجدانی سر بستجه بیان ایتمکله ، آنک حکم
 ونفوذی اوقدر ملتزم دگلدر که دائمًا دلیلمی برابر ایراد ایدرم . تاکه آنلر
 موازنه ایدلسونلر . و بن مؤاخذه ایدهیم . آنجق هر نه قدر بن کندی افکارمی
 مدافعده عناد ایتمک استمز سه مده آنلری عرض و بیان ایچون اوقدرده کندی
 مجبور بیلورم . زیرا اوبخشلرکه ، بن آنلرده سائرلرک رأیلرینه مخالف بولنورم .
 آنلر قید سزلغه شایان دگلدر در . بونلر اوشیپردر که آنلرک صحت وعدم صحتی نوع
 بشرک سعادت و یاخود نکبتنی مستلزم اولمغله بیلنملری اهمدر .

ممکن الاجرا اولان شیئی تکلیف ایدک ! سوزنی متصل بگا تکرار ایدر لر .
 بو ایسه یاپلقده اولان شیئی تکلیف ایدک ، یاخود بر ایولک تکلیف ایدک ، که
 موجود اولان فناقله اویوشه بیلسون دیمک گبیدر . بعض مادّه لرده بویله بر تصور ،
 بنمکیلردن زیاده خیالاتدر ؛ زیرا بوقاریشدرش ایوبی بوزار ؛ کوتویی اصلاح
 ایده من . بنجه عملیات حاضره اوزره کتمک بر یارم عملیات اتخا ذندن مرجحدر .
 هیچ اولمز ایسه آنکله آدمده تضاد آز اولور . و ایکی مقصد متخالفه بردن
 میل ایده من .

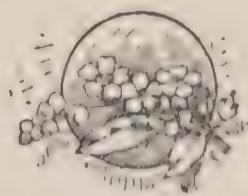
ای پدر لر ! ای والد لر ! یاپلسی ممکن اولانلر ، سنرک یاپمسنی مرام ایتمدیگنر
 شیلردر . بن سنرک اراده گنر اوزرینه سوز و یره بیلورمی یم ؛ هر نوع سیاحتده

شایان دقت ایکی شی واردر . بریسی مطلقاً بحثک ایو اولسی ، دیگری دخی
اجرا ده کی سهولتدر .

برنجی جهتهده مجوٹ عنہک شایان قبول و نفسنده قابل الاجرا اولسی ایچون
شیئک طبیعتنده ایولک بولنمق کافیدر . نتہکیم بوراده معرض تکلیفه قونیلان
تربیه نک انسانه مناسب و قلب انسانی یه پک موافق اولسی گی .

ایکنجی مادّه دقت بعض مواقعده معتبر اولان تعلق ونسبته مربوطدر . بنده
بو تعلق اتقاقی اولمغله الزم دگلدر . و بنا برین الی غیرالہایه تبدل ایدہ بیلور .
مثلاً شویله بر تربیه (اسویچره) ده ممکن الاجرادر . لکن فرانسہده اولہ ماز .
و بر دیگری متحوّل آدملرده و بر آخری کبرا آرمسنده اولہ بیلور . اجرا ده کی آز ،
چوق زیادہ لک وقت و حال و کیفیتہ گورہ اولمغله ، آنی تعیین ممکن دگلدر . مگر کہ
فلان و فلان بلده ، فلان و فلان حال و کیفیت ایچون قواعدک عملیات مخصوصہ سی
تعیین اولنه . شو قدر کہ بو عملیات مخصوصہ اساساً بنم صدم داخلندہ اولمغله
ترتیبہ گیرہ مزلر . دیگر لری آنکله مشغول اولہ بیلورلر . و استرلرسہ ہربری
مطمح نظری اولان مملکت و حال ایچون اشتغال ایدہ بیلورلر . بگا شو کافیدر کہ
انسان تولد ایدن ہرزردہ اولورسہ اولسون ، بنم تکلیف ایتدیگم شی آنک
حقنہدہ یاپیلاہ بیلاہ . و بنم تکلیفم آنلرہ یاپلقدہ ہم کندیلری ، ہمدہ بشقہ لری
ایچون اک ایو شی یاپلش اولہ . اگر بن شو تعہدی ایفا ایدہ مامش ایسہم شبہہ
یوق حقسنرم . لکن اگر ایفا ایتش ایسہم ، چونکہ بنم وعدم بوگا منحصر
اولدیغندن ، بندن زیادہ سنی طلب ایدنلرہ حقسنر اولورلر .

ژان ژاق روصو

خاطرات ناشنیده

[لهستان اسیلزادگانندن قونتس پوتوقا - وونسویچك]

وارشو واده فرانسزلر

۱۸۰۶ - ۱۸۰۷

مخاصمات ابتداییه

قونتسك سالونی - پرنس بورگز - پوتوسق - شاتوده رسم قبول -
قونتسك توالتی - ایمپراطوره صورت تقدیمی

فرانسزلردن پك چوغنی قبول ایدردم . زوجم بو مجالس مصاحبته دایماً اثبات وجود وایجاب ایدن مراسم تعظیمیه واحترامیده بگا معاونت ایلردی . بعضاً اویون اوینانور، اکثریا قونوشیلوردی . ایمپراطورك قائم برادری پرنس بورگز بزم مداومین بزمزدن ایدیسده هیچ بر کیمسه کندوسندن بیزار اولمازدی . مصاحباتك براز جدیته انقلاب ایتدیگی قیصه فاصله لر اثناسنده آیاغه قالدقرق اسکمه لر ی ایکشر ایکشر سالونك تا اورته سنده یرلشدیردیگنی و ایصلق چالهرق بو اشخاص صامته ایله رقص ایلدیگنی اصلا اونوده میه جیم . جسور جنرال اکسلمان، بر سینه صگره پترسبورغدن براینه گیدرکن وفات ایدرک اخوان و محبانی غریق یأس واسف ایلیان او سویملی لونی دوپهرینغور ، خوش صحبت آلفرد دونوآبی ، گوزل لانغرائثر و مرور زمان ایله ویاخود وجودلریله عدملری مساوی اولدیغنی ایچون اسملری صحیفه خاطرندن سیلنمش اولان پك چوق ذوات مداومین بزم- شبانه مزدن ایدی .

شاطوده حکم فرما اولان سکون ظاهر، هرکسی دوچار تعجب ایتدیگی و ماداملر ایمراتورک کندیلرینی گورمک ایچون پک او قدر آثار استعجال گوسترمدیگی جهتله پر حدت اولدقلری ائنده ناپولیون، هجوم پلانلرینی ترتیب ایدیوردی .

۱۸۰۶ سنه سی کانون اولانک اون سکزنجی گونی شدائد موسمدن احتراز ایتکسزین اویستول انهرینک اوته یاقه سنده ا پولتوسق ا دینلان کوچک شهرده تحصن ایتمش اولان روسلرک اوکته چیقماق مقصدیله بردن بره حرکت ایلدی . بر قاج گون بر نتیجه عظمایه موفقیت حاصل اولقسزین محاربه ایلدی . قیش هر درلو تشبثاته مانع اولدی .

متمادیا نزول ایدن باران یوللری اودرجه بوزدی که ، طوپلر چامورلر ایچنده قالدی . پک چوق عسکر چوقورلر ایچنده اولدی . بویله بر وقعه گورلماش اولدیغندن ، ذکا ودهای مسلی بو آنه قدر باجمله عناصره حاکم اولمق سریتنی محرز گورینان ناپولیون بیله دشمنی رخنهدار و مجبور فرار ایتدکن و فقط پک چوق زمان دهها مقاومت ایده بیله جک بر حالده بر اقدقن صکره عودته مجبوریت حس ایتدی . ناپولیونک اوغرا دیغی بویله برنجی بر عدم موفقیتک تأثیرندن قورقیلیوردی . و قورققدهده هرکسک حتی وار ایدی . حتی حکومت محلیه افرادی تتریه تتریه عودتنه انتظار ایتک ایچون شاطویه گیتدیله .

فقط جمله ناک موجب حیرت و تعجبی اوله جق درجهده غایت ساکن گوریندی . حتی : — «گوردیگزمی؟ چامورلرکز روسلری قورتاردی . طوک زمانتی بکلیه جگن .» بوسوزی متعاقباً اداره امور مملکتدن بحث ایدرک بالخاصه اردونک احتیاجاتی تدارک خصوصنده التزام بصیرت و انتظام ایتک لزومنی اخطار و محال و اشیا و استخدام ایدیه جک آدملر حقنده بر وقوف تام و بر طلاق حیرت فرما ایله تفصیلاته گیریشه رک، مغازملر تأسیسی ایجاب ایدن نقاطی برر اشعار ایلدی . بو سفر برنجی ملاقات گبی اولدی . شاطوده بولنانلرک جمله سی فتح وادارهیه استعدادی مبرهن اولان بودهای مجسمه، وسعت و احاطه کلیه سنه انکشت بردهان اولدقلری حالده عودت ایتدیله .

قائم پدرم بیله بو رسم قبولده کچن احوالدن مطلع اولمق ایچون بزه گلدی .
دها اوتوریر اوتورمز انسان و آت یوریشلرندن متحصیل بیوک برولوله ایشیتدک ،
مگر پرنس مورا ، کمال دارات ایله گلیور ایش . اوده معیتنده ارکان حربیه
هیئتی اولدیغی حالده بو قیصه محاربهدن عودت ایدیورمش . هر نه قدر پرنسک
بتون اوک قره غوللرینی قورشون منزلی داخلنده اولدیغی حالده طولاشمق معتادی
ایسهده برکت ویرسون یوقلامهده کیمسه نك ناموجود اولدیغی آگلاشلدی .

بر قاج گون صکره قادینلر ایچون بر محفل ترتیب ایدیله جگی اعلان اولندی .
بیوک آدمی گورمک و محاکمه ایتک صرهمی بزده گلمش ایدی ! حس ملیت بو
صرهده براز تهج ایلدیگی جهتله گوزل بر تووالت یایمق ایجاب ایدیوردی . بن ،
بتمکندن زیاده سیله ممنون اولدم . آز آچیق اولان وجودم (آلامتیلد) صرمه
و اینجو ایشلمش سیاه قطیفهدن معمول بر روبا کاملاً نظر دفته مستور بولنیوردی .
(آلا وان دایق [۱]) بر یاقهلق ، خفیف خلقه ییغینی ایله بتون مجوه راتم بو قیافت
اصیلانه و ساده گییه موافق کلمش و فقط حقیقتی سویلنه جک اولورسه او زمان
تازه و متبسم اولان چهره مله بر تضاد تشکیل ایتش ایدی . او زمانک مودرسی
هنوز بو (فانطازیه) قیافتلرینی ترک ایتماش ایدی . بو قیافتلری قبول ایدنلرک
برنجیلرندن بریده بن ایدم . مشاطت وزینتمک موده غزته سندن زیاده صنعتکارانه
اولدیغی قبول ایدیلیوردی .

اقشامک ساعت طقوزینه طوغری شاطویه وارلدی . قادینلری گورمک ایچون
اطرافده طوپلانمش اولان صرمه شیریدلی بر اردونک آرسندن کچمک ایجاب
ایدیوردی . بن قائم والدهمک آردی صره یوریور ، مزیناتمک اهل وقوف
و مشکلیسند بر طاقم ناظرین اوزرنده حصوله گتوره جگی تاثیر حقننده بر فکر

[۱] وان دایق Van Dyck فلامان مکتبک مؤسسارندن معدود بر رسام ماهر درکه
۱۵۹۹ده آنورسده طوغمش و ۱۶۴۱ ده وفات ایتشدر . کندینه مخصوص بر طرز تلبس
و اوزمانک موده سندن اولان و اوموزلری اوزرینه یایلان کتان یقالغی ، اوپالی بر نوع
دانته لادن ایدی .
للطابع

آله بيلك مقصديله صانمه ، صولمه باقنيوردم . اعتراف ايدر مکه معانی تقدیریه بی
متضمن اولان بر فیصلدی آره سنده صرف فرانسزجه اولان :
— آه ! پک طبیعی !... اسکی بر چرچیوه دن چیتشمش گوزل بر تصویره
بکزه یور . پارسده بونک گبیسنه تصادف ایدلمز .

جمله سنی ایشتیگم زمان پک زیاده ممنون اولمش ایدم . بزى — مؤخرأً ایمراطور
نیقولانک امریله — موسقووادن بورایه گتورلمش اولان الواح تاریخیه نك بولندیغی
او مزین صالونه ادخال ایتدیله . صالون پک زیاده تنویر ایدلمش ایدی . بزم
گیردیگمز زمان یان یانه دیزلمش بر چوق قادین دها وار ایدی . انتخابده مشکلیسنده
گوسترلمدیگی جهتله حضار پک زیاده ایدی .

ایجه زمان بکلده . ایشک حقیقتنی سویلیه جک اولورسه ق هم مراق ایچنده
ایدک ، همده قورقیوردق . بردن بره صالونک سکوتی بر فیصلدی ایله مختل اولدی .
قبونک ایکی قنادی گورلتی ایله آچیلدی . موسیو طالیران جهراً و آگلاشیلور
بر صدا ایله دنیایی تتره تن :

— ایمراطور !

کله ساحرانه سنی تلفظ ایدرک ایلر اولدی . آرقه سندن ناپولیون گورندی و اطرافه
باقق ایچون بر مدّت توقف ایتدی .

حیرت فرمای عقول اولان بو آدمک پک چوق تصویرى موجوددر . تاریخ حیاتی
حقنده بو قدر مؤلفات وجوده گتورلمشدر . اسکی عسکرلرینک اولاد واحفادی
طرفندن سویلننن کافه مناقبی حائز اولدیغی خاصه هیجان آوری او قدر زمان محافظه
ایدجک ، که اخلاف بیله ناپولیونی بزم قدر ، بلکه بزدن دها ایو طانی یه جقلردر . فقط
اگ کوچ آگلاشیله جق برشی وار ایسه او دخی کندوسنی برنجی دفعه گورنلرده
حصولی طبیعی اولان تاثراتک نه درجه عمیق ، نه درجه غیرمأمول اولدیغیدر ، بگا گنجیه :
بر نوع حیرت ، بر تعجب صامتانه ، هر نوع خوارقک ظهورنده انسانه استیلا ایدن تحیرلره
مشابه بر حال ایچنده قالدیم . بگا باشنک اوزرنده بر دائرة نورانی وار گبی گلدی .

بو برنجی حیرتدن قور تیلوبده کندمه گلدیگم زمان لایح خاطر م اولان فکر یگانه ، بویله بر ذیرو حک ابدیاً اولمک ، بو قدر قوی گورینان بر هیئت عضویه نك ، بودرجه واسع بر دهانك اصلا محو اولمق احتمالنك موجود اولمدیغی ایدی !... طرفدن کندوسنه بر ابدیت مضاعفه بخش ایدیوردم .

قطعياً اعتراف ایدرمکه بنم اوزرمده آنك حاصل ایتدیگی تأثیر، شدت وتازگی خیالمدن انبعاث ایتش ایدی . فقط هر نه دن اولورسه اولسون حس ایتدیگی ساده جه حکایه ایدیورم .

قائم والدهم ایمپراطورك گیردیگی قیونك یاننده ایدی . ایمپراطور اول امرده کندوسنه خطاب ایدرک ، زوجی حقنده کلمات توجهکارانده بولندی . قونت پوتوقی رئیس مجلس ایدی . بعده صره بگا گلدی . اودرجه متهیج ، اودرجه متأثر اولمش ایدمکه بگانه سویلدیگنی شمدی تخطر ایده میورم . احتمالکه گنج قادینلرک جمله سنه سویله نیلان کلمات عامیانه دن بری ایدی . بنمده بدلاجه بر جواب ویردیگمه هیچ شبهه یوق . زیرا بگا بر نوع نظر تعجبله باقدی . بو حالی بنی دها زیاده شاشیرتدی . هر شیئی اونوتدیردی . یالکز بگا خطاباً سویلدیگی بر قاج سوزله برابر سیماسنده ظاهر اولان لطیف ، طاتلی بر تبسم هنوز خاطر نوازمدر . بر قادینه خطاب ایتدیگی اثناده معتادی اولان بو تبسم ، نظرینك انفاذ ایتدیگی خوف و خشیتی چهره سندن ازاله ایدیوردی .

سالونی چابکجه طولاشدی . قادینلردن اکثری بوراده بولندقلری حسابیله حصوله گلان امیدلردن بحث ایتک استدیله . فقط بر رسم تقدیمه یاقیشمیان بوگی تهیجات وطن پرورانه یه برر کله ایله مقابله ایدرک ، یارم ساعت صکره بزه یول ویردی . گیردیگی قیونك اوگنه گنججه موسیو طایرانه جهراً دیدی که :

— نه قدر گوزل قادینلر !

بونى متعاقب بر دها دونهرك الیه نازکانه بر سلام ویردی . آندن صکره دائر مسنه چکیلدی .

ظرافت ز نپرستانه

موسیو طالیرانک اوندہ بالو - لیوناطہ بارداغی - ایمپراطورک بالذات اوینادیغی
برقونتردانس - مادام والهوسقا - بر غروز - پرنس مورانک
کوچک دائرہ لرینک آناختاری .

ایمپراطور محاربه ایدلمدیگی جہتلہ اکلنیک آرزوسندہ بولندیغنی اشاعہ ایلدی .
وقت مساعد ایدی . قارناوال یگی باشلامشیدی . مع مافیہ اورتہدہ بر مانعہ وار
ایدی . آزادی پرستان بتون خانہ لری استیلا ایتمش ، ہریردہ او صاحب لری بزم گبی ،
ایشی اولورینہ باغلا یہرق ، برقاق اوطہیہ یرلشمش ایدی . بو جہتلہ بویلہ یرلردہ
بالو ، اگلنجہ ترتیب ایتک محال ایدی . یالکز شاطودہ بر جمعیت کثیرہ بی اجتماعہ
دعوت ایدہ جک اولان پرنس پونیا تووسکی دخی ایمپراطورک بولنسی حسابیلہ
صیقلش ایدی .

پک چوق مذاکراتدن صکرہ بالونک باش ماینجی و خارجہ ناظری موسیو
دو طالیرانک خانہ سندہ ویرلمسی تحت قرارہ آندی .

ایمپراطورلہ بتون پرنس لردہ او بالویہ گلہ جکلر . الی قدرہ قادین بولنہ جنی
قویاً سویلندی ایسہدہ ، بو شدتلی رسم قبول بویلہ مراسم خصوصیہ نک اجراسی
حاندہ استعمال اولنہ گلان بیٹک درلو حیل و دسایس عادیہیہ مقاومت ایدہمدی .
فی الحقیقہ بو بالو . هیچ بر فاندہ سی اولدیغی حالہ بولنسی ہر حالہ آرزو ایدی لان
بالوردندر . بن زماننک ائ نازک ، ائ عاقلی اولمق اوزرہ مشار بالبنان اولان
صاحب ضیافتی یقیندن گورمگہ پک زیادہ آرزو کش ایدم . کندوسیہ ایو گوریشنلر
مہارت و مستغرق اولدیغی توجہ لری اعظام ایدہ ایدہ طالیرانی کوکلرہ چیقاریورلردی .
فقط او زمان بنم اوزرمدہ حاصل ایتدیگی تأثیرہ گورہ بنای حکم ایدہ جک
اولورسہم طالیران ، ہر شیدن یقشمش اوصانمش ، حریرص ثروت و طبیعتسز ،
مسدکسز اولمق اوزرہ اتہام ایدہ رک نفرت ایتدیگی بر افندی نک توجہ اتنہ مفتقر ،
والحاصل وجہاً ، رنجیدہ گورنیوردی .

تا سالونك اورتەسنە قدر كمال ادبلە ايلروليهرك النده بر حاوولى اولديغى حالده
صكرەدن گورمە ديه تحقير ايتديكى او حكمداره بر قدح ليموناڤه تقديم ايتديكى
گوردىگم زمان حس ايتديگم حيرتى تعريف ايدەم .

موسيو طاليرانك بالوسندن عودت ايتدم « حاضر بولنديغم بالولرك اڭ مراق
انگيز اولانلردن برى دە بوبالو ايدى . ايمپراطور بوبالوده بر اقونتردانس اوينادى كه
مادام والهوسقا ايله تاييد ارتباط ايتسنە وسيله اولدى .

بگنا كولهرك ديدى كه :

— رقصى نصل بوليورسكز ؟ بئمله استهزا ايديورسكز مأمولندهيم .

جواباً ديدم كه :

— ذات حشمتپناهكز بيوكلكگكزه ياقيشه جق صورتده مكمل رقص ايديورسكز .
بو مكالمەدن براز اول ناپوليون نديمه مستقبهسى ايله بئم آره مده اوتورمش
ايدى . برقاچ دقيقه قونوشدقدن صكره اوتە طرفده اوتورانك اسمنى صورتدى .
بن جواب ويرنجە احوالنه تماميله واقف بر طورله آنك طرفنه دوندى .

او زمانلر آڭلادق كه موسيو طاليران بو برنجى ملاقك ثمره بخش موفقيت
اولسنى انتاج ايدەجك و مشكلات ابتدائيهي محو ايليهجك نقطه لره قدر توسيع
نظر دقت ايتمش و ناپوليون سلسله فتوحاتنه بر پولونيا قادينى ده ضم ايتك آرزوسنى
بيان ايدر اتمز درحال انتخاب ايدلمش ايدى . حتى ايمپراطورك قونتردانسدن صكره
النى صيقديغنى گورنلر و بونك بر ملاقاته بدل اولديغنى ادعا ايدنلر بيله بولندى .

حقيقه ايرتسى اقشام ملاقات وقوعه گلمش . روايته نظراً ناپوليونك رجال ،
مهمه سندن برى او گوزل قادينى بولمش ايش . آشاغى طاقمن اولان برادرينك
هيچ بر لياقتى اولمن بردن بره ترفيع رتبه ايلديكى ، ويريلان مجوهراتك رد
ايلديكى حقنده روايتلر چيقدى . هر كس آغزينه گلنى بيلوب بيلمن سويلدى .
لطيفه اولق اوزره انواع اختراعات ميدانه آلدى . كوله منلردن سايس رستمك (۱)
بيله صاغدجلق خدمتى گوردىكى ادعا درجه سنه وارديرلدى ! . . . بويله بر فرصت

(۱) ناپوليونك بو اسمده مصدرن برو خدمتنده بولنان برآت اوشاغى واردى .

اله کچر سه نهر سو یلنمز؟ ایشک جهت حقیقه سنه کلنجه: جمعیه قبول ایدلمش برقادینک بودرجه اظهار سهولت ایتمسندن و [اولم] [۱] قلعه سنندن از مقاومت گوسترمسندن طولایی جمله من متأسف اولدق . فقط هر شیئه بر رنک مخصوص ویرن زمان پک خفیفجه عقد ایدیلان بو رابطیه بررنک ثبات و وفا کستری بخش ایدی که ، بدایتده قسماً منظور اولان عدم انتظام ، رفته رفته زائل اولدق ، مادام والهوسقا بالآخره زمانک اڭ زیاده جالب دقت اشخاصی میانده داخل اولدی . حلاوت بخش خاطر اوله جق درجه شیرین ، رسام شهر غروزلک چیره دستی مهارتی اولان اشکالدن برینی مخطر و گوزلری ، آغزی ، دیشلری صوڭ درجه گوزل ایدی . خنده لری اودرجه مسرت آور ، نظری اودرجه طاتلی ، سسنگ هیئت مجموعه سی اودرجه جاذبه پرور ایدی که ، علام ملاحظدن برینک نقصانه احتمال ویریله مزدی .

هنوز اون آلتی یاشلرنده ایکن اصلاً میدانه چیقمیان بر پیر سالدیده ایله ازدواج ایتمش اولدیغندن ، جمعیت آره سننده کنج بر طول گبی گورینیوردی . بهار شبابک اوائل لطافت اشتهالنده و حال و موقع جهتیه پک راحت ودغدغه سر بولندیغندن پک چوق گفتگویه سببیت ویرمکه وهرنه قدر ناپولیون ، مفتونلرینک اڭ اخیری ایدیسده برنجیسی اولدیغنی ادعا ایدلمکه ایدی .

ایمپراطور انتخابکرده سنی اله کچوریر کچورمز او عاللهیه منسوب پرنسلرده کندوسنی تقلید ایتمک استدیله . فقط غالبیت بو تشبث کستاخانه ده یاری یارییه اولدیغندن مشکلات موجود ایدی .

بر صباح پرنس مورانک سر کاتبی موسیو ژانوییه نک ورودینی بگا خبر ویردیله . موسی الیه النده بر آناختار اولدیغنی حالده سوکلوم بوکلوم ایچرویه گوردی . سوزه نرهدن ابتدار ایده جگنی شاشیردیغندن ساکت طور مقده و بگا باقغه جسارت ایده میدرک متصل النده کی آناختاری چویرمکه ایدی . بن بو حالنی گورر گورمز شاشیرمش و نه دیمک استدیگنی آگلایه مدیغندن معذب اولوب قالمش ایدم .

[۱] ورتبه رغه طونه نک صول جهتنده واقع در .

بووقعه نك ايودن ايويه آ گلاشلمسى ايچون اوتوردىغىز دائره نك موقعى حقنده بر قاج سوز سويلك لازمدر . قائم والدهمك اوتوردىغى قات ايله ، پرنس مورايه ترك ايتديگم بيوك دائره نك بولنديغى آلت قات آرمسندە بر چوق كوچك اوطلر واردر . قائم والدهم غايت صغوق هوالرده بورالرينى قوللانوردى . زيرا بو اوطلر گيزلى بر مرديون وساطتيله غايتله صىجاق اولديغى حالده يكدىگرينه آچيلور .

بو ظريف عزلتگاه اون بشنجى لوتى اسلوبى اوزره تفرىش و تزىين ايدلمش و بيوك دائره نك خصوصى بر دائره سى اولمق اوزره طائىلمش اولمقلا ، آناختارى ، پرنس مورانك قوناغمزده اقامت ايتمگه گلدىگى زمان ، كندى آدملرينه تسليم ايدلمش ايدى . اوزماندن برو اونودلمش و كيمسه نك خاطرينه گلمامشىدى . ايشته موسيو ژان وييه نك آلدىغى امر بو آناختارى بگا ويرمكدن عبارت ايمش .

موسيو ژان وييه ن ، نازك فكرلى بر ذات اولديغندن ، مأمور اولديغى شئي نك نه درجه مغاير آداب اولديغى حس ايدىور و كندى مقصدىنى آ گلايه مديغى گوردجه ايكي قات صيقيلوردى . باخصوص قائم والدهمله بر قاتده اقامت ايتديگم جهتله گيزلى مرديونى قوللانمغه هيچ بر احتياج اولمديغى ، آناختارك بىم ايچون فائده سىز برشى اولديغى آ گلاتدقجه اضطرابى برقات دها زياده لشيوردى .

بىم مقصددن نه درجه اوزاق اولديغى آ گلاينجه . پرنس حضر تلىرينك بىمله هر وقت هم مجلس اوله مدقلىرندن متأسف بولندقلىرىنى ، بعضاً بو گوزل اوطلرده چاي اگنجه سنه گلورلرسه ممنون اوله جقلىرىنى بيان ايتدكلىرىنى سويلمگه جسارت ايدنجه ، تكليف واقمك تضمين ايتديگى نكات شنيعىنى آ گلادم . بردن بره حدتلىدم .... موسيو ژان وييه گوزلرمدن حدتمى آ گلادى . بىچاره او حاله گلدى كه . آز قالدى اوتوردىغى اسكمله دن دوشه جك ايدى . اوتوردىغى يردن موازنه سنى غائب ايتديگى حالده قالقدى و بر قونصوله طوغرى ايلرولدى . او بلالى آناختارى اورايه قويدقندن صكره عزيمته حاضر لانه رق بگا بر سلام احترامكارانه ويردى ... بن كندى زور ايله طوتيوردم .... گوردىگم حقارت بنى ازمشدى . ممكن اولديغى قدر كمال استحقار

ایله تبسم ایدرک موسیو ژان وییهیه : پرنس حضرتلرینک قائم والدمک حقنده
 گوستردکلری علو توجهاندن پک زیاده ممنون قالدیغنی وسننک زیاده لگی حسبیلله
 پک چوق غلبه لکلی جمعیتلرده بولنه میه جغنی و ممکن اولسه ایدی پرنس حضرتلرینک
 تکلیفات نازکانه لرندن استفادیه قیام ایده جگنی و براقیلان آناختاری قائم والدمه
 تودیع ایده جگمی پرنسه سویلرینی رجا ایتدم . قیونک یاننده طوگوب قالمش
 اولان بی چاره سر کاتبی کمال غرور ایله سلاملیه رق سالوندن چیقدم .

مترجمی

احمد راسم

[قونئس پوتوقا - وونسوویچ]

اطفالہ تاریخ نصل او قودیلور

انسانلری طانیق ایچون (ایش) ده گورمک لازمدر . خلق ایچنده سویلرلر ایکن دیکلنه جک سوزلرنی گوسترلر . ایشلرنی گیزلرلر . لکن تاریخده هرکسک افعالی پرده آلتندن چیقمشدر . اوراده آنلر فعلیات ایله محاکمه اولنورلر . آنلرک سوزلری بیله کندولرنی تقدیر ایتمگه یاردم ایدر . زیرا سویلرلر ، ایشلرلر مقایسه ایدیلهرک نه اولدقلری ، نصل گورنمک استدلرلرله برلکده گوریلور . آنلر نه قدر تبدیل شکل ایتمک استسلر او قدر رعنا آگلاشیلورلر .

اعتراف ایتملدرکه بوتحصیلکده برچوق تهلیکهلری ، محظورلری وارددر . کشی کندوسنی بر نقطه نظرده طوتهرق اورادن ابنای جنسنی حقانیتله محاکمه ایتمک مشکلدر . تاریخک بیوک قصورلرندن بریسی اودرکه ، انسانلری ایو جهتلرندن زیاده ، کوتو طرفلرندن تصویر ایدر . گویا تاریخک فائدهسی یالکز انقلابات وحادثات عظیمیه منحصر ایمش گبی ، بر قوم ، بر اداره آسایشپورور آلتنده امن و حضور ایله چوغالوب فیضمند اولدیغی مدتجه تاریخ سکوت ایدر ! تا او قوم ، کندو کندوسنه کفایت ایددمیه رک هم جوارلرینک ایشلرینه قاریشور ، یاخود آنلری کندو ایشلرینه قارشیدیررسه اوزمان سویلرگه باشلار . تا او قوم زواله میل ایتمدکجه آنی عیوقه چیقارمنز . بتون بزم تاریخلرمنز بیتوره جکلری یردن باشلار . بری برلرنی خراب ایدن قوملر اوزرینه بزم پک صحیح تاریخلرمنز وارددر . لکن کندو حاللرنده تکثر و ترقی ایدن قوملره دائر تاریخمنز گورلماشدر . بو قوملر ، تاریخلرک کندولرینه دائر سویلیه جک بر سوز بوله مدقلری قدر بختیار ووعاقلدرلر . صحیحاً بن گوریورمکه ، اک ایو یول آلان قوملر کندولرندن اک آز بحث اولنلردر . دیمککه ، بز فنادن بشقهسنی بیلپورز . ایونک عصری یوق

گبی در . شهرت بولانلر گویا یالکیز کوتو عد ایدیلان قوملردر . ایولر اونودلمش ،
قاله آلمانمشدر . ایشته تاریخ دخی (بو مسلگی ایله) فلسفه گبی نوع بشره
افترا ایدر .

فضله اوله رق تاریخده تصویر اولنان وقوعاتک دخی صورت حدوثلری وجهله
صحیحاً ترسیم اولنمدقلری درکاردر . آنلر مورخک قفاسنده تغیر شکل ایدرلر ،
مورخک منافعه گوره بر قابله افراغ اولنورلر و آنک افکار فاسده سنک رنگنه
بویانورلر . بر وقعه نصل وقوع بولمش ایسه او یله جه گورمک ایچون او قویان
کیمسه نی صحیحاً محل واقعه یه کیم قویه بیلور؟ جهالت ، یا خود طرفدارلق هپسنی
بوزار (۱) بر فقره تاریخیه نی تغیر ایتمکسزین یالکیز آگا متعلق احوال و کیفیاتی
اطناب و ایجاز ایتمکه نه متخالف صورتلره قویق ممکندر ! بر مادده نی متنوع نقطه

ایتدم گوردم که ، وقعه نک فاعلرندن طرف
غالبی موفقیتندن طولایی برچوق بشناعت
اسنادیله تلعین ایش . واقعا کندوسنه کلجه یه
قدر بیات ایکی یوز ییلدن برو او وقعه نی
یازنلرک هپسی او یله ایتمش ، مغلوبک فضائلنی ،
غالبک ردائلنی ذکر ایله گلش ایدی .
و فی الحقیقه غالب مدمن سیئات ، مغلوب مجبول
بالحسنات ایدی . حال بوکه بر وقعه نک فاعلی
اولان ایکی آدمدن برینک ایولکله ، دیکرینک
کوتولکله مجبول و یا مشهور بولنقلغی ذات
وقعه نک ماهیتنی تبدیل ایدمه یه جگی گبی ابو
اولان ذاتک تدبیرسزلگیله فوت ایتدیگی
فرصت ، شخص لثیمک سیئاتی حقنده ایراد
ایدیلان ادله ایله تضمین ایدیه میه جگندن ،
کندوسنه بر مکتوب یازهرق ، محاکماتنده
حقیقتی طرفدارانغه فدا ایتمش اولدیغنی ،
ورویاسنده شیطانی گوروبده چهره سنی ،
وته دن برو ذهننه نقش اولمش اولان اوصاف
وصور قبیحه ایله نسبت قبول ایتیه جک صورتده

(۱) اصحاب معارف و کالدن بر ذات بروقت
بر تاریخ یازیوردی . بن او کتابی باصه جق
اولدیغمدن یازدقجه مسوداتی بگا گوندریوردی .
بنده قبل الطبع او قویوب استفاده ایدیوردم .
بو ذات ایله ذاتاً آره مزده کی معامله ، معلم ایله
متعلم آره سنده کی معامله نک عینی ایدی . بن
آندن دائماً او گره نور ایدم . اوده بگا دائماً
او گرتمکدن متلذذ اولوردی . بوجهتله بن
معلوماتنی توسیع ایچون آره صره آگا
اعتراض ایدردم . اوده بو اعتراضلرمی معقول
بولورسه قبول ایدر ؛ بولورسه اسبابنی ایراد ایله
رد ایدردی . جاصلی بنی تعریض و مؤاخذیه
آلشدیرمشدی . و بو تعریض و مؤاخذیه ایسه
بگا مطالعه ایتدیگم شیلر اوزرینه محاکمه
ایتمگی او گرتمشدی .

ینه برگون تاریخک مسوداتی او قیوردم .
هپزک بیلدیگی بر وقعه مشهوره نی نقل ایتمش
و کندوسنجه بو وقعه نک حاصل ایتدیگی فکر
اوزرینه برده محاکمه ده بولمش ایدی . دقت

نظر لره قويك ، ينه او ماده اولديغي گوجله گوريله بيلور . حال بوكه نظر ايدنك گوزندن بشقه تغير ايدن بر شي يوقدر . بر واقعه صحیحی وقوعنك خلافته گوستردك بگا سويلك شان حقيقت ايچون كافيدير ؟ قاچ دفعه لر زياده ، يا نقصان اولان بر آغاچ ، صاعده ، يا خود صولده بولنان بر قيا ، روزگار ك قالديرديغي بر توزلي قاصرغه بر هنگامه كارزاده فيصل ويرمشدر . و آگا كيمسه دقت ايتامشدر . اما بو حال ، مورخك گويا هر يرده بالذات بولنمش گي ، مظفريت ومغلوبيتك سببني كمال تا مين ايله سزه نقل ايتمنه مانع اولورمي ؛ آنجق سبب بگا مجهول اولنجه فعللر نه ايشمه يرار ؟ سبب صحیحی بيلديگم بر واقعه دن بن نه درس استنباط ايدم بيلورم ؟ واقعا مورخ بگا بر سبب گوسترد . لکن آني يالاندن دوزر . تدقيقات تاريخيه دينيلهرك بوقدر گورلتی ايديلان شيدده ظن وتخمين صنعتی دركه ، بر چوق يالانلرك آرمسندن اك زياده صحته مشابه اولاني سچمكدن عبارتدر .

سرد ايتديگی مطالعاتك صواب محض اولديغنه بو حكايه جكده دلالت ايدم بيلور . بر مورخ هر نه وقت حكايه ايتديگی بر وقعه ماضييه بي بالذات ايچنده بولنديغي بر وقعه گي بازار و آنده هر درلو حسيات وانفعالاتدن تجريد نفس ايدرك فوطوغرافك منظوراتی لوحه زجاجه نقش ايتمی گي عينيله ضبط ايلر و باخصوص محاکمه ايدم جگم ديه ذات وقعه بي اسديگی گي اگوب بوكك صنعتندن واز كهرهك آنك محاکمه سنی او قویانلرك فكرينه ترك ايلر ايسه ، بحق وظیفه سنی ايفا ايتمش بر ناموسلی آدم عد اولنور . بو شرطلره رعایت ايتيان مورخلره ايسه استقبالده گله جکاری آلداتمق ايچون يازو يازمش نظريه باقيلور . و بن شبهه ايتم كه هر مورخ - معنای صحیحيله - تاريخ دگل ، كندی ظنون وتخیلاتی بازار .
للطابع ابوالضیا

لطيف بولجه اظهار حيرت ايدن آدمه ، سبب حيرتی نفرس ايدن شيطانك « نه قدر تعجب ايتسهك بری وار . گوربورسك يا بنم او صورتلره وجهاً من الوجوه مناسبتم يوقدر ، فقط - چه چاره قلم دركف دشمن است » ايتديگی تخطرايله وقعه بي - ولوفاعلی شيطاندن سدس اولسون - اولديغي گي ، يازوب محاکمه سنی او قویانلرك حوصله ادراكنه ترك ايتك اولی بولنديغنی اخطار ايتمشيدم .

بگا شو جوانی ويردی :
« - - - دنيا بر آرميه گلسه بن او ناندانه اولان محبتك الجاآتندن بشقه برشی يه مم »
يك اعلا اما ، مورخك بشقه ، الجای محبت ويا سائقه نفرته يازو يازمق بتون بتون شقه ! ...

ايشته روصونك تاريخ و مورخ حقنده

سز هيچ [قلوپاټر ۲] ياخود [قاصاندر ۳] يا بونلر ك نوغندن سائر كتابلر او قومديكز مي ؟ مؤلف بر وقعه معلومه يي انتخاب ايدر . صگره آني كندو مقصدينه اويديردق واصل و جودى اوليان اشخاص و تخيلى اوصاف ايله ، والحاصل كندو اختراعى اولان تفصيلات ايله زينتلىدردك او قونديغى وقت خوشه گتمك ايچون يالان يالان اوستنه ييغار . بن بو مصالير ايله سزك تاريخلر كزك مايننده چوق فرق گورم . شوقدر وار كه مصالجي كندى خياله كندى دهها زياده صحت ويرر ؛ و مورخ سائر ك خياله محكوم اولور . استنورسه بن بوگيا شوننده علاوه ايدر م كه ، برنجى ، يعنى مصالجي ايو كوتو آدابہ دائر برشى مراد ايدر ؛ ديگرى ايسه آني هيچ قيد ايمز .

بگيا دينه جك كه ، تاريخك صدقندن زياده ملتزم اولان اخلاق و اوصافك حقيقتى در . مادام كه قلب انسانى لايقيه تصوير اولنه ، وقوعاتك صادقانه نقل اولنوب اولناملرى او قدر مهم دكلدر . زيرا نصل اولسه ايكي بيك ييل اول

و قيصرله انطوان گي او قتاويده دام حسننه گرفتار اتمگه چالشدى ايسه ده ، او قتاوك مكاتى اويله بر آشفته هزار آشنايه مغلوب اوله جق مرتبه لردن بالاتر اولديغندن ، اميدينه ظفر بوله ميه جغنى آگلاينجه بر انگرك ييلاننه قواني صوقديره رق تلف نفس ايلدى . بونك احوالنه دائر يازيلان كتابلر ك اكثرى مصال مقوله سى اولديغندن روصو آني آگلاتمق استر .

[۳] قاصاندر . ما كه دونيا حكمدارى (آنتى پاټر) ك اوغلى در . قبل الميلا د ۳۵ ده تولد و ۲۱۹ ده پدرينه خلف اولدى . اسكندر كبيرك والده سنى و اوغلى قتل و همشيره سنى تزوج ايلدى . قبل الميلا د ۲۹۸ ده اللى آلتى ياشنده وفات اتمشدر . بوگيا دائر يازيلان كتابلر دخی اكثرى اوزر حليه حقيقتدن عاريدر . للطابع

[۲] بو اسمده اناندرن اوج ملكه كلشدر . بريسى اسكندر كبيرك همشيره سى ، ديگرى سوريه ملكه سيدر . او چنجيسى كه بوراده مراد اولنانى ده اودر مصر ملكه سيدر . حسن جمالى و سوء افعالى ايله شهره جهان ايدى . ميلاددن ۵۷ سنه اول قرنداشى بطليموسله ازدواج و مشتركاً مصرده حكومت ايلدى . يوليوس چهزار (يعنى قيصر روم) مصره عزيمتنده حسننه مفتون اولمقله ، برادرينك يرينه مستقلاً مصره حكمدار نصب ايلدى . قيصر ك اعدامندن صگره مصره گلان (انطوان) دخى دلداده حسن و آنى اوله رق زوجه سنى تطبيق ايله آنى آلدى . بونك اوزرينه مطلقه سنك برادري او قتاو انطوان اوزرينه عسكر چكرك مغلوب ايتديگى صرده انطوان انخار ايلدى . اثنای حربده قلوپاټره دخى حاضر بولمغله يقابى اله ويرمدن برسفينه يه بينه رك فرار ايتدى .

وقوعه گلمش شيلر ، بزم نه ايشمزه يرايه جققر ؟ اوت ! بو مطالعه طوغريدر .
اگر تصويرات طبيعته موافق ياپلش ايسه ، لکن بو تصويراتدن چوغنك شكلي -
اصليسي يالکز مؤرخك خيالنده ايسه اجتناب اولنان محظوره دوشلمش ويازانلرک
حکملري ، ازالهسي قصد اولنان معلك حکمی يرينه قولمش اولزمي ؛ اگر بنم
شاگردمك خارجه وجودي اولميان تخيلي رسملردن بشقه شي گورمامسي لازم
ايسه ، آنلر سائرک ايله رسم اولنمش اولمقدن ايسه ، بنم المله ياپلش اولملريني دها
ترجیح ايدرم . هيچ اولمزسه باري بونلر ، آگا زياده موافقدرلر .

بر دلي قانلي ايچون مورخلرک الك فنلري محاکمه ايدنلردر . فعليات ! فعليات !
شاگرد کندوسي محاکمه ايتسون . انسانلري بويله لکله اوگرنور . اگر مورخك
محاکمسي متصل آگا دلالت ايدرسه بر آخرينك گوزيله گورر ديمکدر . نه وقت
بوگوز آنده اولمزسه آرتق برشي گورمز .

بن تاريخ جديدي بر طرفه براقيرم . زيرا آنده قيافت اولمقدن و بزم انسانلرمزک
هر بري ديگرينه بگزدکلرندن ماعدا ، مورخلر مجرد کسب تعين داعيه سنده
اولدقلرندن پک مزین صورتلر تصويرندن بشقه برشي دوشمزلر . واکثريا هيچ
برشي گوسترمزلر . اکثريا اسکيلر چوقلق تصويرات ايله اوغراشمزلر . و محاکمکلرنده
درايت ابرازندن زياده سلامت عقل گوسترلر . و آنلرک بيننده دخي ايديله جک
بر بيوک انتخاب واردر . اول امرده زياده آغر و بصيرتکارانه اولانلرينه سگرتيموب
بلکه پک ساده اولانلريني انتخاب ايتمليدر . بن نه [پوليب ۴] نه [سالوست ۵] ي
برکنج شاگردک انه ويرمک استرم . [تاسيت ۶] ايسه اختيارلرک خرچي بر

ومحميسي اولمقله خيلى پاره قزاندي . اواخر
عمرنده تالیفات ايله مشغول اولهرق برخيلى
آثار مرغوبه ترك ايلدي . بو آدمک ياپديغي
ايشلرله يازديغي شيلر مقايسه ايديله جک اولورسه
صاحب فعل ايله صاحب فکرک آبري آبري
آدم اولديغنه حکم اولنور . للطابع

[۶] تاسيت رومانک مشهور مورخلرندنر .
عصرنده بلاغته مشهور اولهرق مؤلفات کثيره

[۴] پوليب Polybe قبل الميلا ۲۰۴ ده
(مه غالوپولي) ده طوغمش بر مورخ يونانيدرکه
عصرينک تاريخ عموميسي يازمشدر . وفاتي
قبل الميلا ۱۲۲ ده در .

[۵] سالوست رومالي بر مورخدر .
ميلا ۸۶ سنه مقدم طوغدي . اوائل
شبابنده ناسزا افعالده وسن وقوفنده لايق .
تقبيح اعمالده بواندي . قيصرک جاسوس

کتابدر . کنجدر آنى آگلامق ايچون ياپلامشدر . درينلگنى اولچمگه قالمشمن
اول قلب بشرک شيودلرني افعال انسانيه دن گورمگى اوگر نليدر . قواعدده
اوقومزدن اول ، افعالده ايوجه اوقومنى بيلميدر . قواعد اوزره فلسفه يالکيز
تجربه يه مناسبدر . شباب هيچ بر شئي تعمير ايتماى ، و آنک جمله تحصيلاتى قواعد
خصوصيه اوزره اولميدر .

[توسيديد ۷] بنجه مورخلرک نمونه صحیحيدر . افعالى محاکمه ايتمن ذکر
ايدر . لکن بزه محاکمه ايتديرمگه مخصوص اولان احوال وکيفياتدن هيچ برينى
ذکر ايتمازک ايتمز . هر نقل ايتديگى شئي اوقويانک گوزينک اوگنه قويار .
ووقوعات ايله اوقويانک آرسنده کندوسى حائل اولمقدن بشقه کندوسنى گيزلر .
آرتق آنى اوقويان اوقويورم ظن ايتمز ؛ گوريورم ظن ايدر . لکن يازق که دائماً
محاربه سوييلر . و نقلياتنده محارباتدن بشقه فائده بخش اوله جق بيانغى هيچ بر شى
بولنمز . « اون بيک عسکرک رجعتى » [۸] « قيصرک حواشيسى » [۹] دخی
بو عقل و حکمت و بو تصور اوزره ياپلشلردر . صاف [هرودوت ۱۰] تصويرسز ،
قاعدسز اولديغى حالده صوگى آقار . و ساده و خوشه گيده جک و مهمسنيله جک
تفصيلات ايله مالامال اولديغى جهتله بلکه مورخلرک اڭ اعلاسى اولوردى . لکن
اکثريا بو تفصيلات چو جقمجه ساددک درجه سنه قدر وارر . و شبابه مدار تربيه
اوله جغنه آنک دماغنى بوزار . آنى اوقومق ايچون هنوز صاحب تميز اولمق

صاحبى در . ولادتى قبل الميلاذ ۴۵ ده در .
آثارينک چوغى ضايع اوله رق قالانلرى ده
غایت مرغوبدر .

[۷] توسيديد . يونانستانک مشاهير
مورخيندن در . قبل الميلاذ ۴۷۱ دن ۴۰۲ يه
قدر يشامشدر . يازديغى تاريخده هرودوته
تقليد ايدر .

[۸] بو کتاب يونان جنراللردن وفلاطونک
شرکاسندن مشهورا کزه نوفونک در . اون بيک
عسکره سردار اوله رق رجعت ايدنده کندوسيدر .
ميلاذدن ۴۴۵ سنه اول تولد ۳۵۵ سنه اول

وفات ايتدى . اون آلتى سنه سقراطک
خدمتنده بولنش ، برچوق محاربانده اثبات
شجاعت ومهارت ايتمشدر . برخيلى آثارى
واردر .

[۹] قيصرک کندى محاربه لرينه دائر
کندوسنک يازديغى بر کتابدر .

[۱۰] هرودوت شيخ المورخين و ابوالتاريخ
عنوانيله مشهور اولان مورخ يونانيدر .
قبل الميلاذ ۴۸۴ دن ۴۰۶ يه قدر معمر
اولمشدر . للطابع

لازمدر . [تیت لیو ۱۱] ایچون شمعی برشی دیم . آنکده صرهمسی گلور ؛ چونکه او سیاسته متعلقدر . علم بیان معلیدر . و بو یاشه مناسب اولیان هرشی آنده موجوددر .

علی العموم تاریخ قصورلیدر . زیرا یالکیز محسوس و معین و اساسی و امکنه و ازمان ایله تعیینی ممکن اولان شیلری ثبت دفتر ایدر . و لکن بو وقوعانک اغر اغر و مترقیانه اولان اسبابی که ، بوضورتله تعین ایدمیز ؛ آنلر دائماً مجهول قالور . اکثریا قزانیلان ، یاخود غائب ایدیلان بر محاربهده بر شورش سببی بولنورکه دهها محاربه نك وقوعندن اول دفعی ناقابل صورتده موجود ایدی . محاربه هنوز اسباب معنویه ایله تقرر ایتمش اولان وقوعاتی ظهوره گتورر و مؤرخلر ایسه بو اسبابی نادراً گوره بیلورلر .

افکار فلسفه بو عصرده کی ارباب قلمدن خیلینک دقتنی بوجهته تحویل ایتدی . لکن آنلرک مؤلفاتنده حقیقتک مستفید اوله جغنده بن شبهه ایدرم . صاحب مذهب اولمق جنونی بونلری استیلا ایتدیگندن هیچ بریسی اشیایی اولدیغی گی گورمگی آرامز ؛ بلکه کندی اصول و مذهبنه اویدیغی گی آرار .

بومطالعاته شونیده علاوه ایدک که ، تاریخ انسانلردن زیاده افعالی گوسترر . زیرا تاریخ انسانلری بعضی منتخب وقتلرده تلبس ایتدکلری کسوه ایله یقالر . و یالکیز گورنمک ایچون کندوسنه چکی دوزن ویرمش بر معلوم کیمسه بی گوسترر . آنک خانه سنده ، اوطه سنده ، اهل و عیالی و احبابی آردسنده آرقه سی صره طولاشمیز . آنی فقط عرض ایدم جگی وقت تصویر ایدر . آنک تصویر ایتدیگی ایسه ، او کیمسه نك ذاتی دگل بلکه لباسیدر .

قلب انسانی بی تدریس ایچون بن سیر مخصوصه او قومنی دهها ترجیح ایدرم . زیرا آنلرده انسان نه قدر گیزلیم دیسه نافله در . مورخ آنک آردی صره هریرده تعقیب ایدر . بر آن آنی خالی براقیز . و کندینی تماشا ایدنک نظر دقتندن

[۱۱] تیت لیو Tite-live لاتین مورخلرندندر . میلاددن ۵۹ سنه اول طوغمش ۱۹ سنه اول وفات ایتشددر .

خلاص ایچون آگا صیغنه جق برکوشه بر اقمز. وَنه وقت ایوجه صاقلاندم صانورسه اوته کی آنی دها ایو طانور . (مونتهن) دیرکه : « سیر یازانلر وقوعاتدن زیاده مشورتلر ایله وَخارجده واقع اولاندن زیاده داخلدن ظهور ایدن ایله مشغول اولدقلرندن ، بگا گوره دها مناسبتایدلر . ایشته بوندن طولاییدرکه پلو تاریخ ، ازهر جهت بنم آرادینغ آدمدر » [۱۲]

واقعا جمعیت اوزره بولنان انسانلرک و قوملرک عقلی ایله ، منفرد بر آدمک سیرتنده چوق فرق واردر . آنلر حال جمعیتده دخی تحقیق اولندقجه قلب انسانی حقننده کی معلومات ناقص اولور . لکن مسلدرکه انسانلری محاکمه وتمیز ایچون منفرداً تدرسدن باشلامق اقتضا ایدر . وَبر کیمسه که هر شخصک علی الانفراد میلانلرینی لایقیله طانور ، آنلرک هیئت قوم ایچنده مرتب اولان جمله آثارنی ده ایلرودن گوره بیلور .

ذکر ایتدیگم سببلردن طولایی بوراده متقدمینه مراجعت لازمدر . فضله اوله رق متأخرینک شیوه سنده انسانلرک ذاتلرینه و سیرتلرینه متعلق اوافق تفک تفصیلات صحیحه اولماقوله بونلر انسانلری افعال ظاهره لرند زینتلندیردکاری گبی احوال مخصوصه لرند دخی تزین ایدرلر . ادبلی گورنمک افعالی ملتزم اولدیغندن زیاده محرراتده اهم اولمقله بوداعیه افعالک خلقه قارشو یابلسنه مساعده ایدر . فقط آنلرک خلقه قارشو سویلنمسنه مساعده ایتمز . و انسانلری طانیق ایسه دایما آنلری گوسترمک ایله اوله جغندن ، آرتق بزده انسانلرده تیاترولرده طانیله مدقلری گبی کتابلر مزدهده طانیله مزلر . سیر حکمداران یوز کره یاپیلور ، ینه یاپیلور . لکن [سوئتون] ه مالک اوله من [۱۳]

۱۵۹۲ یه قدر معمر اولمشدر . آثار برکزیده صاحبی در .

[۱۳] سوئتون روما سیر نویسانندن بر مشهور ذاتدر . میلاددن ۷۰ سنه اول دنیا به گلدی . مؤلفات کثیره صاحبی ایسه ده اکثریسی ضایع اولمش و فقط (له - دوزسه زار) یعنی [قیاصره اثنی عشر] عنوانلی کتابی

[۱۲] بلو تارقک (سیر نامداران) اسمنده کی کتابی حقیقه نظیری دشوار بر اثر بی معادلدر . عموم اروپا انسانلرینه ترجمه ایدلمش اولدیغی حالد ه یازق که بر صاحب همت چیقوبده لسانزه نقل ایتماشدر .
مونتن Montaigne فرانسز مشاهیر اخلاقیونندن بر فیلسوفدر . ۱۵۳۳ دن

بزم گيريشمگه جسارت ايدهمديگمز تفصيلات خصوصنده پلو تاريخ غايت ماهر در . كوچك شيلرده بيوك آدملى اويله تصوير ايدر كه تقليدى قابل دگلدرد . اوفقره لرى انتخابده اويله استاددر كه يالگنز بر تبسم بر وضع و حرکت ، بيان ايتديكى كيمسه نك شيم واوصافنى گوسترمكه كافيدر . [آنبيال ۱۴] بر خوش سوز ايله قورقمش اولان عسكرينه قوت قلب ويرهك ايتاليانك كندينه ايقاع ايتديكى محاربه يه آنلى كولهرك سوق ايدر . [آجسلاس ۱۵] بر دگنگه آت گي بينهرك حكمدار عظيمه مظفر اولان ذاته بگا محبت ايتديرر . قيصر ، بر كوچك كويدن كچديكى ائناده دوستلرى لقردى ايدر كن [پومپه ۱۶] يه مساوى اولمقدن غيرى شى استم ، ديهرك خبرى اولمقسزىن نصل حيله كار اولديغنى ميدانه قويار . اسكندر علاجى ايجر و برسوز سويلز ، عمرينكده الك گوزل زمانى بودر [۱۷]

ينه كندىنى محافظه ايلدى . اوئناده روما . ليلردن بر فرقه نك قرطجه اوزرينه هجوم ايتدكارىنى استخبار ايلككه مملكتنى تخليص اچون عودنه مسارعت وشمديكى تونس بلدهسى جوارنده محاربه يه مبادرت ايلدى . فقط مغلوب و بوسيله نفيه محكوم اولديغندن ، ازنيق حكمدارينه التجا ايتدى . ازنيق حكمدارى كندوسنى اعداسنه تسليم ايتمكى تعهد ايلديگنى استخبار ايتمى اوزرينه قبل . الميلا ۱۸۳ ده نفسى تسميم ايتدى .

[۱۵] آجسلاس . يونانستانده واقع اسپارته مملكتى حكمدارى ايدى . قبل الميلا ۴۰۰ ده حكمدار اولدى . بش سنه صگره ايرانلورده اعلان حرب ايدر ك اناطولايده خيلى يرلى تسخير ايتدى . كندوسى عبوس . الوجه و اعرج ايديسه ده جسارت و علو همته عصرينك فريدى ايدى . للطابع

[۱۶] پومپه روما مشاهير رجالنددر . ميلا ۱۷ سنه اول ديباه كمشدر . اوئلنده قيصرله متفق ايكن بالاخره بوزيشه رق محاربه ايتديلر . عاقبت پومپه مغلوب اولمقله مصره

اليوم رحله زيب استفاده انام اولان آثار مرغوبه دن بولمشدر . آنده ذكر ايتديكى اون ايكي قيصر ك محاكمه احوال واوصافنده قوللانديغى الفاظ لابلاليانه و تعبيرات محقانه اعتباريله ممتنع التنظير آثار دن معدوددر .

[۱۴] آنبيال ، آفريقاده واقع قديم قرطجه جنراللرنددر . قبل الميلا ۴۴۷ ده تولد ايتمشدر . روماليلره زياده خصومتى اولمغله كندوسى اسپانياده سردار انتخاب اولمى اوزرينه روماليلره منعقد اولان صلحى بوزهرق ۱۰۰ بيك عسكرله فرانسهدن و آلپ طاغلرندن آشوب ايتاليابه يوريدى . بو طاغلردن ايلرو كيدلمكده مخاطره مطالعهسى امرى عسكريه دن بعضلرينك ذهننه كيرمكه عسكرى اچنده قيل وقال باشلايغندن اوراده بر خطبه بليغه ايراد ايلدى . آندن صگره عسكر قوت قلب حاصل ايدر ك بالاتفاق عزيمته قرار و يرديلر . ايتاليابه ورودنده رومالولره بر ايكي دفعه غلبه ايلديسه ده آفريقادن كندو . سنه عسكر و آچه و امداد كلديگندن اردوسى ضعفه دوشدى . و ايكي دفعه بوزلدى ايسه ده

[آرستیدس] اسمنی بردگز بوجکی قابوغنه یازوب مخلصنی تصدیق ایدر . (۱۸)
 [فیلوپمن ۱۹] جبہسی دوشہرک اوصاحبنک اوطوتنی یازار . ایشته صحیحاً صنعت
 تصویر بودر . قیافت بیوک مسائلدہ وسیرت بیوک افعالده کندولرینی گوسترمز لر .
 خصائل طبیعیہ اوافق تفک شیلردہ ظاہر اولور لر . خلقہ قارشو یاپیلان شیلر یا
 پک عادی ، یا پک حاضر لشمش شیلردر . و متاخرینک حسن ادبلی بزم مؤلفلری
 یالکز بو ایکنجی صورتده موقوف طوتار .

اون یدنجی عصرک بیوک آدم لردن بریسی بلا معارضه [تورن ۲۰] در .
 آنی طانیده جق وسودیرہ جک تفصیلات و جزویات ایله آنک سیرنی یازمغه جسارت
 ایدنلر بولندی . لکن آنی دها زیادہ طانیده جق وسودیرہ جک نہ قدر تفصیلاتدن
 صرف نظر ایتمکه مجبور اولدیلر . بن آنلردن یالکز برینی ذکر ایدہ جگم کہ ،

مکتوب معهودیدہ فیلیپوسہ اعطا ایلدی . طبیب
 مندرجاتدن فوق الغایہ متأثر اولمقلہ برابر اصلا رنک
 تأثر کوسترمیہرک وتأمیناتہ دخی لزوم کورمیہرک
 یالکز « یورغانکزی چکوب ظهور ایدہ جک ترہ تحمل
 ایتلیسکز » دیمش ومکتوبی مشار الیہک یانہ براقہرق
 چادردن چیقشمشدر .

مکتوبده کی خبر مدہش آن واحده اردو
 ایچندہ شایع اولدینگی کبی خستہ دخی علاج ایله
 علتک یکدیگرینی پنچہ تغایہ آلمق اوزرہ باشلادقلری
 مبارزہ دن طولانی بر بحران عظیمہ مبتلا اولہرق
 کندوسندن کچمش وباران بلا کبی تر دوکککہ وصحتدن
 زیادہ موت علاماتی کوسترمکہ باشلامش اولدیغندن
 اطرافندہ بولنانلرک عمومی طبیبک اہانتنہ حکم ایدرک
 کندوسندن انتقامہ قالقشمش ایدی . نہایت مباشرت
 ایتدکاری صواشده علت دازویہ مغلوب اولمقلہ یواش
 یواش اسکندرک طورندہ علامت صحت رونما اولمقلہ
 باشلامش و براز صکرہ تمامیلہ اعادہ عافیت ایدرک
 یتاغندن قالقشمشدر .

اسکندرک وقایع حیاتیہ سندن اولان شو فقرہ
 ایچندہ شایان اعتبار بر مادہ وارسہ اودہ دوستلغہ
 اولان اعتمادی ودوست اولمق اوزرہ قبول ایتدیکی
 برآمدن اویلہ بر فعل ملعونانہک صدورینہ احتمال
 ویرمیشی در . یوقسہ جان جو مردلکی ویا جسارت
 قلبیہ ابرازی کبی بر طور حیقانہ دکدر . للطایبہ .

[۱۸] بو فقرہ نک اصلی شودرکہ : آتینہدہ
 مرعی الاجرا اولان بر قانون حکمجنہ خلق میانندہ
 خارق العادہ طلاق ویا ثروت ویا خود جسارت وشباعت
 حاصلی فوق الغایہ درایت ایله تمیز ایدن ذواتک توسیع
 مکنت وتکثیر طرفکیران ایله نہایت زمام ازہی ید
 تغلبنہ کچورمکہ کسب لیاقت ایلسنی منع ایتک اوزرہ

فرار ایلدی . فقط مصر حکمداری بطلیوس
 قرہیہ چیقمسنہ مساعده ایتیمہرک قبل المیلاد
 ۴۸ دە سفینہ ایچندہ تلف ایتدیردی .

[۱۷] اسکندر ، ایران سفری اثناسندہ (سندوس)
 نہرینک میاہ منجمدہ سندنہ تری اولدینگی حالده استحمام
 ایتککہ شدتلی بر حمایہ طوتلمشدی . قهرمان بو وجہلہ
 میت متحرک حالندہ بولندینگی صرہدہ (دارا) دخی
 عساکر کلیہ ایله پیش غزمنہ طوغری ایلرولمکده
 ایدی . مشار الیہک ہرثہ علاج وتدبیر ایله اولورسہ
 اولسون بر آن اول اعادہ عافیتنی الزم عد ایدن
 جنراللری اردو اطباسنی بر مشورت طبییہ دعوت
 ایلدکاری حالده ترتیب اولنہ جق دروی سریع التأثیر
 اوزرینہ اختلاف آرا حاصل اولمش ایدی . فقط
 ایچلرندہ عہد صباوتندن برو اسکندرک محب صادق
 ومصاحب خاصی اولان (آقارناین) لی فیلیپوس
 اسمندہ کی طبیب ، اطلبای سائرہ نک اعتراض ومخالفتنہ
 اہمیت ویرمیہرک بر دوا برؤالساعہ اعطاسنی
 درعہدہ ایله ترتیبنہ بالذات مباشرت ایلش ایدی .
 تمام بو صرہدہ ایدی کہ (پارمہ نیون) نامندہ کی
 جنرالندن اسکندرہ وارد اولان بر مکتوبده طبیب
 فیلیپوسک دارا طرفندن بر چوق آقچہ ایله اطماع
 ایلدیکی وبنائ علیہ بو طبیبک شرندن احتیاط اوزرہ
 بولمقلغی اخبار اولنمش ایدی .

اسکندر مکتوبک مألنہ مطلع اولدینگی و ہنوز
 الندہ طوتدینگی بر دقیقہدہ طبیب دخی علاج قدحیلہ
 چادردن ایچرو کیرہرک اسکندرہ : « بونی حرارتندن
 اورکیمہرک دفعہ ایچک » دیمہ سیلہ مشار الیہ
 بلا تردد بر طور اطمینان ایله بر الہ نہ قدحی آلہرق
 ایرککسزین ایچمکہ باشلادینگی کبی دیگر الندہ کی

ايوجه محندن خبر آلام . و پلوتارخ اولسه البته آنی اونمزدي . لکن (رامسه
[۲۱] بيلسه بيله يازمزدی :

بر ياز گونی هوا غایت صیحاقت اولمقله [تورن] بر قيصه بیاض کوملك گيوب
باشنده گيجمك تاقیسی ایله بر کوچك اوطه نك پنجره سنندن باغچه یه باقارکن اوشا-
قلرنندن بریسی اوطیه گیر ؛ ولباسدن آلدانهرق آنی [ژورژ] نامنده کی آشجی
چراغی ظن ایدر . اوشاق ژورژ ایله تکلیفسزجه شقالشمغه آالشقین اولدیغندن ،
اصول اصول آرقه سنندن گلور و قیچنك اوستنه وار قوتیله بر شمار عشق ایدر .
[تورن] طوقادك آحیسیله باشنی چویروب باقسیله اوشاق خطاسنی آگلایوب
آیاقلرینه قاپانور « امان افندم عفو ایدك ، بن سزی ژورژ ظن ایتدم ! » دیر . تورن
چقنی قاشی بهرق ، « آچوجغم ! فرض ایدم که ژورژ اولیدی . بو قدر خیزلی
اورمق لازم گلور میدی ، » دیر .

[۱۹] فیلومن یونان قدیم جنراللرنددر .
قبل المیلاد ۲۵۲ ده طوغمشدر . محارباتده
اثبات مهارت وشجاعتله احراز شرف وشهرت
ایلدی . مؤخرأ آرقادی محافظه سننه مأمور
اولهرق ، فقط دشمنك عساكر کلیه سننه
مغلوب اولدیغی صرهدده آتدن دوشهرك
اسیر اولدی . و میلاددن ۱۸۳ سننه اول
محبسده مسموماً وفات ایلدی .

[۲۰] فرانسه مارشاللرنددر . میلادك
۱۶۱۱ سنه سنده طوغمشدر . ۱۶۷۵ ده
بر محاربهده قورشون اصابتیله وفات ایلدی .
فنون عسکریهده عصرینك فریدی اولدیغی کبی
اخلاق فاضله وانسانیتده دخی بی همتا ایدی .

[۲۱] رامسه ، اسقوچیا لیدر . وفاتی
۱۶۸۶ ده در . مارشال تورنك کتخدای
اموری ایدی . اصحاب درایت و قلدن برذات
اولمقله وفاتندن صگره تورنك ترجمه حالی
تحریر ونشر ایلمشدر . للطابع

اون سنه مدتله آتینه دن طردی لازم کلوردی .
[اوسترا سیرم] دینلان بو قانون احکامجه شهردن
تغریب اولنهجق ذاتك لزوم تبعیدی حتمنده اهالیدن
لا اقل اون بیک کشینك رأی ویرمسی مقتضی ایدی که ،
اهالی رأیلرینی ، بال مومی طلا ایدلمش اولان صدف
قبوقلری اوزرینه یازارلر ایدی . حتی ، اوسترا سیرم
لفظی دخی صدف معناسنه دلالت ایدن [اوستراقون]
کلمسندن ترکب ایلمشدر . بناءً علیه آریستیدسك دخی
مجبول اولدیغی فرط استقامت وعلو افکار و عدالتی
سببیه احراز ایتدیکی نفوذ و حیثیتدن طولایی عاقبت
بو جزا ایله محکومیتی لازم کلکله بر قاعده ، آرای -
اهالییه مراجعت ایدلمش ، و برر صدقپاره کوندریلرک
هرکسندن رأی طلب اولنمش ایدی . آتینه جوارنده کی
کویلیلردن یازو یازمق بیلیمان بری ، بالتصادف او جواردن
مرور ایتمکده اولان و فقط شخصی و سیاسی کندوسنجه
مجهول بولنان آریستیدسه مراجعتله « همشهری !
آریستیدسك نفی رأیندهیم شو صدقه یازو ویرمیدسك »
قولیله صدف قبوغنی اوزادیر . آریستیدس کویلینك
رأینی تحریر ایله امضاسنی وضع ایتدکدن صکره حریفدن
« بو آدمك کندوسنه نه فنالق ایتمش و حتمنده بویله بر رأی
ویره بیلک ایچون کرک شخصنه کرک عمومه نه درلو
مضرته بولنمش اولدیغنی سؤال ایدر . کویلی ساده دلانه
بر طور ایله : « خیر ! نه شخصمه نه ده خلقه مضرت
ایتشدر . آنجق کندوسنك شهرت عدالتنی ایشتمکدن
اوصاندمده بو رأی ویریورم » دیمشدر .

[للطابع]

ایشته آفقیلر سز بونی سویلکه جسارت ایدمزسگنر . الی الابد طبیعتدن محروم قالک ، یورکسز اولک ، دمیردن اولان یورگگیزی « حسن تعبیر » دیدیگگنر شیء محقره باتیروب سردلشدیرک ! « حسن تعبیر » دردیله کندگیزی محقر ایدک . لکن ای صافدل دلی قالی ! سنکه بونی او قورسک و آنک بو خصوصده ابراز ایلدیکی علو جناب و همتهک لطافتنی برنجی حرکتنده ذخی رقتله حس ایدرک ، بو بیوک آدمک حسب ونسی اوزرینه اولان کوچکلکلیرینی ده او قو ! دوشون که یینه بو [تورن] در که یگنی کندینه تقدیم ایدردی . و بو چوجق حکمدارانه منسوب بر خاندانک رئیس اولدیغنی گوسترمک استردی . بو ایکی تضادی یان یانه گتور ، طبیعته محبت ایت ، افکار فاسدهنی حقیر صای . انسانی طانی .

بو وجهله اداره اولنان مطالعه تاریخیهنک بر گنج کیمسه ذهننده نه اثر لر حاصل ایدم جگنی آگلایه جق پک آز آدم بولنور . چوجق یاشمزدن برو کتابلرله بزم قفامز شیشدیگندن و باخصوص دوشمندن او قومغه آله شدیغمزدن او قودقلمز بزه تاثیر ایتمز . آنلرک افعالی بزه طبیعی گی گورینور . و بو سببله سائرلرینی ده کندومزدن قیاس ایدرز . لکن نم قاعده لرم اوزره تربیه اولنمش بر گنج کیمسه فرض اولنسون که ، آگا اون سگنر سنه صرف اولنان مساعی ، آنده کی عقل سلیمی و قلب مستقیمي محافظیه مقصور ایدی . تخیل ایدلسون که ، او گنج ، پرده قالدوبده ایلك دفعه لعتگاه عالمه نظر انداز اولدقده و بلیک تیاترونک ایچنده بولنهرق اویونجیلرک البسه لرینی آلوب راقدق لرینی و قبا سوسلریله سیرجیلرک نظر لرینی اغفال ایدن ایپلری و مقره لری سیر ایتدکه ، برنجی تعجبک عقینده آگا بر حجاب گلور و بی نوعندن تنفر عارض اولور . و نوع بشرک بویله کندولرینی یینه کندولری اغفال ایتدیگنی و بویله چوجق اویونجقلریله کندولرینی مسخریه چویردکلرینی گورهرک دلتنک اولور .

شبهه یوقدرکه شاگردده کی استعداد طبیعی ایله برابر معلم اولان کیمسه عاقلانه طاورانهرق آنک او قویه جفی شیلری انتخاب ایتدیگی و شاگردیده آنلردن استنباط ایدم جگی مطالعات یولنه سوق ایلدیگی صورتده بو ادمان ، آگا بر حکمت عملیه

درسی اولورکه بزم مکتبلر مزده گنجلرک ذهنلرینی قارمه قاریشق ایدن نظریات واهیدن دها ایو آگلاشیلور .

[پیروس ۲۲] ک وجوده گله میه جک تصوراته بعدالموافقه [شنایاس] آگا صورارکه : « مادامکه جهانک فتح و تسخیری بو قدر بلالره اوغرامقسزین شمیدین اله کچمک قابل دگلدر ؛ فتح ایتمش اولسه نه فائده صحیحه سی اوله جقدر . » بز بونی سویلنور کچر بر سوز گوریرز . لکن بنم شاگرد مفروضم آنده غایت عاقلانه بر ملاحظه گوریرکه اوته کندن اول . بلکه او ملاحظه کندوسنگده خاطرینه گله جکدی . و بو ملاحظه آنک ذهنندن بر دها چیقمز . زیرا او ملاحظه آنک ذهننده یرلشمگه مانع اوله جق بر اعتقاد باطل بوله مز . آندن صگره بو سرسمک ترجمه حالی او قورکن گوررکه آنک بونجه تداییر عظیمه سی گیدوبده کندینی بر عورتک تلف ایتسنه منجر اولمشدر . اوزمان بو قهرمانلق گبی ظن اولنان شیئه تحسین و تعجب ایتدکن بشقه بویله بر بیوک جنرالک گوردیگی ایشلرک نتیجه سنده و بو قدر بیوک بر پولتیقه شناسک چویردیگی فرلداقلمری خلاصه سنده یاشنک بلاسی اولان معهود کرمیدی آرامغه گتمش و عمرنی و تداییرنی بویله بر موت ایله تمام ایتمش اولدیغندن غیری بر شی گورمز .

بن مثال اوله رق حرص اقبالی اتخاذا ایتدم . لکن تاریخی عرفان نفس و امواتدن اخذ و اعتبار ایله کندینی عاقل ایتمک مقصدیله درس ایدن کیمسه ایچون نفسانیات انسانیه نك جمله سی بو مثللو درس گوستره بیلور .

ژان ژاق روسو

[۲۲] پیروس : ئه پیر حکمداری ایدی . قبل المیلاد ۲۹۲ ده فتح ایتدیگی بر شهردن مروری ائنده باشنه اصابت ایدن بر کرمیدک تاثیریه وفات ایتمشدر . شنایاس ، آنک جمله الملکی ایدی .

آلكساندر دوما فيسك مکتوبی

عثمانلیلر آرمسندده فوق الغایه مظهر رغبت اولمش اولان مونته قریستو رومانسك مؤلف ابدی الاشتهاری آلكساندر دومانك اله طرؤ آ موسكدهر [یعنی (اوچ تفنكجی) نامنده بر حكایه مشهورهسی واردركه (اوچ سلاحشور) عنوانیله بر قسمی لسانمزه دخی ترجمه ایدلمشدر . بورومان ، فرانسهده نشریات مهمهیه خدمتیله احراز شهرت ایدن (قالمان - لهوی) كتابخانهسی طرفندن مصور اولهرق بوندن ایکی سنه اول تمثیل اولندیغی زمان - كچنلرده اتمام سرگذشتنامه حیات ایدن - مخدومی آلكساندر دوما طرفندن ابتداسنه ، پدرینك روحنه خطاباً بر نامه حسبجالگارانده درج ایدلمش ایدی . بو نامه حكمت مال ، بر پدیره قارشو قلباً و حساً ، و جاهاً و علناً اظهار ایدیله بیلان حرمت و محبتك بر نمونه لطیفی اولمق اوزره تلقی ایدیلهرك حین نشرنده بك زیاده مظهر تقدیر اولمش ایدی . بناء علیه مجموعده مزجه متخذ اولان مسلك ، ادبای غربدن آثاری نمونه طوتیله بیله جك ذواتك بو یولده کی مقالات جیده سنی - ممكن اولدیغی قدر شیوه اصلیسی محافظه ایله - ارباب مطالعیه عرض ایتك اولدیغندن ، مکتوب مجوت عنك دخی افادات و نکات مؤثره سنی نقله وساطت ایلدك :

سوگیلی پدرم !

سنك شو آنده خواب آلود استراحت اولدیغك او عالمدهده بزم دنیا مرنك احوال و شئوننی خاطر گزار اولیورمی ؟ یوقسه نشئه اخرای ابدی دیه تلقیب ایلدیگمز بو عمر موهوم ، موجودیت فانیه مزه قارشو زبان کشای تعریض اولدیغمز ائنده خوف عدم ایله یالگنر خیالات و تصورات عندییه مزده می متمثل بولنیور ؟ ممات ، تماس ایتدیگی وجودلری كاملاً محو و نابود ایلنیورمی ، یوقسه یالگنر ارض اوزرنده قائم اولانلر می تخطر ایتك امتیازینه مظهر درلر ؟ ایکی محب جانندن ولوبری نظر رقت و محبتدن دور اولسهده آنلر آرمسندده کی رابطه ارواح اصلا خلل پذیر اولیورمی ؟

بز ، خاطرات محبتى قلمبزده كمال سوزش ايله پايدار اولان وجودلرك مقبره
سكونى حضورنده دائما بو مسائلى موضوع بحث ايدورز . افسوسكه بالجمله اديان ،
بالجمله بينات حكيميه دها بيكگرجه سنه ، بيكگرجه عصر بر جواب مقنع وملزم
ويردمديكى حالده بو مسئله مهمه نك صورت مشكوكه حانى عالم زندگى بشريته
عرض ايدجكلردر . احتمالكه ژاقوبكك :

(دست مشيت خلقتك بنیان وجودى تشكيل ايدرکن آلدیغى شيلرى انسانك
حين وفاتنده اعاده ايتديكى كتله مشترکه اولان عناصره بر جسمى ارجاع ايتك
نهدر ؟ اگر تراب، آب، هوا و نار آنى ايدى تصادف و ياراده خلاق ايله وجودپذير
ايتمش ايسه روزكار ، سیر بی قرارنده غبارمى طاغیدهرق گيدرکن هر شیی كندى
مصدرينه گوتوره بيله جكمى ؟)

سوزلریله اکتفا ایتسندە حقى واردر . [ساره زمن] ك لساندن سويليان سنى
ايدك ، سنك حكمت و فلسفهك بو نتیجه مادييه مى منجر اوليوردى ؟ يان يانه
يشاديلغمز زمانلر بوندن اصلا بحث ايتدك . ظن ايدرمكه مطالعات و ملاحظات
كلاميهده فكرگى اصلا تشويش ايلدى ، [ميشله] نك تعبیرى وجهله قواى
موجوده سندن برى اولديغك طبيعت و حیات حقيقه ، سنك خصايص فكريه -
قدرت پناهكه كفايت ايدوردى .

ابداعات و برکات فكريه ايله متحلى اولان قوه خياليهكك دائما مظاهر و خادم
بولنديغى عقل و حكمتك اسلاف و معاصریندن زياده فعل و عمل ايله تجربهدار
اولديغندن ، آندن دها اوتلرى ايچون حس تجسس ايله مشغول اوليوردى . سن
اعصار سابقهده يشايان انسانلرايله هم عيش و نوش اولمغه مجبور ايدك . آنك ايچون
حياتكى ماضى به طوغرى ارجاع ايلشيدك ، ذاتا بي فائده اولان مبدأ و معاد اشيا
مباحثاتى علما و حكما و ارباب ديانتته ترك ايدرك بو ازليت مثبتهدن بشقه بر شى
استموردك .

(آنطونى) يه ديباجه اولمق اوزره يازديغك بيتلرده بر دفعه اولهرق روح
حقنده بيان شبهه ايتمش ايدك . فقط بو حالك عقل و دانشه قارشو بر نشانه

احترام اولمقدن زیاده قافییه وَاوزمانده صرف ادبی اولوب بوگونکی گون فنی اولمق ایچون احراز قابلیته چالیشان مسلك (لاادریه) یه مطاوعتدن نشأت ایتمش ایدی . ابدیت روح مشکوک اولسه بیله امتداد بشریت بویله دگلدز . پک چوق زمان مروری ایجاب ایدر . ایشته مصدر مباحثات اولان جهت، فقط حیات فردیه اودرجه قیسه و آنی تعقیب ایدن حیات اودرجه اوزون که انسان بو زمان میدی نه ایله طولدیره جغنی بیلک استیور . کندندن تباعد ایدن ساعت اثناسنده مظهر سعادت اوله مدیغی جهتله حسی ، انسیاق طبیعی باری ایلرویه طوغری یوریان شو ساعت ظرفنده دها زیاده مسعود اولسنی دایما استدیگندن کندوسنی شو کوچک حظوظات و آمالک جمله سندن محروم ایدن موتک قارشوسنده بر رفاهیت ابدیه وتامه دن ذوق یاب حضور اولوب اولیه جغنی حکم قدره گردنداده انقیاد اولدیغی حالد آ گلامغه مجبوریته گوریور . مع هذا ینه دونوب طولاشوب بو عقیده امنیت نابخشه عودت ایدیور و مقابلهنده موجب اطمینان اوله جق هیچ برشی بیان ایتدیگی حالد آنی بو دوشونمه سندن فراغته مجبور ایده بیله جک مسرودات حکمییه ، احاله کوش اعتبار ایلور .

مفطور اولدیغک سودای مساعی پروری سنی دایما بودرلو مناقشات بهوده وغیر مثره دن آزاده بولندیزردی . بالتصادف (موسه بی) اتعاب ایدن بونامتناهی فگرگی اشغال ایده جک اولسه ایدی ؛ در حال ناظم حرکات جهان و بزله وله رسان اولان آهنگ عظمت نشان قدرته تودیع ایمان ایلر ایدک . بوجهانی کیم یاراتدی ؟ نره دن گلیور ؟ بو سؤاللرله اندیشناک اولمازدک . جواب ویرمیانه سؤال ایتک نهیه یارار ؟ جهان موجود، بزده موجودز؛ ایشته محقق اولان بودر . او بزى محیط ، او بزده مجمل . هیچ برشی بزى تفریق ایده منز . مقصد و غایه منز مشترکدر .

گرك صورت خلقت وتشکیلنده، گرك وضعیات واستعمالاتنده هیچ بر خطا متصور اولیان جهانک بو قوانینی تأسیس ایلیان وهر نه نام ایله یاد ایدیورسه ایدلسون ، ینه قدرتن بشقه بر شیله تفسیر ایدلیان قوه خالق ، انسانه و مخلوقات سائرده تعلقنده آدانامش وموتی خلق وابداع ایتش ایسه ، مقصدینه وعوالمی

اداره ایدن مشیت ازلیه سنه لزومندن طولایی خلق ایتمشدر . بونک ایچوندرکه هر شیئه عام و حیاتک حادثه یگانه صحیحی اولان موتک تحولات و انقلابات - عمومیهده ایو بر شیئک وجود پذیر اولسنه خادم و معاون اولامسی احتمالک خارجندهدر . بناء علیه بو حیاتی بزمله برابر سورو کلیوب گوتورنلرده ممکن اوله بیلدیگی قدر لطافت بخش اولغه چالیشهرق استعمال ایتمکله قناعت ایدلم . وارسون آندن صکره موت، مأمور اولدیغی وظیفه بی بزم اوزرمزده اجرا ایتسون . عجا سنک و بنم قدر بو درلو افکار ایله اوغراشمامش و بوگی خصوصاتده (قرالک اعتقادی) گی ساده بردستوره مربوط قالمش اولان بو (طرؤ آموسکه ترا) حقنده بو ملاحظات حکمییه نه لزوم وار ایدی ؟ حس ایدیلان بو لزوم بر شیدن نشأت ایدیور ؛ اوده محبتلری قلبده مرکوز اولانلرک خاطره سنی ویرانه لره گیریلنجه اوچوشان طیور لیلیه سوریسی گی « موت » کله سنده آشیان ساز اولان کافه مسائلی بر هرج و مرج آنی داخلنده میدانه چیقاروب طارمه طاغین ایتدن ذهناً احیا ایتک ممکن اوله مامسیدر . بوندن بشقه بو مسائلی او یاندرمق ایچون موتک سنک گی مشهور بر ذات اولسی ایجاب ایتمز . یالکز آنک ایو اولسی کفایت ایدر . فقط هیچ بر شی سنندن ایو اوله مامشدر . عجا شمدی نروده اولدیغکی بیلدیگم حالده بو مکتوبی سکا خطاباً نصل یازیورم ؟ چونکه سودکلر - مزى غائب ایتدیگمز زمان آنلر بولندقلری یرلرده دگل ایسه لر ، مطلقاً بزم اولدیغمز یرلرده درلر .

بونک ایچوندرکه، بنم پدرم اولانک بنده موجود بولنانسه بو خاطره و حرمت مخصوصه بی تقدیم ایدیورم . بونلر حیات مادییه اشتراک ایله برابر بشقه بر شکل تحتنده اوله رق بوندن بویلهده حیات ابدیهیه اشتراک ایتمش اولان او محبوب دل نروده ایسه اورایه قدر واروب آگا واصل اوله جقدر . مدت افتراقمز یگرمی اوچ سنه یه بالغ اولدیغی حالده فرض محال اوله رق خاطره سنی غائب ایتسه م بیله نیچه آواز معنوینک بگا اخطارندن خالی قالمدیغی بو دوست حقیقی بی آگمه دن برگون مرور ایتمامشدر . بوگون دخی دم واپسیننده بو خاطره یه قارشو مجبور اولدیغم

تعهدات و فاشناسانه يي ايضا مقصديله آثار بديعه سندن برينك صورت مزينه ده طبع و انتشارندن طولايي انتهاز فرصت ايتمك استيورم .

۱۸۷۰ سنه سي ایدی . ديه په قریب (پووی) ده کی خانه مده ایدک . پدرم مفتونی اولدینی و تعقیب ایده جگی خط ایله کنديسنه التحاق ایده جگی طریقی ارئه ایتمش اولان جدا کبری والترسقوت گبی ، مفتور مساعی اوله رق آغستوس آیندن بری اوراده بولنیوردی . بتون ایامنی قیش گونشنگ صولق التماعاتیله سیسلی ، آز قرا گلق سمانك امتزاجگاهی اولان بحر محیطه سا کتانه باقمه امرار ایدیور و دگزك نضحات منتظمه و ولوله انگیزانه سی جهت شرقیه مزدن گلان آواز بشری استماعدن آنی منع ایدیوردی . عجبا آنکله بو افق سیاه رنگ آرسنده نه درلو افکار ، موج نمای ظهور اولیوردی ؟ یاننده کیم بولنورسه آنلره قارشو متبسم بولنیور و آگا هر نه زمان « نصلسك ؟ » ديه صورارسه دائما « پک ایویم » جوانی ویریوردی . عجبا بزه سویله مامک و بزی کدرناک ایتماک ایچون دم اخیرینك تقریبی و یا خود اکمال ایتدیکی مساعی به معادل بر استراحت لزوهنی حس ایتمش می ایدی ! یوقسه بو استراحتدن متولد احتساسات رفاهیت بنحشا ، شیرازه جمعیتی غائب ایش اولان بو وجوددها آلوده کفایتی ایدیوردی ؟ مضطرب دگل ایدی . آرتق اشتغال ایده جک هیچ برشی یوق ایدی . او کندينك سویلدیگنی حس ایتدیگندن بشقه برشی استمیوردی . گویا اکین زماننده اوزون بر گونك آقشامی او جاق باشنده اوتوریورمش گبی محتاج اولدینی اویقویه یواش یواش طالیوردی .

هر صباح یاپدیغم وجهله بوگون دخی آنی قالدیرمغه چالیشیوردم ، کنديسنه اک زیاده زحمتلی گلان برشی وار ایسه اوده بو ایدی . فقط ضعفه غلبه چالمق ایچون بویله ایجاب ایدیوردی . اوگون کانون اولك دردنجی گونی ایدی . ایری و آثار شفقتله مشحون گوزلرینی گوزلر مه دیکدی . والده سنه یالواران برچوجق طوريله بگا :

-- رجا ایدرم . بنی قالمق ایچون زورلامه ، بویله پک ایویم ! - دیدی . آرتق اصرار ایتدم . یئاغك اوزرینه اوتوردم . بردنبره طالدی . وجهنده بر تأمل

عظيم و بر ملال عميقدن نشان و یرن علام حاصل اولدی . براز اول انعطافات -
نوازش کارانه ایله نظر انداز اولان گوزلرنده ایکی قطره سرشک پارلادی . نهدن
مکدر اولدیغنی کندوسندن صوردم . المی طوتدی . یوزمه دقتلی دقتلی باقدی .
بر صدای متانت نمون ایله دیدی که :

— اگر سؤالمه اولادلق حسبيله و یاخود بر دوست نزاکتيله جواب و یرمیوب
جسور بر سلاح آرقداشنک سربستلگی و عادل بر حاکمک صفتيله جواب و یره -
جگگی وعد ایدرسهک سکا سویلرم .

— وعد ایدرم .

— یمین ایت .

— یمین ایدرم .

— اويله می ؟

بر مدت دهها احتراز ایتدی . بعده کندی کندینه قرار و یره رک بگادیدی که :

— پکی ! بندن بر شی قاله جغنی ظن ایدیورمیسک ؟

گوزلری بنم گوزلرمدن آیرلیوردی .

بگا نصل نظر ایدیور ایدسه ، بنده اويله جه آگا نظر ایدرک کمال شطارتله
دیدم که :

— اگر بوندن بشقه بر کدرک یوق ایسه مستریح اول . سندن پک چوق
شی قاله جقدر .

— طوغری می ؟

— طوغری

— ناموسکه یمین ایدرمیسک ؟

— ناموسمه یمین ایدرم .

هیجانمی آندن گیزلمک ایچون دهها زیاده متبسم طاورندیغدن کندی کندینه
اطمینان حاصل ایتدی . المی طوتدیغنی ایله بنی چکدی . خیلی زمان آغوش باغوش
قالدق . آرتق بو فنا زارده آنک ایچون جالب اندیشه هیچ بر شی یوق ایمش گی ،

بکا بر سوز سويلدى . زمان زمان گوزلرنده بر حس شکران اولديغى حالده
 بنى مشمول نگاه دقتى ايدور والى دها زياده شدتله صيقوردى . فقط گيتدجه
 چوکدى . ايرتسى گون ، يعنى ۵ کانون اولده آتشی زياده لشدی . آقشامک
 ساعت اوننده صار صيلدن ، چبالاندن ، خبری اولدن صوڪ دفعه اولق اوزره
 گوزلرینی قپادی .

بم رأیى صورديغکندن بری یگر می اوج سنه گچدی . فقط هر گون ، اودم -
 واپسینده سکا ویردیگم تأمیناتی مؤکد گورندی . جهان خیالات داخل اولديغى حالده
 جهان افکار دخی ، دهادمندن موازنت و آهنکنه حیران اولديغ بوجهانک قوانین مطلقه
 وقاطعهسى گبی قانونلرله اداره ایدلمکدهدر . انسان آنجق کندينى هوسلندیرن ،
 مسحور ، متهیج ، متأثر ، اعلا ایدن و بهای فکر و عرفان و ناموس و حیثيته متعلق
 اولوب ، بر صاحب قلمک دهای معرفتيله آنده ایقاظ و یاتزید ایدمک کنندنه علوی
 اولق اوزره تقدیر ایلدیگی حسیاته آنی ارجاع ایلین شئیته حصر وجود ایدر .
 کندی رذائل و شنايعنک حکایاتندن اصلا بر حظ مدید آلاماز . بالخاصه اوائل شبابنده
 مکتب صردلری اوزرنده ، صوڪ درجه متحسس بولنديغى زمانلرده تذلات روحیه
 ایچون مضر و منفرد بعض گونه انجذاباته اوغرایه بیلور ایسهده ، بو الواح مستکر همدن
 پک چابوق یوریلور ، بیقار . آندن صکره نافع و صلاح معنویته مقتدر اولانه دایما
 رجوع ایدر . شعرا و تیاترو مؤلفلریله . هر نوع حکایه نویسان و ناقلاک طوتدقلری
 مرأت عبر ایچنده کندينى اولديغى گبی گورمک آرزو ایتمز . او کندينى طانور ،
 بر بشقهسنی آرار . کندوسنک آرادینغی کندوسی اولديغى ظن ایدر . و یا خود او
 اوله جفندن قطع امید ایلر . ايو و گوزل هر نه قدر نادر ایسهده ، چرگین و فنا گبی حقیقی
 اولديغى تماماً او گرنهرك رذائتک مظهر حقیقت اولق امتیازندن محروم اولديغنه واقف
 اولور . قلبی نه طرفه انهماک ایتمگه دعوت ایدیلورسه ایدلسون ، آگا بر امید ،
 بر تسلی ، بر مظاهرت مستثنادر . بونلرده هر ایکسی ده مشغول مطالعه دگلمیدر ؟
 اللریله کمال تهالك ايله چویردیکی صحیفه لره نصب نظر ایتمش شو ارکک و یا
 قادینک گوزلرینه باقکنر . کنديسنه یواش یواش خطاب ایدن آنی نه درجه مستغرق

افكار ايتمش ! اوراده سانحات، نقل افكار، براراده اختياريه نك ديگرينى استخلاف ايلسى گي احوال واردر ! بو استغراقده، بو حال فراموشيده برتجسس، برمراق وكندينك فاعل وقعه اولوب اولديغنى آكلامق گي برانديشه بولنديغنه مى ذاهب اوليورسكز ؟ بونلك آردنده بر وجدان واردر كه، بو مسئلهده كنديسنك دوچار خطر اولديغنى بيلز؛ فقط لايته قطع گوزتلر . اختراصات و ابراماتى حس ايتديگمز زمانلرده بيله آنجق ضربات قلبيه مزله توقف ايدر و حس ايديلان هيچاندن كندى حصه سنى شدتله طلب ايلر . ايچمزدن بو حصه يي ويرميانلره نه فلاكت . زيرا وظائف روحيه نك جمله سنه مالكر .

بم عزيز و سو كيلي پدرم؛ ايسته بونك ايچوندر كه سكا آثار كدن يك چوق شيلر قاله جغنى سويلدم . ايسته بونك ايچوندر كه اوآندن برى فوت اولوب كيدن زمانده بم سويلديگمى تا كيد ايلدى . ايسته بونك ايچوندر كه يارم عصر دن زياده بر زمانده نبرو محصول فكر و ايجادك اولان صاغلام وجودلى، شن، متيقظ، على جناب، جسور، جوانمرد، مقاصد نجيبانه ايچون اختيار ممانه خواهشكر، حسيات عاليه صاحبي اولان اشخاص منتخبه ك ايله خلقى وقت وقت تهيج ايديورسك ! ايسته بونك ايچوندر كه، بتون مسالك ادبه، بتون آثار بدايع پرستى يه، بتون مباحثات جدييه ويا غير جدييه، وادبيات حاضره نك معروض اولديغى بتون افكار طرفگيرانه و ذمايم مفرطه يه رغماً سن اك زياده جالب فكر و نظر بر محرر، اك زياده سويلان و ايشك حقيقتى دها زياده آراشديريله جق اولورسه يالكر فرانسده دگل دنيا نك هر طرفنده قدر و مزيتى تقدير ايديلان بر حكايه نويس اولدك . قالدك و قاله جقسك . سن شمدي سفالت بشريه يي تسليه و تسكين ايدنلردنسك . مشاهير جراحيندن برى برگون بگا ديدى كه :

— خسته خانه مزده بولنان خسته لرمزك جمله سى، پدر كزك بر كتابى يا صديغى آلتنده اولديغى حالده شفاياب اولايور و يا خود جان ويريور . زيرا آنلره اجرا ايديه جگمز عملياتك دهشتنى، حال نقاهتك بطائنى، اواخر حياتك تقرينى اونوتد رمق ايستديگمز زمان، پدر كزك رومانلردن و يا خود سياحتنامه لردن ويريورز . آنلرده اونوديورلر .

سن يالگىز سويله سويله او قونور دگلسك ، بالذات محبوب قلوبسك ! بعض احوالده دخى حياتدن مضطرب اولانلر طرفندن تقدیس ايدلمكدهسك . سن آنلك مشاق واضطراباتى تحویل ، آنلرى صبر و تحمله پك زياده تقريب ايلك ايچون معاونتده بولندك . انسانلر دينلان بو بيوك چوجقلىرى ، برشيئه علاقهدار ايتك ، تهيج ايلك ، شوقه گتورمك ، گولدرمك و ياخود آغلاقمق مقصديله خامهران اولديغكدن ، آنلرده سنى كندى عالله لرندن عد ايلديلر . سنى « بابا دوما » ديه ياد ايدورلر . بن سنى او كريم الوجدان [لافونتك] ياننده گوريورم ، ظن ايدورم . سن دم پيريده ازمنه ماضيه نك حكايات لطيفه سنى نقل ايدن متبسم جد اكبرسك . بو نامى سكا توجيه ايتديگم گوندن برو آثار كدن ساده فرانسده ۲ ميليون ۸۴۰ بيك جلد ، ۸۰ ميليون اجزاء مصوره ساتيلدى . بزمله معاهده سى اوليوبده كندى لسانلرينه نقل ايله ، سنى نشر و غصب ايدن مملكتلر داخل اولديغى حالده ، آثار كدن آلتىوزى پارس و ولايات غزته لرند طبع ايدلدى . سكا متعلق اوله رق طابعلرله عقد ايتديگم مقاوله نامه لرده آثار منتخبه كى صورت مزينه ده و بيوك قطعده اوله رق نشر ايتك حقى حازمدر . بو حالده ۲۵ جلد عظيم تشكيل ايدجك گى گورينيور . دها يامدم . بن خلقك بو كار خيره كنديلگندن اظهار غيرت ايتسنه و كندى كندينه اتخابده بولنسنه تعليق كيفيت ايلشيدم . بو بابده ترجمه بيله لزوم گورمامشيدم .

ايشته بوگونكى گون بنجه هيچ بر مداخله و توسط وقوع بولمديغى حالده بالذات مملرك ، بيوك قطعده اولمق و مانون ، سياحت حسيه ، ژان ژاق روصونك اعترافى گى آثارك تصاويرنى چيره دستى مهارتيله وجوده گتورن اموريس له لووار طرفندن تصوير ايدمك اوزره موسكترلك شهرت متزايد جهان پسندانه سنى برقات دها اعزاز ايتك افكار خيره سنده بولنمقده درلر . يارين [واندسنلر] « خواجه رسامانى له بلانك تصوير گرده سى اولان قرمزى او شواليه سى » بو يولده ساحه مطبوعاتده گورينه جك ، موريس له لووار ، ايكوز اللنجى رسماك خاتمه پذير اولديغى بگا اشعار ايتديگى صروده ديوركه :

« ايكى سنەدن برى آرتانيان، آطوس، پورتوس آرامى (۱) و بويوك داستاناك
 « اشخاصيله يشادم. آنلردن نەدرجە متأثرانە آيرلديغى سزە بيلدیرسەم اينانمازسكز.
 « عجبا بونلرە عن قریب (يگرى سنە) دە تکرار ملاقى اولە بیلورمى يم ؟ »
 بو مکتوب سنى گورمگە گلدیگم گونى اخطار ایتدی . او گون (و يقونت
 دو براژدمون) رومانى بیتورمش ، گكیش قولتوغە مکتورانە اوتورمش ايدك .
 سنى اويلە مفتقر استراحت و گوزلرگى خون آلود گورنجه :
 — آغلامشسك باباجم . نەك وار ؟ ديمش و سندن دە :
 — بيوك كدر ! پورتوس اولدى . آنى اولدیردم : وفاتندن طولاي اشكریز
 اولمقدن كندى منع ایدەمدم زواللى پورتوس !

سوزلرینی ایشیتمش ایدم .
 آثار نفیسه و مکملە بوگى تطمينات و تأمینات وجدانیە ایلە یازیلور .
 اگر بو گوندن تاسنك بو گوزل کتابە باشلادیغك گونلرە طوغرى ارجاع
 نظر ایدەجك اولورسەق بو اثرده نە درلو نشاطە ، نە درلو سرور و محظوظیتە ،
 نە درلو علام صحتە تصادف ایدرز ! سنى حالا دائرە رسمیه نك بولندیغى اودە حولى
 اوزرنده کیرالیدیغك کوچك محلدە گوریورم . اورادە بیاض تختەدن ممول بيوك
 برماصە، برقاناپە، ايکى اسکملە، اوجاق اوزرنده کتابلر ایلە — آقشام ایشلرک گيجیه
 قدر اوزادیغى حالده — دروننده بر قاچ ساعت اویودیغك تیمور قاریولە وارایدی .
 اوراسى ازعاجاتدن بی حضور اولماق و کندولرینە قارشو قاپایەمدیغك قپوگك
 اوگنى متصل محاصره ایدن طفیلی مشرباندىن قورتلوق ایچون سنك التجا گاهك
 ایدی . آیاغكە بول بر پانتالون ، آرقەكە قوللری دیرسككە قدر صیوهلی بر گوملك
 گیمش اولدیغك حالده گردنك آچیق اوله رق ، صباحك یدیسنندن اعتباراً ایشه
 باشلار، آقشامك یدیسنە قدر اورادە قالوردك . بن دە گلوب برلكدە طعام ایدردك .
 بعضاً خدمتچینك دستگاهك یاننده کی کوچك ماصیه گتوروب قویدیغى طعامە
 ال اورولمامش اولدیغنى گورردم . سن بر لقمە بیله آلنى اونودیر و طعام ایدرکن
 (۱) بونلر و باخصوص آرتانیان اشخاص مخیلەدە دگل اشخاص تاریخیه دندر . للطابع

گوندوزين اختراع ايتديگك اشخاصى نقل ايدەرك ، ايرتسى گون آنلره اجرا ايتديرەجگك افعالى تخيل ايله كسب انبساط ايدر ايدك .

بو حال آيلرجه سۈرردى . نه قدر لطيف ، نه قدر فرح بخش وجدان برسعى !

(قورو) بر طرفدن ترسيم ايدر ، بر طرفدن ده ايضيق چالاركن :

— موجب فرح و سرور اوليان صنعت نهيه يارار ؟ دير ايدى . سن ده آنك

گى دوشونوردك . اختراعاتك حيات ويردكجه سنده آنك ابتدالى گوريلوردى .

بو حال طاغيلرجه ، گنیشلكجه تجدد ايدن ، صولرى منابع خفيه دن نبعان ايليان

انهار جسميه بگزر .

آه ! او دور مسعوديت ! ايگيمزده هان هم سن ايدك : سن قرق ايكى بن

يگرى ياشلرنده بولنيوردق . او صاحبات نه قدر نشاط انگيز ، او انكشافات -

وجدانيه نه قدر لطيف ايدى ! قلب و خاطرەنك سراب خيالات نموده لرى ! بگا

دها دونكى گى گليور !

لكن سن ربع عصره قريب بر زماندن برو تصوير ايتديگك مخدرات ايچون

نمونه تحرير اولان والدهك ايله احيا ايتديگك جسارت ، استقامت و مروت اربابنه

انمودج تام خدمتى گورن پديگك آرمسندە اولديغك حالدە (ويلر قوتەرە)

مزارستانده جسم آغاجلر آلتندە اوويورسك . يانكده حالا برچوجق گى قالان

بن ايسه سنك صاچلرك آغارمديغى حالدە دور اكهاله داخل و سنك بزي ترك

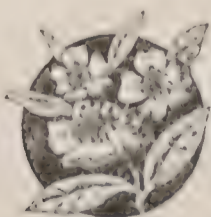
ايتديگك زمان ايريشەمديگك دم پيرى يە واصل اولدم . ارض سريع السيردر .

قريباً گوريشورز .

مترجمى

آلكساندر دوما زاده

احمد راسم

برناردەن - دو - سن پيئر

بوندن سەكسان يىدى سنە اوّل آمريقا دولت متحدەسى طرفىدىن اون سەكزىنجى عصرده ادبيات و سياسياتده حازىر كمال اولان فرانسە مشاهيرىنىڭ بىر نىسبەتەن ھېكلىنى واشىنىغتون موزەسنىدە جمع ايتىك اوزرە بىر دائرە مخصوصە تەييارەيدىلمش و بو خدمتى ايفا ايجون بىر حيات بولغان ذواتىك طوغرىدىن طوغرى يە تصاويرىنى ياپىق و حياتدە اولمىانلرىنىڭ دە رەسىملەرنىڭ استىساح ايتىك وظيفەسىلە پارسە [يئال] نامىدە بىر رسام گوندرلمش ايدى .

۱۸۰۹ سنەسنە مصادف اولان بوتارىخچە ايسە [پول و وىرژىنى] حكاىەسنىڭ [۱] مؤلفى اولان و عالم فضل و عرفان پايدار اولدۇقچە بو حيات فانيە ايجىندە بىر حيات ئانيە يە مظهرىتىنى - آثار مەھمە سائەسى ميانىدە - فقط بو كىتابچىق ايلە تامين ايدىن [برناردەن - دو - سن پيئر] ھنوز بىر حيات بولدىغىدىن تصاويرىنى ، ياپان رسامىك طلبى اوزرىنە بالذات ترجمە ھالى يازمىش ايدى . چونكى آمريقا حكومتىچە حياتدەكى ذواتىك ترجمە ھاللىرىنى بالذات يازمەلرى ملتىس ايدى . ايشتە آتيدەكى ترجمە ھال او ترجمە ھالدر .

انسان كىندى سرگذشتى يازە بىلور ايسەدە كىندى ترجمە ھالى او قدر قولاي يازەمز . سرگذشت انسانىك ايام حياتدە باشىدىن كچن بعض ھالات و وقايعىك حكاىەسنىدىن عبارتدر . وقە مەھمەل و صاحب سرگذشت ، وسعت و ظرافت قىرئەتچىيى ھازىر ايسە آنى استىدىكى قدر توسيع و تزىين ايدر . فقط ترجمە ھال او يە دگىلدر . بىر رسامىك كىندى تصاويرىنى ياپىسى كى انسانىك رسم نفس ايتىسى در . آندە ھىر نىصل ايسە او يە گورنىك و جائب ناموسىدىن .

للطابع

[۱] بو حكاىە مطبعە ابوالضيا معرفتيلە تمثىل و نشر ايدلمشدر .

بن ۱۷۳۷ ده نور ماندیانك [هاور - دو - غراس] شهرنده طوغدم . ابونیم بگا، اوروپاده تربیه ابتداییه ویا حسن تربیه دینلان شیئی تعلیم و تفهیم ایتدردیلمر . اون ایکی یاشمه واصل اولنجه، آندن او قدر نفرت ایلمدم که، در حال، تجارت گمیلرندن برینه قوماندا ایدن عموجهلرمدن بریسنك حمایه سندن بالاستفاده آمریقایه برسیاحت ویردم . اورادن؛ عموجهمدن ، دگردن و مملکتک فنا لغندن اولمک درجه لرینه گلد .

یگم بو آطه دن ، خوا-

جهمدن و مکتبندن

اولدیغمدن دها زیاده

مایوس وغیر ممنون

عودت ایلمدم .

عودتمده تکرار

مطالعاتمه باشلام ؛

و متعاقباً « ژیروس »

ده، جزویتلر نزدند،

« رۋسن » ده آنلرک

اتمانه صرف ماحصل

اقدام ایلمدم که، ادبیات

حقننده بوراده المش

اولدیغم بر میل وجدانی

وجاودانی بی مؤخرآ

« قان » دارالفنوننده

اکمال ایتدم .

مع هذا بنم ایچونده استقباله مخصوص بر ثروت تأمین ایده جک بر مسلک
لزوم گوردی . پارسده ، « طرق و معابر » مکتبته گوندردلم ؛ اوراده فن ترسیم
اشکال و ریاضیاته عاند بر خیلی معلوماته دسترس اوله بیلمدم . بعده اردولر

برناردهن - دو - سن پیتر
ولادت ۱۷۳۷، وفاتی ۲۱ کانون ثانی ۱۸۱۴

ایله اردوگاہلره مأمور بر هیئت مهندسینه داخل و ایرتسی سنه عثمانلیلر طرفندن بر آبلوقه ایله تهدید ایدلمش اولان « مالطه » یه واصل اولدم . لکن بن مهندسین عادیه ایله ، اولدقجه خاطری صاییلور بر منازعهده بولندم ؛ زیرا بنی کندی هیئتلی افرادندن عد ایتیمورلردی . واقعا بو خصوص بنم ایچون موجب شرف و شان اولدی ؛ لکن مسلگمی ده ضایع ایتدیردی . او حالدده بالضروره گیدوب و طمک خارچنده تحرری خدمته قرار ویردم . المده نه وار نه یوق هپسینی صاندم ؛ و او زمان اسپانیا ایله محارب اولان پورتوغاله کچمک نیتیه هولاندایه متوجهاً گمی یه بیندم . پورتوغال قطعاتی قوماندایه مأمور اولان جنرال (پیکورغ) اوچ گون اول حرکت ایتمش ایدی .

شمالده یگی بر محاربه علورین اشتعال اولیوردی . روسیه ایمپراطوری اوچنجی پیه (هولشتاین) ی ضبط ایتمک استیوردی ؛ هجومه (لوبک) دن بدأ ایتمگه مجبور ایدی . بو شهر ، وطنداشلرمدن شوالیه (دوشاصوت) طرفندن قوماندایه ایدلمش ایدی . آگا کندی ، مهندس صفتیه تقدیم ایتدم ؛ کندوسنه التحاق ایتما می امر ایدی . ایکی آی قدر آنکله برابر بولندم . هرگون ، — — — — —

ایکنجی قاترینه صنایع -

نفسه بی ملکنده اعاده تأسیس ایتمک طرفداری اولدیغندن ، شوالیه نك قائم پدری موسیو (توردللی) یه (پترسبورغ) آقادمیسنک مدیرلگنی تکلیف ایلش ایدی ؛ آگا رفاقت ایتمگه قرار ویردم .

ایلولک برنجی گونی (قرونیشتاد) ه گیتمک اوزره گمی یه بیندک ، آیک نهایتنه طوغری اورایه واصل اولدق . دهها اوگون پترسبورغه عزیمت ایلدک : اوراده ایمپراطور یچه نك (موسقووه) ده اولدیغنی خبر آلدق که ، بو خصوص توصیه نامه لرمک هپسینی کانون ثانی یه قدر فائده سنز براقدی . عموم طوپچی مفتشی طرفندن پک پارلاق بر صورتده قبول اولندم . مهندس ملازم لگی ایله استحکام صنفنه داخل اولدم .

اگر آلتی آی دوام ایدن بر شتا، و باخصوص روسلره مخصوص اولان طبایع خشونت انتمانک تأثیری، احوال صحیه می اخلاص ایتماش اولسه ایدی، غالباً بتون ایام حیاتیه می بو مملکتده کچوره جکدم . معافیت طلب ایتدم . بر بچق سنه خدمتدن صگره استدعای معروضم شایان قبول گوردی . اورادن، پولونیا طریقله فرانسیه عودت ایتدم . محاربات داخلیه ایله اوزمان دوچار انقسام اولان بو مملکت، بگا اوراده، عودت ایتماش اولدیغم و طنمه بعض مساعی و افعال جمیله ده بولنمقلغمی آرزو ایتدیدی .

فرانسه نك حمایه سننده بولنان طرفه آتدم ؛ لکن پرنس (رادزیوی یه) التحاق ایتمگه گیدرکن هنوز خدمتدن چیقشمش اولدیغم روس طرفینك نفوذیله حبس ایتدیرلدم . محبسده بیله او طرفك حرمت و اعتبارینه نائلیتله ایجه بختیار اولدم . طقوز گون ایچنده صالحیورلدم . فرانسه یه عودته و یاخود [وارشوه] ده اقامته مأذون ایدم . اوراده بر سنه قدر ضیافتلر ایچنده یشادم . بعده [درسد] ه طوغری توجیه عزیمت ایلدم . بو شهر ، لطیف بر مملکتده کائن ایدی ، لکن بروسیا قرالی طرفندن طوپه طوتلقله خانه لرینك نصفندن زیاده سی خراب و هر طرف بنا خا کستريله همرنك تراب ایدی .

اردونك بر قسمی تکرار تشکیل ایدلمشدی ؛ [درسد] ده بنم ایچون استحصال ایدیله جك ، هیچ بر خدمت یوق ایدی . جنکاور پروسیالیلری ذوق و سفاهته میال ساقسونلرله مقایسه ایتك مراقیله برلینه گیتدم .

برلین و باخصوص [پوتسدام] ی گوردیگم زمان ، کندی لطیف وهیبت نما قیشله لر ایچنده ظن ایتدم . سوقاقرده عسکردن ، پنجره لرده توزلقدن بشقه برشی گورمدم دیسه م یالان سویلماش اولورم .

قرال بگا مأموریت ویردی ؛ لکن بن قبول ایتدم . مهندسك صنعتده بولنق اوزره بگا تخصیص ایتك ایستدیکی معاش ، اقوات یومیه مه بیله کفایت ایتموردی .

بو سياحتدن اوّل ويانه يي گورمش ايدم ؛ لکن ، اھاليسنک و باخصوص اصلتنک کبر و غرور ي ، آن مواصلم ده دا اورادن انفصالمه سبب اولمشدر . بعدہ تکرار پارسه عودتله اوراده بالتصادف [فرانسه] آطه سنه گيتمک فرصتنى الله ايتدم .

ماداگاسقارده بر فرانسه مستعمراتى تاسيسى آرزو اولنيوردى . بن ، [دو فھن] استحکامنه مهندس تعيين اولنمش ايدم . قوماندانلرک عدم اتلافى سببيله فرانسه آطه سنده آليقونلدم . ماداگاسقاره تعيين اولنان قوماندان ، اصلا طانمديغى بر مملکتک اعتدالسنزلگندن طولايى بتون عسکرىنى ضايع ايتمش اولمقله بر قاج آى نهايتنده گيرويھ چاغرلدى .

بن کندی وظيفه و خدمتله توغل ايدهرک ايکى سنه قدر [فرانسه] آطه سنده قالدیم . مسعود اولمق ايچون اوراده بگا دھا بر چوق شيلر لازمدى . اوراده هرکس براغتشاش عمومى يه تابع ايدى : والى ، اھالى و عسکرلرک فسق و فجورى ؛ بنى کندی هيئتلرندن عد ايليان مهندسين عاديھنک اعتسافات و تضيقاتي ؛ يوزده يوز غائب ايدن قائم ايله تاديھ اولنان بنم ، او ، جزئى يوزباشيلق معاشم ؛ و سويليه . مديگم دھا بر چوق شيلر ، بچاره زنجيلرک شايان تأسف حاللرى ، والحاصل هر نوع فنالقلردن مرکب اولان بوتماشاي دائمى ، بنى درين بر خوليايه آتدى .

فرانسه يه عودتمه مساعدھ طلب ايتدم ؛ مراجعتم قبول اولندى . بنى بو آطه يه گتورتمش اولان برسفيرک نفوذ و اعتبارينه ايجه اعتماد ايديوردم ؛ بگا بر چوق وعدلرده بولنمش ايدى . آگا ، تصرّفاتم ، و بعض احبانک علوجنابى سايه سنده تدارک ايدھ بيلمش اولديغم بر طاقم هداياى نفيسه گتوردم ؛ آنلرى قبول ايتدى ؛ و بگا گلدیگم يره عودت ايچون ارائه اسباب سهولتدن بشقه بر لطفده بولنمدى .

بو زماندن اعتباراً ، آرتق هيچ کسه يه امنيت و اعتماد ايتماکه قرار و يردم . قدرت فاطره نك بتون کائناته حکم ايتمکده بولنديغنه کسب اطمئنان ايلمش ايدم . انتظامسنزلقلرى خلافتده اولهرق انسانلر بيننده دخى او قدرت غالبه نك مرعى الاحکام

اولدیغنده شبهه و تردد ایتمدم . صو آرامق ایچون ، بالذات کندی طوپراغهم اوزررنده قازمغه قرار ویرهرك ، بشقه سنك اراضیسندن صرف نظر ایتمدم .

بناء علیه ، هر نه قدر اولجه بر تجربه غیر متمرده بولنمش ایسه مده بو دفعه ینه قله صارلدم . شمال سیاحتلرندن عودتمده هولاندا ، پروسیا ، پولونیا و روسیه گبی گزمش اولدیغم یرلر حقنده بیوک بر خطرله یازمش و آنی خارجیه ناظرینه تقدیم ایلمش ایدم . لکن هیچ بر تأثیری گورلمدی . مع مافیه بن بو اثرمده پولونیانك اوچ مجاور دولت طرفندن بر مقاسمهیه اوغرایه جغنی قبل الوقوع کشف و ترصد ایتمش ایدم . بو دفعه کندم ایچون آرتق عامه افرادی محرم اسرار و معتمد اتحاد ایلدم . فرانسه آطه سنه وقوع بولان سیاحتی قله آلام . و آنی ، اسممی قومیه رق طبع ونشر ایتمیردم . بو اثر ، بعض غزته محررلرینك تقریض وستایشلرینه مظهر اولدی ؛ لکن بر طرفنده (وهرسای) ده بنم ایچون بر خیلی دشمنلر پیدا ایلدی : مستعمراتك انتظامسزلقلرینی نشر و اشاعه و بیچاره زنجیلرک فلاکت احوالندن بحث و شکایت ایلدیگمدن طولایی گوجندیلر ؛ بنی غیر قابل عفو بر تجاوزده بولدیلر . بن ینه جسارتی الدن براقدم . نظر عبرت و دقتی ده اوزاقلره سوق و تعمیق ایلدم ؛ بر قاچ سنه لك بر عزلتدن صکرده ، « مطالعات کائنات » عنوانی اثرمک اوچ اولکی جلدینی کندی اسم و مخلصرمله برابر موقع انتشاره قویدم .

بو اثر ، بیوک بر موفقیتته نائل اولدی : اورایه ده ها ایکی جلد علاوه ایدهرک متعاقباً بش دفعه طبع ایتمیردم . بو اثر سایه سنده رفاه حاله نائل اولدم . و اگر مقلدلر و ساخته کارلر اولسه ایدی او ، بنم ایچون پک بیوک بر یسار تأمین ایتمش اوله جقدی . مع هذا ده ایلک طبعلرندن اعتباراً بگا حکومتک بر چوق مخصصاتی جلبه مدار اولدی . اون آلتنجی لونی بنی هیچ کیمسه نك دلالتی منضم اولمقسزین بالذات نباتات باغچه سیله تاریخ طبیعی نمونه خانه سنه مدیر نصب ایلدی . اولندم ؛ رفیقہ حیاتم بگا بر چوق اولاد یتشدیردی . آرتق بختیار اولمغه باشلادم ؛ حیفا که اولجه کشف ایلدیگم بر قرغشعلگك ظهوری ، بنی مأموریتدن ، مخصصاتمدن و حتی بتون اداره و تصرفاتمدن محروم براقدی .

ایشته بنده بو وجهله ، بو سیر دریای عالمده ، اکثر انسانلر گبی حیاتک بتون فورطنه لری ، بیك درلو عقبه لری آراسندن گلوب کچدم . بو ائناده بزم نامدار ایمپراطور من بوناپارتک کوکب اجلالی ، هر بار صدماتیله لرزان وبی قرار اولدیغ بو فورطنه لری محو وازاله ایلدی . ثروتمک بر قسمنی بر چوق تخصیصات ایله تأسیس واعاده ایتدی . وبوندن بشقه نبی بر نشان ایله تلطیف وتسریر بیوردی . برادری اسپانیا قرالی ژوزف دخی آلتی بیك فرانقلق تخصیصات علاوه ایله هر درلو لوازم واحتیاجاتی اتمام ایلدی .

خالق لایزالک عنایت و کرمی ثمره سی اوله رق مسعود وبختیار ایکی سویملی اولادم وار . بری ، ایمپراطورک امریله [نقوئن] ده تربیه گورمش اولان اون درت یاشنده قزم [ویرژینی] ؛ دیگریده کندی جوارمده تحصیل ایله اشتغال ایدن اون بر یاشنده اوغلوم [پول] در . والده لرینی پک ارکن غائب ایتدم : لکن ایکنجی تأهلده ، آنلرک طفولیتلرینی تربیه واکال ایدن وینه اومحبت وسودا ایله اختیار لغمه بگا تقیدات کامله ده بولنان صورتی ، سیرتی قدر گوزل بر قادیله ازدواج ایتدم . یتیم ایکی یاشنده م ؛ احوال صحیه هر درلو معلولیتدن بری ومصوندر . موزهلره ، وفلسفیه دار حاصل ایتدیگم ذوق وجدانی ، بنم ایچون دایما تلذذات وسعادات بشریه ناک ایوکلر ننددر . ایکی سنه اول سقراطک وفاتی اوزرینه بر درام ترتیب ونشر ایتدم ؛ بو درامه ، سائر بعض رساله لر دخی ذیل وعلاوه اولشمس ایدی . شمدیکی حالده بر چوق سنه لردنبرو باشلامش اولدیغ بیوک بر اثرک اکالیله اوغراشیورم . قدرت فاطره بو خصوصده بنم ایچون لازم گلان بالجمله اسباب ووسائطی احضار ایلدی . پارسدن یدی فرسخ اوزاقده [لوییز] ساحل لری اوزرنده خوش واطیف بر زاویه م واردر . گوزل موسملرده هر آیک نصفنی عاللمک بر قسمیله اوراده وکمال آسودگی بال ایله امرار ایدیورم .

بو صورتله بر چوق زمانلر فورطنه یه طوتلمش اولان سفینه عمرم ، موافق ، روزکارلر سایه سنده ، صلح وآسایش ایله مرسای ماته طوغری ایلرولیور . — —

ای عقلی آمریقاییلر ! اگر بن ، علی الاکثر آرزو ایتدیگم گبی ، سنزک
 واسع و جسم اورمانلرکزک بر گوشه سنی زرعه و اوراده مسعودانه و مقبلانه
 امرار عمره مقتدر اولمش اولسه یدم ، شبهه سبز ، شمادی سنزک ایچون مجهول
 قالوردم . لکن اگر ، دنیایی گزمکله ، موزه کزده ابقای نام ایچون دیکمش
 اولدیغکز هیكله استحقاق حاصل ایده بیلدیسدم ، عالمده چکمش اولدیغم او ادبار
 وفلاکتلری تقدیس ایده جگم !

مترجمی

عثمان سامی

برناردهن - دو - سن پیئر

بالونله صعودم

۱۸۹۴ سنه ميلاديهسى شباطنك اوچنجى گونى برلينك شمال شرقىسندە [اۆزه دۆم] دینلان جزیره اوزرندە آلمانرك شرق دگزی دیدكلری بحر بالطق ساحلندە کان اولوب بر «درّصف نشین» اطلاقه سزاوار اولان [سیوینه موندە] شهرندە منسوب اولدیغ [فون هیندرسین] آلاينك امرا وضا بطانی ایله — بعدالضیافه — وداع ایتدکن صکره شمندوفره را کبا برلینه عودت واورادن دخی بر بچق ساعت مسافده اولان «یوتر بوغ» قریه سنه ینه شمندوفر ایله عزیمت ایلدم . چونکه آلمانیده اوچ بچق سنه دن عبارت اولان مدت اقامتمك صوك درت آنی انداخت مکتبنده کچورمکه تعیین اولنمش ایدم .

انداخت مکتبندن زیاده «انداخت میدانی» اطلاقی دها مناسب اولان محل ایسه یوتر بوغ دینلان کویده ایدی .

اولجه ارقداش لر و ساطتیه استکرا ایلدیگم اقامتکاهمك جاده ونومروسنى بیلدیگم ایچون گجه لین شمندوفر دن چیققدن صکره همان بر عربیه را کبا طوغری اقامتکاهمه گله رك استراحت و فرداسی گونی ناظر مکتب حضورینه چیقهرق آلدیغم امر اوزرینه وظائف جدیده مك ایفاسنه مباشرت ایلدم .

هرنه قدر آدی انداخت مکتبی ایسه ده بوراسی تدریسات نظریه ایله اشتغال ایچون دگل ، بلکه مدرکات و مکتسبات نظریه یی عملیات مدیده ایله اکیال خصو- صنده یاییش بر موقعدر . تفصیلاتیه بیانی آنجق بر بیوک کتاب یازمق ایله ممکن اوله بیلان بو انداخت مکتبی اشتغالاتی کل یوم — محاربه ده اولدیغی گبی — اجرای انداخت ایتمك و انداخته متعلق هر درلو امور و خصوصاتی تعلم و ایفا ایلمکدن عبارتدر . انداختلردن صکره معلم افندیلر تنقیدات و مؤاخذات عالمانه لری ایله خلقه تدریساتنه طویلادقلری ضابطانك توسیع معلوماتنه همت ایتمکده درلر .

عرضاً سکر، اون و طولاً اون سکر، یگر می کیلومتره امتدادنده اولان بو
 انداخت میدانی دره، تپه، وادی، اورمان گبی هر درلو موانع و عوارض طبیعی بی
 جامع اوله زق، بر قسمی قلعه و قسم دیگر صحرا طو بچیلرینه تخصیص اولمشدر .
 معلوم اولدیغی اوزره قلعه طو بچیسنک اڭ برنجی وظیفه سی « گورمدیگی،
 گورونمدیگی حالدده » دشمنی دوکمک اولدیغی جهتله کندوسنه اڭ زیاده لازم اولان
 شیء خصمک زرده بولندیغنی و آگا طوغری متمادیاً اوچورمقده اولدیغی « موت -
 سیارلرک » نقطه سقوطلرینی ترصد ایدیه یلگه خادم اوله جق نقاط مرتفعه مناسبه نڭ
 موجودیتی در .

یوکسک آغاجلر، تپلر ایفای وظیفه خصوصنده کندوسنه فوق العاده معاونت
 و سهولت بخش اولورلر سده، بعضاً بو نقاط عالیه دخی - مثلاً بر قلعه نڭ خندق
 دروننده بولنان [قاپونیر] لره قارشو اجرای انداختده - خدمت - صدییه ایفایه
 مساعد بولنه مازلر .

بو و بوگا مماثل حالاتده ثابت بولونلرک پک بیوک اولان لطف و خدمتی ایسه
 ناقابل انکاردر . ایشته بو مقصده وفا ایتک و همدده قلعه طو بچی ضابطانی بولوله
 اعتلا ایله رصداته آلیشدر مق ایچون بر عسکری بولون مفرزه سی دخی انداخت
 میداننده بر آی قدر اثبات وجود ایدر .

بالونله اعتلا خصوصی هرکسک کیفنه نابع اولیوب اوده بر وظیفه عسکریه بی
 ایفا ایتک دیمک اولدیغی جهتله معلملر طرفندن تعیین اولنان ضابطان صره ایله
 جانفس کرده معلق سفینه هوایه ایله سمای لاجورد فام غیر متناهی یه طوغری
 متموجانه اعتلا ایتگه مجبوردر .

ایلك اعتلا گونی ۸۰۰ متره مکبنده ایپکن معمول اولان صاری کره، غاز ایله
 املا ایدلمش اولدیغی جهتله - بعض منفعت پرستان اسافل گبی - دائماً بالالره
 طوغری تعالی ایتگه میال وساعی بولنمقده ایدیسده، بالونچی مفرزه سی افرادی
 آشاغی یه صارقان ایپلرندن طوتمش اولدقلرندن او آفاجان هوا پرستی، آنجق
 زمیندن ایکی اوچ متره یوکسکده توقیف ایلشدر ایدی .

تکنه سی آنجق ایکی آدم استیعاب ایده جک قدر بروسعتده و طقسان سانتیمترو قدر درین اوله رق ، جدار داخلینده فوق السحاب اجرای سیاحت ایله مشغول اوله جق هواییله لازم آلات و ادوات مخصوصه یرلی یرنده موجود بولنمقده در . اطرافنه طوپلان دیغمز حالدده هرجهتی نظر تدقیق و معاینه دن کچور مکده و بالون مفرزه سی قوماندانی ملازم اول نویمانک بالونه دار معلومات جمله مفیده اعطا ایله ایپراک اسملرینی ، وظیفه لرینی و بر قضا وقوعنده نه یایمق لازم گله جگنی ناطق اولان و صایاسنی کمال دقتله دیگله مکده ایدک .

معلم افندی بالونله اعتلا خصوصنی آشاغیدن یوقارویه طوغری قدم صره سی ایله امر ایتدیگی جهتله ایکنجی اوله رق صعود ایتک مجبوریتنده بولنیوردم . وقتیه فرانسه مشاهیر هیئتشناسانندن قامیل فلاماریونک « بالونله سیاحت » [۱] نام ائرلطفنی ترجمه ایتمش اولدیغم جهتله بالونله اعتلای پک زیاده آرزو ایتمکده و فلاماریونک بعض تشبیهات غریبه و لطیفه سنک صحتنی تدقیق ایلک نیتنده بولنمقده ایدم .

بیم گبی آرقداشلرک میاننده دخی نفسنی بر غاز کره سنه معلق اولان بر تکنه جک داخلنده امواج هواییله ایچنده چالقانمغه ترک ایتمشلر موجود اولدیغنی جهتله هرکس اؤل اعتلا و پرواز ایده جکلر حقننده لطیفه پردازلقدده ، بذله کولقدده ابراز سماحت ایتمکده ایدی . یالکیز اوله رق تکنه نک داخلنه گیردیگم حالده آیاقده طورمقده و آرقداشلر ایله تعاطی کلامه دوام ایلکده ایدم .

کیمیسی « استانبوله مکتوب » گوندرمدن اول اعتلا ایتنک مناسب اولدیغنی افهام ، کیمیسی « وصیتنامه می » یازوب یازمدیغنی استفهام ایلپور . وهله کتابلریمک چوقلغنه واقف اولانلرک « رشدی ! کتابلری بگا براق ، بونلر شاهد اولسونلرمی ! » گبی لطیفه لری یکدیگرینی تعقیب ایدیوردی . آنلره مناسب جوابلر اعطا ایله مکرراً « آدیو » لر تلفظ اولندقدن صگره « تکنه بی براق ! » امرینی ویردم .

ذاتاً بالون - سمای اشتهارده بالا پروازلق ایتک استیان هوایی مزاج شعرای کرام گبی - خفت مزاجندن طولای کندینی توقیف ایدنلرک اللرنندن قورتلپور قورتلماز شدتله هوالاتمغه باشلادی .

[۱] بواثرک مجموعه مزده نشری مقرر در .

آرقداشلرک ال ، مندیله ساللایشلری دوام ایتمکده اولدیغی گبی کره هوائیه
دخی ایلک یگرمی اوتوز مترو ارتفاعده زیاده سیله ساللانمقده اولدیغی جهتله طبیعی
بر حس دهشت پیدا اولمقده ایسه ده اعتلاده دوام ایدلرجه اولمقده دخی تدریجاً
زائل اولمقده در .

تکنه داخلنده آیاقده بولندیغی وکنار فوقانیسنه مربوط ایپلری قویاً طوتدیغی
حالده زمینه طوغری عطف نظر ایتمکدن کنیدی آله مدم . بالون متمادیا صعود
ایلدیکی حالده آنی حس ایتیمان انسانک یوقارودن آشاغی یه طوغری عطف ایلدیکی
نظر ، فخر و عظمت ایله مشحون بولنیور .

یا نصل عظمت پیدا اولسون ، که انسان کنیدی اعتلاسنی بیلدیگی حالده حس
ایده مدیکی جهتله زیر پاینده کره زمینک گیتدجه آچالمقده و همجنسک نهایت درجهده
کوچولمکده اولدیغی اویله بر قصر سماویدن تماشا ایلدیکی حالده ، آشاغیده بولنانلر
بالونک بر عظمت و حشمت ایله هوالاندیغی و خورشید جهانتابک انعطاف شعاعاندن
طولانی عادتاً بر کره منوره گبی شعشعه پاش لطافت اوله رق اعتلا ی موجه دارنده دوام
ایلدیگی - بر عجز و مسکنت ایچنده اوله رق - حیرتله تماشا ایتمکده درلر .

تکنه دروننده بری بیاض ، دیگری قرمزی رنگلی ایکی بایراق بولنه رق ،
بیاض نزول و قرمزی اعتلا آرزوسنی ایما ایلدیکی جهتله بنم گبی دائماً منسوب
اولدیغی ملت معظمه نك شانلی بایراغک بالالرده موج نمای عظمت اولسنی آرزو
ایدنلرک متمادیا قرمزی بایراغی اراهه ایده جکلرینی سویلگه حاجت یوقدر .

تکنه داخلنده دوربین ، بارومتر ، ترمومتر ، کاغذ قلم و سایر کمالاً
موجوددر . ترمومتر ۱۲ درجه یی و بارومتر ۶۰۰ متروی اراهه ایلیوردی .
دائرة افق اعتلا ایتدجه اتساع ایلکده و اطرافده ، پیش پاینده بافقله تماشا سنه
طویله میه جق صورتده فوق العاده لطیف بر - پانوراما - ، بر منظره شوق افزا
وانشراح بنحشا رونمون اولمقده ایدی .

کویا که سطح زمین دره دن تپه دن عاری اوله رق الوان مختلفه یی حاوی واسع
و مستوی بر اوودن ودها طوغریسی رنگلی جسم بر خریطه دن عبارت ایدی ؛

چونکه یوقاریدن آشاغی به باقیدینی زمان ارتفاعلر ، انخطاطلر فرق وحس اولمیدینی جهتله دره لرك ، تپه لرك ، وادیلرك بربرندن تفریقی مستحیل اولور .
 پیش پایمه متنزلانه عطف ایلدیگم بر نظر تدقیق ، بر مفرز طبییه مصادف اولدی . دروننده بولنوب قلعه و ساحل قونداقلری اوزرینه موضوع ۱۵ سانتیمترولق جسم طویلر [بون مارشه] ده صاتیلان اویونجاق طویلری آندیریور ایدی . تماماً سمت قدمده بولنان انسانلر کوچک بر پورتقال جسماتنده گورونمکده و آتلا ایسه قورشوندن معمول اویونجاق بارگیرلدن بشقه بر شیء اخطار ایتمکده ایدی .
 هله اڭ زیاده حیرتمی جلب ایدن شیء یرده سوروکلنه سوروکلنه حرکت ایدن بیاض بر طریل اولدی . آنجق بر انسان پارمغی جسماتنده اولان بو طریلک انسانلر آرمسنده نه مناسبته طولاشمقده اولدینی متحیرانه تفکر ایتمکده ایکن آرقداشلردن برینک « نهرقو » اسمنده کی کوپکی خاطریمه گنججه اوزمان حقیقت ،
 حاله واقف اولدم .

مؤخرأ صحرا طوپجیلرینک انداخت ایتمکده اولدقلری شراپنلری ترصد ایتمکده باشلادم ، ارتفاع شکستیلر - بولندیغم مقامک عالیگندن ناشی - حس اولنه مدینی جهتله پاره لنه جق یرده زمینه سقوط ایدیور ظن اولنیوردی .
 قامیل فلاماریون بر قطاری بر بیوک سیاه طریله بگرتمش ایدی . برلیندن گلان بر تره نی نظرمله تعقیب ایلدم . بولندیغم موقعدن بر طریل قدر کوچک گورمدم ایسه ده بیك ، بیك بش یوز مترو قدر اعتلا ایدیه جك اولورسه فلاماریونک تشبیهندن مکملی بولنه میه جغنه قناعت حاصل ایلدم .

ثابت بالونلرك ۶۰۰ مترویی تجاوز ایتدیگی حالده آشاغی به آلمسی مشکل اولدیغندن ولزوم قطعی اولمايیجه دهها زیاده اعتلایه مساعدده ویرلمدیگندن گوگلمک آرزوسی خلافته اوله رق بیاض فلامدی اراهه ایله نهایت درجه ده صفا بنخشای وجدان اولان او مقام عالیدن ینه شو سطح خاکدان پستی به نزول ایلدم .

محمد رشدی

فی ۱۲ رمضان سنه ۱۳۱۳

چاڭ ايله اقرس

تا يقينمده، همسايه اوله رق بر چاڭ ايله ايله بر اقرس واردر .

ايكيسندن ده بيزار دگلم؛ ايكيسندن ده راحتسز اوليورم .

آه ! بر سكون تام ايچنمده چين چين اوتن بر اوطه ، ايكيسنك صدا سايه طولسه ، صماخ دفته بر خلاي مجر دده كي سكو تي تنظيم ايدردي ! چاڭ و اقرس اولسه ايدى يالگىز قاله جقدم . فقط چاڭ ايله اقرس بنم اڭ عزيز دوستلر مدنر . چاڭ ايله اقرس اولسه ايدى بن ضعيف قاله جقدم . چونكه چاڭ ايله اقرس بنم ناصحلر مدنر .

هر ايكيسى ده گوش ايله برابر قالقار . چاڭ ، انفلاق سحر دن اعتباراً سسايه طوغرى يوكسلىش ، گونك قيرمى شعا عاتيله گىلگون بر منظر ديه مستغرق اولمش قلهسى ايچنمده طاملره ، قيرلره ، ذكورده ، اناثه ، اطفاله دگىزك امواج عظمت قرينى قدر قدرت نما ، دگىز گى ساكن ، دگىز گى نامتناهى تلاطماتى نشر ايدر .

آشاغيدە ، آنك زير پاينده نمناك ، قرا گىلق ، كيرلى ، سايه لر ، پيسلكلر ايچنمده محبوس ، فقط همت افروز بر صورتده طوران اقرس ده طنين انداز اولور . دائره انتشارى دها آز ، دها سونوك ، اكثرثيا منقطع ، اكثرثيا تعب آور ، فقط غيرت نمون ، جسارت افزا ، انسانيت پرور اولان ضربات متصوته سنى متصل نظر دفته حزين گورينان قالديرم اوزرينه آتار .

اۋرسىڭ اوزرىنە اوريلان چكىچ ضربەلرى سوقاقدن عكس ايدەرك پىجر دەمە
اورير و بگا :

— قالق ! دير .

چاڭڭ طنينلرى سمدان اينر ؛ پىجرەمك جاملرني تترەدير ؛ و بگا :

— يوكسل ! دير .

قالق ، يوكسل ! ايشتە بگا اۋرس ايله چاڭڭ سويلديكى ايكي جملە .
مشيت فعالانەم محو اولوبدە همت وغيرتدن اوصانچ گلدېكى وحياتي بر بارگران اولمق
اوزرە تلىق ايتديگم زمان اۋرس بگا خطاباً :

— چاليش ، ديگرلرڭ سنىڭ ايچون زحمت چكديگنى گوريورسڭ . كچوردېگڭ
شو ايام حياتدە اۋرس قدر گولگەلرڭ ، دومانلرڭ ، يانوب طوتوشديغڭ يوق .
مع هذا اۋرس بو گولگەلرى ، دومانلرى ، يانوب طوتوشمىنى بر طرف ايدەرك يەنە
چاليشيور ، ايشنى گوريور . دير .

بو خطابندن فضلە اولەرق دە :

— حياتىڭى (آتش اشتغالده) تاۋلا . مشيت ورادهڭى چكىچلە دوک :

بو ضرباتدن كار و نعمت شرارهلرى صىچرايه جقدر .

حياتىڭى تاۋلا . مشيت و ارادهڭى ، چكىچلە : بو ضرباتدن نغمت سامعە نواز
دخى صدور ايدر . اكتساب قوت ايتدكجە فضلە اولەرق اكتساب سرور
ايدەجك ، ناپارهڭى قازاندقجە هواى انبساط ايچندە قالە جقسڭ — زيرا بوقانوندر ؛
سعى و همتك آهنگ نامتناهيسى واردر . حالت استراحتدە آغير ، سياه بر كتلهيم .
فقط چكىچ بگا اوردقجە بو سياه و صلب كومهدن اصوات طائرە ، اصوات مضئيه
طنين انداز اولور . بونلر گنج عسكرلرڭ ، گنج ايشجى قزلرڭ اصوات ضعيفه سيدر
اما جملەسى دە لطيف ، سامعە نوازدر . نصايحنى القاي صماخ جان ايدر . ايشتە
مشيت فعالانەم محو اولوبدە همت وغيرتدن اوصانچ گلدېكى وحياتي بر بارگران
اولمق اوزرە تلىق ايتديگم زمان اۋرسڭ بگا سويلديكى سوزلر بونلردر .

طالعك مقدرات ثابتەسى مقتضياتندن اولەرق كوشە نشين تفكر اولمى آرزو

ایتدیگم و یاخود خاک مذلت و فتوره کندی بویمدن آشاغی دوشمگه باشلادیغم زمان
چاڭ بنی چاغیر (آه ! بونه بر دعوت عالی منقبتدر) و صدای تزیله بنی تشریح
ایدر ، دیرکه :

— خیال ایت . دوشون . یالوار ، سو ، آچیل . چاڭ گبی فعالیت وزندگی
ایله کندیگی مشحون ایت ، کندیگک اولیان آلام واکدار آلتنده آنک گبی پراهتزاز
اول . سکا تبسم ایتیهجک اولان ازدواج ، سنی یاد ایتیهجک اولان اطفال ، سنی
طانیامش اولان اموات ایچون تتره .

سنک گبی خالی ، ساکت ، میتیم ! ذیروح ، ولولدی ، مالی اولدیغم افراد -
خلقک اخذ وتلقی و نشر و اصدار ایتدیگم خیالات و اوهامیله در . ساعات گذشتهیه
باقیهرق ، انکسار اتدن قورقمیهرق قوجهمان قلبی ضربان ایچون کشاده براقیور .
و ضربات وسیعیمی تا اوزاقلردهکی سفیلر اوزرینه قدر توسیع ایدیورم ، سنکده
ضربان خیز قلبک اولان حس ، ساکت طور مسون . آنی توقیف ایتمه . ضربه لر
آلتنده ترنم ساز اول !

خیال ایت . دوشون . یالوار . آچیل . یوکسل !
بنم نغمات معنویهم ایله بو خاکدانک ، حواسک ، دارالصناعه لرک ، مساعینک
قنادلرک ، هر درلو کلال و ملانک فوقه چیق ، حسییات نفیسه بشریه ناک و افکار
مشعشه انسانیه ناک اقطار علویه سنه قدر یوکسل . اطرافک باق . طوغله دن برقفس
دروننده اولدیغم حالد بلوطلرک اورته سنه ، حتی بالاسنه قدر ناقابل توقیف اولان
تلاطملرینی ایصال ایدیورم . چاڭ قلهسی ایچنده اولدیغی گبی سنک روحکده
جسمکده محبوس اولسون !

ایشته طالعک مقدرات ثابتسی مقتضیاتندن اوله رق ، گوشه نشین تفکر اولغی
آرزو ایتدیگم و یاخود خاک مذلت و فتوره کندی بویمدن آشاغی دوشمگه باشلادیغم
زمان چاڭک بگا سویلدیگی سوزلر بونلردر .

آه ! کاشکی دائمی صورتده چاڭی دیکلیهیدم ! آه ! کاشکی دائمی صورتده
اقرسی دیکلیهیدم !

چاڭ ايله اوردسى دىڭلىه دىڭلىه ھىرايكىسى دە حياتىڭ اقسام متمدنسىدىن اولدى .
شمدى روحلە ھىم نشىندىرلر . بو صباح يىنە بر پرواز مسرورانەيە قاپىلدىغىم ائنادە
شكرلدىر و خندەلرلە مملو بر « مائدە تەمىد » حىجرە تەھىمە داخلى اولدى . بن ، بنم اولمىان
بر چوقق ايچون خىالات و آمال ايله طولى بر ساغىر سرشارى بوشالتم .

چاڭدىن بنم اوزرە طوغرى قرمزى عقىدەلر ، كىلات مەتەركە ، زوجەنىڭ
توللرى ، يسوعىڭ جەھرە مەتبەسى ، مستورە امواتدە برىكەمش قطرات سرشك ،
ارواح ، بر چوقق روحلر ، ادوار تارىخىيەنىڭ جەملەسندە كىرە ارض اوزرىدىن كچوب
گىدىن و آنجق بو فنا زار غەربىي تەسلىيە و تىزىن ايچون بىتكرار گىلان روحلر قارمە
قارىشق بر صورتدە دوگىليوردى .

اوردىن چكىچىلر ، قازمەلر ، صىبانلر شىماتەسى آردەسندە آچىلىش مەدىن
قىولرى ، سورولمىش تارلالر خىالات مەتبەسىلە موقوف انىن و مەشغول مەساعى ،
طوپراق يىغىنى اوزرىنە اگىلىش ، فقط او كومەدىي آچوب فىضبار ايدىن ، بىشقە بر
حالە قویان بىغداينى ، تىمورنى طوپىلايان ، احتمالە بر حىياتە بدل قالمىش اولان بر تويى
بىلە يىمىننە آلان انساب بشر تەالى ايلنوردى .

بتون بو خلق بنم اوطەمە استىلا ايتدى . بنى دوشوندىردى ، آغلاندى ،
گولدىردى ، تتردى .

اكثريا چاڭ ايله اوردىڭ ظىنى ساكن ساكن ججاوبە ايدر ، بر آھنگە گىرر .
چونكە سەى ترم ايدر ، ترم چالىشور .

فقط بعضاً آردەلرندە مەھش نىچە وقايع ، نىچە استقبالك ھىجانە گىلدىگى
بر محاورە قوپار .

اوردس چاڭ : سن بى فاندەسك . دىر .

چاڭ اوردس : سن آچاقسك دىە جواب وىرر .

مەساعى پرور قادىنىڭ چكىچى آلتىدە ازمنە و فضاڭ اعماق خفاستىن ، بدبختانىڭ
اضطرابات مائوسانەسى ، فرىادلىرى ايشىدىلور . بو فرىادلىر مەتفكر چاڭ قەلسنە ھجوم
ايدر ، آنى تترەدر .

آه ! اؤرسك چكيجى چاڭلىرى اصلا قيرمسون !
 آه ! چاڭلىر اؤرسك انين مضطربانهسنى اصلا باصديرمسون !
 جناب رب العالمين بر دم غضبندە :

— سن اؤرسى چكيجليهر ك اتمگى قازانه جقسك . بيوردى (۱) ؛ فقط
 امرالهيسنك قوللرى ايچون ناقابل تحمل اولديغنى عظمت و قدرت سبحانيه سنه شايان
 گورهمديگى ايچون :

(او اتمگى چاڭلىرك صدامسيه ييه جكسك) ديه مرحمت ابديه سنى ارزان
 بيوردى .

مترجمى

احمد راسم

مارسل لامى

(۱) نصوص توراتندىر .

فلاندر ادبیاتی نمونہ لرندن

۲

لوحة طبیعت

« غابریئل » طاریلدی ؛ قادینلرک اڭ بدبختی کندیسی اولدیغنی سویلیهرك
 بنی هیچ اوممادیغیم بهانه لرله تکدیر ایتدی ؛ برچوق حقسنز کلرک مقهوری ایلدی .
 صگره ده جیبندن مندیلمنی چیقارهرق آجی آجی آغلادی .

بن چوجقلقدن هنوز چیقشمش ، عهد شبابه یگی آدیم آتمش ایدم . علم معاشرته
 متعلق هیچ بر شیدن معلوما تم بولنمیان بویله بر زمانده ازدواج ایتمش اولدیغیم ایچون
 زوجهمك ایلک سوزلری بنی دوچار اسف عظیم ایتدی . لکن ، گیدهرك ، بر
 وضع تراجم آنجه حدتندیم ، خجلانلاندیم ، قلمچك اڭ درین نقطه سندن اوریلدم .
 شیماریق بر چوجق مزاجنی آڭدیران هوای فطرتنه اصلا روی تسلیمیت گوستر-
 میهرك ، جزالندیرمغه قرار ویردم ؛ تک باشنه ، طبیعتك خرچینلغی ایله هم سر
 براقوب دنیا ده سوگیلرک ، ابتلالرک بر طرفدن باغلانوب ، بر طرفدن ده چوز-
 لمسندەکی حکمت مغنوییه شاشهرق یتاق اوطمه چکیلدم .

بر سییالیت بسیمه حالنده اولان ضیای قمر ، آینه گی پارلدايان مجلا پارکپی
 مستغرق انوار ایتک اوزره تول پردلر آرمسندن ترشح ایدیوردی . جاملی قیونك ،
 رزمه لری چیت چیت چیتردایان ایکی قنادینی بردن آچهرق بالقونك قورقولغی اوزرینه
 اتکا ایتدم .

ماریندن بری بگا « آقشاملر خیر اولسون ! » دیه حایقردی . باقدم ، یول
 اوزرنده قومشولرمدن اولان بر راهبك جبهسنی گورهرك : « آقشاملر خیر

اولسون، راهب افندی! « جوانی ویردم . بوسرده آغیر بر خطوه ایله چاشیرچی
 قادینار کچدیلهرکه، نهرده بیقامش اولدقلری چاشیرلری سپتله ایچنده اولهرق نقل
 ایدیورلردی . صگره ، یولک منتهاسنده بر ضیای متحرک منظورم اولدی که ،
 بر لحظه قدر توقف ایتمش گی گوریندرک ، یکیدن قوشمغه باشلادی ؛ بوده اقسام-
 اصلیهسی نیکلدن معمول بر [بیسیقت] ایدی که، پیش نگاهمدن سرعتله ، گورلد-
 یسزجه کچدی .

نهایت بن کندمک یالکز ، شو لوحه طبیعت قارشوسنده یاپه یالکز اولدیغنی
 حس ایددرک، محیط اولان اشیانک تماشاسی ایله استغراق نشین اولوب گتمگه ،
 عمر کدرناکک سفالتلرینی ممکن مرتبه اونمغه چالیشدم .

نسیم ، برعطر صاف ایله مشبوع ایدی ؛ بن بو عطری تنفسله طاتلی طاتلی
 امیوردم . صحرادن پلسنکلی قوقولر منتشر اولیوردی . دائرة نظرمدن خارج
 قالان آغاچلر دخی غایت کسکین ، مؤثر بر رایحه نشر ایدیوردی . « موز » نهرندن
 کچرک بر مدبجری نشهسی ایله برلکده تازله قطرانلمش بر گمی قوقوسی گتورن
 آهسته بر روزکار ایسه ، مجموعندن بر طراوات عجیبیه مظهر بر دمت تشکیل
 ایتمک اوزره ، بتون اوروایح لیلی مزج ایدیوردی . سیننه طبیعتده بر نشئه حیات-
 جاودانی واردی . لکن ، شو آنده بومسرت ونشئه، بنی اصلا تأثیراب ایتیوردی ؛
 چونکه بن بو شادمانینک تغیر ناپذیر وعلوی بر حضور ، وارلقلرینک مبدائی ده ،
 منتهاسی ده کندی کندیلرندن عبارت بولغان شو مکونات بی نهاییه نیک آسایش
 وحضوری ایله وجود بولمش اولدیغنی حس ایدیوردم .

پیش نظرمده، نهرک اوتکی ساحلی اوزرنده غیر مزروع بر چوق بایرلر یوکسه
 آچاله اوزانیور ؛ بونلرک جهات یمین ویساری وحشی چالیر ، شوریده اوتلر ،
 کشینف یاپراقلی ، مظلم منظرهلی نباتلردن بشقه برشی حاصل ایتیوردی . ده-
 اوزاقده ، تپهله اوزرنده قلعه اجزاسندن سپرلر ، کهنه دیوارلر هیبتنمون اولیور ؛
 بوقلعه نیک برجلری ، پرده خطلری ، پوترنلری بر بشقه عصرک تشبیهات حربیهسینی
 اخطار ایله ، شو منظره استغراق آمیزه براحتشام مهیب عسکرانه علاوه ایدیوردی .

انقطاع ناپذیر ، مبهم بر شماتت ایشید یوردم . صو بندینک ولوله دورا دوری ..
 دائمی اولان زمزمه شوق و سروری ... فراش سالدیده سنی اوزرنده بر گوزل
 حیوان گبی او یویه قالمش اولان « موز » نه ری بر امنیت رخاوت پرورانه ایله آقوردی ؛
 پیرایه آسمان اولان قره ، بر مرآت مصفی تشکیل ایدرک آنک شکل مستدیرنی
 اخلال ایدیور ، برجوی سیمینه بر نظیره نمای مشابهت اوله جق صورته ایدیور ، بر
 برق چهنده حالنه تحویل ایدیوردی . اوته کی ساحل اوزرنده مرکوز اولان بتون
 فنار لر دخی بر لرندن بر مسافه منتظمه ایله بعید اوله رق ، زرین پرتولرینی صویک
 قوجاغنه آتیور لردی . آره صره اوفاجق تفه جک طالغهلر تشکل ایدرک ساحلک
 قوملری اوزرینه روحنواز بر شیرلای ایله چار پیور ، بو آره لق اورایه چکیلیش اولان
 اوفاجق صندال لر تتریدیور ، صالانیوردی . ابدیاً متحرک اولان بو طالغهلر ؛ تتریه
 تتریه ، خراب و تهی اولان اسکی کو پری یه ، بری دیگرینه بگزه میان طاش کمر لره
 طوغری اینیوردی .

ماه شب زنده دار غشی آور عیون اولان بر ارتفاعدن صغوق نور طالغهلری
 دوشوروب طور یوردی . هوالرہ معلق بولنان خفیف بلوط لر قبه کبودی بی آغیر
 آغیر کچیور ، کنار سیمینلری بیاض قاشلره بگزه یوردی . سما نك بعض جهت لرینه
 کثرتی حد و احصایه کلیه جک درجده اجرام زاهره سر پیلش ایدی ؛ هر لحظه
 یکیدن یگی یه بر طاق لرینی ده ا کشف ایدیوردم که ، ایلك نظر تفهم آنلردن قاچمش
 ایدی . گوزلرم قاشمشدی ؛ طبیعتک فوق الارض اولان حیات اعجاز نا کنک بنی
 جذب و غشی ایتدیگنی .. بو عالمک غوائل خسیسه سندن تجرید ایدرک اعلا ایلدیگنی
 حس ایدیوردم . بو وسعت فیروزه رنگه توجه ایده ایده روحم اوسمت بالاده غائب
 اولیورمش .. بر عثمان بیکرانه دوشن بر طوز دانه سی گی اریور مشجه سنه بر تحسس
 غریبه مجلوب اولیوردم . گویا سمارک قابل التجا اولمیان اعماق فسیحه سنه گریور ؛
 بی نهایت بر علویت ، سماوی بر مهمیت کسب ایدرک خلایق آسمانه مخصوص اولان
 حیات سرمدی یه اشتراک ایدیور مشم گی گلیوردی .

بو ائاده ، دیرسکلرم بالقونک استنادگاهی اوزرینه موضوع اولدیغی حالده

گوزلرمی یره ایندیریور ، ناصیه می آوجلرمک ایچنجه گزلیورددم . نامتساهیلکی
دوشونیورددم؛ عالمک پک بیوک اولدیغنی . بزم بو عالم ایچنجه تامامیه غائب اولدیغنی ،
حیاتمکزک نه قدر سریع الزوال واهمتسنز اولدیغنی ، بوجهان فانی اوزرنده نه قدر
کشینک درد والم چکدیگنی ودها نه قدرینک چکدیگنی دوشونیور و بوراده
میلیونلرجه مخلوقاتک نیچون بر حیات کدر آلوده محکوم اولدقلرینی کندی کندیمدن
سؤال ایدیورددم .

مضطرب و بیقرار اولدیغنی حس ایدیورددم ، یورکده کدر و گلاندن مرکب
بر حس افزایش بولیورددی . او یله تفکراته طالب گیدیورددم که ، هربری قعری بولنمیان
بردربای محبت ایدی . وجودمه بر جرأتسنزک گلیورددی . بر یغین افکار مغفله نک
مسحور و مغلوبی اولیورددم . زمانک فرارینی ، بگا پک سریع گورینان ماضی بی ،
مدید و مختساز گلان حالی دوشوندم . کره ارض پک چوق زماندنبرو تماشا
ایتمکده اولان اجسام علویه نک زیر انظار شهادتنده مزعج ، نشئهسنز اولان نصیبه
عمرمی فرط مرارتله استجواب ایتدم .

بو آرهلق ، آرقه طرفده خفیف بر آیاق پا طردیسی ایشتمدم ؛ بو پا طردی
« غابریئل » ک بر آزل یامش اولدیغنی ایشی خاطر مه گتوردی . فقط شممدی
بو ایشی دها ساکن و آسوده بر فکر ایله تلتی ایدیورددم . نیچون مخالفت و برودتله
یشاملی ؟ آره مزده عفو اولنمیان بر شتم و حقارتک بقاسنه نیچون میدان ویرملی ؟
آره مزده جریان ایدن ایشدن شممدی آنک مکدر و متأسف اولدیغنی طالغانم ایچنجه
حس ایدیورددم ؛ لکن بونی آگا هیچ بر شیئک اعتراف ایتدیردمیه جگنی ده
آگلا یورددم . بونگله برابر بنده قطعیا دوندم ؛ اگر چه آگا قلبمک آرزوی-
اتلافنی حس ایتدیرسه ایدم محبوب اولورددم ؛ مقدمات اتلافیه نک طرفدن ایراد
اولنسنی بر معامله جیانتکارانه گی گوریورددم .

شمدیلك او بگا یاقلاشیورددی . عجبا نه دیه جکدی ؟ لباسی بگا سورونیورددی ؛
حرارتلی نفسنی اگسه مده حس ایدیورددم . . . النی الم اوزرینه وضع ایتدی ؛

گوزلری گوزلر مه مصادف اولدی؛ بر جمله، یالکز بر جمله ایراد ایتدی: «سویله،
پول، آرتق نی سومکدن واز کچه جکمیسک؟»

«غابریئل» ی سینئه محبتده بولندیردیغمدتجه تنفس ایتدیگم هوا، سما،
نهر، طاغیر، الحاصل بتون بو لوحه طبیعت بر حیات تازه ایله پرورشیاپ اوله رق
یکیدن قازاندیغم آسایش روحی، تکرار اله کچیردیگم سعادت عمری تقدیس، اعزاز
ایدیورمش گی گورندی. بودنیاده فلسفه حقیقیه نك، انسان اتمگنی شوق و شغفله
یمک، باده سنی ذوق و صفا ایله ایچمک و بتون گون محبوبه روح اولان برقادین ایله
شائقانه امرار وقت ایتمکدن عبارت اولدیغنی ایشته او ائنده یاد ایدیوردم.

لیکن بردنبره زوجهمک گوزلرنده بر ممنونیت مستهزیانه فرق ایتدم؛ بو ممنونیت
تهکیم و مظفریت ایله پرورده ایدی. آرتق استقباله قارشو باغلامش اولدیغنی،
زوجهمک بگا قارشو بر مظفریت معنویه قازانمش بولندیغنی آگلادم. مع مافیله
شوراسی ده محقق دگلمیدرکه، بواقشام بومظفریت «غابریئل» ک حسن و آنندن
زیاده شو لوحه طبیعتک هیئت مهیجه سندن نشاة ایتشدرد...

آندره رویختر

حیدرظفر

اسلامده تارىخ علوم رياضيه

[مابعد عن جزؤ ٥٤]

مشاراليه تارىخ هجرينك ٢١٢ و تارىخ ميلادك ٨٢٧ سنه سنده، اولجه پدى
[هارون الرشيد] زمانده لسان عربه نقل ايدلمش اولان « مجسطى » نى تکراراً
و منتظماً ترجمه ايتدير مشدر .

مأمون ، علم جليل هيئته ميل ورغبتى زياده اولمسنه مبنى مجسطى نك
ترجمه سيلاه اکتفا ايتمهرك ، مندرجاتى ده، عصرى مشاهير هيئيونى طرفدن تحقيق
ايچون اقتضا ايدن آلات رصدیه نى ، مبالغ کليه صرفيله وارباب هنر و معرفت
وساطتيله تدارك و انشايه موفق اولمشدر .

شويله كه : خليفه مشاراليه عصرينك مشاهير هيئيونندن [يحيى بن ابى منصور]
ايلاه [سند بن على] ، [خالد بن عبد الملك المروزى] ، [عباس بن سعيد الجوهرى] ،
[ابن اسحق بن كسوف] و سارهدن مركب بر هيئته آلات رصدیه وضع و تنظيمى
امر ايتمگله ، آنلرده (بغداد) ده (شماسيه) نام محلده بر رصد خانه تاسيس ايلاه
هجرت نبويه نك ٢١٤ و تارىخ ميلادك ٨٢٩ نجي سنه سنده ارساد اجرامه مباشرت
ايلشاردر كه ، ملت اسلاميه ده سالف الذكر [محمد بن احمد النهاوندى] دن صگره
رصدله اشتغال ايدن بو ذوات كرامدر .

ذوات مشاراليهم بورصدخانه ده اجرام سماويه دن شمس ايلاه قره عاند - رصداتى
بالاجرا « بطليموس » ك جداول فلكيه سنك ، اول زمانك تعبيرى وجهله - بو
ايكى سياره يه عاند قسمنى تصحيح ايتدكارى صرهده دائره خسوفك مجسطيده محور

اولان ميلنى - كه $23^{\circ} 51' 02''$ ايدى ؛ تحقيق ضمننده ميل مذكوري يگیدن تعيين ايدرك [ابن يونس] ك قولنه گوره ، $23^{\circ} 33'$ يه مساوى بولمشلر ايدى .
 مؤخرآ ينه مأمونك امريله تارىخ يزد جردك ۲۰۱ نجى و هجرت نبويه نك ۲۱۷ نجى سنه سنده - كه تارىخ ميلادك ۸۳۲ نجى سنه سنه توافق ايدر - شام ده « جبل قاسيون » ده [خالد بن عبدالمك المروزى] نك رياستى تحتده [سند بن على] و ذوات سائرهدن مركب بر هيات ده يگیدن رصدات اجرا ايتمشلر و صورت - مخصوصه ده احضار ايلدكلرى غايت جسيم بر آتله دائره خسوفك تكررآ ميلنى تعيين ايتمشلردر كه ، ذوات مشاراليهمك بو دفعه بولمش اولدقلىرى مقدار ميل ، $23^{\circ} 33' 52''$ دن عبارتدر .

مؤخرآ بونلر خلاصه رصداتلرني حاوى برده زيچ ترتيب ايتمشلردر كه ، بالاخره ملت اسلاميده ظهور ايدن رصدان مياننده « زيچ الممتحن » ناميله شهرت بولان و [بتانى] و سائر نك رصداتنه اساس اولان زيچلر ، بو زيچلردر .
 مأمون ، قدامى هيئونك موفق اوله مدقلىرى بر درجده صحتله نصف النهار - ارضك درجه واحده سننى ده بر هيئت فنيه معرفتيله مساحه ايتديرمشدر .
 بوبابده اك زياده شايان وثوق اولان مأخذلردن آلنان معلوماته نظرآ ، بو هيئت خالد بن عبدالمك المروزى ، سندن بن على ايله على بن عيسى ، يحيى بن بخترى و ذوات سائرهدن مركب اوله رق ، بونلر اجراى مساحه ايچون « ديار ربيعه » يه تابع [صحراى سنجار]ه كتمشلردر كه ، بو وقعه مشهوره هجرت نبويه نك ۲۱۷ نجى و تارىخ ميلادك ۸۳۲ نجى سنه سنه مصادقدر .

هيئت فاضله مذكوره بريئه سنجارده بر محل مناسبده آلات رصديه و ساطتيله ارتفاع قطبى تعيين ايلدكدن صكره برى [خالد بن عبدالمك اك و ديگرى] على بن عيسى [نك] تحت رياستنده اولمق اوزره ايكي فرقويه انقسام ايدرك ، برنجى فرقو نصف النهار اوزرنده شماله و ايكنجى جنوبه متوجهآ حركت و هر برى آيرلدقلىرى يرده ضبط اولنان ارتفاع قطب بر درجه تزايد و يا تناقص ايتمش بولنجويه قدر بو وجهله نصف النهار استقامتنجه حركته مداومت ايتمشدر . بو ائاده هر فرقو مبدأ

حرکتوں سے اعتباراً نصف النہار بونجھ ایپلر گوردک، وتدلر دیکرک منہای حرکتوں۔
 ینہ قدر قطع ایلدکری مسافہ مستقیمہی مساحہ ایتشلردر۔ مؤخرأ ہربری قطع
 ایلدیکی مسافہی تکراراً مساحہ ایلدک، عودتہ مبدأ حرکت اولان نقطہہ اجتماع
 ایتشلردرکہ، بومساحہہ [خالد بن عبدالمک] بدرجہک نصف النہار قوسنک طولی
 ۵۶ میل و حال بوکہ [علی بن عیسی] $\frac{۲}{۳}$ ۵۶ میل بولمشدی .

اورادہ بواختلافک اوزرینہ اوزون اوزادی یہ بینلرنده مناقشہ ایتدکن صگرہ
 بالاتفاق نصف النہار ارضک درجہ واحدہنی $\frac{۲}{۳}$ ۵۶ میل اولق اوزرہ قبول ایتشلر
 ونہایت بو مقداری۔ چونکہ ارض تماماً کری اعتبار اولندیغندن۔ ۳۶۰ ایلہ
 ضرب ایلدک محیط ارضک ۲۰۴۰۰ میل اولدیغنه بینلرنده قرار ویرمشلردر .

ہیئت مذکورہنک بومساحہہ استعمال ایلدیکی میل، درت بیسک ذراعدن
 و ذراعہ (مأمون) ک احداث و تأسیس ایتدیگی « ذراع اسود » دن عبارت
 ایدی۔ بو ذراع اسودک قیمتی تجربات واقعہیہ نظراً ۰,۴۸۷۲۶ مترو اولدق بوتقد۔
 یرجہ برمیلک طولی ۱۹۴۹ مترو اولدیغندن، ہیئت مذکورہ طرفدن بولنان درجہ
 واحدہ ارضیہ : ۱۰۹,۷۹۴ و محیط ارض ۳۹,۷۵۹,۶۰۰ مترو اولق لازم گلور .

اولجہ اسملری یوقارودہ ذکر ایدیلان مشاہیردن بشقہ، سیاراتک حرکاتہ دائر
 جداول فلکیہ ترتیب ایدن [احمد بن عبد اللہ حبش] ، [عبد اللہ بن سہل بن۔
 نوبخت] [محمد بن عبد اللہ بن عمر البازیاز] [احمد بن محمد بن کثیر الفرغانی] ،
 فحول حکمای اسلامیدن کثرت تألیفات و وسعت معلوماتیہ بحق اشہار ایدن
 [یعقوب بن اسحاق بن صباح ابو یوسف الکندی] ، منجم شہیر [جعفر بن محمد بن
 عمر ابو معشر بلخی] . ہپ دور مأموندہ یتیشان اعظم ریاضیون و ہیئوندندر .

ہلہ [ابو عبد اللہ محمد بن موسی الخوارزمی] عہد مأمونہ رونق ویرن مشاہیر
 ریاضیونک مرتبہ اولیسندہ بولنان اعظمدن عد اولنسہ سزادر .

جملہ مصنفاتندن « کتاب المختصر فی حساب الجبر والمقابلہ » نامندہ کی کتابی
 اوروپالیلرک اللرینہ کچن کتب ریاضیہنک اک قدمیلرندندر .
 فی الحقیقہ [فیوناچی Fibonacci] گی اوروپانک دور ظلماتندہ یتیشان ریاضیونک

يگانه مرجعي [خوارزمي] نك كتابي اولديغي گي، دور تجدد وانتباهده ظهور ايدن مقدمه رياضيونك آثارينه واز جمله [لوقا دو بورغو Lucas de Burgo]، [تارتاغليا Tartaglia]، [قاردان Cardan]، [فراي Ferrari] گي مشاهيرك مکتساب ومصنفاتنده هپ بو کتاب اساس وماخذ اولمشدر .

اوروپا مورخيني كشف الظنوندن نقلاً و مورخ شهر ابن خلدونه عطفاً كتاب مجوٲ عنهي بين الاسلام علم جبره دائر تاليف اولنان كتابلك برنجيسي اولق اوزره ارابه ايتمش ايسلرده بو روايتلرنده اصابت ايتماشلردر . چونكه بو كتابك مقدمه سنك مطالعده سندن ده آكلاشيله جنه و جهله [محمد بن موسي الخوارزمي] بوبابده تحريك خامه تاليف ايدنلك برنجيسي دگلدر .

شوراسي شايان تعجبدركه اساسي خوارزمينك سالف الذكر كتابنده موجود اولان وبالآخره رياضيون اسلام طرفلرندن توسيع و تعميم اولنان اصول جبر ، علم هيات گي يونانليلردن آلمانمشدر .

بو گونكي گون تدقيقات عميقه و تحقيقات دقيقه سايه سنده ميدانه چيتمشدر كه ، بين العرب مستعمل اولان اصول الجبر والمقابله ، صرف عربلك محصول ذكا و عرفانلريدر . واقعا معارف هنديه ده دائر معلومات صحيحه اعطا ايدن [ابوالريحان البيروني] نك بيان ايتديكي و جهله عربلك اصول تعداد و ترقيم ايله اعمال اربعه حسابيه ي هندليلردن المش ايسلرده خوارزمينك كتابنده مشهود اولان معادلاتك اصول حلنه نه كتب يونانيه ، ونه ده آثار هنديه ده تصادف اولنمشدر .

بناء عليه علمای اسلاميه نك « الجبر والمقابله » ناميله ياد ايلدكلري بو شعبه - رياضيه ، مواد هنديه ايله ، اسلوب عرب اوزره انشا ايدلمش و بالآخره دروني يونان آثار عتيقه سيله تزئين قلمش بر بنای مليدركه ، بوبنانك مؤسس و معمارلري صرف اولاد عربدن عبارتدر .

اوروپانك دور تجدد رياضيون و حكماسي نظرنده بو شعبه رياضيه او درجه بيومش ايدى كه ، مشهور راهب [پاچيولى] ، [علم جبري Arte magiore] [فن عظيم] ديه توصيف ايتمش و اون آلتنجي عصر ميلاديه بر حيات بولنان رياضى شهر [قاردان] ده [Art magna] يعنى « فن عال العال » نامنى ويرمش ايدى .

بوگونگی گون بیله حادثات عددیهدن و یا تعبیر عادیسییه خواص اعداددن
 بحث ایدن شعبه ریاضیهیه اوروپالیلر بیننده [آلفوریتیم Algorithm] نامی ویرلمکده
 اوله رق، بواسم وقتیله اوروپالیلرک عصر لرجه نظر حیرت لرینی جلب ایدن سالف الذکر
 جبر کتابنک مؤلفی بولنان [ابو عبدالله محمد بن موسی] نک مسقط رأسی اولان
 [خوارزم] شهرینک فرنگلر بیننده مستعمل اولدیغی وجهله [الخورزم Alkhorisme]
 نام مخرفندن مشتق بولمشدر .

[خوارزمی] نک علم هیئتده خدمتی سبقت ایتمشدر :

فی الحقیقه مشارالیه اول امرده خلیفه منصور زماننده [فزاری] طرفندن هند
 لسانندن عربییه نقل اولنان زیجی [هارون الرشید] عصرنده ، اوغلی مأمونک
 تشویقی اثری اوله رق ، اختصار و فقط میل و تعدیل شمسده هند اصولنی ترکیله
 تعدیلده فرس ، و میلده اول زمانلر بین الاسلام شیوع بولمغه باشلایان [بطلمیوس]
 مسلکنی اختیار ایتمش و مع مافیله [کتک] نامنده برهند منجمنک آثارندن بر چوق
 موادده نقل و علاوه ایلمشدر .

مأمونک وفاتی علوم ریاضیه و هیئیه نک ترقیسنه مانع اولدی . چونکه علوم -
 مذکورده نک بین الاسلام نشریله ترقیسی خلفای عباسیه و از جمله مأمون طرفندن
 جداً تأمین ایدلمش ایدی . بناءً علیه صوگ دفعه اوله رق خلیفه مشارالیهک ،
 محضاً علوم ریاضیه و حکمییه نک ترقیسی اوغرنده وقوع بولان اقدامات و اهتماماتی
 سایه سننده ، قرن ثالثده دخی پک چوق ریاضیون و هیئیون یتشدی .

بو قافله نک پیشدارانی [بنوموسی] نامیله شهرت بولان (محمد) ، (احمد) ،
 (حسن) اسملرنده کی اوچ قرداشدر .

بونلر بغدادک [باب الطاقه] یه منتهی اولان کوپریسی اوزرنده بر رصدخانه
 تأسیس ایدهرک ، اوراده مدت مدیده رصدات اجرا ایتمشلردرکه ، مشارالیهنک
 رصداتنه بالآخره مصرده ظهور ایدن اعظم هیئیوندن [ابن یونس] ده اعتماد
 ایدهرک زیجنه درج ایتمشدر .

اولاد موسی بورصدخانهده اجتماعله [قلب الاسد] ک حرکت وسطیه سنوییه سی

۵۳° ۲۴" و دائرە خسوفك مىلى ۳۳° ۳۵' و اعتدالين نقطەلرينىڭ حرىكت رجعيە - سنويەسى (سنە يزد جردە گورە) ۵۵" و شمسك حرىكت وسطية سنويەسى ۵۸" ۳۹' ۴۵" ۳۵۹° اولديغى بولمشلردىر كە ، بو مقدارلردن اعتدالين نقطەلرينىڭ حرىكت رجعيەسىندىن ماعداسى حقيقت حالدىن پك دە بعيد دگلدرد .

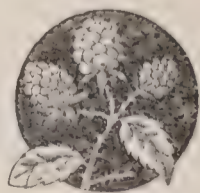
[ابو جعفر محمد بن موسى] راصد اولديغى مرتبەدە مكممل مهندس ايدى .
الآن شرق و غربك كتابخانەلرني تزيين ايتىمكە اولان عربى العبارة [ابلونيوس] ك
كتاب مخروطياتى مشار اليهك اثر همتيدر .

بو سرەدە (متوكل على الله) ك طبيب خصوصيسى اولان مشاهير اطباى
سريانيەدن (حنين بن اسحق) ي و على الخصوص اوغلى (اسحق بن حنين) ي
ذكر ايتىدىن كچمك ممكند دگلدرد .

حنين لسان آشنا بر حكيم اولمقلە خليفە مشاراليه [موسى بن خالد] ، [استفان
بن باسيل] ، [يحيى بن عدى] گى ترجمەيە مقتدر ذواتى آنك معيتنە ويرمش
و بونلر ك ترجمە ايلدىكلرى مسوداتى [حنين] نظر تصحيح و اصلاحندن كچوردىگىندىن ،
از زمان ظرفندە طبيعيات و حكيميەتە دائر پك چوق كتب نفيسە وجودە كتورلمشدر .
(اسحق بن حنين) ايسە ، طبيعيات ايله رياضياتى جمع ايتمش بر لسان آشنا
اولمسيىلە پك گنج ايكن كتب يونانيەيى ترجمەيە باشلامش ايدى . (اقليدس) ك
« كتاب الاصولى » ايله (بطليموس) ك « مجسطيسنى » يگىدىن و نسخە اخرادن ترجمە
ايتديگى گى (آرشميد) ك « كتاب الكرة والاسطوانه » سى ايله ينە (اقليدس) ك
« كتاب المعطياتى » ايلك دفعە اوله رقى لسان عربە نقل ايلشدر .

[مابعدى نسخە تاليەدە]

صالح ذكى

آژانس هاواس

غزته او قویانلرک جمله سی بو عنوانی علی الدوام هرگون گورمکده در. وظیفه سیده
 - آبونه صورتیه تلغرافنامه تبلیغندن عبارت اولمق اوزره - هر کسک معلومیدر.
 فقط بو عنوان نه وقت ظهور ایتمش، نصل شهرت بولمش، نه صورتله بو قدر انتشار
 ایتمش؛ باخصوص ایوم نه شکل آلمشدر؛ بورالرینه غزته او قویانلرک بلکیده یوز
 بیگده بری واقف دگلدر. بو عدم وقوف ایسه یالکز بزلره عائد دگل، هر قومه
 شاملدر.

بعض جوآل فکرلر اولورکه وسیله اشتغال تحری ایدرکن - آن غیر منقسمده
 چاقوب گوزدن نهان اولان شمشک گی - سحاب تخیل ایچنده روشنایی بخش
 نگاه ابصار اوله جق بر بارقه ذهنیه سایه سنده او آنه قدر موهوماتدن اولان بر
 لازمه یه، او آندن اعتباراً بر شکل حقیقت ویرمگه موفق اولورلر.
 ایشته بوگونکی گونده اقوام مدنیه آرمسند آلتمش یاشنی احراز ایتمش نه قدر
 آدم وارسه جمله سندن بر سنه دهها یاشلی اولان هاواس آجانته سنه او یله بر بارقه
 ذهنیه، بدرقه احداث اولمشدر:

پارسی موسیو هاواس اسمنده بر مترجم ۱۸۳۵ سنه میلادیه سنده پارسده
 (ژان ژاق روسو) سواقاغنده - اجنبی غزته لرینک مقالات مهمه سیاسیهرینی

ترجمه مخصوص - بر اداره تاسیس ایدرک ، پارس غزته لریله سفارتلره آبونه
 طریقله انگلیز ، آلمان ، ایتالیا ، اسپانیول و روس غزته لرندن ترجمه ایادیگی
 بندلری توزیعه مباشرت ایلدی . او تاریخده فرانسزلر و خصوصیه پارسلیلر وقایع -
 اجنبیهیه اوقدر اهمیت ویرمدکلرنندن ، تاسیس ایتدیگی اداره خانه دن مأمول ایتدیگی
 درجه ده پارلاق بر نتیجه ادراکنه موفق اوله میان موسیو هاواس ۱۸۴۰ سنه سنده
 یالکیز موسم صیفه مخصوص و پارس ایله لوندره و بروکسل آرسنده اطاره پیام
 ایتک اوزره بر [گوگرچین پوسته سی] احداث ایلدی که ، بوسایه ده صباحلین لوندره
 و بروکسلدن گوگرچینلرک جناح سرعتنه تودیغ اولنان حوادث ، او گله دن صکره
 پارسده شایع اولمغه باشلادی . چونکه گوگرچینلر لوندره دن پارسه ۶ و بروکسلدن
 ۴ ساعتده گلیورلردی .

زیرا او تاریخده سیاله برقیه تلغرافنه بدل ، هوایی تلغراف دینلان اشارتلره
 تعاطی پیام ایدیلور و فقط سیسلی هوالرده بو واسطه ایله اخبار واستخبار ممکن
 اوله مدیغندن ، بعضاً بر قاق گونلر مخابره سکتهدار اولوردی . بناء علیه موسیو
 هواسک گوگرچین پوسته سی او زمانه گوره بر کشف فوق العاده یرینی طوتدی .
 موسیو هاواس مؤخرأ شمندوفرله ایقتریق تلغرافندن ده استفاده ایله توسیع
 دائره امور ایلش و ۱۸۵۰ ده اوغلی هاواسی استخلاف ایتدیگی زمان آجانتیه ،
 اوروپا ممالکنک هان عموم پای تختلرنده مخابر مخصوصلر بولندیرمغه و بوسایه ده
 خصوصات مالیه و تجاریه دن مشتریلرینه ، ایشلرینه یرایه جق قدر مکمل معلومات
 اعطاسنه موفق اولمش ایدی .

۱۸۵۶ ده آژانس هاواس [بولیه] نامنده کی اعلان شرکتیه عقد مشارکت
 ایتدیگندن فرانسه ولایاتنده نشر اولنان غزته لرک الگ مهملرنندن یوزدن زیاده سنه ،
 ارسال ایده جکلری حوادث مقابلنده غزته لرینک اوچنجی و دردیجی صحیفه لرینه
 بر قاق اعلان درج ایتدیرمک تکلیفنده بولنمشدی . طبیعی بو تکلیف قبول
 اولندی . ایشته بو تاریخدن اعتباراً آژانس هاواس دائره اخباراتی توسیع
 ایلدیگندن اهمیت و قدرتیده او نسبتده توسیع ایتمگه باشلادی . پای تختلرده کی

مأمورلرندن ماعدا اوروپا و آمريقانك مهم بندرگاهلرئنده ، فرانسئئك لوا وقضا مركزلرئئك كافئسئنده برز مخابر اتخاذا ايلدى .

وقتيله آژانس هاواسك پارسئده كئ اداره خانه سئنده مستخدم بولئان [رويتر] نامئنده برانگليز ، هاواس آجائئسئئك زمان كچدكجه فوق الغايه وسعت پيدا ايدئ جگئى معاملاتك آلمش اولديغئى طور ترقيدن استدلال ايله خدمتئى ترك ايدرك لوندرئده كئدى نامئنه بر آجائئه تأسيس ايلش ايدى . عينيله آلمانيئاده دئخى [وولف] اسمئنده بر آجائئه دها ظهور ايتمش ايدى . بناء عليه بو تاريخده هاواس آجائئه سئى ذكر اولئان [رويتر] و [وولف] آجائئه لريله برلشمگئى موافق مصلحت بولديغئى گئى بو آجائئه لر دئخى هاواس گئى جهان مدنيتك اكثر بلادئى دائرئء معاملاتنه آلمش اولان بر اداره ايله اتخادئى منفعئلرئنه مطابق گوردكلرئندن عقد مشاركت ايلديلر .

بولئدن صكئره آژانس هاواس ، آجائئه ئك پارس شعبئسئنه عائد سيار مخابرلر بولئدير مغلئده لزوم گورمشدركه ، بولئر دنياك هر نرئسئنده بر محاربه ظهور ايدئ جك اولورسئه درحال سوق اولورلر . واردولرى تعقيب ايله وقايع حربئيه اوزرئنه پيدرپئى معلومات ويررلر . حتئى بومأمورلردن برئى [تونكن] محاربه لرئئك برئنده تلف اولمشدر .

ايكئنجئى هاواس ۱۸۷۳ ده اداره دن چكلمككه يرئى اليوم آجائئه ئك مدئرئى بولئان موسيو [لوبئى] يه ترك ايلدى . [لوبئى] ايشئ مباشرتيله برابر آجائئه ئك مخابره و آبونئه معاملئلرنجئه بر چوق تعديلات وتبدللات اجرا ايتمشدركه ، بولئر تجاربلئه مؤيد اولان تصورات معقولانئدن بولئديغئى جهئئله شركئتك منافعئى خيليدن خيلئ توسيع ايلمشدر . بوگون آژانس هاواس ، شئرئى بر بدل جزؤئى و ياخود كئدوسئنه ترك ايديلان حق اعلان مقابلئنده مشترئسى اولان ولايات غزئئلرئنه سياسئى بندلردن ماعدا پارسئده و خارجدئكى وقايع و حادثاتك كافئسى حقئنده معلومات و تجارت و بورسئه معاملاتئى اوزرئنه ارشادات و حتئى حق نشرئى اصحاب قلئدن اشترا ايلديگئى رومانلرله ادبياتئه دائر مقالات گوندرمكئده در . بناء عليه

بوگون ولایت مطبعه جیلرندن بری همان هیچ بر مخابر مخصوص استخدا منہ ویا محرره محتاج اولمقسزین یومی وقوعات محلیه دایر یالکز بر بند یازہرق آژانس هاواس سایہ سندنہ غزتہ چیقارہ بیلور . حتی آژانس هاواس پارسدن ۴۰۰ کیلومترو مسافہدہ بولنان شہر لردہ کی آبونہ لرینہ اعطا ایدہ جگی حوادثی - آرزو ایدر لرسہ - تحریراً دگل (قلیشہ) یعنی بعد الترتیب ستون شکنندہ اصاغہ اولنمش قلب صورتندہ گونددر . و بناءً علیہ بر مطبعہ جی بو صورتلہ ترتیب کلفتندن دہ آزادہ بولنہرق طوغریدن طوغری یہ قالبی ماکنہ یہ آتوب غزتہ سنی تمثیلہ مباشرت ایدر .

آژانس هاواس بو قیلشہ لری بعد الظہر ساعت آلتی ایلہ یدی آرسندہ ترتیب واصاغہ ایلدیگندن، پارسدن ساعت ۸ ایلہ ۹ آرسندہ حرکت ایدن قاطار لره تودیع ایلر . مثلاً پارسدن ۳۳۲ کیلومترو مسافہدہ بولنان [پو آتیہ] شہرینہ بوقالبلر بعد نصف اللیل ۲ بچق دہ واصل اولورکہ، ایرتسی گونی نشر اولنہ جق بر غزتہ ناک دستگاہ طبعہ وضع اولنہ جنی زمان دیمکدر . مطبعہ جیلر ہفتہ نہایتندہ تراکم ایدن بوقالبلری صندوقلرہ آجنتہ یہ اعادہ ایدر لر . اورادہ تکرار اذابہ ایلہ علی الدوام ترتیبہ استعمال ایدیلور .

آژانس هاواسک فرانسه ناک یگر می بیوک شہرندہ ایکنجی درجہدہ آجنتہ لری واردر . بو آجنتہ لر بولندقلری شہر لردن وحوالیسندن اطلاع ایلدکلری معلومات ایلہ پارسدہ غزتہ لری ایچون طویلادقلری اعلانلری پارس مرکز آجنتہ سنہ ایصال ایدر لر . مقابلندہدہ مرکز آجنتہ سنندن تجارتہ ، بورسہ یہ و سیاسیاتہ دایر آلدقلری معلوماتی ، محلی بانگر و تاجر لرینہ صاتہرق، پارس آجنتہ سنہ ذر وجہ بار اولمقسزین کچینور لر .

بالادہ بیان ایتدیگمز وجہلہ آژانس هاواسک فرانسه لوا وقضا مرکز لرنده آروجه برر مخابری بولنورکہ، بولنردہ اکثریت اوزرہ غزتہ جیلردر .

آژانس هاواسک ممالک اجنبیہدہ کی معاملاتنی فرانسدہ کینہ مشاہددر . اورالردہدہ ایکنجی مرتبہدہ آجنتہ لر تأسیس ایتمش و آلمانیا دہ کی [وولف] ایلہ انگلترہدہ کی [رویتر] شرکتلریلہ اولان مناسباتنی توسیع ایلشددر . بناءً علیہ ممالک

اجنبیه دن آلدیغی معلومات مقابلنده کندوسیده آنلره پارس حوادی تبایغ ایلیه-
 گلدیگندن ، بوسایهده مصارفی یوزده الی مرتبهسند هونین ایتش بولنور .
 آژانس رویترا یله آژانس وولفک معاملات عمومیهلریده آژانس هاواسه
 مشاهددر . آنلرکده بیوک شهرلرده ایکنجی درجه آجنتهلری واداره مرکز لرنده
 مخبر مخصوصلری وارددر . بو صورتله مثلاً اسقوچیهاده ادیمبورغ شهرنده وقوعه
 کیش برحادثه، بو شهردهکی آجنته طرفندن لوندره مرکز آجنتهسنه اخبار ایدیلور .
 اورادن اولا لوندره آجنتهسنک مشارکت ایلیگی اوروپا و آمریکا آجنتهلرینه ،
 صکرده لوندره وولایات ابونهلرینه تلغراف چکیلور .
 دیگر ممالکدهکی آجنتهلرده عینی لوندره آجنتهسی گی حرکت ایدرلر . بناء علیه
 قبل الظهر ساعت طقوزده ادیمبورغده حادث اولان بر وقعه ، اوگله وقتی اوروپا
 و آمریکانک مهم شهرلرینک کافهسند شایع اولور .

اوروپا اتحاد تلغراف تعرفهسی سار قطعلره نسبتله اوجوزدر . حال بوکه
 جنوبی آمریکاده [بولیویا] جمهوریتنه اون کلهک بر تلغرافنامه دن ۲۹۵ فرانق
 واون کلهکی تجاوز ایدن هر بر کله ایچون ۲۹ فرانق الی سائیم اجرت آنور .
 بو فاحش اجرت آژانس هاواسی تلغراف مخبراتی سادهلشدیرمک ایچون ،
 غایت مکمل بر لغت ترتینه مجبور وموفق ایتشددر . مثلاً [یوسف] اسمی تلغراف
 مخبراتنده استعمال ایدیلان سکر لساندن هر برنده متعارف اولان املاسیله
 یازیلورسه بشقه بر معنی افاده ایدر . بوندن بشقه درت رقمی بر عدد ، ۴۰ کلهک
 بر تلغرافنامه شکلنی آلور .

آژانس هاواس هر گون جنوبی آمریکاده [بونه نووس - آیرس] شهری
 آجنتهسنه پارس بؤرسهسی معاملاتنه دائر معلومات اعطا ایدر . الپلاتا جمهوریتیه
 فرانسه بیننده تعاطی ایدیله جک مخبراتک اون کلهسندن ۱۹۵ فرانق و آبروجه
 هر بر کله دن ۱۹ فرانق الی سائیم آنور . بو اون کلهنک اوچی عنوان ایله
 امضایه گیدر . متباقی ۷ کلهنک دردیله آژانس هاواس اولا بؤرسه معاملاتنک
 اجمالی ، ثانیاً سهام عمومیه دن اک مهملرینک اوگونکی حالی ، ثالثاً تجارت

بۆرسەنىڭ قىمىتى اموالى ، رابعا امتعه تجاريه نىڭ پىياسىيە گورە رايچ احوالى حقنىدە
 معلومات مكملمە ويرر . فضلە قالان ديگر اوچ كلمه يى وجه آتى اوزرە استىمال ايلر :
 پارسىدە بر چوق بانگر و تاجر واردكه هر گون بۆنە نۆس - آيرس دەكى شريك
 و مخابرلر يله مخابرە يە مجبوردر . آژانس ھاواس بونلر ايچون اوچ درت يوز كلمه يى
 حاوى بر جدول ترتيب ايتمشدر . و تاجرلرله بانگرلر دە معاملات روزمره لرينىڭ
 ايجاباتنه گورە بو اوچ درت يوز كلمە دن هر برينىڭ خداسىنە برر تلغرافنامە ترتيب
 و تحرير ايتمشدر . بو جدولك بر نسخەسى بانگرلر ك مخابرلرينە و يالگىز كلمە لرى
 حاوى اولان بر ديگر نسخە سىدە آژانس ھاواسنىڭ بۆنە نۆس - آيرس اجنتە سىنە
 گوندريلور . بناءً عليه بو بانگرلردن برى بۆنە نۆس - آيرسە بر تلغراف چكەمك
 استينجه ، او تلغرافى افادە ايدن كلمه يى ويا كلمە لرى اجنتە يە گوندرير . اوده كنىدى
 تلغرافنامە سىنە علاوة بۆنە نۆس - آيرسە چكر . اورا اجنتە سىدە ذكر اولنان
 كلمە لرك هانكى بانگر ويا تاجرە مخصوص لغات مرتبە دن اولديغى بىلديكى جەھتە
 عائد اولديغى محله اىصال ايدر . آژانس ھاواس بومعاملاتندە كلمە باشنە ۵۰ فرانق
 آلور . بوصورتە ہم كندوسى اجرتى ثلثان نسبتندە تخفيف ايتمش اولور ؛ همە
 تاجر ويا بانگر بر ايكى يوز فرانقە مقابل ايتمش بش فرانقە ايشنى گورمش بولنور .
 اليوم آژانس ھاواس ۸,۵۰۰,۰۰۰ فرانق سرمايه لى و هر برى بش يوز
 فرانق ۱۷,۰۰۰ حصە دن مركب بر شركتدر . اصحاب اشتراك هر سىنە تموزدە
 پارسىدە اجتماع ايدر . فقط بو مجلسدە بولنە يىلك لا اقل ۱۵ حصە صاحبي
 اولمقلە مشروطدر .

شركت ك امورى لا اقل ۲۵ حصه يى حاز ۳ دن اون بشه قدر حصه داران دن
 مركب بر مجلس اداره معرفتيله رؤيت اولنور . ايدىلان تمتع سنوينىڭ يوزدە ۷ بچنى
 مجلس اداره اعضاسىنە ، ديگر يدى بچنى دىركتوره و متباقى يوزدە سىكسان بشى دە
 حصه دارانە اعطا ايديلور .

[غراند آنسقلويدى]

توفيق ضيا

تاریخ مطبوعات

غزته، مبدائی، ترقیاتی

کشفیات فنیہدن بالریاضیہ ثابت اولنلری استثنایا ایدلدیگی حالده برچوق کشفیات مهمه دها واردرکه، تاریخلری ظلال شہات آلتندہ مبہم قالمشدر .
هرنصل بر قانون فنیدن اولورسه اولسون اہمیتجه - خصوصاً تطبیقات فعلیہ نقطہ نظرندن - دون اولیان دها برچوق کشفیات واردرکه، تاریخک نسبتہ روایت ایتدیگی مشاہیردن، معتبر گوستردیگی، اعتماد ایتدیگی نامزدلردن ہانگیسنہ عطف واسناد ایدلمسی لازم گلہ جگندہ محاکمہ متردد قالیور . بخارک قوہ انبساطیہسی، پارہ، یازی، بارود، کاغذگی - موفقیات انسانینک اہمندن معدود اولان - کشفیات فوق العادہ بو قیلدندر .

دوشونلسونکے یالکز - بخارک قوہ انبساطیہسی دیدیگمز بو خاصہ طبیعیہنک عقل بشرہ چشم بصیرتک یاردمیله منکشف اولمسی ایله - بونک تطبیقات فعلیہسندن ایدیلان استفادہ، مدنیت حاضرہی ادوار سالفدن قطعاً آیرہ جق قدر بر جولان ترقیہ باعث اولمشدرکہ، ہردرلو خصوصات نظر دقتہ آلمق شرطیلہ اسکی زمان ایله زمانمز مطالعہ اولنسسہ - بر قاچ امثالی گی - بو کشفکدہ آردہ اک قوتلی بر حد فارق اولدیگی آگلاشیلور. دیمک اولیورکہ، دنیاہ ذکای بشرک اک بیوک فتوحاتندن بری دہ بودر . آز برشی دگلدر . فقط حقیقہ کاشفی

مجهول در. واقعا (جیمس وات) بخارک تطبیقات مادیه سنی بولمش اولان صاحب دهادر. یوقسه بو خاصه طبیعیه کندوسندن نیجه عصر مقدم معروف ایدی . بوگی کشفیات مهمه او قدر بیوکدرکه، تاریخ گویا آنلری یالکز برکشییه، حتی بعضاً بر ملته اسناد ایتکدن چکینور . پک عادلانه حکم ایدهمیه جگنی بیلدیگی ایچون عموم انسانیتیه اسناد ایدیور . یالکز بر دوره - اوده تقریبی بر صورتده - اسناد ایدهبیلیور .

بونلر او یله اهمیتلی کشفیاتدرکه شرف استنادی دائرة خصوصیتیه صیغه جق قدر کوچک دگل .

اشته اصل موضوع بحثمز اولان [غزته] دخی بو کشفیات فوق العاده دن بریدرکه مبدائی تعیین اولنه مامش وابتدا آنی تصوّر ایدن صاحب دها بولنه مامشدر. واقعا غزته پی غزته حالنده ابتدا نشر ایدن، آنی حقیقه تعریف ووظائفی تعیین ایدن (رهنودق) در فقط - ایلروده افاداتمزدن آگلاشیله جنی وجهله - آندن اول حوادث ویرمک اصولی بر چوق یرلرده جاری ایمش . بوراده ده (رهنودق) تمامیه (وات) حیثیتنده در . حتی بو کشفده بخارک کشفنه پک بکزر . چونکه : بخارک تطبیقاتی انسانلر بیننده نصل مناسبات مادیه وروابط تجاریه یه تقویت بخش ترقی اولدی و بو سایه ده کلیاً سعادت بشریه پی انتاج ایلدی ایسه ، غزته نك اڭ بیوک خدمتی ده ، مناسبات مغنویه مزه تلاحق افکار ایله وساطت ایدرک ، فوق العاده بر جولان ترقی یه باعث اولمسی در .

بوگون جمله مز ، بز طوغمزدن اول [غزته] نك دورانی بیلدیگمز ایچون اهمیتنی تقدیر ایدهبیلدکده بر درجه یه قدر معذورز . فقط جزئیجه تأمل ایدلسه غزته نك هیئت اجتماعیه یه ایفا ایلدیگی خدماتك نه قدر اهمیتلی اولدیغی آگلاشیلور . بوگون غزته ترقیات مدنیه نك معیاری ، وپک طوغری اوله رق سویلنه بیلورکه ، هر غزته طوغدیغی یشادینغی جمعیتك لسان حالیدر .

ورقه حوادثکده - بعض امثالی گبی - کاشف حقیقیسی مجهولدر دیمشك ؛ بوراده تفصیلاته حاجت یوق ایسه ده ، تتبعات تاریخیه یه باقیلورسه [پکین] ده پک

اسکی بر ورقه حوادث دوران ایتدیگی محققدر . اسکی آتنده دخی [نه فیمه ریدس] نامیله غزته یه پک آز بگزر اوراق حوادث وار ایمش . وندیگده پک اسکی برزما - ندن برو - غزته دگلسده ! - بعض وقتلی وقتسز حوادث ویریر ، شکلی و دوری غیر منتظم ورقه لر دوران ایدرمش . روماده [قیصر César] زمانده حوادث یومیله [Acta diurna] نشر ایدیلورمش . واقعا او کاغدلرک شمیدیکی غزته یه هیچ بگزر بریری یوقمش . حتی فرانسهدن اول آلمانیا وانگلترده بوگونکی غزته یه هیچ بگزمیان بوگی حوادثناملر وارمش . بونلرک هیچ بریسنه حقیله غزته دیه مزسه کده ، بونلرک تکمیلی اصل غزته نك ظهورینه سبب اولدیغنی قبول ایتمکلمز ضروری گورینور . واقعا ایلك دفعه اوله رق حقیله بر غزته نشر ایتمک و غزته نك اوصاف میزه سیله دستورینی ، تعریفنی ویرمک ... همده دوری منتظم برحاله اولان غزته چیقارمق شرفی بحق [رهنودو Renaudot] نکر . فقط ایلروده گوریله جگی وجهله اوده - غزته نی فرانسده هیچ یوقدن بن ایجاد ایتم ! - ادعاسنده بولنمیور . آنجق برنجی دفعه اوله رق نقل وادخال ایتدیگنی سویلیور . مشارالیهک بو اعترافنه باقیلورسه ، خلقه حوادث ویرمک اصولنک کندوسندن اول معلوم اولمقله برابر ، بو عادتک ذاتاً جاری بولندیغندن ده وقوفی اولدیغنی آگلا - شیلیور . فرانسز ، ایتالیان ، آلمان ، انگلیز ، گبی غزته ایجادی شرفنی استرقاب ایدن ملتلمرده تاریخ مطبوعات ایله مشغول اولان ارباب قلمک ادعالرینی اوزون اوزادی یه نقلدن ایسه اصل [رهنودو] و [غزته] سنه نقل بحث ایدلم :

[رهنودو] و [غزته]

بوگون هیئات اجتماعیه نك اهمیت احتیاجات مدنیه سندن بری اولان (غزته) اون یدنجی عصر ابته الرنده یوق ایدی ؛ و یا خود اولسه بیله یوقاروده بیان اولندیغنی اوزره حالت اثریه ده ایدی . فرانسده دخی غزته هنوز انتشار ایتمزدن اول ، - همده چوق اول - ال آتندن حوادث دوران ایدرمش . [Nouvelles à la main] [۱۶۳۱] سنه میلادیه سنده [رهنودو Renaudot] اسمنده برطیب صاحب ذکا ، ایلك جمله ده غزته نك

حقیقی دستورینی کشف ایدرک ابتدا فرانسده [غزته] یی تأسیسه موفق اولمشدر.
 اوزمان اره نودو [بر خیلی زحمت و موفقیتی سایه سنده مسعود اوله زرق ترقی ایتیکده ایدی.
 اون اوچنجی لوئینک طبیب خاصی اولان بودات [۱۵۸۶] سنه سنده [لؤدوون

ره لؤدو ۱۶۵۳ - ۱۵۸۴
 پارسده کی هیکلندن مقتبسدر .

خدمت ایتیش و کندوسنک همشهریسی و حامیسی قاردینال ریشلیونک نفوذ و حمایتی
 سایه سنده - رهگذار عزمه دیکلوب - نیات خیر خواهانه سنه خیولت ایدن بونجه
 موانع طاقت بر اندازانه یی پامال ایلشیدی .

Loudun [شهرنده
 تولد ایتمشدر . کند -
 یسی ، ائک خیر خواهانه
 کشفیاتیه تاریخده
 نام بر اتمش بر حکیم
 انسانیت پرورد . فقرای
 مجاناً [قونسولتو]
 ایتک اصول انسانیت
 کارانه سنک واضعی
 کندوسیدر . حقیقت!
 سفالت بشریه فائده -
 بخش تسلیت اوله جق
 بوندن بیوک ، بوندن
 فائده لی بر ایجاد اوله -
 مز . موسی الیهک
 انسانیتیه حقیقی بر
 محبت فوق العاده سی
 اولدیغی ایچون قوتلی
 بر عزم ایله آگا

ذاتاً [رهنودو] غزته يي ، قاردينالك پولىتېقه سېنه خدمت ايچون تاسيس ايتىش ايدى . كندوسى برچوق سياحتلر ايتىش وخصوصا ايتاليا يه ده كيتىش ، برچوق عبرتلر آلمش ايدى . هله غزته نك كىشى ، تصوورى ايتاليا سياحتنك نتيجه سيدر دىنه بيلور .

حتى كندوسى [غزته] دن بحث ايتدىكى صرهده دىركه : (آنلر ك - يعنى غزته لرك !؟ - طبعى واقعا يگىدر . فقط يالگىز فرانسهده بو يگىلكى اولسه اولسه حقنده باعث لطف اولور .) يعنى يگىلكى كىشىدن طولاي حسن قبول گورير ؛ دىك اوله جق .

سياحتدن پارسه عودت ايتدىكى زمان بو شهرده او وقت دوران ايدن [دن حوادث Nouvelles à la main] لرى نه قدر كمال تهالكه يغما ايتدىكلرىنى گورنجه ، اجنبي مملكتلرندە دوران ايتدىگىنى مشاهدە ايتدىگى غزته لره از چوق مشابه بر ورقة تاسيس ايتك فكرنده بولدى . بو بابده كى تصوورى قارديناله آچدى . ذاتاً قاردينال كندو پولىتېقه سى عليهنده دائماً اداره قلم ايدن برچوق معترضلرینه جواب وىرمكن عاجز قالمش اولدىغى گى . آنلرله آچىقدن آچىغه مجادله ايدەمامك دخى اساساً طوتدىغى اصولك مقتضياتندن ، و حاز اولدىغى موقعك ضرورياتندن ايدى . بناء عليه رهنودونك بو تكليفنى كمال تهالكه قبول ايتدى . چونكه بو وجهله [رهنودو] كندوسنه پك قوتلى بر سلاح مدافعه ، و بر سپر تعرض اوله بيله جگىنى آكلادى . [رهنودو] يالگىز مساعده يه دگل ، تشويقاته ده ، حمايته ده مظهر اولدى . « ريشليونك پولىتېقه سېنه خدمتكار اولمق اوزره قلمنى صاتوب آلت ايتدىگىدن طولاي [رهنودو] يى مو آخذه ايتماملىدر . ۱۶۳۱ ده غزته سنى چيقارمغه باشلادىغى زمان ريشليونك محمىسى اولدىغى هر كس بيلور ايدى . حتى آنك ايچون رقبيلرى كندوسنه ريشليو پولىتېقه سېنك آلتى ، خدمتكارى ديديلر . فقط بو صورتله قارديناله خدمتكار اولدىغى ايچون هر حالده [رهنودو] مملكتنه قارشو وظيفه سنى حسن ايفا ايتىش اوليور . اوزمان قاردينال دن زياده فرانسه نك سعادت و سلامتى دوشونان كيم ايدى ؟ .. »

[قوجه قونده Le grand Condé] گې سلاله یه منسوبیتی ایله برابر مملکتتک
 اڭ امید بخش نجات قهرمان سرگرده لرندن اولان بر ذات بيله منافع ذاتیه
 و خصومت شخصییه سی ایچون دشمن اردوسنه التحاق ایتمکدن چکنامش ایدی. اولنجیه قدر
 فرانسه نك سعادتی ایچون چالشمش اولان ریشلیو ایسه سر ببالین احتضار اولدیغی
 حالده دشمنلرینی عفو ایتسنی کندوسنه تلقین ایدن - پاپاسه : « حکومتک
 دشمنلرندن بشقه دشمنلرم اولدی ». دیمشدی . بویله بر آدمک اثرینه اقتفا ایله
 پولاتیقه سنك مروجی اولدیغی ایچون کندوسنك شرف و حیثیت ذاتیه سی اخلافی
 نظرند هچ بر وقت لکه لئمز . حتی باقیلورسه [رهنودو] قاردینالك عنایت و حمایتنه
 صیغمنقه اصابت ایتمش ؛ بوندن ده کندوسنك دوربین و دور اندیش اولدیغی ظاهر
 اولور . چونکه ، غزته نك بقاسی ، غزته جیاغك رواجی ایچون بویله بر حمایته
 عرض احتیاج کندوسنجه ضروریات اولیه دن ایدی . فی الواقع رقیبیرینك
 بر چوق اعتراضاتنه قارشو کندوسنی محافظه و مدافعه ایدن ریشلیونك قدرینی پک
 اعلا بیلدیگی ایچون فوق العاده منتدار قالمش ؛ و بر رابطه صمیمیه محبت ایله ده
 باغلامش ایدی . [رهنودو] ریشلیونك قیمت و اهمیتی ، مشار الیهك وفاتندن صکره
 دوچار سفالت اولدیغی زمان لایقیله آگلامشدر .

[رهنودو] ریشلیونك حمایتنه صغمنغه لزوم گورمسه ایدی ؛ ذاتاً غزته او زمان
 یشایه مزدی . بناءً علیه ایلك [غزته] فی مایس سنه ۱۶۳۱ تاریخ میلادیسنده
 ظهور ایتمش ایدی .

[غزته] تسمیه ایدلمسنك سببنی و تأسیسنده کی نیتی بیان ایچون [رهنودو]
 دیرکه : « اڭ زیاده قونوشلمسی لازم گلان عوام طرفندن دهها زیاده طائلق ایچون .. »
 بونی تأسیس ایتدم .

[غزته] لفظنك معنای حقیقیسنه باقیلورسه ، غزته جیاغك مؤسسگی شرفی
 و ندیکیلره توجه ایده جك گې گورنیور . چونکه بو لفظ ، وندیکده وقتیه متداول
 برپاره ایشکه ، او وقت بو شهرده انتظامسنر بر صورتده نشر ایدیلان ورقه حوادث

بو پاره مقابلنده - یعنی [غزته] دینلان بر سکه ایله بر ورقه حوادث - ساتون
 آنور ایمش؛ بالآخره سکه نك اسمی ورقه یه علم اولمش .
 ایلك غزته ابتدالرنده غایت اوفاق وَاكْ آز درت صحیفه دن متشکل ایدی که ،
 هر جمعه ایرتسی گونی معین وَقْطعی اوله رق چیقار وَایکی [لیار] بدلنده ساتیلور
 ایدی . فی ۲۸ تشرین ثانی سنه ۱۶۳۱ ده طبقی او قطعده درت صحیفه لك بر کاغذ
 دها علاوه ایلدی . بو علاوه نك اسمی [مواقع مختلفیه متعلق حوادث عادیه]
 اولدی . او حالده بتون غزته سکن صحیفه یه ابلاغ ایدیله رك بر [صو Sou]
 مقابلنده ساتیلغه باشلادی . دها صکره لری [رهنودو] مقتضیات حاله گوره ،
 لزومنه بناءً مختلف تاریخلره [علاوه] لر و [حوادث فوق العاده لر] نشر ایدر
 ایدی که بونلر ك هپسی [قالاندر Calandre] سوقا غنده کأن غزته اداره خانه سننده
 باصیلور ایدی . [رهنودو] شو بر ایکی سنه ظرفیده بختیارانه بر صورتده مطبوعاتی
 اداره اییدی . حتی غزته جیلق بر مهم امتیاز اولق اوزره قبال طرفدن کندو
 عهد سننده تأیید اولمش ایدی . بو امتیاز اولادینه ، اخلافه ویا خود آلردن حق
 وصلاحیته مظهر اولانلره ، باصدیر مق ، باصدیروب صاتمق وحتی هر کیمك وساطتیله
 وهر نرده اولورسه اولسون هر نوع حوادثی درج ایتمك اوزره عهد سننده بر اغلاقدن
 ماعدا ، سننده سکن یوز لیراده تخصیصات تعیین ایلمش ایدی .

[مابعدی نسخه تالیه ده]

رضا توفیق « رهوو آنستار بیدیکدن ترجمه »

برنجی ناپولئوننڭ بریاور حربنڭ خاطراتی

انگلتريه قارشو حاضرلق

ناپولئون ایتالیا قراللیغی تاجی ایله تیزین ایتدکن صـگره ایکی گون ظرفنده « طورینو » دن « سن - قلو » یه عودت ایتمش ایدی؛ بوراده اداره داخلیه دن بشقه بر شیله اشتغال ایتیمورمش گبی گورینهرك انگلتريه نك امن و آسایشنی برقاچ ساعت ده اتمک ایتک ایتسه صوڭ امرلرینی اعطا ایدهرک وقتی ده حلول ایدنجه، یعنی ۳ آغستوس تاریخیه « بولونیا » یه قوشمشدر . آغوش دریاده اولدیغی گبی بوراده ده هر شی آنک انتظارینه موافق چیقمشدی . دایما مظفر اولان (ودر هوبل) (اوستاند) دن (آبلوتوز) ه قدر دونما ایله کسب اتصال ایدهرک (سیدنهی - شمیت) ک هجوملرینی ثمره سز برامق ارزره ایکی برونی بردن ترصین وتقویه ایتسی ایجاب ایلش و بو مصلحت مهمه و مشکله ایچنده کندی جهتندن هیچ بر شی غائب ایتمکسزین آنک اوچ قوروه تی تخریب ایلشدی . (ته کسل) دن (برهست) ه قدر ده بر طاق مانورهلر اجراسنه تشبث وغیرت اولنهرق، ناپولئون دخی بر قاچ ساعت ظرفنده اون بیـک بارگیر ایله یوز آلتمش بیـک کشینک رکوبندن امین اولمش ایدی .

بزم اردومزده کی قدر بیوک بر آتش تهـور وشجاعت بشقه بر اردوده هیچ بر وقت گورلماشدی . آمرلر ایله نفرلر لوندریه قدر وارهرق انگلیزلری مغلوب ومضمحل ایتک امیدینی اعظامده سیان ایدیلر ! ۲ آغستوس تاریخیه (بولونیا) یه

وصول بولهرق [راپ] ايله بن امپراطورك يارين گله جگني و آنك وصولدن
بر مدت صگره دگره چيقيلهرق بر هجوم ايديله جگني ماره شال [صول] ه خبر
ويرديكمز زمان ، بو ماره شال سائقه مسرت وشادمانی ايله باشنی ایکی الی آرسنه
آلهرق اوطهسی ایچنده ظیب ظیب صیجرادی ! حال بوکه امپراطور دها صبرسنز
ایدی . امپراطور ایرتسی گونی عربدن اینرکن سنه سابقه دن دها متلاشی
گورینهرك و آرتق قطعات عسکریه نك ركوبنه یگرمی درت ساعتك بر زمانی رایکان
ایتمهرك آنجق درت ساعتدن عبارت بر مدت بخش ایتمشدر ! فی الواقع امر
ایتدیگی آنده بتون لوازم ارکاب اولنهرق اشارت اولایه انتظار اولنمشدر .

مع مافیه [ویلنوو] ك مواصلتنه دأر اولان اندیشهسی ایچنده بر گون صگره
شویله دیوردی : « بو نزول اصلا تمام اولمش بر شیء دگلدر . بن ا قامپور -
فورمیو ادن صگره دیرکتو واردن اوتوز آتی میلیون ايله اوتوز آتی سفینه
و اوتوز آتی بیك نفر استمش ایدم ؛ بونگلهده انگلتره فتح اولنمش گیتمش ایدی !
هم اوراده هیچ ده توقف ایتمز ایدم ! فقط شمادی ایش بشقه در ؛ آرتق بویله
سلمه السلام حرکت ایدم ؛ زیرا پك بیوك بر سنور اولدم ! » بعده امیددی یگی
باشدن کسب زندگی ایدهرك علاوه ایدیوردی : « انگلترهیه هجوم ساعتی طینساز
اولدی ! ا پوواتیه ا ، ا قردسی ا و ا آرنقور ادهکی مغلوبیتلرک انتقامنی آملییز !
بش یوز سنه واردرکه انگلیزلر حتی پارس ایچنده بیله حکمفرما اولیورلردی !
انگلیزلر حکمران جهاندر ! حال بوکه آنلرک موقع شان وعظمتلرینه بر گجه
ظرفنده اعتلا اولنه بیلور ! بر زمان آنلر فرانسهیی ضبط ایتدیلر ؛ شمادی ده بر
انگلترهیه غلبه ایدم جگنر ! »

ایشته بویله جه ناپولئون معتادی وجهله نظر تحسیر واشتیاقنی طوغریدن
طوغرییه قلبه دیکیوردی . دونما ایچون هدف [کنت] و [سوسه کس]
قیلری ایدی . بورادن اردو لوندره اوزرینه صولتمای حرکت اولهرق [ته کسل]
هیئت سفریهسی دخی عین مقصده خدمت ایتمک اوزره [تایمس] نهرینی چيقه جقدی .
فی الحقیقه هر شی بویله بیوك بر امیددی تقویه ایدیورگی گورونمکده ایدی .

ساحللىرىمىزدا ، بىر كىچىك بىتون لىمانلىرىمىزدا ھەر شى خاھىشلىرى ؛ او زىمان بالىلار ئىمپىراتورنىڭ دىخى سۆيلىشىش اولدىغى جىھەلە : « پىلاننىڭ تىرتىبات اساسىيەسى دىخى او درجە يولىدا ھىدى كە ، ھىتى ھىر درلو موانىڭ ھىلولىتى نىزىر دىقتە آلتىشى اولسە بىلە يىنە كىندوسىنە پىك موافىق اھتىمالات نىزىر قالىوردى . » فقط ، اى تاسىفات ابدىيە ! الە كچىمىز ، يىگانە اولان بوفىرىتى ، بوقدر مىتاتلە بىر ھىيىت جىمىوعە ، بوقدر مىسارىف ، بوقدر ھىمىم ومىساعى ، ئىمپىراتورنىڭ دىكائى معلومنىڭ بوقدر مكىمل بىر نىمۇنە تىركىبى ، بوقدر فىسح الاحاطە بىر تىرتىبى ، الحاصل فىرانسىەنىڭ نصىبە مظىرىتى ، ھىر شى يالىگىز بىر شىخىنىڭ طولايىسى اىلە نابود اولە جىقدر !

مشھور سىوزدىر كە ھىكومت ودارە دىمىك ائىخاب اىلىك دىمىكدر ، ھال بوقە ناظر [دەقىرىس] كى ائىخابى فىنا اصابت اىتمىش اىدى . لاقىد ومىتواضع اولان [وىلنوو] مىجبوب و بى عزىم اىدى . كىندوسى اىچون غىر قابل تىھىل اولان جىنرال مىسئولىتىنىڭ بار گىرانى آلتىدە آنىڭ شىجاعت عىسكىرىيەسى غائب اولىوردى . ئىمپىراتورنىڭ ائىخاب-واقىئىدىن طولاي شىرفىناك اولە جىق ىرە بىرىقات دىھا ازىلوب بوزىلەرىك بومامورىتىدىن قاقچىق ، قورتلىق اىتمىش اىدى . ساقىقە صىفوت مىشربى اىلە ھاقىرىرىق : « بونە قدر چوقدر ! او كىندوسىنىڭ بوقدر جىسىم بىر دونىما دىگىل ، آنىچق بىر بىلوك قوماندانلىغىنە قابىلىتىنى ھىس اىدىر ! » اولدىغى سىوئىلىشىدىر . بوىلە بىر دركە سفلىە مىتاتىدە بولغان بىتون فىكىرلىرىگى اودە كىندوسىنىڭ ائىخاذا اىتمىش اولدىغى تداىىر وتىرتىباتنىڭ كافىة ائىخاذا اىتمىش اولدىقلىرىنە دائىما مىرجىح و دىشىمن اىچون ھىر شىيىنىڭ مىمكن بولدىغىنى نىزىن اىلە موقىنىڭ ھىمە ھال اڭ و خىم جىھىتى تىصورى و تىخىل اىدىوردى ، [دەقىرىس] آنىڭ دىدىگىنە قىطعا باقىمىش و ھىقنىدە ياكىلىش بىر ھىكم وىرمىش اىدى . [وىلنوو] آنىڭ مىحبىباوتى اولەرىق ، ھىقنىدە رايكان اىدىلان اىلىك تىشوىقات اوزىرىنە گوستردىگى موقت و عارضى بىر شوق و غىرىتە اىناتىش صورت مىعدانەدە آلدانوب گىتمىش اىدى . اىشىتە بوىلە جە انگىلتىرەنىڭ ، فىرانسىەنىڭ ، عىساكر بىجىرىيەنىڭ ، ئىمپىراتورنىڭ نصىبىنى سارلىرىنە دىگىل ، ھىتى كىندى كىندىنە بىلە امنىت و اعتمادى اولىمان بىر قوماندانە تودىع اىتمىش اىدى !

[ناپولئون] شاهينه ياقيشور اولان لمحہ نظرى ايله دها حزيرانك ايلك گونلرى
 ظرفنده و بو آميرالدين آلدیغى ايلك تلغرافنامه اوزرينه ناظرينك سهو و خطاسنه
 انتقال ايدرك مشارالیهك بو خطاسنى دوزلتدیرمگه جداً غیرت ایتیش ایدی. [میلان] دن
 گوندردیگی معلومات ووصایانك مالى شویله ایدی : « بن و یلنووده خصلت
 مطلوبه نك وجودینی قطعاً تخمین ایدم میورم ؛ آنك حرب ايله ذره قدر ائتلافی
 یوقدر ؛ بناءً علیه [برهست] پیشگاهنه عودت ایدر ایتمز آنی [غانتوم] ايله تبدیل
 ایتلیدر . « اول بابده کی امرنامه بی همان امضا ایدرک گوندره جگنی ده علاوه ايله
 سوزه ختام ویریوردی .

[غانتوم] ده دها زیاده خصلت وقوت اولوب اولمدیغنی ییلیورم اما نتیجه ده
 بواصر قوه دن فعله چیقیمیهرق ، بزم طالعمر دخی [ویلنوو] ك اللرنده قالدی .
 بو آمیرال [ناسون] دن چکینمکدن بشقه برشی ایجاب ایتدیگی مدتجه اساس
 تعلیمات و تصمیماتنه صادق بولندی . مع مافیہ غایت مسعودانه بر سفر بحری ايله
 برابر متمادی خوف و اندیشه لری و برقاق گون قدرده مخالف هوا ايله بیتاب اوله رق
 ۲۲ تموزده یگر می سفینه ايله [فینیستر] برونی ارتفاعنده [جوارنده] بر کره دها
 عرض دیدار ایدوب وقت ظهره طوغری بوراده [قالدەر] ايله اون بش انگلیز
 سفینه سنه بالتصادف ایکی ساعتك زماتی تردد ایچنده کچوریر . نهایت محاربه باشلار .
 [قالدەر] غایت صیقیشیق گوریندور ، [ویلنوو] ایسه پك یاغین بولنیوردی .
 بونك نتیجه سی اوله رق کثیف بر سیس ایکی دونمائی ستر ايله اشارات واقعه بی
 فاندسز بر اقبجه ، شدتلی و کور کورینه بر مجادله بی متعاقب آرمه سنی ایندیرمش
 اولان ایکی اسپانیول سفینه سنه قطعاً معاونت ایدیله مامشدر . مع مافیہ سمانك
 بر پارچه سنده کی آیدیناق آنلرک اوغرادینی تهلكی میدانه چیقاردیغنی جهتله
 معاونت دخی بولنه بیلوردی ؛ فقط آمیرالز بونی قبول ایتدی ؛ آنلر دخی روزگارک
 تأثیری ايله انگلیز دونماسنك اورته سنه سوریلهرک ضبط و تسخیر اولندی .

مع مافیہ ایرتسی گونی بزدن زیاده سوء معامله گورمکده اولان [قالدەر]
 چکیلیوردی ؛ اویلنووا حرکات واقعه سنك صاحبقرانی قالیوردی ؛ ینه تردد ایتدی ؛

فرستی قاچیردی؛ بونی پك كچ اوله رق یگیدن دردست ایتك استدی وَ نہایت خصمنك اولا [ویغو] یه، بعده [قورونیا] یه گیده رك کسب جیادت وزندکی ایتك، دونماسنی بالتخفیف بونی [فررول] ك دونماسی ایله توصیل وتوحید ایلک اوزره فرارینه میدان ویردی .

او تاریخده ناپولیونك یاور حربی اولوب [ویلنوو] ك دونماسنه رکوب ایتمش اولان وَ بالآخره ماره شال رتبه سنی احراز ایله فرانسه رجالی عدادینه کچن [لوریستون] ك بیانه گوره بو محاربه دن بر گون صگره قونتر آمیرال [ماغون] انگلیز دونماسنك هجومدن مصون بر اقیلمسینه دائر مشارالیه آمیرال طرفندن ویریبلان ایلک اشارت اوزرینه اودرجه شدتلی بر غضب وتهور ایچنده قالدی که، حتی آغزندن کوپوکلره صاچیلدی، تپندی، سفینه سی اوزرنده چیلغینجه سینه قوشمغه باشلادی، آمیرالنك سفینه سنی رجعت ایتمکه گورنجبه بر چوق شتملر یاغدیردی؛ تعریف اولنماز درجه ده کی غضب وتهوری ایچنده انه هر نه که راست گلدی ایسه کافه سنی، دوریننی، حتی پروقه سنی بیله فیلاتوب آتدی، بونلرده دگره دوشدی؛ زیرا [ویلنوو] نه آتدقلرینك بری اصابت ایده جك، نه ده سویلدکلرینی ایشیده بیله جك درجه ده یقیندن کچمیوردی .

بن اولجه بعض مأموریتلرده [ماغون] ایله پیدای مناسبت ایتمش ایدم، بناءً علیه [لوریستون] گبی بن ده قائم که اگر [ویلنوو] ك یرنده او اولمش اولسه ایدی ایمراطوره اطاعت ابراز وروی تسلیمیت ایدیلور وَ علی الاحتمال هجوم دخی صورت مطلوبه ده اجرا اولنه رق صورت حال تبدل ایلردی! فقط بر طاقم منافع-تالیه نك حکمفرما اولدینی یرلرده بودرلو خصائص وطبایعك پك چوق گولگه سی بولنور: بویله لری خدمات تالییه ومعاوننده استخدام اولنور. بو قونتر آمیرال ایسه ایمراطورك فکرینه او یغون گلمش اولسه بیله مطلقا ناظرینك طبیعنه خوش گلمزدی .

بیچاره [ویلنوو] اوچ هفته قدر [ویغو] ایله [قورونیا] ده مقیم اولدی . دونماسنك تدارك ارزاق ومهماتی، خسارات واقعه سی وَ بونلردن دها آجی اولق

اوزره پك زياده شاين اعتراض و مؤاخذه اولان بر هزيمت و رجعتك صوك
 درجده كى كدورت و محجوبيتى حسبيله اوراده موقوف قاليوردى . ايشتيديكى
 تكديرلر ، كندى كندينه وقوع بولان عتابلرى (زيرا كنديسى كندينك اڭ ظالم
 و شديد دشمنى ايدى .) آنى غايت شاين تأسف بر يأس و نوميدى ايچنه آتدى .
 نهايت بو ليماندن ۱۲ آغستوسه طوغرى چيقدى . معيتنده (لالمان) ك سفينهلىرى
 داخل اولمق اوزره اوتوز درت گمى واردى ؛ دگزرده باشى بوش قالدغى جهتهله
 ايمپراطورك ، ناظرينك اوامر رسميه سنه ، اوتوز درت سفينه ايله (قورنواليس) ك
 مجموعى اون سكر گميدن عبارت اولان دونماسنه قارشو گلهرك هر نه اولورسه
 اولسون (برهست) ده كى يگر مى بر سفينه نك محصوريتنى الغا ايله اللى بش
 سفينه دن عبارت بر قوت كسب ايدنجه . مانشى ضبط و استيلا ايتك خصوصنده كى
 تعليمات مؤكديه اطاعت ايلكده مختار ايدى ؛ اردومز اوراده ركوب ايتمش اولديغى
 گي ايمپراطور دخى كندوسنه اوراده انتظار ايدوردى ؛ اودخى اردومزى اوراده
 تامين ايدوبيلوردى . فقط (نلسون) ك خيالى آنى تعجيز و بحضور ايدوردى ؛
 قورقوسى جراتى اطاعتسزلك درجه سنه قدر وارديردى ؛ آچيق بر دگر اوزرنده
 درت گون قدر ترددن صكره بو قورقو (فقط بر نفره ياقيشور قورقو دگل ،
 زيرا ويلنوو بالذات جسور و قهرمان ايدى ؛ آنجق مسئوليتنى هر آن پيش نظر
 انديشده طوتان بر جنرالك قورقوسى) آنجق ضعيف بر روزگار دن نصيحت اور
 اولدى كه ، بو گون ده مع التأسف شمال شرقى جهتن دن هبوب ايتدى . بگا برديگر
 شاهد سويلىدى كه ، شايد روزگار جنوب دن وزان اولمش اولسه ايدى ؛ احتمال كه اميرال
 آگا ترك و تسليم نفس ايدر و ايمپراطورك . اردونك انتظارى بوشه چيقارميدرق
 ايمپراطورلغك طالع واقبالنى تامين ايلردى . (۱)

ويلنوو ك بو بيقرارى شئامت آلودى ايچنده ، بو حادثه ضعيغه ، يعنى بر روزگار
 هر شينك حكم و قرارى ويردى ؛ حال بويله ايكن نصيب جهان ندر ؛ بر فورطنه

(۱) بو شاهد وقتيله ايمپراطورك ياور حربى ايكن صكره فرانسه ماره شالى اولان
 (روى) در .

نرمده ، بر اوفاجق روزكار ! ايشته بويله بر روزكار ايله نابولئونك قوجه بر همتی
 وفرانسەنك طاشيديني اڭ بيوك براميدی تارومار ايدوييرمك طالع ازلی وابدینك
 خوشنه گيتدی ! ايشته آنك گبی پك چوق بيوك آدمير ، آنلك غایت واسم
 اولان دائره ادراك واحاطه لری وَاك شديد الشكیمه حكومتلر او طالع ازلی وابدی
 ترازولرنده پك خفیف قالورلر !

۲۱ آغستوس تاریخنده ، یعنی بو بدبخت وینووڭ مانش دگزنده و [برهست]
 پیشگاهنده هر زماندن زیاده امید وانتظار ایدلدیگی بر صرهدده بو آمیرال ، بزه
 صیرتی چویرهرك [قاديقس] شهرینه گیریوردی ؛ اوراده کندوسنی آلتی دشمن
 احاطه ایتسنه میدان ویرهرك ، بویله جه کندوسنی ، دونماسنی ، بزم دونمامزی ،
 بالذات ایمراطوری ، الحاصل کندوسنی بهوده یره [برهست] ده ، [بولونیا] ده ،
 [تهكسل] ده بکلیان بتون هیئت سفریه بی فائده سنز قیلیوردی !

ایشته بو سبیلرله انگلتره خلاصیاب اولدی ! آرتق برأ [پیت] طرفندن
 حاضر لائمش اولان استیلای عسکرینك ایمراطورمزی اوراده طوته بیله جك اولدینی
 سویلنمسون . اولجه تفرس ایدلمش اولان بو تهلكه ایشه وقوع بولیوردی .
 قوتلرمز چوقدن [رهن] خارجنده ، بو نهر اوزرنده ، ایتالیاده التصاق واجتماع
 ایدیوردی . بونلر آوستریایی محاط بولیوردی . [دوروق] بر اتفاق تعرضیه
 مقابل اولمق اوزره [هانووره] بی کندوسنه ترك ایده جگنه دائر [فره دریق] ه
 علی العجله تلغراف چکیور و مشارالیه دخی ایکنجی دفعه اولمق اوزره بونی قبوله
 آماده گونینیوردی . بوندن بشقه روسیه ايله اولان لوندره معاهده سنك تاریخی
 آنجق ۱۱ نیسانی گوستریوردی ؛ آلمانیا ، اراضیسنك بهممه حال دار الحركات
 اولسی لازم گلان بر محاربه دن نفرت واجتناب ایدیوردی ؛ باویرا بزه صادق
 ایدی ؛ ویانه تهدید آمیز اولان حاضرلقلری ايله برابر تردد ایدیوردی ؛ اوچنجی
 بر اتفاقه موافقت رسمیه سی آنجق ۱۱ آغستوس تاریخیله استحصال اولنه بیلش
 ایدی ؛ او ، بونی اعترافه جرأت ایدمیوردی . ۳ ایلول تاریخنده بیله هنوز

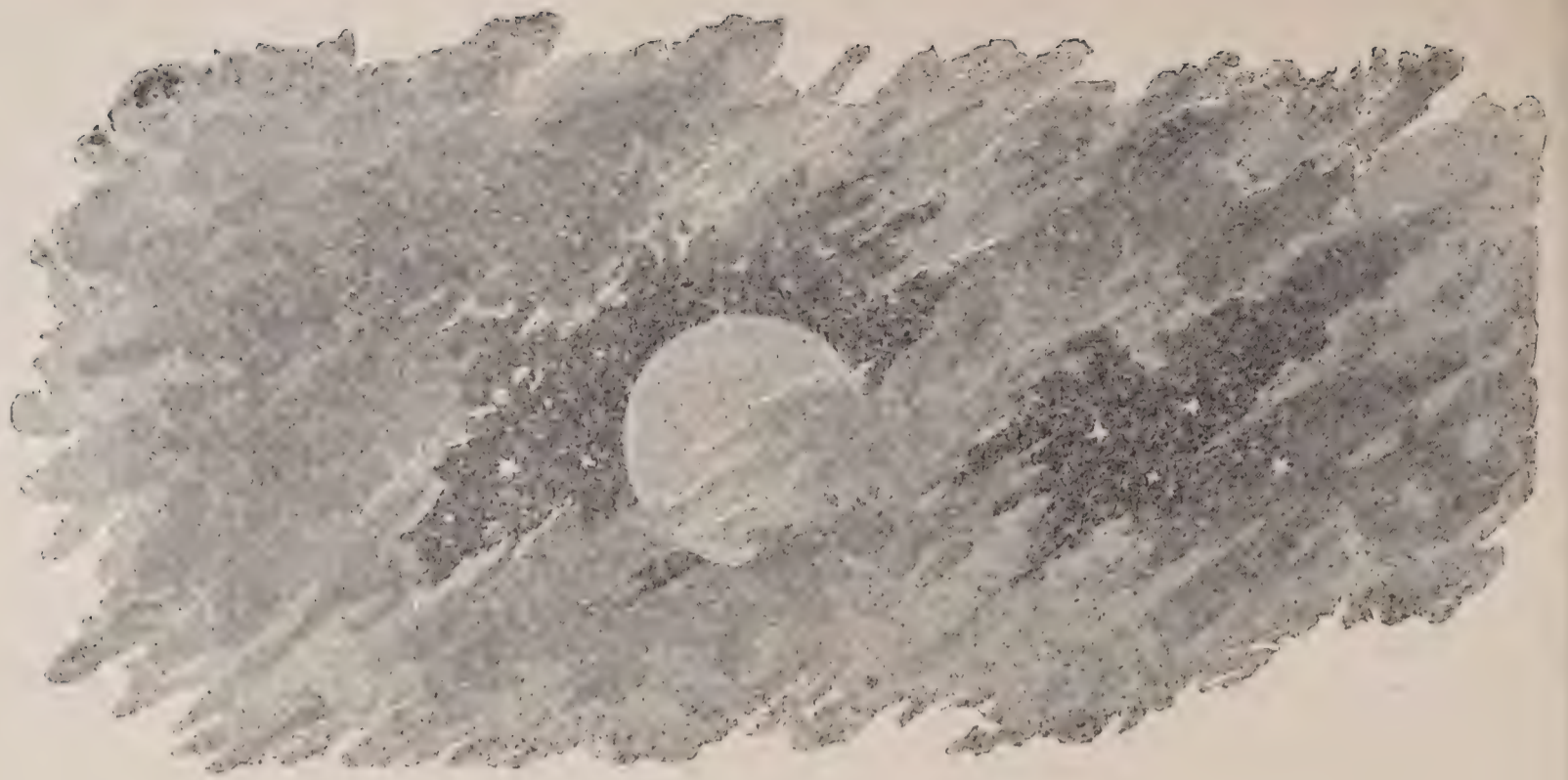
آچیقدن آچیقه متوسط اولمقدن بشقه بر صورتده گورینه میوردی ؛ ایشته بویله
 بر ساعتده و اون بش گونلک زمان ظرفنده لوندردنک طالعی دوچار حکم اوله -
 بیوردی ! او ائنالرده بتون اتفاقلرک عصبی ، خزینهسی اولان بو پایتخت مسخور
 بر حالده بولنوب علی الاحتمال ایت [دخی عرض تسلیمیتده مضطر قاله رق ناپولئون
 کندی پولتیقه سنه موافق گلان شرائطی آوستریایه صورت حکمدارانده استکتاب
 ایدردی !

حیدر ظفر

جنرال قونت دو سه گور

کائنات ایچنده بر سیاحت مخیله

باب اول

عزیمت

هر کیم بزمله کائنات ایچنده بر جولان ایتک آرزوسنده ایسه همان اوافق تفک
اشیاسنی سیاحت ایچون لازم اولان بر « پاسو » (مرور ورقه سی) و بر ازده ییه جک
ایچه جک آلهرق حاضر لانسون . چونکه سیاحتمز هر نه قدر خارق العاده بر سرعت
ایله اجرا اولنه جق ایسه ده بوگا مقابل پک واسع مسافات قطع ایدیله جکدر .
شمدی دیه جکسگنر که « پک ایو اما اشیا اولهرق یانمز نه آلهلم ؟ مرور
تد کره مزه نه یازدیرهلم ؟ ارزاق چانطه سنه نه قویهلم ؟ » اشیا هکبه مزده طوپلانمش
اولان افکار مزی آلهرق پاسو مزده اوغر انیله جق موقفلری یازدیرر و ارزاق
چانطه سنه ایسه بتون خاصه مصاحبه مزی وضع ایدرز .
« بحر آمی ، اسبسوار اولهرقمی ، یوقسه شمندوفر ایله می سیاحت ایده جگنر ؟ »
دیه بر سؤال وارد اولمی طبیعیدر . جواباً دیرزکه :

بو واسطه لردن هیچ بریسیله دگل !

بز بر سیاحت مخیله اجرا ایده جگمز جهتله کره ارضدن قره بر تلغراف
خطنک وجودینی تخیل وایشه دهها زیاده بر لطافت ویرمک ایچون مذکور خط ایله
اشیا ویولجی دخی نقل اولنه بیلدیگنی تصور ایده جگمز .
اویله ایسه حاضر اولک ! یوله چیقیورز .

امان طورک ! آز قالدی اونوده جق ایدک . کره ارضدن حرکت ایده جگمز
اما هانگی نقطه سنندن ؟ بوراسنی سویله میه جک اولور ایسه ک بزمله سیاحت ایتمک
استیمانلر ، بزنده سیاحت ایتدیگمز اینانیه جقلر .

آرزو ایتدیگمز محلی پک چابوق بولورز . کره مصنعه اوزرنده خط استوایی
وخط مذکور اوزرنده دخی خطک بر رقی درجه طول طرفندن قطع اولندیغنی
نقطه بی آراز . واقعا بو نقطه دگزک اورتیه سننه تصادف ایدیور ایسه ده یوقاروده
دخی سویلدیگمز وجهله بز بر سیاحت مخیله اجرا سننه تشبث ایتمش اولدیغمز
بو کیفیت ایشمز هیچ خلل ویرمز .

برنجی موققمز قر اوله جق ایسه ده بزینه کره ارضنک بزسننه حالده
بولندیغنی گورمک ایچون ارضدن تقریباً بیك میل مسافده براز توققله تماشای
ارض ایله نشئیاب اوله جغز .

ایشته کره ارض آت طرفزده بر هوا زاریله محاط اوله رق طور یور . بو هوا
زاری سیسلی ، بلوطلی اولدیغنی جهتله آرسنندن برشی گورمک ممکن اوله میور .
اوست طرفزده بولنان سماشایان حیرت بر صورتده برآق ومانی اولمقدن زیاده سیاهه
مائل بر لونی حاز اوله رق متحرک بولنان هوا آرسنندن باقلدیغنی زمان ضیالری
اویناق گورینان کواکبک انواری دخی شمادی هیچ گورمامش بر صورتده ساکن
بولنیور . اگر بز بالون ایله ارضدن براز مسافه تباعد ایدن عادی یولجیلر اولمش
اولسه ایدک بزده ارضه باقلدیغمز وقت آنلرگی سیس و دومانندن بشقه برشی گورمه
ایدک . لکن بز خیالات یولجیسی اولدیغمز همان افکار چانطه سنی آچوب افکار
وتصورات ایله اوسیس و دومانلری سیلر ، بر طرف ایدرز .

آه ! ایشته شمعی جداً ارضی گوریورز ! کندوسی حقیقه کره ایمش .
 و بر وجهله دوران ایدیور که بزم نقطه عزیمت آرتق آلت طرفزده بولمیبوب
 شرقه طوغری توجیه وجهه ایتشدر . ارض اوزرنده پک چوق صو و آز مقدارده
 قره قسمی گوریورز . شو آشاغیده یشایان انسانلرک ارض و یا دنیا دیدکاری شی
 صولرک ستر ایتامش اولدقلری بر طاقم اطهلردن بشقه بر شی دگل ایمش .
 هله شو اوروپا دیوبده اوصافی اعظام ایتدکاری قطعیه باقک ! نه کوچک
 شی ایمش . بریده گوردیگمز آسیا و آفریقا قطعهلری اولدجه بر شیئه بگزبورلر .
 لکن طور ! شو قارشوده بر شی گورینیور . براز یقیندن باقلم .
 کره ارضک بر نصفی شمس طرفدن ضیادار بولنیور . برکت ویرسون بزم
 موقف مخیلز اوپله بر نقطهده بولنیور که ارضک مضی اولمیان بر کوچک پارچهسنیده
 گوره بیلیورز . مضی ایله مظلم اولان قسملری تفریق ایدن کمر نه لطیف ، نه
 شعشعهپاش بر شی ! ارضک مظلم اولان قسمی ده بسبتون قراگلق و بسبتون محروم
 ضیا دگلدر . چونکه ضیای شمس ایله مشبوع اولان هوای نسیمی مظلم اولان
 قسمده ، واقعا ضعیف و فقط ینه اولدجه مؤثر شعاعات شمس نقل و سوق ایدیور .
 بوگا ضمیمه اولهرق صفحه قمرک طرف شمسدن اکتساب نور ایدن بر بیوک قسمیده
 ارضک دوچار ظلمت اولان قسمه ضیابخش اولیور .
 بز شو سیاحتمز اثناسنده کره ارض ایله قمر آرسنده کی خط مستقیم اوزرنده
 بولندیغمز جهتله شایان دقت بر شی ده کشف ایدیورز که ، اوده قمرده مظلم گوردیکمز
 قسم کره ناک عینی اولهرق ارضده مضی بر قسم مشاهده ایدیشمزددر . بولندیغمز
 موقف اوزرنده هم ضیای شمس و همده نور قمره و فضله اولهرقده ، ضیای ارضه
 مالکیز . چونکه طرف شمسدن مظهر ضیا اولان ارضک دخی کائناته نشر ضیا
 ایلدیگی معلومدر . ضیای شمس ، صورت دائمده مملو اولان لوحه شمسدن ورود
 ایدر . نور قمر دخی ، قمرک او ائاده مضی اولان و بزه متوجه بولنان قسمندن
 وارد اولور . ضیای ارض دخی طرف شمسدن مظهر ضیا اولوبده بزه متوجه
 بولنان قسمندن گلور . بز که مخیل سیاحلر اولهرق ارض ایله قمر آرسنده

بوموقفده بولنيورز. بوايكي كره نك اوزاقدە بولنان شمسدن نصل مظهر ضيا اولديغنى
 و برده كره ارضك بيوك بر قسمنك مضي اولديغنى بر زمانده قرك آنجق كوچك بر
 قسمنك ضيادار اولديغنى گوره بيلورز. شايد قرك بيوك بر قسمنى مضي اوله رق
 گوره جك اولساق اوزمان ارضك كوچك بر قسمنك ضيادار اولديغنى گورير ايدك.

لكن اصل نظر دقتە آله جمنز شى بو دگلدرد. شمى ارض اوزرنده ديگر
 بر شى سراقنى موجب اوليور كه روى ارضده بولنديغنز ائساده آنك نه اولديغنى
 تاميله ادراكده اظهار عجز ايدور ايدك. او ايسه ارضك ايكي قطبلرينك اوست
 طرفنده موجود اولان غريب بر ضيا در كه هواي نسيمينك اوست طرفنده
 اوله رق آره صره شايان حيرت بر صورتده علو نثار اولور. ظن اولنه بيلور كه
 بو ضياي غريب قطبلرك اوست طرفنده وجوده گلهرك بر قطبك ضياي ديگر
 قطبك ضياي جذب ايدور و ايكي طرفك ضيالري قطبلردن تباعد ايدرك كره
 ارضك خط استواسى اوزرنده ملاقات ايله نهايت منطقي اوليورلر.

بو قطب ضيالرينك اشاغيده ارض اوزرنده [فجر شمالي] ديدكلري شيدن عبارت
 اولديغنه اصلاً شبهه ايديله مز. ارض اوزرنده يشايان بچاره انسانلر بو ضياي
 قطبي، قطب جنوبيه گورمگه پك نادراً موفق اوله جقلردن بحر هواي نسيمي
 ايچنده يشايان انسانلر فجر شماليك آنجق ممالك شماليه نك آيلرجه امتداد ايدن
 گيجهلرني تنويره مأمور اولديغنى و بشقه بر شينه دلالت ايتديكي ظننده بولنورلر ايسه
 اصلاً استغراب ايتمايلر. فقط بز بولنديغنز نقطه دن ايشي دها گوزل گوره بيلديگمزدن
 شمسك قطب شمالي بي آيلرجه تنوير ايدرك، قطب مذكورده يارم سنه لك گونك
 حصوله باعث اولديغنى زمانده دخي فجر شماليك موجود بولنديغنى آگلايورز.
 لكن ابنای بشر كندى ايشلرينه ياراميان شينه پك آز عطف نظر دقت ايتدكلردن
 و گونديك وقوعه گلان بر فجر شمالي بي گوره مدكلردن، فجر مذكورك عدم وجوديني
 مصرانه و معندانه بر صورتده، ادعا ايدرلر. آنلر نه ديرلر سه ديسونلر فجر شمالي
 گونديلري دخي موجوددر. بز خيالى سياحيلر اولديغنز دن بلكه هر شينمزه
 اينانلر. مع مافيه ينه ادعا ايدرلر كه فجرلر ايكي قطب اوزرنده دخي متمادياً حصوله

گىلەرك ، وقت بوقت محل نشىتلرنىن خط استوايە طوغرى انتشار وخط مذکور اوزرنده تلاقى ايدرلر .

بوضيا نرەدن نشأت ايدىور ؟ ديه جكسگىز . سؤال گوزل اما بزخىالى سياح اولديغىز حالده ينة بوگا بر جواب صواب اعطاسنه مقتدر دگىز . شو قدر بيلورزكه كره ارض جسيم برمقناطيسدن عبارت اولهرق ارضده بولنان باجمله مقناطيس ايكنه لرى آگا تابع اولديغى گى ، ارضده كى هر جزؤ مقناطيسى ، مذکور مقناطيس جسيمك طلب واستلزام ايلديگى نقطهده بولمقدهدر . فقط بو مسئله بزى اوزاغه گوتوره جگندن يالگىز شونى اخطار ايله اکتفا ايدەلم كه : فجر دینلان ضیای قطب ، خط استوا استقامتتده اولهرق كره ارض اطرافنده دوران ایدن اليقتريق جريانلریله ارتباط ومناسبت اوزره بولنىور دینله بیلور . شمى بو مسئله يى براقەلم ! چونكه باقگىز كره ارض دورانده دوام ايتمش اولديغىدن ، آمريقا قطعەسنىك قرە قسمى گورمكده وقولومبوسه گىنجەيه قدر بيگىرجه سنەلر كيمسەنىك گورەمدىگى شوممالىكى بولنديغىز نقطەدن پك سهولتله مشاهدە ايلەمكده يز . هر نه ايسه ، بوراده كچوردىگىز وقت الويرر . هايدى قرە طوغرى يولمزه دوام ايدەلم . چونكه قر بولنديغى یرده طورمديغى جهتله يوله چيقمىنك تمام وقتيدر .

باب ثانى

برنجى موقف

ايشته شمى قرە طوغرى گيدىورز . فقط اثنای راهده وقتىزى براز اگىنجە ايله كچورەلم چونكه معلومدركه شمى بخار وساطتيله اجرا اولنان سياحتلرده اسكيدن عربە ويا اسبسوار اولهرق ايدىلان سياحتلردن زياده جان صيقلەمقدهدر . هله بزى سياحتىز ارضده ايدىلان سياحت نوعلرىنىك هپسندن سريع اولديغى جهتله اگىنجەيهده بالطبع اونسبتده محتاجىز . برکت ويرسون كه كندومزه لازم اولان اگىنجەيى

قولایلقله بوله بیلورز . بزه یالکز ایلرویه گرویه باقق کفایت ایدر . هر بیک میل مسافه قطع ایتدکجه ارضک گتدکجه کوچلکده و قمرک بالعکس بیومکده اولدیغنی گوریرز . هله برار دها مسافه قطع ایده جک اولور ایسهک ارض بزه بسبتون بر جرم سماوی حالنده گورینه جکدر ، سیاحتمز « نور قمری » و آگا متعلق اولان خصوصاتی تصویر و توصیفه آشمش بر شاعری اشتراک ایتدیرمش اوله ایدک هیچ شبهه یوقکه بو سفر قمری بسبتون اونوده رق ارضک لطافت و شعشعده سنی توصیفه باشلار ایدی . بز ارضدن اوزاقلاشدیغمز نسبتده ارض دخی گتدکجه بر کوکب شکلنی آلمده در . همده اوله جسم بر کوکبکه ارض ایله قمر آرسنده کی یولک نصف مسافه سنده بزه کره شمسن اون دفعه دها بیوک بر کره حالنده گورینمکده در .

شمسی شو نقطه ده ایکن اوفاجق بر لطیفه بیالم . سیاحت آرقداشلر مزدن بری لطفاً تاقیه سنی چیقاروب ارضه طوغری آتسون . آشاغیده یعنی ارضده انسان خانه سنک اوست قات پنجره سنندن تاقیه نی آشاغی طوغری آته جق اولسه برنجی ثانیه سقوط اثناسنده اون بش قدم مسافه سقوط ایدیورر . بناء علیه ارضده بولنادر غندنده بویله تاقیه دوشورمک ایچون الدن براقهرق تکرار ال ایله یقالیه یلمک عادتاً برهنر و معرفت صاییلور . بوراده ، یعنی بزم بولندیغمز نقطه ده ایسه بونک اجراسی ایشدن بیله صاییلمز . چونکه بز کره ارضدن بر مسافه ده بولنیورزکه بو مسافه ده ارضک قوه جاذبه سی خیلجه تناقص ایتمش بولنیور . بز یولک اورتیه سنده که ، مرکز ارضدن یگرمی بش بیک میل ، یعنی ارضده گز نلردن مذکور نقطه دن اوتوز دفعه زیاده اوزاقده بولنیورز . لکن بو اوتوز دفعه زیاده اولان مسافه ده کره ارضک قوه جاذبه سی یالکز اوتوز دفعه دگل بوندن ایکی یوز سنه مقدم مشهور نیوتونک حساب واستخراجنه گوره 30×30 ، یعنی طقوز یوز کره تناقص ایتشدر . ارضده تاقیه مز برنجی ثانیه اثناسنده اون بش قدم سقوط ایتدی ایسه ، بوراده طقوز یوز کره دها از سقوط ایده جگندن آنی یاقه لامق ایچون المزی اوزاتمغه مجبور اولنجیه قدر اوج کره آقصیره بیلورز .

واقعا بو کیفیت خوش گورینیور ؛ لکن طورکیز . فنا جهتی اولدیغنیده

آگلارز . بولندیغمز نقطهده اشیادن برینه بردلیک یامق و بونک ایچونده بر چیوی چاقق لازم گلسه، واقعا چکیچی توی گی خفیف بوله جق ایسه کده آنی ایندیردیگمز وقت چیوی یه غایت ضعیف بر صورتده اوره بیلورز و یا خود بلکه آگا هیچ بر ضربه اجراسنه موفق اوله مایز .

مع مافیه یاری یوله چوق طور میهلم . چونکه بشقه بر اگلنجه بولمق ایچون یالکیز اون ایکی بیك میلدن عبارت بر مسافه قطع ایتمگه محتاجز، کره ارضدن تقریباً اوتوز یدی بیك میل مسافهده بولنان بو نقطهده ارض او قدر کو چلمش و قمر دخی او قدر بیورمشدرکه، بزه ایکیسیده عینی جسماتده گورینیور . فقط بو نقطهده پکده اوزاق اولمیان دیگر بر نقطه واردرکه بزم خوشمزه گیده جک اصل اودر . مراد ایتمدیگمز نقطه ایسه کره ارض ایله قمرک قوه جاذبه لرینک مساوی بولندقلری نقطه درکه، قمر دن پک اوزاق اولیوب قمرک آنجق درت بش بیك میل مسافه سنده بولمقده در . یقینده بولنان قمر قوه جاذبه جه اوزاقده بولنان کره ارض ایله عینی قوتده بولندیغندن و بزمده عن قریب قمره موصلتمز محقق اولدیغندن براز قیافتمزی تنظیم ایچون بو حالدن استفادیه مسارعتله تکمیل اشیا مزی بو نقطه اوزرینه وضع ایدر و بو وسیله ایله ده کافه حالاتده بی طرفلغک نه ایو برشی اولدیغنی آگلارز . بو نقطه اوزرنده نه قویاجق اولسه ق قونیلان محله سکونت اوزره قالور . کره ارض آنی کندوسنه جذب ایدر سهده قمرده عینی قوتله اشیا مزی کندوسنه جلب ایتمگه چالشور . بزده بو حاله باقهرق کندوسزی سوینمکدن گرو آله مایز . چونکه ایکی طرفک قوتی مساوی اولمغله بز یرمزدن قیلدامغه هیچ بر مجبوریت گورمیورز . مع مافیه بوراده وقت غیب ایتمگه گلمز . هایدی بر غیرت ده ! ایشته قمره موصلت ایلدک .

قمره آیق باصار باصمز هویتمزی بیلدیرمک ایچون هان اللرمزی جیبلمرزه آندق و تدکره لر مزی چیقاردق . لکن استقبالمزه گلان کیمسه اولمدی . اطرافمزه باقیورز، طاغلق بر بیابان ایچنده بولندیغمز گوریورز . « کیمسه یوقی؟ هی! هی! » دیه سسلنیورز . حال بو که کندی سوزمزی ایشتمدیگمزی دهشته آگلایورز .

بز صاغر ز، بستون صاغر ز. بونك نرودن نشأت ایتدیگینده آ گلامغه باشلا یور ز. قمرده صدایی نقل ایده جك هوا یوق ! قمر، ارض ودها زیارت ایده جگمز سائر سیارات گبی بر هوا طبقه سیله محاط اولدیغندن ، هر صوت طرفندن اهتزازه گتوریلهرك نهایت قولاق زارینه چارپان و او صدایی ایشتدیرن شی مفقود ایش . بز خیالی سیاحلر اولماش اولسه ق بوراده هیچ یشایه من ایدك . دگل بوراده حتی ارضدن مفارقتمز ائاده سطحندن ایکی میل مسافیه وارر وارمن هوای نسیمینك اینجه طبقه سنه تصادف ایله عادی بالونجیلرك او هوا ایچنده حس ایتمش اولدقاری الام و او جاعی حس ایدر ایدك . قمرده هوا یوق ایسه - که بونی ارضده بولنان هیئتشناسانده بزم گبی پك اعلا بیلورلر - او حالده آنك اوزرنده صو دخی بولنیه جعی بر امر طبیعی در . چونکه هوادن خالی اولان محله صو تبخر ایدر . مادام که صو یوقدر ؛ قمر اوزرنده مایع اوله رق هیچ بر شیئه تصادف ایتدیگمز استغراب ایتیم . طوغریسی یا او یله بر قوراق یره گلدك که ، بویله بر قوراقلی ارضده بولنانلر تخیل بیله ایده منزلر . بناء علیه ارض اوزرنده بولندیغمز ائاده قمره مواصلتمزده تصادف ایده جگمزی تخیل ایتمش بولندیغمز بر چوق شیلردن صرف نظر ایتمه مجبور ز .

[مابعدی نسخه تالیده]

آلمانجه دن مترجمی :

طاهر یوسف

عائله

پارس الواح معیشتی

مترجمی :
حیدر ظفر

مؤلفی :
اوگوست ژرمین

[مابعد عن جزؤ ۵۴]

شو قدر که بر آز انگلیز جهده او گرنمک استیوردی . اوّل امرده باباسندن طولایی ، زیرا بو کیفیت آنی غریق حظ و کام ایده جکدی ؛ بعد بوندن کندینک ده استفاده سی واردی . بتون سپورتجیلر او لسانی تکلم ایدیوردی . پدینک دون آقشام سو وارده سنه کیتمش اولدینی موسیو [پاستوره] آنی بو وادیده شدله سوق و تشویق ایتمش اوله رق ، حال بوکه بتون سپورتلرک مواد خصوصیه سنه واقف بر آدم اولان موسیو [پاستوره] بو خصوصده گوزل بر مشاور عد ایدیه بیلوردی !

هیچ جواب ویرمکسزین ، بلکه ده هیچ بر شی ایشیتمکسزین بردوزی یه یازمقده بولنان ویلیام بردنبره ترجمه سنی کسدی :

— موسیودن عفو دیلرم ... بن هر نه قدر انگلیزجه یه واقف ایسه مده بعض فرانسزجه کله لر واردر که تمامیه محفوظم دگلدر . عجبا (hypothèse) کله سنده ایکی (h) می واردر .

ژورژ متعبانه بر طور طاقنوب بر قاج دقیقه صکره بوده حیرت صرفه یه مبدل

اولدی . اولوقلرینی یگی باشدن طوقاتلادی - ذاتاً بو حرکت آنک مألوف
و معتادی ایدی - آلنی تکرار اللری آرسنه آلدی - بوده بر بشقه حرکت
مألوفهسی ایدی - نهایت میرلدانهرق :

— ایپوتهز !

چگهسنی اوقشایهرق :

— ایکی (h) می ها ؟

بر ثانیه قدر عین وضعده قالب صکره مسئلهیی قطعاً حل ایدیور مشجه سنه
ایکی قولنی آیرهرق :

— والله ، ظن ایدرم اوت ، اما امین دگلم ...

نهایت غایت متین بر طور ایله شو نتیجهیی ویردی :

— همده بونده نه باس وار ؟ ... فنا یاز ، بر آز شبههلی یر براق .

اوشاق قاشنی بیله چاتمقسزین یازویه دوام ایتدی ؛ حال بوکه (ژورژ)
کندوسنی بیحضور ایتمش اولان املا اذاسندن قورتیلدیغی جهتله طاوانه طوغری
قوجه قوجه صیغاره دومانلری صاووردهرق ، سالونی یگی باشدن آرشونلیوردی .
بر لحظه قدر سکوت واقع اولهرق (ژورژ) همان بو سکوتی اخلاص ایتدی .
دون کندوسنک ا بیسیقهات ایله یوله چیقاراق ایلك ساعتده اوتوز ایکی ، ایکنجیدهده
یگر می سکز کیلومتره مسافه قطع ایتمش بولندیغندن (ویلیام) ک خبردار اولسنی
پک آرزو ایدیوردی .

اوشاق ترجمه نلک نهایتنه واریوردی ؛ کنج افندیسنی تبریک ایتک اوزره بروتی
قالدیرمغه تنزل ایتدی .

فقط بوکنج افندی غیر منزل گوردی .

— یوق .. یوق .. بو پک اوقدر اهمیتلی برشی دگلدرد .. سن بنم اصل نهیی
سودیگمی بیلورسک .. یومروق دوگیشنی ، دوئلوی ، مواد ثقيله تجربهسنی
گوریورهیسک ؟ ایشته انسان اصل قوتی بولنلرده میدانه چیقاریر .. اوته کیلر
بر اعتیاد وئارسه مسئلهسنندن عبارتدر .

(ویلیام) آگا انگلیزجه ترجمه نك ختام بولمى اولدیغنى سویله نیجه همان درعقب یومروق مهاجمه سی تکلیف ایتدی . اوشاق احتراز واختفا ایتدی :
— اوه ! موسیو بگا نظراً پك قوتلیدر . موسیو کچن گون بنده اویله برچوریک اثری براقدی که حتی زوجهم بیله کندوسنی آلامش اولدیغم زهابنه دوشدی .

— سنك زوجهك حیواندر .

— قادیندر، موسیو .

سنده پك تحفستك !

مع ذلك (ژورژ) مدافعه وضعی آلوب آیاغی ایله یره اوره رق (ویلیام) ی مطلقاً بر یومروق مجادله سنه دعوت و تحریک ایتمکده ایکن اوشاق آگا سکوت ایتسی اشارتی ویردی .

دلیقانیله ده دیکله دکن صگره :

— هایدی، بابام گلیور دیدی .

درعقب مدور ماصه اوزرنده کی اوراقی کاملاً چانطه سنه وضع ایدرک قلمنی صاچلری آره سنده سیلیدی ؛ حقه سنی جینه قویدی ؛ دوداقلرنده بولنان سیغاره بی اوجاغه آتدی ؛ بعده نظری اون بش آدیم ایلرویه معطوف ، اللرینک کوچک پارمقلری پانتالونک دیکیشی اوزرنده اولدیغی حالده طبق « حاضر اول » وضعنده کی برنفرگی ، ایچرو گیرمکده اولان ، موسیو دور فویه منتظر قالدی .

دردنجی لوحه

موسیو (دورفوی) جزئی اویومش بولمقله برابر خفیف ومنبسط طورى ایله پك شیق ایدی . یگی تراش اولمش ، آرقه سنه آچیق رنك بر لباس کیمش اولدیغی حالده یوزینک بروشقلری ده آاز گوزه چارپیور ، جوانانه ودلیرانه برطور وهیئت گوستریوردی . (ژورژ) کندوسنی اوپمنه مساعده ایدرک دلیقانیله نك یناقلری اوزرینه اوافق تفك مجبانه طوقاتلر اوردی :

— ای، هرگول ! يارشين عالمنده يگي نه وار، باقهلم ؟

(ژورژ) هرگول ناميله تسميه اولنشنه قارشو هيچ بر حيرت اظهار ايتدی .
چوقدن برو آنک عائله ايچنده بويله تلقیب اولنسی عادت جاريه حکمنه کچمشدی .
الرينی جيننه صوقه رق اوموزلرينی قالدیردی . يگي نه واردی ؟ هيچ بر شی !
دون (نووو - سیرق) ده ايکی آمريقالی آرمسنده مهیج بر ياریش وقوع بولمشدی ؛
بو بنانک اطرافنده طولاشان قادينلردن طولايی آقشام اورايه تک باشنه کیتسنه
مساعده اولنمادینغی جهته او ياریشه بولنهامشدی ؛ فقط شمادی شو غیبوتنه پک
تعجب ایدیوردی . مطلقا ياریش پک غریب وشایان تماشا اولمشدی .

دلیقانی بونلری سويلکده ايکن آلی گچورن پدرینه مستهزیانه برطور ايله
نکران اولیوردی . عجا بچاره سوکیلی پدر چوجغنک بتون گجهپی اوراده امرار
ایتمش اولوب شمادی کندوسی ايله بول بول استهزا ایتکده اولدیغنی بیلسه ایدی
نه دیردی ؟

فقط (ژورژ) بو صدده اصرار ودوام ایتدیگی تقدیرده احتمال که طور
جدیت نمودانه سنی محافظه ایدهمیه جگنی حس ایلیدرک بشقه بر محاوره یه کچمهی
ترجیح ایلدی . چانطه سنی گوستردرک اوزرینه دهشتلی بر یومروق ایندیردی :
— باباجغم، آرتق انگلیزجه یه چالشمیورسک دیمزسک ... شمادی (میلتون)
دن بر پارچه نك ترجمه سنی اکمال ایتدم .. نه قدر گوج ..
دورفوی ایسه بو ترجمه نك قدرینی ازاله ایتدی :

— اوت، سزه بر [بیفتک] استمگی اوگره نسه لر البته ده ايو ایتمش اولورلر .
بوندن جسارت آلان ژورژ کمال احتشام ايله بیان افکار ایتدی :

— مکتبلر کسب مکملیت مقبوله ایدنجه یه قدر دنیا نك ده عاقبتی یتیشه جک .
شو جمله نك لطافت نکته سندن ذوقیاب اوله رق پدرندن طلب رخصته طاورانور ایکن
قیودن چیقار گبی درین ویورغون بر سس ایشیدلدی :

— بوثرور ، بابا ؛ بوثرور ، هرگول !

بوده گوزلری چیقور ، بگری صولق ، وضع وطوری آغر اوله رق بردنبره

گلان [موريس] ایدی . قمارخانهده امرار اولنان گيجه آنك تاب وتوانی كشمش و پدري نك قارشوسنده هر زمانكى طور ظاهرىسى گي بصيرت وانتظام صاحبي بر آدم ، دقتله بر چوجق وضعنده گورنمك اوزره ايركندن قالمق مخصوصنده مشكلات عظيميه كرفتار اولمشدى . مع مافيه بو گي گيجه يورغونلقلرينى اعتياد ايتمش بولمق وهمان بش سنهيه قريپ بر زماندن برو قمارخانهلرده حسابسز كيجهلر كچورمش اولمقله برابر آرتق ضعف وناتوانينك صوك درجهسى حس ايدوردى . بو كيجه يشيل اورتولى قمار ماصهسى اطرافنده مجادله جدا شديد و طاقت شكن اولمشدى . جيپنده ايكي بيك فراتق قالمشدى ، بونى ده بر آن ايچون اوتوز بيك فرانقه قدر كار ايتدكن صكره پيدري صرف وغائب ايتمشدى . بونك ايچون بوسباح باشى آغر ، آغزى پاسلى ، باجاقلىرى يومشاق و سريعا بو كولمگه مستعدايدى .

دورفوى اوغلنك ناتوانلغى در عقب فرق ايتدى . عجبا نهسى واردى ؟

موريس قزاردى ، موراردى ؛ هيچ بر راحتسزلك حس ايتديگنى تا كيد ايله عافيتنك يولنده بولنديغنى سويلك استدى . مع مافيه بانقه مامورلرينك اعطا ايتديگى ضيافتدن حين عودتنده اوطه سنه گيروب اوزون اوزادى يه چالشمش بولنديغندن طولايى بلكه ده قباح ايتديگنى بيان ايلدى . « القتريق عربهلرى » شركتى ايچون يگى بر لايجه ي عريض وعميق تدقيق ايتمش و بو معامله تدقيقه آنى ساعت بشه قدر مشغول ايتمشدى .

دورفوى ديدى كه :

— قباحتك وار ؛ پك چوق چاليشيورسك ... براز راحت اوتور .

چالشمه مسئلهلرينك كندوسنه ذره قدر دخل و تاثيرى اولميان هر كول چكيلوب گيده بيله جگنه حكم ايتدى . القتريق عربهلرى ، متاعب مفرطه دماغيه ! صباحلين ساعت درده ، بشه قدر بر شركت ايچون بر لايجه نك تدقيقى ... آه ! نه گوزل كذب وهذيان ! طوغرىسى او ، بو قدر جزئى بر شى ايچون كندىنى يورمازدى .

تازه بر ميل لطافت و اداسى ايله پدري نه ، برادرينه بر ره وهرانس ياپه رق :

— ماداملر ، موسیولر و بتون قومپانیه هیئتئ ! آرتق گیده جگم جهتهله
 عفوکزی تمنی ایدرم ... بن وظیفه مک چاغردیغی یره ، یعنی لیسهیہ گیدیورم ...
 دیوب سابق علم الرقص معلمین متحصصه سنه شایان موفقیت حیرت افزا ایله
 معهود ردوه رانسی خوش بر کوکر جین قنادینه چویره رک چکیلدی گیتدی .

لشنجی لوحه

شمدی [دورفوی] ک قاینه سنده [موریس] ایله پدیری گوریشیورلردی .
 بوراسی کرچکدن زینت و احتشام ایله مفروش برقاینه اوله رق دیوارلرینه سرا-
 سریشیل قطیفه گریلمش و بونلرک آره سنده کی یالیزیلی پاترلر برر نقطه تابدارگی
 جلب عیون ایتدکدن بشقه زمینده غایت یومشاق ، غایت صیجاق برقالیچه مفروش
 بولنه رق مشین قاپلی گگیش قولتق صندالیه لرینگ آیاقلری ده بونک اوزرنده سکونت
 یاب آرام اولمش ایدی . آرقه سنده [دورفوی] ک قاعد بولندیغی جسم برماصه ،
 اوزری انواع اوراق پریشان ، مرکب حقه لری ، کاغذ پیچاغی ، قلمدانلر و معلق
 حلقه لری جسم قولاق کویپه لری گبی یارلدا یان بر تلفون ایله مالامال اولدیغی حالده
 اوزانوب کیدیوردی . اوطه ننگ اگ گوزه چارپه جق موقعنده ، عادتاً مظفرانه برطور
 ایله محتشم ، عظمتفروش بر قاصه موضوع بولنه رق هیئت خارجیه سی ایله اخطار
 حرمت ایدیوردی . فقط انسان بوقاینده یی گوریر گورمز [دورفوی] ک اخص-
 آمال و مساعیسی مجرد قبول ایتدیکی اصحاب اموری و سائر مشتریلری متحیر ایتک
 اوزره آنی ممکن مرتبه زینت و لطافت ایله تفریش ایتمکدن عبارت بولنمش اولدیغی
 حس ایدردی . تزینات ، فوق العاده اغنیا پسندانه اوله رق بر صکره دن گورمه ننگ
 هرکسی شاشیرتمق آرزوسنی اشراب ایدیوردی . بو حالده شمینه اوزرینه موضوع
 بر طونج هیکلک مبايعه سنه اجبار ایدن ذوق ایله بدیدار اولیوردی ؛ بروقعه خاطر
 کذارینی مصور اولان بو هیکل انسانک اعصابنه طوقنه جق درجده عامیانه بر
 عادیلکک نمونه سی ایدی ؛ شو طبیعتسنرک کویچهلرگی کشیف ، آغیر ، لزومسنر

يالدیزلره مستغرق چارچوبه لر دروننده اوله رق دیوارلره تعلیق ایدلمش بولنان یاغلی بویا لوحه لر ایله باصمه رسملرده دخی مشهود اولیوردی .

شمدی [دورفوی] گوریشدیکی ذوات کندی چهره سنی تدقیقه میدان بوله ما- مقسزین کندیسی آنلرک سیماسنی ایوجه باصره دقتدن کچیره بیلک اوزره ضیانک عکسی جهته موضوع غایت کنیش برقولتق صندالیه سنه اوتورمش اولدیغی حالده آرتق دمیسنکی زنگین ، برآز یگی کوکی طوریله شن وشائق دگل ایدی . چهره- سنده آثار جدیت گوریلور ؛ گوزلرنده سرد شمشکلر چاقیوردی ؛ پکده قوتلی اولیان چکده سنی ایصیرمق ایسته یین بر بولدوغ طوریله برآز ایلرو چیقاریوردی . شمدیکی حالده آنده [موریس] ک چهره سی اوزرنده بیدار اولان عین خطوط تشخیصیه ، عزمکارانه ، بعضاً وحشیانه اولان عین ادا ومعنی گوریلوردی .

— گوریورسک آ ، چوجغم ، سنک مادمازل [ژان دولانترالی] ایله ازدواج ایتمکلیگک صورت مطلقه لازمدر . بو ازدواج ال — زم — در .

صندالیه سنک دیرسکلرینی ضعیف برطور ایله طوقاتلیه رق ایضاح افکار ایتدی : مبدأ حیاتنده ، کندیسی ، دورفوی نه ایدی ؟ برصراف معیتنده اوافق برمامور ایکن بالاخره بر [قولیسیه] یانه کچمش ، اوده بورسده اعدام اولنمشدی . یگرمی ایکی یاشنده ایکن پارس قالدیرمی اوزرنده اون پاره سز بر حالده بولینیوردی . عائله سندن منتقل اولان جزئی ثروتی قولیسیه زردینه یاتیرمش اولدیغی حالده آنک بوزغونلغی صره سنده اوده محو وهبا اولمش ایدی . نه یاملی ؟ [بوردو] شهرنده مقیم برشراب تاجری ایله پیدای مناسبت ایتدیگی گونه قدر آره صره اما تجمیلک صفتیه برقاچ آلتون قزانهرق بورسده ایوگوتو عمر گذار اولمشدی . بو شراب تاجری ایسه آنی اعلانلرینی نشر ایتدیرمک اوزره آلمش ایدی :

— بن ظریف وکبار لوقنطه لرک بر خیلدینی طانیوردم ؛ بورسده ده بر خیلی زنگین احبابم واردی . بو مناسبتله خیلی مقدارده شیشه سورمگه موفق اولدم . حال بوکه بو آرهلق بر معدن اوجاغی ایشنک تقرر ایتمکده بولندیغنی خبر آلدیم . بزم بوردوده کی شراب تاجرینی ایشه قاریشدیرتم . تصادفاً اوجاقلرده کرچکدن

وايهدار چيقه رق بر چوق خوش نتيجه لر ويردى . بو حال بزم شرابچينك خوشنه كيدرك ذاتاً آلتى يوز بيك فرانغه قريب بر مبلغ قزانمش بولنديغى جهته بونك اللى بيك فرانغى بكا ويردى . حال بوكه بنم واسطه اجرائيه صفتيله بر او قدرده آريجه اؤرمش اولديغى سويلگه حاجت گوردم .

بو فقرات ابتدائيه حيايهيه ذاتاً واقف اولان موريس شو وقوفى ايله برابر هيچ بر راحتسزلك گوسترميهرك دوداقلرينه گلان شدتلى اسنملرى بر غيرت عاليهتانه ايله بر طرف ايدور ووجودى خيراپالايان تعب عظيمه قارشو بر متانت . مخصوصه گوستردك كافه سنى غايت مستفيدانه بر طور ايله ديكليوردى . پدريزك خوشنه گيتمگى وآنك سايه سنده نائل ثروت اولمى آرزو ايدن جدى وفائده جو بر چوق رولى اوينامغه دوام ايدوردى . نهايت كندوسنك بر سوز سويلگه مجبور اولديغى آكلادى :

— اوت ، باباجم ، سنك نه قدر مزاحمه تحمل ايمش اولديغى بيلورم . بوراده سنك كشف راز درون ايتديگك كيمسه اولمىوب ، بن ايسه سنك غيرت ومثانتكه جداً حيرانم . بتون خوليارم ايسه سنى تقليد ايتمكدن عبارتدر .

دورفوى نظرى ايله بسط شكران ايدرك تكرار سوزه باشلادى : صندوغنده يوز بيك فرانغى — اوت ، هيچ كيمسه يه بورجلو اولمديغى او گوزلم يوز بيكلك قائمه — بولنديغى زمان نه ياپمش ايدى ؟ عجباً بورسوده اويون اوينامغه مى باشلامش ايدى ؟ اوت . مناوبه بر طاقم كارلر وزيانلردن صكره مليونى قوه دن فعله كتورمگه موفق اولمشدى . او زمان آكلا قوجه [دورفوى] ، زنگين [دورفوى] نامى ويريليوردى . ثروتلى اوچ درت مثله ابلاغ ايدن بولوار حكايه لرى سايه سنده بر چوق كره مليونرگى تلقى اولمشدى . ايسته بو ائشاده ايدى كه جنوبده كى مشهور زيتون ياغى تجارتگاهنى تاسيس ايدرك بوراده پك چوق سنه لر جهانى پك بيوك كارلره مظهر ايتمشدى ؛ بوتجارت او درجه مكمل ومرغوب ايدى كه ، حتى بش يوز فرانغه اخراج ايدمش اولان حصه سنداتى بر آرهلق ايكي بيك فرانس راده سنه قدر احراز قيمت ايتمش ايدى . فقط بتون مزاحمه جيلرگى اوده بوكار وكسب متمادى ايله

مست موفقیت اوله رق، سائر تشبثاته میل ایتمکدن منع نفس ایده مامش و پاره سنی بونلرله هبا ایتمش ایدی . او درجه ده که، حتی برگون برطاقم آغیر وعده لرك حلولى ایله صیقلش، طارلشمش اولدیغی حالده اختیار دوستلرینک برندن، دمین اسمنی ذکر ایتمش اولدیغی [لائترالی] دن یوز بیك فرانق استقراض ایتمگه مجبور اولمش ایدی . ایشته آنک ایچون صدمه مدهشده بو اولمشدی . بوتاریخده جنوبده کی زیتون یاغی تجارتی ده رقابت پرورانک تکثری اوزرینه بالضروره اسکی رونق و رواجنی غائب ایتمش ایدی . محو اولوب گیتمکدن ایسه اوک روش مألوفنی چار و ناچار محافظه ایتمکده لازم گلیوردی . حال بو که قاریسنک و چوجق لرینک و کندو کندوسنک پک بهالی یه اوتوردیغی تحت اعترافنده ایدی . او، سنوی ایکی یوز بیك فرانق مصرف ایله دونمکده اولوب، او، (دورفوی بواعترافی ماصه اوزرینه اوردیغی بر یومروق ایله سکتهدار ایتدی) بو قوجه مبلغک نرینه گیتمکده بولندیغنی سویلکده جداً دوچار اضطراب اولوردی . بنا برین بر طرفه اون پاره بیله آیرمش اولیوب شمدی ایسه [لائترالی] یه قارشو اولان بورجنی تأدییه ایتمک زمانی حلول ایتمش بولنیوردی . دین، سنوی یوزده بش فائض و آردهده تسویه ماذونیتی ایله اون سنه ایچون عقد اولنمش ایدی . بویله بر مبانخی بر جمله ده نصل تأدییه ایتلی ؟ او، فائضلری کمال صدق واستقامت ایله تسویه ایتمش و الندن گله بیلان ایشده بوندن عبارت قالمش ایدی . نفس آلمق اوزره و بر لحظه توقف ایتدی . صکره دیدی که :

— وارمی ، یوغیمی میدانه قویدرق و سکا بیان ایده جگم برطاقم تداییر مالیه ، استقراضات سایه سنده بو دلیگی ینه قپایه بیلکگم مأمول ایسه ده دوشون که، هر ایکیمز کده مشغله منحصره من اولان یگی « پارس الکتریک عربهلری » نی اورتیه آتمق اوزریمز ... بش یوز فرانق بولمغه مجبور اوله جق اولورسدم بو ایش خبر آلینور، بنی زنگین ظن ایتدکلری جهته له عربه مسئله سندن طولایی امنیتی اولانلرک بنم بویله مضایقه ده اولدیغنی خبر آنجه ایسه گیرمکدن چکیلهلری محتملدر . حقمده کی امنیت مختل اوله رق، او حالده ایسه بوگون اولمازسه یارین طوب آتمقلم ضروریدر .

نفس آلدی، اوزرنده تر دانهلری پارلدايان آلنی سیلدی . بر سکوت تقریر
 ایتدی . یالکیز کوچک بر یازینخانه ساعتک روحی غیجقلايان تیق تاقی ایشیدیلدیوردی .
 [موریس] تفکر وملاحظه ایدهرک باشنی صاللائیوردی . پدرینک موقع
 حقیقیسنه دأر اولان شو افادهسی قارباز و متجاسر اولان مشربنی مغلوب ایدیوردی .
 یورغونلغی، باشندهکی آغرلقلر یواش یواش غائب اولهرق محاربه فیکری، مظفریت
 آرزوسی - اما بوگا هرنه درلو وسائط ایله نائل اولورسه اولسون - آگا قوای
 جدیده بخش ایدیوردی . پدرینک حسن نتیجه ایصالی مشکل اولان قارمه قاریشیق
 ایشلری بولندیغنه واقف ایدی ایسهده، احوالک بو درجه گرگین بولندیغنی ظن
 ایتمیوردی . آه ! خیر، اعتراف مغلوبیتته میدان ویرمیهجک ایدی . کندوسنی
 فقیر، منبعسز، پارهسز گورمیوردی - انسانک کندو کندوسنه امنیت تامهسنی
 موجب اولهرق، علم حیات ایچنده باش یوقارو، گوگس شیشکین اولمق اوزره
 سائرلرینی تحقیر وکندی کندینه پرستش ایله گرمگه مساعد اولان بو پاره !...
 آیاغه قالدی، قابینه ایچنده برقاچ آدیم آتوب پدرینک یازی ماصهسی پیشگاهنده
 آیاق اوزری دیکیلهرک :

— مادمازل دولاترالی ایله ازدواج ایتدیگم تقدیرده هر شیئک یولنه گیره جگنی
 تخمین ایدیورمیسک ؟

دیدی . دورفوی مستحقانه بیان فکر ایتدی :

« شبهه می وار ؟ موسیو دولاترالی پارسی ترک ایتدیگی زمان برچوق کررلر
 میلیونر ایدی . او ، حین رشد وشبابنده خیلی جسم اولان ثروتی بر طاقم
 بورسہ معاملات، اراضی مباحهسی ایله تحکیم وتوسیع ایتشدی . اکثریا دورفوی
 ایله او عین ایشاره گیریشهرک ذاتاً مکتب اعدادیه دنبری باشلامش اولان ارقداشلقلری
 بویله جه صوگ دملره ، تاریخ کهولته قدر دوام ایده کلش ایدی . بر چوق سنه لر
 ظرفنده بربرلرینه تصادف ایتشلردی . فقط بر گون لاترالی زوجہسنی غائب
 ایدیوردی ، زوجہسی ایسه ابوینک رضاسنه مخالف اولهرق تزوج ایتش اولدیغی
 لطیف ودلفزا بر مخلوق ایدی . ایشته بو آندن اعتباراً اسپر کدورت اولهرق

مجرد يگانہ قز جغزینک تربیہ سنہ حصر مساعی ایتش ، آنک ایچون و آندن طولایی
یشامش ایدی . پارس گبی بر یرده قرق یاشینده کی آدملرک هدف اولدقلری
تصدیات ازدواجیه دن قورقهرق [آنغولم] شهرنده اقامت ایتک اوزره پارسى ترك
ایتمش ایدی . وقتی ایسه صورت دائمده یکانه قزینی محظوظ ایتک و آنک آمانه
خدمت ایلک آرزوی خاصی ایله سیاحتلرده ، صید ماهیده ، آوجیلق عالملرنده
کچمش ایدی . »

موريس پدرينىڭ سوزىنى كسدى :

— فقط بويله تربيه گورمش ، بودرجه يوز بولمش بر كنج قز ایله ازدواج
ایدلسنی صورت مدهشده تهلكه لی اولق ضروریدر . همده او ، مطلقا مکمل
بر آدم آرزو ایدر .

دورفوی احتمال که اوغلنک سوزی معقول اولدیغنی اشراب ایدن بر طور
گوستردی . فقط موريس تمامیه مکمل بر آدمک نمونه مشخصی دکلی ایدی ؟
انتظامی سور ، غایتله چالیشقان ، جدی بر چوجق دکلی ایدی ؟ دورفوی پدرلره
مخصوص اولان شفقت عمالرورانه ایله شوقناک اوله رق ، اوغلنک متصف بولندیغنی
ظن ایتدیگی کافه خصائص و مزایایی یگی باشدن تصویر ایتمگه طاورانورکن
چوجق دیدی که :

— بو ماده دن صرف نظر ایدهرک اصل ایشمزه باقلم . موسیو ادولانترالی
نک قزینی بگا ویره جگنی ظن ایدرمیسک ؟ شاید کندوسی ایله ازدواج ایدهرک
اولورسه مستفاده من نه جهتده در ؟

— هر شیدن اول او فائده اولایه مظهر اوله جقسک که سگا قارشو ضد
بر پدر بولنیه جق . او ، قزینه کور کورینه اطاعت ایتمگه بولندیغنی جهتله همان
مظهر حسن قبول اولقلغک ایچون قزک سنی ذوقنه موافق بولسی کافیدر .
درجه ثانیده استفاده من بسیطدر . [ژان] ایله حین ازدواجکده او سگا بر
بدل جهاز گتوره جکدر که آلتی یوز بیك فرانغی تجاوز ایدهرککنده هیچ شبهه یوقدر ؛
بولندن بشقه ، لانترالی پاره سنی بنم صندوقده براقه جقدر . بویله جه بنم قره دیم

آرتار و ژانك در اخومه سی سایه سنده عربلهری کمال امنیتله سورده بیلورز ،
آگلادکمی ؟

دورفوی گوزینی قیرپهرق الیرینی اوغوشدیردی . موریس خفیف بر خنده .
عصبی گوستردی . اوت ، بتون بو ایشلر شایان حیرت بر صورتده ترتیب اولمش ،
پدری صحیحاً غایت منفعت شناس و پک قوی بر آدم ایدی . آرتق اوکندی کندینی
جهاز آچمه سنک مستصحبی گبی گوریور ، لویلرک طنینی ایشیدیوردی . اوزون اوزادی یه
تدقیق ایتش اولوب خارق العاده عشقلر بخش ایده جگی قویاً تحت امنیتده اولان
معهود عربلهر آلتنده پدریله مشترک اولهرق زنگین اولیوردی . آرتق قمارخانه یه
کیتیمه جک ایدی ؛ ذاتاً اورایه پاره حقنده کی حرص و اشتها سی سکونت بولمدیغی
جهتله گیدیور ؛ اوراده بر قاچ لوی ایله بر چوق بیك فرانق قزانمق گبی بر بخت -
موفقیت سازی بی دائماً امید ایدیوردی ؛ بو مبلغ جسم ایسه عقلجه آنی آرقه سی
صره صالیویریلش اولان بر سوری کوپکدن دها مزعج ، دها اضطراب افزا اولان
او اوافق تفک و ایمان بور جلدن تخلص ایده جکدی . گویا مبصره حرص وطمعنده کی
شو آلتون بر خاصه انعکاسیه ایله گوز بیکلرینه زریاره لر آتیور مشجه سنه سیاه
گوزلری پارلاق نقطه لر ایله محمول طمع اولهرق پارل پارل یانیوردی .

پدرینه طوغری یوریه رک الی صیقدی و هر شیئی تحت قراره آلمشجه سنه
متین بر طور ایله :

— هیچ بر شیدن قورقه ؛ یوریه جگم !

دیدی . دورفوی او سویملی و متبسم چهره سنی یینه طاقمش ایدی . مصافحه
واقعیه بی اوغلنه اعاده ایدهرک :

-- ایش یولنه گیریور ! قز سنک اوله جق ! فقط خاصه بو تصمیما تمزه دابر
بوراده هیچ اماره گوسترمیه لم ... قرداشلر کک ، هوگه تک یا خود والده کک بر
تدبیر سنلک ، بر مناسبت سنلک اختیار ایتلری ممکن اوله بیلور ... لانرالینک
کندوسنی بر طوزاغه دوشوردی گمی ظن ایتماسی لازمدر ... بالعکس بواز دو واجک

بر ازدواج عاشقانه حال و هیئتی حاز بولنمسی ایجاب ایدر ... هایدی باقلم ،
 [دون ژوان] رولنی اوینامق سکا دوشیور ، چاپقین !..

— بنده بورولی اوینایه جغم .

— لائثراللی یی غارده بکلممگه برابر گیدرز . ساعت یدی یه طوغری حاضر اول .

— آن معینده موعده تلاقیده بولنرم .

پدر ایله اوغل ترتیبات واقعه لرنده کی اساس هنر و درایت ایله شادمان اوله رق
 هم آغوش اولدی لر .

آلتنجی لوحه

دورفوی ایله موریس خانهرینک استقباله دائر بویله جه بسیط مذاکراتده
 بولندقلری صروده هوگت کینیوردی . بالونک تأثیریه اعصابی اوینمش ، روحنه
 ایصال پنجه تسلط ایده رک هر آن موجب تیقظ و انتباهی اولان بر دوشونجه ایله
 بحضور قالمش بولندیغندن ، کیمه لین پک آز او یویه یلمش ایدی . دونکی سوواره
 ائناسنده آنک حیاتنجه اک مهم ، اک آخر بر شی واقع اولمشدی .

شمی کندوسنی [پاستوره] لرك خانه سنده ، بر قادین جمعیتک اورته سینه
 اوتوره رق قونسره وقف صحاخ ایدیور مشجه سینه گوریوردی . اوراده « ونديك
 قارناوالی » عنوانلی بر پارچه اوزرنده پک رقاصانه موسیقی جانبازقلری اجرا
 ایدن بر کمانجی یه بدایت جنبشده بردقت احتیاط کاریدن بشقه برشی تبدل ایتماش ،
 معروف ومعتبر آرتیستلرك تقایدلرینی یاقمده بولنان بر قومیق حریفک ساخته
 اطوارینه آلدانوب کیتامش ، تجسس و تجسسی یالنگر معلمه معروفه سی مادمازل
 [فرانسیسکین] ایچرو گیرر گیرمز چهره نمای بیداری اولمش ایدی ؛ شو قدرکه
 اوده « کوچك پنبه طاوشانلر » نشیده بدیعه سنک ایلک تغنیسنی تجارت نظارتی
 بالوسی ایچون صاقلایه رق آنجق هوگتک معلومی بولنان منظومه لر او قومقوله اکتفا
 ایتدیگی ایچون تازه قزك طبع تجسس پروری بو جهتندن ده پک چابک دوچار تعب
 اولمش ایدی .

بردنبه گویا شدتلی بر قامچی صدمه سی چهره سنک اورته سنه اصابت ایتمش
گبی بر حال اولدی . چهره سنک بالجمله خطوطی گرگین ، گوزلری پرتونشار ،
الدری رعشه دار اوله رق آیغه قالمش ایدی . ا پهدرو دو لباررا انک گلدیگی
خبر ویرلمش ایدی .

قز ، غایت سیاه بیقلی ، دیک و سرد صاچلی ، آتشین نظرلی اولان بو تنوری
همان اوچ آیدن برو طانیوردی . آنی درلو درلو صالونلرده دیکلمش ایدی .
هر دفعه سنده تنور قز اوزرنده او یله بر تحسس و تأثر پیدا ایتمش ایدی که بوگا
قارشو مدافعه نفس ایتمه آنک قدرتی یتهمه اشدی . تنور بعض کره پک سودالی
بر نحافت و یتابی گوستروب آهنکلری اعماق روحه قدر نفوذ ایدن او حرارتلی
صداسی ایله نه وقت تغنی ایتمش ایسه قز معناسنه بر درلو عقل ایردیره مدیگی بر
مغلوبیت و درماندگی حس ایلشیدی . آنی دیکلدکه ذهناً بیگلرجه خولیلره
شکل و وجود و یروردی . بر طاقم حقیقی ، مائی ملکترلره طوغری گیدیوردی که
اوراده حیات لطیف ، محبت شعشعه بار اوله رق روحلر نهانی استغراقلر ، وجد
وحیرتله ایچنده هم آغوش امتزاج اولورلردی . بو درلو تصورات قلبیه و خیالات
فکریه دوشمکده یالکیز بولمادیغنکده فرقنه وار یوردی . اطرافنده کی قادینلرک
کافه سی مغنینک عادتاً مقناطیسی اولان تأثیر جاذبه مجلوب اولوب گیدیوردی .
آنی دیکلر ایکن هپسنک باشنده عین حرکت مشتهیانه ، یلپازهلرنده عین تموجات
موزونه ، گوزلرنده عین آثار یتابی بولنیوردی . بو تنور اورتلغه بر بایغینلق
روحي صاچیوردی . ترنم ایتدیگی نشیده نك ایلک یتدی بیتی بیتیتمز کوچک قوشلرک
کوچک آهنگنی تنظیر ایدرجه سنه بر صدا ایله اولا « اوه ! نه اعلی .. نه گوزل .. »
زمینده تانی پرورانه بر میرلدی یوکسلیوردی . ایکنخی بیتده ایسه او وجد
ومغنویت کسب تابوشدت ایدرک ال چارپشمه لری عکس انداز اولیور و بو ابتلائی
استغراق آمیز هپ چوغاله چوغاله گیدیوردی . براوولره آره صره بعض آوازه لرده
قاریشیوردی که اول امرده اعتنالی ، موزون اولان بو آوازه لر دخی پیدرپی شدتلی
ولوله لره تحوّل ایدیوردی . بو تشویقات دعوتکارانه اوزرینه قادینلر هر درلو

سکینت و تمکینی غائب ایدوب یلپازهلرینی آوجلرینک ایچنه قرینجهیه قدر اورهرق ،
 آغزلرینی غایت چوق آچهرق صندالیهلرندن قالقیورلر و او صورتله باغریورلردی که ،
 حتی بوغاز طمارلری شیشههک مائی ایپلرگی طیشارو فرلایوردی . ایشته بو
 ظفر وشانی تقدیره هوگت دخی اشتراک ایدیوردی ! اطرافنده بولسانلری هیچ
 قید ایتکسزین ، حتی نروده بولندیغنی بیله دوشونمکسزین اوده آیاق اوزری
 رعشه دار ، مهور اولهرق ، تنوری آلقشلا یوردی ! او نظردن نهان اولوب قزده
 تکرار صندالیهسی اوزرینه دوشنجه بر لحظه قدر بر اضمحلال حقیقی ، بیوک بر
 چارپندی رونمون اولهرق بر مدتجک گوزلرینی قپامغه مجبوریت ویریوردی ؛ بو
 چارپندیلر ، بوتأثرلر غایت شدتلی اولوب پک جانکداز بر اضطرابه سببیت ویردیگندن ،
 النیده قلبی اوزرینه گوتورمامک الندن کلیوردی .

حال بوکه بوندن اوچ هفته مقدم بر سوواردده مادمازل (فرانسیسکین) آگا
 موسیو (په درو دولاباررا) ای تقدیم ایتمش ایدی . اوه ! بو تقدیم ! تنوری
 کندی یانی باشجغزنده گورنجه صاپ صاری کسپلههک دیزلری بوکیلش ایدی -
 آنک کندوسنه القا ایتدیگی وجد عمیقی شاگردک استادی حقنده کی پرستش
 مستانهسی ایله اعتراف ایتک ایچون بر کردهجک یانی باشنده بولنغنی تخیل ایدوب
 طورمقده اولان بو فتان ، قز او ائنده تتردیهرک ، عادتاً قورقهرق ، اورکدهک صورت
 عامیانهده ستایش آمیز بر قاچ کلام مبهمدن بشقه بر شی ککدلیه مامش ایدی . واقعا
 تنور آگا نازکانه جواب ویرمش ایدی ایسه ده ، شو قزک مصاحبهسی ایله چوق
 وقت کچورمامش اولدیغنی ده در خاطر ایدیوردی . هیچ شبهه یوق که او استاد نغمه ،
 بو هوسکار « هوگت » ی مطالعات و بیاناتی بر نتیجه سالمیه اقتران ایدمه میان جاهل ،
 عاجز بر قزجغزگی تلتی ایتمش ایدی .

بو فکر آنی نومید ایدیوردی ؛ ایشته هر زمان آگا کندو حقنده بر فکر -
 دیگر ویرمک ایچون مغنی ایله بر آرده بولنغنی اوزره بر فرصت جدیدی تخیل
 ایتکده ایکن دون آقشام کندوسنه « پاستوره » لرک خانه سنده راست گلیویرمشدی .

هله جنبش تغنى ختام بولور بولماز بر كره بتون صالونلرى دور ايتدكن صكره
[پهدرو دولاباررا] نك كندندن برقاچ آديم مسافهده طوروب .:

— مادمازل ، بگا بر والس ايچون قولكزى ويرمك گي بيوك بر شرفى
بيديغ ايتك استرميسكز ؟

يولنده برتمينده بولنديغنى گورينجه حيرت و تعجبنيك نه درجه يه چيقديغنى دوشونلسون .
بر لحظه قدر پك رسم پرورانه اولان شو دعوتك صورت وقوعنه قارشو
ابراز تبسم آرزوسنه دوشدى ايسهده تنور ، آنك ميان لطيفنه صاريلوبده بر قاچ
والس دوردهسى اجرا اولنور اولنماز باشى دونمش ، كنديني غائب ايتمش ايدى .
اطرافنده كى اشيانك كافهسى برهائى وهوى مجنونانه ايچنده رقصان اوليوردى ؛
فضله اوله رق گويا لقرديلر پك اوزاقدن گليور مشجهسنه بر داغينلق ايچنده اويله
سوزلر ايشيديوردى كه صماخ جاننه موسيقى لطافتيله تاثير ايدىوردى : « اوه !
مادمازل ، سز نه قدر لطيفسكز ! نه قدر شايان پرستش گوزلرگز وار ! اوه !
نه قدر ميني ميني ، نه قدر سويلى بر مخلوقسكز ! » قز بو سوزلر ايله برابر آره-
صره كندوسنى يردن قالديريور مشجهسنه قوتتمون اولان متين قوللر آرهسنه صيقشمش
اولديغى حالده دونه دونه گيديور عادتتا هيچ جواب ويرمكسز ، بتون وجود مادى
ومعنويسندن كچمش اوله رق ، دانسك هيچ بيلتماسنه دائر تمنيات قليبده بولنه رق
گيديوردى .. ايشته دانس بو مرتبه چيلغين ، بو درجه باعث مستى ايدى !
(مابعدى نسخه تاليهده)

مكتبة أبي الوضيا

رسالة نيم ماهه

جلد ٦

جزء من ٥٦ الى ٥٩

قسطنطينيه

مطبعة ابو الوضيا

فهرس جلد سادس

صحيفه		صحيفه
تاريخ مطبوعات .	۲۰۶۹	شماريق بر چوجغى يوله گتور .
اسكى عرب مترجملىرى .	۲۰۸۴	مه نك طريقى .
اشتغالات دماغيه .	۲۰۸۶	چوجغه تاريخ و جغرافيا اوگرتمك
تعريفات سويد .	۲۱۰۰	عبتدر .
حزيرانك يگر منجى گونى .	۲۱۰۴	چوجقلى قرا گلغه آ لشدير مق .
آداب تلبس .	۲۱۵۳	تربيه اوزرينه احوال عموميه طبيعت .
ناپوليونك خصوصيتى .	۲۱۶۰	مراهقه .
املا بختى .	۲۱۶۸	رخاطره شباب، دو مافيس .
عالم مثال، ياخود شيخ محى الدين عربى .	۲۱۷۶	عودت .
عالم غيب، ياخود برزخ الارواح .	۲۱۷۷	تھ پيكور .
علوم ايله صنايع .	۲۱۸۸	زيپ .
بيوك فرهدريق .	۲۱۹۵	پارس معيشت داخله سى .
حرب وحسيات ناموس .	۲۲۰۷	فلاندر ادبياتى نمونه لرى .
بارومترونك ۲۵۰ نجى دوره سالى .	۲۲۲۰	كندولرخى اولديرن چوجقلى .
صوك بهار .	۲۲۲۶	اسلامد. تاريخ علوم رياضيه .
عدد وسرعت .	۲۲۷۱	انگليز قادينلرى و آلفونس دوده .
تحرىء حقيقت .	۲۲۸۰	كائنات ايچنده سياحت مخيله .
فرانسز نسوانى .	۲۲۹۴	عائله رومان .
بر تصادف .	۲۳۰۸	منشأ حرب .
ثبات .	۲۳۱۷	قرستوف قولومبك بر رفيقنك خاطراتى .
پرنس بسماركك روسجه اوگرنمى .	۲۳۲۰	برنجى ناپوليونك بر ياورينك خاطراتى .
اللرك قيمتى .	۲۳۲۳	
قادينلره دائر بعض ملاحظات .	۲۳۳۰	

مکہ مکرمہ جو لکھنؤ

۱۶ نجی سنہ

ذی الحجہ ۱۳۱۳

جزو، عدد : ۵۶

شماریق بر چوجنی یولہ گتورمہ ناک طریق

[حقندہ ژان ژاق روصونک تدیری]

سز چوجنگک هوا وھوسلرینی مقام معذرتدہ ایراد ایدیورسکگز . حال بوکە حقسزسکگز ! آنلردہ کی هوا وھوس طبیعتک یامسی دگلدر . بلیکە ادارہ لرنده کی رابطہ سزلقدندر ؛ چوجقلر یا آمر اولورلر ؛ یا مأمور . وبن ایسہ یوز کرہ دیدم کہ ، نہ او لازم ، نہ دہ بو . مادام کہ شاگرد کزدہ کی هوا وھوسلری ہپ سز ویرہ جکسکگز ، گر کدر کہ کندی تقصیراتکگزک محنتنی دہ سز چکسکگز . اما دیہ جکسکگز کہ بوگا چارہ نہدر ؛ بوگا چارہ ینہ ممکندر ؛ فقط ، دھا گوزل بر صورت ایلہ زیادہ جہ صبر استر :

بر چوجنگک تربیہ سنی بر قاچ ہفتہ در عہدہ ایتشدم . چوجق ، کندی ھوسلرینی اجرایہ آالشدقن ماعدا ، ہر کسہدہ اجرا ایتدیرمگہ آالشمش وبناء علیہ هوا وھوسلہ مالامال اولمش ایدی . ابتدا کی گون بنم خاطر شناسلغنی تجربہ یہ اورمق ایچون کیچہ یاریسی یتاغندن قالقنق استدی . بن درین اویقودہ ایکن یتاغندن صجرار ، کیچہ ایگنی گیوب بنی چاغرر . بن قالقارم ؛ مومی یاقارم ؛ آنک دہ استدیگی بو ایدی . بر چاریک صگرہ تکرار اویقوسی گلہرک بو تجربہ دن غایت خشنود اولدینی حالہ یاتار . ایکی گون صگرہ بو تجربہ یی ینہ بو طرز . مظفریتلہ تکرار ایدر . بن دخی اصلا جزوی بر صبر سزلق علامتی گوسترم .

لکن وقتا کہ یتاغنه یاتمق اوزره بنی اوپمکه گلدی . تمکین ایله کندوسنه دیدم که :
 (بنم کوچوک دوستم ؛ بوپک اعلا اولیور ؛ اما بردها یایمیک !)
 بو سنوز چوجغک مراقنی تحریک ایتدی . و ایرتسی گجه عجبا بن نصل
 کندینه مخالفتہ جسارت ایدہ جکمی تجربہ ایچون ، ینہ او ساعتہ قالقمقدہ قصور
 ایتدی . و بنی چاغردی . بنده نہ استدیگنی صوردم . [اوویامیورم] جوابنی
 ویردی . [دها فنا یا] دیدم ؛ یرمدن قلداندم . مومی یاقیویرمک ایچون بگا
 یالواردی . نیچون ؟ دیدم ؛ ینہ قلداندم . بو قیصہ جوابلر آنی شاشالاتمغه
 باشلادی . ایله یوقلایهرق چاقنی آزادی ؛ و چاقارگی یاپدی . بن ایسه آنک چاقنی
 پارمقلمینہ اوردیغنی ایشیددک کندمی گولمکن منع ایدہ مزدم . والحاصل
 بجرہ میہ جگنی ایوجہ عقلی کسدرک چاقنی بنم یتاغمه گتوردی . [بگا لزومی یوق]
 دیدم ، اوتہ طرفہ دوندم . او زمان باغروب چاغردق ، گورلتی ایدرک ، دلی
 گبی قوشمغه باشلادی . اسکملہ لرہ ، ماصہ لرہ ، ایله اورردی . اما الینی آجیتماق
 ایچون اسلوب ایله اورردی . بر طرفدندہ باغرددی . و بویله لکله بنی مضطرب
 ایتک امید ایدردی . بونلرک هیچ بری مفید اولمدی . و گوردمکہ چوجق نصیحت ،
 یاخود غضب وحدت ایدرم قیاس ایتمش ؛ لکن بویله قیدسز طورہ جغنی هیچ
 حساب ایتماش .

مع مافیہ عنادی قوتیلہ بنم صبرمه غلبہ ایتگی ایوجہ قورمش اولدیغندن ،
 شماتہ بنی بر حدہ واردردی کہ ، عاقبت بنی قیزدیردی ؛ و بر نابجا حدتله ہپسنی
 بوزہ جغنی تیقن ایتملہ بر بشقہ یولده تدیر ایتدم . بر شی دیمہرک قالقدم ؛ چاقنی
 آرادم ؛ بولہ مدم . چوجغہ صوردم ؛ آنی بگا ویردی . و عاقبت بگا مظفر
 اولدیغندن . اثر سرورگوزلرندن لمعان ایتک گرکدی . چاقنی چاقدم ، مومی یاقدم .
 کوچوک بکمتک الندن طوتہرق ، آغر آغر اتصالدہ بولنان بر اوطہیہ گوتوردم .
 اوطہنک قنادلری محکم قیانمش ایدی . ایچنسدہ قیریلہ جق بر شی یوق ایدی .
 چوجنی اورادہ قرا گلقدہ براقدم ؛ قیوی اوستنہ کلیدلیوب دوندم گلدیم ؛ یتاغمه
 گیردم . کندوسنہدہ بر سوز سویلدم .

آرتق ابتدای حالده اوطهده عربده اولوب اولدیغنى صورمهغه حاجت يوق .
بنده آگا منتظر دم ؛ اصلا متأثر اولدم . نهایت گورلدى آشاغیلادی . بن
دیگلیورم . چوجق سکونته واردی . بنده راحت ایتدم .
ایرتسی صباح اوطیه گیردم ؛ کوچوک یرامزی گوردیم ، که قاپیه یاتمش ،
درین اویقوده . فی الواقع بوقدر یورغونلغك اوزرینه اویقویدهده پک محتاج اولمق
گرك ایدی .

لکن ایش بوراده قالمدی . چوجق کیجه نك ثلاثی یتاغندن بشقه یرده
گچورمش اولدیغنى والدهسی خبر آلدی . درحال هپسی ضایع اولدی . گویا که
چوجغك جانی چیقمشدی . چوجق ایسه بو فرصتی انتقام آلمغه وسیله ایدرك ،
صورتی خسته لگه اوردی ؛ وبونگله بر شی قزانهمیه جغنى ادراك ایدهمدی . طبیب
چاغرلدى . چوجغك والدهسنك کوتو بختته طبیبده بر مسخره خریف ایدی که ،
قادینك قورقدیغنى گورمگله قورقیسنی آرتدیره جق معاملهیه باشلادی . بو آراقده
طبیب بنم قولاغمه یاناشوب « بنی براقك یپایم ؛ سزه وعد ایدرم که ، بردها یالاندن
خسته اولمق سوداسنه دوشمیه جك وجهله چوجق ایو اوله جقدر . » دیدی .
و فی الحقیقه پرهیز و خسته اوطهسی تعیین اولندی . و اجزاجی اصمارلندی . بیچاره
خاتونی بویله هرکسك آلداندیغنى گوروب ایچمدن آه ایدردم . قادینده هرکسدن
زیاده ، بالخاصه بگا خصم اولدی . زیرا آنی آلداتیمان ، فقط بر بن ایدم .

بر طاقم آجی سوزلردن صگره ، چوجغك نازك و خاندانك بر دانه جك
وارثی اولدیغنى و نصل اولورسه اولسون ، اصلا آگا مخالفت اولنمسنه رضا
و یرمیه جگنی قادینچغز بگا آگلاتدی . گوردیمکه آناسنهده چوجغه ایدیلان
معاملهده بولنمق اقتضا ایدیور . کندوسنه صغوق چهره ایله دیدم که : « خانم ! بن
بر وارث نصل تربیه اولنوری بیلم . و فضله اوله رق آنی اوگر نمکده استم .
آگا گوره باشکرك چارهسنه باقك »

براز وقت دهها بگا احتیاج اولمغله ، چوجغك پدری هپسنى یاتشدیردی .
و قادین دخی چوجغك لالاسنه مکتوب یازهرق عودتی تعجیل ایلدی . چوجق ایسه

نه بنم اويقومه خلل ويرمك ، نهده خسته اولق ايله برشي قزانه بيلديگنى گوروب ،
 كندى كندينه گوزلجه اويومق و عافيت اوزره بولنق يولنى طوتدى .
 ارتق دوشمليدركه ، بو كوچك دره بگى ، بومقوله مناسبتنر اوضاعيله اوبچاره
 لالاسنى نصل تحت اسارته آلمشدى . چونكه چوجغك تربيهسى آناسنك گوزى
 اوگنده ايدى . و آناسى ايسه (وارثك) امرينه بر وجهله مخالفت اولنديغنى
 قالديره مز ايدى . چوجق هر نه ساعت آرزو ايدرسه برابر چيقمىلى ، آنى
 گزديرمگه ، يا خود سوزك طوغرىسى آرقهسى سره گتمگه حاضر بولنملى ايدى . چوجقده
 بالالترام لالاسنك اك مشغول بر زماننده چيقمق استردى . چوجق بگاده بو
 حكومتى اجرا ايتك و بنى مجبوراً راحت براقديغنى گيجهنك انتقامنى آلق استدى .
 بن جمله سنه رضاي قلب ايله حاضرلندم ، و آنك خوشنه گيده جك شىي يامقله
 نه قدر متلذذ و ممنون اولديغنى گوزلرينك اوگنده اثبات ايتمگه باشلادم . آندن
 صكره چوجغى هر عقلنه گلان شىي يامق دردندن خلاص ايتك مسئلهسى گلنجه
 بشقه درلو حرکت ايتدم :

اول امرده كندوسنى حقسنزلقده براقق اقتضا ايتدى . بوده بنجه گوج
 دگلدى . چوجققلر دائماً حال حاضر دن بشقه سنى دوشمكلىرىنى بيله رك ، آندن
 زياده احتياطه رعايت ايتدم . و اوطه سننده كندينه بر اگلنجه تدارك ايلدم كه ، آندن
 پك حظ ايتديگنى بيلوردم . وقتا كه اگلنجه ايله مشغوليتى و غايت ممنونيتى ائنده
 ياننه واردم و برلكده گزمگه گتمگى تكليف ايتدم . قبول ايتدى . بن اصرار
 ايتدم . سوزمه قولاق بيله آصمدى . ارتق بنم موافقمه ايجاب ايلدى . چوجق
 بتون بو نشانه مطاوعتى گوروب ممنونيتله آگا موم ياشدردى .

ايرتسى گونى نوبت بگا گلدى . چوجغك جاني صيقلدى . آنيده بن
 حاضرلمشدم . بن ايسه بالعكس غايت مشغول گورندم . چوجغى عزيزمته مصر
 ايتك ايجون بو قدره بيله حاجت يوق ايدى . ياننه گلدى : و بنى مشغوليتمدن
 آروب هان كندوسنى گزمگه گوتورمك ايجون تكليف ايلدى . بن رد ايتدم .
 اوده عناد ايتدى . « خير ! سز ديدىگنيزى ايتديگر و آنكله بگاده ديدىگمى

ایتمگی اوگرتدیگز .. ایشته بنده شمعی گزمک استمیورم « دیدم . « اویله ایسه
 بن یالکزجه گیدرم « دیدی . « سز بیلورسکیز « دیدم . وایشمله مشغول اولدم .
 چوجق کندینی بویله حالنه براقدیغنی گوروب، بر مقدار مضطرب اولدی .
 واثوابنی گیوب چیقہ جنی ائنادہ یانمہ گلہ رک بگا سلام ویردی . بنده سلامنی آلم .
 وگزه جگی یرلرده یاپہ جنی شیلری نقل ایله زعمجه بنی تلاشہ دوشورمگہ چبالادی .
 و سوزلرینه باقیلورسه گویا دنیا نك اوبر اوجنه قدر گیده جک ظن اولوردی . بن
 ایسه اصلا تلاش ایتیه رک ، « الله سلامت ویرسون » دیدم . بوندن چوجغناک
 تعجبی ایکی قات اولدی . لکن ثبات گوسترمک لازم ایدی . چیقہ جنی ائنادہ
 آرقہ سی صره گلمسنی اوشاغہ امر ایتدی . اوشاق ایسه اولجه خبردار ایدلیگندن
 وقتی اولدیغنی و بنم امرمله مشغول و کندننن زیادہ بنم امرمی دیگلمگہ مجبور
 اولدیغنی جوانی ویردی . آرتق چوجق نہ اولدیغنی شاشردی . کندوسی ،
 سارلره غایت مهم و محترم ویر گوک کندینک محافظه سندن متمتع ظننده
 ایکن بویله یالکز گتمگہ براقلیویرلدیگنه نہ معنی ویرسون ؟ آنجق بو ائنادہ ضعف
 وعجزینی آگلامغه باشلادی . و کندی طانییان بر سوری خلقک ایچنده یالکز
 بولنه جغنی ادراک ایتدی . واوراده اوغرایه جنی مخاطره لر گوزینک اوگنه گلدی .
 لکن تمرد وعنادی آگا ثبات ویردی . نردباندن آخر آخر و متحیرانه ایندی .
 والحاصل سوقاغہ چیقدی . و کندی نه گله جک براز فناغہ قارشو ، آنک بو حرکتندن
 بگاده عاڈ اوله جق مسئولیت امید یله متسلی اولدی .

بنده آندن بوگا منتظرم ایدم . هرشی اولجه حاضر لنمش ایدی . و چونکه
 ایش ، خلقه قارشو یاپیلہ جق بر اویون اولدیغندن ، اولجه پدرینک رضاسنی دخی
 تحصیل ایتشدم . هان چوجق قپودن چیقوب برقاچ آدیم آتار آتماز ، صاغندن ،
 صولندن کندینه دائر سوزلر ایشندی :

قومشولردن بری - باقگزدی شو گوزل بک افندی یه ! بویله یاپ یالکز
 نرمه گیدیور ؟ صایغیسز لالاسی بو کوچک بگی نصل براقش ؛ بویله گیدرسه غائب
 اولور . باری بزم اوه گلمسی ایچون کندینه یالوارهیم .

بر بشقه قومشو قادين - صاقين، صاقين آگا رجا ايتميك . گورميورميسگنر،
 بو بر كوچك حاشايدركه، بر ايشه يرامديغي ايچون باباسنك اوندن قوغمشلر .
 بو مقوله اصلاح اولمزلى اوه قبول ايتملى . براقك نرديه استرسه گتسون .
 اولكى - يا اويله مى ؛ الله سلامت ورسون . يالگنر آگا بر كدر گلورسه
 آجيرم .

براز دها ايلروده كندى ياشنده بر طاقم سوقاق چوجقلىرينه راست گلوركه آنى
 قيزديررلر و مسخرهيه آلورلر . نه قدر ايلروگيدرسه او قدرده مشكلاته تصادف ايدر .
 ياپ يالگنر، حاميسز اولمغله كندىنى هر كسك او يونجى اولمش گورر؛ و تعجب ايدر كه
 اومزندهكى عقده امتياز، و آلتون حليات اصلا كندينه باعث احترام اوليور . [۱]
 بو صرهده بنم دوستلرمدن بر كيمسه كه چوجق آنى طانمازدى . و بن چوجغه
 نظارت ايچون مأمور ايتمشيدم . چوجغك خبرى اولمقسزىن آرقهسى صره
 گيدردي . و صرهسى گلنجه آگا چايدى . بو اويون ، [پورسونياق] دهكى [۲]
 [اسپريغانى] يه مخصوص اولان اويونه مشابه اولهرق، آنى اجرا ايچون بر درايتملى
 آدم لازم ايدى . و پك اعلا اجرا اولدى . چوجغى زياده تخويف ايله قورقاق
 و اوتك ايتمكسزىن، يارم ساعت صكره آلوب گتوردى، كه چوجق غايت يموشامش
 و حجابندن باشنى قالدوروب باقهجق يوزى قالماش ايدى .

زو اللينك بو سياحتنده باشنه گلان بليدرك مكملى اولق اوزره كندوسى اودن
 ايچرو گيرركن ، باباسيده (بالتعليمات) چيتمق اوزره اينوردى . نردبانده آگا
 راست گلدى . نرودن گلديگنى و نه سبيله برابر بولنديغى آگا صورمق اقتضا
 ايتدى . بچاره چوجق يوز قات يرك ديدنده اولمسنى بو حاله ترجيح ايدردي .
 پدى اوزون تكديرلره وقت كچورمك استيوب ، كندندن مأمول ايتديگم بر
 چهره ايله آگا ديدى كه : « نه وقت يالگنر چيتمق استرسه گنر اختيار كنر الكزدهدر .
 لکن - چونكه بن اومده بر حيدود استمديگمدن - نه زمان بويله يالگنر چيقارسه گنر
 بر دها بورايه عودت ايتميك ! »

بن ايسه اصلا تكدير واستهزا ايتمهرك آغرجه قبول ايتدم . وشوچن
 وقوعاتك بتون مرتب بر اويون اولديغندن چوجق شهبهيه دوشمامك ايچون او
 گون كندوسنى گزمگه گوتورمدم . ايرتسى گون غايت ممنون اوله رق گوردم كه ،
 چوجق بنمله برابر دونكى گون كندوسنى يالكلزغى جهتله مسخرهيه آلانرك اوگندن
 بر طرز مظفرانه ايله كچردى . آرتق معلوم اولور كه چوجق يالكلز چيقارم ديهرك
 بر دها بنى قورقوتق سوداسنه دوشمدى .

ايشته بونلر ، وبونلرك امثالى چاره لر ايله بو چوجقله برابر بولنديغ مدت
 قليله ده امر ونه ايتكسزىن ووعظ و نصيحتلر و لزومسز درس لر ايله اوصاندير مقسزىن
 هر استديكمى چوجغه ياپديرمغه موفق اولدم . وهر نه زمان كه بن سويلردم .
 چوجق ممنون ايدى . لكن بنم ساكوتم آنى احترام اوزره طوتاردى . چونكه
 او وقت بعض شينك ايو گتمديگنى آكلار و بو جهتله كندوسنه درس ، اوشيدن
 گلوردى .

چو جغه تارىخ و جغرافيا او گرتك عبثدر

هر هانگى تحصيلده اولورسه اولسون اشياى معروضه يى تعقل و ادراك لازمدر . او اشياى گوسترن علامت بر ايشه يرامز . چو جغه دائما بو علامتلر گوسترملگله قناعت اولنوب آنك دلالت ايتديكى شيلرى تفهيمه قدرت تعلق ايتمز . چو جغه زمينك شكلى او كردلدى ظن اولنور . حال بو كه يالگنز خريطه او گرديلور . و بلده لر ، مملكتلر ، ايرمقلر اسملرى تعليم اولنور كه ، چو جق گوستريلان كاغددن بشقه يرده آنلك و جودىنى تعقل ايتمز .

خاطر مده در كه بر محله بر جغرافيا كتابى گورمشدم ؛ بويله باشلاردى :

« دنيا نهدر ؟ »

« مقوادن يابلس بر كره در . »

ايشته حقيقه چو جقلرك جغرافياسيده بودر . دليل فعلى اوله رق شونى ميدانه قورم كه ، دنيا ده اون ياشنده بر چو جق يوقدر كه ، ايكي سنه علم كره و هيئت او قومش اولديغى حالده كندينه تعليم اولنان قواعد ايله پارس شهرندن قالقهرق جوارنده بولنان ! سن - ده نيز ! دنيلان شهره قدر بالذات گيده بياسون .

وينه دليل فعلى مقامنده بونيده ايراد ايدر م كه ، اويله بر چو جق يوقدر كه مجرد رسم مصورى اوزرينه باباسنك باغچه سنده كي قييلرى ، بو جاقلىرى شاشرمقسزىن طولاشه بياسون ! ايشته حال بويله ايكن ينه بو علامه لر در كه [په كين] [اصفهان] [مكسيقا] نك و سائر دنيا يوزنده كي مملكتلرك هر برى زرده اولديغى اللريله قومش گي بيلورلر !

ایشید یورم که چو جقلى مشغول ایتمگه مناسب اولان یالکیز گوز ایله تحصیل اولنه جق شیلردر؛ دیورلر . واقعا مجرد گوز ایله تحصیل اولنه جق بر علم وار ایسه بو اوله بیلور . لکن بن هیچ اوله بر علم بیلیورم !

دها تحف خطالردن بریده چو جقلمه تاريخ اوگرتمکدر . تاريخ بر مجموعه وقوعات اولمقله آنلرک ادراک ایده بیله جکلری مرتبه در ظن اولنور . لکن شو [وقوعات] کله سنه نه معنی ویریلور ؟ ظن اولنور میکه وقوعات تاریخیه بی تقرر ایتدیرن اسباب و روابط قولایجه ادراک اولنه بیلور ؛ و آندن چو جقلمک ذهنلرنده سهولته افکار تشکل ایدر ؟ ظن اولنور میکه وقوعاتی صحیحاً ادراک ، آنلرک اسباب و آثارندن آریلور ؟ و بونلردن برینی بیله رک دیگرینی بیلمک قابل اوله جق قدر تاریخک معقولاته تعلق یوقدر ؟ اگر انسانلرک افعالنده یالکیز حرکات ظاهره و جسمانیه باقیورسه کز تاریخدن نه اوگر نه جکسکز ! هیچمی هیچ ...

بو علم جمله فوآنددن عاری اولمقله سزه نه ذوق ، نه ده علم ویرر . لکن اگر سز افعالی روابط معنویه سیله تحقیق ایتمک استرسه کز بو روابطی شاگردلرکزه تفهیمه همت ایدک . اوزمان تاریخ ، آنلرک یاشلرینه موافق اولوب اولدیغنی گوررسکز !

ای بو کتابی او قویانلر ! دائماً خاطر کزده اولسون که ، بو سوزلری سزه سویلیان کیمسه نه عالمدر ؛ نه ده فیلسوفدر . بلکه بیانی بر آدمدر ، طوغری بی سور . طرفدار دگلدردر . بر قاعده و مسلکیده یوقدر . کندوسی منزوی و انسانلرله اختلاطی آز اولدیغندن ، آنلرک عقاید و اوهام باطله لرندن چوقلق رشحه یاب اولمز . لکن آنلر ایله معامله سننده نظر دقتی جلب ایدن شیلر اوزرینه مطالعه ایده جک زمانی وارددر . بنم محاکمات عقلیه قواعددن زیاده امثال و وقوعات اوزرینه در . بوراسنی سزه ایوجه آگلاتمق ایچون او مطالعاتی بگما القا ایدن مثاللردن بر طاقنی اکثریا سزه بیاندن بشقه چاره بوله مام :

اولادینک حسن تربیه سنه غایتله اهتمام ایدن بر ایو قادین وار ایدی . بر قاچ گون اگلنمک ایچون آنک صحرا ده واقع کاشانه صیفیه سنه گتمش ایدم . بر صباحلین

بيوك اوغلى درس آلوركن بنده حاضر بولندم . چوجغك لالاسى كه ، آكا تاريخ عتيقى پك اعلا اوگرتمش ايدى . (اسكندر كبير) ك تاريخندن سوزه باشلايوب آنك طبيى (فيليب) ك فقره مشهوره سندن بحث آچدى (۱) آنك اوزرينه بر خيلى سوزلر دوران ايتدى كه ، فى الحقيقه زحمته دگر ايدى . لالا لياقتلى بر كيمسه اولمقله اسكندر ك جسارتى اوزرينه بر چوق مطالعات سرد و اتيان ايلدى كه ، بنم خوشمه گتمدى . لكن چوجغك ياننده بوزمامق ايچون اعتراض دخى ايتدم . بعده سفره يه اوتورلدى . اوراده فرانسز قاعدهسى اوزره بيوكدن بوزمه چوجغه بر چوق گوزلك ايتديرمكه قصور ايتديلر . چوجق ياشنه گوره طبيعى اولان جولان ذهنيه برابر هر كسندن آفرين آله جغندن دخى امين اولمقله بيك هذيان سويلىدى . آنلك آره سنده تصادف اوله رق بر قاچده گوزل سوز سويلىوب اوته كى هذيانلرى اونتديردى . والحاصل طبيب فيليب فقره سى گلدى . چوجق آنى پك واضح و لطيف صورتده نقل ايتدى . آناسنك استديگى و چوجغك بلكديگى بر كومه تحسينات بذل اولندقدن صكره نقل ايتديگى فقره اوزرينه بحث و محاكمه يه آغاز اولدى . حضاردن چوغى اسكندر ك جسارتى تعيب ايتديلر . بر قاچيده لالانك راي گي آنك متانت و جرأتى اوزرينه تعجب گوسترديلر . بن بوندن آكلام كه ، حضاردن هيچ برى فقره ده كى نكته نك لطافت صحیحه سى نه دن عبارت اولديغى آكلامه ميورلر . آنلره ديدم كه ، بگا گلور كه اگر اسكندر ك شو فعلنده ذره قدر جرأت و متانت وار ايسه صاورقلقدن عبارتدر . او زمان هپسى اتفاق ايدوب بونك صاورقلقدن عبارت اولديغنه قرار ويرديلر . بنم بوندن جانم صيقيله رق جواب ويرمك صددنده ايكن ، ياننده اوتوران بر قادين كه ، او وقته قدر آغزىنى آچمامشدى ؛ اگلوب قولانغه ديدى كه : « ژان ژاق صوص ! بونلر سنك سوزگى ادراك ايتمه جكلر » بن قادينك يوزينه باقدم و متاثر اولوب سكوت ايتدم .

چونكه بر چوق علامتلر اوزرينه گنج علامه نك شو گوزل گوزل نقل ايتديگى

[۱] بو فقره يچن نسخه مزده ۱۸۴۲ نجى صحيفه ده ۱۷ رقملى حاشيه ده عكيدار .

فقره دن كندينك هيچ بر شي آ گلامديغنده شهبه ايتديكمدن ، طعامدن صكره
الندن طوتوب برلكده باغچهبي طولاشمغه باشلادق . بو ائاده چوجغى استديگم
گي استنطاق ايتدم . گوردم كه مدح اولنان اسكندر ك جساتنه هر كسدن زياده
تعجب ايدور . لكن پيلورميسگز بو جساتى نرده گوريور ؟ يالگز اسكندر ، او
ايچديگى فنا لذتلى شيبى تردد ايتمكسزىن واصلانفرت واستكراه علامتى گوستر .
مكسزىن بر ديكشده ايچى ويرمسندگوريور . مگر زواللى چوجغه اون بش گون
اول بر مسهل ايچورمشلر ، پك زحمتله ايچمش و آغزىنك فناغى حالا كتمامش
ايش . موت ، تسميم آنك ذهنندن حظ اولنميه جق بعض محسوسات گي
گچيورلر . و كنديسى ايچون سنامكيدن بشقه زهر آ گلاميوردى . فقط اعتراف
ايتلدر كه ، قهرمان اسكندر ك متاتى چوجغك كورپه يورگنه بر بيوك اثر براقش
و بر كره دها مسهل ايچوره جك اولورلر ايسه كندیده بر اسكندر اولمغه قرار
ويرمش ايدى . چوجغك بالطبع حوصله ادراكنه صيغميه جق توضيحاته گيرشمكسزىن
كنديسى بو عزيمت ممدوحده تصديق ايتدم . و چوجقلره تاريخ او كرتمك
مطالعهنسندهبالرك ، لالرك فطانت و در ايتلرينه كندى كنديه كولهرك گيرودوندم .
حكمدارانك ، حكومتلرك ، محاربهلرك ، فتوحاتك ، انقلاباتك ، قوانينك
الفاظنى چوجقلرك آغزىنه قويمق قولايدر ؛ لکن بو لفظلره پروزسز افكار اضافه
ايتمگه گنجه مسئله نك نه قدر مشكل اولديغى كندىنى گوستر .

اويله گوريرم كه بونى او قويا نلردن بعضلرى « ژان ژاق صوص ! » سوزندن
ناخشنود اوله جقلر . و بنندن ، اسكندر ك فعلنده اودرجه نه گوزلك بولديغى سؤال
ايده جكلردر . آ زواللير ! آنى سزه سويلك لازم گلسه سز نه آ گلايه جقسگز ؟
بونك گوزلاكي اوراسنده دركه ، اسكندر ك فضل اخلاصه ايمانى وار ايدى .
واز دل و جان آ گام معتقد ايدى . آنك نفس عظيمى او فضيلته اعتقاد ايچون
يرادلمش ايدى . آنك ايچديگى شربت نه گوزل اقرار دين ايدى . خير دنيا ده
بر انسان بو قدر گوزل بر صورتده اعلان اخلاص ايتامشدر . اگر يكي بر اسكندر
دها وار ايسه شويله بر شيوهسى بگا گوسترلسون !

اگر يالکتر الفاظدن بحث ايدر بر علم يوق ايسه چوجقلىك تحصيللرينه موافق اوله جق بر علمده يوقدر . مادامکه صبيانده افکار صحیحه اوله مز . زيرا محسوساتدن غيری بي حفظ ايتيانه بن حافظه اطلاق ايتم . چوجقلىك قفالرينه بر دفتر اشکال نقش ايتمکدن نه چيقار . او اشکال که آنلره بر شی گوسترملر ؟ حال بو که اشيایي اوگر ندکلرنده اشکالی اوگر نيمه جکلرمی ؟ بو حالده اشکالی آنلره ايکی کره اوگر تمک ايچون نهدن بو بهوده امک صرف اولنور ؟ همده کنديلرنجه بر کونه معناسی اوليان بر طاقم کلهلری علمدر ديهرك اوگر تمگله آنلره نه تهلكلو عقايد . فاسده القاسنه باشلامش اولور ؛ چوجغك قوه ميزه سنی برباد ايدن شی کندينه فائده سی اولمديغی حالده ابتدا حفظ ايتدیگی کله ، يا خود سائرلرينك سوزيله اوله اوگر ندیگی شيدر . و بو جوجق شويله بر ضایعی يرينه قويمزدن اول احمقلر نظر نده چوق زمان پارلاق گورينور (۱)

خير ! اگر طبيعت بر چوجغك بيننه هر درلو تاثراته قابليت خاصه سنی ويرمش . ايسه اورايه حکمدارلرک ، تاريخلرک ، علامات انساب و خاندانک ، و کره و جغرافيانک اسملری که ، نه اسنان طفوليتده ، نه ده هيچ بر زمانده فائده لری واردر . آنلری اورايه حک و نقش ايله زواللی چوجغك ذاتاً عقيم و محزون اولان طفوليتنی ازوب چورمک ايچون دگلدر . بلکه کندينک آکلايه بيله جگی و کندينه مفيد و سعادتنه متعلق

تخیل ايديلور . واضطراب خیال ايله کچن بر قاچ کجه نك محصول خیالاتی ، اشته حکمت يودر دیو تمکین ايله بزه عرض اولنور (*) اما بگدا دینه جک که سنده تخیل ایدیورسک . اوت ! معترفم . لکن بن خیالاتمی ، خیالات ديهرك ميدانه قويوب ، بونلرده اصحاب انتباه ايچون فائده بخش اوله جق بر شی بولنوب بوانمديغنك تفتيشنی او قویانلره حواله ایدیورم . لکن سائرلری بويله ايتيورلر . [روصو]

(*) روصو بو جمله سيله وولتره تعريف ايدر . چونکه وولترک حکمیاتی اکثریا محصول توهمات و خیالاتدر . آنک عندنده بر پارلاق سوز بيک حکمته معادلدر . فقط روصو بر حقیقتی بيک پارلاق خیاله ترجیح ايدر بر حکیم کاملدر .

(۱) اکثر عالمر دخی بو خصوصده اطفاله مشاهددرلر . آنلرک معلومات و اسعه لری چوق کره کثرت افکار و معانیدن اولیوب فقط کثرت صور و اشکالدن عبارتدر . حافظه اشکالده طوران ارقام تاریخیه اسمی اشخاص و بلدان و معنادن خالی و منفرد خصوصاتلر . و بونلرک تخظرنده دخی اکثریا هانگی صحیفه ده گورلمش ايسه ايکی یوزی بردن خاطره گاور . يا خود ابتدای نظرده نه صورته گورلمش ايسه اوله جه تصور اولنور . عصر اخيرده معتبر اولان علوم ايشته بوگا قریب بر حالده ایدی . اما نرم عصر مزده بنه بشقه در . شمعی مطالعه و تفکر يوقدر ؛ يالکتر

وَوظائف مستقبلهسى اوزرينه كندينه برگونه انتباه ويره جك اولان افكارك اوراده
بر خط ثابت ايله نقش اولنمى ايچوندر . تاكه بو افكار مدت عمرنده نفسنه
وَقواسنه موافق صورته حركت ايچون آنك ايشنه يرايه لر .

چو جغه كى بر نوع قوه حافظه كتابلردن تحصيله اشتغال ايتماگله بوش و معطل
طورمز . نه گورسه ، نه ايشته آگا طوقنور . و آنى تخطر ايدر . انسانلر ك واقوال
وافعالنى كندنده ثبت دفتر ايدر . صكره دن قوه عاقلهسى بوندن مستفيد اولور .
چو جغه كى شو برنجى قوتى صحیحاً تربيه ايتك صنعتى ايشته آنى احاطه ايدجك
اشيانك حسن انتخابندن و طانى يه بيله جگى شيلرى متصل كندينه گوسترمك
و يسلامسى مقتضى اولانلرى آندن كيزلمكدن عبارتدر . و بويله لكله چو جغه بر
مخزن علوم تهيه ايتمليدر كه ، مدت شبانه تربيهسى و سار اوقانده حركت ذاتيهسى
ايچون ايشنه يراسون . فى الواقع بو اصول اويله كو چو جك فوق العاده لر يتشديرمز
و دايه لر ، لالاره دخى پارلاق و يرمز . لكن عاقل وقوى و ذهنأ و جسمأ صحیح
وسالم انسانلر يتشديرر كه ، بونلر اگرچه كنج ايكن مظهر تعجب اولمزلر ؛ لكن
بيودكلرنده مظهر اعزاز و احترام اولورلر .

بم شاگردم اصلا از بردن بر شى او گر نيمه جك ، حتى مثلارى ، حتى مثلارك
اك گوزللى و ساده لرى اولان [لافونتن] قصه لرى بيله از بر ليه جكدر . زيرا
تاريخلر ك الفاظى تاريخ اولديغى گى مثلارك ده كلماتى مثل دكلدر .

مترجمى :

ضيا

ژان ژاق روسو

برخاطرة شباب

[نوو - ده - ماتورهن] سو قاغنده قالیچه ایله مفروش اولدیغی سویلنمدن بیلنجهك كوچك بر دأرهدده مقیم اولیورددم ؛ بونك قیوجیسی اولان قادین او ایشرینهده باقیوردی ایسهدهتك باشنه هر ایشه یتشه مدیگندن ، شهری یدی فرانق معاش ایله برده تخته اوغوجی استخدام ایدیورددم . بو آدم بئم خارجاً اولان اوفاق تفك ایشرمهده باقیویرهرك ، بو زحمتلرینك مقابلی بالطبع آریجه آلیوردی ...

آیلق زمانی حلول ایتمش بولندیغی جهته [ویقتور] - تخته اوغوجینك اسمی بویله ایدی - یانمه کلهرك یدی فرانغی استدی . بوگا دیهك بر شی اولیوب شو قدرکه ، معروف قائمی نقده تحویل ایتك ایجاب ایدیوردی . نه آریلق ! جزو دانمدن چیقارهرق [ویقتور] :

— هایدی بونی نقده تحویل ایتدیرهرك چار چابوق بگا گتورگز ؛ بوراده بشقه پارهم یوقدر .

دیوب تسلیم ایتدم .

بو آدم قائمهم اوزرینه حیرت آمیز بر نظر فیلاشم ایدی . کال اهتام ایله بوکهرک جینه قویدی گیتدی .

یارم ساعت ، بر ساعت ، ایکی ساعت کچدی ، ویقتور عودت ایتیوردی . او زمان بانک قائملرینه قارشو نقد کوچلکله بولنیوردی . کندیلرندن بویله بر شی طلب اولنان اصحاب تجارت شاید مالک نقد ایسلر پاره نك اوجنس طینسازینی محافظه دن دها زیاده خوشالانیورلردی . حتی انسانك آنلره جزئی بر مبلغ

بورجی اولوبده اوست طرفی آلمق شرطیله بر قائمه ویرهرك تسویه اولنمقدن، یعنی نقد معدنیلری اللرندن آلمقدن ایسه، بر مدت دها تسویه اولنماسنی ترجیح ایدیورلردی . ایشته بویلهجه انسان بیك فرانلق بر قائمی مستصحب بولنجه خیلی مدت اعتبار ایله عمرگذار اوله بیلوردی ؛ زیرا او قائمه ، صاحبنه قارشو جلب امنیت ایتدیگی گبی اصحاب تجارتدن هیچ کیمسه پارهسنی آنکله مبادله ایتک استمیوردی . بن بو تأخری گورنجه بدایت امرده (ویقتور) ك محله ایچنده پاره بوله میهرق بر صراف تحریرینه چیقمش و صرافلر ك تحویل نقود ایچون طلب ایتدکلری فضله پاره بیده ویرمك استمدیگی جهتله بانقیه قدر گیتمش اولدیغنی فرض ایتدم . تفخر و تمدح ایچون شونیده سویللیم که . بکذا هر زمان عقیف گورینمش اولان بو آدمدن شبهه لنه جك درجهیه گلمه دن اول موجب معذوریت و معافیتی اوله جق نه گبی احوالک فرض و قیاسی ممکن ایسه آنلردن باشلادم .

مع مافیة زمان کچیور، گیجه حلول ایدیور، او ایسه گلیوردی ... اوچ ساعتی متجاوز بر زمان کچمشدی . بانقیه قدر گیدوب اورادنده عودت ایتک ایچون اوچ ساعت ایجاب ایتزدی . بر آز معلومات آلق ایچون قاپوجینک یانه ایندم .

— نرده ساکن اولدیغنی بیلور میسکز ؟

— خیر؛ دایما آرقه لغنی بر اقمقده اولدیغنی (غره فول) سواقانک کوشه سننده بر شراب تاجری واردرکه مطلق آدرهسنی بیلور . موسیو گیدوب آنی آرامقلغنی آرزو ایدرمی؟ شو قدرکه بومدت ظرفنده موسیونک بزم او طهده قالمسی ایجاب ایدر . — سز راحتسز اولمایکز؛ اورایه بن بالذات گیدرم .

شراب تاجرینک دکانه گیتدم . آرقهلق دیواره آصیلش ایدی . صوردم :

— قومیسونجی بوراده دگلمیدر ؟

— خیر، موسیو .

— کندوسنی بوگون گوردیکزمی ؟

— اوت، موسیو . ایکی یوز فرانلق بر قائمه نك نقد مقابلنی آرامغه گلش

ایدی .

— سز آگا بو پارهي ويرديگزمي ؟

— اوت، موسيو .

— ساعت قاچده ؟

— هان هان درت راده لرنده .

— اي نرهيه گيتديگني بيلورميسگز ؟

— خير .

ساعت يدي يه يا قلاشمش ايدي . ساعت درتده ها !

تمام قائمدي کندوسنه تسليم ايتديگم ساعت بو ايدي . هان گلمش ، آني نقده
تحويل ايتمش ايدي . عجب او زماندنبرو نه يامش ايدي . حتی آرقه لغني بييله
آمامشدي : ديمك كه بريره گيتمكده پك تلاش ايتمش ايدي ؟ — عجب نرهيه ؟

شراب تاجرينه ديدم كه :

— بگا آدره سني ويرد بيلورميسگز ؟

— [تيوقلي] ممرى ، نومرو ۱۱ .

[تيوقلي] ممرينه گيتدم . خانه ، كتابچيلر ك اسقونطه جيسنك اوندن دهها
قراگلق ، دها رطوبتلى ، دها مردار ايدي . مرديون بودرومنك آلتنده برنوع
قيو طباننه ناظر تحف برسياه دليك ، ياغلى قوقولر ايله ملوث بر دليك بولنوب ،
بونك ايچندهده احتمال كه قادين ، احتمال كه ازكك اولان ، شايد غير متحرك اولسه
فرق ايدلك امكانى بولنميان برنوع چارپا حيوان حركت ايدوب طور يوردي .
بومتحرك شى بايقوش ، ياخود كوستبك گي ، حيوانلر ك مخصوصاتندن اولمق اوزره
او قراگلق يرده پك آيدىنلق گوريوردي .

— تخته اونجوجى وقوميسيونجى اولان موسيو [ويقتور] بوراددى اقامت

ايديور ؟

— آلتنجى قانده ، قوريدور نهايتنده ، صاغده .

— عجب اوطه سنده ميدر ؟

— خير !

— يا زوجەسى ؟

— اوده يوق .

— اويلە ايسە ، ھېچ كېمە يوق ؟

— ھېچ كېمە .

— بو حالده آنك آلتىجى قانده اقامت ايتدىگنى سويلك زىمىنە دىگىمى !

— سىز بىگى بورادەمى اقامت ايتدىگنى صورىورسىگىز ؛ بىن دە سىزە نە دە اقامت

ايتدىگنى سويليورم .

او متحرک و متکلم شى دىكى اچىنە طولاشمە دوام ايدىوردى .

— موسيو [ويقتور] ك طيشارويه چىقىمىش اولدىغىنەن امىنىسىگىز ؟

— ايشتە سويليورم آ ، كوچك اوغلى مکتىدن گىنجە آنى اوطەسەندە

بولەمدى . شمدى كوچك اوغلى باباسىنك ، ياخود آناسىنك كىسى بىكلىهرك بىتىشىك

اوطەدەكى ىمشىجى قارىسىنك يانەدەدر .

— بو چوجىك والەسى نە ايش ياپار ؟

— ھېچ بىلىيورم ؟ شەردە چالىشىور .

— شەرك نە سەندە چالىشىدىغى بىلىيورمىسىگىز ؟

— ىمشىجى قارى يە صورىگىز .

بتون بو مكالە نىم بش دىقە قدر زمانى استىلاك ايتىشىدى ؛ زىرا او [شى]

يا صاغى ايدى ، ياخود ايو لاف آ گلامىوردى . كىندوسەنە سويلدىگم شى بىگى

ايكى دىقە تىكرار ايتىردىگى گى ، آ گىلانىجەدە ھان جواب وىرميور ؛ آرادىغى

شى ھەنە ايسە آنىگە بو درجە مشغول اوليوردى . بىر شەمدان ياقىش اولسە ايدى ،

شەھەسزكە تىخىياتى تىسەل ايدىر و بىجەدە تىفرىق جىنسە مىدان وىرردى ؛ زىرا سىس

قىلىندىن اولەرق استىمال ايتدىگى خوردانە آنى تىفرىق درجەسەنە وارەمىوردى ؛

فىقۇ مطلقا بو مخلوق عىب بو قدر صىق ، بو قدر شىدىد ، بو قدر كىشىف ظلمتلىر

اچىنەدە مەظوظ اوليوردى ؛ اورادە قالدىغىم بش دىقە مدت ظرفىدە گوزلرم او

ظلمتلىرە نفوز ايدەرك اشىايە دائر ھېچ بىر شىئىك تىمىزىنە قدر تىاب اولەمدى . بىلىم كە

بوگون نيچون او تاريخدنبري وفات ايتمش اولديغنده شهبه بولنميان بو مخلوقك حيات ايله ممت آرهسنده نه فرق بولمش اولديغني انديشه ايدورم .

يشجي قارينك او طهسنه گيردم ... صوردم :

— بوويقتور کندوسنه بريره کيتمك اوزره پاره تسليم ايديله بيله جك بر آدميدر؟

— اومي؟ دنيانك اڭ مرد ومستقيم آدميدر؛ موسيو [روچيلد] اڭ بر

«سو» سنه بيله خلل گتورمز!

— تشكر ايدرم، مادام .

— كيجه كز خيرلي اولسون، موسيو .

ويقتور دنيانك اڭ مرد ومستقيم آدمي ایدی .

موسيو روچيلدك بر «سو» سنه بيله خلل گتورمزدی . بنده ساعت درده چاريك قالنجيه، حتى قائممي نقده تحويل مقصديله بانقيهقدر دكان دكان طولاشمش بولنمسي حسبيله ضروره صرف ايتديگي زمان دخي بول بول داخل حساب ايديلهرك بشه قدر بيله بوگا قانع ايدم؛ فقط ساعت بشدن اعتباراً گرك كندی خانهمه، وگرك كندی اقامتگاهنه كلامك اوزره قائمك بدن ساعت درتده المش بولنديغي معلوم اولديغندن، قناعت وجدانيهم بنمله استهزا ايدور و بگا: «سنك صاري قائمك اوزاق، پك اوزاقدرد!» ديان برصدای باطني مستهزي ايشيدوردم . في الواقع آرتق بو تاخر سرقتدن بشقه بر صورتله تاويل اولنه مازدی؛ بلكده بر قضان؟ .. ايسته بو قضا فكري او مستهزي صدا آرهسندن بردنبره آتيلدی، بنده شمديكي رومانجي يه، استقبالك درام مؤلفنه مخصوص اولان قوه خياليه سايهسنده آنی بر طاقم ردیات والزاميات ايله آشاغیلی يوقاریلی تغديه ايدهرك شو يكي فرضيهده استقرار ايتدم: مطلق بر قضا!

— — الحاصل ايلك فكرمدن او قدر محبوب ايدمكه، بونی افكار سائره ايله بر طرف ايتمگه صورت مخصوصده جهد ايدوردم؛ بتون بو اقداماتمهده احتمالكه

خانه‌مه عودتمده ينه بوله‌ميه‌جق اولورسه‌م بالاظرار صورت علنيده‌م مرجعنه اخبار ايدو جگم ذاتي مستفيد ايتمك قيدي ايله ایدی .

اوافق بر منفعتك سكتهدار اولسي اوزرينه انسانك مفكره‌سندن بر قاچ دقیقه نظر فنده نصل بر جهان حسيات كچه‌بيليور ! حیات ، موت ، ناموس هپ بر اوافق كاغد پارچه‌سی ایچون موقع تهلكيه قونیورکه ، وقتك طارلغی ايله برابر شاید او آدم بتون ماملکمی چاله‌جق یره بنی احتیاجات حقیقیه‌سندن خبردار ایتمش اولسه‌ایدی، هیچ شبهه‌سزکه کندوسی ايله تقسیم ایتمگه راضی اولوردم؛ ایشته شمیدی‌ده بر بشقه زمین ملاحظاته دوشدم .

[غروفول] سواقاغندن [تیوفولی] ممرینه گیدوب اورادن‌ده خانه‌مه عودت ایتمك اوزره یارم ساعتدن زیاده زمانه حاجت مس ایتماشدی .
قاپوجی‌یه دیدم که :

— بن ویقتوری بوله‌مدم ! بورایه گلدیمی ؟

— خیر .

یگرمی اوج یاشنده ایدم . آچلقدن اولیوردم . آقشام طعامنی پدرمك خانه‌سندن ایتمگه قرار ویردم . ساعت سگزی کچمش ایدی اما ، علی‌الخصوص او ایشسنلك زمانلرنده ، برچوق خالق اطعام ایتسنه مبنی یمکله دائما پك کچله‌قدر امتداد ایدوب گیدردی ؛ بوندن طولایی هنوز سفرده‌ده بولنملری ضروری ایدی .
فی‌الواقع یمك ماصه‌سی باشنه هنوز کچیلمش ایدی . بن واقعه‌یی حکایه ایتدم .
پدرم دیدی که :

— نصل ، خایلاز ، سن میلیونر ایدك ، ایکی یوز فرانغك واردی‌ده هیچ کیمسه‌یه برشی سویلیوردك‌ها ! اگر بونلری [ویقتور] آلمش ایسه‌سنی جزالندیرمق ایچون پك اصابت ایتشدر . اگر بنم ایکی یوز فرانغم اولسه ایدی آرتق هیچ برشی یامازدم !
بن‌ده دیدم که :

— اگر سنك ایکی یوز فرانغك اولسه ایدی بندن ده‌ها چابك اوله‌رق الگدن قاپارلردی .

— احتمال که سن قاپاردك .

— خير، بگا سن آنلری بشقه سنه قاپدیرمه دن اول ویرردك .

بم ایکی یوز فرانقلق سابق قائمه اساس مطالعاتی تشکیل ایتک اوزره مکالمه بو طرزده دوام ایتدی . بو بابده حضارک تفتیش افکارندن آنسان نتیجه متحد اولدی . بو موسیولر سائرلرک عفت واستقامتنه پک او قدر اعتماد ایتیورلردی . « دوچار سرقت اولمشسکز، چوجغم ! » سوزی جمله طرفندن یک آهنگ اوله رق تکرار ایدلدی؛ بر قاعده جاریه یه اتباع ایتمکدن عبارت بولنمش اولسه بیله مرجعنه شکایت ایتمکگم رأی درمیان اولندی ...

پدرم ایسه سائر ابنای نوعی طرفندن پک چوق صویله رق بو حال کندوسنه پک طبیعی گورینوب بو درلو شیلره عادتا کندنجه بر لازمه طبیعیه شکلنی آلمشجه سنه اعتیاد ایتمش بولنان بر آدم فلسفه سیله دیدی که :

— صاقین شکایت ایتمه . ذاتاً بو شکایت نه یه یرایه جنق ؟ اگر بو آدم سنک ایکی یوز فرانگی چالدی ایسه طبیعی احتیاجنه مبنیدر . مطلقاً او سابقه یه مقاومت ایدمه مامشدر . آنک بر زوجہ سی ایله برده چوجنی واردر . آنی حبسه القا ایتدیرمک سنک نه صورتله موجب ترقی رفاهیتک اوله جنق ؟ بو حال سنک پاره گی اعاده ایتیه جگی گی، او بیچاره قادین ایله چوجق دخی علناً دوچار حقارت اوله جنق، منبعسر قاله جنق . هایدی بی بیحضور ایتمه . علی الاکثر آقشام یمگنی بوراده ییهرک استفاده گی آگا مقابل عد ایدرسک؛ برده انسان سارقلر ایچنده بولنمقدن ایسه، مسروقلر عدادنده اولق و محکوم ایدنلر آرمسنه قارشیمقدن ایسه، عفو ایدنلر مرتبه سنه چیتقمق اولادر .

ایشته سوز بورالره کلش ایدی که اوشاق ایچرویه گیروب مطبخده بر آدمک بنماه گورشمک استدیگنی سویلدی ،

— بو آدمک اسمی ؟

— موسیو ویقتور .

بربریمزه باقشدق . بن :

— قائمہ بی غائب ایتمش اولدیغنی سویلگه گلیور .
دیهرک آیاغه قالدقم . پدرم دیدی که :

— سن اوراده طور ؛ موسیو ویقتور ایچری آلتسون .
ویقتور گپردی : بتون گوزلر آنک اوزرینه منعطف اولدی . باش آچیق
ایدی ؛ مائی سنطرنجلی مندیلی ایله یوزینی سیلیور ؛ ایری ایری طامله لرله ترلیوردی .
صاغ النی آلتنه قدر قالدیره رق عسکرجه سلام ویردی . بن دیدم که :

— جانم ویقتور ، سزه نه اولدی ؟

— آه ! قوجه بر حکایه . شو طالعسنز قائمہ بی زحمتسنزجه تحویل ایتمش
اولدیغنی ظن ایدرمیسیکز ؟ آرتق هیچ کیمسه کاغده اعتبار ایتیمور . آرامگاهم
اولان شراب تاجرینک دکانه کیتیمکه قرار ویرمش ایدم ؛ کاشکی تحرییه بورادن
باشلامش اولسه ایدم . شراب تاجرینک یاننده هر زمان پاره بولنور . ایچکی
هر زمان معتبردر ، طوغری دکلی ؟ شراب تاجری بگا پاره بی ویرمش ایدی ؛
بنده سزک یوز طقسان اوچ فرانگیزی کتیرمکه طاورانیورکن یانمه بر موسیو
گلهرک بگا دیدی که :

« — ویقتور ، بنده سزی آرامغه گلیوردم . بنم ایچون برسفر ایدم جکسکز .

« — شهبه سز ، فقط بر آز صگره ، [نوو - ده - ماتورهن] سو قاغنه بر شی

گوتوره جک قدر زمان ...

« — خیر ، هان شمدی ؛ ایشم پک مستعجل .

« — سزک سفر کهکز اوزاقیدر ؟

« — مونپارناس بولواری .

« — آه ! ایو ، اوت ! اما پک اندیشه اولنور ؛ جواب بکلہ نیور .

« — آنی شراب تاجرینک غارسونی ایله گوندرکز .

« — آه ، خیر ! اوله ماز . مطلق گوتورملیم .

« — بو خدمت ایچون سزه اوچ فرانق ویریورم .

« اوچ فرانق ! بن گوزلرمی آچغه باشلا یوردم . بر یره گیدوب کلک ایچون

اوج فرانق ! گيدوب كلك ايچون مونپارناس اومنيوسنه بينه جك اولسدم بيله
 تمتع دزكار ايدى ، هله گيدرسه م واري يا ! اوج فرانق ! شويله بر زمانده بو هرگون
 اله كچمز . صكره سزك ساعت آلتى يدي يه قدر چاليشديغكزده خاطر مه
 گليوردى . انسان چاليشديغى زمان ساعتك قاچ اولديغنى بيلمز . سز طيشارو
 چيقمهدن اول بن گله جك ، فضله ده اوج فرانق قزانمش اوله جقدم . بن موافقت
 ايدرك او آدمى تعقيب ايلدم . بو آدمك [ترونشه] سوقاقنده مقيم بر تحفجى ،
 طوغريسى پك گوزل شيلر صاحبي اولان بر قورناز تلكى اولديغنى سويلگى
 اونوتدم ؛ بنى مغازه سنه گوتورهرك دردنجى هانرى ، ياخود اون دردنجى لوى
 زماندن قاله قوجه بر ماصه گوستروب ديدى كه :

« — ايشته [مونپارناس] بولوارنده (۱۲۵) نومرويه گوتوريله جك شى .

« بن بونى گورنجه يگى باشدن قاچدم . قيصه بر ماصه ايله اومنيوسه بيلمك
 ممكنمى ؟ حريف آرقه م صره قوشدى .

« — بنم ايچون بوگون بوسياحتدن عودت قطعياً ممكن دگلدرد ؛ حال بوكه
 اوتهكى ايشم ؟ بر كرّه آنى ياپهيمده ...

« — قونقورد ميدانندن كچرسه كز پك اوزاق دگلدرد ؛ اورادن هان [انواليد]
 بولوارينه چيقارسكز .

« بو سوز گرچك ايدى اما بنجه حكمنسز بولنمسنه مبنى ينه رد ايتدم .

« — ماصه كزى ييارين گوندريرسكز ؛ ياخود ايلك ايشمى بيتوردكن صكره .

« — خير ؛ بو اويله بر مشترى ايچوندر كه شمدي عربه ايله بورادن گيتمش

اولوب ، ماصه يي ده آنجق بر ساعته قدر خانه سنه نقل اولنمق شرطيله آليور .

پارده سنى هان ويره جكدر ؛ پك ده خوش بر صورتده صايتيلشدر .

« — امكانى يوق .

« — سزه درت فرانق ويريرم .

« درت فرانق ! نه غنيمت ! بگا بعضاً بويله خدمت و سپار شده بولنان شو

آدمك صايتيشنده مانع اولميدجغم . بن كندوسنه :

« — هایدی، عجله ایدلم؛ فقط بکا قوللی کوچک بر عربه لازمدر .
 « — قارشومزده کی کراسته جی بونی بزہ عاریة ویره جک .
 « ... قاجیور، سزی ده دوشنیور وکندی کندیمه دیوردم که : اونه دیبه بیلور ؟
 مطلق پارمسنی اوره رق قاجمش اولدیغنی ظن ایدر . آه ! طوغریسی، سوروکلکده
 اولدیغ یوز کیلو ایله بونی قساوت بیله ایتیموردم . اوپله آغیر بر مرمر واردی که !
 نهایت واصل اولدم . اوتہ کیلر صبرسنلغه باشلا یورلردی ، بن آنلرک بنم یرمده
 اولملرنی گورمک استردم . ایش بو قدرله بیتمدی : ماصه بی یوقارو چیقارمق ،
 یرینه قویمق ، دارالاشتغالک بتون مفروشاتی آلت اوست ایتمک ایجاب ایتدی ؛
 « دارالاشتغال » تعیرندن ده آگلاشیلورییا ، ماصه بی آلان بر آرتیست ایدی . .
 هیچ بر یرده پاره بولمادیغنی زمان بودرلو فانتازیه لره پاره ویره جک آرتیستلردن
 بشقه کیمسه بولماز .

« الحاصل قوللی عربهمی سوروکلیه سوروکلیه، ایشته گلدم . بو عربه شمادی
 آشاغیده در . حتی بونی کراسته جی به بیله اعاده ایتدم ، خانه گزه عودتده او قدر
 تلاش ایدیوردم . سز ایسه گیتمش ایدیگز ! قپوجی بن چیقدقن صگره بی
 صورمش اولدیغکزی سویلیدی . فی الواقع همه حال صورمش اولدیغکزه اینانورم .
 وقوع بولان تأخرک نه معنی اشراب ایتدیگنی آگلایهماز ایدیگز . طوغریسی
 بنده کندی کندیمه خیلی تهوّر ایچنده ایدم . فقط بر ساعت ظرفنده درت فرانق
 قزانمق ، زیرا بو ایش ایچون بر ساعتدن زیاده زمان صرف ایتیه جکمی ظن
 ایدیوردم ؛ بر صاغرگی بر آی تختهلری سیلوب اوغهرق یدی فرانق قزانمقن
 ایسه !.. سز زویه گیتمکده اولدیغکزی سویلماش ایدیگز ؛ بنی مکتوبلر گوتورمک
 اوزره بعض کره پدرکڑک خانه سنه گوندرمش ایدیگز ، شمادی ده مطلقا اوراده
 بولنه جغکزی تخمین ایتدم ؛ عربهمی یا قالا یجه یگیدن یوله روان اولدم . ایشته
 آدانمده .. شمادی عربهمی اعاده ایدهرک آرقه لغنی آره یه جق و بر پارچه بر شی
 چالمدیغ ایچون یمکه حقم واردر .

سوزک بوراسنده شطارتله وارد اولوب بنم مفکرمدن بر آزل صیق صیق

گچمش اولان شو « چالمه » سوزی وجدانده بر عذاب نهانی گبی عکس انداز اولدی .
 بز، جنایت یگانه سی غلله سنه درت فرانق فضله گوتورمک اشتیاقنه مقاومت ایده مامکدن
 عبارت اولان شو بیچاره چوجق حقنده او قدر خفتپرورانه ویردیگمز حکمدن وجداناً
 محجوب اوله رق محافظه سکوت ایدیوردق . بزم آره مزده یالکمز پدرم دائماً تبریه ذمت
 ایدن بر آدمه لایق چهره شائقانه مالک ایدی .

— بر بارداق شراب آلورمیسکمز، ویقتور؟ دیدی .

— رد ایتک المدن گلمز، موسیو دوما! « پورتوس » کؤ صحتنه! مرمری ایله

برابر ماصه بی (مونپارناس) له البصرده آنجق او گوتوره بیلوردی !

(ویقتور) بو ایما ایله مؤلفلرینی طایمقده بولندیغنی اظهار و اثبات ایتدیگندن

طولایی غایت مغرور اوله رق، شراب بارداغنی دیکدی، النک ترسی ایله آغزینی سیلوب
 کچوردیگی گوندن ممنون اولان بر آدم طوريله سلام ویردرک چیقدی گیتدی .

مترجمی

حیدر ظفر

آلکساندر دومافیس

عودت

اشعار عهد شباب

ناظمی

هانریخ - هاینه [۱]

نامی ادبای عثمانیہ جہ او قدر معروف اولیان « هانریخ - هاینه » Heinrich Heine
آلمان معاصرین شعراسنک اڭ بیوکلرندن معدوددر . ترجمہ ایتدیگمز « عودت »
اسمندی کی اثر منظومی ایسه شاعرک قدرت و هویتنی پک واضح صورتده اظهار ایدن
مؤلفاتندن در . منظومه نڭ حاوی اولدیغی دقائق افکار و رقت و نزاکت حسسیات
و شدت میل و هوسات ترجمه ده دخی محافظه ایدیله بیاسهیدی، هانریخ هاینه نڭ آلمان
اشعار ترنیمه سنجه نه بیوک تبدلات و تجدّات گوستردیگی ظاهر اولوردی .

آلمانیاده مکتب خیالیون تلامیزی خیلی زمان قرون وسطانک الهامات صافدلانه سنی
عالمانه و صنعتکارانه یازلمش اشعاره قارشو سلاح مدافعه اتخاذا ایتشردی . لکن خیالیون،
یالکمز بو منظومات قدیمه نڭ صافیتنی اخذ ایدرلر و یاخود برطاقم مدعیات واهییه
آرسندد غائب اولورلردی . ناظم « عودت » ایسه اشعار عوامدن ساده لک ، وضوح
وصفوت گبی خصائص مقبوله استعاره ایدیوردی . قلوپستوق (Klopstok) ایله شیللر
(Schiller) ک وحتی (او هلانده Uhland) ک خطاب واستفهاملریله محتشم و مطمئن افاده لرینه
هاینه ده تصادف اولنمز . هاینه ، قیادن صو نصل فیشقیررسه حسیاتک ده قلبدن

[۱] ۱۷۹۷ ده [دوسه لدورفده] تولد ۱۸۵۶ ده پارسده وفات ایتشدر .

اويله فوران ايتمىنى استر . برده التزام ايتديكى بو سادەلك ، اشكال مختلفه هوساتى ارابه مانع اوليوردي . « عودت » ده مسرت ، كدورت ، اڭ صمىي مائر شفقت ومرحمت ، اڭ آجى استهزا وحقارت والحاصل هر نوع حسيات ، صاف وسهل برلسانله افاده اولنمشدر .

اثر ، آلمان ادبياتنجه نمونه تجدد عد اولنديغىچون آلمانلر عنندنه حازر اهميت مخصوصه در . عشق و محبتدهكى شهبه وترددى قلبك عدم اطميناننه ، شكواي قلبى هيچان افكاره بند ايدن رابطه اشبو اشعارك مطالعه سندن سهولته مستبان اولور . ايلك عشق و آنك بر اقدىغى هم آجى هم طاتلى بر چوق خاطرات ! .. اشته اترك حقيقى موضوعى و منظوماتك رابطه مكانيهسى ! . بوراده ايكي شخص واردركه ، سوداسنى تخطر ايدن اركك ايله سوديگنى اونودان قاديندر . مناظر ايام سالفه نه قدر انتظامسزجه گوز اوگنندن كچر . اولجه سويلان يرلر ، تقديس ايديلان محملر يگندين نه دلفريب اشكال آلتنده تصوير اولنمشدر .

مسرات عاليه و اكدار علويه تجليگاه اولان بتون بو عالم ، تكرار حادث اوله رق پيشگاهمزدن نه قدر منور و آشكار بر حالده گذران ايدور . « عودت » ده اڭ زياده نظره چارپان هوا وهوس و دائما تبسملرله برابر گورينان گوز ياشليريدر . حقيقت ، خيال ايله قاريشيور . دها طوغريسي آنك اوگنده غائب اوليور . فقط اول امرده بو خيالات ندر ؟ و بونارك توالى و تعاقبي نه پي گوسترمكدهدر ؟ وينلرندهكى رابطه ندن عبارتدر .

« عودت » ك ايلك پارچه لرى ، شاعر ك عنفوان شبانندن بر قسمنى كچوردىكى محلى تكرار گوردىكى وقت ابرازندن كندىنى منع ايدمديكى حسيات مغومه و مكدره پي شاملدر . شاعر ، ياردهسى ايچون مرهم بوله ميه جغنى پك ايو بيلديكى خسته قلبيله اورايه گيدر و كندوسنى بو اكداردن تلذينه سائق بر قوه خفيه نك تحت تاثيرنده قالور . دفع اكدار ايچون ترنم ايدر ، كندينه مناظر لطيفه ايجاد ايلر . بو محملر ك هر برى ابتدا انوار خورشيد ايله منور اولديغى حالده صكره فورطنه نك ظلامنه مستغرق اولور . ياد ماضى اڭ نازك لوايح اوزرينه نقاب سپاهنى آتار . « رين » نه رى

سواحلندە - شەرقىيلرى گەيجىلەرە يوللارنى شاشىردوب آنلرى ھلاک ايدن - لطيف بر
 دوشيزەيە بر نظر مودت والتفات ايله باقار . يوكسك بر محلدە ايلك بهار صباحنك
 لطافتى آره سنده باشنى بر آغاچ ساقنە طايپه رق اطرافى تماشا ايدر . نظر دقتى ، نە غلبەلق ،
 نە یشیل اخلامور آغاچلرى ، نە دە متبسم صحرا اوزرندە توقف ايلر . بر عسکر
 گورير که سلاحيلە اوينا مقده در ؛ آنك رؤيتى كندندە مؤلم تمنيات توليد ايدر . اوزمان
 سمعنه مشتكى صدار ايصال ايلر . قوريجينك گلبهسى انظارينه مدھش مناظر
 گوسترر .

مع مافيه بو ايلك احتساسات يرينه يواش يواش ماضينك دھا قطعى خيالاتى قائم
 اولور . او قدر مغموميت و مأوسيت ارانە ايدن ايلك منظوماتى اوان ماضينك لئان
 محبتنى مصور شارقيلر تعقيب ايدر . شاعر بزي شمال دگزي ساحلارينە گوتورير .
 كندوسيله برابر سوگيلىسى ياد ايتديرن هر محلى زيارت ايدر . جانانى كاه فورطنه لر ،
 سيسلر آره سنده ، كاه اقشامك نيم ظلمتى ايچندە بالقجينك اوى او كندە گورير . بوسياحت
 شاعرانە دوام ايدر . شەرە گيررز كه آرتق سوگيلىسى اورادە بولنما مقده در . اسكى
 يوللردن يورى يەرك ايوجە طانيدىغى بر خانە او كندە توقف ايلرز . بورادە يگيدن
 بر چوق خيالات يكدىگيرنى تعقيب ايدر ؛ فقط بودفعه ارين انهرى ايله دگزر ساحللىرى
 يرينه شەر ايله حلیم وساكن كويليلر گوزە ايليشور .

بو مناظر سكونپرورانە آره سنده شاعر چوجقلىغنى تخطرە قدر وارير . لکن
 بردنبرە سـودانك ايلك هيچانلرى ، تکرار ايلك مزاحمى ايله برابر رونمون اولور .
 بتون مأوسيت و افتراق اوانى حدتله و بعضاً آجى استهزالر و خنده لر ايله نقل ايديلور .
 بورادە شاعر ك فکرنجه حصوله گلان تحولات شايان قيدر . بعضاً « سالامانق »
 قادينلرني ، ترنم ايدن شن ، مستهزى بر اسپانيول طلبهسى بعضاً « ھال » دارالفنوننده
 جديات ايله متوغل آلمان شاگردى اولور . بو ائنادە رؤيادە نہایتنە رسيدە اولور .
 شاعر ك عاشق صفتنى آلدیغى حس اولنور . قلبنى ياقان آتشلر انظفاپدير اولور
 و كندوسنك سويلديگى گبى ، منظوماتى هوساتنك كوللرني قويه جق بر قاب حالندە

بولنور . اشته « عودت » نامی آلتندہ جمع ایدیلان شرقیلرک اساسی و غایه و رابطہسی
بودر . شمدی ده شاعری دیگلیلم . (۱)

۱

بنی حیفا بوگون بوغملی حیات
ینه ایتمکده غرقه ظلمات
بو حیاتم که آه بر دملر
بر خیال لطیف و دلپرور
آگا رونقده لطافت ایدی
صانکه دل مصدر مسرت ایدی
او خیال لطیف اوچوب کیتدی
بنی ظلمتله شکار ایتدی
نهدم اطفال قالسه ظلمتده
اوله من غصه دن سر آزاده
باغریشور هپسی نغمه ساز اوله رق
دفع خوف و هراس ایچون آنجق
بوراده بنده آه بر چوجغم
بی کس و غمپناه بر چوجغم
ظلماده ترتم ایلیورم
بگا بر بن ترتم ایلیورم
بو ترانهم دگلسه آهنکدار
اوقلسون لیک بنجه قیمتی وار
بنی اندیشه دن خلاص ایدیور
درد قلبم بو سایه ده گیدیور

(۱) ابتدا نظماً ترجمه ایدمک تجربه اولنمشه ده لطافت اصلیه محافظه ایدیله مدیگندن
! بالمجبوریه دوام اولنه مامشدر .
للمترجم .

ج ۲ ج ۳

بیلپور دل بو عملی حال ندر ؟
 بو تحملشکن ملال ندر ؟
 اسکی بر قصه نك بوگون یادی
 نیچون اولقده خشیتته بادی
 هوا راطب، ظلام شب ساری
 [رین] سکونتله اولده جاری
 صوڭ شعاعیله مهر غرب آرا
 طاغیرک ذروه سنده پرتوزا
 اوراده بر خیال پاکیزه
 گوییا اڭ لطیف دوشیزه
 جانشین بر اله حسن آسا
 رونق حسنی اولقدر بالا
 طارایور صیرمه زلفنی هر آن
 زیب زرتارینه نظر حیران
 دائما بر النده شانۀ زر
 دوش نازنده زلفی موج آور
 شرقی سویلرکه تتره در طویانی
 اوقدر دهشت آور الحانی
 کمیچی زورقیله عازم ایکن
 حس ایدر بر ملال تاب افکن
 گورمن آرتق اوکنده گردابی
 پیشگاهنده سنک بر آبی
 یالکنر طاغده کی خیال عجیب
 گورینور کندینه نظاره قریب

صاحبیله بو زورقی امواج
ایدر آخر بتون بتون تاراج
— ۳ —

آه قلبم مکدر ونالان
ینه گوگده فقط قر تابان
مایسک اڭ گوزل زماننده
نوبهارک فرحلی آننده
بن اسیر ملال و غمپرور
متکی بر درخت ساقنه سر
ناظرم پیشگاهمه دائم
طوردیغم یر جوانبه حاکم
تا اوزاقدن آقان کویک درهسی
نه قدر دلپذیر منظرهسی !
مائی رنگیله پک لطافتدار
روش نازی ملهم اشعار
بر کوچک طفل وبی غم و آزار
صندالیله ایدر یواشجه گذار
هم کچر ، همده شرقیلر سویلر
صوتی گوش جهانه شوق آور
اوتده بر نیچه گوزل یرلر ،
باغلر ، دلنواز مشجرلر ،
کویلر ، اڭ خوش چیچکلر ، انسانلر
راز پرور قراگلق اورمانلر
هربری زیب دیده حیرت
هربری بر بدیعه خلقت

بو لوائحدہ منجلی بیك رنك
 بو لطافتده صد هزار آهنگ
 گنج قزقر قوشوب چمنزاره
 چاشورلر سررلر اشجاره
 آسیابك غریب صوتی بگا
 نه حزین حسلر ایلور القا

قویو رنكلی بر قله اوزرنده بر نوبجی کلبهسی وار . قرمزى لباسلى گنج
 بر نوبجی استحکام اوزرنده طولاشیور .
 تفنگیله اوینایور ، گونشه قارشو پارلداتیور ، سلام طور یور ، نشان آلیور ،
 استردم که بر آتشدہ بنی بی روح یره سرسون .

﴿ ۳ ﴾

گیدوب اورمانلره بن آغلایورم

هرصدایه امید باغلایورم
 مرتفع دالده بر کوچك طائر
 شرقیلر سویلیور بگا دائر
 سسی نازك ، دله نفوذ ایدیور
 صانکه بر آب ، خوش آقوب گیدیور
 صانکه صورمقدهدر بگا نه ایچون
 بو قدر حزن ایچندهیم مشحون
 آه ای طائر سر آزاده
 صورمه درد سرین بو ناشاده
 آنی سویلر سگا پرستولر
 او حریم وفا پرستولر

قرلانغجلر ، سنك همشیرهلك اولان گوزل قرلانغجلر که ، سوگیلك پنجره لری
 آلتنده لانه ساز آرامدرلر ؛ سگا بونی سویلیه جکلر در .

گيجه رطوبتلى . فورطنه وار . گوکده نجوم گورنيور . اورمانك ايچننده ،
داللى حيشيردايان آغاجلرک آلتنده سكونته طولاشيورم .
اوزاقدن اورمان بکچيسنک اونده اوفاق بر ضيا پارلايور . لکن ضيا بنى
بوجهته جلب ايتمه جک ، اوراسى پک مغموم .

بيوک والدهنک گوزلرى گورميور . اسکمله سنه اوتورمش طاشدن بر شکل
گي غير متحرک وقورقونج بر حالده طوريور ، هيچ لقردى سويليور .
اورمان بکچيسنک اوغلى قرمزى صاچليدر . اوه گيدوب گليور . تفنکنى
ديواره آصيور و حدتله قهقهه لر قوپاريور .

ايپک بوکن گوزل قز آغلايور . کتاني گوز ياشلريله ايصالديور . آياقلى ديبنده
ايگليه رک باباسنک کوپكى يووارلانيور .

اشناى سياحتده بالتصادف سوگيتمک عالمه سنه - کوچک قز قرداشى ، باباسى
والده سنه - راست گلدیگم وقت بنى مسرتله قبول ايدرلردى .
بنم احوالى صورار ، ودرحال اصلا دكيشميوپ يالگز چهره مك براز اوچوق
اولديغنى سويلرلردى .

بنده خاله لرندن ، خاله زاده لرندن برچوق جان صيقيجى آرقداشلردن و طاتلى
طاتلى حايقران کوپکدن خبر صوراردم .
کذا او وقتدنبرو تاهل ايتمش اولان سوگيتملى ده سوال ايدردم . آنک حامله
اولديغنى جوانى ويرلردى .

بن ايسه آنلره تبريكاتى عرض ايدر و سويلملى برتسم ايله بيگلرجه ، بيگلرجه
دفعه لر آگا طرفدن سلام سويلملى علاوه ايلردم .

کوچک همشيره سى بردنبه حايقريردى : او قدر ساکن ، او قدر نازک اولان
کوچک کوپک بيومش و قودورمش ايدى . آنى « رين » نهرنده بوغمشلى ايدى .

کوچك بنم سو گيليمه بگزيور . باخصوص كولىگى وقت ، گوزلى طبق
آنك ، بنى بو قدر سفيل ايدن ، چشمان دلفروزينه بگزيور .

۷

بالقجينك اونده اوتوردق دگزه باقوردق . اقشام سيسيلى ترفع و سمايه
طوغرى تصعد ايدورلردى .

يواش يواش فنارى ياقديلىر . اوزاقده بر كمى گورندى .
فورطنهلردن ، كميلر ك قرديه دوشمىسندن بحث ايدورددق ، كميچيلردن و بونلر ك
دگز ايله سما آره سنده غلطان اولان حياتلرندن ، مسرت ايله مشقتدن متشكل
حياتلرندن قونشورددق .

اوزاق ساحلرندن ، شمال ايله جنوبدن ، و بوحوالیده ساكن غريب آدملردن ،
آنلر ك اخلاق عجبیه سندن بحث ايدور ايدك .

غانتر نهري ساحلنده انوار بسيمه و روايح لطيفه واردر . اوراده جسيم آغاچلر
چيچك آچار ، گوزل آدملر چيچكلر ك قارشوسنده سكونته ديز چوكرلر .
لاپونیاده باصیق باشلى قوجهمان آغزلى ، کوچك و چركين آدملر واردر .
بونلر آتش اطرافنده ايصينوب بالق پيشوريرلر ، صكره دوگيشور و حايقيرلر .
گنج قزلر اهميته بزي ديكلورلردى . نهايتنده هيچ كيمسه بشقه بر لقردى
ايمدى . گمى ده گورنمورددى . گيمه بك قراكلق ايدى .

۸

گوزل بالقجى قزى ، صندانى قرديه كتور . بنم يانمه گل ، شورايه اوتورده
ال اله ويروب قونوشلم .

او گوزل باشنى قلمك اوزرينه قوى ، هيچ قورقمه ! سن كه هرگون كندىنى
وحشى دگزه مستريحانه تسليم ايدورسك .

بنم قلم بتون دگز گيدر . طالعهلر ، قبالقلىرى ، فورطنهلرلى واردر . اعماق
قعرنده نه قدر قيمتلى اينجو خوابيدهدر .

۹

آی یوکسادی. طالعہ لری تنویر ایدیور. سوگیلمی قوللرم آرسندہ طوتیورم.
قلبلرمز برلکدہ ضربان ایدیور.

بو سویملی چوجغک قوللری آرسندہ ساحلدہ یالکیز باشمہ طور یورم.
« روزگارک ایگلتیسندن نہ ایشتم ظن ایدیورسک؟ نیچون بیاض الک
تتردیور »

— ایشتمدیگم روزگارک ایگلتیسی دگلدر. دگز قزلرینک شرقیسیدر.
او قزلرک کہ، بنم ہمیشیرہ لرمدر. و بحر محیط طرفندن بلع ایدلمشدر.

۱۰

روزگار حدتلہ اسیور، طالعہ لری شدتلی ضربہ لراہ قامچیلایور. طالعہ لردہ
ایگلیور، کوپوریور. آوازہ رعدی آگدیرر سسلر چیقاریور.
قرہ بلوطلرک تپہسندن سیلر، سیلردن یاغورلر آقیور. صانکہ اختیار
گیجہ، اختیار بحر محیطی یوتمق استیور.
بایقوش دیرگک اوستنہ قوندی. اوافق صیحہ لر، مشتکیانہ اینلرہ حایقریور.
درین اضطرابات طویور. و بر فلاکت وقوعنی اخبارہ حاضر لانیور.

۱۱

فورطنہ گتدیجہ آرتیور. روزگار ایصلقلر چالیور، ایگلیور، قیامتلقوپاریور.
کوچک کمی نہ قدر صالانیور. گیجہ ہم نشئہ لی، ہم مدہش. دگز قبارمش،
صودن جانلی بر طاغ تشکیل ایدیور. شورادہ مظلم بر موجه چاتلایور. اوتہدہ
طالعہ لر بر بیاض قلہ گی دیکلیور. دریندن فریادلر ایشیدیلیور. بن صیقجہ دیرکہ
یاییشہرق کندی کندیمہ « اومدہ اولسہیدم دہا ایو اولوردی » دیورم.

۱۲

گیجہ گلیور. سیس دگری احاطہ ایدیور. طالعہ لر گیزی گیزی شماتہ لر
چیقاریور. او وقت، اوزاقدہ، امواجک اورتہسندہ بر شکل ظہور ایدیور.

بو مالکە دريادرکه طالغەلردن چيقيور . قردهه بنم يانمده اوتوريور . بياض
اوموزلری ياری اورتولی برقعندن گورينيور .

بنی قوللریله قوشادیور و اینجیتته جک درجهده صیقيور :

— گوزل پری بنی چوق صیقيورسک !

« اوت سنی قوللرمله قوشادیور و حریصانه صیقيورم . سنک يانگده ایصینمق

استیورم . اقشام اوستی هوا نه قدر سرین »

فورطنه لی بلوطلرک تپه سنده قر رنگسزجه گورينيور . ای حسنه بدل اولمیان

مالکە بحر ! سنک نگاهک دها زیاده بولانق و راطب اولیور !

« دها زیاده بولانق و راطب اولیور ؛ ذاتاً رطوبتلی و بولانقدر ؛ چونکه دگردن

چیقارکن گوزلرمدە بر دامله صو قالدی ! »

بايقوشلر آجی آجی حایقیریورلر ؛ دگر قیالره چازپه رق پاره لنیور . سنک

ای گوزل دگر پریسی قلبک وحشی ضربات ایله متحرکدر .

« قلم ضربات وحشیانه ایله متحرکدر ؛ ضربات وحشیانه ایله قلم متحرکدر ؛

چونکه سنی تعریف ایده میه جک درجهده سویورم . ای بنی آدمدن اولان گوزل

عاشقم . »

۱۳

صباحلین اویگک اوگندن کچدیگم وقت سنی پنجرهده گوررسه م آه قیمتلی

چوجق بن نه قدر مسرور اولورم .

سیاهه یقین اسمر گوزلرکله قلبی اولچمک استیورمشسک گبی باقارسک :

ای چهره سی مغموم اولان یبانجی کیمسک ؟ نهک اکسیکدر ؟ ..

« بن آلمان ممالکنده معروف بر آلمان شاعری یم . اک مشهور اسملری تعداد

ایتدکلری وقت بنم اسممی ده یاد ایدر .

« بنده نقصان اولان شی ایسه آه ای سویملی کوچک ! آلمان ممالکنده بر

چوقلرندده نقصاندر . اک تحملسوز مزاحمدن بحث اولندیغی وقت بنم اضطرارمدن

دخی بحث ایدرلر . »

۱۴

غروب ایدن گونشك صوك شعاعيله دگر اوزاقدن اوزاغه پارلايوردى . بز بالقجى نك عزلتگاهى اوگنده اوتورمش ايدك . يالگز وصامت ايدك .
 سيس يوكسليور ، طالغه سكونت بوليور ، بايقوش برطرفدن ديگر طرفه اوچيوردى . سنك گوزلرگدن ايسه ياشلر ، عشق و محبت ياشلرى دوكيليوردى بونلرى سنك الكه آقيوركن گوردم . همان ديزلرم اوزرينه آتيلهرق و او بياض الك اوزرينه دوداقلرمى ياشدیرهرق گوز ياشلرگى اچيوردم . بو ساعتدن برو وجودم يانيور ؛ روحم هوسدن محو اوليور . بدبخت قادين ! بنى گوز ياشلريله زهرلدى .

۱۵

يوكسكده ، طاغك اوزرنده ، ظريف بر (شاطوا) گورينيور . اوراده اوچ گوزل قز اوتوريور . بن بونلرى سودم .
 - زهتتا - بنى جمعه ايرتسى گونى در آغوش ايتدى . بازار گونى نوبت « زوليا » نك ايدى . « گونه غوند » بازار ايرتسى گونى بنى اوقشايشلىرى آرمينده آز قالدى كه بوغه جقدى .
 مع مافيه صالحى گونى شاطوده ، بو اوچ گوزلك اونده ، بر ضيافت ويرلدى .
 جواردهكى قادينلرله ارككلر عربلر و آنلرله گلديلر .
 بگا گنجبه بن دعوتلى دگل ايدم . طوغريسى بونده پك بوزالاجه سینه حرکت ايتديلر ! خالهر ، خاله زاده لر بر برلرينه فيسلدايهرق ، بونك فرقنه وارديلر و كولديلر .

۱۶

افقك منتهاسنده ، سيسك ترسيم ايتديكى مشوش اشكال گي ، اقشامك نيم ظلمته مستغرق بر حالدده قله لريله برابر شهر گورنيور .
 سرين و خفيف بر روزكار ايرماغك قويو رنگلى سطحنى خلقه لنديريور . كميچى

بىم سىندالمە اوتورەرق كوركلارنى مطرداً تحريك ايدىيور. گوش شعاعاتى سىنە
ظلامدن بر كرە دەها قورتارەرق بگا اڭ زياده سوديكمى غائب ايتديكم محلى
ارائە ايدىيور .

۱۷

السلام! اى شهر عظيم وراز پروركه، مقدماً سوگىلىمى سىنە گدە محافظدايدىوردك!
سوئىلىك، قلهلر قپولر! بىم سوگىلم نرەدە؟ بىن آنى سزە توديع ايتشدم . شمدى
آندن سز مسئولسكز!

قلهلك قباحتى يوق . سوگىلم اشيا سىلە برابر شەرى بردنبرە ترك ايتديكى وقت
آنلر يرلرندىن قىملدانە مزلردى . فقط شەرك قپولرى برشى سوئىلكسزىن آنى
براقدىلر . بو گوزل سودازدەنك چىقديغنى گورەرك حيرتلرندىن آچىق قالدىلر .

۱۸

تكرار اسكى يولمدىن، پك ايو طانىديغى سوقاقلردىن گىديورم . سوگىلىك اوندىن
گىديورم . بوگون اوخانە، نەقدر محزون ومتروك!
آه! سوقاقلر نەقدر طار! قالدىرم نەقدر سرد! بگا اويلە گىديوركه
بو اولر اوزرمە چوكەجك . عجلە ايدىيورم وئمكن مرتبە سرعتلە قاچىيورم .

۱۹

بگا صادق قالا جغنه يمين ايتش اولديغى سالونە گىردم . مقدماً گوز ياشلرىنك
آقديغى يرلردە شمدى يىلانلر ك طولاشديغنى گوردم .

۲۰

گىچە سكونتلى . سوقاقلر سس سز . اشته سوگىلىم بو اودە اقامت ايدردى .
او خىلى زمان واركه شەرى ترك ايتدى . لکن خانە دائماً اسكى يرندە .
غريب شى! اورادە بر آدم آياق اوسقتى طوربور . گوزلرى سمايە منعطف .
آلام واططراباتى آرمسندە اللرىنى اوغوشدیرەمقدە . آى آيدىنلغندە بو آدمك بىن
اولديغى فرق ايتدم .

ای سن ! ای رنکسز و و طائف اللیل اولان آرقداش ! نیچون بوندن اول
بنی ینه بوراده بونجه گجه لر قیوراندیران بو مزاحم محبتی بویله تقلید ایدیورسک ؟ .

۲۱

بنم حالا یشادیغنی بیلدیگک حالدده نصل مستریحانه طوره بیلورسک ؟ حدتم
ینه اویانیور . و بویوندیریغنی قیرمق اوزریم .

اسکی بر شرقی واردر بیلورمیسک ؟ وقتیه بر گنج آدم اولمش . گجه یاریسی
سودیگنی آرامغه گلوب آنی مزاره گوتورمش .

گوزل چوجق ؛ بکا اینان . گوزل ، فوق العاده گوزل چوجق بن یشایورم
و بتون موتالردن قوتلیم .

۲۲

گنج قز او طه سنده اویویور . آی تتریه رک آگا نظر انداز اولیور . طیشاروده
اصوات و آلات موسیقیه [والس] هوالری چالیور .

بنم راحتمی بویله اخلال ایتمک استیانک کیم اولدیغنی پنجره دن باقوب گورمک
استیورم .

اوراده بر اسکلت طور یور . هم کان چالیور ، هم رقص ایدیور .

— مقدما بنمله برابر رقص ایده جگگی وعد ایتدیگک حالدده سوزگنی
طوتمدک . بوگون مزارلقده ا بالو ا وار . گل اوراده بر لکده رقص ایده جگز .
مدهش بر آرزو ، گنج قزی خانه دن طیشارو سوق ایدیور . هم شرقی سویلیه رک ،
هم کان چالهرق او گنده یوریان اسکلتی تعقیب ایدیور .

اسکلت کان چالیور ، رقص ایدیور ، ظیپلا یور ، کیکلرینی چاتیرداتیور . و اوتده
بروده قفا کیگیله آی آیدینلغنده مدهش صورتده مآثر احترامکاری ایفا ایدیور .

۲۳

بو قرا گلق خولیالر ایچنه طالمش ایدم ، آنک تصویرینی دقتله تماشا ایدیوردم ،
سوگیلمک شکلی قلدانغه و جانلانغه باشلادی .

دوداقلرینك اوزرندە شایان حیرت بر تبسم بلوردی . گوزلرندە حزن و کدر
یاشلری پارلادی .

بمده گوز یاشرم یناقلرمدن آشاغی آقدی . امان یاربی . آنی غائب ایتدیگمه
اینانه میوردم .

۲۴

آه بن ! بد بخت اطلس طماغی گبییم ! بر عالمی ، بتون بر عالم اكداری
طاشیقلمغ لازم . بن طاشینه میه جق شی یوکلنیورم . یورگم دائماً گوکسمده پاره لنمك
اوزره در .

ای کبر و عظمتله مالی قلب ! بونی استیان سنسك ! سن بختیار اولمق ، نهایت
درجه بختیار ویا اودرجه بد بخت اولمق استیوردك ، ای کبر و عظمتله مالی قلب !
شمدی ایشته سفالت مجسمه کسلدك !

۲۵

رؤیا گوریوردم . ماه یر یوزینه مکدر بر نگاه ایله باقیوردی . کواکب
محزون گورینیورلردی . رؤیامده سوگیلمك بولندیغی یوزلرجه فرسخ مسافهده کی
محلہ گیتدم . اوینی بولدم . نردباننك طاشلرینی اوپدم .
بو طاشلری که ، مینی مینی آیاقلری ولباسنك اتکلری آنلره اکثریا تماس ایتمشدی .
گیجه اوزوندی . گیجه صغوقدی . طاشلرده پک صغوق ایدی . پنجرهدن
سوگیلمك آی شعاعیله آیدینلنمش او چوق چهره سنك پارلادیغی گوردم .

۲۶

بونك گوز یاشی بندن نه استیور ؟ نظرمی اخلال ایدیور . بو اسکی گونلرک
گوزلرمده قالان بر یاشی اولمی .

بو گوز یاشنك بر چوق پارلاق آرقداشلری ده واردی که ، هپسی محو اولدی .
مسرات و مزاحمه برابر روزگار و گیجه لر ایله هپسی محو اولدی .
دریغ ! بزم عشقم بیله بوش بر نفخه گی طاغلدی . ای بگا اسکی زمانك
یادگاری اولان تک گوز یاشی سنده باری محو اول .

ماہ بیرنک خزان بلوطلردن چیقیور . مزارلغک یانی باشنده چوبانک اوی
تک باشنه و سکونت ایچنده طور یور .

والده دعا کتابی اوقویور . اوغلک گوزلری لامباده . یاری اویقویه طالغین
بر حالده بیوک همشیره اوزون صندالیدنک اوزرینه اوزانمش . اک گنجی دیورکه :
— یاربی ! بوراده نه قدر جان صیقیلیور ! باری برینی گتوروب کومسہلرده
بزده بر شی گورسدک .

والده اوقودیغنی حالده جواب ویرر : — الدانیورسدک . باباکی شورایه ،
مزارلغک قیوسنک یانہ کومدکلری گوندنبرو یالکز درت کشی اولدی .
بیوک قز اسر و دیر کہ : بن سزک یانکزده آچلقدن اولمک استمیورم . یارین
قوتک اوینه گیدہ جگم . او هم عاشقدر : هم زنگین .

اوغل بر قتمه قویاریر — اویج آوجی وارکہ دائما میخانده ایچمگہ گیدیورلر
آنلر آلتون یایمغی بیلیورلر . بگاده اوگرده جکلر .

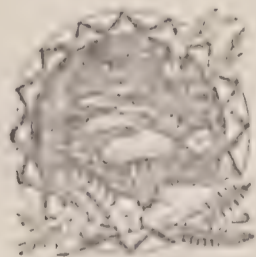
والده دعا کتابی آنک باشنه آتار و کتاب ضعیف یوزینہ چارپار — چاپقین
دیمک کہ قطاع طریق می اولمق استیورسدک ؟

بجرونک اورلیدیغنی ایشیدیرلر و بیاض بر الک کندیلرینه اشارت ایتدیغنی
کوریرلر . بو مدفون پدردرکہ، سیاہ رنگلی واعظ لباسیله طیشاروده طور یور .
(مابعدی نسخه تالیہده)

مترجمی :

عالیشان زاده

اسماعیل

هئيكور

حيات صميميه سي ؛ خصوصات شخصيه سي ؛ خصوصيات احوالى

هئيكور ك پدري آتنده فقير بر مکتب خواجه سي ايمش . فقط اصالتى ايله مشهور پك اسكى بر عالمه يه منسوب ايكن مقتضيات زمانه عالمه يي تارومار وافرادىنى فقر و ضرورته گرفتار ايلكله او صرهدن آتهدن - ينه سوق ضرورتله - اختيار

اغتراب ايدن آتھلى بر جماعت بدبختانه التحاق ايدرك [سيسام] جزيره سنه هجرت ايلشدر . هئيكور بو آطهده طوغمش .

تاريخ تولدى ، بر روايته گوره [قبل الميلاذ ۳۴۱] سنه سنك بدايتى ، بر روايته گورهده [۳۴۲] سنه سنك نهايتى در . [موسيو

آندره لهفدور Andre Lefevre] تاريخ فلسفه سننده [۳۴۱] سنه سنى معتبر طومش . [ماترياليزم تاريخى] نى يازان [آدولف

لانگه Adolphe Lange] ايسه هرايكي روايتى ، هرايكي تاريخى ده بيان ايتمشدر .

هئيكور ك ترجمه حالنده شو روايت مشهوردر : بر گون مکتبه كندوسنه يونان شاعرى [هزيود Hésiode] ك فلكياتى خواجه سي تدريس ايديورمش [۱]

مؤلفك (اصلاً هرشى قابوس دن طوغدى) ادعاسنى متضمن اولان مصراعنى [۱] اثر مذكوره مندرج اولان معلومات هپ اساطيرياته مبتنى در . و او زمان درس

كتابى آندن عبارت گي ايمش .

خواجہ سی ہیکورہ اوقوینجہ ، ہنوز اون درت یاشنندہ اولان بوخارقہ ذکا، بو نقطہیہ ذهنی طولاشدیرر . بویله کیفی اولهرق ، بلا محاکمہ (کائناتک مبدائی ، اصلی گبی) قبول اولنان بر زعمک حقیقتہ موافقتہ پکده عقلی ایرمدیگی ایچون ، جزئی بر تأملدن صکرہ « یا ، قابوس بالذات نرہدن کلش ؟ نهدن طوغمش ؟ » دیہ خواجہ سنی استجواب ایدر ؛ ذاتاً صرف خواجہ سی اولان بو آدمجگز - او زمانہ قدر اک بیوک فیلسوفلرک بیله خاطرینہ کلامش اولان - بوسؤالہ قارشو چوجغک دهای فوق العادہ سنہ حیران اولور ؛ و فقط بوکا جواب بولوب ویرمک ، اقناع ایتک کندی خرجی اولدیغنی دە منصفانہ آکلا دہرق فیلسوفلرہ مراجعت ایتسنی توصیه ایدر ؛ باشندن صاوار .

ہیکور پک کنج یاشنندہ ایکن (حقیقت اشیا) بی تجسس ایتکدہ کی ذوق - معنوی ایله نشوویاب اولمش ؛ فلسفہ نک موضوعنی آکلامش اولدیغندن ، [اوگرنمک !] مراقیہ بر چوق یرہ باش اورمش . لکن بو سؤالہ قارشو ویریلان جوابلر کنج فیلسوفہ قناعت بنحش اوله جق قدر معقول گورنمیجہ خواجہ لرینی ترک ایدرک ، آرتق کندی کندوسنی تربیہ ایتمگہ ، اوقوتغہ قرار ویرمش ، و حقیلہ دە موفق اولمشدر .

ہنوز اون درت یاشنندہ ایکن خواجہ نک معاونت علمیہ سندن مستغنی بولندیغنی آکلایان ہیکور ، بر مدت وطنی اولان سیسام اطہ سندن عصرینک مشہور فیلسوفلرندن بعضلرینک ، الہ کچورہ بیلدیگی اثرلرینی کندی کندینہ تتبع ایدرک بر طاقم مطالعات اولیہ سایہ سندن کندینی حاضرلقدن صکرہ قالمش ، جدی بر عزم ایله اکتساب معلومات ایتک ایچون آتہیہ کتمش ، او زمان تمام اون سکر یاشنندہ ایمش .

آتہیہ سیاحت ایتزدن اول ، [آناکساغور Anaxagore] [آرکھ لائوس Archélaos] [دیمقراطیس Démocrite] گبی مشاہیر حکمانک افکارینہ مطلع ایمش . آتہیہ گیتدیگی زمان ، اورادہ ، او وقت درس ویرن و [فلاطون] ک شاگردلرندن بولنان اقسہ نوقرات [Xénocrate] ی و [پامفیل Pamphile] ی دیکلہ مش

ۋالادريه فرقه سنك [۱] (Scepticisme) رېئىسى اولان مشهور [پىرون Pyrrhon] كى شاگردى اوله رق بر آز [پىثاغور Pythagore] مذهبىه ياناشان و خيليدن خيلى [ذيمقراطيس] مذهبىه ميال بولنان [نوزيفان Nausiphane] كى درسىنه دوام ايتشدر . ايلروده ، ئەپىكور كى اساس مذهبى تديقه حصر ايتديگمز باب مخصوصده بيان ايدى جگمز وجهله [ذيمقراطيس] كى ئەپىكوره پك بيوك تاثيرى اولمشدر . تربيه فكريه ده بو تاثيرى اصحاب تديقدن اولان مورخين [نوزيفان] اسناد ايدورلر . چونكه [سقراط] ، [فلاطون] ، [سقراط] ، [پروتاغوراس] گى ا كى مشهور فيلسوفلر ايله معاصر بولنديغى تاريخچه قطعياً مثبت اولان [۲] [ذيمقراطيس] [ئەپىكور] دن يوز ، يوز يگرمى سنه اول وفات ايتشدى .

موسيو آدولف لانگه ، [ذيمقراطيس] كى فلسفه سنه ئەپىكور كى ، آنجق

ايتش اولديغى اچون [Démocrite d'Abdère] آبدەرلى ده موقريت [ناميله تاريخچه سائر آبدەرلى فيلسوفلردن ممتاز اولمشدر . معاصرى اولان و غايت پسيست بولنان] ئەراقليت [Héraclite] كى آغلامسنىه قارشو ، گولمسيه مشهوردر . ئەراقليت دخى عين مذهبىدن [Ionique] ايدى . ذيمقراطيس دنيابى اوزمان ممكن اولديغى قدر طولاشمش و مبا . حثه ده مصر كهنه سنه ده غلبه چالمش . غايت زنگين ايكن ثروتى علم و سياحت اغورنده صرف وافنا ايتش . فقط مملكتنه عودتنده ترتيب و تركيب ايتديگى [بيوك اثر!] سايه سنده زياده سيه شهرت آلمش و ثروت ضايعه سنى تضعيف ايتشدر . آثارى هان محو اولمش گييدر . يالگز اوتوده بريدە آثار اسلافده ذكر اولمش ، نظر مؤاخذه يه آلمش پارچهلر ، حقنده كى روايتلرى تاييد ايدور . فضله اوله رق كندوسنك اسلوب افاده سى فلاسفه . عتيقه اچنده بوبابده ا كى مشهور اولان افلاطونه بيله غبطه بخش ايتش .

[۱] Scepticisme ديدگمز مذهب ، حكومه تردد و بيلوب بيلديكنده شهبه ايتكدن عبارتدر . اساساً اهل سنت بومذهبي [سوفسطائيه] ناميله ياد ايتديگى فرق ضاله نك اوچنجى صنفى عد ايدر .

[۲] Démocrite عالم انسانيتك ايتشدر . ديگى حكماى مشهوره اچنده فوق الغايه مكانت افكارى حائز اولانلردن برى در . ميلاد عيسادن تقريباً بش عصر اول يشامش اولديغى حالده فنون حالا افكار اساسيه سنى ، فرضياتى اكثر يتله تصديق ايتكده در . بو گونكى فنونك اساسنى تشكيل ايدن [جزء لا يتجزأ] فرضيه سى اهل سنت طرفندن قبول اولمش ايدى . اوسبيله حكيم مشاراليه حكما و علمائى اسلاججه معروف اولمشدر . اسمنى [ذيمقراطيس] شكانه قوبوب تعريب ايتشدر . كندوسى حكماى سببعده دن برى اوله رق ، مشهور اولان خسوفى خبرويرن [Thalés] كى تاسيس ايتديگى مکتبك [Ecole d'Ionie] مشاهيرنددر . [آبدەر Abdère] ده تولد

[نوزیفان] وساطتیه آگاه اولدینی ظننه پک میالدر . موسیو [آندره لوفدور] دخی بو وجهله دوشینور و علاوة دیورکه : [نیکور] [ذیمقراطیس] ک اعتقاداتی کندی افکار و اعتقاداتنه موافق گوردیگی ایچون قبول ایتشدر .

مشارالیه زماننده نه قدر فیلسوفلر و ارسه هپسنی افکاریله، آتاریله صحیحاً طانیمش . لکن عمومناک مسلکینی برچوق جهتندن ناقص گوردیگی ایچون هیچ بریسناک اثرینه اقتفا ایتامش . حتی کندوسنه و مذهبنه سار فلاسفهناک بو قدر شدتله طعن ایتسنده سبب ، معاصرینه قارشو گوستردیگی بو عدم تنزل ، بوسکوت اولمشدر . متأخریندن بعض غرضکاران ایسه بو عدم تنزلدن استفاده ایتشدر ؛ و کندوسنی تجهیله بونی هم وسیله ، هم دلیل اتخاذا ایتشدر . حقیقت حال ایسه تماماً بوناک عکسنه در . چونکه نیکور اک مشهور واک بیوک فیلسوفلرک اثرلرینی ، مسلک فلسفیلرینی حادّه تدقیقندن کچوردکن صکره نتیجه اجتهادی اولان مذهبنی میدانه قویتمشدر .

مشهور آدولف لانگه ، نیکورک مذهبنه تمامیه ضد بر مذهبک طرفداری *Idéalisme transcendent* اولدینی حالده کندوسنی گبی حقیقه طوغری و عالم بر حکیمه باقیشه جق صورتده بر انصاف و تدقیق ایله نیکورک هیچ بر وقت اکسلیه جک اولان شرف و حیثیتی مدافعه ایتشدر . حقیقت ! بو فیلسوف فنون حاضرناک اعتقادات اساسیهسنی میلاددن تقریباً اوچ عصر اول مجملاً بیان ایدرک شمدیگی مبنای معلوماتمزک دها اوزمان خریطهسنی چیرمشدر . ! نیکورک زماننده آتته اسکی حالی ، شمشعه اقبالی غائب ایتمگه چوقدن باشلامش ایدی . عالمک مرکز مدنیتی اولان شهر شهر اوزمان قاریشقلقلر ایچنده ایدی . اسکندر کیرک مستی مظفریتدن بردنبره بابلده وقوع وفاتی اوزرینه - ذاتاً حال احتضارده بولنان آتته بو دفعه - [آنتیپتر] ک ضربه تغلی آلتنده بسبتون ازیلش ، اولمش ایدی . اوزمانلر ارتداد ایله اتهام ایدیلهرک [Chalcis] قالسیس ا ه نفی ایدیلان و خیلی مدت محبسده عمرینک صوگ ساعتلرینی صایان حکیم مشهور آرسطو ایسه احتمالک چوقدن یوق اولمشدی . ایشته بوبله قاریشقلقلر ایچنده نیکور آتته و داع ایتش و عالمه سنه ملاقی اولق اوزره ایونی *Ionic* ایه گیتش ایدی . [۳۳۲ قبل میلاد]

بالآخره كوچك آسٲاده بولنان ٴٲٲكور اوٲلا (قولوفون Colophon) ده بر درس آچش و صكره لرى (مدلى) جزيره سنده تلقين علوم اشمدر ؛ نهايت شمديكى كليولينك قارشوسنده واقع (لاپسكى Lampsaque) شهرنده مدت مديده درس او قوش و (لانگه) نك روايته گوره اصل شاگردلرني بوشهرده قزانمشر . او وقت بو شمديكى لاپسكى بر دارالعلم گي ايش ، او شهره بر چوق فيلسوفلر گلوب گيدر مش ؛ بر چوق فيلسوفلرده اوراده طوغمش و اوراده يتشمشر . حقى تاريخ فلسفه خيلى مشهور اولان حكيم فاضل (استراتون Straton) (لاپسكى استراتون Straton de Lampsaque) ديه مشهوردر . بالآخره قطعى بر صورتده آتنيه عودتى (قبل الميلاذ ٣٥٥) سنه سنده دركه ، او زمان حكيم مشاراليه اوتوز آتى ياشنده ايش . آتندن آرتق بشقه يره سفر ايتماشر . اوراده بر باغچه ساتون آمش و شاگردلرني او باغچه ده اطرافه طويلايه رق تلقين حقيقتله امرار عمر ايشدر . كندوسى سكوتى التزام ايدر و دغدغه سياستدن تحاشى ايلر بر فيلسوف اولديغى ايچون عهد حياتى هر كس دن زياده بختيارانه بر صورتده گذران اولمشر . بر حكيم كاملث يكانه املى اولان ذوق وجدان واستراحت جنان ايله كندوسنى فوق العاده حرمتكارانه سون بر جمعيت ايچنده يشاديني گي ، اولور كنده ينه هر كس دن بختيار اولمشر . اوله جگى گون عزيز دوستى (هيرماقوس Hermachos) ه يازديغى مکتوب بو ادعائى اثبات ايده جك براهيندر . بورالرينى تفصيل ايتمزدن اول ٴٲٲكورك خصوصات شخصيه و خصوصيات حياتيه سندن بحث ايدلم :

ٴٲٲكور شخصاً گوزل ، وپك سويلى بر سيمابى حاز ايش . وجودى پك نحييف و تعرض اسراضه مساعد ايش . طور تكلمى فوق العاده جذبه دار و نازك ، افاده سى غايت واضح و شهباتى اوستى قپالى براقان شاعرانه ادردن بجانب ايش . آثارى هر نه قدر همان كلياً دينه جك درجه ده غائب اولمش ايسه ده ، بسبتون محو اولماش . (طبيعته دائر) يازديغى جمله آثار دن ايكى جلدى (هر قولانوم Herculanium) ده بولنمشر . فضله اوله رق ، يشاديني عصر دنبرو ، بعض سوزلرى ، افكارى ، مکتوب پارچه لرى مشهور (ديوزن لائرس Diogène Laërce) طرفندن ضبط

اولمش بولندیغی ایچون زمانمزه قدر واصل اولمشدر . ایشته اخلافه یادکار قالان
آثاری بوندن عبارتدر . فقط اساساً افکاری ، مسلکی ، تفصیلاتی ایله برابر
بزه انتقال ایتمشدر .

فنون قطعیه اڭ زیاده موافقیته ممتاز اولان وایوم هر فنه احکامیه حکمفرما
بولان بو مسلک بلکه بر پرده مبهمیت و مجهولیت ایله شمدی یه قدر مستور قالدجق
ایدی . فقط عالم انسانیتک اڭ فیلسوف شاعری و اڭ بیوک شاعر لرندن بری
اولان او قوجه [لوقره چیوس قاروس Lucrétius Carus] ناپیکورک مسلک فلسفیسنی
و افکارینی لایق اولدیغی مرتبهده تتبع و [طبیعت اشیا Dererum Natura] نامیه
مشهور عالم اولان اثر بی نظیری انشاد ایدرک ، استادینه اڭ شرفلی خیر الخلف
اولدیغی اثبات ایتمشدر . داستان حقیقت توصیفنه سزاوار اولان بو اثر سایه سنده
نپیکورک مسلکی تماماً اخلافه انتقال ایتمشدر . تاریخ تحولات فکریه یه بو همتی
ایله پک بیوک بر خدمتده بولان نپیکور و افکاری آگلاشلمشدر . ذاتنه ،
خصوصیاتنه تعلق ایدن معلومات دخی کندوسنک زماننده مؤاخذات فیلسوفانه یه
حصر غیرت ایدن معاصرینک روایاتی ایله بزه واصل اولمشدر . روایات مذکورهنک
ناقص اولسی محتملدر . فقط ناقص اولان تفصیلات تالیه در . اصل بزى مشارالیهک
خصوصیات احوالندن آگاه ایده بیله جک معلومات اساسیه مکمل و پک ،
موثوقدرکه [۱] بزم ایچون بو قدری کافیدر .

بوگون [لوقره چیوس] اڭ اثری بزى هر درلو مراقدن قورتارمش ، هر درلو
معلومات توضیحکارانه احتیاجندن وارسته بر ایتمشدر . بو اثر سایه سنده نپیکورک

علاماتی حس ایتسی اوزرینه آندن قورتلق ایچون
انتشار ایتسیله واقع اولمشدر .
اثری ، بیکلرجه آثاره مأخذ و موضوع بخت
اولمش برقیتمدار آنتیقه در . ترکیه ده اسمی بیله معلوم
دکدر . اوروپاده همان اکثر لسانلره ترجمه ایدلمش
و شرحلر یابلمش . کچنلرده ، فرانسه مشاهیر حکما سندن
و نپیکور مسلک فلسفیسنی تابعینی ایچنده سر آمدان
علمدان اولان موسیو [آندره لوفه ور André Lefèvre]
غایت سلیمس و واضح بر اسلوب شاعرانه ایله نظماً
ترجمه ایتمش و مؤاخذات فیلسوفانه جه مسلم اولان اقتدار
و وقوفنی اثبات ایده جک صورتده مطالعات مهمه یی
حاوی برده مقدمه ایله اجمال ایتمشدر .

[۱] [Titus Lucrétius Carus] -
[تیتوس لوقره چیوس قاروس] عالم انسانیتک یتشدیردیکی
اعظم ایچنده فرد طوغمش خارقه لر دندر . کندوسی
شاعر لک اڭ فیلسوفی ، فیلسوف لک ده اڭ شاعریدر .
میلاد عیسادن [۹۹] سنه اول طوغمش ، و [۵۵]
سنه اول وفات ایتمشدر . روایات موثوقه یه نظراً بو ذات
اختلال شعوره مبتلا اوله رق [طبیعت اشیا] نامیه
غایت مشهور اولان اثر منظومی Dererum natura
انتظام شعوری عودت ایتدکجه یازمشدر .

یازمسنده سبب زیاده سودیکی [شاعر مه میوسی
Le poète Memmius] کندی مذهبنه جلب ایله
قرانق ایچون ایتمش . وفاتی ، ینه اختلال شعور

مسلک فلسفیسى ، اسلافده مشاهیر حکمادان اڭ معروف اولانلرڭ كندن دها معروفدر . مملک هیچ بر فکر خصوصیسى یوقدرکه بو منظومهده فوقالعاده بر وضوح ، غایت عالی براسلوب شاعرانه ایله افاده ایدلماش اولسون . مسلك تفصیلاتیه مندرجدر .

اپیکورڭ آتینه یه تاریخ عودتنده بومملکت برباد برحاله ایدی . برطرفدن ماكدونیالی اسکندرڭ وفاتی ، و [آنتیپاتر Cruel Antipater] كڭ تغلبی ایله رابطه مدینت دیمك اولان آزادی وسعادت محو و برباد ایدلمش و شرف و حیثیت علیه بسبتون رخنهدار تزلزل اولمش ایدی . داخلده شورش ؛ خارجه مملکتی فقرالدمه دوچار ایدن محاربات متوالیه جمعیتیه ، ملتیه ، حاصلی هرشیئیه برضعف عمومی گتورمش ایدی . هر شیئك موازنه اصلیه سی بوزلمش اولدینی ایچون بالطبع ضایع ، علوم ، و فلسفه عالمندهده اوموازنه سزلك آشکار اولمغه باشلامش و بو حال ایسه عقل بشرڭ مناسبتنز یالپالریله ، نظر تجسسك انحراف زاویه لریله اگلا شلقده بولنمش ایدی . هله فلسفه بوندن یوز سنه اولکی شعشعه کمالی بو زمان بسبتون غائب اتمکه باشلامش ایدی . حقیقه ده ای یونانی نك اڭ شعشعه لی بر جولانی اولمقله ممتاز اولان ، سقراط و افلاطون ، دورلرنده واصل اولدینی ذروه کالین فلسفه بردنبره خضیض پستی یه دوشمشیدی . هر شیئی هرج و مرج ایدن وقوعاتك مناسبتنز تلاطمی هر نقطه نظر دن موازنه سزلكره باعث اولدینی ایچون بالطبع بوچالقانیتدن عالم افکارده کندینی محافظه ایدممامش ایدی . بوندن طولایی فکر وملاحظه ده کریوه ترده دوشمش ایدی . حاصلی فلسفه عالمنده عقلك شاشقینلغی دوری ایدی . بوشاشقینلق — تاریخ فلسفه نك مطالعه سیندن پك قولای اگلاشیله جنی وجهله — تردد لرله ، شهه لرله تجلی ایدر . اووقت ایکی کره ایکی یه حکمده تردد حاصل اولور . ذاتاً بو [لادریه لك Scepticisme] ؛ دها ذیمقراطیس زماننده یعنی ، فلسفه نك اڭ پارلاق دوری اولان [سقراط] [افلاطون] [پروتاگوراس] عصرنده باشلامشیدی . منتهای کمال اولان اودور برجهتندنده مبتدای زوال اولمشیدی .

[لدن] ی Chose en soi یعنی حادثات و مشهودات و محسوسات آئنده
 [نفس الامر] ی آ گلامق گرداننه دوشن عقل ، کندی بر قعر هیچی به آتمش
 ایدی . تردداتنه ، شهیدلرینه باشلیجه سبب بو ایدی . [نسبتی] براقش [مطلقیتی]
 آریور ایدی . حتی ذیمقراطیس بیله - نیکور یسمک بیوک باباسی اولان او قوجه
 ده موقریت بیله - بو عقبه یه اوغرامقدن تخلص نفس ایده مامشدی . اودخی سائر
 معاصرینی گبی زمان خسته لغنه دوچار اولمش ایدی . حادثات طبیعی نك آنجق
 محسوس اولدیغنی و آندن بشقه انسان هیچ برشی ادرک ایده میه جگنی بیلدیگی حالده یینه
 [نفس الامر] ی آرامقدن کندی آله مامش . وبالطبع آراددیغنی بوله مینجه [بولندمز]
 اولدیغنه قائل اولمش ایدی . « محسوساتمزك صحیح اولدیغنه شبهه یوقدر . لکن
 محسوسات هپ بر حساسه نسبتله اوله بیله جکندن ، حادثات محسوسه نك قیمتی البته
 نسبیدر . بونك ایچ یوزینی ! ؟ [نفس الامر] ! ییلمک قابل اوله میه جقدر . »
 دیمش ایدی . باقیلورسه بو نقطه ده ذیمقراطیس [بوگون متفکرین حکمانك ائ
 نفوذلیلرندن اولان] هربرت اسپنچر [Herbert Spencer] ك [l'Inconnaissable]
 [طانیله میان] یعنی ، حقیله معرفتی ممکن اولیان [فکرتنه عادتاً پارمقله طوقونمش
 اولدیغنی آ گلاشیلور .

ایشته لادریه مذهبك رئیس الرؤسای [پیرون Pyrrhon] ده موقریتك
 بو فکرنی میراث اوله رق آلمشدر . لوفدور تاریخنده دیور که : « اونو تماملیدر که
 کندی خواجهسی اولان [آناقسارق Anaxarque] وساطتیه [ده موقریت]
 و [پروتاغوراس] ه منتهی اولور . »

یوز سنه دنبرو [سوفسطاییه Sophistes] دیه مشهور اولان وایشلری ، کوچلری
 سوز خفافلغندن عبارت بولمان لافزنلرک گودزه لگندن اوصانمش اولان گنجلر ،
 نیکورک پک شاعرانه اولیان خطابتی واضح بولدقلری و قطعی اولان افکار
 واعتقاداتی معقول گوردکلری جهتله مشارالیهی بلاتردد استاد ایدنمشلر ایدی .
 طرز تقریرینك ، کندوسنه مخصوص بر ظرافت اسلوب ، فوق العاده بروضوح
 افاده ایله ممتاز بولنمسی سایه سنده اطرافنه آقین آقین سامعین طوبلانمشدر .

اسكندر كيرك وفاتى اوزرينه واقع اولان شورشیدن بالاستفاده برحسب-
منفعتپرستانه ايله هر كس ادخار منال اتمكه قويولمش بولنديغى بر زمانده ، ئەپىكور
آتنده ايدنديكى باغچەسنه اجلە طلابنى طوپلايهرق ، اڭ زياده دنياده غبطه ايديله جك
بر سعادت بختيارانه ايله عمر سوزمش و طلبه سايه مباحثه ايدرك وقت كچورمكله
متلذذ اولمشدر .

باغچەسنك قپوسنه شو جمله يي يازديرمشدى : « اى يبانجى ! بوراده گنديكى
ايو بوله جقسك . استراحت وجدان ، سعادت حقيقيه بوراده در . »
صحیحاً بو شرفلى جمعيتە هانكى بيكانه حقيقت داخل اولمش اولسه ، گيرمزدن
اول او قودينغى شو جمله نك مفادنى هيچ بر زمان تكذيب ايدەمامشدر . واصل
معناسنیده ايجرويه گيرديكى زمان فهم ايتمشدر .

ئەپىكورك والدهسى [بوگوجى ، سحر باز ، Magicienne] سوق ضرورته
[فالجى] اولمش ايمش . اوزمان صبى اولان ئەپىكور والدهسنك آغزندن ايشتديكى
خرافاتك عقل بشره اولان تاثيرينى مطالعه يه [شېهسز] مقتدر اولمامقله برابر ،
والدهسنه بووجهله وقوع رفاقتندن آز استفاده ايتمامشدر .

چونكه حافظهسنده جاكيير اولان او خرافاتى بالاخره تدقيق ومطالعه ايدرك
— حقيقتدن بى بهره اولان انسانلرك — ذهننى اڭ مهم تشبثاتنده بيله توجيه ايدن
اسبابى لايقيه آگلامش ، و بو تدقيقاتى سايهسنده فلسفهسنى هر درلو عقائد باطله دن
آزاده قيله ييلمش ايدى .

گنديسى ذاتاً حلیم و سكونت پرور بر حكيم اولديغى و بر آزده نحيف و حتى
مزمّن بر مثانه خسته لغنه مبتلا بولنديغى ايچون سياسيات دغدغه لرينه قاريشمامشدر .
فلسفهسنك ، حقوق انسانيه و آنك خصوصياتنه تعلق ايدن شعبهسى ، شعبات
سائرهنك مكمليتته نسبتله خيلى ناقص قالمشدر . بوبابده اڭ فوق العاده فيلسوف
آرسطودر . سببى ده بالطبع اسكندر گپى بر جهانكيرك هم مصاحبى ، هم وزيرى ،
هم ده خواجهسى اولمى در . بوگى ماموريتلر ، موقعلر ، حكيم مشاراليهه بالطبع
پك چوق حادثاتى يقيناً گوسترمش . و البته — باغچەسندن خارج اولان گورولتيلره

قولاق آسميان - ناپيكوردن زياده بوبابده معلوماتي آرتديرمشدر . فقط بونگله
ظن اولنسون كه ، ناپيكور ملكتنك منافع سياسي سني نظر دفته آلامش ، ملكتنى
سومامش ؛ ياخود حقوق سياسي نك احكام اساسيه سني آگاه اوله مامش در .
بالعكس بوبابده رقيه لريله برابر هر كس كنديسنك فوق العاده ملكتنى سوديگنه
متفقاً حكم ويريور . (لانگه) زياده سيه ناپيكورى حميت پرور گوستريور . كند-
يسنك صورت معيشتى ، ترجمه احوالى ، ملكتنه فوق العاده محبتى اولديغنى ذاتاً قوياً
اثبات ايديور .

ملكتنك اميد آتيسى اولان كنجلى ناپيكور اولاد اينميشيدى . عمرينى تاميله
طلبه سنك تربيه فكريه سني حصر وفدا ايتمش واصل اولنمامشدر . ذاتاً بوگا نخافت
وجودى مانع ايدى . طلبه سني نه درجه لرده محبتى اولديغنى عادتاً متواتر اوله جق قدر
معلومدر . بر قحط اثناسنده ماملكنى . ارزاقنى تاميله شاگردلرى بيننده تقسيم ايتمش ؛
وبالآخره اوله جگنى آگلاديغى زمان باغچه سنيده طلبه يه ميراث براقش ايدى .
مدت مديده (اسكندريه مكتبنك تاسيسنه قدر Ecole d'alexandrie) نيچه نونهالان
علم و فلسفه يه منشا اولان او باغچهده استادك نامى حرمتله ، شرفله يادا اولنمش ايدى .
اخلاقنه كلنجه : اصل ناپيكوريزمك ماهيتنى كندى بالفعل اثبات ايتمش
و نمونه امثال اولمش ايكن غرضكاران اخلافى كنديسنك فضائل ذاتيه سني
اونودوب بى ادبانه افتزال ايتمش و ناپيكوريزم اى تاريخچه معلوم اولان سو تفسيره
او غراده رق ، هر درلو رذالت سفاهتپرستانه و ذوق پرورانه يه فضيلتك ذوق معنويسنى فدا
ايدن تنبورلره رذائل اخلاقى مشروع گوستره جك بر قوت ويرمش لر . عجباً
ناپيكور بويله ميايدى ؟ بونى كندى معاصرلرندن ورقيبى اولان ا فضيلتلى زنون
Zénon le vertueux ا ك مسلكنه تابع بولمق حيثيله مسلكداشى اولميان ا سندهق
Sénèque دن استيفضاح ايتليدر : خصوصات ذاتيه سنيه دابر تفصيلات و بعض معلومات
ويرن (سندهق) قناعتنكارلغنى تعريف صددنده ديوركه : « كنديسنه گونده بر آچه
(اوزمان ا ك از قيمتى اولان بر پاره) هر وجهله كفايت ايدردي . »

ناپيكور حقيقت هر كس دن دهها قناعتنكار بر صورتده امرار عمر ايتمش و ا ك

بيوك آدملىرىدە بىلە درلو درلو طرزلىرىدە تېجلى ايدىن (خىرىس نىفس) ى يىگە -
 بىلىدىگىنى ، ھىر درلو لىدايدى مادىيەدىن ، ھىر درلو آرزو وانترىقىلردىن - حىقىقە و طىبىعە
 - مستىغنى بولمىسىلە اثبات ايتىشدر .

ذاتاً نخافت وجودى اذواق مادىيەنىڭ استىلزام ايدەجكى مصادىرىدىن كىندىسىنى
 مستىغنى قىلىش ايدى . اخلاقىچە مەتاتى او درجەدە ايدى كە ، اسىر اضطرابى اولدىغى
 خىستەلغىڭ (عىفونت امعا و مزمن بر الھاب مىئانەدىن وفات ايتىش) آلامنە قارشو
 ذرە قدر شىكايت شويىلە طورسون ، چەرمەسەندە براشمىزاز بىلە گوسترمامشىدى .
 بو قدر طاقتسوز اضطرابە ، آلامە قارشو فوق العادە بر سىكونتە گولر يوز گوستىرر ؛
 شايان حىرت و تحسىن بر مەتانت اظھار ايدردى . عمىرىنىڭ نەھىتلىرىنە طوغىرى ا كثر
 ساعاتى آلام مادىيەنىڭ اضطراباتى ايلە گذران ايدىن نەپىكور اختیارلغىنى پىك بختيارانە
 كچورمىش ايدى . عمىرىنىڭ صوك گونلرنىدە ، كىندوسنە مەھبىت فوق العادەسىلە تارىخىدە
 شەرتىشعار [لەئونتيوم Léontium] ك مودتى و رفاقتى ايلە تسلىت ياب حضور اولمشدر .
 بو قادىن مىشار الھىڭ تلامدەسەندىن ايدى . مەلومات فوق العادەسىلە حسىن و آن
 و ظرافتىلە شەرت بولمىش بر نادرە زمان ايدى . « يازار ، اوقور ، و دوشونە بىلور
 ايدى » بو قادىننىڭ استادىنە قارشو كىزلىھەمدىگى حرمت و مەھبىتى بەغىز مورخىن
 مەغنىدار گورەجىك قدر شەھلى بولمىشلىر . حتى بو نازىك و دلبر فىلسوفىڭ استادىنە
 اولان مەھبىت فوق العادەسىنى ، سار رىققاسنىڭ كى گى اولمىدىغىنە حكىم و ىرمىشلىر .
 عىجا [لەئونتيوم] حىقىقە نەپىكورك عاشقەسى ، ياخود مەشوقەسىمى ايدى ؟ بويىلە بر
 سۇالە قارشو [لوفەور Lefèvre] « قىطىت ايلە دىگىلسەدە ، او زمانىڭ عاداتىچە
 مىحقق اولان مبالاتسىزلىغە بنائاً احتمالاً و تصدىقأدە جواب و ىرىلە بىلور . » دىور .
 فقط شونىدە علاوہ ايدىور كە : ھىر حالدە مومى الھانىڭ نەپىكورە (استادى اولدىغى
 اچون) بر حرمت مخصوصەسى ، بر مەھبىتى اولمىسى طىبىعىدر . بو كىفىتى ، بر ظىنى
 تائىد ايدەجىك قدر قوى بر دلىل اولمىق اوزرە قبول ايتامىك دھا مەعقول اولسە
 گرىك ! مخصوصا كە ، مؤاخذات تارىخىيە ، مومى الھانىڭ رىققاى مىسلىكىدىن گىنج
 و ياقىشقىلى [مەترودور Métrodore] ە دلدادە اولمىسى حىقىقە مەقرون گوستىرىور .

مومی الیہانک ایکی چوجغناک دە [مەترودور] ایله واقع مناسبات عاشقانه سندن متولد اولدینی ناپیکورک وصیتنامەسی مانندن آگلاشیلیور .

[لوفهور] تاریخ فلسفەسینک [۱۵۲] نجی صحیفەسیندە شویله حکم ایدیور :
« [لئونتیوم] ایکی اولادینی [مەترودور] دن قزاندى . بو چوجقلىرى استاد پیر [Vieux maître] پک آشورى بر محبت و شفقتله سوردى . حتی وصیتنامەسیندە اسملرینی ذکر ایله توصیه ایلشدر . »

[ناپیکور] میلاددن [۲۷۰] سنه اول ۷۱ یاشیندە سویملی بر اختیار اولدینی حالده وفات ایتشدر . وفاتیندن اول کوله لرینی آزاد ایدرک رضالرینی تحصیل ایتش و باغچەسینی شاگرداننه ترک ایلشدر . اوله جگی گون عزیز دوستی [نەرماقوس Hermachos] ه خطاباً یازدینی صوگ مکتوبی ، قدر شناسان اخلاف صاقلامشدر ؛ بو گون اک قیمتدار ال یازولرندن اولمق اوزره محفوظدر . مکتوبک مؤداسی شودر : [عیناً و حرفیاً ترجمەسی] « عمرمک صوگ گونی اولان بو مسعود گوندە سکا یازیورم . امعا و مثانه دمدن تصوورک خارچندە بر زحمت چکیورم . لکن ، بو آلام مادیه قارشو - کشف و بیان ایتدیگم حقایقک دلائل قطعیه سنی یاد ایدرک - عقلک مسروریتنی مقابل طوتیورم . سکا . مەترودورک چوجقلىرى توصیه ایدرم . گنجلاگکده فلسفە ایچون ، بنم ایچون واقع اولان علاقه و رابطه گە یاقشە جق صورتدە ، بو - بر خدمت ودقت - اوله جقدر . » ایشته مدت عمرینی تلقین حقیقتله امرار ایدن حکما و فلاسفه قدیمەنک - بوگونکی فنون و علوم نظرندە ! - اک سرفرازی اولان ناپیکور ، بو وجهله مسعود و بختیارانه بر عمر سورمش ؛ و صوگ مکتوبنک مفادیندە آگلاشلا یغنه گوره اولور کندنده استراحت وجدانندن امین اوله رق اولشدر . کندوسی متخلق اولدینی خصائل برگزیدە ایله نزاکتی سایه سندنە ، حلم و اعتدالیله هر کسک گوگانی تسخیر ایدە ییش ، هر کسی اطرافنه طویلا یه ییشدر . مدت عمرینی چالشقله ، تدقیقات علمیہ ایله ، تلقین حقیقت و تعلیم فن و حکمتله کچورمش و اوج یوز جلد و یا جزؤ اثر یازمشدر .

مشار الیہک آثارندن آنجق بر قاچ مکتوب پارچەسینله [طبیعتە دائر] دیه

يازديغى مجموعه معلوماتك آنجق [هرقولانوم Herculenum] ده مؤخرآ كشف اولنان ايكي جلدى بولنديغى بالاده بيان اولنمش ايدى .
 موسيو [لوفهور] تاريخنده، اوچ يوز جلد اثر يازديغى موثوقاً روايت ايديور .
 ديگر طرفندن ده ماترياليزمك اك مشهور رقيبلىرىندن و فقط [تاريخ فلسفيىنى] هر كس دن اول وگوزل و بى طرفانه يازمغه موفق اولان مورخين فلاسفه عصر دن [آدولف لانگه Adolphe Lange] بو بابده ده ئەپىكورى كيمسه كچه مامشىدى .
 ئەپىكور اسكىلرده اك چوق اثر يازاندر . ديور . يالگىز زەنونك شاگردى و ئەپىكورك معارض و معاصرى [قريزىپ Chrysippe] عناد ايتدى، ئەپىكور دن دها زياده اثر يازدى . فقط بو بريكينك آثارى يالگىز كندى افكارينك خزينهسى اولديغى حالده [قريزىپ] ك آثارلى روايتلر ايله لزومسنر استشهادات ايله مالى بر قرق انبار و رابطهسنر برهرج و مرج افكاردر . حال بوكه ئەپىكورك هر سوزى منحصرآ كندينكدر . هر نه بيان ايتديسه كندى فكر و اعتقاديدر . حتى هيچ كيمسه نك فلسفه سنه تابع اولمامش، كيمسه نك ده اسمنى ذكر ايدرك ادعاليينه ديگرلر ينى دليل طوتمق استه مامشدر .

قريزىپ ايسه يالگىز ئەپىكورى كچيم، اوقاچ جلد اثر يازمش ايسه بن آندن برقاچ جلد زياده يازمىم ديه التزاماً قاره لامشدر .

رضا توفيق

ژيب

[نغو دو لاسومنده مندرج مقاله در]

آثار قلميه سنی [ژيب] ناميله امضالیاں صاحبہ قلم آره صره :

« پارسده ، موسیو ژيب » [۱]

طرزنده معنون و محرر مکتوبلر آلمقده در .

حال بوکه اسملری معلومنز اولیاں بو مکتوب صاحبلرینه موسیو « ژيب » ك
بر قادین اولوب « نویی » ده مقیم بولاندیغنی خبر ویرمك فاندیدن خالی اولمسه
گر کدر . بونی ایشیدنجه بعض هرزه گو اختیار قادینلر شویله دیرلر :

— اویله ایسه ، عادی بر محرره ! بر محرره مغروره !

— خیر ، مکمل بر قادین که ، دنیاده حقیقی اولیاں شیلرک هیچ برینی نظر اعتماد

واعتقاد ایله تالق ایتمز ؛ دلیندر مقاله لرینک هیچ برینی بر اثر معجز اولمق اوزره
اعلانه تنزل ایلز .

— یاخود بر غزته جی !

— عفو ایدرسکمز ؛ پک بیوک بر قادین که ، شمدی کندوسنی شوراده نام

حقیقیسی ایله تقدیم ایتکلگمه مساعده ایتسنی کمال احترام ایله رجا ایدرم : (مادام

لاقونتس دومارتل دو ژانویل) « ژيب » انگلتره مشاهیر حکایه نویسانندن

(چارلس دیکنس) ك « داوید قوپرفیلد » عنوانلی روماننده کی گوزل مخلوقاتدن

برینک اسم مخصوصیدر که « شوپنهور » آنلری نوع بشرک فوقنده تالق ایدیوردی .

[۱] الیوم فرانسده قلميله حائز اشتهار اولان سر افرازان نسواندن قونتس دو مارتل دو ژانویل درکه
(ژيب) نام مستعاريله امضای آثار ایتکده در .
للتابع

بو ادیبه محترمه نك ادبیات خصوصنده تمایلات ترجمیهسی سانشات و مصنوعات حقیقیه تعلق ایتمکده در . [زولا] یه حرمت عظیمهسی اولدینی گبی [مویاسسان] حقندهده تقدیرات مخصوصهسی واردر ؛ آنك نظرنده بو عصر ك ا ك گوزل رومانی نور سیدگان ابدان « پول هر ویو » نك [مضمورات ذاتیه] نامنده کی اثری اوله رق ، بوگا بر « اعجاز پاره حیات » عنوانی ویرمکده در .

ایکی جنس مخلوقان دن متنفر در :
بری کویلیلر - که نروده گورسه
نفرت مخصوصه ایله تلقی ایدر -
دیگری ده خود پسند ادیبلردر .
مثلا : « او درجه صاراردی که اوتور -
مغه مجبور اولدی . » یا خود : « قافه -
ریشك تراچه سنه اوتورمش اولدیغم
حاله جویبار بشرینك بولوارلر
بوینجه اینوب چیقمسنه نگران او -
لیوردم . » طرزنده شیلر یازان بر
طاقم تصادفی ادبانك تحمل فرسا اولان
عادیلگنه هیچ تحمل ایدمیز . هر کس
بیلور که ، تاریخ قدیمده مذکور اولان
« اردن » نهرند برو هیچ بر جویبار منبعنه
طوغری رجعتی اختیار ایتماشدر !

ژیب

ژیب ، الیوم آقاده می یه داخل

بولنان « ژول لومتر » دن مقدم « ژورژ ..... » ی [۱] (نام دیگرینی ده سویلکدن
نی کندوسی منع ایتدی .) مستهزیانه تزییف و مؤاخذه ایتش ایدی .

[۱] عوامپسندانه رومانلرینك بر قاجی لسانمزه دخی ترجمه ایدلمش بولنان [ژورژ اونه] درکه
ارباب مؤاخذه وبالخاصه مؤاخذه شهیر [ژول لومتر] طرفندن مؤاخذات شدیدیه گرفتار اولمشدر .

چو جقلره و عملیه پرستش ايدر ؛ اطرافنده دائماً پك چوق چوجق بولمق اوزره امرار حيات ايتديگي جهته آنلك هر درلو سرار معصومانه لرينه واقفدر . اڭ خالص دوستلرى (قلىشى) نك پاچاوره جيلريدر . آنلره دفعات ايله چاشير ، پاره ، مأكولات و اطعمه گوتورمشدر ! كوچك « مازاس » گابهلرينه دفعات ايله گيروب چيقمشدر !

(ژيب) اڭ اسرار خصوصيه سنه متعلق بر شى اوگرنك استرميسكز ؟ . بر تونل آلتدن ممكن دگل كچه مز . بر گون كندوسنى شمندوفره راكبا (پر - لاشز) بايرى آلتنه گوتورمك آرزو اولندى . آز قالسون قپوي آچهرق وجودينى يول اوزرينه آتجقدى . مطلقاً بو سفر مدت حياتنده ايلك دفعه اولمق اوزره نشئه و شطارت عموميه بيجانه طورمش ايدى . سياحت ايتديگي زمانلر تونل آلتدن كچمامك ايچون اكثريا طوغرى يولى براقهرق اوزون اوزون طولاشمغه مجبور اولور .

ينه بوگا مائل اولمق اوزره شايد كندوسنه بر فقيرك آدره سنى اعطا ايدرسه كز واقعا اورايه گيده جگنى وعد ايدر اما تعريف ايتديگكز گلبه فقيره طيرمانمق ايچون بر اوچورومه ناظر بر مرديون اوزرينه چيقمق لازم گلوب كلدیگنى ده صورت مخصوصه ده سؤال ايدر .

سواريلك ايتديگي زمانلر حيوانك دوشمندن متولد قضالردن ماعداسى آنى تدهيش و اخافه ايمز . حيوانك دوشمسنى تسهیل ايتديگى ايچون تخته قالديرملردن تنفر ايدر .

بتون محصولات قلميه سنى كمال شدت و فوق العاده عدم صيانت ايله سنجيده ميزان حكم ايدر . ديركه : « واقعا ، هيچ قيد و انديشه ايتمكسيزين ، پك فنا اولماق اوزره ايجه شى وجوده گتوردم ؛ فقط دها كافي درجده چاليشيش ، اكال وظيفه ايدلمش صاييلماز . » صكره سركش بر مکتبلى قزه ياقيشان طور خفيف و سربستى ايله شو سوزى ده علاوه ايدر : « نه ياپهيم ؟ ققامى پارملك المدين كلز . »

مساعی ذهنیه سنک قسم اعظمی « یکانه فائده لی شی » اولق اوزره توسیم وتلقی ایتدیکی یاغلی بویا رسمه حصر ایدر . صاقین ، کندوسنه « شانزده لیزه » سالونندن (رسم تشهیر کاهندن) بحث ایتدیگر : « آتک سویه شرف و اعتباری پک متزلدر ! » جوانی آیرسکز .

یالکز اوچ هنور رسام آنک نظرنده مظهر عفو و رغبت اولمقده در : (هاری مارتن) (رافائل قوللن) (باشه) هیچ سومدیکی ، خوشلانمدیغی (شانزده لیزه) سالونتی کمال حقارتله موضوع بحث ایتدکن صکره غایت تحف بر تواضع ایله علاوه : « احتمال که آنلرده بندن هیچ خوشلانمزلر . » دیر . « شان دومارس » ده ایسه آنی قول آچهرق قبول ایدرلر .

استرسه کز براقلمده ترجمه حالی بالذات نقل ایتسون ؟

— ۱۸۵۰ تاریخنده تولد ایتدم ...

— نصل ، مادام ، یاشگری سویلیورسکز ها !

تعجب و حیرت واقعه مه کوله رک سوزینه دوام ایدیور :

— « موربهان » ده « سنت — آن — دوره » جوارنده « قوتچال » شاتوسنده

دنیا به گلدیم . بش یاشنده ایکن سفیر موسیو (دوباقور) ک همشیره سی و بنم بیوک

والدهم اولان مادام (دوبونویل) نزدنده اقامت ایتک اوزره « نانی » یه گیتدم :

ایشته (طایران) ک خاطر اتی بوراده قارمله صورتیله قوییه ایتدم که ، بو خاطر اتک

موسیو (دوبروغلی) معرفتیله نشر اولنمی خیلی ایقاع مناقشات ایتمشدر .

« لورمن » ده آلتی آی قدر وقت کچوره رک قیشین پارسه گلیوردق . بن اوزمان

(ساقره - کور) ده تحصیل ایله مشغول بر شاگرد خارجی ایدم .

۲ کانون اول ۱۸۶۹ تاریخیه ازدواج ایتدم . قرار کاهی یگی باشدن

تبدیل ایتدم . زمانمی (نورماندیا) ده کچوردیم . ایشته قرویلره بوراده خصومت

و عداوت باغلامدم . (سن - تنفریور) ایالتک کویلولری مدهش درجه ده شایان

نفرت آدم لردر. پروسیالیلر حقننده کی معامله لری، فرانسنرلر حقننده کی معامله لرندن چوق اعلا ایدی .

یازو یازمغه ۱۸۸۰ تاریخنده باشلادم : « لورهن » ده مقیم ایدم . بر طاقم ذوات رسمیه ایله بر خیلی آو مراقیلیرینی سفره مده جمع ایتمش ایدم . بوصورتله ایتدیگمیز آقشام طعامی اودرجه غریب و عجیب اولدی که ، حتی گوکلده آندن باقی قلان تحسستاتی بریره قید ایدیویرمک فیکری وارد خاطریم اولدی . بناءً علیه حاصل اولان مسوده بی (مارسلهن) ه گوندردم که ، بنی هیچ طانیقسنزین غزته سینه طبع ایتدی . بر بچق سینه قدر بووجهله (وی پاریزیهن) - پارس معیشتی - عنوانلی غزته یه معاونت تحریریه ده بولندم . بو ائزاده (لورهن) ده کی شاطومی صاهرق (نویی) ده آرامگیزین اولدم . قوناغمک اطرافنده کی (پارق) واسعدر ؛ چوجقلر فریح و فخور اوینامقده درلر . بن گوندز رسم لوحه لر مه ، گجه لری ده کتابلر مه چالیشورم . ساعت صباحلین اوچ ، اوچ بچغه کلدکجه هیچ بر وقت او یقویه یاتم . طقوز یا خود اون راده لرنده آتمه بینه رک نباتات باغچه سی جهتمدن (بولونیا) اورمانه گیره رم . یگانه تنزه و تفرجم بوندن عبارتدر . ساعت بشده بعض کره ، بعض محبه لرمی زیارت ایدرم . یازین (نورماندیا) نک آشغی جهت لرینه طوغری کیدرز ؛ اوراده زمانمی اوفاق برکمی ایچنده کچوریرم که ، هیچ دوریلز . خارق العاده بریلکنلیدن عبارت اولان بوگمی سکر سنه دنبرو طیانوب کیتمکده در . ذاتاً دوریاسه نه اهمیتی وار ؛ انسان یوزمه بی ده اوگرنلی دکلیدر ؛ صباحلین آتمه را کبا دکز کنارینی گزرم ؛ (لانفرون) گوزل ، اوفاق بر مملکت ! (لوق) بر باد ، ایچنده هیچ بر گوزل بنا یوق . (لیون - سور - مر) ایسه (اوژ) وادی پر برکتک کنارنده کائندر .

(مارسلهن) ایله طانیشدیغمز زمان بندن طشره ارسالاتندن بشقه اثر استدی . بنده (بوب) ایله (اطراف ازدواجده) عنوانلی اثر لرمی ویردم . بر طاقم آدم لر بونی سوء تلقی ایددرک ، بنم جمعیت بشریه بی چاموره طوغری سور و کلکده بولند . یغنی سویلدیلر . بن ایسه نه گوردم ایسه آنی یازدم .

(ره فوده دؤمؤند) ده « اوفاق بر سودا » و « مادمازل نهو » عنوانلی

اثر لرمی ویردم . یاربی ! مدّت عمر مده اختیار ایتدیگم اڭ بیوک بلاهت بودر . واقعا (برونیتیر) لطیف بر آدمدر اما، آنک یانی باشنده صرف بدلا بر حریف وار . (۱) شمديکی حالده (تان) غزتهسنه یازیورم . سنزه برشی دها سویلیهیم که، بگا یك غریب گورونیور . بن بر چوق مکتوبلر آلدیم ، بر چوق وقعهلر کچوردیم . شرقی پروتستان ایالتلرندن بگا « مطلق بر سائر فی المنام اولدیغیم ، یسلم نه » یولنده شیلر یازیورلر . ساده بو صباح کافهسی « موسیو » ژیپه ارسال ایدلمش اون قدر مکتوب یاقدم . تحقیقات و تزییفات اعتباریله جدا ثمره دار و ثمره بخش بر شهر اولان « پوواتیه » ده دخی بو یولده خیلی مکاتب ابلهانه المقدهیم . بو یولده مکتوبلردن بر بو قدرده ممثله گوندرلمکده در .

[فیغارو] غزتهسنه دخی [شامبیتر] حقنده یازدیغیم بر حکایه بی تفرقه ایتدیردم : چوجقلمک معلی آنی طانیش اولدیغی ایچون بنم کندوسی حقنده معلومات خصوصیهیم واردی . غزتهنک مدیری موسیو [مانیار] سطرلرمک فیئاتی بالذات تعیین ایتکلگی رجا ایتدی . بنده جواباً (ژورژ .....) نه قدر پاره ویریلورسه بگاده او قدر ویرلمسی آرزوسنده بولندیغی اتیان ایتدم .

[غولووا] غزتهسی (کنار عالم) و (ژورژ و تیزه) عنوانلی اثر لرمی نشر ایتدی . بر (پاراوانه) (سوقاقلق) اوزرینه قاره قلم اوله رق یاپدیغیم رسملری دخی نقل واستنساخ ایتدی . بو رسملر بنی پولیس دائرهسنه جلب ایتدیردی ! (ژورنال) غزتهسنه دخی اشتراکم اولدی . « یوقارودن آشاغی یه » عنوانلی اثرم (شانزه لیزه) ده بر خانه ده خدمتچیلرک اوطه لرندن ، سوقاقلق اورتهسنه قدر ایشیدیلان شیلری مصور و حاکیدر .

فقط ایشته بر کرّه دها تکرار ایدیورم که، یکانه فائده لی شی رسمدن عبارتدر .

[۱] بوضه لزه ادیب شهیر (برونیتیر) ره ووده دو موندده خدمت مؤاخذه ایله مکلف اوله رق امر اداره دخی (بلوز) ده ایدی؛ بوراده ژیب طرفندن « صرف بدلا » عنوانیله تلقیب ایدیلن اشبو (بلوز) ک سؤ احوالنه مبنی بالاخره دیرکتورلق وظیفه سی دخی (برونیتیر) ه حواله اولمشدر .

ایشته مادام (لاقونٹس دو مارتل) بگا شو یازدیغ گبی متمادی و فاصله سز اوله رق دگل ، بلکه لطیف فقره لر ، نشئه لی لطیفه لر له ممزوجاً شکسته بسته اوله رق تحکیمه سرگذشت احواله لطف ایتشدر . هر لحظه تجسسات مخصوصه مک کشفنه ظفریاب اوله میه جفی درجده گیزی بر لطافت اظهار ایدیور ، پارسک معلوم اولدیغی گبی خاطره بیله گتوره مدیگم قادین ارکک بر چوق قهرمانلرندن بحث ایدیوردی . هله اطوار شجیعانه سنی پک سودیگی ایچون مارکی (دوموردهس) اگ گیزی پیغوله لرینی زیارت ایتش بواندیغی ایچون (بولونیا) اورمانی اگ زیاده شوق و شطارت ایله درمیان ایتدیگی بحثلردندر . اوجگیر رغبت و اشتهار اولان ادبانی دخی اونو تمیه رق ، یاظریفانه استهزالرینه هدف ، یاخود منتخبلرینی بر کلمه تقدیر . آمیز ایله واصل اقصى الغایه شرف ایدیوردی ؛ الحاصل لطیف ، سبکروح ، آتشین مزاج ، ظرائف و لطائفه قارشو جداً متجسس و معنای شاملی ایله پارسل بر قادین اولدیغی هر آن میدان چیقیوردی . بر آردلق مشروبات قیلندن بر شی گتورتدی و بنم کندوسی طرفندن مظهر شرف قبول اولق ایچون آتشین برگونش آلتنده ساعتلرجه شد رحل ایتش اولدیغی لطفاً در خاطر ایلدی . بن ایسه قلمی او نازک و نظر فریب النک بگا اوزاندیغی مایع زرین ایچنده ترطیب ایتک استردم : بو بنم ایچون مطلقاً موفقیت ادبیه بر ضمان اولوردی . بگا (لاتروی) اسمنده کی کوپکی ایله آتک تصویرینی ارانه ایتدی ؛ عدلیه نك هیچ شبهه یوق که تعقیب ایده جک مسئله نك فقدانی حسبیه طلب ایتش اولدیغی مشهور (سوقاقلغی) دخی یقیندن تماشا ایتکلگمه مساعده ایلدی .

عفو و مرحمتنه مغروراً شونلری ده علاوه ایده جگم که ، چهره سنک بیضی . دلفریبنه پک جانفزا بر هاله طراوت علاوه ایدن گیسوان زرتارینی ، اوزون اتکلی روبه سنک احتشام نظر رباسی ایچنده کسب انخنا ایتش اولان اندامنک نرمینی ، هر لحظه ایپکلی قماش اوزرنده بر طاقم ظللر و پرتولر پیدا و تحریک ایدن ظریف ، مینی مینی آیاقلرینک نزاکتی نظر حیرت ایله تماشا ایدیوردم .
صالونک اورته سننده ، آنک قارشوسننده پورساندن معمول جسم بر قوغو

قوشى، اوزرلرنده برگل دمتى آچيلان قنادلرني يكدىگرندن آچىق اوله رق طوتيوردى.
 بن بو قوشده شو عالم حياتك فردوس يكانهسى دینه جك بر پرى سفید قام اولان
 قادينك تمثال معنويىنى گوردىگمه ذاهب اولدم .

اطرافلزده بر طاقم عالمه تصويرلرى ، بيوك قادينلر واسكى زمانك سنيورلرى
 واردى كه، هپسى، اك كوچك كريمه لرنده اسكى زمانك بتون فكر و ذكاسنى، بتون
 نزاکت و اداسنى بولدق لرندن طولايى منبسط و مفتخر گورنيورلردى .

محررى

لوق دو ووس

مترجمى

حيدر ظفر

پارس معیشت داخلیہ سی

بر ادیب

ب . . . . . اسوقاغی . سن - ژرمن واروشنک تا اورتہ سندنہ . ساکت ، فقط ،
ولایاتہ مخصوص ناقابل تصویر بر برو دتلہ مشحون . بر سوقاق کہ کنڈینہ یاراشور
وضع و حالی وار . پنجرہلری اوگہ ایک گوزلری صاقلار . تک توك دکانلری
دوق دوبہرینک وفاتندن برو موستردلرینی دگیشدیر مامش .

قاپو قارشومزده . گلہ جگمزیرہ گلدک . اوچ قاتی طیرمانہلم . بر حاکم گبی
تخطئہدن مصون اولان خدمتچی زواری خبر ویرمگہ گیتدیگی مدت ظرفندہ (اورنہ)
واری دوششمس اوطہدہ بکلیورز . اوزری باقیر چیویلرلہ قباریق ، اون اوچنجی لونی
زمانی مودہسی بقایاسندن و اوستندہ اسکی بر کلیسا لامبہسی صاللانان ایری
بر صندوقک یانندہ برقیو ، یاری آچیق قالمش . ایشتہ بو قپو بزى بر طاقم تجسسات
غیر مناسبہیہ سوق ایدیور .

کیمسہ بزى گورمزمی ؟ . . . . . گوررلرسہ گورسونلر . ہر مخاطرہ پی گوزہ
کسدیرہلم ، اوطہ پی کال دقتلہ تفتیش ایدہلم . بو سالون . قویروقلی پیانو اوزرندہ
نوطہ مجموعہلری بیغلمش . پیانونک دیشلری آچیق . بر موسیقہ دفترینک اوزرندہ
بولندیغی رحلہ ، آلتک قوت یومیسنی چالیشرق بحق قازاندیغی ساکت ، صامت ویا
سوس اولہرق قوللانیا لان بر شخص وظیفہسنى اجرا ایتدیگنی گوسترر .

دیوارلرک ایپکلی قماشلری اوزرندہ اون سکرنجی عصرک خالیلرندن بری

[ژول هرو] ، [نی تیس] ، [مونته کو] ، [بولیو] ، [لهوی بروون] ک
 لوحه لری ، صاحب خانه ایله زوجہ سی ، اوغلی وقزینک [قاریہر] و [بہار] ک
 ایری ایری فطوغرافلری معلق ، شمینہ نک اوزرنده واجب الاحترام برتجرّد ایچندہ
 طوران [روده] نک بر مرمری موضوع ، اون آلتنجی لوئی زمانی مودہ سنندن
 اولہرق اوجاغک قربندہ بولنسان بر [پاراوانہ] (یعنی سوقاقلق) قادینلرک محرم
 اولدقلری بر صمیت ظریفہ یہ مقر گورنمکدہ در . اوراسی پارسک اک مشہور
 باغچوانلرینک یتشدیردیگی رنگین ولطیف چچکلرک ییغلدقلری بر گوشہ منتخب .
 [واتو] نک بر قولتوق صندالیہ سی ، اک نفیس ، اک قیمتی جلدلرلہ سوہ سوہ
 تزیین ایدیلان کتابلرک آلتندہ غائب اولان اسکی ایپکدن معمول غایت شیرین بر
 پوشیدہ بی حاوی بر ماصہ ، ینہ او گوشہ دہ احراز مقام ایٹش . دہا ایچرودہ آینہ لی
 بر مدخلدن دیوارلری چچکلکی کاغدلرلہ مستور پردہ لری [لیپرتی] طرزندہ ، آچیق
 رنگ قاشلرلہ مفروش ، ہیئت مجموعہ سی نظرربا بر اوطہ گورینور شاعر مانویلاک
 طقوز سنہ اول انشاد ایلدیگی اشعار مشہورہ ایله آلقیشلادیغی مادمازل [ادمہ]
 نام پری خاطر فریبک قائماً ترسیم ایلمش تصویر بی ہمتاسیدہ بر نمایش صنعت
 پرورانہ ایله منظور اولیور .

اوطہ خدمتکارینک عودتی سیاحت کشافانہ مزى تأخیر ایدر . بو وظیہ شناس
 آدم بزى دائرہ ادبہ دعوت ایچون اوکسوریر ، سرد نظری ، محقر بر انعطاف
 متخیرانہ ایله ممزوج اولہرق بزہ متوجہ اولور .

— موسیو جنابلری گیرہ بیلورلر !

(آ... ا... د... ت) یوکسک بر یازو ماصہ سنہ اگیلمش ، یوزی اینجہ ، صیق
 یازوسنہ جولانگاہ اولان کاغدک اوزرینہ تماماً یاپشمش . باشنی قالدیرر . ضعفہ
 مبتلا اولان گوزی بر ثانیہ آرار ، استقامت نظریہ سنی بولور ، برچہرہ محب گورر .
 درحال بر ندای مسرورانہ ایشیدیلور ، علام و جہیہ سی بر شدت مخصوصہ آلور .
 اوزاتدیغی ال سنرک الکزى صیقمق استر . کاغدلر متروک قالور . آتدیغی قلم یرہ
 دوشر . او صنعتکار کبرسنر ، گوگلسنر بر صورتدہ ، اطوار حاکمانہ گوسترمیہرک ،

حقيقتده برشى گوزتمهرك، آگلايشلى، منصف مشفق، بر نصيحت ويرمگه، بر خدمت گورمگه، حمایه سنى، كيسه سنى ابرازده، بر امید ويرمگه، بر ياره تداويسنه مهيا آرقداشجه، اقرانجه وبيوك برادرجه سنه مصاحبه ايتمگه باشلار .

جوار باغچه لرك منظره خضراسنه ناظر ايكي پنجره ايله ضيادار اولان بو حجره . اشتغال، شن، مقیمی گبی زاری قبوله مساعد . اوطه نك [براقونه] ك ترسیم کرده سی اولان محبوبه رومانی صاحبك تصويری، بر چرچیوه ایچنده متوفا برادری زول دو غونقورك [آ. له نووار] طرفدن اعمال ایدیلان مدالیه سی بر موقع احترامده طور یور . منقور تختهدن معمول برکانون وسیع ایچنده ناموسم بولجه بر آتش چاتیردار . زیرا اوجنوبی، مسقط رأسی گونشك اعصابی اوزرینه اولان تأثیرنی هنوز اونوتماش اولدیغندن، یازین هوا صوڪ درجه صیجاق اولمازسه [الثیون دونور] علامتک طاقلی بولندیغنی سیاه، ایصیدیچی قطیفه جاكتنی چیقارماز . دیوار لرك اوزو نلغجه سهل الاستعمال، آچاق، آرانیلان کتابی الملق ایچون ساده قول اوزادیله جق برکتبخانه بولنمقدهدر ! بو اوطه ادبیات و صنایع ده حاز شهرت اولانلرك همان کافه سنى گورمشدر . زیرا محب حکمت و مائل ترقی و فضیلت اولدیغندن [آ . . . . د . . . ت] باب آشیانك ایکی قنادینی هنره ، معرفته ، نمودار اولان اهلیته ، ثمره بخش حکمت اولمغه باشلامش لیاقته ، ارباب کیاست و رویته ، اساس و تمایلاتی نه اولورسه اولسون ، هر درلو عزیته کشاده براقمشدر . غونقور ، روسنی برادرلر ، دهقاو ، رودن باخ ، فلیپ ژیل ، روژه . مارقس ، لهقونت ، دونیون ، مالارمه ، بهنار ، زولا ، چودوب ، قارییه ، هر وییو ، مارگریت ، بوئر ، رافائللی ، طودوز ، سوللی پرودوم - دونولهاق ، قوپه ، ریش پن ، دورنیه ، بارهس ، دوهه رهدیا - ژورژ هوغو ، آزالبر ، قونت ، ژوفرووا ، ژان لورن ، ژان نیو لهفور ، ژول له متر ، [ژ] و [آ] و آ . شارپانتیه و سائرلری امثالی رجال معارف و صنایع بوراده مظهر حسن احترام و قبول اولمشلردر .

پنجشنبه یوم قبولدر . فقط دبدبه سز ، لا ابالیانه . اون ایکی ویا اون درت محبک مدعو اولدیغنی طعامدن صگره قدحلر ، بیره ، پورتقال شروبی و بر قوطی سیغاره پرینه قائم اولمق اوزره ایش ماصه سنك اوزرینه جمع ایدلمش کتابلر ، غزتهلر ،

رسالہ لر، مجموعہ لر اوگہ سوریلور . ب ... سوقاغندہ مسافر لردہ بولنیورمش گی
البسہ رسمیه ایله ردینگوت ویاخود پاردہ سو گیدریلور .

اگر ، ماسہ نہ ، دوسپوری ، ویدال ، ہاھن ، پوغنو ، ریسلر ، مادمازل هولمس
ویارولینا تصادفاً پارسدن کچرلرکن اورادہ بولنورلرسہ، پیانو آچیلور و حجرہ اشتغالک
یانندہ کی سالون توتونک مائی دومانیلہ سیسلہ نور .

حائز شہرت وامتیاز اولان بو ادیب ، بیوک برادرینک و بنر امن قونسلطانک
شاگردی ایکنجی مخدومنک معاونتیلہ مادام آ ... د - کہ بالذات بر شاعرہ گزیدہ
سخندر - بو اجتماعاتہ مراسم قبولیہدہ گوستردیگی فرط نزاکت و علویت فکر
وظرافتیلہ انظار زاریندہ دہا زیادہ لطافت بخش اولور .

یازین او آشیان مهماننوز قیالیدر . فقط پارسدہ دوچار انقطاع اولان
مصاحبات ، [قوربہی] ہ قریب ، سن نہرینہ ناظر قیرمزی طوغلہ لی کوشکدہ ،
[س ... ی] دہ ابتدا ایدر . پنجشنبہ لری خبر ویرمکسزین طعامہ گیدیلور .
بعضاً ساعت یدی قطاری تاخر ایدنلردن برجم غفیرگتوررکہ ، صنعتندہ مہارتی
اولان آشچی قادین آنلرجه مجهول طعاملر احضار ایدر . حتی انسان سفردی
آلت اوست ایدہمیدہ مدت طعام تمادی ایتسون گی بر آرزویہ دوشبر .

ایرتسی گون طعام اوٹھسی ، سالون ، او سایہدار حدیقہ وسیع اسکی سکوتی
آلور . زمان زمان پارمقلغک اوگندہ بر تیاترو مدیری ، مہم بر جریدہ سیاسیہنک
باش محرری ، بر ممثل ، رخصتلی بر مترجم ، بر اجنبی مخابری ویاخود آرزوی ملاقات
ایدن بردات عرض اندام ایدر . فقط شایان قبول اولہ جق بر مزیتی اولمیان و باخصوص
ملاقاتہ اثبات لیاقت ایدہمیان داخل اولہ ماز . اکثریاسعی و کوشش ، موسیقی و طبیعت
ایله ایفا ایدیلور . بوایکی شی [آ ، س ل ... ن] نک کام معیشتی اولدیغندن ، بو
آشیانہ انتظام و آسودگیہ بر صورت مطردہ ودائمہدہ حکمران اولور .

مترجمی

فرانچ ژوردن

احمد راسم

فلاندر ادبیاتی نمونه لرندن

۳

خولیای عشق

ثابریقه غلبه نك بر محله نك اورتہ یرنده ، چامور صیوالی جسمیم بنالری عوام-
ناس ایله مالامال ، فقیر ، کهنه ، طاراجق اولان بتون شو اولر آره سندن
گوزہ چاریمق اوزره حال تیمجده کی بر قرنجہ اجتماعکاهی اوزرینه سریش نازنده
ادا ، قوجه بر کوپک گی اندامنون اولمقده در .
اوزاقدن باقجه هر شی صمت و سکون مطلق ایچنجه ظاهر اولدیغندن ،
طوغله دن معمول ثقیل المنظر باجه نك اوزرندن بر کیسوی سیاه گی اوچه اوچه
یوکسان قرددومان موجه سی اولماش اولسه ، متروک و تنها بولندیغنی ظن ایدیلمور .
ایچنده بر طاقم انبارلر واردرکه ، امتعه بونلر دروننه بیغیلور ؛ بر طاقم قلم اوطلدی
واردرکه ، بونلر دده بر چوق کشیلر بار مسئولیتدن اندیشناک و متلاشی اوله رق
کمال سکونتله آشاغی یوقاری گیدوب گلورلر ؛ تانهایت طرفده جسمیم وواسع
اعمالکاهلر بولنهرق ماکنه لرك صامت و عمیق ولوله سی ، بیتمز توکنمز بر حرکت دوریه
ایچنده تتره یان تدویر قایشلرینک خشدیسی ایله مشخوندر ؛ بوراده دوماندن ،
گولگه دن وجود بولمش بر ظلمت حکمفرما اولمقده در ؛ زمین صار صلمقده ، دیوارلر
اهترازیاب اولمقده در ؛ آلات و ادوات میخانیکه بر طاقم حرکات غریبه اظهار

ایده رکه ، بو حرکتلره قارشو بر چوق عمله سرتاپیای دقت بر وضع آلهرق
نگران قالورلر .

بورایه صوڭ زمانلرنده اوفاق بر مأمور صفتیله قبول ایدلمش بولنان اژان له نوواراڭ
یازینخانہسی حولی یه ناظر اولان باشلیجه قلم او طه سنک بر پنجره سی آلتنه طیامنشدر .
شبهه یوق که حزین بر منظره ! هان آلت طرفده ذاتاً طار و قراڭلق اولوب اکثریا
صندوق ، سپت گبی شیلرله مالامال بولنان حولی ؛ شیشه قیرتی و دوکونتیلریله
عارضه لی غایت آچق بر دیوار ؛ ده ایلروده فقیرانه بر باغچه جک که ، دروننده حرارت
وضیایه توجه اشتیاقیله رنگسز قالمش بر قاج زنباق ایله بر ایکی ضعیف کل فدانی صولوب
گیتمکده در . صگره ، بر چوق فقیر خانه لک یکرنگ و فاصله ناپذیر اولمق اوزره
توالی ایدن طار و اوزون دیوارلری که ، بونلرکده دیگر جهتده کی جبهه سی بر چیقماز
سوقاقه ناظر بولنمکده در . اوه ! بو دیوارلر ! بونلرک دخی نعمات مخصوصه سی
واردر ؛ فقط بونغمه لر شان وظفر هواری اولیوب ، اضطراب و سفالت مرثیه لریدر !
مردار و صاری بر رنگده بولنهرق رطوبت ایله آشینمش ، چاتلاقلر ایله آرهلقلانمش
و اوزرنده کی صیوانک کهنه لگی طرف طرف بر طاقم ثقبه لر پیدا ایدرک بورالردن
طوغله لک کسب خشونت ایتمش اولان عضلات مسنه سی گورنمکده بولنمشدر .
بو ثقبه لردن بعضیلرنده بر طاقم سرچهلر ، تمامیله نائل حضور و سکون اوله رق
ترتیب آشیان ایتشلردر . یاغمور ایله روزکار بو خرابه نظر سوز اوزرنده بر
قات ده چیلغینلاشه رق بعض کره مهر فیضبخشانک لمعات خاطفه سی بتون
جریحه لری تفصیلات کامله سی ایله صورت وحشیانه ده میدان چیقاروب ، سوقاقده
تصادف ایتدیگی فقیری نظر حقارتله سوزن بر زنگین گبی ، بو لوحه فاجعه سفالت
اوزرینه نصب انظار استهزا ایدرک شمشعه بار اولمکده در .

کوچک مأمورک هر گونکی افق نگاهنی تشکیل ایدرک قطعاً تغیر ایتماک

شرطيە يكرنك اولان بو اشيانك تماشاسى كندوسى ايچون نه قدر مانوس ومألوف اولديغنى كيم تخمين ايدوبيلور ؟ هرايش بيتدرك پايدوس چاگنه انتظار اولنان تېى ساعتلرده شمىدى يه قدر نامعلوم بر نقطه نك ، ياخود غايت اهميتسىز اولسه بيله كندى نظر نده بيوك بر ييقنى اهميتى كسب ايدن اوفاق بر تحو لك كشفى ايله از الله غم وكلاله چاليشور . فكرينه اوزون اوزون ساعتلر ائناسنده سرمايه تفكر اولمش اولان بوشيلر مرور زمان ايله آنى مستغرق ايددرك كندوسنه هر درلو مشاق واضطرابات قلبيه نقل اولنان اختيار بر محب خير خواه درجه سنده شايان محبت و حرمت گوريلور .

ايك گونلر ظرفنده خصوصيت مطلوبه تقرر ايتديكى جهته مأمور ايله ديوارى يكدىگرينه قارشو پك لاقيد و بيكانه بولنور . هنوز داخل بزم اولان بر مأمور اطرافنه سريع بر لحاظه نظر عطف ايددرك وضعيت حياتيه سنك يكلگى ايچنده مستغرق اولور ؛ محيطى اولان اشياى اونودير ؛ آنجق بر چوق هفته لر مرورنده بو اشيا آنك نظر تاثر و عبرت نده يشامغه ، تكلم ايتمگه ، مصائب و اكار صامتانه سنى انسانلرك حاز اولديغى بر رقت متأثرانه ايله ديكلمگه باشلار .

ايسته ازان له نووار ادخى قارشوسنده كى شو كهنه ديوارى ، طبعاً سوداوى تاثر لره پك آز مجلوب بولمق حسبيله ، بدايت امرده خيلى لاقيدانه بر صورتده تلقى ايتدى . فقط بوندن ماعدا تماشا ايددرك بر منظره سى بولمديغى جهته يازيخاننه سنى اتكا ايددرك باشنى قالديرمى سرچهلرك صو اولوغى ايچنده كى حر كات مجادله سازيسنى طالفين بر نظر له تعقيب ايتمك ، ياخود گونده لسكى بچاره لرك ذليلانه مسكنلر نده جريان ايدن احوالى اوفاق پنجره لردن ترصد ايك مقصدينه مستند ايدى ؛ زيرا بو اولرك هر قاتنده بر چوق پنجره لر واردر ؛ پارچه پارچه پرده لره مستور اولان بعضيلارى ، داخلى نده وقوع بولان احوالى خارجه كى بر نظر دن كال عظامته اخفا ايدر ؛ دها سفيالانه اولان ديگر لرى ايسه قيريق بر پنجره يى بر غزته

پارچه سیله اورتنگه چبالار؛ هر یرده طولانی و عرضانی گریلش اولان بر طاقم ایپلر پارچه پارچه اولان رنک رنک لباسلری طوته رق، بونلر دخی روزکار آلتنده چتیردایه چتیردایه قوریرلر؛ بعض کرّه پنجره لرك کنار خارجیی اوزرینه موضوع بر صره چچك ساقسیلری بر تبسم لطافتی اظهارینه چالیشور .

مع مافیہ بو اشیای مألوفه نك تماشای تعب فزاسی [ژان له نووار] ایچون دها فاندلی ترصداته تحوّل ایتمکده تأخر ایلدی . هر صباح ، گلور گلنر ایلك لحاظه نظری یوقاریده ، اوچنجی قاتده پك ایو بیلدیگی بر پنجره یی آزارکه ذاتاً بو پنجره یشیل بویالی تخته بر قوطی ایله دخی قابل تمیزدر؛ بو قوطی ایچنندن چارچوبه یه طوغری گریلش اولان ایپلری تعقیباً عطر شاهی مقوله سی بر طاقم ازهار واوراق یوکسلوب گیتمکده در؛ بونلر فقیرك اڭ نادر وپسنیدیه چچکلریدر . بر قاچ لحظه صگره پنجره آغیر آغیر آچیله رق چچکلر آره سنندن اوطه نك عمق سیاهنی میدانه چیقاریر؛ دها صگره بر باش گورینه رك اواوراق زمردفام آره سننده قیپرداشور ... فقط بوده باشدن بشقه بر شی دگلدر .

شبهه یوق که تازه بر قز . قومرال ، غایت ضعیف و قویورنکلی گوزلری ایله برابر بگزی صولغون . نه گوزل ، نه چرکین ، اهمیتسنر برچهره ، قناعتکار و اکثریا عوام ناس آره سننده تصادف اولنان نازنین بر لطافت ایله برابر، بر آز مرارت آمیز بر حسن و طراوت .

یاشی؟ تخمین ایدمک مشکل ، چهره نك ملامح طفلانه سی نظرك وقار حرمت - فرماسی ایله اختیارلاشمقده : اون آلتی ، یگرمی ایکی ، هر نه دیرسه گز ! ..

بو قز [ژان له نووار] حقنده شمدی حس ایتمکده اولدینی قید طرفگیرانه یی چارچابوق تیقن ایتامشدی . دلیقانی دخی هر صباح آنی یشیل صندوقك طوپراغنی صولایه رق ، بعض کرّه نباتاتدن برینك اوجنی یوقارویه طوغری چیقان بر ایپك اطرافنه حلزونواری صاره رق باغچه معلقك خدمت مخصوصه سنه

طالب گیتمک اوزره پنجره سنی آچارکن گوریوردی . بعض کره قزک نظر -
استغراق نمودی فابریقه نیک جسم بنالینه طوغری یوکسله رک فورطنه لی ، اندیشه لی
بر نوع حرمت ایله تماشاسنه طالب گیدیوردی .

ایشته بوزمانلردن برنده ایدی که [ژان] ک نظر ای آنک نگاه نازی ایله تصالب
ایتمش ایدی . دلیقانی ایلك دفعه اولق اوزره کندوسی اوزرنده تقریر ایدن شو
درین نظرلی گوزلره نصب انظار ایدهرک بر طفل پاکیزه روحک حرکت صافیانه
تلاشی ایله بیوتنی اوزاتمش ایدی ؛ او اسمر رنگلی گوزلره دمیردن ، طاشدن
مصنوع اولان شوقوجه فابریقه نیک - که کندی ده آنک ذیروح چرخلردن معدود
ایدی - بتون اشیای باقیه سی گبی موسوسانه غریب بر طور تجسس ایله نگران
اولیوردی ؛ بو متقابل ترصددن بر قاچ ثانیه صکره دلیقانی صیقیله رق تبسم ایتدی ؛
آنک اوزرینه قزجغز گلگون اولدی ؛ هان قاچدی .

ایرتسی گونی پنجره سنی آچدیغی زمان ایلك نظر قارشوده کی پنجره یه
معطوف اولدی : گنج مأمور ، موعود اولان اویونجاغه منتظر بر چوجغک خودکامی -
صافیانه سی ایله قزک تجلیسنه نکهبان انتظار اوله رق مقام مخصوصنه یرلشمش ایدی ؛
آنی گورنجه ده چابک ، ده جسارتله تبسم ایتدی ؛ قز دخی بو سلام صباحی یه
جواب ویرمکدن منع نفس ایدمدی ؛ بعده ، ایکی ساعت مرورنده عودت ایتمک
اوزره یگیدن غائب اولدی .

بو آندن اعتباراً سرمدی ، ابدی ، دائمی اولان تاریخیچه محبت ، یعنی عشقک
هنوز یشامامش آدملره مخصوص بولنان شایان پرستش درجده حرارتلی ومفتونانه ،
بی شکیانه انکشافی باشلادی .

بدايةً بو چوجقار ایچنده روحنه خوش گلان قیمتلی بر اگلنجه دن بشقه بر
شی گورمامش اولان [ژان له نووار] از زمان صکره قلبنک مسحور اولدیغنی
حس ایتدی . چالیشیق خصوصنده کی نشئه سی اکسیلیوردی ، باشندن گیتدکجه

تکثر ایتمکده اولان طالغینلقلر کچهرک غایت مشوش اولوب هر درلو تأثیرات خارجیه دن بالکلیه وارسته بولنمسی اقتضا ایدن مشاغل آره سنده تشویش ذهننه ، اخلال فکرینه سبب اولیوردی . شبهه یوق که یا خدمات بیتیه ایله مشغول ، یا خود والده سنک عتابلری ایله بمحضور اولان کنج قز پنجره دن ، همان چکیلیویرمک اوزره ، پک غیرمنتظم ساعتلرده عرض دیدار ایتمگله برابر مأمور دایما یازو یازارکن گویا کندی اوزرینه معطوف بر نظر وار ایش گی بر حسّ انفعال ایچنده بولنیوردی . بونک اوزرینه بر جمله نك اورتی یرنده دفعه توقف ایله بردنبره باشنی قالدیریوردی . اکثریا آلدانیور ، قز اوراده بولنیوردی ، بو حالد فرط محزونیتله تکرار یازییه باشلا یوردی . بعض کرّه ایسه بالعکس قز حلیم ووقور نظری ایله کندوسنه نگران اوله رق پنجره سنده بولنیوردی ؛ بو حالد دلیقانلینک یوزی قیزاریور و آچیق اولان آوجلرینی چهره سنک طرفیندن اوزاتمق صورتیه کندینی رفقای وظیفه سنک انظار تجسسیندن قورتارنجه تبسم ایدیوردی . قز جغز دخی تبسم ایدیوردیسه ده آنک تبسمی ده ا متفکرانه ، بر نوع تضیق آلتنده وشو محبت نمون دلیقانلینک سرار وجدانیه سینه انفاذ نگه اطلاع ایتک استیور مشجه سینه بر اندیشه غریب ایله ظاهر اولیوردی . بوتماشای متقابل یان طرفده کی قلم اوطنه سنده تحریک ایدلمش اولان بر صندالیه نك گورلدیسی ، دیرکتورک ورودینی اخبار ایدنجه یه قدر دوام ایدیوردی . بونک اوزرینه [له نووار] محبوبه قلبنه معنالی بریوزا کشیتمه وقاش چاتمه ایله مترافق بر گوز قریمه سی فرلادیوردی : قز جغز قورقه رق چابوجاق چکیلور ، دلیقانلی دخی بردنبره باشنی اوراق پریشانی اوزرینه صارقیدردی .

بو اشراق اوچ درت هفته دنبری دوام ایدیور ، [له نووار] دخی گیتدکجه مبتلای- عشق اولیوردی . قارشوده کی گنج قزی تخیل ایتک ایچون آرتق یازینخانه سی باشنده بولنمغه محتاج دگل ایدی ، آنک خیالی دلیقانلی بی بتون گون مصرانه تعقیب ایدیوردی . منسوب اولدیغی فابریقه نك شهرت حسنه سنی لکه دار ایدهرک آمرلرینک

حدتی موجب اولمق قورقوسی و محجوبیت فطریه سی حسبیه قزک جوار خانه سنده
هیچ بر حرکت اجراسنه جرأت ایده مامش ایدی ، واقعا آنی سو قاقده بکلمش
ایدیسه ده بوله مامشیدی . تاریخیه عشقنک سرار آمیزلگی آنی بر قات دها تهیح
ایتمگه یاردم ایلیور و کوچک عمله نك بو مجهولیت ایله تهیح ایدن مخیله سی ، صباحدن
آقشامه قدر یانی باشنده عمر گذار اولدیغی حالده نه اسمنی ، نه یاشنی ، نه اندامنی ، نه ده
صداسنی بیلدیگی ، والحاصل قومرال و صولغون اولان شو چهره دن بشقه هیچ بر شیئی
بیلدیگی بو مخلوق روح فریب ایچون گیتدکجه علولنیوردی . دلیقانی گویا بر معیشت-
سفیلاننک سرار نهفته سی استطلاع ایلیور مشجه سنه او صولغون چهره نك الك
اوافق چیز کیلرینی دخی بر شدت حقیقه ایله تدقیق و تفحص ایلیوردی . بو پرستیده
نیم مجهولی یومشاق و نارین بر اندام . طاتلی و آغر بر سس ایله برابر بیوجک ،
لطیف ، و چهره صفرت نمودی گبی سراپا بیاض و بیتاب اوله رق تصوّر ایلیوردی .
کندوسی دخی نازک ، نارین بر چوجق اولدیغی جهتله حسیات مرضیه سی یوکسک
وجودلر ، دموی مزاجلر ، متین بدنلر ، مبذول اتلردن اورکیور و خلقت-
عضویه لرینک شو تشابهی دخی حسیات محبتنی تزید ایلیوردی . عشق فعل عادی
و معتادیسنی اجرا ایده رک شو کوچک مأموری بر ادیب خیالپرور ، بر شاعر بی خبر
حاله قلب ایلیوردی .

فقط بز تعبدکاه محبتک قبولری آلتنده مدت مدیده آرامساز اوله مایز : یا تمامیه
ایچرو گیررز ؛ یا خود بسبتون قاچارز .

بر دفعه دلیقانی ضبط نفس ایده میهرک گنج قزه باشی ایله بر اشارت ویردی ؛
سوقاغی گوستردی : پایدوس زمانی اورایه گلوب کندوسنه التحاق ایتمسنی آکلاتدی .
قز طارل مشجه سنه بر طور ایله هان پنجره یی ترک ایده رک بر دنبره قیپ قرمز کسلوب
گوزلرینه دخی بر بولانیقلاق گلان دلیقانی ، بر دها قزک کندوسنه ابراز روی-
تبسم ایتمه جگی اندیشه وجدانسوزی ایله ، نصلسه اختیار ایتمدیگی حرکت خود-
بینانه دن طولای کندی کندی شتله دوچار تو بیخات ایلیدی ، بتون گون محزون
ومکدر اولدی . فقط ایرتسی گونی قز جغزی یگی باشدن پنجره سنده ایدی ؛

له نوواراً دخی بو آندن اعتباراً هر درلو عذاب واضطراب نهانی بی ترک ایدهرک
 دعوتکارانه اولان (پانتومیا) سنه مصرانه دوام ایتدی .
 قز طراوتلی بر گونده بو دعوته اجابت گوستردی .
 دلیقانی پاپدوس چاکی طنینساز اولوبده سوقاقه اینتجه آنی بردنبره قارشوسنده
 بولدی .

قلبی حیرت و تعجبندن طولایی شدتله تقلص ایتمش ایدی؛ هیچ بر کله سویلیه -
 مکسزین قیپ قیرمزی کسیددی . معتادندن دها زیاده صولغون ، اوچوق اولان
 قز جغز ایسه عاقل نظرندن خفیف بر معنای خوف وهراس کچمکله برابر ، تبسم
 ایتمگه اعتنا ایلوردی ؛ هر ایکسی ده بویله جه قارشو قارشویه ، بر برینه باقهرق
 ساکت ، مضطرب قالدیلر .

بر ثانیه صگره دلیقانی اعاده اعتدال ایلش ایدی ؛ دها صگره ایسه بسبتون
 کسب آسودکی ایلهرک ، حتی طبعنه بر برودت دخی گلدیگندن ، قز جغزی بر قاج
 دقیقه ظرفنده موجب حیرت عظیمه سی اولان بر وضوح دقایق بینی ایله عریض
 و عمیق تدقیق ایلدی .

بو قز کوچوچک ، جیلز ایدی ؛ اطرافی جزئی قرارمش ، مورارمش اولان
 گوزلری ، رنکسز دوداقلری ، قاشلری آرمسندگی خفیف برقیورندی ، چهره سنی
 جلوه گاه ملال واضطراب ایدیوردی . ضعیف واوزون قوللری ، عادتاً بر کوچک
 چوجق گوکسی گبی بر سینه سی واردی . بیونی ایسه لباسنک یقاسی ایچنده غایت
 گنیش ، فرح اولهرق اوینا یوردی . گیدیگی قرمزی بزدن بر لباس - شبهه
 یوق که اڭ گوزل لباسی - ایدی ایسه ده اوزرنده لیکلری واردی ؛ شوراده
 بوراده گیزی بر دیکیش بر یرتیغی ستر ایتمش ، اسکیلکدن پارلدامقده اولهرق
 بیاض رنکلی کهنه بر دانتلا کیروسنده تمامیله گیزلنه میان باقر قوپچهلر ایسه
 گوکسی قیامقده بولنمش ایدی . دلیقانی بو ائشاده بجر کسز جه سنه سوریلش اولان
 بر آز پودره نڭ قزک چهره سنده کی صفرت نحیفانه بی ، بر فیل دیشی صورت

اوزرینه بالالتزام آتیلش اؤن گبی، برقات دها طونوقلاشدیرمقده اولدیغنكده فرقه واردی (زواللی قز جغز، پك چوق گوزل اولق ایچون پك چوق اوغراشمش ایدی .) قومرال، صولغون و مبذول اولان صاحلر اکسهسی اوزرینه بوکیلمش ایدی . ضعیف اللرندن بر دانهسی بر سبتی طوتیور و بونك نیم کشاده اولان قیاغی آرمسندن بر قاق دسته سبزه گوزیکوردی؛ دیگر الی ایسه کال زحمتله قوجه بر آناختاری چویریوردی .

نهایت قز ایشه قرار ویرهرك بطیء بر سس ایله دیدی که :
— سزی داما اوراده، قارشیمده گوریوردم، ایشه گلدم ..
سس آغیر، پك طاتلی ایدی .

دلیقانی اول امرده جواب ویرمدی؛ زیرا روخنده بر شورش وقوع بولیور و افکار و تصوّراتی فترت کلیهیه دوچار اولدیغی جهتله ملاحظهٔ حاله چالیشیوردی . واقعا قزك تماشای حسن اضطرابکشانهسندن پك صفاياب اولیور ایدیسهده ... مع مافیه آرتق آنی سومیوردی ! حقیقت خولیای عشقنی تحقیر ایتیوب بلکه بسبتون محو ایلیوردی؛ بو ائنده غریب بر شاشقینلق ایله ادراك ایدیوردی که، گنج قزده سومش اولدیغی جهت طوغربدن طوغری به محبتنك سرار آمیزلگی ایدی . بعده بوملاقاتی کندوسی طلب ایتمش بولندیغی جهتله حس ایتدیگی عذاب وجدانی ایله برابر، شمدی شو متروکیته قارشو یورگنده بیوک بر حس رقت و مرحمت پیدا اولدی . نهایت شو جوابی ویردی :

— اوت .. گدیگنزدن طولایی بیوک لطف و نزاكت گوستردیگنر ..
تشکر ایدرم .

بر لحظه صگره یکیدن بر غیرت گوستردی :

— سزك اسمگنر ندر ؟

— ژوزه فین .. یا سزگیکی ؟

— ژان .. ژان له نووار .

صگره بونا گهانی تکلیفسنزلکدن شاشیرهرق، وقوعات مشوشهدن نفرت و عجز

و محجوبیتی بوغازینه بردنبره بر عقده ندامت طیقایه رق شاشقینجهسنه بر طور ولسان
ایله دیدی که :

— اومه عودت ایتمکدیم ... والدم آقشام طعامی ایچون بگا منتظر در .
النی یاریسنه قدر اوزاده رق قز دخی کندی النی یواشجه آنک ایچروسنه وضع
ایتدی . بونک اوزرینه قزی شایقهسی ایله بدلاجهسنه سلاملادی، بعده بر کره جک
گیرویه بیله دونمکسزین بیوک، عصبی آدیملر ایله گیتدی .
قز جغز آرتق هر شئیئک بیتمش، هبا اولمش اولدیغنی یقیناً آگلادی و عین
موقعده آیاق اوزری قاهره رق، دلیقانلینک تباعد ایدیشنه دیده دوز حیرت و حسرت
اولدی .

او، سوقاغک گوشه سندن غائب اولنجه بیچاره قز جغز .. آغیر آغیر، کمال
محزونیتله خانه سنه گوردی .

محرری

ارنست غلوسسون

مترجمی

حیدر ظفر

كىندولرىنى اولدىرن چوچقلىرى

[فرانسىز مؤاخىز مشهورى فرانسىسىق سارسەنك بىر ماقالەسىندىن مۇلا تىرجەمدىر]

استاتىستىقىلاردىن آڭلاشلىرىغىنە گورە فرانسىدە گىنچىلەر آرسىندە تىلف نىفس ايدىنلىك مىقدارى كىتدىكى زىيادە لىشمىكەدەدر . اون آلتى ياشىندىن دون اولان اطفال-مىراھقە آرسىندە كىندى كىندولرىنى اولدىرنلار ۱۸۸۰ سىنەسىندە ۵۵ نىفردىن عىبارت اىكن ۱۸۹۰ دە سىكسان و ۹۲ دە سىكسان سىكزە باىغ اولمشدر .

ھىد بىلۇغە واصل اولۇبدە ھىنوز سىن رىشەدە داخىل اولەمىيانلار، يعنى ۱۶ اىلە ۲۱ ياشىندەكى گىنچىلەر آرسىندە دىخى تىلف نىفس ايدىنلىك مىقدارى ۱۸۸۰ دە ۲۶۷ و ۱۸۹۰ دە ۳۵۸ اىكن ۱۸۹۲ دە دىرت يوز ىتمىش بىشە چىقىمىشدر .

شاىان تأسفەدركە، استاتىستىقىلار اسباب اتىھارى بىلىدىرمىور . ھال بو كە اصل آرنەھىق، و بىلىدىرىلە ھىك و بىلىنمىسدىن استفادە ايدىلە ھىك ھىت او ايدى . ايا بار ھىياتدىن قور تلىق استىيانلار بو زماندە نەدىن زىيادە اولىور ؟ بو گىنچى و تىرفىندە نۇمىدىلرى اولدىن زىيادە مىقاوت اولنەمىز بىر صورىتدە تىلف نىفسە سىوق ايدىن اسباب جىدىدەنك ماھىتى نەدر ؟ بونى طوغرىسى بىندە بىلىورم . فقط بىگما اولە گىيور كە شىمدىكى گىنچىلەر بىزم ىتشدىگىمىز و قىتلردە اولدىغىدىن دھا اىر كىن عالم اىچنە قارىشوب غوغاى مەىشەتە مچبور اولىورلار . و قىتلە مكىتبلردىن پىك كىچ چىقىلوردى . انسان ىگر مى بىش ياشنە قدر (مكىتبلى) اولەرق، قالوردى . مكىتبلى اولەرق، يعنى چوچق اولەرق قالور و كىندولرىنىك آدم اولدقلىرى قىطعا خاطرلرىنە گامىز ايدى . ھىرنە قدر بونلارك يالىگىز تىھسىللىرىلە اوغراشەرق استىقبالىرىنى ھىچ

نظر اهمیتہ آمدقاری ادعا اولنہ من ایسہدہ، بو بیوک چوجقارده، بو درت دیوار آرسندہ کی اخلاق وحسیاتہ بیلم نہ درلو بر صفوت وار ایدی ! بونلر، اغفالات و دسایس ایله مشغول اولمق شویلہ طورسون، بونلرک نہ دیمک اولدیغندن بیله دیہ بیلورم کہ کلیاً خبرلری یوق ایدی . مکتبک او امر مخصوصہ سنہ اتباعلہ درسہ دوام ایتمک ، صنف کچمک صورتیلہ کندولرینی جریان احوالہ برافشیلر ایدی . مطمح نظرلرینک غایہ سی (باقالوریہ) (درجہ ثانیہ تدریساتک صوک امتحانی) اولہرق ، آندن صکرہ عالم معیشتک کندولرینہ نہ گی خصوصار عرض ایدہ جگنی خاطرلرینہ بیله گتورمز لر ، خلاصہ مسعودانہ یشارلر ایدی . اوت ! مالک اولدیغندن فضلہ بر شی آرزو ایتمک سعادت دیمکدر . سعادت حقیقیہ نامیلہ هرکسک آرایوبدہ بولہ مدیغنی شی ، آنجق قدرت ایله آرزو آرسندہ حصول توازن دن عبارتدر .

حتی دیہ بیلورم کہ، احتراصات دخی همان همان کندولرنجہ مجهولاتن ایدی . بزم وقتلر مزده مکتبلرده غزته اوقونمز ، خارجک شماتت معیشتی مکتب قپوسنک اشیکنی آتلایه مزدی . واقعا شاگردانک بعض بیوکلری آرسره جمعیت بشریہ ناک احوال خصوصیه سندن بحث ایدرلر ایدی . فقط بو بحثلریده آاندن طوغمه گورلرک الواندن بحث ایدیشلری گی کندی گوروب یابدقارندن زیادہ، طویوب ایشتدکلری شیلر اوزرینہ ایدی . احتمال کہ بزم خیالاتمز براز غلیانلی ایدی . فقط بوزق دگلدی . نسبتاً اوصلی ایدک . بزم شبایتمز یگرمی اوچ ، یگرمی بش یاشمزه قدر دوام ایدردی . حال بوکہ شمديکی چوجقار بو سندن پک چوق اول حیالات . فعالانہ یه داخل اولیورلر . ظن ایتمک کہ بودہ کندولری ایچون ایو بر شی اولسون . بر چوق والدلر طانورم کہ ، اولادینک اون بش ، اون آلتی یاشندہ اکمال تحصیل ایله شهادتنامہ لرینی آلدیغنی کمال افتخار ایله سویلرلر . بنده آنلره شویلہ جواب ویریرم :

— صحیح بیتوردیمی مادام ؟ فقط مساعده کزلہ شونی عرض ایدہیم کہ : بن بو ایشدن ہم سنرک ، همده اوغلانکز ایچون متأسف اولدم . دیلم کہ اوغلانکز

یگر می یاشنده عسکره گیده جك ، فقط او وقته قدر نه یاپه جقسکز ؟ بو درت ، بش سینه ظرفنده ، مخدومکز [باقالوریه] سنی پک گنج ویردیگندن طولایی کندوسنی دهات زمانه دن قیاس ایله تپه دن طرناغه قدر مساماتندن سربستی و حیات تنفس ایدرک ، پارسک قالدیرملری اوزرینه صالیویریله جك که ، بویله قابنه صیغه میان بر آدم ایله سز بردرلو باشه چیقهمیه جقسکز . یالکز ویره پاره - همده نه پاره یا! - استمکدن بشقه سزی تعجیز ایده جك برشیئی اولسه نه ایسه . پاره جریحه سی موجب هلاک دگلدر . بر شیئه بگزهدیله بیلور . فقط اوغلکزکده ، باشلری هواسنه ترک اولمش گنجلرک یایدقلمری علی العاده عقلسزلقلرله اکتفا ایده جگندن امینیسکز ؟ آه شمدیگی چوجقلمز . - اصل فنالق بوراده - اسکی گنجلرگی متانت عقل ووجود صاحبی دگلدردر . بو حال نرهدن گلیور ؛ بنده بیلم . فقط آنلرکده شو عمومی اولان وجود عصبییه اشتراک ایده جکلری شبهه سزدر .

طبیعی حکیمه مراجعت ایتمیشکزدر . اوغلکزی برایوجه معاینه ایتدکن صکره سزه نه سویلدی . - بر شی دگل براز فقرالدم وار - دیدی دکلی ؟ قینه قینه خلاصه سی ، چلیک شروبی ایچمسنی ، دگر حمامنه دوام ایتمسنی ، طاعلق محللرده ، قیرلرده گزوب طولاشمسنی توصیه ایلدی ؛ اوپله دکلی ؟

آه فقرالدم ، فقرالدم . بو عادتاً بو عصره مخصوص گبی بر خسته لق . یالکز وجودک قانسزلنی اولسه قائل ایدک . قولای دگلسه بیله یینه بر چوجغک قوتی ، صلابت اعصابی اعاده ایتمک ممکندر . فقط اوکسیلش اولان غیرت مغنویه بی نصل اعاده ایده لم ، فقرالدم ، یالکز قانده او کوچک قرمزی کریاتک اکسیلسندن عبارت دگلدر . انسانلق ماکنه سنک اک مهم زنبرگی اولان آرزوی غیرتک کسب ضعف ایتمسیدر . شمدیگی چوجقلمز آرتق آرزو ایتمک بیلیورلر . آرتق آرزو ایتمگه طاقتلری قالماش . وجودلری قدرده عقللری قانسزلنش ، کسب ضعف ایلمش . گیوشیوب عاقل اولمش . هنوز گنج ایکن اختیارلامشدردر .

اصل شایان تأسف اولان جهت شوراسیدرکه ، بو گنجلرده آرزو قدرتی ، یعنی قوه غریزیه سعی واقدام آزالدقجه ، پک ایرکن توسع ایتمش اولان قوه مخیه دن

متولد حرص شان وهوس نفسانی اودرجه تزايد ایدیور . بو صورتله تمنیات ایله آنلری حیز فعله ایصال ایتمک قابلیاتی آرهسی گتدکجه آچیلیور . آره لرنده نسبت قالمیور . شمدی نظر مطالعهیه بر چوجق آلهلم که، اون بش یاشنده اکمال تحصیل ایتمش (دها طوغریسی کندوسی اوپله ظن وادعا ایدیور) کندوسنه بر ایش ویا مأموریت آرهیور . (یاخود سز اوپله ظن ایدیورسکیز) بیچاره والده لر اوغلارینک بویله کافه صنوف تحصیلی اکمال ایتملرندن، اکثریا صنفلری ایکیشر ایکیشر کچدیگندن پک زیاده محظوظ ومفتخر اولیورلر . شو ایشه بر ایوجه باقلم ! فرض ایدهلم که اوغلکیز غایت ذکی . و بین الاقران عرفانیله محسود بولنسون . شونیده اعتراف ایدرم که، بعضاً بو ترفندهلر کندوسی ایچون باعث سعادت اوله بیلیور . ایرکن یوله چیقمش اولدیغی ایچون یوله اگلمکسزین دها اول منزل مقصوده واصل اوله بیلیور . فقط بو شاذ قیلندندر . بز ایسه عمومیتدن بحث ایدیورز . او حالده اهلیتندن فضله بر ایش الده ایتمک آرزوسنده بولنان، فقط یوله بالمجبوریه تصادف ایده جگی موانعه مقاومت ایده بیلگه اصلا قدرتی اولمیان وبالسهوله بردنبره غلیان وهیجانه گله رک هان عقینده سونی ویرن و خلاصه کلام عادتاً احوال واسبابک بازیجهسی اولان اوغلکیز اون آلتی یاشنده بر بیوک شهرک قالدیرملری اوستنده نه اولور ؟ یاخود دها طوغریسی تأمین استقبالی صرف مفوض دست- تصادف بولندیغی جهتله آنی ادراک ایده مز ایسه بو چوجغک عاقبت حالی نه اوله جقدر ؟ شوراسی دخی خاطر دن چیقارلما ملیدر که، بو نظریاتده بر مناسبتسز قادیناه معامله ومعاشقه خصوصی داخل حساب ایدلما مشدر . حال بوکه اکثریا واقع اولان بو حال، چوجغک تجربه سزلگی ، ضعفی جهتیه کندوسنی تسخیر ایدرک ، هر درلو افساداته مستعد بولنان بو بیچاره عالمکده نصلسه قاله بیلش اولان بقیه قدرت وفعالیتی ده محو ایدوب گیدر .

بکذا اعتماد ایدلملیدر که، ناقابل ایضاح گوریلان بو اتحارلرک قسم اعظمی ، دماغک پک طاتلی خیال وخولیالر ایله مشحون بولندیغی بر چاغده حرص وهوس وچو حقیجه سنه رؤیالر ایله بو آرزو وتمنیک الده ایدلمسی ایچون حاز اولدقلری

خاصه قابلیت ايله قدرت معنويه آرمسندەكى موازنەنىك شاشيروپ غائب اولمىسندن ايلرو گلمكدەدر .

ايلك چارپدقلىرى مانعەدە غيرتلىرى همان بالكليه منكسر اولهرق قوللرى صارقيور . يأس و فتور سراپا كندولرني استيلا ايدور . دنيايه كندولرى قدر بدبخت بر شخص گلمديگنه قدر ادعاره قالقيشيورلر . اصل قباحتلى ينه محضا كندولرى اولديغى حالده جمعيت بشريه يني ، تصادفي ، احوال و اسبابى ، خلاصه شخصلرندن بشقه هر شئي اتهم و تقبيح ايدورلر . در حال مذهب بد بينى يه امتساک ايدرك « بو حيات نيه يراز بر آن اول افنا ايتميدر » ديه ناله زن اوليورلر . و اگر هواى محيط و احوال و اسباب دخى تصادفي اولهرق كندى و اهمه لرني تايد ايدەجك صورته اولورسه ، آرتق كندولرينه ناقابل تحمل بر بارگران حكمنى آلان بو حياته بر (رەوولور) ضربه سيله خاتمه چكيورلر .

اگر بو دنيايه سعادت و شرف آنجق كندو باغچه سنى اكوب بچمكدن عبارت بولنديغنى آگلایه بيله جك بر سن و مزاجده بولشمس اولسه لر ايدى بر رەوولور يرينه ، اللرينه بر قازمه ، بر بل آلورلر ايدى .

فرانسيسق سارسه

اسكندر زاده فرید

اسلامده تارىخ علوم رياضيه

[مابعد عن جزؤ ۵۵]

[بنو موسى] بحق « زيچ الممتحن » اصحابنك ايلك خلفلى اولديغى گى آنلردن صكره بغداد دارالفنوننده گرك علوم رياضيه و گرك علم هيئتده جملهيه تصدّر ايدن ده [ثابت بن قرّه] اولمشدر .

[ثابت بن قرّه] - كه بنو موسى نك اڭ بيوكى اولان [ابو جعفر محمد بن موسى بن شاكر] اڭ شاگرد عرفانى در - لسان يونانى و سريانى يه بحق واقف اولمسيه علوم حكيميه و رياضيه نك لسان عربيه نقلنه و اولجه نقل ايدلمش بولنان كتب قديمه يونانيه نك ده تصحيح و اصلاحنه همت ايتمشدر .

اوت ! بو گونكى گون شرق و غرب كتابخانه لرينى تزيين ايدن كتب رياضيه - عربيه نك بر چوغى مشار اليهك محصول قلم عرفانى بولنمش و ياهيچ اولماز ايسه نظر تصحيح و اصلاحندن كچمشدر . « كتاب اقليدس » ، « كتاب مجسطى » گى علوم رياضيه و هيئيه نك ايكي ركن عظيمى تصحيح ايله اكتفا ايتميدرك ، بونلرى يگيدن متن يونانيلردن ترجمه ايتمش و هله مجسطينك ترجمه سويله ده قناعت ايتمديگندن مندرجاتى مياننده [بطليموس] اڭ ذكر ايلديگى رصدات و حساباتى ، رصادان مأمون طرفلردن بولنان نتايجه گوره تصحيح و بعض مبهم ماده لرى ده توضيح ايلمشدر .

ثابت ، علم هيئتك ترقيسى تامين ايديه بيله جك بر شى وار ايسه اوده اسلافى طرفندن اجرا اولنان رصدات نتايجنى گوز اوگنه قويه رق رصدات جديده ايله مقايسه ايتمكدن عبارت اولديغى رغنا بيلديگى ايچون گرك عهد [مأمون] ده

وگرك آندن صگړه اجرا اولنان رصداتی جمعه سعی ایتمش وحتی بورصداتك عددی کافی درجه ده اولمامسندن طولایی بیان تأسف دخی ایلمش ایدی .

مشار الیهی بعض اوروپا ریاضیونی واز جمله [ده لامبر Delambre] ظاهر حاله باقدرق ثوابتک ارتجاجنه قائل اولدیغندن طولایی شدتله مواخذه ایتمش ایسه ده بو فکر باطل بین العرب ظهور ایتمش برشی اولمیوب ، بلکه یونانیلردن منتقل بولندیغنی خاطره گتورمامشدر .

[ثابت بن قره] نك اوروپالیلر بیننده اك زیاده اشتهارینه سبب ، وقتیه [قازیری Casiri] نك یازمش اولدیغنی دفتر کتبه کی « مقاله فی تصحیح مسائل الجبر بالبراهین الهندسیه » اسمیه ذکر ایلدیگی رساله اولمشدر .

بو رساله نك اسمندن مندرجاتنه دأر حکم چیقاران بعض غرب مورخینی ، کویا [ثابت بن قره] نك بو رساله ده ایلك دفعه اولهرق جبرك هندسیه تطبیقندن بحث ایتمش اولدیغنی استخراج ایتمشدر .

حال بوکده ثابت اك بو رساله ده بحث ایلدیگی مواد عهد ا مأمون ا ریاضیونی طرفندن معادلات جبریته نك شكلاً دلالت ایده بیله جگی معانی هندسیه یی ایضاح مقصدیله ایجاد ایلمش اصول ترسیماتدن عبارت اولدیغنی بو گونکی گونده مرتبه ثبوته واصل اولمشدر . بناءً علیه معادلات جبریته یی ترسیماً ارأه ایتك شرفی ، [ثابت بن قره] یه دگل ، بلکه [عصر مأمون] ریاضیوننه راجع اولمق اقتضا ایدر .

کشفیات ریاضیه میاننده ، [ثابت بن قره] نك نامنی اعلا ایده جك برشی بولمق لازم ایسه ، آتی ده اعداد متحابه استخراجی حقنده وضع ایلمش اولدیغنی دستورده آراملیدر . فی الحقیقه [ثابت] اون سکرنجی عصر میلادی مشاهیر ریاضیوندندن [اولر Euler] ك وضع ایلدیگی اصوله مشابه بر صورتده اعداد متحابه نك استخراجی مومی الیهدن ، ده اسکرنجیق عصر اول ، کشفه موفق اولمشدرکه ، بو حادثه ریاضیون عربك طریق ترقیده واصل اولدقلری مرحله یی ارأه یه مع زیاده کافیدر . بو میانده بغداد دارالفنوننه حقیقه شرف ویرن مشاهیردن اولمق اوزره تاریخ ، باشلیجه اوج ذاتك نامنی ده ضبط ایتمشدرکه ، آنلرده انیریزی ۱۰ ماهانی ا و برده [قسطا] در .

[ابوالعباس فضل بن حاتم النيريزي] يورولمز ، اوشنمك بيلمز بر راصد اولديغى گي ، ماهرده بر مهندس ايدى . مشاراليه رصادان [مأمون] كۇنتايچ ترصداتى حاوى اوله رق يازمش اولدقلىرى زيجلرده وقوعه كلش اولان وكندى زمانه قدر تكرر ايدن سهوياتي تصحيح ايله يگيدن بر طاقم جداول فلكيه ترتيب وتاليف ايلشدركه ، بو جداول فلكيه مؤخرأ [ابن يونس] كۇ ماخذلرندن برى اولمشدر .

[محمد بن عيسى ابو عبدالله الماهاني] كه - رياضيات ايله هيئتده يد طولى صاحبي اولان اعظمندىر - [ابن يونس] كۇ تحت تصديقنده اولديغى اوزره اجرام سماويه نك حركات وسطيه ليرنى استخراج ايچون تاريخ هجرتك ۲۳۹ [تاريخ ميلادك ۸۵۴] سنه سندن ۲۵۴ سنه هجريه [۸۶۸ سنه ميلاديه] سنه قدر كافه حادثات سماويه ينى فوق العاده بر صحتله ضبط وقيد ايلمشدر .

هله [قسطا ابن لوقا البعلبكي] علوم رياضيه واقف ولسان يوناني يى بحق عارف بر ذات اوله رق ، دور مأمونده هنوز ترجمه اولنه ميان كتب رياضيه يونانيه ينى لسان - عربيه نقل ايلمشدركه ، كتب مذكوره انتخاب الفاظ واستخراج معانى جهتيله كتب مترجمه سائر نك كافه سنه تفوق ايلمشدى .

فقط [بتاني] ديه شهرت بولان [محمد بن جابر بن سنان ابو عبدالله الحراني] اوچنجى قرن هجرى رصادانى مياننده بشقهجه بر موقع ممتاز كسب ايتمشدر . راصد مشاراليه ، عن اصل [حران] ملكزاده لرندن اولديغى حالده اوقاتي كاملاً علم هيئتك تدقيق مسائله حصر وتخصيص ايلمشدر :

مشاراليه [رقه] شهرنده بر رصدخانه تاسيس ايدىرك ۲۶۴ سنه هجريه سندن ۳۰۶ سنه سنه قدر قرق ايكي سنه متمادياً ارساد اجرام ايله مشغول اولمش و بو سايهده بر چوق كشفياتده بولمشدركه ، بونلرك كافه سنى زيجنه درج ايتمشدر .

[بتاني] شرف اسلام ايله مشرف اولدىن ، صابى المذهب بولنمسه نه مبنى « الزيج الصابى » نامنى ويرديگى بو زيجنده واقعا راصد شهر [بطليوس] كۇ مسلك و فرضياتى عينيله قبول ايتمش ايسه ده راصد مومى اليه كۇ ترتيبگرده سى اولان « جداول فلكيه Tables Astronomiques » مندرجاتى حادثات سماويه يه تطابق ايتماكده

اولديغى جەھتە جداول مذكوره يي اسلاف كرامنك نتيجه رصداتنه و كندى مشاهدات و كشفياتنه گوره تصحيح ايلشدر .

اوروپا مورخين رياضيونى « زيخ الصابى » محتوياتى كاملاً (بتانى) يه اسناد ايلكده بك حقسزلق ايتمكده درلر . چونكه زيخ مذكور دروننده شمس و قمر ايله سياراته عائد اولان رصدات « زيخ الممتحن » اصحابنك (بغداد) و (شام) ده اجرا ايلش اولدقلىرى رصداتك عينيدر :

(بتانى) رصدان مأمون گى دائرة خسوفك ميلنى ينه $۳۵^{\circ} ۲۳'$ و سنه مداريه نك مدتى ۳۶۵ گون ، ۵ ساعت ، ۴۶ دقيقه ، ۲۴ ثانيه اوله رق ضبط ايتمشدر كه ، بو مقدار قيمت حقيقه حاضره سندن آنجق ۲ دقيقه ۲۶ ثانيه نقصاندر .

قدمای يونانيون و از جمله بين العرب « ابرخس » ناميله شهرت بولان (ايبارخوس Hipparque) سنه مذكوره مدتى ۶ دقيقه ۲۲ ثانيه فضله اوله رق تقدير ايتش ايدى . بناء عليه رصدان مأمونك نتيجه رصداتى ده زياده مقارن - حقيقت و شمديكى گى اويله مكمال آلات بصربه يرينه ساده عضاده و تحته دائره دن عبارت ، آلات بسيطه ايله بودرجه صحت جداً شايان دقتدر .

راصد مشاراليه ، اعتدالين نقطه لرينك حركت رجعيه سنويه سنى ده بالتعيين ۵۹ ثانيه دن $۵۴, ۵۴$ ثانيه ارجاعه موفق اولمشدر كه ، رصدات جديده يه نظراً بو مقدار قيمت حقيقه سندن آنجق $۴, ۳۴$ ثانيه فضله در .

فقط (بتانى) ايچون اصل موجب شرف اولان كشفياتك برنجيسى - اول زمانك تعبيرى وجهله - شمسك حركت اوجيه سنى خبر ويرمسيدر : اربابنه معلوم اولديغى اوزره ، قدمای يونانيون عندنده محرك شمسك اوج نقطه سى كره سمداه قطعياً ثابت بر نقطه گى تلقى اولنور ايدى . حال بوكه (بتانى) بو نقطه نك ده سمداه محرك اولديغى اثبات ايلدى .

ايكنجيسى ، وحتى كشفياتك الك مهمى . مسائل فلكيه نك حلى ايچون رياضيون يونانيه طرفلرندن اختراع اولنان و « مثلثات » اطلاقندن زياده « مربعات » تعبيرينه لايق اولان اصول حسابيه ده قوسلر ك و ترلرى يرينه « جيپلرني » استعمال ايلمسيدر كه ، اصل فن مثلثاته طوغرى آتيلان خطوه لر ك برنجيسى بودر .

واقعا [بتّانى] يه بو قدر جق بر شرفى چوق گورن بعض اوروپا مورخين -
رياضيونى ، حسابات فلکيه ده « جيب » تعبير اولنان نسبتلرک استعمالى راصد -
مشار اليهك هنديليردن اقتباس ايلش اولديغنى درميان ايتمشلر ايسه ده ، حقيقت حال
بونلرک ديدكلرى گي اولديغى وحتى هنديليرينك بوگا دائر اولان آثاردن [بتّانى]
خبردار بيله بولمديغى بوگونكى گون قطعياً تحقق ايتمشدر .

بوندن ماعدا [بتّانى] سالف الذکر زيچنده « ظل » نامى ويرديگى « مماس »
ذن ده بحث ايتمش و قوسلرک جييلرى ايله ظلارنى حاوى برده جدول ترتيب
ايلش ايسه ده ظلى ، حسابات مثلثاتيه ده استعمال ايتمگى تصور ايدمامشدر . چونکه
قوسلرک جييلرى اول زمان بين المنجمين مستعمل اولان اصول ستينيه توفيقاً
نصف قطر دائره ۶۰ اعتبار اولنديغنه گوره حساب ايدلمش اوله رق ، حال بوکه
مماسلر ، نصف قطر دائره ۱۲ اولديغنه نظراً ارأه اولنمشدر .

عين زمانده ، بغدادده [محمد بن احمد بن يوسف السمرقندى] ، [سهل بن بشر] ،
[على بن اسماعيل ابوالحسن الجوهري] ، [ابو جعفر احمد بن عبدالله بن حبش] ،
و « زيچ الكبير » صاحبي [ابن الادمى] ناميله شهرت بولان [محمد بن حسين بن
حميد] گي ذوات ظهور ايتمشدر .

فقط بتّانى دن صگره هيات رصادانه رياست ايدن [بنو آماجور التركى] در ،
[بنو آماجور] ، که [ابوالحسن على] ، [ابوالقاسم عبدالله] ناملرنده ايکي قر داشدر .
۲۷۲ سنه هجرية [۸۸۷ سنه ميلاديه] سندن ۳۲۱ سنه هجرية [۹۳۴ سنه ميلاديه] سنه
قدر تمام يارم عصرلق بر مدت سيارات سبعة واجرام ثابته نك ارضاديله اشتغال
ايلشلردر .

راصد شهر [ابن يونس الك] « زيچ الحاكى » سنده گورلديگى اوزره بونلر
قره دائر ۳۰۶ سنه هجرية [۹۱۸ سنه ميلاديه] سنده اجرا ايلدكلرى رصادانده
« جرم مذکورک عرضى ، مسلك بطليموسه توفيقاً تنظيم ايدلمش تقويملر مندرجانه
توافق ايتمديگنى و فقط بو تخلف پک غير منتظم صورتده مشهود اولديغى جهتله
بويابده بر نتیجه قطعیه استحصال اولنه مديغنى » بيان ايتمشلردر که ، شو صورتله حرکات

قرده وجوديني خبر و يردكلري انتظامسزلق بالآخره [ابو الوفا البوزجاني] نى بي
« اختلاف ثالث » ك كشفنه قدر سوق ايتشدر .

بنو آماجورك ترتيب ايتديكى زيچلر و على الخصوص « زيچ البديع » ابن يونسك
باشليجه ماخذلرندن بريدر .

فقط شوراسنى ده منصفانه سويلمليركه اولاد آماجوره بو خصوصده [مفلح
بن يوسف] نامنده آزادلو بر كوله نكده معاونت كليهي سى سبقت ايتشدر . [مفلح]
زمانك راصد ماهرلرندن اوله رق، حتى شمسك حركت وسطيه سنويه سنى [سنه
يزد جرده گوره] $48^{\circ}, 39', 45'', 359^{\circ}$ بولمش ايدى .

حاسب مصرى [ابو كامل شجاع بن اسلم] ك جبر كتابنى شرح ايدن رياضى -
شهير [على بن احمد العمرانى الموصلى] و آل حمدانن سوريه اميرى [سيف الدوله] نك
مصاحبي منتسبين علم هيئتدن [ابو القاسم السرقى] ، « زيچ الاستاد » نامنده كى زيچك
صاحبي منجم شهر [ابو القاسم جمال الدين بن محفوظ البغدادي] ده بوميانده يتشمشدر .

خليفه [ابو جعفر منصور] زماننده عراق عربده بردنبره اشعاليه باشلايان شعله
معارف، خلفاي عباسيه نك تشويق و ترغيبى سايه سنده بو صورتله بر بچق عصر بغداد
دارالفنوتنى بر قرارده تنوير ايلدى . چونكه خلفاي عباسيه نك كافه سنى علوم
وفنونك و بالخاصه علوم رياضيه و هيئه نك ترقيسى اوغرنده صرف همت ايتكدن
و اربابنه انعام و اكرام ايتكدن گيرو طور مامشدردى :

فقط بو ائنده خارجاً و على الخصوص داخلاً ظهوره گلان وقوعات سياسيه
بو دور ترقىيه بر نهايت ويره جك گي ايدى :

فى الحقيقه شرقده خلافت عباسيه نك تاسيسى متعاقب، غربده (اندلسده) دولت
امويه ظهور ايش سنه هجرىيه : ۱۳۹ | و آفريقانك شمال غربيسنده (بنى رستم)
[سنه هجرىيه : ۱۳۸] و براز صكره [سجماسه] ده (بنى مدرار) [سنه هجرىيه :
۱۵۵] و فاسده (ادارسه شرفا) [سنه هجرىيه : ۱۷۲] و آفريقيهده (بنى اغلب)

[سنه هجريه : ۱۸۴] خاندانى تورده مش ايدى كه، بونلر ك شرقده كى حكومت اوزرينه
از چوق بر تاثيرى گورلمش ايدى .

هله، جانب شرقده (مأمون) طرفندن خراسان ولايتنك مستقلاً (آل -
ظاهر) ه انحصارى [سنه هجريه : ۲۰۴] ومؤخرأ (آل صفار) طرفندن
اغتصابى [سنه هجريه : ۲۵۹] وبونلردن ده (آل سامان) ه انتقالى [سنه هجريه :
۲۹۰] و طبرستانده (دولت ديليه) نك تأسسى [سنه هجريه : ۳۱۵] و عراق
وسوريه قطعدرنده (آل حمدان) ك ظهورى بنیان دواتى خيلى رخندهدار ايتمش ايدى .
خصوصيله (عمادالدوله) لقبيله مشهور (على بن بويه) نك شيرازى ضبط
ايله فارسده ۳۲۲ سنه هجريه سنده اعلان حكومت ايتتى و برادرلردن (ركن الدوله) يى
۳۲۷ سنه هجريه سنده عراق عجمه ، و (معز الدوله) يى ده ۳۳۴ سنه سنده عراق
عربه اعزام ايدى، اورالرينى ده قبضه تصرفنه و يازير حايه سنه كچورمى ايشاك
رنگنى بسبتون دگشديرمشدى .

بركت و يرسونكه (بغداد) ده « امير الامرا » ناميله اداره ملكيه و عسكريه يه
نظارت ايدن آل بويه نك، او چنجيسى اولان (عضدالدوله) بو صورتله انطفايه يوز
طوتمش اولان شعله معارفى اشعاليه همت ايلدى .
عضدالدوله، محب علم و عرفان، بر ذات فضائل سمات اوله رق (ابن العميد) لقبيله
شهرت بولان رئيس الوزرا (ابوالفضل محمد بن حسين) نام فاضل شهردن تحصيل
كالات ايلمشدى .

ايشته ملك مشار اليه ك سايه سنده دركه، بغداد دارالفنونى يگيدن رونق بوله رق
از زمانده يك چوق رياضيون و هيئيون يتشديرمشدر .
فى الحقيقه (عضدالدوله) ، ۳۶۴ سنه هجريه سنده بغداده ورودنده اصحاب علم
و حكمتيه حددن افزون اكرام و احترامده بولتمش و (ابن اعلم) لقبيله مشهور
(على بن حسن ابوالقاسم العلوى) ايله (عبدالرحمن بن عمر بن محمد بن سهل -
الصوفى) يى كندوسنه معلم و (ابوالفضل جعفر بن مكثفى بالله) يى كمال فضل
و عرفانه مبنى مصاحب و نديم انتخاب ايتمشدر .

حتى امير مشار اليهك « علم و معلمين ايله افتخار اولنديغى حالده ، بنم نحوده معلم
(ابو على الفارسى) و حل زيجه استادم شريف (ابن اعلم) و كواكب ثابته نك سير
واما كنده استادم ، (صوفى) در « ديدىگى مضبوط كتب توارينخدر .
(ابن اعلم) بالذات اعمال ايلديگى الات رصديه ايله (بغداد) ده خيلى مدت
رصدات ايله اشتغال ايتمش و اعتدالين نقطه لرينك حركت رجعيه سنى كمال صحتله
تعين ايدرك حقيقه (بتانى) و (بنى آماجور) ي اسلاف عظامنه خيراخلف
اولمشدر .

راصد شهير (ابن يونس) زيچ حاكيسنده ديمشدر كه « (بنو موسى) ايله
(بنو آماجور) ك امر رصداتده كى دقت و اهتماملى و هندسه و هيئتده كى وسعت .
معلوماتلى مشهور و جمله عندنده معلومدر . شريف ، (ابوالقاسم على بن اعلم) ي
طانيانلرده مشاراليه حقنده عين صورتله شهادت ايتمكده و قدرت علميه سنك درجه سى
يك على اولديغى سويلمكده درلر . «

(عبدالرحمن الصوفى) ، بالخاصه كواكب ثابته نك رصداتيله اشتغال ايدرك
(بطليموس) ك فهرسنى « كتاب الصور السماويه » ناميله احيا ايتمشدر .
ايشته يوقاروده بالمناسبه اسملى ذكر اولنان مشاهيردن بشقه ، مهندس مشهور
(ابوالقاسم على بن احمد المجتبى الانطاكى) ، منشى و شاعر اولديغى درجه ده هيئت
و هندسه ده ماهر اولان (ابو اسحق ابراهيم بن هلال بن زهرون الحمرانى الصابى) ،
راصد (ابو حامد احمد بن محمد الصاغانى) ، صاحب زيچ (هرون بن على بن يحيى
بن ابى منصور) ، (ابوالقاسم عبدالله بن حسن) ، (ويجن بن وستم ابو سهل -
الكوهى) ، (محمد بن عبدالله ابو نصر الكلواذى البغدادى) هپ مشار اليه (عضد -
الدوله) نك سايه حمايتنده يتيشان مشاهيردندر .

[مابعدى نسخه تاليه ده]

صالح ذكى

انگلیز قادینلری و آلفونس دوده

فرانسز حکایه نویس مشهوری آلفونس دوده نك، کچنلرده انگلتره یه سیاحت وعودتی صره سنده ارباب نشریاتدن بریله ملاقاتنده انگلیز قادینلرینی بگنمدیگندن بحث ایلدیگی شایع اوله رق، برچوق گفتگویه باعث اولمش ایدی .

ینه عالم نشریات منتسبلرندن سـلاریوس کچنلرده دوده یی زیارت ایله اثنای مصاحبه ده نسوان حقنده کی مطالعه سنی اوگرنمک استدیگندن، آلفونس دوده فرط تلاش ایله افادات آتییه یی سرد ایتمشدر :

« نسوانی ؟ حفظنا الله ! آنلره دأر آرتق هیچ بر فکر بیان ایتیه جگم . شاید بالمجبوریه بر شی سویلیه جك اولسه م بیله برچوق تأمل، بر او قدرده احتیاط ایله .... » باقکیز باشمی نصل بر درده صوقدم : بر قاچ آی اول انگلتره یه سیاحتله

عودتمده بر سوری غزته جیلر اطرافنی احاطه ایتدیله . بونلرک جمله سی طبیعی انگلتره یی نصل بولدیغنی، نهلر گوردیگمی، نه گی شیلردن خوشلاندیغنی صوریور - لردی . بر بحثدن دیگر بحثه انتقال ایده ایده لقردی آره سنده غالباً بگا، انگلیز

قادینلرینک ظرافت تلبسندن محروم و دیشلری اوزون اولدیغنی سویلتمشدر . حقیقه بویله بر شی سویلدمی، یوقسه سویلدمی فرقنده دگلم ! یالکیز شونی بیلورم که، بندن روایت اولنان بو سوز ایچون باشمه قیامتله قوپاردیلر . اوزماندن برو

تکمیل انگلیز مطبوعاتنک هدف تحقیر و مؤاخذه سی اولدم . نره یه گتدیسه م غزته لردن کسپلش میلیونلرجه پارچه لر و مکتوبلر گوندردیله . بر درلو یقامی بر اقدیلر . حتی بوگون بیله کنارلری قرمزی قورشون قلمله چیزلمش برچوق

غزته پارچه‌لری آلام . ظنمه گوره بونك صوگي گلميه جك . بن هيچ ارادتم
 تعلق ايتديگي حالد هرمملكتك نسواني حقنده ايديلان تدقيقات ومطالعاتك فاعل
 مسؤولى عد اولنيورم . بوغزته لرده كي مقاله لر ، مؤاخذه لر بزم معهود احتياط سزلق
 اوزرينه باشلادی . حالاده دوام ايدوب طور يور . نه ديهيم عزيزم ! بر طرفدن
 هيچ استميرك انگليز نسوانك خصوصتي قزاندم ايسده ، ديگر طرفنده ينه خبرم
 اولمق سزین آمريقا نسواني بندين پك حظ ايتمشلر . نام قاديندن بحث ايدن
 ادبانك لسانه دوشدی . رفقامدن برچوغی تايمسه برشی يازدرق افادهده يا گلمش
 اولديغی ، اصل ديمك استديگم بو اولديغی آ گلا دوب بيان معذرت ايتمك گمی
 نصيحت ايديلر . بونیده يامدم . مادام كه غير اختياری برشيدر اولدی . وارسون
 خيزنی آنجه يه قدر دوام ايتسون .. »

موسيو سالاريوس بو صروده موسيو دوده يه : « استرسه گز قادينلره ، باخصوص
 انگليز قادينلرينه خوش گورنماگي هيچ بر وقت استديگكزي سزك طرفكزدن بن
 يازه يم . بو صورتله هم سز اوزون اوزادی يه تايمسه ايضاحاتده بولنمق كلقتدن
 قورتيلورسكز ، همده قادينلر حقنده لسانكزدن صدوري ادعا اولنان احترام سزلق
 ولا اباليكدن طولاي حقكزده كي مؤاخذاته نهايت ويرلمش اولور . » ديمسيه دوده
 دخي شو صورتله مقابله ايلشدر :

« پك گوزل اولور عزيزم ، شو همتي دريغ ايمه . همده علاوه ايتكه ،
 انگلتره ده كي سياحتمدن فوق الغايه محظوظ اولديغم حالد عودت ايلدم . وپك گوزل
 خاطرده لر محافظه ايلدم . وبتون غزته جيلرك قارشوسنده قادينلردن بحث اولنمق
 ايجاب ايدرسه بيله بن هيچ اغزيمي آچيه جغم . قاديندن بحث ايتك نصل برامر خطير
 اولديغی آرتق درك ايلدم . شونیده بيان ايديم كه ، بر انگليز رساله موقوته سنك
 برچوق ادبایه مراجعتله نسوان حقنده كي فكر ومطالعه لری نشر ايتسندن فكر
 آلهرق فرانسده « ردوف ده ردوف » رساله سی ده ا زياده اظهار ذكا ايدرك ، بر
 مملكتك بر صاحبه قلندن استفسار رأی وملاحظه ايتمشدر . گچنلرده ايلك دفعه

رومانیا قرالچہ سنک « اولاح قادینلری » حقنדה بر مقاله لری گورلدی . بو کوردده
 بزم مادامک فرانسز نسوانی حقنדה بر مقاله سی نشر ایدلمشدر . [۱]
 بزم مادامک مطالعات و تدقیقاتندن بحث ایتک بگا دوشمنز . فقط ظنمه
 قالورسه قادینی قادین طرفندن محاکمه ایتدیرمک و آندن صورمق قدر طبیعی
 و خوش برشی اوله مز .

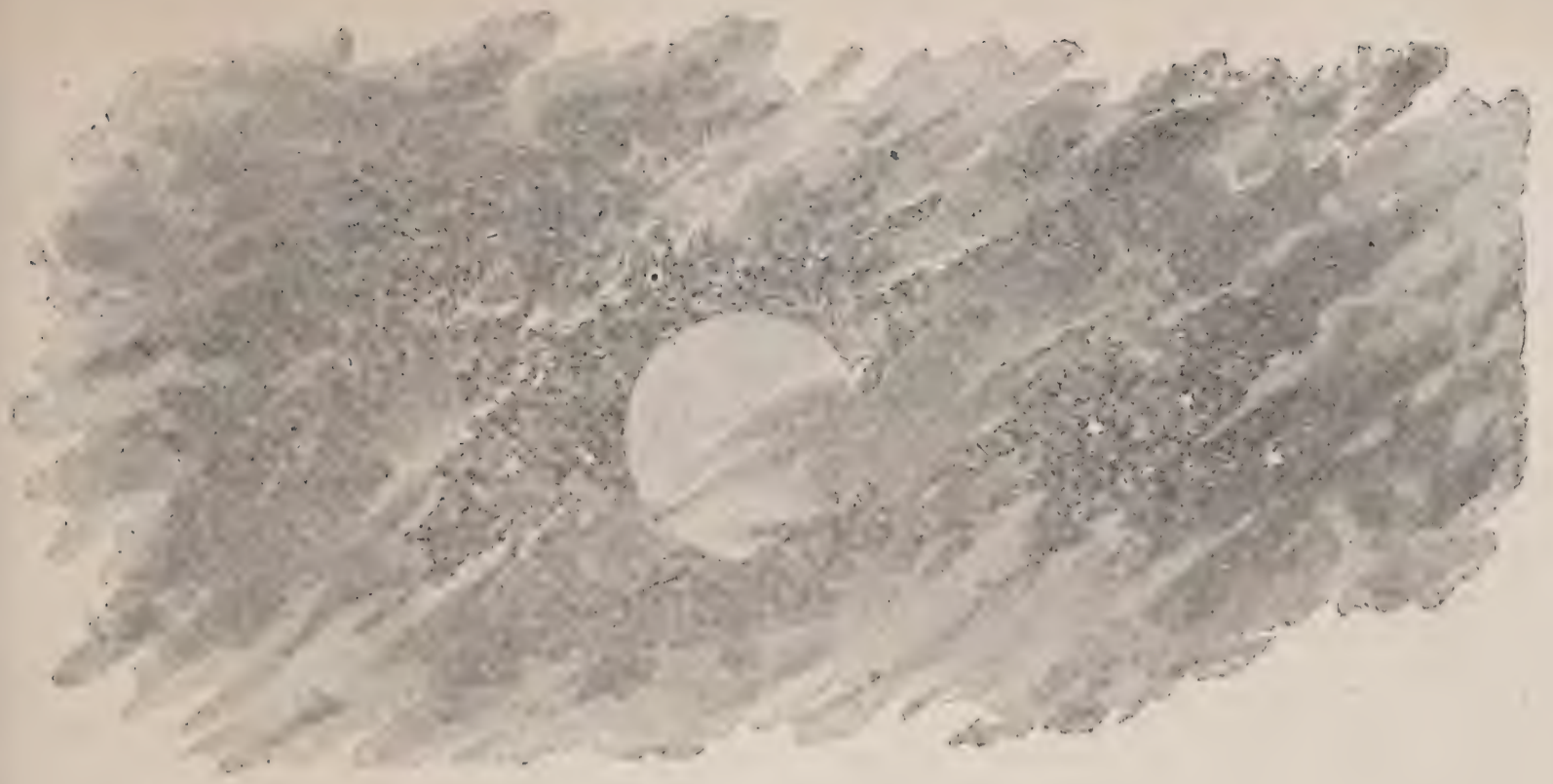
هرنه حال ایسه، فقط بر جمله کلامیه نك بگا بو قدر بلالر آچه جغنی هیچ خاطره
 گتورمزدم . بوندن بویله عمومیتله جنس ضعیف دینلان و فقط علمینده بر شی
 سویلنه جک اولورسه حسابسنز مدافع لری ظهور ایدن بو قسم حقنדה هیچ بر صورتله
 بیان فکر ایتیه جکمدر .

ایشته بو صورتله موسیو آلفونس دوده نسواندن بحث ایتماگه عهد ایتمشدر .

فرید

[۱] بو مقاله نك گله جک نسخه یه درجی مصمدر .

كانات ايچنده بر سياحت مخيله

[مابعد عن جزء ۵۵]

گوزيمز يتشديگي مسافدره قدر قهر خريطه لر ينك بزه ارانه ايتمش اولديغي گي،
طاغلا وواديلردن بشقه بر شي گوره ميورز . بو طاغ وواديلرك سطح زمينده دها
بر چوق شيلر گوريور ايسه كده، نه اولدق لر ني بيله ميورز . بلكه بر طاقم نباتادر .
فقط بزم بيلديگمز وجهله نباتاتك بوراده بولنمسي بر امر محالدر . نباتات صو
وهوادن وهوا نوعندن و صوماهيتنده اولان شيلردن بسلنور . بوراده ايسه بوگي
شيلردن اثر بيله يوق . او حالده بوراده بزم بيلديگمز وتصور ايلديگمز نباتات
موجود دگل ايسه ، حيوانلر وحتي انسانلر بيله نه ايله تعيش ايدهبيلورلر ؟ فقط
بونكله برابر عجب بوراده ذي عقل مخلوقات بوقيدر ؟ فرض ايدم كه واردر .
فقط بونلر بزم يانمزه دخی گلمش اولسدر ذي عقل مخلوقاتدن اولدق لر ني
آگلامق بزم ايچون ممكن اوله مز ايدى .

مادامكه قمرده انسانلر ايله قونوشمقدن قطع اميد ايتك مجبوريتنده يز؛ بزده
بشقه شي ايله اكلنم . فقط هو انك فقتدانندن طولاي صمم حاصل اولديغندن، بازى

بوراده سر بستیجه استعمال ایده بیلدیگمز عضولری، یعنی قول و آياقلىرى حرکت ایتدیرملم . باق بو خصوصده پارلاق بر صورتده موفق اولدق . هر شیدن اول کندومزى اويله خفیف حس ایتکده بیزکه، انسان اولمقدن زیاده قوش اولدیغمزده حکم ایده جگمز گلیور . سطح قمرده کی قوه جاذبه، سطح ارضده کی قوه جاذبهیه نسبة آلتی دفعه دهها ناقص اولدیغندن، اعضای بدنمزی خارق العاده و شایان حیرت بر صورتده تحریک ایده بیلوروز . شوراده بر موسیقه چالمق ممکن اولسه - فقط هوا اولیان یرده موسیقهده اوله مز - اويله دانس ایدر و صیحرار ایدک که، بزى الك ماهر بالسرین ا تیاروده رقص ایدن قزلر ا گورسه بجاقلمزده کی شعرک مکملیتنه باقهرق حسدنن چاتلار ایدی . بز ارضده ایکن یردن بر ماصه اوزرینه آتلایه بیلان برى شمى عینی غیرتله یگرمی قدم ارتفاعنده کوچک بر تپهیه آتلایه بیلور . یانندن یکن بر آدمی جینه صوقوب اورادن صاوشمق مهارتدن بیله عد اولمزم .

چونکه ارضده یگرمی فونتلق ثقلت نه ایسه، بورادهه آنک ثقلتی او قدردر . یوکسک طاغله طیرمانوب چیقمق بوراده عادتاً کلنجهدر . یگرمی قدم عرضنده بولنان بر اوچورمک اوستندن آتلامقده بیوک بر ایش دگل . قوشدیغمز ائنده همان معلقده اولهرق قمره بر تماس ایله گیدیوروز . سرعت سیرمزه بر درجهدهدر که، اگر یوکسک طاغله اولامش اولسه بر قاچ گون ایچنده قمرک بر اوچندن او بر اوچنه قدر گیده بیلور ایدک .

اعضای بدنمز ارضده اولدیغنه نسبة آلتی کرّه دهها خفیف اولدیغنه گوره بر گون ظرفنده ارضده بولندیغمزده نظراً آلتی کرّه زیاده ایش گوره بیله جگمز آکلاشدیغی گبی، غالباً اعاده قوت ایچون آلتی کرّه دهها آز استراحتیه و اویقویه محتاجز . لکن دنیا ده هر شیدک بر قصورلی جهتی اولدیغی گبی، بو حالکده اويله بر جهتی واردر . قمرده گون مدتی ایکی هفته اولدیغندن و بناءً علیه بر گوندهلك قزائمق ایچون ارضده کی گونک اون درت مثلی چالشمغه مجبور بولندیغمزدن، ارضده اولدیغنه نسبة جاذبه اقتضاسندن اولهرق، اعضای بدنمزک آلتی کرّه دهها خفیف اولسی و آلتی کرّه زیاده ایش گوره بیلدیگمز نه ایشیمزه یاران ؟

تمام ایکی هفته می؟ اوت، قمرده بر گونک مدتی تمام ایکی هفته اولدقدن بشقه فضله اوله رق اوز سکز ساعت دها وار. چونکه قمر - که بز بونی بوراده پک اعلا آ گلایه بیلورز - یگر می درت ساعت ظرفنده کندی محوری اطرافنده دور ایتمز. پک استر ایسهک هیچ بر حرکت دوریه اجرا ایتمز دیه بیلورز. کندوسی تقریباً بر آی مدتی ظرفنده بیوک بر دائره رسم ایدرک کره ارضک، اطرافنده بر دور اجرا ایدر دائمی و صادق بر رفیقدر. ایشته بودوری اثناسنده کره ارضه دائمی و ابدی اوله رق کره سنک بر نصفی گوسترمکده در. قمرک دیگر نصفنک نه حال و شکله اولدیغی شمسی به قدر هیچ بر انسانک گوزی گورمامشدر. قمر بو خصوصده کبار قوناقلرنده افندیسنه دائماً یوزینی توجیه ایدن و هیچ بر وقت آرقه سنی گوسترمیان مطیع و تربیه لی اوشاقلره بگز یور. کره ارض هرگون محوری اطرافنده دور ایدرک هر طرفی قمره گوستردیگی حاده قمر بالعکس بر صریغه طاقیلش گی ارضک اطرافنده طولاً شمشقده و سکنه ارضه یالکز بر طرفی گوسترمکده در.

فقط بو حال قمره اپی بر راحتسزلق ویرمکده در؛ چونکه هر طرفی شمس طرفندن تنویر ایتدیره بیلک ایچون $\frac{1}{2}$ ۲۹ گون ظرفنده کره ارض اطرافنده کی دورینی اجرایه مجبوردرکه، بو سببله قمرده بر گجه ایله گوندزک امتدادی کره ارضده کی یگر می طقوز گونلک بر مدتن عبارت بولنمقده در.

اون درت گون و اون سکز ساعتک بر گوندز پکده خوشه گتمز شی دگل اما، بو قدر مدتی بر گجه ده نه یاپلی؟ وقتیزی نصل کچورملی؟ نه بیاجغز. بر از مهتاب عالمی یپارز. یپارز اما قمرده بولنیورز. آرتق مهتاب فلان اولورمی؟ اولمز اما بوگا مقابل ارضک ضیای وارددرکه، اوده لطافتدن عاری دگل. لطافتدن عاری می دگل؟ بلکه لطافتی تصویر ایدیله مز بر حال. چونکه بزده، یعنی قمرده گجه اولدیغی زمان بر شمس ایله کره ارض آره سننده بولنیور و ارضده بولنانلرک قمری گوردکاری نسبته نظراً ارضی ضیای شمس ایله مضی اوله رق، اون درت دفعه دها بیوک گوریورز، بوندن بشقه بویله بر قمر گجه سی ظرفنده کره ارض کندی

محوری اطرافنده اون درت دفعه دور ایدر . بناءً علیه بز آنی جسم و فقط ضیاسی لطیف و شمسدن دها مهیب بر جرم سماوی اوله رق گوریورز . بوجرم سماوی بزه او قدر ملتفتدرکه ، گجهلرمزی تنویر ایتدکدن بشقه ، کره ارضک قره و دگر جهتیه مالک اولدیغی منظره لر ایله دخی قلوبمزی تنشیط ایدر . شمسی ارضده ایکن ضیای قمردن محظوظ اولور و قلمبز حسیات شاعرانه ایله طولار ایدی . آرتق ضیای ارضک نه گبی تاثیراته بادی اوله بیله جگنی دوشونملی !

انسانلر کره ارض اوزرنده یشایه جقلرینه قمر اوزرنده یشامش اولسه لر کائنات حقنده نه غریب فکرلر پیدا ایدرلر ایدی . بز که کره ارض سکنه سی یز . قمرک هر آی بر کره ارض اطرافنده بر دایره چویردیگنی بیلورز . عجباً انسانلر سکنه قمردن اولسه لر بو کیفیته واقف اولورلرمی ایدی ؟ بیگه قارشو بر ایله بحث اولنه بیلورکه ، واقف اوله مز لر ایدی . قمرده بولنانلر قمرک ، سیاحت اوزرنده بولندیغنی ذره قدر حس ایتمز لر . بالعکس قمردن کره ارضه باقلد قده قمرک ثابت بر مسکن اولوب آنک اطرافنده بولنان هر بر شیئک حرکت اوزره بولندیغنی حقنده بالضروره بر فکر و اعتقاد حاصل اولور . بوراده بولنانلرک قمرک ثابت اوله رق کره ارضک آنک اطرافنده دوران ایتدیگنی و طبق ارضده بولنان انسانلرک قمرک وجودی آنجق سکنه ارضه مشعله جیلک خدمتی ادا ایچون بولندیغنی تصور و تخیل ایتدکلری گبی ، ارضک دخی یگانه مأموریتی قمرک گجهلرینی تنویر ایتک حقنده بر اعتقاد پیدا ایتملری قدر طبیعی برشی اوله مز . قمردن ارضه باقلد قده کره ارض شمسدن اون درت کره دها بیوک گورنمکده اولدیغندن ، ارضده مالک اولدیغمز جسم تله سقوپلره بوراده دخی مالک بولنیورز فرض ایدمده باقلم ارضده نه گبی شیلر گوره بیلورز . بناءً علیه قمردن ارضه طوغری بر تله سقوپ توصیه ایدم .

شمسی تله سقوپ ایله ارضه طوغری توجیه نظر ایتدیگمز وقت هوای نسیمی دیه ارضی احاطه ایدن زارک بزه نه قدر معجز برشی اوله جغنی تصور ایدم مز سگمز . بونک ایچون بلوط و سارهدن بر بیوک قسمی سیلوب سپورمگه مجبورز که آزاجق اولسون برشی گوره بیله لم . فقط بز نه قدر مخیلاتده بولنمش اولسه ق نافله .

هوای نسیمی صورت متمادیهده حرکت اوزره بولندیغندن بزده ارضده کی کافه نقاطی متمادی بر اهتزاز و بر تعلق اوزره گورمکده یز . نهایت غایت دقتله اجرا ایده بیلدیگمز ترصدات و تله سقوپک بیک ایکی یوز دفعه بیوتسی سایه سنده پارس ، لوندرد ، ویانه ، برلین و سان پترسبورغ شهرلرینک اسکی محل و موقعلرنده بولندقلرینی آگلایه - بیلپورز . وسط درجه بیوککده کی شهرلریده فرق ایده بیلپورز . اڭ زیاده خوشمزگیدن شی ایسه کره ارض قطبلرینی موسم شتا قاری آلتنده مستور و خط استوا حوالیسینی عینی زمانده شمسک تاثیر شدیدله ضیا نثار اولدیغنی گورمکدر . ارض دوران ایدوبده اوروپا قطعده سی گوزمزدن نهان اولدیغنی زمان آمریقانک قره قسمی مصادف نظر تماشامن اولور . اوروپانک اڭ بیوک شهرلرینی فرق ایده بیلدیگمز گبی ، نیورق شهرینک موقعنی دخی گوره بیلپورز . ارض دورانه دوام ایتدیگندن ، گوزمن بحر محیطه مصادف اولوبده نهایت آسیا قطعده سی گورمگه باشلادیغمز وقت ، بر طامله صویک بر فوجییه معلق بولندیغنی گبی اوسترالیا ننگده آسیایه او نسبتده معلق اوله رق طور دیغنی مشاهده ایدیورز . براز یان طرفه باقار ایسه ک آفریقایی دخی گوریورز که ، مالک اولدیغنی چولارک اپی کویلر تشکیلنه مساعد اراضی عرض ایتدکلرینی آگلار و نهایتده دخی محل عزیمتمزی دخی حسرتله گوریرز . فقط بو مشاهده بزده آرتق یوله چیتمنک زمانی اولدیغنی اخطار ایدر . او یله ایسه همان حاضر اوله لم . چونکه بورادن یولمز طوغریجه شمسهدر . بوده ظمنزه قالورسه آز بر یول دگلدر .

[مابعدی نسخه تالیده]

آلمانجه دن مترجمی :

طاهر یوسف

عائله

پارس الواح معیشتی

مترجمی :
حیدر ظفر

مؤلفی :
اوگوست ژرمین

[مابعد عن جزؤ ۵۵]

والس ختام بولنجه کندوسنه یر آیاقلری آلتندن قاجیورمش گبی گلدی ؛ آز
قالسون دوشوب بایله جق ایدی . فقط تنور النی یقالامش وایتالیان شیوه سیله
بتکرار بسط سنوحاته باشلامش ایدی : « سز نه قدر ظریف و ملیح سگزر . اوه !
بن بووالسی هیج بر زمان ، هیج بر زمان اونوده میه جغم ! » بوسدانک آهنگ مخصوصی
قزی جانلانیدردی . تنورک چهره سنه عطف نظره جسد ارتلندی . او ، متصل
قزک النی صیقیوردی ؛ قزده بتون روحنی : « تشکر ایدرم ، موسیویو » دن
عبارت بولنان شو سوزلر ایچنه صیقشدیره رق جواب ویردی .

بوندن صگرده - ذاتاً آنک یرنده کیم اولسه ایدی بویله حرکت ایتمزدی ؟ -
[لاباررا] آنی بر ایکنجی والس ایچون دعوت ایتمگه گلمش ایدی .

دالغینلغی ، سرخوشلغی ، یشامق و سومک خصوصنده کی شادانلغی بر چوق
درجه لر دها آرمش ایدی . شمعی بر شوقستان سماوی ایچنده غیر حقیقی بروجود ،
روحنک تیقن و تخیل ایتمش اولدیغی بر مخلوق پرستیده ایله تشریک خلجان ایدرک
رقص ایلیوردی . آفیون و یا خشخاش مبتلایلی گبی بر نوع جنت موقته ایچنده

ایدی که بو جنت آگا محیطی اولان تزیناتی خارق العاده .. قولى وجودینه بر قبضه
ارتباط تشکیل ایدن آدمی شان آور ، معجز ادا گوستریوردی .

بویله بر سرگرانی لاهوتیانه ایله دوندکلری صروده دلیقانیلی : « اوه ! سزندن
بر یادکار آلمی ، بنی هیچ بر زمان ترك ایتیمه جک اولان بر یادکاره نائل اولمغی
نه قدر آرزو ایدردم ! » دینجه قز مقاومت ایتامش ، بویله بر حال کندیسنبجه پک
زیاده موجب مسرت اوله جنی ایچون دلیقانیلیده اولیله بر محظوظیت عظیمه حاصل
ایده جگندن امین بولنه رق الی الابد حفظ ایتمی ایچون بالو جزو داتی اصولجه
آگا ویرمش ایدی !

فقط بوده کافی درجدهده تهلکویه القای وجود ایتک صایلمازدی . والس ختام
بولدن اول تنور قزه پرستش ایتمکده بولندیغنی ، آندن بشقه بر شی دوشونمد
یگنی ، آنی بردها گورمک آرزو ایتدیگنی ده سویلمش ایدی ؛ ایشته بوسوزلر
« هوگت » ک قولاغنده بر ترانه جانپرور ، حسن و شبانی تمهیداً تغنی ایدلمش بر
قصیده شان وظفر گی چینلایوردی .

آنی بردها گورمک ، فقط نروده ؟

بو ائاده [لاباررا] نك صداسی دها نازنین اولدی : حزین وسوداوی عشق
بسته لرینی اوقورکن التزام ایتدیکی صداسی بوایدی . اوه ! آنک املی « هوگت » ی
ینه بویله بر سالونده ، شو بدسیرت وعادی آدملر آرمسنده گورمک دگل ایدی !
بر گون ، بعدالظهر ، قزک سربست بولندیغنی بر آنده گوریشمک استیوردی .
بوگا قارشو قز بر دقیقه جق تردد گوسترنجه شاید بورجاسنه موافقت ایتدیکی
تقدیرده بر طاقم چیلغینلقلر اختیارینه ، حتی کندی کندینی هلاک ایتمگه بیله مستعد
اولدیغنی یمین ایله سویلیدی ؛ زیرا آگا موته قائل اولورجه سنه پرستش ایدیوردی .
صداسی [آنتونی] نك : « بگا مقاومت ایدیوردی ؛ بنده قتل ایتدم ! »

دیه حایقردیغنی زمانکی صداسنه مائل اوله رق ، بر مزار آهنگی کسب ایتمش ایدی .
همده عزمنده پک متین ، پک رضا داده گورندیگندن « هوگت » قورقدی .
یا بو صحیح ایسه ؟ یا ، فی الواقع ، آنک ایچون اتحار ایده جک ایسه ؟

تربيه سر بستانه سندن ، برادرلری ایله تعاطی افکاردن متولد اولان خصیصه ریب وکائی شمعی بالکلیه زائل اولمش ایدی . (لاباررا) پی بودرجه بدبخت ، هر شیئه بودرجه راضی گورنجه یورکنده عشق وترحمك بر صدمه خالصه و حقیقیه سنی حس ایتدی :

— سزه بر موعده تلاقی تعیین ایده جگمی وعد ایدرم .

کوچوجك الى یگی باشدن تنورك النی صیقدی . ایشته عقد پیمان اولمش ایدی .

.. فقط بو صباح ملاحظه باشلاینجه [هوگت] جسارتنك آزالدیغنی حس ایدیوردی . آرتق کندیسنی بودومانلی سرگذشت ایچنده دها ایلرو جذب وسوق ایتك ایچون آقشامکی بالونك صیجاق هواسی ، سرخوشلغنی یوق ایدی . جنت - شوخانه سنی بر رنك حقیقت ایله تلوین ایده جك اولان تذکره قطعیه نی تنوره گوندروب گوندرمامکده تردد ایدیوردی .

بونك ایچون تووالتی دوام ایتدیگی مدتجه آره صره درینجه بر صورتده ایچنی چکدرک نظری مضطرب ، قاشی چاتیق اولدیغنی حالحه هر دقیقه والهانه بر توقفه مجلوب اولیوردی . بر آرهلق کندیسنی آینه ایچنده بگری اودرجه صولوق ، گوزلری اوילה بر دائرة کبود ایله محاط ، دوداقلری اومرتبه رنکسز اوله رق گورنجه پدری ایله برادرلرینك لزومسز ، مناسبسز سؤالیر ایراد ایتلرندن قورقدی . بونك اوزرینه هان دوداقلرینی اوزوم صاپی ایله دلک ایتدی ؛ یناقلرینه دوزگون ایله رونق ویردی ؛ نظرینه غائب اولان آتشی ، پارلاقلیغنی اعاده ایتك ایچون کیرپیکلرینه سرمه چکدی ؛ بونلره پودرهنك ده لطفی انضمام ایده رک چهره . سنك اوته سنه بروسنه اجرا ایتدیکی دلکیر ایله گوج بلا دهاننده ، دها بیدار بر هیئت کسب ایتدی .

فقط احتیاج عشوه مندانه سی کچنجه کندیسنی بر لحظه ترك ایتیمان مرحمتسز دوشونجه نك یگیدن پامال زحمتی اولدی . (لاباررا) یه موعده تلاقی تعیین ایده . جگمی ایدی ؛ تنوری بردها گورمك آرزوسی ایله شو حرکت معیوبه سنك شیوعی

اندیشه‌سی آره‌سنده گرفتار ترددات اوله‌رق اوزون اوزادی‌یه ملاحظه ایتدی .
 صگره ، یواش یواش آرزوسی ملاحظه وجدانیه‌سنه غلبه ایتدی . اوه ! دونکی
 جانربا دقیقه‌لری آنک یانی باشنده ، یالکیزجه امرار ایتک ! عین لرزشی ، عین
 خلیانلری یگی باشدن حس ایتک !

بردنبره والده‌سنک اوطه‌سنده گورلدی ایشیتدی ؛ والده‌سی قالمش ، بر
 چاریک ساعتیه قدر کندیسنی چاغیره‌جق ایدی : ایشه بر قرار ویرمک لازم
 گلیوردی . « هوگت » دون اقسام بالوده‌کی گبی پیشگاه انظارنده هر شیئی دوّار
 گوره‌رک شدتلی بر مبارزه عصبیه مغلوباً بر قاچ خطوه ده‌ها آتدی .

صگره ، بردنبره ، بتون قوه فکریه‌سی عودت ایتدی . اقتضا ایدن قراری
 ویرمش ایدی . شم‌دیکی حاله جسم و جاننه بر آسودکی عظیم گلیوردی ؛ اشیای
 منظوره شکل ابتدایی‌لری ایله رونمون اولیور ، آرتق اعصابی رقصان ولرزان
 بولنمیوردی .

اوزرنده کاغد ، قلم بولنان کوچک بر ماصیه طوغری یوریدی . اوتوردی ،
 انگلیز اصولی یازیسنی حروف محرره‌سنک حسن وانتظامنی التزام ایدن بر خطاط
 نشئه‌سی ایله سرپه‌رک غایت متوازن بر ادا ایله شو سطرلری یازدی :
 « سوکیلی و محترم آرتیست »

« بوگون بعدالظهر مونسو یارقی موعده تلاقیدر . ساعت درتده ، [قورسل]
 بولواری جهتنده‌کی پرمقلاق اوگنده حاضر و منتظر بولنه‌جغم .
 « هوگت »

بونی متعاقب شو آدره‌سی‌ده یازدی :

موسیو په‌درو دولاباررا

لوژلباق زقاقی ، نومرو ۲۵

بو ایش‌ده بیتنجه ، تذکره‌بی اصولجه قورسه‌سنک ایچنه وضع ایدهرک صگره
 اقلی یگرمی دقیقه قدر متفکر بر حاله قالدی ؛ نهایت صداسنی یوکسده‌رک
 دیدی که :

— قالقوب حاضرلاندگى ، والده جگم ؟

مادام « دورفوى » ده شو جوابى ويردى :

— اوت ، آرزو ايدرسهك كل .

« هوگت » والدهسناك اوطهسنه گيدهرك اولا آلنه گلان شيلرى گوزدن كچروب بعده چالار ساعته نصب نكاه ايتدى : نصل ، ساعت اونه گلمش ايدى ها ! عجله اتمك لازم گليوردى ؛ زيرا مادمازل « فرانسيسكين » دخى درسنى ويرمك ايچون نرهده ايسه گله جكدى .

مادام « دورفوى » ايگلرجهسنه برصدا ايله دیدى كه :

— دها پك ده ايركن ! .. بربالونك فرداسى بو قدر ايركن درس آلغى نيچون

قبول ايتدك ؟

— لکن ، والده جگم ، مادمازل « فرانسيسكين » بو آردلق پك زياده مشغو-

لدر . كباردن بر قادينك خانهسنده بر اويون حاضرليور ؛ بعدالظهر تياتروده پرووا ياپهرق آقشاملرى دخى اوينايور . بورايه كلسى آنك ايچون بر مروت نازكانه اريدر . يانلرينه قطعاً اوغرامدينى بر چوق گنج قزلر دها واردر . خيليدن خيلى اهميتلى معاشلرى رد ايده جك درجهده مشغولدر .

مادام « دورفوى » كريمهسناك سرد ايتدىكى ملاحظاتى تصديق وتسليم ايتدى .

اوت ، حال بويله ايكن مادمازل « فرانسيسكين » ك بورايه كلسى بر اثر ظرافت ايدى . اگرچه اودرجه اقدام ومشقتله چالشمسى اقتضا ايتسه ايدى ، حالى پك زياده شايان مرحمت اولوردى . بو آرتيستلر ك حياتى نصل بر حيات ! زواللى قادينجغزلر ، نه قدر غيرت وجسارت ابدالنه مجبوردرلر !

كندى كندينه آجیوردى ؛ بشقهلرى بودرجه متانت وجديت ايله چاليشدقلىرى حالده كنديسى هيچ بر زمان هيچ برشى ياپمامش اولديغنى دوشونهر ك گوزلرى صورت صميميهده مكدر ، محزون بر رنك رقت كسب ايدوردى !

« هوگت » ايسه ديوردى كه :

— واز كچ ، والده جگم ، آغلامه . بر آز عجله ايدرسهك دها ايو اولور .

— ايشته بيتدى ، ياوروم .

مادام دورفوى خدمتچيسى (روزا ك) معاوتى ايله قورسەسنى گيىدى ، بروشنى

طاقدى . حاضرلانمش ايدى .

آنا قز اوپەدن چىقىدىلر .

ينە او آندە مادام دورفويك اوپەسنىك تامىلە قارشوسىندەكى برقيو آچىلدى :

— بوئرور ، والدە ؛ بوئرور همشيره جگم .

هوگت خفيف بر تبسم نشئەريزانه گوستردك :

— آه ، ايشته لوسىەن ... يا صحتكز ؟ هر زمانكى گي مترقىمى ؟

— البتە ، همشيره جگم .

لوسىەن والدەسى ايله همشيرهسىنى اوپەرك ، شمدى موقع رغبت واشتەداردە

اولان بر شرقىي ميرلاندىغى صرەدە بر مقلرىنى دخى كوچك زىللار گي نشئەريزانه
بر صورتدە چتىرداتدى .

دورفويك اوغللرىنىك ا ك كوچكى بو ايدى . طبعاً پك عصبى و پك ملايم

اولەزق رقيق ، متحرك بر سيماسى ، شيطنت و ذكاسى ايله شراره فشان گوزلرى

واردى . او جلرى طاغيدلمش و يوقارو قالديرلمش خفيفجه بر قومرال بيق ايله

اورتلىگە باشلايان آغزى ، آچىلدىقچە ، گوزل بر طور مستهزيانه و سربستانە كسب

ايدىوردى . الحاصل ، رفتار و مشوارىنىك سلامت و ملايمتندە اويلە بر مزىت

مخصوصە گورينىوردى كە ، نە پدىرى ، نەدە قرداشلرى آندن بو درجه حصەدار

ايدىلر . وجودىنىك قسم اعلاسىنى يقاسنىك ايليكي اوفاق بر چيچك دمتى ايله مزىن

سياه بر جاكت ايچندە ايوجه صيقمش ، سياه يلك و سفيد و سياه خانەلى پانتالون ايله

تناسب وجودىنە بر قات دها رونق ويرمش اولدىغى حالدە بو صباح كر چكدن پك

ظريف بر بولوار يوصمەسى قيافتندە ايدى .

اوچى بردن مردىونى اينمكدەلر ايكن هوگت آنى تكدير ايتدى . عجباً دون

گىجە « پاستوره » لرك سووارەسنە نيچون كلامش ايدى ؟

دليقانىلى مہم و متردد بر طور خفيف گوستردى . « پاستوره » لرك خانەسنە

گیتماك آنك كاری اولیوب بویله بر نمایش کبارانه آنجق « موریس » ك مشربنه موافق ایدی ! او ، سووارملردن قورقیور ، حتی عندالاقضا گیدیوردی . فقط گیتماك ممکن اولدیغی زمانلر بونی کمال ممنونیت ایله یاپیوردی .

— بابام سنی یقالیه جقدر .

— پك اعلى ، وارسون یقالاسون !

پدر تكدیرلرینك كندی نظرندنه بسبتون حکمسنز اولدیغنی گوسترمك اوزره بر طور خفیف ده ابراز ایتدی . او ، بودرلو مسائل حقنده چوقدن قرارینی ویرمش ایدی . پدری هر لحظه آنك ضدینه باصمق ، هر درلو مزیاتی انكار ایلک احتیاجنی حس ایدیور ، حال بوکه موريسك خصائل و خصائصنی یاد و ثنا ایده ایده بیتره میوردی . بو حال بر چوق سنه لردن ، لوسیه نك مکتب عالی یه دوامه باشلا یوبده نوطه اولمق اوزره « پك ذکی ، فقط پك خفیف مشرب بر شاگرد » یولنده ورقه لر گتوردیگی زماندنبری دوام ایدیوردی . همده بو خفت مشرب آنی دایما صنفنك برنجیلری عدادنده بولنمقدن منع ایتماش ایدی . فقط موريسك اطوار وقار ناکنه آلدانمش اولان دورفوی ایچون تقدیر وترجیحی هپ آگا حصر ایتدیگنی گیزله مك بیله قابل دگل ایدی . آنك سودیگی شی موازنه وملاحظه لی بر فکره صاحب اوله رق ، امور جدیه واقونومی پولیتیق ایله اشتغال ایدن بر چوق ایدی ! ائك كوچك اوغلی ایسه بالعکس ائك جدی اموری تلقیده گوستردیگی خفت ، انسانلرک موجب استهزا جهتلرینی پك چابك فرق ایدن شدتلی بر خصیصه رییه ، حس نقادانه و طلاق مؤاخذانه ایله باعث کلالی اولیوردی .

هوگه تئك مادمازل فرانسیسکین دن درس آلمسنه تخصیص ایدلمش اولان سالونه گیریلنجه لوسیه ن طوغریدن طوغری یه پدری ایله موریس اوزرینه دوشدی که هر ایکسی ده محاوره معلومه لرینك ختامی اوزرینه دورفویك دارالاشتغالندن چیقمش ایدی .

هوگه تئك لوسیه نه — بابام سنز یقالیه جقدر — یولنده سبق ایدن اخطار — کاشفانه سی او آنده واقع اولدی . دورفوی اوغلی گوریر گورمز بر کره ایر کیلوب

قلمش ایدی ؛ تازه چوجق آگا بو ترور ديمك اوزره النى اوزادنجه پدري بوالى باردانه صيقدى .

— دون گيجه « پاستوره » لرك خانه سنه ده بويله گلدك ، دكلى ؟

— موريسك گيده جگنى ظن ايدوردم ؛ همده چالشمغه مجبور ايدم .

دورفوى اويله بر تبسم گوستردى كه ، بسوزلرك هيچ برينه اينانمديغنى اشراب ايدوردى . لوسيهن چالشسون ها ! بويله بر حادثه عجيبه نك تماشاسنى جدا پك آرزو ايدردى .

موريسده اگلندى ؛ چونكه اوده پدري نك رآينه اشراك ايدوردى .

لوسيهن هيچ يرندن قيردامدى . پدري نه لئفائى برطور ايله شو جوابى ويرمگى كافى گوردى :

— چالشماش اولسه ايدم بيلم كه نصل اگلنوردم ... سنك بگا ويرديگك شى ايله ذاتا پك ايلرى وارمق ممكن دگلدركه ...

دورفوى بسوزى ايشيدنجه بر كرّه يرندن صيچرادى . نصل ، يگر مى آلتى ياشنده اولديغى حالده اوغلانى اونده اقامت ايتديريور ، بسليور ايدى ده بو حالا ممنون دگل ايدى ها ! بوندى فضله دهانه استيوردى ؟

لكن لوسيهن فطرة منازعه جو دگل ايدى . هر درلو مجادلاته قيصه جه يكون چككمك ايچون هوگتى در آغوش ايدرك :

— ايسته انتقامى سنك اوزرگده آليورم .

ديمكله اکتفا ايتدى .

بونك اوزرينه دورفوى چوجقلره وبالخاصه نعمت ناشناسلقارينه طعن وتشنيع ايدرك سالوندى چيقدى . لکن يارده سوسنى گييديگى سره ده يوقارو اوشاغى معاونت ايدرك ديدى كه :

— ويليام ، قيصه جه بر طولاشه رق يارم ساعته قدر عودت ايدم جگم ؛ شايد

بادمازل فرانسيسكين گلورسه سويله ده بنى بکلسون .

يدنجى لوحه

پدرى گيدر گيتمز لوسيهن موريسه ياقلاشدى .

هوگت مادمازل فرانسيسكىنك بر آزدن كندوسنه ازبر او قوته جنى لراسين اك
بر قطعه سنى ازبرلك اوزره سالونك بر گوشه سنه چكىلش ايدى . محيطاتى هيچ
قيد ايتكىسزىن غايت متفكر و تماميله ذوق آشنای ادب بر آدم گى قطعه نك بعض
ابياتنده قاشلرینی چاتهرق يواش صدا ايله اشعار نفيسه سنى اوقويوردى .
قارشوسنده مادام دورفوى قنابه اوزرينه ياصلانمش ، گوزلرى نيم كشاده ، باشى آغیر ،
اعضاسى بيتاب اولهرق آلاى كچوريوردى . خیر ، صحیحاً گيجه پك از اويويه ييلش
ايدى ، صحتى يولنده گيتموردى .

بو ائناده لوسيهنك صدای شطارتناكى اورطه لنى چينلاتدى .

— نه دیرسك ، موريس ، پدرمز افندى بو صباح دخى صول طرفندن

قالقمشدر .

موريس پدرى ايله كندى آره سنده برمذا كره مدیده جریان ایدرك محاوره .

لرينك هيچ بر زمان بو درجه صميميت كسب ايتماش اولديغنى ده بيان ايتدى .

— اوسنى حمایه ایدیور .

— بنده كندوسنى ممنون ايتمگه چالیشيورم .

— مع مافیه بنده آنى كو چندیره جك بر شى ياپميورم .

موريس جدى بر طور طاقتدى . لوسيهنك امر معاشرتده مهارتى يوق ايدى .

پاستوره لرك سوواره سنه مطلق گيتملى ايدى .

بونك اوزرينه لوسيهن قوللرینی سمايه طوغرى قالدیره رق :

— اوه ! ينه بو مسئله مزعجه . اورايه سن گيتدگمى ، باقهيم ؟

— بنم بر ضياقم واردى .

— حال بوكه اوراده سنك موجوديتك بنمكندن دها زياده لازم ايدى .

موريس برادرينه بر طور اضطرار بنون ايله عطف نظر ايتدى . او ايسه

بونك هيچ فرقنه وارميور ايش گي گورندي . مع مافيه صرف ايتديگي جمله يه
 ايچندن ممنون اولدى . اوتوز سكر ياشلرنده قدر ، عزمنده متين بر انگليز مقلد
 ومبتلاسى اولوب طراوت جلد يه سنى شهبه يوق كه مداومت ايتديگي صغوق صو
 بانيولرى وبوكا مائل اسباب مداوات ايله محافظه ايتكده بولنان مادام پاستوره نك
 موريس حقنده بر مغلوبيت قلبيه سى اولديغنى بيلوردى . عجباً وظائف ازدواجيه يي
 اونودان بو قادين مشتهى مغلوبيتلر ، غشى آور تسليميتلره قدر وار مشتهى ايدى ؟
 لوسيه ن بو نقطه يه دائر اسراف كلامه جرأت ايدمز وذاتاً ، حقيقت امرده ،
 بو مصلحت كندوسى ايچون تاميله سيان وبى اهميت ايدى . شو قدر كه برادرينك
 بر آز انديشناك اولان مال سيماسندن تاثير مطلوبى حاصل ايتديگنه انتقال ايليدرك
 ممنون اولدى ؛ بر طور مهملاننه ايله شو سوزى ده علاوه ايتدى :

— پاستوره لرك خانه سنه كيتك سنك ايچون وظيفه اولديغنى سويليوردم ؛
 چونكه سن اوراده بندين زياده مظهر محبتسك . حال بوكه سن ده گيتمينجه بن
 كندىمى سيويشمگه بسبتون ماذون عد ايتدم .

بوكله لرى ، سويلديگي سوزه بر فتنه شيطنتكارانه قاتميان بر آدم گي غايت
 مبالا تسز بر طور ايله ايراد ايتدى . موريس اعاده متانت ورزانت ايدرك جواباً
 ديدى كه :

— اصل بن بولنه مديغم ايچون سن گيتملى ايدك يا . والده ايله هوگت ، تك
 باشلرينه عودت ايتكگه مجبور اولديلر .

— لكن مشتريلر ايله مذاكره اولنه جق بر ايشم اولديغنى سويلدمى ايدى يا ؟

— اوه ! اوه ! گوزل لطيفه !

لوسيه ن اوموزلرني قالديردى . موريس ده باباسنمى تقليد ايدوردى ؟ آنك
 چوق چالشيديغنه ، زنگين مشتريلره چاتهرق بورسده مبالغ عظيم قزانديغنه اوده
 اينانميور ايدى ها ؟ پك اعلا اما يلان سويلديگنه نهدن ذاهب اوليوردى ؟ بونده
 نه استفاديسى واردى ؟

فقط بو مسئله ده عناد واصرارك فاندوسز اولديغنه دفعه حكم وپردى .

بشقه‌لری جانلری نصل استرسه اویله تصوّر ایتسونلر ! بدایةً مستحضر بر فکره صاحب بولنان آدم‌لری بوفکرلرندن واز گچورمگه نهدن چبالاملیدر؛ ایشک ایوسی آنلرک سویله نیشلرینه مساعده ایدرک یابدقلرینی تماشا ایتمکدر .

بو محاکمه اوزرینه طپوغی اوستنده بر کرّه دوندی؛ سالونک جاملی قبولرندن برینه طوغری یوری یهرک آچدی ؛ بالقون اوزرینه چیقدی . آیاقلری آلتنده بر جهتی انعطاف آفتاب ایله غایت منور و نوبهارک دم ظهورینه مخصوص زمردی .

لطیف وتر ایله روحپرور آغاجلر سایه‌سنده بر شطارت بسیمیه مظهر اولان [مارب] بولواری امتداد ایدوب گیدیوردی . اوست قاتلری ، آچیق رنگلی لباسلر اکتسا ایدرک فیض آفتاب ایله برقات دها کسب آن وتوان ایتمش اولدقلری ایچون تبسمات مسعودانه گوسترن یولجیلر ایله مالامال اومنیوسلر سیر ودور ایدیورلردی . عربهلر دخی سرعتلیجه بر مشی ایله یکدیگرینه پیرو اولیور ، هله قادینلر قورسه‌لری چیچکلرله مزین ، شمسیه‌لری آچیق ، سیمالری جیادت نسیم - بهار ایله رونقپذیر اوله‌رق متمادیا کچیورلردی .

لوسیهن بونلردن برخطوةً سریعه ایله یوریان بردانه‌سنه دقت ایتدی‌که، آنجق اون یدی اون سکر یاشنده واردی . اندامی دیده نواز ، گوزلری خنده‌گاه ناز ، هر تار گیسوانی برشوریده عشوه‌ساز اولان بوقز جغز هیچ شبهه یوق‌که بر مودیستره ایدی . آردی صره اوافق بر کوپک ، بر پارس فینوسی گیده‌رک قزک میسوسنی ایصیرمق ایچون هر لحظه آگیا طوغری صیچرایوردی . کنج قز دخی فینونک شو عناد تسلطی ایله محظوظ اولوب خنده ریز بر چهره ایله آرقه‌سنه دونیور ، شمسیه‌سی ایله کوچک کوپکی اصولجه حاشلایوب اوصلا ندیرمغه ، فقط بیهوده یره ، تصدی ایدیور ؛ فینوجغز دخی بو طور تهدید اوزرینه گپرو گپرو چکیلوب غضب وتهور ایله حاولامغه باشلایوردی . بر قاچ ثانیه صگره عین مجادلویه تکرار باشلانیور ؛ مینی مینی قز جغز فینوی یقالامق ایچون آلدیغی طور مخصوصده میسوسنک قیرمه‌لی اتگنی گوستریور ، اوده کوشه‌لری صاری سیاه ایپک چورابلرک محبوسی اوله‌رق روغنی بر قوندزه ایچنه ظریفانه صیقیشمش بولنان بر آیاغی میدانه

چیقاریوردی ؛ بو اثناده گوزل چهره سی ایکی چشم گبود متبسمك ، غایت بیاض
 دیشلر اوزرندده کشاده ، اولغون برکراز رنگنده کی قپ قرمزی بر آغزك لطف -
 مشترکی ایله ایثار شطارت ایدیوردی . بر نشئه زندگانی یه جلوه گاه اولان بو
 بولوارى ، بو آغاجلری ، بو گونشی ، او قدر حالوتلی اولان شو کنج قزی ،
 هپسی بختیار گورینان شو مارین و عابرینی گوردجه لوسیه نك دماغی کسب حرارت
 ایدیور ، قلبنه وجد وابتلا گلیوردی ؛ بو صرهدده بر هجمه مسرت و سعادت ایله
 موريسك اوموزینه اورهرق :

— آه ! یشاسون پارس ! یشاسون حیات !

دیه حایقردی . موريس باشنی صالادی :

— سن هیچ بر زمان جدی اوله میه جقسك .

— اولیهیم ؛ ذاتاً بن جدیت ایله اگله نورم .

— حال بوکه او یله اولمغه چالشملینك .

— باه ! نیچون عجبا ؟ ... یاشم هنوز یگر می آلتیدر ؛ همده سنك گبی برگون

بیوک بر دائرهدده ، بیوک بر مأموریت آلق خولیا سنده دگلم .

— هر نه ایسه بلکه ده حقلی اولان سنسك .

موريس بو صوڪ سوزلری مرارتسز ایراد ایتمش ایدی . برادری آگا

چوق پاره قزانمقده بولندیغنی سویلیه لیدنبری آنی تأدیب و تربیه خصوصنده کی

حقوقنك آزالدیغنی حس ایدیوردی . اول امرده بر حرکت ابتداییه حسد

گوسترمش ایدی ایسه ده کندی حال ضجرت و وخامتنی دوشونجه بو حرکتی توقیف

ایتمش ایدی . او بش پاره سز بر حالده بولنهرق تأدیبه ایدیله جك بورجلری ده

واردی . آه ، لوسیه ن آنی بو صقنیدین قورتاره یلمش اولسه ایدی !

بر لحظه قدر طبیعت و سوسهداری ، اشتباهات مسروده سنه غلبه ایتدی . پدری

نه دیرسه دیسون لوسیه نك پك چوق اکلنمکله برابر چالشمقندنده خالی قالمدیغنی

بیلیوردی . فقط عجبا قرداشی کندی کندینی مدح ایتماشمی ایدی ؟ عجبا

سویلدکاری بر اساسه مستندمی ایدی ؛ حال بوکه اگر کندوسی ، یعنی موريس

دوچار عجز و مغلوبیت اولوبده پدینه مطلوب دینی بی لوسیهن گتیره جك اولورسه
او نصل بر مزلقه خرايته دوشه جكدی ؟
بردنبره قرار لازمی اتحاد ایتدی .

بوترددات فائده سز ایدی . هر نصل اولورسه اولسون حرکت ایتک ، اجرا آتده
بولنمق لازم گلیوردی . بالقون اوزرنده لوسیهنك یانی باشنه طیانهرق محبتکسترانه
بر طور ایله صورتدی :

— دیمك ، حقیقه ، چوق پاره قزانیورسك ؟
لوسیهن ده دیدی که :

— بو آرهلق ایشم یولنده گیدیور .

— پك زنکینمیسك ؟

— پکمی ؟ .. خیر ! فقط راحتم .

موريس خجالتی گیزلمگه چبالمله برابر بیان مافی البال ایتدی . بر طاقم دوستلرینه
قرضاً پاره لر ویرمش اولدیغی حالدده آنلر طرفندن تأدیه ایدلامش ایدی . شممدی
پك صیقندی ایچنده بولنهرق باباسندن هیچ بر شی استمامگی ده آرزو ایلوردی .
عجبا آيك نهایتنه قدر لوسیهن آگا قرضاً یوز لیرا ویره بیلورمی ایدی ؟

لوسیهن گولمگه باشلادی و قرداشنك یوزینه بر طور شادمانی ایله باقهرق دیدی که :
— هله باق ! دوگونمی یاپه جقسك ؟

— خیر ... خیر ... ایشته سویلدم یا ...

— باه ! حقك واردر ... سن پك جدیسك ؛ ایشته گوریورسك آ ...

بعده چهره سی قرداشنه خدمت ایتک نشئه سی ایله انبساط ایدوب صافدل
بر چوجق اداسی ایله علاوه ایتدی :

— البته طلب ایتدیگك مبلغی سکا قرضاً ویره بیلورم ... حتی بو تکلیفکدن
طولانی پك ده ممنون و محظوظم ! .. وجودینه لزوم قوی حس ایتدیگك شیئی
ساعت درتده گتوریرم .

— بابامه هیچ بر شی سویلنرسك ، دکلی ؟

— بدلامیسک؟ بونده آکا متعلق بر ایش واری؟

— سن پک نزاکتلیسک!

کسب آسودکی ایتمش اولان موریس خشونت طورینی ینه طاقمش ایدی . ساخته اوله رق گوستردیگی شوق صمیمیگی غائب اولمش ایدی . شمدیکی حالدیه بر قاچ گون قدر راحت و آسوده بولنه جقدی . اڭ اهمیتلی مصلحتی قوددن فعلیه چیقارمش ایدی .

ایکی دلیقانی بر قاچ دقیقه قدر دهان یان یانه قالدیلر . موریس ، مادمازل دولانتراللی ایله تعقیبنه مجبور اولدیغی خط حرکتی و تصمیمات واقعه سنه منافی اوله رق هیچ بر شی ظهور ایتمدیگی تقدیرده نکهبان حالی اولان استقبالی دوشوندیگندن وضعاً متفکر ؛ لوسیه ن ایسه نظری گوردیگی شیلرک کافه سندن محظوظ ، حالندن منون و بختیار ، قید استقبالدن وارسته بولنه رق یالکز بو قدر جانفزا بر هواده شمدی یه دکن نه (بولونیا) اورماننده ساعت بش صولرنده ، نه اویونلرک ایلك دفعه موقع تماشا یه وضعنده تیارولرده . نه ده پارس ظرافت پروران کروهنسک جای ذوق و صفاسی اولان مواقعک هیچ برنده گورمامش بولندیغی تازیه وصاحب مزیت بر مخلوقی ... هم پک گوزل ، هم ده کندی گبی شن وشوخ اولسی لازم گلان بر ندیمه جانی سومه نك پک لذتلی اوله جغنی کندی کندینه تخیل ایله مشغول ایدی .

بو تخیلات ختام بولنجه بر نقطه ده آرامه تحملی اوله میان لوسیه ن سالونه بر لحاظه نظر عطف ایتمگه گتدی . ده ا تجسساتی بیترمدن :

— موریس ، موریس !

دیه حایقردی . موریس ایسه صورتی آصه رق گری دوندی :

— نه وار؟

— ایشته فرانسیسکین ! کندوسنه بر بو نرور دیمزمیسک؟

لوسیه ن قرداشنک جواب ویرمسی بکلمکسزین بالقوندن سالونه آتلادی . مادمازل فرانسیسکین آرقه سنده غایت بسیط بر صباح تووالتی ، باشنده ظریف

وشوخانه بر شابقه اولديغى حالده ايجرويه گيرمش ايدى . هوگت همان آگا
طوغرى قوشمش والارنى صيقهرق بر نياز انديشناك ايله استفسار خاطر ايتمكده
بولمش ايدى . لوسيه نده همشيره سنه التحاق ايدوردى .

قومدياجى قز بايغين گوزلرني چويروب دانتلادن عبارت اينجه بر منديل ايله
روزكارلندي ؛ هر كسه صيقيلش ديشلر آره سندن ميرلدا نيرجه سنه بر بو نرور ايله
سلام و يردى . و كويا بيوك بر يورغونلغه قارشو مقاومت دليرانه گوستريورمش
گي ككلىرى ، بر دگرمن چرخنك قوه تبعايديه سنه دوچار اولهرق تلاشلى ، ولولهلى
بر صورتده آقوب گيدن اوفاجق طالغهر گي شلاله حالنده دوشيردرك عجاه عجاه
تكلمه باشلادى . اوه ! آرتق صبر و تحملى قالماش ايدى . خير ، آرتق تحمل
ايمك قدرتنگ خارجنده ايدى ! اوه ! آنك حياتى نه بلالى ، نه طاقتسوز بر حيات
ايدى ! چيلديرمش ، تاميله چيلغنجه سنه بر حال كسب ايمش ايدى !

هوگتك اللارنى طوتدى و كندى اللرى ايجنده اوغوشديرهرق :

— بنى معذور گوريكز ، سوگيلى ياوروجغم ؛ سزه حصر ايدجك آنجق

ياريم ساعت قدر وقتم واردر .

بيك درلو حركت وغيرت ايله يرندن قالمغه و مادمازل فرانسيسكينك يانسه
قدر كلكه قدرتياب اوله ييلش اولان مادام دورفوى بر چهره محزون گوستردى .
نصل ، بو بيجاره قز جغز بودرجه تلاشلى ، وظائف مخصوصه صنعتى ايله بو مرتبه

مشغول و بيتاب ايدى ها ! اوه ! زواللى قز جغز ، آگا نه قدر آجوردى !

لوسيه ن والده سنك تالماتى قيصه جه كسدى . آنك مزاجنى بيلوردى : شايد
سوز سويلسنه مساعده اولنورسه بر دهها صوصمق بيلزدى . مادمازل فرانسيسكينه
صوردى كه :

— پرووايه صباح وقتنده باشلايورميسينكز ؟

صنعتكار قز اوموزلرني قالديردى . قطعياً پرووا ايتيوردى . شو قدر كه
ويرديكى درسلىر ايله بتون اوقاتى محصور ايدى . از جمله بو گجه بش ساعت قدر
اويويه ييلش ايدى . همده لوسيه ن آنك شمدي ، يعنى بويله صباحلين ساعت اون

بچقده نرەدن چیقدیغنی بیلورمی ایدی ؟ تمام ، ایشته دوشس [داستورغ] ك
 یانندن گلیوردی ؛ آگا صباحلین ساعت طقوزدن اعتباراً بر منظومه یی پرؤوا
 ایتدیرمش ایدی که ، دوشس یارین فقرا منفعتنه مرتب بر ضیافتده او قومغه مجبور
 ایدی . اوه ! بوندن شکایت ایتوردی ؛ چونکه منظومه پک گوزل ایدی ؛
 بر تحسر غریبانەنك هیکل تصویری اولان او آتشین بیتلر اعماق روحه بیله
 وجدولرزش گتوریوردی ! اول امرده منظومه نك قائل زرهلی آلاینده میر آلیلق
 ایتمش ایدی .

— بو بر کفالتدر .

فرانسیسکین بو سوزده کی استهزایه قولاق آسمدی . هوگهته توجه ایدەرك
 سوزینه دوام ایلدی :

— عزیزم ، دون سزه مادام پاستوردنك خانه سنده سویلش اولدیغم سوزله
 برابر صباحك دم متباقیسنی سزه تخصیص ایده بیله جگمی ظن ایدوب طوریرکن
 صوك دقیقهده پرنسس [دورا واره] دن كوچك بر پوصله آلم . سوگیلی
 پرنسسز اون بش گونه قدر دراماتیق بیوك بر سوواره ویریور . [لایش] ك
 [غرام] ی ایله آقاده میدن عزیز [قوپه] مزك [یولجی] عنوانی پیهسلری
 اوینانه جقدر . بو خصوصده بنمده نه درجه اختیار زحمته مجبور اوله جئمی تخمین
 ایدرسکز . پرنسس بره زیلیالی اولدیغندن خفیف بر آقسانی وارد . بناء علیه
 آهنگ لسانی صورت مخصوصده تعدیل واصلاح ایلكلگم لازمدر . صگره
 اویون آرقداشلری ده پک شهرتلی دکلدر ؛ آنلرده نظارت واداره یه پک زیاده
 محتاجدرلر . بونلر آرمسندە اول پرنسسك زوجی ویقونت [ده زانداری] ،
 صگره معلومکز اولان زنگین بانکر موسیو [لاریو] ، برده بولونیا اورمانه پک
 سوسلی اوله رق چیقان ویانهلی قونتس دو [سلچباغ] وارد .

[مابعدی نسخه تالیده]

مکملہ اخبار

۱۷ نجی سنہ

محرم ۱۳۱۴

جزء، عدد : ۵۷

عودت

اشعار عہد شباب

ناظمی

ہانریخ - ہاینہ

[مابعد عن جزؤ : ۵۶]

۲۸

قورقونج بر هوا . یاغمور یاغیور . روزکار اسیور قار یاغیور . بن پنجرہیہ
اوتورمشن قارا گلغہ باقیورم .
یالکز کوچک بر ضیانک پارلادیغنی گوریورمکہ یواش یواش یوریور .
بو بر اختیار قادین کہ فناریلہ سوقاقدن کچیور .
ظن ایدیورم کہ اؤن ویمورطہ ویاغ صاتون آلمشده گلیور . سودیکی گنج
قزینہ چورہک یایمق استیور .
سودیکی گنج قزی اودہ بیوک بر قولتقدہ راحتجہ اوتوریور . ماری اویومش
بر حالده و بر گوزینی قیرپہرق لامبانک ایشیغنه باقیور . صاحبترینک آلتون رنگندہکی
اورگولری گوزل و طاتلی سیماسی اوزرندہ موجهلنیور .

۲۹

ظن ایدیورلر کہ بن چوق کدر ایدیورم و محبتدن اولیورم . نہایت بن دە
دیگرلری گبی بوگا اینانمغه باشلائیورم .

سکا ای گوزلری بیوک اولان معزز کوچک ! سکا دائماً سویلرم که سنی
تعریف ایده میه جک درجده سویورم و بو سودا یورکی یاقیور .
لکن او طهمده یالکز اولدیغ وقت بویله سویلرم . و اسفا که سنک حضورنده
دائماً ابکم قالیورم .

اوراده بر طاقم فنا خیالات وار که آغز می قاپیورلر . ایشته بو ایو و فنا خیالات
سببیله نه در که ایواه ! .. بن بوگون بو قدر بدبختم .

— ۳۰ —

سنک زانباق گبی بیاض یارماقلرکی بر دفعه ده او پمک و قلبمک اوستنده
طوتهرق سکونتله گوز یاشلری دوکه دوکه اولمک ایستر ایدم .
منکشه رنگنده کی ایری گوزلرکک گجه گوندوز پیشگاهمده رونقطراز
اولدیغنی گور میورم . ایشته بونلر در که بنی بودرجه پریشان ایدیور ! . بومادی ورقیق
معمار نه افاده ایلیورلر ؟ ..

— ۳۱ —

ایکیسی ده بر برینی سویوردی ؛ لکن هیچ بری دیگرینه اعتراف عشق ایتمک
استمدی . ایکی دشمن گبی بر برینه باقیورلردی ؛ حالبوکه شدت محبتدن اولمک اوزره
ایدیلر .

نهایت افتراق ایتدیلر و یکدیگرینی یالکز اوزاقدن اوزاغه رؤیاده گوردیلر .
چوقدن بری اولمشلردی ؛ بونی کندیلری هنوز اوکر نه بیلشلردی .

— ۳۲ —

ای آرقداشلر ! قلبمک مضطرب اولدیغی مزاحمدن ستره شکایت ایتدیگم وقت
اسنه دیکز و بگا بر شی سویلدیکز ؛ لکن بو آلامله ماهرانه انشاد شعر ایتدیگم
وقت بگا ابدال مدایح ایلدیکز .

۳۳

شیطانی چاغردم . گلدی . آنی گورنجه حیرت ایچنده قالدیم . چرکین دگل .
 همده ایچمیور . سویملی و لطیف بر آدم که گنج اولقله برابر ، نازک و کندی دنیا سنه
 واقف . بو مکمل بر دیپلومات . کلیسا ایله حکومته دئر ماهرانه اداره لسان
 ایدیور . براز رنگی اوچوق ایسهده بوده جالب حیرت برشی دگلدر . « هه کل »
 ایله سانسقریت لسانی تحصیله قالدیشدی . سودیگی شاعر داما « قلوپستوق » در .
 مؤاخذهیه قارشوق استمیور . بونی هر وقت بیوک ننهسی « هه قات » ه براقش .
 حقوق تحصیل ایچون صرف ایتدیگم مساعی بی تقدیر ایتدی . کندیسیده
 گنجیلگنده بونکله مشغول اولمش . بنم دوستلغک کندیسنجه بیوک قیمتی اولیه جغنی
 بگا تأمین ایتدی . و بونی سویلیه رک نازکانه اگیلدی . صکره بگا اسپانیا سفیری
 نزدنده بوندن اول بر بر مزه تصادف ایدوب ایتدیگمزی صورتدی . واقعا چهره سنی
 دها یقیندن گوردیگم وقت اسکیدن معارفه من اولدیغنی تخطر ایتدم .

۳۴

ای آدم اوغلی ، صاقین شیطانله استهزا ایتمه ! حیات قیصه در و حکم ، ضروری
 بر خیال عامیانه دن عبارت دگلدر .
 آدم اوغلی ، بورجلرینی صای ، حیات اوزوندر . شمادی یه قدر دفعاتله یاپدیغک
 گبی بر کره دها بورج آله جقسک .

۳۵

اوج کاهن هر شهرده صور یورلردی :
 « چوجقلر ، قزلر ، بیت اللحمک یولی نره ددر ؟ »
 کنج اولسون ، اختیار اولسون بونی کیمسه بیلیوردی . کاهنلر یوللرینه دوام
 ایدیورلردی . صاف ورقیق بر ضیایی تعقیب ایدیورلردی .
 نهایت بو ضیا بر خانه نك اوزرنده توقف ایتدی . ایچرویه گیردیله . طنه
 باغیریور ، چوجق حایقیریور . کاهنلر شرقی سویلیورلردی .

چو جقلم، بز ایکی کوچک و سویلی چوجق ایدک . طوق کومسنک ایچنه
گیر و صمانلرک ایچنه صاقلانور ایدک .

— قوقوریقو! — دیه باغردرق آدمار گلوب کچدکاری وقت خروس اوتیور
ظن ایدرلردی .

حولیده صندوقلر واردی . آنلری قالچهلرله اورتردک، بزده ایچروسنه گیرردک
اورانی بیوک برقوناق اتخاد ایدرک مسافر قبول ایدردک . قومشونک اختیار کدیسی
اکثریا بزى زیارته گوردی . آگا هردرلو رعایت و حرمتده بولنور و خبر صحت
و عافیتی کمال محبتله سوال ایدردک . آندن برو بو دنیاده برچوق یاشلی کدیله
بو معاملهده بولندق .

صکره اوتوروب جدی اشخاصگی عاقلانه قونوشور . حالزى آگلاتور ایدک .
بزم و قتمزده هرشی ايو گذران ایدیوردی .

محبت، استقامت، دیانت . شمدی بونلر نروده ؟ . قهوه نه قدر بهالیشمش پاره
نه قدر آزالمش ! ..

قلم صیقیلیور؛ اسکی گونلرمی متأسفانه یاد ایدیورم . اولجه دنیا بنم ایچون نه
موافق بر مسکن ایدی . حیات نه قدر مستریحانه کچردی . بوگون نه تضاد ! .
هرشی نظرمه محزون و دلشکن گورنمکده . هرشی غیر منتظم و بارد . بزه باقی
قالان ذرّه محبتده اولسه قلبک براز آرمیده اوله جنی برشی قالمیه جقدی .

قر سیاه بلوطلردن متشکل غازمسنندن نه قدر رونقله ظهور ایدیور، بویلهجه
خاطر اتمک اعماق مظالمسندن گوزلریمک اوگنده بر خیال رونقدار ترفع ایدیور .
گمینک گوگرتسنه اوتورمشدق . عظمتله رن نهرندن آشاغی اینیوردق . یاز
چیچکلری و ایشالیکله مرین اولان سواحل، شمس غاربک شعاعتیله منور بولنیور .

بن متفكرانه بر گوزل و لطيف قادينك پيش پاينه اوتوردوم . چهره بيرنك
دلپذيري اوزرنده قرمزي بر ضيا، گونشك بر شعاع آلي طولاشيوردى . لوتلر (۱)
چالينور ، دليقانليلر شرقى سويليورلردى . آه مسرت فوق العاده ! گوك گيتدجه
مايلىشيور ، بنم گوگلمده كسب رفعت و عظمت ايليور .
پيشگاهمزدن اسكى مصالرده كى خيالات گي طاغله ، شاطولر ، اورمانلر ،
چايرلر كچيور و گوزل رفيقه مك گوزلرنده بتون بونلرك پارلايوب انعكاس ايتد .
يگنى گوريورم .

— ۳۹ —

سوگيليمى روياده گوردوم . زحمت و مشقتدن زبون و بيمجال قالمش بر زواللى
قادين ايدى . او گوزل و وقتيله فدان گي اولان وجودى صولهرق اوگه طوغرى
تمايل ايتمشدى .
قوجاغنده بر چوجق واردى . ديگر برينده الندن طوتهرق يوزوتيوردى .
يوروييشى ، باقىشى ، البسهسى بتون سفالت واضطراب ارايه ايتمكده ايدى .
يولدن صاللانهرق گيديوردى ؛ بگا راست گلدى ، باقدى . بنده ساكن و حزين
بر صدا ايله كندوسنه ديدم كه :
بنم اومه گل . سنك رنگك اوچمش خسته سك . بن چاليشور چبالارم ، سگا
بيجهك و گيهك تدارك ايدر .
بن سنك يانگده كى چوجقلره ده باقق استرم . فقط اى بدبخت چوجق !
بونلردن ، هپسندن اول سن محتاج حمايتسك .
عشقمدن سگا اصلا بحث اتم . نه وقت اولورسنهك او وقت مزاركه گيدوب
آغلارم .

— ۴۰ —

عزيز دوستم ، دائما عين شرقى بي چاغرمق نهيه يارار ؟ ابدىاً اوراده محبتكك
اسكى يمورطهلى اوزرنده قولوچقهيه اوتورمش گي چوكهرك قالمقى استيورسك ؟

(۱) لوت Luth اسكى بر آلت موسيقى در .

آه بو اوزون بر ایش که بيلمک بيلز . جيوجيولر يمورطه لری قيرار . حايقيرر ،
صچرارلر . سنده آنلری کوچك كتابكده كومسه قويارسك .

۴۱

چوق صبرسنز اولميگنر ، آلام سابقه مك فریادلرینی یگی شریقلر مدهده طنین -
انداز بولورسه گنر بکلیگنر . بو صدای اكدار محو اولوب ، حال نگاهتده بولنسان
قلبدن یگی بر نوبهار شعر فیشقیره جقدر .

۴۲

بو دلیلکدن عاقلانه فراغت زمانی هله گلدی . خیلی زمان وارکه کندی
کندیله قومدیا اوینایورم .

(رومانیزم) اصولی نقوش فوق العاده ایله مزین ایدی . بنم آلتونلره مستغرق
برشوالیه لباسم واردی ؛ وَآلِكَ نَازِك حَسِيَاتِ اَيْلِهٍ مِّمْتَاذِ اَيْدِم .

هیئات ! شمعی که عقم باشم گلدی وَبو حساسیت مجنونانه دن واز کچدم .
کندی حالا قومدیا اوینایور گی دائماً بد بخت صانیورم .

یاربی ! حقیقه حس ایتدیگم بر شیئی استهزا ایدرک وَآندن غافلشم گی نقل
ایدیورم . اولوم حالنده بر (غلا دیاتور) (۱) فعلانی تقلید ایدرکن بنده جداً اولوم
حالنده ایدم .

۴۳

« ویسوامیترا » بتون اشکنجه لره قاتلانایور ، بونجه غوغالر وَفدا کارلقلرله راهب
« واسیشتا » نك اینگنی قزانمق استیور .

ای « ویسوا میترا » سن نه حیوانسك ؟ بونه ! بو قدر غوغا بو قدر
فدا کارلق ! همده بر اینك ایچون !

(۱) بوغامبارزی که اسپانیولره مخصوصدر .

﴿ ۴۴ ﴾

قلم ای بنم قلم ، ارتق مکر اوله ! قدر که تابع اول ! قیشک سندن غصب
ایتدیگکی یگی بر بهار تکرار اعاده ایده جک .

برده سنده حالا نه قدر ایولک وار ! دنیا بو قدر گوزل ! بوندن بشقه ای قلم
هرشی ، هرشی که خوشکه کیده جکدر . سن آنی سوه بیلورسک !

﴿ ۴۵ ﴾

سن سویلی ، گوزل و صاف بر چیچکسک ! سنی تماشا ایدیورم و طاتلی بر
محزونلق قلبی استیلا ایدیور .

بکا او یله گلیور که اللمی سنک باشکه قویوب جناب حقه سنی دائماً بودرجه
سویلی ، گوزل و صاف قیلمی ایچون دعا ایتملی یم .

﴿ ۴۶ ﴾

چوجق ، بوسنک محو ک دیمکر ؛ بالذات بن چالیشیورمکه سنک سویلی قلبک
بنم محبتله یانسون .

مع مافیہ بوکا سهولتله موفقیتدن طولانی مأیوسم . قاچ دفعه لر کندی کندیمه
دیورم که : آه هرشیئه رغماً بنی سوه بیلسه .

﴿ ۴۷ ﴾

گیجه یتاغمه یاندیغ وقت محاط اولدیغ ظلمات آردسنده گوزلرمک اوگنده
طاتلی ، سویلی و معزز بر خیالک تموجنی گوریورم .

راحت بر او یقو گوز قیاقلرمی قیامن ، بو خیال معزز یواشجه رؤیامه گیریور .
لیکن صباحلین رؤیالرمه برابر محو اولیور . بتون گون بنمله برابر آنی قلبده
طاشیورم .

﴿ ۴۸ ﴾

طیشاروده قار استرسه قله گی بیغلسون ، هریر بوز طوتسون ، روز کار

چیتسون ، قاصرغه جاملرمی قامچیلایسون ، بن ینه شکایت ایتیمه جگم . چونکه
سینه مده خیال جانانی و مسرت نوبهاری طاشیورم .

— ۴۹ —

بنم اصرار وجهم ، مزاحم سودامی درجه کافیهده اشاعه ایتدیمی ؟ استر-
میسک که دهان متکبرم سائل آسا بر تواضع ایله آنی اعتراف ایتسون ؟
اوه ! دهانم پک متعظم در ؛ اوپمک واکلمکدن بشقه برشی بیلز . احتمالکه
قلبمک کدردن پاره لندیکی برصردده او بر تحفلق صرف ایتسون !

— ۵۰ —

سنک یاننده قالمق ، سنک یاننده دیکلمک استیور ایدم ؛ لکن سن کیتیمکه عجله
ایدیوردک . یاپه جق برچوق شیلرک واردی .

او وقت قلبمک سکا نه درجه صادق اولدیغنی سویلدم . سن مستهزیانه بر اشارت
ایدرك قهقهه ایله گولمگه باشلادک .

کدرمی تزییده چالیشدک . حتی صوگنده بوسه وداعی بیله رد ایتدک . طالع
نه قدر کدرلی اولورسه اولسون ظن ایتمه که بیلیمی یاقه جگم . گوزلم بتون بونلر ده
اولجه بنم باشمه گلدی .

— ۵۱ —

گوزلرک ، سنک طاتلی و سویملی گوزلرک زبرجدندر . ای بونلرک محبتله
سلامنه نائل اولان اوچ کره بختیار انسان ! .

سنک قلبک بر الماس پارهدرکه آندن بوارق نجیبه فیشقییر . ای اوچ کره
بختیار انسان که کندیسنه بو قلب یانوب طوتوشه جقدر !

دوداقلرک یاقوتدندر ؛ آندن گوزلی گورلما مشدر . ای بونلرک اعتراف عشقنه
مظهر اوله جق اوچ کره بختیار انسان !

آه ! بن بوبختیار آدمی طانیسه یدم — آه آنی یالکز ، یشیل اورمانک اورته-
سندله یاپه یالکز بولسه یدم ، سعادتق چوق زمان امتداد ایتیمه جگدی .

﴿ ۵۲ ﴾

عاشقانه نطقلرمله قلبنى متعجب ايتمك استدم . حس ايديورم كه استهزا بنم ايچون
جدى برشى اوليور .

اگر شمى - نصلكه سنك حقكدر - ينه استهزا ايدرك اوزاقلاشيرسهك
بتون جهنم عذابى بنى استيلا ايدجكدر . وبوسفر جدى سويليورمكه يلىنى
صچراتمغه مقتدر اوله جغم .

﴿ ۵۳ ﴾

دنيا ايله حيات آرى آرى شيلر . بونلرى توحيد ايدجك وبگا عاقلانه
بر مسلك گوسترهجك بر آمان معلمى بولمق استيورم .
گيجهك لباس وتقيه سيله بو مبنای عظيمك چاتلاقلرينى قپايه جقدر .

﴿ ۵۴ ﴾

بوگجه پارلاق بر جمعيتكز وار . خانه ضيا ايله مالى . يوقاروده شو آيدىنلق
پنجرده بر گولگه نك قيملدايغنى گوريورم .
سن بنى گورميورسك . بن آشاغيده قاراگلكده يالگزم . او حالده انظارنى
قلب ظلتقارمك اعماقنه انفاذده موفق اوله ميه جقسك . قلب حزين ومظلم سنى
سويور ، سنى سويور ، سنك ايچون پاره لانيور ، سنك ايچون پاره لانيور ، چيرپينيور
خونفشان اوليور . . لکن سن ، سن آنى گورميورسك .

﴿ ۵۵ ﴾

استردمكه بتون آلام تك بر كله ايله اشاعه اولنه بيلسون ؛ بن آنى مسرتبخشا
روزكارلره توديع ايديم . آنلرده مسرورانه گوتورسونلر :
سوگيلم كدورتله محمول اولان بو كله يى روزكارلر سكا طوغرى گوتوردكارى
وقت ، سن آنك هر ساعتده عكس آور اولديغنى ايشيديرسك . هر یرده صدا
ويرديگنى طويارسك .

حتى كيجه اويقوسى گوزلر كى هنوز قپار قپامز بو كلمه مؤلمه سنى اڭ درين اويقولر كده بيله تعقيب ايده جقدر .

— ۵۶ —

سنك الماسلر ك، اينجولر ك وار؛ سنده قادينلر ك هوساتى تحريك ايده جك هر شى وار . كذا بتون دنيا نك اڭ گوزل گوزلر ي ده سنده . سو گيلم دها نه استيورسك ؟ سنك گوزل گوزلر ك ايچون بيكلر جه شرقيلر انشاد ايتدم كه اصلا محو اوليه جقدر . گوزلم دها نه استيورسك ؟ سن گوزل گوزلر كله بنى تسخير ايتدك، تسخير ايتدك شمدي ده اولدير يورسك : ملكم دها نه استيورسك ؟

— ۵۷ —

ايلك دفعه سون بالمقابله سولمسه بيله ينه بر قهرماندر . لکن سولمدن ايكنجى دفعه سون بدلادن بشقه بر شى دكلدر . بن ايشته بويله چيلغيم ، بن سولمكسزین حالا سويورم . گوش آي و سحاب بو حالمه قهقهه لرله گوليو رلر . بنده آنلرله برابر گوليو رم و هلاك اوليورم .

— ۵۸ —

بگا ايو نصيحت و ايو خبرلر ويرديلر . و بنى مائر احترام ايله دل سير ايتديلر ؛ ديديلر كه : براز صبر ايتسه م كافيدر . گويا بنى حمايه ايتك استيورلر دى . لکن آنلر ك بتون حمايه سيله برابر ، اگر بر ناموسلى آدم گلوبده بنم حالمه باقسه يدى ، بن ينه آچلقدن اوله بيلوردم . بن بوگون بو حياتى اوشخص ناموسكاره مديونم . بگا ايتديكى خدماتى اصلا اونودده ميه جغم . حيف كه آنى دراغوش ايده ميورم ؛ چونكه اوناموسلى آدم بالذات بنم .

— ۵۹ —

رؤيا گوريورم ؛ يوكسك بر محله ديم . اطرافده گوزل قزلر بنم شعرلر مى ترنم ايديورلر .

غرابیہلر، شکرلہلر بیورم، مالانغا شرابی ایچیورم . بورجمده یوق . مع مافیہ جان صقندیسی بنی بزار ایدیور . پک بیوک حکم ونفوذم وار . عزیز دوستم «بنکھل» ی آراندیریورم . فقط آنی دارالفنوندہ دگل، میخانہدہ، کلیسادہ دگل، مادمازل [مہیر] ک اونده آراملرینی تنبیه ایدیورم . آنی بولوب بگا گتوریورلر . اوت دلیقانلی ، بن سکا ایشمی گورہ جگمی سویلشدم . ایشتہ موفق اولدم . شمدی سنی اگلندیرمک ایچون برلین شہرینک سعادتیله اشتغال ایدہ جگم . استیورم کہ سوقاقلرک قالدیرملری آچلسونده ہرطاشدن تازہ و پارلاق بر استیردیا چیقسون . استیورم کہ سمدن یاغمور یرینہ لیمون عصارہسی یاغسون و شہرک چشمہلرندن « رهن » شرابی آقسون .

برلینلیلر نہ قدر سوینہ جکلردر ! اشته قارنلرینی طویورمق ایچون شمدیدن چیقیورلر . بو محکمہ فوق العادہ آدملری بتون درہلری یوتہ جقلر . شاعرلردہ بو اویوندن ممنون اولہ جق و عسکرلر قالدیرملری یالایہ جقلردر . آنلر اک عقللی آدملردر ؛ چونکہ ہرگون بویلہ شیلر بولیہ جغنی بیلورلر . سزی تموزک اک گوزل گونلرندہ براقدم ، کانون ثانیدہ بولیورم . او وقت چوق حرارتلی ایدیگر ؛ شمدی راطب . حتی بگا قارشو برودت بیلہ گوستریورسکزر . شمدی ینہ سزی ترک و صگرہ یگیدن عودت ایدہ جگم . او وقت نہ حرارت ونہدہ برودتکزر قالہ جقدر . مزارکزرک طاشنی ازہ جگم . بگا گلنجہ بنم قلبمده اختیار وفقیر اولہ جق .

۶۱

بن ایشتہ گوزل دوداقلردن ایرلدم، بگا عاشقانہ صاریلان گوزل قوللردن جدا دوشدم . بن اورادہ برگون دہا قالہ بیلہ جگدم ، لیکن آتلیلہ پوستہ جی گلوب یتشدی . چوجق ، اشته حیات ، دائمی بر شکایت ، دائمی بر وداع ، دائمی ، بر افتراقدن عبارتدر . سنک یورگک بنم قلبمہ دہا زیادہ بر قوتلہ مربوط اولہ مازمی ایدی ؟ حتی گوزلرک بیلہ بنی طوتہ مازمی ایدی ؟

۶۲

بتون كىچە بىز غەربەدە يالگىز و قراگىلقدە قالدق . يىكديگرىمىزك قىلى اوزرىندە
استراحت ايتىدك . هم گولدىك . هم اگلىندىك .
صىگرە ، صىج صادق رونما اولىجە ، ياورم ، نە قدىر حىرتىمىزى موجب اولمشدى .
ايكىمىزك آراسىندە سىياح اعما ، يعنى سودا اوتورمشدى .

۶۳

مىنۇنە قىزك نىردە ساكن اولدىغىنى اللە بىلور . طولو ياغمور آلتىدە آغزىمدىن
لغىتىلر دوكىلەرك بتون شەر بويىچە قوشىورم .
مع مافىيە اوتلىدىن اوتلە گىتىم و بتون قىبا آدملىردىن معلومات صوردىم . بىردىنبىرە
آنى پىچىردە گوردىم . قەققەلەرلە گولەرك بىكنا اشارتلىر ايدىوردى . گوزلم ، سىنىك
بويىلە على بىر قوناقدە اوتوردىغىكى بىن نىردىن كىشف ايدە بىلوردم .

۶۴

مىظلم خىيالات گىبى خانەلر بىر بىرى بويىچە اوزانىوب گىدىور . يالطومە صارىلەرق
آنك اوگىندىن سكونتە كچدىم .
كلىسانك ساعىتى نىصف اللىلى اوريور . بو ساعىتدە سىودىگىم بىنى بوسەلرلە ،
عشورەلرلە بىكلمەكەدەر .
قىرىم رەبىردىر ، يولمك اوزرىندە دوستجەسىنە پارلامقەدەر . . اشىتە مترە سىمك
قىپوسنىك اشىگى اوگىندەيم و سونجىمدىن حايقىرەرق دىورمەكە :
اى مائە . اى بىم اسكى دوستىم . يولى بوقدىر ايو تنویر ايتدىگىك اىچون سىكنا تشكرلر
ايدىرم . شىمدى سىكنا رىخىست وىرىورم . آرتققتىق عالم اىچون پىرتو نىشار اول .
وشايدە ساكنا نە اضطرابات قىلبىيەسىندىن مىشتىكى بىر عاشق بولور ايسەك كچمىش
زىماندەكى كىدرلى اوانمىدە بىنى تىلى ايلدىگىك گىبى آگادە تىسلىت وىر .

۶۵

بىم زوىجەم اولدىغىكى مىتعاقب طالعك حقىقت رىشك اورجىهان اولەجقدەر . وقتلر

كچوريجى اگنجهلر ، صفالر ، مسرتلردن بشقه برشى گورميدجكسك . استرسهك بنى
تكدير ايت ، بوگا صبرايدرك تحمى ايدرم . لکن اشعارمى ثنا ايتمزهك سنى ترك ايدرم .

۶۶

قارگى بياض سينه كه ، باشمى اگدم . شمى قلبكك چارپنديسنه كيم سبب اولديغنى
گيزليجه آگلايه بيلورم .

مأى هوسار عسكرلرى ترامپته چالهرق مسرورانہ شهر قپوسندن گيريورلر .
بنم گوزل سوگيلم ، روحمك سوگيليسى يارين بنى ترك ايتمك استيور .
سن بنى يارين ترك ايتمك استيورسك ؛ لکن بوگون هنوز بنمسك واوگوزل
قولارك آرەسندە بن ايكى قات بختيار اولمق استيورم .

۶۷

مأى هوسار عسكرلرى ترامپته چاليور وشهر قپوسنه طوغرى مسرتله آت
سوريورلر . بن گليورم ، سوديگم ، همده سكا بر دمت گل گتوريورم .
بونه قاريشقلىق ، نه غلبهك ، نه سلاح شاقيرديسى ! سنك كوچوچك قلبكده
بونلردن زياده چارپنتى وار .

۶۸

بگا بوچار عدوميسك ! حقيقت بتون بتون دگيشدگمى ؟ بگا بو قدر فنا
معامله ايتديگك ايچون سنى كائنايه شكاييت ايدەجگم .
آه قدر ناشناس دوداقلر سويليگنر ، ايام مسعودده سزى او قدر عاشقانه اوپن
آدمك فناغندن نصل بحث ايدە بيله جكسگنر ؟

۶۹

آه اشته حالا او چشمان دلفروزكه ، بنى اولجه محبتله سلاملاردى ؛ اشته حالا او
دوداقلر كه حياتمى لذتله املا ايدردى .
اشته ينه او صداكه اولجه كمال ممنونيتله ديكلردم . يالگنر بن اسكيسى گي
دگيلم . بتون بتون دكشمشم .

او گوزل بیاض قوللری ایچنده بنی محبتله صیقیور، بن قلبنک اوزرنده بولنیورم
اوراده جانم صیقیلیور؛ مکدرم .

﴿ ۷۰ ﴾

دوستلرم، سز بنی نادرا آ گلا دیگنر؛ بنده سزنی نادرا آ گلا دم. یالکنر چامور
ایچنده بربرمزه راست گلا دیگنر وقت، اوگون یکدیگر مزی بلازحت آ گلا دق .

﴿ ۷۱ ﴾

سسمی یوکسنتدیگم وقت اینجه سسلی خواننده لر شکایت ایتدیلر . بنم شرقیمک
یک قبا اولدیغندن بحثله شکایت ایتدیلر .
وَکال نزا کتله هپ بردن اینجه وَ آهنکدار نغماتله ترنم ایتدیلر؛ شرقیلری نه قدر
رقیق و صاف ایدی .

هوسات سودایه دایر شرقیلر او قویورلردی . سودایی وَ آنک لذاندینی ترنم ایدیور .
لردی . قادینلر بو خوارق صنعت او گنده وجده گله رک گوز یاشلرینه غرق اولیوردی .

﴿ ۷۲ ﴾

« سالامانق » جاده لرنده هوا لطیف و معتدلر . بنده یاز کیجه لری بنم گوزل
رفیقه مله برابر اوراده گزینیورم . گوزلمک اینجه بلی اطرافنه قولمی طولادم .
مسعود پارمقلم آنک سینهنسنگ حرکتدن مغرور گورینیور .

لکن اخلامور یایراقلرینه طوغری اضطراب ویریحی بر میرلتی ایشیدیلیور .
مغموم بر صو دگرمنی بد خواهانه بر طاقم احوال مکدره تفأل ایدیور . آه !
سنیورا، بو حس قبل الوقوع بکا باقکنر نه دیور : برگون آقاده می قرار یله بن
بورادن گیده جگم وَ سالامانق جاده لرنده آرتق برابر تنزه ایده میه جگنر .

﴿ ۷۳ ﴾

بنم یانمده « دون هانریگنر » اقامت ایدیورکه آنی گوزل سواری دیه یاد
ایدیورلر . او طهرمنز مجاور . یالکنر بر دیوار ایله آیرلمش . مهمزلرینی اوتدیره رک

بيقلرني بوكەرك ، تازيسنى سوق ايدرك سوقاقدن كچديكى وقت سالامانق
قادينلرينك يورگنه آتش دوشيور .

مع مافيه اقشامك سكونتلى اواننده النده كيتارمى وروحنده خيالات لطيفه
اولديغى حالده يالگىز باشنه اوتوريور . تيتيرهك كريشلره طوقونيور واكلنجهسنه
طاليور . آه !.. بوصورتله آهنگ ايتك استيشى بنى بزار ايدور .

۷۴

بربرمى گورير گورمز درحال سىنك گوزلرگدن ، سىسگدن بگا صادق
اوله جىغكى آگلامشدم . سىنك والدهك اوراده بولمسهيدى ، او ملعون والدهك ،
ظن ايدورمكه درعقب بربرمىك قوجاغنه آتيله جقدق .

يارين ايسه بن ينه شهرى ترك ايدور وسياحتمه باشلايورم . بنم صاريشين
كنج قزم پنجرده بنى بىكلر ، بنده آگا محبتكارانه سلاملر گوندره جگم .

۷۵

گونش دها شميدن طاغلك ذروهسنه صعود ايدور . اوزاقدن قويون
سورىسنىك چنغراقلىرىنىك سسى عكس ايتديكى طويلور . اى بنم سوگىلم ، بنم
قوزم ، بنم گونشم ، بنم عشقم سنى بردفعه دها گورمكى نه قدر اىتر ايدم .

گوزلمى رفع ايدوب بر انتظار مضطربانه ايله باقيور - اللهه اصمارلارم سنى
ياورم . بن بو مملكتدن گيديورم ! - . يهوده اميد . هيچ بر پرده نك قالدغيغى
گورميورم . حالا استراحت ايدور ، حالا اويويور . احتمالكه رؤياسنده بنى گوريور .

۷۶

[هال] ده ، چارشو اوزرنده ايكي بيوك آرسالان طورير . ايواه ! هالك مغرور
آرسالانلرى ، سنى نصل گلمشلىر !

[هال] ده ، چارشو ميداننده بيوك بر ديو طوريركه ، بر قلىجى وارد . فقط
حركت ايتك بيلز . قورقو آنى طاش كشمشدر .

[هال] ده ، چارشو ميدانده ، بيوك بر كليسا وارد كه هم (بورشنشات) لريده
(لاندمان شافت) لرك عبادت ايتمى ايچون آيرو محملارى حاويدر .

﴿ ۷۷ ﴾

اقشامك نیم ظلمتی اورمان ویشیل چنزارلر اوزرینه یاییلور . ماه زرین بالای-
 سمای کبوددن رواجله معطر بر هوایی ضیاسنه غرق ایدیور .
 دره کنارنده آغستوس بوجگی گبی اوتیور؛ سطح آبدہ بر شیر اوینایور؛
 سیاح ؛ سکونت لیل ایچنده نفس گبی خفیف بر گورولتی ایشیدیور .
 اوراده، پیکار صولری ایچنده یالکز باشنه مالکک آب ییقامقده در . نازک
 و بیاض قوللری و اوموزلری آی آیدینلغیله پارلایور .

﴿ ۷۸ ﴾

ظلمت لیل بو طرق مجهوله اوزرینه یاییلور . قلم خسته . اعضام بیتاب ! آه
 هیچ اولمزسه ای ماه لطیف ! . بر تقدیس ساکتانه گبی بنم اوزریمه انوار فشان اول .
 ای لطیف قمر ! انوارگله دهشت شی ازاله ایدیورسک . کافه اقدارمک
 طاغیلوب یناقلرمک ژاله لرله مستور قالدیغنی حس ایدیورم .

﴿ ۷۹ ﴾

موت ! بر لیل بارددر ؟ حیات ایسه بر روز مضیق ! قراکلق اولیور، بنم
 اویقوم وار . گوندوزین پک یورلدم . یئاغمک اوزرنده بر آغاج بیویور، کنج بابل
 اوراده ترنم و یالکز سودا تغنی ایدیور . بونی رؤیامده بیله ایشیدیورم .

﴿ ۸۰ ﴾

سویله . قلبک علولر ایچنده یاندیغنی وقت اولجه او قدر گوزل ترنم ایتدیگک
 جانان نروده ؟ او علولر سوندی . قلم بارد و محزوندر . بو کوچک کتاب
 رماد سودامی حفظ ایدن بر قابدر .

فرانسجه دن مترجمی
 عالیشان زاده

اسماعیل حقی

منشأ حرب

حرب نەدن نشأت ایدیور ؟ حرب کائناتە حکمفرما اولان بر قانون طبیعتدن نشأت ایلیور . بو قانون طبیعتە « مجادله » تسمیه اولنور . مجادله، عناصر مخصوصەنک مصادمات متقابلانەسندن عبارتدر . حتی اجسام سماویەنک تشکله اک زیادە مجادلات قوای طبیعیە خادم اولدیغنی فنون طبیعیە اراۋه ایدیور . عرقاً مختلف حیواناتک زوال ناپدیر اولان مجادلاتی بو قانون طبیعتک بر نمونە بدیهیدیدر .

انسان طبیعتک خارجندەمیدر ؟ شهبەسز خیر ! انسان طبیعت داخلندە مخلوقاتک اشرفی واک زیادە متانت عزم صاحبی اولهرق آگما اجرای حکم ونفوذ ایلر؛ فقط قدرت فاطرهنک بر بویله مستثنا بخشایش عزتندن طولایی انسانی طبیعتک فوقه چیقارمق ویا آندن خارج بولندیرمق ممکن اوله ماز . حکم قوانین طبیعت مخلوقات سائرہ ایچون اولدیغنی گبی انسانلر حقندەده جاریدر، بو قانونلر کندیلرینی هیأت اجتماعیە اولدیغنز گبی فرد واحدەده حس ایتدیرمکدەدر . هیچ بر فرد مجادلهنک یگانە قانون طبیعت اولدیغنی ادعا ایدەمز، لکن بو قانونک وجودیدە قوانین سائرہ گبی مطلق الوجوددر .

هر فردک طبیعتندە بر آرزو نشو ونما بولور . حتی بر صبی اک نازک دم حیاتندە بیله بو آرزویی اظهار ایدر . اکثریتله چوجغک اسعاف آرزوسی جهتنه گیدلمیه رک کسر ایدیور ، لکن بو کسر خصوصی بر سببه مبتنی اوله ماز؛ زیرا چوجق او یله شیئی ادراک ایدەمز . بو ، محضاً بیوکلرک کوچکلره اولان غالبیتندن ایلرو

کلمه درکه، قانون مجادلات ایسته نمایان اولیور . انسانک آرزوی ذاتیسی کندی
 یاننده یاشایانگیکی ایله - ایکنجی برنجیدن بشقه برشی استدیگی آنده - هان
 مصادمه ایدر . مؤخرآ انسانده هوسات نفسانیه تولد ایدر . بو هوسات استر قسمآ
 ویا کاملاً جبلی اولسون، استرسه تربیه سایه سنده تخفیف ویا تشدید ایدلسون،
 اوراسی بزه لازم دگل، آز چوق هر انسانده بولنمسی کافیدر .

بناءً علیه بر انسانک آرزوسی هوسات نفسانیه وَقَوّت ایله شخص آخرک
 آرزوسنه قارشو توجیه ایدیله جک اولورسه مجادله بی انتاج ایلیه جگی بدیهیدر .
 بوندن بشقه مجادله اکثریتله احتیاجک قانون آهنیندن نشأت اینرکه قسم دیگرک
 ادامه معیشتی ایچون بر قسمک پاکش تباعد اولسی مقتضیدر .

مشهور قانت « مصالحة ابدیه » کتابنده « انسان ویا خلق ساده احوال
 طبیعه سنده اولقله امنیتی سلب ایدیور ویا لکنز یقینده بولنمقلق حالی بی مضطرب
 واندیشناک ایدیور » دیهرک، مجادله وساطتیه تهدیدات ابدیه نك منشائی بو حال
 اوزرینه ابتنا ایدیور .

الحاصل مجادله برده طبیعت انسانیه ده مرکز اولان بر آرزونک، بر حس -
 قدیمک الجای ضرور یسیله تحدت ایلر؛ اوده کندی قوتی تجربه ایتمکدن عبارتدرکه،
 بوده ینه عین شرط ایله مقابله یه شتاب ایدن خصمه قارشو احراز غالبیت ایتمکله
 حصول پذیر اولور .

مجادله، جمعیت بشریه آردسنده انسانیه مختص اولان غرابت وخصوصیه مرام
 وهوساتک و بوننگله برابر طبیعتک انساندری ویا هیأت اجتماعی بی بربرینک یاننه
 وضع ایتمسندن متحصل مناسباتک نتیجه حاصله سیدر .

مجادله قسمآ هوسات انسانیه نك محصولی اولقله برابر، انسانده درحال بعض
 فضائلک نشو و نماسنده ساعی بولینور .

طبیعت انسانلره ادامه موجودیت ایچون محبت، قهر و استیصاله قارشو نفرت
 ویرمشدر . هنوز لذت شناس مجادله اولان « انسان طبیعی » مقابله خصمه
 جسورانه شتابان اولور . فقط احوال و مناظر مجادلاتی شدت ودهشتی ایله گوریر

گورمز حسّ محافظه باش گوسترر . خصمنك اوزرينه صولت گوستردیگی آنده کی هوسات شخصیه ایله حسیات محافظه پی آرتق موازنتده بولندیره مازسه او حالده یا عار فراری اختیار ایدر ویا دهشته غلبه چالارکه بوندنده تزییف نفس، جسارت گی فضائل تولد ایلر .

هرنه قدر « انسان مدنی » مخاطره مجادلاته قرائت کتب و خاطرات ایله وقوف پیدا ایدر سهده، حسیات شخصیه دن ناشی مجادله هنگامنده ینه آگا دأر بر فکر صحیح استحصانه موفق اوله ماز، محافظه موجودیت ویا تزییف نفس خصایصندن هانگیسنك احراز تفوق ایلیه جگنی فرق وتمیز ایده یلک تجاربك وجودینه احتیاج گوسترر .

بو فضیلت اکثریا آنی اظهار واثبات ایتمگی اڭ آز دوشونانلر طرفندن پك آشانی تقدیر ایدلمشدر . بو، هیچ بر وقتده مکمل بر تشکل وجوداڭ و خصوصیه ایو بر جمله عصبیه نك محصولی اوله ماز . گرچه بویله بر وجود و جمله عصبیه نك بوفضیلتی اظهاره پك زیاده دخل و تأثیری اوله بیلور سهده، شوراسی محققدرکه، بر فرد شخص آخره نسبتله دهها بیوک بر اعتدال دم ایله طاورانه بیلور، بوندن بشقه - بالاده ایما ایدلدیگی وجهله - ادامه موجودیته محبت، هر شخصده موجود اوله رق ناقابل استیصال حسیاتدن عبارتدر .

بر مبارزك دیگرینه قارشو ابراز ایده جگی معاونت حسّ وظیفه پرورینك، معاونات مشترکه و متقابلانه حسنك، ویا برینك دیگرگی اوغرنده فداکارلق حسنك نشو ونماسنی انتاج ایلمشدر .

مجادله، مهاجمات وحشیانه شکل و رنگنی آلدیغی زمانلرده - ثابت بر اصول وقاعده وجوده گتورلمدیگی مدتجه - خدعنك، معاونتنه مراجعت اولندیغندن، بونك ثمره یگانه سی اوله رق صداقتسنلك، ساخته کارلق وجود پذیر اولمشدر؛ مع مافیله بو حال ذکایه، فکر تجسس و تدقیقه شدت و انتباه ویردیگی جهتله انسانلرک نیک و بدی فرق ایله فاندیاب اولمغه چالیشمق قابلیتلی تزیاید ایلمشدر . « فضیلت جسارتك » محافظه سی مجادله ده سلاح استعمالنده اکتساب ایدیلان

ملکه و مهارت ایله قائمدرکه، بوده جنگاورلره اڭ جسور، اڭ ماهر، اڭ حيله کارلری زیر پای تحکمنه آلق خصوصنده رهنمای عرفان و نوع بشرک تعلم و تربیه سی حقنده لزوم قطعیهی آشکار بولنان «اطاعت» بوضورتله پذیرای وجود امکان اولور. بلا سبب دوچار مهاجمه اولان انسانلره حس حقانیت دفعه اولیسنده نشو و نما بوله جغندن، دفع صائل خصوصنده بو الجای اخلاق سائق ومدبر امور حکمنه کچرکه بو خصوص انسان ایچون حیات شخصیه سنی محافظه و تخلیص امرنده اڭ طبیعتلی حسیات محبتدن متولد وظیفه ایله متحداً نمایان اولور. عناصر و حیوانات ایله مجادله ده انسان شهه سز شجاعت، فداکارلق، ثبات و متانت اظهار ایده بیلور، فقط قوه عاقله نك سوق و اداره ایلدیگی قوتلر ایله مصادمه دن او یله بر دلك واحتكاك حصوله گلورکه، انسانك بی روح قوتلره قارشو مجادله ده اولدیغندن زیاده احوال معنویه سنی پریشان و تأثیراب ایلر. انسانك بی روح ایله اجراسنه مجبور اوله جفی مجادله تعرض اوله ماز؛ بو مجادله یی غرضسز، حدتسز، حس حقانیت تجاوز ایلمکسزین ساده مجبور اولدیغندن طولایی اجرا ایدر.

بدیهیدرکه حیات، انسانیتك حال صباوتنده بیله، شایان قید ودقت برچوق مختلف آن لره مالکدرکه، کندی نما و ترقیسی ایچون آنلرده قطعی الوجوبدر. شوراسنی بیان ایتمک استیورزکه، مجادله سلسله تعلم و تربیه نك اڭ لازم، اڭ مهم بر قسمی گبی تلقی ایلمیلیدر. حیات انسانیه نك وظائف سائره سی گبی بونگده وظیفه ترقی و معارفی واردر.

بو وظیفه معارف و ترقیات شمدیکی حالدیه قبایل وحشییه یی زیر تحکم و اطاعته آلهرق دائره مدنیته ادخال خصوصنده موجود اولدیغی گبی احوال قدیمه نك حد نصابی قدر پایدار اولدیغی متعاقب تبدلات جسمیه لازمه اجراسی ایچون دخی بردوام اوله جقدر.

هان بر حکومت تشکل ایدر ایتمز مجادله تدریجاً حرب شکل و رنگنی اخذ ایلر، یعنی بو حکومتك مجادله سی شرائط خصوصیه تحتنده وقوع بولور. حرب، عشیرت، قبیله، قوم، امت، حکومت گبی معین بر انسان جمعیتك متحداً بونلره ویا بونلره مشابه صورتده متحدلره قارشو اجرا اولنان مجادله دن عبارتدر.

لكن مجادله وظائف حكومت صرہ سنہ كچر كچمز آنلر ك حالى طرز و اصول مجادله به بسبتون بشقه بر صورتده تأثير اجرا ايلدى . حكومت ايچون داخلاً لزومى حس اولنان قوانين و حقوق تدريجاً وجوده گتورلمگه باشلادى . و بو سايله ده معاملات و حقوق عموميه يي بر انتظام و انضباط آلتنه آلمغه خادم بولنه جق نظاماتى ترتيب ايتك اوزره بر جمعيت مخصوصه تشكىل ايتدى كه، بونلر ك اشتغالات و اقداماتى بي اختيار حربك اصول و اداره سنه ده اجراى تأثير ايلدى ؛ يعنى بدايت امرده حرب ايچون وضع اولنان عادى اصول و قاعده مؤخرأً حقوق ملك اساسى تشكىل ايلدى .

موادّ مجووث عنها بالطبع دفعه وقوعه گلمدى . يونانليرك براهين تاريخيه ايله ثابت اوله بيلان قهر مانلق دورينى مجادلاتك، دور حربيه زمان انتقال و انقلابى ديه تلقى ايله بيلورز . احوال متشابه ملل سائره ايچون دخى موجوددر .

حكومت متشكله قوت و مكنت پيدا ايدر ايتمز وسائل حربيه و خصوصيله مبارزلر ك احوالى اوائلنه نسبتاً صورت مكمله ده بر انتظام و انضباط آلتنه آندى . عشيرت، قبيله و سائره نك بو ايلك حربلرى شمديكى حالده هندليرك بر قسم متباقيسى ايله آفريقا قبائل طبيعيه سنك آقنلرينه پك مشابه ايدى .

مع مافيه شمدي اويله بر نقطه يه واصل اولدق كه، زمين تاريخه پاى انداز اولمق لازم گليور . فقط مقصد مز حربك قرون وسطا يه طوغرى قطع ايتديكى ترقياتى بيان دگل، بالعكس آنك مناظر و احوال مختلفه ده اوله رق انسانيت اوزرينه اجرا ايلديكى تأثيرى - مثال قبيلندن اوله رق آره صره زمان قديمه مراجعتدن قطع نظر ايتكسزین - تدقيق و تفهيمدن عبارتدر .

آلمانجه دن مترجمى :

محمد رشدى

قرستوف قولومبىڭ رفقاسىندىن

پيەتر دەووسىڭ خاىراتى

برنجى فصل

۱۴۹۱ سنە ميلادىيەسىندە سويل شەرىندە مقيم گىمى قولاغوزى يوان دە لا قوزا (Juan de la Cosa) نىڭ اوندە بولنىوردىم . بو ذاتلە بر چوق دفعە بىر سىقىدە اجراى سىياحت ايتىش بولدىغىمىن حىقىمدە دوستانە مەاملە ايدىرك بى خانەسىندە مسافر ايتىش ايدى .

اوانىدە ابازا نام موقە ضبط و تىسخىر اولمىقلە برابر ، اسپانىا قرالى فردىناندىڭ كرىمەسى دىخى يورتوغال ولى عەدى ايلە نشانلانمىش ايدى . بو سىبىلە اسپانىا قرالى ايلە قرالچە اىزابىل او صرەدە شەرى مذكوره گىلدكلىرىدىن ، قدوملىرىنە حرمة اھالى مملەكت طرفىدىل فوق الغايە شىلكلىرى اجرا ايدىلمىش و تماشى شەرى آينىن اىچون خارجدىن بر خىلى زوار كلىش ايدى .

بر اقشام شەرىڭ دىلقانلىرىدىن بعضىسىلە اوتوروب قولشىمقىدە اولدىغىز حالە اوزون بويلى ناصىيە حالدىن فطانت و مەكانت صاحىبى اولدىغى آ گىلاشىلور ؛ عادى صورتە گىمىش و ساكتانە اوتورمقىدە بولمىش اولان بردات ، اوصاحبىنى سالاملادىدىن

وَآنک طرفدن دخی بالمقابله معامله احترامکاری ایفا اولندقدن صکره اوتوردیغمز اوطهدن آغر خطوملرله چیقوب کیتمشدر .

— بو آغر طورلی ذات کیمدر ؟ دیو او صاحبی یواندن سؤال ایتدم. اوده:

— جنوه گمیچیلرندن بری درکه اجرای کشفیات ایتک اوزره کندی قومانداسنه بر دونما ویرلمسنی قرالدن استرحام ایتمگه گلدی . اسمیده « قرستوف قولومب » در . دیدی .

— تصورات جسورانہسی بوندن بش سنه اول سالامانقدهده [سن آیهن] مناسبترنده رسماً مذاکره ایدلمش اولان قرستوف قولومب بومیدر ؟ دیو بتکرار یواندن صورتدیغمه یوان :

قرستوف قولومب

— اوت بودر . پک معلوماتلی وگمی قولانغوزلغنده چوق ماهر بر آدمدر . دیو جواب ویردی .

یوان بو جوابی ویرر ویرمز رفقامزدن اولوب [آله یدا] راهبنک تعلقاندن و علم-کلام اربابندن بولنمش اولان دیغوده لوچهرو [Diego de Loucero] — بو آدم خیالات ایچنده بر دیوانه در . یگرمی سنهدن برو سرسریانه دنیایی کزرک کاه جنوهدن وندیکه وکاه وندیکدن لیزبونه واورادن سویل شهرینه

گلوب بحر آ هندستانه گیتک افکار باطله سیله اوغراشوب طور یور . بو آدمک تصوراتی هریرده اصحاب عقل ودرایتک قهقهه استهزایینی موجب اوله رق، بوگونکی گونده هرکس بو آدمک دلیلگنه اصلا شبهه ایتمز . — دیدی .

— آرتق اوراده طور، دوستم دیغو ، بن بالعکس بیوک آدم اولدیغنی بیلورم؛ دیو یوان اعتراض ایتدی . بن دخی :

— سالامانقه مجلسنده گوستردیگی طور و حرکت معلومات فیه سنی و تصور اتنک
اصابتی اثبات ایتمش اولدیغی بیطرف اولانلرک مسلیدر؛ دیدم .
بونک اوزرینه دیغوده لوچهره بر صورت غریبه دن اوله رق بگا باقدقدنصره
دیدى :

— دلی بر آدم اولدیغی تکرار ایدرم . چونکه ارضک مسطح اولدیغی
گوزلرمزله گورمکده اولدیغمز حالده آنک کریتی ادعا ایتمگه عقلی باشنده بر آدم
جسارت ایده مز .

او صروده حاضر بولنان فلورانسالی آمریقو وسپوسی دخی مباحثه یه داخل
اوله رق دیدى که :

— قرستوف قولومب بو قبیل اعتراضات عامیانه نك كافه سنه موفقیتله جواب
ویرمشدر . بنده آنک فکرینه تامیله مشارکت ایدرم .
یوان دخی — بنده قولومبک فکرینه عن صمیم طرفدارم . دیدى .
دیغوده لوچهره مباحثه یه دوام ایله :

— او یله ایسه ارضک کریتنه اینانیورسکز ؟ دیو سؤوال ایتدیگنده جمله مز
متفقاً :

— اوت اینانیورز دیدک .

— بو حالده اوچکزده بوجنوه لی گبی مجنون اولمکز لازم گلور .
مریقوم دیغوده لوچهره بو یولده آچیلان مباحثه نك دوام ایتدیگنی گورنجبه
ارضک کریتی حقیقده کی فکری رد ایده جک مطالعاتی برر برر خاطرینه گتوره رک
دیدى که :

— اگر ارض مدور اولسه، صولر ارضک آلت طرفلرینی استیلا ایتسندن
کیم منع ایده بیلور ؟ سن می منع ایده جکسک ؟ غالباً آتی بود (سمت قدم)
فکرینه اینانیورسک ؟

— اوت ! دیدیگمی متعاقب دیغوده لوچهره الی ماصه اوزرینه شدتله
اوره رق دیدى که :

— آیاقلری یوقارویه و باشلری آشاغی یه طوغری اولق اوزره او یولده یورر انسانلرک (آتی بودا لرده موجود اولدیغنه و دنیا نك بر طرفنده هر شی آلت اوست اوله رق، آغاجلرک آشاغی یه طوغری بیومکده و یاغفور و قارلرک آشاغیدن یوقاری یه یاغمقده اولدیغنه اینانه جق قدر مجنون آدملر بولنه بیله جگنی آگلایه میورم. باقم دنیا نك اول طرفی اهالیسی نصل آیاقلری اوزرینه طوره بیلورلر ؟ شوراسنی بزه آگلالت . آیاقلری کدیلرک آیاقلرینه مشابه اولدیغنی می بزه ایناندرمق استیورسک ؟

دیغوده لوچهرونک شو افاداتی اوزرینه حضارک کافهسی گولمگه باشلادی .
بن دخی آگلا خطاباً دیدمکه :

— سن که بو مسئله مهمه حقننده قطعی بر فکر حاصل ایتمشک گبی گورینیورسک جناب حقک یرادوب سنی ده اوزرینه قویدینی کره ارضک شکلی حقننده کی افکار و مطالعاتکی بزه سویله . ارض مستویمیدر ؟ مربع الشکلیمیدر ؟ حد و نهایتی وارمیدر ؟ سویله .

دیغو جوابنده :

— البته حد و نهایتی واردر . دیدی .

— او حالده کره ارضک اطراف اربعه سننده برر اینش اولدیغنی و بر انسان اورایه قدر واردینی حالده اورادن آشاغی یه باقهرق آلت طرفنده نه اولدیغنی گوره . بیله جگنی می ادعا ایتک استیورسک ؟ دیو سؤال ایتدم .

بو سؤالی ایراد ایدیشم اوزرینه حضارک کافهسی گولدی . دیغو ده لوچهرو ایسه جوابه آغاز ایله دیدی که :

— شو سویلدیگک شی هیچ اولمز ایسه غرباً هندستانه گیتک تشبثندن دها قولایدنر . مع مافیله اورایه گیتک آسان اولدیغنی فرض ایدم . فقط گیرویه عودت نصل اوله جقدر ؟ اسپانیایه عودت ایتک ارضک کریتی مانعه سیله ممتنع اوله جنی میدانددر . چونکه شوراسی محققدرکه ، عالمک معلوم اولان طرفلری مرور ایدلکدن صگره بالطبع ایجه آشاغی بریره واریله جغندن، اورادن یوقارویه

طوغرى عودت اولمق اوزره گمىلر ك صودن بر نوع طاغ اوزرينه چيقملىرى لازم گله جكدر كه، بويله بر يوقيش هوانك فوق العاده مساعد اوله جغى فرض اولنسه بيله ممكناندن دگدر . مكر كه گمىلرى چككمك خصوصنده بالينه بالقلىرىنى قوللانمغه بر واسطه ايجاد اولنه .

مرقوم ديغوده لو چهره وشو افادانى بتورر بتورمز استهزا وحقارت آميز بر صورتله گولمگه باشلامش و علم كلام اربابندن حاضر بولنان ديگر بعض دوستلىرى دخى بو يولده واقع ارلان طور وحر كتمه اشتراك ايتمش اولديغندن، آرتق مباحثه قز شمغه يوز طوتمش ايدى . اوصرده قبالچهنك قيو مجى باشيسى معيتنده مستخدم اولوب قوزموغرافيايه آشنا اولمقله برابر، كشفيات بحريه يه دخى اصلا اهميت ويرمىان سه باستيان نام رفيقمز دخى مباحثه يه قاريشه رق :

— خلاصه كلام بو قولومب نه استيور ؟ ديو سؤال ايتمى اوزرينه آمرىقو -
وسپوسى آگا خطاباً و جواباً ديدى كه :

— هندستانه گيدلك اوزره پورتوگزلرك آفريقانك سواحل غريبه سنى طولاشه رق آرامقده اولدقلىرى طريقدن دها قيصه بر طريق كشف ايتك استيور . اورايه وقوع بوله جق سياحاتك امتداد ايده جگى مدتدن بر قاچ آى تنزىل ايله يولى تقليل ايده جك ديگر بريول بولمق استيور كه، او حالده سنك استادك (چييانغو) اطه سنده و مشهور (پره ترىان) ك اجراى حكومت ايتمكده اولديغى (قاتاى) قباللغنده فيض وبركت اوزره بولنان آلتون و جواهر سارمى ليزيون قيو مجيلرندن اول آله بيله جكدر .

مرقوم سه باستيان آمرىقونك شو افاده سنى دقتله بعد الاستماع :

— بو فكر و تصور ازهر جهت شايان تحسیندر . آنجق غرباً هندستانه واره بيله جكميدر ؟ ايشته مسئله بودر . ديدى .

آمرىقو وسپوسى :

— هر حالده بحر اطالاسينك بزم طرفزده حد و نهايتى اولديغى گى اول

طرفه دخی حدونهایتی اولق لازم گلدیگی میداندر . ایشته اول حدّ ونهایتی بولغه چالیشیور . دیدی .

رهبان مکتبندن هنوز چیقمش بارطولومه نامنده دیگر بر رفیقمز دخی غایت وقورانه بر آهنک ایله آمریقو وسیوسی یه جواباً :

— بوگا موفق اوله میه جقدر . دیدی .

آمریقو — نیچون موفق اوله میه جقدر ؟

بارطولومه — چونکه تهنه بر [Ténèbres] یعنی بحر ظلماتده توقفه مجبور

اوله جقدر .

یوان ده لا قوزا بو جوابی ایشدنجه آرتق کندینی گولمکن آله مامشدر .

بارطولومه ایسه بتکرار :

— اوت بحر ظلماتده طوره جق — دیدی .

یوان — بو دگر بحثی ده خوش بر بحثدر . حال بوکه بو دگر پورتوغالولرک

یولنه دخی بر مانع دکلمیدی ؟ مع مافیسه بو سبب ، ژیل نه آنهز [Gil Eannez] ک

بویادور [Bojador] بورتی طولاشمسنه وقاداماستو [Cadamasto] نک غوینه [Guinée]

یه وارمسنه و دیغو قام [Diego Cam] ک پادرون [Padron] نام بیوک نهری کشف

ایتمسینه و مشهور بارتهله می دیاز [Barthélemy Diaz] ک دخی قاپ ده تامپت

[Cap des Tempêtes] بروتی دفعاتله طولاشمسنه مانع اولدی .

بارطولومه — شوراسنی علاوه بیان ایتمگی فراموش ایتدیگزکه نهایت عناصر

کندوسنی اوراده توقفه اجبار ایتمشدر . قابل سکنا اولیان یرلر اورادن باشلایور .

اوراسی بر ظلمت ایچنده اولوب ، شدتله دویریلان طالعهلرده بیوک لهویاتان

[Léuiatan] اطرافنده حیوانات سارّه غریبه بولندیغی حالده اوینامقده اولدیغی

گبی ، او قراکلیق ایچنده روق [Rock] تعبیر اولنان قوش دخی قنادلرینی آچهرق

طیران ایتمکده درکه ، بو قوش بر آدمی ویا بر صندالی دگل ، افراد طائفه سیله برابر

تکمیل بر گمی بی قالدیره رق بلوطلره گوتورر واورادن بحر ظلماتک امواج کوهمثالنه

دوشورر .

یوان — بویله مصالیر بنم گبی دگز لرده ییللرجه اجرای سیاحت ایتمش بر آدمی حقیقتدن تحویل فکر ایتدیره من دوستم — دیدی .

اسمی آنفا بیان اولنان دیغوده لوچهره وقتیله آچوره (Açores) آطه لرینه قدر کیتمش بولندیغندن تکرار مباحثه قاریشهرق :

— بن دخی ابخارده اجرای سفر ایتشم . دیدی .

بارطولومه مرقوم دیغویه خطاباً :

— سن که ابخارده اجرای سفر ایتمشک، وارضک کریتی انکار ایدیورسک بگا برشی آکلات . دگزک اورتیسنده اجرای سفر اولنور ایکن اوزاقدن بر گمی گورلدیگی حالدی ابتدا دیرکلرک اوست طرفلرنده کی یلکنلر و مؤخرآ آلت طرفده کی یلکنلر ونهایت اصل تکنه گوریلور . بونک سببی ندر ؟ دیو سؤوال ایتدی .

دیغو — بونک سببی شودرکه .... ایشته شودرکه .... اوست طرفده کی یلکنلرک اؤل گوریلور .

بارطولومه . اوپله ایسه سنک گوزلرک بزم گوزلرمزدن فرقلی اولمیدرکه اؤ بیوک شیلردن اؤل اؤ کوچک شیلری گوریورسک . دیدی .
بونک اوزرینه دیغو ایوجه صقلش اولدیغندن حضار گولمگه باشلامش و کندوسی نه قدر صقلش ایسه حدتی دخی اوقدر آرتمشدر . مع مافیله مباحثه دن فراغت ایتوب بارطولومه خطاباً :

— الهی سور ایسه ک بی اوقدر تعجیز ایتمه . ارض کری اولمق ممکن دگلدی . بویله بر فکر کتب مقدسه یه دخی مغایردر .

بارطولومه . وای وای . ایشته بیوک بر سوز سویلدک . کتب مقدسه یه ده مغایردر . ها

دیغو بگا خطاباً :

— بویله فکرلر بروکسلده اوله بیلور . آنجق قاستلیاده بوگی فکرلر اصلا و قطعاً قبول اولنمیلور . کتب مقدسه ایله اعزّه کرامت سوزلری طوغریدر .

اوصروده بر سوز سویلک استمش ایسه مده مرقوم دیغو بگا مساعده ایتیموب
وجه آتی اوزره افادهیه دوام ایتمشدر :

— مسائل ریاضیه دن هر بریسی کتب مقدسه احکامندن ویا بونلرک رسمی
شرحلرندن برینه توافق ایتدکجه عندمده کأن لم یکن حکمندهدر . حقیقت حالی
یالکز کتب مقدسه آرامق لازمدر . سن پول یهودیلره خطاباً یازدیغی بر مکتوبده
سمایی ارض اوزرینه آچلمش بر تنتهیه تشبیه ایدیورکه، بوتشیه ارضک کریتی قبول
ایتمگه مانع اولور . سنت اوغوستن دخی [آتی پودا لر فکری حد ذاتنده مجروح
و ارضک بر نصفندن دیگر نصفنه مرور امکانک خارجنده اولدیغنی بیان ایدیور .
بناء علیه سنک جنوه لیگزک بویله افکار عالیة مذهبییه قارشو طور مق استمی پک
بیوک بر جسارتدر . بوبابده کی فکری مخاطره لی بر فکر اولوب دین ومذهبه دخی
مخالف اولدیغنی سویلرم .

— بن ایسه فکرینی پک معقول و طوغری اوله رق تلتی ایدرم . دیدم .
بارطولومه — سالامانقه مجلسی بو خصوص اوزرینه قرار ویره رک قولومبک
تصویراتی حکمسز اولدیغنی سویلدی . بو قولومبک حیز فعله گتورلمسنی تصور
ایتدیگی شو تشبثاتک غیر معقول اولدیغنی وقاستلیا و آراغون قرالیری گبی بیوک
و مشهور قرالیرک او مثللو حکمسز و اساسسز تشبثات و تصویره آرتق بر دقیقه
بیله عطف نظر دقت ایتلری شان و شرفلرینه لایق اولدیغنی مجلس مذکورجه
متفقاً قرارلشدیرلمشدر . — دیدی . بو افادته قارشو یوان دیدی که .
— مجلسک بو قراری قولومبک اعتقادینه اصلا خلل گتوره مز .
آمریقو و سپوسی دخی .

— مجلسک اول قراری هیچ برشی اثبات ایتمز . — دیدی .
بنده :

— عفو ایدرسکسز . مجلسک بو قراری شونی اثبات ایدیورکه، بو مجلسده
بولنمش اولانلرک افکاری کلیاً باطلدر . دیدم .
نهایت دیغوده لوچهرو تکرار حدتله رک یرندن قالمشدر .

— بو مجلسى تشكيل ايدنلر اسپانياده قتوليك مذهبي ارکان رهايىنى ايدى .
مسيوپيه تر ! بونى اونوتما مليسك . — ديمشدر .

— پك ايو . بوندى نه چيقار ؟

بونك اوزرينه هر كس يرندن قالمش اولديغى گي ، او صاحبي يوان ده لاقوزا
دخى قالقوب و بنى قولدىن طوتوب طيشارى يه چككدن صكره بگا خطاباً :

— چوق ايلرو گيديورسك . انگيزيسيونك آز برمدتدنبرو قاستلياده يرلشوب
ايشلكده اولديغى اونوتشميسك ؟ لسانكى طوپلا — ديدى .
بنده جواباً :

— قولومب گي بيوك بر آدمه مجنونيت اسنادنى ايشتمك و باخصوص بويله
بر لسان ، ديغو گي مکتب خدمتجيسى طرفندن قوللانلق حدتى موجب اولور .
دوستم يوان . ارض كريمدر دگليدر ؟ بونى صور يورم . — ديدم .

يوان — هر كس قاستليانك دوزجه اولديغنه قانع اولديغى گي بن دخى ارضمرك
كرى اولديغنه قانم . قولومبه برگمى و يرسونلر . طوغرى [آتى بود] لره
گيده چكدر . سنت اوغوستنك خوشنه گيتمسون . بنده ممنوناً قولومبه رفاقت
ايده چكمه يمىن ايدر — ديمسى اوزرينه بن دخى :

— سزگله برابر كندوسنه رفاقت ايده چكز . بعده بورايه عودتله ادعامرك
محق ومصيب اولديغى جمله يه اثبات ايتمگله برابر ، اسرار طبيعت حقنده ايضاحات
مقتضيه يي ويره چكز و شو صورتله سالامانقه مجلسنى عاجز براغه جغز . ديدم .

— بونى اسپانيانك ناموسنه ياپه چقسكز ...

— و جناب حقك شرفنه .

— اللهه اصمارلدق موسيو پيه تر .

— ينه گوريشورز موسيو يوان .

[مابعدى نسخه تاليه ده]

اسپانيولجه دن مترجمى : شوراي دولت اعضاسندن

آندريا قوپاس

ايمپراطور برنجى ناپولئوننىڭ برياوردىڭ خاىراتى

۲

اوسترلىچ سىفرىنىڭ پلانى

مع مافيه [ويلنوو] - قورونيه - ايله - قاديقس - ده اوقدر بيوك بر اميدى بوشه چيقاردىغى صروده [بولونيا] ده هر درلو تنظيمات واستحضارات ختامپذير اولمش بولنيوردى . بر طاقم مانورهلر، اركاب وانزال حركىلرى ، دكتر اوزرينه متماديا نصب وعطف اولنان بيگىلرجه ، انديشه آلود نظرلر، باش وكىلنه ليل ونهار بيان ايتدىكى بيگىلرجه تخمينلر ، فرض وقياسلر [ناپولئون] ى انتظار واقعتك خىجان شيدى ايچنده اشغال ايلش ايدى . بويلهجه قوه خياليه سنك بتون يابلىرى تاميله گريلهرك ، دوچار اولدىغى اضطراب بى شكييانه ساقهسييله ۱۲ آغستوس ده دونمايه ملحق ، يمش بش سفينه بى [لاقروس] ك قومانده سىنه توديعا انگلر قره قول سىفانى اوزرينه كال مظفريتله هجوم ايتدىردى . ايشته بوگون برقاچ ساعت قدر مانس قنالنىڭ يارىسى فرانسىلر ك زيريد ضبطنده قالدى ؛ انگلتره بسبتون ضبط واستيلا ايدىلگه يقين بولدىغى ظن ايدهر ك خىجان ايچنده قالدى ؛ « قالدهر » دخى محكوم ايدلدى . فقط [ويلنوو] ك عقل قبول ايدر درجه ده اوليان طور غونلغى وبر آز صكره ده « قاديقس » طوغرى فرارى شايعهسى اوزرينه شان ظفرينه انگلتره ده قالدى ! اوراده قوپان نعره شادمانى بى

ناپولئون دخى ايشيتىدى ! زيرا فرانسزلر ك جاسوسلرى ايله انگليز مطبوعاتى
 مشار الېي كندى پوسته و تلغرافلرندىن دها سريع اوله رق خبردار ايدوردى .
 عدم خشنوديسى ۷ آغستوس تاريخيله « فينيستهر » برونى محاربه سنك شيوعى
 اوزرينه ، كدر و محزونيتى ده ايرتسى گونلر ، يعنى [ويلنوو] ك - فررول - ه
 گيرمش اولديغنى خبر آلوب آنى اوراده محصور ظن ايدنجه باشلامش ايدى .
 ايمپراطور ، حالا تعميرى قابل اولان بولانك عدم اطاعت اوزرينه قيمت زمانى
 هر كسدىن ايو بيلديكى حالده آميرانك آنك تقدير قيمتىدن عاجز بولنديغنى
 وظيفه سنك عظمت و مهابتى ادراك ايتامش اولديغنى و شمى يه قدر صورت
 حسنه ده اداره ايدلمش اولان شو وسعتلى درام ايجنده ، هم ده نتيجه نك تحققي قوه
 قريبه يه گليديكى بر صروده ، وظيفه سنك اهلى اولميان [ويلنوو] ك كندى اميد
 وانتظارىنى بوشه چيقاره جغنى گوردى !

بو خبر ايمپراطوره ۱۳ آغستوس ده صباحلين ساعت درت قرارلرينه طوغرى
 [پون دوبريك] قرارگاه ايمپراطوريسنده وارد اولدى . [داو] جلب ايدلدى ؛
 مومى اليه ايجرى گيره رك قوماندانك چهره سنه ، باقدى و متعجب اولدى !
 ايمپراطورك وضع و طورى غايت قورقوج اوله رق ، شاپقه سى گوزلرينك اوزرينه قدر
 اكيلش ، نظرى آتش پوسكورمكده اولديغنى بگا مومى اليه سويلدى . [دارو] ي
 گورر گورمز همان اوزرينه يورى يه رك شتم و تويخ ايدرجه سنه بر صدا ايله :
 « ويلنووك نرده اولديغنى بيلورميسكز ؟ فررولده در ! آ گلايورميسكز ؟
 فررولده ! آه ! آ گلاميورميسكز ؟ گيزلنك ايجون فرروله قدر گيمش !
 تمام ايشته شمى اوراده تحت محاصره يه آلنه جق ! نصل بحريه ! نصل آميرال ؟
 بو قدر فداكارلقلر نه قدر بوش يره ! » ديمشدر .

بونك اوزرينه هيچانى برقات دها كسب شدت ايده رك بر ساعت قدر غضب
 و تهور محقانه سنى آجى تكديرلر و حزين كلاملردن مركب بر سيل خروشان ايله
 طاغتمق اوزره ايرى ايرى آديملرله او طه سنى طولاشمشدر . بعده بردنبره بالتوقف
 [دارو] يه اوزرى اوراق ايله مملو بر يازيخانهي گوستردرك : « شورايه اوتوريكزده

یازیکز ! « دیمش ودر عقب هیچ بر فکر ظاهری گوسترمکسزین، اصلا تحویل کلام ایتمکسزین صیتی، قیصه و حکمدارانہ اولان شیوہ مخصوصی ایله، هیچ تردد دخی ایتمکسزین مومی ایله [اولم] سفرینک ویانه یه قدر اولان پلانی استکتاب ایتمشدر! سواحل اردوسی ایکی یوز فرسخی متجاوز جبهه اوزرینه بحر محیطه متوجه بر خط تشکیل ایدرک ایلك اشارتده یوزینی چورہ جک، قیوریلہ جق، متعدد قوللر ایله طونہ یه یورویہ جک ایدی ! یورویش امرلری، آنلرک مدتلری؛ قوللرک تمرکز ویا اجتماع موقعلری؛ باصقینلر، قوہ جبریہ ایله هجوملر؛ متعدد حرکتلر و دشمنک خطالری؛ الحاصل بو قدر سریع و ناگهانی اولان شو نسخه مستکتبه ایچنده هرشی تیقن و ملاحظه اولمش ایدی ! ایکی آی، اوج یوز فرسخ و ایکی یوز بیکی متجاوز دشمن، مفکرہ می نتیجه دن تفریق ایدیوردی؛ مع مافیہ زمان، مسافه، مواقع مختلفه، هرشی، ایمپراطورک شعله ذکاسی ایله تنویر ایدلمش اولان بتون بو استقبال آتلاندى ! حافظه سی قدر متین و امین اولان قوہ تخمینیه سی دهـا [بولونیا] دن شو حرب متصورک وقایع و احوال اصلیه سی، بونلرک تاریخلرینی و نتایج قطعیه لرینی گوریوردی؛ بونلری [دارو] یه اودرجه امنیت و اطمنان ایله استکتاب ایتدی که حتی وقوعلرندن بر آی صکره تخطر طریقله ده آنجق بو قدر نقل ایدہ بیلوردی . محاربه میدانلری، مظفریتلر، حتی بزم مطلقا [مونیخ] و [ویانه] یه گیده جگمزر گونلره قدر هرشی اوزمان سویلندی، بالاخره نصل وقوع بولمش ایسه اوزمان او یله جه یازلدی؛ همده وقعہ دن ایکی آی مقدم، ۱۳ آغستوس تاریخنه مصادف گونک سالف الذکر ساعتندہ، شو سواحل قرارگاہ عمومیسندہ !

[دارو] قوماندانک ملهمات و مرتجلا تہ مألوف اولقله برابر، متعجب و متحیر قالدی . بالاخره بتون بتون بوتلقینات اولیه نک [مونیخ] ه تاریخ دخولمزه وارنجیه قدر هپ ایام معینه ده برر برر قوہ دن فعله چیقدیغنی گوردکجه وله و تعجبی قات قات فراوان اولدی ! هر نه قدر [مونیخ] ایله [ویانه] آرسندہ نتیجه اعتباریلہ دگل، آنجق زمان نقطه نظرندن بعض اوافق تفک فرقلر ظهور ایتمش ایسه ده بونلرک هپسی بزم استفاده مزی تا کیده خادم اولمشدر . اکثریا و بو وقعہ دن چوق زمان

صكره ، دائما عين تعجب و حيرت ايچنده قالان بو ناظر ، ناپولئونك ترتيبات واقعه يي صورت مكملمده بالتبديل ديگر خصملره قارشو گيرو دونديگني گورنجه تصورات و تخميناتنده كي اصابت ايله برابر او قدر استحضارات عظيمه يي بلا تردد ترك ايدور . صكره كي عزم و سرعت و متانت و مكانته دخي آريجه حيران قالمش اولديغني بگا تكرار ايدر طور يردى .

مع مافيه [دارو] يه استكتاب ايديلان بو پلان مكتوم قالدى . امپراطور يكي بر اميده دها دو شمشدى . ۱۱ و ۱۳ و ۱۴ و ۲۲ آغستوس تاريخلى ايله اولان شدتلى و صوك تعليماتى بونك دليلدر . بو تعليماتده : « اوچ ساعتك بر قرغشه لنگ او قدر بيوك تصور وامللرى هبا ايتمى بك معيوب اوله رق صورت شديدده ثبات ايتك اقتضا ايدوردى ، غراوينا ، ذكاوت و فراست و عزم و متانتدن مخلوق بر وجوددر ؛ عجا آنك طبيعتى ويلنووده نيچون يوق ؟ هر طرفدن دوچار تهديد اولان انگليزلر هر يرده طاغيلوب زبون اولدقلى زمان او قدر جسور و شجاع بحريه افرادينك باشنده بولنان ويلنووه هر شيئك حر كتسنلك و جسارتسنلك ايله محو اولسنه رضا گوستره جكميدر ؟ نه ديمك ، اون سكر سفينه كنديسنى اون درت يلكنلى ايله محاصره ايتديره جگمى ؟ »

۲۲ آغستوس تاريخيله [ويلنووه] و [غانتوم] ه حالا بهوده يره شويله يازيوردى : « گيديكز ! مانشه قدر واريكز ! بويله جه انگلتره بزم المزه كچه جك و آلتى عصر دنبرى دوام ايدو گلان محجوبيتلك ، حقارتلك انتقامى آلنه جقدر ! » ايرتسى گونلر آوستريادن گيتدكجه ولوله آور بر صورتده وارد اولان خبرلر ، [ويلنووه] ك فرارى و [دهقرهس] ك عدم جسارت و مأيوسيتى ايله برابر حالا انگلتره حقنده كي عزم رسانتگيرنى ترك ايتماش ايدى . فقط نهايت ، آغستوسك صوك گونلرندو آميراللك تهمير قبول ايتمز بر صورتده ترك مسلك ظفر ايتديگنه وثوق حاصل ايدو رك سفره باشنده النده كي قدحنى قيروب : « بك اعلى ! مادامكه بو ايشدن واز كچمك ايجاب ايدور ، اويله ايسه بزده نصف الليل دعاسنى ويانهده ديكلرز ! » ديه حايقردينى گورلدى .

بونك اوزرینه شهر جارینك یگرمی اوچی تاریخیله [طونه] یه طوغری تام وناکهانی بر صورتده اجراسی مقرر اولان عودت حرکتی ایله آیک یگرمی آلتیسنده آلتمش بیك کشینك دها یکیدن سلاح آلتنه آلتسنه متفرع اوامر کاملاً صورت خفیهده اعطا ایدلمش بولندیغندن، ایمپراطور انگلتره اوزرینه اسف وكدورت ایله مشحون صوڭ بر نظر عطف ایدوب حدت و تهورینه مغلوب اوله رق باشلیجه یدی سبب اتهام بیان ایتدی که، مجرم ومتهم اولان [ویلنوو] بونلرله محکوم ایدیله جکدی . بعدده هر شیئه جاری اولان حکومتی نفسی اوزرندهده اجرا ایدمرك اعاده سکونت ایلدی ؛ آزاده مرارت اوله رق یازیلان بر نوطدهده ترك ووداع ایتك مجبوریتنده قالدیغی پروژهنك بیوکلیگنی درمیان ایتدی . اساس فکرنی حفظ ونقله خادم اولمق، امکان اجراسنی دلائل باهرهسی ایله اتیان ایدمرك، موفقیت و مظفریته نه درجه تقریب ایلش بولندیغنی ارانه ایلک اوزره آنك پلاتنی دخی اجمال ایلدی . بو پلانی بر گون ینه نصل ونه یولده تعدیلات اجراسی ایله اله آلمق قابل اوله بیلدیگنی وبویله بر شیئه تشبث ایدنجهیه قدر دونمانك نه صورتله استخدام اولنمسی اقتضا ایتدیگنی اشعار ایتدی .

صکره دن ویردیگی تعلیمات سائرده [روسییلی] نك - قادیقس - ده ویلنوو ی بالاستخلاف قرق یلکینلی ایله دها تقویه اوله رق بحر سفید اوزرینه ایصال لوای حاکمیت ایتسنی آرزو ایلدی . بو امرک بالذات [ویلنوو] معرفتیله اجرا اولنمسندن متولد هزیمت وفلاکت آتیده گوریلور . فی الواقع [ترافالغار] محاربه مشئومهسی بونك نتیجهسی اوله رق، بو محاربهده [نلسون] وانگله برابر فرانسز بحریهسی محو اولمشدر ! آرتق بوندن صکره فیلومنز بولنمیهرق المزده بر قاچ اسقادر و قالمشدر . بو صرهدده [ویلنوو] طرفندن [فررول] صولرنده ترك ایدلمش اولان [اللمان] قره قول سفانینك حرکات مسعودانهسی باشلا یوردی که، بوده [اللمان] ک بادی اشتهاری اولمقله برابر، دیگر آمیرالک یأس و حرمانتی فراوان ایلدی .

دیگر دونمالمرك صورت استعمالنه گلنجه : بونلردن بری آمریکا دگزلرینه تعیین

اولندی . بوراده ظن اولنورکه مههم بر استقبال سوق طبیعیسی [ناپولئون] ك
 فكر وامعاتی [سنت - الن] اوزرینه دفعه ثانیه اوله رق صورت خصوصیهده
 جلب وربط ایتدی ! بو آطه نك ضبط و تسخیر اولمسنی امر ایتدیگی حالدیه بو
 امری دفعات ایله تأیید ایتدی . او زمان شو قیا پارچه سنك ضبط واستیلاسنه
 اویله بر اهمیت ویریوردی که ، مع التأسف صکره لری پك زیاده جالب نظر دقت اولمشدر!
 نهایت ۱ ایلول تاریخیه ناپولئون [بولونیا] بی ترك ایتدی . آلتی گون صکره
 بیوک اردونك مقابل یوروشی ابتدا ایتدی . ساحلر تکرار تنها وساکن قالدی ؛
 کافه سی بحریه مزه ترك اولندی . ایشته ایمپراطور مرکز تصمیات وترتیباتنك الك
 بیوک واک مهمی اولان بر شی ، فوق العاده مهارت و عظیم بر جد و غیرت ایله تهیسه
 ایدلمش بولنان بیوک بر پلان بو صورتله متواری خاك خسران اولدی !

جنرال قونت دوسه گور

تاریخ مطبوعات

غزته ، مبدائی ، ترقیاتی

[مابعد عن جزؤ ۵۵]

[رہنودو] بوغزته تخصیصاتنک بودجہیہ نہ قدر تصرفکارانہ بر خدمتی اولہ جغنی ادراک ایدیور . و دیور کہ : « قرال حضرتلری بوندن خیلی تصرف ایدہ جکدر . زیرا ممالکنده کی وقوعاتدن خبردار اولمق و یا خود اطرافہ امرلر گوندرمک ایچون ایدیلان مصارفک بر چوغندن غزته نک خدمتی سایہ سندنہ وارستہ بولنیلہ جقدر . زماندن ایدیلان تصرف ایسہ بسبتون بشقہ ! ! . »

رہنودونک شو مطالعہ سنہ بناء اوزمانکی غزته نک هویتنہ باقیلورسہ [غزته] [ورقہ حوادث feuille d'informations] اولمقدن عبارت قالیور . حالبوکہ بوگونکی [غزته] اصولیلہ اوزمانکی غزته اصولی بینندہ نہ قدر بیوک بر فرق اولدیغی ادنا ملاحظہ ایلہ آگلاشیلور . بوگون غزته لر یالکیز اوراق حوادث دکدر .

شمدیکی غزته نک اصولجہ اسکینندن اک مهم فرق ممیزی ، اجمال صورتیلہ وقوعات سیاسیہ پی قید ودرج ایدرک آنلری محاکمہ لی بر صورتدہ مطالعہ ایتسیدر . بوخصوص ایسہ رہنودونکدہ مجهولی ایمش . واقعاً کندی بوگی وقوعاتہ دأر معلوماتی قاردینالدن طوغریدن طوغری یہ آلور ، درج ایدردی . فقط آلدیغی گی درج ایدردی . آنلری اجمالاً مطالعہ ایدرک بر نظر مؤاخذہ ایلہ بالمحاکمہ نتایج ضروریہ استدلال ایتک خاطرینہ کلہ مامش ایدی . بلکہ بو قدر اہمیتلی بر فکر

اوزمانه گوره احتمالدن خيلى اوزاق ايدى . ايسته بو وجهله (رهنودو) تفصيلات سياسي قاردينالدين آلدیغی گبی درج ونشر ايدر ایدی که ، قاردينالك خلافيکیرلری ينه ايشك نرهيه واره جغنی آ گیلارلر ایدی .

يالکیز بر سنه صکره یعنی (۱۶۳۲) ده رهنودونک خاطرینه برشی گلدی . بو تاریخدن بری هر آی قلمی الله الهرق خلافيکیرانه قارشو افکار وملاحظاتی مدافعه ایله مقلدلرینی، قلیز نلرینی تعقیب ایله اوغراشیوردی . چونکه ابتدالری کمال تهالکله حسن قبوله مظهریت گورن (غزته) صکره لری مؤسسی علمینه شدتلی مؤاخذاته سبب مخص اولمش ایدی . (۱۶۳۱) ک نهایتنده (رهنودو) غزته سنک منتخباتی قراله بر مجموعه صورتنده تقدیم ایتدیگی صروده برده مقدمه ترتیب ایدرک رقیبیلره دشمنلرینه شو وجهله جواب ویرمش ایدی :

« سردارلر هر زمان غزته ده یالکیز محاربه لره، محاصره لره دائر معلومات گورمک استیورلر . آوو قاتلرده کندی مسلیکلرینه دائر وقوعات طلب ایلیورلر . ارباب دیانت ایسه فلان و فلان قونفسور (گناه چیقاریجی) ک اسمنی گورمک مراقنده درلر . سیاسیاتک اسرارندن ذره قدر آ گلامیانلر بو بایده ویریلان حوادث ومعلوماتی بیوک حرفلره گورمک استیورلر . هر غزته آلان کندی اسمنی غزته ده گورمک استیور ! حتی اک دگرسز بر خدمتده بولنانلر بیله اسملرینک غزته ده مندرج اولدیغی ایچون قرالك نظر دقتنه معروض اولیه جقلرندن طولایی طاریلیورلر . بر طاقی ده اسملرینک ذکر اولدیغی صروده (افندی) گبی عنوانلره مترافق اولدیغی استیورلر . دقت ایتمیورلرکه، بو گبی عنوانلر بو غزته ده پک عامیانه فرض اولنمشدرده آنک ایچون ذکر ایدلر ؛ و بو گبی مدحتکارانه عنوانلر هیچ بر کیمسه حقنده قوللانلدیغی ایچون، هیچ بر کیمسه یه ده القای حسد ایتاملیدر . (دیدکن صکره ارباب مطالعه یه خطاب ایله تعقیب کلام ایدیورده دیورکه :

« بونجه صدمه لره قارشو بی شایان مرحمت گورمامکلا گکز قابل اولورمی ؟ هر هانگی وجهله اولورسه اولسون کندیغی عمومک هر صنفه بگنیدیرمه میان قلمی معذور گورمز میسکز ؛ حتی معاصرلرینک خوشنه گیتامک ملاحظه سیله هدف-

طعن اولق قورقوسی بر چوق مؤلفین کرامی - کندی زمانلرینک تاریخ و قوعاتی - ضبط و تحریر ایتکدن منع ایدرسه آرتق بر هفته نك، یا خود بر گونك و قوعاتی علی العجله ضبط و قید ایتکده کی کوچلك نه اوله جقدر دوشونلسون ! بوکا زمانك طارلغی ایله برابر ، سنرك صبرسنرلغکزی ده ضم ایدیگز ؛ ظن ایدرمکه بر هفته ظرفنده اوتهدن بریدن وارد اولان معلوماتی طوپلایوب ، تصحیح ، ترتیب ایتدکن صکره درت ساعت ظرفنده باصدیریلان بر غزته بی اک شدتلی مؤاخذلر بیله معذور گوررلر ، »

بو سوزلریله ره نؤدق حقسز اعتراضلره جواب ویرمک استیور . یوقسه مؤاخذه اصولنك علیهنده بولمیور . بالعکس حسن نیتله اولورسه راضی اولیور و حل اشکاله چالشیور . باقیگز بو بابده نه سویلیور :

« خیر ! فقط بو اخطار اتمله سنرك مؤاخذاتکزه سد چکمک استرسه یا گلیرم . بونی یاپه مام . یاپه بیلمسه بیله یاپماملیم . زیرا بوگی اثر مطالعه سنده مؤاخذه سربستلگی آز بر ذوق دگلدلر . حال بوکه اولجه ده عرض ایتدیگم وجهله اصل بو غزته نك ایجادینه بو خصوص سبب اولمشدر . بناءً علیه خدمتی سنری اگلندیره رک مستفید ایتکدر . و بناءً علیه مؤاخذه اتمک حقنك سنره بخش ایتدیگی سربستلکدن تامیله مستفید اولکزر . هر بریگز کمال جسارتله : (بن اولسه شونی قالدیریردم ، یا خود بونی دگشدریردم ؛ یا خود ، بوندن ایوسنی یاپاردم .) دیسون . قبول ایدرم . یالکزر بر شیده آنجق کیمسه یه حق ویرم . اوده تحریری حقیقتده ، زیرا غزته ده مندرج اولان وقوعاتی بن نقلاً یازیورم ؛ روایت ایدیورم . کندیمه اسناد ایتیورم که یالان اولوب اولمادیغندن بن مسئول اولیم ! بر اقلیمدن دیگر اقلیمه متعلق اولق اوزره بر غزته یه علی العجله بشیوز وقعه درج ایدلمش اولسونده آنلرك ایچنده مخابرلر منرك نظر دقت و اطلاعندن حقیقت قورتلسون ، بوتمنی محالدر . !! بوگی یا گلشملقلری زمان تصحیح ایدر . فقط هر حالده مندرجات تامیله واقعه مطابق اولسه بیله ، فلان زمانده فلان وقعه شو وجهله بر قیل و قالی موجب اولمش و بوده محض حقیقت اولق اوزره تلقی اولمش اولدیغنی بیلک استیان مراقیلیرده بولنه جنی ایچون ینه فایده دن خالی دگلدلر . »

دیه خارق العاده بر مطالعهدن صکره ، غزته یی دنیاده ایلك دفعه اولمق اوزره
تعریف حقیقیسی ایله تعریف ایدیور؛ و دیورکه :

« غزته ایله تاریخ آره سنده کی فرقی کیسه نظر دفته آمیور . تاریخ واقع
اولمش شیلرک حکایه سیدر؛ غزته ایسه بر شیئک وقوعی حقنده دوران ایدن
شایعاتک، قیل وقالک افاده سیدر . تاریخ دائماً طوغری یی سویلگه مجبوردر .
غزته یالانی منع ایدرسه خیلی خدمت ایتمش اولور . کندوسنه طوغری اولمق
اوزره ویریلان حوادث کاذبه یی نقل ایتسه بیله یالان سویلماش اولور . یالکز بر
نیت خصوصیه مبنی کندی یالانی کندیسنی آنجق مستحق تحقیر ایده بیلور . »
شوسطرلره دقت ایدلسون ! غزته مؤسسنگ نه صاحب ذکا اولدیغی آگلاشیلور .
ایشته کندوسندن اول - حتی پک چوق زمان اول حوادث ویرمک اصولی
جاری اولدیغی حالده (رهنودو) یی اصل غزته موجودی و مؤسسی اولمق اوزره
طانیقلمزده سبب، مشار الیهک هر کسدن اول بویله محاکمه لی بر صورتده غزته ننگ
نه دیمک اولدیغی تعریف ایتسی ، ایلروده حاصل ایده جگی اهمیتی هر کسدن اول
درک ایتمش اولسیدر . یوقسه (رهنودو) دن اول (غزته) دگلسه ده، اوراق حوادث
وار ایتمش . فقط نه اولدیغی ، نه اوله بیله جگی آگلاشیله مدیغی ایچون عصرلرجه مدت
عینی حالده قاهره قرق ترقی ایدمه ماش ؛ تا که (رهنودو) آنک اهمیتنی آگلابوب ،
و آگلاتوب حقیقه تعریف ایدرک برده اولدجه مکمل بر غزته تأسیس ایتدکن
صکره (مطبوعات عالمی) طوغمش و فوق العاده بر جولان ایله ترقی ایتشدر .
بو جولانه باعث ایسه یالکز باشنه (رهنودو) ایدی . بو بیوک و خارق العاده بر
دهادر . (رهنودو) نظر مزده (جیمس وات) گی (استیوه نسن) گی بلکه
(نیوتون) گی (داروین) گی نام شرف اتساملری تاریخ انسانیته مدار فخر
اولان اعظم حیثیتنددر . - غریبدرکه ، بخارده جیمس واته کلنجیه قدر خاصه .
انبساطیه سیله معلوم ایدی، بارود دخی چینلیلرده پک اسکی زماندن برو معلوم ایدی؛
فقط هیچ بر استفاده ایدله مامشادی . چونکه بوگی خواص طبیعیه دن تطبیقات
فعلیه نه گی نتیجه لر حقیقه بیله جگنی دوشوننه بیله جک بر صاحب ذکا هنوز

طوغمامشدى . بالآخره بر ذكىنك نظر تدقيق و تجسس سینه قارشو بر خاصه عجبیه دن عبارت اولان قوه انبساطیه بخار ، نه قدر مهم و فوق العاده نتیجه لر ویردی . ایشته بو کشف آنجق اثر دهادر . ره نودوق ایسه دهاتدن بریدر .

بو [۱۶۳۱] سنه سی ره نودوق ایچون بر معارضه متمادیه دوری ایدی . ره نودوق او زمانلر ، غزته سنی تقلید ایدن قلیز نلر و باشنه دعوی آچان بعض طابعلر ایله اوغراشور ایدی . حتی فرانسه ایله همجوار اولوب خصومتده بولنان و بناء علیه غزته نك كندی مملکتلرینه دخولنی منع ایدن حکومتلرک حدودی داخلنده بعض غرضکارلر ، ره نودوق نك مطبعه عمله سندن بری اولان [میشهل پلازا] نك حرفلرینی طوتدیرمغه قدر واردیلر . بو قدر دشمنلرینك هجومنه قوجه غزته جی باشلی باشنه مقابله ایدی . و بونجه موانع رقابتکارییه قارشو غزته نك موفقیتی گوندن گونه آرتمغه باشلادی . حتی [۱۶۳۲] سنه سنده [غزته] سنك آرتق معدوم اولمیه جق بر اثر اولدیغنی کندوسی بیله آگلامش و انسانلر طور دجه باقی قاله جغنی ادعا ایتمش ایدی . و دیمش ایدیکه : « اگر یا گلمیورسه م زمان ، و خصوصاً بو گی نشریاتك تكثری و مقایسه سی بنم ایچون و نائق مصدقه دن اوله جقدر . »

حقیقت بر سنه صگره غزته سنك هر درلو عوارضدن قورتلدیغنی یقیناً آگلامش و شو وجهله بیان مطالعه ایتمش ایدی :

« غزته یی ابتدا فرانسه یه نقل ایتدیگم زمانلر هر طرفدن وارد اولان اعتراضاته مجبور بولنه گلدیگم مقابله دن آرتق وارسته بولنیورم . زیرا غزته نك مظهر اولدیغنی رغبت عمومیه آنی اعتراضاته قارشو مدافعه و حمایه زحمتدن بنی قورناریور ... »

یالکتر حکومت اجنبیه یه شونی رجا ایدر مکه غزته مك مملکتلرینه دخولنه بوش بوشنه مانع اولسونلر . او او یله بر متاعدرکه تجارتی اصلاً منع اولنه مامشدر . خصوصاً که سیلک قوتی مانعک مقاومتیه آرتار ؛ بو سیلک طبیعتی اقتضاسیدر . « دیمش ایدی .

بو جمله غایت مهم و فیلسوفانه بر فکری ، بر بیوک حقیقتی مبیندر .
بوا حکامی ، مشارالیه ک هیکلنی حامل اولان طاشه حک ایتدیره رک انظار .

عمومیه عرض ایتشلر و اصابت ایتشلر . ذاتاً غزته نك تاريخنه و مطبوعاتك اهميته
يك مناسبت آلیور .

[غزته] حقنده کی مطالعاتمه نهایت ویرمدن اول غزته معاملاتك صورت
جریانی حقنده بعض معلومات ویرم :

[غزته] اداره خانه سنده طبع اولنور اولنماز ، گزدریجیلره ویریلور ایدی ،
که آنلرده غزته لری سیتلر ایچنه استیف ایدرك (و بزم مصر بغدادیجیلری گبی
سیتی بوینه آصه رق) ایکی عددینی بر [صو] یه (تقریباً اون پاره) یه ساتارلردی .
دائی مشتریلمده آیروجه گوتوریرلر ایدی . آونه اصولنه دائر هیچ بر ایز
گورلمدیگندن بو اصولك او زمان هنوز متصور اولمدیغنه قانع اولمق لازم گلیور .
غالبا بر خیلی نسخده صرف اولنیورمش ؛ چونکه گزدریجیلر کوچ ایله هرکسه
غزته یتشدیره بیلورلرمش . قلنزولر اكسك دگل ایش . بونلر اکثراً حرفی
حرفنه غزته یی استنساخ ایله اکتفا وقناعت ایدرلر ایش . بعضلریده قباحه تقلید
ایتشلر . او زمانلر فوق العاده امتیازلی اولان رهنودق بونلری تعقیب ایله
اوغراشیورمش . حقیله سویلییه جك اولورسه او زمانلر غزته یه مشابه بر شی
ایجاد ایتك ایچون هنوز هیچ کیمسه بر غیرت جدیده بولنمامشدی .

رهنودق غزته سنی بالذات تحریر و ترتیب ایدردی . یالکز بو خصوصده کندوسنه
اولادلری یاردم ایدردی . بری مسکوکات دائرهمسنده مشاور اولان [تهوفاست
Théophaste] دیگر ایکسیده طبیه طلبه سندن [اسحق Isaac] و [اوزهب Eusèbe]
ایدی . غزته یه دها بعض ذواتك یاردم ایتدیگی مروی ایسه ده شمدیکی ذکر
ایتدکلر مزدن و آیده جکلر مزدن ماعداسی حقیقه یاردم ایتدکلر زیاده یاردم ایتدیگی
فرض اولنانلردر . حق بوکه غزته ریشلیونك قابینه سنده [پرژوزف Père Joseph]
ك معاونتیه حاضرلیوردی . حتی پرژوزف ، تاریخ وفاتی اولان [۱۶۳۸]
سنه سنه قدر بالخاصه مشغول اولیور . اون اوچنجی لونی ده بالذات رهنودونك
ك صادق رفقای تحریرندن بری ایدی . بونی رهنودو بالذات روایت ایدیور و اون
اوچنجی لونیك وفاتندن صگره دیور ایدی که : « هرکس بیلورکه متوفی قرال

غزته لرمی یالکز مطالعه ایتمکله قانع اولمازدی . بلکه هان دایما درج ایدمک اوزره
مخطره لر تحریر وارسال ایدردی . «

بو پک طوغریدر . قرالک مورخلرندن [پر غریفه Père griffet] نامنده کی
وقعه نویس ، حقیقت قرالک کندی ایله یازلمش و تصحیح ایله رک چیزگیله او قونماز
بر حاله گلمش ایکی جلد محرراتی قاریشدره بیلشدر . فقط هر خصوصده
غزته نك امور تحریریه سنه ریاست ایدن قاردینال ریشلیو ایدی . حتی ریاستی
مستبدانه ایدی . غزته نك ترتیبده محتویاتنك بعض یرلرینی طی و اثبات ایچون
لزوم گوردیگی زمان طوغریدن طوغرییه مداخله ایدردی . حتی ریشلیونك
بو مداخله سی بالآخره دهنودونك خراب اولسنه وسیله مستقله اولمشدی .

۱۶۳۳ ده غزته نك ۵۴ نجی نومروس ایکی کره طبع اولمشدی . بو گاده
ریشلیونك مداخله سی سبب اولمشدی . فرانسه یی هان مستقلاً اداره ایدن [ریشلیو]
اوزمانلر اسپانیا ایله محاربه [اوتوز سنه محاربه سی] ایتمگه قرار ویرمش ایدی .
حالبوکه خاندان حکمداریدن هیچ بر کیمسه نك اسپانیا ایله اتفاقنه میدان ویرمامک
و کندی فکر و رأی مستقلنه کیمسه یی معترض ، هیچ بر رأی معارض گورمک
استمیوردی . علی الخصوص داخل مملکتده سکوتی محافظه ایتمک استیوردی .
حال بویله ایکن ، ایرتسی گونی [غزته نك انتشار ایتدیگی گون ایش] ریشلیو
فرصتدن استفاده ایدرک غزته وساطتیه قرالک آغزندن بعض امرلر و معلومات
درج ایتدیرمک نیتنده بولنیور ایش . بو خصوص ایچونده کندی مصلحتگذاری
[لابه لوماسل L'abbé Lemasle] ی توظیف ایش . حالبوکه بو بریکی ریشلیونك
درج ایتدیرمک استدیگی ورقة مهمه یی تا اقشام اوستی گتورمش ایدی ؛ اوزمان
ایسه غزته چوقدن طبع اولمش و بر خیلی نسخه لریده انتشار ایتمشدی . اقشام
اوزری غزته اداره خانه سنه گلان [لابه لوماسل] یگرمی سکز سطر دن عبارت
اولان [بند مخصوص] ی در حال درج و طبع ایتدیرمسنی امر ایش ایدی .
بو بند حقیقتده ریشلیو طرفندن یازلمش و فقط قرالک آغزندن سویلنلمش ایدی که
قرال :

« اگر قرالچە حرکت واقعه‌سنده دوام ایدەجك اولورسه آنی رد واطلاقده تردد ایتیه‌جگنی و شريك تهمتی اولان [دوق دورله آن] وارث حکمداری اولمغه لایق وشایان اولماق اوزره تشهیر ایدیلەجگنی [اون دردنجی لوئی هنوز طوغمامش ایش !!] وقرالچە ایلە دوق دورله آنە طرفدار اولان قاتولیق کبارینه قارشو لوتریانیزی آچیقدن آچیغه حمایه ایدەجگنی، الخ » بیلدیریوردی .

ریشلیونک امری پک کچ گلمش ایدی . غزته ایسه چوقدن باصیلوب طاغلمشدی .

بچاره [رهنودو] مناسبت آله‌میه‌جغنی بوش بوشنه نظر دقتلرینه عرض ایتدی . فقط فائده بخش اولدی . اطاعت لازم گلیوردی . درج ایدلمسی قاردینال طرفندن قطعاً امر اولنان [بند] یکرمی سکز سطرلق اولدیغندن [اووقت غزته ذاتاً درت یپراقدن عبارت ویاپراقلری ده پک کوچک اولدیغنی ایچون بو بند خیلی یر طوته‌جق ایدی !] ناچار اولجه طبع ایتدیرلمش اولان غزته‌نک مختلف یرلرندن یگرمی سکز سطر طرح ایدرک [بند] مذکورى غزته‌یه صیقشده یردی . بویله‌جه ترتیب اولنان یگی غزته نسخه‌سی یگیدن نشر اولنهرق ، اسکی نسخه‌لری [لابه‌لوماسل] طوپلاتدیرمشدی که ، آنلرده ذاتاً معنیدار برشی یوق ایدی .

زواللی [رهنودو] کشفیات مهمه‌دن بری اولان شو کشفی ایلە معاصرلرینک همان کافه‌سنک حسد و غرضنی جلب ایتمشدی . شو وقعه ایسه بالآخره پریشانیءـ حالنی موجب اولدی . زیرا ریشلیونک وقرالک وفاتندن صکره [رهنودو] یی یالکیز بولان پارس دارالفنونى علماسی - که اوتهدن برو رهنودو ایلە آچیقدن آچیغه مجادله ایتمکدن چکنمامش و اوصانمامش لر ایدی : - بو وقعه‌نی یگانه وسیله عد ایدرک : « متوفى قراله ، لوتریانیزی حمایه ایتک گبی اسناداتده بولندیغنی و دوق دورلئانندن شهه‌لنهرک تشبثات جنایتکارانه مأمول ایتدیگنی و برده قرالچە‌نک مستحق اوله‌جق قدر مناسبتسزلیکلرده بولندیغنی ادعا ایلە آنلری خلق نظرنده اتهم ایتدیگندن طولایی » کندیسنى مسئول طومتشلر و دلیل اولق اوزرده معهود غزته نسخه‌سنى آراشدیروب میدانە چیقارمشلر ایدی .

ره نوؤدۆ افترالراه، حقارتلره اوغرامش بر ناموسلی آدم گی اولانجه قوت وجدانیله کندوسنی مدافعه ایتدی . « معهود بندك متوفی قاردینال طرفندن ترتیب ایدلمش اولدیغنی و کندیسنگ مجبوراً آنی درج ایتدیگنی و بونك ایچونده ایکنجی دفعه اوله رق غزته بی ترتیب ایدرک تکرار طبع ایتدیردیگنی و بو بابدہ ایسه کندوسنگ آنجق غزته سنی او قویانلر قدر مسئول اوله جغنی و کندی یرینه بر پاپاس یاخود بر بوریزن دخی اولسه، عینی وجهله حرکت ایتمگه مجبور بولنه جغنی » مقام مدافعه ده عرض ایتدی . فقط نافله اولدی ؛ هیچ بر سوزی کندیسنی مسئولیتدن قورتارمادی . و [۹ کانون اول ۱۶۴۳] ده پارس [پره وو prévôt] سی [او زمان پارس محکمه سی حاکمی !] بر اعلام ایله فی مابعد کندوسنی اجرای طبابت ایتمکن . فقرایی قونسولتو ایتمکن و غزته اداره خانه سنده اجتماع ایلکن منع ایتدی . بو حکم بیچاره ره نوؤدۆنك آثار جمیلہ انسانیت پرورانه سنگ اضمحلالی ایدی . حالبوکه تاسیسات خیرخواهانه سنگ ثمراتی گوندن گونه زیاده لشیور ایدی . یالکز غزته یشادی ؛ آگا طوقونمدیلر . زیرا فوق العاده بر احتیاجه قارشو اولان اهالی هر جمعه ایرتسی غزته جیلرک اوگنی کسردی . او قدر غزته یه احتیاج آشکار ایدی .

فقط بالآخره غزته ده مؤسسسی علیهنه بر منبع رقابت کسیله رک الی نه ایله اوزلمسنی موجب اولدی . [۶ کانون ثانی ۱۶۴۹] ره نوؤدۆ قرال و اطرافنی ایله بر لکده [سن ژرمن Saint - germin] ه گیتمگه مجبور اولمش و او وقتلر ریاست امورده بولنان قاردینال [مازارن Mazarin] ک امر رسمیسسی ایله اوراده بر مطبعه تأسیس ایتمش ایدی که ، قرالچه [آن دوتریش Anne d'Autriche] ک امرلرینی و قاردینالک رأیلرینی اهالی یه بیلدیرمک مقصدینه مبنی ایدی . بو بابدہ واقع اولان مصارفی تماماً ره نوؤدۆ تأدیه ایتمش اولدیغنی حالده اصلاً پاره سنی آلمغه موفق اوله مادی .

فضله اوله رق [سن ژرمن] ده بولندیغنی مدتجه - بر چوق حوادث جویانك آرزولرینه خدمت ایتک املیه ره نوؤدۆنك نصایحنه ، تشویقاتنه بناءً اوغللری یگی بر غزته ده تأسیس ایتمشلر ایدی [فرانسز مخبری Le courrier français] که

كانون ثاينك بشندن نيسانك يديسنه قدر دوام ايتمش واون ايكي نسخه وجوده گتورلمش ایدی . سرای خلقي پارسه عودت ايدنجه ره نوؤدؤنك اوغللريده تعطيل نشریات ايتمشلر ایدی . فقط بو غزته دن ايجه پاره قزانان طابع ينه (مخبري) نشر ايتمكده مداوم اولمق و بو وجهله اوللا تاسيس ايدن غزته يه ده بر رقابت آچمق استيوردي . ره نوؤدؤ كندوسنه اولجه بافرمان حكمداري ويرلمش وعهده سنده تأييد ايدلمش اولان امتيازاته طيانه رق بو طابعك عليهنده اوزون اوزادي يه اقامه . دعوي ايتدي ايسه ده او زمان مسند وكالتده بولنان (سه گيه Séguier) نك آلديرماسي بر حسن نتيجه ويرمدي .

ره نوؤدؤ گي بر صاحب دهانك بو وجهله انحصار نشریات دعواسنه قيامي (يعني بشقه غزته احداثه راضي اولماسي !) هر كسي حيرته براقه بيلور . فقط غزته يي ابتدا تاسيس ايتديگي ايچون او قدر كندي مالي بيلور ایدی كه ، بر تقليد ، يعني آنك گي بر ديگر غزته تاسيسي كندوسنه ، قلمزنلك قدر متشبنئي مسئول ايدمك بر حقسزلق گورينوردي . ذاتاً او زمانلرده ده هيچ بر جدی غزته تاسيس اولنماش ایدی ديمشك . يالگنر بو بابده كي تشبثات واقعه آنجق طابعلك استفاده حرصيله غزته يي اولديغي گي استنساخ ايتلرندن عبارت بر قلمزنلك ایدی .

هر جمعه ايرتسي موقع انتشاره چيقان غزته سندن ماعدا ره نوؤدؤ (حوادث فوق العاده) عنواني آلتده خصوصي بر صورته اشارت ونقله شايان گوردیگي وقوعات مهمه يي غزته سنك منتخبات قسمندن طوپلايه رق ، هر سنه آيروجه نشر ايدردي . على الخصوص بو انتخاباتي طابعلر عينا آله رق قلمزنلق ايدرلردی . [۱۶۴۹] سنه سندن ابتداء بو قلمزنلر بر خيلي يول آديلر ؛ فقط (۱۶۵۰) دن صگره حد و حسابي ده كچدی . ذاتاً غزته اداره خانه سنك موزعلري قلمزنلره متفق ايدیلر .

ره نوؤدؤ شكایت ايدیورده ديوركه :

« بنم يازدقلمی ، عینی صحیفه لرله ، عینی رقلمرله ، عینی امضالرله تقلید ايدیورلر ؛ تاكه بو آلچقجه قلمزنلكلريله كندی اثرلرينك بنم اولديغنه هر كسي اقناع ايدم بيلسونلر .

دهاسی وار !! اهالی یہ [حوادث فوق العادہ] نامیہ بر منتخبات یابدیغم وقتہ
 آنلرہ بر [صو] یہ ویریورم کہ، آنلر بر ثلث فضلہ فی ایلہ صاتیورلر . ایشته
 بویلہ جہ ادارہ خانہ اول امرده اهالی یہ غزته ویرمکن امتناع ایدیور . تاکہ مطلقا غزته
 آنلرک [یعنی موزعلرک !] النیدن کچسون . فقط بو موزعلرک نانکورلگی
 او درجہ دہ کہ، برنجی گونی فنا بر صورتہ قلزنجہ سنہ تقلید ایدہ جک قدر آنجق
 غزته صاتون آلیورلر . بناءً علیہ بش آلتی مطبعہ جینک اشتراکیلہ برنجی گونی
 موزعلرک اللہ ایتدکلری غزته لری تقلید ایدوب بر ایکی ساعت ظرفندہ بر چوق
 غزته میدانہ چیقاریورلر . و بو موزعلر غزته صاتون آلمق ایچون اوزمانی بکلیورلر .
 یوق بہاسنہ آلوب او وجہلہ صاتیورلر ؛ ضرر وزیانی ادارہ خانہ یہ براقہرق کاری
 کندیلرینہ حصر ایدیورلر . »

اهالی بونی حسابنہ موافق بولوردی . یالکز رهنودق حق صریحندن، کارندن
 محروم قالیوردی . (غزته لرک بو وجہلہ دہا او جوز دوشدیگنی اهالی یہ آچیقندن
 آچیغہ موزعلر آگلاتیورلردی . تاکہ غزته نسخہ لرینی باصدیرمقدہ دوام ایدہ -
 بیلسونلر .) ایشته بونک ایچون رهنودق آجی آجی شکایت ایدردی .
 « خیلی موجب حیرت برشیدرکہ بو ارباب خیر [قلزئلر !] بنم مالمہ سر بستجہ
 تصرف ایتمک ایچون غزته بی تأسیسمدن یگر می سنہ صگرہ دوشونہ بیلسونلر .
 حتی دشمن مملکتندن واصل اولان مکتوبلرک مصارفی عجا یگر می سنہ اولکنندن
 شمدی دہا آزمیدر . هر شیئک فیئاتی ترقی ایتدی؛ فقط بونہ در؟ چوق بر شیمیدر .
 و بن غزته لرمک فیئاتی بونک ایچون آرتدیردمی ؟ » دیور .

بونجہ مجادلہ لرہ، آردی آرمسی کسلیان بونجہ حیلہ کارلقلرہ قارشو بسبتون
 اوزولیور ؛ منفعیل اولیور . مقتضای وقوعات اولہرق بو یولده هر کس ، هر شی -
 اختیار وعلیل اولمش اولان بیچارہ غزته جینک علیہنہ دونہ جک ایمش ! رهنودق
 ایسہ دائماً تک اوزرندہ وَاكْ گوزل گونلرندہ اولدیغی گی جوابہ حاضر بولنیوردی .
 [ایکی فروند Deux Frondes] ک اتحادی عقیندہ باش وکیل بولنسان [مازارن
 Mazarin] نفی ایدلمش ایدی ؛ (۶ شباط ۱۶۵۱) و [سہ گیہ Séguier] کہ ہم

پارلمنتونك همده دارالفنون طبينك سوديگى بر آدم ايدى - شورايه رئيس اولمش
 (۳ نيسان ۱۶۵۱) يگرى سنهدنبرى رهنودوق سنهده سكر يوز ليرالق (۱) برمعاش
 ايله - فقراى خستكانك عمومى قوميسرى - عنوانيله قايرلش ايدى. رهنودوقنك
 بوييلغنى كسديلر . رهنودوقكه بيجارهلرى، خستهلرى متسلى ايتك ايچون كندى
 كيسه سندن چوق صرف ايتش ايدى . فضله اوله رق يكي گلان [سه گيه]
 اطراف شهرلردن وارد اولان و [ريشليو] زماننده غزته نك قسم كليسىنى تشكيل
 ايدن مختلف حوادث رسميه ايله هر درلو مناسباتى منع ايتدى . الحاصل
 دستگيرسىز ، مددسىز قالان رهنودوق سراى خالقيله (سن ژرمن) سفيرنده واقع
 اولوبده هنوز تاديه ايدلميان مصارفك اولسون تاديه ايدلمسىنى استرحام ايتديگى زمانده
 ايشتامزلكه كلديلر . ديگله مديلر .

رهنودوق ، كنديسنه اعطاي حوادث ومعلومات ايدن آدملره بورجلو قالماق
 ايچون آنلره باد هوا غزته ويرير اولدى . فقط هر طرفدن وارد اولان بوهجوملره
 وهر درلو مناسبات دن منع ايدلمسونه قارشو اوده خدمت فخريه يي قالديرمقلمه مقابله
 ايتدى . اوزمان هر كس شكاي ت ايتدى . فقط اصلا فتور كتورمدى . خوف
 ايتدى . و (پك اختيار ومفلوج) اولديغى حالده دخى مناسبات واقعه سنده ناموسكارانه
 طاورانه بيلك و نشرياتنده دوام ايتك ايچون تزويد غيرت ايتدى .

سفالت گلدى يتشدى . بتون بوزحمتلره برده عالله زحمتى انضمام ايتدى .
 كنديسنندن پك گنج برقادينه اولمش اولان (رهنودوق) قاريسندن آيرلمغه مجبور
 اولدى . دشمنلرى ايسه بو حالى ديبلرده داستان ايتديلر .

حالبوكه بويله بر فلاكت ايچنده دخى هر زمانكندن زياده كنديسنك حيت تلى
 اهتزاز ايدوردى . (قونده Condé) دشمن طرفنه هنوز كچمش ايدى . (۱۶۵۲) ده
 اسپانيا ايله متفق اولان برانگيلز اردوسى - انگيلزلرك عادتلىرى وجهله - اعلان
 حرب ايتكسزين (دهسترد d'Estrades) ه هجوم ايتش ايدى . تسليمه مجبور اولوب
 (Dunkerque) شهرينى ترك ايتش ايدى . رهنودوق بو شهر مهمك دشمنه كچمسنى

[۱] بوليرا زمانزده كى بر فرانقدر . للطابع

تأسفله نقل ایدیور . وَ کندی غزته سنی مطالعه ایدنلری وقوعات جاریه دن دائماً خبردار ایتکه مجبور اولدیغندن بحثله شو وجهله بیان تأسف ایدیور :

دشمنلر بزم مجادلات دائمه مزی نه قدر گولنج بولورلر . اولکی محاربه لرده بزم مظفریتمزه قارشو قزاندقلری محجوبیتی تلافی ایتک ایچون بو محاربات داخلیه آنلره - بشقه درلو بوله میه جقلری - بر فرصت ویریور . « دیدیکدن صکره حمیتلی بر وطنپرور طوریه شورش داخلیدن طولایی تأسفله ایدیور .

قرال عالیله سنه منسوب اولان پرنسلاک (قونده Condé) بیله ، دشمن اردوسنه کچدکلری بر زمانده ، محبت وطنیه نظر دور بیننه پرده اولیورده آرتق هیچ برشی گورمیور . هیچ بر وجهله اسپانیوللرک موفقیتنه امکان تصور ایدمییور . ویدیورکه :

« درت سنه ده آنجق - وقتیه کندیلرندن آدیغمز یرلرک - بر قسمنی آله بیلدیله . فقط او یله زمان ، پاره و آدم غائب ایدلیکه ، غائب ایتمش اولدقلرینی ایو صاتون آدیله . »

و ذاتاً آنلرک الی الابد فرانسهدن طرد و تنکیل ایدیله جگنی و فوق العاده بر محبت ایله سودیگی فرانسهنک نتیجه ده مظفر اوله جغنی گوریور و اولدن خبر ویریور .

هر نه قدر تماماً بر طرفی مفلوج ایسه ده دائماً تنک اوستنده بولنیور ؛ و اغورلرنده وجودینی ، مالی افنا ایدوبده حسد و کین و افترا قزاندیغنی فقرالری دائماً دوشنیور . و آنلردن بحث ایتدیگی صره ده : « نيسانك اون سكرنده قرا لچه خسته خانه یه گیده رك خسته لر حقنده نه یاپه بیله جگنی صورنجه ، بر خسته خانه تأسیس ایتدیرمسنی سویلشله . و قرا لچه ده بو خصوصی تکرار خاطرینه گتورملرینی آرزو ایتمش . « دیه رك یسه خیر خواهانه تأسیساته دائر حوادث ایله مشغول بولنیور . صوگ گونلرینه قدر غزته سنی بالذات تحریر و ترتیب ایدیور . و دائماً حقیقتی سویلك قیدنده بولندیغندن [۲۳ تشرین اول] تاریخنده غزته سنده شویله سویلیور : « مناسباً زیاده سیله طوغری اولدیغندن و کچنکی محاربه یه دائر بعض خصوصیات درج ایدیله مامش بولندیغندن بو دفعه الخ ..... »

بوندن ایکی گون صکره ، یعنی ۲۵ تشرین اول ۱۶۵۳ تاریخنده یگیدن برنزول اصابت ایدرک فجئة وفات ایتمش و [سن ژرمن] دفن اولمش ایدی .

تشرین اولك برنجی گونی كندی تأسیس ایتدیگی [غزته] مؤسسنىڭ وفاتى شو صورتله اعلان ایدیوردى :

« كچن آيك یگرى بشنجی گونی خستهلغنىڭ اون بشنجی آينده قرال حضرتلرینك وقعهنویسی، مشاورى و طبيبی [تهنوفر است رهنودو] یتش یاشنده اولدیغى حالده وفات ایتدی . كندوسى اخلافه تقدیم اولنمغه زیاده سیله شایاندر . اخلاف كندوسندن - بو تاریخ یومیده [غزته] ذکر ایتدیگی - بیوك آدملى اوگر نه جكدر . كندوسنىڭ اسمى ایسه مسكوت عنه قالمایدر . خصوصاً كه ذاتاً علم و كمال فوق العادهسى ایله اللی سنه دن برو اجرا ایتكده بولندیغى طبابتده گوستردیگی اقتدار، كندوسنى اخلافى نظر نده گیزله میه جگى گى، ذكوتنىڭ آثار انسانیت پرورانهسى او قدر معصومانه ایدىكه آنلى منفعت و سعادت عمومیه یه حصر ایتدیگی حالده مقابله نده آنجق خدمتكارلق شرفى ایله قناعت ایلدیگی دشمنلىرى عنده بیله حاز تصدیقدر . »

(غزته) بولسان حرمت ایله (رهنودو) گى دنیاڭك بیوك كاشفلىرى صرهنده بر طوتان بر ذاتك غیبوت ابدیه سنى اعلان ایتدیگی حالده ، صاغلغنده (رهنودو) یه بر خیللى افترالر ایتكدن چكمنیان (گى پاتن Guy Patin) صوك دفعه اولمق اوزره متوفى یى بردها تحقیر ایدیور و دیوردىكه :

« اختیار (رهنودو) كچن آى بوراده - بر رسام گى زوكورت اولدیغى حالده - وفات ایتدی . » - هیچ دوشونمىوردى كه بو حقاتر اخلاف نظر نده (متوفای مشار ایله حقنده) الك بیوك مدیحهلر گى صرهنه كچه جكدر .

ایشته ایلك غزته جى بویله خیر خواه بر آدم ایدی . وفاتندن صگره اوغللىرى غزته یى طبع ایتدیرمكده دوام ایتدیله . بالآخره غزته رهنودونك اوغلى (نوزمه) و صگرده آنك اوغلى، یعنی رهنودونك طورونى و بوفاملیانك صوك اولادى اولان و متشرقینك اشهرلرندن و آقاده مى اعضاسندن بولنان (رهنودو) نك انه كچدی . (۱۷۶۲) ده (فرانسسه غزته سى Gazette de France) اسمنى آلدی .

وهر نه قدر تاریخ تأسسندن بری حکومتك رسمی غزتهسی ایلیسهده بو اسمی
 آلدقدنصکره امر رسمی ایله حکومتك رسمی غزتهسی اولدی .
 ۱۷۶۱ آغستوسسنده اون بشنبی لوی ، غزتهنك خارجیه نظارتی ، دائرهسنه
 عائد اولسنی واوراده اداره اولنسنی امرایدنجه ، ادارهسی خارجیه انتقال ایتشدی .
 انقلاب کبیر زماننده اورادن تکرار چیقهرق (۱۷۹۱) ده ونهایت (۱۷۹۲) ده
 عمومك دائره تعلقنه گوردی . الیوم بو عنوانله نشر اولنمقدهدر .

مترجمی :

رضا توفیق

محرری :

ژیل دولاتورهت

اسکی عرب مترجماری

وقتیه عرب مترجماری ایکی اصول طوتمشیرایدی؛ برنجیسی : مترجم اوله جق ذات کلمات یونانیهدن هر برینه آرو آرو باقدرق ، معنای مدلولانی تدقیق و تفهمدن صگره او معنایه دلالت ایدر بر کله عربیه تحرسی ایدر، بولور ، برینه قور . صگره ایکنجی کلهیه کچر، آنک دخی معناسنی بولوب بیلد کدنصگره، عربجه دن مرادفنی آلور و برنجیسنک آلتنه یازار . بویله بویله مطلوب اولان جمله نك کله لرینی ترجمه و تمام ایتمکله بر جمله ، بر فقره ، یاخود بر مقاله و کتاب ترجمه ایلش اولور . بو اصول (ابن البطریق یوحنّا) ایله (ابن ناعمه) و امثالنک مسلکیدر . آنجق بومثلو ترجمه لر ایکی سببله مقبول دگلدن ؛ اولاً لغت عربیه ده کلمات یونانیه نك جمله سنه مقابل ، یعنی مترادف کله لر بولمق میسر اوله ماز . بو سببله درکه لسان یونانیدن آلتان بر چوق مؤلفات مترجمه ده بعض کله لرک عربجه مرادفلری بولنه مدیغندن حالیه و روجه اوله رق ابقا و استعمال اولنمشدر .

ثانیاً خواص ترکیب و نسبت اسنادیه لر هپ لسانلرده بر برینه مطابق دگلدنرکه مفردات مترجمه دن خواص و مزایای اصلیه نی جامع بر جمله کلامیه ، طوغری بر فقره مترجمه حصوله گله بیلسون .

برده طبیعی هر لسانک مجاز (و جناس و کنایه) لری اوله جغندن، استعمال مجاز و سائره جهتیه دخی ترجمه خللدن خالی اوله ماز .

ایکنجی اصول شودرکه : مترجم جمله نی تمامیه مطالعه ایدرک ذهننده طوتار ، صگره بونی استدیگی لسانده (فکر مخصوصی گبی) یازهرق بتون مزایاسیله بر جمله .

مترجمہ و سائرہ وجودہ گتورمش اولور . بوبابده آرتق ایکی لسانده کی جملہ لرافاظنک مساوی اولوب اولدیغنه باقلمز . بوده ، [ابن اسحاق] ایله [جوهری] و امثالنک مسلکیدر . بو اصول موافق و طوغریدر ؛ بونک ایچوندرکه مشارالیه حنین بن اسحاقک - ماهر اولدیغنی علومده ، یعنی طب ، منطق ، طبیعیات و الهیاته دائر - ترجمه لری بالآخره اصلاح و تصحیحه محتاج اولمامشدر . ریاضیاتنه گنججه ، بوبابده مترجم مشارالیه متخصص اولدیغندن ، بعض خطالری صکره دن گورلمش و مثلاً « اقلدیس » و « مجسطی » گبی آثار مترجمه سی بالآخره ریاضیوندن [ابن قره حرانی] [اورفلی دیمک] طرفندن تهذیب و اصلاح اولنمشدر .

صلاح صفدی - کشکولدن

ملاحظه طابع

صاحب کشکولک [موافق و طوغری] اولمق اوزره تقدیر و قبول ایلدیگی اصول که طرز ثانیدر ؛ بوگون السنه اجنبیه دن لسانمزه نقل مقال ایدنلرجه دخی مرعی و مقبولدر . بوگیا [طرادوقسیون لیر] یعنی مفهوماً ترجمه اطلاق ایدیور . لفظاً بلفظ ترجمه التزامنده بولنانلر ایسه کندی لسانلرنده اقتدار تحریردن محروم اولانلردر . آنی ایسه وقتیه برار ترجمه بیلان ارمنی مترجمی اتخاذا ایلش ایدی . چونکه بونلر ترجمه یه - حالا دخی - لایقیله واقف اولدقلرندن برجمه و یا مقاله یی ترجمه ایدرکن لغت لرده کلمات مترادفه آرایه رق عادتاً تحت اللفظ بر ترجمه وجوده گتورلردی . فقط او فقره و یا جمله ده کی روح معنی بالطبع آرده غائب اولوردی . چونکه آنلر معنی یی دگل ، الفاظی ترجمه ایدرلردی . حالا بر طاقم مترجملرمن واردرکه ترک اوغلی ترک اولدقلری حالدده وقتیه فرانسزجه یی ارمنی معلملرندن اوگرنمش اولدقلرندن طولای آنلر گبی روحسنز ، حتی معناسز دینه جک یولده ترجمه ایدرلر . فقط مؤخرأ شناسی مکتبندن یتیشان ذوات ، صلاح صفدینک بونانی ایچون استصواب ایلدیگی اصولی اتخاذا و بیاغی یکیدن بر طرز ترجمه ایجاد ایتدکلرندرکه ، برار زماندن برو لسانمزه نقل اولنان مقالات و کتب اجنبیه لذتله او قومغه و هله معناسی آگلاشلغه باشلامشدر .

اشتغالات دماغیه

چالشمه مسئلهسی ابنای انسانیتی مستفید ایدن مسائلك اڭ مهملرندن معدود اوله رق، صحی، روحانی، اخلاقی و انسانی بر چوق مسائلك دها موضوع بحت ایدلمسینه سبب اولور؛ بو اعتبارات ایله بر مسئله اساسیه رنگی آله رق روحانی و اجتماعی مسائلك بر چوغی آڭا عطف کلام ایدلمکسزین حل ایدلمک غیر قابل اولور. ایشته اوروپا حکماسنندن [گیوم فراروق] بو مجته دأر یازدیغی بر مقاله یه شو صورتله باشلایه رق دیور که : « بناءً علیه بن اشتغالات و متاعب دماغیه یی پسیقولوژی یعنی علم روح نقطه نظرندن تحلیله مباشرت لزومنی قویاً حس ایتدم . بو صورتله واصل اولدیغم نتیجه - که بنجه دها بر چوق مسائل مهمه یی ده تدقیق ایدرگی گورینور - انسانك مشاغل ذهنیه دن نفرت ایتدیگی و دائماً مهمما، امکان آز غیرت دماغیه ابدال ایتمگه مائل و خواهشکر بولندیغی قضیه سنندن عبارتدر . زیرا غیرت زحمتدر ؛ زحمت ایسه اضطراب و مشقتدر ؛ انسان ایسه زحمت و مشقته بالنسبه دشمندر . »

« گییوم فراروق » نك قرار ابتداییسی بوندن عبارت اوله رق توضیح مقصد ضمننده خیلی اوزون بر مقاله یازمشدر ؛ اهمیتنه بناءً - عینیه - ترجمه سنی مناسب گوردك .

اعتراضات

بو غیرت قلیله نظریه سنه قارشو انسانك مشاغل دماغیه دن صورت حقیقه دن نفرت ایتسی هیچ بر وجهله صحیح اولدیغی و بالعکس انسان عطالت عقلیه یه معارض

اولوب حوایج حیاتیه ابرام والجاح ایتمش اولسه بیله دماغ بشرینک بهمه حال بر مشغولیت بولمغه اقدام ایده جگی درمیان ایدیلهرک اعتراض اولندی . حتی دینلدی که : تقاعد اولمش مأمورلری .. بر استراحت محقه دن صفا یاب اولمق اوزره یگر می بش اوتوز سنه غیرت و مشغولیتی متعاقب ایشدن چکیلمش اولان برچوق کشیلری گورمز میسگز که ایشسزلکدن طولایی روحلری صیقیلهرق مایوس و خسته اولورلر؛ هر نروده بولنورلر سه بولنسونلر، هر نهیه ظفر یاب وصول اولورلر سه اولسونلر بای حال بر مشغله تحری ایدرلر . رخاوت، افراط غیرت دماغیه دن زیاده باعث درد و مشقت اولهرق، اکثر اطبانک، متقاعد اولان بومأمورلر، ایشدن چکیلان شو تاجرلر میاننده اکثریا فقدان مشغولیتدن متأثر مرضای عدیده گورملری محتمل بولندیغی حالده یومی اون، یاخود اون ایکی ساعت چالشمهیه محکوم اولانلر آره سنده بوقدر خستهیه تصادف ایتدکلری واقع دگلدر .

ضمیمه اعتراض اولهرق دینلدی که : صورت قطعیهده عاقل اولهرق یشایان آدم پک آزدر . زیرا (چالشمق مجرد اسباب معیشتی تأمین ایتک مقصدینه مبنی اولیوب) زنگین اولانلر بیله دائماً توسل ایده جک بر مشغولیت آرارلر : بعضیلر مشاغل ذهنیهیی فنونده، بعضیلر امور ادارهده، بعضیلر بورسسه معاملاتنده بولور، اشتغال ایده جک بشقه بر ایش بوله میانلر ایوسندن صرف نظرله فرانسزلرک [اسپور] دیدکلری یاریشلره حصر اوقات ایدرلر، او جمعیتلرک رئیس یاخود مدیری اولورلر . اگرچه غیرت قلیله نظریهسی معقول و صحیح اولسه ایدی، هر زنگین آدم، یعنی لوازم ذاتیه حیاتیهسنی تشکیل ایدن حوایج متعددهیی بر طرف و تسویه ایتمگه کافی نقود وامواله مالک بولنان شخص هر درلو مشاغلی ترک ایتمگه مضطر قالوردی . بالعکس چالشمه یوزندن ثروتلری مزداد اولدقجه دهها شدتلی بر چالشمه آرزوسنه دوشهرک یوما فیوما درجات سعی و همتک منتهاسنه ارتقا ایدن برچوق کشیلر گوریورز . الحاصل بو غیرت قلیله قانوننه قارشو انسانک مشاغل جدیدن خالی زمانلرده بیله هیچ اولمازسه فکر و نظری ایچون تحرری مشغولیت خصوصنده کی قید و اعتناسنه نه معنی ویریله جکلر ؟ ابنای بشر سعی و مشغولیتیه او درجه منهمک و حریر صدرکه حتی

دماغی بیه هیچ بر زمان ایشسز، عاطل براقاز : شاید انتخاب ایتدیگی شعبه امور ایچنده حوایج حیاتیه سنک تسویه سنی ضامن اوله جق ایش بوله مازسه رومانلر، غزته لر، رساله لر او قور؛ تیاترویه گیدر؛ شطرنج اوینار. حاصلی خصائص فکریه سندن هر هانگیسنی اولورسه اولسون مشغول ایتمگه چبالار. شو آنه قدر تصور و اختراع ایدلمش اولان هر نوع اگنجه لر ایله ادبیات، صنایع حقیقت امرده مراکز دماغیه نك محتاج اولدیغی مشغولیتی اعطا ایدمک اسباب وسائلدن بشقه شیلر دگلدنر. باعث- تمادی غیرتی اوله جق هیچ بر مشغولیت دماغیه سی بولنمیان آدم طبیعه معذب و بیخضور اوله رق، همه حال بر اگنجه آرار؛ بوده یا رومان و غزته او قومقدن، یا موسیقه دیگلمکدن، یا خود شطرنج و امثالی لعبیاتک دقایقنه طالمقدن عبارت اولور؛ بونلرک هپسی فکری ایچون بر سرمایه سعی و اشتغالدر. مشغولیت فکریه احتیاجی بالعموم ابنای بشرده موجود و مقرر اولمقله برابر، مراتب عالیای تمدنه واصل اقوام، یا خود عارف و کامل خواص انام عندنده شدت محققه سی واردنر؛ سعی و مشغولیتدن تنفر و توقی بر قانون ذی حقیقت اولمق نروده، بالعکس کسل و رخاوتدن حذر و مجانبت فکر بشرده اساسگیر رصانت اولان بر قاعده عمومیه خلقتدر. بتون بومسرودات او درجه موافق حقیقتدرکه، حتی استراحت بیه قطعی بر عطالت و رخاوت ایچنده آرانمیوب، بلکه تبدیل رنك مشغولیتدن امید اولنور. مثلا امور جدیه ایله مشغول بر آدم، یا خود تبعات فیه سنه مستغرق بر عالم، بالفرض بومور و تبعاتی ترك ایدوبده بر رومان. یا خود غزته و یا بشقه برشی او قورسه مشغولیتنی تبدیل ایتمش اولور؛ فکر و روحنك استراحتنی ده بوندن بکلر.

خطا ایشك نره سنده ؟

غیرت قلیله قاعده مجت روحیسنه قارشو بر چوق مؤاخذینك درمیان ایتدکلری اعتراضاتك الك مهملری بونلردن عبارتدر. بو اعتراضاتك مستند بولندیغی ملاحظه لر دخی صورت تامهده صحیح ايسهده آنجق بزم قاموسمرك هنوز

مکمل اولمديغنی وَعین نام ایله عین علامت بشریه [بیولوژیه] صورت ظاهرده
 عین طبیعت و خاصیهی حاز بولمقله برابر، صنوف مختلفهیه منسوب بولن ان بر طاقم
 مواد و خصوصاته عطف واسناد اولمديغنی ایچون اوزون اوزادییه مجادلات
 و مناقشاته گیریشلدیگنی بالذات بو اعتراضلر اثبات ایدر . ایشته حقیقت حال بوندن
 عبارت اوله رق، بتون بو اعتراضلر بر فکرک حصوله گتورلمسی و مراکز دماغیهیه
 بر حرکت و ادمان ویرلمسی گبی یکدیگرندن مختلف ایکی فعل و خصوصه [چالشمه]
 عنوان منفردینک اسناد اولنمسندن نشأت ایدیور . انسان سعی و مشغولیتدن نفرت
 ایدر دیدیگم زمان بو « مشغولیت » تعبیری ایله افکارک تحصیلات اساسیهسینی درپیش
 ایدرک، یوقسه اعضای فکریه نك حال راحت و صحتده بولنمسنه خدمت ایدن غیرت
 و ادمانی رد ایتیمورم . بر خدمت و وظیفه ایفا ایدن هر عضو، غیرت و ادمان احتیا-
 جنده در ؛ زیادهجه امتداد ایدن بر عدم فعالیت و رخاوت آنک ایچون باعث
 اضطراب و زحمت اوله رق، طول مدت صکره عضوک مریض اولمسنی، تبدیل طبیعت
 ایتمسنی مستوجب اولور . بوقانون [بیولوژی] ای تأییداً بر چوق دلائل و امثله در میان
 اولنمشدر : انگلتره مشاهیر حکماسندن استاد هنرور [هربر اسپنسر] مثلاً بر
 طاقم فاره لری یاد ایتمشدرکه، اصول و هیئت هضمیه لرندن طولایی دیشلرینی عظیم
 و مددهش صورتده چالیشدیرمغه مجبور اولورلر : حال بوکه چکه نك و دیشلرک
 عاملیت و غیرتی بو اعضانک اوپله بر احتیاجیدرکه، آرتق بو حیوانلر ییه جک ایچون
 هیچ بر اشتها لری بولنمديغنی زمان تغدییه غیر نافع اولان موادی کپیریرلر . حکمادن
 [گویو] دخی بالفرض طاغ تپه لرینه چیقوبده اجهزه اذنیه [وظیفه سی
 موجات طنینسازی طولامقدن عبارت اولدیغنی حالده] آرتق خدمت و وظیفه سینی
 ایفا ایدمیه جک صورتده محیطمز اولان سکون عمومی ایچنده حس ایتدیگمز
 راحتسزلگی در میان ایلیدرک ، ماده مجوٹ عنهایی تأکید ایلور . بوندن بشقه
 هرکسک بالتجربه معلومیدرکه زیادهجه سورن بر عدم حرکت و رخاوت موجب
 زحمت و مشقت اوله رق، لزومندن فضله گیدن بر حیات انزوا پسندانه ایسه نهایت الامر
 آچیق هوالرده یورپک ، قوشمق ، صید و شکاره گیتک ، جناس تیق یا مق ،

الحاصل هر نه صورتده اولورسه اولسون اعضاي تحريك ايلك گي بر احتياج مبرم حاصل ايدر . تکلمه خادم اولان [فيزيو - پسيقولوژيق] اعضانك كافهسي ايله عضلات خنجرده و سارده ده دخي کيفيت بويله در ؛ اوزون سورن بر عدم حرکت و عدم فعاليت بودرجه مؤثر بر اضطراب اوله رق ، اويله شدتلي تکلم احتياجه منقلب اوله بيلورکه ، حتی پک زياده قابل تهيج اولان بعض کيمسه لرده بونک خيلي وخيم برالم - دماغی حاصل ايمسي بيله اکثريا مشهود باصره تأسف اولان نتايجدندر .

عدم تکلم آفات دماغيه باعث اوله جق اسباب مؤثره دن معدود اوله رق ، حتی ادبادن موسيو [ادمون ده غونقور] - اليزاقيز - عنواني مشهور روماننده بوالم - دماغی بي و آنک نتايج مؤلمه سنی پک گوزل تحليل ايتشدنر . الحاصل ايفای خدمات طبيعیه و غير طبيعیه ده گوريلان بو عدم فعاليت ورخاوت افراط متاعب دماغيه درجه سنده مضر ، تهلكلی و زحمتليدر : بر خدمت و وظيفه ايفا ایدن هر عضو تعليم وادمان احتياجنده در .

عدم فعاليتك مضراتي

دماغ ايله بالعموم خصائص عقليه و فكريه دخي بو قاعده دن خارج بولنماز ؛ زياده جه امتداد ایدن عدم فعاليت آنلر ايچون ده تحمل اولنماز بر زحمت اولمقدن خالی قالمیوب ، بزم « روح صيقلديسي » يا خود « کلال و ملال » دیديگمز شي ايسه شو عدم فعاليت نهايتنده اعضاي دماغيه بي متأثر ایدن اضطرابك بر شکل مخصوصندن بشقه برشي دگلدنر . لکن زياده جه امتداد ایدن عدم فعاليتك فکري ايچون باعث اضطراب و زحمت اولسي احداثات و ايجادات عقليه غيرتنك دماغ ايچون بر حاجت - مبرمه اولمسندن نشأة ايتيرك ؛ بلکه دماغك دخي بالعموم اعضاي سارده گي تعليم وادمان احتياجندن وارسته اولمامسندن ايلرو گلور . عوام لساننده خصيصه تخيلده تفکر دينلان کيفيت دخي اساساً ده محدود و معين اولان معناسی نقطه نظرندن تلقی ايدايگي تقدیرده بر عدد کثيرده تصاویر عقليه و دماغيه بي - اشبو تصوير لرک

متعدد و مختلف تراکینی وجوده گتورمک اوزره - ماینلرنده مزج و توحید ایتمک خصیصه سندن بشقه برشی اولیوب، فی الحقیقه اشبو تصویر لر بعض احوالده بر لذت - صحیحه روحانیه حاصل ایتمکدن خالی قالماز . قوه تخلیه فکرک خدماتندن معدوددر : بنابرین اوده تعلیم وادمان احتیاجندهدر؛ شاید اوزونجه بر عدم - رفاوت فعلیه محکوم اولورسه نتیجه امرده دائماً زحمت واضطرابه سببیت ویرمکدن عاجز قالماز . بو حالده نه یاپارز؟ - نه یاپه جغز؟ [بودلر] گبی، [شملی] گبی غایت خیالاتپرور بر شاعر معالی کس-ترک مجموعه اشعارینی ید توقیره آلهرق وجد ایله او قورز؛ او قود یغمز اشعار بزده بر طاقم تصویر لر ایله آنلرک متعدد و مختلف ترکیلرینی ایقاظ ایدهرک، قوه تخلیه مزه غایت طاتلی صورتده تعلیم وادمان چاره سنی اعطا ایدر . ایشته « تعلیم وادمان » ده بودر .

حقیقی بر غیرت و مشغولیت ایسه مفکرده یکیدن یگی یه بر طاقم خیالدر، چهره لر پیدا ایدهرک شعر گبی، رسم گبی، هیکل تراشلق گبی آثار نفیسه نك دلالت محرک سینه عرض احتیاج ایتمکسزین اشبو تصویر لر یکیدگرینه مزج ایتمک، دها طوغریسی بالآخره انسانلرک قوه خیالیه سنی تشویق و تحریک ایدهرک اولان بونجه آثار لطیفه حیرتفرمای شاعر لر، رساملر، هیکل تراشدر وجوده گتورمک ایچون نصل یاپیورلرسه او وجهله حرکت ایلکدر . بو گبی احوالده تعلیم وادمانک انسان ایچون غایت لطیف و لذید بر مشغله اولدیغنی گوروب تسلیم ایتیه جک فرد آفریده یوقدر؛ لکن سعی و اشتغال، دها آچیق تعبیر ایله چالیشمه دیدیگمز شی بالعکس غایت تحمل فرسا و وجود گداز بر اضطرابدر .

زیرا اساساً بر غیرت و مشغولیت خیالیه وقف نفس ایدهرک آدم لر پک محدود و معدود اولهرق، غایت مختلف تراکیب تصویریهی ترتیب و تحویل، بتکرار دیگر قابله افراغ ایتمکدن لذت یاب اولمق بعض انسانلره مخصوص مزایای علویه - شعرا پسنداندر . بر چوق کشیلر چالشمهی تعلیم وادمانه تحویل ایدن تحریکات خارجیهی ... صورت عمومیهده آثار صنعتی خیالات فکریه لرینک تنبیهی ایچون استخدام ایتمگی مرجح گوریر لر .

غيرت حقيقيه و بال نفس ادمان

صورت عموميہ و قطعیدہ غیرتی ادمان دماغیدن تفریق ایدن مادہیہ گنجہ :
 غیرت، یعنی چالشمہ صرف اولنان همت و فعالیت ایله متناسب اوله رق، تحریکات خارجیہ
 هیچ موجود بولمقسزین واقع اولور؛ عادتاً حاز نفس و استقلالدر. حال بوکه تعلیم
 و ادمان کندی ایله متناسب بر تحریک خارجیہ تحت تأثیرنده وقوع بولور.
 بنا برین انسانک مشغولیت دماغیہ سی دینلان شئیک صورت عمومیہ ده تعلیم و ادماندن
 بشقہ برشی اولمدیغی گوریلور. هرکس کتب و مؤلفاتی او قور؛ فقط بو کتب و مؤلفاتی
 یازانلرک عددی او قویانلره نسبتاً اقلدر. حال بوکه بو یازانلر آره سنده دخی پک آزی
 صورت حقیقیه ده چالیشورلر؛ یعنی مصنوعات دماغیہ خصوصیه [شخصیه] دیمک اولان
 نادیده و ناشنیده شیلر یازارلر؛ دیگرلری یا تقلید، یا خود استنساخ ایدرلرکه، بوده یگیدن
 بر تعلیم و ادمان عقلی اولور. افکار مختلفه بی بالادراک یکدیگرینه توفیق ایتک قابلیت
 مخصوصه سی صوگ درجده عمومی بر خصیصه اوله رق قوه ایجادیه ایسه بالعکس
 غایه الغایه نادردر. علوم و فنونده، صنایعده، تجارتده، عمومی اداره لرده، پولتیقه ده
 ابنای بشرک غیرت و تجربه سی حسبیه تراکم ایتمش اولان معلوماتک جمله سنی پک
 گوزل او گرنمش، موقع رواج و استعمالده بولنان اصول وارکان فنیه نك سرعت-
 اعظمیه ایله مزایاسنه واقف اولمش، کندوسنه عاند شعبات امور و تبعات ایچنده
 هر نه که سویلنور و هر نه که یاییلورسه دایما جمله سنک حقایقنه اطلاع ایتمش پک
 چوق آدملر موجوددر؛ فقط یگیدن یگی یه یوللر کشاد ایدرک گورهنک قیلندن
 اولان بر طاقم احوال و عاداتی ازاله، یا خود تعدیلات کلیه یه دوچار ایدنلر پک نادردرلر؛
 ایشته بو ایکی نوع فعالیتک برنجیسی تعلیم و ادمان اوله رق، دیگرى ایسه معنای حقیقیسی
 ایله سعی و مشغولیتدر.

فقط غیرت قلیله نظریه سنی تأکید ایده جک دها قطعی بر اثبات وارددر.
 علی العاده انسانک سعی و مشغولیتی دینلان مادهنک هان کاملاً تعلیم و ادماندن
 عبارت اولسندن قطع نظر، آنجق بالذات سعی و غیرت حقیقیه دخی دایما تعلیم

وادمانه تحوّل ایتمه آماده بولنور . معلومدرکه بر چوق دفعه لر تکرار ایدیلان هر فعل و حرکت دماغیه « بالذات و بالنفس » اولور : از جمله بعض تحسساتک ، افکارک ، تصاویرک فکریه تأسیس و تأیید ایدلمش اولان بعض اشکال مشترکه سی اگر بر چوق دفعه لر تکرار اولنورسه نهایت الامر بر برلرینه او قدر صیق مرتبط اولورکه ، حتی بو تحسساتک ، بو افکارک ، بو تصاویرک بر دانه سی هیچ بر غیرت دماغیه حاجت مس ایتکسزین دیگر افکاری ، تصاویری یا خود تحسساتی ایقاز و تنبیه ایدر . بالفرض بعض علام و اعراض حقنده تجارب عظیمه سی اولان ، تعبیر عامیانه ایله « گورمش کچیرمش » بولنان بر طبیب هر هانگی برخستک حقنده اولورسه اولسون هیچ بر غیرت دماغیه محتاج اولمقسزین ترتیب ملاحظات ایدر ؛ حال بوکه مسلك طبایه دم شروعنده عین نتیجه یه واصل اولمق ایچون فکراً بر غیرت شدید ابدال ایتکده مضطر قالوردی . بوفرقت واختلافک سبب و حکمتنه گمانجه : برنجی حالد ایکی نوع حجیرات آره سنده بر طاقم مناسبات ذاتاً خیلی مدتدبری تأسیس و تقرر ایتمش اولسنه مبنی حرکت جزو فردیه مقاومت قلیله خطی امتدادنجه برندن دیگرینه غایت سهولتله انتقال ایده بیلور ؛ ایکنجی حالد ایسه شو ارتباط والتصاقک عدم موجودیتنه مبنی او ایکی نوع حجیراتی یکدیگرینه ربط والتصاق ایده رک شرکت . دماغیه یی حصوله گتورن حرکت جزو فردیه نک کندی یولنی قطع و کشاد ایتمی ایجاب ایدر . ایشته غیرت وزحمتده بوندن ایلری گلور . حال بوکه گونده اون ، اون ایکی ، اون درت ساعت قدر بیله امتداد ایدن بر غیرت دماغیه ابدانه مقتدر بر طاقم انسانلر ، صنعتکارلر ، تاجرلر ، عالملر واردر ؛ اما صاقین بو اشتغالات ایچنده بر سعی و مشغولیت حقیقیه یه تصادف اولنه جنی ظن ایدلمسون . بالفرض هر گون بر بیغین اموری تدقیق و ملاحظه ایدن بر تاجر کندوسنه بوس بتون یگی دینمگه شایان بر مسئله ، یا خود ایش ترتب ایتدکجه حقیقی بر فعالیت دماغیه ، یعنی غیرت ایجادیّه ابدال ایتمز . همان کافه سی کندوسنه ذاتاً بر چوق دفعه لر بیان و تکلیف ایدلمش اولان امورک هیئت عمومیه سی ایسه ، آنک ایچون بر سعی و غیرت دماغیه حکمنده بولنماز . بر مسئله نک حلنه ظفریاب اولمق ، آز چوق بیوک اولان افکارک

بر چوغنی بر برینه قاریشدیرمق، یعنی ایکی، یاخود بر چوق حجیرات چیقنلری آرسنده طرق اتصالات جدیده تأسیس ایلمک ایچون ابدال مساعی مخصوصهیه مجبوریت یوقدر؛ اولجه وقوع بولان تجربه لردن طولایی بو اتصالات ذاتاً تأسیس وتقرر ایتمش اولهرق، بناءً علیه آرتق هر درلو غیرت دماغیه عدیملامکاندر. بعضاً بر عالمک گونده اون، یاخود اون ایکی ساعت قدر تجارب فیه اجرا ایتمک اوزره [کیما خانه] سنده قالدینی ایشیدیلهرک بر حیرت عمیقہ ایچنه دوشولیر؛ لکن شوراسنی ده خاطر دن چیقارمامق کر کدرکه، بوقوجه زمانک یالکز غایت کوچک بر قسمی صورت مخصوصهده حقیقی بر مشغولیت ایجادیهیه، یعنی افکار جدیده نیک یکدیگرینه تشریکاً تشکیله حصر ایدلمشدر. ترصدرات، تجارب، تحرریات و بوکامائیل اقدامات سائرہ حقیقی بر غیرت ایجادیه قدر حکمفرما بولنماز؛ بونلر بر بیغین اعتیادات عقلیه وساطتیه اجرا ایدیلور که اشبو اعتیادات آنلری - بالنفس واقع اولان حرکاتک کافهسی گبی تسهیل ایدر. آنجق ترصدرات وتجاربدن بر کشف بدیع ظاهر اولنجه بر سعی حقیقی ابدال ایدلمش صاییلور.

حال بوکه انسانلرک قوه متوارثه عقلیه سنک قسم اعظمنه وسیله ترکیب وتشکل اولان اشبو حرکات دماغیه ذاتیه نیک اجرایی غیرت حقیقیه دماغیه دن دها زیاده بر تعلیم وادمان اولوب، قابل مشاهده هیچ بر غیرت حال وحکمی اظهار ایتمه رک اوزون سورن بر عدم فعالیتک «روح صقندیسی» یاخود «کلال و ملال» تعبیر ایتدی کمز زحمت ومشقتنی مانع اولق اوزره اعضای فکری تحریک وتشویق ایدر. باقکمز، نهدن طولاییدرکه بر چوق کشیلر ایشلردن، تحصیللردن، تبعلردن مهجور اولهرق یشایه مازلر: اعضای فکردخی اعضای سائرہ بشرگی تعلیم وادمان احتیاج قطعیسنده در؛ لکن بونلرک کافهسی انسانک سعی وغیره پرستش ایتمسنی هیچ بر وجهله ابراز واثبات ایتمز. اگر بونک حقنده صوک بر اثبات دها آرزو ایدلمش اولسه ایدی ذکوت عالیه اصحابی بزه بو اثباتی ده اعطا ایده بیلورلردی. فکر و ذکا صاحبی اولان انسانلر عندنده قوه اختراعیه هیچ شبهه یوق که اک یوکسک درجهده توسیع وتزید ایدلمشدر. مع مافیہ، حتی اک زیاده قوتلی ارباب ذکا عندنده بیله،

قوة ايجاديه نك صورت عموميه ده ظن ايدلديگندن پك زياده طار، محدود اولديغى ده محققدر ؛ زيرا اكثريا صرف اولنان مساعينك بر قسم اعظمى عين فكر لرك تزييد وتوسيعندن، ياخود عين اصول سعى وغيرتك تطبيقندن بشقه بر شى دگلدر .

محرر لر نصل چاليشور لر ؟

هر محرر ك ، هر عالم وفاضلك بر عادت و طبيعت خصوصيه سى اولديغى هر كس بيلور : [زولا] نك بر رومانى ايله [ديكنس] ك بر رومانى .. [شكسپير] ك بر پيه سى ايله [گوته] نك بر پيه سنى .. [اسپنسر] ك بر كتابى ايله [هه گيل] ك بر اثرينى يكدیگرينه مزج وتوفيق ايتك قابل دگلدر . بوندن بشقه محرر ك كنجلك زمانده غير محقق وياتابع هوا وهوس اولان بو طبيعت خصوصيه سى مرور زمان ايله تحقق وتعين ايدرك ، سنوحات اخيره ايجنده بيوك بر متانت وصلابت كسب اينر . حال بوكه محرر ك بو طبيعت خصوصيه سى غيرت ايجاديه نك تعليم وادمان دماغى يه تحوّل ايتمسك ائرنندن بشقه بر شى دگلدر . محرر ، ياخود عالم وفاضل ايلك اشتغالات ومساعى ايجنده كندى طبع اصلى وايجاديسنى تعيين وتتحقيق ، يعنى وقايع حياتيه يي كندى مزاج ومشرينه وتمايلات عقليه سنه گوره تتبع وتدقيق ايتك ايجون ابدال غيرت وهمته مجبوردر : اگر بر محرر ايسه اسلوب افاده سنى ، شيوه سنوحاتى .. بر صنعتكار ماهر ايسه ينه اسلوب مخصوص هنرورانه سنى .. شايد بر عالم وفاضل ايسه اصول تعليم وتبعنى ، طرز تصور وايجادينى ، الحاصل هر شينى احداث ايتك ، فكر واذعاتى هر هانگى بر صورتده اولورسه اولسون چالشمغه آليشدير مق مجبوريت قويه سنده در . [بو قواعد اساسيه رعايت ايتيان محرر لر بر بهت ووله دائمى ايجنده يشايه رق گر ك دوشوندىكلرنده ، گر ك يازدقلىرنده هيچ بر نسق وارتباط اوله ميه جنى جهتله ، بو گيلرك آثارنده بالعموم آثار مكمله دن بكله ني لان و بر فكر عارفانه صاحبك محصول طبيعيسى اولان انتظام تاليف شناسانه يي بولق ممكن اوله ميه جنى دركاردر .

فکرده انتظام، بوفکرک طبیعت مخصوصه و عادت طبیعیہ سنی تعیین ایدہرک، آنک الہامات و سنوحاتی خامہ بیانہ استاد ایدینمکلہ ممکن اولور . بو قاعدہنک خارجندہ تالیف آثار ایدنلرک مزایای محصولات قلمیہلری ہیچ بر وقت معنای حقیقیسی ایله سانشات قیلیندن اولان بدایع ادبیہدہکی لطافت و حلاوتی .. رونق و شہامتی اثبات ایدہمیہجگی شہہسنز . ا اعتیادات عقلیہ تحقیق و تعیین اولننجه ہرنہ قدر چالشمہ پک زیادہ قولایلاشورسہدہ (اورینال) دینلان رنک اساسی و طبیعت اصلیدن اونسبتدہ اوزاق بولنور . ہرنہ قدر وظائف دہا قولای و دہا سریع اولہرق ایفا ایدیلورسہدہ ہر حالدہ کافہسنک بر طبیعت عمومیہ و مشترکسی واردر . غیرت ایجادیہ لطیف و سہل بر تعلیم وادمان عقلی رنگی آلورسہدہ اساساً بر آز روحفرسا بولنمقدن خالی قالماز ؛ ایشتہ محرردہ آرتق شہرتشعار اولان طرز مخصوص یاخود ماخذ - مزدہکی تعبیر و جہلہ مودلی اوزرہ رومانی تالیف و ترتیب ایدر؛ عالم و فاضل دخی فکر اصلی و اساسیسی عین طرز و اصول ایله توسیعیہ دوام ایلر . انگلترہنک مدار افتخاری اولان مشاہیر حکمادن (اسپنسر) ک آثار برگزیدہ فلسفیہ و اجتماعیہ سنی نظر تدقیقہ آلکز ؛ بو اثرلرک بیوکلیگی اسملرینک بیوکلیگندن دہ استدلال ایدہ بیلورسکز . ایشتہ اسملر : (قواعد اساسیہ اولیہ) (علم حیات) (بحث الروح) (بحث الاجتماع قواعد اساسیہ سی) (الخ . ایشتہ بو آثار موقرہنک کافہسنندہ عین فکر اصلی و اساسینک مصادف نظر تبعکز اولہجنی شہہدن بریدرکہ ، اودہ علام و حوادث مختلفہیہ تطبیق اولنہرق عین اصول ترصدرات عمومیہ و ترکیبیہ ، فرضیات جسورانہ و ملاحظیات ماہرانہ و بر آز درشت اولقلہ برابر ، سائر حکمای - محرینک ہیچ بر وقت فوقہ کچہمدکاری درجہدہ صحت و دقت کاملہ ایله متصف عین اسلوب افادہ بسیطہ ایله توسیع و تعمیم ایدلمش بر فکر اساسی استحالہدن عبارتدر . (بالزاق) ک ، دہا ایوسی (زولا) نک رومانلرینی آلکز : انشآت عمومیہ ، مواد انشائیہ ، طبایع و اخلاقک نمونہ اصلیسی ، تحلیلات احوال روحیہ اصولی ، اسلوب افادہ دائماً یکدیگرینک عینیدر . دہا مقتدر ، دہا موفق اولان صنعت عالیہ اصحابی .. اعصار متوالیہ ایچندہ یگانہ لکلہ مشہر اولان بعض ادبا منسوب اولدقلری صنعت بدیعیہ و جلیلہ ایچندہ برچوق نمونہلر احدائنه قدرتیاب اولہ بیلورلر :

بالفرض صورت ولادت و معیشت ابتداییه سی انگلتره نك متمادی سیسلیری
ایچنده غائب اولمه درجه لرینه گلان قوجه (شکسیر) ی نظر حیرت و تقدیر ایله
تلقی ایدگز : یکدیگرندن فرقلی اولق اوزره هیچ اولمازسه درت درام نمونه سی
تفکر و ایجاد ایتشدرد: پسیقولوژیق یعنی احوال روحیه یه متعلق دراملردن : « هاملت ،
ماقبت ، لورووالار . الخ » [فانتاستیک] دینلان فوق الخیال دراملردن : « فورطنه ،
رؤیای لیل صیفی » ، تاریخی دراملردن : « یولیوس قیصر ، آنتوان ایله قلیو پاتر » ،
قومدیادن : « ویندسورک دلشاد قادینلری » ایشته بونلر اولجه بیان ایتدیگمز
صورتده ذکر و اطرایه شایان آثار نفیسه مشهوره دن ایسه ده ، علی العموم بیوک
محررلرک یالکز بر طرز صنعتپرووری و اصول اختراعکس تریلری اولدیفی تجارب
و تحقیقات دورا دور ایله ثابت اولمش خصوصاندر . هر اثرلرینی بر مصنوعه
حکمت حالنده میدان استفاده یه عرض ایدن نوادر ادب ، بالنسبه پک آز چالش مقده
اوله رق ، حین انتقاللرنده اوله کتابخانه لر طولوسی اثرلر ، موزه لر براقه مازلر .. آنلر
بر بشقه فیض فطری ایله موهوب اولدقلری جهته موفقیته جزئیه لری بر نام سرمدی
ترك ایتلرینه مع زیاده کفایت ایدر . ایشته فرانسه مشاهیر ادباسندن (فلوبر)
بو صنف ادبایه منسوب اوله رق ، زاده کلك مدققانه سی اولان (تربیه حسیه) ،
(سالامبو) و (بووار نه په کوشه) نامنده کی اثرلری از هر جهت یکدیگرندن پک
چوق فرقلی اوج بدیعه رنگیندر . طبیعیدرکه ، قوجه (فلوبر) ک محصولات ادبیه
ایله مالی اولان همیانچه سی شاید (بالزاق) گبی ، (زولا) گبی ثروت آثار اصحابنک
کتابخانه لرینه ، موزه لرینه نسبت اولنورسه پک کچوچک قالور . اما نه باس وار !
اوج درت اثر آنک ابقای نامنه مع زیاده خدمت ایتدکن صگره فضله سنه نهدن
محتاج اولور ؟

قوای ايجاديه نك مدت دوامی

آمریقانك علم الاعصاب ايله اشتغال ایدن اك مشهور حكماسنندن موسیو
 [بار] « آمریقاده عصبيت » نامنده کی اثر مرغوب ورناسنده ذاتاً بو مسئله یی
 صورت مخصوصده تدقیق ایلشدر . بر بیوك حكیم وادیبك حیات کاملی
 ایچروسنده کی دوره ايجادك علی الاكثر پك قیصه اولدیغنی تمامی تمامنه حساب
 ایتشدر . [مشار ایه بونك عمومی اوله رق ۲۵ یاشندن ۳۵ یاشنه قدر دوام ایدن
 اون سنه داخلنده بولندیغنی حساب ايله میدان ثبوته وضع ایتشدر .] شاید بعض
 کره بر بیوك آدمك دوره فعالیت دماغیه سی خیلی ایلرولمش برسنده ده اوزون
 اولور؛ یاخود ده شدتلی گورینورسه، بوده همه حال غایت قیصه اولان مثمریت عقلیه
 هنگامنده ادخار ایتش اولدیغنی افکاری نشر وتوسیع ایتسندن عبارت بولنور .
 ذاتاً شو نقطه بدیهیه دقت اولنماشمیدرکه، صنعتپرورلرده اختیارلق یوزگوسترنجه
 حالات میخانیکیه استعداد ايجاداصلیه تجاوز و غلبه ایدر . عالم لر، فاضلار عندنده
 (مسلک) فکر و آرزوسی آسوده بر تصوّر وملاحظه وواسع برنگاه ومشاهده
 استعدادندن آنلری محروم ایدر؟ حال بوکه غایت عمومی اولان بوعلامت روحیه
 غیرت قلبیه قانوننه مستنددر : اك قوتلی، اك شدتلی دماغلر ایچنده بیله
 محو و فنا یاب اولان شی، قوه غیرت ايجادیه اوله رق، ایشته بو قوت تعلیم وادمان
 عقلی یه تحوّل ایدر . بیوك فیلسوفلر دائماً کندی مسلکلرینك مجلوب ومنقادی
 قالورلر؛ چونکه بر بیوك نظریه احداث و ايجاد ایتدکن صگره آرتق بر دیگر
 غیرت ايجادیه قابلیتلی اولدیغندن بالجمله امور ومواد ی فکرلرینك آلیشقین
 بولندیغنی بو نظریهیه مستعرضاً تدقیق وترصد ایدرلر . فیلسوف بویله اولدیغنی بی
 صنعتکار، هنرور دخی بر طرز مخصوصك مطیع وفریفته سی اولور؛ چونکه مواد
 واشیایی بر صورت مخصوصده گوروب تصوّر ایتمگه .. یعنی افکارك، تصاویرك،
 خجانلر ك بر نوع مخصوص اوزره اشتراکات مختلفه سنی تلتی یه مألوف اوله رق،
 اعتیاد حسبیه بو اشتراکاتك آنك ایچون هیچ مزاحم ومتاعی موجب اولمی بیله

واقع دگلدر. آنلرکده فعالیت دماغیه لری عادتاً بالعموم فعالیتلرگی (بالذات وبالنفس) واقع اولمغه میل ایدر .

ممکن مرتبه آز چالشتمق حقننده کی میل عمومی

فکراً اڭ زیاده چالشقان اولانلر بیله « غیرت قلیله » دن عبارت بولنان قانون عمومی دن خارج قاله مازلر؛ بو قانون مناسبتیله انسان ممکن اولدیغی قدر کوچک، قلیل غیرت دماغیه بدل ایتک چاره سنی دائماً جست وجو ایدر؛ هله غیرت و مقدرت ایجادیه بی حد اصغری یه ارجاع ایلک اخص آمال انسان اولور . طبیعی درکه « غیرت قلیله » قانونی بو نوع مشغولیت و همته متعلق اوله رق، یوقسه تعلیم و ادمان عقلی ایله هیچ بر ارتباط و مناسبتی یوقدر . ایشته قانون مذکور بو شکل تحتنده تلقی اولنجه سرد ایدیلان اعتراضاتک جمله سنه رغماً تام و صحیح اوله رق، تاریخ ابنای بشرده مصادف انظار حکمت و عبرتی اولان احوال اختراع و ترقینک لدنیات عانده سنی ده ایضاح ایدیور گی گورونمکده در .

حیدر ظفر

تعريفات سيّد

اب :

کندی نوعندن اولمق اوزره نطفه سندن شخص آخر تولد ايليان حيوان .

(اب) لفظنك مدلولی حقایق اضافیه در . یعنی تصور و تعقلی دیگر بر حقیقتك دوشونلمسنه که بوراده ایندر ؛ محتاج اولان ماهیاتدن اوله رق ، کندیلرندن ابن و بنت تولد ایدن کافه مخلوقاته اطلاق اولنمسنه گوره مؤلفك تعریفی بو معنایه ملایم اولور . شو قدر که تعریفده (نطفه) قیدینك ذکر ی (ام) ك که نطفه دن خالیدر ، تعریفه دخولنی منع ایلر .

بعض علماجه (اب) دها خاص ، دها محدود اوله رق وجه آتی اوزره تعریف اولنمشدر : « نطفه سندن انسان آخر تولد ايليان انسان » .

بو ایکی تعریف آره سنده کی فرق ظاهر در : ايلك قوله گوره نطفه سندن ، فقط بر نوعدن اولمق اوزره شخص آخر تولد ايليان کافه انواع و افراده (اب) دینه بیلور ، قول ثانی یه گوره بو تعبیر نوع انسانه اختصاص ایلر .

(اب) لفظنك اصلی (ابو) تشبیه سی (ابوان - ابوین - ابان) در . ابوین - ابوان دیندیگی زمان (اب ايله ام) قصد اولنور . جمعی ابا ، ابون ، تصغیری آبی ، منسوبی ابوی در .

بر شیئك موجد و مصلحی ، سبب ظهوری اولان ذوات و اشخاصه دخی اب

اطلاق اولنور . حتى شرايع قديمه اربابی - مسبب الاسباب اولمق اعتباريله -
حق تعالى حضرتلرينه (اب) اطلاق ايدرلردی که، انجیلده روایت اولندیغنه نظراً
حضرت عیسی : (انطلق الی ابی وایکم) بیورمشلردر .

لکن مرور زمان ایله (اب) لفظنک بومعناي مجازيسي اونودیله رق کله عند -
الاطلاق حقیقته صرف اولنمغه باشلامشدر . بوکئا مبنی درکه (اب) لفظنک -
ولوکه صانع ، مربی اعتباريله اولسون - حق تعالى حضرتلرينه اطلاقي منع
اولنمشدر .

بین العرب (اب) عم معناسنهده استعمال ایدیلور . نصلکه (ام) ایله خاله
قصد اولنور : (ورفع ابویه علی العرش) قول جلیلنده اولدیغی گبی که (ابون)
ایله پدر وخاله قصد اولنمشدر . فقط (اب لفظی) مفرد اوله رق بو معناده نه
ایات الهیهده نه احادیثده وارد اولمشدر . قران کریمده جمع صیغه سیله وقرینه واضحه یه
مستند اوله رق تغلیب (تغلیبه مراجعت اولنه) طریقیله ذکر اولنمشدر .

قال الله تعالى حکایة عن بنی یعقوب :

« نعبد الله وَالله ابائک ابراهیم وَاسماعیل وَاسحق »

ایت جلیلهده (اباء) لفظ شریفی یعقوبک عمی اولان اسمعیلی دخی شاملدر .
والحاصل (اب) لفظی معلم وشیخه ، استاده وَهکذا افاضه و تربیه وساطت
ودالات ایلیان اشخاصده اطلاق اولنورکه ترکجهده (بابا) لفظنک نره لرده مستعمل
اولدیغی معلومدر .

نحو عربیده (اب) لفظنک اعرابی یعنی حرکه سی - یای متکلمه مضاف
ومصغر اولدیغی ومفرد بولندیغی زمان - حر و فله در . مثلاً رفغنده ابو ، نصبنده
ابا ، جرنده ابی دینلور . عادات عربدن اولمق اوزره اسامی مخصوصه ایله یاد
اولنلرینه مقابل اعلامه مضاف قلنان (اب) ایله تکنی ایتمگی دها خوش گوررلرکه
ابو بکر ، ابو خنیفه وَسائرہ بو قبیلدندر .

اباحه :

فاعلک دیله دیگی گبی اتیان فعل ایلمسنه (ایش ایلمسنه) اذن ورخصت . یعنی

بر فعلك اتیان و ترك جهتلى نظر شارعده مساوى بولمق ديمكدر كه نه ايشلئمامسنى منع ايله ايشلئمك جهتى قطعياً مطلوب ، نهده ايشلئمسنى منع ايله ايشلئمامك جهتى كذلك قطعياً مطلوب اولور .

اباحه - بر شى ايشلئمك و ايشلئمامك امرنده بزر مكلفينجه مساع و جواز اولمقدر كه حساب يسيردن بشقه نه ثواب، نه عذابى واردر . مثلاً - محافظه حياته مدارى اولان اكل و شرب جمله مزه فرض اولديغى گي تزييد قوت مقصديله اكل و شرب دخى مباحدر . لکن افساد صحت ايدجك يولده اكل حرامدر . ايفاي فرائضه مانع اوله جق و عيالک اعاشه و انفاقى تأمين ايچون انسانی کار و کسبدن آيقويه جق صورتهه تقليل اكل و شرب، يعنى رياضت دخى جائز دگدر . اغتدايه خدمت ايدن مواددن بشقه مثلاً تناول فوا كه ايسه تحت اباحه يه گير .

اباحه، بعضلرنجه حرامك و ديگر علماجه كراهتك ضدى عد اولنور . واقعا اباحه حلالده داخل و حلال اباحه نك فوقنده و اباحه حلالك تحت شمولنده در كه، هر مباح جائزدر دینلسنه مقابل هر جائز مباحدر دینله ماز . زیرا جواز حرمتك ، اباحهده كراهتك ضد و مقابليدر . و جواز منتفى اولدقده حرمت قائم اولديغى گي، اباحهده بالطبع منتفى اولور . و بونك انتفاسيله دخى كراهت تحقق ايلر . لکن كراهتك تحقيقيه جواز منتفى اولميه بيلور . شو سبيله كه جواز و كراهتك اجتماعجه جواز واردر . مثلاً - كوله نك و يا اعمى نك ادای صلوت ايچون امامتلرنده كراهت اولمله برابر جوازده واردر .

اباضيه :

عبدالله ابن اباض نام ذاته منسوب بر جماعتدر كه، مذهبلىرينه مخالف اولان اهل- قبله نك كفرينه قائلدر و آنلرجه مرتكب كيره اولانلر موحد غير مؤمن عد اولنورلر . شو سبيله كه اعمالى ايمانده داخل اعتبار ايدرلر . (يعنى ايمان يالئكز قلباً تصديق ولساناً اقراردن عبارت اولميه رق آنلرجه اعمال مفروضه نك اداسى دخى لازمدر) امام على ايله اكثر صحابه نى (العياذ بالله) تكفير ايلرلر .

بعض علمانك روايتهه گوره اباض، مروان بن محمد زماننده ظهور و خروج ايله

اهل سنت و جماعته از جمله بو مسئله لرده ودها بعض مسائلده مخالفت ايدرکه،
منسوبيني خوارجدن اوچنجي فرقه يي تشکيل ايلر . طائفه مرقومه فرق مخالفه نك
مناکحتي تجويز و ميراثلريني حلال گوررلر . بو علماجه بحر عمان سواحلي و مسقط ،
طائفه اباضيه نك بولنديغي ممالکدندر .

مشاهير مورخيندن امام ذهبينك قولنجه خوارج اباضيه يوز اللی اوچ سنه
هجريه سنده افریقیه يي [تونس] استیلا و عسکری پریشان ايله نایب منصورى قتل
ایتمش لردرکه، ريسلری ابو حاتم و ابو عاد و ابو قره نام اوچ شخص ایدی . امام
مشارالیهك اشبو روايتی طائفه مرقومه يي طرابلس غرب برابر دسندن عد ايدنلرک
قولنی تأييد ايلر .

ابتداء :

مصراع ثانينك جزؤ اولنه دينور . مثلاً : سکر دفعه (مفاعيلن) دن مرکب
اولان بر بيتك ايلك جزؤنه، يعنى برنجي (مفاعيلن) ه صدر ، ايکنجی و اوچنجی
مفاعيلن جزؤلرينه (حشو) دردنجی (مفاعيلن) جزؤنه عروض ، بشنجی
(مفاعيلن) جزؤنه که، ايکنجی مصراعك ايلك جزؤيدر (ابتداء) و آلتنجی
ويدنجی به کذلک حشو، سکرنجی (مفاعيلن) ه دخی ضرب دينور . بيت درت
دفعه (مفاعيلن) جزؤندن مرکب اولورسه که، او حالده طبيعتيله حشو بولنماز؛ ابتداء
اوچنجی جزؤی، تعبير ديگرله ينه مصراع ثانينك ايلك جزؤی اولمش اولور
(بولکلره مراجعت)

ثانياً نحويون عندنده (اسناد) سبيله يعنى بر نسبت ثبوتيه ويا سبيله ايقاعی
مقصديه اسمی عوامل لفظيه دن تجريد ايلکدن عبارتدر . (زيد منطلق) گي . بو
حيثيله اولان تجريد (زيد و منطلق) اسملرنده عامل اعتبار اولنورکه، بوايکی اسمدن
برنجيسنه مبتداً و مسنداليه و محدثاعنه، ايکنجيسنه خبر، حديث، مسند تسميه اولنور .
(مابعدی نسخه تاليه ده)

طالب فائق زاده فهمی

حزيرانك يگر منجى گونى

باربه - دو - ژونى سو قاغنده، يوكسك قاپوسى طاشدن بر آرمه ايله مجهز،
غایت حزين المنظر و غایت مهيب بر خانه ده بر سالون . صيق و اينجه اورمه لى پرده لرك
آرقه سنده ، اوجاغك ايجنده آز قورلى بر آتشك قيصه شعله لرى پونج علوى گي
رقصان اوليور . شيرين بر صورتده صولغون مائى يه بويالى گنیش ستيره لرك مستقيم
بوكلوملرى يوقارودن آشاغى يه ديوارلرى تفریش ايديور . صارى صامان رنگنده
ايك پرده لر قيولرله پنجره لرى گزليور . زمين دوشمه ايله همرنك ويك آهنگ
اولان بر (اوبوسون) قالمچسى آلتنده نهان طور يور . ايكى بيوك لامبه نك بوزلى
فانوسلرينه سرپوش اولان و ملايم و كلكون بر كاغذك نيم شفاف التوا آتندن تشكل
ايدن بر سپر ضيادن پنجه بر ضيا ترشح ايدرك حار و خموش طوران سالونه طاتلى
بر آيدينلق دو كيور . سالونك اسكى شكلده اولان اثاثى - پنجه و مائى چيزكلى ، دمت
چيچكلرله آراسته - آچيق رنگلى قاشلر اورتيور .

اينجه آياقلىرى مينى مينى باقىر مسندلر اوستنه آلنان كوچك ماصه لر اوزرنده
مينالى شكر دانلر ، آلتون قوطيلر ، و نديك قدحلىرى ، گموش تلرله مظرورف بلور
شيشه لر ، اسكى چينى قيجانلر ، فغفور دن هيكلجكلر و الحاصل بهاسيله نفعى نسبت
قبول ايتيه جك بيك درلو لطيف و سهل الانكسار شيلر ، ذوق سليمه دلالت ايديه جك
بر پراكنده لكه ، يايلىش . « سهور » طوپراغندن معمول بر ساعت ، تر جيات

عاشقانه وضعنده، بر چوبان ايله - بر ايله عاشق دلفكاريني تبعيد وديگر ايله بر قوزينك قيويرجق توپلريني تلطيف ايدن - بر چوبان قزينك چهره خنداى گوستريور . اوجاغك اوستندهكى آينه نك ايكي طرفنده قوردلا باغريله مذهب چيوپلره تعليق اولنمش اوفاجق رسملر واركه صاحپلرى قيصة ، البسهسى ايشلهلى ، يلكلرى چيچكللى اركللر ايله غنجهفام دوداقلرى بر خال سياه ايله منقوط اولان يوكسك سرپوشلى قادين باشلريني ارانه ايدور . بونلر ك آراسنده كاه وبيكاه بر لوحه خياليه ، چورهسى صاقس چيچكلريله مدين بر آينه بيضى ، دقت و نزاكتله مصور بر قاره قلم رسم مصادف نگاه اوليور . اوزون ، بلورى صاقسيلر ايچنده قارطوپلرى - چارچولهلى درونندن كنديلرينه باقان ماركيلر گي - مغرورانه بياض باشلريني قالديريورلر . اوج آياقلى بر ماصه اوزرنده بر دمت شقايق طوريور ؛ شقايق ، لطيف اولديغى نسبتده سريع الزوال اولان ، دها دون انكشاف ايتديكى حالده بوگون حياتدن يورغونلق گوسترن چيچكلر !

سنبل وزرين قوقولرندن مركب بر عطر خفيف صالونك هواى ملايمى ايچنده طالغهلانيور . هيچ بر سس يوق ؛ آرتق عربهلر ك سامعه خراش گورولديسى تراموايلر ك بوغوق دودوكى كسيلىدى . آرتق قونتس مارغريت ك هر آقشام بوصالونده اسكى محبى بارون پالمى بلكديكى ساعت حلول ايتدى .

بارون ايله قونتس اللى سنهدنبرى طانيشورلر . پارسده خانهلىرى ، كويده شاتو- لرى يان يانه در . هنكام صباوتلرنده برلكده اوينارلر ايدى . هانگى گون ، هانگى ساعتده سويشمكه باشلاديلر ؟ مجهول ! .. بعض محبتلر واردركه مبدائى بولنه من ؛ بويله محبتلر ك على الاكثر منتهاسى ده يوقدر .... عاشق وعاشقه روحلرينك الكدرين گوشه سنده بو محبتك تخمنى بولمش ايديلر . آنلر خبردار اولمقسزىن بوتخم سودا نماياب اولمش وايكى گنج ، هنوز سومك نه اولديغنى بيلمه دن صاف قىلبرنده شكوفه غرام انكشاف ايلمش ايدى .

آنلر بو رؤیای ساده دلانه ایچنده مست سعادت ایکن بر حقیقت حیاتیه نك
نیجه مهینی آرالرینه آتیدی .

ایکی عالله بوزوشدیلر ؛ آرتق آنالر ، بابالر گوروشمز اولدیلر . بر چمنزاردن
کچنلر پای کرانلری آلتنده مزبول ورنجیده اولان حقیر چیچکلری دوشونمدکلری
گی ، آنلرده بودارغینلغك ایکی قلب معصومی داغدار ایده بیله جگنی دوشونمامش
ایدیلر . بو مباعده ایچنده زواللی چوجوقلر من غیر اختیار یکدیگرینه افشا ایتد .
کلری نامتناهی وناقابل تعریف بر شیدك خاطره معززه سنی محافظه ایدیورلر ایدی .
صگره ایکیسینی ده اولندیردیلر . او ، شوخ مشرب بر گنج قز ایله ازدواج
ایتدی ؛ بدبخت اولدی . اوته کی ده قمارباز ، حایلار ، حتی برازده بدمست بر قونته
زوجه اولدی ؛ حیاتی بر بارکران حکمنی آلدی .

شوخی مشرب قادین ایله بدمست قونت وفات ایتدی ؛ دارغینقلری ایکی عاشق
وعاشقه یی بر برندن آیران وهنوز باشلامش اولوب تظاهره قدر وارانمیان بر محبت
معصومانه یی قرق سنه اول کسر ایتك استیان آنالر ، بابالر دخی ارتحال ایله دیلر .
زوجه سز بارون ایله ، طول قونتس ، ایکیسینی ده چوجوقسز اولدیغی حالده ، برگون
بریرده یکدیگرینه مصادف اولدیلر .

آرادن بر ثلث عصردن زیاده زمان کچمش اولدیغی حالده ایکیسینی ده بر برینی بر
گون اول ترک ایتمش گی طاورانیدیلر ؛ زیرا هر ایکیسینك صاحبلرینه ده آقلا
دوشورن زمان ، قیلرینده کی خزانه محبته ایصال دست تغیر ایده مامش ایدی .
هر ایکیسینی ده یکدیگرینی - بر کتاب ایچنده اونودیلوب ده بر لطف تقدیر اولوق
اوزره طراوتی محافظه ایدن بر چیچك گی - صباوتلرینده کی قدر صاف ، او قدر
تازه گوردیلر .

ایلك نظرده ، ایلك دقیقه ده یکدیگرینه صورت قطعیه وکامله ده تملك ایتدیلر .
تصادفك بر برندن آیردیغی بو ایکی روحك سوق طبیعی ایکی مقناطیسی بر برینه
ربط ایدن جاذبه گی آنلری تکرار برلشدیردی . هر کیجه یمکدن صگره عین ساعتده
بارون قونتسك خانه سنه گلوردی . هر کیجه حوادث روزمره اوزرینه گوریشورلر

ويكديگرينه اوگون يابدقلىرىنى، گوردكلىرىنى، سويله دكلىرىنى، دوشوندىكلىرىنى حكايه ايدرلر ايدى . متناوباً الك هوائى شيلردن الك صميمى مصاحبهلره گيررلر ايدى .
قونتس اوقويه جنى بر كتاب، يازه جنى بر مکتوب، انتخاب ايدى جكى بر قماش
حقنده بارونك رأينه مراجعت ايدردي . زيرا ايكي دوست آراسنده بيله قادينك
ميل اطاعت وبيقراريسى ظاهر اولور .

بو صورتلرله آرالرنده اوقدر عميق برموتدت ومناسبت پيدا اولمش ايدى كه،
مصاحبه ايچون الفاظه احتياجدن مستغنى گي قالمش ايديلر . آرالرنده زمان زمان
حاصل اولان سكوت اثناسنده برى ديگرينك نه دوشونديگنى صورمق ايچون
بر نظر بسيط مبادله سنى كافي گوررلر ايدى . بو جهته بويله گاه وبيگاه اوزايوب
گيدن سكوتلر ك هنگام تماريسنده روحلرينك مكالمه ابكمانه سى منقطع اولمز ايدى .
فقير چوجقلىر ايچون قونتس يوگدن قابا گوگوسلىكلر اورمكله مشغول اولديغى
صروده بارون غزتهلره گوز گزديره رك ختام مطالعه سنده بر قاچ سوزله غزتهلر ك
محتوياتى قونتسه آكلادير ايدى . حتى بعض كيجهلر برلكده بر طاوله اوينادقلىرى
بيله واقع اولور ايدى .

نصف الليل حلول ايدنجه ايرتسى آقشامه قدر وداعلاشهرق ايرتسى آقشام ينه
بر كيجه اولكى مشغله لرىنى تكارار ايدرلر ايدى . هر كيجه متساوياً بومشاغل لايتغيرله
گذار ايدن يك آهناك ساعتلر آنلره پك شيرين وروحناواز گليور ايدى .
او ساعتلر ك مترافق اولديغى اذواق صميميه بر عادت حكمنى آلمش ايكن بو عادتك
هر كيجه تكاررنده كى حلاوته طويه ميورلر ايدى .

صولغون مائى يه بويالى گنیش ستيره لرله پيراسته اولان و برينه منتظر گي
گورينان منور صالونك قاپولرندن برى آچيلوب قونتس مارغريت گوروندى .
قونتس گنجميدر، دگليدر ؟.... جهه سنده، شقاقلرنده، يناقلرنده هيچ بر
بروشقلىق يوق؛ يالگز دست سنين گوزل سياه صاچلرينه بر قاچ گموش تل

قائمش؛ مع مافیه شو ساده حالنده روحفریب بر لطافت وار . مروتسنر زمانك
اجرایه باشلادیغی تخریباتی پودرا ایله تهوینه چالیشهرق بو سفیدی مغفل آلتنده
جوانانه تبسم ایدن چهرهسی - بر جلوه طبیعت اولمق اوزره اوستنه بر قاچ پارچه
قاردوشن - بر مایس کلی گبی انکشاف ایدیور . هر آقشامکی گبی یوقارودن
آشاغییه بیاضلر کینمش؛ زیرا گله جك اولان ذاتك بالترجیح سودیگی رنك بودر .
اویملی چارچیوهلر ایچنده دیوارلره معلق اولان ماداملر ، موسیولر قونتسی معاینه
ایدرك بر مارکیزك دعوتنه اجابت ایده بیله جك قدر گوزل کینمش اولدیغی اعتراف
ایدركی گورینیورلر . قونتس صالونده هر شیئك یرلی یرنده اولوب اولمدیغنه
باقیور . غزته هر وقتکی یرنده ؛ طاوله اویون ماصهسی اوزرنده کشاده ؛ عزیز
مسافرك او طوره جنی قولتوق صندالیهسی اوکننده باصاماق اسکملهسی طور یور ؛
زیرا کله جك اولان محترم آدم روماتیزمان شدتله مضطرب اولدیغندن هر دفعهده
آریجه بیان اعتذار ایدرك او باصاماق اسکملهسی اوزرینه آیاغی اوزادیر .
هر شیئك یرلی یرنده اولدیغی آ گلا دقندن صگره برالنده کی دیونی چیقاروب
غایت بیاض ، غایت یموشاق بر گوزل ال گوستردی که بوالی براز صگره بارون
بوس ایده جکدر . قونتس بر صندالیهیه او طوروب بکلمکه باشلادی .
برایکی دقیقه صگره تام ساعت آفرانغه طقوز بچی چالارکن بارون پالم
سالونه داخل اولدی . بارون تمیز ، ظریف ، گوزل بر اختیار جق در . بارونك
خفیجه طالغالی اولان صاچلری ده لجه سنك صاچلری طرزنده آغارمش اولوب
بر ایپک یوماغی گبی نظره خوش گلیور . صاقالی ، بیغی کال دقتله تراشیده
اولوب یوزنده آنجق چهره سنك بردلیقانی وجهی اولدیغی آ گلا ده جق قدر
بروشقلر وار . اسکی زمان مودهسی طرزنده قطیفه یاقه سنك آشاغیسی دوگمهلی
اولان ائوابی ده کندیسنه نه قدر یاقشمش ! باجاغنی بللی بلورسنر سورو کلیور ؛ آلتون
باشلی باستوننه خفیجه طایانیور . قونتسك بر نظر مشفقانه و بر وضع اصیلانه ایله
کندیسنه اوزاتدیغی گوزل الی بوس ایله مک اوزره دوداغنه قدر رفع ایتدیکی زمان
نه قدر احترام فرمودانه بر حال آلدی .

ایشته آرتق هر آقشامکی یرلرینه ، قارشو قارشویه او طوره رق بر شیوه
توقیرکارانه و بر طاقم الفاظ منتخبه ایله مصاحبهیه باشلادیلر . بارون اوگون بر رسم
مشهر عمومیسنه کیتمش اوله رق ، گوردیکی لوحه لرك حقایق پرستانه مصوّر اولدیغنی
و بو لوحه لرده کی الوان ناخفته و خطوط خشینه نك باصره عفت جویانه سنی جریحه دار
ایلدیکنی و قونتس ده ، موده حکمنی آلان و ولوله لی آلقشله مظهر اولان روما -
نلردن برینی او قومق استدیگنی و فقط ایلك صحیفه لرده گوردیکی غلظت افاده دن
طولایی معده سی بولانوب مطالعه ده دوام ایده مدیگنی حکایه ایتدی .

صنایع و ادبیات حاضره یی تدقیق نتیجه سی اولق اوزره فکر لرینه عارض اولان
شائبه معصومیت شکنانه یی دفع ایله مک قصدیله هر ایکسی ده کندیلرینه احاطه ایدن
مذین صالونه بر نظر مغمومانه کزدیردیلر . بارون غزته سنی ، قونتس ده ال ایشی
سپتنی آچدی . صالونه عمیق بر سکوت مستولی اولدی ؛ یالکز ساعتک ضربات
منتظمی مسموع اولیور . صاقسیلری ایچنده شقایق لر بتون بتون یورغون بر حال
آله رق همان همان بالکلیه قوقوسنر اولان معصوم روح لرینی - مظفرانه صالونک
هوای حارینه استیعاب ایدن - سنبل وزرین رایحه لرینه مزج ایدیورلر . یارم
باغین بر حاله گلن قار طوپلری آرتق یووارلق باشلرینی وقورانه رفع ایده ییلک
اقتدارندن محروم اوله رق ، بر آغاجک یپراقلری آراسنده آویخته قالان بیوک بر
کتله برف گبی آماده سقوط گورینیورلر .

بارون بردنبره باشنی قالدیره رق دیدی که :

— ها ! ای عقله کلدی . یگننگزک یوم ازدواجی قرار کیر اولدیمی ؟

— اوت ، حزيرانك یگر میسنه .

بارون غریب بر سسله تکرار صوردی که :

— حزيرانك یگر میسنه می ؟

قونتس ایچنی چکه رک :

— اوت حزيرانك یگر میسنه !

دیدی .

بارون غزته سنی دیزلری اوزرینه قویدی . قونتس النده کی اوزون اورکی
ایکنه لرنی براقدی . بارون صورتی که :

— نه اولیورسگز ، قونتس ؟

— یا سز نه اولیورسگز ، بارون ؟

— بنی ؟ هیچ ! ... خاطریه برشی کلدی ده ...

— قرار کیر اولان یوم ازدواج مناسبتیه می ؟ ... باقکز ، نه تحف شی ! ...

بومناسبتله بنم ده خاطریه برشی کلدی ! ..

— نصل ؟ سز کده خاطر گزه برشی کلدی ؟

— اوت ، قرق بش سنه اول حزیرانک یگر منجی گونی تنه اجه بیوک

اورمانده اجرا ایلدی گمز تفرج خاطریه کلدی .... اوزمان پک گنج ایدک ، دکلی ؟

بارون پالمدا اوطوردیغی قولتوق صندالیه سنده صاللانمغه باشلادی ؛ ساقه

اضطراب ایله باصاماق اسکمله سنه اوزاتمش اولدیغی آیاغنی طویلادی . دیدی که :

— نصل ، عزیزم ، سز بوتفرجی حالا اونو تمدیگزمی ؟ بن ایسه ظن

ایدیوردم که او ، یالکز بنم خاطریمده قالمشدر .

— خیر ! دوستم ، اونو تدم . حتی هر سنه حزیرانک یگر منجی گونی حلول

ایدیغجه خیالاً او تفرجی تکرار ایدرم . بوتفرجی عالله لریمز بوزوشمه دن بر قاج

گون اول اجرا ایتمش ایدک . خاطر گزده میدر ، اوگون هوا نه قدر گوزل ایدی ؟

— آه ، البته خاطر مده ! .. هرشی خاطر مده ... سز بیاضلر کیمش ایدیگمز ؛

باشگزده قوجه بر کلنجک دمتی ایله مزین بر حصر شایقه وار ایدی ...

— پک طوغری .. آمان نه حافظه ! .. بن هنوز اون بش یاشنه باصمش

ایدم ؛ سز اون طقوز یاشنده ایدیگمز ... اورمانک وادی یه منتهی اولان طار یولنی

اختیار ایتمش ایدک . صاغه دونه رک وادی بی کچدک : بغدادی تارلالرنده نه قدر مانی

مینهلر واردی ! ... بر آراق بر بیوک آغاجک آلتنده بر خندق کنارینه اوطو-

ردق ... طویلادی گمز چیچکلردن بن دمتلر یاییوردم ؛ سز بگا یاردم ایتک استیور

ايدىگىز . اما بردرلو بجره ميوردىگىز !... خاطر گزه گليورمى ؟ سز كلنجكلر ،
 پاپتيلهر ، مينه لردن اوچ رنكللى بر اوركى ياپه رق شاپقه مه طامق استيورديگىز .
 بارون ايله قونتس ياد شباب ايله مشغول اولدقلىرى ائناده گوزلى اوگنه دها
 مغموم ، دها مشفقانه برشى كلدى . بولندقلىرى وقتى ، ساعتى ، موقعى اونوتديلر .
 نظر خياللارنده ديوارلر ايندى ؛ بجره لر آچيلدى ؛ گلخند ضيا ايله طرازيده ،
 نامتناهى سنبلات متموجه ايله مفروش بر صحراى فسيح و شمس آباد گوزلى اوگنه
 كلدى ؛ بر نضه دلکشای بهار سالونه استيعاب ايدهرک آنزه حيات ويرر وحياتدن
 قيمتدار اولمق اوزره بر ثانيه ايچون آنلرى عهد جوانى يه اعاده ايدر گي اولدى .
 نظر كاهلارنده آچيلان بوسراب حلاوتمودك تمديد كشايشى ايچون بارون ايله قونتس
 حافظه لر ينك الك درين كوشه لر ينى آراشديره رق او يوم تفرجك الك خرده تفصيلنى
 بولمغه چاليشيورلردى .

بارون ديدى كه :

— در خاطر ايدورميسگىز ، اورمانه كيرر كيرمنز مدهش بر فورطنه يه

طوتلش ايدك ؟

— هيچ در خاطر ايتمز اولورمى يم ؟ ... حتى ياغموردن قورتيلق ايچون بر

اودونجى كلبه سنه التجايه مجبور اولمش ايدك ؛ حتى كلبه دن چيقديغىز زمان قاپونك
 اوگنده كنش بر دره تشكل ايتديگنى گوردىگمزدن سز هم بنم قونديره لرمى
 ايصالنمدهن محافظه ايتك ، همده بلگىزك اينجهلكى بازوگىزك قوتنه مانع اولمديغنى
 گوسترمك ايچون بنى قوجاغىزه آلدىگىز .... نصل ، دوستم ، شو قوتگىزى
 گوسترمك استديگىز حقه ندهكى زهايم طوغرى دگلى ؟ ... يوقسه آلدانمشمى
 ايدم ، عزيزم ؟ شمدي آرتق هر شئى اعتراف ايده بيلورسگىز ....

— آه ، عزيزم ، هر شئى اعتراف ايتك اقتضا ايله ديكى حالده ، بيلىگىز كه ..

بارون آغزندن چيقه جق الفاظدن اوركش گي بردنبره توقف ايتدى .
 بو قدر زماندنبرى محافظه ايله ديكى سرّ معززى افشا ايتك استيوردى . براعتراف
 عاشقانه نك مقدمه سنى حس ايدن بر گنج قز گي ، آق صاچلى قونتس قيزاره رق

گوزلرینی اوکنه اادی . کوكسى هيجان و حجان ايله مالامال اولدینی حالدہ
صوردی که :

— سوزگزی نیچون کسدیگز ؟ ... یوقسه خاطرگزه گلیورمی ؟

بوسـؤال اوزرینه بارون بتون جرأتی طولایهرق بر آن اهتزازلی برسسه
دیدى که :

— مادام که هرشیئی اعتراف ایتکلگمی آرزو ایدیورسکز ، عزیزم ، او حالدہ
بیلدیز که سزی قوجاغمه آلیشم بوتینلرگزی ایصلانمهدن محافظه ایتک ویا سزه
قوتمی گوسترمک ایچون اولمایوب آنجق خیالگزه مشحون اولان قلبم اوزرینه
بر آز وجودگزی باصدیرمق ایچون ایدی .

قوتس ایکی ایله یوزینی قاپایهرق دیدی که :

— آه ، بارون ، اوزمان بنمده سزی نه قدر سودیگمی بیلش اولسه ایدیگز ! ..
بارون ایله قونتسک شمدی گوزلری اوکنه گلن منظره ، کلخند ضیا ایله
طرازیده ونامتتاهی سنبلات متموجه ایله مفروش بر صحرای فسیح وشمس آباد
اولمایوب آلام تحسر و اوجاع اشتیاق ایچنده کچوردکلری عمر غم آکینک خیال
حزن آور ودخراشی ایدی . بومنظره مؤلمده یانندن کچرک دردست ایده مدکلری
سعادتى ، او مشجرده اولدینی گبی دست بر دست مودت اولهرق کچه بیله جکلری
وادی حیاتدن محبتسز بر ازدواج ایله مربوط اولدقلری ایکی شخص آخرک رفاقتنده
مرور ایله دکلرینی گوریورلر ایدی .

هیج برشی سویله مکسزین ، محزون محزون ، بر اوزون نظر مبادله ایله دیلر .
اک طاتلی سرزنشله له مالی اولان بونظر : « بگا قلبگزی اوزمان نیچون افشا
ایتمدیگز ؟ ... آه ، بن بونلری بیلش اولسه ایدم ، نه قدر مسعود اولوردق ! .. »
دیگ ایسته یوردی .

ایکیسنکده بردنبره گوزلری صولانهرق بیوک بر طامله گوز یاشی یناقلرندن
آشاغی یووارلاندى .

بو آراق ، « سهور » طوپراغندن معمول اولهرق اوزرنده بر چوبانک بر چوبان

قزینه مافی البال عاشقانه سنی عرض ایله دیکی ، ساعت نصف الیلی چالدى . بر طور ظریفانه ایله بارون ، یاقه سنك آستارنده پارلايان قطره سرشكك شائبه رطیبه سنی سیلدى ؛ قونتس ، اینجه کتن مندیلى گوزلرینك حمرد آلود قویروغنه کزدیردی . ایکسی ده آیاغه قالدیلر .

— بونسوار ، عزیزم مارغریت ! .. یارین آقشام ینه گوریشیرز !

— بونسوار ، عزیزم پالمه ! .. یارین آقشام ینه گوریشیرز !

آیرلمدن اول بر کره ده باقشدیلر . بارونك سویله مکه جسارت ایده میه جکی برشیئی قونتس محبتك گوزلرندن آکلادی ؛ تبسم ایدرک معتادلری وجهله بارونه النی اوزاته جق یرده پک بسیط ، پک طبیعی ، پک اصیلانه برطور ایله آلتی اوزاتدی . بارونده ، ایلك و صوڪ دفعه اولمق اوزره ، بر برادرگی عقیفانه و مشفقانه بر صورتده ، اوجبین صافه بر تانیه جک دوداقلرینی طوقوندیردی .

جناب شهاب الدین

اسلامده تاريخ علوم رياضيه

[مابعد عن جزؤ ۵۶]

واقعا [عضد الدوله] نك وفاتنده [سنه هجريه : ۳۷۲] يرينه قائم اولان اوغلي [صمام الدوله] زماننده ارباب معارف براز رغبت و حمايتدن دورطوتلديغندن، بالطبع طاغلمغه باشلامش ايسهده ملك مشار اليهك برادري [شرف الدوله] نك بغداده وصولي [سنه هجريه : ۳۷۷] بونك اوگني المشر .

في الحقيقه ملك [شرف الدوله]، علوم رياضيه وازجه علم هيئتك محب و حاميسي بر ذات اولمغه، عهد مأمونده اولديغي گي رصدات اجراسني آرزو ايتديگندن بغدادده بر رصدخانه تنظيم وانشاسني امر ايله بو ايشه [ابوسهل ويجن بن وستم الكوهي] مأمور ايتمش ايدى .

ايشته [ابوسهل ويجن] بغدادده « دار الملك » ك باغچهسنك بر گوشهسنده بر رصدخانه بنا و [ابو حامد الصاغاني] گي آلات رصديه اعمالنده زمانك حقيقه و حيدى اولان ذوات معرفتيه آلات لازمهني تدارك وانشا ايتمگله ۳۷۸ سنه هجريه [۹۸۸ سنه ميلاديه] سنده رصداته مباشرت اولنمشر :

[شرف الدوله] اسيارات سبعة نك يگيدن تدقيق و تعيين حرکاتي ضمننده بغدادده بولنان مشاهير علمای هيئتي بو رصدخانهيه جلب و جمع ايلمشر كه، بونلرك اجرا ايلدكلري رصداتك الك مشهورلري ۳۷۸ سنه هجريه سي صفرينك يگر منجي [۹۸۸ سنه ميلاديه سي] حزينانك طقوزنجي [جمعه ايرتسي] گوني ضبط اولنان تحوّل - صيفي ايله، ينه سنه مرقومه جمادى الآخره سنك اوچنجي [۹۸۸ سنه ميلاديه سي]

ايولونك يگر منجي [صالى گونى داخل اولان اعتدال خريفي زماننده اجرا اولنان
رصداندر .

مذکور رصدخانهده ، بالاجتماع ، بو ايکي رصداتی ضبط واجرا ایدن ارباب
هيئت نتایج رصداتی حاوی بررده محضر قلمه آلهرق [شرف الدوله] به تقدیم
ایتمشدر . « تواریخ الحکما » صاحبی [حکیم زوزنی] نك بیاننه گوره بو محضرلری
امضا ایدنلر قاضی [ابوبکر بن صبر] ، قاضی [ابو الحسن الخوزی] ، [ابو اسحق
ابراهیم بن هلال] ، [ابو سعید الفضل بن بولس النصرانی الشیرازی] ، [ابو سهل
ویجن بن وستم الکوهی] ، [ابو الوفا محمد بن محمد الحاسب] ، [ابو حامد احمد بن
محمد الصاغانی الاضطرابی] ، [ابو الحسن محمد السامری] ، [ابو الحسن المغربي] نام
ذواتدن عبارتدر .

[ابوالوفا] که اصل اسمی محمد بن یحیی اسماعیل بن العباس البوزجانی در .
خراسانده ظهور ایله بغداده گلهرك اوراده اکمال تحصیل معرفت و اختیار اقامت
ایدن اعظمنددر . بوذات کندندن اول گلان رصدانك حرکات اجرام حقیقده
ترتیب ایلدکلری زیجلیرى تصحیح مقصدیله بغدادده اجرای رصدات ایلمش و نتایج
مستحصله سنی « الزیج الشامل » عنوانلی اثریله نشر ایتمشدر .
ابوالوفانك علم هیئته ایتمش اولدیغی خدماتك بری و بلکه برنجیسی حرکات
قرده بو گونکی گون مشهود اولان اختلافاتك او چنجیسینى کشف ایلمسیدر . واقعا
اوروپالیر بیننده « واریاسیون » [variation] نامیله متعارف بولنان بو اختلاف
ثالثك کشفی شرفنی غرب ریاضیوننك بعضلری دانیمارقهلی [تیمور براهه] به اسناد
ایلمکده الان دوام و اصرار ایتمکده ایسه لرده بونلرک بو اصرارلری گونشه قارشو
گوزلرینی یومهرق کیجه اولدیغنی ادعا ایدن سوسفطائیونك ادعالرینه مشاهددر .
[ابوالوفا] نك بو کشفنی ظلمات صحایفدن میدان حقیقته ایصال ایتمدیگندن
و علی الخصوص بو بابده معاصریننك مؤاخذاتنه گوگس ویردرک حتی بو یولده
استقبالنی بیله فدا ایلدیگندن طولای تاریخ علوم ، متشرق شهر متوفا [سدیلولو] یی
الی الابد لسان ستایشله یاد و تذکار ایده جکدر .

[ابوالوفا] بوکشفنی « کتاب لمجسطی » نامندہ کی اثرینہ درج ایٹمش ایسہدہ مع التأسف اثر مذکورک پارس کتبخانہ ملیسنده بولزان نسخہ ناقصہ سندن بشقہ بر نسخہ سنہ الان تصادف اولنہ مامشدر .

[ابوالوفا] راصد اولدینی درجہدہ و بلکہ آندن قات قات زیادہ بر ریاضی ماہر ایدی .

فی الحقیقہ [خوارزمی]، [دیوفنطس]، [ابویحیی البوردی] ننگ جبر کتابلرینی صورت مکملہدہ تفسیر ایتدیکی کی [دیوفنطس] ک سادہ جہ ذکر ایدیوردیگی قواعد حسابیہ وجبریہ بی براہین هندسیہ وساطتیہ اثبات و بوصورتلہ « الجبر والمقابلہ » نظریاتی اکیال ایلشدر .

ہلہ مثلثات مستویہ و کرویہ، « شکل الظل » نامنی و یردیکی « مماس » نظریاتی ادخال ایلہ فن مذکورہ جذاً احیا ایتشدر .

جیلر نظریاتنہ گنجیہ : واقعا مثلث کری قائم الزاویہدہ زوایای ثلثہ جیلرینک مقابل قوسلر ایلہ تناسبی دعوا ی مشہورہ سنک کشفی [امیر ابو نصر بن عراق] و [ابو محمود بن الحضرا الخجندی] ایلہ بینلرنده منازع فیہ بر مادہ ایسہدہ دعوا ی مذکورہ بی اکی اول تمیم و ہر نوع مثلثاتہ تطبیق ایدن مشارالیہ [ابوالوفا] اولدیغندہ شہہ یوقدر . محیط دائرہ ایلہ قطری بینندہ کی نسبتک حکیم شہیر [آر شید] اکی بیاناتنہ توفیقاً اوتہد نبری استعمال اولنان قیمتنی - کہ $\frac{1}{3}$ دن عبارت ایدی - حسابات فلکیہدہ کافی درجہدہ حقیقتہ مقارن گورم دیگندن نسبت مذکورہ بی دہا صحیح اولدرق تعیین ایچون ابوالوفا یکیدن بر اصول ایجادینہ و بووجہلہ π عددینک قیمتنی $\frac{1}{10000}$ رادہ لرنده بر خطای ناقص ایلہ تقدیرہ موفق اولمشدر .

[ابوالریحان البیرونی] . صاحب زیج [ہرون بن علی بن یحیی بن ابی منصور]، [کیا کوشیار الجلی]، [ابو محمود خان بن الحضرا الخجندی]، [ابوالقسم القصری]، [ابو علی ابن سینا] [امیر ابو نصر بن عراق] گبی مشاہیر حکمای ریاضیونده بو عصرده ظہور ایتشاردر .

غریبدرکہ بو صرہدہ ممالک اسلامیہ برچوق حادثات سیاسیہ جولا نکاہ

اولدینی حالدہ علوم و فنون ینہ ترقیدن گری قالمامشدی . چونکه بو حادثاتک قهرمانلری اولان جهانگیران هپ علم و عرفان محبی سروراندن عبارت ایدی . ایشته بوجمله دن اوله رق ۳۸۷ سنه هجریه سنده هندستان ایله خراسان آره سنده کائن [غزنه] شهرنده اعلان استقلال ایدهرک از زمان ظرفنده تکمیل خراسان و ماورالنهر و سیستان و هندستانی زیر ضبطنه کچیرمش اولان (سلطان محمود غزنوی) آوازہ صیت و شهرتی ایشتیگی [ابوالریحان البیرونی] گی بر حکیم ذوفنونی کندیسنه مشاور خاص اتخاذا ایلشدر .

[ابوالریحان محمود بن احمد البیرونی الخوارزمی] معارف شرقیه نك ارتقا و بالخاصه علوم ریاضیه و هیئیه نك اعتلاسنه خدمت ایدن مشاهیر حکمای اسلامیه دندر . آل سبکتکینک هندستانده اولان فتوحاتندن بالاستفاده قرق سنه قدر بوخاندان ایله برابر اقطار هندیه ده سیر و سیاحت ایتمش و بومیانده هند لسانی تحصیل ایدهرک هندیلری معارف اسلامیه دن بهره دار ایتدیگی گی معارف قدیمه هندیه دن عربله معلومات ویرمشدر .

مشارالیهک [سلطان مسعود بن محمود سبکتکین] نامنه یازمش اولدینی « قانون مسعودی » نامنده کی اثری علم هیئت و ریاضیاتده کی اقتدار و استطاعتنه برشاهددر . هله جغرافیای ریاضیه ایتمش اولدینی خدماتی ناقابل تعریفدر . مشاهیر جغرافیون و مورخین اسلامیه دن [ابوالفدا] نك « تقویم البلدان » نامنده کی اثرنده گورلدیگی اوزره [ابوالریحان] کچدیگی مواقعک برر برر طول و عرضی تعیین ایله ممالک اسلامیه خریطه سنی اکمال ایلشدر .

حسابات مثلثاتیه ده نصف قطر دأره بی ۱ عددیله ارانه ایدهرک تکرار محیط دأره نك بوگا نظراً قیمتی کندینه مخصوص بر اصول ایله تعیین ایدن و بوقیمتی اک اول ارقام هندیه اعانه سیله افاده ایلیان و مثلث قائم الزاویه لرده زاویه جیبیلرینک مقابل صلغلر ایله تناسبی ، دعوا ی مشهوره سنی کشف و انحطاط افق طریقیه نصف النهار ارضک طولانی تقدیر ایدن مشار الیهدر .

خراسانده ۲۸۹ سنه هجریه سنندن اعتباراً بر عصر مستقلاً اجرای حکومت

ایدن [آل سامان] ، خلفای عباسیه به امتثالاً مقر حکومت اتخاذا ایلدکلی
 [بخارا] شهرینی بردارالعرفان حالنه قویمشردی که، بو دارالعرفانده یتیشان برچوق
 مشاهیر حکما میاننده بالخاصه « شیخ الرئیس » عنواننه مظهر اولان [ابو علی حسین
 بن عبدالله بن سینا] بحق عصرینک وحیدی اولمشدر .

هنوز یگرمی یاشنده برطیب حاذق اولان بوذات، ملوک سامانیهدن [نوح بن
 نصر سامانی] پی تداویسی سایه‌سنده ملوک مشارالیه‌مک کتابخانه خصوصیسنه داخل
 اولمشدر .

[ابن سینا] پی [ابن سینا] ایدن برنجیسی فرط ذکاسی ایسه ایکنجیسی ده
 بو کتابخانه‌ده کی مطالعاتی در .

[کوشیار] حکیم - که اوروپا مورخین ریاضیونی عندنده یالکز مجسطی پی
 اختصار ایتمش اولمغله معروفدر . اسلافی اولان رصادان کرامک زیجلرینی تصحیح
 ضمنده بالذات رصدات اجرا ایتمش و اخلافنه « زیج جامع » و « زیج بالغ »
 نامرله ایکی مکمل زیج براقشدر .

بوندن صکره دولت عباسیه بر چوق تحولات سیاسییه دوچار اوله‌رق علوم
 وفنونی مقدملری گبی حمایه‌یه مقتدر اوله‌مدیغندن، معارف اسلامیه‌نک شو دوره -
 ترقیسی آرتق انحطاطه باشلامشدر .

واقعا ظهور ایدن طوائف ملوکدن اکثریسی واز جمله [آل سبکتکین] حکما
 و علمایی حمایتدن گبرو طور مامشدر ایسه‌ده تحصیل ونشر معارف بالطبع آسوده
 زمانلرده اولدیغی گبی متین دواملی اوله‌می‌جغندن، حالاً دگل ایسه‌ده استقبالاً
 تدنی‌یه سبب اولمقدن قورتیله مامشدردر .

بو هنگامده جانب شرقده طلوعه حاضرلن ان و بالآخره اشعه حیرتفزاسیله
 جهان مدنیتی بر مدّت تتویر ایلان بر آفتاب دولتک، تأثیر ابتداییسی ده بو انحطاطی
 تسریعه یاردم ایلمشدر :

تاریخ هجرتک ۳۶۸ سنه‌سنه طوغری، ملک تارتار اولان [بیغوا] خانک وزیر
 زاده‌سی اسلچوقا ، خانک تیغ وشدتندن تخلص گریبان مقصدیله بعض عشاری

بالاستصحاب ديار اسلامه هجرت و قبول دين مابين ايله دولت سامانيه به دخالت ايتمش ایدی .

واقعا [سلچوق] ك و فائنده عشيرت خلقی قسماً مملكتلرينه عودت ايتمشلر ايسه ده اول زمان تاتار خانى اولان [بغرا] خان بونلره اولمدق حقارتى روا گوردیگندن، چاروناچار ينه سمت بخارايه عزيمت ايتمشلر ایدی .

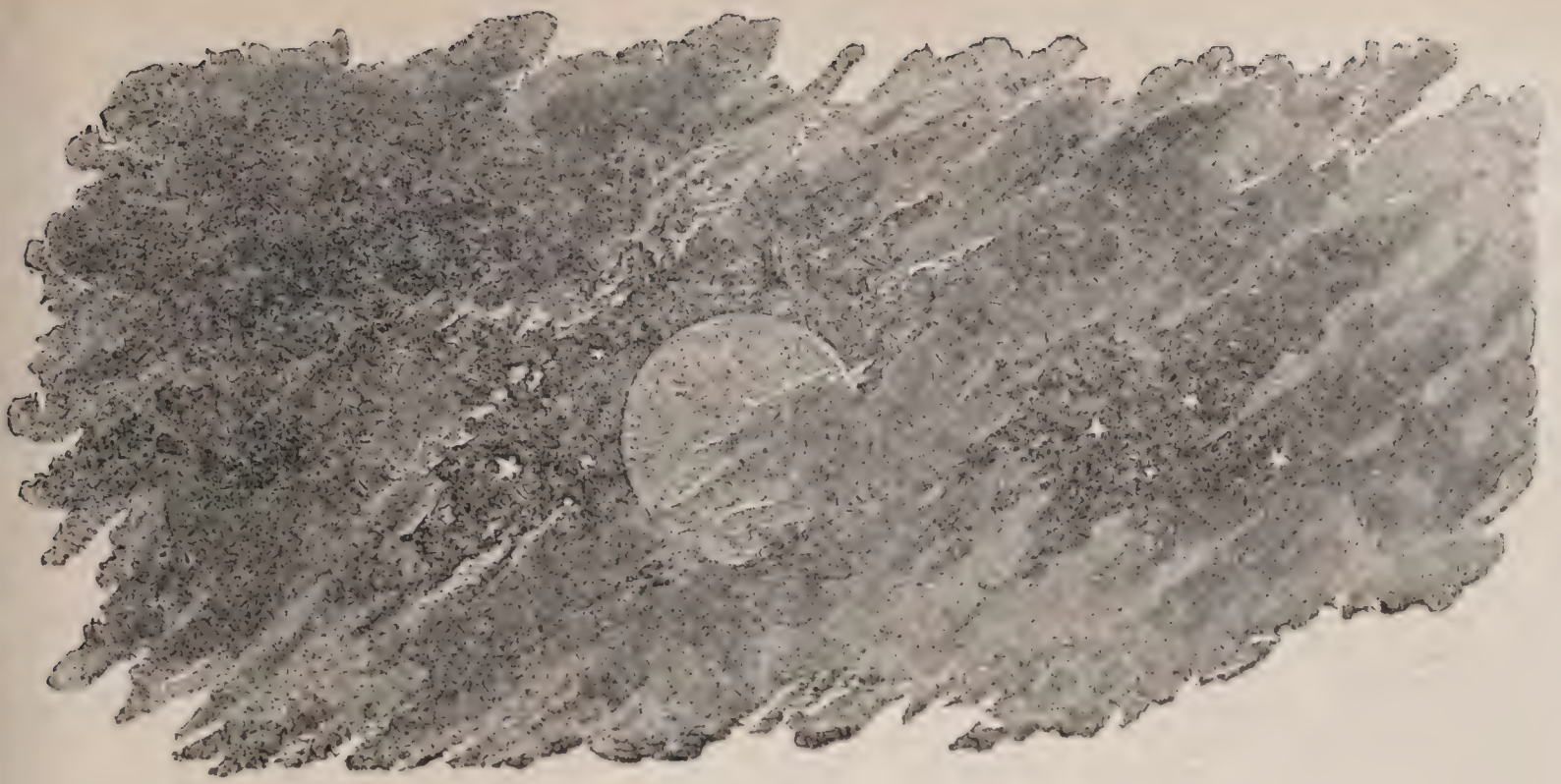
مؤخرأ [سلطان محمود غزنوى] نك بخارايى ضبط ايله سلچوقيانى ماورالنهره ابعاد ايتمشى [سلچوق] ك اولاد و اخفادى آرهنده بر حس انتقام اويانديرمشدر . ايشته بو حس انتقام سابقه سيله در كه [سلچوق] ك خفیدی اولان [طغرل] بك [مرو] جوارنده تحشده [سلطان مسعود غزنوى] يى بر صورت غير مترقبه ده مهزم ايتمش اولمسيه ۴۲۹ سنه هجریه سنده [نيشابور] ده نامه خطبه او قوده رق اعلان استقلال و تأسيس بنیان حكومت ايتمشدر .

بو صورتله تأسيس ایدن دولت سلجوقيه آز زمانده بتون خراسان، جرجان طبرستان، گرمانى ضبطه كچيردیگى گي ۳۴۳ سنه هجریه سنده [آل بويه] نك عراق عجم و ۴۴۷ سنه سنده عراق عرب امارته ده خاتمه چكمشدر كه، بو تاريخدن اعتبارأ آرتق بغداد دارالفنونى اسكى شعشعهنى محافظه ایده مامشدر .

مع مافیه بغداد و حواليسنده علوم رياضيه و هيئيه منتسبى اصلا اكسك اولمامشدر . آنجق بو عصرده ظهور ایدن مشاهيرك اكثر آثارى بالآخره ظهوره گلان طوفان بلادن قورتيله رق محو اولوب گيتدیگندن كندیلرينه دائر حقيقى بر معلوماته دسترس اولنه مامقده در .

بناءً عليه تاريخ علوم، الات فلكيه اعمال و استعمالنده زماننده نفرد ایدن [فتح بن نجبه الاصطربلابى]، كتاب الاصولك مقاله عاشره سنى شرح ایدن [ابو جعفر محمد بن حسن الخازق] گي برقاچ ذواتدن ماعداسنى ضبط ایده مامشدر . [مابعدى نسخه تاليه ده]

صالح ذكى

کائنات ایچنده بر سیاحت مخیله

[مابعد عن جزء ۵۶]

«««»»» باب ثالث «««»»»

شمسه عزیمت

شمسه طوغری یول آلیورز . ارض و قمری گپرومزده براقداق . ارض، بر
اویون طویپی گپی، قمر ایسه اویون طوپنک اطرافنده دوران ایدر بر مرجک دانهسی .
ایکیسیده متحرک . وایکیسیده یوز یگر میلیون میلدن عبارت اوله رق حول .
شمسه بر دایره چویر یورلر . ارض - بونی تأمین ایده بیلورز که - حقیقه غیور
بولنیور . هرتانیه ظرفنده درت میلدن زیاده مسافه قطع ایدیور که ، بو حسابجه
بر لوقوموتیف سرعتک ایکی بییک مثلی بر سرعتله گیدیور . برابر قوشمغه
مجبور اولان قمر ایسه دها زیاده طبانه قوت ویرمگه مجبور اولیور . کندوسی
شمس اطرافنده کی دورانی اجرا ایلدیگی عین زمانده، ارض اطرافنده دخی
دورانه مجبور اولدیغندن ، بالضروره بر دایره اوزرنده بر طاقم انحرافات قوسیه

اجرا ایدیور؛ و بوندن طولایی درکه کندوسی گاه ارضك اوڭ و گاه آرقه طرفنده بولنیور. بو حرکات نه قدر سریع ایسه، دخی ینه الکتریق ایله ضیانك حرکاتلری نسبتنده لاشی حکمنده در. اگر محرك ارض امتدادنجه بر تلغراف خطی تمیدی ممکن اولمش اولسه، شمندوفر قطارلرنده اولدیغی وجهله ارضك هانگی موقعنه واره جغنی اولدن اخبار ایتمك ممکن اولور. ارضك بر سنه طرفنده قطع ایتمگه مجبور بولندیغی دائره یی طولاشمق ایچون بر تلغرافنامه بر ساعتدن زیاده وقته محتاج اولمز ایدی.

آرتق ارضدن ایجه اوزاقلاشدق. اطرافنزه باقدیغمز حالده نه قدر کلیتلی بر مقدار اجرام سماویه نك اوگمز، آرقه مز و یانلر مزدن بر سرعت خارقه ایله طیران ایدوب ینه نهان اولدقلرینی مشاهده ایدرك متحیر اولیورز.

بونلر بر طاقم اجرام سماویه سوریلری درکه، بعضیلری وقت بوقت کره ارضك یولی اوگنه چیقار و کره ارضك کندیلرینه بر مقاومت عرض ایدن هوا طبقه سنه تصادف و تماسلرنده احجار سماویه اوله رق ارضه دوشرلر. گورندیگنه نظراً بو اجرام سماویه جمعیتی منفرد اولیوب، یكدیگرینی تعقیب ایتمك و بر حلقه تشکیل ایتمك اوزره بر چوق منفرد و کوچك بر طاقم اجرام سماویه درکه، مقدار نامتناهی حالنده اوله رق شمس اطرافنده کی وظیفه دورانلرینی لاینتقطع ایفا ایدرلر.

لکن بو جزئیات یاننده وقت ضایع ایتمیلم. چونکه باقکمز! ایشته یولمزك اوگنه اولطیف صباح واقشام کوکی، یعنی [زهرة] گلیورکه بوسیاره شمس، ارضه نسبتاً بش میلیون میل قدر دهها یقین بولنمقده. واقعا کائنات ایچنדה جزئی بر شی - اولدیغندن شمس اطرافنده کی گزینتیسنی اجرا ایچون استعجاله مجبور بولنور. بیلورزکه ریاضیوندن مشهور [نیوتون] کندوسنك بوسیاحتی ایکی یوز یگرمی درت گون طرفنده اکمال ایتمسی لازم گله جگنی حساب ایتمش ایدی. بوسیاره یه تقریب ایتدیگه قلمبزك حرارتی تزايد ایدیور. طبیعت جسمی، کره ارضك جسمنه هان معادل و کره سنك جسماتی دخی کره ارضك جسماتنه یقیندر. کره سنك سطحی بر هوا زارپله محاطدر. محوری اطرافنده کی دوراتی یگرمی اوچ ساعت طرفنده

اجرا ايدر . بو سياره اوزرنده جبال مختلفه موجود اولديغى گي ، اغلب احتمالاته گوره صولر و دگزلر دخى واردر . و بر سطحى اوزرينه چيقوبده بر جولان اجراسنه تشبث ايتسهك قوه جاذبه سنك كره ارض قوه جاذبه سنه هان معادل بولنديغى و بر حر كاتمزده نه زياده سهولت ونه ده زياده مشكلاته مصادف اولديغى آ گيلار ايدك ، شهبه يوق كه بو قومشو سياره كره ارضك ايو بر برادر و يا همشيره سيدر . فقط همشيره سى ديمك دها طوغريدر . چونكه سيارات سائره اسملى ار كك اسمى اولديغى حالده بوگنا قادين اسمى و يرلمشدر ، البته سببسنر دگل ، آندن بشقه يالگزر مقدارلى يوز اليدن زياده يه بالغ اولان و مريخ ايله مشتري آره سنده بولنان بر طاقم كوچك كوچك اجرام سماويه بو شرفه مظهر اولوب آنلر ك كائنات ايچنده اسمسنر طولاشماملرى ايچون يونانلىلر ك نه قدر الهلرى وار ايسه هپسنك اسملى آنهرق آنلره و يرلمكده در .

زهردنك ضياسى گوزى قماشديرر صورتده بيض اولهرق ، مريخك ضياسى قرمىزى ، مشتري نك صارى ، زخلك بوز اولوب ، اورانوس ايله نپتونك ضيالرى ايسه هان هيچ بر طبيعتى حاز دگلدلر . زهردنك ضياسى او قدر پارلاقدر كه ، قوتلى تله سقوپلر ايله رصد ايدن هيئت اربابنك ، آنك پارلاقلغنه قارشو گوزلرني قپامغه مجبور اولديغنه اصلا استغراب ايتيورز . حتى مشاهير هيئتشناساندىن مه دلر (Maedler) نام ذات بر قاچ سنه لر « زهردنك بوينوزلرني » تدقيق ايتمكله گوزلرني دوچار علت ايتمشدر .

نصل ؟ زهردنك بوينوزلرني وار ؟ كره ارضك بو برادر و يا همشيره سى غريب الخلقه بر شيمي ؟ - اصلا ! لکن ينه بوينوزلرني واردر . چونكه بو سياره تقريباً ارض ايله شمس آره سنده بولنديغى زمان كره سنك كوچك بر قسمى مضى بولنديغدى ، بزه هلال قمر شكلنده گورينور . ايسته ارباب هيئت بو هلالك ايكي اوجنه « زهردنك بوينوزلرني » نامنى و يردرك ، زهره اوزرنده كي طاغلق اراضى حسبيله بوينوزلرده حصوله گيلان تبدلاتدن اشبو سياره نك كندى محورى اطرافنده دور ايچون محتاج اولديغى وقتى تعيين و تحقيق ايتمگه چالشورلر .

مع مافیه زهره نك دها ایکی جهتدن ارضه ور جحانی تصدیق ایتکه مجبورز. هر نه قدر بو کیفیت زهره یه مخصوص بر فضیلت اولیوب، آنجق شمسه دها یقین بولنمسندن نشأت ایدر. هر خانه ده بیوک بر اهمیتی حاز اولان ضیا و حرارت مسلك شمسیده بام بشقه بر طرزده تقسیم ایدلمش اولمقله شمس یقیننده بولنان بر سیاره سطحنی کنديسنندن او مسافه دن بر مثلی دها بعد مسافه ده بولنان دیگر بر سیاره سطحنه نسبة درت مثلی زیاده تسخین و تنویر ایدر. اگر بر سیاره شمسدن مسافه مذکور نك اوج مثلی بر مسافه ده اولسه اوزمان اوسیاره بالاده ذکر ایدیلان سیاره یه نسبة طقوز کره (۳×۳) دها آز تسخین و تنویر ایدلمش اولور. ایشته بو حال تمامیه حساب اولنه بیله جکی گبی، تکمیل سیارات حقنده واقع اوله رق ایکی کره ایکی، درت ایدر گبی آشکاردر. زهره ایسه شمسدن اون بش میلیون میل بعد مسافه ده اولدیغندن، ارضه نسبة ایکی دفعه دها زیاده ضیادار و ایکی دفعه زیاده صیجاق اولدیغنی سهولته حساب واستخراج اولنه بیلور.

بناء علیه زهره یی زیارت ایتک استیان وار ایسه مذکور سیاره اوزرنده کی ضیانك بزم سماز اوزرنده ایکی گوش اولدیغنی وقت حصوله کله جك ضیا قدر اولدیغنی بیلیدر. ارضه گوشلی و بر آق بر گونده سواقده کتدیگمز اثناده بعضاً گوزلرمز قاشمقله المز ایله گوزلرمزی قیامغه مجبور اولدیغمز حالدیه بونك ایکی مثلی بر ضیایه تصادف ایتدیگمز وقت نه حاله دوچار اوله جغزی تصویر بیله ایدمیز. شوراسنیده خاطر دن چیقارمیه لم که انسانك حرارت غریزه سی تقریباً ارضك ممالک حارّسی حرارته معادل اوله رق، زهره اوزرنده بولنسی فرض ایدیلان انسانلرک ایکی قات بر حرارت غریزه یه مالک اولدقلرینی قبول ایدر ایسه ک اوحالده زهره ده بولنان انسانلر آلتمش درجه لک بر حرارت غریزه یی حاز بولنه. جقلرندن؛ بزه بیلان و قوربغه گبی حیوانات نصل صغوق قانلی گورینیورلر ایسه بزه آنلره او یله گورینور ایدک.

سیاحت مخیله مز اثناسنده زهره یی بر گره زیارت ایتکی هر نه قدر زیاده سیله آرزو ایدیور ایسه کده، بالاده مشروح احوال خاطر مزه کلدکجه بوگا اولان هوسمز

قاچيور . زهره احوال هيئيه سيله ارضه مشابه گورينمگله برابر اوزرنده كي مخلوقاتك حالي مطلقا ارضه كيلره نظراً بسبتون بشقه اولق لازم گلور . ايكي قات ضيايه وايكي قات حرارته گوره خلق اولنمش اولملري سبيله بزم گي صغوق يبانجيلر ك مملكتلرينه وروديني گورير گورمز پك چابق قيزوب آتشناك اولملري احتمالدن بعيد اولمديغندن شمديلك زهره يي اوزاقدن سير وتماشاييله لذتياب اولالم و ايشك ايلروسنه كتميلم . چونكه بو سياره حقيقه غايت لطيفدر . بز شمديكي حالده كنديسندن كوچك بر مسافه ده ، يعنى تخميناً يوز بيك ميل اوزاقده بولنديغمز . دن ، كنديسي ارضدن گورد يگمز قمر ك يدي مثلي جسماتده گوريورز . ضيايي او قدر پارلاقدر كه گونشك اك روشنا زمانده بيله آني پك گوزل گوره بيليورز . بو سوزمزه ارباب مطالعه صحيح نظريه باقسونلر . چونكه آنلر تامين ايد بيلورز كه زهره مساعد بر موقعده بولنديغي زمان گوزلرنده قوت اولانلر آني ارضدن دخي گونديزين مشاهده ايد بيلورلر .

شمدي ينه صعوده ويولمزه دوامه باشلادق . شمسه طوغري گيديورز . او كره . آتшин گتدجكه بيويور ؛ گتدجكه ضيايي كسب شدت ايدرك اونسبتده گوزلري دها زياده قماشديريور .

لكن شو ائنده مختصراً برشي دها نقل ايدلم ؛ چونكه شمسه اولان سياحتمز ائاسنده گوريورزكه ، شمسه يالگنر سكر مليون ميل اوزاقلغنده بولنان عطارد شمسك اطرافنده برداره چويرمك ايچون اوچوب گيديور . اشبو سياره ، سيارات جسمينه اك كوچكي اوله رق ، بزم قردن براز دها بيوكدر . كنديسي شمسه اولان قريبتدن طولايي او قدر مخفي ومستور بولنيوركه ، مشهور اقوپرنيق | حالت . احتضارده ايكن آني بر كره اولسون گورمگه موفق اولمديغندن طولايي ابراز تاثر وتلف ايتمشدر . عطاردك شمس اطرافنده كي دوراني شمسه اولان قريتي و جاذبه شمس حسبيله پك سريع اولوب ثابته آتي بچق ميل قطع و بناء عليه دور . سنوييني سكرسان سكر گونده اكال ايدر . احتمال دركه ، اوده بر هوا زاريله محاطدر . لكن اورايي بر زيارت پكده آرزو ايديلور شيلردن دگل . چونكه

سیاره مذکورده حکمفرما اولان ضیا و حرارت ارضده کیلرینک یدی مثل قوت و شدتده اولدیغندن اوراده گونش آچدیغی وقت گزمگه کیتمش اولسهق ایکی یوز درجه لک بر حرارته تصادف ایدر ایدک . البسه مزک اوستنده کی قورشون و یا قالایدن معمول دوکمه لر اری یه رک آقار گیدر ایدی . شاید اوراده انسانلر موجود ایسه بونلر مطلقا کرج و یا چاقل طاشندن مخلوق بولنمش اوله جقلرندن، بزی یوشاق ورقیق بر قلب ایله استقبال ایده جکلرینی پکده مأمول ایده میز .

﴿ باب رابع ﴾

جوار شمسه موصلت

آرتق شمیدیکی هدف سیاحتمز اولان شمسه تقرّب ایدیورز؛ اوگمزده او یله بر جسامت و او یله بر شعشعه فوق العاده عرض وجود ایدیورکه، بونک بو حالی بتون سیاحین متخیله بر آریه گلسه لرینه تخیل و تصوّر ایده مزلر .

عطار دک شمس اطرافنده دوران ایلدیگی مسافه اوزرندن باقیدیغی زمان بیله او جرم سماوی جسمیم، کره ارضده شمس ایله قمرک ارا نه ایلدیگی سطحدن یدی کره ده بیوک بر سطح عرض ایتکده در . لکن بزم یولمز ذاتاً شمسه اولدیغندن گتدکجه آگا یا قلا شمسده و سطحنه واصل اولق ایچون آنجق بر قاچ میلدن عبارت بر مسافه قطع ایتکجه محتاج بولنمقده یز . ده بو مسافه لرده ایکن کره شمس اوزرنده بر منظره خارق العاده مشاهده سنه باشلا یورزکه ، مشاهیر هیئت شناساندن و [ده ساو] (Dessau) شهری اهالیسندن [شوابه] (Schwabe) نام ذاتک تدقیقات و رصدات- مدققانه و مدیده سی اولماش اولسه ارض اهالیسینک بو منظره دن خبری بیله اولمز ایدی . شمسک اصل جسمی هوا ئیمی بر کره گی گورینمکده اوله رق، مسلك شمسی یی تشکیل ایدن بالمله سیاراتی و قویروقلی یلدیزلری بو باشلیجه جرم سماوی اطرافنده دوران ایتکجه مجبور ایدن بر قوه جاذبه یه مالک اولدیغی گی هنوز اسبابی مجهول اولق

اوزره کند و سنده ضیا و حرارت حصوله گتوره درک بونلر ایله مسافات غیرمتناهیینی تسخین و تنویر ایدر . سطحی اوزرنده متمادیاً مشاهده ایتمکه اولدیغمز بر حرکت متموجه شایان حیرت واستغرابدر . ارضدن باقیدقده دوز و مجلاگی گورینان سطح شمس، دهاییقیندن باقیدینی زمان بزه یاریق یرتیق و اوزری سیاه لکه لر و برطاقم اینجه خطلر ایله قطع ایدلمش گورینورکه شوائب و خطوط مذکوره، اریمش معدن اوزرنده کی جروف گبی یوزر بر حالدہ معطوف انظار اولور .

اشبو نقاط و خطوط گویا قعدن سطح فوقانییه طوغری جریان ایدرک سطح مذکوره واصل اولدقدن بر مدت صکره دوچار اولدقلمری تضییق تأثیریه ینه جرم شمسک طبقات عمیقہ سنه رجوع ایدیورلر ایش گبی سطح شمسده ظاهر و ینه غائب و نابود اولورلر . بو کیفیت هوای شمسک یوقارویه و آشاغییه طوغری متمادی بر جریانہ دلالت ایدر .

آشاغیدن یوقارویه و یوقارودن آشاغییه اولان اشبو تموج دائمیدن بشقه شمسک بر محور اطرافنده منتظماً بر دورانی دخی نمایان اولورکه، دوران مذکور دائماً یگرمی بش گون و اون ایکی ساعتده تمام اولور . بز بو دورانک وقوعی سطح شمسده ظهور ایدرک بعدہ ینه غائب اولان برطاقم غریب و جسم لکه لر دن آگلا یه بیلورز . مذکور لکه لر او قدر بیوکدر که صباح و اقشام وقتلری گوزلر منقشماق اوزره شمسہ سیس آرسندن باقیدغمز وقت آنلری ارضدن عادی بر دورین ایله مشاهده ایدہ بیلدیگمز گبی، گوزی قاشدیران شعاعات شمسک تأثیرینی تخفیف ایدن بر سیاه جام و یا سائر بوگا مائل بر واسطه نك آرسندن دخی گوره بیلورز .

لکن بو لکه لر منفرد برطاقم ظهورات اولیوب، سطح شمسده نمایان اولان سائر برطاقم حادثاته مربوطدر . چونکه مذکور لکه لره دقت ایتدیگمز وقت بونلرک اطرافنده کی ضیانک دها پارلاق اولدیغنی و آره صره ضیاسی دها شدید اولان نقطه لرک پارلا یه رق ظهورینی مشاهده ایدیورزکه، اشبو نقطه لره « شمسک مشعله لری » نامی ویرلمشدر .

مع مافیه بوراده چوق وقت کچورمیوب بو بحر آتشنثاری گوزلجه سیر و تماشا ایده بیله جگمز بریر آرایهلم . واقعا شمس اوزرنده شو یله جه برار وقت امرار ایتک ایچون شمسک لکه لرندن برینی انتخاب ایتک هپسندن ایو اوله جنی شبهه سز گبی گورینور . یر بولق خصوصنده زحمت چکمز . چونکه دهه عصر سابقده کره ارضدن بش مثلی دهه بیوک بر شمس لکه سی رصد ایدلمش ایدی . حتی هیئتشناس مشهور [هرشل] کره ارضدن اون بش کره دهه بیوک بر لکه گورمش و بونک گبی هیئتشناسانندن [شوابه] ائک دقیق تدقیقات و رصدات اجرا ایلدکن صکره هوای شمس داخلنده اوروپا قطعه سی بیوک لگنده بلوطلرک ظهوری حادثات عادیه قیلندن بولندیغنی بیان ایلشدر ، مع مافیه شمسه مواصلته برار اولسون اقامتدن توتی ایده جک اولور ایسه ک پکده قورقا قلغمزه حمل ایدلمسون . چونکه بلوط دهه او قدر حرارت محافظه ایتشدر که آگا یناشمغنی کارعاقل عد ایده میورز . هایدی فرض ایدلم که جسارت ایتدکده گیتدک . عجبا گونشده کی حالز نه حال اوله جقدر ؟ ظن ایتیمز که شایان غبطه اولسون !

شمسک قوه جاذبه سی کره ارض جاذبه سنک اوچ یوزاللی بیک مثلی اولدیغندن ، شمسه نصل بر صدمه مدهشه ایله واصل اوله جگمزی دوشونمکن صرف نظر ایدرز . سطح شمسده اجسام ، ثانیده اقلی درت یوزاوتوز قدم سقوط ایتدکری گبی ارضده بولندقلرینه نظر آده اوتوز کره دهه ثقیلدر . امدی اعضای بدنمز خرد - و خاش اولقمسزین سطح شمسه واصل اوله بیلسدک دخی - که بوگا اصلا یمین ایده میز - کندیمزی ارضده بولندیغمزه نسبتاً اوتوز کره دهه ثقیل حس ایدر ایدک . بو ایسه بزم بو قدر واسع اولان قوه مخیله مز ایچون بیله موجب ثقت بر کیفیتدر .

شمسی زیارت ایتدکده سویلدیگمز محظورلر اولسه بیله آنی زیارت ایتدیگمز حالده علمک توسعنه خدمت ایده جک معلوماتده استحصال ایده میه جگمزی بیلدیگمز جهتله آنی زیارته بو سببدن دخی هوس ایتمز .

شمسی ایو بیلورزکه بر چوغکمز یوزمزه قارشو باغرمغه باشلایه جقسکمز .

« نه ؟ شمسی زیارتدن علمه خادم معلوماتی آله میه جقمش ! اما یایدیگز ها !
 سز اوراسنی زیارتدن صکره ارضه عودتکنزده بزه شمسده نهلر گوردیگنزی
 اوراده نه جنس شهرلر، اولر، یوللر، نه درلو انسانلر، حیوانلر، نه گبی طاغلر،
 طاشلر، وصورلر بولندیغنی حکایه ایدر ایدیگز . بو علمه خدمت دگلی ؟ بو بزم شمس
 حقنده کی معلوماتنزی توسیع ایتک دگلدرده ندر ؟ بناءً علیه ادعاگز واهیدر .
 سز بویله دوشونورسکنز اما ینه بزم دیدیگنر طوغریدر . نیچون طوغری
 اولدیغنیده سویلیلم : چونکه بز خیالی یولجیلر بو دیدیگنر شیلرک هپسنی
 گورمگه موفق اولسهق بیله ینه نه گوردیگنری بیله من ایدک . دیه جکسکنرکه « تحف
 شی ! انسان بر شهر گوردیگی زمان شهر اولدیغنی بیله من می ! » اوت . بیلور
 اما او شهر شکل و صورتجه بزم شهرلره مشابه اولسه .

[مابعدی نسخه تالیده]

آلمانجه دن مترجمی :

طاهر یوسف

عائله

پارس الواح معيشتى

مترجمى :
حيدر ظفر

مؤلفى :
اوگوست ژرمەن

[مابعد عن جزؤ ۵۶]

گاه اوتورەرق، گاه آياغه قالقەرق، گاه سالون داخلىندە گزىنوب جملەلرینی، فيرلاتدینغى كملەركڭ جنس ونوعنه مخصوص اطوار بدنیه وحرکات وجهیه ایله متوازن بولندیرەرق، گویا [غراند - قومەدى] دە خالق حضورندە ایش گى برافراط تعب رولى كسەرك عين طلاقت ایله بر دوزى یه ایراد نطق ایدیوردی .

فی الواقع نه شیقلغندە، نەدە ظرافت متأنیانهسندە قصورى واردی . اندامی غایت خوش منظر اولدینغى گى اعضای خارجیهسى دە نازك ونارینجه ایدی . فقط پك گوزە چارپه جق صورته اولان معاملات اعتناكارى طراوت ایله برابر ، جلد وجهی صولغون ، طوپراق رنگندە ایدی . آئندە ، گوزلرله آغزك كوشەلرندە برطاقم بروشقلر ترسم ایدیوردی .

اگر مادمازل [فرانسيسکين] حقیقت حالده اوتوز یاشندە بولنیور ایدی ایسه بو صباح بول بول اوتوز سکز گورینیوردی .

[لوسین] ی اڭ زیاده دوچار تهور ایدن مادّه قومدیاجى قزك اویونجى حاللری ، اطوار تکلمی ایدی ؛ بعض کرّه بوتکلمات او قدر سورکلی ، او قدر

طمطراقلى ايدى كه حقيقت، خالصت، صحت و سلامت گى خصائصك بو قدر جعلى سوزلر آره سنده آرائمق، آرانوبده بولمق احتمالى يوقدى. دليقانىلى بر آردلق بر عالمه ايچنه بويله بر عنصر ادخال ايمه نك پك جرأتكارانه اولديغنى تفكر ايتدى. پدرينك بو هنورقيز ايله قورته ياپمديغنى قطعياً اطمئنان ايدمه زدى؛ زيرا قز دائماً آندن پرستشكارانه سوزلرله نهايتپذير اولان بر وجد واستغراق ايله بحث ايدردي. لکن ديگر جهته [هوگت] واردى كه كندوسنه سالونلرده عرض دیدار ايتك، قومديا اوينامق، خلق ايچنده اشعه پاش ملاحظت اولمق اصولى تعليم ايديليوردي؛ بو ايسه، برگنج قز ايچون تهلكهلى، موجب هيچان برشى دگملى ايدى؟

فقط در عقب نظر لرینی همشیره سینه عطف ايتدى. سر بستانه ادالری، بخار آلود طور لری ايله برابر، سوزه قارشيدیغى زمان، همشیره سنده خفیف بر وضع جدی، دلپسند بر وقار عفت واردى؛ گنج قزلر ك كاهسى گى اوده تياترولره، حظوظات - كبارانه يه مخصوص آرايشلر، نمايشلر ايله مست اوله بيلوردى؛ حال بو كه خفای خلقتنده تحویل ناپذیر بر حرمت ذاتیهی محافظه ايتدیگنه دليقانىلىك امنيت قطعیه سی واردى.

بويله جه، حد واحصايه گليان آلام واضطر اباتى تعداد ايتمكده بولنان مادمازل (فرانسیسكين) ك گومزه لگنى ديكلمكله برابر، فكر مفسدتكاريسندن طولايى تبسم ايتمگه باشلادى. صكره، گویا همشیره سندن شبهه ايتك گى بر جرأت غير - لایقه دن مضطرب اولمشجه سینه آياغه قالقوب آنك ياننه گيتدى و مادمازل فرانسیسكين ك موجوديتنى هيچ قيد ايتمكسزین عفيف همشیره جگنى اوپدى.

[هوگت] متعجب اوله رق شويله ميرلاندی :

— نه اولدك؟

— هيچ برشى. جانم سنى اوپمك استدى ده ...

— دقت ايت. يوزيمك قرمز يلغنى قاچيره جقسك .

[لوسيه ن] چكىلدى . فى الواقع بوگا هيچ دقت ايتامشدى . همشیره سنىك

يناقلرى ايكي گنجك چيچكى گى پارلدايوردى .

— بگا بونی صاتان دكانك آدره سنی مادمازل [فرانسيسكىن] ویردی .
 قومدياجی قز بر آن طوردی ، صكره بر نطق بليغ استكتاب ایدن بر
 [پیتونیس] گبی كوچك پارمغنی قالدیرهق بتون پارسده بوندن گوزل قرمز یلق
 بولنه میه جغنی بیان ایتدی .

[لوسیهن] کمال احترام ایله اگیله رك :

— اوه، او یله ایسه ! دیدی .

لكن [لوسیهن] ایله [هوگت] ك معانقه ناگهانيسندن طولاي سوزی
 دوچار انقطاع اولمش اولان مادمازل [فرانسيسكىن] محن و مصائبك حكايسنه
 تکرار باشلادی . اگر پرنسسك خانه سنده — همده شو پرنسس کله سنی بسبتون
 خصوصى بر وقار عظمت ایله چینلاتدیر یوردی . — اهلیتلی، ملکه لی آدم لر بولمش
 اولسه ایدی، تیاترونك تنظیمات و ترتیباتی خیلی سهولت کسب ایدردی . فقط شمادی
 اویونجیلغه هوسكار اولانلر ك قسم اعظمی هیچ درس آلامش لردی . نه یوریمك ،
 نه ده صحنه ده لایقلاجیه طور مق بیلان آدم لر ایله نه یاپه بیلوردی ؟ بتون بو عجمیلری
 نعلیم و تربیه ایتك ایچون انسانك عادتا قهرمانلق درجه سنده، فوق العاده برجسارتی
 بولمق لازم گلیوردی .

بالقوندن اینه رك صوك جمله یی ایشتمش اولان [موریس] :

— یورغونلق ایله کندی کندیگزی تلف ایدیورسگز ! دیدی .

مادام [دورفوی] دخی اینگلر جه سنه دیدی که :

— اوه ! مادمازل، دقت ایدگز، کندیگزی پك چوق یورمیگز .

اویونجی قز گوگسنى شیشیردی ، عظمتکارانه بر طور طاقتدی . صنعتك

مشكلات مخصوصه سنى، تیاترو مدیرلرینه ، مؤلفلره ، غزته جیلره — اوه ! هله

بو غزته جیلر ! — حتی اك جدی آرزولری، اك صمیمی غیرتلی کمال سرعتله محو

وازاله ایدیورن عوام ناسه قارشو دائمی اولان مجادلات خرد فرسایى بیلوردی .

فقط بونلر ك کندنجه نه اهمیتی واردی ؟ کندی کندیسنك صنعت آشنا لغندن امین

ایدی — الی ایله گوگسینه اوزردی ، کندی کندینه اعتماد تامی واردی — آلنی

سیددی . او، ایلری، دائماً ایلری گیده جك، اوگدن قوشه جقدی؛ شهادت پارمغی
زمینه متمایل اولمق اوزره قولنی [ژان دارق] وضعیتنده اوزاده رق، یا احراز ظفر
ایده جگنی، یاخود اولوب گیده جگنی بیان ایتدی .

صکره، غایت ساده بر طور ایله علاوه دیدی که :

— ذاتاً بن بو عزم جدی سایه سنده [غراند قومهدی] شرکاسی میاننه

داخل اولدم .

بو سوز اوزرینه [موریس] دخی :

— همده چوق پاره قزانیورسکز دگلمی ؟ دیدی .

— قومدیاجی قز بونی پک طبیعی برشی گی تلی ایتکله برابر، هنرور نقابی

آلتده غایت معقول بر حس فائده جویانه بسلیان برقادین صفتیله دیدی که :

— اوت، حاملدن ناخشنود دگلم ... بو سنه خیلی خوشجه بر نتیجه نقدیهیه

واصل اوله جغم .

نه زمان حضورنده اعداد نقدیهیه دائر مباحث جریان ایدر ایسه همان کسب

خلجان ایتک معتادی اولان [موریس] دیدی که :

— ایشک اصل دوشونیه جک نقطه سی بودر .

[لوسیهن] ایسه ایصلق ایله برهوا چالهرق :

— بوده تمامیه ثبوت بولمامشدر آ ... دیدی .

لکن بو آرهلق مادمازل [فرانسیسکین] ک یگی بر قونفرانسسه باشلایه جغنی

گوردی؛ زیرا اویونجی قز [موریس] ه خطاباً :

— اوه ! موسیو، ایوجه اعتماد ایدگز که بن صنعتی ثروته چوق مرجح ومقدم

طوتارم .

دیوردی . آرتق [لوسیهن] فرجه یاب فرار اولمق زمانسک حلول ایتمش

بولندیغنه حکم ایتدی . واقعا شکایت احوال وادیسنده برقاچ بسته ایشتمک خوشنه

گیدیوردی اما پک چوغنی دیکلمگه مزاجی متحمل دگلدی .

نهایت [فرانسیسکین] ک حضورنده فوق الحد مراسم پرستانه بر صورتده

اگلوب صورت احترامكاریده النى اوپهرك كندوسنى بو قدر ایركن ترك ایتدیگندن طولایی تمنی عفو ایتدی . فقط اوده بو هنرور قزك صنعت مخصوصهسى مستفیدلرندن اولدیغی جهته آنك منتداری ایدی .

[موريس] ده برادرینی تقلید ایتدی . ساعت هنوز اون بچق راده لرنده اولدیغی جهته او طه سینه گیدهرك قاپویی کمال اعتنا ایله کلیدلر و وقت ظهره قدر او یویه بیلوردی . پدرینه یازینخانه سنك باشنه کچهرك [الکتریق عربهلری] پروژهنی عریض و عمیق تدقیق ایتمش بولندیغنی بیان ایده بیلوردی . بو ایسه معلومنز اولان فعالیت و غیرت متمادیهسى اوزرینه یگی بر تقدیر و تحسین نوطهسى ده علاوه ایدردی .

ایکی برادر [فرانسیسکین] ی صوگ دفعه اولق اوزره بردها سلاملادیلر .

— یقینه گوروشیرز، مادمازل .

— یقینه گوروشیرز، افندیلر .

روبه سنی ایکی جهتن بردن قالدیمره رق اوزون اوزادییه بر رده وهرانس گوسترمگه چبالادی؛ غایت شیوه کارانه، شو خانه، دلپسندانه اولان بورده وهرانسى [ماریوق] نك پیهسلرنده اکثریا یایمقده اولوب بوده [غراند - قومهدی] آبونهلرینك تقدیرات و تحسینات مشترکه لرینی جالب اولمقده در .

سکزنجی لوحه

مادام [دورفوی] مادمازل [فرانسیسکین] ی بر کره دها تبریک ایتدکن صگره وضعیت قائمه نك یورغون با جاقلرینه خوش گلمدیگنی حس ایتمش و شاید قنایه سینه عودت ایله یاصلانه جق اولورسه بر مدتدنبرو کندوسنی ازعاج ایتمکده بولنان اویقویه مغلوب اولمقدن قورقه رق بر خفیف صندالیه اوزرینه اوتورمش ایدی .

کریمهسى ایسه النده بر کتاب اولدیغی حالده آیاق اوزره طوره رق مادمازل

[فرانسيسكين] ك و قور بر چهره، متفكرانه بر وضع ايله لطفاً درسه باشلايه جنى
آنه منتظر بولنيوردى .

سكون وسكونت بر رنك ثقلت آور كسب ايدر گي گوريننجه، او هنرور عشوه -
پرور تكرر سوزه باشلادى . او، بوگون [هوگت] ك نطق درسنه چالشمسنى
آرزو ايدىوردى . اوه ! اوضاع و اطوار، دلال و رفتار اعتباريله او ميني ميني
سوگيلى قزدن زياده ممنون ايدى . فقط گوزل بىك، كملرلى معلمه محترمه سنك تخيل
وامل ايتديكى صورتده هالمىوردى :

— بيلورميسكزكه، دون پرنس دو [راواره] يهده سويلديگم وجهله هجا
نطقك روحى مثابه سنده در .

مادام دورفوى ده ديدى كه :

— عفو ايدرسكز، مادمازل فرانسيسكين، لکن پرنسس بره زيليا ليدر، مطلقاً
هوگت آندن ده جلى صورتده هجالر .

هنرور قز در عقب مادام دورفويك بيانه اجتسار ايتديكى ملاحظات و مطالعاتى
نه درجه عدم تنزل ايله تلى ايتديگنى اشراب ايدر بر طور عظمه تفروشانه اظهار
ايلدى . وجودى خفيفجه ساللادى ؛ غايت فصيح بر تبسمه دخى اجتسار ايدرك
باشى گيروده، وجودينك نصف بالاسى آرقيه مائل اولديغى حالده شو جوابى و يردى :

— بونده مليتك نه دخل و تاثيرى اوله بيلور، سوگيلى مادام ؟ [پهدرو دوللا -
باررا] ، هانيا شو ده دون آقشام [پاستوره] نك خانه سنده ديگلمش اولديغكز
تنور هجالرى شاين حيرت بر صورتده فصيح اوله رق ادا ايتيورمى ؟ .. حال بوكه
هيچده فرانسز دگلدر ! ..

بو سوزلرى كمال حرارت ايله، على الخصوص صوڭ كملرلى شدتى گيتدجه
آرتقمده اولان بر صدا . يعنى سامعيني مجلوب و مسحور ايلك اقتضا ايدن احوالده
استعمال ايدمگيلى امنيتلى بر اصول ايله ايراد ايتمش ايدى ؛ او درجه ده كه هوگت
بونك ساحر يته مقاومتدن عاجز قاله رق مادمازل فرانسيسكين ك عصبيت ظاهره -
سندن آلدیغى شوق ايله :

— اوت ... همده نه قدر روحلی بر صورتده ترنم ایدیور !

دیه حایقردی .

فرانسیسکین قومدیاجیلق گبی بر صنعت نفیسهده ماهر بر قز اولدیغی جهتله هوگهته قارشو احراز ایتدیگی تأثیری حس ایلمسی اوزرینه آرتق مادام دورفوی ایله هیچ اشتغال ایتیهرك ایشه برقات دها تقویت ویردی :

— بو بر هنرور، همده پك بیوك بر هنروردر !

تراژهدی او یونلرنده برقرالچه نصل یاپارسه اوده بو کلهلری اویله جه آغیر آغیر، کمال عظمت و حشمت ایله دوداقلرندن دوشیردی . فقط رقیلرینک مزیت و اهلیتی بختنده پك زیاده اصرار ایلمکده مناسبتسنز اولدیغنه حکم ایلیهرك ، بیقیدانه برطور ایله شو کلهلری ده فیرلاتدی :

— شو قدرکه موسیو [دولاباررا] صمان اوزرنده ترك حیات ایلیه جکدر ...

حساب ایتمک یولنی بیلیور .

مادام دورفوی ده دیدی که :

— حساب ایتمک یولنی بیلیان انسانلر کندولرینه پك فنا بر استقبال حاضر -

لامش اولورلر .

بو جمله هوگهتك گرگین اولان اعصابی اوزرنده بر بوزلی صو بانیوسی گبی اجرای تأثیر ایلدی . حالا لاباررادن بو صورتله بحث ایدلدیگنی ایشتمک ! عجباً دنیا ده ارباب هنر و اهلیت، اشخاص سائر هیه هر یوزدن پك زیاده فائق و مرجح دگمیدر؟ عجباً آنلر پارهمی، طبقات سفلیه آرمسندده جایگیر اولان سفالتلری، حوایج عادیهی دوشونمگه مجبورمیدرلر ؟ تنورک قزاندیغنی یمکده بولندیغنی فرض ایدلسه بیله حدّ ذاتنده او، بو حقه مالک دگمیدر ؟

کندوسنه حزن آور اولق تهلیکهسنی اظهار ایدن بو محاوره یی توقیف ایتمک

اوزره مادمازل فرانسیسکینه طوغری دوندی :

— باشلايه لممی، مادمازل ؟

فرانسیسکین ساعتی چیقاردی ؛ اون بره چاریک واردی . شبهه یوق ، درسه

باشلانە جقدى . بويلە بى فائىدە بىر صورتدە گۈزەللىك ايتىمكىن طولاي قىمتلى بىر زمان غائب ايدىلش ايدى .

— بوگون نە اوگرندىگىز، باقمى ؟ . اوگرندىگىز [مولىەر] دىمىدۇ ؟

— خىر، [ايفىژەنى] دن بىر پارچە .

— گرچك اويلە، شاشىرىورم .. [فاضل قادىنلار] ى پرنسسە تەلىم وتوصە

ايتىش ايدىم . پىك اعلا ، باقمى ...

هوگت اندە طوتمقە بولدىغى [راسىن] ك ائرىنى آگا اوزاتدى . مادمازل

فرانسىسكىن ايلك سطرلرى اوقور اوقوماز دىدى كە :

— اوھ ! پىك اعلا .. ايفىژەنى .. بتون خاطر مە گلىور ... قزىنىك

اولسىنى استىدىكى جەتلە [آشىل] ك [آغا مئون] ە قارشو پىك زىادە مهور و غضبناك اولدىغى صرەلردەيز .

اويومغە باشلامقە اولان مادام دورفوى بىر دىنبرە قوتلرىنى اعادە ايتىدى .

آشىلك يوز بىكلىر جە حقى يوقى ايدى ؟ نصل ! ايفىژەنى بى سويور، آنكىلە

ازدواج ايتىك استىوردى .. بو آرەلق آغامنون ظهور ايدەرك يالگىز ازدواجك

منعى ايلە اکتفا ايتىوب بىلم نصل بىر فرمان سماوى يە اطاعة قزىنى دە قربان

ايتدىرمك استىوردى . طوغرىسى بو پىك چركىن و نفرىن برشى ايدى !

بوملاحظەلرى دىگىلمكىن هوگەتك صبرى توكنەرك :

— قوزوم، والدە جگم، ملاحظاتكى كىندك اىچون صاقلا . بويلە يامازسەك

هېچ بىر وقت بىتوب توكنەجگى يوقدر . دىدى . بوگا جواباً مادام دورفوى دە دىدى كە :

— سنى ايفىژەنى نك ىرنە گورمك استردم .

مادمازل فرانسىسكىن مناقشە بى قىصە كسىدى . هوگەتە طوغرى حايقىرەرق

دىدى كە :

— هجوم ايدىگىز، هجوم ايدىگىز ! بن آشىلك مقامندەيم .

بوسوزى بىتورر بىتورمز :

« پدرگزی نیت مدهشه واقعه سندن صکره قاتلگزدن بشقه بر صورتده تلقی ایدم . »

مألنده بر بیت او قودی .

« هوگت » دخی وجودینک قسم اعلاسی کرکین، قولاری وجودینه یایشیق، نظری ثابت اولدیغی حالده : « سینور، ایشته برکره دها سویلیورم که بو آدم بنم پدرمدر؛ همده پک زیاده سودیگم، عادتا پرستش ایتدیگم پدرمدر . » مألنده بر بیت ایله جواب ویردی .

قزجغز ایکی مصراعدن عبارت اولان بویتی او قور او قوماز فرانسیسکین گوزلری طاوانه متوجه، قوللری جو هوا ایچندن متحرک وبتون وجودی لرزه دار اولق اوزره آنی توقیف ایتدی :

— آی ! آی ! اوه ! بنی نه قدر اوزیورسکز ! صوصکز، مینی مینی عزیزم .. صوصکز .... طورکز آله بیلدیگنه قوشان برلوقوموتینی آگدیور... طرز بیانی لزومندن یوز کره فضله تسریع ایدیور ایدکز ... هله شیوه تلفظکز یوقی ؟ سز آنی تصحیح و تنظیمه بو یولده می اعتنا ایدیورسکز ؟

پک درین بر مایوسیتته گرفتار اوله رق آیقلری ایله تپندی . بر بیتی بو قدر چابک او قومق ممکنمی ایدی ؟ هوگت صامت هجالی نه یاییوردی قوزوم ؟ بونلری آشیریور، عادتا یوتیوردی ! یا حسیات جهتی ؟ بو حسیات نرده ایدی ؟ اوچمش، بلوطلر آره سنده بخاره منقلب اولمش گیتمش ایدی !

— لکن، مینی مینی عزیزم، شوراسنی ایوجه ادراک ایدکز که سزک ترجهان-لسانی اولدیغکز قهرمان قز، یعنی لطیف ایفیژهنی قناعتکار، تازه بر قزدر .. بر قیون محرابه طوغری نصل گیدرسه اوده مشهد فداکاری یه او یله گیدیور . واقعا آشیل ی سودیگی محقدر ... فقط پدرینه صوگ درجه ده حرمت، عادتا پرستشکارانه بر صورتده تعظیم ایتکده، بتون آرزولرینی، بتون امرلرینی کمال من و ممنونیت ایله قبول ایلکده اولدیغندن، آنک اوغورنده فدای جان ایتگی پک طبیعی بولیور .

بو ایضاحات اوزرینه مادام دورفویک ضبط لسانه مجالی قالمدی . پدری ایچون کندینی اولدیرتمگه راضی اولان برگنج قزها ، ایشته بوجدا حیرت آور ایدی ! حدت و تهوور نه اولدیغنی هان هیچ بیلیان شوقادین بیله برچوجغک بو درجه حلیمانه اولان حرکت اطاعتکاریسنی مبالغهلی بولیوردی . حتی بوملاحظه نك ثمره سی شو سوزلر اولدی :

— بو یونان قدیم اهالیسی ائمه غریب آدملر ایشها !

فقط هوگت والده سیله هیچ اشتغال ایتکسزین نشیده سنی قرآتته دوام ایدیور . دی . بوسفردها زیاده آتش ، دها زیاده رونق و شدت اظهارینه چالیشیور ، ایفا ایتدیگی رولک روحنی ادراک واحساسه دها زیاده غیرت ایلوردی . فرانسیسکین تعجب آمیز برلسان ایله دیدی که :

— آه ! بوسفر ایی ، پک ایی ! حرکتکز حقیقته مقارن ، دیگننیورسککز ...

صدا کزک گوزل برطینی وار ، هایدی ... هایدی ...

نوبت بیان کندینک اولدیجه جهته شو : « نیچون استیورسککز که انسانیتدن دور و وحشت ایله مغرور اولدیغنی حالده ... » مآلنده کی مصراعی او قویوبده : « بگا حاضرانان صدمه دن اوده متأثر و مشتکی اولسون ؟ » مفهومی منده کی مصراع ثانی بیده قرآتته ابتدار ایده جگی صروده ، آنی بر بشقه سی حایقردرق او قوی ویردی .

مادمازل فرانسیسکین ، هوگت ، مادام دورفوی بر کره بولندقلری نقطه ده صچرادیلر ، بعده گولمگه باشلادیلر .

او مصراعی حایقردرق او قویان ، جولانی ختام بولسی اوزرینه عودت ایتمش اولان دورفوی ایدی . همده صول الی ایله باستون و شاپقه سنی طوتوب ، صاغ الی ده طاوانه متوجه اولق اوزره بر او حده ذی حیاته مخصوص هیکل وضعنده قالیوردی . علم و فضیلتی و بودرلو ایات عالیهنک جوانی تخطر ایتمگه ماهر و سریع بر فاضل حافظه دار اولدیغنی اظهار ایتدیگندن طولانی بختیار ایدی . بونک ایچون شایقه سی ایله باستونی با کمال شدت صالایوردی .

فرانسیسکین هان آگا طوغری قوشدی .

— نصل، موسیو دورفوی، سز ایفیرته نی بی بیلیورمیسگز؟
دورفوی بوسوزه قارشو زندوستلغك صوك درجه سنی گوسترن غایت محبتپورانہ
برشیوه ایله شو جوابی ویردی:

— وقتیلہ بنده حفظ ابیات ایتدم، مادمازل .. صگرده سنك بورولی لا اقل
اون کره اوینادیغكزی گورددم ...

فرانسیسکین النی دورفویك الی ایچنده احتمال که بر آزده لزومندن فضله
براقهرق ممدوحیتندن مباھی بر ناز وعشوه ایله اگیلدی .
هوگت ك :

— مادمازل فرانسیسکین، درس بیتدی .

دیسی اوزرینه مادام دورفوی :

— نیچون یاورم؟ دیه صورتدی .

— چونکه بابام گلدی؛ چونکه بر دوزی یه لقردی سویلك و بگا نصیحتلر
وبرمك استیه جك .. بیلورسك که نه زمان بنم درسده بولنورسه عین شی واقع
اولور ... دایما مباحثه و مناقشه یه طوتشیلور؛ بن ایسه عدم مباحثه و مناظره دن دها
زیاده حظ ایدرم .

مادمازل فرانسیسکینك چهره سی طوگوق بر حال کسب ایتدی . هر نه قدر
آچیغه چیقارمیور ایدیسده هر حالده ایشك ایچنده موسیو دورفوی بولنجه درسه
دوامك ممکن اولدیغنی ذهنندن کچیریوردی . دورفوی مطلقا قاریشوق ، هر بیتده
هوگتی تکدیر ایتك استردی . خدمت تعلیمی یی او گوردکن صگره اصل معلمه .
نطقك نه ایشی واردی ؟

هوگت مادمازل فرانسیسکینك بتون بو تفکرات و تصوراتی تیقنا ایتمش
ایدی . ایش آگلاشیلدی ، آرتق دوام اولنمیه جقدی . یالگز قز جغز سوگیلی
معلمه سندن برقاچ شی استیه جکدی . رد ایتیه جگنی وعد ایده بیلورمی ایدی ؟
بو استمزاج اوزرینه قومدیاجی قز میرلدانه رق دیدی که :

— ایشنه گوره .. باقلم ماده ندر ؟

کنج قز، پیشگاه صمدہ قاعد بر عابدہ عیسویہ گی قولرینی چارزلیہرق
طوردی .

— بزه « کوچک پنبه طاوشانلر » گزی اوکوینگز . بو آقشام آنی بالوده
یالکز بابامز ایشیتمش .

مادام دورفوی ده طیاندی :

— اوه ! اوت، مادمازل ...

دورفوی ده علاوه دیدی که :

— بزی بو ذوق ولتدن محروم براقغه راضی اوله مازسکز . شو حسبحال .

خوش آهنگی او قدر لطیف ورقیق صورتده دوکوب صاحبورسکز که ! ..

مادمازل فرانسیسکین بر لحظه قدر گرچکدن قیریلوب دوکیه رک اوموزلرینی

صاللا دی ، صول النک کوچک پارمغنی آغزی اوزرینه گوتوردی . خیر ، او

یالندن مدح و ثنا اولنیوردی ، بویله بویله پک زیاده تکبر و تعظمه آلیشدیر یله جقدی .

شو حسب حالی پک عادی بر صورتده اوقیوردی .

فقط دورفوی طوپارلنهرق دیدی که :

— او قدر متواضع اولمیکز ... اقشام ، بالوده سزندن بشقه سی دیله آلمیوردی ...

شو کوچک نشیده جگی نه بیوک بر صنعت ومهارت ایله تغنی ایتدیکز ! بیوک صنعت

آشنالری دیکلمکدن حقیقه نه بیوک ذوق آلیور !

هوگت یالواردی :

— مادمازل فرانسیسکین ، بو قدر مرحمتسزک ایتمیکز !

مادام دورفوی دخی زوجی ایله کریمه سنه التحاق ایتدی :

— مادمازل ، بنده آریجه نیاز ایدرم .

آرتق قومدیاجی قز تسلیمیت گوستردی . بو قدر رجالره ، نیازله مقاومت

ایده بیلورمی ایدی ؟ واقعا پرنسسک یانه کچ واردجنی جهتله فنا اوله جقدی اما ،

دوستلرینی خشنود ومحظوظ ایتماکده الندن گلمزدی .

دورفوی بو قبول وتسلیمیتدن متشکر وممنون اوله رق :

— اوه ! نه بيوك نزاكت ! دیدی .

فقط بو سوز سويلنوركن هنرور قز، تياترويه مخصوص وضع وهيتنى چوقدن
طاقمش ایدی .

اندامى مستقيم، شهادت پارمغى باش پارمغنه ملتصق، الى تاج شكلىده باشنه قونمش
اولديغى حالده — كوچك پنبه طاوشانلرى — اوقيوردى .

مادام دورفوى كندوسنى چوقدنبرى اوزوب طورمقده اولان بر واهمهيه
مقاومت ايدهمدى :

— ديمك پنبه طاوشانلرده واردر ؟

هوگت بر طور بى شكيبانه ايله :

— اوه ! آننه، صوص .

ديه حايقردى . دورفوى زوجهسنه اخطار سكوت ايتك ايچون گوزلرى پارلاق،
بر آز حماوى اولهرق شويله حايقردى :

— پنبه طاوشان دینه بيلور . . . چونكه بو بر شعردر . . . شاعرلر ايسه

حيواناتى استدلكرى گبى تلوين ايتك حقنه مالكدرلر !

بو سوزله برابر نظرلرینی، برقاق دقیقه قدر لطيف ورقیق برمانده شوقاشوق-
صنعتدن متلذذ اوله جق بر كيف آشنای موسيقى صفتيله ثابت بر صورتده او هنرور
عشوهرور اوزرينه ديكرك وضع و طوريله آنى طربساز اولمغه دعوت ايديوردى؛
مغلوب و حيران . . فقط مألوف اولديغى شو معاملات عتاب آميزانه دن پك غير-
متأثر و غير متہيج بولنان مادام دورفوى ايسه كريمهسى گبى ايچنى چكرك :

— دوام ايدیگز، مادمازل، دوام ايدیگز . سزى دیکلیورز .

دييوردى .

قومدياجى قز خفيف، قورى بر آياق صدمهسى ايله ميسوسنك اتگنى
دونديردى؛ اتگك بودورمى گویا كندوسنه بر كرسى تغنى تشكيل ايديور مشجهسنه
صاغ جهت اوزرنده يواشجه سكونتپذير اولدى . بر كره او كسوردى، منديلنى
دوداقلرى اوزرنده گزديردى ويواش يواش ترنمه آغاز ايتدى .

مستمعین هم نشیده نك لطافت مألئ، هم ده مادمازل فرانسيسكينك پك رقيق،
پك فصیح و جلی اولان سرود حلاوتناکی ایله محظوظ اوله رق « لطیف! لطیف! »
دیه زمزمه ساز تقدیر اولدیله .

صالون ایچنده روحفزا بر باد وجد واستغراق لرزش آور اولیوردی .
مادمازل فرانسيسكين ترنمه دوام ایتدی :

« بگایولی صورتدی؛ فقط المی نیچون صیقدی؟ بن پنبه طاوشانلرمی گورمگه
گیدیوردم . . . . .

« ینه کمال نزاکتله معلومات لازمه بی ویرنجه :

— نه قدر خوشمه گیدیورسك ! دیدی . بعده بردنبره بنی قوجاقلایوب
اویویوردی . بن ایسه :

— آه ! موسیو، ایشته او یوق ! دیه حایقردم . «

مألنده کی قطعه نك صوڪ سوزلرینی محجوب اولان، فقط محجوبیتده بیله بر نوع
ذوق و حظ بولان بر مکتبلی قزه لایق صورتده خفیفجه اوموزلرینی صارصه رق،
متوحشانه گوزلرینی سوزه رك او قوش ایدی .

غشی ایچنده بولنان دورفوی ایسه هوگت ایله زوجه سی گزلیجه، خفیفجه
همراه صداسی اولق اوزره آچیقندن آچیغه بیان تقدیر و حیرت ایدیوردی :
— انفس . . انفس !

فرانسيسكين نشیده نك صوڪ قطعه سنی ده او قودی . بوقطعه مقدمه جلوه بازیءـ
عشقك، نتیجه جانفزای تلاقیسنی مصور اولدیغی جهتله دورفوی لرك اوچنی ده گرفتار
شغف ایلدی . آه ! بو نه قدر گوزل ایدی ! شو شعرلر نه قدر وجد آور قلوب
ایدی ! هله نه قدر دلفریب بر صورتده او قونمش ایدی ! دورفویك صداسی،
زوجه سی ایله کریمه جگنك صداسنه غلبه ایدیوردی؛ حایقره رق دیوردی که :

— سماوی . . سماوی ! . . پارسده سزگله همرتبه موفقیت اوله جق بر
آشنای صنعت دها یوقدر . . . بو قدر مهارت هیچ بر زمان گورلماشدر ! انسان
سزی دیکلدیگی زمان روحی سمت بلای استغراقه روان اولیور !

هوگت ايله والدهسى همزبان تقدیر اولدیلر : « اوه ! اوت ، بو حسب حال -
منظوم بر بدیعه ذی اعجاز ایدی . حال بوکه مادمازل فرانسیسکین آنی نه علوی
بر صنعت ايله بالاتر ایدیوردی . اوه ! اوه ! »

بویله جه کنج قز ، والدهسى ، پدری قوم دیاجی قزك اللری نوبت بنوبت
صیقورلردی ؛ او ایسه تواضع طوری اظهار ایدرک گویا بودرجه تقدیر و حیرته
شایان اولدیغنی اتیان ایدیور ، حال بوکه یناقلمی اوزرنده مسرت و محظوظیتنی افشا
ایدن خفیف بر شعله کارنگک حصولنی منع ایدمیوردی .

مع مافیہ بو ، دلجه سنه تقدیرلر ، حیرتلر ، تحسین آوازهلری کسیدلی .
تقدیر آمیز کلمهلرک قوجه اعمالکاهی بوشالدمش ایدی ؛ پدری گبی هوگت دخی
آزیجق نفس آلمق احتیاجنی حس ایدیوردی . مادمازل فرانسیسکین وداعخوان
اولوب کیتک ایچون شو سکون و حضور آنندن استفاده ایتدی . هوگته تخصیص
ایده بیله جکی یارم ساعت قدر زمان چوقدن مرور ایتش ایدی . پرنسده خانه سنه
قدر قاچوب کیتمی لازم گلیوردی !

هوگتی اوپدی :

— یقینده گوروشیرز ، یاوروجغم ، یقینده گوروشیرز !
بعده آردی صره ، کندیسنی مطلقا تشیع ایتک استیان موسیو دورفوی
کلمک اوزره سالوندن چیقدی .

طقوزنجی لوحه

دورفوی سالونک قپوسنی تکرار قپار قپامن آپارتمانہ حاکم اولان قوریدور
اوزرینه بر لحاظه نظر فیرلاتدی . اورادن هیچ بر اوشاق کچمیوردی .
بونک اوزرینه مادمازل فرانسیسکینک قولاغنه غایت یواش سسله شو
سوزلری میرلداندی :

— قابینه مه قدر کلکز ... سزه سویلنه جک بعض شیلر وار .

قز يوزىنى اکشيتدى . خیر ، بو لندن گله مزدی ؛ عجله ایتکه مجبور ایدی .
دورفوی نیاز ایتدی :
— های های .. گلکز .

صکره قولنی طوتهرق عادتاً جبراً چکوب گوتوردی .
قزده آنی بالاظطرار تعقیب ایتدی ، بر طاقم قپولر آچیلوب قپاندی ؛ نهایت
هر ایکسیده دورفویک قاینهسنه واصل اولدی .

بوراده دورفوی قپونک سورمهسنی کمال دقتله سوردی ؛ بعده هیچ بر تلاش
وخلجان اظهار ایتیوب بو درلو وقایع سرار آمیزه مألوف بر قادین طوريله آياق
اوزری طورمقدمه بولنان ذاتالصنعته طوغری ایلرولیهرك ، هله مغبر بر وجه
وهیئت اظهارینه اعتنا ایدهرک دیدی که :
— بوثرور ، فنا خویلو مادمازل .

قز گوزلرینی ایندیردی ، اموزلرینی چویردی ، « ز » حرفنی زیادهجه تلفظ
ایدهرک تکدیر اولنان بر چوجغک آهنگ بکا آمیزله شو جوابی ویردی :
— سویله یگز ، بو مادمازل نیچون فنا خویلو اولسون ؟ ..

— چونکه بو اقشام سوپهیی بنله ایتکی قطعاً آرزو ایتدک .
فرانسیسکین بوسوز اوزرینه همان شیوه لسان عز مکارانهسنی طاقیندی . سوپه
ایتمش ایدی ، چونکه پک زیاده یورغون بولنیوردی . برده دوق همه حال
بو صبح ساعت سکزده ، بولونیا اورماننه کیتهدن اول کندیسنی گورمه
گله جک ایدی !

[مابعدی نسخه تالیده]

خوف ظلمته میدان ویرماتک ایچون چوجنی کیجه اویونلرینه آلسدیرمق

چوق چوق گیجه اویونلری . بو رأی گورینشندن زیاده اهمیتلی در . گیجه بالطبع انسانلری و بعض کرّه حیوانلری قورقیدر . [۱] قیاس، معلومات، فطانت، جسارت پک آز کیمسه بی بو مجبوریتدن خلاص ایدرلر . بن نیجه عاقل و قوی الفهم و فیلسوف ارلر و گوندزین غایت جسور عسکرلر گوردمکه گیجه بر آغاج یا پراغی قیلد امله سیله عورت گی دتر لر دی . بو خوفک سببنی دایه لرك چوجقلمه سویلدکلری مصاللمه عطف ایدرلر . فقط یا گلشدر . اصل بر سبب طبیعی واردر .

بو سبب نه در ؟

بو سبب صاغیرلری امنیتسنر و خلقی متعصب ایدن جهالتدرکه، بزى محیط اولان شیلردن و اطرافمزده نهر اولوب کچدیگندن خبر و علممز اولما مقدر . [۲] گوردیگم

« خصوصنده آلدانورز . هرکسه واقع اولمشدرکه کیجه
« یولده کیدیلورن یقینده کی بر چالی اوزاقده قوجه
« بر آغاج طن اولنور . یاخود اوزاقده کی بر آغاج یقینده
« بر چالی کی کورینور . بونک مثالیدرکه اکثر اشیانک
« شکلنه ذاتا معلومات یوق ایسه او واسطه ایله
« بعد مسافه سی اوزره بر فکر حاصل ایدیلر منسه،
« ینه البته آلدانیلور . کوزیمزک اوکنده بر قاج پارمق
« بعدده سرعتله بر سیکک کچسه اوزاقدن کچر بر قوش
« کی کورینور . بر صحرائک اورتیه سنده قیلد امله رق
« بر بارکیور طورسه ومثلاً قیون وضعیتنده بولنسه
« تا بارکیور اولدیغنی بینجه یه قدر بزه قیسوندن بیوک
« کورنمز . لکن بارکیور اولدیغنی طانیدیغمز آنده

[۱] بو قورقو ، خسوف قمر اثناسنده دها
زیاده علنی اولور . (روصو)
[۲] ایشته بر حکیم کاملک بوکا بیان ایتدیکی بر
سبب دها که بن آنک کتابندن اکثریا استعاره و آنک
معلومات واسعه سندن استفاده ایدرم . (روصونک
بو حکیمدن مرای حکیم مشهور بوفوندرکه فقره آتییه بی
مقام استدلال و ایضاحده آنک کتابندن نقل ایلشدر)
« بعض کره فوق العاده بر سببله بعد مسافه اوزرینه
« بر فکر صحیح حاصل ایدمه مدیکمز وقت، و اشیا ی مرئییه بی
« حین رؤیتده کوزیمزده متشکل اولان زاویه نك، دها
« طوغریسی صورت مرئییه نك بیوکا کیله تقدیر و حکم
« ایتدیگمز زمان ، بالاقتضا آنلرک کبر و حجملری

شیلری اوزاقدن گورمگه و آنلرک آثارنی اؤلجه حس ایتمگه آلمش اولدیغ حالده
 بنی احاطه ایدن شیلری گورمهینجه اطرافده بگا مضررت ایده بیله جک و بن آنلردن
 نفسی صاقنه میه جغم بیک مخلوق، بیک حرکات وقوعنی نصل تصور ایتم ؟ بن
 بولندیغ موقعده امنیت ایچنده بولندیغی ده بیلسمینه حکمسزدر . زیرا بن آنی
 شمدیکی گوردیگم قدر بیلک اصلا قابل دگلدرد . بو وجهله گوندزین بولنمیان بر
 سباب خوف بنده یینه موجوددر . واقعا بن آنیده بیلورم که بر بیانجی وجود
 بعض مرتبه سسلندکجه بنم وجودمک اوزرنده اجرای فعل ایده میه جکدر .
 یا بوندن دگلدرد که متصل قولاغم کیرشده بولنور . سببنی فرق ایدمدیگم آز بر
 سس وقوعنده محافظه نفس منفعتی اول امرده بگا او شیئی ، بنم اک زیاده توقی
 واحتراز اوزره بولمقلغم لازم گله جک و بناء علیه بنی قورقوتمغه اک قابل اوله جق
 بر شی فرض ایتدیرر .

هیچ بر شی ایشتمیور میم ! یینه راحت دگلم؛ زیرا سس سز اوله رق آپ آنسزین
 بگا صالدر مقده ممکندر . اشیائی ، مقدمکی و شمدیکی حالنده فرض ایتمک ایچون

« قوجان ظن ایتش ایکن در حال کوچیلویورر . وحجم
 « طبیعیسنده کورینور اولور . آندن فرار ایدیلور ،
 « یاخود آکا یا قلاشمغه جسارت اولنه مازسه ارتق
 « ذهنده قاله جق او شیئک کوزده حاصل ایتدیکی شکل
 « مجعولدر . بوجهتله صحیحاً قوجان و شکلی و بیوکاکی
 « قورقنج بر صورت کورلمش اولور . بناء علیه غول
 « بیابانی اعتقاد باطلی طبیعتده واردر . و بو کورینشلر
 « حکیمانک زعمی کبی مجرد وهم و خیالیدن نشأت ایتز »
 [بوفون - تاریخ طبیعی - جلد - ۵]
 بونک برزیده خیالیدن حاصل اولدیغنی متن
 کتابده کوسترمکه سعی ایتدم . و بو فقرهده بیان اولنان
 سببه کانجه کوریلور که قراکقده بعد مسافیه و اشکالک
 مشابهتارینه کوره اشیانک بزم کوزلرهنه عرض ایتدیکی
 کورینشلری فرق و تمیز کیسه لری یول یوریمک عادتق
 ایله تحصیل اولنه بیلور . زیرا اشیانک حوالیسنی
 کورمکه مساعد اوله جق قدر هنوز هوا آیدینلق
 اولورسه ، چونکه دهها زیاده اولان اوزاقلقده آرده کی
 هوا دهها چوق اولدیغندن ، اشیا بزدن اوزاق اولدیغنی
 مدته حوالیسنی دخی آز ظاهر اولور . ایشته موسیو
 بوفونک بوراده بیان ایتدیکی خطادن بزی وقایه ایچون
 عادت زوری کافیدر . بوکا نه معنی ، نه سبب و بیلورسه
 ویرلسون ، بنم کوستردیکم قاعده ششمز بر دوانر .
 و تجربه تماماً تصدیق ایدر . (روصو)

« بارکیبر قدر بیوک کورینور . بناء علیه اولکی خطامزنی
 « در حال تصحیح ایدرز .
 « هر هانکی دفعه کیچه لین مجهول اولان و مسافه لری
 « تقدیر اولنه میان محله رده بولنسه قراکق حسبیه
 « اشیانک اشکالی طابله مدیغندن هر شی اوزرینه هر دقیقه
 « خطایه دوشمک تهاکسی حاضردر . ایشته کیسه
 « قراکغنده بیاغی هر کسده واقع اولان دهشت و برنوع
 « خوف درون بوندن کور . و بر طاقم کیسه لرک قورقنج
 « و قوجان شکلر و اوماجیلر ، غول بیابانلر کوردک
 « دیدکریده بودر . علی العموم بو کیسه لره سزک
 « کوردکارکنز خیالاتدر جوابی ویریلور . لکن آنلرک
 « کوردک دیدکاری شیلر صحیحاً آنلرک کوزلرنده اوله
 « اوله بیلورلر و آنلری صحیحاً کورمشلردر . زیرا
 « هر نه وقت که بر شی مرئی ، کوزده تشکیل ایتدیکی
 « زاویه دن بشقه صورتله تقدیر اولنماز ؛ او شی مجهوله
 « یا قلاشدقجه بیویوب قالینلاشمق و نظر ایدن کیسه که
 « او شیئی بیلز ونه مقدار مسافه ده اولدیغنی تقدیر
 « ایده من آکا ایلک نظرده او شی ، مثلاً کندیسی یکر می
 « اوتوز خطوه اوزاقده ایکن برقاچ قدم ارتفاعنده
 « کورینورسه ، بر ایکی قدم قربنده برقاچ قولاچ یوکسک
 « کورتمک و تا اول شیئله طوقونجه یه ، یاخود آنی
 « طابلیجه یه قدر آکا تعجب و قورقو ویرمک مقتضیات
 « اموردندر . چونکه او شیئی طابلیغنی آنده مقده

گورمامىكده اولديغى شىيلرى گورملى يم . بو صورتله قوۋ خياليه ايله اوينايرق
چوق كچمكسزىن آرتق آڭا تصرف ايدىمىز اولورم ؛ و كندىمىه امنيت ويرمك
ايچون ياپديغى دخى بنى قورقوتمغه وسيله اولور . اگر پتردى ايشيدىرسىم ،
خرسزلىرى ايشيدىورم ؛ اگر هيچ برشى ايشتمىزسىم صور واشكال خياليه گوريرم .
محافظه نفس قىندن حصوله گلان كال تيقظ وسرعت ، بگا آنجق قورقهجق
شىلر ويرر . بگا امنيت ويرىله جك شيلرك جملەسى عقلمددر ؛ لکن حس حيوانى
دها قوتلى اولديغىدن ، بگا عقلك خلافنده سويلر . بر زمانده كه ياپيله جق برشى
يوقدر ؛ قورقهجق برشى يوق ديو دوشمك نه فائده ايدر ؟

علتك سببى بولنجه علاجى گوستيرر . هر شيدە الفت خيالى اولديرر . آنى
اويانديران يڭى وتازه شيلردر . هرگون گوريلان شيلرده ايشليان آرتق خيال
دگل ، بلكه قوۋ حافظددر . و [برشى عادت اولنجه هواى نفسانيدن گلز]
قاعده مسلم الشبوتك حكمتيده بودر . زيرا هواى نفسانيلر آتش خيال ايله اشتعال
ايدر . شمدى قراڭلىقده قورقانلرى بوندن واز كچورمك ايچون دلائل عقليه
ايرادينە چالشميك ! بلكه آنى صيق صيق قراڭلىغە گوتورك وامين اولك كه بو
اصول علم فلسفه دليللرينك جملەسندن زياده ايشه يرار . طاملرده كردهميد
دوشه يانلرك باشلىرى دونمز . وكذا قراڭلىغده آلمش اولانلرك قراڭلىقده
قورقدقلىرى گورلمز .

ايشته قراڭلىقده اوينامق ايچون اوتكى سببه بوده بر سبب منضمدر . لکن
بو اويونلردن اصل مقصدك حصولى ايچون آنلرك فرح وشطارتلى اولمىنى بن
نه قدر توصيه ايتسىم آزددر . ذاتاً قراڭلىقده زياده كدر ويرر برشى اولمز .
واروبده چوچقلىرى قراڭلىق مخزنه قاپاميك ! چوچق قراڭلىغە گيرنجه گولسون
واورادن چيتمزدن اول آنى گولمە طوتسون . تا كه قراڭلىقده بولندجق ترك
ايتديكى و چيقيجه كيدوب بوله جنى اگلنجلرك تصورى آڭا قراڭلىقده گلسى
ملحوظ اولان خيالات واوهامه مانع اوله .

انسانك مدت عمرنده بر حد واردركه آنك اوتە طرفنده نه قدر ايلرولنورسه

او قدر گيرو گيديلور . بن بو حدی چكديكمی حس ایدیورم . بن بیانی بر بشقه
 عمره باشلايورم . سنك كالنده اولان بوشلق كه، كندی بیگا حس ایتدیریور؛
 اوائل سنده کی او لذتی زمانلری گوزمك او كنده تصویر ایدیور . اختیارلدجه
 تکرار چوجق اولیورم . و او توز یاشمده یاپدیغم شیلردن زیاده اون یاشمده ایکن
 یاپدقلمی فرط لذتله در خاطر ایدیورم . شمسی ای بی او قویان ذوات؛ آرده،
 صرده كندم ایله مثال گوستردیگمی عفو ایدك . زیرا بو کتابی حسن تألیف
 ایچون گوگل خوشاغیله چاشمق اقتضا ایدر .

کویده ساکن (لامبرسی به) نامنده بر پاپاسك یاننه اجرته تریبه ویرلمش
 ایدم . آرقداشم اولدوق بر یگم دخی برابر ایدی که بندن زنگین ایدی . و آگا
 عالیه سنه وارث نظریله باقیلوب او شرفه لایق صورتده معامله ایدیلور ایدی . بن
 ایسه پدرمدن جدا اولدیغمدن بگا فقیر بر او کسز نظریله باقیلوردی . بیوک عمم
 (برنار) فوق العاده قورقاق ایدی؛ خصوصیه گجه لین، بن آنك قورقاقلغیله او قدر
 استهزا ایدردمکه (لامبرسی به) بن اعتماد نفسمدن اوصانهرق جسارتمی محك تجربیه
 اورمق استدی . صوگ بهار موسمنده بر گجه که غایت قراگلق ایدی . کلیسانك
 انختارینی بگا ویردی . و کلیسایه گیدرك کرسی و عظ اوزرنده براغلمش اولان
 کتاب مقدسی گتورمامی تکلیف ایلدی . و ناموس وغیرتمی تحریک ایچون
 بعض سوزلرده علاوه ایلدی که ، بندن استنکاف قدرتی سلب ایلدی . فنارسز
 گتدم . و اگر فنار اولسه دهها فنا اولوردی . مزارلقدن گچمك لازم ایدی .
 اورادن فتورسز چدم . زیرا آچیق یرده بولندجه بگا اصلا قراگلق قورقوسی
 گلامشدر .

کلیسانك قپوسنی آچنجه قیده بر گورمه ایشتمکه، بگا انسان سسی گی گلدی،
 و پای شباتمه تزلزل گلمکه باشلادی . قپو آچلدی . بن گیرمك استدم؛ لکن بر قاق
 آدیم آتار آتمز توقف ایتدم . بو بنای جسمك ایچنده زفیری قراگلمنی گوردرک
 بی او یله بر دهشت آدی که ، تو یلرم دیکن دیکن اولدی . گيرو دونوب چیدم .

ودره يەرك قوشمغە باشلادىم . كلىسانك حوليسندە بر كوچك كوچكە راست گىلدىم كە ،
 اسمە [سىلتان] دىرلردى . آنك بىگنا يالتاقلانمى براز مدار قوت قلب اولدى .
 قورقوشمىدى كىندى كىندىمە اوتاندىم . ايزمك اوستنە دوندىم . لىكن كوچك ، برابر آلمغە
 نە قدر اوغراشدمسە بر درلو گىلدى . گورلى ايله قىويى آچدىم ؛ كلىسايە گىردىم .
 ھان گىرر گىر مزىدە قورقو يىنە يقامە بتدى . و بر مرتبەدەكە ، كىندى شاشردىم .
 كرسى صاغ طرفدە بولدىغىنى و اويلە اولدىغىنى بن پىك اعلا بىلدىگىم حالدە نىلسە
 خىرم اولمىقسىزىن دونمىش . آنى بر زمان صول طرفدە آرادىم . اوتوراق پىكەلر يىنە
 طولاشوردىم . و آرتق نرودە اولدىغىنى بىلدىم . و نھايت نە كرسى يى ، نەدە قىويى
 بولەرق ، تعريفى ناقابل بر تشويشە دوچار اولدىم . بالآخرە قىويى گوردىم .
 و كلىسادىن چىقمغە موفىق اولدىم . و اولكى گى ھان اورادىن تباعدا ايتدىم . زھىمىندە ،
 گوندىزىن بشقە بر وقتدە اورايە يالگىز گىرمامكە عزىم ايتدىم .
 اوه قدر گىلدىم . اىچرو يە گىرە جگم آندە قھقھە ايلە كولىشىدىن [لامبىرسى يە] نك
 سىنى فرق ايتدىم . بو قھقھە يى بن كىندىمە آلىدىم . و آگا قارشى گورنىمىدىن
 حجاب ايدىرك ، قىويى آچقىدە تردد ايتدىم . بو ائىدادە [لامبىرسى يە] نك قزى ، بنم
 كىدىشىدىن وسوسە ايدىرك ، خدىمىجى قادىنە فنارى ياق دىدىگىنى و [لامبىرسى يە] نك
 دىخى اوبنىم جسور عم زادەمك معاونت و رفاقتىلە بنى آرامغە حاضرلندىغىنى ايشتىم .
 بو عزىمت سفرى يە نك شرف و شانى ايسە صگرە تاماماً عم زادەمە اسناد اولنە جنى
 دركار ايدى . اودقىقە بىندن قورقو بسىبتون زائل اولدى . فقط آنك يىرىنە
 قاچاركن طولق قورقوسى كىلدى . كلىسايە قوشارم ، بىلكە اوچارم . ھىچ شاشىر -
 مقسىزىن و الملە دىخى يوقلامقسىزىن كرسى يى بولورم . اوستنە چىقوب كىتابى آلەرق
 ھان آشاغى يە اىنىم . اوچ صچرايشدە كلىسادىن طشرە چىقارم و قىوسنى بىلە قىامغى
 اونوددىم . نىسىم نىسىمە يتشمىيەرك اوطەدىن اىچرو گىردىم . كىتابى اسكەملە نك اوستنە
 قورم . اگىرچە چەردىم متغىر ايدى . لىكن بنم اىچون حاضرلدىقلىرى ھىئت معاونە نك
 اوگىنى آلدىغىدىن طولابى مسرتىدىن يوركم اويناردى .

بگذا سؤال اولنه جق که ، بولطیفه بی تطبیق حرکت اولنمق ایچون ، نمونه ،
 ویاخود بوگی ادمانلرده آرزو ایتدیگم نشوه ونشاطه مثال اولمق قصدیله می ایراد
 ایلدم . خیر ! بن آنی گیمه قرا گلغندن قورقان کیمسه بی ، جوارده بولنسان بر
 اوطهده بر طاقم خلقت قیدسزجه گولوشوب مصاحبت ایتلمری قدر تسکین ایده جک
 هیچ برشی اولدیغنه دلیل اولمق ایچون ایراد ایلدم . بویله شاگرد ایله یالکیزجه
 اکنه جکلرینه ، بن استردم که شن مشربلی چوجقلردن بر طاقمی گیمه لری بریره
 طویلانسونلر و اول امرده آنلر آرو آرو گوندرلیوب طاقمجه گوندرلسونلر .
 و زیاده خوف ایتیه جگندن ایوجه امنیت کلدجه آنلردن برینک منفرداً کتمسینه
 غیرت اولنمسون .

بن بویولده کی او یونلردن زیاده اکنجه لی ، و اکنجه لی اولدیغی قدر فائده لی
 برشی دهه تصور ایدهم . او شرط ایله که ، امر واراده ایتمکه بر از اوسته لق
 ایدیله . بن اولسه م بر بیوک صفهده اسکمله ، صدالیه ، و مقوادن معمول سوقا-
 قلقلر ایله چیتماز یوللر یاپاردم . بو چیتماز و اگری بوگری یوللرک اورتسه نهده
 سکنز اون قدر حیللی قوطیلر قور و آنلرک ایچنده ینه آنلره بکزر و درونی
 شکرله ، شکرله لره طولی بشقه بر قوطی قارشیدیردم . و بو شکر طولی قوطینک
 نروده اولدیغی آچیق عباره ایله ضمناً سویلردم . و چوجقلردن ، دقتی زیاده
 و گوزی آچیق اولانلرده بو قوطینک یرینی بولمق ایچون معلومات کافیه ویرردم .
 آندن صکره میدانه گیرن کوچک پهوانلرک آره لرنده قرعه آتهرق بری برینک
 آرقه سندن جمله سنی گوندریردم : تا که قوطی بولنجیه قدر و آنلرک استعدادلری
 نسبتنه گوره بونیده کوچ اوله جق صورتده ترتیب ایدردم .

تصور ایدک او کوچک پهوانی که ، النده قوطی سفرندن مظفرانه عودت
 ایدر . قوطی بر اسکمله ناک اوزرینه قونور و رسم تشریفات ایله آچیلور . قوطیدن
 شکر چیقجه جق دیو بکنورکن چیقجه چیقجه آجاج یوصونی ، یاخود پاموق اوزرینه
 قونلش بر گوزل مایس بوجکی ، یاخود بر صالیانغوز ، یابر یر الماسی ، و یا بو مقوله

بركوك چىقويىر مكله قويويىر يلان قهقھىلرې و جماعتك نشاط انگيزانه (يوحا) ! لرىنى شمدى بىلە ايشيدىر گې تصوير ايدىورم .

بر بشقه دفعهده يگى بادانه اۋرلمش بر محلدە ديوارك يانە براويونجق ويا اوفاق تفك برشى آصيلور ؛ ديواره طوقمقسزىن آنى آلمق اقتضا ايدر . آنى آلوب گتورن اوطەدن ايچرو گير گيرمز ، اگر شرطه رعايت ايتامش ، يعنى شاپقەسنىك كنارى ، قوندرەسنىك بورنى ، البسەسنىك اتكلرى ويا دىرسكلرى بياضلمش ايسە ، بجر كسزلىگى ظاهرە چىقار . ايشتە بو مقوله اويونلر ك طرزنى گوسترمك ايچون بو قدرى كافى اولە بيلور . اگر سزە هېسنى گوسترمك لازم ايسە كتابى هېچ اوقوميك بويلە گىجە قرا گلغىلە پرورش بولمش بر آدمك سائرلرى اوزرىنە نصل رجحانى اولمز ! آنك آياقلىرى قرا گلقدە ايوجە باصمغە واللرى اطرافندەكى شىلرې طومغە آلمش اولقلە بو خاصە آنى اك زيادە قرا گلقدە زحمتسزجە گوتورە بيلور . آنك قوۋە خيالىەسى كنجلگندە اوينادىغى قرا گللق اويونلر يلە مملو اولدىغندە ، قورقە جق صورتلر تصوير ايتمكە پك كوچ دونە بيلور . اگر قهقھىلر ايشيدىر ايسە قرە قونجولوس يرينە اسكى آرقداشلر ينىك گولەلر ينى فرض ايدر . و اگر خيالىندە بر جماعت تصوير ايدرسە آرتق آگا [سابا] [۱] يرينە لاسنىك اوطەسى گورينور . چونكە بو آدمە ظلمت لىل شوق و نشاطدن بشقە بر فكر القا ايتىە . جكندە ، آنك ايچون اصلا قورقچ اولماز . آندەن قورقە جغنە آنى سور . عسكر لىكلە سفردە بولندىمى ؟ گرك عسكر يلە ، گرك ياپ يالگىز كندىسى هر ساعتە حاضر در . دشمنك اردوسنە گيرەرك يولنى شاشرمەدن طولاشور . و كىمىسە ي اوياندىرمقسزىن تا قوماندانك اوتاغنە گيدر و كىمىسە گورمدەن عودت ايدر . [رسوس] ك [۲] آتلر ينى چالمق لازم كلدىمى ؛ آگا مراجعت ايدك ووسوسە

يونايىلر طرفندەن تحت محاصره يە آلدىغى ائنادە استانبول وجوارينە حكم ايدردى . شەر مذكورك امدادىنە كىتدى . وها تفك قولجە اگر برابر گوتوردىگى روزگار دن سريع و قاردن بياض عربە بارگىلرې ، اليوم

[۱] سابا اقوام سالفە بىندە بر جمعيت سحرە دركە گويا بھر جمعە ايرتسى گىجەسى بر طاقم ساحر و ساحرە بر يره طوپلانورلر و شيطان آنلرە رياست ايدرمش .
[۲] رسوس . (طروآ) شەرىنىك

ایتمیک . بشقه درلو تربیه اولمش آدملاک ایچنیده بر [اولیس] [۱] پک کوچ بولورسکیز .

بعض کیمسلر گوردمه ، کیجه لین چوجقلا بر شیدن قورقامغه آلمق ایچون آنسزدن آنلری قورقیدرلردی . بواصول پک فنادر ، ومطلوب اولان اثرک عکسینی انتاج ایدوب ، چوجقلا بالعکس دائمی اوتک وقورقاق ایتمکدن بشقه بر ایشه یراماز . نه عقل ، نه عادت درجه سی ، وجنسی معلوم اولیان نه برتهلکه حالیه دن ، نه ده چوق کره باشه گلان اخافه نا گهانیدن حاصل اوله جق مخاطره اوزرینه ذهنی تأمین ایده بیلور . لیکن شاگردگری بومثلاً قضا وقوعندن محافظه ایچون نه یایمق لازم گلور ؟ آنی بوندن محافظه ایچون بنجه اک گوزل رأی بودر : بن شاگردمه دیرمکه . سزک او زمان نفسکیزی وقایه یه حق صریحکیز واردر ؛ زیرا سزه هجوم ایدن کیمسه ، حقیقه سزه فناقمی ایتمک استیور ، یوقسه قورقوتقمی ؟ بونی دوشمنگه سزی براقاز . وچونکه کندیسی کندینه او یغون یولده طاورانیور . قاجق دخی سزه بر مامن اوله ماز . بناء علیه کیجه وقتی سزه کیم صال دیرسه ، انسان اولسون ، حیوان اولسون نه گزه لازم ، همان یقالیک ، وگوجکیز یتدیگی قدر صیم صیتی قاورایک اگر چبالارسه اؤرک و یومروغی دریغ ایتمیک ! ونه دیرسه دیسون ونه ایدرسه ایتسون ، تا ، کیم اولدیغنی ییلینجه یقاسنی براقمیک ، بوصورتله تبین کیفیت ، مأمولدرکه آنده قورقه جق برشی اولدیغنی سزه گوستره جک ولیکن بومعامله ده ، بر طاقم مسخره مشربله بردها او یولده بر لطیفه یایمغنی بالطبع ترک ایتدیره جکدر .

ژان ژاق روسو

[۱] اولیس ، آنفالذکر (طروآ) شهری محاصره سنده حاضر اولان یونان حکمدارلرندندر . عقل وبصیرت وتدبیر ومکیدت وثبات وشجاعته مشهوردر . محاصره نك ختامندن صکره بر خیلی زمان وطنه عودت ایده میهرک کرفتار اولدیغنی مخاطرات کونا کوندن قورتلق یولنده صرف ایتدیگی عقل وتدبیر مصال اولسه خیلی مهمدر . نامنه حکایه یاپیلان (تلباق) بونک اوغلیدر . اولیسک تفصیل سرگذشتی اومیروسک داستانده مسطوردر .

(قرق گوزلر) اطلاق اولنان نهر دن صو ایچرلر ایشه ، شهر مذکور خلاص اوله جق ایدی . لیکن رسوس غفلته او یومقله یونانیلردن (دیومد) آکما مظفر اولدی . وبو آراق مسدبر وبصیرتکار اولان (اولیس) دخی آنک عربه بارگیرلینی آشوردی .

آداب تلبس

بو معلومدر که هر قومك كندینه مخصوص بر قیافتی و آنك دخی بر طرز تلبسی واردر . بوندن بر عصر مقدمه قدر اقوام غربیه دن هر برینك منسوب اولدقلری ملیتی فارق اوله جق صورتده آرو آرو قیافتلری واردی . نته کیم [وقعه خیریه] قدر بزده کندیمزه مخصوص بر قیافتی حاز ایدك .

بوگون اوروپا اقوامنك تلبس ایتدکلری قیافت ایسه اون طقوزنجی عصرك اوائلنده فرانسزلر طرفندن اتخاذا اولنمش و پك آز بر زمان سرورنده هر طرفدن مظهر تقلید و قبول اولمشدر . آندن اول هر قوم، قدیمدن برو کندیلرینه مخصوص اولان طرزده لباس گیرلر ایدی . حتی کسوه سرلری بیله ملیتلرینك علامات فارقه سندن معدود ایدی . حالا دخی اسپانیاده ، ایتالیا ، سوئیس ، اوستریا [ی بالا] ده فرانسه نك بره تانیا ، و غاسقونیا طرفلرنده ، اسقوجیا ایله ایرلاندهده آلمانیا نك اکثر ممالکنده ، نوروجیا و دانیمارقهده ، مجارستانده ، رومانیا ، لهستانده بیوک شهرلردن ماعدا قصببات و قرا اهالیسی قدیماً لابس اولدقلری قیافتی محافظه ایتمشلردر . نته کیم ترك ، عرب ، آرنلر ، بوشناق و کرد و لاز ناملریله معروف اولان اقوام عثمانیه دخی ساکن اولدقلری ممالکده قیافت قدیمه لرینی لابسدر .

فقط بوگونکی گونده اوروپالی تعبیر ایتدیگمز و آمریقالیلر دخی داخل اولدیغی حالده [فرنك] اطلاق ایلدیگمز اقوام ، قیافت مدنیجه یکنسقدر . حتی طرز- تکلملریله منسوب اولدقلری قومیت حقنده - ولوسطحی اولسون - ضرورت مخصوصه صدهه تبعاعده بولنلماش ایسه ، بر آلمانی بر هولاندالیدن ، بر اسپانیولی بر ایتالیا نندن ،

بر انگلیزی بر آوستریالیدن ، بر فرانسوی بر بلجیقالی ویا اسویچرلیدن تفریق ایتک قابل دگلدن . چونکه قیافتجه جملهسی متحد و آداب تلبس ایسه اقوام متمدنه نك كافه سنده واحدر .

آداب تلبس نهدن عبارتدر ؟

واقعا آداب تلبسدن خبردار اولیانلر بویله بر سؤال ایرادنده معذوردن .

آداب تلبسی اوگر نك ایچون عسکر صنفی پیش نظره آلمق کفایت ایدر . چونکه گوز اوگنه آنان بر نفرک آ آداب تلبسه رعایت ایدوب ایتدیگی وهله نظرده ظاهر اولور . نظام اوزره کینمش بر نفر نصل اولمق لازم گیدیگی هر کسجه معلوم ایسه ده ، بز بونی مجهول فرض ایدرک تعریف وارائه ایده جگر : بر نفرک گیدیگی لباس ، ولو کهنه دخی اولسه ، تمیز پاک اولمق ، یعنی اوزرنده توز طوپراق ویا خود مایعاندن برشی بولاشمه سیله لکه لشمس اولماق ، سکوگی ، یرتیغی ویا ا کسک بر دوگمه سی بولنماق ، آیاق قابیری بویانمش ، پالاسقه سی ، سلاحی ، دوگمه لری پارلادلمش بولنمق ، نهایت گیدیگی ستره ویا جاکت قاچ دوگمه ویا قوپچه نی حاوی ایسه جمله سی ایلکلنمش ، فس ویا قالیغی آالنک اوچده ایکی قسمنی ستر ایتک صورتیه کیش اولمق لازم گلور .

شو تعریف ایتدیگمز طرز تلبس نفر دن سر عسکره قدر عموم افراد عسکریه ایچون بر امر قانونیدر . آگا مخالف اک حقیر بر نقصان ، ویا ادنا بر اثر تسامح آداب تلبسی اخلال ایده جگندن « دیسیپلین میلیتهر » دینلان [ضوابط عسکریه] او نفری مسؤل ایدر .

شمدی گله لم صنف عسکری خار چندکی صنوف عامه یه : معلومدر که دنیا نك هر طرفنده اکثر عادات قومیه ومدنییه نك محل تطبیق وجریانی پای تختلردن . بر قومك سویلیدیکی لساندن ، گیدیگی قوندردیه قدر کافه خواص طبیعیه ومکتسبه سی وکافه حاجات ضروریه ومدنییه سی ، طرز معاشرت ومخالطی پای تختلرده جاری اولان اصوله تابعدر . وینه معلومدر که هر قوم متمدن عسکری ومملکی ناملریله ایکی صنفه

منقسمدر . [ملکی] [۱] دیدیگمز صنف ، عسکری دیدیگمز صنف گبی کافه بر قومك عامه انامندن متشکل اولقله برابر ، صنف ملکی دینجه عسکر اولیان و فقط معاملات و معاشرتده کی کالاری حیثیته عوام ناسدن آبرو اولان طاقم مرام ایدلمش اولور . شهبه یوقدرکه بر شهری ، یعنی افراد ملکیده دن بری گینوب قوشانمق ، یوریوب گزمك ، مافوق و مادوننه تصادفده معتاد اولان آداب و مراسمه رعایت ایتک خصوصارنده تربیه مدنیه سی حسبیلله عوام ناسدن ممتاز عد اولنور .

شمدی افراد مملکتدن بر افندی ویا بک که عسکر دگلدر ؛ و عسکر اولیان هر شخص [سیویل] یعنی افراد ملکیده دنر ؛ تلبس خصوصارنده نصل اولمق لازم گلور ؛ نصل اوله جق ، عسکر دگلدرکه قیافتجه بر قانونه تابع اولسون . آنک قیافتنی ستره پانتالون و قوندره ایله فس تشکیل ایدر . اگر طشره خلقندن ویا اصناف طاقندن ایسه شالوار ویا پوطور ، صالطه ویا چبکن وینه بولباسارله متناسب بر آیاق قابیله ساده جه ویا اوزرینه برشی صارلمش فس گیر و بو وجهله صنفنه موافق اولان قیافتنی اتمام ایله جمعیت عثمانیه آرسنه قارشمغه احراز لیاقت ایلر . ایشته بزمدده اصل آگلاتمق استدیگمز جهت بوراسیدر .

هرکس بیالورکه بز وقتیله باشمزه صارقلی قاقوق ، صرتمزه جبهه ویا بنیش ، باجاقلرمزه چاقشیر ویا شالوار ، آیاغمزه مست پابوج گیر ایدک . اوزمان ایسه جبهه نك آلتنه [عنتری] کیمکله [نیمتن] کیمک بیننده بر فرق یوق ایدی . فقط [کیمهک عنتری] تعبیر ایدیشمزدن برده گوندوزلك عنتری اولدیغی آگلاشیلیور . بو کیمهک ایله گوندوزلكدن هانگیسنک دها اوزون ویا قیصه اولدیغنی بیله میز . فقط هر حالده یکدیگرینی تفریق ایددجک بعض اوصاف مخصوصه سی بولنه جغنی

ملابس اولدیغنی معنالرذن طولایی سیویل کلمه سنک مدلوانی افهامدن زیاده اشکال ایدر . جگندن بالضروره [ملکی] تعبیری اختیار اولنمش و بو اختیار ایسه بالاده کی تفسیر دورا دوره سبب اولمشدر .

[۱] بونک فرانسزجه مقابلی اولان [سیویل] تعبیری منسوب اولدیغنی اسانده افرادینی جامع و اغیارنی مانع ایسه ده ، حیفا که بومدلولی لسانمزده حقیقه ادا ایددجک کلمه یوقدر . و [مدنی] ویا [شهری] گبی تعبیرلرله ترجمه سنه قالدیشلسه بولفظلرک بزده

تصدیق ضروریدر . بو عنتریلرک کیجه یه ویا گوندوزه مخصوص اولاندن برینی
لابس اولان بر آدم ، اوزرینه جبه سنی گینجه سوقاغه چیقهبیلوردی . حتی موسمنه
گوره کورک ایله ده سوقاغه گزردی . چونکه کورک دخی جبه گی ایچه گیلان
اثوابی ساتر بر لباس عد اولنور ایدی .

فقط اوزمانک قیافتی دأر مسنده دخی هر صنفه مخصوص بر آداب تلبس مرعی
ایدی . مثلاً جبه ایله کورک بیننده ستره لباس اولق اعتباریله بر فرق اولماقوله برابر
دوار رسمیدن برینه منسوب اولان بر افندی مقام مأموریتنه اوینده گیدیگی کورکله
گیده مز و کورک اوزرینه مطلقاً صنفه گوره جبه ، بنیش گی بر شی کیجه مجبور
ایدی . حتی علما ایله مأمورین ملکیه ، و اصناف طاقنک جبه لری بیجمجه ، شکلجه ،
حتی رنگجه فرقی ایدی . بونی ایسه بزه قیافت عتیقه عثمانیه نامنده کی اثر اراه ایدیور .
اوزمانک مأمورین حکومتیه صنف علماسنی زی مخصوصلریله استئنا ایدوبده
سائر افراد ناسی پیش نظره آورسه ق گوریرزکه ، گوندوزلک و کیجه لک عنتریسیله ،
جبه سیله ، کورکیله و حتی جبه سنی (قارتال قنادی) تعبیر ایتدکلری یولده صاللا
صرت ایدرک هر فرد سوقاغه چیقار ، مسیره یه گیدر ، چارشیده گزه بیلور ایدی .
چونکه منسوب اولدیغی صنف رسمی یه گوره بر زی مخصوص اولمقله برابرینه
عموم قومک قیافتی بر نوع ایدی : یعنی ، جبه ، عنتری ، شالوار . قاقوق ، چزمه
یمنی ، پابوج .

شمادیگی گی نسوان او تاریخده جمعیتله سوقاغه چیقماز ، مسیره لرده رجال ایله
مخلط بر حالده بولنماز ایدی . بو جهتله عموماً ذکور ملکیت کندی عالمرنده
بگندکلری طور وقیافتده گزه بیلورلر ایدی . باخصوص اجانب دخی هنوز احتلاطه
باشلاماش اولدیغندن ، آداب معاشرتمزه واقف دگلدی . حاصلی دیانتجه آره مزده
نه قدر فرق وار ایسه اخلاقجه ، عاداتجه ، اطوارجه ، قیافتجه ، معاشرتمجده او قدر
فرق وار ایدی . آندن طولاییدرکه ، بعض ضرر سنز طورلرنی تقلید ایدنلرمزه
من القدییم (فرنک مقلدی) و تقلید ایدیلان طوره (فرننگانه) تعبیر ایدرلردی .
بز اوزمانلره براز یتشدیگمزدن گرک پدرلرمزه هم سن و یا ده مسن ذواتدن ،

بعض (آلافرانغه) يه اوزمانانلرمز حقننده بو تعبیرلرک بر شیوه متهمانه ایله سویلندیگنی ایشیدیر ایدک . شمدی ایسه (آلافرانقه) ویا (آلامود) دیوب کچوروز .

بوگون ایسه قاوغه بدل فس ، جبه و بنیشه بدل ستره و پالتو ، رادنغوت ویا پاردهسو ، صالحیه بدل جاکت ، شالواره ، چاقشیره بدل پانتالون ، نیتنه بدل قولهلی گوملک ، مست پابوجه بدل قوندره ، بوتین کیمکدهیز . گیدیگمز شو البسه ایسه بزم کسوه خارجه مز ، تعبیر دیگرله خانه مزک خارجنده کی قیافتمز درکه ، بونگله جمعیت مدنیه آره سنده بولنمغه کسب لیاقت ایدیوروز . بناءً علیه آداب تلبسه دخی خانه مز خارجنده رعایت ایتک مجبوریتندهیز . چونکه بر انسان خانه سندن سوقاغه چیقنجه کندوسنی مواجهه عمومه بوله جق و بناءً علیه خصوصیتدن عمومیته انتقال ایتمش بولنه جقدر . بر آدم دائرة محرمیتده بولندجه استدیگی طور و حرکتی اجراده مختاردر . کیفی استرسه او طه سنده بر گوملکله اوتورر . « محتسبرا درون خانه چه کار » فقط خانه سندن خارجه بولنجه آداب عمومیه رعایتله مکلف اولدیغنی اونتماملی در . آداب عمومیه رعایت ایسه هرشیدن اول آداب تلبسه رعایتله در . بوگون اقلام دولتدن برینه منسوب بر افندی تصور ایدیله بیلورمی که ، آیاغنده بوتینسز یالکیز چورابله ویا خود چورابسز بر ترک بولدیغنی حالده کیجه لک عنتریزی ویا پانتالون اوزرینه بر خرقة ویا خود کورک گی بهرک مداوم اولدیغنی قلمده اثبات وجود ایده بیلسون ؟ ایده جک اولورسه حضارک خنده استهزاسنه هدف اولق بر طرف ، در حال خفت عقلنه حکم ایدیله رک برینه ترفیقاً یا خانه سنه ویا خود طوپ طاشی تیمارخانه سنه گوندریلور . چونکه آداب تلبسه مغایر بر زی غریب ایله قلمه کیتک هیچ بر عاقلک خیال و خاطرندن کچمز . چونکه یا خفت عقلنه ویا خود مسخره لغنه حکم ایدیله جگندن امیندر . یا بر قلم او طه سی خلقنه غریب گورینه جگی ایچون خفت عقلنه دلیل طوتیلان بر قیافت عجیبه ایله صباحلین ویا اقشام اوزری محله قهوه خانه سنه ، ایام تعطیلیده قایغه ، عربیه ، تیمور یول ، عربهلرینه بینهرک سیره ، کلنجهیه گیدنلر نهدن عاقل ویا تربیه لی

عد اولنيور ؟ بر قلم خلقني تحقير ايتامش اولمق ايچون آداب تلبسه رعائته نفسني
مجبور بيلان ذوات، بر مملكت خلقنه قارشو او مجبوري، نهدن فراموش ايديور ؟
نيچون عمومه رعائتي اونودوبده كنديني سخره انام ايديور ؟

تربيه نجيبانه ايله مفطور اولان عالهلر مياننده اولاد، پدر و والدهسنك
حضورينه داخل اوله بيلك ايچون قياقچه قيود تربيه و آداب تلبسه رعائته مكلفدر.
تربيه لي بر عالله ايچنده يتشان بر چوجق اوچقوريني صاللايهرق ولي ووليهسنك
گوردبيله جگي يرده طولاشمق شويله طورسون، خدمتچيسنه تصادف ايده بيلك
احتماليه او طهسنك اشيكندن بر خطوه آته مز .

وقتيه بر اديمزك گورهنكدن شكايه يازديغي بر مقاله ده ايراد ايلديكي مثاللر
صرهسنده كي شو « گورهنك انسانك گي به جگنه قاريشور: مثلا علمادن بر ذات كندى
فوقنده بولنان ديگرينك حضورينه . ولو تموز ائالرنده يمن ده بولنسون - يينشسز
وياخود كتابدن بر ذات آمرينك مجلسنه - ولو قيش اورته سي ارضرومده بولنسون
- پالتولى گيره مز . گيرسه قيامتلىر قوپار . بچاره مافوقنده كيلرى تحقير ايله اهم
اولنور . « فقره ايله بالاده كي مسروداتمز آردسنده تناقض تصوريه محل يوقدر .
او ذاتك شكايي مراسم نامنه اختيار اولنان تكلفات مفرطه دندر . يوقسه بر قومك
ولو گورهنك يولنده اولسون تربيه سنه تعرض دگلدلر .

تمنا ديديكمز اوضاع پرستشكارانه وقتيله اكلوب يردن آلايغي طوپراغي باشنه
صاحبق يولنده كي حضور تداككارانهدن متحوّل بر معامله احتراميه در . بوگون
مراسم تشريفاتيه جه كوچك مرتبه ده بولنان بر آدم ، مراتب رسميه جه بيوك عد
اولنان بر ذاتك حضورينه گيرديكي وقت يرلره قيامق دگل ، جزوى بر انحنادخي
گوسترمكسز ين النى باشنه گوتورمكله ايفاي سلام و احترام ايدرسه اوزات طرفندن
مظهر استقثال اولمز . هله يردن طاش آورجه سنه قالديرمنره اكيله رك ايديلان
تمنالردن بوگون متلذذ اوله جق جدا بر بيوك آدم تصوّر اولنه ماز . بو حالده
گورهنك دخي كندى دائره سنده تبدل زمان ايله تبديل طور ايتمى قانون طبيعت
مقتضياتندن ايمش : البته علمادن بر ذاتك ينه علمادن فوقنده بولنان بر ذاتك حضورينه

بنیشسز گیر مسنه مساغ رسمی یوقدر . بوگورەنك نتیجەسی دگل، اصول تشریفا -
 تیه دن بر قاعده در . بوندن اون بش یگر می سنه اول اقلام ودوئر دولته دوام
 ایدن کوچك بیوك مأمورینك كافهسی ستره گیر ایدی . راده نغو تلی بر آدمه
 سوقاقده بیله نادراً تصادف ایدیلوردی . شمدی ایسه ینه دوئر دولته ستره لی
 ذوات ایله راده نغو ت اکتسا ایدنلر ك بر استایستیقی طوتیله جق اولسه اکثریتی
 ستره سنزلر تشکیل ایدر .

بزم آداب تلبس نامیله خلقي رعایتە مجبور بیلدیگمز شی گورەنك خلاصهسی
 دگل، آداب عمومی وحتی تربیة قومیه در . بز شمدی کندی عالمزده یشامیورز .
 ملکمزده یوز بیگلرجه اجنبی وار . آنلرله معاشرت و مخالطت مجبوریتده یز .
 یا پانتالونی، پالتویی چیقاروب شالواری، جبیهی کیمه لی یز . یاخود ستره پانتالونی حصراً
 خارج بیتە تخصیص ایله کورکله، گیمه لك عنتریسیله سوقاقلرده اونده کزرگی نسوان
 مملکت آره سنده گزمکدن ابا ایتلی یز .

اوروپاده اکثرینك کسوجه مراعات ایلدیکی آدابه تطبیق قیافت ایتیمانلری
 ضابطه بلده رعایتە مجبور ایدر . ولو ایکی ایپلی بر جمال اولسون، کوملگنك یقاسنه
 بر بیون باغی طاققله مکلفدر . و هیچ بر فرد یوقدر که خوابگاهنده بولندیغی قیافتله
 اوینك قپوسندن طیشارو دگل، حتی قپوسنك اوگنه چیقهبیلسون .

شو مقاله یی اوقویانلردن پك چوغی هیچ شهبه ایتمز که ذات بختده مطمح نظر من
 اوروپالیلر اولدیغی ایچون بزى آنلره تقلید هوسکار لغیله اتهم ایتك استر . فقط
 هر درلو ظنون سیئەدن تجرید نفس ایدوبده وصایامزى آداب مدنیه نامنه سنجیده
 میزان انصاف ایدن عقلای امتك بو خصوصده اصابت رأیمزى تصدیق ایده جکلرنده
 امنیتمز برکالدر .

ابوالضیا توفیق

ناپوليونك خصوصيتى

ناپوليون بوناپارت نامنه يازيلان تاريخلر ك، مقالهلر ك حد و پايانى يوقدر . حالا مشار اليه دائر يكي يكي اثرلر نشرنده دوام اولمقدهدر . يالكنر كچن سنه آيرو آيرو اوچ تاريخ ايله، زوجة مطلقهسى ژوزيفين ايله گر ك تحت نكاحنده ايكن گر ك بعدالتلىق تعايطى ايلديكى محرراتى جامع بشقه بر كتاب نشر ايدلمشدر . حاصللى هرگون هر صنفدن بر چوق ارباب تدقيق . مشار اليه ك مخصوصاتى كشف ايله اشتغال ايتكدهدر . مثلاً عسكرلر فنون حربيهدهكى اعتيادينه، ديپلوماتلر پولىتيقهدهكى طرز استبدادينه، علمى سياست قوانين مدنيه و اصول ادارهدهكى اجتهادينه متعلق اك حقيير بروقعدن استدالات دورا دور ايله بر چوق حقايق اظهارينه چالشدقلىرى گي، بعض ذواتده صرف مخصوصاتنه ترجمان اولمقدهدر . بو قبيلدن اوله رق (ناپوليون انتم) يعنى ناپوليونك خصوصيتى نامندهكى اثر . مشار اليه ك تاريخ احوال خصوصيهسى اطلاقنه سزاوار اوله رق كوچوك بيوك هر درلو اعتيادينه متعلق فقراتى جامع اولديغى صر هسيه مطالعهسى حالنده عادتاً ناپوليونله تا مكتبدن (سنت - الهن) آطهسندده ارتحالنه قدر برلكده بولنمش گي مشار اليه ك هر حالنه واسطه اطلاع اوله جفى ايچون اصحاب مطالعهيه صر هسيه عرضنى مناسب گوردك .

(ناپوليون بوناپارت) (۱۷۶۹) سنه ميلاديهسى آغستوسنك اون بشنجى گونى قورسيقهده آراقسيو شهرنده تولد ايتمشدر . پدرينك اسمى (شارل بوناپارت) والدهسنگى ده (ليتيتا رامولينو) در .

والدهسى كليساده ايكن آغرى حس ايتمكله در حال اوه عودت ايدوب ناپوليوني
طوغر مشدر .

باباسى [شارل] طوسقانا اصلزاده لرندن ايمش . روايته گوره اجدادى
[تره ويز] ده حكومت سورمش . حتى صكره لرى اوستريا ايمراطورى قزىنى
ناپوليونه تزويج ايلديكى زمان « عائلهسى بنمكى قدر اصيل اولديغنه قانع اولميه ايدم
قزى وىر مردم » ديمش . ناپوليونك طفوليتى ائناسنده هپ ايشتيديكى شى اسكى
قورسيقه وقايع حربيهسى، گوردىكى ده بونجه مصائبه قارشو والدهسنىك متاتى واداره
عائله خصوصندهكى حسن تدبير وغيرتى ايدى .

پدرينك ايراد سنويسى بيك بش يوز فرانقندن عبارت ايمش .

(ناپوليون) ناميله اشتهار ايتديكى زماندهكى،
يعنى ايمراطورلغندن وفاتنه
قدر اولان قيافتى

بوناپارت ناميله متعارف اولديغى زماندهكى
يعنى ملازم ثانياكندن قونسولوسلغنه
قدر اولان قيافتى

[شارل بوناپارت] غايت حلیم و فقط او نسبتهده اداره سز اولديغى جهته
زوجهسنىك الى آخر العمر دوام ايمش اولان خست فوق العادهسى سببيله قارى قوجه
منازعه لرى اكسك اولمز ايمش . حتى ناپوليون ايمراطور اولدقندن صكره برگون
والدهسینه خستندن طولايى تويخده بولنديغى وقت بيله « هنوز بريره يرلشديرلميان
چوجقلم ايچون پاره بر كدير يورم » جوانى ويردرك [لوسى ين] ايله [زهر قوم]
دن طولايى ضمناً سرزنشده بولنمشدر .

(۱۷۷۶) ده قورسېقهده حال ساكونت عودت ايتديگي زمان چوجقلمه برر مسلك معيشت تعيىنى بين الابوين موقع بحثه قونلدى. قورسېقه واليسنك برادرزادهسى اولان [اوتون] پستقوسى مونسنيور [دوماريوف] بونلرك امدادينه يتشرك بيوك اوغلىرى [ژوزف پوناپارط] اى پاپاس سلكنه داخل اولمق اوزره [اوتون] مکتبته و [ناپوليون] اى ده بحريه آبرهرق [برىن] مکتبته يازديردي. لکن فرانسز لسائى گوزلمه اوگرنه بيلك ايچون ابتدا ناپوليونك ده اوتون مکتبته بر مدتجك دوامى تقرر ايتدى.

(۱۷۷۸) كانون اولنك اون بشنجى گونى چوجقلمه ايلك دفعه اولهرق والدهلرندن آيرلديلر. حين مفارقتده [لوسى ين عموجه] چوجقلمه تيزه ديو چاغردقلى خدمتجى قوجه قارى [مانوچيا] ناپوليونك ايمپراطورلغنده بيله ينه مشاراليه ايله سنلى بنلى قونوشان دادى [ساوهريا] هپ حاضر ايديلر. فلورانسهده بر مدت توقف ايديلوب ناپوليونك [برىن] مکتبته دخولى ايچون لازم گيلان اصالت شهادتنامهسى آلندى. ايلك اوتوزنده [اوتون] ه مواصلت اولهرق مکتبته دخول، كانون ثاينك ايلك گونى اقشامى وقوع بولدى.

ناپوليون [اوتون] ده اوچ بچق آي قالدى. فرانسز لسائى گركى گي اوگرنوب نيسانك يگرى اوچنده [برىن] مکتب بحريسنه مجاناً قيد اولندى. بو قدر جق بر زمان ظرفنده اوگرنيان لسانك استعمالندن چكشمسى و هنوز اون سنه دن برى فرانسويه التحاق ايدن بر مملكت اطفالندن اولمى ناپوليونى ديگر ارقداشلىرى بيننده غريب گوستردىگى گي، كنديسى ده موقعا و ثروته كندينه فائق گوردىگى صنف رفيقلىرىدن اوزاق طور مقده ايدى.

حتى (۱۸۱۱) ده يعنى ايمپراطورلغى ائناسنده برگون موسيو [قالنقور] ه « بن [برىن] ده ايكن مکتب طلبهسى ايچنده اك فقيرى ايدم. آنلرك جيللى طولو اولديغى حالده بنمكنده بر پاره يوق ايدى. بونكله برابر حالى كيمسهيه آكلاماغه چيالار ايدم. اگلمكدن، گولمكدن محروم ايدم. حسن حالى هر كس تقدير ايدردي اما، هيچ كيمسه بنى سومزدي » ديدىگى، ينه قالنقوردن مرويدر.

كندىسىلە خوش كچىنان و ابراز محبت ايدن يالگىز [بورىين] اسمندەكى چوجق ايدى كە، صگرملىرى ناپوليونك مظهر توجهى اولمش وكتابت خصوصيه سنده بولمىشدر. ذاتاً كندىسنە هر كيم مکتبده اظهار دوستى ايتمش ايسە التفاتندن محروم قالمامشدر. حتى آرقداشلىرىندن [لوريستون] جنراللغه قدر ارتقا ايلمش و كندىسنك پترسبورغده ايلچيسى اولمشدر .

(۱۷۷۹) دە ناپوليونك عقل خواجهسى اولان معلم [دوپونى] بالآخره [مالمهزون] ه حافظ كتب نصب اولمىشدر .

ايلىك آيين روحانىسىنى اجرا ايدن پاپاس [شارل] هيچ بر وقتە ناپوليونك نظر التفاتندن دو شمامش و (۱۷۹۰) دە طوپچى ملازمى ايكن زيارتنه گيتديگى گي ايتاليا اردوسى باش قوماندانى ايكن دە مومى الهى نردينه دعوتله ابراز نوازش ايلمشدر . دها صگرمه برنجى قونسالوس اولديغى زمان دخى شارله بيك فرانق معاش تخصيص و او صروده يازديغى بر مکتوبه « سنرك شايان امثال اولان حسن حالگىز و ويرمش اولديغى نصابمگىز سايه سنده بوگونكى موقعى قزاندم . هر وقت دعاگزه محتاجم » كلمات التفاتيه سنى درج ايتمشدر .

[برىين] دە ايكن حسن خط معلمى اولان اختيار [دوپره] برگون [سن قلو] سرائنه گلهرك ايمراطوره اون بش آى تعليم حسن خط ايلديگنى اخطار ايلسى اوزرينه ناپوليون گولهرك « يازى اوگرتديگىز شو شاگردگزه باقىگىز طوغرىسى يا يك زياده شايان تبرىكسگىز » ديهرك بيك ايكى يوز فرانق ويرمشدر . (۱)

رياضيات خواجهسى [پاترول] ۱۷۹۵ دە ناپوليونله برلكده ايتاليا اردوسنده بولمش وكتابتى خدمتيله مباهى اولمشدر . برىين دهكى مکتب قپوجيسى [هوتە] بيله [مالمهزون] قپوجيلغيله بكام ايدلمشدر .

(۱۸۸۳) كانون اولنك اون بشنده امتحانلرني ويروب مكمل بر بحريه ضابطى اوله بيله جگنى هر كسه تصديق ايتديرمش ايسده ، بحريه مکتبته گيره بيلىك ايچون

[۱] چونكه ناپوليونك يازوسى يك فنا ايدى . للطابع

لازم اولان قوتلى التماسه مظهر اوله مامشدر . بناءً عليه (۱۸۸۴) سنهسى ايلولونك برنده پارس عسكرى مکتبه قبول اولمغله، پارسه موصلته تشرین اولك اون طقوزنده مکتبه داخل اولمشدر . کيجه گوندز دوشنبهسى اژاقسيودهكى عالمه سنك چکديگى ضرورته منحصر اوله رق، ارقداشلرينك اکلنجهلرينه قطعاً اشتراك ايلزدى . حالنك پک مکدر و بوسبيله مایوس اولديغنى گورن موسيو [پرمون] آره صره پاره اقراضنى تکليف ايتدکجه « والدهمک اوزرنده او قدر آغیر يوك وارکه بنده بر طرفدن ارقداشلرمک دليلکلرينه اويه رق زاند مصارفه گيريشور ايسهم زواللى قادين بر وقتده آلتدن قالقه ماز » جوابنى ويرردى .

ناپوليونک باباسى شارل (۱۷۸۴) شباطنک يگرى دردنده و اوتوز طقوز ياشنده وفات ايتدى .

ناپوليونک ملازم نايديکله مکتب حربيه دن نشاتی ۱۷۸۵ سنهسى ايلولونک برنده وقوع بولمشدر . محل مأموريتى اولان [والانس] ه موصلتده [مادمازل - بو Bou] اسمنده بر اختيار قادينک اوينه مسافر اولمش و مأموريتى دوام ايلديگى مدت هپ اوراده ساکن اوله رق، آندن صکرده هر نه وقت يولى والانسه اوغراسه قوجه قارى بي زيارت ايدر مش . ناپوليون والانسه کی اقامتى زماننده [قورسيقه تاريخى] عنوانيله برده کتاب يازمشدر . والده سيله قرداشلرينى گورمک ايچون اژاقسيويه کيتمگه اذن استيهرک، بر مدتجک آنرله برابر وقت کچيردى .

۱۷۸۸ ده [اوقسون] ه [Auxonne] مأمور اولدى . اوقسون ده ناپوليونک اوقاتی [لومبارد] اسمنده برندن علوم رياضيه تحصيليله کچهرک، حتى رياضياته اولان انما کندن طولايى بعضاً يمک زماتى بيله خاطرندن چيقارديغى مرويدر .

طعامى ايسه يالکيز سوددن عبارت ايمش . بو حاليله برابر بورج ايتديگى گي معاشى نه ايسه آنى حسن اداره ايلر ايمش . درس لرينه اولان دقتى فوق العاده اوله رق ، درس دن چيققدن صکرده او گون معلمک او گرتديگنى آ گلاميان ارقداشلرينه تعليم ايتمگى ده پک سور ايمش .

بو حالى معلملرنجه نظر خشنودى ايله گورلمکده اولديغنى ينه کندينک عمجهسى

موسيو [فەش] ۲۲ آغستوس سنە ۱۷۸۸ دە يازدىغى بىر مکتوبىدا آگلاشيليور.
 مکتوب شۇ صورتلە تھرىر ايدلمشدر : « عموجه جنم! بزم جنرالک حقمده کى حسن
 توجه و تقدیرینه دليل اولمق اوزره بنى بىر پولیغون انشاسنه مأمور ایتدیگنى و اون
 گوندر کىجهلى گوندزلى ایکی یوز عمله نك باشى اوجنده و اوزون اوزون حسابلر
 ایچنده مشغول اولدیغنى خبر ویره بیلورم . بو حال یوز باشیلری هپ حدتاندیردی .
 گویا ایچلرنده بو ایشی گوره جک کیمسه یوقش گبی جنرالک بنم گبی برکنجی اتخابنه
 چوق قیزدیله . بونلرک بگا هیچ طوقنور یری یوق . اصل بنجه اندیشه ایدیله جک
 برشى وارسه اوده صحتک تام اولمامسیدر » شو صوگ فقره دخى ناپوليونک صحت
 تامه اوزره اولدیغنى گوستتر . ینه والده سنه يازدىغى دیگر بىر مکتوبک « بوراده
 چالشمقن غیری بر اکلنجهم یوقدر ؛ خسته لگمن برى پک آز او یویورم . غدامده
 گونده بر کره ییدیگم ییگه منحصردر » فقره لری کندوسنک [اوقسون] ده
 کچوردیگی عمرى مکملآ آکلادیر .

اشته بو کیفسنلک و عالله سی ارکاتى گورمک اشتیاقى ناپوليونى برایکنجى ماذونیت
 طلبنه مجبور ایتمکله و استدا ایلدیگی مساعده دخى ویرلمکله ناپوليون [والانس]
 و [مارسلیا] طریقلریله ایلول ایچنده [آراقسیو] یه گیتدی . و مدت ماذونیتنى
 درت ماه ده اتمیده موفق اولمغله [اوقسون] آنجق ۱۷۹۱ کانون ثانیسنده
 عودت ایدیبیلدی . لکن بو سفر ناپوليون گیتدیگی گبی یالکز عودت ایتیبوب
 اون اوچ یاشنده کی برادری [لوی] یی ده برلکده گتوردی . مقصدی ده سکر
 چوجقله طول قالان والده سنک بار تعیشنى ممکن مرتبه خفیفلتمک ایدی .

ملازم ثانیلگه مخصوص اولوب، شمدیکی حسابله آنجق طقسان ایکی فرانق
 ایدن بر معاش ایله اسکیدن یالکز کندیسى کچینورکن شمدی او پاره ایله برده
 قرداشنى بسنک مجبورتى حاصل اولمغله، استیجارینه مجبور اولدیغى ایکی کوچوک
 اوطه نك کراسى داخل اولدیغى حالده فقیرانه تعیشه باشلادی .

بو اوطه جقلرک برنده کی اشیانک بر کهنه قاریوله ، بر ماصه ، بر قاچ کتاب ،
 بر صندوق ، ایکی صندالیه دن عبارت بولندیغى و بو اوطه دخى بالآ خره دنیایی تیر تیر

ترهشم اولان فرانسه ایمپراطوری ناپولیون بوناپارٹک اوطهسی اولدینی ملاحظه ایدیلورسه حالک غربت فوق العادهسی وهله میدانه چیقار! هله او یمگی ایکی قرداش برلکده پشیرملری والبسهینی یینه کندیلری سپورملری ده بشقه. بو حالده ایکن یینه ناپولیون اکال هنر و معلوماتدن و برادری لوینک تربیه سنه صرف همتدن گپو طور مامشدر. حتی آندن یگر می سنه صگره ایمپراطور ناپولیون برادری لویندن شکایت ایتدیگی صرده موسیو (قولنقور Caulaincour) ه «ملازملک معاشمله تعلیم و تربیه سنه بو قدر چالشدیغم شو لوئی یوقی، آنک ایچون نه زحمتلر چکدیگی، نلردن محروم قالدیغی تصور ایده مزسک. بو گاده بریره کیتماکله قهوه خانلره آیق آتماقله، قوری اکمک یمکله والبسهلری چوق طیانسون دیو کندم سپورمکله موفق اولدم.» دیمی و بیك فرانق معاشنک اداره سنه عدم کفایتدن شکایت ایلان بر مأموره: «افندی بودیدیکارگی هپ بیلورم. بن ملازم نایک شرفیه مشرف اولدیغم وقت قوری اکمکله تغدی ایدوب فقر و ضرورتی کیمسه یه گوسترمدیگم گی. بنم یوزمدن ارقداشلرک محجوب اولسنی ده ارزو ایتزدم» زمینده جواب ویرمی بودرلو تعیشی حقنده کی روایاتی تأیید ایلکده بولمشدر.

۱۷۹۱ مایسنده ناپولیون والانس ده کی دردنجی طوپچی آلاینه مأمور ورتبهسی ده ملازم اولگه ترفیع ایدلمکله اوقسونی ترکه مجبور اولدی. ناپولیون قونسلاوسلغی و ایمپراطورلغی زمانده اوقسون ده دوستلرینه و حمایه لرینی گوردیگی آدملرده ایولک ایتمکن گپو طور مامشدر. نته کیم جنرال (تیل Teil) والانس، طولون قوماندانلقلرنده بولندیغی گی، اوغلاری ده (سنت الن) اطهسی وصیتنامه سیله یوز بیك فرانق صاحب اولمشلر و ارقداشی اولان (مارسکو Marescot) پی ده جنراللغه ترفیع ایلشدر.

ناپولیون محل مأموریت جدیدهسی اولان والانسه برادری لوی ایله برابر گلدی. احبای قدیمه سنی برر برر زیارتله اوقسون ده اولدینی گی بوراده ده فقیرانه یشامغه دوام ایتدی. برمدت صگره اوچنجی دفعه اولق اوزره قورسیقه یه عزیزته اذن ایستدیسده میر آلابی مساعده ایتدی. فقط حقنده هر آن اثار توجه

وصحابت گوسترن جنرال (تھویل) ناپوليونك بو استدعاسنك ده حصولنه اظهار
 روى موافقت ايلكله ، ايكي برادر ۱۷۹۱ تشرين اولنك ايلك گونلرنده آراقسيويه
 مواصلت ايتديلر . بو دفعه ناپوليونك قورسيقهدهكى مدّت اقامتى همان بر سنه قدر
 سوردى . لکن بو ائنادده بوش قالمیوب مشهور (پاؤلى Paoli) نك تدوير
 ايتديكى دولاب عصيانه قارشو حكومت طرفندن تسليح ايديلان عساكره ضابطلك
 ايتمش وحتى دشمنلرى طرفندن علمينده واقع اولان اسناداتى دخى بالذات پارسه
 عزيمتله دفعه و امور حربيه ناظرى نژدنده استحصال برائته موفق اولهرق ينه
 قورسيقهيه عودت ايلشدر .

(مابعدى نسخه تاليه ده)

املا بختی

براز زماندن برو غزته لرده - باخصوص لسانمزی گویا صورت غالبه ده ترکیه کلماته یازمق طرفداری اولان اقدام غزته سنده - املا مزه دایر بختلره تصادف اولنمقده در.

ابتدا شوراسنی آ گلا یهلم ، یا خود آ گلا دهلم : بر قومك لسانی تلاحق آرا و افکاردن زیاده اذهان و افکاره دخی حکم و تأثیری مسلم اولان تلاحق ادوار و اعصارك گوستردیگی لزوم ، تعدیل و اصلاح ایدر . بو کما ایسه بذاته لسانمزیك کندیسی شاهددر . بوندن آلتی عصر اول یازلمش آثاره باقلسون ، املا دهده ، کلماته دهده ، معنادهده بو فرق ظاهر اولور . زمانله املا کندی کندینه دکشمک لزومنی گوسترر . ابتدا تلفظی لسانه ثقیل کلمگه ، شکلی گوزه او قونماز صورتده گورینمگه باشلار . صکره کلهلر بگنلر و بناء علیه تلفظ و تحریردن مهجور اولور .

بو تبدل یالکنز [حروف املاسی مکمل اولمیان] ترکیهیه منحصردر ظن اولنسون . دور کالنه قدر هر لسان بو تبدیل و اصلاح قانوننه تابع اوله گلمشدر . بوگون بزم ایچون بر حرفنه تعرضه امکان اولمیان کلمات عربیه دهده دخی ادوار - اقلیدهده حال تمامیه بویله ایدی . مثلاً عربیهده [حیوة] [زکوة] [صلوة] گبی کلهلری شمادی بعض فرقه عرب [حیاة ، زکاة ، صلاة] صورتلرنده رسم ایدرلر . نتهکیم بزده بو کلهلری هر ایکی صورتلهده تحریر ایدرز . حتی بو کله نك مشتقاتندن اولان [حیوان] کله سنك اصلی [حیوان] صورتنده یازیلور و اویله

اوقنور ایدی . مؤخرآ یاء ثانیہ واوہ ابدال و بناء علیہ حیوان صورتندہ استعمال اولندی . بونلرہ مماثل دھا یوزلرلہ الفاظ عربیہ واردر .
فرانسز لسانہ آشنا اولانلر مزك معلومیدر کہ بوندن یوز سنہ اول او لساندہ دخی بعض کلماتک املاسی شمدی مرعی و متداول اولان املایہ مغایر ایدی . مثلاً شمدی Maison صورتندہ یازیلان کلمہ یوز سنہ اول Moison و شمدی Anglais صورتندہ یازیلان کلمہ اوزمان Anglois شکلندہ یازیلور ایدی . بوگون دخی [پھ] [آش] حرفلرینک اجتماعندن حاصل اولان [ف] صداسنی شامل کلملردن مثلاً Bosphore و Télégraphe و Photographe گبی لفظلری Bosfore و Télégrafe و Fotografe شکلرندہ یازانلر بولنیور . شہہ یوقدر کہ بو استعمال گیدرک السنہ غربیہ نك کافہ سندہ جاری اولہ جقدر . نتہ کیم اسقاندیناو و اسلاو لسانلرندہ کندی الفبالرندہ کی [ف] حرفیلہ یازلمقدہدر .

کذا فارسیدہ دخی بعض کلمات بوندن یوز سنہ اول املای دیگرلہ یازیلور ایدی . مثلاً [آبستن] [آشفتن] گبی کلملردہ کی الف ممدودہلر ایکی الفلہ [آبستن] [آشفتن] صورتندہ رسم ایدیلور ایدی .
فقط بر لسانک مجموع الفاظنہ نسبتہ بودرلو تغیراتہ اوغرامش کلملر شذوذدن معدوددر .

بر لسانک املاسنندہ آز چوق تغیرات اجراسی ایچون ہر شیدن اول قاعدہ لسانہ مراجعت اقتضا ایدر . یوقسہ ہر انہ قلم آلان کاتب افندینک بر لفظی سکون و حرکاتنک ذہننجہ اویان بر شکلی ایلہ یازمسی بر لسانک املاسنی اصلاح ایتمز . بلکہ افساد ایدر . چونکہ قاعدہ بر طرف ایدیلوبدہ کیفہ اتباع ایدیلور ایسہ ، ہر فرد املادہ کندی کیفی دستور فصاحت عد ایتمکدہ معذوردر . او حالہ ایسہ نہ کیمسہ کیمسہ نك یازدیغنی او قویہ بیلور ، نہدہ کیمسہ نك کیمسہ یہ تعریضہ حتی اولور . شمدی برازدہ گر چکدن او ستادمن اولان ذواتک املا بھتندہ وقتیلہ میدانہ قومیش اولدقلری ملاحظات واقفانہی نقل ایدہ ملدہ اقتضا ایدرسہ بزده مطالعہ منری علاوہ و ذیل ایدرز :

« اکثر لسانلرده يازى سامعه ايچون او قنور ؛ فقط نظر ايچون يازيلور .
 بزدهده حال بويله در . مثلا [اولدوغندن] ديز [اولديغندن] يازارز .

« هيچ شبهه يوقدرکه بو اعتياد مجرّد بر کلمه يي بشقه درلو سويليوب، بشقه درلو
 يازمق مراقندن حاصل اولمش برشي دگلدز . بو يولده اولان تغييرلرک بر طاقمي
 افعالده قاعده تصريفى بوزمامق ايچون التزام اولنيور . مثلا ترکجده ماضى مفردک
 لام الفعلنده [يا] بولنور ديلمش ، [اولدو] کلمه سي [اولدى] يازلمش . بر طاقمده
 کلمه لرک ماخذ اشتقاقى غائب ايتماک ايچون عربى و فارسى و ياخود اسكى ترکجده
 نه حالده ايسه او حالده ابقا اولنمش : سنامکي دينيليور [سناء مکى] يازيليور .
 منکشه دينيليور [بنقشه] يازيليور . داغ دينيليور . [طاغ] يازيليور .

« واقعا املانک حفظى هرلسانده جاريدر ؛ فقط معارفه ايلرولمش اولان
 اقوامده برکوره املا تعين ايتمش و تحريرى تلفظه مطابق اولميان شيلر ايچون
 بين العلامباحثلر کچدرک . اودرلو مخالفتلرک يا وجودنده بر لزوم و ياخود دفعنده
 بر محذور تعين ايتمشدرده آندن طولاي بولندقلرى حال اوزره ابقالرى التزام
 اولنمشدر .

« املايى تعين ايده جک بر قاعده ويا لغت کتابى موجود اولمديغى حالده بر
 کاتب بزده ايسه چارچوپه يرينه [چرچوه] يازسه وياخود [چاماشيرى] جامه شوى
 يازمسه بياغى ناموسه طوقنه جق بر ردائت ارتکاب ايتمش قدر تعريضه اوغرار .
 برکوره مسئله يي تدقيق ايدلم : افعالک قاعده تصريفى محافظه اولنمدجه حفظ
 و تعليمده بيک درلو صعوبتلر چکيله جگندن، تسهيل املا ايچون تصريفى قاعده سنندن
 چيقارمق بر وقت جائز اوله ماز . فقط قاعده، صرف يازانلرک اراده كيفيه سنندن
 حاصل اولمز . افعالک طبيعتندن استخراج اولنمق لازم گلور . مثلا، افعال
 ترکيه نک ماضى مفردنده دائما لام الفعلک [يا] اولمى قاعده مقتضياتندن دگلدز .
 ماضى مفردک لام الفعلى يا اولور ؛ اگر ماقبلنده کى حرکه [فتحه] و [کسره]
 اولورسه . [واو] اولور اگر ماقبلنده کى حرکه [ضمه] اولورسه .

دیمک که لسانم زده املانک تلفظه مغایرتی قاعده اقتضا ایتیمور ؛ بز التزام

ایدیورز .

« اسمایه گنجیه : اصل ترکیه اولان وَ - عربی مستثنا اولمق اوزره - السنه سارم دن آلنان کلمهلر ده مأخذ اشتقاقی حفظ ایچون تکلف اختیارینه هیچ احتیاجمز یوقدر . بخاراده درده [تورت] وَ عربی بکیرده دوده [طوت] وَ قریمده گیتمگه (قایدتمق) دینلکله بو کلمهلر ایچون استانبولک تلفظنه مغایر بر املا اختیار ایتمک نهدن لازم گلسون ؟ چر چومیه [چارچوپه] دینیلورده مسمانک دوت تختهدن مرکب اولدیغی آ گلاشیلورسه نه فائده حاصل اولور ؟ انگلیز جعدن [ستیم] کلمه سنی آلمشز [اسلیم] یامشز . شمدی ستیم [بخار] معناسنه در دیه رک کلمه یی اوشکلده یازمق ایچون مجبوریت تصور ایتمکه برسبب وارمیدر ؟ بالعکس بر ایکی عصر دن برو لسانمز بو قدر نزاکت بولدی . بو یقینلرده ادبیاتم زده اولدقجه بر شیئه بگزده مگه باشلادی . لسان عثمانینک املای صحیحی شمذیکی تلفظ اوزرینه بنا ایدلمیدر .

« یوقسه لسانمزی بو قدر لطافتله سویلرکن قریمده تلفظ اولندیغی غلظتله سویلمک فسی کونده لکه حصر ایدرک ایام رسمیه ده تاتار قالپاغی کینمک قیلندن اولور .

« مأخذ کلماتی بیلمک مباحث فنون و دعاوی حقوقده نزاع لفظی یه ممکن اولدیغی قدر آز میدان بر اتمق ، و ادبیاتده الفاظ مشترکه نک کوچک کوچک فرقلرندن قاچینه رق وضوح کلامه ممکن اولدیغی قدر زیاده مقتدر اولمق ایچوندر .

« بزده ایسه اصل ترکیه اولان کلمهلر ده فن و حقوقه متعلق بر اصطلاح اولدیغی گبی ، حکم و قوتلر نده اولان فرقی عوامده بیلور . ترکیه الفاظده قوللاندیغمز املانک وضع اولندیغی زمان موجود اولان حکم و قوتی شمدی بلکه علی العموم دکشمشدر .

عربیدن بشقه لسانلر دن آلدیغمز کلمهلریده استدیگمز معناده ، استدیگمز قوتده قوللانوب طور یورز . حتی فارسیدن ترتیب استدیگمز وصف ترکیبیلرک ، اضافتیلرک

مراد ایتدیگمز مغناری افاده ایتلمری ترکیه ایچننده بولنملرینه متوققدر . بناءً علیه بولردن آلدیگمز سوزلری استدیگمز گبی یازارسهق هیچ بر محذور ترتب ایتمز .

یالکیز مسئله عربینک تغیر املاسنده قالیور . عربی ، لسانمیزک مرجع اصطلاحاتی و ادبیاتمیزک خزینة ثروتی اولق جهتیله آنده ماخذی غائب ایدهجک بر تغیر اجراسنه قالقیشورسهق ، علم و کتابتی خراب ایدرز . زیرا کلمات عربیه تلفظ اولندیغی گبی یازلمغه باشلانسه ترکیهده [ثا] و [ذال] و [ظا] گبی بر طاقم حرفلری موجود اولمیدیغندن ، اکینجیلک معناسنه اولان [حراثت] حراست و محذور ایله محظور [محزور] شکلنده یازیله جق . بوحالده مثلاً بر چفتلک مقاوله سنده [حراست] کلمه سی گوردیکی حالده مقاوله چفتلکی اکوب بیجمگمی دأردر ؟ یوقسه حفظ ایتگمی متعلقدر ؛ نهدن آ گلاشیلور ؟ و یاخود بر مقاله ادبیهده [محزور] کلمه سنه تصادف ایدیورسه خطر و یا مانع معنالرندن هانکیسنی افاده ایتدیکی نصل بیلنور ؟

« عربیه بزم مخرجلرینی برلشیدر دیگمز حروفی حاوی اولان کلمهلر تصریفاتیه دوشنیلورسه املانک بو صورتله تغیرندن حاصل اوله جق التباسلر حدسنر ، حسابسنر گورینور . بوکما بناءً حروفک حالی اوزره ابقاسندن بشقه چاره یوقدر . قواعد کلیه دندرکه ، بر نقصان ، دها شنیعنه دوشمک اضرااری موجود اولنجه ابقا اولنور . مع مافیه اعتقادمزجه اونقصانکده پک اهمیتی یوقدر . زیرا ظن ایتمزکه بر آرنانور و یا روم ، بش آتی سنه چاشمدقجه ترکیه او قویوب یازمغه مقتدر اوله بیلسون . ذاتاً آندن آز مدته هیچ بر لسان او گره نیله مز . بش آتی سنه لسان عثمانی ایله اوغراشان بر آدمده البته عثمانک املاسنی ، سین و یا صاد ایله تصور ایتمز .

شو مقاله دن منفهم اولیور که کلمات عربیه مستثنا اولق اوزره لسانزک املاسنجه
 صرف شیوه مزه موافق صورتده بعض تغییرات معقوله ایله تعدیل و اصلاحه جواز
 واردر . فقط بو جوازی سوء استعمال ایله دیلزه خوش گیلان و یا کلیان هر کله نك
 صورت املاسنی تغییره چالیشورسوق ، یکیدن بر فائده کورهمدکن بشقه اسکی
 حیراتیده برباد ایتمش اولورز .

از جمله شو [بشقه] کله سنی بر آز وقتدن برو بعض نوظهوران معارف [باشقا]
 ویا [باشقه] صورتلرنده رسم و تحریر ایتمکده درلر . بیلیر که بشقه بی اوتهدن برو
 مضبوطمیز اولان شکلده یازمقدن شمادی به قدر نه ضرر گورلمش ؛ شمادیکی شکل
 عجیبیدن نه منفعت متصوردر ؛ باخصوص بشقه لفظنک هانگی کله ایله التباسنه احتمال
 واردر . حال بوکه [باشقا] [شقاوت ایله] معناسنه اولان [باشقا] ایله [باشقه]
 دخی (بامکتوب) ایله التباسدن نصل قورتیلور ؛ حال بوکه لسائی بیلان [بشقه] بی
 بشقه درلو او قومغه مقتدر میدر .

بوزواتک بر طاقیده [نصل] کله سنی اصلی [نه اصل] اولدیغنه حرمة
 [ناصل] و صکره بی [صوک] کله سنندن مشتق اولدیغی ایچون [صوگره] یاز-
 مقدهدر . حال بوکه ینه آنلر [نه قدر] کله مرکبه سنی کله واحده گی [ن قدر]
 شکلنده رسم ایتمکده درلر .

اسلافز البته [صکره] نك صو کدن مأخوذ اولدیغی بیلکده بزدن اعلم ایدی ؛
 حال بوکه هیچ بر کله اخرا ایله التباسنه احتمال اولدیغی ایچون اختصار مقصدیله
 واوی خدق ایدرک قوللانمشلر . [نه اصل] لفظی دخی بوقبیلدندر . فقط بوگون
 هیچ بر شهری یوقدر که [نصل شی] دیه جک یرده [نه اصلر اوشی] دیسون .
 زیرا بر شهرینک تلفظی ایله آذربایجان شیودسی آره سننده مناسبت تصویرینه امکان
 یوقدر . بزبوگون [نصلی] نه گی مقامنده قوللانیورز . [اصلی نه اوله] معناسنه
 دگل .

سویلندیگی گی یازلق دخی هر کله حقنده جاری اوله ماز ؛ مثلاً ید معناسنه
 اولان [ال] ایله اجنبی معناسنه اولان [ایل] کله لرینی بربرینه قارشیدیررسوق

« ایلدن گلان او گون اولماز - ایل ایچون قیو قازان اڭ ابتدا کندی دوشر »
 مثلرینک حکمنی زیر وزیر ایتمش اولورز .

شناسی مرحوم ضروب امثالی قید ایتمش اولدیغی مجموعهده یبانهجی معناسنه اولان [ایلی] کاملاً دست معناسنه اولان [ال] رسمنده یازمش . حال بوکه سفیر معناسنه اولان [ایلیجی] بی باب مخصوصنده الفدن صکره یا ایله [ایلیجی] قید ایتمش . اوتوده عوام شیودسنی محافظه اصلی فدا ایتمش . بریده ایسه [یبانهجینک گوندردیکی آدم] معناسنه اولدیغی ایچون ماخذ اشتقاقی محافظه ایلش .

بعض مطبوعاتده گوردیکی اوزره [اوگرنک] دن [اوگرت] امر حاضرنی [اویرت] رسمنده یازیورلر . شمدی برکله اصلندن بو قدر آریلور ایسه آڭا اصلاح املا نامنی ویرمهک انسانک نصل دیلی واریر . باخصوص « قاش یاپارکن گوز چیقارمق » قیلندن اولان بودرلو تغیرات عجیبده نه لطافت و هله نه گبی سهولت و منفعت متصوردر ؟

حال بوکه [اوگرت] امر حاضرینک که حقیقتده امر مرکبدر . ماده اشتقاقی [اوکور] در . ترکیجده ایسه [اوکور] تعلیم معناسنه در . و آنکده ماده اصلیهسی [اوک] در . اوک ایسه صدر معناسنه در . بناء علیه اوکور نقش صدردر که معنای - لازمیسی تعلیمدر . و بناء علیه اوگرت امر حاضری [اوگورت] مخففی در . شمدی بو کافی یایه ابدال ایله برابر ، برده ها علاوه ایدرک [اویرت] یازارسهق کلمات ایچون هرلسانک اصل اساسی اولان مشتقات نرویه کیدر . صکره برلسانک کلماتی اغتشاشاتدن نصل قورتیلور ؟

اولنده طاء ایله مضبوط اولان کلمات ترکیهینی دال ایله یازمق استیورلر . طاغی [داغه] طاوی [که طبل محرفیدر] داوله ، طقوزی [دو قوزه] طولایی بی [دولای] بی [یه تبدیل ایدیورلر . بو تغیرات سهولت قرائت ایچونمی ، یوقسه شیوه تکلمده التزام ظرافت ایچونمی اختیار اولنیور اوگرنک استرز ؟ سهولت قرائت ایچون دینلورسه طایی داله ابدالدن او نتیجه چیقماز . مادام که طاغده بر حرکه واردر ، استر طاء ایله یازلسون استر دال ایله یازلسون او قونمی بردر . صداسنک ثقیل

و یا لین اولسی ایچونسه عربیده کی ثلری ، ذالری ، ضادلری سین ، زاء ، دال و یا
ظاء گبی تلفظ ایدیشمزدن نه ضرر گوردیگمزی سؤال ایله برابر ، آنلر بو یولده
تلفظ اولنوب کتدکجه بریکیلرک دخی ابقاسنده باس اولدیغنی و چونکه بالاده کی
[یازی گوز ایچون یازیلور ؛ قولاق ایچون اوقونور] دستوری مسلم اولدقجه ، بو گبی
استثنالرک هیچ تأثیری اوله میه جغنی بیاندن گبرو طور میز .

[مابعدی نسخه تالیه ده]

ابوالضیاء توفیق

عالم مثال یا خود شیخ محی الدین عربی

عالم مثال چو قد نبرو عرفای ملک نظر نده تجلی ایتش بر مسئله در . اسکی یگی همان هر ملتده بو عالمه دائر سوزلر اولمش و در لو ناملرله یاد و توصیف اولمشدر . بالخاصه بزم اکابر اسلام و عرفای صوفیه طرفلرندن بو بابده بعض مشاهدلر ظهور ایدرک علمای ظاهرک انظار مؤاخذلرینی جلب ایتمشدر . واقعا مسئله اگر مادی ، یا خود نظری اولسیدی بلکه شمادی یه قدر انظار علماده حل اولمش بولنوردی . فقط چاره سز ؛ چونکه معنوی و نهایت حدسیدر . بز بوراده شو عالم غیب و مثالک حقیقتنه . شئون واحوالنه دائر کندیلگمزدن برشی یازمیه جغز . چونکه مسئله فکر و نظر مزه صیغیورکه . آگا عطف نظرله فکر مزی سوق ایده بیله لم . شو قدرکه بو بابده شرق و غرب عرفاسی طرفلرندن اول و آخر یازلمش ، سویلنمش بعض افکار و مطالعاتی ارباب فکرک انظار وجدان و عرفانلرینه عرض ایده جگز .

بوگون یگی اوروپا ایچنده بر جماعت قیام و ظهور ایدرک بزم اسکیدن بری [عالم مثال] [عالم اشباح] یا خود [برزخ ارواح] دیه گلدیگمزدن شو عالم غیبه آنلر [سطح نجمی] [فلک نجوم] تسمیه ایتمشلر و حقیقت و شئونه دائر بعض معالم سویلکله طبیعیون علمانک تعریض و استهزالرینه هدف اولمشلردر . طبیعی ! شو عالمی مطالعه ایدن ذوات دخی بزم گبی حسیات وجدانیه و خاطرات فکریه لرینه مراجعت ایدرک کیم بیلور بلکه شو عالمه منسوب برعارف ، یا خود بر خبر گوروب ایشتدکارینی تخطر ایده جکلر و کندی کندیلرینه امر وجدانیلرله بر حکم

ویروب دوشنه جکلردر . بز بوراده شو نقل افکار بچنده ترتیب طبیعی به رعایت ایتیه رک اولاً یگیلردن باشلایه جغز ، یعنی مصرک « المقتطف » جریده علمیسه سنده گوریلان بر مقاله یی نقل و ترجمه دن صکره عرفای اسلامک دخی افکار و مشاهداتی قید و املا ایده جگز . تاکه ارباب مطالعه دخی شو ایکی فکری گوزلجه تطبیق و مقایسه ایدرک آرد لرنده کی فرق و تفاوتلری مشاهده بیورسون . علاوه ایده لم که شو عالم غیبیه دائر المقتطفک بیاناتی بر خلاصه اولمقله برابر ، قدمایه شرح اوله جق بعض تفصیلاتی دخی شاملدر . گویا که ترقی قانونی شو عالمده دخی حکمنی اجرا ایدرک کندینی گوستر مشدر : المقتطف ، مقاله سنه شو عنوانلری قویمش و شویله باشلامشدر « عالم الغیب او برزخ الارواح »

عالم غیب « یاخود برزخ الارواح »

« لاحس للجسم بعد الموت نعلمه : فهل تحس اذا بانت عن الجسد »
 جسمک روح دن صکره حسی یوقدر بونی بیلورز ؛ فقط روح جسندن آیریلنجه عجب حس ایدرمی ؟ ایشته اصل مسئله بودر . بو بیتک ناظمی « ابوالعلا المعری » دن اول و صکره دخی افکار عالم بو مسئله ایله مشغول اولمشدر .
 جمله عالم شویله قائلدر که روح ، بعدالموت حس ایدر ، متأثر اولور ، جزا گورر . هرکس شو حیات دنیا ده نه یاپمش ایسه بالآخره جزاسنی بولور .
 اکثر ناس دیرکه

ولو انا اذامتا ترکنا : لکان الموت راحة کل حی

ولکننا اذامتنا بعثنا : ونسأل بعده عن کل شی

« اگر بز اولنجه همان ترک اولنیویرسهک او حالده اولوم هر صاحب حیات

ایچون محض راحت اوله جقدی . لکن بز اولنجه تکرار دیریلوب بعث اوله جغز .

صکرده هرشیدن مسؤل اولوب قاله جغز .

ایشته ادیان منزله نك مدارى بودر . بزم تربيه اولنديغمز اخلاق و آدابده بويله در . فيما بعد اولادمزى دخى بويله جه تربيه ايدوب گيده جگزر .
اگر شو اعتقاد اولمسيدى حيات دنيا نك دخى قيمت و فضيلتى اولميه جقدى !
او حالده هرکس ، هر درلو جرم و فالف ارتكابنى - طويولمقدن امين اولدجه -
مباح و آسان عد ايدجکدى .

دنياده کيمسه خير و حسنا ته - فائده گورمدکجه - ميل واحسان ايتميه جکدى .
لکن شو « حس بعدالموت » مسئله سنى تسليم ايتمک هرکسه آسان دگلدرد .
بو سبيله درکه اکثرى شهيدارانى علما و فلاسفه دن بولورسگزر . حتى شيخ الفلاسفه
« فلاطون » « محالدرکه انسان اولدکدنصکرده کى احوالى بيلسون ، مکرکه آکابره
مرشد سماوى هدايت و ارشاد ايله » ديمشدر . اشته ادیانك دخى مفادى بويله در ؛
يعنى ماورای موتى بيلک ، اوجهتى کنديلگمزدن ادراك ايلک اقتدارمزنك فوقنده در .
بلکه شو « علم » (بماورای موت) آنجق بروحى سماويدر .

بو جمله ايله برابر بوگون بر جماعت قالقوب ديورلر که « بعض آدملرده قواى
عاديه دن بشقه بر قوت وارددرکه ، بوقوتله ماورای موتى دخى ادراك ايدرلر . بونلر
شو قوه فوق العاده لريله بزم عالمک [ماوراسنده] ديگر بر عالم دها ادراك ايديورلرکه
خلقتك نفوسى [وارواح] اورايه انتقال و كافه اعمال و افعالى اوراده تمثیل و ارتسام
ايلر . انسان ، بزم عالم دنيا ده هر نصل بر فعل ايشلر سه او ديگر عالمده دخى بر نظيرى
کندى کندينه ايشلنور حاصل اولور .

بوراده نه ياپيلور ، ايجاد اولنورسه اوراده دخى عينيله بر مثلى وجود پندير اولور .
نصل که ترازونك برگوزينى اينديروب قالديره جق اولورسه ق ديگر کفه سى دخى
کنديلگندن اويله جه اينر قالقار .

بز شو مسئله نى ايضاح ايچون بوگون بو جماعتدن بريسنك يازديغى سوزلرى
بيان ايدلم : کاتب ديرکه « فرض ايدگزرکه انسانلر گورر گوزدن محروم اوله رق
خلق اولنمشلر . اجسامى عيان ، بيان گورميورلر ، اشياى بر برندن تميز ايدمميورلر .
الوانى دخى گوزلريله ادراك ايدوب بيليورلر . يالگزر نور و ظياتى شويله بللى

بلورسز فرق ایدیور؛ یعنی بزم بعض وقت گوزلرمزی یوموب طوردیغمز زماندر
حس ایدیبیلدیگمز درجه سیله ادراك ایدیورلر .

« بو حالدده ینه برچوق خصوصاتده ینه شمدیگی گبی اولورلر . شمدی یایمقده
اولدقلری برچوق ایشلری ینه یپارلر . قوای عقلیهلری دخی شمدی ادراك ایلدیگی
شیلرک برچوغنی ینه بویله جه ادراك ایدوب گیدرلر . چونکه « تمیز الوان » قوتنک
(باصره نك) فقدانی برچوق امورده مضر دگلدر . لکن فرض اولنسه که شو
« کورلر » میانندن بریسی ممتاز اولمش ؛ یعنی بریسنه باصره (تمیز الوان) قوتی بخش
اولنمش . آرتق قره بی ، بیاضی سچمور . یشیلی ، قرمزلی یی گوروب فرق ایدیه یور .
ایشته بو آدم دیگر کورلره (ارقداشلرینه) « شو قرمزلی چچک اوته کی صاری
گلدن گوزلدر » دیه جک اولسه طبیعی ! هپ بر آغزدن ارقداشلر گوله جکار .
بزم آغا هذیان ایدیور ؛ دیه جکلردی . چونکه بو آدم اولدق برشی ادعا ایدیور !
« مثلاً دیسه که بن الیمی طوقندیر مقسزین شویله بر نظرله سود ایله بالی شراب
ایله (سیاه) مرکبی فرق ایدر آگلارم . ینه طبیعی ! زواللی قاچرمش ، چیلدیرمش
دیه جکلردی ! . برده شویله فرض ایدک : اوت هرکس گوزلیدر ؛ نظرلری تامدر .
آنجق سامعه دن محرومدرلر . کیمسه لر برسس ایشیده مز . فقط بودها فنا ! چونکه
بو محرومیت ترقیات عقلیه یی عظیم رخنه لره اوغرادر . او وقت لغات والفاظک هیچ
اهمیتی قالمز . مع مافیه ینه خلق یرلر ، ایچرلر . نه قدر صاعر اولسه لرده ینه ایش
یاپوب چاتارلر ، چالیشورلر ، یشارلر ، شمدی فرض ایدیگر که بونلرک ایچندن ده
بعضلری ممتاز اولمش قولاغی ایشیدیور . طبیعی بونلرده اوته کی صاعرلر نظرنده
هدف تعریض اولوب قالورلر . مثلاً بونلردن ایکسی « بز آره مزده بر دیوار دخی
اولسه ینه بر بریمزک مرانی آگلایه بیلورز » دیه جک اولسه طبیعی رد ایده جکلر .
ویالان سویلیورسکمز . بزلی آلداتیورسکمز دیه جکلر !

« شاید شو ممتازلردن بری هنوز گورنمدیگی حالدده اوزاقدن اوزاغه برعر به نك
گلمکده اولدیغنی خبر ویرسه ده ، عرب به دیدیگی گبی گلوب چیقسه بونلرده - او بر
کورلر گبی - خیر سنرک عرب به جیله اتفاقکز واردر ؛ یاخود نصلسه تصادف ایتشدر .

دیه جگر . شو آچیق آدم لر شاید « بر عرب به نك كلمه كده اولديغنی بشقه بر حس ايله وگورمدن بیلورز » دیسه لر، ینه درلو تهتمتله هدف اولوب قاله جقلمی طبیعیدر . « ایشته بزم » عالم غیب « امور یله اشتغال ایدنلر ك شمديكى حاللری بویله در . عالمه هدف تعریض اولیورلر ؛ چونكه هر كسك ادراك ایدمه مدیكى شیلری سویلیورلر . بوسبيله دركه بشقه لری طرفندن دخی - هانیا او کورلر ، صاغر لرك روا کوردكلری - تهتمته دوچار اولیورلر . چونكه بتون عالم - کندیلرینه بخش اولنمیان - شو قوای فوق العاده یه نائل اولان ممتازلری شارلاتان ، بدلا ، مجنون عد ایدیورلر . « چونكه شو ممتازلر سائر خلقه نسبتله پك آز بولنیورلر . مع مافیه نه قدر آزلق اولسه لر دخی ینه بعضیلرینك عالم غیبه دأر اخباراتی دیگرلری - ادرا كده متفاوت اولسه لر بیله - تأیید ایده جك درجه لرده چوق و كافی درلر . »

معترضه : (المقتطف محرر لری شو آراقده بیان ایدرلر كه : بزم بوراده عالم غیب ، عالم ارواح ، برزخ ارواح دیه قولاندیغمز تعبیرلر شو جماعتك سطح نجمی ، فلك نجوم تسمیه لرندن کنایه در . یوقسه کتب سماویده جنت ، جهنم له یاد اولنان عالم آخرت دکلر . کذا بو مقاله نك محرری بوراده شو عالم غیبك وجودینی اثباته ، یاخود او یله فوق العاده بر قوتك وجودینه استدلال داعیه سنه دو شمامشدر . بلکه شو عالم ارواح مسئله سنی حل و قبول اولنمش بر قضیه مسئله صورتنده تحریر ایلشدر . مشاهیردن بعض علمانك دخی بونلره شو عالمك وجودینه شهادت لرینی (سویلمشدر و منکر لرك انکارینی دخی بر افریقالینك ماء جامدی یعنی قار و بوزی انکارینه تشبیه ایلشدر . صدده رجوع ایدیورز : بو عالم غیب عوالم کائناتدن بزم عالم مزه متصل بر عالمدر . یر یوزنده اولدیغنی گبی ، اوراده دخی خلاق و صور چوقدر . بو عالم بزم عالم دنیا نك عادتاً دیگر بر صورت و مثالیدر . بزم یر یوزنده بر حیوان ، بر نبات ، بر طاغ ، بر دره تپه ، یاخود بر دگز ، بر نهر ، بر بلده ، بر قریه ، حاصلی طبیعی ، صنعی برشی بولنمز كه ، شو عالم الغیب ، یاخود برزخ الارواحده بر (مثالی) بولنسون .

چوق وقت اولور كه شو مثال و نظیر اصل ارضیسنندن زیاده دائم و پایدار اولور . مثلاً بر جسم ارضی وقتی کلنجه محو و زائل اولوب گیدیور . آثاری دخی مضمحل

اولیورده، برزخ ارواحده کی صورت و مثالی ییلارجه، عصر لر و دهر لرحه ثابت اولوب قالیور .

بو حالده عالم غیبی ادراک ایدنلره گوره مثلاً، بر آدم بر شهر و یا قصبه نك بر جاده . سی اوزرنده طور و بده باقه جق اولسه، او مملکت یوز لرحه، بیگلرجه سنه لر اول گلوب کچمش؛ محو و مندرس اولمش اسکی خانه لرینك، قدیم جاده لرینك صور و امثالی نظر نده تجلی ایدرک، او شهری سوقاق و خانه لرینی، حتی اهالی و سکنه قدیمه سنی عیاناً تماشا ایدر طورر . وینه بونلره گوره بر معمار یر یوزنده نصل بر خانه بنا وانشا ایدر سه - کندی خبری اولقسزین - بر زخ ارواحی تشکیل ایلان هیولی اوزرنده دخی اونك مثلی بر بنا وجوده گتورمش اولور .

هر هانگی بردولگر، مثلاً آغاجدن بر صندوق یا په جق اولسه بوراده قوت یديله یاپدیغی گبی، عالم غیبده دخی عقلنك قوتیله آکا مائل بر صندوق اعمال ایتمش اولور . ایشته بو عالم لطیف و خفی که، بتون موجودات ارضیه نك صور و مثاللریله طولودر . بو بر عالم هیولانیدر که عقلزدن خارج، فقط بالذات خارجه موجوددر . بو عالم آنجق کندیسنی ادراک قابل حواس و عرفان ایله ادراک اولنور . بو عالمده اوله قوتلر اجرای تأثیر ایدر که، او قوتلرک بزم مواد طبیعی و ارضیه مزه اصلا تأثیری یوقدر . (مثلاً مغنویدر) فکر بشر دخی بو عالمك هیولاسنه بر تأثیر قوتی حائزدر؛ چونکه بزم بوراده کی صور فکر یه من اوتده اشیا ی وجودیه هیئته گیرر . آنجق بو وجهله - صور فکریه دن - وجود پذیر اولان اشیا ی وجودیه یی (مو - جودات ماده نك) صور و مثاللرندن فرق ایتک پک گوچدر . بو بابده بزم عالمده بزه موجوداتی گوسترن قوتلردن پک عالی، پک دقیق قوای فوق العاده نك وجودینه وابسته در . مسئله « مانیه تیزمه » دن یعنی، نوم صنایع ایله او یودی لان ناملرک حالاتندن پک گوزل نمایان اولور : بویله سی او یوقو حالنده کی (ناملر) کندی لرینی او یودان « منوم » لرینك دائماً صور فکریه لرینی اخذ و تلقی ایدر لر . بو افکار کندی لرندن خارج اولدیغی حالده گویا حواس خمس ایله ادراک اولنور اشیا ی وجودیه ایتمش گبی،

بونلری ادراك و توصیف ایدرلر . و شو صورفکریه ایله حقیقه موجودات ارضیه نظرلرنده یکسان اولور قالور . ایشته عالم غیبده دخی حال بویله در .

صورفکریه ایله موجودات سائره هپ بر برینه ملتبس وقاریشق بولنور ، شو موجودات غیبیه بی ادراکده ادعای تقدم ایدنلره کوچ گیلان بر شی وارکده ، بو عالمه واصل و برزخ ارواحه کثرتله داخل اولان صورفکریه نك پك چوغی - صلاح ایله الفت و مناسبتی اولمیان - افکار اشراردر .

چونکه بغض ، کین ، قسوت ، حب شر ، حب انتقام گبی بودنیاده حکم سورمکده اولان افکار فاسده ، برزخ ارواحده پك شنیع هیئتله تمثیل ایدرک هربری ماهیتنه مناسبت آله جق (ملعون) بر شکل و مثالده گورینورلر .

ایشته اذهان ناسی طرملیان شو افکار شیریره اوراده بر شر هیئتله گیره رک ، عالم ارواحی طولدیران مخلوقات حیه دن بریسیله اتحاد ایدرلر .

شو بحثی برازدها ایضاح ایچون دیورلرکه : بزم عالم دنیا نك منظره لری ، زینت وزخارفی هپ نظیر و مثال اوله رق - عالم غیبده موجود و سائر نیجه بیك مظاهر ایله قاریشق و مخلوطدر - بزم عالم دنیا نه قدر مخلوقات ذوی الحیات و ارسه اعلاسی ادناسی ، كذلك جمله سنك نظائر و امثالی ینه برزخ ارواحده موجوددر .

شو قدرکه ، بونلر عالم غیبده دهها چوق ودها زیاده متنوعدر . چونکه اجناس و انواع اوراده - مثلا علمادن بری یر یوزنده یاپدینی گبی ، آنلری تعداد و تدقیق ایده جك درجده - اوله آیری غیری اوله رق موجود دگلددر . بلکه او موجودات غیبیه نك ظواهری دائما تغیراته معروضدر . چونکه اورایه وارد اولان صورفکریه کندوسنه مناسبتلی اولان بر حیوان ایله اتحاد ایدرک هیئت ظاهریه و (خارجیه) سی تغیر ایلر .

بو سببله درکه مدرکات عقلیه جه ترقی ایدرک ، برزخ ارواحی سیران و عجائب و غیر ابنی تماشا ایدنلر بولورسنگرکه ، جمله سی عالم غیبه داخل اولدقلری وقت ملاقی اولدقلری مخلوقات قبیه بی مشاهده ایتشلردر .

دیورلرکه ، شوفوق العاده آدملر - حسلری قوی و کسکین اولورسنه - هنوز

اویانق زمانلرنده دخی شو برزخ ارواحی اطرافلرنده سیر و تماشا ایدرلر . لکن بر از
دها ترقی ایدرک بونلر نفس ناطقه لرینی - برهه من الزمان - حبس جسمانیلرندن
آیروب (کندیلرندن کچوب) لحم و دمدن غیری بر جسمه حلول ایدرلرسه، ایشته
او وقت عالم ارواحه نسبت و تعلقری، یالکز اویله اطرافلرنده کی ظواهری تماشادن
پک عالی اولور . بو حالده انسان اوراده استدیکی گبی جولان ایدر و آرتق او عالمک
قانونلریله حرکت ایلرکه، بوقانونلرله وجدان یالکز بر « آرزو » ایله بر یردن دیگر
محلّه انتقال و سیران ایدر . ایشته اول وقت حبسدن تجرّد و عالم ارواحده توقف
ایدرک اوراده کی شیلری کندیسی و او شیلر دخی کندیسنی ادراک ایدرلر .

بعض وقت اولورکه - عالم شهادتده اولدیغی گبی - عالم غیبده دخی اوزرینه
یرتیجی حیوانلر، جنوارلر هجوم ایدرلر . لکن اوراده غایت قولای اصوللر واردرکه
انسان حیاتی تأمین ایده بیلور . بواصوللر پک بسیط در . اویله سلاحه، زرهلره،
قالقانلره محتاج دگلدیر . اصول شودر : اوراده « اراده بشریه » انساندن بشقه هر
حیوانک قوتندن ده مؤثردر . مجرد بر آرزو ایله انسان هر مخاطره بی دفعه قادر
اولور ؛ مکرکه قورقو سببیه قوه ارادیه سنی اهل ایتمش اوله .

یوقارودن برو سرد ایتدیگمز افادات ایله آکلاشیلیورکه شو عالم ارواح سکنه سی
پک زیاده در . اک چوغی ده انساندر . چونکه هر انسان - روحی جسدنی مفارقتله -
اولدکن صگره و حیات اخرایه نائل اولمزدن اول هر حالده شو برزخ ارواحه
اوغرایه جقلردر . چونکه ترقی، طبیعی و عمومی برقانوندر .
« روح » شو حیات دنیادن صگره همان دفعه حیات ابدیه انتقال ایده من .
بلکه عالم ارواحه دخی اوغرایه رق درجه درجه عالم آخرته، یعنی حیات ابدیه
انتقال ایلر .

ایشته روح جسندن مفارقت ایدنجه ابتدا شو عالم ارواحدن کچرک اوراده
بشقه بر جسده گینورکه، بوجسدک قسم اعظمی دخی - جسد ارضیدن چیقمش -
تصعدات فلکیه در . روح بوراده و بو حالده بر مدت ظرفنده ینه کافه قوای عقلیه

وادیه سنه مالک بولنور . ادراک و اخلاقندن برشی غائب ایتمز . بالخاصه یر یوزنده کی احوالنه تعلق و اتصالندن دخی خالی قالمز .

شو قدر که ابتدای امرده وَ شو انتقالدن طولایی بر زمانلر مبهوت و حیران اولور قالور . بعض وقتلر اولور که نفسک قوه روحانیه سی پک شدید اولمغله بوراده ترقیسی کسب سرعت ایلر . وَ شو برزخ ارواحدن دها عالی وَ دها مبارک دیگر بر مقامه چابوق ارتقا ایدر .

ایشته بوراده ارواح ، گرك سرعتله ، گرك آغر آغر ترقی ایلسون ؛ هر حالده بو عالمده اکتسا ایلدیگی « جسم اثیری » سی ینه بو عالمده قالور . (جسم ترابی یرده قالدینی گی) وَ صکره یواش یواش بو دخی جسم ترابی گی منحل اولور ؛ چورر گیدر .

لکن بو عالمده روحدن صکره و روحسز قالان جسم اثیری بی گورنلر چوق وقت آدانورلر . وَ شو جسمی عادتا متوفانک نفسی و روحی قیاس ایدرلر . بیاندن مستغیندر که برزخ ارواحده بولنانلرک عددی قابل تعداد دگلدر . چونکه هر آن وزمان وفات [و انتقال] ایدنلر چوقدر .

روح دخی بوراده جسد اثیریسینی چوق وقت چابوق ترک و مفارقت ایتمیور ؛ بلکه پک چوق سنه لر برابر قالب یشایور . حتی بوراده انسانک حیاتی - یر یوزنده کی احوالنه شدت تعلق درجه سننده - چوق وقت حیات دنیادن زیاده امتداد ایدوب گیدیور .

آرتق بیان ایدرز که بر انسان حلول اجلدن مقدم شاید مقتولاً وفات ایلسه عالم ارواحده کی جسم اثیریسینی دهشت استیلا ایدیور .

چونکه جسد اثیری هنوز روحه مسکن اولمق استعدادینی کسب ایتماش بولنیور . شو وقتسز انتقال ، روح مقتوله پک گران گلدیگندن . مسبیلری حقنده انتقامی پک شدید اولیور .

ایشته محل اعدامده بعضاً گورینان ارواحک سبب ظهوری بویله تعلیل اولنیور . ایشته شو مذهب اربابنک خلاصه افکار و مطالعاتی بودر . بز بونلری

صحتی اعتقاد ایلیدیگمز ایچون یازمدق . بلکه علمدان بر جماعت دخی شو افکاره
 ذاهب اولمیریله کائناتده اکثری - اسبابی ییلنمیان - بو غرابی (وقوعی صحیح
 ایسه) بو وجهله توجیه ایتمکده اولدقلری ایچون تحریر ایلدک . حالبوکه اعتبار
 اویله توجیه وتعلیله دگل، معلل اولان حوادث ووقوعاته در .

چونکه شو اسباب غیبیه ایله تعلیل و توجیه ایلدک استنیلان حادثاتدن هانگی
 برینه طبیعیون علما طرفلرندن عطف نظر وتدقیق اولنمش ایسه گوریلورکه، هپ
 اوحادثات و وقوعات ، معروف قوانین طبیعییه مستند و (معنوی دگل) طبیعی
 اوله رق حدوث و ظهور ایدیور .

شاید وقوعی مثبت بر حادثه ظهور ایدوبده احکام طبیعییه ایله حلئ ممکن
 اولدیغی و شو عالم غیب فرضندن، و آگا متعلق خواص و احکامدن بشقه برسبی،
 چاره سی بولنوب ییلنمدیگی تقدیرده، و آنجق بو حالده شو رجال غیبک کندی
 ادعایله تمسک و مجادله ایده ییللمری طوغری اولور یوقسه شمدیکی حالیه بو مذهبه
 تمسک مقتضای علمدن خروج دیمک اولغله جائز اوله ماز .

(المقتطف)

بهاء الدین عاملی دخی [کشکول] نام مجموعه سنده بو بابده شویله یازار [شیخ
 محی الدین عربی] فتوحاتنک سکننجی بابنده دیرکه : « جمله عوالمدن بر عالم وارکه
 بزم صورتمز اوزره در . عارف اورایه نظر ایدوب باقدیغی زمان نفسی او عالمده
 مشاهده ایدر . عبدالله بن عباس حضرتلری حدیث کعبیه دار روایتنده اشارت
 ایدرکه « کعبه اون درت [بیت] دن بریسیدر؛ ویدی ارضدن هر برنده بزم گی
 برابن عباس دخی موجوددر . »

شو روایت اهل مکاشفه نظرنده تصدیق اولنمشدر .
 بو عالمده هرشی حسّی و ناطقدر . باقی ودائمدر . اصلاً تبدل ایلمز . اورایه
 عارفلر داخل اوله جقلری زمان اجسامیله دگل آنجق ارواحیله گیررلر، اجسامیده
 بو دنیاده براقورلر؛ تجرد ایدرلر .

اوراده حدسز حسابسز شهرلر، مملکتلر واردر . بعضلری « مدائن نور »
تسمیه اولنورلر . بو مدائن عرفادن آنجق [مصطفى] و [مختار] اولانلر داخل
اولورلر . بزجه، یعنی نزد اسلامیانده نه قدر آیت و حدیث وارد اولمشسه - که عقل
آنلری ظاهریندن صرف ایتمشدر - بز آنلری ظاهری اوزرینه اوراده موافق
گوردک . « (شیخک سوزی بوراده ختام بولدی)

اشراقیون حکما دخی بو عالمه « اقلیم ثامن » [عالم المثال] [عالم الاشباح] تسمیه
ایدلر . سعدالدین تفتازانی مقاصد شرحنده دیرکه : « حکما معاد جسمانی امورینی
شو اساسلره بنا ایدلر . چونکه روحک تصرف ایلدیگی بدن مثالینک احکامی
عینیه بدن حسینک حکمیدر . هر ایکسیده حواس ظاهره و باطنیه حازدر .
ایکسیده لذات و آلام جسمانیه ایله متذذ و متالم اولور . ینه صاحب کشکول دیرکه :
« بو بحثه ملائم بر روایت دها وار ؛ ابو جعفر طوسی [کتاب تهذیب اخلاق] نده
وبرنجی جلدک نهایتلرنده یازار :

« امام جعفر صادقدن روایت اولورکه « برگون امام مشارالیه یونس بن ظبیانه
صورمش که یا یونس ! خلق ارواح مؤمنین حقیقده نه دیرلر . یونس شویله جواب
ویرر : « خلق دیورلر که آنلر یشیل قوشلرک قورصاقلرینه وضع اولنورق
تحت العرش قندیلر ایچنده طورلر . »

« حضرت امام بیوررکه : سبحان الله ! یا یونس مؤمنلر الله بوندن - یعنی ارواحی
یشیل قوشلر حواصلنه وضع اولنمقدن - دها قیتلیدر . یا یونس ! الله اگر بر
مؤمنک روحنی قبض ایدرسه آنی دنیاده کی قالبی گبی بر قابله وضع ایدر . آنلر
یرلر، ایچرلر : حتی یانلرینه یکیدن بریسی گله جک اولسه آنیده دنیاده کی صورتیه
طانورلر « شو حدیثدن صکره کتاب مذکورده شویله بر روایت دها وار :
« ابو بصیر دیرکه : بن ارواح مؤمنین ایچون امام مشار الیهدن سؤوال ایتدم
بیوردیلرکه : « صور بدنیه لر یله جنتده درلر . سن هانگیسنی گوره جک اولسه ک بو
فلان آدمدر دیرسک . »

کشکولک دیگر صحیفه سنده (۲۷۲) دخی شور روایت وار : « آرسطو » مشهور

« اولگریا » نام کتابنده یازار که « بو عالمک وراسنده بر سما بر ارض بر دگر کذا نباتات و بر طاقم سماوی ناس واردر . او عالمک هر بر شیئی سماویدر . اوراده [بشقه] برشی یوقدر اوراده بولنان روحانیلرینه اوراده کی انسانلره ملامدر . بربرندن نفرت ایتمز لر . هیچ کیمسه اوراده آرقداشنه منافی ومضر اولمز . بلکه آرقداشنه مستریح اولور »

کشکولک ینه بو صحیفه سنده شویله بر سؤال وجواب یازیلیدر : دینیلیور که « سید شریف [تجرید] حاشیه لرنده شو سوالی وضع ایدر : سز نه دیرسگنر وجود واجبک عینی اولمقله برابر تجرید و انقسامه قابل دگلدر دیور لر . حالبوکه بتون هیاکل موجوداته منبسط اوله رق آنلرده ظاهر اولمشدر . هیچ برشی آندن خالی دگلدر . بلکه او هر شیئک عینی و حقیقتی در .

« شو قدر که اشیا بر طاقم تقیدات ، تعینات و تشخصات اعتباریه ایله بربرندن تمیز ایدوب ایرلمشدر . شو احوال دگر ایله و دگرک برچوق دالغهلر صورتنده ظهوریله تمیل اولنه بیلور حالبوکه اوراده آنجق دگر واردر بشقه دگل . جواب ویریلور که بو عقلک بر طور و حالیدر ! بوگا مناظرات عقلیه ایله دگل مجاهدات کشفیه ایله آنجق توصل اولنور . »

« کل میسر لما خلق له »

مترجم فاضل

علوم ايله صنايع

بو عنوان آلتنده بو گره نظر مطالعه عاجزانه مه تصادف ايدن مبحث مخصوص ، علوم نظريه ايله علوم عمليه هانگي علمر اولديغنى ، علوم ايله صنايع آره سنده نه فرق بولنديغنى ، برده فرانسزجه (Les arts libéraux) دینیلن صنايع احرارانه هانگي صنعتلر اولوب ، بونوع صنعتلرله صنايع عاديه آره سی نه جهتله فرق اولنديغنى پك گوزل ايضاح ايلش اولديغندن ترجمه اولندی :

« كافته علوم فلسفه ده داخلدر . بوكله نك مأخذی اولان (فيلوزوفی) تركيبي حب حكمت معناسنى افاده ايدر كه انسان ذهنی علوم ايله معمور و آبادان ايدر كه اوجبه مظهر اولور .

علومدن بعضيلرى صرف تأمل حقیقه تعلق ايدر . و بونك ایچون آنلره علوم نظريه تسمیه اولنور ؛ بعضيلرى ایسه عمله مفضی اوله رق آنلره علوم-عملیه دینیلور .

علوم نظريه بونلردر : علم ماوراء الطبیعه كه وجودنده ماده یه مفتقر بولنمیان موجوداتك احوالندن بحث ايدر ؛ حكمت طبیعيه كه طبیعتی تدقیق ايدر ؛ هندسه كه حساب ، اعدادك ذات و مناسباتی ارانه ایلدیكى گبی اوده مقادیرك ذات و مناسباتی ارانه ايدر ؛ هیئت كه حرکت كواکبی و بناء علیه ترتیب عمومی عالمی ، یعنی باشلیجه اقسامنك حالی بیلدیرر و بو ، حكمت طبیعیه یه ده ارجاع اولنه بیلور .

علوم عملیه منطق ایله اخلاق در که بریسی حسن تفکری، دیگری حسن اراده بی
تعلیم ایدر .

علوم مدن صنایع تولد ایتشد در که حیات بشره بونجه زینت، بونجه منفعت ایراث
ایتشد در لر .

صنایع علوم مدن فرقلیدر ، اولاً ، شو جهتله که صنایع بزه بعض آثار محسوسه
حاصل ایدر لر ، حالبو که علوم، یا یالکتر عملیات ذهنیه بی فعله کتیرر، یا خود آنلری
فعله کتیرمکله برابر ترتیب و تنظیمده ایدر لر ؛ ثانیاً ، صنایع غیر مطرد بر صورتله
چالیشیر لر : مثلاً ، بلاغت مقتضای حاله ، صرف ونحو لسانلرک شیوه سنه و آنلرک
تغیر پذیر اولان استعماله ، معمارلق ایسه گونا گون اوضاعه مطابق بولنور لر ؛
حالبو که علوم ناقابل تغیر بولنان اشیای ثابتله ایله توغل ایدر لر .

منطق ایله اخلاق عمله مفضی بولنلرندن طولایی بعضیلر بولنلری صنایع مدن
عد ایتشیر سده آنلرک عملی صرف ذهنی در ؛ برده بو ایکی علم بزه استدلال
واراده نك صورت صحتی تعلیم ایدرک ، بوگی ذات واستعمالک هر درلو تحولاتی
فوقنده بولنان برشی لایتغیرک ایسه صنعتدن بشقه برشی اوله جغی نمایندر .

مع مافیه [صنعت] کله سی هنر و اسلوب معناسنه آنه جق اولورسه صحیحدر که
منطق ایله اخلاقی، بزی گوزل دوشوندیر مک و گوزل یاشاتمق ایچون استخدام ایدر .
میدانده بر چوق صنعت، یعنی هنر و اسلوب واردر دینیله بیلیر ؛ بو اتصال ایدن
عارضه لر ایسه شو ایکی فنك تطبیقاتنده ، اشخاصه گوره تغیر ایدر بعض قواعدک
بولنه بیلسنه بادی اولور لر .

باشلیجه صنایع بولندر : صرف ونحو که طوغریجه سویلتدیرر ؛ صنعت
بلاغت که فصاحت و بلاغتله سویلتدیرر ؛ شعر که گویا الهام اولنمش گی بر فیض
سماوی ایله سویلتدیرر ؛ موسیقی که نغماتک تناسب تامی ایله صدایه، نشئه لندیر مک
و متأثر قیلق ایچون سری آگلاشلماز بر قوت ویرر ؛ طب ایله طبك فروعی که
جسم بشری حال صحته طوتار ؛ حساب عملی که وثوق و سهولتله حساب ایتمگی
تعلیم ایدر ؛ معمارلق که اماکن عمومیه و خصوصیه ده اسباب حضور و راحت آماده

ایتمکله برابر، آنلره گوزلاک، بلاد و امصاره زینت و متانت ویرر، حکمداران ایچون سرایلر و جناب حقه عبودیت و عبادت ایچون مساجد و معابد انشا ایدر؛ فن جبر- انقال که یایلری تحریک ایدر و طاشلری بنالره قالدیرمق، صولری یا ذوق و محظوظیت، یا حضور و استراحت ایچون یوقاریلره چیقارمق گبی اجسام ثقیله بی نقل ایدر؛ هیکل تراشلق ایله رساملق که بو ایکی صنعت مناقب طبیعتی تقلید ایتدکلری حالده ینه او مناقبدن پک دون قالدقلمنی اعتراف ایدرلر؛ ودها بو گبی صنعتلر .

بو صنعتلره صنایع احرارانه تسمیه اولنور، زیرا کندیلرنده نوعاً عادیلک بولنان دیگر صنایعک خلافتنه اولهرق بو صنعتلر آزادهلره لایقدر .

صنایع احرارانه صنایع عادیهیه ترتیب و نظام ویررلر؛ معماری دیوار جیلره، دولگرلره، طوغرامه جیلره امر و حکم ایدر؛ تعلیم خیول صنعتی، گم، نعل، دیزگین ودها بولنره مماثل شیلر یاپانلره نظارت ایدر .

صنایع احرارانه دیگر صنعتلردن فرقلیدر . شو جهته که برنجی صنعتلر دن زیاده عقلی چالشدیررلر؛ اوته کی صنعتلرایسه موفقیتلری علمدن زیاده اصول و عادت قدیمیه متوقف بولندیغندن عقلدن زیاده الی چالشدیررلر .

رساملق دیگر صنایع احرارانه دن دها زیاده الی چالشدیردینی حالده آنلر میاننده استحصال موقع ایلمسی، رساملقک روحی اولان تصوّر، عقلک انک نفیس و مکمل اعمالندن بریسی بولندیغنی، و برده هر شیئی تقلید ایدن رساملک هر شیئه آشنا بولنمسی ضروری اولدیغنی ایچوندر .

علوم ایله صنایع انسانک نه قدر ماهر و هنرمند، نه قدر قدرت ایجاده مالک اولدیغنی گوستررلر . علوم ایله آثار الهیهی استکناه ایلدیکی، صنایع ایله دخی او آثار علیهیه زیب و زینت ویردیکی ایچون، انسان حقیقه جناب گردکار معظمک مظهر صفاتی اولهرق خلق اولنمش ایدوکی و حکم صمدانیه سنی، ولو که عاجزانه اولسون، طاقت بشر نسبتنده کشفه مستعد بولندیغنی منجلی اولور .

ایمدی انسان ذهنی معمور و آبادان ایتمکله خالقنک مظهر صفاتی اوله جغندن،

کندیسنه آنی اعمار اتمکدن دهالایق برشی یوقدر . آنی اعمار ایسه گوزل کلام-
 کبار لرله ، طوغری رأی و حکم لرله ، نافع معلوماتله املا ایدرک میسر اولور . «
 مواقع استعمالک تتبع و تأملی ایله رهین ایقان اوله جنی اوزره لسانمزده علم ایله
 فن کله لرینی یکدیگری موقعنده استعمال اتمکده اولدیغیزگی هرایکیسنی صنایع
 احرارانه ده دخی قوللانیورز .

صنایع احرارانه گنجیه : بو ترکیک تلفظنده عذوبت یاخود صعوبت می
 واردر : بزه هر نوع تعبیر واسلوبده سهولت بخش اوله بیلمی ، برده بونوع صنعتلرک
 مجموعندن ذوق ملیمزده انتزاع ایدلمش اولان مفهوم کللی یه بو ترکیب موافق
 دوشیورمی ، یعنی بو ترکیب استعمال ایچون انتخاب اولندقدده بزم تصورمزه گوره
 دال ایله مدلول آره سننده مناسبت بولنیورمی ، والحاصل بو ترکیک استعمالنده لفظاً
 وَمَعْنَاً بر محظور وارمی در یوقمی در ، بورالری آنجق مناظره ایله تقرر ایده بیله جک
 احوالنددر .

منطقک علم اولوب صنعت اولدیغی ذکر اولنمشیدی . دور سلطان احمد خان
 ثالث علما و مدرسینندن اولوب آرسطونک کتب منطقیه سنی طوغریدن طوغری یه
 لسان یونانیدن عربجه یه شرح صورتیه نقل و ترجمه ایتمش اولان یانیه لی اسعد
 افندی مرحومک اثرنده [۱] منطقک ماهیت و تقسیمیه و علم ، یا صنعت اولدیغی
 حقیقده کی اختلافاته دائر مندرج بولنان تفصیلاتک صده مناسبتی بولنمقله برابر فواید
 - آور اولدیغندن ترجمه ایدیلهرک مقاله یه ذیل ایدلدی :

« بحث اول منطقک تقسیمات و تعریفاتی حقیقده در . منطق ذاتی اعتباریه اول-
 امرده طبیعی و صنایعی اولمق اوزره ایکی یه منقسمدر . منطق طبیعی بزده بر قوت
 و قدرت طبیعیه در که قوانین اکتسابه آشنا اولمسه ق بیله ینه اوقوت و قدرت ایله
 بعض اشیا حقیقده استدلال و قیاسه ، بعضی لرینی تعریفه مقتدر اولورز ؛ زیرا
 افراد انساننده بعض اشیا یی تعریف ، تقسیم ، استدلال صورتیه بیله ایچون

[۱] بو اثرک بر نسخه نفیسه سی نور عثمانیه کتبخانه سننده موجوددر .

استعدادات ذاتیه و مبادی طبیعیہ وارد ؛ والحاصل فطرت انسان بر قوه فطریہ در کہ انسان بعض اشیائی بیلکی آنکله اکتساب ایدہ بیلور . منطق طبیعی ایشته بو قوتدر . منطق صناعی ایسه اکتساب اولمش بر ملکہ نفسانیہ در کہ یا گیله بیلہ جک هر خصوصده قوه ناطقہ بی سمت صوابه طوغر ولدر . وعقل ایله استنباط اولنه . بیلہ جک هر خصوصده خطادن احتراز ایتدیره جک کافه وسائلی گوسترد .

منطق صناعی ده منطق معلّم ایله منطق مستعمل نامیله ایکی یه منقسمدر . بو تقسیم ، حکیم (ثوما آقونانس) کدر ، بو تقسیم مابعدالطبیعهده ذکر ایتمش ولاتین حکمائی آگا تبعت ایدوب شمدی (او وقت دیمک) بیلرنده بو تقسیم شهرت بولمشدر . آندن اول یونان مصنفلری منطق صناعی بی ایکی یه تقسیم ایتمش ایدیسهلرده بو ایکی اسم ایله تسمیه ایتوب اولکنه (ماخوذ) ایکنجیسنه (متصل بالاشیا) دیر لر ایدی . شو ایکی قسمک هر بری آگلا شلق ایچون شوراسی بیلنمک لازمدر که عقل بعض افعالی طوغریجه ایشله مک ایچون آنی تقویم ایدن بر علم و صنعتی بیلنمک ایله او علم و صنعتی استعمال ایتنمک بر شی دگلدر ، زیرا بوگی بر علم و صنعتی بیلنمک آنک قواعدینه تعلق ایدر و کیفیت اعمالی گوسترد بر حکم عقلیدر که بالفعل بر شی یایمقسزین بولنه بیلور ؛ استعمال ایسه اوگی بر علم و صنعتی بیلدکن صکره آنک مقتضای قواعدینه گوره آگا متعلق بر شی یایمقدر : صنعت تصویر گی که اول امرده بو صنعتک ضوابطی ، خطوط نصل یرلی یرینه قونه جغنی ، نصل فرش الوان اولنه جغنی ، صنعت تصویره متعلق دها نیجه شیلری بیللیدر ، صکره بر شی تصویر ایتنمک استینجه انه قلمی آلوب قواعد تصویره وقوفنک اقتضاسنه گوره خطلر چکر ، شکل رسم ایدر ، بسط الوان ایدر ، والحاصل قواعد تصویره آشنا اولدقن صکره رسمی یاپوب اتمام ایدر .

منطقده بویله در ، زیرا منطق اول امرده عقله مثلاً ، حدّ اوسطی صغرا ده محمول و کبراده موضوع قلیق و آنلردن هر بری موجبہ کلیه بولنمق لزومنی تعلیم ایتنمک صورتیله ، شکل اولک ضرب اولندن بر قیاس انشائی تعلیم ایتدکن صکره تعلیم اول کلی یه مغایر دیگر بر عمل ایله ، یعنی حدود مخصوصه و قضایای معینہ یه

تخصیص ایدیلوب تعلیم اول کلیه مغایر و مطابق بولنان بر ترتیب ایله قیاس یاپار ،
ایشته منطقك اولکی فعلنه [تعلیم] تسمیه ایدیلوب بو اعتبار ایله منطقه [معلم]
تسمیه اولنور ، ایکنجی فعلنه ایسه [استعمال] تسمیه ایدیلوب بو اعتبار ایله ده منطقه
[مستعمل] تسمیه اولنور .

ایمدی منطق معلم بر ملکه عقلیه درکه حدود قضایانك مقدمات دلیل و قیاسك
تعریفانك و سائر انك مفهوماتی ملاحظه و تفکره عقلی اماله ایدر .

منطق مستعملده بر ملکه عقلیه درکه حدود، قضایا، ادله، تعریفات یا مغه عقلی
اماله ایله خصوصیات مزبورده آگا یاردم ایدر . بو ذکر ایتدیگمز شیر بتون
منطقیون آرسنده متفق علیه اوله رق، آنجق منطق معلم ایله، منطق مستعمل خارجه
متحد اولوب، بر ملکه میدر، یوقسه مختلف اولوب، خارجه بر برینه مغایر ایکی
ملکه میدر . بو جهتده بیدرنده عظیم اختلاف وقوعیه پك چوقلری ایکنجی رایه
ذاهب اولمشلرسده حق اولان رای اولدر ....

بحث ثانی، منطق علم اولوب اولدیغی حقنده در . بونده اوچ مذهب واردر :
بریسی منطق معلم اصلا علم اولیوب بلکه علومك آلت و طریقیدر . منطق مستعمل
علم ایسده سائر علومه مغایر آروجه بر علم اولیوب اقتران ایلدیگی علومك ماده لرینه
گوره مختلف بر طاقم علملردر ؛ مثلا منطق مستعمل مواد ریاضیاتی مبرهن قلق
صورتیه او موادّه اقتران ایدرسه [ریاضی] اولور ، مواد طبیعیاتی مبرهن قلق
صورتیه او موادّه اقتران ایدرسه [طبیعی] اولور ، والحاصل هانگی علمه مقارن
اولورسه او علمدن عبارت اولوب، آنك نامنه نسبتله یاد اولنور . بو مذهب کتاب -
آرسطویی شرح ایتمش اولان یونان شراحنك مذهبیدرکه، بعضیلری وبالخاصه
[زابارلوس] آنلره تبعیت ایتشدرلر .

مذهب ثانی، مطلقا منطق صنعتدرکه ایکنجی [آنالتقا] [۱] کتابنك فصل اولنك
ایکنجی بحثده [اپولناروس] بوگا ذاهب اولدیغی گی [سقالب] ایله دهها بشقه -
لری ده بورأیده بولمشلردر .

[۱] بونك روجه سی آنالی تیخا اولق و اسامی شرح دخی عربی به انتقالنده آز چوق
بعض تغیره اوغرامش بولمق ملحوظدر . للطابع .

مذهب ثالث ، منطق معلم علمدر . بومذهب لاتين حكماى متأخرينك مذهبي
 اولوب [مابعد الطبيعه] نك دردنجي كتابنك دردنجي تعليمنده حكيم [ثوما آقونانس]
 و « مقولات عشره » نك بحث اولنده [سقوتوس] و ينه حكماى مزبوردهن
 [دومنقوس] و [سوتوس] و [تولتوس] بومذهبه سالك بولندقلىرى گي ، يقينده
 ذكر اولنهجنى اوزره صاحب كتابده بورايدده بولنمشدر .
 [مابعدى نسخه تاليهده]

در سعادت بدايت محكمه سى برنجى
 حقوق اعضاسندن

حقى

بيوك فرهدريق

تاريخ ، نام ذاتيلرينه « بيوك » لقبى علاوه اولنان اكبر ائمه ، ائ مشكل امورى ، قواعد معروفه بشرى حكمنز براقان ووقوعندن اول سن وتجر بدلرندن اصلا مأمور ايدلميان بر مهارت خارقه ايله ، امور عاديه صرهنه تنزيله كافى آثار دها تصوير ايلكده در .

ايتاليا اردوسى گنج بوناپارطدن بحث ايله « جنرالز دست ضعيف شبايله پيشنده كى قهرمانان آهنين بدنى مجبور رجعت و مسلك حربده امرار ايام ايلمس معارضلى دوچار قهر ونكبت ايلديكى زمان هنوز چوجق ايدى » ديه اقتخار ايدهبيلور . بيگباشى لوورانس ، آرقوت محاصره سنى متعاقب روبرت قلايو Robert Clivس حقنده « كوچك وولسهى Wolsey فطرة عسكر اوله رق تولد ايلمس واون بش ياشنده اكمل تحصيل علوم ايله دارالفنوندن شهادتنامه سنى اخذ ايلديكى زمان نامنه « چوجق مدرس » لقب مفخرت آورى علاوه ايدلمشدى » قوليله بيان حسيات ايلمشدر .

فقط شمى ترجمه حالى موضوع بحث ايدجگمز بيوك آدم حقنده حال بويله دگلدرد ، پروسيا قرالى فرهدريق صنعت حربى كمال سعى وغيرت و صبر وهمته اوگرشمس اوله رق ، مظفرياتى ايسه مشكل و دائمى اولان اقدام خارق العاده سنك نتايجيدر . بعض حكمدارانك خصائل ذاتيلدى آفتاب موفقيتلى شعشه انداز اطراف اولدينى وقت ميدانه چيقاز . فرهدريقك خصائص فوق العاده سى ايسه

انهزام و مغلوبیت و تهاکد و فلاکت زماندرنده رونما اولمشدر . جسارت و جرأتی
احوال و الجا آتله برابر ترفع ایدردی . شب مهالك و مصائب نه قدر ظلمت انگیز
اولورسه اولسون، بو حکمدار پراقتدارك قلب آهنینی هیچ بروقت، ولو بر لحظه اولسون،
بولندیغی موقع اعلاى عظمتدن تنزل ایتمدی . فرددریقك هر نه قدر خطیائیده
وارسده کندیسی او دور موه و ماته بر حقیقت عظمی ایدی . عموماً اوروپا
حکمدارلرینك سفاهت و سوی اخلاق و بی قیدییه طالدقلى عصر مذکورده
فرددریقدن بشقه تبعهسی منافعنی نظر اهمیتده طوتهرق محافظه سینه سعی ایدر بر
حکمدار یوق ایدی .

ژان هوسك Jean Huss احداث ایلدیگی تفرقه مذهبییه بر طرف ایلک اوزره
۱۴۱۴ سنه سنده قونستانس Constance شهرنده کلیسا مجلس کبیر روحانیسنی جمع
ایدن آلمانیا ایمپراطوری سیگرموند sigismund براندبورغ مارکیلیگی Nuremberg
نورمبرغ بورغراوی اولوب Hohenzollern هوهن-زولرن خاندان اصالتی افرا-
دندن بولنان Frederic von Buren فرددریق فون بورنه توجیه ایلشدی . بو توجیهدن
ایکی بیچ عصر صگره یعنی وستفالیه معاهده سیله ا محاربه سیساله آیه ختام
ویرلدیگی زمان « منتخب کبیر » عنوانی حاز بولنان براندبورغ مارکیسی فرددریق
ویلهم، Magdeburg ماغده بورغنی دخی تحت حکومتته ادخال ایله توسیع ممالک ایلدی .
و مشار الیهک اوغلی و خانی فرددریق دخی ۱۷۰۰ سنه سنده قراللق عنوانی احراز
ایله پروسیا قرالرینك برنجیسی اولدی .

« بالآخره « بیوک » تسمیه اولنان فرددریق ۱۷۱۲ سنه سی کانون ثانی سنك
۲۴ نجی گونی زیب آوز مهاد وجود اولدیغی زمان، بیوک پدری قرال برنجی
فرددریق پروسیا تحت جدید حکومتنده جانشین ایدی .

صاحب عظمت و محب شوکت اولان برنجی فرددریق حفیدینك تولدندن بر
سنه صگره وفات ایدرک . مخدومی برنجی فرددریق ویلهم مقام پدره جالس اولدی .
بو، سرد و افراط ایله تفریط بیننی حاز و غایت ساعی و مقدم حکمدار، حقیقه
شایان حرمت برذات اوله رق، صرتندن چیقارمدیغی عسکری اونیفورماسی و قشله

عاداتی طرزنده کی اصول معیشتی ایله ، اوروپانک اکثر سرایلرینی استیلا ایدن
البسه سی عطریاته مستغرق ، سوسلی و پارلاق نازنده پرنسیر میاننده جالب انظار
دقت بر تضاد غریب حصوله گتورمکده ایدی .

فرهدریق ویلهامک ، مخدونه سی سودیگی و حسن تربیه سنه نصب نظر اهمیت
ایلدیگی شهه دن وارسته در . فقط هیچ بد بخت برشاگرد یوقدرکه ، تربیه بدنیه
و ذهنیه سنه بو پروسیا پرنسی قدر ناقابل تحمل بر صورتله تشبث و دوام ایدلمش
اولسون . بوچوجغک مراقلی ، متجسس اولان فکرینه هرشی ائقوری و متصلفانه
برشکلده عرض ایدیلوردی . بعض خطیأت حقیره طفلانیه سنه جزا اولمق اوزره
از برلندیریلان عقائد کتابلری و الیهلر فرهدریقی علی العموم تدریسات مذهبیهدن
متنفر ایتشدیر . فرانسیز معلملر فرهدریقی فرانسه مؤلفلری آثارندن لذتیاب
ایلمشردی . حالبوکه کندیسنک ، او وقت ائقادی بر حال انحطاطده بولندینی
درکار اولان مملکتی ادبیاتنه ذره قدر وقوفی یوق ایدی . مشار الیهک بر قسم
معلوماتی مهارت عسکریه سی تزیید و توسیع و شهرت عسکریه یه نائلیت آرزوسنی
قلبنه القا ایله صکرده کی مسلکینه صورت مهممده اجرای نفوذ ایلشدر . فرهدریق -
ویلهامک افکاری میاننده ائق زیاده قابل اجرا اولانی عساکر کلیه منتظمه محافظه سیله
پروسیایی بر دولت معظمه هیئتنه افراغ ایلمک ایدی . حکمدار مشار الیهک آلتمش
بیگ منتظم عسکری و یاخود کندیسنک بعض کره کمال افتخار ایله سویلدیگی
وجهله « اشکالات اجنبیه قارشو آلتمش بیگ حقلی برهانی » وار ایدی . و اوغلی
پرنس ده کوچک یاشندنبرو کنجاردن مرکب بر فرقه عساکر میاننده ادخال ایدیلدرک
صره سیله بالجمله مراتبدن کچمش و بو عسکر میاننده یوز باشی . بیگباشی ، و قائم مقام
رتبه لرینی احراز ایله رتب مذکورده مترتب و وظائفنی کمال دقتله ایفا و اجرایه اهتمام
ایلمشدی . فرهدریقک ایلروده عسکرلک صفتیله اکتساب ایلدیگی موقع اعلائی -
شهرتک ائق باشلی اسباب احرازندن بری ده کندیسنک بو وجهله صغرسننده صنعت
حربک بالجمله غوامض و وقایعنه کسب وقوف و معلومات ایلمسی اولدیغنی آشکاردر .
فقط قرال اوغلی عسکرلک مسلکینه لزومندن زیاده حصر نفس ایتدیرمک

آرزوسنده بولندیغندن، بوحال، بالآخره پرنسک اطاعت کامله سی بر مخالفت شدیدیه منقلب اولسنی انتاج ایلدی. پرنسک قدر شناس ادب اولان فکر ترقی-جویانه سی، کندینی عصرنده کی فرانسه آثار ادبیه سنه مفتون ایتمشیدی. راسین ایله قورنیهك اشعارینی سور و مؤلیهرك مهارت مزاح آمیزینی تقدیر ایلردی. صکره لری ایسه بالجمله حیرت و مفتونیتی و قوتر اوزرینه مجلوب اولمشیدی. حال بوکه پدری تربیه فکریه گورمامش اولدیغی جهتله اکلنجه اولهرق عموماً عادی شیلر انتخاب ایلر ایدی. اکثر اوقاتی یا توابعندن [Western وسترن] ایله برلکده اجرای صید و شکار ایدرك امرار ایلر و یاخود گجه لری، سراینده طوپلانان « انجمن دخان » ده کچیرر ایدی. بوجمعیته امرای عسکر یه دن مسن بولنانلر ایله مشاوره-دولت صفتی حاز اولانلر داخل اولهرق، بونلرده بول بول پیرا و توتون ایچرلر. و مسافرینه غایت قبا صورتده شقالر و ملاطفه لر ایدرك اگنورلر ایدی. قرال مخدومنك دخی بوجمعیته محترمه اعضاسی میاننه دخوانی آرزو ایتدیگندن، گنج پرنس ده آرده صرده مذکور انجمنك صورت و طرز حرکتی حقیقده بعض مزیفانه افادات و ملاحظاته بولندی. وجودی نادر اولیان غمازلر ایسه پرنسك بو تزیفکارانه افاداتی پدرینه یتشدرمکه قصور ایتدیلر. انجمن دخانده کی ملاطفات و معاملات درشته پرنسك نه قدر ضدینه گیدیورسه و قوستر هاوزن Weosterhausen صیفیه حکمداریسی جوارنده اجرا ایدیلان بتمز توکنمز صیدلرده جان صتمقده آندن آشاغی قالمامقده ایدی. قرال مخدومنك دائماً صیتی بر اونیفورمه کی یهرك بشقه البسه اکتسا ایلامسنی امر ایلدیگی و برچوق تعلیم و مانوره لرده بولنسنی اجبار ایتدیگی زمان، پرنسك وظائف عسکر یه سی دخی کندیسنه آغر گیلگه باشلادی. بو صورتله باشلایان اختلاف و مبانیت گتدکجه کسب جدیت ایلدی. نهایت پدر اوغلنه اخلاقی بوزولمش تنبل بر فیلاوطه جی و متکبر بر حیلار نظر یله باقدیغی گبی، پرنسده مدت عمرینی بر طاقم تهیدات و اوامر بهوده ایله بالاشتغال کچیرن پدر غریب الاطوارك قبالغنه نظر انداز استخفاف اولمغی اعتیاد ایدندی.

پروسيا خاندان حكمداري سناك او وقت ساقسونيا منتخبى ولهستان قرالى بولنان
 آوغوستو سناك Augustus سراى پر دبده وداراتى زيارتلىرى زماننده ايسه پرنس -
 فراه دريق پدري سناك پاى تختى احوالنه كلياً مخالف بر حال مشاهده ايلدى (درسدا)
 شهرنده گوردىگى شنلكلر ك فراه دريقى بر لينده كچرديگى راحت سادگى و صورت تعيش -
 مساعىكاراندهن كلياً بيزار ايلديگى ظاهر حالدن آگلا شلمقدهدر . پدر ايله اولاد
 بيننده موجود اولوب، پرنسك حبسنى وَاك عزيز رفقاسندن برينك قتل واعدامنى
 انتاج ايدن اختلافات شديد او زماندن اعتباراً رونما اولمقدهدر . بو اختلافادن
 طولابى باجمله قباحتى پدر اوزرينه يوكلتمك بين المؤلفين معتاد اولمشسده، قصور ك
 نصفى دخى پرنس طرفنده اولديغى و مشار اليه ك گويا بونى امل مخصوص ايدنمش
 گى هر خصوصده پدري سناك تمايلات ذاتيه سانه مغاير حر كته بولنديغى دركاردر .
 مثلاً قرال اوغلنك وظائف عسكريه و سياسيه سنى ايفايه حصر نفس ايلسنه انتظار
 ايلديگى حالده، پرنس موسيقى شناس Quantz قوآنز ايله برلكده فلاوطه تعليميله
 اشتغال ايلردى . دأماً فرانسزجه آثار اوقومق استر و باخصوص پدري سناك،
 آتارى نيه دائر اولديغى آگلامقدهكى اقتدار سز لغيله متناسب بر صورتده، نفرت
 ايلديگى محررين و حكمانك مؤلفاتى اوقومغه چالش ووردى . پرنس بو وجهيله
 پدري سناك رضاسى تعلق ايتيمان ايشلرده بولندقدن بشقه، دوچار ديئون دخى اولهرق
 قرالك خبرى اولمقسزىن بر خيلى استقر اضائده بولندى .
 جاذبهلى و فقط اخلاقى براز سفاهته متمایل بولنان بر تهلكلى رفيق، يعنى كنج
 ملازم فون درقاهه Von der Katte دخى هر شيك مقدر اولمى لزومى حالنده
 اجرا ايديلان ذليه قارشو بر معذرت مشروعه اولديغى طرزنده و قرالك ك زياده
 نفرت ايلديگى صورتده افادات ايله پرنسك تمايلات طبيعیه سنى تشويق ايلردى .
 قرال ايسه بو احوالك جمله سندن خبردار اولمغله، ولد كيرينه نسوان پسند، اخلاقى
 بوزوق و بولنديغى مقامه غير لايق بر خيالكار نظريه باقمده ايدى . بچاره دليقانىلى
 كنديسنه ايديلان معاملات درشخانهيه بر خيلى مدت تحمل ايتدى . بو تحمل ايسه
 اختيار مستبد طرفندن بر قورققلق اثرى اولمق اوزره تلقى ايديلهرك، حتى بر

دفعه سنده اوغلنه باستونيله اوردیغی صرهدده « اگر پدرم، بنم سگیا اوردوشم گی بنم
حقمده بر معاملهده بولنمش اولسه ایدی، شمدی یه قدر بیك کره آنی ترك و فرار
ایدردم . سنده بونی یپاجق قدر جسارت و ادغان دخی مفقوددر « دیمش ایدی .

نهایت پرنس ایچون بو تضیقدن فرار ایله قورتلوق ایچون بر زمان مساعد
حلول ایلدی . قرال آلمانیاك جنوبنه بر سیاحتته تشبث ایدرك [پرنس روث آیال]
اولدیغی حیثیتله اوغلی دخی برلکده بولنه جق ایدی . کینج فرهدریق ایلك وقت
فرصتده فلنگه واورادن انگلترهیه فراره قرار ویردی . فقط تصوورنی تمام اجرا
ایده جگی صرهدده یقاییده اله ویردی . فرهدریقك محبی ورفیق فراری قاتهیه یازدیغی
برمکتوب هر نصلسه محلنه تسلیم اولنهمیوب، قرالک انه کچمکله، تشبث واقع و بونك
صورت اجراسی حقمده ذره قدر شبهه بر اقامشدی . قرال فنا حالده حدتلندی .
فرهدریق توقیف ایتدیرهرك حبس وهر درلو اختلاطدن منع ایلدی . وحتی
لاجل الاستجواب حضورینه چیقدیغی زمان باستونی ایله یوزینه بیله اوردی . پرنس
بر پولتیقه جانسی گی تحت توقیفده طوتیابوب قرال کندیسینی Wezel وهدزده
استجواب و نه ایچون فرار تشبثنده بولندیغی سؤال ایتدی .

فرهدریق ایراد اولنان سؤاله - چونکه بکنا اولادگی دگل، اسیر گی معامله
ایدیورسکیز - دیه جواب ویرمش قرال حدتله - سن وجدانسز و ناموس و حیانه
اولدیغی ییلز بر آلچق فراریسك - دیه باغرمسی اوزرینه فرهدریقده بوگا - بنم
یرمده اولسه کز یاپه جغکزی یوز کره سویلش اولدیغکیز شیدن بشقه برشی یاپدم -
دیه مقابله ایلمشدر . قرال حدتندن سل سیف ایدرك اوغلنی اولدیرمسنه رمق
قالمش ایکن، قاعه محافظی جنرال موزدل Mozal نامنده بر صادق اورتیه آتیلهرق -
حشمتیناهم ! بنی اولدیریگز ، فقط اوغلکزه مرحمت ایدیگز - دیه توسط ایلمسی
اوزرینه فرهدریق یینه موقوفاً حبسخانه سنه گوندولمشدر . فرهدریقك رفقاسندن
قایت Keit پرنسك گوندردیگی بر تذکره اوزرینه فراره موفق اولمشدی . قاته
ایسه او قدر بختیار اولیوب اوده پرنسدن بر تذکره آلهرق قاچق نیتنده بولنمشده
تمام بارگیره بنوبده فرار ایده جگی صرهدده توقیف ایلدی .

قرال بو وقعهدن فوق الغايه منفعل و غضب آلود اولديغى حالده برلينه عودت ايدرك، پرنس ايله همشيرهسى پرنسس ويلهلمينايا اولديره جگنه يمين ايتدى . بتون سراي خلقى نه ياپه جقلىرىنى شاشر مشلردى . سادة قرايچهنك معيتنده بولنان بر صاحبه جرات، حكمدارك بو عزم غضوبانه سنه قارشو اعتراضه جسارت ايله مشار اليه عزم واقعندن دوندرمگه موفق اولدى .

پرنس فرهدريقك محبسى اولمق اوزره كوسترين Ciistrin قلعهسى تعيين ايديلهرك كنديسى غايت دقتله محافظه ايدلى . حتى كتاب قلم و مركب و طعام اثناسنده بر بچاق و يرميهك درجده التزام شدت اولدى . زواللى قاته ايله پرنسك فراريلك ايله متهماً محاكمه لرى تحت قراره آلمشدى . ديوان حرب پرنسى محاكمه دائره صلاحيتى داخلنده اولمديغى بالبيان، قاته يرفع رتبه ايله قلعه بندلگه محكوم ايدلى ايسه ده قرال بو قراره فوق العاده حدت ايدرك، قاته ي ناموس حكمدارى يه عدم - رعايت و تجاوزده بولنديغى ايچون اعدام ايتديرديگى گي ، پرنسك حياتى دخى بيوك تهلكه ايچنده بولنيوردى . فقط دول اجنبيه دن بعضيلرى و خصوصيله اوستريا دولتى بو خصوصه تبليغات توسط كارانده بولندقلىرى گي، قرالده قاته نك اعداميله بر درجه يه قدر تسكين غيظ و حدت ايلش بولنديغندن، پرنسه بر مکتوب گوندريلهرك ده بر مدت قلعه ايچنده او طوره جنى و فقط داخل قلعه ده متشكل مجلس حكومته اعضا صفتيله داخل بولنه جنى اشعار ايدلى . پرنس بولندن مقصد كنديسنك عفوى اولديغى لايقيه ادراك ايلديگندن ، تدبير و مهارتى و وظائفه سعى و اقدامى سايه سنده قرالك تمايلات شفقت كارانه سنه براز ده تقويت و يرهرك ، نهايت پدر و اولاد بيننده وقوع بولان بر ملاقات اوزرينه جداً مصالحه و ائتلاف حاصل اوله رق، پرنسس ويلهلمينا نك Wilhelmina بايروت Beyreuth مارغراوى ايله نشانلامسى رسمينك حين اجراسنده ، پرنس ده تکرار سراي حكمدار يده عرض وجود ايدلى . و رتبه - عسكريه سنك اعاده سى ائتلاف واقعى اكمال و اتمام ايتدى .

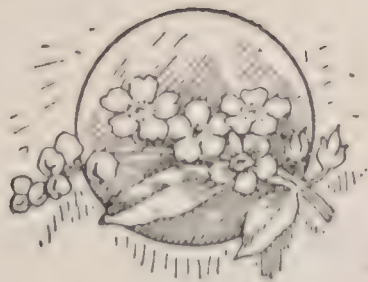
فرهدريقك كچوردىگى دور مشاق و مهالك كنديسنك اخلاق و طبيعتنه تقويت و يرمكله براز تعليم احتياط ايلسنى موجب اولدى . او زماندن اعتباراً پدرينك تمايلاتنه صورت

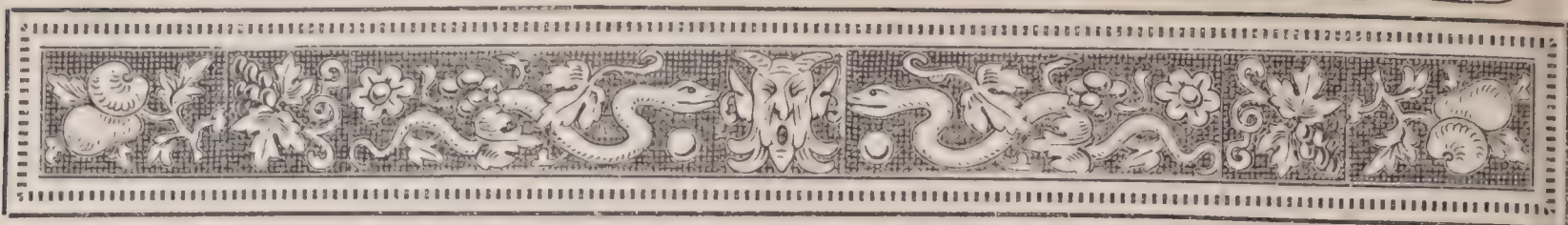
عاقلاً نه ده اتباع ایدرک، خصوصیه آرزوی پدره توفیقاً آلمانیا ایمپراطورینک اقرباسندن
 (Elisabeth Christine von Brunswick Bewern) پرنسس الیزابت کریستین فون برو-
 نشوایق بدورن) ایله ازدواجندن صگره قرالک اوغلی برانگلیز پرنسسی ایله لاجل-
 الازدواج انتریقه لرده بولندیغنه دایر شایع اولان شبهات کلیاً زائل اولدی . مع مافیہ
 بوازدواج فرهدریقک بقای صلح عالمه ایچون ایتدیگی بر فداکارلق اوله رق، مشارالیه
 پدرینک آوستریا پولتیقهسی الجا آتیه تزوجه مجبور اولدیغی زوجه سنی اصلا
 سومامش و مزبورہی هیچ بروقت محرم اسرار ایدنماشدر . بوازدواجله فرهدریقک
 تاریخنده پارلاق بر صحیفه کشاد اولمشدر . فرهدریق قومانده ایلدیگی آلایک
 بولندیغی روپین شهری جوارنده کان راینسبرغ Rheinsberg شاطو سنده اختیاراقت
 ایله، اوراده برقاچ سنه مدت ایلروده اوروپایی متحیر ایدن خصائص فوق العاده سنک
 وجودندن کمسہی شہہلندیرمیه جک بر صورتده اسرار ایلمشدر . اکثریسی
 فرانسہدن گلیمه بر چوق خوش صحبت و شن رفقا جمعله ساده اون ایکی اعضادن مرکب
 اولق اوزره (بایارد) نامنده بر شوالیہ جمعیتی تشکیل ایدرک، جمعیت مذکورہیہ
 نامی حاز اولدیغی مشہور فرانسز شوالیہ سنک آرمارنده محرر اولان « نه قورقارم،
 نه ده لوم و تقبیحدن محترزم » کلامی شعار اتخاذا ایلمش و بو جمعیتده عمومأ ادبیات
 و باخصوص فرانسہ مؤلفات ادبیہسی ایله اشتغال ایدیلہرک، بالذات فرهدریق دخی
 مفتونی اولدیغی وولتر طرزنده بعض آثار شعریه انشاد ایلمشدر .

[مابعدی نسخه تالیده]

معارف عمومیہ مکتوبچینی

سری

حرب و حسیات ناموس ، سلاح آرقداشلغی ، اطاعت عسکریه

آئینه لیلرک، اسپارطه لیلرک ، رومالیلرک اڭ پارلاق دور اقباللرندە افراد ملتک کافهسی عسکر ایدی ؛ اسرا ایسه یالکز احتیاج قطعی زمانندە تسلیح ایدیوردی . اردوڭلری سوق واداره ایدن ذوات عالیه دفعه هم سردار و همده ارباب سیاستدن ایدیلر . امور سیاسیہ و عسکریہ تفریق ایدلیوردی [۱] . تربیه بو یولده کی تخم ترقیاتی صباوتہ زرع ایدیوردی . حکومتہ اعتماد ، تکمیل اردونک شوق و غیرتی تزیید ایتکده و بونکله برابر استحصال مقاصد حربیه اغورندە آنلره حسیات محبت وفداکاری القا ایلکده ایدی .

افراد ملتک اعصاب حمیت و غیرتی تحریک ایدن شی یالکز مسکنه ، مملکتہ ، لسانہ اولان محبت و حتی زمانمزہ مخصوص اسم جدیدی ایله یاد اولنان (حب وطن) دگل ایدی . بلکہ بر حس زندگی ، هیئت عمومیه نک ناموس و حیثیتی ایچون هر فردک قلبنی استیلا ایتشیدی .

بو حسیات ناموس بالطبع امور حربیه دخی تشمیل ایدلایگندن ، بناءً علیہ

[۱] قرن اولده کی سروران اسلام دخی عسکرلکله سیاستی نفسلرندە جمع ایتش ایدی . حتی آنلرده دونکی گون نفر اولان بر مجاهد اقتضا ایدرسه بوگون سرعسکر اولور و بو گونکی نفرلکیله دونکی سرعسکرلگندن زیاده مباہی اوله رق ، امیرالجیشک اوامرینه اقیادی واجبه حمیت بیلوردی .
(لطابع)

حسيات وظيفه پروری و معاونات متقابله (آرقداشلق) ايله برابر ناموس عسکری دخی وجودپذیر اولمشدر .

جرمانیالیلر نزدنده ناموس عسکری کندی عشیرتی خلقی ايله برلکده ویا بر دوڤک معیتی اوله رق میدان آتیلان افراد ملتک کندی نفسلرینه اولان اعتمادلرینک نتیجهسی اولمقله برابر، استقلال ملی و شخصینک محافظهسی حقننده کی تحسسانک حسیات عمومیه ايله اتحاد ایتسندن طولانی، انسانک اڭ برنجی فضیلتی جسارت، اڭ شرفلی اشتغالاتی حرب اولدیغی اعتقادنده بولنیلوردی .

ناموس عسکری غلیان حمیته قوت بخش اولور و انساننی افعال قهرمانانه و خارق العاده اجراسنه فعال قیلار .

ناموس عسکری - کسیک و صرپ قیلار ایچنده، نشو و نما بولان نجیب الفطره آلپ چچکلری گبی - فورطنه و احتیاج آردسنده، قهر تهلکده چیقان بر شکوفه رنگین و بهتریندر .

ناموس عسکری حسیات حکومت ايله عموم ایچون فداکارلغک، سلاح آرقداشلرینه معاونته حاضر بولمق فکری ايله اتحادندن؛ هر شخصک جسارت و قوتتی ابراز ایتک آرزوسندن؛ عظمت و حیثیت ذاتیه سندن؛ استحقاق تهلکه و استخفاف حیات ایتکدن، مشار بالبنان اولمق، شاهد نازنده موفقیتی دراغوش ایلک آرزوسندن تولد ایلر ایدی .

بو خواص مقبوله اقوام قدیمه نزدنده غایه کمالنه واصل اولمش ایدی .
وظیفه دن و یان یانه بولمق لزومندن پذیرای وجود اولوب، عمومی بر نقطه نظر دن باقله جق اولورسه، یقین قان اقربالغی و تأهل مستثنا اولمق اوزره انسانیتته مختص اڭ قوی رابطه خصوصیه سلاح قرداشاغی، سلاح آرقداشاغی گبی عنوانلرله یاد اولنان اخوت عسکریه دن عبارتدر .

احوال فوق العاده انسانلری مجتمعا سوق ایلدیگی زمان - که بو خصوص عادی سیاحتلرده بیله مشهود اولور - مخاطره و مشکلات ظهورنده آنلر یکدیگره دهها زیاده مقارن اولمقده درلر . بالطبع بونک اڭ پارلاق مثالی مخاطره ملی تشبثانده

و حربده واقع اولورکه ، خصوصیه تهلیکه اشکال مختلفهده اولهرق دائماً موجود ویا شخصک و عمومک ناموسی ، وطنک سلاحتی ، مقصد حرب زائل اولمق تهلیکه سنه اوغرار و بوسبیلردن طولایی انسانلر احوال مختلفهده اولهرق معاونات متقابله ایفاسنه مأمور ایدلمش بولنورلرسه ، دها بدیهی بر صورتده نمایان اولور .

شکران ، مفتونیت ، عین میل ، عین حس ، غلبه مضرت و مشکلاتدن صکره اعتلای روح رابطه اخوت عسکریه بی الی صمیمی برمودت و معیشت حاله افراغ خصوصنده یکدیگری ایله اتحاد ایدرلر .

شوراسی ده طبیعی درکه بورابطه اؤمؤز اؤمؤزه اولهرق محاربه ایدنلر نزدنده الی زیاده رصین و اساسگیر بولنور ؛ بناءً علیه هر قومک بدایت ظهورنده مملکت محافظلرنده ، مؤخرأ منتظم محارب جمعیتلرنده ، فالانقارده ، لژیونلرده ، قوهورتلرده ، مانیپوللرده ، فلایینلرده آایلرده تدریجاً فکر اتحاد دخی نشو و نما بولدی که . بونک بالخاصه رابطه اخوت عسکریه بی دها زیاده تقویه ایلدیگی محاربلر بالفعل اثبات ایتشلردر .

عسکرلک عالنده بردفعه بولنمش اولان انسان ، کندیسنی اخوت عسکریه ناک ، فکر اتحادک جاذبه ساحرانه سندن قورتاره مز . افکار جنکجو یانه مالک اولمیان اشخاص بیله اسکی آلاینک موسیقه آهنگنی ایشیدیر ایشیتمز طمارلرنده قانک جولانی بیاغی حس ایدرلر . و اوکلرندن سلاح بدست اولهرق کچن کنج عسکرلری عیون مسرتله تماشا و مطالعهیه طالارلر .

خدمت عسکریه عموم افراد ملت ایچون مجبوری اولان بر مملکتده بو اخوت - عسکریه فیکری مختلف صنوف اهالی بیننده ، اردو ایله ملت آردسنده ، سوء استعمال وقوع بولماق شرطیه - چونکه او زمان هیچ بر حالده بسبتون امین اولمق قابل اوله ماز - الی قوتلی بر رابطه اتحاددر .

حسیات وظیفه پروری ، ناموس عسکری اخوت عسکریه ایله برابر نوع بشرک تربیه سی ایچون تدریجاً الی برنجی ، الی مهم واسطه اولان شی (ضوابط عسکریه) ایدی . لزوم اطاعتی ادراکدن متولد اولهرق قوانین حکومتیه و احوال عسکریه ده

رؤسانك امر و آرزوسنه طوعاً تابعيتدن و اطاعتدن عبارتدر . فقط ضعف بشر و هوسات داخل اولق حسبيله بو مكملتي دائمي اوله رق استحصال ايتك شمدييه قدر انسانلره ميسر اولمامشدر .

بناء عليه اگر وقت آسايشده احكام قانونيه عادلانه و فقط شدتله اجرا ايتك فكري اصول اداره حكومت و تطبيقاتنده توليد ايديله بيلور و قوانين حقوق ممكن اولديغي قدر آز تغيرات و تحولاته اوغرا ديله رق بر اساس متين الاندراس اوزرينه تأسيس ايديلور و كنجلره صورت مناسبه تربييه ويريلور ايسه يالگنر اوزمان حرب حالنه كفايت ايدجك درجه ده مكمل بر (ضوابط عسكريه) وجوده گتورمك ممكن اولور . مع مافيه بو مكمليت دورلرنده بيله قواعد متينه اوزرينه مؤسس بر قانون عسكري، اصحاب جرمك مجازاتي حاكي بر جزا قانوننامه سي، ضعف بشره قارشو بر سدّ سديد اولمليدر .

ازمنه قديمده بو قاعده لر يا قوانين عموميّه حكومتدن نمايان اولور و يا تعامل- قديم و يا نقل روايتدن استدلال ايديلوردي ؟
پك چوق زمان صگره حرب ايچون آيروجه قانونلر وجوده گتورلدي .
(عسكري جزا قانوننامه سي، وظائف افراد) .

آته ليلر تهلكه و مخاطره زمانلرنده بر صاحب رأي صائبك و مثلاً [ماراثون] قارشوسنده [ميلياد]ك و [سالامين] محاربه سنده [ته ميستوقلي] نك زير امر و اداره- سنده اجتماع ايتمگه موفق اوله رق شانلي مظفريتلر قازانمشلردر ، فقط بو ضوابط دوامسز ايدى .

آته تاريخي آچه جق اولور سيق وقوعه گلان تحولات و تزلزلاتي اوقورز واك مختلف و ضد حسيات ايله مشحون اولان اوده موساك اصول اداره حكومتي تغير ايتديگني گوريرز . بوگي احوال داخنده اردولر ايچون حقيقي و دواملي بر (ضوابط) وجوده گتيرمك قابل اوله ميوردى ؛ آته ليلر بو لازمه اتحادك نقصانندن متولد محذورات و مضراتي اوتوز سنه محارباتنده پك آجي تجر به لرله ادراك ايديلر .

مع مافیہ یونانیلرک فکر آ پک پارلاق بر مرتبده بولندقلری زمانده بوضوابط
 خصوصی (دورەر) قبیلہ سنده درجات ترقیاتک اڭ بالاسنه قدر ارتقا ایتمش ایدی .
 بوراده اسپارطه لیلرک قوانیننی درخاطر ایتک بر فائده یی منتج اولماز .
 قانون حرب ، اعتماد نفس ، بر درجه عالیدهه دائمًا حربہ مهیا بولنمق فکری
 اصول اداره حکومتہ اجرای تاثیر ایلوردی . فی الحقیقه اسپارطه لیلرک قوانیننده
 تصادف اولنوب افکار وحشیانه یه دلالت ایلان بعض نقطه لر اجرا ایدلدی . فقط
 او نقطه لرله برابر اسپارطه لیلرده عموم ایچون فداکارلق ، حسیات حکومت ، « روح
 سالم جسم سالمه خاصدر » قانونی ، مشاقه ادمان ، ناموس عسکری ، مسنه حرمت
 ورعایت ، اساس ضوابط ، نفسه غلبه خصایصی اویله بر صورتده تأسس ایتمش
 ایدی که ، هیچ اولمزسه عناصر حیوانیه ایله استحصالی وازتی مؤدی اولیوردی .
 اسپارطه لیلر یالکز حکومتی بیولتمگه ، دشمنه غلبه چالغنه خادم اولیوب واضع قانون
 اولانلرک و افراد ملتک پایه جقلری ایشلرده هر زمان ایچون آنلره بر نمونه امتثال
 اولغدهه ساعی بولنمشلردر .

بو وجهله حسیات وظیفه پروری ، ناموس عسکری ، و ضوابط بر درجه عالیه
 خارق العاده یه ایصال ایدیله بیلور .

تر موفیلده کی موفقیاتک یالکز غلیان افکار نتیجه سی اولدیغنه اعتماد ایدیله بیلور
 می ؟ ضوابط موجود اولمسه اصلاً استحصالی قابل اولمزدی .

نفسه غلبه خصوصی - که آنسز (ضوابط عسکریه) قابل اوله ماز - انسانده
 نه قدر قوتلی تأسس ایلرسه فضیلت اونسبتده بیویه جگندن ، انسان او مرتبه قیمت -
 معنویه ، تقدیر نفس جهتیه تعالی ایلر .

ضوابطک اڭ عالی بر درجه سنه - اوزمانه قدر مرتبه سنه یتیشیله میان جنگاور -
 رومیلر واصل اولمشلردی . روما تاریخنده حکومت ایچون اولان حسیات ایله
 مواد عمومی حقه ده کی افکارک یونانیلرده اولدیغنه نسبتاً دها بیوک و عمومی بر
 مقیاسده اسباب اصلیه و حاکمه اولدیغی مشهود اولمقده در . حتی ازمنه قدیمده بو
 حسک حسیات پدرانہ و زوجیه گبی حسیات سارندنک کافه سنه تقدیم و ترجیح

ایدیگی نمایان اولمقدهدر . بعضری بونی انسانیتیه مغایر عد ایتمشلردر، فقط تاریخ بزه بر قوم گوستره مزکه، آنده بالخاصه حسیات انسانیه ایله ارباب جنک و سیاستک افکاری مطابقت و موازنتده بولنمش اولسون . بویله بر آهنگ و موافقت بر انسانده پک نادر بوانیور، تکمیل بر ملتده ایسه شبهه سنز بولنه ماز .

اسپارطه لیلرده ترتیبات - حددن زیاده اولان کسکینلگندن طولایی - آز بر مدت صکره طبیعتیه کورلندیگی و مقصده وفا ایده جنک صورتده اصلاحات و تنسیقات وقت وزمانیه یا بیلیدق اویله جه ترک ایددیگی حالده رومالیلرده هر صنف اهالی، تکمیل قوتی گرك خارجاً و گرك داخلأ حکومت اغورنده صرف ایلیه جنک صورتده مظهر ترقیات اولمشلر ایدی .

هیچ بر حکومت مجادله سنز تشکل ایتماشدر، بو خصوص بالخاصه رومالیلر حقنده جاریدر . بو حال رومالیلرک اخلاقنه، افکارینه، قوانیننه پک بیوک تاثیر اجرا ایلمشدر .

جرمانیالیلرک، بدایت ظهورلرنده، ضوابط عسکریه یه آشنا اولدقلری هیچ بر مورخ طرفندن قبول ایدیه من . ضوابط سنز جسم انسان جمعیتلرینک تحریکی نصل قابل اولور ؟ فقط بو ضوابط مطلق دگل ایدی . بوندن بشقه بو خصصت، قوانین حکومتک صورت شدیدده موقع اجرا یه قونلنسدن دگل ، اردولرک سوق و اداره سنه تعیین اولنان سردارلری ، کندیلری انتخاب ایتدکلرندن طولایی ، قبیله و عشیرتلك آرزولری ایله تابع و مطیع بولنلرندن نشأت ایتمکده ایدی . بو سببدن عشیرتلرده تفرقه و استقلال فکرلری پیدا اولمقده ایدی . بناءً علیه بر مقصد - معینک استحصالی امرنده اکثریتک آرزوسی توافق و تعادل ایتمزسه سردارلرک نفوذ شخصیلری هر هانگی بر سببدن طولایی ایسه اجرای تاثیر ایدمه دیگندن و یا ضایع و زائل اولدیغندن در حال تفرقه ، اطاعت سنزک باش گوستریوردی .

بو جهتله رومالیلرک ضوابطی آلمانلرک کینه قات قات فائق ایدی . مؤخرأ ضوابط عسکریه خصوصی بر در حیه قدر جرمانیا اقوامنده کندیلری طرفندن تشکیل ایدیلان حکومت ویکی وجوده گلان ملتده صورت اخرا ایله

وجودپدیر اولدی، فقط ینہ صور حربیہ ایله . حرب ایچون بر سردارک زیر ادارهسندہ بر چوق احرارک اتحادندن تشکل ایلیان جم غفیر، صداقتدن انحراف ایتیمه جکلرینه عهد ایلمش لردی . ضوابطک بر قوۋه محرکسی دیمک اولان صداقت، محبت شخصیه نك قواعد معینہسی حکمنده اوله رق ، ازمنه قدیمده تیمار و زعامت اصولنده بر تابعک متبوعنه قارشو اولان مناسباتنده ابراز ایتدیگی گبی، پک قوتلی بولنیور ایدی .

بو احوال و مناسبات اطاعت قطعیهی دخی استلزام ایتدیگندن، بو سایهده بر متبوعک زیر ادارهسندہ اجتماع ایدن فرقلر سوق و اداره ایدلمکده ایدی ؛ فقط حکومتلرک بر شکل قوی و انتظامه و قوۋه حکومته مالک بولنماملرندن طولایی بیوک اردولرده شایان امن و اعتماد بر ضوابط تولید ایدیله مامکده اولدیغندن ، عنان ادارهی لایقیله ضبط و استعمال ایدیلیمک ایچون یا قدرتک خارقه عاده اوله رق یاراتمش اولدیغی انسانلردن بر سردار ویا الجآت خصوصیه اولمق لازم گلیوردی . بو احوال و مناسبات نقطه نظرندن دخی قرون وسطی، قرون قدیمه نك پک چوق گیروسنده قالیوردی .

اون آلتنجی عصرک [لانسکته] دینلان پیاده عسکرلرنده دخی سردارلرینه اطاعتدن زیاده عمومی بر فکر ضوابط وار ایدی . فقط اصول مشروطیهه مقابل پرنسک [سردارک] نفوذ و اقتداری تزايد وترقی ایتدیجکه ضوابط وجودپدیر اولمغه باشلادی .

[حرب سیساله] ده سردارلرک اجر تلی عسکرلره قارشو اولان امر نفوذ و صلاحیتی تاید ایلدیگندن ، او سایهده یالکز قورقی ضوابطی وجوده گتورلدی ایسده، بو بر آلائی وطنسز گروهک اهالییه قارشو تعرضی، فراریلری و سائر جنایتلری تکثر ایتمکده ایدی . پرنسلرک قوۋه مطلقه لری، شدتلی ضوابطی حازر دائمی اردو احداثی انتاج ایلدی . بو ضوابط ایسه شدتلی مجازاته اوغرامق، منسوب اولدیغی طائفه دن تفریق ایدلمک خوفی و بعض حالاتده سردار ویا متبوعلره اولان محبت و مربوطیتلری اوزرینه تأسس ایلمش ایدی . بر حسیات ملیه پک نادر اوله رق - مثلا پروسیالرک

(حرب هفتساله) سنده - ابراز و اظهار ايدلمشدر . ازمنه قديمهده اولديغى گي دفعة هم شهرى ، هم جنگى اولق فكري كيمسه نك خاطر و خيالندن كچمزدى . يالكر عصر سابقك نهايتنده ملي اردو تدریجاً عمومي بر چيغر آچمغه موفق اوله رق ، بو سايهده يونانليرك دور اجلال و اقبالرنده اولديغى گي امر ضوابط نظرياتده بر طاقم متين اساسلر اوزرينه تاسيس ايدلدى ، فقط ازمنه قديمه حكوماتى ايله دول و جماهير اخيره آرسنده نفوسجه ، وسعته ، سياسى و سائر هر درلو ترتيبجه ، اخلاقجه نه قدر بيوك بر فرق بولديغى بيانه حاجت يوقدر . فقط هر حالده اردولر اولاد وطندن ، افراد ملتدن تشكيل ايدلميدر .

اولاد وطن دائى بر اردونك مكتب تربيتندن كچر كه ، آنده ضوابط عسكريه يالكر خوفه دگل وطنه ، دولته ، خصوصيه اردولرك باشنده بولنان خاندان حكمدارى به محبت و مربوطيت اوزرينه تاسيس ايلمشدر .

بو ضوابط عسكريه ، خصوصيه تمايلات تفرقه كارانه نك حال حاضرده جمعيت و حكومه قارشو اولان فعاليتك متمدياً توسع ايلمكده بولنديغى بر زمانده پك مسعودانه اجراى تاثير ايلر . بو ضوابط مشهور « شهر » ك فكر نجه : هم ملتى ، هم انسانيتى عين زمانده استيصال ايدوبيله جك اولان داخلى باربار فيضاننه قارشو يگانه تخليص چيپاسيدر . بونگله برابر شوراسيده خاطر دن چيقارلما ملىدر كه ، احوال حكومات ، اصول ادارلرى ، قوانين موضوعه نك مؤسس بولنديغى اساسلر ، الحاصل آنلك مكتب تربياتى ، اطفالك تعليم و تربيه ابتدائيه لرنده كى فكر و نظر ملي بر اردونك حاز اوله جنى ضوابطه پك بيوك تاثير اجرا ايلر . هله داخلاً اخلاقك فسادى حالنده ويا پك ياكلش بر نقطه نظر دن تعليم و تربيه ايدلديكى صورتده ، مافوقلرك غيرت و شدت عسكريه لرى ايله برابر ، ضوابطى مدت مديده و احوال بحران اشتمالده محافظه ايتك قابل اولماز .

محررى :

آلمانجه دن مترجمى :

جنرال فون بوغوسالاوسكى

محمد رشدى

قرستوف قولومبىڭ رفقاسىندىن

پىتەز دەۋوسىڭ خاىراتى

ايكىنجى فېسىل

[مابعد عن جزؤ ٥٧]

بومباحثه شىدىدەن آلتى آى صىگرە يىنە سويل شىرئىدە بولنىدىغىم صىرەدە قرستوف - قولومبىڭ تىصورتى قرالچە اىزابلانىڭ مظهر تىقىرى اولدىغىنى ۋە كىشىيات اجراسى حقنىدەكى پىلانلرى ئىلپنە ھىرنە قىدر غىرناطە [Grenade] باش پىستوقوسى ئىلپە مەيتىندە بولغان ۋارباب ئىلم ۋە مەرىقتىن اولان ذوات اعتراض ايتىشلىرى ايسىدە ، قولومبىڭ بوبابىدەكى پىلانلرى مظهر قىبول ۋە تىصىدىق اولەرق ، قرال ۋە قرالچە ئىلپە قولومب بىنىدە ئىقد اولغان بىر ماقولە نامە مخصوص احكامىچە قرستوف قولومب آمىرال ئىنوائى احراز ئىلپە بىرابر ، كىشىف ايدەجكى جزائر ۋە ممالىكك قرال ۋە كىلى ۋە والى ئىمومىدىسى اولەجىغىنى ۋە او ائىنادە قرستوف قولومب پالوس [Palos] دە بولنەرق كىندوسىنە ۋىرىلان كوچك بىر دوتىمانىڭ تىداركاتى ۋە افراد طائفەنىڭ اتخىباتى ئىلپە ائىتغال ايتىدكە بولنىش اولدىغىنى ائىتخىبار ايلدىم .

پالوس اسپانىانىڭ اندلس [Andalousie] قىطعەسىندە كانن قادىقس [Cadix] شىرىنە بىر قاچ مىل مەسافىدە ۋە بىر اطلاسىنىڭ بىر كورفىزىدە واقع كوچك بىر لىماندىر .

در حال استرمه بينه رك اورايه كيتمه مسارعت ايتدم . پالوسه مواصلمده ايلك
گوردیگم ذات، اسمی انفاً بیان اولنان یوان ده لاقوزا ایدی .
مرقوم یوان بنی گورمسيله برابر :

— سنی بکلیور ایدم . — دیمکله بن دخی :

— بن ده سنی بوراده بوله جنمی محقق بیلور ایدم . نه وقت گیده جگز ؟ دیدم .
یوان — نه وقت گیده جگمزی الله بیلور . کیلره افراد طائفه آلمسیله تدارکات .
سائر سفرینهك اکیلی حقنده صادر اولان امر حکمداری پالوسده بولنان گمیجیلرک
مخزونیتنی موجب اولدی . بونلرک اکثریسی بومدهش سفری اجرا ایچون کیلره
جبراً بندیريله جکلرندن خوف ایله جوار کویلره فرار واختفا ایتشلردر .

گمیجیلکده ید طولیسی بولنان و سائر برچوق اوصاف جمیله ایله متصف اولمقه .
برابر، اغنیادن و سوا حلدده معروف ذوات طاقندن اولان مارتین آلونجو پینچون
[Martin Alonzo Pinzon] آمیراله رفاقت ایتمه موافقت و شوس سیاحتیه اشتراک
ایتمی اوزرینه کوگلیلی اکسک اولمز . بناءً علیه تدارک اولنان اوچ کینک برمدت
قلیله اکیال تدارکاتیه ایلک مساعد هوا ایله کیتدیگمز مأمولدر . — دیدی .

بن — آفرین یوان ! هر حالده قرستوف قولومب شونی محقق بیلیدرکه
رفقاسی میاننده دنیانک نهایتنه قدر کندوسیه برابر گیتمه قطعاً قرار ویرمش
ایکی ارقداشی واردر . — دیدم .

یوان ایسه — اوت ! دیدیگک طوغریدر . هندستان ایله پرتی یوان
[Preire-Jean] کمالکی نه قدر اوزاق اولسه قرستوف قولومب عون حقله هیچ
اولمز ایسه کیلرندن بریسیله اورایه واره جقدر . قولیله مقابله ایلدی .
اوگونک آقشامنده قرستوف قولومبه پره زانته اولنهرق دونماسی آدملری
میاننه یازلدم .

افراد طائفهك انتخابیه کیلره آلمسی و تدارکات سائرهك استکمالیه اوچ
گمیدن مرکب اولان شو کوچک دونمانک سیاحتیه چیقه جق حاله قونلیسی ماددهلری
دها ایکی هفته قدر سوردی .

قرستوف قولومبك سوار اولديني كمينك اسمي « سانتا مازيا » [Santa-Maria] اوله رق يوان ده لاقوزا بنمله برابر بوگمي يه بنه جك ایدی ، مذکور گمي پك متين وگوزل اولوب بر طرفندن تا او بر طرفنه قدر گورته سی ودرت ديرگي وار ایدی . برده گمينك آرقه طرفنده ايكي قاتلي بر گورته وایلرو طرفنده دخي كوچك بر قله موجود اوله رق اوراده طوپلر يرلشديرلمش و بو طوپلر ك بر طاقی « طومبارد » [Tombardes] تعبير اولنان نوعدن و قصوری جام پارچه لريله املا اولنور جنسندن بولنش و كمينك ایلرو طرفيله هر ايكي طرفندن سكر دانه دمير دخي ربط ایدلمش

آراغون قرالی فرديناند لوقاتوليق
۱۴۷۴—۱۵۱۶

Isabelle.

قشتاله قرالچه سی ايزابل لاقاتوليك
۱۴۵۱—۱۵۰۴

ایدی . مذکور گمیلر ك پینتا [Pinta] تسمیه قلمش اولان ايک-نجیسی مارتین آلونجو پینچون [Martin Alonzo Pinzon] نك قومانداسنه ويريلهرك ، نینا [Nina] اسمی ويريلان واک كوچکی بولنان او چنجیسنك قوماندانلغنه دخي وينچن نه آنز پنچون [Vincent Eanez Pinzon] تعین قلمشدر . اشبو ايکی کمی دخي سریع الحركه اوله رق بونلرده طوپلر ايله تجهيز قلمش ایدی .

شو سياحته اشتراك ایدنلر يوز يگرمی کشیدن عبارت و هان کافه سی پالوس و سویل شهرلری اهلایسندن اوله رق برانگلیز و بر ایرلاندا لی و ايکی جنوه لی و بر

پورتکیز ایله بندن (۱) ماعدا اجنبی یوغیدی. پینتا گمیسنه اوتوز و پنتا گمیسنه یگر می درت و سانتا ماریا گمیسنه دخی آلتمش آلتی کشی بنمش و سانتا ماریا گمیسنده بولنانلر میانده قرال ایله قرالیچه طرفندن قرستوف قولومبه ترفیق اولنان مأمورین ، یعنی دونما مفتشی و محاسبه جیسی ایله قونطرول مأموری و بر مقاولات محرری ایله بو سیاحتیه متعلق وقوعاتی ضبط و تحریر ایتک اوزره بروقه نویس بولنمش ایدی . قولومبک قومانداسنه ویریلان سالف الذکر کوچک دونمانک ۱۴۹۲ سنه میلادیه سی شهر آغستوسنک اوچنجی جمعه گونی علی الصبح اوروپادن حرکت ایتسنه قرار ویرلمشدر .

سماده آنجق شدیدالضیا بعض کواکب گورینه رک شفق باشلامقده و خفیف بر روزگار اسدرک ساحلده کی چاملردن حاصل اولان رایجی گمیلره گتورمکده ایکن ، قرستوف قولومب سانتا ماریا [Santamaria] گمیسنه رکوب ایله رفع رایت - سفر امرینی ویردی .

او ائنده هیمزک قلبلر مزده برر درلو حسیات حاصل اولدی . بر قاق دقیقه ایچنده صنداللاک کافه سی گمیلره آدیلمش اولدیغی گبی دمیرلر دخی گمیلرک ایلرو طرفلرینه ربط ایدلمش و حرکت باندره سی ایندیریلوب قرال باندره سی گمینک بیوک دیرگنه چکلمشدر .

بوصره ده دوستلر مزک و پالوس اهالیسندن وداع ایچون گلمش اولان زوات سائر دنک راکب اولدقلری متعدد فلوکلرک گمیلردن تباعد ایتسی لزومی اخطار اولنمقله برابر ، فرط حزنه دلالت ایدر بر صورتده صوک سلام اشارتلی طرفیندن تعاطی اولندی .

نهایت آمیرال قولومب موقع مخصوصنی احراز ایله شایقه سنی چیقاردقن و صلیب اشارتی ایتدکن صگره قوماندیه آغاز ایله :

— یلکنلری آچیکز — امرنی ویردی .

قولومبک بو یوده واقع اولان امرینه اتباعاً افراد طائفه ایفای وظیفه

(۱) اشبو خاطراتی یازمش اولان بروکسل اهالیسندن بر بلجیقالی در .

مبادرتله در عقب یلکنلری آچشلردر . او صرده آزاجق شدتله اسمگه باشلامش اولان روزگار سایه سنده سانتاماریا گمییسی کمال سهولتله ایلرویه کیتمگه دوام ایتمش و شو سیاحت مهممیه ایشته بو وجهله ابتدا ایدلمشدر .

اوچنجی فصل

آگستوسک طقوزنجی گوننده قناریا [Canaries] آطه لرینه مواصلت ایلدک . پینتا [Pinta] گمیسنده بعض تعمیرات اجرا ایله برابر اثنای راهده سقطلمش دومنی یرینه مجدداً دیگر بر دومن وضع ایتمک و نینا [Nina] گمیسنک دخی یلکنلرینی تعمیر ایلک و تازه صو ایله او طون و ارزاق آلمق اوزره مذکور آطه لرده بر آی قدر توقف ایتمگه مجبور اولدق .

پورتیکیزلولرک تحت اداره سنده بولنان آسور [Açores] آطه لرینه کیتمش ایدیسه مده، قناریا آطه لرینک بولندقلری شو جنوب طرفلرینه قدر هیچ بروقت واصل اوله مامش ایدم .

قناریا دینلان آطه لری دی جزیره ایله دها کوچک بر قاچ آطه دن عبارت اوله رق ژان دو بتنقور [Jean de Bethencourt] نامنده بر فرانسز بوندن بر قاچ یوز سنه اول قاستیل [Castille] قرالی اوچنجی هانری [Henry III] نامنه ضبط واستیلا ایتمش ایدی . اشبو آطه لر ازمنه قدیمده دخی معلوم و معروف اوله رق اول وقت آنلره [Iles fortunées] یعنی (جزائر مسعوده) اسمی ویرلمکده ایدی که، شان زه لیزه [Champs-Elysées] و ژاردهن دهز اسپرید [Jardin des Aespérides] اوراده واقع ایش . گوریلان لزوم اوزرینه اوراده توقف ایتدیگمز زمان شایان تماشا بر حادثه بی، یعنی تنه ریف [Ténérife] نام آتش طاغندن مواد ناریه نک فورانی مشاهده ایلدک .

تنه ریف دینلان طاغ همان اوروپاده واقع مؤن بلان [Mont Blanc] قدر

مرتفع بر طاع اوله رق، مذکوریدی اطهردن اڭ بیوکنک اورتہ سندنہ واقع
 و دگزدن گورلیدیگی حالده مخروطی شکلدر. تپہسی اکثر وقت بولود ایله مستورددر.
 بعضاً پک آز وقت ایچون بولودلر صیریلہرق و قولقانک آغزی گورینیور. اول
 طرفلرہ مواصلتمزدنبرو ہرنہ قدر ہوا لطیف ایدیسہدہ تحت الارض گورلیدلر ایشدہ
 لیدیگی گبی، دگزر صولرنده دخی بر قاریشقلق مشہود ایدی .

بر اخشام گمینک آرکہ طرفندہ اوتوروب قونشدیغمز صرہدہ فوق العادہ
 برگورلتی ایشدیلہرک، آنی متعاقب پک آچیق برضیا دخی گمی یی و جوار دگزی
 احاطہ ایتشددر .

بو حالی گورنجه کمال خوف ایله یرلرمزدن قالقہرق تہریف تپہسندن علولر
 چیقدیغنی و بو علولرک ایکیده بردہ چیتقمغہ دوامی سببیلہ شو بیوک طاغک گاہ ضیا
 ایله محاط بر حالده و گاہ ظلمت ایچندہ قالدیغنی مشاہدہ ایلدک .

او اثنادہ اوزاقدن آتلمش بر طوپ صداسنہ مماثل بر پاتردی دخی ایشدیلیور
 ایدی . و قولقانک آغزندن علولر، کوللر . طاشلر فرلامقلہ برابر، قرصزی رنگدہ
 چیقمان مواد دخی طاغک اطرافنہ دوشہرک پارچہ نیور و بو پارچہلردن ییلانلرہ
 مشابہ برنوع سیلدر حاصل اولہرق طاغک اتکلرینہ طوغری اینیور ایدی .

بر آز اوتہدہ واقع دیگر بر یردن دخی پک صیتی دومانلر چیقیور ایدی . نہایت
 طاغک تپہسی، اورادہ بر حریق عظیم وقوعبولمش گبی بر حال کسب ایتمش و کچہ
 قراگلیغی اوراسنک دہا پارلاق گورنمسنہ مدار اولمشدر .

آرہ صرہ و قولقانک آغزی فرلایان مواد ناریہ ایله قیانمش گبی بر حال کسب
 ایدہرک، او اثنادہ پک سیاہ دومانلر چیقیور ایدی . طاغک ایچندن چیقمان
 ہوانک یوقارویہ طوغری سوق ایتکدہ اولدیغنی بو دومانلر کول و طوپراق ایله
 مالامال بولنمش اولدیغندن، سیم سیاہ گورنمکدہ ایدی ایشدہ، طاغک ایچندہ کی مواد
 ناریہدن حاصل اولان ضیانک دومانلرہ عکس ایتسی حسبیلہ حد ذاتندہ سیم سیاہ
 گورینان بودومانلر ایکیده بردہ صاری و قرمزی رنگنی دخی آلیور ایدی .

براز صگرہ ییلدیرم گورلیدیسنہ مشابہ یکنی بر گورلتی، مواد ناریہ فورانک

تجدیدینی ایما ایتدی . در عقب وولقانک ایچندن بتکرار علولر، طاشلر، دومانلر فرلیهرق اورتهلق آلت اوست اولدی . وه زفوف [Vesuve] و ائنا [Etna] دن دومان چیقدیغنی گورمش ایدیسه مده او یله بر وولقان فورانی گورمامش ایدم . حقیقه شایان تماشا اولان بو حاله برخیلی زمان حصر نگاه ایتدم .

بو حادته ایلمک مشاهده اولندیغنی زمان سانتا ماریا گمیسنک افراد طائفهسی فوق الغایه دوچار خوف اولهرق فریاد و فغانه باشلامش و بونلردن برچوغنی دیز اوستنه گله رک کمال ابتهال ایله دعالر ایتشلردر .

یانمده طوران ویلیام [William] نام بر ایرلانده لی تتره مکده و وولقانندن ظهور ایدن هر گورلیده صلیب اشارتی ایتمکده اولدیغنی حالده بگا خطاباً :

— سنور ! بونه گورلتی نه پاردی ؟ شیطانلرک صدالرینی و شیطانلرله برابر بولانلرک فریاد و فغانی و متعدد چکیچلرک یکدیگرینی متعاقب اقرسلر اوزرینه اینملرندن حاصل اولان گورلتی بی ایشیدورمیسکز ؟ جهنم آلت اوست اولدی . سن پاتریک [Saint Patrick] بزه معین اولسون !

مرقوم ایرلانده لی یه وولقانلر حقیقده بعض ایضاحات ویرمگه چالشمش ایسه مده قصر عقلی سببیه سوزلرمدن هیچ برشی آ گلایه مامش و تکرار بگا خطاباً : — طاغلردن علولر و دومانلر چیقدیغنی زمان انسانلر گناهلرینی خاطرلرینه گتورملیدرلر . بن ظن ایدیورم که طبیعت خارجنده اولان شو علولر بحر عمانده و ظلمت دگزنده اجر اسنه تشبث ایتدیگمز شو سیاحته دوام ایتماک لازم گلدیگنه بر اخطاردر . — دیمشدر . بن — بالعکس دوستم . بو علولردن برشی استنباط ایتماک لازم گلورسه بونک فال خیر اولدیغنی تسلیم ایتلیدر . بو علولر کوگاک یولمزی تنویر ایتماک استدیگنه بر دلیدر . دیو جواب ویردم . مع مافیه ایرلانده لی فیکرنده اصرار ایله تنه ریف تپه سندن چیقان علولری اسپانیایه عودت ایتماک لازم گلدیگنه دائر بر اخطار مقامنده تلقی ایتماک افکارندن فراغت ایتماکده اولدیغنی گوردیگم جهتله آرتق بو بابده کی مباحثه نی کسدم . و کندوسنی پاتریکک حمایه سنه حواله ایله اکتفا ایلدم .

ایلواک طقوزنجی گوننده قناریا آطه لرندن بادبان کشای حرکت اولدق . دمیر
 آطه سی [Ile de fer] نام صو ک آطه ده واقع اولان طاغیرک تپه لری پی در پی
 گوزدن غائب اولسی اوزرینه افراد طائفه اندیشه ده بولنه رق ، حتی بعضیسی علناً
 شکایات درمیانه مبادرت ایتمشردر . بو حالک سببی ده گمیجیدکله مألوف و بو صنعتده
 اک ماهر اولان ذواتک بیلدکلری دگزلرک حدودی بوراسی اوله رق بونقطه ناک
 ایلروسی ایسه کلیاً مجهول اولدیغنه قائل اولملری و دونماناک آرتق شو مجهول دگزلره
 کیردیگی گورلمسی ایدی .

دردنجی فصل

شهر ایلواک اون آلتنجی بازار گونی دگز اوزرنده کلیتو اوتلره تصادف
 ایدیلرک ، بو اوتلرک برجزیره دن ویا بیوک قره ناک بر ساحلندن یگی قویارلمش
 اوتلر گبی گورینوب ، بناء علیه قره دیه یقین کلندیکی جمله طرفندن ظن ایدلمش اولمسیله
 افراد طائفه ذکر اولنان اوتلری گورمکدن فوق العاده ممنون اولمشدر .

مذکور اوتلر برقاچ یرده اول قدر چوق ایدی که گمیلرک ایلرویه کیتمسینه ده
 بعض مرتبه مانع اولور ایدی . دیگر برقاچ یرده دخی بو اوتلر عادتاً براقوا تشکیل
 ایدرک کاه یشیل و کاه صاری رنگده گورنمکده ایدی .

کذلک دگز اوزرنده گورینان یپراقلر و کوچک میوه لر ایله چالی چرپیلر ذکر
 اولنان اوتلره ده اگوزل بر منظره ویرمکده ایدی . او اثناده کمینک آشجیلرندن
 غایت قورقاق و پالوسه عودت ایتمک اوزره هر درلو فدا کارلغه حاضر بریسی بگا
 خطاباً :

— ابتدای امرده بو اوتلری گورمکدن ممنون اولدم . چونکه قره دیه یقین
 گدیگمزه دلالت ایتدیگنی ظن ایتدم . آنجق شمعی گوریورم که ممنون اوله جغه
 بالعکس مکدر اولمقلم لازم گلور . دیدی .

بن — نیچون ؟ دیو سؤال ایتدیگمده آشجی :

— دىگىزىڭ بۇ خالدا بولغىنى تېببىي بىر شى مىدىر؟ بورادە اينىڭ واغنام موجود بولغىنىدە ايدى بودىگىزىڭ عادتا بىر اووا اولدىغى ظن اولنە جق ايدى. ظلمت دىگىزىڭنىڭ بىر عىمانە حدود اولان بىر باقلىقلىرىنە واصل اولدىغىز محقق اولمى لازىم گىلور. ايلرويه كىدلەكچە بۇ اوتلر دىھا زىيادە اولدىغىدىن كىمىلر ايلرويه گىدىر ايسە عودتلىرى غىر ممكىن اولە جقدر. دىدى.

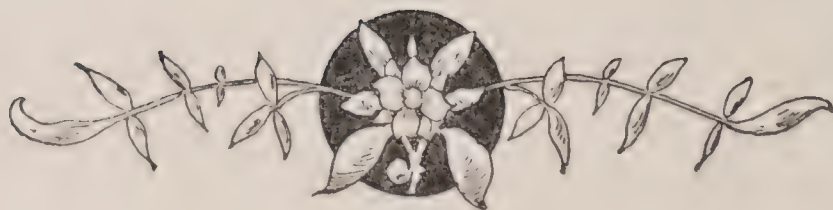
مىرقوم آشجى ذاهب اولدىغى شۇ ايفكاردا اصرار ايله شۇراسنى دىخى علاوة دىمىشدر كە :

كىمىلر كمال مشقتلە شۇ اوتلرە قارشۇ طىيانەرق ايلرويه گىدە جىكلرى ائىنەدە ارزاقىز دىخى توكىنە جىگىدىن، هېمىز آچلىقدىن اولە جىگىز. مع مافىيە قورقىلە جق دىھا بىر شى واردىر؟ اودە شۇ اوتلرۇڭ آلتىندە ىشايان دىگىز حىواناتنىڭ بىزى چكوب تلف ايدە بىللىرى مادەسىدىر.

[مابعدى نىسخة تالىيەدە]

اسپانىولجەدىن مترجمى : شۇراى دولت اعضاسىدىن

آندرىا قوۋپاس

بارومترەنڭ ايكي يوز اللنجى سنه دوريهسى

اڭ مهم آلات فنيه دن برى اولوب انخره هوايه نڭ تضىقات متبدله سنى ارانه
وَسطح ارضده بولنان طاغلك ارتفاعلىنى بسىط بر صورتده مساحه اتمگه خادم
بولنان مقياس الهوانك تاريخ كشفندن زمانمزه قدر ايكي يوز اللى (۱) سنه گذران
ايلشدر . هيج بر آلت بارومتره قدر دفعه تعم ايله مامشدر . اشكال مختلفه ده اعمال
ايدلمكده بولنان بو آلت على سرايلره قبول ايديله جك مرتبه ده حاز ظرافت
اولديغى گي ، بر كويلى كلبه سىنه دخول ايدى جك قدرده صاحب محويتدر .
خصوصيله ترقيات صنايعيه كندى سىنه تضىقات هوايه تبدلاتنه قارشو پك متحسس
وَخرج عام اوله جق صورتده بر شكل سادگى اعطاسنه موفق اولمشدر .

مقياس الهوانك موجود شهيرى (اواثر ليستا طورىچللى) اسمنده ايتاليالى بر عالم
اولديغى جهته له بدايت احداثنده آلت مزبورده « طورىچللى بوريسى » نامى
ويرلمكده ايدى . طورىچللى نڭ نه گي تجربه سايه سىنده بارومتره نڭ ايجادينه
دسترس اوله بيلديگى طرز آتيدى بيان ايدلمكده در : تخمينا ايكي متره طولنده
براوجى قپالى وَ شيشه دن معمول بر بورى آلوب درونى جيوه ايله املا ايدر وَ آچىق
بولنان اوجنه پارمغنى باصديره رق بورى نى ، جيوه طولى بر فوجى نڭ ايچنه عموداً
وضع ايلر . طورىچللى آچىقلى سى ايدن پارمغنى چكك كدن صكره جيوه نڭ تماماً
آقىهرق بورى داخلىنده ۲۸ پارمق ارتفاعنده بر ستون حصوله گلدى گنى مشاهده

(۱) بومقاله ايكي سنه اول يازلديغى جهته شمدى بارومتره ايجاد اولنه لى تمام ۲۵۲ سنه
گذران ايلش ديمكدر .

ايلر . حقيقت خالده تجربە بر پارچە مغالطەلى ايدى ، فقط طورىچىللى جيوھ ستوننىڭ نە سببە يالگىز يگرى سىكز پارمق بر ارتفاعدە بولدىغى درحال آڭلادى ؛ چونكە فوجى سطح اعلاسنە هواى نىسبىنىڭ اجرا ايلدىگى تضيق ، جيوھ ستوننىڭ تضيقى ايله موازنت حاصل ايتىكە ايدى .

طورىچىللى ، تاريخ مذکوردن اول بو حال فلورانسەدە بر باغچوانىڭ نظر دقتى جلب ايتىسى اوزرىنە حکيم مشهور غالىھە بيان معلومات ايلدىگى درخاطر ايدەرك بونتيجه صحیحە دسترس اولمشدر . مرقوم باغچوانىڭ قرق پالم [۱] اوزونلغندە بر صو طلومبەسى ياپدیرەرق مؤخرأ صويىڭ امە بورى داخلىندە ۳۲ قدمدن زيادە يوكسگە چىقمىدىغى آڭلار . بو علامت غرىبەنىڭ اسباب موجبەسى غالىھەدن استفسار ايدلمش ايسەدە ، مومى اليه ايضاحات مطلوبە اعطا ايدەمامشدر . غالىھە آرسطونىڭ فکرىنى تخطر ايدەرك ديمشدرکە : طبيعت بوش بر محله صبر ايدەمىه چك قدر حريص اولدىغى جەھتلە اساساً صو ، امە بورى داخلىندە يوقارى چىقار ، فقط ينە طبيعتىڭ بوشلغە قارشو بر حد نقرتى واردرکە ، اوسبىدن طولايى صو اوتوزايكى قدمدن زيادە صعود ايدەميور . بوخصوصدە هوا تضيقنىڭ بر بيوك تاثير اجرا ايلەيلىسنىڭ محتمل اولەجنى غالىھەنىڭ خاطر و خيالىنە بيلە گىلاماش وبوش بر محل استحصال ايتىك اوزرە بو اصولى كشف ايدن طورىچىللى طرفندن غالىھەنىڭ تشويقى اوزرىنە بر تجربە اجرا ايدلمشدر . طورىچىللى فکرىنىڭ ، كشف ايتىدىگى اصولىڭ صحتى ادراك و اثبات ايله جيوھ ستوتى بورى داخلىندە ۲۸ پارمق ارتفاعندە طوتەنىڭ سببى هوا تضيقى اولدىغى وبونىڭدە ۲۸ پارمق ارتفاعندە بولنان بر جيوھ ستوننىڭ عين قطردە و ۳۲ پارمق طولندە بر صو ستوننىڭ ثقلتنە تماماً مساوى بولدىغىدن ايلرو گىلدىگى بيان ايلمشدر .

طورىچىللى نىڭ بو اثبات وادعاسى طرفدارلق سيئەسىندىن آزادە اولان بالجملە اصحاب انصاف ايچون پىك مقنع وكافى اولدىغى خالده ايكى يوز اللى سنە مقدمە قدر آرسطونىڭ افكارى عموم طرفندن على ومعتبر طوتىلقدە اولمىڭ حسبىلە هوانىڭ

بر جسم ثقیل اولوب اجرای تضییق ایله بیلدیگنه قولای قولای کیمسه اعتماد ایلمه میوردی . فقط حکیم مشهور پاسقال دها قناعت بخش بر تجربه اجرایی ایله منازع فیہ اولان مسئلهنی حل و فصله موفق اولمشدر .

پاسقال انشته سنه یازدیغی بر مکتوبده « یالکز ذیروح و ذی حسک مخصوصاً - تندن اولان نفرته طبیعتک مالک بولمسی سوزینه پک گوج اعتقاد ایلمه بیلمرم ؛ زیرا هوسات ، حساس بر روحه خاصدر . بن بو خصوصک هوانک ثقلت و تضییقندن نشات ایلمدیگنه دها زیاده میال بولمقده و موازنه مایعاتک بر حال خصوصیدی اولدیغنه حکم ایلمکدهیم » دیمش و اثبات مدعا معروضنده اوزمانلر پک مشهور اولدیغی حالده شمدی پک عادی اولان تجربه ناک اجرایی توصیه ایلمشدر . چونکه پاسقال ، اگر هوا اجرا ایلمدیکی تضییق حسبیه جیوه ستونی ۲۸ پارمق ارتفاعنده طوتیور ایسه بر طاغ تپه سنده ، هوانک بر قسمی مدققک تحتنده بولندیغی جهتله ، بو جیوه ستونی بالطبع دها آشاغی اولمق لازم گلور فکرنده ایلی . بوندن بشقه فکرینک سلامتته بالتجربه و قوف پیدا ایتک ایچون (اوودرینی Auvergne) داخلنده (قلهرمون) قصبه سنده اقامت ایدن انشته سی پدربیه ۱۶۴۸ سنه سی بر طور یجلمی بوریسی آلهرق جوار اولان (بونی دودوم) طاغک ذروه سنده جیوه ستونک ارتفاعنی مساحه ایتسنی تکلیف ایلی . بونی دودوم طاغی ۱۴۶۳ متره ارتفاعنده اولدیغی گبی ، تجربه دخی سنه مذکوره ایلولنک اون طقوزنجی گونی اجرا اولندی . پدربیه ، یوم مذکورک صباحنده قلهرمون اشرافی خانه سنده جمع ایدرک آنلرک حضورنده ایکی طور - یجلمی بوریسی ایله جیوه ستونک ارتفاعنی تعیین ایتدکن صکره ، بورینک بریسنی حامله ایکی میل مسافهده بولنان طاغک تپه سنه چیقدیلر . محل مزبورده ینه جیوه ستونک ارتفاعنی مساحه ایدیلهرک قلهرمون شهرنده کندن اوچ ثلث پارمق قدر قیصه بولندی . مؤخرأ شهره عودت اولنورکن جبلک تخمیناً نصف ارتفاعنده توقف ایدیلهرک جیوه ستونک طولی بردفعه دها مساحه ایلدی . بودفعه بولنان ارتفاع طاغک تپه سنده کندن بیوک و شهر داخلنده کندن کوچک ایلی . بناء علیه طور یجلمی ناک صحت مدعا نی ناقابل انکار ایلی ؛ حتی پاسقال مؤخرأ اجرا ایلمدیکی

بر تجربہ ایله عادى برکلیسا قله سنك رأسنده مساحه ایدیلان جیوه ستونی ارتفاعنك، قله دینده تعیین اولناندن آشغی بولندیغنی ارانہ واثبات ایلدی . زواللی طوریحجلی کندی فکرینك بویله جه مظهر تصدیقات اولدیغنی زمانی ادراك ایتهدن اول ۱۶۴۷ سنهسى عالم فانییه وداع ابدیسنى اجرا ایلش ایدی . فقط اصل تضییق هوا اوزرینه مؤسس اولهرق تدریجاً بارومتره نامنی اخذ ایله تعمم ایدن آلتك ارتفاع جبالى مساحه مرتبهسنده ترقییه مظهریتی پاسقالك همتی سایهسنده وقوع بولمشدر . بر مدت صکره پك چوق مواقع مختلفهده بارومتره تدقیق ایدیلهراك یاغمورلی ، روزگارلی گبی غیر مساعد هوالرده جیوهنك تنزل و ساکن ، آچیق هوالرده ترقع ایلدیگی مشاهده اولندی . ایشته بومشاهدات سایهسنده درکه ، بارومتره آز زمان ظرفنده پك زیاده تعمم ایدهراك همان هر طرفده « مشعراحوال هوا » دیه تلقی اولنمغه باشلادی . مع مافیہ تبدلات هواییه پك نادر اولهرق خطالی اعلام ایلدیگی جهتله بر منجم کذاب اولدیغنی تحقق ایلدی . بارومتره تسویهسى منخط بولندیغنی زمان بعضاً هوا ساکن و آچیق بولندیغنی و فقط احوال سارنده ، یعنی هوا تضییقی زیاده اولدیغنی صورتهده یاغمور و فورطنه اجرای احکام ایلدیکی دخی نظر دفته خفی قالمدی . بوننگله برابر بارومتره تحولاتنك اسباب موجبہسى اوزمانلر لایقیله حل و کشف ایدیلهمدیکی حالدہ عصر مزده بر عالم مشهور ۱۸۲۱ سنهسى کانون اولنك دهشتلی فورطنهسنده هوا تضییقنك تنزلی هوای نسیمینك قسماً دگرلر طرفندن بلع ایلدیگنه حمل واسناد ایلشدر . شمادی جمله نك معلومیدرکه ، بارومتره نك تنزلی فورطنهلی زمانلرده هوانك فورطنه مرکزی حولنده سرعتلی قصرغه تشکیلی ایله تنزلدن و بو یولدهکی حرکت هواییه نك تأثیر میخانیکیسندن نشأت ایلکدهدر . شوراسیده معلومدرکه هر هانگی بر موقعده اولورسه اولسون ساده بارومتر ارتفاعی ایله احوال هوانك نه صورت کسب ایده جکی خصوصنده کرامت فروشلق ایتك ممکن اولهمنز ؛ زیرا کره زمینك بر بیوک قسمی اوزرنده تضییق هوانك نصل تقسیم اولنمش بولندیغنی بیلک دخی لازم گلور .

بناء علیه بارومتره مهتهورولوژی ایچون نه درجه حاز اهمیت ایسه معرفه الارض

[جغرافيا] حقنوده، بسيط بر اصول ايله ارتفاع جبال مساحه ايديله بيلديگندن، او نسبتده فائده ليدر . بر طاغث اتگي ايله ذروده سي بيننده بولنان بارومتره تفاضل ارتفاعدن عادي حساب قاعده سييله او طاغث ارتفاعي تعيين اولنه بيلور . واقعا ارتفاع جبال اصول سارّه و مثلاً مثلثات ايله ده تعيين اولنه بيلور سده بونگله دهه زياده كلفت و مشكلاتي موجب اولديغي گي، اكثر بتله ده ممتنع الاجرادر . بوجهته دركه، سطح ارضك فوقنده رأسلرني بولودلره قدر ترفيع و اعلا ايدن تلال رفاعه نك ارتفاعلرني مساحه خصوصي بارومتره نك اختراعندن صگره پك زياده سهولت كسب ايلمشدر . ارتفاع جبالي تعيين خصوصنده اڭ اول بارومتره استعمال ايدن ذاتك [شويخ چر] اسمنده بر اسويچره لي اولديغي اغلب احتمالدر . موسى اليه هر سكسان قدم ارتفاع ايچون شيشه بوري داخلنده كي جيوه نك بر چزگي تنزل ايلديگني قبول ايدهر ك ۱۷۰۵ سنه سندن ۱۷۰۷ سنه سنه قدر اسويچره ده بر چوق طاغلك و كچيدلر ك ارتفاعلرني تعيين ايلمشدر . فقط بيانه حاجت اولديغي اوزره بارومتره معلوماتي ايله ارتفاع جبالي حساب خصوصي [شويخ چر] اڭ ظن ايتديگي قدرده بسيط دگلدر ؛ زيرا بو خصوصده حرارت هوانك دخي پك بيوك دخل و تاثيري واردر . شويخ چر مساحه سي ايچون ماريوط ايله قاسيني نك بارومتره ايله ارتفاع جبال تعييني مقصديله ترتيب ايلش اولدقلىرى جدوللري استعمال ايتكده ايدى كه، بوجدوللر دخي نظري اوله رق آزاده اعتراض دگل ايدى . موسى اليه نك تعيين ايتديگي ارتفاعلر ايله شمديكي حالده معلوم اولانلر ك مقايسه سي درجه صحتنه دار بر فكر ويره بيلور . شويخ چر، [سن غوتاردا] اوزرنده [هوسپيجسي] اڭ ارتفاعي ماريوط جدولى ايله ۵۱۱۳ پارس قدمى و قاسيني جدولى ايله ۶۸۴۳ قدم بولمشدر . ارتفاع حقيقي سي ايسه ۶۴۴۳ قدمدن عبارتدر .

عصر سابقده حساب قاعده لرى ايله استعمال اولنان آلتك نه درجه صحيح اولدقلىرى شو مقايسه دن استدلال اولنه بيلور ؛ مع مافيه جبال سارّه نك ارتفاعلرى ايچون بو واسطه ايله بر مقياس تخمين الده ايديله بيلديگي ايچون ينه فائده دن خالي دگل ايدى . او زمانه قدر آلپ سلسله سنك سطح بوردن اولان ارتفاعي معلوم دگل

ايدى . سن غوتاره بعضلىرى بر ايكي بيك قدم ارتفاعى آنجق ويرمىلدىكى حالده،
 ديگرلىرى ارتفاع مذكورى طقوز ميله قدر ابلاغ اتمكده ايدىلر . الك اول مشهور
 هاللى بارومتره معلوماتى ايله ارتفاع جبالك تعينى خصوصنده دها طوغرى نتيجه
 اعطا ايدىك دستورلر تعين اتمش ايسهده، اوده حرارتك بارومتره معلوماتنه
 اولان دخل و تاثيرىنى نظر مطالعه و حسابه آلامشدر . ۱۷۷۶ سنه سنده (دولوق)
 اسمنده بر ذات حرارتك بارومتره بوريسى داخلنده كى جيوه نك محسوس بر
 صورتده موجب انبساطى اوله جق قدر حاز تاثير اولديغنى آكلايهرق ارتفاع
 تعيننده قطعياً نظر مطالعهيه آلمق لازم گله جگنى و بو سايلهده بارومتره معلوماتك
 قابل مقايسه بر حاله گله بيله جگنى ميدانه قويدى . بوندن بشقه بارومتره ايله
 ارتفاع مساحه سنده دها بر طاقم شيلرك نظر دقته آلمق لازم گله جگنى ينه دولوق
 كشف ايلديگندن، ترتيب ايلدىكى دستورلره بر چوق زمانلر الك مكملى نظريه
 بايقده ايدى . عاقبت عالم مشهور (الابلاس) بومسئله نك هر درلو مشكلات نظريه سنى
 حل و فصل ايلديرك دائماً ثابت بر ارتفاع تعين ايدىلگه موفق اولدى . لكن شو
 مقاله ده عريض و عميق تمهيدات و تفصيلاته گيريشمك ممكن اولمديغندن ، شمى
 بارومتره ايله پك صحیح ارتفاع تعين اولمىلديگنى و اكثر يتلده استعمال اولمديغنى
 بيان ايله اکتفا اتمك مناسب گورلمشدر .

ايشته بوندن ۲۵۰ سنه اول آوانثره ليس تا طور يچللى ، ساده بر بورى تجربيه سى
 عموميتله مهم اولان و خصوصيله مه ته نورولوژى ايچون پك بيوك بر اهميتى احراز
 ايليان بارومتره نك اساسنى تشكيل ايتديگى گى ، بر چوق ترقيات فنيه نك حصولياب
 اولمىسنده خادم اولمشدر .

آلمانجه دن مترجه ي

محمد رشدى

فرانسە ادبیات حاضرەسى صحائف مقبولەسندن

صوڭ بهار

ای اصحاب مطالعہ! صوڭ بهاری طائر میسگن؟ اما نصل صوڭ بهار؟ صحرا دہ .
قیردہ بۆرہلری، مدید ایکیلیتیلری، اوزاقلردہ کردبادہ قاپیلہرق دونن اوراق خزان -
رسیدہسی، بۆزؤلش گذرگاھلری، برخستہنک تبسمی گبی صارارمش، فقط نظر
فریب غروبلیری، یوللردہ بریکوب قالمش صولری ایلہ .... ایشتہ بونلرک جملہسی
ایلہ برابر گوردیکز می؟

اگر بونلرک جملہسی گورمش ایسہ گز مطلقا بو آثار طبیعتہ قارشو لاقید
قالمامشسگنذر . بوتجلیات، بوتظاہرات طبیعیہدن حسییاتہ یا نفرت عارض اولور
ویا خود چیلغنجہسنہ بر اشتیاق، بر تحسر، دہا ایسی برسودای تماشا وجودہ گلور.
بن بونلری سونلردنم . المدن گلسہ بر دم خزانہ ایکی یاز فدا ایدرم . او
آتشین مرسمات عظیمہ ہوائیہ پرستش ایلرم . نمناک چامورلقلرک آرہسندہ کوپگم
اولدینگی حالہ گزندکدن صگرہ اوجاغمک قارشوسنہ گچوب اوتورمفی سورم . سیوری
دیشلی اسکی دمیر پارچہلرینی یالایان، اعماق مظلمینی تنویر ایدن مشاعل علویہیہ باققدن
مخظوظ اولورم . انبار ایچندہ روزگارک دودوک گبی ایصلیقلری، بیوک قیونک
چاتیردامہسی، کوپگک اؤلویہرق زنجیرینی چکدیگی ایشیدیلور . یقیندہ بولنہان
اۆرمانک خمیدہ قامت اولہرق ایگلہمسندن متولد آواز طبیعیسی آرہسندہ فورطنہیہ
قارشو بالکشای مقاومت اولان بر سوروی قارغہنک حزن انگیز آوازہلری
سامعہرس تأثر اولور . یاغمور کوچک جاملرہ اؤرر . انسان باجاقلرینی آتسہ

طوغرى اوزاديركن طيشاروده قالانلرى دوشنور . گمچيلر خاطرە گلور .
يا اختيار دوكتور اونوديلورمى ؟ كوچك عربەسنى سورىيور . قاپۇتى اۋچۇشۇب
طۇريۇر . عربەسنىڭ تىكرلىكلىرى چامورە بائيور . قوقۇت . روزگارە قارشو كيشنەيور .
اوج كوشەلى شاپقەلرندىن صو طامليان ايكي ژاندارمەدە فراموش ايدىلەمز .
مورارمىش ؛ ايصالنمىش ، ايكي قات اولمىش . بيوك مائى مانطو اورتولى حيوانلرى
اوزرينە اوتورمىش اولدقلىرى حالده باغلىك كىنارندىن يورىيورلر . يا او آوجى
خاطرە گلزمى كە فۇندەلقلر ايچنە قوشەرق ، مجازاتك صاحب جرمى قوغالدىغى
تەظير ايدرجەسنە آردندىن گلان فورطنەنك اوگنە دوشەرك ، بر طرفدىن كوپگنە
ايصلىق چالمقده ، بر طرفدىن دە بى چارە حيوان بطاقلقلر ايچندە يووارلانمقدهدر .

بدبخت دوكتور ، طالسىز ژاندارمەلر ، زواللى آوجى !

بردن برە قىو آچيلور ، چوجق :

« كوچك بابا ، يمك حاضر » دىە باغىرەرق آتيلور .

ينەك نە وار ؟

سفرە اورتوسى كانون اولدەكى قارگى م بياض ، طاقلر لامبەنك ضياسندىن
يارل پارل پارليور ، چوربانك دومانى لامبەنك سپر ضياسى آلتىدە قارىشەرق ؛ لاحنەيە
مخصوص بررايحە اشتافزا نشر ايدەرك شعلەيى پردەدار ايدر .

زواللى دوكتور ! زواللى ژاندارمەلر !

قپولر صيقى صيقى قپالى ، پردەلر دقتليجە چكىلىش ، بىك بيوك اسكملەسنىڭ
اوزرينە چىقمىش ، باغىرەرق ، اللرىنى هوايە قالدىرەرق :

نە اعلا لاحنە چوربەسى ! نداسىلە حاووليسنى باغلاسونلر دىە بوينى اوزادير .
بن دە كندى كندەمە گولەرك : « چوجغىم دە بگا چكىمىش . بن نەيى سورسەم

اودە سويور ! » دىرم .

مادر درحال چكر . يوزى متبسم ، فرحناك . طار الديوئلرىنى چىقاريركن :

« ظن ايدرم كە پك زيادە سودىگىگىز بر شى وار » دىە بگا خطاب ايدر .

مكر سوگلون گونى ايمىش ! اسكى شامبرتن طولو [۱] غبار آلود شيشەيى

[۱] شراب .

گورمك ايچون غير اختياري بر صورتده باشمى دونديرم . سو گلون ايله شامبرتن ؛
بربرى ايچون يارادلمش . زوجه مده آنلرى اصلا يكدىگرندن آيرماز .
بن كال صفوت قلب ايله گولهرك :

— تخته قليج ! چوجقلم او مزده پك راحتز . تخته قليج .... تخته قليج ديه
باغيريرم . كوچك آغزىنى چوربايه اوزاده رق :

— همان طبانجه ! سوزىنى علاوه ايدر . هر كس قهقهه لر ايچنده قالور .

زواللى ژاندارمه لر ! زواللى دوكتور !

اوت . اوت . صوك بهارى پك سورم . طونبؤل طونبؤل ياورؤمده بنم
گي سور ايدى . فقط ساده آتش كئارنده برابر بولمقندن محظوظ اولديغندن
دگل . فورطنه لر ، روزكار ، اوراق ميتهي گوروب طويدىغندن طولايى سوردى .
بونلر ك جمله سنه نظر استخفاف ايله باقمدهده بر لطافت وار .

قاچ دفعه اورته لقمده صغوق ، سماده كشيغ بؤلؤد لر اولديغى حالده بونلره قارشو
لاقيد طورده رق تر لالرده گزىنوردك !

ايوجه گيغمش ، آياقلمزه قالين ، ايرى چيزمه لرى چكمش ايدك . النى الملك
ايچنه آلور . گذر كاه تعين ايتمكسزىن يوريردك . اوزمان هنوز بش ياشنده ايدى ؛
اما اركك گي يوريردى . امان اللهم ! تام يگر مى بش سنه اولمش !

سياه ، رطيب يپراق لره اورتولى كوچك يولدن چيقيوردق . صويغون ،
اسمر مى ايرى قواقلر قسماً رؤيت آفاقه حائل اوليور . اوزاقدن صارم تراق ،
طونق خطوط ايله لككلى مور بر ساحه سما آلتندن چوكوك كلبه نك طاملرى ،
روز كار ك شدته طاغيته ديغى مائيترك كوچك دومانلر چيقيان قيرمى اوجاقلر
گورينيوردى . كوچك ، روز كاردن اوچه جق شابقه سنى ايله طوته رق سوينجندن ،
چيرايور . آزدهده ياش ايچنده قالان پارلاق ميني ميني گوزلرني بگا عطف ايديو .
ردى . يناقلىرى صغوقدن قيزارمش ، تابرونك اوجنده شفاف كوچك ، دوشمكه
ميسال بر اينجو آصيلش ايدى . فقط مسرور ايدى . اوزرلرى نهر طغيان نمونك
صولريله ايصال اولان چايرلردن چيور ايدك . آرتق سازلر ، قامشلر ، نيلوفرلر

ساحللىرىدا ، او ازھار وحشىھ قالماش ایدی ! يالڭىز برقاچ اينك ، ديزلرینه قدر نمنك اوتلره كيرمش بطيئانه اوتلايورلردى .

ايرى بر سگود كوتوگينك ياندىكى بر چيقورنك ايچىندە بر برينە صاريلمش ، اوزرلرینی اورتىن ايرى بر مانطونك آلتىنە صاقلانمش ايكي كوچك قىز وار ایدی . اينكلارینه باقيورلر ، ييرتيق قوندىرەلرى ايچىندە آياقلىرى نيم عريان . يالڭىز ايرى باشلىقلىرى آلتىدن طوگمش يوزلرى گورينيوردى .

زمان زمان سىماي مغبرنك عكس انداز اولدىغى گنىش صو يىغىنلرى يولمىزى قپايور ، بو جھتلە بر مدت روزكارنك تماشىندە تيرەين ، اوزرىندە ياپراقلىر يوزن بو كوچك گوللارنك كىنارندە طور يور ايدىك . بو ياپراقلىر اوراق خزاندر . اشجار-عظيھنك تپەلرىندىن قوپەرق ھوادە دوندىكەن صكرە اونوظھور بھيرەلرە دوشدىكلرى ھر آن منظور اوليوردى .

بن او كوچك ار كگمى قوجاغمە آلەرق ايو فنا اوتە طرفە كچيور ايدىك . او قارارمش بوش ترلالارنك كىنارندە دوريلمش بر صپان ، ياخود اوتە يە برى يە براقىلمش بر چاپا گوريليوردى . باغ كوتوكلىرى صويولمش ، یردە سورينيور ، چامورلى ، ياش اوزوملر ايرى ايرى يىغلمش ایدی .

ايوجە خاطر نشانمدركە ، برگون يىنە بويلە بر موسم خريغفدە گزىنوركن بر صرتنك تا تپەسنە واردىم . كىنارى فوندىلرلە اورتولى ، اسكى كوپرى يە چيقان بوزوق بريولە ايدىم . روزگار بردن برە كىسب دەشت ايتدى . ثمرە فؤادم بوغولورگى اولەرق باجاغمە صاريليور . پالطومك اتكلرىنە گزىلئوردى . كوپكەم دەرت آياغى اوزرىنە طيانەرق ، قويروغنى بجاقلرى آرمىنە آلەرق بگا باقيوردى .

دوندىم . افق ، كلىسا درونى گى قراڭلىق ایدی . اوزرمزە ايرى ايرى بلوطلر قوشيور ، ھر طرفدە آغاچلر ، بورانك ايندىردىگى سىلابلر آلتىندە اينگىلېھرك اگيليوردى . بن قورقوسىندىن آغلايان كوچك ار كگمى قاپوب كوتورمگە آنجق وقت بولە بىلدىم . اسكى سگودلرلە محافظە ايدىلان بر چىتنك يانە كىندەرك طوردم . شمسىھمى آچدىم . آرقىھە چوملدىم . بيوك پالطومك دوكلرینی چوزەرك ياورومى

صاردم . اوده بگا صيقي صيقي يه ياپشدى قالدی . كويگم باجاقلرمه اوتوردی .
كوچك ارڪك ايكي محبك يد حمايتنده بولنهرق ، محبسنك ايچروسندن ارائه روى .
تبسم ايتمگه باشلادی . بر آرالقدن كندوسنى گورييور ، آگا :

— كوچك ارڪك . نصلسك باقلم ؟ ايوميسك ؟ دييوردم . اوده :

— اوت . ايويم باباجم ! ديه جواب ويريوردی .

بلى صيقان قوللرينك تضيقنى حس ايديوردم . اوزمان دهها اينجه ايدم .
كنديسنه سپر خدمتى گوردیگم ايچون بگا متشكر اولديغنى آگلايوردم .

او آرالقدن كوچك دوداقلرني اوزاتدی . بنده دوداقلرمي ياقلاشديردم بگا :

« كوچك بابا طيشاروده حالا ياغمور ياغيورمى ؟ ديه صوردى .

— ياوروم شمى ديگر . ديكدى بيله .

— آه ! قوينكده نه قدر راحت ايدم .

بونلرك جملاسى قلبده قالور ! بو كوچك ، فناياب سعادتلىرى نقل ايتك احتمالكه
زوزكلكدر . فقط تخطرى نه قدر طاتليدر .

چامور ايچنده اولديغمز حالده اوه گيردك . تمزجه بر آزار ايشيتدك . آقشام
حلول ايدوبده كوچك ارڪك يانديغى ، عادتمز اوزره كنديسنى قوجاقلايوب تسرير
ايدم جگم زمان بوينه صاريلدى . قولاغمه :

— ياغمور ياغديغى زمان يينه گيده جكمى يز ؟ ديدى .

مترجمى :

احمد راسم

محررى :

(كوستاو دروز)

كوستاو دروز وفات ايدلى بك چوق اولمامشدر . كچن سنه افرنجيه نك تشرين اولى
ظرفنده تارك دغدغه عالم اولمشدر . كتب جسميه براقامش ايسهده [موسيو ، مادام ، چوجق]
عنوانلى اثرى شهرت فائقه قازانمشدر . بو فقره دخى اوكتابدن مستخرجدر .

تعريفات سيد

[مابعد عن جزؤ : ٥٧]

نحات عرب اجزای کلامیهی طوغریدن طوغری به و یا مؤلاً عامل و معمول اولق گبی بر طاقم احوال اعتباریه ایله توصیف و تقسیم ایدرک عامل : کلماتک صوکلرینی رفع ، نصب ، جر گبی آثار مخصوصه اکتسابنه بادی اولان واسطهیه ؛ معمول : بالذات و طوغریدن طوغری به و یا بالواسطه بو آثار ایله ظاهراً و حکماً اتصاف ایلیان اجزای کلامه اطلاق ایدرلر .

بو اعتبار ایله معمولات کلامک برر عاملی بولنمق ضروری اولدیغندن ، خلال کلامده عوامل لفظیه بولندیغی تقدیرده بر عامل ملاحظه سنه احتیاج گورلمشدر . مثلاً مؤلفک ایراد ایلدیگی (زید منطق) مثانده مبتداً ایله خبرک هر ایکسی معمول اولدیغی ، یعنی آخرلری مرفوعیتله متصف بولندیغی حالده بو مرفوعیتی ایجاب ایده جک ظاهرده بر واسطه اولدیغی ایچون معنی بر عامل تصور و تقدیر ایدیلرک ، بودخی مؤلفک بیانی وجهله لاجل الأسناد تجرید مجوٹ عنهدن عبارت اولورکده ، تعبیر نحو یله [عامل - معنوی] دینور . [تعریفات مخصوصه لرینه مراجعت]

ابتداء - بر ایشه اضافت و نسبتله ده استعمال اولنهرق مثلاً - قرائت و کتابته ابتدا ایتدم ؛ دینورکده ، آنلری تدریجاً وجوده گتوردیم دیمکدر . فقط مبتدا به اولان ایشک اجزاء و یا جزویات وافرادی بولنمق لازمدر . آنک ایچون مثلاً - [قعود معناسنه] اوتورمغه ابتدا ایلدم . دینه من . ترکیب عربیسنده : [ابتدأت بالقراءة وابتدأت بالكتابة] تعبیری [احدثت القراءة او الكتابة علی التدریج] حکمنده در .

ابتداء - تلفظه مباشرت معناسنه اولان ابتداء که [ابتداء بالساکن وابتداء بالمحرک] تعبیرلری بو اصطلاحده تفرع ایدر، ساکن ایله وقوعنده، یعنی حرکه سز حرف ایله نطق و تلفظه مباشرت امکانجه آراء علما یکی به منقسم اوله رق اکثری امتناعنه، بعضلری دخی امکانه قائلدر .

صرف وقرائته راجع اولان بو اصطلاحک تدقیق ماهیتی امرنده حکمای اسلامیه نك صوت و آندن بدل حرفك ماهیت واقسامنه متعلق اولان مذهب و قوللرینی خلاصه اتیان ایلمکه لزوم واردر :

حکمای مشارالیه یسجه حرف، صوت متکیفدن عبارت اوله رق بوسبیلله حرکات ثلث دخی [ضمه، فتحه، کسره] حروف عدادنده طوتیلور و بونلره « مصوتة مقصوره » نامی ویریلور . علمای لغتجه [حرف مد] تسمیه اولنان [الف، واو، یاء] حر-قلری، حرکات متجانسه دن، یعنی الف فتحه دن، واو ضمه دن، یاء کسره دن صدور وتولد ایدرکه . ساکن اولدقلری زمان [حروف مصوتة ممدوده] نامنی آلورلر . و هر ایکی نوع مصوتة نك ماعداسی دخی [صامتة] عنوانی تحتیه داخل اولور . بونلره [صامتیه] عارض اولان حرکه نك مولول صحیحی دخی مدادن برینك مخرجنه طوغری اماله دیمك اوله رق، واقعا الفه طوغری چکیلانه [فتحه] واوه میل ایتدیریلانه [ضمه] یا جانبه طوغری تلفظ ایدیلانه دخی [کسره] اسمی ویریلور . حرف واقسامندن بحث اولندیغی ائنده غایت مهم اولان بر مجتک ، ولوکه استطراد قییلندن اولسون ، ائیانجه مسامحه وقوعنی تجویز ایدمیز . شویله که حرف دینلان صوت متکیف که، مصوتة مقصوره ، مصوتة ممدوده و صامتة دن عبارتدر ؛ بو کیفیات ایچون یعنی ، حروف مجتک عنایه دلالت ایتک اوزره آیری آیری اشارتله وضع اولنجه صحت املا مسئله سی دخی اکتساب قطعیت ایلر . مثلا حکمای مشارالیه یسجه حروف مصوتة مقصوره دن معدود اولان فتحیه دلالت ایچون که . مخرج اعتباریه الفه طوغری وقوع بولان بر میل دیمکدر ، معروض اولان صامتة نك حال انقطاعنده و متصله حالنده مثلا یارم ا ه ا و یارم الف (ا) شکلنده برر اشارتله افاده قلنسه ؛ واو جانبه طوغری كذلك بر اماله دیمك اولان ضمه ایچون

دخی واوه دال اولان اشارت خطیه مشابہ بر علامت اتخاذا اولنسه ؛ کسریه
دخی ینه بویله بر اشارت مخصوصه وضع ایدلسه که عموم حروفک مسموعاً مابه التما
یزلری اولان اوصاف مخصوصه دن مأخوذ ثقیله و خفیفه ناملری دخی محفوظ اولوق
وینه اشارات مخصوصه ایله تفریق و تعیین ایدلمک اوزره مکمل وهر درلو اشکال دن
بری ترکیه بر حروف (الف با) وجوده گلیر . و عربی مستثنا اولوق اوزره ترکیه ده
یازمق ، علی الخصوص قرائتجه موجب صعوبت اولان حال بالطبع زائل اوله رق
سرعت استکمالجه توفیقات مطلوبه رونما اولور . ایشته اصلی اعتباریله بو ترتیب
و تنسیق دن عبارت اولوق لازم گلدیکی عند الحکماء حرفک ماهیت و تقسیمات دن
ضروره مستفاد اولان حدود املائی تعیین و محافظه ایچون وضعی مناسب گوریله جک
اولان اشارات خطیه نیک قبولی حالنده یکیدن برشی تکلیف و ایجاد ایدلمش اولماز ؛
زیرا حرکات ثلث ، مادامکه حروف مصوته مقصوده دن عد اولنیور ، مادامکه سائر
حروفی بالاستقلال اشارات ایله تعیین و ارايه ایلنیورز ، بونلری مجرد صامتہ
عوارض دن عد ایله و مصوته ممدوده و صامتیه مخصوص اشارات عداد دن خارج
طومتغه ، تعبیر آخرله بونلرگی آنلره مخصوص اشارات خطیه وضع ایتماکه و کاه
اهماله اوغرا دملرنجه اولان مجبوریت طبیعییه اوزرینه ، کاه موضوع اولدق لری شیئه
دلالتده کی فقدان قطعیتلری سببیه ترکیه ده قرائتجه موجب تشویش اولان مصوته
مقصوده نیک اشارات موضوعه حاضر دلریله قناعت ایلکه نه دن مجبور اولنسون .
فیزیولوژیایه متعلق افعال و حرکاتجه بو اشاراتده وقوع تصرف امکانه دخی قائل
دگلر . بالعکس تکلیف اولنان صور محرر ده بو تصرف دها زیاده تحت امنیته گیرر .
ساکن ایله ابتدائیک تعذر ویا تعسری مسئله سنه کلانجه ، مصوت ممدود ایله تلفظه
مباشرتک ممتنع اولدیغنده اختلاف اولدیغنی اتیان و تصدیق ایدنلرجه بو مسئله ده کی
اختلافک منشائی محو ث عنه اولان تعذرک مصوت ممدوده کی حال سکوندنی که
صامت ساکن ایله ابتداجه اولان تعذر دخی بوکما مبنی طوتیلور ، یوقسه ماهیت
وذات حرفدنی صدور ایلر شقلرینه ، یعنی سبب تعذره عطف و بنا ایدیلور .
واقعاً مصوت ممدود ، حرکه نیک ، تعبیر آخرله صامتہ عوارض دن اولان

مصوت مقصوره اشباعدن صدور اتمك حسيه كندندن اول برصامت متحركه نك موجود اولسي مطلق الوجوب گوريلور. ايسته نطق وتلفظه ابتداجه اولان تعذر، حكماي مشار اليهمجه بوندن ايلرو گلور وينه بونك ايجوندركه سليم الحس اولانلرك شهادته مراجعتله ابتداء بالساكنك امكان وقوعه جواز ويرلمكدهدر. لکن سلامت حس ووجدان اربابنه مراجعت اولنجه بالعكس ساكن ايله ابتدانك جدا متعذر اولديغنه حكم اولنوركه، علماي لغتك آتيا نقل ايتديگمز خلاصه تدقيقاتي بوگا دليل وبرهان اولور: شويله كه « تلفظه مباشرت ديمك اولان ابتدانك تيسر وقوعي ايجون [حرف] اوچ حالدن برينه مقارن اولق اقتضا ايدر. مثلا گوز معناسنه اولان [عين] كلمه سنده كي [ع] حرفي گي يا بالذات حرکه لي اولملي ويا بو كلمه ده كي [ي] حرفي گي عندالتلفظ ماقبلنده كي حرکه يه استناد اتملي ويا خود كندندن اول [دابه] كلمه سنده اولديغي گي [مد] بولمليدر. بو اوچ صورتدن بري مفقود اولورسه نطق وتكلم مستحيل اولوركه، دليلي تجربيه نفسيه در. واقعا انسان طبيعتي حاله ترك ايلديكي زمان حرف ساكن ايله تكلم ايدميك ايجون حتى مخاطب وسامعينه حس وادراك اولنهميه جق حال وحيثيته بو حرفه بر كسره حفيقه اعطاسنه مجبور اولديغي آكلار.

بعض علماي لغتجه [ابن جنى وسائره] كلمه نك باشنده كي حرفي ساكن اولديغي حالده دخي نطقه مباشرت ممكندره؛ زيرا بو علمي حرکه لي حرفك حين تلفظنده اولو حرف، صكره حرکه تلفظ ايدلديگنه قائلدرلر كه، حرفي آني، حرکه يي زمانى اعتبار ايتلرندن ايلرو گلور سانورز؛ فقط بوقولك حتى مسلم دكلدر. شو سبيله كه اولو حرف، صكره حرکه نك تلفظه بدل تجربه ذاتيه ونفسيه دلالتيله تيقن ايدلديگنه گوره حرکه وحرفك تلفظي بر زمانده وقوع بولور، يعنى تلفظ ديمك هر حاليله حرکه ويامد ديمكدر. اما علمادن بعضيلري بوگا قائل اولسه بيله حقيقت حال وصحت مؤدای تلفظ بوندن عبارتدر. والحاصل علماي لسانك اكثرى ساكن ايله ابتدانك تعذر وقوعه، بعضلري دخي تعسر حدوثه قائلدر كه، مثال اوله رق فارسى ده [شتر] كلمه سنى دليل گتوردلر. بو كلمه نك تلفظي دخي همزه يه قريب و مكسور

بر حرفه طيانه رق جريان ايتديگنى هر نصلسه قبول ايتماك استيوردلر كه مصيب
عد اول نمازلر.

ابتداء — كلام ابتدائي — ذهنلري تردد وشبهه دن خالي اولان مخاطب وسامعينه
قارشوايراد اولنان سوزه دينور كه بلاغتجه تا كيد نسبت و تقويه حكم گي افاده جه
قيودزائده ايرادينه ويا تصرفات كلام اجراسنه احتياج مس ايتماك ديمكدر .

ابتداء — حسن ابتداء — نظم ونثرده افتتاح كلامك تنافر وتعقيددن، حساست
وابتدالدين بري، تناقض واضطراب معنادن عاري اولسنه، تعبير ديگرله سوزك
كمال وضوح وطبيعت، منتهيت واصلتله اتصافنه، مؤداجه دخي موضوع اصليله
حسن تطابق و ايتلافنه دينور. اشجع سليمك ستايش دياره متعلق اولان قصيده سنك
آتيا ايراد اولنان مطلعي گي :

قصر [عليه تحية و سلام]

خلعت عليه جمالها الايام (مقدمه كلمه سنه مراجعت)

ابتداء عرفي :

مقصوددن اول واقع اولان شئيئه دينور . يعنى مقصده شروعدن اول ايراد
اولنان كلام ديمكدر كه بسمله دن صكره گتوريلان [حمدله] يده شامل اولور .
بعض علماجه، زمان ابتدادن مقصوده شروع زمانه قدر ممتد اولان ابتداءدن
عبارتدر؛ حتى بو زمان ايچنده واقع اولان هرشي مبتداء به عد اولنور .
مؤلفك تعريفيله بو تعريف آراسنده مالا فرق يوقدر [قبل الشروع] تعبيرى
هرايكي تعريفك مدلولنى جمع ايلر .

[مابعدى نسخه تاليه ده]

طالب فائقى زاده فهمى

كائنات ايچىندە بىر سىياحت مۇخىلە

[مابعد عن جزء ۵۷]

لكن شوراسنى اونوتمىدەلمەكە، شىمس اوزرىندە بىزدە اولدىغى گى قىش، ياز موسىملىرى يوقدر. اورادە بىلكە ھىچ بىر گونا تىبدىلات ھوائىيە دىگل، ھىلە ياغمور ياغە جىغنى پىكە ظن ايدەمىيە جىگىز گى، قار ياغمىدىغنى وانجماد وقوعە گىلدىگىنى صورت قىطعىدە بىلوروز. بىنا ئىلە شىمس اوزرىندە دى عقل مخلوقاتك وجودى فرض اولنسىە و بونلر خانەلر انشاسنە تشبث ايتسىلەر، مطلقا بىزە بسىبتون مجھول مقاصدە خدمت ايتىك و بىز مۇخىل و تصور ايدەمىيە جىگىز بىر حال طىبىيە بە قارشو تحفظ ايتىك ايچون انشا ايدە جىكلردىر. بونك ايچون بىرە قارشو بىك ايلە ادعا اولنە بىلور كە، بىز اورادە ساعىتار جە بىر خانە بى گوردىگىز حالە انك خانە اولدىغىنك اصلا فرقندە اولەمىز. ايمدى بىر خانەنك خانە اولدىغىنى آ گىلا يەمىيە جىق اولور ايسەك اورادە گوردىگىز شىلر ك شىرلر اولدىغىنى نىصل بىلە جىگىز ؟

لكن نىياتى مطلقا طانىيە بىلور ايدىك ؟ بىز بوگادە اينانماىز. اگر شىمس اوزرىندەكى آعاجلر ك شكلى و صورتى بىز ارضىمىزدەكى آعاجلر ك شكلى و صورتى گى

اولسه بلکه . . لکن بونک بويله اوليه جنی محققدر . چونکه اوراده کی احوال طبیعی بزرده کی احوال طبیعیه نظراً او قدر فرقلیدرکه، اوراده اجناس نباتات موجود اولسه بيله مطلقاً بزم نباتاتمزه مشابه اوله من . شمس اوزرنده یا غمور یا غمدیغی و بناءً علیه صو بولمادیغی حالده آغا جلاک کولکره نه احتیاجی اوله بیلور ؟ معلومدرکه آغا جلاک کولکاری وسطیله طوپراقده کی صوی چکدرک تغدیه ایدر و نشو و نما بولور . شمسی ، هوا یرینه بر پرده آتشین محیط اولدیغی حالده یا پراقله نه احتیاج قالور ؟

بونک ایچون بز شمسدن براز مسافه اوتده طوروب کندیسندن تقریباً اوتوز ایکی بیگ آلمان میلی اوزاقده و همده مشهور بر محله توقف ایلدک . تام بو محله درکه ۱۶۸۰ سنه سنده جسم بر نجم کيسودار شمسه اگ یقین بر نقطه ده بولندقدن صکره غریب بر خط اوزرنده سرعتله صاوشمش و هیئتشناساندن انکه [Enke] نك حسابنه گوره سکنز بیگ سنه صکره مذکور نقطهیه وصولی مقرر بولمش اولوب، بوزمان حلولنده کوب مذکور اونقطهیه گله درک، براز شمسی تماشا ایتدکن و برازده ایصندقدن صکره ینه سکنز بیگ سنه صکره عودت ایتمک اوزره تکرار صاوشوب گیده چکدر .

باب خامس

شمسک جسماتی

شو توقف ایتدیگمز محل مشهوردن شمسک نه جسماتده اولدیغی پک اعلا گوره بیلوروز . بوراده بزه او قدر بیوک گورینیورکه، عادتاً سمانک نصفی ستر ایدیور . لکن بو بر شی دگل . چونکه بر مجیدیه چاریگنی تمامیه گوزمزک اوگنده طومش اولسهق، اوده هان تکمیل سمایی گوزمزدن ستر ایدر . بناءً علیه جسمات ظاهره، بزى جسمات حقیقیه بی آگلامق خصوصنده پک زیاده آلدانه بیلور . بزم بوراده بحث ایتمک استدیگمز جسمات حقیقیه، یعنی بتون کره شمسک ، همده

هواسيله برابر اولان جسامتيدر. شمديدن طوغريسنى سويليهلم كه، شمسى احاطه ايدن هوا زارينك قالينلغى درجهسنى بيلديگمزدن ايگيسنى بردن حساب ايتمگى ترجيح ايدوروز. هيئتشناسانك حساب واستخراجنه نظراً شمسةك قطرى يوز طقسان ايكي بيك آلتى يوز ميلدن عبارتدر. ايو اما بو ۱۹۲,۶۰۰ ميل ديدگمزدن مسافه نك طولى نه قدردر؟ طورگز بقالم. بو طول حقتده شمى بر فكر پيدا ايتمگه غيرت ايده جگز. ۱۹۲,۶۰۰ ميل طولنده بر شريته مالك اولسهق شويله جه براگنجهده بولنه بيلوروز. شريتك بر اوجنى برلينده بولنان سان پترو كليساسنك چان قله سنه باغلار وديگر اوجيله قره قدر گيدوب شريتى آلتى كره قمر ك اطرافنه طولاشد بوردقن صكره، ينه برلينده كى پترو كليساسنك ياننه گلوب بر كره قله ايله كليسانى و آندن صكره كره ارضى عرضاً و طولاً كزهرك آنى دخى عرضى و طولى استقامتنده آلتيشر دفعه صارارز. بوندن صكره وقت الايسيق شهرنده كى پناير زمانه مصادف ايسه، متباقى شريت ايله خيلى تجارته بولنه بيلوروز. يعنى آرشونى بر آلمان غروشنه صاته جق اولسهق متباقى شريتدن يدى هفته مدت يومى ۱۲۰۰ آرشون صاته رق، اوقالمش اولان كوچك اوج ايله بيك ايكي يوز تالر قزانه بيلوروز.

ايشته ۱۹۲,۶۰۰ ميلك طولى بودر.

محيط شمى تقريباً آلتى يوز بش بيك ميلدر. بو طولده بر شريت آلوب اون ايكي قات ايدلسه حاصل اوله جق ايب ايله ارضى قره باغلامق ممكن اولور ايدى. شمسة بولنان شمندوفرلر يومى يوز ميل مسافه قطع ايده جك اولسه كره شمى اطرافنده شمندوفر ايله بر سياحت آنجق اون سكر سنه ده اجرا اولنه بيلور ايدى. حالبوكه كره ارض اطرافنده بويله شمندوفر ايله بر سياحت آنجق ايكي آيده وبلكه دهها آز بر مدت ظرفنده اجرا اولنه بيلور.

شمسةك قطرى و محيطى حقتده شو سويلديگمزدن شيلردن صكره آرتق بتون حجمى حقتده نه ديه جگمزدى شاشيريوروز. چونكه حجم مذكور اوج بيك يدى يوز بيليون ميل مكعبى اولديغى سويلرسهك معناى بر سوز سويلمكدن بشقه برشى

ياپمىش اولمايز . بر كرّه بر ميل مكعبنك نه و بر بيليونك نصل بر مقدار اولديغنى
ييلدكجه حجم شمسك جسامتنى قابل دگل تصور ايدمىز .

اولا بر ميل مكعبى نه اولديغنى آكلايهلم :

بر ميل طول و بر ميل ارتفاعده بر تخته پرده يي ارض اوزرنده ديكسهك
گورير ايدك كه پردهنك ايكي طرفندكى احوال هوايه فوق العاده بر صورتده
دوچار تبدل اولور . شمال طرفى غايت اوزون بر قيشه و جنوب جهتي دخى غايت
اركن و زياده سيله اوزون بر يازه مالك اولور ايدى . بر ميل مربعنده بولنان اشبو
برده روزگارلك جريانى و بولودلك حركاتى اوزرينه او درجه ده اجراى تاثير
ايدر ايدى كه ، عين زمانده پردهنك بر طرفنده ائك گوزل ضيائى شمس و ديگر
طرفنده ائك شديد يا غمورلر مشاهده اولنور ايدى . هر نه حال ايسه بو خصوصات
شو بمختمزه عائد بر شى دگل .

امدى بويله درت عدد تخته پرده دن تشكيل ايدلمش بر صندوق تصور ايدر
ايسهك ايسته بو صندوق بر ميل مكعبى اولور . شمدي بر ميل مكعبنك نه قدر شى
استيعاب ايدم بيله حكمنه بقالم . المزه نه كچرسه صندوقه آتوب آنى طولدير مغه چالشه .
جغز . برلين شهرى تمام المزك آلتنده اولديغندن همان آنى بر چوجق اويونجنى
گي المزه آلهرق صندوقك ايجنه آتارز . بوندى صكره پوتسدام شهرينه قوشار
ويولده راست كلديگمز كويلرك هپسنى طوپلايهرق پوتسدام شهريله برابر آنلردن
بر پاك يپارق آنى دخى صندوقه آتارز . لكن بتون بوشيلر ايله صندوقك آنجق
ديي طولديرلمش اوله جغندن ، بو سفر پارس شهرينى يقاليهرق ستونلرى ، قلله لرى
طاق ظفرلرى و كليسالريه برابر ايجرويه آتارز . لكن بونلرك هپسنى آتقدن
صكره صندوقك ايجنده پك جزئى بر شى گوره بيلديگمزدن بتون لوندريه دخى
علاوه ايدرز . ويانه شهرينك دخى ايجرويه عائد اوله جنى طبيعى اولوب ، پترسبورغ
شهرينده گتيروب صندوقه يرلشديررز . لكن صندوقى بر آز اولسون طولديرمق
ايچون بونلرك ذره قدر فائده سى اولمديغندن ، بو كرّه ايالات شهرلرينى و حسّ حسد
ورقابت تولدينه ميدان ويرمامك ايچون دخى قلعه لر ، كويلر حصارلر ، چفتلك خانه لرينده

علاوه ایدرز . انسان الیله اوروپاده وجوده گتورلمش نه وار ایسه هپسنی ایچرویه آتارز . لکن بونلرک جمله سی صندوقک آنجق بر ربغنی طولیدیرد بیلپور . دگزلرده بولنان بالجمله سفائی دخی آلور ایچرویه آتارز . ینه نافله . یگی واسکی دنیایی طولاشور ، مصرک اهراملرینی ، آمریقای شمالینک شمندوفرلرینی و ماکنه فابریقه لرینی ، والحاصل آفریقا آمریکا آسیا و اوستریالیده اثر صنع بشر اوله رق نه بولدق ایسه هپسنی ایچرویه آتدق - ینه صندوق آنجق یاریسنه قدر طولدی .

شمدی صندوقی بر آز صارصالمده ایچنده کی شیلر گوزلجه یرلشسون . بر کره صندوقی تمامیاله طولیدیرمنی زهنمز یرلشیدیرمش اولدیغیمزدن بقالم کره ارض اوزرنده موجود بولنان انسانلر ایله طولیدیرد بیلپورمیز ؟ امدی ارض اوزرنده بوله بیلدیگمز تکمیل صمانی طوپلایوب صندوق ایچروسنده یایارز . لکن طوپلادیغمز صمان ایچروده کی شیلری ستر ایتمکده کفایت ایتمدیکی جهتله اغاج یاپراقلرینه مراجعت ایتمکده مجبور اوله رق ، بوجهله اوزرینه انسانلری یرلشیدیرمک ایچون یموشاق بر طبقه حصوله گتوریرز . هر انسان ایچون ایکی قدم عرضنده بر محله محتاج اولدیغیمزدن یگر می درت بیك قدم طولنده اولان صندوقک بویونجه اون ایکی بیك کشیدن مرتب بر صره تشکیل ایدر و انسانلرک راحتی عندمزده ملتزم اولمغله ، اشبو طبقه نك ارتفاعنی آلتی قدم اوله رق آورز . لکن هر کسجه معلومدرکه درت بیك کره اون ایکی بیك تمامیه قرق سکر میلیون ایدر . آمریقانک نفوسندن قرق سکر میلیون آله رق الی طبقه نی تشکیل ایدرز . بوندن صکره بو طبقه نی بر قدم ارتفاعنده یموشاق برشی ایله ستر ایتمکدن صکره اوزرینه اوستریالانک ایکی میلیون نفوسنی یرلشیدیرمکله برابر ، بو ایکنجی طبقه نی طولیدیرمق ایچون آسیادن قرق آلتی میلیون نفوس دها آورز .

[مابعدی نسخه تالیده]

آلمانجه دن مترجمی :

طاهر یوسف

مجموعه احوال انبيا

۱۷ نجی سنه

ربيع الاول ۱۳۱۴

جزء، عدد : ۵۹

تربيه اوزرينه احوال عموميه طبيعت

هر شی خالق اشیا نك ید قدرتندن ایو اوله رق وجوده گلور. هپسی انسانلر ك
النده بوزیلور. انسان سائر بر ارضده حصوله گلان میوه لری حاصل ایتمك
ایچون دیگر بر ارضه و سائر بر آغاجده حصوله گلان یمش لری یتش دیرمك ایچون
بشقه بر آغاجه زور ایدر. انسان اقلیم لری، عنصر لری، فصول و مواسمی خلط
و مزج ایدر. آت نك، ایتینك، اسپرینك اعضاسنی قطع ایدر. انسان هر شیئی
آلت اوست ایدوب هیئت اصلیه سندن چیقاریر. انسان خلاف طبیعت اولان
شکل و صورتی سور. هیچ بر شیئك حال طبیعیه سنده قالدیغنی استمز. حتی انسان
بیله رخشى گبی، اوده مزاجنجه تربیه اولنملی، باغچه سنده کی آغاج گبی کیفی استدیگی
بچمه گیرملی.

آنچق بویله ده اولسه هر شی دها او یغونسز اولوردی. و بزم نوعمز یارم
دوزلك استمز. مادام که حال بو مرکزده در؛ بعد ازین بر انسان طوغار طوغمز
سائر لرك آره سنده کندینه براغلسه هپسندن زیاده شکل اصلیه سنی غائب ایدر.
اعتقادات باطله، احتیاج، امثال، گورهنك ایچنده مستغرق اولدیغمز قوانین مدنیه
آنده کی حالت طبیعیه بی بوغوب، آنك یرینه بشقه بر شیده قویه مز لر. آنده کی
حالت طبیعیه شو صورتجه بر فدانجغه بگزرکه، بر جاده اوزرنده سرنمای ظهور

اولور و گلوب کچنلر هر طرفدن آکا سورتندرک و آنی هر جهته اگدرک در حال اتلاف ايدرلر .

ای والده مشفق و متبصره (۱) بنم سوزلرم سکا درکه جاده دن آیرلمسینک و هنوز طوغان فدانبجغکی انسانلرک او هام وافکارینه سورتتمکدن حفظ ایتمک چاره سنی بوله بیلدک ! ایشته او فدانبجغزک تربیه سنه و قوریماسی ایچون صولانمسنه اهتمام ایله ! برگون اولورکه او فدانک ویردجگی میوه لر باعث سرورک اولور . هنوز وقتی ایکن چوجغک روحی اطرافنه بر محافظه دیواری چویر . واقعا بر بشقه سی او دیوارک نه دورده اولمسنی سکا گوستره بیلور . لکن دیوارک تملنی قویه جق سنسک .

آنلر علی العموم چوجقلرینه اشفق اولورلر . بعض صروده براوغل باباسنه حرمتده قصور ایدرسه من جهة معذور اولور . لکن نه صروده اولورسه اولسون آناسنه حرمتده قصور ایدمک اولورسه که او آنا، آنی قارنده طاشیمش و سودیله بسلش و بیلرجه کنندنی اونودوب آنکله مشغول اولمشدی . آرتق اوخبیث یشامغه غیر لایق بر حیوان عجیب الحلقه گبی خنق و اعدامه تعجیل ایدلسه گرکدر . آنالر چوجقلرینه یوز و بررلر دینور . واقعا بونده آنالر حقسزدرلر . لکن سزکه چوجقلری آذر بررسکیز؛ بلکه ینه سزک قدر حقسزدکلر در . آنا استرکه اولادی بختیار اولسون . وهان شمدی اولویورسون . بونده ده آنانک حق واردر . اما اگر آنی استحصا لک اسباب بنده یا گیاورسه آنک گوزینی آچلیدر . بابالرده کی حرص خست، غدارلق، اساسسز احتیاط، قیدسزلق، رققتسزک چوجقلر ایچون آنلرک شفقت غافلانه لرندن یوز درجه زیاده مضردر . قالدیکه بنم آنا اسمنه ویردیگم معنی ایضاح اولملیدر . نته کیم یقینده اولنه جقدر . (مؤلف)

(۱) اک مهم اولان تربیه ، ابتدایک تربیه درکه بلامعارضه قادینلره عائددر . اگر خالق طبیعت بو تربیه نک ده ارککلره عائد اولمسنی امر ایدم ایدی؛ آنلری بسلمک ایچون ارککلره سود ویرردی . ایدم تربیه اوزرینه یازدیغکیز مقاله لرده دائما قادینلره خطاب ایدک ! زیرا آنلر ارککلردن زیاده یقیندن تربیه به دقت ایدمک موقعده اولد . قلرندن و بوجهته آنلرک نفوذلی دائما زیاده اوله جغندن . حصول مقصوده آنلر ده اهتمامه شایاندر . زیرا اکثریا طول قادینلر هان بسبتون اولادلرینک اللرنده قالورلر . و ویر . دکلری تربیه نک ایو کوتو اثرینی او زمان اولادلری آنلره حس ایتدیررلر . قانونلر دائما عمومک ایولگی ایچون اشتغال ایدرک اشخاص ایله مشغول اولزلر . زیرا آنلرک مقصدی آسایشدر . تعلیم آداب و فضائل دکلدر . بوجهته والدرله اولادلری اوزرینه کرکی گبی حکم و نفوذ ویرمزلر . لکن ینه آنلرک حالی بابالردن امنیتلی در . آنلرک وظا ئفی ده زحمتلی در . آنلرک اولاد حقنده اهتمامانی خاندانک حسن نظامی ایچون الزمدر

نباتات، زراعتله یتیشوب نما بولدیغی گبی، انسانلرده تربیه ایله یتیشوب صورت بولورلر. اگر انسان بیوک و قوی اوله رق طوغمش اولهیدی آنک قدی و قوتی تا صورت استعمالی اوگر نتیجه قدر کندینه هیچ فائده ویرمز لردی. بلکه کندینه مضر اولورلر ایدی. زیرا سائرلری آگا معاونت فیکرندن منع ایتمکله (۱) او بیچاره کندی باشنه قاهره، هنوز احتیاجاتی اوگر نمکسزین ضرورتدن تلف اولوردی.

صباوتدن شکایت اولنور. دوشنلر که اگر انسان صباوتله باشلامسه نوع بشرک نسلی کسیلوردی. بز ضعیف اوله رق طوغارز؛ قوته احتیاجمز واردر. هیچ بر شیئه مالک اولیه رق وجوده گلورز؛ معاونته محتاج بولنورز. عقلمز بر شیئه ایزمز بر حالدده تولد ایدرز؛ عقل وتمیزه حاجتمز اولور.

هرشی که طوغدیغمز بزه یوقدر و بیودکمزده آگا محتاج اولورز؛ اوشی بزه تربیه ایله ویریلور. بو تربیه بزه یا طبیعتدن، یا انسانلردن، یا خود اشیادن گلور. جوارح و آلامزک و قوامزک نشو ونمای داخلیمی طبیعتک تربیه سیدر. و بو نشو و نمانک صورت صرف و استعمالی بزه تعلیم انسانلرک ویردیگی تربیه در. و بزه تاثیر ایدن شیلردن بالذات حاصل ایتدیگمز تجربه دخی اشیادن گلان تربیه در. بزم هر برمز اوج درلو اوستادک محصول تربیه سیدر. شول شاگرد که آنده بو اوستادلرک متنوع درسلی متخالف و متناقض واقع اولمشدر؛ او شاگرد حسن تربیه گورمامشدر. و هیچ بر زمانده کنیدیسی کنیدیسیله موافق اوله مز. و شول شاگرد که، آنده بو درسلرک جمله سی بر نقطه ده جمع اولورلر و هپسی بر قراره مائلدرلر. یالکمز او شاگرد منزل مقصوده ایریشور؛ او مقصود وجهله ممر اولور. ایشته بو شاگرد ایو تربیه اولنمشدر.

آنجق شو اوج تربیه دن طبیعی اولانه بزم حکممز جاری دگلدر. اشیادن

(۱) خارجده آنلره بگذردیکی حالدده | استحصال ایده جکی حوایجی تفهیمده عاجز فقط کلامدن و کلامک دلالت ایلدیکی مفهومی | قالوردی. و بو احتیاجی آنلره بیان ایده جک ادراکدن محروم اولقله آنلرک معاونتلیله | کندنده برشی بولنمزدی. (مؤلف)

گلان تربيه دخى يالگىز بعض خصوصاتده بزم تصرفزدهدر. فقط يالگىز انسانلردن گلان تربيه صحيحاً بزم المزددهدر. و بو دخى على طريق الفرضدر. زيرا برچوچغه مقارن اوله جق نه قدر كيمسهلر وارسه آنلر كك كاه اقبال و افعالنى حسن اداره ايمكى كيم اميد ايدهبيلور ؟ هر نه وقت كه تربيه بر صنعت نظريه باقيلور؛ مطلوبى حاصل ايمسى عادتاً محال اولور. زيرا آنك حصول مطلبه مظفر اولمى ايچون لازم اولان معاونت كيمسهنك الندن گلز. سى ايله الك نهايت ياييله بيله جك شى، آز چوق مقصده تقربدن عبارتدر؛ لكن آگا وصول ايچون بختيار اولمق استر. بو مقصد نهدر ؟

طبيعتك مقصدى اولان مقصددر. نته كيم آنفا اثبات اولدى. مادام كه ذكر اولنان اوچ درلو تربيهنك مرتبه كاله ايصالى ايچون اوچنكده اتفاق و اتحاد ايله معاونتى لازمدر؛ گر كدر كه ديگر ايكى نوع تربيه، شو ادارهسى بزم المزدده اولميان تربيه طبيعیه اوزرينه سوق اولنلر. آنجق طبيعت لفظنك معناسى خيلى مشوش اولديغندن بوراده آنى تعيين ايمك مقتضيدر :

بزه دينيور كه، طبيعت عادتدن بشقه شى دگلدر. بونك معناسى نهدر ؟ اويله عادتلر بوقيدر كه جبر ايله اتخاز اولنورلر. و آنلرى طبيعت افنا ايدهمز. مثلاً وضع عموديسى تضيق اولنان آغاجك عادتى گي. آغاج حاله براغيلنجه كنديسنه جبراً اتخاز ايتديريلان وضع منحرف اوزره دوام ايدر. لكن بونكله آغاجك اصل ميل طبيعيسى دكشدر مامشدر. و اگر آغاج آندن صكره نشو و نماده دوام ايتسه فيضى ينه عمودى اولور. انسانلر كك تمايلاتى دخى عينيله بويلهدر. بر حال اوزره قالنديغى مدتجه او تمايلات كه عادتدن منبعث و بزده طبيعى دگلدرلر؛ باقى طوردرلر. لكن او حال تبدل ايدنجه در حال عادت بيتر؛ طبيعت ميدانه چيقار. شهبه يوق كه تربيه عادتدن بشقه شى دگلدر. آنجق تربيه لرني اونودان و غائب ايدن كيمسهلر و بر طاقمده تربيه لرني محافظه ايدنلر بوقيدر ؟ بو اختلاف نره دن گايور ؟ اگر طبيعت، عادت موافق طبيعت معناسنده تحديد ايديلورسه بوقاريشقلىق ازاله ايديله بيلور.

بز حسّاس اوله رق طوغارز . و طوغار طوغمز بزى احاطه ایدن اشیادن
 جهات متنوعه ایله تأثر ایتمگه باشلارز . هنوز حواسمز اولدیغندن خبردار اولور
 اولماز ، او حسلری بزده وجوده گتورن شیلری دردست ایتمک ، یاخود آنلردن
 قاحق استعدادنده بولورز . اولاشو اعتبار ایله که یا آنلر خوشمززه گیدرلر یاخود
 کتمزلر؛ ثانیاً شو نسبت اوزره که بز آنلر ایله کندى آره مزده بر او یغونلق ، یاخود
 بر او یغونسزلق بولورز . خلاصه بر محاکمه ایله که ، آنلرک سعادت ، یاخود کمالی
 اوزره عقل بزده القا ایدر . بز م بوملکاتمز حس ومعلوماتمز آرتدقجه توسع وتقرّر
 ایدرلر . لکن عاداتمزه مربوطیت حالنده بولنه جقلرنندن ، افکار مزه گوره آز چوق
 تغیر ایدرلر . ایشته بنم طبیعت تعبیر ایتدیگم شو ملکاتک تغیر پذیر اولمزدن اولکی
 حالریدر . ایدى هر شی شو ملکات واستعدادات اصلیه راجح اولمق لازم در .
 و اگر ایش یالکز بز م اوچ تربیه مزک بشقه بشقه اولمسنده قالیدى ؛ بو صورت
 ممکن ایدى . لکن او تربیدلر ضد ومباین اولورسه و بر انسان کندى نفسی ایچون
 یتشدیر یله جک ایکن بشقه لری ایچون تربیه ایدمک استنورسه نه یاپیلور . او زمان
 آهناک وانتظام غیر ممکندر . او حالده یا طبیعت ، یاخود اصول مدنییه قارشو محاربهیه
 مجبوریت گلوب ، یتشدیر یله جک کیمسه پی یا انسان ایتمک ، یاخود اهالی مملکتدن
 قیلق شقلرنندن برینی اختیار اقتضا ایدر . زیرا هم آنی ، همده بونی برلکده یایمق
 قابل دگلدلر .

هر جمعیت مفرزه که ضیق وگرگی گبی متحددر ؛ بیوک جمعیتک نفرتی جلب
 ایدر . هر بلده ده وطن غیر تکشی اولانلر اجنبیلره دیک گورینور . زیرا آنلرک
 نظرلرنده اجنبیلر یالکز انساندرلر ، بشقه شی دگلدلرلر . بو محظورک ازاله سی
 غیر قابل اولدیغی حالده ضعیفدر . اصل آرانیلان شی ، کیمگله برلکده یشانیورسه
 آنکله خوش اولمقدر .

اسپارته اهالیسی (۱) اجانبه قارشو حریص ، طمعکار ، ظالم گورینورلردى .

(۱) یونانستانده موره جوارنده قدیم بر شهردر . لیکورک نامنده بر حکیمک وضع
 ایتدیکی قوانین اوزرینه حرکت ایلدکلرندن یونانیلر بیننده عقل وفطانت وقوت وشجاعت
 ایله مشهور وممتاز ایدیلر .

فقط مملکتلرنده فداکارلق، برك، عدالت جریان ایدردی . شول هر جایله امنیت ایتیکز که، کندی جوارلرنده ایفا ایتدکلری بر طاقم وظائف ممالک بعیدهده آریوب کتابلرینه درج ایدرلر . مثلا بعض فیلسوف، قومشولرینه محبت وظیفهسندن کندینی معذور طومتق ایچون تاتارلره میل گوسترر . (*)

صرف طبیعی اولان آدم کندی ایچون هر شیدر . و کندیسی وحدت صرف دگل، مطلق اولمغله آنک تعلق وارتباطی آنجق یا نفسنه، یاخود ابنای جنسنه در . مدنی اولان کیمسه وحدت منقسمه اوزره اولمغله حسابده کسر گوسترن عدد ناقصدن صاییلور . و قیمتی دخی عدد مجموع اولان هیئت مجموعه مدنییه درجه تعلق نسبتدهدر . قوانین مدنیه ناک ایولری آنلردر که، انسانی حال طبیعیسندن زیاده چیقاریرلر . و آنک وجود مطلق کندی نفسی ایچون اولدیغنی آندن ازاله ایدوب، یرینه بر وجود اضافی ویررلر و آنده [بن] تعیرینی، جمیع مشترکه نقل ایدرلر . شو صورتده که، هر شخص منفرد کندینی بر و مجرد عد ایتیوب، هیئت عمومیهدن بر جزو بیلور ؛ و محسوس اولسی دخی جمعده اولور . روماده ابن وطن نه [فابیوس] نهده [لوسیوس] ایدی [۱] بونلرک هر بری بلکه رومیه نسبتله [رومن] یعنی ملتندن بری ایدی . و وطنی مجرد کندیسی ایچون سور ایدی . [رغالوس] [۲] قرطجه لیدرک تحت تملکنه گیردیگی حیثیتله کندیسنی [قرطجه]

اوزرینه قبل المیلاد ۲۵۰ ده سیلینی تخلیه ایتدیلر . و مبادله اسرا ایچون رومیه اعزام ایتدکلری سفرا ایله برلکده گوندردیله . آنجق بو صورتی ترویجه بدل (سنده) همشهریلرینی مبادله اسرادن نکول ایتدیره . جک سوزلر سویلیدی . و بونک اوزرینه خوف ایتیوب و اولاد و عیالناک و حتی (سناتور) لرک رجالرینی دیکلمیوب تکرار زنجیر اسارته کیرمک ایچون قرطجه یه عودت ایلدی . اوراده اشکنجه ایله اعدام ایلدیله . مرویدر که قرطجه اهالیسی آنک کرپکلرینی کسه رک قزغین گونشده طور دیردیله . و ایکنه لی بر فوجی یه قویه رق یوقشدن آشاغی یووارلدیله .

(*) روصو بوسوزیله وولتره تعریض ایدر . زیرا وولتر ایکنجی قاترینه طرفندن مجلوب اولمقله روسلری اورویا اقوام مدنیه سنه ترجیح یولنده نشیده لر تنظیم ایتلشدر . (للطابع)

[۱] فابیوس ، لوسیوس قدیم روما- لیلردن ایکی شخص مشهورک اسمی در . لسا- نمزده علی ولی دینلدیگی گبی آنلردهده بو مشهور اسملر موضع مثله ایراد اولنور .

[۲] روغالوس . قدیم روما جنراللرند- ندر . قبل المیلاد ۲۶۷ و ۲۵۶ ده ایکی دفعه ریاست جمهوره نصب اولندی . ایکنجی ریاستنده قرطجه لیلر ایله محارب و غالب اولدی . لکن مصالحه ناک شروطنی مذاکره اولنورکن آنسزین هجوم ایله عسکری بوزلدی وکنند- یسی تونسده اسیر دوشدی . ویردیگی سوز

اهالیسندن و بوجهتله اجانبدن عد ایدوب قر طجه لیلردن بریسی کندینه امر ایتمدجه
 [سنا] ده بولمغه راضی اولدی . و کندینک موتدن خلاص ایدلمسینه تنزل ورغبت
 ایتمیوب رأینده مصر و غالب اولدی . و اشکنجه لرله هلاک اولمق ایچون مظفرانه
 قر طجه یه عودت ایلدی . ظن ایدرم که شو بزم طانیدیغمز آدم لر ایله بو مثالک
 چوقلق مناسبتی یوقدر .

اسپارته لی [پدرات] اوچ یوز اعضادن ترکیب اولنه جق بر مجلسه کندینک
 انتخاب اولنمی ایچون میدانه چیقدی و قبول اولنمدی . عودتنده ، « اسپارته ده
 مجلس اعضاسندن اولمغه بدن الیق اوچ یوز کیمسه دها وارمش » دیه رک اظهار
 مسرت ایلدی . بن بوفعلنی صدق و اخلاصه حمل ایدرم ؛ زیرا او یله ظن ایدلمگه
 شایاندر . ایشته ابن وطن بودر .

اسپارته لی بر عورتک بش اوغلی بردن سفره گتمش ایدی . کندیسی حربک
 نتیجه سینه دائر حوادث بکاردی . بو ائزاده اسپرلردن بری شهره گلدی . عورت
 در دیه رک آندن حوادث صوردی .

— سنک اوغللرینک جمله سی وفات ایتدی .

— بری خبیث بن سکنا آنلریمی صوریورم . حربدن نه خبر ؟

— بز مظفر اولدق .

او والده بونی ایشیدنجه هان عبادتخانه یه قوشه رق معبودینه حمد و ثنا ایتدی .
 ایشته بنت وطن ده بودر .

شول کیمسه که آهنگ مدنیت ایچنده ایکن حسیات طبیعیه نك محافظه قدمی
 داعیه سنده بولنور؛ نه استدیگنی بیلز دیمکدر . زیرا کندیسی کندی نفسیله دایما
 تضاد و خلافده و میلان طبیعیه سی ایله وظائف مدنیه سی آرسننده حیرتده قاهره
 نه انسان طبیعی، نه ده بن وطن اولور . و ایکی طرفکده ایشنه یرامز . بو کیمسه
 زمانمز انسانلردن بر فرانسز، بر انگلیز، بر پارسلی اولور . یعنی هیچ بر شی
 اوله مز . بر انسان بر شی اولمق و کندیسی کندی اوله رق دایما بر اولمق ایچون
 سو یلدیگی گبی، یایمق و یاپه جنی شی ایچون دایما قرارلی بولنمق و یایمغه آچیقدن

آچيغه تشبث ايتمك و على الدوام آنك اوزرنده ثابت اولمق لازم در . بكارم كه بگا بويله بر شخص معجز گوسترلسون . تا بيله يم كه بو آدم انساميدر؛ يوقسه ابن - و طميدر . هم او، هم بو اولمق ايچون نصل ايديور؟

بالاقتضا متخالف اولان بو نسنه لردن ايكي متخالف نظام شكلي ميدانه گلور، برى عمومى و مشترك، ديگرى خصوصى و شخصه عائددر .

تربيه عموميه دائر بر فكر حاصل ايتمك استرميسكز ؟ فلاطونك ره پوبليق عنوانيله يازديغى كتابى اوقويك . بو كتاب، مؤلفاتى يالگز عنوانلردن محاكمه ايدن بعضراك زعمى گي پوليقيه، يعنى فن سياست ملكيه دائر دگلدر . بلكه تربيه اوزرينه شمدي يه قدر يابلس مؤلفاتك اڭ گوزليدر .

بر شيك وهم و خيال اولديغنه حكم اولمق استنجه فلاطونك [نظاماتى حاوى اولان] بو كتابى ياد اولنور . اگر [ليكورك] [۱] ياپديغى نظاماتى موقع اجرايه گتورميو بده يازوب براقش اوله يدى . بن آنلرى فلاطونگ گنندن زياده اوهام

قوانينك خلاصه احكامى بين الاهالى مساوات كامله ايله برابر فتوحات اولمق سزىن بر ملت مسئله تشكيلندن عبارتدر . مقصد اولك حصو ايچون اراضى يي مقدار معين اوزرينه خانه باشنه تقسيم ايدر . بو مقدارك تفريق ، تنقيص ، تزويد اولمقى ممنوعدر . آلتون و كوشى غايت منفور عد ايدوب مسكوكاتى تيموردن ضرب ايدر . طعامى جماعت ناسله يديرر . تربيه يي عموم اوزره ويرر . ايكنجى مقصده وصول ايچون ده تربيه عموميه يي حرب و ضربه يرايه جق صورتده ويرر . كنجلهه على الدوام ادمان ايتديرر، قوت و سرعتلرني تزويد ايدر . عن اصل اسپارته لولرى صنايعله اشتغالدن منع ايله صنايعى اسرايه تخصيص ايدر . هيئت حكومت ايكي رئيس ، بر سنا، برده جمعيت اهاليدن مركب اوله رق حكمدارلر سنانك رئيسلريدر . تشويقات مذهبيه ، حق تقدم ، قوانين ، اداره عسكريه آنلره عائددر .

[۱] ليكورك اسپارته حكمدارلردن برينك برادريدر . قبل الميلاذ ۹۰۰ ده طو - غمشدر . كريد ، مصر ، آسيا طرفلرنده بر مدت سياحت واقوام مختلفه آره سنده مرعى اولان قوانينه حصر نظر دقت ايدرك وطننه عودتنده اهالى ايچون بر قانون تنظيمه غيرت ايلدى . فقط خلقك بر قسمى قانونى قبول ايتمك ايستديگندن ظهور ايدن عربده - ده ليكوركك بر كوزى چيقمشيدى . ليكورك فرط حلندن برشى ديميو ب، فقط كنديسى عودت ايدنجه يه قدر قانونينك معتبر طوتلمسى حقتده اهالى يه يمين ويرديره رك سياحت ناميله چيقدى؛ بردها عودت ايتدى . اهالى ايسه كنديسنك عودتنه انتظاراً بالمجبوريه ايتد - كلرى يمينه رعايت و قانونى اوزره حركت ايتمكه مرور زمان ايله قانون ير اشوب قالدى . اوقانونك سايه سنده دركه ، اسپارته ليلر اقوام يونانيه ايچنده سرفراز اولمشلردر . ليكورك

وخیالاتدن عد ایدردم . فلاطون قلب بشرک تصفیہ سنه چالشمش ، لیکورک ایسه
آنی حال طبیعیندن چیقارمشدر .

تربیه عمومی شمدی موجود دگلدر . و بوندن صکرده اولمسیده ممکن دگلدر .

— — — — —
— — — — —
— — — — —

بن شوگونج صورتده اولان مکاتب عمومیله تربیه عمومی نظریله باقه مام . [۱]
خلقک تربیه سنی ده حسابیه قویم . زیرا بو تربیه ایکی نتیجه مختلفهیه تعلق ایتدیگی
حالده ایکی سنهده واصل اوله من . بو تربیه انسانلری ایکی قات یایمقدن بشقه ایسه
یرامزکه . بونلر بسبتون سائر انسانلره مربوط گی گورندکلری حالده علاقه لری ،
فقط نفسلرینه منحصردر . آنجق بو نمایشلر آرتق هرکس بیننده مشترک اولمغله
کیسه بی آلداته منلر . بونلرک هپسی بهوده امکدر .

ایشته بو تضاددن بر تضاد تولد ایدرکه ، بز آنی متصل نفسمزده تجربه ایدرز .
بزی بر طرفدن طبیعت ، بر یاندنده انسانلر بشقه بشقه یوللره چکوب گوتوردکلرندن ،
بز بو متخالف سوق و تحریکدن مرکب بر صورتده متابعتیه مجبور اولورزکه ، بزی نه
اوته کی ، نهده بریکی نتیجه دن هیچ برینه ایصال ایده بیلور . بو وجهله مدت عمر من
تردد و تحیرله کچوب هنوز کندیمزی کندیمزله توفیق ایتمکسزین و گورک نفسمزه ،
گورک سائرلره بر خیر من اولمقسزین مدت حیاتی منزی اکمال ایدرز .

شمدی برده تربیه ذاتیه ، یاخود طبیعیه قالدی . آنجق یالکز کندی ایچون

[۱] چوق مکتبلرده و خصوصیه پارسک
عموم مکاتبنده سودیکم و حرمت ایتدیکم
معلم واردرکه آنلر اصول موضوعیه اتباعه
مجبور اولسه لر تربیه شبابه پک قابلیت لیدرلر
ظن ایدرم . بونلردن بریسی اصلاح معارفه
دائر بر لایحه تصور ایتدیکندن آنک نشرینی
اوزاته توصیه ایدرم . فنا لک ازاله سی چاره سی
اولدینی کوریلوب مأمولدرکه اصلاحنه باقیلور .
(مؤلف)

اوامر حربیه ایله عقد صلح و معاهده اتفاقیه
۲۸ کشیدن مرکب اولان سنا تورلره را .
جعدر . جماعت اهالی مملکتک اعقل و اصل لردن
منتخب بر مجلس اولوب ، تعیین حکام ایله ویرکو
توزیعی و قوانینک قبول وردی دخی بو جماعته
مفوضدر . بو وجهله حکومت اوج الده اولمغله
هانکی طرف آغر کلوب اعتدالی بوزه جق
اولسه دیکر ایکیسی در حال تعدیل ایدرلر .

تربيه اولئمش بر كيمسه آخري ايچون نه اولور ؟ اگر ممكن اولوبده تربيه دن مقصود اولان ايكي نتيجه برلشديريله بيلسه ، آنك نفسنده كي تضاد ازاله ايدلمش و او تضادك ازاله سيله آنك سعادتنه حيلوت ايدن بر بيوك مانع قالديرلمش اولور . بو كيمسه نك حالي تفهم و تقدير ايچون آني تربيه ايدلدكن صكره گورمك ، اوميل و آرزولرني و ترقياتي نظر امعاندن كچورمك و خطوه بخطوه آرقه سنده طولشمق گر كدر . خلاصه انسان طبيعي نصل اولور آ گلامليدر . بو كتاب اوقوندقن صكره تحريات مشروحه ده بر قاچ خطوه ايلرو گيدلمش اولور ظن ايدر . بويله بر نادر انسان يتشدير مامز ايچون نه ياپمامز لازمدر ؟ شبهه يوق يك چوق شي بوده هيچ بر شي يابلسني منع ايتمكدن عبارتدر ؟ چونكه هر نه زمان روزگار قارشو گيدلك اقتضا ايدرسه اولطه اوريلور ؛ لكن دگر زورلي اولوبده يرنده طور مق استنيلورسه دمور آتمق لازم گلور .

اي گنج قبودان ! بصيرت اوزره اول كه الكدن ريسان سلامت قچمسون ، يا خود تيمور سوريمسون ، و سنك خبرك اولدن سفينه يولدن چيقمسون ! اصول مدنيتيه گوره هر شخصك بر موقع معين بولنه جغندن آنده هر انسان كندى موقع مدنيسى ايچون تربيه اولئليدر . اگر بر شخص تربيه اولديغى موقع مدنيتدن خروج و انحراف ايدرسه هيچ بر ايشه يرامز . چوجغك خصم و اقرباسى كه چوجغى بيوديگى زمان بر موقع مدنى ايچون تخصيص ايتشلردر . ايشته تربيه نك فائدهسى بو تخصيصه بخت و طالعك موافق اولديغى درجه ددر . اولديغى تقديرجه تربيه مضردر . از جمله تربيه نك القا ايددجگى افكار و عقائد واهيه مضرتى كفايت ايدر . اسكى مصر اصولنجه اوغل باباسنك يرني طومتغه مجبور ايدى . بو صورتجه تربيه نك هيچ اولزسه بر نتيجه معينهسى واردر . اما بزده مواقع و مراتب يرنده طور وب ، يالكر انسانلر دگشديگندن ، اوغلنى كندينه خلف اولمق ايچون تربيه ايدن كيمسه لردن هيچ برى آني بويله يتشديرمكله كندى عليهنده چالشمديغندن امين دگلدرد .

لكن اصول طبيعيله جمله انسانلر مساوى اولمقله ، آنلرك جمله سنده استقبال

ایچون اولان خواهش و آرزو انسانقدر . وهرکیم که بو آرزو اوزره گوزل تربیه گوروب یتیشور ؛ انسانلغه تعلق ایدن وظائفی اجراده قصور ایده من . بنم تربیه ایده جگم چوجق ، گرك سيف ، گرك قلم ، گرك مذهب امورندن هانگیسی ایچون تخصیص اولنمق استنلورسه اوراسی بنم وظیفهم دگلدن . اقرباسنك تخصیصندن اول طبیعت آنی انسانجه یشامغه دعوت ایدر . بن آگا یشامق صنعتی اوگرده جگم . بنده تسلیم ایدرم که چوجق بنم المدن چیقیدینی زمان نه عالم ، نه عسکر ، نه ده پاپاس اوله جقدر . هرشیدن اول انسان اوله جقدر . و بر انسان ایچون نه اولمق ممکن ایسه اقتضاسنه گوره دیگری قدر اوده اوله بیله جقدر . وارسون مقتضای بخت و طالع آنك موقعی نه قدر دگشدره بیلورسه دگشدرسون ؛ او دائماً کندی موقعنده طوره جقدر .

بزم بمحتمز حالت انسانیه اوزرینه در . بزدن هرکیم عمر انسانینك اولکلرینه ، کوتولکلرینه گرگی گبی تحمل ایده بیلور ؛ بنجه او کیسه اڭ گوزل تربیه گورمشدر . بوندن ظاهر اولور که اصل تربیه قواعد و اصولده دگل فعلاً اجراده در . بز یشامغه باشلاینجه اوگر ننگه ده باشلارز . بزم تربیه من بزمه برابر باشلار . و برنجی تربیه جیمز سود آنامزدر . تربیه لفظنك اسکیلر بیننده بزم ویردیگمزدن بشقه بر معناسی وار ایدی که ، ماده غدا دیمك ایدی . [وارون] [۱] دیر که : « سود آنا بسلر ، لالا تربیه ایدر ، خواجه اوکر دیر . » بووجهله دایه ، لاله ، خواجه بشقه شخصلر اولدینی گبی ، بسله ، تربیه ، تعلیم دخی بشقه بشقه شیلردر . لکن بو فرق یاگلش آگلشیلور . و چوجق لایقیله اداره اولنمق ایچون یالکز بر رهبره تابع اولمیدر .

ایمدی نظر منی تعمیم ایدلم ؛ و تربیه سنی التزام ایتدیگمز شاگرده بر صورت مخصوصهده یرادلش و عمر انسانینك قابل اولدینی هر درلو قضایه حاضر لنمش

دنیا به کلشدر . آنك ده برخیلی آثاری واردر . مؤلفك بوراده ذکر ایتدیکی عبارده هانکیسنك آ ناردن اولدینی محتاج تبعدر .

[۱] بواسمه روماده ایکی عالم ذات کلشدر . بریسی قبل المیلاد ۱۱۶ ده تولد ایدرک بش یوز جلد تألیفاتی واردر . دیگری بر شاعری مشهوردر که میلادن ۸۲ سنه اول

نظریله باقلم . چونکه اگر انسانلر بولندقلری بلدهدن آیرلیه جق حالدہ طوغسلر
 وَبتون سنہ ، فقط بر موسمده گذران ایتسه وَاگر هرکس قدرت مالیه سنہ اصلا
 دگشمیه جک صورتده بل باغلایه بیلسه ، خلاق شمدی قوللاندىغی طریق تربیه
 بعض جهتله ایو اولوردی . زیرا چوجق معین اولان موقعنه گوره تربیه گوردیگی
 وَاو موقعدن چیقمدیغی جهتله دیگر بر موقعک او یغونسزلقلرینه اوغراضدی .
 لکن انسانلره متعلق شیلرک تحولاتنه وَهر ساللده هر شیئی آلت اوست ایدن شو
 عصرک افکار مضطربه وَمحرکسنه نظر اولنجه ، بر چوجنی گویا او طه سنندن هیچ
 چیقمدی جق وَاطر افنده کی خدمتکارلر هر زمان برابر بولنده جقلرگی بر قاعده ایله
 تربیه ایتمکن زیاده بر عقلسزلق دها متصور دگلدر ! بویله بر تربیه آلمش بر زواللی ،
 بر یوزنده بر خطوه یوریه ، یا خود موقعدن بر درجه تنزل ایتسه غائب اولور .
 بودخی آگا زحمته آلمنی او گرتمکله اولماز ؛ بلکه زحمتی طویغنه ادمان ایتمکله
 اولور . چوجنی وقایه ایتمکن بشقه بر شی دوشمنزلر ؛ بو ایسه کافی دگلدر ؛ بلکه
 بیودیگی زمان کنندی وقایه وَصدمات دهره مقاومت ایتمگی وَثروت وفقره قارشو
 طیامنغی وَ [اسلانده] بوزلرینک یا خود [مالطه] آطه سننده چایر چایر یانان قیالرک
 اوزرنده بولنسه دخی یشامنک یولنی او گرتلیدر . اّما چوجق اولمسون دیو سنر
 بهوده احتیاط ایدرسکنز . اولمک چوجغک شانندندر . وَاگر آنک موتی سنرک
 اقدامکندن حصوله گلمزسه او اقدامات یرینی بولمامش دیمک اولور . آنی
 اولمکن منعه چبالامقندن زیاده لازم اولان یشاتمغه چبالامقدر . آنجق یشامق ،
 فقط نفس آلمقندن عبارت دگلدر . یشامق ایشمک وَ جوارح و اعضامزی وَ قوای
 ظاهره و باطنه مزى وَ وارلغمزى بزه حس ایتدیرن هر یریمزى یرلو یرنده استعمال
 ایتمکدر . چوق یشامش کیمسه او دگلدرکه زیاده سنه لر صایمش اوله . بلکه
 او کیمسه چوق یشامشدرکه حیاتی زیاده حس ایتمشدر . مثلاً برینی یوز یاشنده
 طوپراغه گومرلرکه طوغدیغندن بری اولمشدر . بو شخص اگر کنجگکنده مزاره
 گیتسه دها فائده مند اولوردی . شو شرطله که موتی زمانه قدر لایقیله ممر
 اولمش ایسه .

بتون بزم عقل و درایتز اوهام ردیه و عقاید فاسدهدن عبارتدر. توره و عادتلمز
بتون محکومیت و اضطراب و مجبوریتدن بشقه شیر دگلدرد. مدنی اولان بر انسان
طوغار، یشار، اولور. هپ اسارت ایچندهدر. طوغار طوغمز صم صیتی بر
قونداغه باغلارلر، اولدیگی زمان دخی طاب طاره جق بر تابوته صقشدیررلر.
انسان صورتنده یر یوزنده یشادینی مدتجه دخی سلسله قوانین مدنیه ایچنده باغلیدر.
مسموعمه گوره بعض ابه قادینلر چوجق طوغدینی آنده قفاسی گوزل شکلده
اولق ایچون باشنی صیقوب دوزلتمک ادعاسنده بولنورلر مش. بوگاده تحمل
ایدیلوب سکوت اولنور. بزم باشلمز خلاق لم یزلاک دست قدرتیله یاپدینی گی
اولنجه ایو دگامشده، خارجدن ابه قادینلر، داخلنده فیلسوفلر اویدوزوب دوزلده.
جکلر. [قارایب] [۱] قومی یاری یارییه بزدن بختیاردرلر.

ژان ژاق روصو

[۱] قرایب آمریکا اقوام وحشیه سندن برقییلهدر. غایت جسم البنیه، جسور،
چالشقان، جست و چالاک اولورلر. محارباتده آلدقلری اسیرلری اکل ایدرلر. بینلرنده
تعدد زوجات جاریدر.

عهد مراهقه

اگرچه حد بلوغه قدر مرور ایدن عمر، سرتاپسا عجز و ضعفدن عبارت ايسهده اوائل سنده بر نقطه واردرکه، آنده قوت احتیاجاتی تجاوز ایدرک بیومکده اولان حیوان، ضعیف و عاجز اولدیغی حالده بالنسبه قوتلنور. آنک احتیاجاتی هنوز توسع ایتماکله قوت حاضرده سی احتیاجات حالیه سنه کفایتدن ازید اولور. اگر انسان نظریله باقیلورسه ضعیف و چوجق دیو نظر اولنورسه پک قویدر. انسانک عجز وضعفی نره دن گلور؟

اقتداریله آرزولری بیننده کی نسبتنزلکدندر. بزى عاجز قیلان هوای نفسانیلرمزدر. زیرا آنلری ارضا ایچون طبیعتک بزه ویردیگندن زیاده قوت و اقتدار لازمدر. ائمدی آرزولری تنقیص ایدک، قوتلرکزی تزید ایتمش اولورسکز. هرکیم که آرزوسندن زیاده یا بغه مقتدردر؛ فضله قوتی واردر. وشبهه سنر پک قوتلیدر. ایشته صباوتک او چنجی حالی بودر [بوگا عهد مراهقه دینور] بو یاش بسبتون بلوغ و تمیز حالی اولمدیغی حالده آگا قریبدر.

اون ایکی، اون اوچ یاشلرنده چوجفک قوتلری احتیاجاتندن اول توسع ایدرلر. احتیاجاتک ائ قوتلی و قورقج اولانی هنوز کندینی آگا طویثورمامشدر. آنک آلتی بیله هنوز حال کمالده دگلدر. و او حالدن چیقماق ایچون گویا کندینه اجبار ایتسون دیو آنک اراده سنه منتظردر. بو یاشده چوجق هوآنک و مواسمک شداندندن پک متأثر اولیب زحمتسزجه آنلره مقاومت گوسترر. آنده کی

حرارت نوزاد، البسه مقاومه کچر . اشتهاى اطعمه‌يه علاوه اولنان تربيه‌لره بدل اولور . هر شيكه غدار ؛ آنک سنه گوره خوشدر . اويقوسى گنجه طوپراغک اوزرينه اوزانه‌رق اويور . اطرافنى کندينک محتاج اولدينى شيلره محاط گورير . هيچ بر احتياج موهوم آنى ازعاج ايتمز . هيچ بر وهم و گمان آنک اوزرينه اجراى نفوذ ايلز . آرزولرى قوللرندن ايلرو تجاوز ايلزلر . آنک قوتى کندينه كفايت ايتدکن ماعدا لزومندن بيله فضله‌در . و بو بر زماندرکه مدت عمرنده بو حالده آنجق بو زمانده بولنه بيلور .

ينه تعريضات حس ايدورم ! دينله جک که چوجغک احتياجى بنم آکا تخصيص ايتديگم درجه‌دن زياده‌در . وقوتى ايجون فرض ايتديگم مقدار، آنده يوقدر . لکن دوشونليه جک که، بنم بوراده بحث ايتديگم، بنم يتشديرديگم شاگرددر . يوقسه او طه‌دن او طه‌يه قوشوب گزن و بر قوطى ايجنده چفت سورن و مقوادن يوکلر طاشيان بزدن بيکلر، مستغرق ناز و نعيم بکلر دگلددر . ينه دينله جک که : قوه رجوليه، رجوليتله برابر باشلار . و ارواح حيوانيه اوعيه مخصوصه سندن نضج ايله بتون وجوده منتشر اولدقن صگره عضلاته متانت و فاعليت و تاب و قوت ويررکه قوت صحیحه بوندن اولور .

ايشته او طه فلسفه‌سى بودر . لکن بن تجربه‌يه مراجعت ايدر . بن ترالرده گوريورم که اطفال مراهقه چفت سوربور، طوپراق بلله‌بور، صبان طوتيورلر . بر فوجى شرابى قالدوروب يوکلديورلر . بابالرى گي هپسى عربه قوللانيورلر . و اگر صدالرى تکذيب ايمسه عادتاً آنلره بيوک آدم دينلور . شهرلرگزده دخى کنج ايشجیلر، دميرجى، نعلبند قلفه‌لرى بياغى اوسته‌لرى قدر قويدرلر . و زمانيله ادمان ايدلمش اولسه‌لر اوسته‌لرندن آز قابليتلى اولمزلردى . اگر فرق وار ايسه، نته کيم بن دخى اولديغنى تسليم ايدر ؛ بو فرق بر آدمک شدتلى آرزولريله بر چوجغک محدود اولان آرزولرى بيننده کى فرقندن اقدر . هم بوراده مسئله يالکز قواى جسمانيده دگل، بلکه خاصه او قواى اداره ايدن و آنلرک يرينه قائم اولان استعداد و قوت ذهنيه‌در .

بومدّت که آنده شخص هنوز قووت کامله سنه مالک دگل ایکن بيله استدیگندن
زیاده یامغه مقتدردر ، بالنسبه آنک پک پک بیوک قوتلی بر زمانیدر . بوزمان
عمرک اڭ قیمتلی بر دمیدر . بودم دخی بر گلور و پک قیصه در که ، آنفا گوريله جگی
وجهله آنی گوزل اداره ایتمک پک مهمدر .

شمدی شو زیاده اولان قوا و حواس که ، بشقه بر یاشده آنده بولنیمه جقلردر ؛
آنلرله نه یابه جق ؟ آنلری اویله ایشلرده استعمال ایده جکدر که ، حین اقتضاده
کندینه فائده بخش اولر . یعنی چوجق خلقت حاضره سندن فضله اولانی
ایلروسنه آته جقدر . قووتلی چوجق ضعیف آدمک ذخیره سنی دوزه جک و شو قدر که ،
مدخراتی نه قابل سرقت اولان بر صندوقه ، نه ده کندینه یبانجی اولان بر انباره
آتوب ، بلکه مالنه صحیحاً مالک اولمق ایچون آنی قوللرنده ، باشنده ، والحاصل
کندی نفسنده حفظ ایده جکدر . ایشته چالیشه جق و علوم و معارف تحصیل
ایده جک زمان شمیدر . ودقت ایدک که ، بونی بن کیفمک استدیگی جهته انتخاب
ایتمیورم ؛ بلکه آنی طبیعت تعیین ایدیور .

انسانک ذهنی محدوددر . بر آدم هر شیئی بیلماک شویله طورسون ، سائرک
بیلدکلری جزویاتی دخی بالتمام بيله مز . چونکه هر قضیه فاسدهنک ضدی
صادقدر . صوابک عددی دخی خطانک عددی گبی نامحدوددر . تعلیمک زماننده
انتخاب اولدیغی گبی ، تعلیم اولنه جق شیلرده بر انتخاب وارددر . بزم حیطة -
ادرا کمزده اولان علومک بر طاقلری فاسد و باطل ، دیگرلری بی فائدهدر . و بر صنفی
دخی متکبر اولانلرک کبر و عظمت لرینه خدمت ایدرلر . ایدی بر عاقل کیمسه یه
و عاقل اولمی استییلان بر چوجغه مناسب اودر که ، بزم ایولگمزه صحیحاً مدار
اولان عدد جزئی معارفی تفحص ایدرلر . او علمک نه اولدیغی آرانلر ؛ یالکیز
آرانیلان مفید و نافع اولمی در .

بو عددک ایچنندن ده حقایقه دایر اولانلری اخراج ایتمیدر . زیرا آنلرک
آکلاشلمی تفهم کامله موقوفدر . و انسانلرک روابط و معاملاتنه متعلق اولانلرده
چیقارلمیدر . چونکه بر چوجق آنلری تحصیل ایده مز . و برده شو علملر طرح

اولنمیدر لرکه ، هر نه قدر ذاتاً طوغری ایسه لرده تجربیه سی اولمیان بر ذاتی سائر خصوصاتده یا گلهش مطالعاته مستعد قیلر .

ایشته وجود اشیا یه متعلق اولان علومده بر دائره صغیره یه تنزل ایتدک . لکن بو دائره دخی بر چوجغک ذهننه نسبتله پک واسعدر . ای ظلام عقل بشر! سنرک پرده حجابکزه هانگی ال طوقمنغه متجاسر اولدی ؟ گوریورم که بزم او باطل علملر منز ایله بو زواللی چوجغک اطرافنده نه چیقورلر قازیله جقدر . ای کیمسه که بو عقبات خطرناکده آنی سن گوتوره جک و آنک گوزندن پرده مقدس طبیعتی چکوب آچه جقسک ، اندامکه لرزه دوشسون ! آنک باشنی و سنک باشکی اول امرده تأمین ایله که ، برندن بری دونسون . یاخود ایکیسی بردن دونسون . یالانک صورت حقدده گورینان جاذبه سنندن و غرورک سرمست ایدن بنجارندن خوف ایله ! خاطر گده اولسون ، دائماً خاطر گده طورسون که ، جهالت هیچ بر فنالق ایتماشدر . مخاطر ملی اولان شی سهو و خطادر . ییلنمیان شی اوزرینه سهو و خطا ایدیله منز ؛ بیلوزم ظن اولنان شیده ایدیلور .

آنک هندسه ده درجه ترقیسنندن ذهنک انکشافنی قیاس و تجربه ایده بیلورسکیز . لکن نافع و غیر نافع بیننی تمیز ایدر ایتمز آنی علوم نظریه یه سوق و امالده زیاده اداره و بصیرت لازمدر . مثلاً استرمیسکیز که خطین بیننده بر وسط متناسب آراسون ؟ شویله یایمقدن باشلایک که شکل مربع مساوی نی مستطیلده بولمغه محتاج اولسون . اگر ایکی وسط متناسب بولمق لازم گلورسه اول امرده ایکی مستطیلی ایکی قات ایتمک مسئله سنه آنی هوسکار ایدک و کذا باقک که درجه درجه تمیز حسن و قبح ایدن علوم عقلیه یه نصل یاناشیورز . بو آنه قدر قانون اوله رق ، فقط ضرورت و احتیاجی طانمشدق . شمدی نافی اله آلورز . یقینده مناسب و ایو اولانلره واصل اولورز .

روصو

بيوك فرهدريق

[مابعد عن جزؤ ٥٨]

بو مدّت ظرفنده فرهدريقك رفقاسى كندى طبيعت واخلاقي يا هيچ آگلا-
يامامشدر وياخود پك ناقص صورتده آگلامشدردر . كنديسى ذوق وسفاهته،
اهميتسر بر طاقم نشيده لرله افتخاره، درجه ثابته آثارى تقديره ودايما مخابره
ومكاتبده بولنديغى وقاترى عادتا بر اله ادبيات مقامنده طوتهرق، اظهار مفتونيته
ميا كورنديگندن، رفقاسى فرهدريقك خوش طبيعتلى، محب ادب وصنعت بر قرال
اوله جغنه و فقط هيچ بر وقت حرڪات خارق العاده بولنهميه جغنه حكم ايلمشدردر .
فرهدريقك بو مدّت ظرفنده يازديغى ايكي مهم اثر مساعى ادبيهجه اقتدارينى
واوروپا امور سياسيه سنك حال حاضريله بر حكمدارك درجه مسؤوليتنه لايقيه
وقوفنى گوسترمكدهدر . بو اثرلردن برنجيسى « اوروپا اصول دوليه سنك حال
حاضرى حقنده ملاحظات » نامنده اولوب، ديگر يده فلورانسه لى مشهور (ماقياوهل) ك
ا پرنس [نام اثر سياسيسنه بر رديه دركه، فرهدريق بونده بر حكمدارك بنيان سلطنتنى
تأييد و تحكيم ايدن شى، اقتدار استبدادكارانه دگل فضيلت، عدالت و خيرخواهلق
اولديغنى اثبات ايلمشدر . وولتر رديه مذكوره نى طبع ايتديردهرك ستايشلريله
قدرينى اعلا ايتمشدر . مع مافيه مؤلفك جالس تخت اولدقدن صكره كى افعالى
نه درجه يه قدر اقوال سابقه سنه مطابق بولنديغى صكره گورلمشدر .
فرهدريق پديريله تماما بارشمشدى . فرهدريقك آلايى ارائه انتظام و سنوى

بيوك فرهدريق
[١٧١٢ - ١٧٨٦]

اجراسی معتاد اولان مانورلرده اثبات مهارت ایلدیکجه و فرهدریقده امور دولته
دها زیاده علاقه دار گورندیکجه قرالک ممنونیتی متزاید اولور ایدی .

فرهدریقک بو صورتله افعال پدیری مؤاخذده بولنماسی ، تعبیر آخرله چکلده-
یگی دائرة ادب و عرفاندن بیقدانه سیر ایتسی قرالک اوغلی حقننده کی اوهام
وظنوتی کلیاً بر طرف ایلدیکی گبی ، پرنس اوژدنک تحت اداره سنده اوله رق داخل
اولدیغی بر محاربه ده گوستردیکی شجاعت و جسارت دخی بو نقطه ده کی عقیده سنی
تصحیح سبب اولمشدر .

بناءً علیه فرهدریق ویلیام اواخر ایامنده اوغلنه کمال امنیت و اعتمادی اولدیغنی
هرحرکتیه اراهه ایدرک خسته لندیغنی زمان اوامر و اراداتی ناطق اولان محررات
دولته پرنسک امضاسی کندی امضاسنه معادل حکم و قدرتی حائز اوله جغنی
اعلان ایتدی .

قرال زمان موتک تقریبی حس ایلدیکی وقت وارث جاهنه اولان امنیت و اعتمادی
خصوصنده کیمسه نك ذهننده شبهه بر اقامغه چالشدی و بالجمله سرای خلقی مواجهه-
سنده « اوغلك و خلفمك درجه لیاقت و اقتدارینی دوشوندیکجه ممنوناً ترك حیات
ایدیورم » دیهرك اعلان محظوظیت ایلدیکی گبی ، اعظم مأمورین ملکیه و عسکریه سنی
جلب ایله کندیسی حقننده گوستردکیری غیرت و صداقتی اوغلی اغورنده دخی
صرف ایملرینی وصیت و اخطار ایلدکن صکره ۱۷۴۰ سنه سی مایسنک ۳۱ نجی
گونى ارتحال دار بقا ایتدی .

او وقت راینسبرغ شاتوسنک سکانی فرهدریقک اواسکی نازک و براز مستهزی
پرنس اولیوب کلیاً تحویل ایلدیگنی گوردیلر . بونلر اسکی سفاهتله ، طنزله
ضیافتله برلین شهرنده دها زیاده برشعشعه ایله دوام اولنمسنه منتظر ایدیلر .
حالبوکه فرهدریق حیاتنک مشاغل جدیدی سمدی سرنمای ظهور اولدیغنی
گورمش و اسکی صورت تعیشه ختام و یرمک لزومنی حس ایلمشدی . مع مافیله
حکمدار جدید زمان کدورت و تهلکده کندیسنه ابراز صداقت ایدنلره قارشو
بیوفالقی ایتدی . بیچاره (قانه) نك باباسی قونتلق و مارشاللق پایله تلطف ایلدی .

فرهدريقك مريسي اولوب پدري طرفندن طرد اولنان دوحان Dühan دعوت اولنهرق كندوسنه معاش مستوفي تخصيص اولندي . وقتيله فراره موفق اولوب قاته نك حانه دوچار اولمقدن قورتيلان [قايت] ايله گوسترين قلعه سنده فرهدريقه حسن معامله ده بولنان Münchow [مونخو و] ك رتبه لري ترفيع ايدلدي . بونلردن بشقه فرهدريق امثالي گورولماش بر موسم شتا ايله بوني تعقيب ايدن قوراقلغك تاثيريله فقر ومضايقه ده دوچار اولان قرا اهاليسنه كلي مقدار ذخائر توزيع ايتديرديك مفطور اولديغي شفقت تبعه پرورانه ايله متناسب مظهر محبت عامه اولدي .

فرهدريق كمالات فكريه نك دخي صنايع و زراعت گي بر دولت ك ترقيسي ايجون لابد اولان خصوصاتدن بولنديغي ادراك ايلش و باجمله مصارفني كيسه سندن ويرديك پاي تختده ايكي غزته احداث ايتشدر . ممال كنده جاري اولان سربستي تاليف و تحرير او وقت انگلترده جاري اولان دن ده ا زياده ايدى . جلوس نندن اون بش گون صكره - او زمانلر اوروپانك هريرنده جاري اولان - اشكنجه اصولنى الغا ايله متصف اولديغي عدل و حقانيته بر برهان فعلى ابراز ايدى . امور مذهبيه ده خط حركتى مساعده كامله اصولى ايدى . كندى قولى وجهه « مملكتى داخلنده هر فرد سلامت نفسنه استديگى يولده چالشمقده مختار » ايدى . فرهدريق بر طاقم اغراض مخصوصه و يا افكار مفرطه اصحابنك هزل وهذياندن عبارت اولان نشرياتنه دخي عطف نظر اهميت ايلز و بويولده كندى عليهنده اشاعه ايديلان حوادثى استماع و اوتيه برويه تعليق اولنان [پلاقار] لرى مشاهده ايلدجه طور استهزاكارانه ايله مقابله ايلردى . حتى بر دفعه انگلتره سفيري سبرتوماس مچله « برلين اهاليسى ايله پك گوزل او يوشدق . آنلر استدكاريني سويليورلر؛ بنده جانك استديگنى ياپيورم؛ ايكمزده خشنود قاليورز » ديمشدى . بر كرده فرهدريق قهوه اوزرينه مطروح رسومى تزويد ايدرك عموم اهالى و باخصوص اوقادينلرينك شكائتلرينى جلب ايتمكله بو فرصتن انتهاز ايدنلر سوقاقلره ، فرهدريق بر اسكمله اوزرنده اوتوره رق طوتديغي قهوه دگرمانيله بر ايله قهوه اوگوتمكله و ديگر ايله دخي يره دوكيلان قهوه دانه لرينى طوپلامقده اولديغي حاليه مصور بر رسم هزل -

آمیزی حاوی ، یافته‌لر یاشدیرمش و مشار الیه ایسه بعض قرناسیله سوقاقده
 گزدیگی صررده بالتصادف خلقک طوپلانهرق بویله بر یافتهیه نظر انداز اولدیغی
 بر محله گلمشدی . فرهدریق بونی گورنجه معیتنده اولاندردن برینه « شو یافتهینی
 براز آشاغی یه یاشدیریکز اهالی ایو گوردمیور ! » امرینی ویرمش و فقط آتک
 باشنی چویروبده اورادن گیدهجگی صررده خلق طرفدن رفع ایدیلان « یشاسون
 قرالمر » صداسنی متعاقب یافته دیواردن آلمش و پاره پاره ایدلمشدر .

فرهدریق پدرینک اک زیاده باعث اقتحاری اولان مشهور خاصه آلاینی دخی
 طاغیدهرق افرادینی دیگر اردولره یرلشدیرمشدر . بو هیئتک ایجاب ایلدیگی
 مصارف او قدر زیاده ایدیکه فرهدریق بوالغا سایهسنده عساکر منتظمهسنه اون بیك
 نفر دهام ضم و علاوه ایتمگه موفق اولدی .

بو عسکر کندوسنه قریباً بر مدار جدی اشتغال بولهجقدی . بو مشغولیت
 ایسه فرهدریق کیلیومک اک بیوک اگنجهسی اولان آلایر و مانورلدن آیری بر
 جنس و طبیعتده ایدی . ۱۷۴۰ سنهسی تشرین اولنک ۲۰ نجی گونی آلمانیا ایمپراطوری
 آلتنجی شارل وفات ایلشدی . حالبوکه براندبورغ خاندانی مقدماً آلمانیا ایمپراطورلردن
 پک چوق حقسزلقلر گورمش اولوب . باخصوص سیلزییا ولایتی قاعده وراثت
 موجبنجه براندبورغ خاندانی ادارهسنده بولنمق اقتضا ایلدیگی حالده غصبه دائماً حاضر
 و ضبط و محافظهده مصر اولان اوستریا طرفندن استیلا ایدلمشدی . سائر حکمداران دن
 بعضیلری دخی آلمانیا تاجنه ادعای وراثته بولنوب ، شارلک ایسه اولاد ذکوری
 بولنمادیغندن وفاتی متعاقب اوستریا حکومتک انقسام ایدهجگی ظن اولنیوردی .
 مع مافیله شارل قبل الوفات اصول وراثتی بالتبدیل ل پراغمتیق سانقسیون ا نام قانون-
 توارته اورویا دولترینک موافقتلرینی قزاش و قانون مذکور موجبنجه اوستریا
 و بالجمله متصرفاتی حکومتی کریمهسی و فرانس دولورمن Francis de Lorraine نك
 زوجهسی ماری ترهز Marie Thérèse عهدهسنده تأمین ایلشدر .

شارل بو مقاوله نك اجراسندن امین اولدیغی حالده ترك حیات ایلدی . فقط
 بو امیدده فرهدریق حسابله قاتمامش اولوب ، فرهدریق ایسه ظاهراً هیچ بر شیئه

اهمیت ویرمن بر ذات حکیم مشرب گبی گورندیکی حالده حقیقتده مفتون اعتلا
 و حریص شان و شرف ایدی . مملکتی محاربهیه حاضر ، خزینہسی لبریزنقود ،
 عساکری منتظم ، معلم و کثیرالمقدار ایدی . احوال عالمده کی تبدل بر زمان فرصت
 احداث ایلدیگندن فراه دریق کندیسسی ایچون بر شهرت عظیمه و پروسیا ایچون دخی
 سیلزیای گبی بر ولایت جسیمه اکتسابی ایچون اورتهانی هرج و مرجه قرار ویردی .
 بناء علیه تدارکاتنه صورت خفیه و سریعهده مبادرت ایتدیکی حالده سیلزیای
 حدودی اوزرنده پروسیا عسکرینک تخشیدی بیله ویانه قایتتوسنی حکمدار حکیم
 مشوارک نیات حقیقیه سندن خبردار ایدهمدی .

۱۷۴۰ سنهسی موسم شتاسنده ولایتہ بردنبره هجوم اولنمسیله سیلزیای محاربهسنه
 مبادرت اولندی . آوستریانک اوراده پروسیالیله مقاومتہ مقتدر و عسکر اطلاقنه
 شایان قواسی بولنماقله غلوغاو [Glogau] برهسلاو [Breslau] اوھلاو [Ohlau]
 گبی اک مهم قلعهلر فراه دریقک انه کچوب سادہ نایسه [Neisse] قلعهسی برار
 مقاومت ایلدیسده اردولر قشلاقلره گوندردلیکی زمان تکمیل ولایت پروسیالیلرک
 انه کچمش بولندی .

ولایت ضبط اولنمسیلهده هیچ بر میدان محاربهسی اورالرده فراه دریقک بنیان
 حکومتی تأیید و تحکیم ایلامشدی . فراه دریق ایله آوستریالیلر آرهسنده ایلك محاربه
 ۱۷۴۱ سنهسی نیساننک اونجی گونی مولویج [Molwitz] نام محلهده وقوع بولهرق
 هرنه قدر اوگون فراه دریق هیچ بر اثر جسارت و مهارت گوسترمدیسده عسکرینک
 و با خصوص پیادهلرینک انتظام و شجاعتلری و اختیار مارشال [شوهرین] ک تجربه
 و معلوماتی سایهسنده ینه شاهد مظفریت پروسیالیلر جهتنده رونما اولدی .
 آوستریا دولتی ناقابل غلبه بر حکومت اولیوب ، پروسیانک مظفریتی اوزرینه
 هرکس برر درلو مطالب ایله سلاحه صارلدیغندن عموم اوروپا آتش حرب
 ایچنده قالدی .

فراه دریق باواریا و فرانسه ایله عقد اتفاق ایلدیکی گبی ، انکلتره و ساقسونیا
 حکومتلریده کندیسنه طرفدار بولنمده ایدیلر . بناء علیه پروسیالیلر سیلزیایده پک

زیاده سرعتله ترقی ایلدیلر . و فرانسزلر ایله باواریا منتخبی قارل آلبر تقرب ایلمکده اولدیغندن ماری ترمز ویانه دن پرسبورغه (Presburg) فرار ایله مجار اصلزادکانندن استمداده مجبور اولدی .

نهایت بالذات قرالک خوتوزیچ (Chotusitz) موقعنده مولویچ مظفریتندن نه قدر استفاده ایلدیگنی گوسترر بر صورتده نائل اولدیغنی غلبه اوزرینه ماری ترمز فرهدریق ایله عقد صلحه وناچار سیلزایی ترکه مجبور اوله رق ، بوسایه ده سلاح مدافعه سنی فرانسه و باواریا علیه نه چویرمگه موفق اولدی .

فقط فرهدریق آوستریایی عالم سیاستجه بر موقع عالییه اصعاد ایلمک املنده اولماقلا یینه فرانسه ایله تجدید اتفاق ایلدیگندن ۱۷۴۴ تاریخنده ایکنجی سیلزیا محاربه سی باشلادیسه ده فرانسزلرک آوستریا ایله آز مدت طرفنده عقد صلح ایلمری اوزرینه محاربه ده متفقسز قالدی . و ایلمک سنه محاربه ده کندیسیده بعض خطالرده بولندیغندن ، غلبه و مظفریت دها زیاده آوستریالیلر طرفنه میله باشلادی . فقط ایکنجی سنه حرب دها مساعد اوله رق هوهنفریدبرغ (Hohenfriedberg) و (سوور) (Soor) محاربات عظیمه سنی قزاندیغنی گبی ، قوماندانلردن اختیار ده سساو (Dessau) دخی کسلدورف (Kesseldorf) موقعنده ساقسونیا عسکرینی تار و مار ایلدی . بو مظفریات اوزرینه پروسیا اورویا محافل دولیه سنده ۱۷۴۰ سنه سنده طلب ایده بیله . چکی موقعدن چوق بالاتر بر موقع قزانشدی .

۱۷۴۸ سنه سنده (آهن) یعنی اکس لاشاپل مصالحه عمومیه سیله داهیه حربه ختام ویرلدیکی زمان معاهده ناک بر فقره مخصوصه سی سیلزیا ایالتک قطعاً پروسیایه ترک و فراغنی معان ایدی . ایشته فرهدریق پولتیقه ده حقانیه پکده اهمیت ویرمدیکی و نقض معاهداتی اصول اتخاذ ایدندیکی حالده باعث ظهوری اولدیغنی حرب عظیمک مهالگندن بو وجهله وقایه نفس ایلمش و عاقبه الامر مقصدینه نائل اوله رق عسکرینک شجاعت و منکانتنه اورویایی حیران بر اقمشدر .

اکس لاشاپل معاهده سنی سکر سنه لک بر زمان مسامت تعقیب ایدرک بومدت طرفنده قرال لاینقطع ملکتنک کسب سعادت و ترقی ایلمسه صرف مقدرت ایلدی .

بعض خصوصاتده و مثلاً امور عدليه اولان مداخله سی و یا خود اعمالات صناعیه و اصول زراعیه گبی موادجه پهبشوالغه قالقشمسی طرزنده بعض غیرتلی لزومندن فضله اولدینی درکار ایدی . مشارالیهک افکارینه نظراً دولت بر جسد اولوب بونک قلبی، یعنی قانک کافه اعضایی طولاشمق اوزره انقسامگاهی اولدینی عضو مهم قرال ایدی. هرشیء بالذات اداره املنده اولمغله معیتنده اهمیتلی بر هیئت وکلا بولندیرمیوب یالکنز مفردات اموری رؤیت ایده جک مأمورلر بولندیرردی . حتی بر کره مجلس تجارت طرفندن گلان بر هیئت مبعوثیه « مقصدیکنز نه ایسه بگا سویلیکنز باش وکیلکنز بنم » دیمشدی فراه دریق اکثر حکمدارانک نظر اطلاعیرینه واصل اوله میان تفرعات احواله دخی واقف اولوب ، حتی بر کره عدلیه ناظری طرفندن بر ذاتک ولایاتک برنده قضا حاکمکنه انتخابی تکلیف و عرض ایدلمکله، بو آدمک وقتیه والدهسیله بر اراضی دعواسنده بولنهرق حال احتضارده بولنان والدهسنی یمین ایتمک مجبوریتنده بر اقمش اولدینغی و بو قدر مرحمتسنز و حقوق مادره حرمتسنز بر آمدن تبعهسی ایچون استفاده بکلنیله میه جگنی بیان ایله تکلیف واقعی رد ایلمشدی .

فراه دریق صباحلری ایرکن قالقهرق بر چوق مشاغل سیاسی و عسکریه ایله اشتغال ایلدکن بشقه ، گونلرینک بر قسمنیده مطالعات ادیبیه حصر ایدردی . فلاوطیه اولان مراقی زائل اولیهرق ، بوش وقتلرنده ینه فلاوطه چاله زق اگلنور ایدی .

فراه دریق پوتسدامده یگی بر سرای انشا ایدرک بوگا سان صوسی Sans Souci [قیدسنز] نامنی ویردی ؛ واوراده اختیار اقامت ایلدی . قرالک حقانیت و عدالتنه دلیل اولمق اوزره مرویدرکه بو سرایک قارشوسنده بولنان بر دگر مانک صاحبی دگرمانی بر درلو صاتمغه راضی اولمامغله قرال سرایی قارشوسنده بودگر مانک دوامنه مساعده ایلمش و حتی بعدالوفات جسدی دخی او محله دفن اولنمسنی تنبیه ایتمشدر . سیلزییا فاتحنک گوستردیگی شو حقتشناسلق حقتنده معاصریندن بر شاعر « بونلر

پرنسپلرہ مخصوص حالات غریبہ در بر دگرمانہ حرمت ایدیلورده بر ولات سرقت اولنور « ديه بيان مطالعه ايلشدر . (۱) »

قرالك سان صوسى سراينده پك چوق مسافرى بولنوردى . بونلرك ائك مسمى و ائك زياده مظهر توجه اولانى ايسه وولتر ايدى . فقط صاحب خانه ايله مسافر بيننده، حسن آميزش چوق وقت سورميهرك وولترك بعض اطوار متعظمانهسى و باخصوص بر طاقم اشعار حكمدارى بي مستهزيانه بر صورتده مؤاخذه ايلسى قرالك حدتى موجب اولهرق، اوده بد معامليه باشلامغله وولتر انفعال ايله پوتسدامى ترك ايلش و فرانقفورتده كنديسنه بر حقارت اولمق اوزره توقيف ايدلكدنصكره اورادن قورتيهرق زمان شيخوختك محل گذرانى اولان فرنده اقامت ايتشدر .

فرهدريق زمان مسالمتدن بالاستفاده فلنكك صنايع بديعه و طبيعيه سنى گورمك اوزره مملكت مذكوره دخی سياحت ايلشدر . ياننده ساده ملكيه لباسيله بر ياور و برده اوشاق اولهرق كندوسيده فلاوطه چاليجى قياقتنده ايدى .

مرويدركه فرهدريق آمستردامده بر اوتله كيدرك بعض مصرفلى اطعمه سپارش ايلمكله اوتلجى بر عادى فلاوطه جينك بونك فيأتى ويردميه جگنى سويلش و فرهدريق

مدت صكره وفات ايدرك وارثى طرفندن دگرمنك آلنسى قرالدى استدعا اولنسى اوزرينه فرهدريق وارثى جلب ايله اولجه تقدير ايتديگى بدلى مومى الهه اعطا ايله برابر « بودگرمن پروسيا محاكمك ولو حكمدارلرى عليهنده اولسون محافظه عدالتدن آيرلمدقلىنك منجر بر برهانى اولهرق الى الابد قاله جقدر » ديمش و نعلشك اورايه دفننده او صروده وصيت ايلشدر .

سرقت ولايت بختنه كلنجه: استيلا و تسخير بلاد امرنده بدايت بشردن برو دنيا نك هانگى بردورنده محافظه حقانيت و يا حقوق مالكيته رعايت اولمشدر كه بو خصوصده فرهدريق سرقتله اتهام اولنپور .

(۱) دگرمن افراد اهاليدن برينك مالى ايدى . پروسيا تاريخنده مشهوردر كه: فرهدريق آنى بدلى ويرمك آلمق استر . حتى دگرينك ايكي قاتى تكليف ايتديگى حاليده دخی صاحبى اطماع وارضاً ايدمىنجه اقتدار حكمدارى سنى استعمال ايدرك و تكليف ايتديگى بدل مضاعفك موافق حقانيت اولديغنه حكم ايليهرك آنى جبراً آلمغه قيام ايلر . فقط دگرمنجى برلين محكمه سنى مراجعتله قرالك معامله عدالتشكنا نه سنى قارشو عليهنه اقامه دعوى ايلديگندن محكمه دگرمنجينك حقوق مالكيته تصديق وقرالى اطالعه دست تعرضدن منع معرضنده اعطاي حكم ايلسنك مدار تذكارى اولمق اوزره بعدالوفات نعلشك او جواره دفننى وصيت ايتشدر . حتى دگرمن صاحبى بر

ايسه عادى بر چالغىچى اولمديغنى و كنديسنك زياده پاره قزانه بيله جگنى لاجل-
الاثبات فلاوطه سنى آلارق اثبات مهارت ايلديگنندن اوتلجى يه بر آز امنيت گلوب
اطمئنه مطلوبه يني گتورمشدر .

مع مافيه فرهدريقك تاج و تختنى بيله تهلكه ده براقه جق بر زمان تقرب ايلمشدى .
مارى ترمز سيلزىيانك غصبى بر درلو اونوده مامش و شمى ايسه آلمانيا ايمپراطور-
يچه سى و مجارستان قرالچه سى مقاملىرى حاز اولمغله فرهدريق عليه نه بر اتفاق
عمومى تشكيل ايله سيلزىياني استراده و پروسياني براندبورغ حدود قديمه سنه ارجاعه
قرار ويرمشدى . روسيه ايمپراطور يچه سى اليزابت ايله ساقسونيا قرالى تخت دخی
بوامله اشتراك ايلدىلر . اودورده فرانسه قرالى بولنان اون بشنجى لوينك مستفر شه سى
و حقيقت حالده گرك حكمدار و گرك حكومت و مملكتك حاكمه سى اولان مادام دو
پومپادور [Madame de Pompadour] دخی دائما كنديسيله استهزا ايلديگنندن
طولايى پروسيا قرالنه دشمن و بالعكس حقنده « همشيرم ، پرنسس ، محبهم » گي
نوازشكارانه تعبيرات قوللانان ايمپراطور يچه يه طرفدار اولمغله فرانسه يي بو اتفاقه
دخوله سوق ايلدى . و بناء عليه ۱۷۵۶ سنه سنده آوستريا ، فرانسه ، روسيه ،
آلمانيا هيئتى ، ساقسونيا و اسوج حكوماتى طرفندن پروسيا دولتنه اعلان حرب
ايلدى . پروسيانك ايسه انكلتره طرفندن اولنان بر معاونت و عددن بشقه
استناد كاهى يوق ايدى .

متفقلىر ، علمنده اتفاق ايلدكلرى آدمى پك آز طانيورلردى . فرهدريق اجرا
ايديلان انتريقه لردن وقتيله خبردار اوله رق خفيا مدافعه سى پلاتنى حاضر لمشدى .
فرهدريقك دشمنلىرى پروسيا اوزرينه بغته هجوم ايلك تصورنده بولندقلرى حالده ،
فرهدريق آنلردن اول اكل تداركات ايدرك آوستريا دولتنك نيات و مطالبى حقنده
ايضاحات طلب و جواب رد ويرلمسى اوزرينه بلا افاتنه وقت ساقسونيا حكومتته
تجاوز ايلدى . و پاي تخت اولان [درسد] شه رنى ضبط ايله متفقين بيننده تعاظى
اولنان اوراق رسميه نك اصللرني اله كچوردى گي ، ساقسونيا قرالى بولنان و اون
بشنجى لوى گي سفه اى مشهوره دن اولان اوگوست لهستانه فراره مجبور اولدى .

اوراق مذکورہ نك ضبط و اعلانی فرہدریقك تجاوز واقعی صورت مشروعهده
ارائہ ایلدیگی گبی، آز مدت طرفندہ ساقصونیا اردوسنك تسلیم اولسی دخی مملکت
مستولیہی بلا مانع پروسیا یدندہ براتقلہ احوالك بو صورته انقلابی عموم اورویایی
دوچار بہت وحیرت ایلدی !

۱۷۵۷ سنہسندہ فرہدریقك نائل اولدیغی موفقیات پك زیادہ اولہرق ، مشار -
الہك « بیوك » لقبی قزانسنہ اك زیادہ سنہ مذکورہ مدار اولمشدر . مع مافیہ
پروسیالیلر ك نائل اولدقلى غلباتدہده ضایعاتلری کلی اولوب، مثلا فرہدریق پراغده
Prague آوستریالیلر اوزرینہ قزاندیغی غلبہده اون سکز بیك نفر عسکر ایله اختیار
مارشال شوہرینی ضایع ایلمش و براز مدت صگرہ قولین Collin موقعندہ مغلوب
اولہرق، اون درت بیك نفر تلفات ویرمشدی . بو صرہده پروسیا پك بیوك
بر تہلكہ ایچندہ اولوب، بر طرفدن بیوك بر روس اردوسی غروس یگرندورف -
Grosz Jägerndorf موقعندہ پروسیا اردوسنی بوزہرق ایلرولمكده ، دیگر جہتدن
پرنس دو سوئیز Prince de Soubise قوماندہسندہ کی جسم فرانسز اردوسیدہ
پیدرپی یاقلاشمقده و آوستریالیلر ایسہ شمالہ طوغری ایلرولمكده ایدی . فرہدریق
حالك وخامتنی تقدیر ایلدیگندن ، دشمن انہ صاغ اولدیغی حالده اسیر دوشمامك
اوزرہ استدیگی زمان تلف نفس ایدہ بیلک ایچون دائماً اوزرندہ قوتلی بر زہر
گذریرر واسکی شطارت و فراحگولغنی دخی ترك ایتیمہرك حتی آثار شعریہ تخریرینہ
بیلہ زمان بولوردی . مع مافیہ زمان تہلكہ او سنہلك چوق مدت امتداد ایتیمہرك
فرہدریق روسباخ Rossbach موقعندہ ۲۲۰۰۰ عسکرلہ ۶۶۰۰۰ نفر دن مرکب
سوئیز اردوسنی تار و مار ایلدیگی گبی، دہاء عسکر یسنك اك بیوك دلیل اولان
لوتن Leuten محاربہسندہده ہیچ مامول ایلدیگی حالده آوستریالیلری مغلوب و منہزم
ایلدیگندن ، محاربہ نك ایکنجی سنہسی ینہ فرہدریقك مظفریتیلہ ختام بولدی .
و مشارالیہ انگلترہ ایله تجدید اتفاق ایدوب ، دولت مشارالہادن آلدیغی معاونت -
نقدیہ سنویہ سایہسندہ اردوسنك تزید مقدارینہ دخی کسب اقتدار ایلدی .

فرہدریق سنہ آتیہده زورندورف Zorndorf موقعندہ بر غلبہیہ دہا نائل

اولديسهده بوندن صكره طالع حرب عليهنه چوريلهرك، ايكي اوچ سنه مدّت هر درلو مظفريتدن محروم وهو خكرهن Hochkirchen موقعنده اوسترياليلره غايت مكممل بر صورتده مغلوب اولدى . گونسدورفده Kunnesdorf روسلره غلبهيه موفق اوله . بيلديسهده جنرال لادون Laudohn قوماندسهندهكي اوسترياليلره محاربهسنده كلياً مهزوم وپريشان اولغله ، محافظه حكومتدن بيله مايوس واردوسندن متباقي طوي ۲۴۰۰۰ نفرله عموم اوروپايه مقاومتته مجبور اولدى . فقط دشمنلرينك حر كاتندهكي انتظامسزلقدن بالاستفاده ايرتسى سنه لرده ليغنج Liegnitz وتورغاو Torgau موقعلرى و محال سارنده بر قاچ مظفريت مهمهيه نائل اوله رق نهايت ۱۷۶۲ سنه سنده روسيه ايمپراطور يچهسى اليزابتك وفاتيله يرينه فرهدريقك مفتون عظمتى اولان اوچنجى پترونك كچمى وفرانسهنك انگلتره ايله بر معاهدّه خصوصيه عقديله حربدن چكلمسى اوزرينه ميدان مجادلهده ساده اوستريا قاهره ق، ايمپراطور يچه وقرال يچه ماري ترز دخى حربده دوامده بر فائده اوليه جغنى گورمكله سيلزيانك پروسيا ينده قالمسى شرطيله هوبرتسبورغ Hübertsburg معاهدسنى امضايه رضا داره اولدى . وبو وجهله يدى سنه مدّت دوام ايدرك پروسيانك بالجمله اوروپا ايله اوغراشدىغى حرب عظيم فرهدريقك بيوكلاگنى ميدانه چيقارمق و ممالكنى فوق العاده صورتده خراب ايلمكدن بشقه بر ثمره حاصل ايتمكسزىن ختام بولدى .

هوبرتسبورغ مصالحهسندن صكره فرهدريق بر ربع عصر مدّت دهها سلطنت ايدرك شبابندهكي محارباتك موجب اولدىغى تخريباتى ازالهيه چالشمشدر . بو مدّت ظرفنده لهستانك برنجى تقسيمندن بشقه مهم وقوعات سياسيه بولنميه رق حقسنزلقجه عادتاً بر جنايت دوليه عدينه سزا اولان بو تقسيميله فرهدريق غربى پروسيا وياخود پروسيا لهستانى ايلتنى ضميمه ممالك ايدرك نفوس موجوده سنه آلتوز بيك فرددها علاوه و بربرندن آبرى بولنان اقسام ممالكنى بربرينه بو واسطه ايله ربط ايدرك اسباب قوت و مكنتنى استكمال ايلمشدر .

فرهدريق آخر ايامنه قدر بر آن رؤيت مصالح دولت و مطالعه آثار معرفت ايله اشتغالدن خالى قالمدى . حتى وفاتندن بر قاچ هفته مقدم « عمرم آرتق ختامه تقرب

ایتدی متباقی وقتمی حسن استعمال ایتلمیم . زیرا بو وقت کنندی مالم دگل دولتک مالیدر « دیه رک مشاغلی برقات دها آرتدیرمشدی .

مشار الیه قرق بش سنه بی متجاوز حکومت ایلدکن صکره ۱۷۸۶ سنه سنده وفات ایلدی . فقط سان صوسی سرایی یاننده مرقدی اولمق اوزره تعیین ایلدیگی محل بو قدر افعال خارق العاده اجرا سنه موفق اولان بر ذات عالی یه مقبر اولمقلغه لایق گوریله مدیگندن، عظامنک علی العموم عدالت و حقانیت، اکثر احوالده انسانیت و مرحمت، و دائماً شدت رأی و تدبیر ایله و منفعت عامه بی عن صمیم القلب دلخواه ایدینه رک تقریباً یارم عصر مدت اداره ایلدیگی ملتک آره سننده بولنمسی ایچون جسدی برلین شهرینه نقل ایدیلهرک اوراده دفن اولنمشدر .

معارف عمومیه مکتوبجیسی

سری

تم

عدد و سرعت

استقبال ، ترقى .

بو ايكى كلمه مترادف المعنادرلر .

ترقى ، عقل بشرى اشتغالات دائمه سنده افكارى حركت ابدى سندن بشقه برشى دگلدر .

افكار ، - سرمايه گى - حركت و مبادله ايله تضاعف ايدر .

ايچنده ياشامقده اولديغىز - زمان - ك علامت فارقهسى - بارقه مثال - سرعتدن عبارتدر كه ، هر ترقى آنكله توسع واستكمال ايدرك جهانك اى خفى كوشه سنده قدر انتشار و ثمرات نافعه سنى ايصال ايلر .

بسيطة شمسيه ايله قوم و صؤ ساعتلىنىك اختراعى آرسنده احتمالكه بر ويا ايكى عصر گذران ايلشدر . هارون الرشيدك شارلمانه گوندرديكى هديه قيمتدار ايله - كه پك نازك بر آلتدن عبارتدر - صو ساعتك اختراعى آرسنده اقلي بيك سنه حساب ايتك لازم گلور . يرلى ساعت دىنلان رقاصلى جسم ثقيلك جيب ساعتى حالنه تحوولى ايچون يدى يوز سنه لك بر زمان ايجاب ايتشدر . توروجرك يورطهسى عنوانيله معروف اولان اسكى جيب ساعتلىنىك بساطت و تسطح ايله زمانمزدكى شكل ظريفى اخذ ايدىللىسى ايچون تاريخ ولادتندن اعتباراً اوچ عصر كچمشدر .

نه ترقى بطائتكارانه ! قريستوف قولومب بيوك اندلرى تحرى ضمننده استعمال ايتك ايسته ديكى زمان ، پوصله ، كشف ايديله لى ايكى بيك سنه نى تجاوز ايتمش ايدى .

هانکی تاریخده اولدینی معلوم دگلسده طوپ باروتی چینه کشف اولمش
 ودرنجی عصرده اوروپایه کلمش اولدینی حالده آنجق سکر طقوز یوز سنه صکره
 طوپ اعمال ایدلمشدر !

طوپك آر کهبوزه ، آر کهبوزك چاقاقلی تفنگه ، چاقاقلی تفنگك اسلحه .
 حاضرده تحویلی ایچون صنایع اول قدر بطائتله طی مسافه ایتمشدر که (به یاردای
 اولدیرن آر کهبوز ایله قوت روولورینك اختراعی بیننده اوج عصردن زیاده بر
 زمان کچمشدر .

اوج بیك سنهیی متجاوز بر زماندن بری عدسه اعمالیله اشتغال اولدینی حالده
 آلات بصریه - اسلحه ناریه گی - بر بطائت سرسری پسندان ایله نقطه استکمالاته
 طوغری قطع منازل ایلمشدر .

عصر مزك کشفیاتی ایسه ییلدیرم قطاری ایله حرکت ایدیور . اوئلده مخترع
 - الك یقین اقرباسندن بیله منفرد اوله رق ، - باشلی باشنه بر شخصدن عبارت
 ایدی . کندی ایله زمانی آرمسندن جهالت ، خطایای رسمیه ومذهبیه نك ایتقاع
 ایندیکی بیك درلو موانع ممتنع العبور موجود ایدی .

بر « حقیقت » کشف ایتک ایچون آشیله جق موانع طاقتکداز یالکز بونلردن
 عبارت دگل ایدی : حقیقت مکشفوفینی آگا دایر ذره قدر فکرلری اولمیان
 اشخاصه آگلاتمق ، خطیئات اوزرینه تأسیس مبنا ایتکله اشتهار ایدن جماعات
 مقتدره عتیقهیه آنی قبول ایتدیرمک ، الحاصل الك کوچک برداغ ، الك اوفاق بر
 ایرمغك لایتغیر بر صورتده تفریق ایدوب بر طرفنده کی نوع بشرک دیگر طرفنده
 بولنانلرک وجودندن خبردار اوله مدینی بر زمانده جهانک هر بر کوشه سنه نشر و اشاعه
 ایلک لازم گلیوردی .

زمان نه قدر تحولاته اوغراددی ! بوگونکی گونده اقوام مختلفه بر برلرینی طانیو-
 رلر ، بر برلری ایله منتظماً مخابره ایدیورلر : بر فکرک دور عالم ایده ییلمسی ایچون
 بر آیلق بر مدت بیله لازم دگلدر .

مخترع چوللرده نطق پردازلق ایتمگه مجبور دگل ؛ آغزینی آچار آچار فنون

حاضره يي ادراکه مقتدر ، هر درلو مسأله متعلق معلومه آشنا ، صورت حللری یارم کله ایله مدرک اولان تخمینا ایکی یوز بیك متفنن استماع و احاطه ایده بیلور . حتی غیرت ترقی اول درجه تعم ایتشدرکه بعضاً دگر ایله بر بردن تفریق ایدلمش بولنان ایکی مدقق بر موعده تلاقیلری اولدیغی حالده یکدیگره مصادف اولیورلر . کندیسنک اکتساب شان و شهرتیه بادی اولان بر اصول سایه سنده بر فرانسز بر نجم جدید کشف ایدیور ؛ ینه او آنده میدانیه بر انگلیز آتیه لرق آنکله موفقیتکارانه اشتغال ایتکده اولدیغی اثبات ایلور ؛ ینه او اثناده بر یکیلر سرد براهین ایله مشغول ایکن آمریقالی بر هیئتشناس چیقهرق « کاشف حقیقی » اولدیغی اعلان ایله فضل تقدیمی احراز ایلور .

وجوده گتوریلان هر ترقی تحریات جدیده ایچون اس الحركات اولیور : بالجمله صنایع و معارف مراقیلری ، مشتاقلری ، حریص و مفتونلری موقع و قعه یه شتاب ایدرک تحقیق ایلدکن و تصادف اولنان مشکلاتی بر همت موانع بر اندازانه ایله آشدکن صکره یکیدن اشتغالات و تعقیبات غیرتکارانه لرینه دوام ایدیورلر . اڭ نازک ، دقیق ، اڭ نافع بر ماکنه یی ایجاد ایدیگر ؛ اگر آنک احتوا ایدیه بیله جگی کافه استکمالاتی دفعه اعطا و استحصال ایدمزرسه گز حتی او آنده طوفان استکمالاته مستغرق اوله جغگزدن امین بولنمالیسگز .

سعی ، کره ارض اوزرنده ، انسانک اڭ بیوک قانونیدر . قانونلر ایسه — مونتسکیونک تعبیر لطیفی و جهله — طبیعت اشیادن عبارتدر .

— انسال متعاقبه نك سعی میدانیه لاینقطع آفاق جدیده چیقاریور .

ایشته بوسبیلهدرکه سیاسیاتده و خصوصیه فن حربده — حدث استقبال — امرک ، حقیقه بو نامه مستحق اولان ذاتک خاصه ابتداییه سی گبی تلقی اولنمایدر .

حرب گیتدکجه اقوام فاضله نك و باخصوص اورویانک مشغله دائمیه سی حکمنه ارتقا ایدیور . بناء علیه ایچنده یاشامقده اولدیغز عصرک ثلث اخیرنده صاعقه نثاردهشت اولان حربلرده اسباب مظفریات نهدن عبارتدر ؛ ایشه بو دایما غالبلر طرفندن اولجه ، فعله چیقارلمش ، قبول ایدلمش بر فکر جدیدرکه ، مغلوبلر تنزل ایتماکده و یا فنا طایمقده درلر .

زرهك سفاین حربیه ایلك تطبیقاتنك ثمرهسی « قین بورن » در ؛ ییولی
 طویلرک مبدأ ظهوری « سولفهرینو » در ؛ جواهر متفقہنك [مہریماقك] حكومات
 شمالیہ بحریہ سہ قارشو موفقیاتی ، سن لئوئی و قونغرہ سفینہلرینك برقاچ ثانیہ
 ظرفندہ غرق اولیشی مہموزلرک قدرتی اثبات ایدر ؛ « آلاباما » نك مظفرانہ
 یاریشلری ، مؤخرأ « هوآسقار » و « ئونیون » ك فتوحاتی ہر یردہ حاضر
 بولمہی ، ممتنع الجرح اولمہی انتاج ایدن « سرعت » قدرت و اہمیتنی ارانہ ایدر ؛
 آلمانیا دولتلك اتحادینی تأسیس ایدن « صادؤوا » ایگنہلی تفنكرك غلبہسیدر ؛
 ایکنجی ایمپراطورلغی عدم آباد نسیانہ آتان « سدان » قوای جسمیہنك ، سریع
 سفر برلكك فوائد لاتحصاسنی حقیلہ اظہار و اعلان ایلدی .

اولیہ بیوك موفقیات ایچون بویلہ كوچك سبیلر غریب دگلی ؟

فی الحقیقہ پاسقالك قوم دانہسندن دہا بیوك و فقط ناقابل مؤاخذہ ، مثبت بر
 مسئلہدرکہ - بالجملہ قوانین فنون ترصداات اوزرینہ تأسس ایتدیگی گبی - صنعت
 حرب ویا دہا طوغریسی فلسفہ حربیہدہ آگیا نظراً تأسس ایلمیدر .
 زمانمزدہ بالجملہ صنایع و حرفتک علامت کاشفہسی ایسہ ذکای بشرک اختراعات
 مکررہسی سایہسندہ وجودپذیر اولوب ، ناقابل فراغت بر درجہدہ اہمیتلی ، لزوملی
 اولان آلات و ادواتك متمادیا استکمالات و تجدداتی در .

صنعت حربدن بحث ایدیلہجك اولورسہ اختراعات جدیدہ اہمیتلرینہ نظراً
 برطاقم تبدلات ویا انقلاباتی انتاج ایدرکہ ، بو اختراعات ك اول قبول ایدن ملت
 ایچون عادتا « کفالت رجحان » مقامنہ قائم اولور .

عجبا بوتبدلاتی فہم ایتدیرہجك و حین حاجتدہ طریق تحریاتدہ زہر اتحادینہ
 مساعد اولہجق صورتدہ بر قانون عمومی موجود دگلیدر ؟
 ایشتہ بونی تفحص و تدقیق ایدہجگز .

محمد رشدی

ناپوليون نىڭ خىصوصىتى

[مابعد عن جزؤ ۵۸]

۱۷۹۲ مايسنىڭ يگرى طقوزىندە پارسە گلەرك تامام انقلاب كبرىڭ ھىنگام ظھورنىدە اورادە بولدى . جىبى ھەر وقتكى گى پارەجە پىك صىغ اولدىغى اىچون اڭ اوجوز لوقنطەلردە قارتى طويورمغە مجبور بولدىغى حالدە، يىنە وقوعات روزمرە-انقلابى نظردن دور طوتىوب، ھەر بىر واقەنى سىنجىدە مىزان ملاحظە ايتىمىكن خالى قالمز ايمش . اساساً احوال جاريەنى تقبىح ايلدىگىنە، سىنە مذكوره تموزىندە برادرى ژوزفە يازدىغى مکتوبى شاهد اولدىغىدن، بعض فقردلرى درج اولدى . بومكتوبدە ناپوليون ديور كە : « راس ادارەدە بولغانلر بر آلاى زواللىلردر . انسان وقوعاتى يقىندىن گوردىكە خلىقڭ جلب خىشئودىسى اىچون صرف ايدىلان مساعى يە آنىڭ دگرى اولدىغى آڭلايور . سىن آراقسىو حادثەسىنى بىليورسڭ دگىلى ؟ اشته پارسىڭكى دە آنىڭ عىنى . يالڭز شو فرق ايله كە، بورانىڭ انسانلرى دھا كوچك دھا يراماز، دھا منور . حاصل كلام بوگونكى وقايغ گورلمش، ايشيدلمش شيلردن دگىلر والسلام . . . »

حالىڭ وخامت عاقبتى درك ايدىن ناپوليون والده وسار ارکان عابله سنى دوشنەرك آنلرڭ يانى باشىندە بولمىق لزومنى حس ايتىش اولمغە، برچوق رجالردن سىگرە آغستوسڭ اوتوزىندە يىنە طوپچى يوز باشىلغىلە گوڭلىلى طابورلرىندە بولمغە حربىيە ناظرى موسيو [سروان Servan] دن ماذونىت استىحصال ايتدى و ۱۷۹۲ ايلونىڭ

اون يديسندە (سن سیر) مکتبى ترکه مجبور اولان همشیرهسى (اليزا) ايله برلاکده آراقسيويه مواصلت ایلدی . فقط ضرورتدن متحصل اندیشه دائمی تکميل ارکان .
عائله نك اجتماعدن طولايي حصولی طبعی اولان مسرتة غالب بولمىش و اعاشة عائله خصوصى صرف ناپوليونك معاش مخصصنه محتاج قالمشیدی . والدهسى (ليتيتا)
ديگر چوجقلرله اويقويه ياندقدن صكره حالدن شكایت ايتدكجه ناپوليون : « هله
بن برهندستانه گيدهيم گلهيمده باق . قز لرگه لازم اولان جهازى فلانى نصل مكممل
بولورسك . » قول تسليت آميزيله مقابله ايدرمش .

يوقاروده قورسسيقه دن بحث ايدرکن (پاولى) نامنده بر فرقه رئيسى بولنديغنى
ذکر ايتمشيدك . پاولى آطه نك انگلتره يه و ناپوليون ايسه فرانسه يه التحاقى مقصدينه
خادم اولدقلرندن ، آرملر نده كى مباينت افكار هر آن كسب شدت ايتمكده ایدی .
وقتا كه آميرال (تروفگه Truguet) ايله برابر ساردنيا آطهسى اوزرينه ناپوليونك
واقع اولان هجومى بر حسن نتیجه يه اقتران ايدمه يهرك عسكرى بوزلدى ؛ در حال
پاولى بوموفقيتسزلىكدن بالاستفاده ناپوليونله ملاقات ايله آطه نك انگلتره يه الحاقى
لزومنى بيان ايلمش ايسه ده ناپوليون ، فكلرنده مصر بولنه رق تكليف واقعى رد
ايتمش و فقط بوضديتك بالاخره كندى حقتنده مضر اوله جغنه و پاولى گي بر جبارك
يد تغلبندن اويله قولاي قولاي قورتيله ميه جغنه حكم ايله همان آراقسيودن چيقوب
(قورته Corte) يه طوغرى قاچمشدر . لکن يولده ارکان عائلهسى علمينده خصم نك
ترتياتنه واقف اولمقله هرتهلكى گوزه آلديره رق ينه آراقسيويه عودت ايلمش
ايسه ده گرك آناسنك و گرك قرداشلرينك (قالوى Calvi) جهتنه سوق اولندقلرينى
خبر آلهرق آنلره التحاق و جمله سنى مستحجاباً مارسليايه فرار ايتمشدر . آراقسيو-
ده كى املاكنه گانجه : هپسى پاولى طرفدارلرينك ايدى مخربانه لريله تارومار و پريشان
وايچنده طوغوب بيوديگى خانهسى بيله بى نشان ايدلمشدر .

ناپوليون طوغرى (نيس) ه گلهرك ، دردنجى طوپچى آلاينه داخل اولدى .
و بر ايكى آى صكره يعنى ، ۱۷۹۳ اغستوسنك يگر مى سكرنجى كيجهسى طؤلونك
انگيلزلك ايدى استيلاسنه كچيشنده طوپچى بيگباشيسى (دومارتن Dommartin) ك

مجر و حيتى اوزرينه آنك يرينه قوماندان انتخاب قلىدى . ناپوليونك طؤلونده قوماندانلق وظيفهسى ايفا ايلديگنه دائر اولان روايات خلاف حقيقت اولوب ، كىندىن ايلروده بر قوماندان دها واردى كه اوده [اوقسون] ده [والانس] ده ناپوليونه حاميلك ايتمش اولان جنرال [تيل Teil] ايدى . يالگىر شو وار كه بو جنرال تيل قوماندانلق مسؤليتندن قورقدينى ايجون تا ملازملىگىندىرى طانيوب اقتدارىنى تسليم ايلديگى كىنج ناپوليونى هر حر كىنده مختار براقشىدى .

واقعا بو محاربه ناپوليونك بدايت اشتهارى عد اولنه بيلور سده كىندىنك بو حربده كى حر كاتى اويله فوق العاده لىكله تلى اولنماشدر . حتى او آزالق باش قوماندانلغه نصب اولنان جنرال [دوغوميه Dugommier] نك راپورلر نده بيله ناپوليونك اسمى آروجه ذكر اولنمىوب ، ديگر يرارلق گوسترن ضابطان ايله برلىكده ياد ايدلمش و بو راپورلر كى يالگىر ۱ كانون اول تاريخلىسنده « محاربهده ابراز لياقت ايدنلر مياننده طوپچى بيگباشيسى بوناپارط ايله [ژوزف آرنا] و [چروونى] واردر » كىلمات تقديرهسى محرر بولمىشدر .

طؤلونك ضبط و استردادى ۱۷ كانون اولده وقوع بولمىشدر . بو موفقيت اوزرينده اسملىرى سبق ايدن اوچ ضابط لوالق رتبهسنة ترفيع ايدلمىشدر . ناپوليونك اشتهارى اودرجه سونوك ايدى كه ، حتى كىندى خانهسى خلقىله مخابرات متماديهده بولنان طوپچى ضابطى [مارمون Marmont] نك مكاتىنده آگا دائر حرف واحده تصادف اولنماز . نته كىم ۱۷۹۴ ده [ژونو Gunot] بوناپارطك ياورلىگنه كىردىگنى مشعر باباسنه يازدينى مکتوبنه « نىچون قوماندان [لاپورد - Laborde] اى ترك ايتدك . اردوگى براقتمده نه معنى وار جنرال بوناپارط ديدىگى كىمدر ؟ سزدهده ، نه خدمت گورمش ؟ هىچ كىمسه بىليور ! » يولو جواب آلمىشدر . طؤلونده اىكن ناپوليون [مويى رون Muiron] ايله احباب اولوب صكرهده كىندىنه ياور حرب نصب ايلمش . اوراده اىكن گورشديگى آدملىر ايجنده بالآخره [دوق دو راگوز] عنوانى آلان [مارمون] ايله [دوق دو آلبوفهرا Albuféra] عنوانى احراز ايليان [سوشه Suchet] و برده [دوق دابرانس d'Abrantès] ديو

طانيلاز [ژونو] واردر . بو ژونودن دمنجك دخي بحت ايتمشيدك . مومى اليه اردوده برچاوش ايكن يازيسنك گوزللكى جهتيه بوناپارطه كاتب اولمش . ژونونك ناپوليون نژدنده كى مقبوليته اصل سبب اولمق اوزره نقل اولنوركه : برگون ناپوليون املا ايتمكده و ژونوده يازمقده ايكن هان يانى باشلرنده پاطلايان برگلله نك صاوورديني طوپراقلر ژونونك يازدينى سطرلر ك اوزرينه صاچلش اولدينى حالدده مومى اليه فوق العاده بر اثر متانت اوله رق يرندن قلدا نمامغله برابر « تمام وقتنده دوشدك ! كاغدى ريكلدك » ديمسى ناپوليونك مظهر تقدير مخصوصى اولمش .

ژونو ايله مارمون [شانتيلون سور سن Chantillon-sur-Seine] كويندن ايمشله . محاصره گونلرنده كى تعب و مشقتى تخفيف ضمننده واقع اولان اگلنجه مصارفنى مذكور كويده كى اقربالرندن بكارلر و اومناسبتله ناپوليونك ياننده دائما شانتيليون دن بحت ايدرلر مش . غريب دگلميدركه ، ناپوليونك بدايت اشهارنده هرگون ايشيدوب لقرديسنى ايتديكى بو كويچك ۱۸۱۴ ده ينه كندوسنك ايام حكومتته خاتمه چكن حكمداران متفقينك رايلىنه قرارگاه اولمشدر !

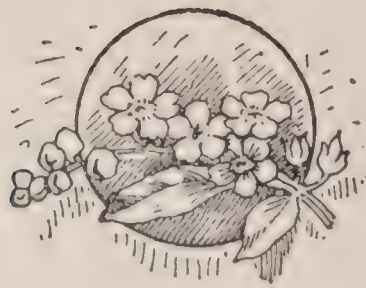
ناپوليون يگرى بش ياشنده ايدى كه ، سواحل محافظه سى مأموريتنه ولوالق رتبه سنه نائل اولمش و كندوسنه نيس شهرى مركز اداره تعيين ايدلمشيدى . لكن بو ياشده حائز اولدينى شو نفوذ و اعتبارله اصلا شمارميوب اعتياد قديمى دگشدير . مامش و والده سيه برادر و همشيره لرينه معاونتدن هيچ بر وقت گيرو طور مامشدر . قرداشى [لوسى بن Lucien] خاطر اتنده ديركه : « عالمه من ناپوليونك ترقيسيه سعادت حال بولدى . برادره ممكن مرتبه يقين بولنمق ايچون اردو مركزينه بر قاچ ميل مسافه ده [ساله Salle] شاتوسنه نقل ايتدك و هميز اوراده يرلشدك . جنرال ده بوش وقتلرني بزمه برلكده كچورير ايدى . »

ناپوليون والده سنك اداره عالمه يوزندن چكديكى زحمتى تعديل مقصديله موقع حاضرندن بالاستفاده اون بش ياشنده بولنان برادري لوى بي ملازمك معاشيه ياننه ياور آلمش و ديگر برادري ژوزفى ده قوميسر معاونلكى ايله قايرمشدر . اشته بو اوانده ايدى كه پارسده كى مشهور [روبسپي Robespierre] كوچك برادري نژدينه

گلوب پارس محافظلغى مأموريتنى برادرى نامنه تكليف ايتدى . [لوسى ين] ك
 خاطر اتنده مندر جدر كه : « برگون ناپوليون عادتندن زياده متفكر گلدى . بنمله
 « ژوزفك آره مزده طولاشيوردى سوزه باشلايوب « ياريندن تيزى يوق پارسه
 « كيتمكلگم و هر برگزى گوزل گوزل خدمتله يرلشديره بيله جك بر موقع مهم
 « احراز ايدم بيمكلگم بنم كندى المده در . بگا [هانريو Henriot] نك يرينى
 « تكليف ايدورلر . بو اقشام جواب ويره جگم . بقالم سز نه ديورسكز ؟ » دىنجه
 « جمله مز شاشدق قالدق ، بر جواب ويره مدك آنك اوزرينه سوزينه دوامله (يا البته
 « دوشنيله جك شى ! برگره گيدنجه انسان اويله قولاي قولاي يقاي قورتاره مز .
 « واقعا بو كنج روبسي ير ناموسلى بر آدمدر . فقط قرداشى شاقه بيلز . كندى
 « منافعه خدمت استر . حال بوكه بن او حريفك طرفنى التزام ايدم خير ! .. واقعا
 « آنك احق قوماندانك يرينه كچسه نه قدر ايشلر گوره جگمى بن ده بيلورم .
 « لىكن دها آنك زمانى ... دگل . بوگونكى گونده بنم ايچون ناموسلى وشرفلى
 « بر ير وارسه اوده اردودر . صبرلى اولكز بن پارسى قوماندا ايدم جگم . فقط
 « دها شمدي دگل !) ديدى » .

[مابعدى نسخه تاليه ده]

محمد غالب

تحرری حقیقت

علوم ایله صنایع آرمسندده فرق بیان، اونورکن بالخاصه فن منطق حقننده بعض مرتبه ایضاحاته مجبوریت گورنمش و بوده شو فنه دائر بر اثر تحریری ایچون فکرده بر میلان اویاندرمش اولدیغندن بالاده کی عنوان ایله تحریره شروع ایدلدی :

منطق، بر آلت قانونیه درکه آگا مراعات ایتک ذهن فکرده خطادن صاقلار.

منطق علم عملی آلی در؛ نته کیم حکمت ده علم نظری غیر آلی در .

تعریفده واقع (آلت) قیدی جنس منزله سنده در . (قانونیه) قیدی ارباب صنایعک آلات جزئی سنی اخراج ایدر . (آگا مراعات ایتک ذهنی فکرده خطادن صاقلار) جمله سی دخی علوم ادبیگی مراعاتی ذهنی فکرده خطادن دگل، بلکه اشتقاقده ترکیب الفاظ و جمله و سایر احوالده خطادن صاقلایان علوم قانونیه بی اخراج ایدر .

انسان که هرگون کلی و جزئی بونجه امورده احتیاج ایدر، ترتیب قیاس ایلر، استنتاج ایدر، اقامه برهان ایلر، لابد احتیاجنده، قیاسنده، استنتاجنده، برهاننده معروض خطا اوله جغندن، کندیسنی خطادن صاقلایوب سمت صوابه ارشاد ایدن بر آلت قانونیه دن استمداد ایلمسی حالنه موافق دوشر؛ تا که علت اولیانی علت، نتیجه اولیانی نتیجه ظن ایتسون؛ نه برشیی اساس فاسد اوزرینه، نه فاسدی اساس صحیح اوزرینه بنا ایتسون؛ نه ده برهان اولیانی برهان عد ایلمسون .

امام غزالی دیمشدر که : « بر کیمسه درت اوندن دها زیاده در؛ بن بونی شو

المدد کی عصائی حیہیہ تحویل ایله اثبات ایدرم : دیسه و دیدیگی گبی یاپوب عصاده حیہیہ تحوّل ایتسه فاعلک هنرینه حیران اولورم؛ مع مافیہ دردک اوندن اقل اولدیغی حقنده کی جزم و یقینده ینه باقی قالورم . « یعنی برهان ایله امر مبرهن آرسنده علاقه و مناسبت بولمادیغندن برهان دیه گوستردیگی شی مدعاسنه برهان اوله ماز .

ایشته علم منطق، هیچ بر امرده صحیحدن انحراف ایله فاسده متوجه بولنماق اوزره عقلی ارشاد و تدریبه مناسب اوله رق بولنمش اولان قوانینی مجمل در .

بناءً علیه منطق شویله ده تعریف اولنمشدر : بر فندرکه گرك او گرنمك، گرك بشقه لرینه او گرتك ایچون عقلی معرفت اشیایه ارشاد ایدر .

بوفن، روح بشرک افعال اربعه اصلیه سنه متعلق انسانلرک ایتدکلی ملاحظاتدن عبارتدرکه افعال مزبوره بولردر : تصور، تصدیق، قیاس، ترتیب .

بر آغاجی، بر دائره یی، بر مربعی، بر طانغی، بر دگری، عقلی، وجودی، هیچ بر حکم ایتدکسزین ادراک ایلدیگمز زمانلرده اولدیغی گبی، ذهنمزله قائم اشیایه دائر بزده بولنان ادراک ساذجه، تصور و بواشیانک ادراک اولنان شکل و صورتلرینه مفهوم و معلوم تسمیه اولنور . [۱]

مثلا بزده ارض تصویری ایله کره تصویری بولندقدن صکره بو ایکی تصویری بربرینه ربط و نسبت ایدرک ارضک کره اولدیغی ایجاب و یاخود کره اولسنی سلب ایلدیگمز زمانده اولدیغی گبی، عقولمزلک تصورات مختلفه یی یکدیگرینه ربط و نسبت ایدرک او تصوراتدن بری آخر اولدیغی ایجاب و یاخود آنلردن بری آخر اولدیغی سلب ایدن فعلنه تصدیق و یا حکم تسمیه اولنور .

بو تصدیق و حکم تسمیه اولنان اذعان، وقوعه، یعنی تصورات مختلفه آرسنده کی نسبت موافقیه تعلق ایدرسه ایجاب و ایقاع، لاوقوعه، یعنی تصورات مختلفه آرسنده کی نسبت غیر موافقیه تعلق ایدرسه سلب و انتزاع تسمیه اولنور .

[۱] کاتبوی مرحوم [برهان] نده دیرکه سن برشیئی ادراک ایلدیگک وقت ذهنکده او شیئک بر صورتی حاصل اولورکه او صورت خصوصیت ذهنکله قائم اولسی جهتیله علم، و بو جهتن قطع النظر معلوم و مفهومدر .

مثلاً دینسز آدم جناب حقه عبادت ایتمز ، عبادت ایتمیان ایسه فلاح بولماز دیه ایقاع اولنان حکملردن دینسز آدمک فلاح بولمیه جغنی استنتاج ایلدیگمز زمانده اولدیغی گبی ، عقولمزك بر طاقم حکملردن دیگر بر حکم تأسیسی ایچون اولان فعلنه قیاس ویا استدلال تسمیه اولنور .

بوراده ترتیب ایله مقصد ، عقلک اول فعلی درکه آنک ایله ، مثلاً روح بشر مجتی گبی بر مجت مخصوص حقنده تصوّرات مختلفیه ، استدلالات مختلفیه مالک اوله رق آنلری او مجتی افهامه اک مناسب و جسیبان اولور صورتله تنظیم ایدر . ایشته طریق ، اصول ، مسلك تسمیه اولنان بودر .

بو افعالک کافه سی انسانده طبیعی اوله رق ظهور ایدر ؛ حتی بعض کرّه اولورکه هیچ بر قاعده منطقیه واقف اولمیانلرده قواعد منطقه آشنا اولانلردن دهایی ظهور ایلر .

بناءً علیه بوفن ، افعال مزبوره نك واسطه ایجادی دیمک دگلدیر ، زیرا بزله عقل احسان ایدرک او فعللری بزده اعداد ایدن آنجق جناب خالقدر . شو قدرکه منطق موهبه فطرت حقنده بزلی ملاحظاته بولندیرر ، بو ملاحظات ایسه بزّه اوچ صورتله خدمت ایدر :

اولاً عقولمزی حسن استعمال ایتدیگمزدن امین اولمقلغمزه خدمت ایدر ، زیرا قاعدهیه مراعات ، افعال مزبوریه مصروف اولان دقتی تجدیده باعث اولور ؛

ثانیاً افعال عقولمزده تصادف اولنه بیله جک خطا ویا نقیصه نك پک سهولتله کشف و بیان خدمت ایدر ؛ چونکه اکثریا واقع اولورکه مجرد پرتو فطرتله بر استدلالک فاسد اولدیغی حس اولدیغی حالده فسادک نرهدن گلدیگی کشف اولنه ماز ، فن تصویره آشنا اولمیانلر گبی که بر لوحه ده کی نقیصه ایله متأذی اولورلرده مع مافیه کندیلرینی متأذی ایدن نقیصه نك نه اولدیغنی تعریف و بیان ایده مزلر ؛

ثالثاً افعالی حقنده ایتدیگمز ملاحظاته جوهر عقلمزی بزّه گوزلجه افهامه خدمت ایدر ؛ بو ایسه حد ذاتنده ، ولوکه عقلا بر نظر صرفک تعلقندن عبارت

اولسه بيله ، ينه مجرداتك نهايتسز درجه مادوننده بولنان كافه مادياتى بيلكدن دها قيمتداردر .

شو افعال ذهنيه من حقندهكى ملاحظاته كلنجه، اگر بو ملاحظات يالگنر نفسمزه منحصر قالهيدى آنلرى هيچ بر كله ايله ونهده ديگر هيچ بر اشارتله اكسا ايتيهرك بالذات كنديلرني تفكر ايتمكلگمز كفايت ايدردي؛ لکن تفكر اتمزه اشارات ظاهره علاوه اولنمدقجه آنلرى يكدیگرمزه تبليغ وافهامنر ممکن اولمديغنه و بو اعتياد اولقدر شدتلى اوله رق، حتى كندى كندمزه متفكر بولنديغمز زمانلرده بيله اشيا، ديگر لرينه خطاب ايلديگمز زمانلرده آنلرى اكسا ايتمگه معتاد اولديغمز كلمات بولنمدقجه ذهنمزه تبادر ايتمامكده اولمسنه مبنى منطقده تفكر اتى كلمته و كلماتى تفكر اته ربط و علاوه ايدرك ملاحظه ايتك ضروريدر .

بو افادادن ، عقلك شو افعال اربعه سنه متعلق ملاحظات و مباحث مختلفه اعتباريله، منطقك درت قسمه تقسيم اولنه بيله جگى مستبان اولور .

قسم اول

تصوراته يا خود عقلك برنجى فعال اولان ادراك سازجه متعلق مباحث حقنده در .

بز كندمزدن خارج اولان اشيايه آنجق كندمزده بولنان تصورات و ساطتيله واقف اوله بيله جگمزدن تصوراتمزه متعلق مباحث ، منطقده اك مهم مباحث عد اولنسه سزادر، زيرا ديگر مباحثك كافه سنه بو مباحث اساسدر .
بو ابجاث ، تصوراتك تدقيقنه دائر احوال خمسسه اعتباريله بش قسمه ارجاع اولنه بيلور :

برنجى قسم ، تصوراتك ماهيت و منشألى اعتباريله در :
ايكنجيسى ، دلالات ايلدكلرى مواد آرسنده باشليجه بولنان فرق اعتباريله در ؛

او چنجیسی، بساطت و یا ترکیبلی اعتباریله در که، اوراده تجردات و تعیناتدن بحث ایدیله جکدر،

در دنجیسی، آنلرک شمول و تخصصلری، یعنی کلیتلری، جزئیتلری شخصیتلری اعتباریله در،

بشنجیسی، وضوح و ابهاملری، یا خود تعین و التباسلری اعتباریله در.

باب اوّل

ماهیت و منشألری اعتباریله تصورات بیانده در.

تصوّر کلمهسی، دیگر شیلرله تعریفی قابل اولمیه جق درجه واضح بولان کلمات عدادنده در، زیرا آندن دها واضح، آندن دها بسیط هیچ برشی یوقدر.

مع مافیه کلمه مزبوره نك معناسنده خطا ایدلامك ایچون یاییله جق برشی وار ایسه اوده عقولمزی دماغمزده ارتسام ایتمش صور و خیالاته تطبیق ایله حاصل اولوب «تخیل» تسمیه ایدیلن یالکز برنوع ادراك اشیا، آنك مفهومنی حصر و قصر ایله یا گلش بر معنی ویرلامسنی اخطار ایلکدر.

چونکه حواس و ساطتیه صورتلری دماغمزده داخل اولان اشیا جسمانیهدن بشقه هیچ برشی نك اهمیته آلمامسی اولقدر اعتیاد ایدلمشدرکه، حتی اکثر ناس برشی تخیل، یعنی بر صورت جسمانیه تحتنده اولهزق تشخیص ایتدجه، او شیئی ادراك ایدمیه جکلرینی زعم ایدر اولدیله: گویا که انسانلرده بونوع تصوّر وادراکدن بشقه تصوّر وادراک یوق ایش.

حالبوکه عقولمزده واقع حالاتی هر نه زمان نظر تدقیقندن کچوره جک اولسهق، صور جسمانیهدن هیچ بری بولنقمسزین بر چوق اشیاپی تعقل ایلدیگمزی تصدیق ایتامك و تخیل ایله تعقل محض آرهسنده کی فرقی مشاهده ایله مامك قابل دکلدر، چونکه مثلا، بز بر مثالی تخیل ایلدیگمز وقت، بز او مثالی آنجق اوچ خط مستقیم ایله محاط بر شکل اولق اوزره تصوّر ایتیوب، بلکه بوننگله برابر عقلنرک تطبیق

داخلیسی قوتیله شو خطوط ثلاثه گوزمرك اوگنده طور یورمش گبی ملاحظه ایدرزکه، ایشته تخیل تسمیه قلنان شی بالخاصه بودر. گلهلم، بز بیك زاویه لی بر شکل تعقل ایتمك ایسته سهك شهه یوق که بر مثلك یالکز خطوط ثلاثه دن مرکب بر شکل اولدیغنی نصل قولای ادراك ایدرسهك، او تعقل اولنان شكلك ده بیك ضلع دن مرکب بر شکل اولدیغنی اولقدر گوزل ادراك ایدرز؛ حالبوکه بو شكلك نه بیك ضلعنی تخیل ایدهبیلور، نه ده اواضلاعی گویا چشمان هوشمرك اوگنده منظور ایمش گبی ملاحظه ایلهبیلورز.

فی الواقع طوغریدرکه بز اشیای جسمانیه بی تفکر ایلدیگمز وقت متخیله منری استعماله معتاد اولدیغمز دن بواعتیاد، او بیك زاویه لی شکلی تصوّر ایدرکن غیر معین بر شكلك دخی تخیلنه اکثریا سبب اولور؛ لکن او تصوّر ائناسنده متخیله نك عرض ایتدیگی بوشکل غیر معینك بیك زاویه لی بر شکل اولدیغنی بدیهی در، زیرا بیك زاویه لی بر شکل یرینه بالفرض اون بیك زاویه لی بر شکل تصوّر ایلسهك بوشکل غیر معین اورادده بولور، و بیك زاویه لی بر شکلی دیگر کثیر الاضلاعردن تمیز ایدن خاصه لری دخی بوشکل غیر معین افاده یه خدمت ایتمز.

بز بیك زاویه لی بر شکلی عینیه وتمامیه تخیل ایدهمیز. زیرا متخیله مزده نقض ایدهبیله جگمز خیال، بو بیك زاویه لی شکل ایله برابر دها نه قدر کثیر الاضلاع شکلر وار ایسه جمله سنی برلکده بزه عرض ایده جکدر؛ حال بوکه بز بیك زاویه لی بر شکلی پک واضح و پک معین اوله رق تصوّر ایدهبیلورز، زیرا آنک مجموع زوایاسی اون طقوز بیك طقسان آتی زاویه قائمیه مساوی اولسی گبی کافه خواصنی اثبات ایدهبیلورز؛ بناء علی ذلك، تخیل بشقه، تصوّر بشقه در.

تخیل اولنان اشیای عدادنده بولنملری هیچ بر وجهله ممکن اولدیغنی حالده پک واضح اوله رق تصوّر ایدیلان برچوق شیلرک ملاحظه سیله بوفرقت دها زیاده رهین وضوح اولور. زیرا یز فکر منری، تفکر ایلدیگمز زمان آندن دها واضح نه بی تصوّر ایدرز؟ حالبوکه نه هیچ بر فکرک تخیلی نه ده آنک هیچ بر صورتنك دماغمزده ارتسامی ممکندر. ایجاب وسلب دخی بویله درکه، نه تخیللری نه صورتلرینك دماغمزده

ارتسامی ممکندر ؛ ارضك كره اولديغنه حکم ايدنله، آنك كره اولديغنه حکم ايدنك هر ايکيسنك دماغنده عين اشيا، يعنى ارض ايله كره مرتسم اولور ؛ فقط آنلردن بريسي عقلنك برفعلى اولان ايجابى ، ديگرى ايسه فعل مضاد اولان سلبي علاوه ايله، آنلردن هر ايکيسى شو فعللرينى برصورت جسمانيه اولمقسزین تصور ايدرلر .
 بناءً عليه تصور اتدن بحث ايلديگمز زمان بواسم ايله، واهمهده مرتسم اوهام وخیالات معناسنى قصد ایتمز، بلکه بر شئی نه صورتله ادراك ایتمش ايسهك، اول شئی اوصورتله ادراك ايلديگمزی حقیقی اولهرق سويله ديگمز زمان، عقلمزده حاصل اولان شیلری قصد ايدرز .

ایشته بوندن نشأت ايدرکه، بز دیديگمزی آگلا ديغمز زمان ، سويله ديگمز سوزلرله هيچ برشى افاده ايدمیزکه، او سوزلرمله افاده ايلديگمز شئیك تصویری بزده حاصل اولديغی تحقق ایتسون، ایستر او تصور بعضاً واضح وپك معين، بعضاً پك مبهم وپك خفی اولسون ؛ زیرا بن بر کلمه یی تلفظ ایلدیگم زمان نه دیديگمی بیلیرم ديمك ايله ، مع مافیه بن او کلمه یی تلفظ ایلدیگم زمان آنك لفظندن بشقه هيچ برشى تصور ایتيورم ديمك آره سنده تناقض واردر .
 تصویره مقصد نه اولديغی آگلا شلديسه شمدي آنك نرودن نشأت ایتدیگنه دائر برقاج سوز سويليهلم .

[مابعدی نسخه تالیده]

در سعادت بدایت محکمه سی برنجی
 حقوق اعضاسندن

حقى

قرستوف قولومبىڭ رفقاسىندىن

پىھ تىر دەووسىڭ خاھاتقۇ

[مابعد عن جزؤ : ۵۸]

آشجى شو سوزلىرى سويلدىكىن صىگرە مطبخە عودت ايتىش ايسەدە فوق العادە
 صقلىش بولدىغىدىن قرستوف قولومبىڭ بو قدر جسارتىنە وقاھى ايله [Cathay]
 پرە تىر يانە [PretreJean] لغنت او قويهىرق بويلە بر سىياھتە اشتراك ايتىگە قرار
 ويردىگىنە پشمان اولدى . بر دە گوگە باھىرق واللىرىنى يوقارى يە طوغرى قالدىردىق
 — اى سن ياق دو قومپوستل [Saint Jacques de Compostelle] !! بى
 بو حال مدهشدىن قوتارده پالوسە چقىجە اول باول ياپە جىم شى آياقلىرم چىلاق اولەرق
 يالىگىز بر گوملك گىمش اولدىغىم حالە طوغرى كلىسا گە كىدوب شىرفىگە بش لىرا
 قىمتىدە بر موم ياقق اولە جقدر . دىو بر دعا ايتدى .
 ايرتسى گونى وهفتە آتيدە دىخى ايلرويه كىدلدىگە ھىروقت اوتلرە تصادف
 اولنىمقە ايدى .

فى الواقع بويلە كلىتو اوتلر ك اورالردە بولنىسى پك غرىب بر شى ايدى . بو اوتلر
 بعض يرلردە او قدر صىقى ايدى كە دىگر صولرى اوتلر آراسىندە انجماد ايتىش گى
 بر حالە گورىنىور ايدى . ايتدىگىم سىياھتلىك ھىچ برىسىندە بويلە بر شى گورمامش
 ايدىم .

بو حالە نظر خىرتلە باقوب مذکور اوتلردىن بر مقدارىنى گىمى يە چكىمش اولان
 يوآن [Juan] نام ذاتىدىن :

— بو اوتلر حقنده كى رآى و مطالعهك نهدر؟ ديو سؤال ايدنجه، مرقوم يوان
جوابنده :

— خير بخش اوله جق بر شى در . چالى و يپراقلر گوريورم . برده ميوهلر
واردر . آنجق كوك يوقدر! بر چالى اوزرنده قوريمش يپراقلر وار ايكن بونلر ك
ياننده يكي يتشان يپراقلر، دالدر و ميوهلر موجود اوله رق بيومكده در . بو حاله نظرآ
دگرك ديبندن قوپارلمش نباتات دگلدر . بن ظن ايدورم كه بونلر بورايه مخصوص
اوله رق بطاقلقلرده صو اوزرنده بتان اوتلر گي دگر اوزرنده يتشان بر نوع
نباتاتدندر . ديدى .

— بونلر ايچون اميرال قولومب نه سويليور ؟ ديو يو آندن سؤالده، يوان :
— بو بابده كنديسنه ايراد ايتديگم سؤاله هنوز جواب ويرمدى . فقط بو
اوتلر ك قره نك يقين بولنديغنه دلالت ايتديگنه دأر افراد طائفه نك ذاهب اولدقلى
افكاره كلنجه « قره دها اوزاق بولنديغنى تخمين ايدرم » ديو جواب ويردى .
اوگونك كيجه سنده افراد طائفه بالق طومغه چالشديلر . اوزون اولتلره ات
وبالق پارچهلرى ربط ايتدكن صكره اولتللى گمينك آرقه سنندن دگره آتديلر .
گمى ايلرويه كيتمگه دوام ايدر ايكن اسپانيوللر ك طونيناس (Toninas) تعبير ايتدكلرى
طون (Thon) بالقلرندن بر بيوكى اولتلر ك برينه طوتلدى . اشبو بالغى او اخشام
يدك . اتى قورى و صارى اوله رق طنه اتنه بگزر ايدى .

ايكى گون صكره اجناس مختلفه دن قوشلر و بالهن (Balcine) تعبير اولنان بالقلردن
برى گورلمش اولديغندن، بونلر كده قره يه يقين كلنديگنه دلالت ايتديگى ظن اوله رق
افراد طائفه يگيدن اظهار آثار مسرت ايتملردر .

بو حال ايله سياحته دوام اوله رق اتناى راهده هر تصادف ايديلان اهميتسز
شى مهم بر مباحثه يه سبب ويرمكده و افراد طائفه دن بر طاقى آگا فال خير ديهر ك
بيان منونيت ايتديگى حاله اكثر تى تشكل ايدن گروه ايسه طبيعتك اسرارينه
گيريشمگه تشبث ايدلمسندن طولاي كوك حد تنوب فوق العاده اوله رق هر شى شو
حدتى معلن اولديغنى ادعا ايلمكده ايدى .

مع مافیه جمله سی یارین قره بی گورمک املیه هراخشام راحت او یومقده اوله رق، حتی ایلک قره بی کشف ایده جک اولانه مکافاة اون بیك ماراوه دیس Maravedis (۱) اعطاسی اسپانیا قرالیمه سی ایزابل (Isabelle) طرفندن وعد اولنمش اولدیغندن قره بی اول باؤل کشف ایله ذکر اولنان مکافاته کسب استحقاق ایده بیلک اوزره افراد مرقومه دن بعضیسی هرگون هنوز گون طوغمدن یتاقدن قالقیورلر ایدی .

آنجق گیت گیده گونلر کچهرک قره نك کشفنه حصر انظار ایددیگی حالدده دگر ایله کوکدن بشقه برشی گورلیوب، قره اثرینه اصلا تصادف اولنه میورایدی .

بشنجی فصل

قناری آطهلرندن حرکت ایتدیگمز گوندن اعتباراً تام بر آی کچمش اولدیغی حالدده بو مدت ظرفنده دگر دائماً ساکن و هوا، سیاحت مزه پک مساعد ایدی . صباحدن غروب شمس قدر افراد طائفه بحر عمانه حصر انظار ایدرک هر طرفه دقت متمادیه ایله باقمقده ایدیلر .

گوریلان هرشی حقنده اوزون اوزادی مباحثه لر آچلمقده بولنمش اولدیغی گی، گمیلره یقین کچمکده بولنمش اولان بالق و قوشلر دخی مداوله افکاره مدار اوله رق قره بیه یقین کلنمش اولدیغنه دلالت ایدر علام مقامنده تلقی ایدلمکده ایدی . سیاحت تاریخلرنده مثلی گورلماش بویله بر سیاحت مهلکده تشبث ایله مجهول بر یوله گیردیگمزدن، تصادف اولنان هر بر علامته اهمیت ویریلوب آندن درلو درلو معنالر استخراجنه قالقشمق طبیعی ایدی . فقط بومثللو علامتک تعدد ایتمش اولدیغی حالدده هیچ بر کشفیاته موفقیت حاصل اوله مدیغندن افراد طائفه نك عدم خشنودیسی گیتدکجه آرتقده اولوب، بناءً علیه طائفه لرك سکونتله دوام حرکتنه وارنجیه قدر هر بر حاله شبهه ایله باقمغه باشلانمش ایدی .

آمیرال قولومب هرگون هیجان اذهانی تسکینه چالشمقده بولنمش ایدیسه ده (۱) اول زمان تداول ایدن برنوع اسپانیا مسکوکاتنک اسمیدر .

عادتا جنته مشابه بر حالده بولنمش اولان افراد طائفه نك اذھاتی تسکین ایدہ بیلہ جك وسائط بولنمش امکان خارجندہ ایدی .

حال بو مرکزده ایکن بر بازار گونی طلوع شمسه دیگر گمیلردن ایلرو گیدن « نینا » گمیسینك بیوک دیرگنه بر بایراق چکلمکله برابر، بر پارهده طوپ آتیش و بو ایسه قره نك گورلدیگنی اعلان ایچون اولجه قرارلشدیرلمش بر اشارت بولندیغندن، افراد طائفه در عقب اظهار اثار مسرت ایدرک جمله سی غرب جهتہ عطف انظار دقت ایلشدر . آنجق اخشام اولنجه مذکور گمی افراد طائفه سنك سیاه و افقی بر بولودی قره اولق اوزره تلیق ایتملرندن نشأت ایتدیگی آگلاشلش و یوم مذکور کیجه سنده قره نك کشف اولنہ جعی مأمول ایکن ینہ قره اثری گورلماسی اوزرینه اولکی مسرت منقلب محزونیت اولمشدر . بوسبیلہ افراد طائفه بو طریق ایله هندستانی بولق حقیقده کی تصورندن طولایی قرستوف قولومبک علیهنده اوله رق خفیاً عقد مشورت ایتمگه قرار ویردیلر .

او اثناده طائفه بیننده جریان ایدن مکالمه لره کمال اهمیتله دقت ایتمکده ایدم . طائفه دن اولوب بو حرکتده اوک ایاق اولان « سانقو » نامنده بر شخص لیم بیوک بر تلاش ایله کلامه آغاز ایله :

— ارزاقز توکنور ایسه نه یاپه جغز ؟ دیو سؤال ایتدی .

کذلک طائفه دن دیگر بریسی :

— بوده وارکه گمیلرمن بو قدر اوزون بر سیاحتدن صکره ایوجه سقطلنمش

اولدقلرندن آرتق دگزه طیانه میه جقلردر . دیدی .

ینه طائفه دن بریسی :

— او حالده گمیلرمن پالوسه عودت ایدہ میه جکلردر ؟

دیگر بر رفیقلری :

— محقق اولمگه گیدیورز . دیدی .

بو یولده واقع اولان شکایات گوندن گونه کسب اهمیت ایدرک حتی « سانتاماریا »

گمىسنىڭ قولاغوزى اولوب مدت عمرىنى گمىچىلىككە كچورمش اولان آلونجومينو [Alonzo Mino] ايشە قارىشەرق براخشام ريفىقلىرىنە خطاباً :

— بويىلە برسىياحت اجرا ايتىك غيرتى حاز اولديغىزى اثبات ايتىكلە برابر، بو قدر زماندن برو بو يولده اصرار وثبات ايتىك . بو قدر كافيدر ديدى .

او ائىناده ديگر برىسى :

— نزهيه قدر گيده جگر؟ وجودى فرضيات وتخمىناتە مستند اولان بر مملكتىڭ تحريسنە مى گيده جگر؟ ديمسى اوزرىنە طائفەدن بر ديگرى :

— نابيد اولنجويه قدر مى ايلرويه گيده جگر؟ ديو تهورىنى اظهار ايتدى .

او سردهده عدم خشنودى عمومە سرايتلە بالذات قرستوف قولومبىك علمينده اعتراضات درميانە مبادرت اولنەرق طائفەدن برى :

— قرستوف قولومب بويىلە ديوانەجە حرکاتلە كسب فخر وشرف ايتىك هوسنە

دوشمشدر ديدىكە بر بشقەسى :

— بو آدم كسب شرف واحراز شهرت ايتىك اوزره حياتى بيله تهلەكويه

قويمغە و آماده ايكن بزم چكديگمىز زحمتلر وبولنديغىمىز تهلەكلر آنك وظيفەسىمى اولور؟ ديدى .

بر ديگرى — بزى اڭ بيوك تهلەكلره آتمقلە افتخار ايديور .

ديگرى — بزى محو ايتىكلە قرال وكيلى اولمق استيور .

ديگر برى — بوگدا موفق اولەميه جقدر . ديدى .

هر طرفدن — خير . خير . موفق اولەميه جق — صدالرى ايشىدلى .

فوق العاده هيچان وتلاشده بولنىش اولان طائفەدن ديگر برىسى :

— نزهده قرال وكيلى اولەجق؟ ممالكى دگر اوتلرى وتبعەسى طون وبالنه

بالقلىلە قوشلر اولمق اوزرەدى قرال وكيلى اولەجق؟ دگر اوتلريلە بولود قرەلرندن

دها صاغلام كشفياتە موفق اولان قاستىيالولرى بويىلە قوللانملىدر . ديدى .

او سردهده يگرى كشى قدر :

— اسپانیایه، پالوسه عودت ایدم . گرویه عودت ایدر ایسهك بزی تقبیح ،
ایدهك آدم بولنیه جقدر . دیو باغردیلر .

دیگرلری — های . های . برده بو جنوولینك اوراده هیچ دوستلری اولدینگی
گی هیچ بر نفوذی دخی یوقدر .

بعض اکابرك التفات وتوجهنی قزانمش ایسهده آنلرده بو آدمك معلوماتنه اعتماد
ایتمورلر . دیدیلر .

هر طرفدن :

— اوت . بو صحیحدر . تصویرلری حکمای زمان وارباب فنون ایله کلیسا
ارکانی طرفندن رد اولمشدر . یوز قدر اهل عرض اسپانیولك اجنبی بر آدمك
کیفی ایچون محو اولملری روای حقمیدر ؟ آرتق بو بابده دهها اوزون مذاکره
حاجت یوقدر . اوروپایه عودت ایتمگی کندوسنه امر ایتمیز . بوندن استنکاف
ایدر ایسه .....

بو یولده جریان ایدن مذاکرته داخل اولانلر آمیرال قولومبی قتل ایله
کندوسنی لیلآ گمیدن دگزه آتمق و اسپانیایه حین عودته سمایه باقمده ایکن
قضاء دگزه دوشدیگنی اعلان ایتمك خصوصاتی دخی تصویر ایتمشدر و قاستلیا
ممالکنده بو جنوولی بی کیمسه دوشونمدیگنی و بناء علیه حقیقت حالك تحریرسینه
گیدلیه جگنی تفکر ایله اشبو تصویرلرینی موقع فعله ایصاله قرار ویرمشلردر .

یوم مذکورك کیجه سننده افراد طائفهك کافهسی فرط هیجانده بولنهرق آرتق
علناً عصیان ایتمشدر و گمیلرک اوروپایه عودت ایتمسنی مصرأ طلب ایتمگه قالمشملردر .
او صردهده قرستوف قولومب او طهسینه کیتمک اوزره ایکن جملهسی اوگنه چیقوب
ایچلرندن اوتوز کشی قدر بردن فریاد و فغانه باشلیهرق :

— سینور آمیرال ! اسپانیایه، پالوسه عودت ایدم . دیو باغردیلر .

قرستوف قولومب توقف ایدرک کال شدتله :

— نه استیورسکز ؟ سویلیکز . دیدی .

افراد طائفهدن سانقو اسمنده کی شخص :

— گمیلری اورویایه سوق ایتمکیزی طلب ایتمک اوزره سزه گلدک .
قولاغوز آلونجو مینو دخی :

— جمله مز بو فائده سز و تهلهکلی سیاحتدن اوصانداق دیدی .

دیگر بعضیسی — مجهول اولان بو بحر عمانک دها ایلروسنه کیتمک بزی نابدید ایتمک دیمکدر . آکلاشلمسی قابل اولیان اسرار طبیعته واقف اولمغه اصرار ایتمک عبثدر .

دیگرلری — وطنمز ایله عالله لرمنی آرتق تکرار گورمکدن قطع امید ایتمک درجه سنه گلدک . اسپانیایه عودت ایده لم . دیدکلرینی متعاقب افراد طائفه ناک همان کافه سی :

— اسپانیایه، اسپانیایه عودت ایتملی . دها ایلرویه کیتمک جناب حقا رضاسنه مخالف حرکتده بولتمقدر . دیو باغردیلر . بونک اوزرینه قرستوف قولومب شدت و متانت ایله کلامه آغاز ایله :

— دگله یگز ! بو سیاحت بحر اطلاسی بی تماماً آشرمق و هندستانه وارنجیه قدر ایلرویه کیتمک اوزره قاسیتیل و آراغون قراللری طرفندن امر اولندی . قراللرک امیدینه موافق ثمرات اقتطاف اولمیلیدر . قره بی کشف ایدنجیه قدر ایلرویه گیده جگزر . بنم حیاتمده تهلهکده در . امرلر مه مخالفت ایتمکدن اجتناب ایتمگه دقت ایتملیسگزر . چونکه هرکیم دها بر سوز سویلر ایسه در عقب مجازات شدیدیه دوچار ایتمدیر یله جکدر . هندستانه کیتمک ایچون سیاحته چیقدم . هندستانه طوغری کیتمگه دوام ایده جگم . اورایه وارمق ایچون بر آی دها سیاحته دوام ایتمک لازم اولسه یوله دوام ایده جگم . دیدکدن صکره تحویل لسان ایدرک ملایمتله :

[مابعدی نسخه تالیه ده]

اسپانیولجه دن مترجمی : شورای دولت اعضاسندن

آندریا قو پاس

فرانسز نسوانی (۱)

هر قومك ارباب قلمی افراد بشر دن بر قسمنك باعث مفتونیب و حیرانی اوله رق قالمش اولان نسوان قومی بر تمثال خیالی اوزره تشخص ایتدیرمشلردر . یالکیز ارباب قلم دگل . هیکلتراشلر . رساملر . خلاصه عموم صنایع بدیعه اربابی اوتهدن برو بویله یاپه گلمشدر . ایشته تواریخ و مناقبده گوریلان هلنی ، اسپازیا . شارلوت ، به آتریس ، لور و امثالی بوقییلدندر .

فرانسهده بویله لطافت ایله شعرک امتزاجندن متولد بر تمثال مشخصمز یوقدر . ازمنه سالفهده جنگاور ژان دارق ، واعزه صر مسنه کچن ژهنهوی یه و فرانسز قومك احترامات و تمجاتی کنیدیلرینه حصر ایتدیره یلشدر ایدی . بوقومك مظهر . حرمتی اولمش قادینلر یوق دگل ایسهده اولادده ا شمالك میشه لکری آلتنده اوکتان گوملگیله زانوبزمین تضرع اولدیغی حالده ، و اشارلوت قوردای ا بلنده کی خنجر سرتزیله ، مادام ارقولاندا گیوتینك سطورری آلتنده اوکیسوی چین بر چینندن متشکل تاجیله نظر خیال اوکنده عرض اندام ایدر . بو شانلی ، شهرتلی دلربالرك هپسی فرانسز نسوانی در : فقط هیچ بری جهت جامعه ایله فرانسز نسواننك تمثال مشخص منفردی دگلدر .

بوگاده سبب ، فرانسز نسواننك ، مملکتلری گبی ، شخص واحدده تمثل ایدهمیه جک درجهده متخالف بولنمسی در . حقیقه فرانسسه بر معتدل مملکت (۱) (۵۷) نومرولو نسخه مزده موعود اولان مادام آلفونس دوده نك مقاله سیدر .

اولمقله برابر، جنوبك ڀيوسٽ وحرارتدن متحصل جوهر شفافی، اوگوزل صاریشنلرڪ چشمان کبودنده تجلی ایتش اولان شمالك قارلی صحرالرینه قدر امتداد ایدر . ساکن و بشوش طورلی بر قزله، عادتا قابنه صیغه میان بر مارسلیالی، وشوخ مشرب بر آرلی و او پنبه تنلی، حریرصد واداره بیتیهده صاحبه ید طولی بر لوردهن ایله ساحلده گرم و سرددن جلدی بلکه ناسورلشمش . ارتفاعدن زیاده سعیه مهمك، سس سزجه چالیشوب چبالیوب تخیلاته طالمقدن حظ ایدر بر بره تانیا قاریسی آرسنده کی فرقدن زیاده دهانه گی تفاوت مزاج وادا اوله بیلور .

برملتک افرادی آرسنده کی فرق، اثنای سیاحتده پک گوزل مشاهده اولنیور . فرانسه نك وسط طرفلرندن کچیلورکن قیو اشیکلرینه اوتورمش قادینلرک گولگهده دیکش دیکمکله و براز اوتدهه اویناشان چوجققرینه نظارت ایتمکله مشغول اولدققری، دهه آشانی طرفلرده قره گوزلی قزلرک پریشان کیسولرله آسمه چارطاققرینه طیانمش و پنبه دوداقری آرسنده برر گل غنچه سی صقشدیرمش اولدققری حالده طاتلی بر خولیایه طالمش اولمقری نظر دقته چارپار . هر طرفده بشقه بر جلوه، بشقه بر لطافت منجلیدر . اوتدهه اسپانیادن، ایتالیا دن گلمش عشوه فروش اسمرلره، بریده اسکی غوللردن بقیه، یوقاروده قدیم جرمنلره منسوب سیمالره، و غریب غریب اسملره تصادف اولنور .

اوت ! حقیقت حالده بونلرک هپسی فرانسزدر . فقط یکدیگرینک همشیره سی دینیه میه جک، حتی قرداش چوجققری عد اولنده میه جق مرتبه لرده بر برلرندن فرقلی-درلر . ایشته بو اقوام مختلفه نك اختلاطندن جدی، جاذبه لی و معلوماتلیغندن زیاده رقت حسه مالک و بر حقیقتی تعلیمسز، اثباتسز درحال ادراک ایده یلک مزیتنی حاز، اضماردن زیاده اطهاره مهمك بر مخلوق لطیف، یعنی شمدیکی فرانسز نسوانی میدانه گلمشدر . بو مخلوق لطیفی دهه زیاده صاحب معلومات ایتمکه اوغراشدققرینی بیلوزم .

ایچرکن عکس روینی گوره جگی او آب صاف قدحنه - آنکله تقویه نفسدن زیاده خفیفه سرمست اولمق ایچون استعمال ایده جگی - شراب علمدن بر مقدار

اساله ايتسونلر . عقلی سربست ولاقيد براققده اولان وخیال بدیع عقایدله ممتزج بولنان معلومات سطحیه شمعی دهها واسع برطاقم معلومات ایله اکمال اولنیور . بونلر بلکه بعض متخصصینه لازم . فقط افراد عامه ایچون بی لزوم و حتی مضردر . زیرا قادینک کندی وظیفه مخصوصه سی و مقصدی واردر . چوجنی ، باخصوص نوزادی بیوتک ، غداسنه ، اویقوسنه لازمنجه باقوب هنوز تشکل ایتک اوزره بولنان بودماغی ایقاظ ایتک و غایت نازک بر فلز مثابه سنده کی بو روحی - اگر لایقیله نموی مطلوب ایسه - ماوای مادرانه نك حرارتیله محافظه ایتکدر .

ایلروده بو یاوریحق تعلیم و تربیه ایچون بالمجبوریه ید اخرایه تودیع اولنه جقدر . فقط والدلرک بو خصوصه پک زیاده خدمت و معاونتلی اوله بیلور . حتی چالشقان و غیورلر میاننده - اولادک والدسنه طبیعی اولان مشابهتی گی - حلاوت نظرده علامت مشفقۀ مادرانه تظاهر ایدر .

شوراسی بنجه محققدرکه نسوان ایچون فنون بی لزومدر . مگر ، مستثنا اوله رق ارککاره مخصوص مسالکه تخصیص ذات ایتش اوله لر . بوده هر حالده شایان تأسف احوالندر . [سهوینیه] لر ، [اثرمن] لر [دهقان] لر [ره قامیه] لر خلاصه عالمی مستغرق وجد ایده جک بتون بو ذوات لطیفه نك تحصیل فنوندن صرف نظر ایتلری کندولرینک ، عصرلرینک ذکای مجسملرینی اطرافلرینه جمع ایله ترغیب و تفهیم ایدرک فرانسه ترقیاتنک باشلوجه مشوق و مسیبلری اولملرینه مانع اولما مشدر . هر شیئک کندولرینه سرفرو ایتسی ایچون قادینلر هیچ برشی استعمالنه مجبور دگلمدر . اذعان و درایت و حلاوت تبسم ایله هر شیئ سوق و اداره ایده بیلورلر . استائل ، ساند ، آکرمان گی مشاهیر نسوان نه رتبه بلند بر قدرت علمی بی حاز اولورلر سه اولسونلر ، مستغرق سرشک اشتیاق اولان [والمور] ی ، [گرسی] ده کی بیت حقیرانه دن قرداشنه او رقت افزا مکتوبلری یازان ، او خارقه ذکایی و امثالنی ظلال اشهارلریله ستر ایده منزلر .

پارس نسوانی ، فرانسزلر میاننده بونجه اجناسک اختلاط و امتزاجندن تشکل و ایوم دیگرلرینک مثال مشخصی یگانه برعائله گی تکمیل ایدرک بتون فرانسه نسواننک اوصاف و اطوار عمومیه سنی حاز بولنمقددر .

پك محدود اولمسی محتمل اولان دوائر خصوصیهده يتيشان حكايه نويسانمز ،
 بو نازك وجدی ، طالغه گي بی شكل و متحوّل ، جریان و نسيمك تاثيراتيله متحسس
 اولان بو ناصیه حالی هیئت اصلیه سنی اخلاص ایتكسزین لایقيله تصویر و تعریف
 ایده یلشلمیدر؟ پك آزی آنی اولدیغی گي ، جهه سنی تنویر ایدن کیسوی زرینك
 شكنج نظر فریبی آلتنده ، مائل التصاق اولان ابروانی آیران لطیف جزگی ایله
 تصویر ایده یلشلمدر . وینه پك آزی اقشامك كبار عالمترینه مداوم اولمقله
 برابر صباحك او قادینی ، بتون گونك مادر مشفقنی گورمگه موفق اولمشلردر .
 بازوانه قدر الیونلرله مستور او بلورگی شفاف و گل گي پنبه و نرمین اللر
 چوجقلری گیدیرمش ، قونسولی ، چچكلری دوزلتمش ، برقاج كتاب قارشیدیرمش ،
 بلکیده بر نوزاد ایچون گوملك ویا نیتن بیچمشدر . شمدی قصورسز بر بیک گي
 اوزنوب بزتمش اولان بوکنج والده بر از اول فقر اخانه لرینی طولاشمغه کتمش ، پدر
 مقعدینه بعض شیلر اوقومش ، بیوک اوغلنی کلیسایه وعظ دیکلمگه گوتورمش ،
 احباسنه اخلاص و مودت مکتوبلری ، امور خیریه ایچون دعوت تذکرلری یازمشدر .
 اکثریسی صباح گزنتیسنه چیقان بونازندگان ایچون وقت حقیقه پك قیمتلی در .
 دقیقه لر بیله فوت ایتمزلر . اکثریا مجبوری و بوننگله برابر مدتی قلیل اولان
 زیارتلری حساب قاتمورم . مع مافیله بوگی محافل صحبتده حوادث سیاسییه و شئون-
 روزمره اوزرینه ویا تیاترو و ادبیاتده کی موفقیات جدیده حقنده بعضاً پك زیاده
 اصابت فکر ایله محاکمه تصادف اولنور .

وقوعات روزمره نك خلاصه سنه هان دائماً طوغری و مصیب صورته محاکمه لی
 اوله رق اطلاع ایچون اکثریا بر مجلس نسوانه دخول کفایت ایدر . زیرا جدیدته
 لا ابالیک ، بیهوده ایضاحاتده اختصار ، اوضاع و رموزك تام موقعنده صرفی گي
 اصل فرانسزله مخصوص اولان اطوار و حالات بوراده گوریلور . اوت ! پارس
 قادینلری پك گوزل صورته فرانسز نسوانك تمثال احوال و اطواری اولور .
 ولایاتك فضائل مختلفه سنی التباس ایدرک ، نه بر آلمان قاریسی گي عمرنی اوینك
 کیلارنده کچورمگه ، نهده سوزینك بر ایهام لطیفی ویا تلبسك بر طرز ظریفی

فدايه مجبور اولقسزین بر صورت نازکانه و بردست مهارت ايله بر او قوللانمغی، بر
عالمه اداره ایتمگی بر چوجق بیوتمگی پک گوزل بیلور .

فکر انتظام و تناسب و حتی اشیا نك گلیشی گوزل قونیلایشنده بر او یغونلق،
کلفتسزلك، باخصوص ظرافت فرانسزله مخصوص بر خصلت گبی در . الك عادی
ایشچی قز لرینك بيله ایشلر نده ابراز ایتدکاری صنعت دقیقه و معرفت بدیعه ايله
ثابت اولان ذوق آشنالق خصوصنده فرانسز نسوانی ماددی و معنوی کندولر ندن
بعید اولان اقوام عنندنه دخی صاحب رأی عد اولنمقده در .

پارسده [توالت] یعنی مشاطت، سوسلنانلر قدرده بونلر ایچون هرگون بشقه
بر ظرافت ایجادینه چالیشان سوسلیانلرک جلب نفع ودقتی گبی بر خارقه ابراز ایدر .
بتون بر عالم، موجب رقت بر غیرت و مطلق سودای بدایعدن متولد بر هوس
ایله ابراز فعالیت و ظرافتله مشغولدر .

پارسی بر قزدن، کندی نسیم مخصوصی گبی صادر اولان بو ذوق سلیم و ابتلای
ظرافت احتمال که سلامت فکر و اذعانك یگانه خاصه میزه سیدر . گرک بر چوق
عالمه نك اهتمامی و گرک بر صانعك محصول مساعیسی اولمش اولسون، بونظر ربا
بز پارچهلرینك متمادیا تجد دنده یکنی اسکی موده آردسنده براز دوشنوب تأمل
ایده جک همان هیچ وقت یوق گبی در . بویله مسالك هنرده فرانسز نسوانی جبلی
اولان جلوه باز لغنی و تکمل و اصلاح آرزوسنی و هر یردن زیاده بزده دهها جرأته
اظهار اولنان عالمه خوش گورنمک مراقفی طبیعی ابرازدن گپرو طور میه جقدر .

فرانسده رسام، موسیقی شناس، تیاترو او یونجیسی و امثالی و هر نوع صنایع
بدیعه اربابی غایت جدی و رقت حس اصحابی نسوان پک چوقدر . یالکز بزم
طوغریدن طوغرییه ذکر ایده جگمز صاحبات قلم ذکر اولنسه فرانسه نك موجب
فخری اوله جق بر یکنون تشکیل ایدر :

باشده مادام ژولیت آدام ۱۱۱ که نسوانی، حذف ذکا، و تن و انداملر نده کی

[۱۱] مادام آدامك رسمنی بونسخه یه درج ایلدیگمز گبی نسخ تالیه نك برنده ده مشارالیه نك
ترجمه حالریه کندولریه اولان صورت ملاقات و مصاحبتی یازه جغمزی وعد ایدرز . للطابع

لطاقت نظر ربا ایله شهرت شعار اولان بر مملکتدن یتشمش و شهرت و نفوذی عموم اوروپایه انتشار ایتمش جهت جامعه ایله گوزل و فعال بر فرانسزدر .

مادام ژودیت غوتییه [۱] نام بر شاعر قزی، ازمنه ورجال ماضیه نك ذا کری که، حتی کندی وقور و ملایم اولان شکل و خیالیده او هند پر یلرینه مخصوص باغین گوزلریله آنلردن تولد ایتمش ظن اولنور .

مادام هانری غره ویل، که پک سلیم بر فکرک محصولی و نشئه بخش احتیاساتک جمعی اولان رومانلری آرتق صایله جق مرتبه بی آشمشدر .

یا اسم ادیبسیله او حلاوتلی [ژیب] [۲] کبار عصرینک بتون بر تکملنه باعث اولمشدر که ، بونک ناقلندن زیاده مسبی اولدیغی گورنمکده در .

مادام آروه بارین ، مادام درونسار، و بلان بانزون بزلی ادبیات اجنبیهیه و آنلرک میلان و تحریاتنه واقف ایتمشدر . باخصوص بلان بانزون لسانمزه مالا نقل ایتدیگی رومانلره کندی حسیات ناز کانه سندن متولد سانحائیده علاوه ایتمشدر .

مادام سهوهرین غایت شهرتور بر غزته جی اوله رق ، نفوذنی آثار نفیسه و قلنی اک مهیج

خصوصات حقنده استعمال ایتمکده در . دها بونلرگی نیچه لری ، روسموند ژرار، دولالون، ماری دو نوروپاگی لطیف شاعرلر، دها بر چوق محرره لرکه، عالم ادیبینک بوکوچوک ستاره لرینک هیئت مجموعه سی شرف نسوانیمزک آسمان ضیا باشنی تشکیل ایدر . تدریسات و صنایع بدیعه و هنر نوع آثار خیریه جمعیتلری میاننده بر چوق مشاهیر

[۱] مشهور توفیل غوتیه نك کریمه سیدر .

[۲] ژیبک تصویر و لسانندن منقول ترجمه حالی ۵۶ نجی نسخه ده مندرج ایدی .

بونسخه په ایسه [تصادف] عنوانی بر فقره سنی نقل ایلدک .

نسوان اسملى گوريلوركه، بونلر زوجلرينك شهرته دها ملايمت پرورانه، دها نهانى و كاملاً فعل خبره مصروف بر مثلى دها علاوه ايدر .

بنم عقلتك عدم استيعابندن طولاي جمعيت نسوانيهنك بر طاقم حقوقه صاحب اولمق ايچون بعض مدعيانه اشتراك ايددميهرك، خارجده قالدنمندن طولاي استعفاي قصور ايدر . بر ايشجي قزينك كارنى محافظه ايتك، و بر والده چوجقلىرينك مادى ومعنوى استقباليهينى تايمين ايتك انديشه محققندن بشقه شى، فوق الحد استقلال- افكار، ار ككلره تساوى حقوق، سربستى مسالك معيشت ادعاسى و محاكمده دعوى وكالتى ايشنه قاريشمق . خسته خانه لرده سريريات درسى ويرمگه قالقشمق و يا مجالسده صندلى رياسته قعود و كليسالرده كرسى مواعظه صعود آرزولرى بگا هب، اوى بارقى، چولنى چوجنى اوليان و كندولرينك غايت ساده و فائده بخش بر ايشلرنده اك علوى قابليتلىرينك بيله محل صرفى بولنه جغنى دوشنه ميان بر طاقم ايشسز گوجسز قادينلر ك قوه مخيله لرندن متولد بر وهم و مراق، و هيچ بر فعله صرف قوت ايددميان قلىلر ك عطالتندن منبعث حرص هوسات گي گلمكده در .

جته جه نه بيوك، نه كوچوك، حتى نه اسمر، نه ده صارى اولان نسوانمى، اطرافنى محيط بولنان اقوام مدنيه نسوانى ميداننده هيئت مجموعيسى اعتباريله اك متناسب و موازنه ليسى، خلاصه كندى اقليمك قادينى در . غايت نازك ناصيه حالى و غايت ملايم بال و بالى، باخصوص انگليزلر گي نسبتندن فضله نحيف و بلند و آلانلر گي بطال و تنومند اوليان قد و قامتى ايله فرانسى نسوانى مجسم وظيفه، و علوجناب و ذكاي خارقه و حتى عشقه ده شفقت مادرانه صاحبي، اولومه قارشو بيله شطارتكار بر مخلوق اوله رق گورنمكده در .

شاطور بريان (خاطرات) ده (ميشله) « قادين » غونقورلر « اون طقوزنجى عصر قادينلرى » عنوانلى اثرلرنده ژورژ ساندى و بالزاق رومانلرنده اقوام بشر ك اك مدنى، اك عاقل تمثال مشخصنى بويله جه تصوير و توصيف ايتمىلر در .

املا بحثی

[مابعد عن جزؤ ۵۸]

آثار مطبوعه ده گوردیگمز یگی املاردن برطاقی شونلردر :
قارانلق ، دام ، دانا ، داغ ، دولایی ، دولو ، صاناق ، کری ، بوس بوتون ،
سانا ، بانا ، یازسانا ، باقسانا ، ایچین ، یاقین ، ایکن ، امزیک ، نهوت ، نهو .
بونلرک طوغریسی ایسه قراگلق ، تام ، طانه ، طاغ ، طولایی ، طولی ، صاغناق ،
گیرو ، بسبتون ، سگا ، بگا ، یازسگا ، باقسگا ، ایچون ، یقین ، ایکن ، امزک ، اوت ، او ، در .
شمدی بوکلرلی برنجی طرزده یازمقدن نه فائده ملحوظدر که ایکنجی ، یعنی رسم
قدیمی وجهله یازمغه ترجیح ایدلم .

باخصوص ترکیه نك املاسنی وقتیه تعیین ایدن اصحاب معارف بو کلماتی بزر
گی دیله خوش گلدیگی ویا گلمدیگی ایچون استدکلی رسم وشکله قویامشدر .
ترکیه مزك اصلی اولان لسان تورانینك کافه شعباتنده کی صورت تداولنی تبعه
هر بر کله بی معنای اصلیسندن تباعد ایتیه جک و برده لسانمزك ارکان اصلیه سندن
اولان عربی ایله فارسیده کی بعض الفاظله التباسه محل بر اقیه جق صورتده وضع
ورسم ایتمشلردر . از جمله ظلمت معناسنه [قراگلق] لفظنك اصلی [قراگخو] در .
بونده کی کاف نونی بی [که صاغر کاف اطلاق ایتکده یز] ابقادن مقصد ایسه بولفظك
اصل قدیمندن تمامیه تباعد ایتمش اولماق و بوننگله برابر لسانك کسب ایتمش اولدیغی
نزا کته موافق بر اسلوبده سویلیوب یازمقدر . بو عینیه فرانسزلرک Temps تامپس

یازوبده (تان) اوقومهلری قیلندندر . نیچون تان دیورلرده تامپس یازیورلر؟ چونکه کلمه نك اصلى لاتینجه Tempus ته مپوس درده آنك ایچون . نتيكیم مشتقاتندن اولان وَفْرَانَسْرَجَه نك اِكْ مُسْتَعْمَل كَلِمَاتِنْدِن اوله رق نابهنكام معناسنی افاده ایدن Intempestif انتانیستیف لفظنده کلمه نك مشتق عنی اولان Tempus صداسی ظاهر اولور .

بنا اورتوسی، یعنی بام معناسنه اولان (طامی) وَتَرْجَه ده طاء اولماسنه نظراً (تا) وَ (دال) ایله رسم ایتمیوبده طاء ایله شکل ویرمش اولمیرینك اوج سببی واردر : (طام) ده کی (تا) تاء ثقیله در . ترجه ده تاء ثقیله ویا مضمومه بی حاوی کلملر عموماً طاء وَ داله تحویل اولنور . اگر طامی دال ایله (دام) یازمه لری لازم کلسه ایدی . (طوتساق) معناسنه اولان (دام) ایله التباسدن قورتیله مز ایدی . کذا تاء ایله (تام) یازدیغی حالده دخی (ناقص) مقابلی اولان (تام) ایله التباس محذوری وار ایدی . بناءً علیه ذاتاً (دام) ویا (تام) تلفظلرندن ایکیسنده قریبی اولدیغی ایچون (طام) یازمق هر حالده ده ملامیم در .

طاغ دخی (داغ) ایله التباسه اوغرایه جنی ایچون (طام) قیلندندر . طولی ، وَطُولَايِي یه کلمه لرك بری طولق ، دیگرى طولانق ماده لرندن گلور . بر کلمه نك ماده اصلیه سی بشقه بر شکلده وَمشتقاقی بشقه بشقه حرفلرله یازدیغی یلیورز . اگورمك (ماده سندن گلان) گوریجی (ای) مثلاً کافه بدل (قاف) ایله (قوریجی) یازمق جائز ایسه طولانق وَطولمقدن گلان بر کلمه بی ده (دال) ایله یازمق طوغری اولور . باخصوص شو (طوغری) لفظنی ده املای جدیده طرفدارانی (دوغرو) شکلنده یازیورلر . حال بوکه بو کلمه نك (طوغمق) دن اولدیغی تخطر ایتمیورلر .

(صاغناق) لفظنی (صاناق) یازمقده عجبانه گی منفعت منصوردر ؟ کلمه طوغری می اوقونمیور . یوقسه تلفظی دیله ثقیلی گلیور . باخصوص بو کلمه نك نره دن گلدیگی دخی ییلنمیهرك و ییلگه تنزل ایدلمیهرك تبدیلنه همت بیورلمشدر .

کلمه نك ابتدا معناسنه باقلم . صاغناق بر دنبره کلیتو دو کیلان کچی یاغموره اسم اولمشدر . کلمه ایسه صاغمقدن مشتقدر . چونکه (صاغناق) بولودلردن

صاغیلور گبی یاغمور بوشانمنسی افهام ایدر بر لفظدر . [صاناق] دینلدیگی حالده نه معنی افهام ایدر . باخصوص معناسنی بیلیان بر آدم اوگرنمک ایچون هانگی لفته مراجعت ایدوبده بولور .

[گروایی] یازدیغمز حالده [گرمک] فعلندن تمطیط، یعنی شد معناسیله التباسی نه یپالم . یعنی بوذاتلرک یازمق استدلکاری [گری] (گریم) ایله بر معنایه در . مثلاً ترکجده [گری] ایی دیرلرکه چاشیر سریله جک ایب دیمکدر . ثانیاً کاف فارسییه مخصوص اولان شو [گ] اشارت که مطبوعه عاجزانهم مخصوصاتندندر . نعم ایتماش اولدیغی واکثر مطبوعاتده کاف فارسیه لر کاف عربیه ایله یازیله گلدیگی نظر مطالعهیه آنورسه بو لفظک [کره] یه منسوب یعنی غلط اوله رق [کروی] دیدیگمز معنایه تلی اولنه جغی دخی تسلیم اولنور . ثانیاً [گرو] لفظده ایکی حرکه وارکن بونک برینی اسقاط ایله بر قاج درلو او قونمق محذورینی جامع برشکلی اختیاره هیچ بر سبب معقول گوستریله مز .

معلومدرکه [بس] ترکجده تأکید و مبالغه اداتیدر . ظن ایدلمسون که حرف اولی مضموم اولان بر لفظی قدما املا خصوصنده کی مسامحه لرندن طولانی [بس] یازمشلردر . بالعکس . املائی بر درجده قدر التباساتدن قورتارمق ایچون بر مجبوریت قطعیه ایله بو صورتی اختیار ایتدکاری کلماتک اصللرینه واقف اولانلرک مسلمی در . ترکجده [بوس] اندام معناسنه اولدیغی ایچون بوکله ایله التباسه محل قالماق مقصدیله علامت ضمه اولان واوی اسقاط ایتمشلردر . معلومدرکه بوگی اداتلر باشلی باشنه هیچ بر معنی افاده ایتماکده عادتاً مهمملات قییلندندر . [بس] صورتنده یازیلور ایکی ادات واردرکه بری [باد هوا] محرفی اولان [بد اوه] ایله آشکار معناسنه اولان [بللی] لفظنه تلاحق ایدرکه بانک قحی وسینک سکونیه در . قدما [بسبتون] تعبیرینی کله واحده گبی اداتیه ملتصق یازدقلری حالده [بس بللی] ای بو وجهله مفترق یازمغی تخصیص ایتمشلر . آنکده سببی برینک باسی مضموم دیگرینک مفتوح اولدیغی آگلاشمش اولمقدن عبارتدر . لسانه دار قاعده تدوین ایدنلر تالیقلرنده بو فرقلری، یو دقیقه لری تعریف ایتمشلردر . شونی اعتراف ایتلی یزکه اسلافنر بزه یک گوزل اصوللر حاضرلمشلر؛ بز آنلری بوزمقله اظهار معرفت ایتک استیورز .

بو قیلدن ایکی ادات دها واردر که بری مقعد معناسنه اولان (کوتورم) لفظنه
دیگری (گوتوری) کلهسنه تلاحق ایدر . بو اداتلرک اولکیسی کاف عربیه وایکنجیسی
کاف فارسیه ایله یازلدیغی معلومدر . فقط وقتیه بو ایکی کافی یکندیگرندن تفریق
ایچون (شمعی مطبوعات عاجزانه مده اتخاذا و استعمال ایلدیگم یولده) اشارت وضع
ایدلامش اولدیغندن قدما دخی چاره سنر اولکیسنک علامت ضمهنی اسقاط ایله
برلکده (کسکوتورم) یازمغی اعتیاد وایکنجیسنی (کوس کوتوری) اوله رق ابقا
ایتمشردر . خمسۀ عطایی ایله سهام قضاده بو ایکی کلہبی حاوی بر قاق بیت موجوددر .
وبو ایکی اثرک هنوز نسخ مطبوعه سی دخی اولمدیغی حالده نه قدر یازمه نسخهنی
وارسه جمله سنده (کسکوتورم) (کوس کوتوری) رسمنده محرردر .
بوندن آگلاشیلورکه بونی بر مطالعه مخصوصه لسانیه ایله بردستور اوله رق
قبول ایتمشردر .

یازسکا باقسکا گی کلہلرک (یازسانا) (باقسانا) شکلنه گیرمسنه گنجه :
بو تغییراتی اجرا ایدنلر پک اعلا بیلورلرکه بو کلہلرک اصللری (یازسه ک آ)
(باقسه ک آ) اوله رق (آ) حرفی ترکیده ساکن الاواخر کلاته لاحق اولنجه ، آ
حرفی ادات تعجب اولمدیغی صورتده کندینی حذف و قحهنی حرف اخیر ساکنه
نقل جائز اولور . ایشته بوجوازه مبنی درکه اصلی (یازسه ک آ) قیلندن اولان کلہلره
مؤخر آ یازسکا ، باقسکا شکللری ویرلمشدر . بوده کلاتک تحریرنده ملتزم اولان
اختصار فکرنندن نشأت ایتمشدر .

ترکیده برقاعده اختصار مرعیدر . برکلده بر قاق قحہ ثقیله بولنورسه اکثریا
اولکی ابقا و صکره کیلر لاجل التخفیف اسقاط اولنور . (طاملق) گی که حرکات
تلفظیه سیله یازیله جق اولسه (طاملماق) صورتنده تحریری اقتضا ایدر .
بوقاعده یالکز جامع الفتحات اولانلرده دگل حرکات مختلفه بی حاوی کلہلرده
جاریدر . (اولق) (بولق) (دوشونمک) (گورشمک) (آومق) کلہلری و امثالی
لفظلر سویلندیکی گی یازلمق استنورسه (اولماق) (بولماق) (دوشونمک)
(گوروشمک) (آووماق) صورتنه تحول ایدر .

[ایچون] اداتی [ایچین] صورتنه تحویل نه ایچون اختیار اولنیور ؟ یازدیغیزی سویلدیگمزه توفیق ایچون، دینه جکسه او حالده هر اولادعهده مرهقهیه قدر والده لری نزدنده و بوسبیلله نسوان آره سنده پرورش بولدیغندن، بالطبع موافق قاعده اولان برچوق کلماتک صورت تلفظی و برچوق جمل کلامیه نك شیوه ترکیب بومعاشرت ایله زیر وزیر اوله کلدیکی هر کسک معلومیدر . شمادی غلطات تلفظیه نسائیهدن [نه نازم] [یقردی] گبی محرفات لفظیهی [بشارت] گبی محرفات معنویهی دخی تقلید و قبوله جواز ویریلورمی ؟ ویرلمز ایسه ایشته ایچون یرینه [ایچین] یازمقده لقردی یرینه [یقردی] یازمق گبی در .

بو ایسه بر شیوه تلفظ شهری اولمقله هیچ بر وقت دستور فصاحت یرینه قائم اوله مز . واقعا هر لسانده محرفات استعمالنه جواز وارددر . مثلاً بز [حقییه] یرینه هکبه [غربال] یرینه قالبور [نردبان] یرینه مردیون [دستاره] یرینه دستره دیر و دیدیگمز گبی یازارز . بو کله لر ایسه ذاتاً کلمات ترکیهدن اولمدیغی حالده حین قبولنده شیوه لسانمزه توفیقاً بالتحریف مال ایدلمش الفاظدندر . حتی بو [ایچون] لفظی دخی ذاتاً فارسینک سببیت وابتدا اداتی اولان [چون] لفظندن انهرق ادات تعلیل اتخاذا ایدلمشدر . و معلومدرکه یرینه گوره تعلیلدن بشقه نسبت و تخصیص اداتی اوله رزقده استعمال اولنور . مثلاً [صو ایچون قساوت چکمیک یاغمور موسمی یاقلشدی] جمله سنده [یاغمور دن طولایی و یاخود یاغمور دن اوتوری] معناسی قصد اولندیغندن ادات تعلیلدر . شمادی بونی یگی املا جیلر گبی [صو ایچین قساوت چکمیک] شکلنده یازه جق اولور سهق چونکه جمع مخاطب صیغه سنیده بوضورتده ، یعنی کافه بدل نون ایله [ایچین] یازه کلدکلرنندن بالاده کی عبارته نك معناسی تحول ایتک ضروری دکلیدر . و مثلاً « سود ایچون ، پکمز ایچون ، شراب ایچون پاره ویردم نه ایچون ایچمیورسکنز » گبی بر عباره « سود ایچین ، پکمز ایچین ، شراب ایچین پاره ویردم نه ایچین ایچمیورسکنز » رسمنده یازیلنجه معنای مقصود ایله معنای منفهم آره سنده حاصل اوله جق بون بعیدی مساحیه اندازه عقول تحمّل ایتمز .

وینه معلومدرکه اکثریت اوزره ضرورت وزن الجاسیله نظمده ، بعضاًده ذوق

سليقه يه مغلوباً نژده [ايچون] يرينه تخفيفاً [چون] استعمال اولنور . مثلاً « هپ سنگچوندر بنم دنيا غمن چكد كلرم » مصراعنده و « بوكتاب دفعه اوليده يا گلش باصلايغيجون تكرر طبعنه مجبوريت حاصل اولدي » عباره سنده اولديغي گي . شمدي بونلري [سنگچيندر] ويا [باصلايغيجين] صورتلرينه و « نه ايچون اويله ايچين ايچين آغليورسك » جمله سني « نه ايچين ايچين ايچين اغليورسك » شكلمده تحرير ايدرسهك نه تحف معناسزلقلر حاصل اولور .

بالاده بيان ايتديگمز اوزره [ايكن] و [امزك] كلمه لرني ايكن وامزيك رسمنده يازيقرلر .

معلومدرکه بو حرف بر جمله خبريه نك آخرينه لاحق اوله رق متضمن اولديغي نسبتی تجريد ايله مضموني فاعلك حالي بيان ايتديگندن طولايي ادات حال اولور : « شفق سوكر ايكن يوله چيقدي » « گونش باتار ايكن عودت ايتدي » « بري لقردي سويار ايكن ديگله » « او صوصمش ايكن سن ينه آغزني آچديرديك » جمله لرنده اولديغي گي . حتی بعضاً ساكن الاواخر كلمه لاحق اولديغي زمان همزه سيلاه ياسي حذف اولنور : « اويوركن اوکسوردی . قالقاركن دوشدی . اويانقكن رؤيا گورلمز » گي . وبعضاده متحرك الاواخر كلمه لاحق اولديغي صورتده هم همزه سني ابقا و هم يايه قلب و همده يايه قلبه برابر كسره سني حذف جائدر . « سن سخني ايكن امساک ياقشمز . بو بويله يكن ينه سوز ديگله مز . بو ايش بويله ييكن نافله يوريليورسك » گي .

شمدي يگي املا ايله [شفق سوكر ايكن ويا شفق سوكر كدن . او اويله يكن . بو بويله ييكن] شكل لرني آنچه بونده نه گي محسنات ملاحظه اولنور . عيب دگل آ بردرلو آگلايه ميورز .

امزك لفظني [امزيك] شكلمده يازمق دخي قاعده بي اخلال ايدن تغيير ايتندر چونكه بوكله [ام] ايله ادات تعديه اولان [زر] حرفندن مركب [امزر] امرندن تشكل ايتميدر . و آخرنده كي [ك] ايسه اسم آلت فعل اولديغنه اشارت اوله رق كاف مذكورك حوقيله ادات تعديه اولان [زر] حرفنك شطر اخيري بولنان راء .

ساکنه دفع ثقلت ایچون حذف اولمشدر. آنی یا ایله یازمق کله نك اساس ترکبندن غفلته دلالت ایتمکدن بشقه بر ثمره حاصل ایتمز .

ادات تصدیق اولان [اوت] ی [نهوت] شکل غریبنه و مسکن معناسنه اولان [او] ی [نهو] صورت عجیبه سنه تحویل ایدیشرینه ایسه اظهار حیرتله اکتفا ایدرز .

لاحقه

یگی املا مختر علرنندن بری مقدا بر ذاته یازمش اولدیغم بر مکتوب مطبوعی رسائل موقوته دن معارف اسمنده کی مجموعه یه نقل ایتمش ایدی . فقط عباراتی عینی اولدیغی حالدده املالری کاملاً دگشدرمش ایدی . ایشته شو بالاده کی [نهوت] ایله [نهوی] و آنلردن ده جار س سائر بر چوق تغییراتی آنده گورمش ایدم . خدا بیلور او قورکن بنم قلمدن چیقمش اولدیغی بیله بر دنبره فرق ایده مدم . بو عینله یولده گیدرکن تصادف ایتمیگی بر شخصك فس گیشنی بکنمیوبده خبری اولقسزین باشندن فسنی چیقارهرق کندی کیفنه گوره گیدر مگه بکزر .

[گله جك نسخه ده تغییرات معقوله اوزینه عرض ملاحظات ایدرز]

ابوالضیا توفیق

بر تصادف

[بر مشهور ديكشجى دكانده]

انتظار سالونده مشتريلر ، پرؤوا ايدن ديكشجى قزلى گلوب كيتمكده
و بر طاقم كنج قزلى قاشلىرى آچوب طوپلايهرق ، مزينات لباسى كزديرمكده ...
بر مادام پرؤوا سالوننه آچيلان قپويه ياقلاشهرق كندى كندينه ديدى كه :
— بر ساعت اول ايچرو گيرن شيشمان مادامك چيقمغه نيتى يوق ! .. اوتەكى
سالوندهده پرؤوا ايدە بيلورم اما فستامى مادمازل (قاميل) ك گورمى مطلقا
لازم ... مادمازل قاميلده او شيشمان مادامله مشغول ! ... (بو آرهلق ايچرو
گيرن غايت گوزل برقادينه باقهرق) : بن بو قادىنى نروده گورمشم ؟ ها ، اوت !
تا كنديسى ... ژەنەويو ! .. يرنن قالقوب گلان مادامى استقبال ايتدى . گلان
مادام بر آن تر ددن صكره :

— آنتوانت ! ..

برنجى مادام — نصل ؟ .. بنى طانيدك ها ؟ ..

ايكنجى مادام — ايشته سن ده بنى طانيدك يا ! ..

برنجى مادام — او ! سن بشقه ، بن بشقه ! .. سىنك ملامحك صاف ! ..

سن اعلاساك ، هيچ دكيشمامشسك ! .. حال بوكه بن اون بش سنهدنبرى بتون بتون
دگيشدم صانيرم .

ايكنجى مادام — صوص ؟ .. امان سنه لرك عددنن بحث ايمه ! ..

برنجى مادام — بحث ايميم اما سنه لرك عددى ده آرتق مطلقا بحث اولنق

لازم گله جك بر راده يه واريور !.. هر نه حال ايسه !.. سنی گوردیگمه پك
منونم !.. [ساقره - کور] دن آیرلدیغمز زماندنبری سندن هیچ بر خبر آله میشمه
نه دیرسك ؟.. حالا [نانت] ده می اوتوریورسك ؟

ایکنجی مادام — خیر، .. ازدواج ایده لیدنبری پارسده اقامت ایدیورم !..
یا سن ؟

برنجی مادام — بن ده اوپله ... لیکن یازلری [بره تانیا] ده کچیریورم... امید
ایدرم که شمدن صگره صیق صیق بر بر مزی گوریرز ...

ایکنجی مادام — البته !.. اوتده ایکن نه قدر ایو گوروشیردك !.. [ساقره -
کور] اه گیدن اومنیبوس ایچنده یایدیغمز مضحك حیلهر، ساخته مجادله لر خاطر گده می ؟
برنجی مادام — یاصمانه آتش ویردیگمز کیجه ؟..

ایکنجی مادام — (گولهرك) آتشی سن ویرمشدك !..

برنجی مادام — اوت .. حتی بوگون اولسه ینه ویریرم !..

ایکنجی مادام — (ایچنی چکهرك) آه ! اوزمانلر نه قدر خوش ایدی !..

برنجی مادام — طوغریسی بن اوزمانی ده خوش بولیورم !.. اوت ..
مکتب ویا مناستر عالمی تأسفله یاد ایتك موده اولدیغنی بیورم ... « سنین لطیفه
شباب » دن هرکس بحث ایدر !.. بگا کلنجه بو سنین لطیفه شباب ، علی الخصوص
جزالری، اذنسزلیکلری اخطار ایدر !..

ایکنجی مادام — جانم ، هر مکفاتی سن قزانمازی ایدك ؟..

برنجی مادام — گولهرك اوپله اما، حسن اخلاقه، نه دیهلم ؟.. حسن اخلاقی
اونودیورسك !..

ایکنجی مادام — ایچنی چکهرك بیلم ، بن اوزمانکی سعادتی بشقه وقت
بوله مدم !..

برنجی مادام — شمدیکی حالده او قدر بد بخت گورونمیورسك !.. (محبه سنك
یوزینه باقهرق) : سن بد بختانی وجودینه یرایان بر مخلوقه بگزوریورسك .
ایکنجی مادام — (بردنبره) چوق سمیر مشمی یم ؟..

برنجی مادام — يوق، يوق .. مستريح اوله بيلورسك !.. تام معتدل بر
حاله سك ...

ايكنجى مادام — سنده اويله ...

برنجی مادام — يو !.. بن حيوان بسليانلرك ديدكلرى گي شرايط معتدله يي
بر آز آشير مشمدر .

ايكنجى مادام — اي، نصل تحيل ايتديگك معيشتى بوله بيلدگمى ؟

برنجی مادام — بنم برشى تحيل ايتديگم يوق ايدى !.. بولديغمدن ده كافي
درجده ممنونم ... بيلورسك كه بن سنك گي خيالجو وخفا پرور بر قز دگل
ايدم !.. بن هرشيدن ممنون اولور بر چوجقدم ...

ايكنجى مادام — بو سانكه بوگون ده هرشيدن ممنون اوليورسك ديمكمى
اوله جق ؟... قوجهك نصل ؟...

برنجی مادام — (ايچندن اينانميهرق) قوجهم پك اعلادر !..

ايكنجى مادام — صاريشينمى ؟ اسمرمى ؟.. اوزون بويلمى، قصه بويلمى ؟..
شيشمانمى، ضعيفمى ؟..

برنجی مادام — صاريشين .. اوزون بويلى .. ضعيف ...

ايكنجى مادام — او ! نه گوزل ! اوزون بويلى، صاريشين بر آدم !..

برنجی مادام — سنك قوجهك قيصة بويلى، اسمرمى ؟..

ايكنجى مادام — (كال تجبله) نصل ! سن كنديسنى طانيورميسك ؟..

برنجی مادام — طانيورم اما سنك ضدنى شايان تقدير گوريشكه نظراً ...

ايكنجى مادام — اي طبيعتى نصل ؟..

برنجی مادام — كيمك طبيعتى ؟... قوجهمكمى ؟.. نه قار باز، نه سرخوش،

نه سرد، نه ده غوغاچيدر ...

ايكنجى مادام — بن اخلاق علويه صاحبي بر آدمك زوجهسى اولمى تحيل

ايدردم ...

برنجی مادام — سن ده نلر تحيل ايدردك !..

ایکنجی مادام — انسان آنجق کیندن عالی اولان بر مخلوقی سوہ بیلور ..
بر مخلوق که سفلیات بشریہ نك مافوقندہ جولان ایدر ...

برنجی مادام — اوت ... الحاصل [شاطوبریان] .. اگر حیاتده اولسه
ایدی ... ایشته آنک قاریسی بختیار اولمشدر ...

ایکنجی مادام — سن بونی لطیفه طرزنده سویلیورسک ...

برنجی مادام — او یله می صانورسک ؟ ..

ایکنجی مادام — سن هیچ بر زمان جدی اولیه جقسک ...

برنجی مادام — البته اوله م ! .. هر نه حال ایسه، سن بد بختیمیسک باقلم ؟ ..

ایکنجی مادام — بد بختده سوزمی ؟ .. بن بر صورتده ازدواج ایتدم که ...

بوگاده عالم ..

برنجی مادام — (گوله رک) اوه ! .. عالمه هر افترایه متحملدر ... البته

سنکده بو ایشک ایچنده دخلک وارددر ... سنده خیال ایله بر لیکده اندیشه استفاده

وار ایدی ... حالا خاطر مدهدر که بتون خیالاتک مظنطن، ژاپونیا قماشلری ایله

مفروش اوتلرده ویا دوگمه تیمور پر مقلقله محدود اوچ یوز هکتار وسعتنده بر

پارقدہ ویا حمام موصلغی باشلی آتله چکیلان سکر یا یلی عربهلرده گزردی ! ...

بونلرک هپسنی قوه دن فعله گتوره بیلدکمی ؟

ایکنجی مادام — هان .. هان ..

برنجی مادام — او حالده علی الاعلا ! .. نصل ، خیرمی دیورسک ؟ .. دیمک

دها اکسیک وار ؟ .. طوغریسی سن بنی متعجب ایدیورسک ! ..

ایکنجی مادام — امین اول که لطیفه لرک حقسنزدر ! .. بنم حیاتی نه قدر

تھی بولدیغی بیلسهک ! ..

برنجی مادام — دیمک که چوجغک یوق ؟ ..

ایکنجی مادام — بر اوغلم وار .. اما اون ایکی یاشنده بر چوجق .. آنک

نه فاندہ سی اولور ؟ ..

برنجی مادام — باخصوص که لیلی مکاتبدن برینه ویرمشسکدر ...

ایکنجی مادام — بشقه نه یاپه بیلوردم؟ .. قز لری انسان اونده محافظه ایده بیلور
اما اوغلان چوجقلمر محافظه اولنه بیلورمی؟ ..

برنجی مادام — دیمک سکا یالکز قوجهک قالیور؟ ..

ایکنجی مادام — قوجهمده پک مشغولدر .. بوندن بشقه قوجهم بنم دردمی
آگلامیورکه ... [برنجی مادام کندیسنی تنها ، کوچک بر صالونه طوغری
چکدی .] اورایه طوغری نیچون گیدیورسک؟ ..

برنجی مادام — زیرا هرکس سنک نه دیدیگکی ایشتمنی بی لزوم عد ایدیورم ...
اگر آلدانیورسهم بگا بعض اسرار تودیع ایده جگکی تخمین ایدیورم ...

ایکنجی مادام — ایده جگم اما سن او قدر مستهزیسک که ...

برنجی مادام — بنم مستهزیلگمدن سکا نه؟ سن ینه سویله جگکی سویله بی ویر ...

ایکنجی مادام — نه اوله جق ، جان صیقیندیسی بی بر طاقم خیالاته سوق

ایتدی !!

برنجی مادام — تبدیل معیشت خیالاتیمی؟ ..

ایکنجی مادام — طبیعی .. ابتدای امرده بنده نه تخیل ایتدیگمی بیلوردم !

برنوع بین قرنجه انمسی گبی بر حال ایچنده افکار ، خاطرات ، تصوورات عمومیه
مغلق بر طرزده ذهنه بیغلغه باشلادی ... صکره بردنبره بر تصوور ...

برنجی مادام — امان ، امان ، امان .. سنده علم الروحه طالبو چیقیورسکها! ..

ایکنجی مادام — (بوزیله رق) ای سکا نه اولدی ؟

برنجی مادام — الله ، الله .. قارشیمده سودیگم و صورت ظاهرده زلال قوت

وحیات ایله مالامال گوردیگم بر مخلوقک ساری و غیر قابل تداوی بر علتیه مبتلا
اولدیغنی بردنبره آگلا نیجه طبیعیدرکه ...

ایکنجی مادام — لکن ..

برنجی مادام — انسان کمال تأسفله متعجب اولور ! .. نه ایسه ، سن دوام ایت .

ایکنجی مادام — نهایت برگون آگلا دم که بتون بو افکار ، بتون بو خاطرات

مختلطه ، بتون بو تصوورات مغلقه بر فکر معینه منتهی اولیوردی که او فکر ...

برنجی مادام — عشق دگلی؟..

ایکنجی مادام — اوت .. عشق که بن ییلز وهرچه باد آباد اوگر ننگ استردم! .. ایشته بوگوندن اعتباراً کمال تهالکله جمعیتلره دوامه باشلادم .. ها ، جمعیت دیدمده خاطر مه گلدی : سن جمعیتلره کیتیمورمیسک؟..

برنجی مادام — اصلا!..

ایکنجی مادام — ها .. آنک ایچون اوللی .. بنده سکا نیچون تصادف ایتمدیگمی بردرلو آگلایه میوردم .. زیرا بزم ملازمت ایتمدیگمز جمعیتلر عین جمعیتلر اوله جقدر صانیرم .. بن بارون (دوران دو لؤواز) ایله ازدواج ایتم .. یا سن کیمکله ازدواج ایتمک؟.. نهدن گولک؟..

برنجی مادام — زیرا باقیورم که افکار کده کی دوام و تعالی حالا بوندن اون بش سنه اولکی گبی ...

ایکنجی مادام — گوله رک صحیح اوله !. حکایه مه دوام ایده میم : ایشته کمال تهالکله جمعیتلره دوامه باشلادم .. جمعیتلره ، بالولره ، آت یاریشلرینه ، سرگیلره ، الحاصل انسانک گزوب گوریله بیله جگی یرلرک کافه سنه ..

برنجی مادام — تمام !. سن شیئگی ، علم الروح دائره سنندن چیقمامق ایچون «مبصره روحگی» آرایوردک .. ای صکره؟. آرادینگک مبصره روحی بوله بیلدگمی؟. ایکنجی مادام — های ، های .. ایچنی چکرک آه ! او نیچون بنم زوجم اوله میور؟..

برنجی مادام — فی الحقیقه بوراسی شایان تأسفدر ... زوجک اوله مدی ایسه بشقه شیئکده اوله مدی؟

ایکنجی مادام — ده اوله مدی ..

برنجی مادام — اوه ! ایشته بو اعلا !.

ایکنجی مادام — نیچون اعلا اولیور؟..

برنجی مادام — زیرا اولاً ده دوشنوب محاکمه ایده بیلورسک؛ بعده علم الروح علماسی تصدیق ایدیورلرکه عشقک ائک لطیف دوری شمدی شو سنک ایچریسنده

بولنديغك زماندر .. بو زمانده انسان كافه مسارى اميد ايده بيلديگى گې، وقوعى ملحوظ اولان اكداردن ده بى خبردر ..

ايكنجى مادام — اكدار .. آه ! نه سويمنز كله ! ..

برنجى مادام — سويمنزمى؟ .. نه ياپهيم؟ .. بنده اون پارهلوق شاعريت يوقدر ..

ايكنجى مادام — امينم كه سن آنى گورمش اولسهك بويله سويلزدك؟ ..

ذاتاً كنديسنك مبتلا ايتديگى برقادين يوق كه ...

برنجى مادام — اويله ايسه گورمش گې اولدم ! .. ياقيشقلى، خودكام .

وجدانسز وحتى برآزده بدللاجه دگلى؟ .. بدلالق مطلقا بو پرقرامك داخلنده

اولوق لازم دگلسهده هرقاديني كندينه مبتلا ايدن موسيونك خواص اضافيه سندندر ! ..

ايكنجى مادام — بو سويلديگك شيلردن هيچ برى دگل .. همده نه حاجت،

بو گون يارين كيم اولديغنى اوگر نه جك دگليسك؟ .. شمدي سكا آنك آديني

صاقلامقده معنى نه؟ ديديم ذات اويقونت دو ترانبل ادر .. احتمال كه طانيرسك؟ ..

برنجى مادام — اوت، طانيورم ..

ايكنجى مادام — (مظفرانه بر طور ايله) اى نصل بوليورسك؟ ..

برنجى مادام — شوراسى محقق كه دها فناسنه دوشه بيلوردك ! ..

ايكنجى مادام — پك لطيف ذات دگلى؟ ..

برنجى مادام — (باردانه) هاى، هاى ..

ايكنجى مادام — چوقدنبريمى كنديسنى طانيرسك؟ ..

برنجى مادام — پك چوقدن .. اك آشاغى اون آلتى سنهدنبرى ...

ايكنجى مادام — او حالده ازدواج ايتمدن اول كنديسنى طانيرمشسك ! ..

برنجى مادام — طانيازدم اما على الاكثر راست گلوردم ...

ايكنجى مادام — يا شمديكى حالده؟ ..

برنجى مادام — او ! شمديكى حالده صميمى اولهرق طانيرم ..

ايكنجى مادام — (مضطربانه) سگاده اعلان عشق ايدورمى؟ ..

برنجى مادام — اصلا ! ..

ایکنجی مادام — (ینه مضطربانه) هیچ شمدی یه قدر سکا اعلان عشق ایتدیگی واقع اولدیمی ؟ .

برنجی مادام — هیچ ! ..

ایکنجی مادام — (مترددانه بر صورتده) غریب شی ! .. چونکه سوزك طوغریسی سگاده چرکین دینمز .. حتی پک گوزل دینه بیلور ! ..

برنجی مادام — تشکر ایدرم ..

ایکنجی مادام — او حالده نصل اولورکه ..

برنجی مادام — نه یاپه لم ؟ . بنی قیمتسز برشیء اولق اوزره تلقی ایدیور صانیورم ..

ایکنجی مادام — پک غریب !

برنجی مادام — غریب اولسه ده اولسه ده بویله ! .

ایکنجی مادام — او یله ایسه بگا طوغریجه سویله . . .

برنجی مادام — بگا طوغریجه سویله دینزلر ایسه بن هر وقت طوغریجه

سویلرم . . .

ایکنجی مادام — شو موسیو [دوترانبل] حقنده کی فکریکی بگا طوغریجه

سویله .

برنجی مادام — بنم فکرجه موسیو دوترانبل ای بر آدمدر . . اوزاقدن

بر غنجه یه بگزرسه ده یقیندن بگزرمز . . الی ، آیغی یرنده . . دیشلری تام و خیاللا

تنک بر قسمی الآن باقیدر . . بر نقطه ، ایشته هپسی بوندن عبارت .

ایکنجی مادام — سندن کندیسنه بحث ایده جگمی دوشوندکجه قلمده بر انشراح

عمیق حس ایدیورم . . .

برنجی مادام — بندن کندیسنه نیچون بحث ایده جکسک ؟ بومصاحبه آنی

اگلندیرمز . . .

ایکنجی مادام — اگلندیرر ، اگلندیرر . . شمدی سن کندیسنی مادام که

چوقدنبری طانیورمشسک ، بگا اذواق ادبیه سندن بحث ایدر . . . زیرا کندیسی

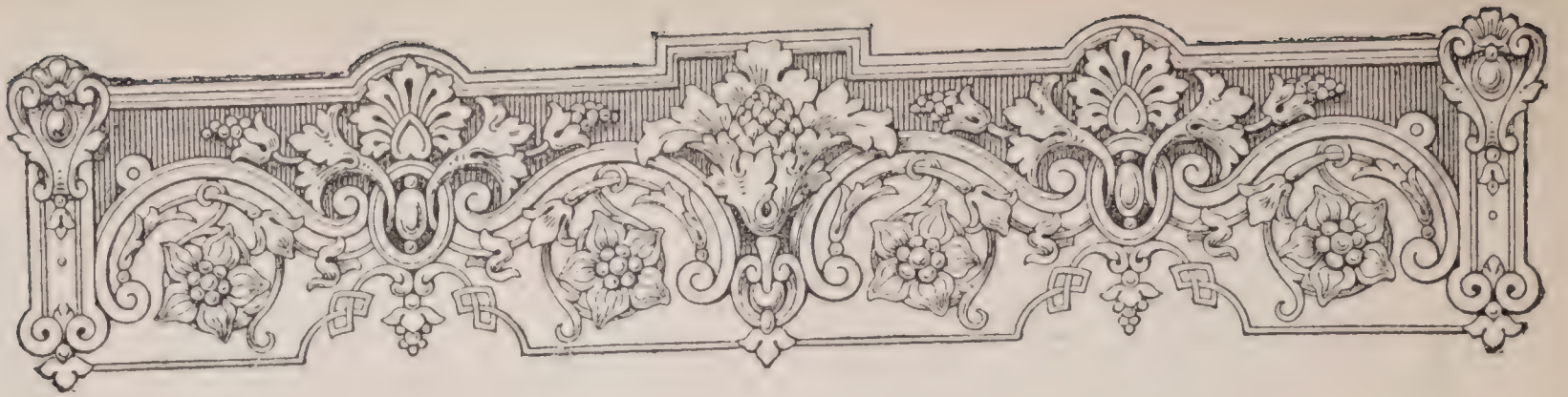
بو باده هیچ ایضاحات ویرمیور . . .

برنجی مادام — (گولہ رک) بوندہ شایان تعجب بر جہت یوق . زیرا کنڈیسنک
 ازواق ادبیہ سی پک مہمدرده ..
 ایکنجی مادام — اوزون مصاحباتمزک برندہ کنڈیسنہ [شونپہاور] دن ،
 [استاندال] دن برقاچ پارچہ او قومق ایستمدہ ... نیچون گولیورسک ؟ ..
 برنجی مادام — (قہقہہ ایلہ گولہ رک) : آنک حالی دوشوندم دە آکا
 گولیورم ! .. اگر سن موسیو [دو ترانبل] ای علم الروح علماسنی ، فیلسوفلری
 آکلاہ جق و سنکگہ بر لکدہ کبود خیال ایچندہ تک و پو ایدرک عاشقانہ فسحتسرای-
 تصوّراتی تماشا ایدہ جک صانیورسہک مبصرہ روحکی دگیشدیرسہک ایو اولور ظن
 ایدرم ... زیرا بو اعتبارلہ او ، ہیچ سنک ایشکہ گلنز ..
 ایکنجی مادام — خیالاتی ہرج و مرج ایتک سنک خوشکہ گیدیور ..
 برنجی مادام — سن بکا طوغری سویلہ ، دیدکدہ آنک ایچون سویلیورم ...
 ایکنجی مادام — سودیگم بر آدم حقندہ سویلدکار کدن امینیسک ؟ .. سودیگم ،
 ہمده زوجہ اولمدیغندن طولایی شدتہ مایوس اولہ جق درجہدہ سودیگم بر آدم ..
 برنجی مادام — تماماً امینم ! .. چونکہ او ، بنم زوجدر !!!

ژپ

ثبات

شو صوڭ زمانلردە فرانسەدە حكماي وادبادن وفات ايدنلرڭ عددى سرعت
و كثرت كسب ايتمىشدر .

آقادهميدن [آلكساندر دومافيس] حقنەدە آريجه تفضيلات ويرديگمىز ايچون
بورادە آندن بحث ايتمىه جگىز . يەنە آقادهميدن [بارتلى - سنت - ئيلەر] كڭ
مختصراً ترجمه ھالى ايله شھراھ غيرت وتتبعده كى ثباتى يازە جغىز .

مشاراليە ۱۸۰۵ سال ميلاديسىندە تولد ايدەرك [قوزەن] ، [ليترە] ، [تيەر]
و [مينىە] گې دەھاتە ايله خاصە آرسطونك محبى اولمش و ۱۸۳۸ تاريخندە [قولەژ
دوفرانس] دە فلسفە يونانيە تدریس ايدەرك ۱۸۴۸ سنەسندە مکتب مذکور مدير
يتنە تعين اولمىشدر . ۱۸۶۹ تاريخندە [آمپر] طرفندىز عزىل ايدىلەرك مبعوث
اولمىشدر . [تيەر] كڭ رياستى زمانندە كاتب عمومى اولەرق لاينغىزىل اولمىق امتياز يە
سلك اعيانە كچدىكى گې ۱۸۸۱ تاريخندە كى ايلك [فررى] قاينەسندە خارجه
ناظر لغنە كچمىشدر . فرانسىزلك تونىس سفرى آنك زمانندە وقوعە كلىش و آرى
سطونك كلياندىن صوڭگىچى و اوتوز بشنجى جلدك ترجمەسنى اكمل ايتمىشدر .

ايشتە بويلەجە طقسان بر ياشندە وفات ايتمىش اولان [بارتلى - سنت - ئيلەر]
باشلىجە [تيەر] ايله [مينىە] نك دائرە محبتندە عمر گذار اولمش و شانلى بر نسلك
صوڭ وجود ذى حياتى اولەرق يادكار قالمىش ايدى . ادبيات يونانيەدە اختصاص
تام صاحبى اولوب آرسطويى سراپا ترجمە ايدىشى دە بوڭا برھاندر .

وفاتى كچن ۱۸۹۵ سنەسى ۲۵ تشرىن ثانى افرنجيسىندە فجئە وقوع بولمش

وَمَشَاهِيرُكَ وَفَاتِي مَتَعَابِ غَزْتَهُ سَتُونَلِرِنِي اَمَلَا ايدن فقرات جمله سندن اوله رق
آنك وقایع حیاتیه سنه دأر بر خیلی فقره لر نشر ایدلمشدر .

بو فقره لر دن بردانه سی گر چکدن موجب انتباه اولمق مزیتنی حائزدر . ایشته
بو فقره حقیقیه ایله ده تبین ایدیورکه ، عالم انسانیتته آثار جسمیه و خارقه یادکار ایدن
ارباب کالات و مساعینک بو موفقیت حیرت فرمالری گاه و بیگاه وقوعه کلمش بر غریبه .
مفرطه ثمره سی اولیوب بلکه متمادی ، منتظم ، ثباتپورانه ، اصول و نظامنه موافق
بر چالشمه محصولیدر .

بو نقطه نظر دن [بارتلی - سنت - ییلهر] دوستی [لیتره] گبی گر چکدن
اک متین وقوی بر نمونه در . بو ایکی صاحب شهرتک هر درلو آثار قلمیه سی اونودلمش
اولسه بیله بر مکتوب واردرکه آنلری الی الابد بقا پذیر شرف ایتمه که کافیدر .

[لیتره] گوندزی کاملاً طیشاروده کچوره رک چالشمه یه آنجق اقشام یمگندن
صکره ساعت یدی بچقده باشلا یور و کتابخانه سنده کتابلری اوزرینه اکیلمش
اولدینی حالدده موسمه گوره صباحلین ساعت درت و بشه قدر چالشیوردی .

[بارتلی - سنت - ییلهر] ده آنکله عین خانه ده اقامت ایتدیکی جهتله
اکثریا یاتارکن چالشمه کیدن دوستنه راست گلیوردی ؛ زیرا آرسطویی باشدن
آشانی ترجمه ایدن او ادیب حکیم فجر سوکمه دن اول ایشه باشلا یوردی .

[لیتره] مایوس و مکدر ایدی . اکثریا دیردی که :

— بن [سنت - ییلهر] ای پک چوق سور و کندیسی ایله صیق صیق گور-

یشمکدن محظوظیت عظیمه حس ایدر ایسه مده ، فقط آنک شایان تأسف بر طرز
معیشتی واردر ؛ بن او طومه کیدرکن اویتاغه گپیور ، بن یاتارکن اوقالقیور .

ایشته بو سببله در که [بارتلی - سنت - ییلهر] ایله [لیتره] الی سنه قدر
بر خانه ده هان یان یانه یشامش اولدقلمی حالدده قطعاً بر ساعت قدر متمادی اوله رق
گوریشمکه موفق اوله مامشدر . هر ایکی سنده دنیا لر بر آرمیه گلمسه اعتیادلرینی
بوزمق احتمالی یوقدی .

آنک فعالیت متمادیه ایله برابر مظهر اولدینی طول حیاتک سر و حکمتنی

سؤال ایدن بر دلیقانلی یه ۲۵ مایس ۱۸۹۵ تاریخیه یازدینی مکتوب آتی انسانه حسن اعتیادی تعلیم ایده جک بر حکمتنامه در :

« سوگیلی دلیقانلی !

« بنم حیاتمک طرز جریان دائمیسی ممکن مرتبه متانت و غیرت عظیمه ایله لایتنقطع چالشمقدن عبارت بولندی . فکرم گبی وجودم دخی هیچ سکتهدار آرام اولمقسزین چالشدی . صباحلین ساعت بش ویا بش بچغه طوغری بدأ ایدن گوندزم ، ساعت اون برده ختام بولوردی . گونک قسم متباقیسی مشاغل جاریه و حظوظات مختلفه یه ترک اولنوردی . فقط صباحلین او قدر ایرکن قالقه ییلک ایچون ینه ایرکندن یاتمق لازم درکه ایشته مشکلات عظیمه ده بونده در . بونک ایچون ائک کچ اوله رق ساعت اونده یاتاردم . انسان هرگون چالیشه رق میزان سعینی دخی بالطبع حائز اولدینی قوته توفیق ایتلی ، یعنی سنه ده یا [۳۶۵] ، یا خودکه کیسه ایسه ۳۶۶ گون هیچ یورغلق حس ایتمکسزین چالشمش بولماید . شهره غیرته بویله بر ثبات - متمادی گوسترمک ایچون پک چوق خواهش وجدانی عزمگیرانه صاحب اولماید . بوسوزلردن ده آگلا یورسگزکه انسان کندی کندینی تربیه ایتمک احتیاجی آلتده در . « بن بکار قالدیغدن طولایی پک بیوک بر خطا ایتدم ؛ سز بنی تقلید ایتمگز . ارکک اوتوز ، قادین ده یگرمی بش یاشندن اول مطلقا تاهل ایتماید . اگر جناب حق بنم خصائص معنویه و قوای مادیه می محافظه ایدرسه موسیو (شهوروی) بی تقلید ایتمکدن بشقه برشی یایم ؛ باقیگز ، بو استاد کیمیا یوز اوچ یاشنده در ؛ بنم او یاشی بولمقلم ایچون ده اون اوچ ییل لازمدر .

محبکز ،

« ب . سنت - یله ر »

ایشته بو مکتوب چالیشه رق بنی نوعلرینه خدمت ایتمک استیانلر ایچون موجب عبرت اولدینی ، گبی قائلیده گرچکدن شایان حرمت بر نمونه ثبات وجدیتدر .

مترجمی : حیدر ظفر

پرنس بسمارقڭ روسجہ اوگرئمہسی

پرنس بسمارق ۱۸۵۹ دە پروسیا دولتی طرفندن پتہرسبورغ سفارتنہ تعین اولنوبدہ محل مأموریتنہ واصل اولنجہ روس لسانی تحصیلہ باشلامش ایدی . اوزمانلر کندیسنہ روسجہ درس ویرمش اولان موسیو آلکسی یف بودرس حقندہ [ردوف ایستوریق] نامندہ کی روس رسالہسندہ خصوصات آتیہی نشر ایلمشدر .

آلکسی یف اوتاریخندہ علوم حقوقیہ طلبہسندن ایدی . بسمارق بوذاتی هامبورغ قونسلوسنک توصیهسی اوزرینہ انتخاب ایتمشدر .
آلکسی یف دیورکە :

بسمارق اوزمان پتہرسبورغندہ قونت [استیمبوق فرموراک] خانہسندہ اقامت ایدردی . برگون اوگلمین یمک وقتی بسمارقڭ اوینہ کتدم . بنی یالذیزلرہ مستغرق مزین برصالونہ گوتوردیلر . برقاچ دقیقہ صگرہ بسمارق ، باشندہ سیاہ جانفسدن برتاقیہ ، صرتندہ لاجورد برگیچہلک ایلہ ایچرو گوردی . ہرنہقدر اوتاریخندہ آنجق قرق سنلرندہ ایدیسندہ باشی ینہ بسبتون صاچدن عاری ایدی . مقصد زیارتی آگلاتمقلہ برابر کندیمی حقوق طلبہسندن اولمق اوزرہ تقدیم ایتم . بنی استجواب ایدرکن بن دە کندیسنی معاینہیہ حصر نظر ایلدم :

بسمارق اوزون بویلی ، گکیش اومزلی ، پوس بیقلی ، قالین قاشلی بر آدم ایدی . اکثر آلمان مکاتب عالیہسی طلبہسندہ گورلیدیکی اوزرہ ، بسمارقڭ بیقلرینک اوزرندہ دخی ، طلبہلک زماننک یادکاری اولہرق بر دؤئلو نشانہسی قالمش ایدی .

بگالنی اوزادہرق و

— یا! سزده حقوق طلبہ سندنسکزر! دیمک مسلدکداشتر. بندہ حقوقدن ماذونم.

دیہرک، فرط نوازشلہ اوتور مقلغنی امر ایتدی. شرائطی قرارلشدیردق. درس وقتلرینی تعین ایتدک. بسمارق سوزنده دوام ایله:

— بر اجنبینک آنجق پک کوچلکله تحصیلنه موفق اوله جغنی بیلدیگم حالده ایشته ینہ بن سزک او لطیف لسانکزی اوگرمنکے قرار ویردم. تلفظنده شیطانی بیله اور کوده جک کوچلکلر اولدیغنی بیلورم. فقط بهمہ حال بو ترجمانلردن قورتلیم. حریفلر دائماً پیشمده، هر حرکتی بیلورلر. اڭ عادی فکرلر مه وارنجیه قدر آگلا یورلر. آرتق یتر. دیدی.

ایشته موسیو آلکسی یف بوشاگرد شهرتورینه بوصورتله روسچہ تعلیمنه باشلا. مشدر. روس حرفلرینک بعضیسی بسمارقک حدتی موجب اولور ایدی. سوگر، صایار، آیغیلہ یرہ اورر، نہایت صورت مناسبده تلفظ ایتمکے قدرتیاب اولوردی. بعض کوچ هجالی قولایلقله تلفظ ایدہ یلمسی ایچون آلکسی یف شو: «تو- پوتا قومچہیت پیل پوپولیو لهزیت» عبارہ سنی بلکے اون دفعه تکرار ایتدیردی. بسمارق اودرجه حدتلندی که نہایت باغرهرق:

— جانم بوکلہلری تلفظ ایدہ بیله جک بر اجنبی متصورمیدر؟ فقط طوغری. دیلک کمیگی یوق یا. دیل قیرلمز اما استدیگک گبی چوریلور. سبحان الله! بو موژیقلر نہ بیچمسز هجالر ایجاد ایتشلر. بوکلہلردن یالکزر بری انساندن الی الابد روسچہ اوگرمنک هوسنی ازالہ یه کفایت ایدر. دیدی.

بونکله برابر بسمارق درسنه پک گوزل برجهد مقدمانه ایله دوام ایتدی. و برقچ آی صکر تورگه نی یفک بر رومانی آلمانجه یه ترجمہ ایتدی. بوندن ماعدا بسمارق اوزمانلر روسیہ یه دخولی ممنوع اولان پرنس دولغورؤکینک [استقبال] اسمندہ کی وهرچہ نک [چاک] نامندہ کی غزته سنی دائماً او قوردی. بعضاً روسچہ خواجہ سیله مسائل سیاسیہ اوزرینه بحث آچاردی. آلکسی یفک افادہ سنہ

گوره ایکیسنگ فکری بر نقطهده اتحاد ایدردی . آره لرنده یالکیز بردفعه اختلاف حاصل اولمشدر؛ اوده بسمارقك انفصالیله عودتی صرهسنده اجرت تعلیمدن طولانی ظهور ایتمشدر . درسه مباشرتدن اول هردرس ایچون بر بچق رۋبله اجرت قرار - لشدرلمش ایکن بسمارق هر دفعه ایچون بر روبله قرار لشدیرلایغی فکرنده اصرار ایتشیدی . احتمال که بوقدر وحشی عد ایلدیکی برلسان ایچون بیچدیکی فیاتی کافی گوزدیگندن ایدی .

بسمارق سرای حکمداریده قطعاً روسجه تعلم ایتدیگنی بلدیرمیوردی . برگون رسمی بر ضیافت ویرلمش ایدی . ایمپراطور ایکنجی آلکساندر پرنس غورچاقوف ایله روسجه سویلشور ایکن بسمارقك کندولرینه حصر صحاح ایتدیگنی گورنجه درحال :

— روسجه آ گلا یور میسکنز ؟ دیه صورتی .

بسمارق هیچ استمیهرك آغزندن دو کیلور جه سنه .

— اوت ! براز . دیه جواب ویردی .

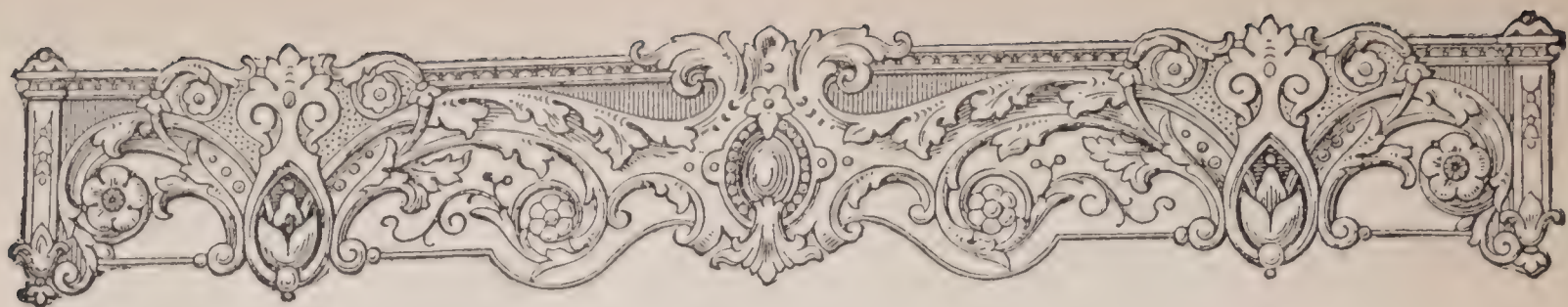
ایمپراطور — لسانغزی چوقدن بریمی اوگر ندکنز ؟

بسمارقده [بودفعه گوزل بر تلفظه] — درت آیدن بری افندمنز — کلماتیله

مقابله ایلمشدر .

ایمپراطور آلکساندر ، بسمارقی ، تحصیل لسان خصوصنده کی قابلیتندن طولانی تبریک ایدرك غران دوق قونستاننی ، کندوسنی روسجه اوفاجق بر امتحان ایتکه مأمور ایتدی .

بسمارق ، او وقتدن برو ایمپراطورك بوججهله کندوسنی یقالسنه میدان ویرمش اولدیغنه پک چوق ندامت ایتدیگنی بیان ایتمش ایسهده بوننگله برابر بو خصوص ایکنجی آلکساندرك وفاتنه قدر روسیهدی یارمغنك اوچنده چویرمسنه مانع اولدیغنی هرکسك معلومیدر .

الارك قيمتى

انسان قوۋە عقلىيەسى سايەسىندە « اشرف مخلوقات » عنوان شرف و امتيازىنى احراز ايلشدر ؛ فقط قوۋە عاقلەنك تصور و ترتيب ايلديكى موادى تاماميله اجرايه واسطه اوله جق صورتده قدرت فاطره فعال ، ماهر ، مكمل بر آلت ويرمامش اولسه ايدى ابقاى نوع ، ادامه موجوديت ايچون انسانك ضرورى الوقوع اولان مبارزاتده مخلوقات سائرەنك مغلوبى اوله جنى محقق ايدى . صانع حقيقينك ائك كوچك بر بخشايش قدرتى اولان بو آلت « ال » ديدىگمىز عضو مخصوصدرکه ، قبض و ضبط و تماس خصوصەندە مهارت فوق العاديه مالک اولمقله التلرک ائك مکمليدر .

هرملت امر کتابت و سائرەده صاغ الى قوللانمى اعتياد ايتمش اولديغىدن اکثر خصوصاتده بونك مهارتى صول اله فانقدر .

شاعر و منشىلر تراکيب بديعهينى حاوى بر چوق منظومات و منشورات لطيفه ايله « دست بشرک » حيرتده عقول اولان مهارت و مصنوعاتى حقنده مدحيه پرداز - لقلرده بولنمشلردر . لکن منشىلرک بو تمديحات و توصيفاتى نه قدر پارلاق ، نه قدر روحلى تعبيرات ايله رنگين و رونقدار اولورسه اولسون وحتى مبالغه نك مقبول و معقول اولان درجات مختلفه سنى مدخوله طوغرى نه قدر اشارسه آشسون حال حاضرده ائك کسب ايتديكى اهميت و نزاکت نقطه نظرندن اوگى جمل ستايشکارانه مقصده کفايت ايدەميور .

شمى الارك « قيمت حقيقهسى » تقدير و حساب ايدمک لازم گليور . بر

جراح شهر فوق العاده نازک و دقیق بر عملیات اثناسنده « هرپارمق بوغومی کندی و زننده آلتونه معادلدر » دیمش ! فقط زمانم زده گرك الك و گركسه اقسامنك صورت عمومیهده اوله رق بو یولده مظهر تقدیرات اولمسیده کافی گوریله میور . شمدی عضو مذکور ایله اقسامنك هر برینه عارض اوله جق و یا ایراث ایدیله جك ضرر و جریحه نك « جوهر بدلی » یلنك آرزو ایدیلیور؛ یعنی بر الك آلمش اولدیغی یارهدن طولای نه قدر پاره تضمینی دعوا و نه قدر غروش ایله تداوی ایدیله بیله جگی تحرری اولنیور . چونکه تأمین قضا شرکتلری (۱) جریحه دار و یا قضا زده اولان بر عملیه نه قدر تضمینات نقدیه اعطاسیله مكلف اوله جقلرینی آگلامق استمكده درلر . قضا نتیجه سی اوله رق عمله نك ایشه و صنعتیه اولان قابلیت و یا عدم قابلیت و دهها طوغریسی سعی ذاتیسی ایله تأمین معیشت ایدوب ایدهمیه جگی نظر مطالعیه آله رق، بو تضمین نقدی تعیین اولنور؛ بوندن بشقه الك ایشه بستون عدم قابلیتنه نظراً منفرد پارمق یوزده لر ایله اراهه ایدیلور .

حال بوکه شرکت تأمینده لر بو خصوصده « قیمت تعرفه سی » یامق آرزو ایتمكده درلر که « تعرفه مذکوره خانه لرینه قونیلان ساده جه عددلر شبهه سنز دهها زیاده وضوح بیانی حازدرلر » .

هرایکی الك بردن ضیاعی انسانك ایشه عدم قدرتی انتاج ایتمكده اولدیغندن، همان هر تعرفهده تضمینات بدلیه اوله رق یوزده یوز % ۱۰۰ قونلشدر .

اگر ایکی الدن بریسی ضایع ایدیله جك اولورسه او حالدیه صاحبك صنعتیه و اللرك یكدیگری ایله دائماً مجتمعاً استعمال ایدیلوب ایدلمیه جگنه گوره قیمتلری دخی بك مختلف اولور. صاغ ال صولدن دهها مهم اولدیغی جهته معدنجیلر و انشاآتجیلر هیاتی آنك قیمتتی % ۷۰ : ۸۰ تقدیر ایلدکبری حالدیه صول الك قیمتتی % ۶۰ : ۷۰ تقدیر ایلدکده در . برچوق « تأمین قضا » شرکتلری بو مقداردن آشاغی اوله رق

(۱) حیات سیغوریطه سی . قضا، حریق سیغوریطه سی گپی تعبیرلر برینه : تأمین حیات شرکتی ، تأمین قضا ، تأمین حریق شرکتلری و یا شرکت تأمینیه تعبیرلری استعمالی تنسیب ایلدشدر . محرره

و فقط بو منوال ايله قىد قىمت ايتىكده درلر . يالكىز صاغ الك قىمىتى % ۵۰ : ۶۰
 وصول الك قىمىتى % ۴۰ : ۵۰ تقدير ايدىكده در . مختلف پارمقلىر اىچون قونىلان
 عددلر فوق العاده مغنىدار درلر . [۲]

باش پارمىك دىگر پارمقلىك جملەسنە معادل اولمى حسبيله مشهور بر جراح
 « باش پارمى ضايع ايتىك تكمىل الى غائب ايتىك دىكدر » ديه تعين اهمىت ايتىشدر .
 فى الحقيقه بش پارمق اىچندە باش پارمق هر جهتله جملەسنە فائق اولوب حاوى
 اولدىغى سىكز سىكز و ايكى بوغوم [مفصل] ايله بالذات دىگر درت پارمىك قوتنە
 معادل و بوندن بشقه آنلك كافەسندن متحر كدر . اعتياد و تعليم سايهسندە شهادت
 پارمى ايله برابر ۱۱۰ درجەلك بر زاويه تشكيل ايدرلر . اگر باش پارمق جريحەدار
 اولور و يالكىز كوچك بر قسىمى باقى قالورسە بوقالان قسىم صغىرك قىمت و اهمىتى يندەك
 زيادەدر؛ زيرا اصابع سائرەنك ايشنە سهولت و معاونت بخش اولور؛ بو جهتله باش
 پارمىك قىمىتى هپسندن زيادە تقدير ايدىلشدر .

مختلف تعرفەلردە ضياعى % ۲۰ : ۳۰ تقدير ايدىلشدر كه، الك الك مهم بر قسىمى
 اىچون موضوع اولان ايتىك قىمت، خصوصيله، صاغ الك پارمى اىچون پك آزرر .
 باش پارمىك الك يقين رفيقى اولان شهادت پارمى اصابع خمسە ميانندە ايكىنجى
 درجە اهمىتدە بولىمقده در . باش پارمقندن دەها اوزون و پك متحرك اولوب اورته
 پارمق ايله برابر ۶۰ : ۷۰ درجەلك بر زاويه تشكيل ايدە بيلور . شهادت پارمى
 الك « سر معاينه جيسى » اولوب پك مكمل حس ايتدىكى جهتله بو وظيفه يى
 صورت فوق العاده اجرا ايدر . و بو خصوصدە كنديسنە يالكىز « ديل اوجى » تفوق
 ايلر . سائر پارمقلىك كافەسندن زيادە طوتمق خصوصنە الويريشلىدر .

<p>هرشيدن اول صول اللرىنى صاغ اللرى گى فعاليتە ادمان ايتديررلر . و تا صاغ ال درجە - سنى بولىنجه گوز طبابتى تدرىس ايتزلر . بوخالده بر گوز طبيىنك صاغ الى نه قىمتدە ايسە صول ايدە او قىمىتى حازدرر . للطابع</p>	<p>[۱] گوز طبيىلرينك صول اللرى اهمىت و قىمتجه صاغ اللردن فرقى اولماق لازم گلور . چونكه فعاليتجه صاغ عىنى در . بر گوز طبيى صاغ گوزده اجرا ايدەجكى عملياتى صول ايله اجرايه مجبوردر . حتى اوروپاده گوز طبابتى تحصيل ايدەجك طلبه يه</p>
--	--

ماکنه جی ، یازیجی ، دیکیشجی ، نقشجی ایشاری گبی اڭ دقیق ایشلرده اڭ
مدیریتی ، رهنمائی شهادت پارمغڭ همت ومهارتنه تودیع اولمشدر . مختلف تعریف
فهلرده صاغ اڭ شهادت پارمغی ایچون % ۱۴ : ۱۸ وصول الڭکی ایچون % ۸ :
۱۳,۵ فیات وضع اولمشدر .

شمدی اوچنجی ، یعنی اورطه پارمغه عطف کلام ایدلم : بوپارمغڭ هر نه قدر
شهادت پارمغی قدر حرکت قابلیتی یوقسهده پارمقلرڭ اڭ اوزون بویلیسی اولدیغی
جهتله اڭ اقسام مختلفه سینه ایش تقسیمی هنکامنده اڭا مهم بر وظیفه اصابت
ایدلر . اورطه پارمق اشیایی وخصوصیه مدور اولانلرینی اڭ گوزل احاطه ایدلر .
بیلور ؛ مثلاً یوارلاق بر نسنهیی دیگر پارمقلرڭ هپسندن زیاده ضبط واحاطهیه خادم
وقادر اولور . آووج ایچنده قویاً یرلشمسی ملزم اولان کسر ، بالطه ، چکچ
صاپلرینی اڭ گوزل احاطه ایدلر بیلور . ضیاعنده % ۱۰ : ۱۶ قیمت تقدیر اولمش
وصاغ ال ایله صول ال اورطه پارمغی ایچون پک آز فرقلی بر مقدار قولمشدر ؛
زیرا قبا ایشلرده بو ایکی ال بیننده بر فرق بولندیرمق ایجاب ایدیور . چیلینکرلر ،
طوغرامه جیلر ، تریلر ایچون قیمت واهمیت مخصوصهیی حازدرلر .

دردنجی ویا آدسنز پارمق که یوزوک پارمغی دخی دینیلور ، پارمقلرڭ کافه سندن
اڭ اهمیتسنز اولانی در . اقوام قدیمه آرمسندلر بوگا دو قنور پارمغی ویا علاج پارمغی
تسمیه اولنوردی ، زیرا ازمنه ماضیهده دو قنورلر علاجی بلور بر چوبوق ویا بر
قاشیق استعمال ایتمیرک مذکور پارمقلری ایله خلط ایدرلردی ! بناءً علیه بوپارمق
ایچون « الی اڭمال ایتک اوزره بر علاوهدن عبارتدر » دینله بیلور . قابلیت
حرکتی پک آزدر . ارباب مطالعه آرمسندلر تجربه ایتماشلر وارسه بونی پک فولای
آڭلایه بیلورلر .

شویله که : الی یومروق حالنه گتوردکن صگره سائر پارمقلری تحریک
ایتکسنزین آدسنز پارمغی قالدیرمغی تجربه ایتلی : بونی هیچ بر کیمسه شهادت پارمغی
قدر قالدیروب طوغرولته مز ؛ بسبتون اوزادوب طوغریلده بیلک ایسه اورته و سرچه
پارمغی بر لکده رفع ایتمگه متوقفدر . اسباب تشریحیهسی ایسه آدسنز پارمق ایله

سرچە ۋاورتە پارمقلىك اعصابى بربىرلىكە ارتباطى حاز اولمىردن ۋبو جەھتە آىرى اولەرق رفع ايدىلە مامسندن در .

ارباب ثروت ويسار وخصوصىلە نسوان زىنت پرستار ايشە الك از يارامقده اولان آدسىز پارمغى يوزوكلرلە تزيين ۋگويا قىمىتى بو وجهلە تزييد ايتىكده درلر .
تأمين قضا شركتلىرى مذكور پارمغه مقابل الك اشاغى بربدل تضمين قومىشلىرىدركە،
% ۷ : ۹ دن عبارتدر .

سرچە پارمغى ۋيا كوچك پارمق اولدقچە مهمدر . حتى شو سطرلىرى يازمقده اولديغى اشاده بىلە تكميل المى كوچك پارمق اوزرىنە استناد ايتىكده ۋآنك بخش ايدىكى نقطه استناد سايه سندنە پارمقلىرىمى ايسىتديگم گى تحريك ايدەرك يازمغه موفق اولمقدهيم . بو سببلەدركە « تضمين تعرفه سندنە » آدسىز پارمقندن دها زياده قىمت وضع اولمىش ۋضياعى ايچون % ۹ : ۱۲ بدل تضمين تقدير ايدلمىشدر .
شمدى يە قدر اله عارض اولان الك قبا ضررلىرى ، اقسامنك ضياغ كاملنى نظر مطالعه يە آلدق . سقوط ايسىتايستىقلىرى تدقيق ايدىلەجك اولورسە بربلتنك ال سقطلغنى انتاج ايدىكى آگلاشيليور . انسانك واسطه تعيشى اولان « ال » دها بشقە درلو قضالره معروض بولنور . جندن زياده استعمال سببىلە ال خستە ۋضعيف اولوب پك از ايشە يازار ۋياخود ايشە بسبتون غير مقتدر برب حالده بولنور؛ يازىجىلر ، بيانو چالانلر ، ديكيش ديكىنلر ، سود صاغانلر ك پارمقلىرىدە حصوله گلان اسپازموزلىرى تخطر ايتىك كافيدر . تاثيرات خارجيه ۋمضرەنك اجتماعى حسبىلە مفصللارى برباد ۋتخرىب ايدە بيلوركە ، بوگى ضررلىرى هيچ برب شركت تاامينيه قبول ايتامكدهدر .

بوندىن بشقە ال دخى اختيارلر ، انگلترە فابرىقەلرندە ايدىلان معاينه نتيجه سندنە عملەنك اللرى ۳۰ ياشندنە ايكن الك بيوك فعاليت ۋمهارت ابراز ايلە ۴۰ ياشنە قدر محافظه ايدرلر . ۴۰ ياشندنە اعتباراً الك ملكە ۋمهارتى انسان ايلە برابر تنزل ايتىكدهدركە قاعدە عمومىەدر .
فقط آشكاردركە تدابير ۋتداوى مناسبە ايلە « شيخوخت دستى » برب مدت دها

تأخیر ایتک ممکندر . بوايسه ميلیونلرله انسانلرک قوه فعاليتلرینی تمديد ایتک
و بوجهتهلر دهها زیاده تأمین معیشت و منفعت ایتک دیمک اولور .

شوراسیده شایان ممنونیت حوادثنددرکه حفظالصحه شو یقین زمانلرده « دست-
بشره » شمدی یه قدر امثالی گورلماش بر صورتده اهمیت ویرمکدهدر . اکثریا
وقوع بولمده اولان ال قضالری ، جریجلری صاغ اله تصادف ایتکده اولدیغی
جهتهلر شمدی یه قدر په داغوژی نقطه نظرندن تربیه سنده پک زیاده اهمال و امهال
گوسترلمش اولان صول الک دخی « صاغ گبی » لایقیله تربیه ایدلمسی لازم گلیور .
« انسانیت صاغ الیدر و دایما صاغ الی قاله جقدر » ؛ زیرا قلبک وضع طبیعیسی
و بیوک قان طمارلرینک جوف صدرده بولنسی حسبیلر طبیعت حال و ایجاب-
مصلحت آنی اقتضا ایتدیرمکدهدر .

صول ال هر حالده دهها زیاده تربیه ایدیلرک وجودک هیئت مجموعه سنه دهها
گوزل ابراز خدمت ایلیه بیلور؛ فقط بونکله برابر بشر « ایکی الیدر ! » عنواتی
احراز ایتدن اول قاعده « صاغ الیدر ! » و پک نادر حاللرده ایسه بر برینه
مساوی مهارتده « ایکی الی ! » بولور .

حفظالصحه دستک وظیفه اصلیهسی بسبتون بشقه، یعنی هرشیدن اول چالشان
اللرک صحتده قلمسنی محافظه ایتک و چابوق اختیار اولملرینی منعه چالشمقدن عبارتدر .
پک چوق فابریقه جیلرک اعمال ایتکده اولدقلمری وسائط عدیده سایه سنده نازک
اللرک طراوت و لطافتلری محافظه ایدیلر بیلکدهدر .

عمالر بوگی وسائطه قارشو بر نظر لاقیدانه و غیرمتزلانه ایلر باقمده و اللرینک
سردلگنی، قبالغنی سعی و غیرتلمرینک برهانی صایمدهدرلر .

ساردونیا مرجان صیادلرینک اللری او درجه سردلشمش، قاتیلاشمشدرکه،
مثلا یره آتیلان بر چاربک مجیدیغی پارمقلمری اگیلوب بوکیله مدیگی ایچون قابل
دگل آله منزلر؛ آلمق ایچون مطلقا بر اللری ایلر پارمنک اوستنه باصهرق دیگر
النک اوزرینه صیچراتوب گتیرمکدن بشقه بر چاره بوله مازلر .

ایشته بو جسور مرجان صیادلری اگر سونگر طاشی صابونی استعمال ایتسهلر

وياخود استراحت زمانلىرى اولان بازار گونلىرى پوتاس محلولى ايله اللرىنى ييقامش اولسەلر ايدى بودرجه سردلك حصوله كلز ايدى .

انسان اكثرىا بويله عادى واسطه ومقصدە موافق تداوى ايله اللرىنى مضرتدن محافظه ايدەبيلور . يالگنر شوراسى اونودا امليدركه ، بو خصوصە جارى اولان قواعدا عموميه بالجمله عمله وصنعتكارلره قابل تطبيق اوله ميور . مختلف فابريقلرده عمله نك اللرى بشقه بشقه نقطه نظرلردن تدقيق ايديلهرك آگا گوره چاره تداويسى دوشونيلور .

زمانمزدە ايسه اوروپاده نشر ايديلان برچوق رساله لرده مختلف فابريقلرده كى اصول تداوى عريض وعميق موقع بحث ومناقشه يه وضع ايدلمكده اولديغندن يقين زمانده « آلتراك » اڭ مكملى اولان « دست بشر » اڭ حفظ صحتى حقتندە بر اصول موافق بولنه بيلمى اميد اولنه بيلور .

محمد رشدى

قادينلره دائر بعض ملاحظات

ار ككلرك عكسنه اولمق اوزره قادينلر بر چوق شيلر يازارلر كه هيچ بروقت شفاها سويلمگه جسارت ايدمزلر .

پ . ژ . شتال

قادينلرك عشقنده بزم حساسيت تهور آميزمرك هيچ بر زمان خبردار اولمامش بولنديغى بيگنلرجه الوان خفيفه واحوال ناز كه موجوددر . آنلرك موجوديت جنسيه لرى ايچنده بر محل عظيم احراز ايدرك همان داما ك مهم مشغله حياتيه لرىنى تشكيل ايدن بو ابتلا او مخلوقات لطيفه عندنده بزه نظراً دها سريع ، ظاهراً دها آز سببلى و دها چوق صميمى اوله رق ابتدا ايدر .

گر چكدن اسير درد عشق اولان بر قادينك حساسيت عميقه سنه ، احتمال كه ، دنيا ده هيچ بر شى معادل ومقارن اوله ماز . مشاهير حكمدان [ديدهرق] نك طانيوب خاطره معززه سنى بالمله آثار فلييه سننده كال احترام ايله محافظه ايتمش بولنديغى مادمازل [دولاشو] نامنده بر قز [غاردهل] اسمنده بر ذاته چيلغينجه سنه مفتون ومبتلا اولمشدر . بو آدم قيصه بويلى ، سكوتى مشرب ، صاغر اولوب قورى چهره لى ، صولغون بگزلى ، هيئت عموميه سى نارين ، ضعيف ، ناتوان . . الحاصل صباحت فكريه يه مالك اولانارك چركين گوريه يلمسى قابل اولديغى تقديرده بوده چركين ايدى . مادمازل ادولاشو عشقى اغورنده شرفنى ، ثروتى ، عالمه سنى غائب ايتدكدن صگره مجرد عاشقنك مساعى ادبيه سنى دخی تخفيف ايتمش اولمق

اوزره عبرانجه ، روجه ، انگليزجه ، ايتاليانجه اوگره نمش و گيجهلريني كاملاً اسكي مؤلفلر ك آثار متروكه قلميه سني ترجميه ، استنساخ و شرح ايلگه يه حصر ايتمشدر ؛ حياتي بودرجه زحمت آور مشغوليتلره وقف ايتمسي نتيجه سي اوله رق برقاچ سنه ظرفنده هم صحتني ، همده حسن و طراوتي الدن قاچر مشدر .

بودرجه شايان دقت تحسسات مفرطه و موجوديت نفسيه يي تسليم واهداده بومرتبه علويه يه واران فداكارلق نمونه لري اكثرثيا حسن عشقك كمال مطلق ايله تاييج ايتمش بولنديغي قادينلر طرفندن اظهار واثبات اولنمشدر .

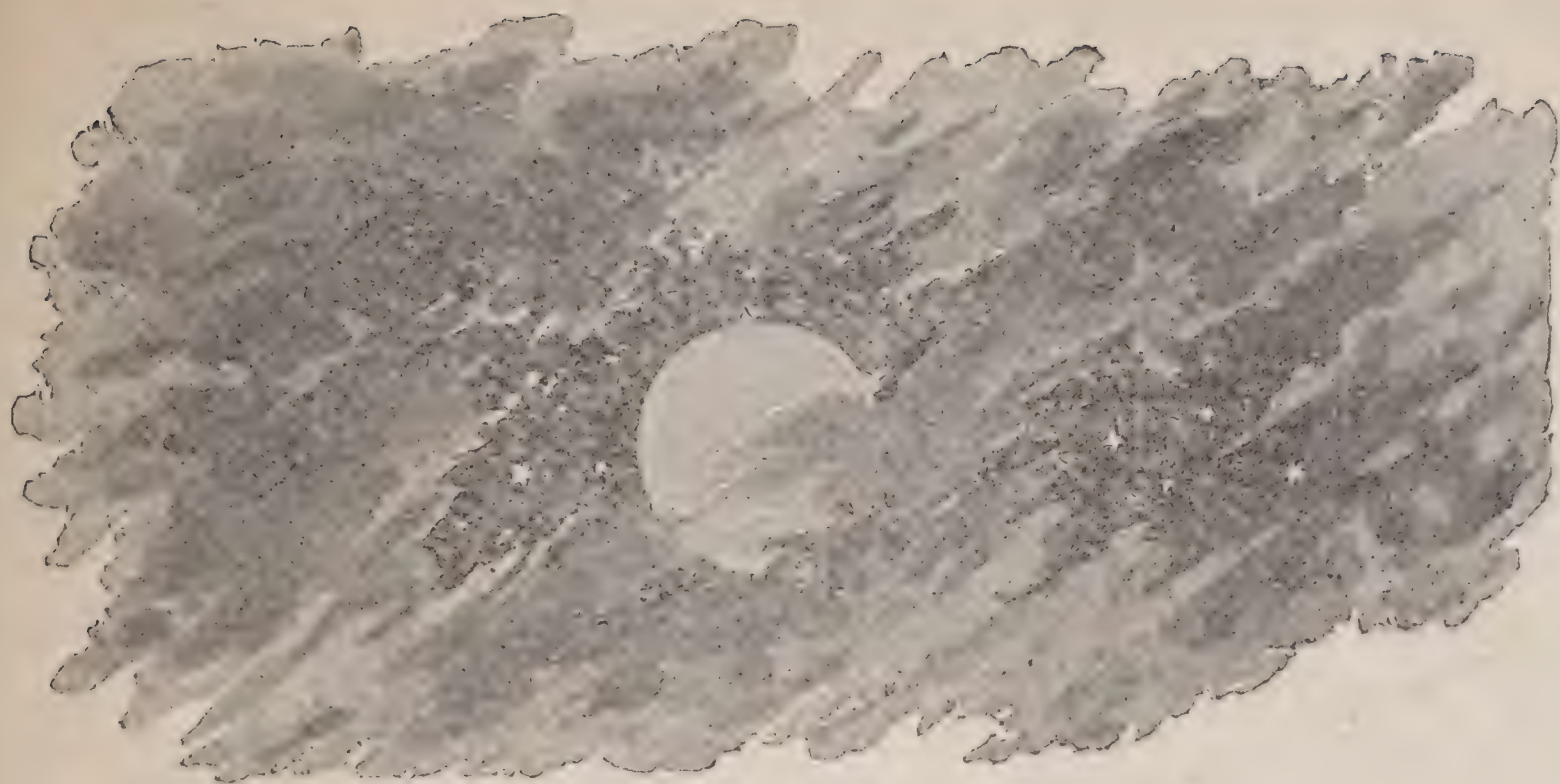
ارككلر ايسه بودرجه ثبات و دوام و فداكارى تام ايله سومزلر ؛ بونلر دهها تهور پرور ، دهها شدت كستردرلر ؛ قادينلر دهها نازك و محب ، دهها عميق مرتبه ده حساسدرلر ، مستفر شه سني ابدياً الدن قاچيران بر عاشق ، يا او آنده اتلاف نفس ايدر ، يا خود تسليت بولور . بر قادين واقعا او آنده اتلاف نفس ايتمز اما ساكت و مديد بر كدر ايله قهر و هبا اولور كيدر .

مورو دولاسارت

بر آقشام ، بتون پارسى آغلامش اولان بر [مهلودرام] ي بز دخي آغلامق گي بر آرزى فطرى سكونت بنحشا ايله تماشا يه گيتدك ؛ و فى الواقع آغلامقده قصور ايتدك . لوجه من بر طوفان آباد كسيلىدى . يالگز مادام [دو ...] تك باشنه تاثر عمومي يه مقاومت ايتدى . گوزلري يابس قالىدى . بن بو حاله تعجب ايدوردم . او جواباً : « گوزل ياشلر گوزل گوزلر ايچنده بولنور . » ديدى . گوزلري اوافق و مهابتسن اولان مادام [دو ...] نك مدت عمرنده قطعياً آغلاممغه بر كره عزم ايتمش بولنديغني بو جوابدن آ گلامدم ؛ ايشته قادينلر ك نفسلري اوزرنده كي حكم و صاحبيتلري او مرتبه ده دركه ، حتى گوز ياشلرينك بيله حكم صاحبقرانيدرلر .

پ ، ژ . شتال

كانات ايچنדה بر سياحت مخيله

[مابعد عن جزء ۵۸]

شمدى بو طبقه ي و آنى متعاقب طبقه لرى ستر ايدرك اسيانك درت يوز اللى درت مليون نفوسنى يرلشديرمك ايچون اون قدر طبقه دن احتياج گوريرز . تقريباً يوز اوتوز مليون نفوسى شامل اولان آفريقا ايچون آنجق اوج طبقه يه احتياجىز اولديغى گى ، حالات ساروده دنيايى كنديسنه طارگورن اوروپانك ايكى يوز اللى ايكى مليون اهالىسى ايچون دخى آلتى طبقه دن زياده يه حاجت گورلمز .

امدى بالاده كى افادادن آكلاشيله جغنه گوره انسانلردن نهايت يگر مى قدر طبقه تشكيل ايدى بيلورز . صمان ايله برابر بر انسان طبقه سنى اوج قدم ارتقاغنده فرض ايدى جك اولساق كره ارضك همان بتون نفوسيله صندوق ايچنדה آلتمش قدم ارتقاغنده بر محل طولديرمش اولديغى نىزدن دها آنجق نصفنه قدر طولمش اولان صندوقى تاميله املا ايچون دنياده يشايان انسانلرك ايكى يوز مثلى آلق ايحاب ايدر ايدى . شمدى نه يپالم ؟ بوگنا نه چاره بولهلم ! حيواناته بالمراجعه اوگوز ، مركب ، قيون ، بارگير ، استر ، دوه ، فيل و ساردي انسان طبقه لرى اوزرينه آتلم . بونلرك

اوستنده قوشلری بالق ، و ییلانلری حاصلی هواده اوچان و یرده سورینان تکمیل حیواناتی یرلشدیرسدهک ینه صندوق طولش اولیه جغندن ، بالاخره قیالره و طاغله مراجعت ایتکه مجبور اوله جغز . ایشته بر میل مکعبنک نه اولدینی آکلاشیلدی ! طوغریسی یا انسان بر میل مکعبنی خاطرینه کتوردکجه آکلا عرض حرمتدن کندیسنی گورو آله مبور .

لکن بر میل مکعبنک بویله بر جسماتی حاز اولدینی حقیقه صحیحیدر ؟ هر دیواری بر میل طولنده و ارتفاعنده بولنان بر صندوقی طولدیرمق حقیقه ممکن دکلیدر ؟

دنیاده هر ایشی گورن ما کندلرمن یوقی ؟ بو وظیفه ییده ایفا ایده جک بر ما کنه انشا ایده مزمنیز ؟ هایدی هیچ اولمز ایسه بر کره تجربه ایده لم : بز بر طوغله فابریقهسی انشا و درونه بهر ثانیهده بر قدم مکعبنده بر طوغله اعمال ایده جک بر ما کنه وضع ایدرز . بوندن بشقه ما کنه بی بر وجهله ترتیب و تنظیم ایدرز که کیجه گوندز ایشلکه بر ابر هر اعمال ایلدیگی طوغله بی ینه کندیسنی صندوقه یرلشدیرر . آرتق بو ترتیبایدی یایدقن صکره صندوقی طولدیرمق خصوصنده زحمت چکر ایسهک غریب اولمز می !

هایدی بقالم . ما کنه حاضرلندی ایشه دخی باشلادی . هر ثانیهده - بوده آزشی دگل - بزه بر قدم مکعبنده بر طاش اعمال ایدوب صندوقه یرلشدیر یوز . هم اعمالات او قدر سریع وقوعه کلیور که عادتا گوز منزله تعقیب ایده میورز . بونک ایچون بر از صبر ایده لم . بقالم نه اوله جق . یایدیغمز ما کنه صندوقی طولدیرمقده البته بیوک بر زحمت چکمییه جکدر . اوت زحمت چکمییه جک . بر کره پیاجنی مقدار طوغله بی بز پک اعلا حساب ایده بیلورز . هر ثانیهده بر طوغله اعمال ایدور دکلی . او حالده دقیقهده ۶۰ و ساعتده آلتمش کره آلتمش یعنی ۳۶۰۰ و بر گون ظرفنده یگر می درت کره او قدر یعنی ۸۶،۴۰۰ و بر سنه ظرفنده بو مقدارک اوچ یوز آلتمش بش مثلی یعنی اوتوز بر میلیون بش یوز اوتوز التي بیك طوغله اعمال ایدر . شمعی صندوقی طولدیرمق ایچون نه مقدار طوغله یه احتیاجمز اولدینی تدقیق

ایده لم . اولاً صندوقك دینه صره صره طوغله یرلش دیرلم . هر صره بر میل طولنده اولدیغندن، بر صره تشکیل ایتک ایچون یگر می درت بیک طاشه احتیاج واردر . لکن صندوقك دی بویله یگر می درت بیک صره استیعاب ایلدیکی جهتله یالکز دینی ستر ایتک ایچون یگر می درت بیک کره یگر می درت بیک یعنی تمام بش یوز یتش آلتی ملیون طوغلهیه احتیاجمز واردر . بزم ما کنه منر ایسه سنوی یالکز اوتوز بر ملیون بش یوز اوتوز آلتی طوغله اعمال ایلدیکی جهتله صندوقك آنجق دینی همده تمامیه اولیهرق ستر ایده ییلک ایچون اون سکر سنه ایشلمکه محتاج اوله جغنی هر چوجق سهولتله حساب واستخراج ایده بیلور .

لکن بزم صندوقك بر میلدن عبارت بر ارتفاعی دخی واردر . بناءً علیه صندوقی طولدیر مق ایچون بالاده تعریف ایلدیگمز طبقه گبی یگر می درت بیک طبقهیه احتیاج اولدیغندن آرتق ما کنه منرک اولجه ظن ایتدیگمز گبی ایشنی پک قولای ایفا ایده میه جگنه قانع اولمغه باشلارز .

ما کنه منر گجه گوندز بلا آرام چالش دینی حالده کندیسنه تودیع ایلدیگمز وظیفه بی ایفا ایده ییلک ایچون تماماً درت یوز اوتوز سکر بیک اوچ یوز اللی الی سنه و بر ساعت و یگر می آلتی دقیقه و یگر می درت ثانیه چالش میدر . ایشته تعریف ایلدیگمز شی بر میل مکعبی، یعنی طولی، عرضی ارتفاعی بر میلدن عبارت اولان بر زاردر .

امدی کره ارضدن بومثللو ایکی بیک آلتی یوز اللی ملیون صندوق قطع ایتک ممکن اولدیغنی دوشونه جک اولور ایسک آرتق کره منر حقنده کی حسابات احترا - مکارانه منرک تراید ایده جگنه اصلاً شبهه ایدیله منر . همده شبهه ایدلما میدر . چونکه حساب میدانده !

باق ! باق ! بز شمسك اوگنده محضاً آنک جسامتی تقدیر و تعیین ایتک ایچون توقف ایتش اولدیغیزی عادتاً خاطر وخیالمزدن چیقاردق . بالاده دخی ذکر ایلدیگمز وجهه شمس اوچ بیک یدی یوز ملیون میل مکعبنده ایش . طوغری ! تشریحات سابقه مزدن بر میل مکعبنک نه اولدیغنی نهدن عبارت بولندیغنی

آز چوق آ گلامش ايدك . فقط بيليون ... بيليون ... نهدر ؟ بوگا بر جواب ويرمگه مجبورز .

بر ميليون كره ميليونك حاصل ضربيدر . بر بيليون بر مقدار در كه ثانيه ده اوچ عدد صايغه مقتدر اولان بر آدم بر بيليوني صايوب بيتورمك اچون - كچه و گوندز صايغ شريطه اون بيك سنه يه مختاجدر . امدى كره شمسن ارتفاع عرض و طولده برر ميل اولمق اوزره اوچ بيك يدى يوز بيليون عدد مكعب قطع ايتمك ممكن اولسنه نظراً، بر انسان هر دقيقه ده بومثللو اوچ عدد ميل مكعبى قطعيله داخل كائنه آتمغه مقتدر اولسه، كره شمسي تماميله ازاله ايتمك اچون تماماً اوتوز يدى مليون سنه چالشمغه محتاج اولور ايدى .

مادام كه ايش بويله ايمش . آرتق بزرگي خيالى يولجيلر، شمس اوكننده تخاشى ايله كافه كائناى زيادار و آندن بشقه تسخين ايدن شمسن همده آگا كال حرمت ابراز ايدرك مفارقت ويولنده دوام ايتديگمزدن طولايى بر گونا سرزنشه معطوف اولمامليدر .

«««« باب سادس ««««»»»»

شمسن مفارقت ويولمزه دوام

حاضر بورالره گلمش ايكن برده مريخه اوغرايهلمده بقالم شاين ذكر و اتيان برشى بوله بيلورميز . هر شيدن اول شوراسنى ذكر ايدلم كه مريخده انسان پك « خفيفجه » يشايه بيلور . مريخك جرمى كره ارضه نظراً سكر دفعه ده كوچك و بتون كره سنك قطرى ارضك كنه گوره همان نصف نسبتده در . لکن بز بيلورز كه بر سياره نك جرمى نه قدر كوچك اولورسه قوه جاذبه سى دخى او نسبتده ضعيف بولنور . بناء عليه مريخك قوه جاذبه سيده ارضك كنه نسبتاً سكر كره ده كوچكدر . مع مافيه شونیده بيلورز كه بر سياره نك سطحنده كى قوه جاذبه سطح مذكورك

کره نك مرکزینہ اولان بعدینك نصفی قدر اولمش اولسه ، مذکور سیارہ نك سطحندہ کی قوہ جاذبه درت کرہ دها بیوک اولور . بنابرین بوندن استنتاج اولنور کہ حرم مریخك کوچکلگنه مبنی سطحندہ کی قوہ جاذبه ارضك قوہ جاذبه سندن سکر کرہ دها کوچک و فقط کره نك کوچکلگندن طولایی درت کرہ دها مؤثر در . بو حسابہ گورہ سطح مریخده بولنان اشیا نك ثقاتی سطح ارضده بولنملری فرضنه نظراً همان نصف نسبتده در .

بوندن طولایی تأمین ایدہ بیلورز کہ مریخ اوزرنده بر دانس « رقص » ارضده ایدیلا نه نسبتہ یارم زحمتله اجرا اولنه بیلور . بر انسان ارض اوزرنده بر آرشون ارتفاعه آتلامق ایچون صرف ایتدیگی قوتله مریخ اوزرنده ایکی آرشون ارتفاعه آتلایه بیلور . لطیفه اولسون دیه شویله بر آتلایشه بولنلم! باقارز که یره غایت آغر بر صورتده اینورز . مریخ اوزرنده دشمنس دخی اولسه ق ارضده وقوعه گله جك بویله بر حالده دوچار اوله جغز آغری ویا اضطرابك نصفی طومیش اولورز . مریخدن شمس طوغری عطف نظر ایدہ جك اولور ایسه ك گوریرز که قطراً برثلث قدر تناقص ایتدیگی گبی ، حرارت و ضیاسنك درجہ سی دخی ارضده اولدیغنه نسبتہ نصف راده سنه تنزل ایلشدر . بونگله برابر مریخ اوزرنده بلوطلر ، یاغمورلر وقار دخی اکسیك دگلد . یعنی لوازم شتانك جمله سی موجود حتی ارضه شو جهتندده مشاهد رکه ، قطبنك بریسنده شتا اولورسه دیگرنده موسم صیف حکمفرما اولور . و شتاسی اولان قطبده جسم جسم بوز یغینلری قسماً اریك ایچون موسم صیفك خلولنه انتظار ایلکده در .

[مابعدی نسخه تالیده]

آلمانجه دن مترجمی :

طاهر یوسف

OHIO STATE
UNIVERSITY
LIBRARIES

